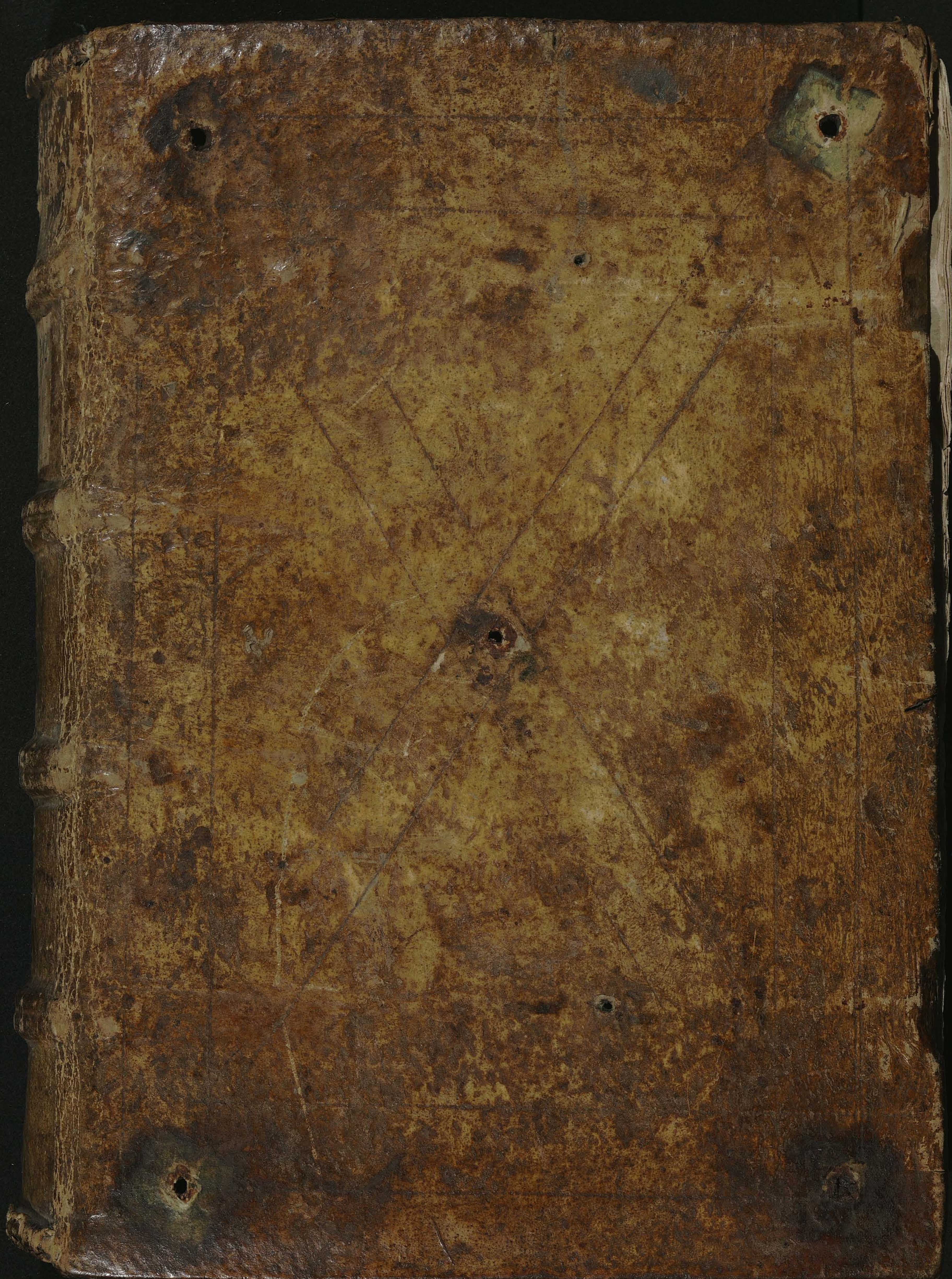

[illegible]

3

Salue rex fabricator

[illegible]

Deus qui nos per beatos apostolos tuos petrum et paullum andream et iacobum et iouanem et iachobum toma bartollomeum et fillipum mathias simone et iuda ad agnizionem nominis tui uenire meruisti da nobis eorum gloriam sepiterna et celebrando proficere et proficiendo zellebrare per dominum nostrum iesum xpum

Deus qui nos per beatus

NS

192

N. Inv. 192

xxxiii

nisi in po[sse] p[ro]p[ri]a tolli imple
...
pena in solid[o] debe
...
canonica nichil
...
intelligas ... et ...
conuentionalis ...
... pena ...
nisi apponatur in fraude
...
...
...
nisi ... cum soluta
pena ...
...
...
[illegible]

V

si non diffinitorie committat
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
[illegible]

III

... in illo qui ...
ordine ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
[illegible]

et plures scripti ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
[illegible]

c9 L

cogentis si legat epistolam sine
sollempnitate in missa privata
fit irreg. dic glo. et dic qd no
cogno sui sollempnitate si
fiat et ... dyacono si talis absque sollemp
nitate cogitatus legere epistolam
et pene sunt restringende no
ampliande. ¶ Addit glo.
ecc. et qd si constitutis in mino
ribus ordinibus cogitatis missam
sollempniter in suo officio qd no
incurrit irregularitate qd non no
locum ... ecclesiis si ... qd
in maioribus ordinibus ut 34 di
q. in ¶ Si epi 1. 2. n. et si irrit
epi potest dispensare ut ... tu
qd non incurrat eius plenitudine
hac opinione hic allegat host.
sed postea magis consentit qd tal.
fit irreg. patet cum medietalis
iusti. ¶ Incipiente aut ordinis
in ecclesie non disting. utrum sacris
vel non sacris quantum ad irregularitate
contrahendam et dispensacionem ei
sedis apostolice comittendi ¶ De
recipiente aut ordines i maio
rem ecclesie aut si glo. qd fit irreg.
qd de ecclesie dog. in ¶ Si celebrat
pt dici qd non ... non est ...
n. sed si fit sui non ... qd epi
pt dispensare tu non fit ple
num abusivitate contrahat igitur
irregularia probabilis ... de qua mi
plenius s. de sen. ex. xxx q. xli
¶ ¶ Et nota si ... qd disp.

XXII

sacio alia est debita alia plena
alia premissa. debita est ubi
multorum scandalum timetur. Unde
tu ne decipiaris in scandalo
¶ Et debita est ... tempus ul
persone vel pietatis vel necessitatis
ecclesie vel utilitatis ecclesie vel
eventus rei exigentis ponit
exempla 1 q. vii ¶ Nisi rigor
2. iii. c. 2. q. ... ¶ Et sicut
ubique subest iusta est debita
dispensacio ... ille qui indig
no pt eam petere ... supplicando
¶ Plena est aut dispensacio
ubicumque non pt sed sine maiestate
desolacione ecclesie et ubique
non subest iusta causa dispensandi
1. q. vii. ¶ Talis et si illa ¶ Presu
mitur ut aliqui dispensacio ...
ut s. di ¶ Si qs presbiter ¶ Et no.
¶ Item qd epi qui sine iusta
ca dispensat debet deponi si de
hoc fuit accusatus di. li. t. 1
iusti. pecat et commissie ... commone
ad indignos di. xliii ¶ Quando
tres De venacione Rubrica

XII

Quia b. c. t. facta est mencio
de venacione ad pleniorem
intellectum non sed host. qd vena
cio est omnibus interdicta si fiat
eo tempore quo homines debent
vaca et ornare. Sunt tamen
sine ... ante puta
ibs. ¶ Et h. ii nefas ...
inter vel si ... vel vrsi t
alie bestie nocive nascunt

III

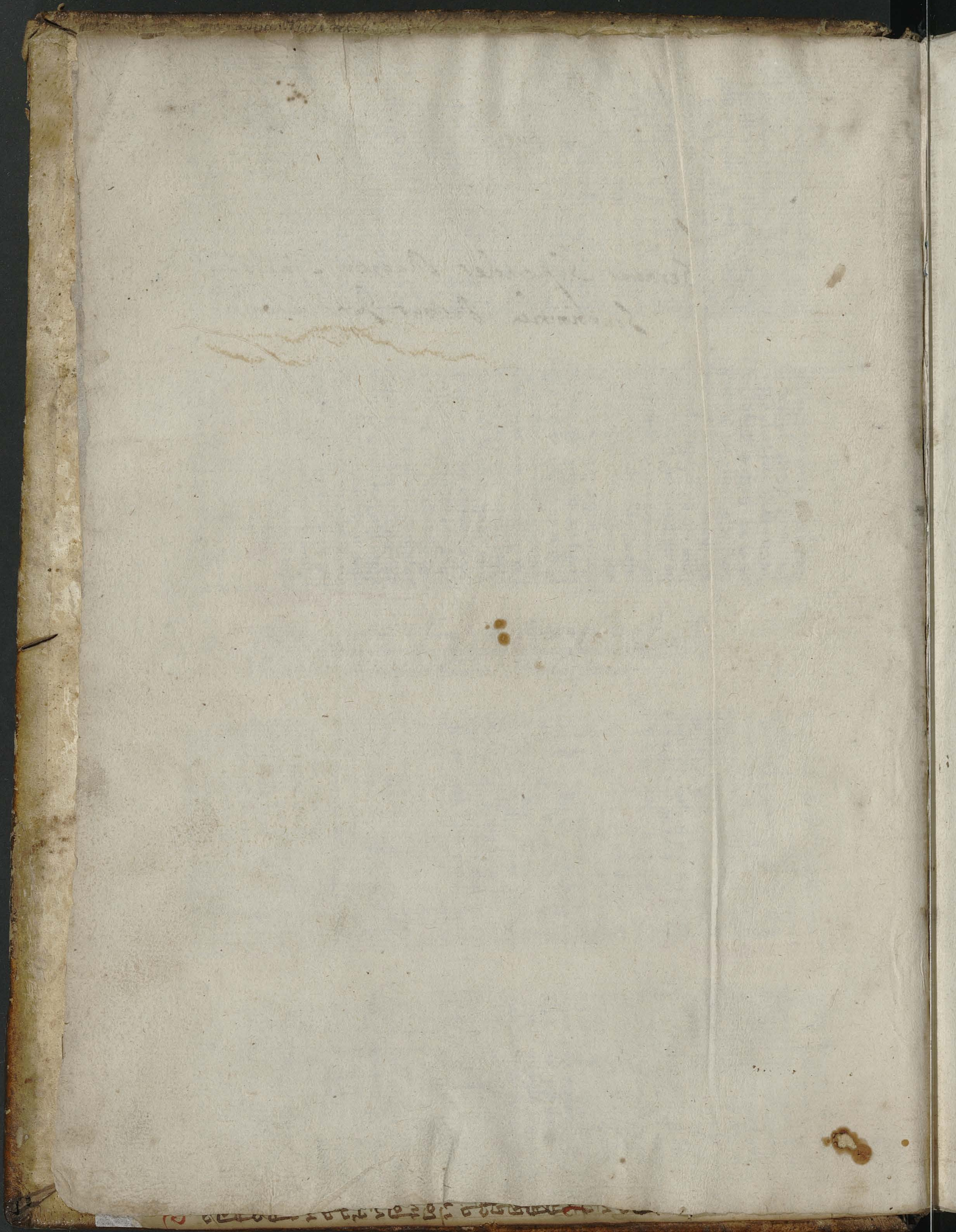
Et quod potest sibi indicere p.
... in q. v. omnibus et ar. de
de etate venias De penis

titulus xxxvi

Penarum species
sunt alie sic Ray. Alia
alia canonica. Alia legalis
Canonica aut/alia spiritua
lis alia corporalis Alia perma
nens Spiritualis contemplabilis Alia
alia interpretationis Alia inst.
alia suspensionis Alia ...
gonis Alia in ferme Alia
deponis corporalis simul
est contemplativa Et alia ...
in fine abstinentie Alia
verberacionis depena minute
muti de clerico percussore q. 1
Alia servitutis de qua supra
t. ti. de Rapt. v. q. Alia pu
blicacionis omnium bonorum de qua
supra mu. dehet q. m. Alia
carceris est correcta est triplex
primo mitto loco ut tabes
detrudit in monasterium ...
aloco ... ut ti. phibebit
alienum esse mitto loco sed ali
bi esse permittit ... alio
loco ut ti. prohibebit publice
presenti iudicii in uno
loco nisi unum vel duos di
es di. vij ¶ Ratio ¶ Pena
pecuniaria instar Alia
promissa illate persone vel
loco ut o. ... de Emmi

et q. xxii ¶ Alia ...
in satisfacione ut ... vel
vagina vel sili ¶ Pena le
galis est multiplex Alia alia
est mortis corporis vel liber
vel detruncationis membrorum
Alia deportatio. Alia proscriptio
Alia relegacio. Alia ...
Et alie multe quas non ex
sequor. Deportati sunt ... in
gt. Conculcabit sine spe
.... redditus regis vel sep
tus manus in pace. Sed rel
liquatur admittet ... proptus
... nec posse venire ...
relegatus sua ... remeabit
habebit ¶ De penis appositis
in contractibus dicit glo. qd si
pena apponatur loco inter
esse pt qui interest cui pro
missa est. ¶ Si non apponit
pro communicacione peti pt in tot
ff. de collacionibus bonorum
li. n. ¶ Si aut apponatur in fra
udem usurarum non pt peti
ut qs de emp. et ne. ad hoc
quod dicit ... addit hoc
... qd et si pena inter
esse excedit qd licite tota peti
petitur. ¶ Ibat et concordat host.
sed sibi de pena iudiciali ¶ Et
addit qd si aliqua pena ad
implendo de ... arbitri
fecit qd potest ... in paupertate

Sermones Sapienciales Magistri Stanislai de Scarbimiria Doctoris Juris Canonici

In nomine domini Amen
Incipiunt Sermones Sapientiales Magistri Stanislai de Scar
bimiria felicis recordacionis Doctoris universitatis Cracoviensis registrum
in hac continens forma
Sequitur igitur primo prologus sermonum sapientie dei qui sic incipit
In nomine domini nostri Ihesu Cristi in quo vivimus 4

Sactid offic 71

Sermo — De Sapientia dei

xxxi Sapientiam dei precedentem
xxxii Si sapiens fueris
xxxiii Prudentia servabit te
xxxiiii In malivola anima
xxxv Qui edunt me adhuc esu
xxxvi Interrogabit opera vestra
xxxvii Que sursum sunt sa
xxxviii Unus est altissimus
xxxix Si te lactaverint peccatores
xl Venit nobissimus
xli Quanto maior es humilia te
xlii Sedenti in throno — 82
xliii Audivi ad nos clamantes — 88 de ...
xliiii Dedi suavitatem odoris
xlv Quando lex amplius stultos sapientes
xlvi Melior est sapientia
xlvii Magistris uos humiliam auri — 97
xlviii Omni custodia serva cor
xlix Ante iudicium interroga te
l Reliquerunt iter rectum
li Para animam tuam
lii Sapientia ubi invenitur
liii Candor lucis eterne
liiii Tempus tacendi
lv In corde prudentis
lvi Melior est finis orationis
lvii Non est amaritudine
lviii Melior est dies mortis die nativitatis
lix Sicut palus sit sapientes ad eternum
lx Vani sunt homines
lxi Audiat sapientiam auris tua
lxii Vidi omnia sub sole
lxiii Prefera vos spiritus

Sermo

lxiiii In quo ostenditur mutua dei dilectio et spiritualis emanatio ...
lxv De proprietatibus domini charitas et mitia ... lingue
lxvi De diligendo bono quam civitates inhabitabunt
lxvii Ad laudem sapientie et contemptum mundi ... addit ... 2a pars

De sapientia dei

lxviii Audiens sapientiam sapiens erit
lxix Posside sapientiam
lxx Illam sapientes possidebunt
lxxi Comparate vobis ... ad cele...
lxxii Miseremini mei fili David

In nomine domini amen

A Abbates prepositi sacerdotes clerici
audite Sermone xvij qui incipit
veram sapientiam monstrabo vobis ar^lo^ secundo
Abdicatio proprietatis tam vivax est sicut
custodia castitatis Sermone x qui incipit
audite disciplinam ar^lo^ 2°
Abraham abigebat volucres a sacri
ficio Sermone lx qui sic incipit sicut
de prudentis ar p^o^
Abstine noli a persona de qua su
spitaris mala Sermone lxix qui inci
pit possidete sapientiam ar 2°
Attende limen sensus Sermone xix
qui sic incipit delicie mee esse cum
filiis hominum ar p^o^
Accidia Sermone lxxxvi qui incipit
desiderata si a facie torpebunt ar 3°
Accoliti accensos cereos iuxta eu
vangelium tenere debent Sermone
tertio quod incipit Sapientiam atque doctrinam
ar p^o^
Accusat negligentiam Sermone xl
tertii incipit iustorum semita quasi
lux splendens ar p^o^
Adam primus homo dampnavit se cum
pomo Sermone C viij qui incipit
In nomine domini nostri ihesu christi in syno
do in principio
Adolescentia multa presumit Sermone
lxv qui incipit mors et vita
in manibus lingue ar^lo^ 2°
Adolescentes in morbus bonis
debent prestare omnes ibidem

Adorare deum nesciunt sed dyabolum — Sortilegi, Divinatores, Augures Sermone lxi qui incipit

Audiat sapientiam auris tua ar^lo^
2°
Adulator venenum mellitum subministrat Sermone lv qui incipit
delicie mee esse ar^lo^ secundo
Adulationes iniuria Sermone lx
qui incipit vobis ubi salutis
ar^lo^ p^o^ Et Sermone lvij qui inci
pit Iustus stabis fortis ar^lo^ primo

Arsenius hora mortis sue cum oculos haberet
Agathon abbas monitum per tres dies
oculos apertos tenebat Sermone 1 1 Magister Sciencia de fine

Adulter timeat Sermone v Ecce ego mitto ad
vos in fine
Adversitates sunt patienter tollerande
Sermone xl quanto maior es humilia
te in ar^lo^ secundo
Affectio inordinata in corde pungit alia
diversa Sermone lo In corde prudentis requiescit
sapientia ar y Agricola surgit mane Sermone L
Agere pueriliter noli Sermone x viij Relin
quite infantiam vivite et ambulate per
vias prudentie ar^lo^ primo
Allexander macedo geometriam studuit
Sermone xly Sedenti in throno et agno
ar^lo^ y
Allexander neque philosophus nichil post hanc
vitam futurum credidit Sermone xvj
venerunt michi omnia bona ar p^o^
Altitudo sapientie dei In prologo
Amor castus, Amor sui, Amor terrenus — Sermone lviij Melior est dies mortis ar^lo^ p^o^
Et Sermone lxx iij ar^lo^ primo
Amatoriis inhonestatibus intendere non est
peccatum Sermone lviij Melior est
dies mortis ar^lo^ primo
Amatoria faciunt malas sardes Sermone C ij
Amatrices curiales viri audite et
mulieres Sermone lx Vani sunt homines
omnes in quibus non est scientia dei ar^lo^ primo
Ambitiosos honores amplecti quam Sermone xc v
Ambitiosus raro fit gratiosus Sermone xx viij
perversi difficile corriguntur
Ambitiosi libidine dominandi veneno
vel ferro beneficiatos inficiunt Sermone
xx viij Qui incipit perversi difficile corri
guntur ar^lo^ p^o^
Amplexibus amatoriis intendens non
excusatur a peccato Sermone C ij qui incipit per
verse cogitationes separant a deo in principio
Angelus domini semper adest homini Sermone
C ij perverse cogitationes ar^lo^ 3°
Angelorum officia Sermone xl viij Relinquite
relinquite sunt ar^lo^ p^o^
Angelorum assistentia Sermone xl v honora
sacerdotes in fine
Angelorum natura dicitur anathema nostra Sermone
xly Sedenti in throno et agno ar^lo^ p^o^
Angeli induerunt dyabolum ibidem

Angeli non sunt ... nos assistunt meditationibus
suscipiunt affectibus ... sermone xc viii Reuertere ...

Animam peccatricem tota curia conspectat ut reuertatur sermone xc viii Reuertere reuertere ar[ticu]lo primo
In anima redempta tot elucent beneficia amoris quot sunt in ea potentie sermone xc Otiositas docuit maliciam ... primo
Anime sanctorum in celo gaudent conuersione ... sermone Reuertere reuertere ar[ticu]lo 2o
Anima deuotam sapientia venit ad animam sermone xc v ... delicie mee esse ar[ticu]lo primo
Antiqui ciuitatem reipublice magis dilexerunt quam propriam bonum sermone lx vi Ciuitates inhabitabunt in medio
Antiqui dictatores assumpti in regimine status statu suo finis cumulis ... sermone lx vi Ciuitates inhabitabunt in medio
Appostoli ante missionem spiritus sancti vacillabant de cristo sermone lx vii Qui addit scientiam ar[ticu]lo primo
Appetitus hominis nichil satiat sermone lxx iii Ante obitum tuum in primo
In acquisitione diuiciarum sollicitudo maxima sermone xc vi Vnus est et secundum non est ... primo
Aqua dat esse sermone xcx Sapientia foris predicat in plateis ... circa finem
Armis bellicis sapientia est melior imperitulis sermone xx viii Peruersi difficile corriguntur ar[ticu]lo primo
Artes liberales Theodosius et Karolus imperatores struxerunt sermone xl x Sedenti in throno et agno ... ar[ticu]lo
Arthemesia non ... caput obuolui in vigilia sancti Iohannis sermone xl vii Magister non inclinaui aurem meam ar[ticu]lo primo
Audire legem noluit qui diuina fastidiunt sermone xc vii Sue sanctitas ... ar[ticu]lo primo
Audie placea ... potentes sermone ... saluti ... missum est ar[ticu]lo
Augures collectas sermone xl vii Magistris non inclinaui ar[ticu]lo primo
Auditores sibi dei ... sumpta

Arma ... multiplicia sermone xx iii Sapientia vincit mala in primo
Arrogantius ... sermone lx x Magister mei in medio

Afflictio ... labor in omnibus ... sermone lxx iii Car...
amplius ... sermone lxx Ambulabis fiducialiter in via ar[ticu]lo 2o
Astutia detur paruulis sermone xc in Astutia ...
Auaritia est radix malorum sermone lxx Ambulabis in medio
Aula celestis omnibus omnia communia habet sermone xc viii Reuertere reuertere in fine

[B]eatitudo bonorum sermone
c v Beatus vir qui inuenit
Beatitudo potentium vana est sermone xl x Tamquam stulto sapientibus in ar[ticu]lo primo
Beatus est qui deum amat sermone xix Venerunt michi omnia in medio
Bella insurgunt ut vix possit ... sermone c vi Tamquam me inuenit inueniet vitam ... primo
Bellum in iustum mouentes tenentur de singulorum dampnis ... suo aduersario irrogatis immo etiam hominibus propriis tenentur de dampnis ab aduersario illatis alias nullatenus saluabuntur sermone xxx Non tenebat aduersus homines frustra ar[ticu]lo primo
Bellum iustum et iniustum ... astutice sermone eodem
Ad bellum iustum multa requiruntur
Belli iusti ... ibidem
Bellum iustum non tantum contra paganos sed etiam contra ... mouetur eodem sermone
Belli ... timere debet ... vbi multorum ad celum sunt clamantia peccata sermone xl vi ... Melior est sapientia quam arma bellica ar[ticu]lo 2o
Beneficia dei multiplicia hominum collata sermone xx viii Vnus est altissimus ... ar[ticu]lo primo Et sermone xx viii Peruersi difficile corriguntur ...
Beneficium datur propter officium sermone c viii ... in medio
Beneficiatus horas canonicas impleat sermone lx ... fine
Bellum ... sermone xx x Sapientia ... fine

Beneficiorum dei iter Sermone C vi ar[ticu]lo 3
Benignitas dei multiplex ibidem
Bonitatis divine iter eodem Sermone
Bonitas dei miranda erga homines Sermone
xl v Sermo habet amplius stulto sap[ienti]s
ar[ticu]lo 2o
Bonitatis dei insignia Sermone lvii Non habet
amaritudinem conversatio ar[ticulo] primo
Bona alterius usurpans non tantum tenetur
statui suo detrahere sed ad omnia [illegible]
[illegible] et filiorum omnia reddere [illegible]
de de eisdem Sermone xix Abhominatio
domini est omnis illusor in medio
Blasphemia in deum Sermone xl i Ornato
maior est [illegible] in medio
Blasphemorum ptas non diu durat eodem
Blasphemia sanctorum sepius fit coram
potentum Sermone xl Vani sunt homines in
quibus non est sapientia dei Sap[ientie] xiii
[C]aritas est mors criminum Sermone
xxxvi [illegible] manus facere in ista
articulo primo
Caritas ad omnia valet Sermone vii Jhesum
querentes ar[ticulo] primo
Cardinalium collegium contendebat de
papatu duorum Sermone xi Vocavi
et renuistis parabola penultima
Claves ecclesie deus apostolorum su-
mo principi contulit Sermone xlix In
iudicio interroga tempus in principio
Castitas est ornamentum omni virtuti
et est multiplex coniugalis vidualis
mentis infirma media summa [illegible]
ta Sermone lxxviii in medio [illegible]
incipit Turris fortissima nomen
domini
Castitas super omnia adornat Sermone
C l Gratia super gratiam mulier est
in principio
Castitate gentiles [illegible] eodem Sermone
Castitatem incorruptam [illegible]
Sermone xx Sapientia vincit mali-
tiam ar[ticu]lo primo in fine

Carnem suam domare nemo per se potest
Sermone lxxv in principio

Certamen [illegible] Sermo lxxxv
[illegible] in medio

a Cena domini noli [illegible] au[illegible] Ser-
mone xi [illegible] dominus mali-
tiam parum medium
Celebrare volens digne ista atte-
dat Sermone xiii principium sapie
timor domini penultimo
Clerus [illegible] Ser-
mone Sapientiam atque doctrinam in medio
Clerici [illegible] nullus sunt [illegible]
Sermone [illegible] domini [illegible]
Creavit deus omnia propter homi-
nem Sermone xxviii Perversi dif-
ficile corriguntur penultimo
Credens perfecte non potest cadere
Sermone lxxxi [illegible] manus
tua facere parum principium
Clerum [illegible] non [illegible] Sermone
xc [illegible]
Credere in deum non possunt
usurarii | Sermone lxxx v
Tiranni | Curam habe de
Amatores | bono nomine
fornicatores | parum principium
adulteri | [illegible] arbor [illegible]
fures | Sermone xc i in fine Sapientie
iudices falsi
Circumstantie peccatorum Sermone
lxxx [illegible] sapiens fueris tibimet
parum principium
Cogitationes sunt districte me-
ditande confitende Sermone lii Sa-
pientia ubi [illegible] fine
Cognoscere se debet quilibet homo
Sermone quarto Audite [illegible]
et estote parum principium
Cognitio creaturarum a sola deo
revelatur Sermone viii [illegible]
sunt capite in medio
Confessio vera multa requirit
Sermone viii Jhesum querentes parum principium
Et Sermone xxx [illegible] sapiens fueris
Confiteri [illegible] debet Ser-
mone viii Jhesum querentes ut supra
Confitentes semel in anno Sermone
xxxvii [illegible] sunt sa-
pientie penultimo

Contemplativi ascendunt ad monte-
[illegible] Sermone lxxx[illegible]

Consitentes peccata cum proposito non abstinendi totiens nouum incurrunt
Sermone xxx vij Verbe suis in sapite
Concordia bona Sermone vj data est vobis pater in pr^o
Concupiscentia singula membra venantur Sermone lxxiij Cor sapientum pro cm^m
Condiciones peccatorum Sermone xxx ij Si sapiens fuerit te
Consuetudo peccandi Sermone xv Abhominatio dni est omnis illusor prope pn^m
Coniugati aliqui peccant mortaliter aliqui venialiter Sermone xxj Ignoramus ubi sunt gigantes d pn^o
Consensus quadruplex Sermone xl vj Ante inditium interroga te pro me^m
Consiliatus malus est uitandus Sermone primo Omnis sapientia a domino deo est in me^o
Ad Consilium C bonum quis requirimus eo sermo
Consilium sermo est utile Sermone lxvj Ciuitates inhabitabunt prosensum pro me^m
Consiliatores in re publica plus faciunt quam bellatores armatores te me eo circa finem
Constantinus consiliarios examinat Sermone primo Omnis sapientia a domino in fine
Consanguineam cognoscens post matrimonium in tertio uel quarto gradu non debet cum ea stare consistens
Sermone xxx iij prudentia simul te prope fine
Consuetudo mala non occupat peccatum Sermone lxxv Curam habe de bono nomine prope principium
Consilia bona / mala / uelspina Sermone eo d me^o
Communio pax non est permittenda tum qui non sentit spale de uotum
Consilia non debet esse manus Sermone C dilex te agre tuo
Equalis cor qui e eodem sit et semel cum alitaribus et de eodem instituit posset ad esse Sermone xxxv
Sermo xxxv Sermo xxxv tum me q me^o
Communicans volens diligens attendat Sermone lxxvij Accipite disciplinam in me^o
Communicans non debet ad amplexanda scortia fuerit Sermone lxxxviij hec imitatio de te C pro medium
Communicans et bene volens pro peccandi similis est: ydolatre, fornicatori, iude, heretico, ypocrite, sacrilego, homicide — Sermone lxx viij sunt communes omnes pro pn^m
Communicans volentem predicans peccatorem in manifesto sacerdos communicet sed si in oculto ammoneat Sermone lxxiij prudentia simul te prope fine
Communicans volens multa in se del habe Sermone lxx Gloria sapientes possidebunt pro medium
Communicans volentibus ordo Sermone lij Candor est lucis eterne in me^e
Continentia Sermone C v beatus uir qui inuenit sapientiam in me^o
Contemplatiui raro ascendunt ad montem Sermone lxxxv hec multa in medio
Continentia est preciosa Sermone C l Gratia super gratiam
Cor debet scindi Sermone C dilex te agre tuo pro pn^m
Cordis oculi duo sunt Sermone xlviij Omni custodia serua cor in pn^o
Curiales cantores non possunt esse casti Sermone xcv Vanus est et aliud in medio
Ampna temporalium non est curanda nisi in extremis lex sunt iusticiam Sermone lvij Vos habet amaritudine penultimo
Dauid pueris homo erat Sermone lxxj Ausculta mei fili dauid de pro medium
Dare est nobilius accipere qui bild

clau Sermone xxx Sapienciam dei pde
pg medium
Decime dantur in signum vniuersalis domi
nij Sermone lx vani sunt homines in medio
Decimas dare est preceptum domini Sermone
xix Abhominacio domini est os in fine
Detinatores solucionis non excusantur nobi
les Sermone eodem
Delinquentes sunt castigandi Sermone
xvij Inter sanctos sors iustorum penultimo
Delere aliquot linguarum non licet
Sermone xx iij In maliuolam animam
penultimo
Delectationes eternum recedunt Sermone
xij Sapiencia foris predicat penultimo
Delicie paradisi Sermone xvj Iustorum
semita quasi lux pg principium
Derelinquere nos aliquando videtur deus Sermone
xlviij Omni custodia serua cor penultimo
Deserere neminem vult deus Sermone v
Ecce ego mitto ad vos pg primum
Despicere neminem noli Sermone lxviij
Audiens sapiens sapiencior in medio
Desperare noli Sermone C iij Misereatur
sapiens et non concidatur in principio et pg
medio
Detractio multa mala facit Sermone xx
vij In nomine ihesu christi protegat gentes
simul d medio
Detractor vno ictu tres animas inter
ficit et tenetur ad restitucionem fame
auditor detractionis Sermone xvj
Stultus labiis ceditur penultimo et d
fine
Deus omnia pascit et gubernat
Sermone lxxxj Deum timete vsque d principio
Deus est omne solamen Sermone xlv
Quid habet amplius stulto sapiens
in medio
Deus nos prius dilexit Sermone xl viij Omni
custodia sua penultimo
Deus est vbique per essentiam presentiam potentiam Sermone lxix possibile et sapientiam
Nota totum d Sermone xxx viij vulgare d principio

Deus est vnus Sermone xxx viij Vnus
est altissimus in principio
Deum nescire nemo potest excusare
etiam infideles Sermone xx v Diligite
lumen sapientie ante medium
Deum diligere est sine modo amare
Sermone xix Venite in omnia dare
Deum diligere debemus propter multa Sermone
xl v Quid habet amplius in fine
Deus non est patronus turpitudi
nis Sermone C viij In nomine domini
pg primum Et si d Quandoque est causa que
est causa causati vnde est sine qua non
Deus neminem induciat nisi eum
iuste deserat Sermone xt in Doctrinam
meam magis quam thesaurum eligite pd 8
d medio primum
Deum semel videre sufficit Sermone xij
Sapiencia foris predicat in plateis dat
in medio primum Et Sermone xl viij Omni
custodia sua cor t in medio
Deus aliquando nos videtur derelinquere ibidem
Deus prius nos dilexit ibidem
Deum diligere infinita nos monent
beneficia eius ibidem
Dei infinita bonitas relucet in creatu
ris vniuersis Sermone xvij Viam sapiencie
monstrabo vobis arbor ij
Deus precepit pauca expedit est eodem d
principio
Deo michi acceptum est quam ut peccator conuertatur
et viuat eodem Sermone in medio
Dies festos multi non celebrant Sermone
xt vj Vnus est et secundum non habet
in medio primum
In diebus festis raro tenent ad ecclesia
tice Sermone l ij Sapiencia vbi inuenitur
in medio
Diebus ferialibus raro inueniuntur apparatus
ociosus eodem
Dyalecticam docuit Alcwinus Carolum Ser
mone xl ij Sedenti in throno et agno
in medio
Dedicat se homines nati eorum quarta Sermone
lxxxij Deus potest mea tota in medio
Deum cognoscere nemo potest nisi illuminatus ibidem
In deum totum sublatum contra diuinum sit conplatus Sermone
lxxxix Quam mirabilis in principio
Et post cum tangit ibidem

Devocionis certitudo maior est i[n] simplicibus intellectibus
quam in exterioribus Sermone C Diligere opere agere
in prio

Dies festos multi non celebrant Sermone
xxvi unus est et pg pr[ima] sine in
medio prij
Dicer m[eum] paucitatis Sermone lxx vii clamen
trima semen tuum in me[di]o
Dies mortis recordari Sermone lxxxi
nunc pl manus tua fac in fine
Dies dampni turbabitur Sermone lxxx
... xvi penultimo
Dies mortis recordari Sermone lxxxii
nunc pl manus tua in fine
Diligere deum deum propter multa Ser-
mone xlv cum habet amplius sollici-
tudinis in me[di]o et Sermone xlix ... custodi in fine
Dilectionis ordo primo cum caritatis
tractatore veneratur Sermone xix ve-
nerunt michi penultimo
Disputacio sensuum et racionum cum
responsione doctorum Sermone lxv
Posside sapientiam ... pri[ncipi]o medio
Dives omnis est miser Sermone lxxiii
Christum reputavi meliorem et ...
dixi quod frustra decipere ...
alia translacio habet Christum repu-
tavi ameciam et iocunditati depu-
tavi quod fecit penultimo
Divicie non sunt diligende ibidem
Divicie maximum faciunt periculum anime
Sermone lxxviii Turris fortissima
pg pri[ncipi]o
Divicie non est gloriandum Sermone
xli Cuncto maior es humilia te
in omnibus pg medium
Divicias tractat Sermone xc
unus est et secundum non habet pg pri[ncipi]o
Divites seculi sunt miserabiles
servi Sermone C vi Omnia michi invenit
in pri[ncipi]o
Divinatores sortilegi augures
presagi contemptores verbi dei
regularum collectores qui vana curiosita-
te plurimum fortune alicui plerumque
Sermone xlvii Magistris non inclinavi
aurem meam in ubiorum
In principio ... sermonis

Dedere omnia melius est quam ... mo-
stia Sermone lxxxi ... in fine

Divites lugent in inferno in fine Sermone
lxxx iiii Qui confidit in diviciis in
medio
Divites apparicio mortis et nunc timeat
eos sunt pg pri[ncipi]o
Dictati cogerent quod diviciis optime
Sermone eos
Divicie maximum faciunt periculum
anime Sermone lxxviii Qui se incipit
Turris fortissima nomen domini pg pri[ncipi]o
Doctor sine libris est ridiculus ... cara-
tur pleni Sermone lx Sicut plures se-
cerdos pg pri[ncipi]o
Doctorandus predicatur beatus Sermone
C v Beatus vir qui invenit sapientiam
in medio
Doctor non debet docere ibidem
Doctorum intencio est amans liberaliter
Sermone lxxi Comparate vobis angelo
in pri[ncipi]o medio
Doctores ad taciturnitatem magis tenentur
Sermone l iiii Tempus tacendi pg medium

Dolere debemus de offensa dei Sermone C di-
ligentes opere agere in medio

Dominia possessiones et iurisdictiones
licite possunt esse apud infideles Ser-
mone xxx Non contendas adversus hominem
penultimo

Domus dei est ecclesia militans et tri-
umphans Sermone xxxi Sapientia edificavit
in me[di]o
Domus dei excellentissima est virgo maria
eodem

Duo boni ... apponuntur angeli Sermone
l Reliquid ... in fine
Dulcedo spiritualis ... alicui data sunt
in spem vite eterne tractari debet Sermone C
diligere opere agere tunc in fine
Dulcedo gracia ... boni spiritualis eodem
ibidem ... Sermone lxxxii ... pl me[di]o
Dualis ... gracia ... sermo xl ...
pg ...
Dyabolus ... in peccato ... in suo peccato
xxx ... in fine Sermone lxxxi ...
mei fili in me[di]o

Ebrietas est mater flagitiorum Sermone xxvj Ezm pr incipit Sermonis domini in penultimo
Ebrietas est fugienda Sermone xc vj ... est et sedes non habet ante finem
Ecclesia universalis bona est quam multi salvantur in qua efficatia sacramentorum est Sermone lx primo Audiat sapiam ... in principio
Ecclesia non debet aliter alicui credere ... nec angelo Sermone xc iij ... astucia in principio
Ecclesia nostris temporibus contrita est valde Sermone tercio Sapiam atque doct nam ... penultimo
Ecclesiastica auctoritas ortum habet a deo Sermone lxxxj Deum timete regem ... domine
Ecclesiam videt insistent Sermone xix Abhominatio domini est penultimo
Ecclesie bona nullus debet in vade ...
Ecclesie persecutores vita sunt breviores Sermone xiij principium sapie timor domini penultimo
Episcopus ... intendens Sermone quarto Audite disciplinam ... primo
Episcopatus nomen est operis non honoris Sermone lix Sicut ... sacerdos in medio
Electi creatorem plusquam creaturam amant Sermone xxxiiij doctrinam meam magistri in principio
Electi erunt ... ibidem
Elemosina ... maior ... fine
Epularum ... Sermone xx vj ... penultimo
Excusationes peccatorum varie tamen ... Sermone xix Abhominatio domini est in principio
Excusationes statuum singulorum Sermone xix Abhominatio domini ultimo
Exempla mala prelatorum ... subditorum Sermone xc vj ... in fine
Excommunicari quempiam non est aliud quam tradi sathane Sermone xxx ... frustra in medio
Exercitatio bona fugat ... Sermone xc Ociositas docuit maliciam in medio

Expectat deus ut miseratur ... peccatoribus Sermone xc viij ... penultimo
Eukaristiam peccator sacerdos in ... sed cum timore et tremore ... fine penitenciam ...
abulas legis non debent di scipuli xpi Sermone xc v ... in fine
... Sermone xxx ... Abhominatio domini ... primo
Flagella ... peccata Sermone xx iiij In mali volam animam ... primo
Flagella libenter sufferre Sermone lxviij Audiens sapiens sapientior ... primo
Flagellati multi sunt peiores Sermone lxxx Ambulabis fiducialiter in fine
Famam bonam qui negligit ... est Sermone lx ... sapientiam penultimo Et Sermone lxxv ... ultimo
Felicitas non est ponenda in opulencia Sermone xix Venerunt michi omnia in medio
Felicitas ... est annexa Sermone lxxiij ... primo
Fletus ... Sermone ... agricultura in fine
Flere ... animas ... in medio
Flere ... Sermone lxxvij ... in medio
Femina ... est ... Sermone ... Audite ... in medio Et Sermone xl iij in medio
Femine ... non contempnendum eorum
Cum femina loqui et non ... Sermone ... cogitationes in principio

Festa frangit qui iussu domini ad fora vel alibi dirigitur sive vadit Sermone xxx Abhominatio domini est penultimo
2. Freneticii ubi regnant oculos exi … Sermone xx vi Inter sanctos … p9 pn
Fides p festa servat imperitulis Sermone lxxx vi Eme … manibus … facte p9 pn
Fides sicut granum sinapis non … Sermone xl v Sedentum in throno in fine
Fides est fundamentum omnium bonorum Sermone lxxx v Curam habe de bono nomine in pn
Fides catholica ibidem
Fidei stabilitas requirit in xanis Sermone xx iii Sapientia vincit malicia in pn
Filius dei humanatus … Sermone lxxx … Fili dami … p9 medium pn
Filius dei esse arguitur Sermone xl vi Inter sanctos … p9 pn
Filius portat iniquitatem patris temporalem non eternam Sermone xx Non contendas adusque in medio
Fornicatio est fugienda Sermone lx vi Unus est et secundum … penultimo
Forma pulcra raro casta ibidem
Fornicatores … possessores Sermone xx ignoravit … ibi sunt … penulti
Fortitudo … est petenda Sermone x vi Relinquite insipientiam p9 pn
Fortunam non ponit deus in arboribus Sermone v Ecce ego mitto ad vos in pn
Furationes mulierum … Sermone xxv Abhominatio domini est p9 pn
Fures maxime sunt … Sermone lxxx v Curam habe de bono nomine p9 pn

Fur est … rem ad aliud … complementum … Sermone xl in … parvulis astutia in medio
Furtum restituendum est adminimus … quadrantem Sermone xx Sapientia foris … p9 pn
Fures … in solidum sine raptores Sermone xl v Ante … interrogare in medio
Furtivam rem emens vel in raptam cupiditate acquirendi eam sit emptor … secundus … millesimus … tenetur ad restitutionem Sermone xxv Abhominatio domini est in medio Et Sermone xl v Ante … interroga in medio Et Sermone lx Vani sunt homines in medio
Allus habet intelligentiam Sermone v Vobis verbum salutis … pn
Gladius in vagina principis non … Sermone xxx Non … adusque … in medio
Gladio militari cingebantur milites Sermone xx iii Prebete aures in pn
Gratia dei semper nos preveniat Sermone lxxx v … in pn
Gratia dei … ad salutem Sermone lxxx Ambulabis fiducialiter p9 pn
Gratiam … non dabit deus Sermone xxv Abhominatio domini in medio
Gradus templi quindecim Sermone x vii Relinquite insipientiam p9 pn
Gratiarum actiones tenetur rependere beneficiati Sermone xx viii Perversi difficile corriguntur in pn
Gaudium sanctorum multiplicabitur secundum inestimabilem … angelorum Sermone lxxx viii … in medio
Gaudia secula vana sunt Sermone lxxx ii Risum reputavi … pn
Gaudium celorum … Sermone lxx Sicut … pn
Gentes non debent … sed patrem … habere Sermone xx viii … difficile cor … in medio
Gentium … habebat … mediator ad mortem Sermone xx v Diligite … pn

Gemma simplex regum
principi incitat ... alii
rectoribus imperator
Sermone xl ix Omni custodia

Hugas fortissimus preetor apud
deum non valet par ...
Sermo lxv Mors et vita in
manibus lingue in penultimo
Gloria vana est ... Sermo viii
Tunc sursum in medio
Gloriari nullus debet de bonis
Sermo xi ... in fine
... in confessione ...
non est manifestandus
Ut dicatur pastori habes
lupum in gregem custodi bene
Sermo xxx in prudentia ... te
in fine
Homo rectus creatus fuit Sermo
xi Vocavi et renuistis in principio
Homo non est constitutus vane ...
Sermo lxxxii Tunc per manus
in medium
Homo peccatus Sermo xix Abho-
minatio domini in principium
Hominis miserie multe Sermo
xvii Viam sapientie monstrabo vobis
in principium
Hominis diversitas venit ...
Sermo xxvii Sermo ... in principio
Homines sunt crudeliores be-
stiis Sermo lxxx Ambulabis
fiducialiter in principium
Homicidio non est reus si attendit
hominem dormiendo Sermo
xviii Relinquite infantiam
in principio
Hostia fracta ... corpus non
frangitur Sermo xxxv Tunc
... me ad ... in medio
Hostie in infima parte totus ...
... ibidem
... ieiuno bis in
ebdomada Sermo xix ...
... domini est ... in principio
Ignavia ... Sermo
lxix ... sapientiam penultimo
Incesta ... Sermo xl ...

Ignorans ignorabitur Sermo xix Sa-
pientia foris in principio
Industria in tribus consistit Sermo lxxx
Ambulans fiducialiter in principio
Infamia multiplex Sermo xviii Relin-
quite infantiam in principio
Infanti dum adhuc non est doli capax non
imputatur delictum eius Et Sermo lxxxi
Comparate vobis in medio
Ingratitudo maxime deum offendit
Sermo xx viii Perverse difficile corri-
guntur in principio
Interroget se unusquisque ante auditum
Sermone xxi Sapientia edificavit domum
in medio Et Sermo xlix Ante auditum
interroga ... in medio
Imperare aliis volens suis imperet
motibus primus Sermo xx Venerunt
michi in principio
Invidia est vitium discordie Sermo xxvii
Sermone ... in principio
Invidi ... nos principium putentes
tenentur ad restitutionem ... subordi-
nantur eiusdem indignationem eos
Inimicum diligere Sermo xl in ...
... astutia in fine
Iudex dei quasi ... Sermone
lxvi Civitates inhabitabunt in medio
Iudex iracundus facile sententiam
mutat Sermo xl viii Inter sanctos ...
in fine
Iudices diligite iustitiam Sermo xl v
Relinque ... penultimo
Iudicium est gladius in manu furiosi
Sermo xl viii Inter sanctos in fine
Iudiciorum ... dei ... Sermo lxvi
Tunc me invenient in fine
Iustitiam operare ante obitum tuum quia non
est invenire apud inferos ... Sermo
lxxxiii in principio
Sine iustitia nemo sibi blandiatur de
magnitudinis potentia Sermo lxvi
Civitates inhabitabunt in medio
Iudicia dei oculo ... sunt ...
Sermo xl viii Omni custodia custodi cor
principio

Iudicis facies velata sermone lx
Sicut populus sic sacerdos arlo tercio
sen in medio
Ira regis est rugitus leonis sermone l
xxx Deum timete regem in fine
Ira debet uitari quia in fine stul
ti requiescit Viri sermone lxxix
sic sapiam penultimo
Irati alloquium sotius deum transfodit sermone
xx vij Iom[illegible] ihesu [illegible] protegat
gradientes simpliciter penultimo
Ira ibidem viri
Ad iustificationem impij quatuor re
quiruntur sermone C Diligenter
querere age in medio
In iustificatione impij consistit miraculo
dextere excelsi sermone lxxxx Te homini
tas pg primo
Iuramentum turpe non est obseruandum
sermone xxix Abhominatio domini in primo
Iurgiorum signum sermone xiij Stultitia
deo mocuntis in primo
Ipocrita sermone lxxx possidere sapientiam
in medio sermone vij [illegible] d primo
labor corporeus
hominis
Ternius sermone xc vj
in principio et in fine
laytori prima cura est quam uti factum
sermone xvij Viam sapientie arlo primo
2 latera hominis que sunt quatuor sermone
xxij Sapientia edificat pg primo
2 latrine dicuntur aque sermone xxij
Sapientia edificat sibi domum penultimo
2 leprosi nascuntur ex incontinentia
[illegible] [illegible] sermone xxix Ignorat
quod ibi sunt gigantes penultimo
2 lingua detractoria est pestilens
sermone quadragesimo Stultus labiis cedi
pg principium
2 linguam refrenare debemus sermone
lxj Tempus tacendi in primo
2 locupletari quis non debet cum
alterius dampno sermone lxix Ante
iudicium iustitiam pg primo
libido sermone xxxvij [illegible] d primo
lex dei diligenda sermone xxv Diligite
lumen ultimo

Lux uenit in mundum sermone xij
Sapientia foris predicat in primo
2 luxuria est ignis infernalis
sermone xxxvij Cum sursum sunt
in primo
2 luxuria contendit formam polluere
sermone xcvj Unus est 2 secundum penultimo
2 luxuria omnes de uincit et plures
occidit quam gladius sermone xxj
Ignorauit quod ibi sunt gigantes
in medio
2 luxuria trahit ad ghehennam
non solum pusillos sed etiam gi
gantes sermone xxj Ignorauit
quod ibi sunt in primo
luxuria tyrannos generat Et mul
ta regna deleta sunt per eam
sermone xxvij sermone iv protegat
pg primo
Ad luxuriam dyabolus maxime instigat
eodem sermone in medio
2 luxurie remedium sermone xxvj ar primo
Iniquum [illegible] penultimo
2 luxuriosi non libenter audiunt
uerbum dei sermone xxxvij [illegible] diffi
tile [illegible] pg primo
Machinis bombardis in iusto
bello uti licet atque balistis
sermone xxx Non contendas aduersus
penultimo
Magister non statim discipulum
destolis eliminet sermone xc vij Inter
sanctos sors in medio
Magistri debent eligi in rectores eccle
siarum sermone xxv Diligite lumen
sapientie ultimo
Magistri dicuntur prelati sermone
quarto Audite disciplinam pg primo
Magistri pastum recipiant ab
ecclesia sermone lxx In Cor sapientis
penultimo
Magister prelaborans in quatuor licita
stricta [illegible] accipere pecuniam ibidem
Magister pauper licite accipit oblata
ibidem sed non exigat et sparsim
uictu et amictum eodem sermone
Ad Magisterium requiritur sermone
C v [illegible] pg primo
Magister [illegible] ibidem in primo

Maria virgo int[er] o[mn]es mulieres s[ed] sapia[m] eta
s[er]m[on]e crucient s[er]mo[n]e xl[ii] Quiri ad me[...]

Mansiones celestes splendide S[er]mone
xc viii Reute reuerte penultimo
Maria b[ea]ta est domus dei g[e]n[er]al[is] celestis S[er]mo[n]e 22 [...]
S[er]mone xc i Sapia edificauit in p[ri]n[cipi]o
Marie prerogatiue ibidem
Maria int[er] o[mn]es sanctos sola transcendit
angelicam dignitatem ibid[em] p[ost] p[rinci]p[iu]m
Maria co[n]similis domus dei electa in me[di]o
Maria ut fuit [con]cepta statim s[an]c[t]ificata
ibid[em] In
Maria septem fuit luerne ad superum
dalabrum posite ibid[em]
Maria est domus dei transfera ibid[em]
penultimo
: Medicine officia duo sunt S[er]mo[n]e lxxv
Misere mei fili dauid circa p[rinci]p[iu]m medi[o]
Malorum societas est fugienda S[er]mo[n]e
C i Melius est duos in p[rinci]p[i]o
Malum non facere parum est nisi bonum
facere curet S[er]mone lvii Non habet ama-
ritudinem in medio Malefitia s[un]t primum S[er]mone lxxx[...] [...] p[rinci]p[i]o
Maledicere michael non fuit ausus
dyabolo S[er]mone quarto Audite di-
sciplinam p[ost] p[rinci]p[iu]m
Matres infelices que pueros non
erudiunt S[er]mo[n]e xlii Quiri ad uos
clamito in p[rinci]p[i]o me[di]o
: Medicine officia
Melancolice teipsum de vincere S[er]mo[n]e
lxix Possede sapiam penultimo
Mentis bone ista sunt initia S[er]mo[n]e
lvii Non habet amaritudinem in p[rinci]p[i]o
Mendacium omne est peccatum
S[er]mo[n]e xc vii Sint sancti p[ost] p[rinci]p[iu]m
Memoria est labilis S[er]mo[n]e lxxiii
Ante obitum tuum in p[rinci]p[i]o
Meretrix S[er]mo[n]e lviii p[ost] p[rinci]p[iu]m
Milicia [christ]ianorum S[er]mo[n]e lxxxvi d[e] p[rinci]p[i]o
Milicia uita S[er]mo[n]e xc in [com]plete
animas viras in me[di]o
Milites cinguntur gladio de al-
tari sumpto ad tuicionem Eccle-
sie uiduarum et orphanorum
ibid[em]
Milites Romani sub impijssimo Julia-
no militabant S[er]mo[n]e lxxx No[n] ge-
das penultimo
Magdalena [con]nobili fuit [pro]sapia genita
S[er]mo[n]e lviii Melior est dies mor[tis] d[e] p[rinci]p[i]o

Misericordie domini multe S[er]mo[n]e
xc vii Reuertere reuertere in p[rinci]p[i]o
Misse officium ad q[uo]d est institutum
S[er]mo[n]e lxxx Gloria sapientes possidebunt
in me[di]o
Mobilis est multum mens humana
S[er]mo[n]e xxxix Si te lactauerint
p[ost] medium
Mobilitas sola ad malum mentem ge-
nerat S[er]mo[n]e xc vii Jnude ix plegat
in me[di]o
Monachi silencium teneant p[ost] com-
pletorium S[er]mo[n]e lx Romani sunt penultimo
Monachi non semper orationi insistant
S[er]mo[n]e lv Jn corde prudentis p[ost] p[rinci]p[iu]m
Matres minores et potiores alij sunt
ve males alij mortales S[er]mo[n]e xc iii
Jmaginem Asatie colubri in fine
Mors sanctorum preciosa est S[er]mo[n]e lvii
Melior e[st] dies mortis d[e] p[rinci]p[i]o
Mortuus modicum est deplorandus
propter quinque S[er]mo[n]e lxxx Modicum
plora super mortuum in fine
Morte mala qui non perit S[er]mone
lviii Audientes sapiam in medio
Mori int[er] o[mn]es S[er]mo[n]e lxxvii Mane
semina semen in me[di]o
Mortis memoria vtilis ibid[em]
Moriuntur mali q[uan]do ibid[em] penultimo
Mulier pudica est sancta S[er]mo[n]e
C vii Gratia super gratiam in p[rinci]p[i]o
Mulier cui imperat sensibus tan-
tuellis ligat S[er]mo[n]e xc Delitie
mee in medio
Mulierum plurime fallacie S[er]mo[n]e xlii
Quiri ad uos clamito in me[di]o
Mulierum ornamenta [com]plures deceperunt
ibid[em]
Mulierum fatuitas ibid[em]
Mulier est rethe dyaboli ibid[em]
Mulieres fraudes difficile [con]cognosce
ibid[em]
Mulieres in ve[...] mire stulticie
ibid[em] penultimo
Mulieres inueniuntur magne
fidei ibid[em] in p[rinci]p[i]o
Nabuchodonosor mutatur
in bestiam S[er]mo[n]e xli Cito
maior est humilia te in omnibus
p[ost] p[rinci]p[iu]m

Ad mortem eternam qui non vult [...] [...]
de furto [...] S[er]mo[n]e xl xc [...] [...]

Negli^a ꝯ accusacia s^mo xvj Justorum semi ꝯ me^o

Nabuchodonosor seruiuit deo s^mo xxx
Non contendas adusus in medio et ss
Nero pro vocis dulcedine supinus solebat
iacere s^mo xl vj vnum est ꝯ in medio
Natiuitas malorum differt a morte
iustorum s^mo lviij melior est di ꝯ p^o
Nero pro voce dulcedine
Necessitas multiplex s^mo lxxx Ambulabit fiducialiter in p^o
Neglige te noli volens alios corrigere s^mo xl vij Int sanctos sors penulti^o
Nomen domini omnes generat ad exultat s^mo lxx viij Turris fortitudinis in medio
Nomen boni generat s^mo lxxx v
Curam habe de bono nomine
Nutrire corpus non debemus superflue s^mo c ij peruerse cogitaciones in medio
Nocuus inbiferos mittit s^mo
c vj Cum me mouerunt in p^o

Obediencia sola virtus est s^mo lxx j Cum intus Compate nobis in me^o Summa est victima acceptissima
Et s^mone lx viij Audiens sapiens pz p^m
Obediencia celum aperit s^mo lxxx vj omne desiderabile pz p^m
Obedire deo et legi sue sapia est s^mo primo in medio
Obligatur nemo ad impossibilia s^mo c
diligens opere agas in me^o
Non Occidas
mater
auxilio
exhortacione
a auctem s^mone xl in
Dextra pualis astra in me^o
Occide amam pro ipam s^mo xxx
lxxx x v h mutacio dextere penultimo
Occisoras suos sancti deridebant s^mo lxxx viij Turris fortitudinis in fine
Occide quemque non licet nisi in defensione
occidendum primo nec furem nec maleficum nisi in defensione s^mo lx j Audiat sapiens auris in me^o
Occidi sciens aliquem velle sic est dicat ei corporis tuum custodi s^mo xxx iij presencia finalis te in fine

Ocium est mater vanitatum s^mo lxxx ij
Tene pz mag tua facere penultimo
Ocium multa facit mala s^mo xvj
Iustorum semita pz medium
Ociosi castitatem amittunt s^mo
xl vj Vnus est ꝯ in me^o
Ociosi esse non debemus s^mo xl
Ociositas docuit maliciam ꝯ p^o
Ociositas docet maliciam ibidem
Et s^mo c ij puerse cogi in me^o
Odium fraternum est malum semper ternum s^mo xl in dextera pz in fine
Offendisse dole creatorem s^mone c vj Cum me in pz p^o
Occurre singulis passionibus non solum oportet sed etiam curz motiuo earum s^mo lxxx ij possidere sapiam in p^o
Opera dei xx s^mo ducunt ad deum attendunt ad virtutem et iusticiam faciendam s^mo lxx iij ante obitum tuum in medio
Opera dei pauca sunt xx s^mone xvj viam sapiencie p^o
Oracio vocalis est vtilis s^mo lxx j Compate nobis penul^o
Et s^mo lxx iij ante obitum in medio
Orationis cur habet fructus s^mo lvj melior est finis oracionis ꝯ p^o
Orantis condiciones ibidem in medio
Orans pro quibus in p^o ibidem
Orantis studium ibidem
Oracione ista petimus ibidem penul^o
Oracione cum ista petimus s^mo xl iij Dextera pz p^m
Ornatus superfluus mulierum s^mo xx Sapiencia vincit penultimo
Ornari ornatu superfluo non decet mulieres s^mo lviij
Melior est dies mortis ꝯ me^o
Et s^mone lxx j Compate nobis in medio

atia sanctorum cp toplus pre
magis trestit Smo l. Cui mi
pit reliquit iter rectu in pn°
Pagani insurgunt ad bellum contra
sanctos oculto iudicio dei Smo xxx
Non contendas aduersus pq medium
Panis supsbalis atribus sebus editur
indignos Smone xxx v Cui edunt
me adhuc in pn°
Panis x sumendus est Smo l in
Candor est lucis eterne in pn°
Pape no licet dominia infidelibus
Smo xxx Non gtendas p cmlo
Papa si contendit cum alio qualit
sit questio dirimenda Smo xj Vo
cam et remissis penultimo
Passio x est ad memoriam reuoca
nda Smo lxx Posside sapiam in me°
Passiones hominum narre Smo lxxy
Misere mei fili dauid penultimo
Paruulorum sensus sunt custodiendi
Smo xt in dentur paruulis in pn°
Pastor curatus habet multas oues
ingratas Smo xvij Via sapientie
pq pn m
Pastor sapientissimus oportet esse
Smo vltimo in pn°
Pastoris anima datur pro anima pec
catoris Smo iij Audite disciplina
penultimo
Pater ut breuis declaratur Smo
xt in Detur paruulis in medio
Paupertas voluntaria eodem smo dax°
Pauper et diues Smo lxxx in
Cui confidit in diuitys penultimo
Pauper mendicus iacens leta
ibidem vlti°
Pax a x° p magno testamento re
licta est Smone Cj Melius est
duos esse in vltimo
Peccatum ppr quod multi perierunt
Smo xx y Sapia edificat in fine
Peccans mortaliter multa gsideret Smo
xvj Iustorum semita in me°

Peccator iniustus deo est valde ac
ceptus Smo xvij Viam sapientie
pq pn m
Peccata puniunt deus multipliciter
et cito Smone xiiij Principiu
sapie pq pn m Et Smo xl in Ex
licet est sapia q penultimo
Peccatum omnes Smo xvij Viam
sapientie pq pn m
Peccatum mortale quinque regul
cognoscitur et veniale Smo xt
y Cuasi a facie co in pn°
Peccatum contra naturam est morta
lissimum Smone xt y Cuasi a
facie colu in fine
Peccatum mortale aliud deum g
stituit q omnipotentem ibid
Peccatori non peperit deus Smo
lxxx Deum timete pq pn m
Peccata que destruit p gfessionem
multum ea odit Smo C in
Auferatis sapiaz in fine
Peccator multa p peccatum
amittit Smo lxx vij Trans
forma in pn°
Peccati recidiuatio multum est
nociua Smo lxxy Misere mei
in medio
Peccator quamdiu est in statu mor
talis culpe etsi quid boni fecit
nichil meretur q tu ad vitam
eternam Smo lxx y Misere
mei in me°
In peccatore dyabolus ptatem habet
sic aliquis in pectore suo pro
q p a q quibus auctoribus in fine
eodem smo
Precepta x paruulis debentur
Smo xt in De paruulis astutia
in medio
Predicator qualis debet esse S
mone xp Vobis ubid salutis
in pn°
Preceptor non debet esse furiosus
Smo xl in Dedi suauitate
in me°

Predicator inspiciat qui sit locundum
Sermone xl iiij dedi suavitatem odoris dicto
Predicatores parvum fructum facie
tes non sunt digne predicati Sermone
Sermone lxx ix honora sacerdotes in medio
Predicatio debet fieri in perfecta etate
Sermone lxxxx v Cura habe de bono
nomine articulo iij
Predicator debet habere bonam vitam ibidem
Predicatorum vitio alii non augetur
lumen verbi sanorum ibidem
Penitencia laycorum plus puniunt
non est par ut sacerdotum Sermone
xvij Viam sapientie in medio
Prelatus non excusatur de non
amando deum tum per legem naturale
mosaicam ewangelicam appostolicam
tum per perfectionem et canonicam
Sermone lxxx diligite lumen articulo primo
Prelati ceteris maxime debent
formidare Sermone in Sapiam
parum principium et sermone xc iij sed sicut dicitur in principio
Presides indigent lumine sapie
Sermone lxx quinto diligite lumen
sapie penultimo
Perplexitas conscientie diversimode in
fectat Sermone lxx iiij prudentia serva
bit te in principio medio et
Persecutorum genera sunt duo Ser
mone xl v delicie mee in medio
Phitones non sunt audiendi
Sermone viij Erue sursum in fine
Et sermone xl vj in fine
Pietas dei est magna Sermone
xl v Quid habet amplius circa
penultimo
Philippus macedo studium litterarum
instituit Sermone C v beatus vir circa
penultimo
Philozophi ex parte naturalibus
precurrit ad hoc quod unus est deus
sed non ad hoc quod unus est creator
Sermone xxx viij Unus est altissimus
in principio
Prelati tenentur predicare Sermone xl iiij dedi suavitatem
principio

Princeps catholicus in iusto bello infi
deles potest innocare in auxilium Ser
mone lxxx Non contendas circa medium
Principes iniusto bello effundentes
sanguinem humanum excusantur
Sermone eodem
Principes christianos doctores debent
habere Sermone C v Beatus vir ultimo
Principes catholicos licet ignorare
predicabit Sermone xl ij Credenti in Christo
penultimo
Potestas principandi a deo est Sermone
lxxx Deum timete in medio
Potestas terrena ad hoc est instituta
Sermone xxiij Plecte animas vestras
in principio
Potestati resistere est contra dei ordi
nationem ubi eodem
Potestas secularis punire tenetur delin
quentes Sermone xl vij sub sanctos
cordis penultimo
Pollutio corporis ex culpa vel ne
gligentia impedit dum sacramenti
perceptionem Sermone lxxx vij clari
tate disciplinam in medio
Prosperitas fallax est Sermone xl
texto maior et in medio
Pueri a malo consortio debent cu
stodiri Sermone l iiij Tempus tacendi
penultimo
Puerilis etas magis plena est
periculis Sermone lx vani sunt homines
parum principium
Puniuntur multi pro peccato unius
Sermone lxxx Non contendas in medio
Pugna contra patriam ibidem
Actio contra abominabus va
nis sed aliter et aliter Sermone
xvj viam sapie monstrabat articulo secundo
Et Sermone lxxxx ij Respice impertaui
in medio Et Sermone xl Otiositas deficere
Rector ecclesie curatus in curandis pascendis omnibus regendis
debet esse studiosus sponsor providentus Sermone C de primo
nunc domini mei parum principium

Recitatio peccatorum in confessione
et omnium scitam est facienda
Simone lx [illegible] sunt homines
in medio
Recogitatio
Rectores universitatum et principes
regnorum divina institutione or-
dinantur Dei [illegible] primo
Deum timete in medio
Refectio debet esse moderata S-
mone xliiij de sanitatem
penultimo
Regni destructiones Simone lxvj
Civitates inhabitabunt penultimo
Reges alios volentes corrigere non
debent negligere Simone xc
vj [illegible] sanctos in medio
Regnum celorum non altitudine
[illegible] sed latitudine caritatis
est possidendum Simone C vm
simonie domini in medio
Relicte viduam [illegible] que
[illegible] abstulit [illegible] admisisset
quadrantem Simone xxix
Abhominatio domini est in medio
Relinquere omnia Simone lxxx
[illegible] manus tua in principio
Restitutio furtorum ablatorum
Simone xlix Ante meditacionem
[illegible] in medio
Restitutio [illegible] est facienda Simone
[illegible] in fine
Retinere de furto vel rapina
nichil debet qui non vult
ad mortem meditari eternam
ibidem
Reverti debemus ad dominum propter
multa nobis per eum data S-
mone xcviij [illegible] in principio
Respublica concordia [illegible]
gubernatur Simone lxvj Civi-
tates inhabitabunt penultimo
Rebus et [illegible]
Simone xxxvj [illegible]
in principio

Renunciatio in mente [illegible] sit duobus
Simone l Relinquit [illegible] in medio
Rebus ab amore refrigescunt dei
Simone xc in doctrina mea in principio
Renunciare omnibus cultoribus suis
vult deus Simone

[S]acerdos dicitur a sanctificando Simone
Simone xxxvj simonie [illegible]
in medio
Sacerdos sanctior debet esse populo uni-
verso Simone qui incipit lex
[illegible] incipit Sicut populus sic sacerdos
in principio
Sacerdos debet esse sobrius Simone xc
xvj viam sapiencie penultimo
Sacerdos non debet ignorare legem [illegible]
in medio et Simone l [illegible] Sicut populus [illegible]
Sacerdos ignorans legem indignus
est [illegible] nomen sacerdotis Simone [illegible]
Sacerdos omnis aut est angelus
aut dyabolus Simone xxix Abhominatio
domini est in medio
Sacerdos pauper [illegible] celebrare ibidem
Sacerdos [illegible] et non [illegible] ibidem
Sacerdos [illegible] distat [illegible]
Simone xl Ante meditacionem in principio
Sacerdos adult[illegible] [illegible]
sacerdotes [illegible] in principio
Sacerdos gubernativus est angelus
[illegible] Simone lx Sicut populus [illegible]
[illegible] in fine [illegible]
Sacerdos [illegible] non debet [illegible] malum
Simone x simonie [illegible]
Sacerdos non debet [illegible]
Simone xc ix honora sacerdotes [illegible]
principium

Sacerdos non habeat familiaritatem
cum femina quantumcumque sancta Sermone xx ix honora sacerdotes in fine
In Sacerdote castitas ante omnia requiritur
Sermone eodem sermone in principio
Sacerdotum regule ibidem
Sacerdotes gerunt vices apostolorum Sermone
l et sermone dominica post principium
Sacerdotum dignitas ibidem
Sacerdotibus non angelis nec aliis
creaturis officium celebrandi commissum est ibidem
Sacerdotum officium Sermone xxxvi sermone
secundo in principio
Sacerdotes succedunt in locum lxx discipulorum Christi apostolorum Sermone eodem ibidem
Sacerdotes septenne primam in pont
p lux nia sed sibimet ipsis septem psalmos
ibidem
Sacerdotum abusio Sermone lix Sicut plus penultimo
Sacerdotalis dignitas est onerosa
Sermone xliv ante medium ibidem
Sacerdos volens celebrare ista attendat
Sermone xiii primi in sapiencie penultimo
Sacerdotis ~~pe~~ mersi vita spectaculum
est hominibus et angelis Sermone lix
Sicut plus sic post principium
Sacerdotes attinencium separatim a toto
populo qui vellent et in templo semper
flebant Sermone xxvi sermone dominica
post principium
Sacerdotes gentilium semper reminabant
Sermone eodem ibidem
Sacramenta ecclesiastica sunt
septem Sermone
Sacramenta animalis sacerdos ... sunt da sed
Sermone xx ix honora sacerdotes in principio
Scandalum Sermone xx viii in medio
Scandalizare curam neminem Sermone
lxxxv curam habe de in fine
Sacerdos perplexi ... memor peti
si recordetur et ad confessionem veniat va
cante tum peniteat et timebit agat propterea
repetito potest confiteri ... Sermone 33 peccata ... te de medio

provisso scandalo debet quis pe
ccare mortaliter Sermone xxxiii
prudencia servabit te in medio
Sacrilegium fit si persona eccle
siastica vel religiosa leditur
vel bona ecclesiarum distrahuntur
sive sacra vel non sacrum
de ecclesia aufferuntur Sermone
xxxv Si sapiens fuerit
in medio
Salvare in pauci pl deus sicut
et in multis Sermone xli ... to
magnus es in principio
Sanctificationis ad affectum
tria requiruntur Sermone
lv Miserere post decem ... in principio
Sapiens male non agit Sermone
xix veneruntur ... in medio
Sapientes esse vigiliuntur
Sermone xl vii Inter sanctos sors
in medio
Sapiencia dei tacinus Sermone xiii Sa
enciam dei in medio
Ad sapienciam veram pro
meriendum septem vires iterum
Sermone l vii ... inicium
post principium
Sententiam deus mutat si
homo mutavit voluntatem
Sermone l reliquit et rectum
in medio
Sermo dei
Silencium prevalet loquacitati
Sermone liii tempus tacendi de principio
Sancte dei signum ubi sit et ubi
non sit Sermone xiii Studium dei
in medio
Signa fecit deus ubi non profecerunt Sermone l reliquit le
penultimo
Spiritus sanctus qui nexus est
amor a patre et filio non plus
... nature ... prima ... Sermone xl iii doctrina mea de principio

Sacerdotes ... Sermone xliv

Spus probis postulat et multiplica-
nos docet Simone lxxx in augere mei in pri°
Spus sanctus corda illustrat Simone
xl Veni nobiscum penultimo
Spus domini omnis laudet Simone xl
pg principium
Societas mala est fugienda Simone xxxix
Si te lactaverint in pri° medio et penult°
Societas electorum utilis est multiplicat
et salubris Simo° xl Veni nobiscum
in principio
Stude agnoscere poteris invenire
Simone lxx primo Compate nobis in dare°
Stultis sapientes multum sunt utiles
Simo° xl Veni nobiscum in medio et xl v
Stuprum dei cum corporis filia subpotate
patris constituta Incestus cum gradu linea
Simo° xc in Ezna si astute salubri penult°
Supplicia vehemencie tremenda Simone
l vi Erunt me invenit pg pri°
Tacere nemo stultus xl Simone
l iii Tempus tacendi in medio
Tacere ubi salutis iminet periculum
vel alicuius fama vulneratur vel ubi
contra iustum profertur sententia vel
ubi iniquitas concluditur est
dampnacio et meritas mors quia
qui tacet consentire videtur Simo°
xl iii Sedi suavitatem odoris d me°
Talentum aquolibet exigit Simone
lxxx i dominum timete pg pri°
Tarditas Simo° xc in Ezna si astute
in fine
Templi gradus ascendet in Simo° xviii
Relinquite infantiam pg pri° in fine dme°
Temptatio amatores / amantes fallit ter Simo° l i
Prepara animam tuam pg pri° qui incipit
Temptationis mundane cause sunt iii
Simone eod in pri°
Remedia temptatis in prosperitate et
gratias eod in fine
Temptationum laqueos antiquus dimittit hostis
ibid in medio
Thezaurus invenitur Simo° xc in Ezna si
astute d me°

Sine temptatione nullus potest esse
ibid
Tribulatio facit regni regnum Simo°
lx viii Audiens sapiens pg pri°
Terrestria non nisi optimum ad cele-
stia trahunt sunt diligenda S-
imone l vii Non habet amaritu-
dinem in me°
Tonsuram clericus deferat Simo°
lx Vani sunt homines penultimo
Vanitas Simone lxx Vidi
omnia sub sole in pri°
Venia ad veniam vocant peccatores
in mensa beneficia dei Simone in
xc viii Reatu victus firmamenti xxxv
Venerabilis rex sive tectum nulla pec-
catum habuit Simone xl i d pri°
Verecundia Simone xl iii dedi sua-
vitatem in medio Et Simo° xc iii
in medio
Unanimes esse debemus Simo° lxx
melius est duos esse pg d pri°
Vicia se esse virtutes mentiuntur
Simo° lx iii domum bonam et bonam
tibi in pri°
Vita duplex queritur ad deum
Simo° xc iii dicitur prolis astuta
in pri°
Victor Christi elevatus peccator xc sed
non longo tempore propter humilitatem
secundum Albertum xl xi Simone
xcx in pa dicta firmabit te pg
medium
Virtus contra nanum multum detestable
Simone lx Vani sunt homines
in principio
Vicit Theodosius signo sancte crucis Simo°
xl vi Melior est sapiencia pg pri°
Victor Constantinus contra sacerdotes
diligebat Simo° xl vi Melior est sap°
in medio
Victoria a deo contra datur Simo°
eod pg pri°
Victoria bellorum non nisi a deo
datur Simone xl Sedenti in trono
in medio

Victoria aliquando deficit in iusto bello propter
peccata exercitus Sermone l. Reliquit et
pg primo
Virgo maria sicut sapiencia ita sanctitate
eminuit inter omnes mulieres Sermone
xl iii O viri ad vos clamito pg primo
Virgo gaudeat Sermone xl iii dicitur
pro utilis astutia penultimo
Virginitas suaderi potest imperari
non potest ibidem modicum supra
Virginis sermo parvus et varius Sermone
C x Gratia super gratiam in medio
Virginum orationes ibidem penultimo
Virginum facies non debet ornari
ibidem
Virgo deflorata apud antiquos La
tenes viva sepeliebatur et violator
super sepulcrum eius suspendebatur
sicut legitur in vita sancti Kuideri
a eodem sermone in fine
Virtus cum amatur veneratur Sermone
C iii Domum boni in medio
Virtutes cardinales Sermone xl iii
dicitur astutia pro astutia in principio
Vinum sponse Christi est venenum Sermone
C l Gratia super gratiam pg medium
Vespere multiplex Sermone lx vii Venit ad
dit etiam addit et pg medium
Vesperis celestis patrie Sermone xl viii
plurium custodia in medio
Vita Christus est Sermone xviii Relinquite
pg primo Augustinus
Vita catholici talis debet esse Sermone
xl iii dedi suavitate in principio
Vite spiritualium Sermone lx vani sunt
homines in principio inspiratur deus de sancto spiritu
Vivere quomodo unusquisque debet in statu
suo Sermone xxx l Gratiam dei recipere
in fine
Vita ebriorum est sicut apparet vivere
Sermone lxx in cor sapientium pg primo
Ad bene vivere volente multa requiruntur
Sermone xl iii dedi suavitatem in fine
Veles sunt in ortu et occasu Sermone C vi
Cum hic invenit in principio
Vox est triplex Sermone lix Sicut
placet sit pg primo
Votum sit tempora Sermone l iii
Tempus taciendi penultimo
Vox terribilis iudicis dicitur | Iudei / Gentiles / Christiani / Stigmatici / Reliti
Sermone xxxvi interrogabit formica Vos
opera vestra pg primo
Vocat deus suos beneficiis Sermone
xl vii Relicte deserte in principio
Vocare non veni iustos sed peccatores
Sermone C iii Mercati sapiencia de medio
Voluptuosi dicuntur brutales Sermone
xxx vii Carne sursum sunt sa
in pg
In voluptatibus non invenitur sapiencia Sermone
l ii Sapiencia ubi invenitur de principio
Vultum pectoris tui agnosce diligenter
Sermone C viii Sermone dum in principio
Vulnera nostra medetur Sermone
lxx iii Miserere mei fili de medio Augustinus
Uxor furis vel raptoris potius
tenetur mendicare quam de rapina
vivere nisi in articulo necessi
tatis Sermone xlix Ante iudicium
interroga te penultimo
Uxoris fides est magna Sermone
xl iii O viri ad vos clamito de principio
Uxorem amare sicut adul
teram quid sit eodem ibidem
Uxores stulte devident ma
ritos suos Sermone eodem penultimo
Uxores maritis malum dant
consilium ibidem ultimo

Zelus legis bonus non est Sermone
xl veni mobiliter in medio

Zelo bono stant duos iustos quandocumque
in iudicio oppositione vel
credulitate sibi adversari Sermone
l Reliquit iter penultimo

Explicit gratias tibi scriptor non bibit
bibit potum Anno domini M° cccc
lx pg quinto ....

Prologus sermonum sapiencie dei summonite dominum nostrum ihu xpi in primus movemur et sumus

O sapiencia que ex ore altissi-
mi prodisti attingens a fi-
ne usque ad finem fortiter et
disponens omnia suaviter
veni et illumina sic
qui in tenebris sedet
ad dirigendos pedes
suos in viam pacis. Sed nimis tenebrosa
quia tu illuminas omnem hominem venientem
in hunc mundum aperi michi thesauros tuos
ut frangam panem doctrine esurientibus
et potatos fonte sciencie gaudio
vitatis refellam. In mensa es et ideo
apprehendi non vales sicut in terra ra-
dium emitte de sede magnitudinis
tue ut profugatis erroribus tenebris
loquar sermones tuos rectos tibi
semper placabiles et bene sonantes
ut placeant verba mea coram te non alii
nisi tibi aut si tu alii placuit ut
propter te placeant opera eorum quia
iam omnia tua que sunt super omnem
sensum intellectum nedum humanum sed
angelicum admirabar et ad mirari iam
de tua bonitate iam de potencia iam
de magnificencia maiestate pulcritu-
dine excelsa iam de fortitudine iam
de amplexione creaturarum et inclusi-
one earundem iam de longa-
nimitate qua tolleras peccatores iam
de misericordia qua iustificas ad te
redeuntes iam de districta iusticia
qua condempnas te finaliter despicientes
iam de providencia qua ab eterno qui
tui sunt prescivisti iam de presciencia
qua finaliter dampnandos esse previdisti
filios agnovistis o sapiencia non vera
ta que tu dei mei es formator re-
formator redemptor vita mea spes
unica et salus die mee. Obstupescit
palpito quid faciam ut de te cogitem
te amem sapientem ymmo sapiam
vel saltim in senectute cognitam ado-
lescencie et inveniam stulticiam
et doceam per sapienciam quam clamitat

in plateis ut quererent querant igitur te verum
sapientem ut inveniant passim salutem sapientes
in omnibus mirabilis es deus meus qui
a patre semper genitus es deus de deo lumen
de lumine. Tu eciam unus cum patre
spiritum sanctum spirans a patre
et a te procedentem. Sed singulariter michi ad-
mirabilis et amabilis es per sapienciam
dei mei quod vocatus eciam condens creaturas sine
deliberacione sine disposicione sine copulis sine
preparacione unico nutu celum cum sideribus
terram cum herbis mineris lapidibus cum
diversis animalibus gressibilibus reptilibus
et serpentibus aquam cum natatilibus. Tot et
diversitates stellarum tot virtutes lapidum
et herbarum tot multiplicitates metallorum et
mineriorum tot genera avium et piscium tot ge-
neraciones bestiarum cum diversis diversimode
multitudine quorum quodque unum differt
ab altero in natura in proprietate in virtute
et in quibus earum gradus et similitudines
fecisti ut concordent cum alterius. Quippe inspi-
cio terram tot flores tot varietates sunt
in ea. Tanta multitudo diversitatis earum
ut aliquis alius quam a te comprehendi non
valet. Respicio varietates hominum in figura
in complexione contemplor ordines angelorum
ubi X milia milium et sic ministrant deus
tibi nec est eiusdem speciei. Vasti-
tudo diviciarum tuarum quis cognovit
sensum tuum aut quis consiliarius
tuus erat aut quis prior dedit tibi et
retribuetur ei. O quam es admiranda in
creata sapiencia deus meus omnes angeli
et homines unius pugilli erit differen-
cias et varietates uno semel et simul
intelligant non tamen ut estimo omnium
quare distinguimus. Tu vero omnia sic
creando super mirabiliter distinxisti et di-
stinguendo creasti. Propter hanc igitur
in mensam sapiens currunt ad te
unusquisque et possunt esse sapiencie
participes. Neminem siquidem diligit deus
ut ait scriptura nisi sapientem. Propter
quod ut te diligam quia tu me
prius dilexisti accurrunt ad sapienciam
ut diligar a te. Hanc igitur opto ut
veniat et quod placuit de ipsa me
dicturum placeat tibi ut per sermones tuos
passim loquendo de tua sapiencia

in predicatoris officio dignum fructum fac

Omnis sapientia a domino deo est. Uni-
catur spiritualis ad suum opi-
ficem ualet. Quis perfectius
quanto plus per amorem sibi se conglutin-
nat tanto magis sapientiam suam cog-
noscit et suis deliciis perfruitur. Quis
nisi quis in deo tamquam in amato
et desideratiuo suo primo et ultimo
cor duxerit fectum unum non erit et
pro eo de ipso tamquam de re sua sancte
b de talibus disputabit. Oportet igitur
qui postulat a deo sapientiam quod sepa-
ratam a terrenis affectionibus et uiciorum
pollucionibus depuratam eo quod
in maliuolam animam non introibit
spiritus sapientie nec habitabit in
corpore subdito peccatis. Principaliter autem
digne non poterit nisi suffulta fine
gratie dei peccatum deserit et super con-
gregati missis quasi luctu amaro unigeniti
facit ueterem hominem cum actibus eius ponat
et nouum sacramento digne penitenci-
e uidelicet uestitum induat deum
ad obediendum et pro omnibus datum
ipsum amando se totum offerat ac cor
eius pro se amorem coniungat et sic pu-
rificata et caritate uelud quadam ue-
ste nupciali amicta deo perciet a deo
sapientiam qui dat omnibus affluenter
et non improperat impetrabit autem
in fide nichil esitans sapientiam et
dabitur ei statim unde quod si hesita-
uit nichil accipiat. Talis enim simi-
lis teste beato Iacobo in sua cano-
nica fluctui maris quod a uento ra-
b pitur nec circumfertur. Postulet uerum
et non falsam sapientiam illam in quam
uerum per quam sapiat secundum quod
se unumquemque per quam datum habeat per
racionem hominis qui homo bestia per be-
stia tamen per timorem per eius ter-
renam precipe deo per dominum per quam
intelligere possit quid agendum sit
quid autem qualiter loquendum a quo
abstinendum et quid sit fugiendum per qua distat

intelligendo et malum iniustum et in iusto
ne decipius esse dicit bonus malum
et male bonum per quam cum omnibus
sanctis comprehendat que sit longi-
tudo latitudo et profunditas et sublimitas
super eminentem caritatem patris qua dilexit
sic hominem ut filium ut ei sui unigenitum
natum ante secula ad soluendum
eius debitum et expiandum peccatum
hostibus crudelibus passurum exponeret
et spectaculum faceret persequentibus
unumque ac dignitatem filii dei perfundat
qua de summis celorum ad ima descen-
dens et mortem tandem subiens
spalem latus suum perforari lancea
militis sustinuit ut deinde profluen-
tibus undis aque et sanguinis for-
metur unica et immaculata uirgo
sancta mater ecclesia sic eua de
latere ade est formata nec non
ardorem flaminis sancti quo tam
ualide et tam per maxime uni-
genitum patris accendit ut de
secreto patris ad publicum mundi
ueniens et uisibilis fieret palpa-
bilis existeret audibilis et passi-
bilis esset et tandem acerbissi-
ma morte crucis mori uellet cum
tamen inuisibilis intangibilis
impassibilis inestimabilis et im-
mortalis secundum naturam diuinam
semper esset. Vera quippe sapientia C
est deum ex toto corde ex tota anima
et ex totis uiribus diligere nullum
creaturam amori suo uel honori
preferre sibi in omnibus animo
promptissimo et per omnia obedire
que prohibuit non agere que uenisset
implere in omnibus maiestatem
eius et altitudine reuereri. Una
in eius laudem ordinare sanctus suos
in dignos hominibus attollere iniustos
et bene meritos opposse punire in iustos
non per sapientiam et hodie uiuimus quod suo
uoce quisque sibi uult alii facere quod
non uult non facere. Et de hac uera sapientia
loquitur b. Greg. x. moralium ex parte
illud quod dicendo nisi simplicitatis
iustorum sapientia est nil postentalam
fingere sensum uerbis aperire ue-
ra ut sunt diligere uel falsa

de vitae bona sibi debite mala
liberam tollerare quam facere ulla
in iure ulcionem querere pro veritate pati
contumelias libenter putare quam iustitiae
supplicationis dividet et audi sa-
pientibus similitudo spiritualis quam ille de
quibus colligit quod sub quippe
carnem vel saliga vel delectationem
momentaneam aut quomodo temporale
adeo se aliud male sapit quia
celum sibi deo constituit Et qui
magis temporalem quam eternam
timens offendere maiestatem ponit
cervical principi laudando ea que
sunt mala fugiendo ut mollitie de-
licius laude quiescat quamvis
suis hominibus species videat similium
et namque salvari plus timet hos
qui fallaciter bonum esse decipit
ter9 et [...] decipit quod illa qui
per corpus et animam mittere in gehennam
et habere nec plura et illud in omnibus
regno et imperio cum sit clamantes
principum similiter nisi se cum id
primus terminus unum principi placens
fiet nunc vero unum gratias qui per
ulcisci intrepidus veritatem
veram sapientiam defendit ea predicta
annunciat ut defenset in predictis
in quadam capla omnibus ea omni habitat
vere dicit est et qui veritatem dicit
ut nec mundi quippe vitiis
in similia
spiritibus suis tribus negare similia
periculo cuius arripuit litteris in
[...] talentum in cuius potentiae
prelatis valeat in cuius potentie
in iudiciis sufficiat incapabilis
vilificat in manu pollui
iustis testimoniis patet etiam
quis quis dicit bonum malum et
malo bonum et qui ponit tenebras
lucem et lucem tenebris et ex anima
et amicitie alicui ad beneficia et emo-
lumento et fulturis ut indicatur esse
spernite vel dictante homine vel lapide
occasionem vel obiectionale constituto
Et sic idem quia ve pavent in corde
et desertum incipite quo que confusio
prebens uniusmodi sermone iudicium
de abiectis dicit non ulli permanent
quia lex legis non mandato putant

et alienationem amicitie qui primo de
exponit in iustis et superbis plus in-
veniet absolute quam secundum legem dei conve-
niunt que de lege dei sunt expresse dig-
nissimi et domini filium venerunt consi-
liis procedunt quibus expediendum est totum
volunt Oculos enim habent et non videbunt
aures habent et non audiunt pedes habent
et non ambulant in lege dei quia tamen
cum in consilium veniunt de his que posse
humanum ut sciat et intelligant
et numquam providet Omnis filius se-
quitur imitatus dei nunc non sed sui ex-
emplis quibus vitas palliat et filio
sophisticationibus omnium ipsorum in defentia
comparat absconditas se que de vo-
tum se ab alius corporis habet etiam
quod sis quidem pro ea corde contra
virtutes et viciis suos non amat vera
aut eius et omnia per
materia per quos non omnia pre-
ter et compiacita et consilia
contrariat sive in proximo destinet
ut gestet se in dextera eum damnat
a dei ea emissiorum eum compellit
domum non de domino cordis quales sint
et se eminentius habitu cum vix ipsi
verbis et scientia et pro sumptibus ... habet
etiam quod spiritus ulteriori deo et legi
sue et capitula ita non ulteriori et se
legi dive apponere et legem sibi
lege dei velle ut facere suo prava sunt
ad [...] infirmitatis sim-
obedientiam legendo amisit et de mortis
tortura de iudicio corporis perit
legit tum omnimode ipse dicto
et in vestris quia pertinet ad anima dei
est non obedire quasi scelus idolatrie
Patet etiam quod
multe acquiescere tam legis scilicet filio
scilicet legis ab animis sapientibus
principibus et universalitate principis sui
spiritualis qui universalitate principis sui
nimis non merentes nec honorans in
esse dei sui et propter involuntarie per
se ut consilium vero se spiritu de
corpore et spiritu et mire dignitatibus qui
diviserunt altitudine de honorans nec
defenderunt suum iudicio exprobrantes
ut dolorem puerum cum considerans
ut formidans in lutho limosi coram
libidine se piare et fornicatione se
... immergit sed cum quippe
lux cum tempore dei dictum completur

bonos et malos / ipse est eum qui odit pro amore virtutis [illegible] actualia possibilia vno aspectu / unum intuetur in tantum ipse anima que inimica agnoscens concedat / novit et eum qui decipit et [illegible] eum qui decipitur / cognoscit [illegible] et [illegible] novit [illegible] et [illegible] quod oportunum [illegible] et [illegible] suo videt [illegible] ad [illegible] / Deum qua nimis [illegible] et [illegible] qui [illegible] et [illegible] / Omnis [illegible] sub [illegible] et que [illegible] sub [illegible] suo [illegible] vel [illegible] suo [illegible] / [illegible] vigeat [illegible] et vel [illegible] in ea / Cum [illegible] nitra mala [illegible] et pro [illegible] committere non [illegible] et [illegible] statim vindictas [illegible] / Noli inquid [illegible] tentatur et vivat / [illegible] diuina [illegible] punitus [illegible] laudet [illegible] tas iuste [illegible] / sed [illegible] iram tua / [illegible] malicia [illegible] tua [illegible] Item qui [illegible] in [illegible] et iustos [illegible] in iustis blanditur / et [illegible] in [illegible] / [illegible] de [illegible] et [illegible] de [illegible] / de dispendio de [illegible] / de [illegible] publica / [illegible] et si [illegible] aliis videatur / et [illegible] et [illegible] in [illegible] et [illegible] dispendia et [illegible] Cap. xxxvii.

A malo [illegible] quidam [illegible] ille autem est malus [illegible] qui [illegible] temporale et [illegible] utilitati [illegible] / et [illegible] semper est [illegible] in [illegible] quod valent [illegible] que [illegible] cum anima / igitur [illegible] quod sit [illegible] a diuina [illegible]

[illegible] Unde Ambrosius libro 2º de officiis [illegible] plus [illegible] vite [illegible] bonis [illegible] / Omnis [illegible] in [illegible] quibus [illegible] aqua [illegible] / et [illegible] / Omnis [illegible] alicui [illegible] / que videt in utilitate sua / quod [illegible] in [illegible] que [illegible] / [illegible] et cum [illegible] / [illegible] qui in [illegible] sibi [illegible] quod [illegible] eum qui sibi [illegible] cum [illegible] / Avaricia cuius [illegible] sub [illegible] / Cupiditas [illegible] ille qui [illegible] illud quod [illegible] in [illegible] libro primo [illegible] / [illegible] valens [illegible] quidam [illegible] ut [illegible] qui [illegible] / Illi [illegible] et [illegible] quibusdam [illegible] valentibus / alii [illegible] / qui [illegible] / Alios [illegible] qui sunt [illegible] / [illegible] ibi [illegible] et [illegible] et [illegible] / [illegible] et quia [illegible] / [illegible] tibi [illegible] mille [illegible] et nisi [illegible] et [illegible] instabilia [illegible]

Vnd' Seneca epla Cxx iiij / Errant
contemplacio vna quia nec sunt qui di-
gnant'. Et perhit eo [illegible] / Sic debet
petat ille qui sagittas vult mitte
et tue dirige ac medicari manu
telum / Simulat' ignorancia quam
partes petat nulli venit e sumus.
sibi ostendes / Et quia mihi adeo
quit adeo contemplacio admittitur implen
contemplacio data tempore / Vnde Cassianus xxxix
ipse diget contemplacio cum ad di-
cto stupellas et indistincte sumus
complectitur / Et paris vim' ait Dunc
to sapientia mentis e celum / Celestis
ergo sapientia amplius dei spiritus ac
igitur contemplacio quando tam salubri
dulcia e sapientia nec e mobile
est si celum vult / Quod si sequi
summum per sapiencia non datur et ad
incognitate ad videndum cum in
iubilo revelata facie ipse sunt
que e sapientia perducunt quos dicunt
proles digner per / Primo sciens

Quis sapientia Adam deo est
vbi sup / Dicunt assumere ubi-
perducuntur claraditur nimi
possemus ista summis notitia quam
cum de deo / de angelis de vita et-
terna de beatitudine summa de visione
in de fruicione beata de regnicoli
et celestibus / de dispositione ordine de
dina potestate et spiritu deri-
uacione misterij et explanatione
sacramentorum / de trinitate in personis de
vnitate dine essencie de incarnatione
verbi passione resurrectione ascensione
et iudicio eius et omnibus que
dina et altissima sunt / Ab ipso deo
nobis nuc infundit / Vnde ex-
pius arte katholice / quatenus summa
veritate que deus est / sit eterne co-
gnoscat summa bonitate que non
aliud nisi deus e ingiter diligant
maiestatem summa quod ipse deus e
apparescant gratuite illustrant
Quis enim vnquam fuit e vel esse
potest qui ad notitiam dei sine sapientia perue-
nit cum de ea dicat ipsius / Vere

tu es deus absconditus / quis vnquam
deum videt vel posset diligere nisi bo-
cum cogitat / Bonitas dei quippe quamuis
naturaliter ipsa sit diligibilis minime
tamen amatur nisi [illegible] in nos diffunderet
Quis est vnquam sine sapientia maligni
vicit aut sub egit / ideo quod si quis loq-
quasi sermones dei sine errore sine
figmento non ipse sed spiritus patris eterni
loquitur in eo / Si quis detestatur vicia
et amat virtutes / hoc ideo quia id ma-
net in eo dei sapientia spiritus / Si quis
iudicium dei revolutes altissimum angeli
et hominibus tremendum / age
in spiritu dei et sanctorum angelorum eo
pallescit / hoc ideo quia id sapientia
dei sapientia sibi reuelat / Inicium quippe
sapientie timor domini / Ac sic quidquid
ducit nos in eternam notitiam vel
permanet ad salutem / ~~[illegible]~~ id e
per sapientiam dei sine qua nullus ad deum
peruenit / nullus eo carens fiet
nullus peruenit nullus eum sapientia adhuc deo est
Quis cum sapientia adhuc deo est
aliud se-
dicens sentisse suscepit aliud se-
duo sapientia e adeo / igitur illa sapientia
dum sapientia e adeo / quamvis ea quod fila sit vera
est adeo / et quod vera sit stulta demonstrat
dudit / et quod veri sit stulto demonstrat
qua deuia dicit rectam viam / quod
viam inueniunt se esse deuios / et
quod sibi obsequentibus percipit ante tamen
per peccatis et nephias querere / ad deponendas
illi vanitate gaudere / incognitum
ab aliis mala multiplicis vide
eius vires suppetunt nullis resisten-
tibus cedere / Ista ne videantur de
mentibus infirmis quanto et proximi
sindicatio absolvere / Bonum nec fuit
fuit nec viribus in pugnare complecti
tibus suam vel alium acquisit re-
gnum cum alium desiderio queren-
tis inimicitiis nisi forcius sicut de suspi-
cacione dant / et bonum quod si per
malicia et astuciam acquirit non valet
hic in pacifica bonitate simulare / Et
non quia placet nitas sed quia impedire
non valet ipsam laudare / Hec enim
sapientia nulli mundi amatoribus re-
putatur / Et qui hanc sciunt cetus supredo

2

Amplectendo

Quia sunt insani desipiunt sed absit
ab optimus sapiencie optimum procedit Deus
autem est optima causa et ideo ab eo non
procedit error / non devium. non vicium. non
dolus in iusticia / non quelibet in quantum talia sunt
mala / Deus quippe est veritas prima. et
ideo sua sapiencia non sinit ut veritati
falsitas misceatur / Deus est via qua
itur ad celum unde Christus inquit Ego
sum via veritas et vita / Et ideo qui
est via ambulate in ea / nec ad dexteram
nec ad sinistram declinantes / Deus est
sapiencia que falli non potest / Et ideo cum non
sit consilium contra deum nec cogitacio
contra omnipotentem / cavillacio mundi sa-
piencia quia inquit ipse / Perdam sapienciam
sapientum et prudenciam prudentum reprobabo /
et non mirum / quia sapiencia huius mundi stulticia
deus est equitas / et ideo unde consilium sa-
pientes diligite iusticiam qui iudicatis
terram / ne dicamus quod iusticiam
tenere sed et diligere omnes qui
iusticiam capiunt / Nec dicitur quod sit iusta sa-
piencia / sed eciam iniquam que per alia-
sciencia [illegible] diligite / Commendacio
libri iusticie Tullius libro primo de offi-
ciis capitulo [illegible] Sunt necesse [illegible] /
deinde ut communi utilitati serviatur / Tulli-
us libro primo de officiis ait / Iusticia
est gemma [illegible] suis [illegible] / Et si-
cut iusticie est [illegible] in deum / secun-
dum [illegible] / [illegible] impacientes deinde
in omnibus / sed vera iusticia non est nisi
in re publica cuius conditor [illegible]
est Christus / Hoc ille / Propter quod patet quod
[illegible] et [illegible] principes et viri
[illegible] notabiles. Debent intendere ut civita-
tem [illegible] in [illegible] per custodiam in-
[illegible] deinde ut [illegible]
[illegible] legibus iustis venerabiliter
et honeste regulet / in quo iustis
et venerabilibus / lex cum [illegible]
[illegible] / Erit autem lex et / Et
ideo si est [illegible] vel si est iniusta
aut inhonesta vel [illegible] et
[illegible] non
est lex / Sed lex est iniqua que [illegible]
[illegible] / [illegible] cum [illegible]
legem [illegible] / [illegible] ut [illegible]
iniquitatis fiat / Et ideo si qua lex

[illegible] mortale aut si est contra
bonos mores aut si est [illegible] legi
[illegible] / aut si parit [illegible]
sive [illegible] est [illegible] / patet quod
quod non [illegible] est [illegible]
parentes ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] / Nam [illegible] Valerius
libro v. capitulo iiii / Diligere parentes prima
lex nature est / Et narrat ibi de filia
que nutrivit matrem sua lacte ma-
millarum suarum / Cum enim esset mu-
lier capitali crimine dampnata
/ qui preerat custodie carceris ma-
trem dedit aditum filie admittens
providendo ne aliquid cibi inferret
[illegible] suum quod inedia consu-
meretur / Cumque plures dies intercede-
rent [illegible] tam diu sustentaretur
observata filia [illegible] animadvertit
illam [illegible] lacte sui [illegible]
[illegible] / que [illegible] spec-
taculi ad consulem [illegible]
pene mulieris impetravit / Consimile
narrat [illegible] sive de filia que
[illegible] est alere patrem [illegible]
suis / Et ille dominus est [illegible] -
filie in memoriam tanti pietatis /
[illegible] quod id fiat [illegible]
[illegible] et [illegible] suis [illegible]
[illegible] / Augustinus [illegible]
in commento [illegible] v. [illegible]
de civitatibus / que [illegible]
[illegible] plurimi-
[illegible] et [illegible]
[illegible] / et [illegible] suas
[illegible] ad [illegible] / Et
[illegible] non est ita [illegible]
[illegible] / non est [illegible] quod [illegible]
[illegible] non debitur / patet et quod
[illegible] non est qui [illegible]
[illegible] / [illegible] cum non [illegible]
[illegible] ad quod est [illegible] Et
hinc est quod Augustinus iiii° de civitate dei
capitulo iiii° inquit / Remota iusticia
quid regna nisi latrocinia / Et
patet ibi [illegible] de Alexandro et pirata
capto in mari / Ad quem cum Alexander
diceret quid tibi videtur quod mare
turbaret / [illegible]

animo si [illegible] iusticia vidit [illegible]
me quo in [illegible] et spoliis [illegible]
[illegible] Sed quid ego [illegible]
ne te ago [illegible] pro nomine
[illegible] spoliis in-
[illegible] pater vocatur / Dicunt quod principes
et viri potentes ut in re publica
[illegible] fiat iusticia / que [illegible]
[illegible] et [illegible] actam iusticia
[illegible] supposuit / [illegible] principe et
[illegible] equaliter [illegible] diss-
[illegible] intimatur / [illegible]
[illegible] sua [illegible] iusticie
[illegible] / quod [illegible] iusti [illegible]
[illegible] studio [illegible]
intende ut nullus alterum ledat
[illegible] suo [illegible] / [illegible]
[illegible] vivat / [illegible] igitur [illegible]
[illegible] iusticie / [illegible]
[illegible] militibus [illegible]
popularibus principibus [illegible]
[illegible] / [illegible] / emptoribus
artificibus / agricolis / et [illegible]
[illegible] negociis [illegible]
[illegible] iusticie ut
nec ille qui maleficia [illegible] pa-
[illegible] sine ulla [illegible]
[illegible] / [illegible] magno affectu est
appetenda / magno studio custo-
dienda / magno [illegible]
[illegible] / [illegible] esse potest [illegible]
[illegible] / [illegible] legitur
[illegible] unde
[illegible] illos [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] intelligit
/ hec difficilia et quam [illegible]
[illegible] facile [illegible]
[illegible] plus [illegible] studio
[illegible] / [illegible] inquit [illegible]
[illegible] supremum
ut [illegible] sit et [illegible] laborat
ut [illegible] quod acceptum sit [illegible]
[illegible] / Ubi [illegible] ut
aut divicias aut gloriam [illegible]
[illegible] / sed ut [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]

[illegible] / [illegible] eligat [illegible]
[illegible] principes / et [illegible]
[illegible] / hec et pastores [illegible] eligat [illegible]
ut [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] / Et quamvis [illegible]
[illegible] / [illegible] ullis [illegible]
[illegible] / [illegible] sine [illegible]
[illegible] / [illegible] non [illegible]
[illegible] titulos et laudes [illegible]
[illegible] / et cum nisi [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] possessionem [illegible]
[illegible] possessio [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] in deo / [illegible]
[illegible] / hec ergo [illegible]
dirigit prudencia ne [illegible]
[illegible] et [illegible] / [illegible]
ne [illegible] / faciat / [illegible]
fortitudo ne [illegible]
[illegible] / [illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] ne [illegible]
[illegible] fortificat / [illegible]
ne passa et adversa [illegible]
[illegible] / iusticia ne plus ad [illegible]
[illegible] nisi sua [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible]
quibus [illegible] aliud nisi [illegible]
[illegible] et [illegible] malo [illegible]
[illegible] / [illegible] ne [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] defendit [illegible] /
[illegible] et vigiliis /
custodit [illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] / hec [illegible] adolescen-
[illegible] et [illegible]
[illegible] medio [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible]
et [illegible]
[illegible] / [illegible] / sed
quia [illegible] et [illegible] agit
[illegible] illud [illegible]
[illegible] / [illegible] possidere

eo quod a paucis queritur et invenitur.
Nam alii non querunt sapientiam sed pompam
et iactantiam. Alii plus pensant
florem quam veram sapientiam. Alii plus
nummos diligunt pecunias. Alii carnali
libidine vacantes oculos tenebris
affectos levare ad [illegible] inc-
tibus [illegible] divinam sapientiam. Alii
gule seu crapule [illegible] vacare non
possunt [illegible]. Alii qui sibi
ipsi videntur esse sapientes contempnunt
sapientiam. Et isti nimis timeant
ne in novissimo dicant cum dolore
[illegible] sapientie [illegible]. Nos insensati
vitam illorum, subaudi simplicium,
estimabamus insaniam, et ecce
quomodo computati sunt inter filios dei
et inter sanctos sors illorum est. quia
multi [illegible] quod [illegible] pulveri
[illegible] [illegible] reputati [illegible]. Alii
[illegible] [illegible] quiescunt [illegible]
[illegible] [illegible]. Ad sapientiam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
te [illegible] dicens. [illegible] [illegible]
diligit infantiam et stulti ea que
sibi noxia sunt cupiunt et impru-
dentes odiunt scientiam. Secundi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] assumgunt. [illegible] [illegible]
[illegible] sapientiam [illegible] [illegible]
[illegible] vigilamus ne [illegible] [illegible]
[illegible] ab actis [illegible] [illegible]
lege dei et mandata. et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] timebimus [illegible] dulcius
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. et si [illegible] [illegible]
[illegible] non timebimus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Si cum deus [illegible] [illegible] [illegible] nos
qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] re-
gulare [illegible] et [illegible] [illegible]
Ad quam nos perducat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] //

Dimissis et aliis [illegible] [illegible]

Sermo secundus sapientiam atque doctrinam
stulti despiciunt. Prover. primo.
Intencionis mee est [illegible]
in [illegible] dilecti [illegible] [illegible]
[illegible] adolescentibus [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] sapientiam [illegible]
[illegible] [illegible] qui diligit
infantiam et stulti qui ea que sibi
noxia sunt cupiunt vel sapientiam legis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in-
[illegible] dirigunt. Imprudentes [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] in quibus est sapientia et [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Et qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] illo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ab ipso
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
magnitudinis [illegible] [illegible]
ut [illegible] sit et [illegible]
ut [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ipse [illegible]
sapientiam [illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] patuit. Eo quod ipse aperit
et nemo claudit, claudit et nemo
aperit. [illegible] cui et quando vult. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sapientiam ad
[illegible] [illegible] [illegible] patris est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] sapientiam
atque doctrinam stulti despiciunt. [illegible] [illegible]
[illegible] itaque [illegible] [illegible] [illegible]
et in simplicitate cordis querite illum,
quoniam invenitur ab his qui non temp-
tant illum, et apparet illis qui
fidem habent in illum. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sapientia [illegible] apparuit
[illegible] [illegible] [illegible] illuxit
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. et [illegible] [illegible]
diebus [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]. Et hoc
ideo quia [illegible] [illegible] [illegible]
et simplici. [illegible] [illegible] [illegible]

cat eis negotiacio pecunia iocunditas
nulla timor nisi quando sanciat
sum ordine occupacio / nulla dignitas
et honor per peccatas et nephas am-
bicio / nulla iocis aliena invasio /
nulla tamen proximi de terminis ditacio
Vae tibi terra pollicitando sunt eos
peccata commissa de plangere / dominus et
eternus inquit intendere / et unica se co-
tidie / corpus suum fruiti subitere con-
tinue / tamen mundi quasi venenum fuge-
runt tamen semper impossibile / qui
celis [illegible] continere / ac pol-
itice sapere que est deus ingerere ad
gere / Vae [illegible] tempus iam
mox tendere ad vesperam amor
dum in [illegible] cordibus nimirum
cordibus tamen [illegible] ut pene vide-
atur extinctus / et pauci inveniantur
qui sine siccitate deo serviat / qui de-
vocionis affectu sinceri intendunt
qui gratiam dei plurima petunt / ut
[illegible] umbratilem appetunt
qui lacrimas imbre et [illegible]
se crebrius perfundi gaudeant / qui
vi [illegible] dulce et [illegible]
sapere gratiam [illegible] aut igni-
tantur / quia et si impleta est tibi [illegible]
deo quando ad [illegible] impleta tamen
est [illegible] de malicia quando
adimpleatur / quando addit altissimus /
omnis [illegible] magis quam tempus
[illegible] / omnis [illegible] clamant
[illegible] / et ideo pereant peccatores
ne deleantur cum ea / inquit enim
dominus per prophetam / in [illegible] de
lobo eos / unus siquidem timeant
qui sequuntur secuntur in iusticia et
diligunt iniquitatem / et pessimum illi
qui nolunt intelligere ut bene agant
/ assistunt enim vie non bone et
maliciam non odiunt / ne deus de-
struat illos / et [illegible] eos [illegible]
[illegible] universum [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] consumunt
et auferunt ab eis validos et fortes /
et omne robur panis / forte et

viros bellatores / iudicem et prophetam / et ariolos /
~~senem~~ et senem / principem super quinqua-
ginta et honorabilem vultu et consiliarium
sapientem / formidant per omnibus rationes
[illegible] plati [illegible] / quorum [illegible] est
de terminis / qui coniungit domum ad domum
et agrum agro accumulat / quorum sollicitudo
pollicitando ut [illegible] amicos
magnificent / qui de [illegible] [illegible]
eligant / ut sedeant eos pri-
vilegia et solio glorie [illegible] / qui
[illegible] tamen sunt [illegible] nullam
de [illegible] / cum sic magna
[illegible] de [illegible] / nullam re-
quirit de [illegible] de [illegible] / Vae qui consurgit
mane ad ebrietatem sectandam et
ad potandum usque ad vesperam / Vae quia
ut eos inducit tanto plus [illegible]
qui plures inebriat et secundiores
calices [illegible] / cithara et lira /
tympanum et tibia in conviviis eorum
et opus domini non respiciunt nec opera
manuum suarum considerant / propterea captivus
ductus est populus [illegible] / quia non habuit scien-
ciam / nobiles eius interierunt fame / et
multitudo eius siti [illegible] / propterea
dilatavit infernus os suum / et aperuit
os suum absque ullo termino / Ysaye v°
xi q iiiª / Vae qui dicitis / [illegible]
dicto ysaye / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] siquidem
viri [illegible] / [illegible]
vanitatis et quasi vinculum plaustri
peccatum / dicunt enim bonum malum et
malum bonum / sapientes sunt ut fa-
ciant mala / bene autem facere nesci-
unt / Vae quos loquitur propheta iste
Vae qui sapientes estis in oculis vestris
et coram vobis metipsis prudentes estis
Vae qui potentes estis ad bibendum
vinum et viri fortes ad miscendam
ebrietatem / qui iustificatis impium
pro muneribus et iusticiam iusti aufer-
tis ab eo / et paulo inferius
inquit / abiecerunt legem domini
et eloquium sancti israel blasphemaverunt
Vae ne ~~[illegible]~~ [illegible] vepres
et spine sunt in universa terra

quod caritas ipsa circa clericos nec dum
commissa, sed quam incredulitas est con-
tincta. Nunc quippe caput ecclesie est lan-
guidum et ante tempus nimis a planta
pedis usque ad verticem non est in ea sani-
tas, ab sanctuario videmus quasi lapi-
des sanctuarii dispersos conspicimus in capite
omnium platearum. Dominus venit, qui inter-
cepit et cum populo et colle; clerus gravatur,
super quam quedam fanitas imperat,
sagitte de faretra educuntur absconditi
et infirmantur in nocte; ab oriente
summo ascendit, ab accidente ecce eorum
apprehensione suspicio. Amici domini con-
minati de super ira dei abiit steri-
litas, nec somnus mortalitas,
sine fine a seculo usque in
audito languore domus; clausa ne-
dum amicorum sed et suum tradimenta
velum velut fecisse, inferni sed occulte
dei medias lignum, et ictum ictum
apparuit, nec cessavit quiescat super
nos ira domini ostium, sed adhuc
manus eius ad feriendum extenta. Taceo
de scismatice grecorum quod per antiqui-
tate iam quasi indiscrete (tradidit)
abijt, de quo non est in ecclesia tempore
accepisse qui viles curtes tradant
ecclesiam, ad unum corpus altarum unitas
conjunctis et pastorum. Et accidisse nisi quia
et pastorum quesivit que sua sunt, non que
aliis quesivit. Invenit quo (vana) sunt
Iesu Christi, novam sibi inter suos quasi
velet non sua inter sunt nepotes et
nequitia ipsorum sunt nepotes et
(sed) velint valent, quod fere
sed velint valent, quod vero consultante de-
impulsione quam vero consufflante de-
locutum est non, propter scisma pestiferum
venisse fecit, super quo quod (et) tantum
et complices et studia suspecta et
suorum magnorum invenisse eruntur,
nullo tamen sanato quo nullo nundo
morbus medici potuit, primo impossi-
bile scismate in tumuit et impossi-
bilem solius sponse sue proprie nudum affinia-
dem et sed et mali voluit, ut eorum
(et) et sed et mali voluit, ut eorum
fluentibus undis aque et fluminis
firmamenti unica sua columba, unica
in maculata ancilla dignabitur
erit novissimus error peior priore.

Quid igitur fratres nisi ut animadvertit
ad eum auxilium convolabit con-
stituti inter tribulationibus et passionibus.
De quibus si compassus est ira dei de vos
ut quid inquinati sumus; vide cotidie
unus temporibus ecclesie secundum dei nos cum
gemitu magnam gaudium sed luctum
et planctum quare fratres desperamus
(malignitatem) de summa malicia ut
cineribus passim iram dei incurri-
mus abiit et timor, imminet fletu
et planctu. Omnis sit cum si recogno-
scant et ignoscit deus, et re-
linquat post se benedictionem prosperum
plus (quam) omnia quod quanta
superant, recognitum complete dei et
suis scriptis sermonem et doctrinam
licet sapientiam et doctrinam stulti de-
spiciunt. Et quod quia ad vos est
missi sunt de quibus presumit vel
presumi debeat, quod fratres prout
tale debet dei sapientiam et doctrinam
quam stulti despiciunt; ut intelligat
statum verum et nomine vir interpre-
tatum. Clerus quippe grece sorte
latine dicitur, per quod dicimus clerici
quia de sorte domini estis, vel quia
ipse dominus est sors clericorum; aut quia
clericus est pars domini et dominum partem
habet. Unde nos dominus per Ieremiam capitulo
xxxiiii inquiunt. Clerum secundum
tribue dei ut possideat dominum et ipse
tribue dei ut possideat dominum et ipse
possideatur a deo xxi dicitur clerus
debemus ergo vos tamquam sibi clerici ut
sic audiamus negociis secularibus
et divinis ministeriis mancipati nobili
vita et regia tenetis predia, et
veniuntur generaliter maxime, estis
enim genus sanctum, populus acquisitionis
ut virtutes dei annuncietis, qui vos
de tenebris vocavit in admirabile
lumen suum. (2a Petri 2o) Dignatum
quippe de sortis ecclesie regio de capite
per quod presumendo divinum ministerium et
contemplationes vos fateamini domini
nostri electionis, et tamen precipuum
est et indignum si per allectionis et
per sermonis duplici fratres clerici

et lucis gaudium aporthecam seu
absorbiti tenebris. nullam sollicitudinem
geratis de ceteris. Et vos hostiarii
ergo uti qui ianitores appellamini
attendite quam officium vestrum claves
gerat ecclesie dei fide. et eas claudere
contemptoribus et aperire, sic
templum dei quod intus se custodire
fideles intus recipere. excommunicatos sic
iubeas. quos ipse redemptor noster oportet
eiecit vendentes et ementes de templo
eiecit. Mat. xxi°. Unde nolite facere
domum dei domum negociationis, no-
lite templum spirituale facere domum
pollutionis. domus dei domum ora-
tionis sunt ecclesie vestre semper ad cele-
brandum. quod est corpus Christi
[illegible] et alia sacramenta et sancta sanctuaria
et alia sacramenta sit devotus in domo
negotie intenti sit devotus in domo
dei primitus assumpti. sic populus erga
vestre ingredientes fideles honeste
plenus affectum. ne audirent ne vana
ibi proferant ibi verba. et amplius
ibi fiunt carnalia colloquia. ut
aliud sic nullus actus fiunt quibus fiat
quod peccat. ne ea cadent. ut sic
continua certissime fiat et qui audiat
quod dicat veni. Alioquin si forum
tumultus et in mundi aut sanctitates
quod absit fiunt. eo procedat eius
alias dignitas excellentia malus
uis sequitur pena. de prima dei
Adversus lectores qui verba dei
aut legendo annunciant. debetis
esse instructi. ut sensum eorum que
legitur habeat. cum affectum in populo
legitur. agnoscite distincte
intelligite. ne confusio lectionis intellectum
legite. ne confusio lectionis intellectum
auditoribus tollat. aut devocionem
restringat. attendite quod in diui-
tine legendum. quod intelligentiam
pronunciandum. memoriam voluis
ordinate ordinate cedite por-
tem ab ea recipite et estote ubi dei
verbo accipite et estote ubi dei
relatores ne vos spectet nemo ac-
ceptatis et applicatis lectionibus. Atten-
dite quod si magne dignitatis est
sancte potestatem tractandi veteris
verbi tantum magnalibus. ulterius

digitus est ueritate neccessarias tempus ...
et laudes carum spiritualibus angelis
Sed illi cum diligentia laudes eter-
nas intuerunt. foris forum diuinas
laudes aliquis dictitate. Sed pessi-
bus quando qui dicunt in ignorantia
que mala sunt cum non intelligunt
Alij et si que dicunt intelligunt.
illecebris in libidinibus se pulue eter-
nam affectionem infecti. nullam habent
penes uerecundiam. Isti que dicunt
et hoc idem quia scriptum est. Ubi est
thesaurus tuus ibi et cor tuum. ubi
cor gaudium. circa petimus circa va-
nitate ubi est cor. in plurimis eorum
in temporibus eo animus. in diuinis
eo mentibus. Et vos exorciste qui
spiritale imperium super in mundos spiritus
accepistis. ut eos de corporibus expellatis
curam valeatis quod officium oportet
exequi. qui tetigit bene aures et
lingwam surdi. muti inquies effe-
ta quod est ad aperire est aperta
vim expellere in mundos spiritus
nam inmundi pravitate destruite fran-
des sathane. ne angere et magnitudine
tamen ne serpentem super in mundi
spiritum inconditis uitiis qui delectant
appellere de cordibus alicuius. Videte
ne per furtivas hospitium demones
in vobis faciat ... nidificent et
sinenos xxxij q. v°. Et paulus
ad finem. Et vos accoliti qui ad
accensas cereos deducere cum
et offerre sacrificium deferte. nequaquam
ut tenebras aeris illuminet sic
adhuc ut sic lumine visibile in manibus
portatis ita luce exempla operis
ostendatis. et circumstantibus in tenebris
ducatus prebeatis. quod officium sic dicit
que testatur ioh viii. Ego sum lux
mundi qui sequitur me non ambulat
in tenebris. Sed ubi illos superius
hodie in speciem accoliti. Ubi sunt
et dicit similiter dissimilitudo alij
seruire. alij bibuli. alij scortatores
alij seductores. alij sacrilegi. alij in-
tato vani. pauci inueniuntur
qui non faciunt opera tenebrarum

pauci qui ambulant in albis et qui
vestimenta servant inpolluta, ut sequi
valeant agnum quocumque ierit. Et
vos subdiaconi qui ad officium habetis
oblationes panis in altari, palleas la-
vare, sacra vasa tractare, epistolam et psalmis
tu [illegible] altare ministrare, quorum officium
vobis competit, qui linteo pedes lavando
discipulorum se precinxit. Iohannis xiii. At-
tendite quod vobis Ysayas lii° dicit:
Mundamini qui fertis vasa domini. Et quod
est qui similabatur non fuerit, qui sum-
mit iuste administrare, serviat iuste
in sanctificationem, qui membra sua olim
fecit membra iniquitatis, faciat membra
Christi, faciat de templo corporis sui actu
diabolis templum Dei, inquit apostolus, et
quod estis vos. Et vos dyaconi qui
in secundo ordine estis constituti, propter sanctimoni-
am perfectionem estote perfecti sicut et
pater vester qui in celis est perfectus est. Ad
vestrum officium spectat ministrare in altari
qui agunt consiliam, conferre et dispo-
nere oblationes in altari, mensam domi-
nicam atque vestire, atque domino sive
evangelium predicare, populum adorandum
exortari et flectere genua, et pa-
cem domino annuntiare, quod officium
vobis [illegible] quo propriis manibus consecrata
dispensavit, et discipulos adorandum
convenit inquiens: Vigilate et
orate. Mathei xxvi° debetis igitur
esse perfecti propterea quia dicitur
[illegible] Actuum vi°, quos elegerunt
[illegible] viros bonum testimonium habentes, ple-
nos spiritu sancto et sapientia, quos con-
stituit super hoc opus. Aperte eos
instruit super hoc apostolus ad Thimotheum
iii° [illegible] vos esse pudicos, non bilingues,
non vinolentos, non turpis lucri sec-
tatores, ut sitis consultes et fruges
ad quemlibet [illegible], et nempe
candelabra aurea vel [illegible] esse
debetis lucernas in domo domini
[illegible], debetis alere, qui [illegible]
et [illegible] vanitas et stultitia,
quod prodeunt et arguit veritas

et ignorancia, quod verbum Dei et [illegible]
verbum maledictum, deinde tractatum ante
in mundo diabolum, quod [illegible] ad
[illegible] et offert se statim [illegible] vi-
ta eternis, vita scandalis et
illecebris plena, vita sine vita, tene-
brosa et plena caligine, vita in
qua non est sanitas, non virtus sed
terror de viro [illegible]. Christus
[illegible] lucida, sed in [illegible]
vitis [illegible] scandala [illegible]. [illegible]
[illegible] quippe isti sunt, quod
mala [illegible] impedierit [illegible]
cum et demerserit [illegible]
[illegible], qua tunc [illegible] mors
quod scandala in subditis [illegible]
[illegible]. Et vos sacerdotes qui estis
successores lxxii discipulorum Christi
[illegible], sicut et episcopi sunt
apostolorum successores, ad vestrum spectat
officium [illegible] corporis domini in
altari consecrare, audire, dicere, benedicere
[illegible] Dei, quod officium [illegible]
implevit [illegible] qui
ipse sacerdos eucharistiam in [illegible]
[illegible] instituit. Est etiam vestri offi-
cii [illegible] dispensare baptismale
verbum Dei in terra facere, delinquentes
ad penitentiam vocare, et cum omnium
[illegible] mediatores fieri, propter quod
[illegible] magnum est [illegible]
[illegible] iuvencos aut vitu-
los immolant, sed verum et Dei
filium [illegible], [illegible]
[illegible] vos ad sacerdotium [illegible]
sed devocio, non [illegible]
utilitas, sed superna, non [illegible]-
pulosi, non letargici et obliviosi,
non libidine vincti, ut sint illi
[illegible] ut aliis
[illegible], qui [illegible] ecclesie sunt
[illegible], [illegible]. Si
[illegible] subdyaconi dyaconi
qui in crimine fornicationis [illegible]
iacent, nisi [illegible] abiciunt in-
[illegible] corpore Dei [illegible]

et [illegible] pet(ri) et pauli ap(osto)lo(rum) magistra
ecc(lesi)e [illegible] di. Si qui se p(ro)fecti
[illegible] inter [illegible] [illegible]
angelor(um) / apprehendite disciplinam [illegible]
pec(c)at(is) de via [illegible] / [illegible] vacati [illegible]
[illegible] iudiciam sed ad [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] ego [illegible] [illegible]
[illegible] advenimus [illegible] / sed [illegible] / [illegible]
ad capiendas [illegible] [illegible] / sed
[illegible] in [illegible] di / sed [illegible] [illegible]
dabit p(ec)ca [illegible] / qui vociferabit
[illegible] / et quidam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] plus dico [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] si intrinsecus
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
tabernaculum [illegible] [illegible] ubi di [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] di=
Lc [illegible] [illegible] aut [illegible] ut digni [illegible]
[illegible] / aut [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / et [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] plebeios sed
et nobiles / non [illegible] sed
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] et
[illegible] [illegible] / in [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] in nobis [illegible] /
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] et
Vis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / sed [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quidam
[illegible] [illegible] et ideo quod e(st)
[illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible]
[illegible] que debent [illegible] di
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] / non sit
[illegible] aliquid [illegible] quod [illegible]
polluat / quod [illegible] / vel [illegible]=
pat / sed [illegible] [illegible] / qui [illegible] [illegible]

devorat [illegible] [illegible] [illegible] p(ro)pri(e)
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]=
[illegible] singularis et pluralis [illegible]
/ [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pace [illegible] [illegible] [illegible]
di [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] et
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
amplius [illegible] [illegible] / [illegible]
quam [illegible] [illegible] / plus
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
qua [illegible] [illegible] / plus de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] / plus [illegible] [illegible]
quam [illegible] / plus [illegible]
[illegible] quam [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] debiles [illegible] [illegible]
/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / in [illegible] [illegible]
[illegible] et in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
possideat / [illegible] pax in [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] / non [illegible] / sed
[illegible] et [illegible] / nam [illegible]
[illegible] pax et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / et [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
et pontifices [illegible] / et si [illegible]
dicit [illegible] [illegible] / [illegible] / [illegible]
audivimus sic et vidimus / [illegible] [illegible]
[illegible] e(st) [illegible] dicit [illegible] vivit
/ [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
/ [illegible] ubi [illegible] [illegible] ubi [illegible]
[illegible] / ubi [illegible] / ubi [illegible]
ubi [illegible] / ubi vite [illegible]

ubi vite exemplar ubi doctrina spe-
cularis ubi deus ubi sapiencia et doctrina
nempe paradise humani generis predicatore
honorum pro[...] vicium incipit Nam
utique [...] predicacionis est et
deus in [...] ut pater sinceres et
absque offensa usque in diem christi [...]
similiter omnis clerici et viri ecclesiastici et
maxime prelati inquantum gradum
ordine et [...] constituti [...] in
[...] puri et sancti qui ecce mi-
nistri altissimi de vobis cum specialiter
dicitur Sancti erunt deo suo et non
polluent nomen eius Levitici xxi
[...] illa [...] quos loquitur
[...] ante et [...] declaracionem sepe
ex [...] ornamentum [...] vicii
abiciendo opera tenebrarum et indu-
endo arma lucis [...] ad romanos
apostolus ad romanos xiii [...] ut esse de
[...] sapiencie [...] laicus fuit [...]
quippe scienciam dei [...] ignarum
quia [...] est [...] Caveto
ne vobis illud quinquagesimi ysaie
[...] conveniat [...] expectavimus
eum omnes [...] et [...] est nisi
ille qui lumine sapiencie contemplacionis
ignoravit [...] tanto studio quante
sapienciam [...] inventores [...]
pecuniam [...] si scietis adeptam
[...] sapiencie veniat vobis [...]
[...] illa [...] et in
[...] ad quam nos perdu-
cat sapiencia [...] ihesus dei filius bene-
dictus [...]

Audite disciplinam et estote
sapientes [...] Si sapiencia
[...] que attingit a fine usque
ad finem fortiter disponens omnia
suaviter [...] est [...] predicat
simplicitatis [...] prescit
verba sua dicens Transite ad me
omnes qui concupiscitis me et a ge-
nerationibus meis adimplemini [...]
[...] esse [...] diligencius
singularis [...] pul
[...] et timeas et [...]

[...] et [...] Si enim sapiencia
[...] de [...] angelicus
[...] de [...] pro [...]
[...] xxx [...]
[...] mundi [...]
[...] et tandem [...]
[...] quam [...]
xit amarissimam mortem [...]
[...] quam multi qui sequuntur
[...] et non [...] quorum in
[...] remota [...]
[...] magno studio [...]
sapienciam [...] possint
appetant et requirant quia ubi
sapiencia ibi gaudium [...]
ibi [...] ibi [...]
illuminatio ibi [...] et [...]
[...] ibi [...] ibi [...] ibi [...]
[...] tranquillitas ibi [...]
omnis boni [...] ubi non
est vera sapiencia ibi [...]
[...] ibi [...]
[...] ebetudo
voluntatis [...]
[...] corrupta [...] ibi
[...]
et [...] et [...]
[...] ibi [...]
[...] inordinatis
[...]
[...] ebrietates
et [...] et [...] de
[...] et [...] de [...]
[...] ibi [...] qui [...]
[...] dei non possi-
[...] dilectissimi si vult
[...] apud deum si [...]
[...] apud [...] si [...]
[...] et in [...]
[...] et [...]
[...] ad sapienciam et [...]
et [...] non [...]
[...] tempore corpus
[...] tandem [...]
vos Audite disciplinam et estote
sapientes sapiencia quippe dei [...]
[...] voluit [...]
[...] operibus et [...]

desiderabile ne, pt ei qui parit(?) longi de
dies indeficienti cum | et infinitum
cum divicie et gloria | sapientia vero
est his qui apprehenderint eam
et qui tenuerit eam beatus | quoniam
afficit se dulcedine libato cum
| et tedium non habet convictus eius | sed
leticiam et gaudium | in amicitia
illius delectatio bona | si quis eam
adeptus fuit dormiet et non
timebit | quiescet et summus erit
| quomodo deus cui est vbertate
... cum | et quamvis divina sapientia omnem
cum | et quamvis intellectum humanum
formam quam intellectus humanus
attingit sua virtute excedit cum
pendens ut ipsam apprehendere
| vera nec profunditate indagare ipsam
perque animi altitudinem suo fine
protinus potest intelligere | et
aliqui attingi quae copulo divine
volunt ... dependent
minimum et exempli ... eri-
ned sit | ne presumatur indige-
... magistra
... super ... cum
| ipsa tamen divina sapientia videbatur
| homini qui parvissimus videtur
... de divinis sac-
... intellectus
... acquisivit | et eam cum
humana ... studio et labore
... complevit | prestabat
divinitus tradidit ad invisibilia
de visibilibus ad incorporalia |
| de corporalibus ad ... |
... quod est pro minima
debilis ... que ipsum attingit
... latentes ignorare
| ... fidei principium ... fact-
... intellectum ... gratuite
... | ut pt in ... de
... mundi | ... que fide sunt
intellectui ... | et ...
... cum ... divi-
... ...
... | ... ...
intellectum ... ad dulcescere-
ret | et ... et amp-
lectendum ... cum ... est
... ... tube et fistule
et ... | ... et ...
... | et ...
... | ... ...
| ... qui ... dicitur ...
... | ... ...
... | amplius
... | ... cum
... in vineis ...
... | nardi et croci fi-
| ... | ad vinum ...
... et ... aloe
... | ... ...
| ... ...
... cum
... | et ...
| ... de paradiso ipsa
... et ...
... et ...
... | ipsa est ...
| ... et
... et delicie sue
... | ... fies
... discipulus et ... sa-
... discipulina et ... ca-
pietes et ... | ...
... qui vigilat ad fores
... | et ... adpo-
... | qui ... ...
... | ... et ...
... | ... ...
... ... disciplina
in ... | ad
... | ut ... et ...
agendum que recta et iusta sunt | in-
... quod sit
... et quod deus requirat ...
... | et iustitiam | et ...
... | ... ...
... qui ...
... | De vobis ... de
... | iudices et ...
... in ... | nec
... ...
... et ... |
... regimen ... | ...
... ...
... | ut ...
... | ut ... que
medicina cum morbo sit adhibenda

quia qui portat aculeum non portat
calamum / quia aculeus cultri non est et
calamus scriptoris / Cognoscite
scite superiores quid vos noceat / quid
iuvet / quid nocere possit / quid sta-
tui vestro congruat / quid ad officium
vestrum spectat / quid dignitatem vestram pollu-
at / quid perfectionem similem impediat
vel promoveat / Et cum cognitio sui
in homine est principalis per cognitionem
sui / unde sicut dicebat Augustinus in primo
soliloquiorum / noverim te / noverim
me / inquit enim Augustinus primo nove-
rim te et tandem noverim me
Unde secundum Gregorium xxxi moralium
Cognoscere se non potest anima quae apud
se non est / et nisi cor divinae luci
appropinquet / Et quia [illegible] quid nimi-
sie plana et vim animi [illegible]
dictus in prospectu salutis perficiunt / eo
quod aput se non sunt / nec luci divinae
sapientiae appropinquant / Sunt enim opera
corporis tenebrae / et nequeunt oculos
tenebris assuetos ad lucem perspicue
intuitus attollere / [illegible] sed omnibus
quorum intuitu nos illuminat / dicens autem
vos aut non sic / sed sciatis iudicium in
vobis de vobis facite iustitiam / reddendo
cui timorem timorem / cui honorem ho-
norem / cui vectigal vectigal / hoc est
modum [illegible] quod sinne
quod reddatur [illegible] et obedientiam / prelatis
deo fidem [illegible] / in
[illegible] / quibuslibet [illegible] / in
fratribus [illegible] benivolentiam / fidelibus
[illegible] in [illegible] et [illegible]
et [illegible] in [illegible] [illegible] cum
[illegible] claritate [illegible]
[illegible] quippe [illegible] sunt
[illegible] spectata et [illegible]
[illegible] celsitudinis [illegible]
[illegible] / voluntates [illegible] et
[illegible] / [illegible] / Et ideo admo-
nuit et [illegible] / Et ideo admo-
[illegible] dissimulare [illegible] est
[illegible] dicta [illegible] quia
in agitur [illegible] agitur [illegible]
dicta [illegible] / Audite disciplinam
et estote sapientes / [illegible] in hac
[illegible] sunt [illegible]
viri [illegible] spectabiles qui [illegible]

suffulti sapientia / [illegible] dissolvunt /
[illegible] / [illegible]
/ [illegible] impunitatem [illegible]
[illegible] et pusilli ac parvuli / quia
indigent sapientia et disciplina / ideo
loquar tamen ut nec [illegible]
simplicibus / nec tediosus doctis
et [illegible] quibus magis [illegible]
sapientiae et [illegible] / et [illegible]
[illegible] ab inferioribus ad superiora
[illegible] tractatus de disci-
plina [illegible] / tandem de disciplina
[illegible] / sine
[illegible] / Audite [illegible] ut [illegible]
[illegible] / si qui sunt [illegible]
vos [illegible] aut [illegible] fortasse [illegible]
[illegible] disciplinam / [illegible]
[illegible] vestri [illegible]
qui [illegible] vobis [illegible] aut [illegible]
[illegible] superintendere / quia episcopus
[illegible] superintendens / [illegible]
[illegible] / [illegible] attendite
[illegible] et [illegible] vos et [illegible]
[illegible] ut [illegible] sed ut
forma facti gregis / Vos quippe in
[illegible] constituti estis [illegible] / in
quos [illegible] subditorum [illegible]
Et ideo attendite ut [illegible]
[illegible] et non [illegible]
[illegible] / ne sit [illegible]
[illegible] et vita [illegible] / ne sit
[illegible] professio / et [illegible] actio /
religiosus [illegible] et [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] ne loquamini
[illegible] / et [illegible]
[illegible] / ne [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] / [illegible] vos digne
[illegible] / [illegible]
[illegible] autem
[illegible] / [illegible]
[illegible] cla-
[illegible] / [illegible] agricultura
[illegible] / nauta navigationis peritia /
et singulos [illegible] artifices artibus / sic
[illegible] actores / sic
episcopum et platonem [illegible]

et placamus opera designat / ut
oculum ope magis quam professione
monstrat / Magna igitur sublimitas
magnam debet habere cautelam / Honor
grandis grandiorem debet sollicitu-
dinem contrahere / Nam cum plus cre-
verit plus ab eo exigitur sacerdos super eo est
Scienti legem et non facienti peius
est grande / et servus sciens voluntatem
domini sui et non facit eam plagis va-
pulabit multis / non linguam pla[illegible]-
[illegible] corpus ad [illegible] illi et
[illegible] non decet de ore episcopi benedictionem
simul et maledictionem egredi / Sicut
est beati Ambrosii in suo pastorali
Et nimirum si Michael archangelus
non fuit ausus dyabolo maledicere /
maledictione dignum cum super corpore
Moysi disceptabat / verumtamen ideo ne
vos si angeli maledictum convincit
/ Verecundetur pontifex proprium archi-
dyaconum dyaconum de cuius ore
prodeunt confluit maledictio / Im-
pudenter [illegible] episcope sobrius / pudicus
/ humilis non superbus / sit verecundus
sit negociis aptus / sit serius
sit [illegible] in [illegible] / sit con-
[illegible] [illegible] consultus
/ sit cecorum baculus / consolatio [illegible]
/ spes miserorum / plaudat languentium
Gaudeat cum gaudentibus / plangat
cum plangentibus dignos et bonos in-
[illegible] / indignos cor-
[illegible] suffragia [illegible]
aut [illegible] / Sed
quis est [illegible] / [illegible] negli-
[illegible] aut
[illegible] / [illegible]
in tantum [illegible] / et tantum
[illegible] induxit / quod in eis est
[illegible] / [illegible] / pedes
[illegible] caput et facies et vestes
[illegible] / terra quippe
[illegible] et celum [illegible] terra
celestibus [illegible] / Pedes super
caput quia viri [illegible]
[illegible] terrena [illegible]
[illegible] / facies et vestes quia in capitibus
videntur bona pacis terrena uti-
litas intendit quod [illegible]
interiora effusa sunt [illegible]

bona etiam negligunt et [illegible] di-
ligunt / Vos autem sacerdotes audite di-
[illegible] et estote sapientes quibus deus
[illegible] sibi [illegible] dedit
specialiter in [illegible] et [illegible] non
angelus sed archangelus / [illegible]
[illegible] sacerdotum
[illegible] / et homines [illegible] in
[illegible] angelorum [illegible]
et labia vestra custodiant scientiam et legem
requirant ex ore eius / [illegible]
vobis angeli domini [illegible] / [illegible]
illuminate purgate perficite / illuminate
ignaros per sapientiam / purgate peccatores
per iusticiam perficite [illegible]
et [illegible] [illegible]
autem [illegible] pedes mulierum tenuit /
[illegible] deformis mulierum dis-
putet / femine non vera nesciat
quam [illegible]
[illegible] amplexibus mulierum [illegible]
pulat / [illegible]
femina [illegible]
[illegible] / quia nec David est sanctior
nec Salomone sapientior / qui [illegible] libidine
[illegible] sunt / quid cum tibi sacerdos cum
feminis / [illegible] familiaris
femina [illegible] epistola [illegible]
ad [illegible] / [illegible]
[illegible] / scorpionis [illegible]
[illegible]
[illegible] ignem / flamigero igne
[illegible] / femina [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible]
mulieribus [illegible] / Nam
sicut ait Plato in Thimeo libro / Athe-
nienses [illegible] sacerdotes separatim a
[illegible] / ne aliqua [illegible]
[illegible] castitatis pollueret / Si-
cut ait Seneca libro [illegible]
a sacerdotibus [illegible]
apud gentiles [illegible] / [illegible] / [illegible]
ibi de [illegible]
[illegible] / sicut ait
[illegible] et [illegible]
aliqua [illegible] et [illegible]
semper abstinebant / et cotidiano
ieiunio vacabant [illegible]

Epi

Sacerdotes

Mulierum

ffemina

quia gentiles sacerdotes qui flamines
dicebantur in superstitiosis cultibus et
ritibus paganicis servientes a lascivijs
abstinebant et auguriis secularis
se subtrahebant tamen spiritum macera-
bant a consortiis conjugum se sub[tra]hebant
ut quietius possent intendere in ritibus
suis/ Quales debent esse sacerdotes dei alti-
ssimi ut digne famulentur ei quibus precibus e-
ffundere populum suorum de compris?/ Pudor et
continencia sit eius quibus continuis et devotis
orationibus quibus accedant gehenne tormenta
sacerdotibus/ quibus intelligat cum se mediatores
debent/ intelligant cum se inditas fuis
sacerdotes dampnationes/ et nisi militias suis
ab officio abiecerint ab ingressu ecclesie
si publica sunt ipso iure suspensi/ et
et vota fractores/ sacrilegos/ homi-
cidas/ adulteros/ quod si quis non credit
impunitas tamen de suspensione
videat canonem homicidii. Si qui sic
videat canone et voti fractore videat
presbiteri de purgatione et voti redemptione/ Canonem voto
devoto et voti redemptione/ de homicidio et sacrilegio videat
... de homicidio et sacrilegio videat
glo. ... cum simili/ ... q. y. a. de
de adulteris videat glo. in ... pro venia
eorum qui filij sunt legittimi super verbo ad
alterius que dicat ... pro sacerdos ...
famula adulterii/ Et vos abbates
patri et alii religiosi audite disciplinam
et estote sapientes/ Religio cum virtute
et nisi aliud nisi cultus dei/ Unde Augustinus
Religio devota religione per principium/ Re-
ligio quippe utique et ... dicitur
ac et appellata quod ea religemur
uni deo animas nostras ad cultum divinum
vinculo serviendi/ Unde dilectissimi
contendite ut ac vere summo deo de-
vote proximo uniamini/ Quia ... tam
inde proximo patres/ Insi-
mul vere deo ut proximo patres/ Voluntaria
paupertate regulari fuit/ Voluntaria
... castitate/ et obediencie
... perfecte ... sicut dictum
felicitatis/ ... ... o ... et
de abiecte/ ... ... et o ... pro
tui/ ... quia religiosi tenentur
abstinere tamen valet abusio/ et talium vi-
abusio/ non valet ... propter et
... est ... ut ... ...
... ... potest ... ...
necessitate ... ...

sacerdotes contra de statu monachorum et canoni-
corum regularium/ Cum ad monasterium ...
... nec ... similiter vos ...
corruptio libidinis ... ...
... ... sit ... ...
... ... obligati/ ...
... ... quia
gustato spiritu de sipit omnis caro
/ ... ...
mi ... obediant/ quia petunt ani-
mi ... et non obediunt/ et quasi sa-
... ... nolle ... ...
... ... qui ... vagi ... ...
dissoluti ... regulam ... ...
... ... aliud cantant et aliud
cogitant/ ... ... sic ...
et de ... ...
nunc ... ... psallendo verba
... ... intelligit
... ... qui de
vocis modulatione ... ...
... ... autem
... ... nisi ... ...
... alij ... ...
... ... nec ... ...
... veste/ ... ...
... ...
et ... ... vivunt/ vicia ...
... ... videant
abstinent et ... ... velamine
... opinione ... ...
... praedicant magna nec mi-
nima operantur/ ... vicia nec ... ...
... ... lingua ...
... ... vestimentis ...
... vadunt in ... ...
... aut sunt lupi ... ...
... ...
sapiens intelligens hec custodiet/
... ... et ambulabit ... ...
... ... et ...
... audite disciplinam/ ... ...
... est ... ...
... ...
... temperancia/ fortitudo/ ...
... et aliarum virtutum moralium intellectua-
lium et theologicarum/ ut est fides
spes et karitas ... ...
gestu ... sit gravitas/ in ... sim-
plicitas in incessu honestas in locutione
modestia/ in ... ...
... ... in ... ...
in doctrina ... in ... ...

in superbia dum capiunt oblatas/ nichil
appareat lascivie/ nil petulantie/ nil
insolentie/ nil levitatis in actibus
vanis/ sed sic sit regulata effigies cor-
poris ut simulacrum fiat mentis et figura
probitatis/ sit gestus vir gravitas sine
mollitie/ incessus sine dissolutione
gravitas sine tarditate/ maturitas sine
protervia/ severitas sine perturbatione
Sed quid dicam nisi quod dixi vel
ac debeat et utinam et ego orna-
hoc tamen honorum non sunt et tu habitus
flagella miscuit/ ideo tenuit eos
superbia/ in quo dixi et sim-
ul antiquos/ Tamen sequendo clericus/ Cre-
scit in eo meretricius nitor/ histrionicus habitus
regius apparatus/ Inde aurum
in sellis et calcaribus plus calcaria
quam altaria fulget/ plures cum
sua qui talibus student per se sunt
plures qui comessationes et ebrietates
impleuerunt/ et lyra et cithara viget commi-
xtio/ Bibunt vinum libaminum/ inde
redundantia torcularia et promptuaria
plena eructantia ex hoc in illud/ pro
huiusmodi volunt esse ecclesiarum prepositi/ de-
cani archidiaconi/ episcopi/ ut de dignitate
dies et annos in iocunditate/ ut
nepotes suos promoueant/ et sede
cum principibus faciunt/ quorum qui-
dem meliora et pinguia sunt devorant
et ventrem distendere faciunt/ Et mi-
seri non attendunt quod incrassati
et impinguati dilatati dereliquerunt
deum factorem suum/ et recedunt a deo
salutari suo/ propter hoc hodierna multi-
tudo dicere potest cum/ Ecce in pace ama-
ritudo mea amarissima/ amara
quippe prius in nece martyrum/ ama-
rior est in conflictu hereticorum/ amarissima
nunc in moribus et vita domesti-
corum/ non eos fugare non fugere
eos potest/ ita invaluerunt et multiplicati
sunt super numerum/ pax dignus dicitur
et non est pax/ pax est a paganis
pax ab hereticis/ sed non est pax/ pla-
gens inquit ecclesia/ filios enutrivi
et exaltavi ipsi autem spreverunt me
immo me pudenter conspuerunt/ me-
bra mea deuorando conculcaverunt/ in

diuina polluunt/ ornamenta destruunt/
amaritudo mea amarissima/ Sed cur id
nisi quia pro hac sacerdotes mei complectuntur
flagella/ tunc creat et non nisi eos/ Cur
id nisi quia qualis pastor plus talis pec-
cus/ Cur nisi quia corruit in pluribus
vitiis non est aut unus est qui dicat eum
omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt
non est qui faciat bonum non est usque ad
unum/ Alii quippe sunt fornicatores et notorii
et hii ipso iure nisi abiciant meretrices
ab ingressu ecclesie sunt suspensi honore
sunt qui sunt publici/ alii aleatores et
bibuli/ et hii nisi moniti resipuerint
deponuntur/ alii venatores famosi et
hii mox peroces publicas sunt comptandi
Exode episcopum vel deponere/ Episcopi venatores
erat quia petere erat/ Alii sunt senatores
et symoniaci vendentes et ementes
et sunt in eis spiritualia sacramenta/ plus
quando in eis aucto/ qui vendit
spiritualia vel qui ... emunt
ecclesiam sacra dei omnia sunt emmine re-
ecclesia sunt/ Alii non dis-
pensatores sed dissipatores ecclesie dei
pauperibus/ qui bona ecclesie dei
ut sunt illi qui bona ... expendunt/ dilapidant
non tamen in histrionibus
~~meretricibus~~ meretricibus histrionibus
dissipant in voluptatibus/ emungunt terra
consumunt in pompis/ et vanitatibus
ecclesiam tunc in pompis/ et non dei aut ecclesie sed
thezaurizant/ Sed dei nunc ponere illos
impietatibus/ et sicut stipulam ante faciem
ut rotam/ et sicut ignis comburit silvam
venti/ sicut ignis comburit montes ita
et sicut flamma comburens montes ita
persequeris eos in tempestate tua/ Alii de
peccatis et inuidi que bona sunt
detrahentes et maledicentes/ dicentes bonum malum/ et
malum bonum/ contra illud Ysaie vae qui
dicunt bonum malum/ Alii sunt tamquam
frigidi nec frigidi nec calidi
sed adherent nam ad illa pertinent claudi,
ecclesie/ et hiis potest dici illud regum
claudicatis in duas partes/ et unita/ si est
deus vester sequimini eum et si est post eum/ Quam-
diu pro hiis non tota corde/ sed tempore
non ... temporalis recedunt
comedunt et in tempore temptationis recedunt
alii hic multo ignari et maxime contra
tibus non sufficient/ peruertit, sed ad sacra-
mentorum proximum/ et hii quod ignorant
ignorabuntur/ de quibus sic super aggeum
prophetam/ respondeat sacerdotes officium

de lege intelligatis inde. Si peccator e
rrat lege Dei / qui Si ignorat lege
Dei ipse se ingerit ut et peccator
ipse sit / vocantur clerici qui ingenia
valentes ad perfectionem curam presentem non
conferunt / quid faciunt quia talentum
ingenii sibi traditum terra abscondunt / alii
alii ubi arguere tenentur non arguunt / et hii
qui ob se terrent in Deo negligunt / et hii
pro plenitudine videndo lupum terga vertunt
Io. x° de eo dicit ipse / Erit Gregorius cura
pastoris pastum pecorum perimunt / Alii
de aliis magnam de se non ullam
curam gerunt / magnam de exterioribus
nullam de interioribus / de omnibus
sunt aut nullam de interioribus / de omnibus
fratribus curam sumunt / semper non
quales sunt quia vani / mediatores
spectabiles quia superba et ignorantes /
quia cupidi et voluntates / non [struck] scire
quia sunt et utique tanto amore
ornandum [struck] ergo utique tanto amore
ornandum ut semper
amor ignitus probatur / scandens ut semper
unicuique consideret cuique / et inde adeo
magnam credat / non pena aut
quo scientia tanta procedat / ut qui consideret se
esse pro sapiente / ut quis consideret se
ipse sit / quid intra se sit / quid extra
ipse sit / quid infra se, quid super quid aut
/ quid interius quid in futuro quo considerat
quid ipse sit quia animal rationale / et ideo
quid ipse sit et non nisi scire quod depra
si sensus non est rationale animal sed com-
paratur / ut quid intra se sit / et cum Dei in
tali quid intra se sit / et cum Dei in
imagine insignitur / quod supra se / videt
et ideo pareat se ubi sunt imagine
Dei est sanctus super se est / cum enim
imago haec est ... et super se
/ apparuit clericus preciosus in districto iudicio
/ vilem fecit / omnes autem qui adora
verunt bestiam mittentur in stagnum ignis
et sulphuris / et hec pro talibus quia
in essentie et
pura ... divine essentie et
est maior pena damnatorum / Ideo
quod arguere sentit / quid vanitas vanitatum
et omnis vanitas / quid infra se sit / quia
in plus aptus quid super quia imago Dei
scrutatur / quid terra / quia talibus posuit
fortis et pacis in mirabilis eternis / Certi
ponit Gregorius clerici et maxime prelati et una
huius adhuc consideras dignis / Unus
vir tantum in suo ordine vivat
ut pro quo [struck] crevit ...

ordine non ponamus / Amor eius ait
Bernardus / cum ordines sunt illi clerici / qui
contemplatione spiritualem habent ut laici
apparatu nobilem nobili ut nobiles
in acquisitione ordinem ut clerici / Sunt
laborant ut laici nec pugnant
ut milites et cum utrumque ordines
accipiunt utrique deserunt utrumque
confundunt / amiliorum quippe in corpore
superbie sistunt / ampliant familias
equos stimulos et nobiles apparatus
/ et similibus pelles de diversas ...
pellicia habuerit et gloriam / a rusticis
a rusticis fructus agrorum / horrea ple-
na sed bene ... militans lorice
pondus / milites de christi venditiones
divinus rustici et agricole victum sibi
laboribus acquirunt / hii delicias affluunt
/ et tu ad inter venite tempore simplic-
itatem per plena tritico bibunt
vinum quod sapiditas / edunt quasi
pinguia / et inde impinguantur
concupiscunt dilatantur / isti ergo cum
sapientia ipsa que clamat / Audite
disciplinam et estote sapientes / /
apprehendite disciplinam ne pereatis
de via iusta / cum eis disceptavit
de via iusta / cum quos declarabo / Sic ma
los quos volunt ad humilitatem ...
... voluit ad humilitatem ...
... confusi sunt / Et sic tanti
mali ipsis conflabunt / Et sic tanti
gratias sed a finibus suis eos ...
bunt / Et in nullis tempore ordo ...
fuit in Christo sapientie Dei mediantes
legitur ... locus provocat / Ubi
nullus ordo sed sempiternus horror in
habitat / Ideo vos ut sic / Audite
cum disciplinam et idem sic sapien-
tes ut amicitia Dei et gratia ...
adeo non vos recedat / et ab eius
statu tamen eternum et habitat ...
gloriam ... et sic imperatoris
ac firmamentis principem faciet in
tanta sapientia Dei filius per ... et
aptius benedictus Amen. Item sermo

Sermo de sapientia Dei

Ecce ego mitto ad vos sapie
ntes Matthei xxiii° Sapientes
sunt in medio quibus loquitur
plurimi sapientes nec ... / nam
plus magis Dei Domino sapientie consistit
et pro eis non misit quod magis in

stulticia manifestat / Stultus autem
est dominus mali / et prima eius / qui sidere
mutilatus in finitum vel egestate possi-
delecte prius. Adde etiam quod ipse
tamen male comedendo spiritualiter formida-
bit prandium apotheca / qui non quit
nisi perdat et mittat / Damocles enim su-
perius dictus gladium crinem se vib-
rato contra pro acutum ad ferendum
paratum / per quem pictus est tibi in aurato
patre / Sed quamvis stultus non formidet / Damocles
vel mollibus lenitur non formidet / Damocles
gastrum per quam variata est tollebas
que dicit causa cor homines ut in
timeat videndo oportet / Sed stultus
timeat gladium et limetur / quia deus
arrigit gladium et limet / quia sic
multa stulte uti ipsis delectet
quam multum timere domini ipsa ma-
gnit / et qui stultus sunt in ipsa
sustinet / Et qui stultus sunt in ipsa
erunt Apicius in prima ardens mens
erit cottidie ipsa tua / ...
quod est hoc / cottidie ipsa tua ...
predicat expletas ut persistat / ipsa
pace loquar / videris margaritas pre-
tiosas ad pedes / ut venientes porci cu-
culcent eas et retro versi dis-
rumpant vos / Si surrexit in medio
doctorum / Qui simpliciter dicit se
tamen ipsa qui simpliciter ipsum
vidisse et perdidit / et venit quasi locutus
atque portentum / et vertit deos alienos
est / Ecce et semper eis / non
quos ignoras / et similiter eis / non
audias verba horum ipse aut simpli-
citer / que tempus fuit nos deus vir / ut
intus / que tempus / nos deus vir / ut
palam fiat utrum diligat eum an
non / Ecce sapientes semper in dicunt
in / Ecce sapientes temporibus in dicunt
tantum / quod vero est iocunda appetitus / aut
quod non est iocunda appetitus / aut
sanitas aut satietas / inde humilitas
aut ubertas / nisi a stultitia / Non enim
deus fortunam posuit in arbo-
ribus aut non implantavit / nec in stellis
aut sideribus / nec cepit in ortis / nec
oritur in campis aut fluviis / Sed
deus qui dominus est in omnibus qui
in vertit alium / hunc humiliat et hunc
exaltat / quia calix in manu domini
vini meri plenus mixto / quem vult
ditat / quem vult depauperat / quem
vult humiliat / quem vult mollificat
/ quem vult erigit / quem vult allidit
/ sibi providit quoniam exaltari per speciosas

accomodat / Agitur nunc magisterio
ut uno ac simili volente / unus vestiat
alium devestiat / Deus scit unde plus
diligat / alius unde plus manifestat
/ Demum tamen deus quo mitius est et
imperatorem eum super omnia opera eius
indumenta vel deserit / nisi multo de-
pendens sit / Unde ut loquar magis
humiliat / Deus te depauperat / nisi te
parat te fodis ipsis aspectus in filii pro-
ximus ut suspendas in eo / ut
aditum habuisti in divitiis et gladium
mundi delecteris / quod ut in eternum eu-
dus / meritis gaudium eius eum sua
dies / Sed ... delectare voluptatis
dies labens de torrente voluptatis
eterne inquit et sine interruptione
eterne inquit / Stultus est ut
ac eternalis epuleris / Stultus est ut
tendis inanitatem quod delectat
non attendens eternum quod erat / Unde
tibi tanta vigentia / nisi quod desperes est
apotheca / quod pauperes possessionis de-
speras / et non amicis suffice sit de cau-
sis / Hunc humiliter incidentes / oculos habens
divinis placeas / Stulte quid est melius uno
die vel anno ab hominibus honorari / et
tandem inde imperium amicum a
pietate separari / et ab omnibus simplic-
itatibus stultissimum iudicari / Ipsi quoque
tibi ocios et mei / nec quid erat curiosus
/ sed quid tandem de te fiat
/ quid iam demones concludit / aut
quod ipse dives ... diligas
quod dives tua disputat / Eligas
paciens in Lazaro ulceribus plenus in
sinum Abrahe / nam in sinum Christi
/ quam ... dives epulose qui
quiescere / quod ... dives epulose qui
optimus erat purpura et bisso et epule-
batur cottidie splendide / sepelitur in
inferno / Sed veniam ad te Domine / quod
in fine / Sed veniam ad te Domine / quod
est quod simplices in eternis digne utique
sine tamen non facis / nam / quamvis dives es / quanto
sine ... multiplicatis / tanto
amplius multiplicatis / tanto
tuos amplius indicatis / inquit
Domine incredulos indicatis / inquit
eum / Collatibilis erit sodome et go-
morre / ... in die illa quam tibi cum
audire in die illa quam tibi cum
/ et si tunc non possis quam uni singulari
prone possis / Tunc itaque domini quoque
in homine est vos adeo incredi / et dum
audiendo a phitone / phitonissa / ariolo
/ magis prestigia / aut augurii / somnii
divinatione / mediata suffragia
adherere / Sed quippe Deo dimisso

deo ad [illegible] [illegible] missis vel
ut sibi [illegible] [illegible] substituet que
substantia [illegible] ubi debent venerari
deum ibi [illegible] [illegible] Sic non ulli
sunt qui [illegible] [illegible] pessimas
appetitus [illegible] quarum querunt sum-
ptum vel ponunt sed in sinistro In ipse
sunt homines qui non parcent patibulum
ascendere et suspensi [illegible] cordarum
incidere ut dividere ad domos vicinos
[illegible] [illegible] invitentur aut ut vos
qui [illegible] quid fortassis adveniat quecumque
ulli alii qui sibi [illegible] [illegible]
et [illegible] medio [illegible] sibi amicicie aut
si agit ut fallat et fallendo [illegible]
[illegible] sic principe fuerit tali
[illegible] [illegible] qui obsunt [illegible] et
[illegible] [illegible] adveniunt [illegible]
[illegible] abutuntur quecumque [illegible] san-
[illegible] [illegible] [illegible] vel plus in
[illegible] [illegible] vel languencia
[illegible] herbas et medicinas corporales
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quas unus et plus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] iudex veniet qui illuminabit
abscondita tenebrarum iudicabit
vivos et mortuos et seculum per ignem
[illegible] [illegible] [illegible] audiat
[illegible] ut [illegible] abiciat [illegible]
[illegible] audiat quid stultus est
nam corpus maculat famam denigrat
[illegible] infirmat [illegible] [illegible]
evacuat [illegible] [illegible] deum provocat
[illegible] [illegible] angelos sanctos contristat
[illegible] audiat quid [illegible] quod vel
preterit sed [illegible] durat supplicium
quod [illegible] [illegible] audiat [illegible]
et patibulum paveat et [illegible] [illegible]
nisi restituat usque ad quadrantem [illegible]
[illegible] non dimittitur enim peccatum
nisi restituatur ablatum [illegible] an-
diat quia nisi [illegible] et satisfa-
ciat ut [illegible] doleat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] iudex audiat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iudicabis [illegible]

[illegible] Et qualiter vos malus
audiat quod stultus est non eligit po-
tius mortem quam vitam [illegible] [illegible]
[illegible] quam regnum eternum et de quanto
[illegible] magis mala accumulat tanto
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] descendit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] audite di-
sciplinam quia vos dominus dicit sapi-
entes ut [illegible] [illegible] qui [illegible]
sunt terrena [illegible] dimittatis ut ad
celestia toto corde aspiretis ibi sit
vera [illegible] vera [illegible] ubi erit
vera amor verum gaudium vera salus
vera [illegible] vera [illegible] verum [illegible]
[illegible] vera felicitas prestante [illegible]
[illegible] dei filius benedictus Amen. Explicit

Sermo de sapientia de [illegible] 6

Data est vobis potestas a domino
et virtus ab altissimo Sap. 6. Apices
[illegible] quamvis [illegible] reges et [illegible]
principes duces et comitatus [illegible]
[illegible] de altitudine superbiunt et [illegible]
ad quod dati sunt negligunt [illegible]
[illegible] [illegible] ut attendant
quod potestas est eis a domino et ab altissimo
[illegible] non est enim potestas nisi a domino
deo aut sinente et ideo qui potestati
resistit [illegible] dei ordinacioni resistit
[illegible] reges et principes pre-
lati iudices et rectores [illegible] [illegible]
[illegible] ille qui potestatem dedit eis regimi-
nis et policias gubernandi et administra-
ndi [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] iudicium rectum et iusticiam
[illegible] [illegible] [illegible] legem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] iudi-
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] dimittentibus
[illegible] [illegible] [illegible] iudi-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] concedit sed po-
tentes potenter tormenta pacientur
[illegible] [illegible] sapientiam ut sapiam
[illegible] quod [illegible] [illegible] valeat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
intellectus [illegible] timoris domini [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] feliciter diriguntur [illegible]
[illegible] sapientiam et dabitur vobis
ab illo qui dat omnibus habundanter
et non improperat [illegible] [illegible]

publice sunt et remedia civitatum
maleficia compellere consilium eorum vero
impletis si recto iudicio fures suspen-
ditis, adulteros lapidatis, sacrilegos
et incendiarios comburitis, periuros
calumpniantes et falsos testes carceri
satis suspectus de statu communitatis
et medium perambulis circuitis indicia
ac questiones pacatis. Vestri officii est
videre quid agitur in urbe, si dormitur
si dormitur in urbe, vide si sunt
tradimenta, si seditiones, sit discordia
si partes, et illis pro superiorum ac re
quiete contra eas est sinnare, quas contrarias
est consolidare. Caveat malum et iniqui-
tatem quasi unico se parte. Sed
proh dolor cum consilio intellectus
non regitur propria sed per astucia duplici
malignitatibus per conspirationibus in
iracie per sensu, liga societate car-
ne et sanguine. Hinc est quod per
magna parte civitatis semper de statu
decrescendo, pauca est ne in nichilo
quod absit redigatur. Concordia quippe
parve res crescunt, et discordia ma-
gne ruunt et virtus unita est for-
tior se ipsa dispersa ut ait apostolus
et Christus inquit Omne regnum in se
ipsum divisum desolabitur et do-
mus supra domum cadet. Cum eciam
diversis partibus mundi specialiter in Italie
multa edificia castra regum pal-
lacia imperatorum et habitacula hominum
sunt destructa, nisi quia vix invenitur
civitas oppidum aut villa ubi non
sit secta aut partes. Dominus enim
per prophetam homines prestim quia sene-
arius querunt que sua sunt non
que ihesu christi possesse cupiunt pre
possesse, omnes diligunt munera se-
quuntur retributiones, principes po-
pulorum facti sunt et latronum conso-
cies celantes quasi saccum suam
ab eis abscondit non sic autem
sit inter vos sed qui maior est
inter vos fiat minister vestri secundum et

apostolus venit ministrare non ministrari et
dare animam suam in redemptionem pro multis
Hec et partem si sic est quando est contra
cum omnibus, mansuetus et nolite pec-
care, sol non occidat super iracundiam
vestram. Stultus enim est qui iram
in corde diu tenet eo quod ira [illegible]
sapientis, ira in sinu stulti requiescit.
Et Jacobus inquit ira enim viri dei
iusticiam non operatur. Si quis est aliquis
questionis cum aliquem iure pu-
gnet non in iniuria non dolo, non
fraude, non calumpnia, non apparatione
non [illegible] fame. Stultus ne-
mpe est qui dolendo ledendo alterius
famam vel minuendo ipsius graciam
propriam perdet animam suam. Quid pro-
dest inquit christus homini si universum mun-
dum lucretur animam vero sue detrimento patia-
tur aut quam dabit homo commutacionem pro anima
sua. Refrenat unusquisque linguam
suam a verbis dolosis, a lingua iniqua
et magniloqua a maledictis verbis
a detractionibus quia lingua detrahentis
et audientis super utrumque sedet dya-
bolus. Cur tu iudicas alienum?
Servum suum quippe cadit vel est pro domino
suo, quare quod alium indicas, aut stas
aut cadis, si alium accidentas si stas
videas ut non cadas si iam cadis, in quo
alterum iudicas te ipsum condempnas. Si ce-
cidisti absque cade potest per se ipsum
dampna sunt fame futurorum et quamlibet
est difficile malignitatem et [illegible] [illegible]
vel odio cuiusque detrahens est sive ut
dicitur in Actis, qui sic in te dicis nos
offendis et idem quod maleloquium, sed
oportet quod cum eo incognitus esse
inquit beatus Jacobus Si quis putat se esse
religiosum non refrenans linguam suam huius
vana est religio nolite in eadem lingua
benedicere deum et maledicere hominibus quia
fons ex eadem foramine non emanat dul-
cem et amaram aquam sit sinus un-
de est, non ita, sed apostolus est amala
est in eodem culpe, unde propter unitatem
mentis quia amala in eodem est nullus
vero ad proximum alium sicut ipse
proximus admittat quod vincit conni-
tica, nec ille eorum iste ait intimit

n una sed duas aras [illegible] et cuiq[ue] p[ro]uinat
Si quis incidit in te aut p[ro]p[ri]o colloq[ui]o
dicto suo p[ro] scandalo no[n] offic[it] ut domo eius
no[n] visitac[i]o[n]e in vinculo no[n] teneat et c[ontra]
merante incidit digne p[er]mittat no[n] est
quippe in vinculo i[n] vento ut sit vinclo
vinctus Et ysydorus inquit i[n] mal[is] p[ro]missis
resc[i]nde fidem In t[ur]pi voto muta decretu[m]
impia e[st] p[ro]missio que scel[er]e adimplet[ur]
nullu[m] v[er]u[m] iurat sup[er] dubiis quia se
subit ancipiti p[er]iurio nullus testificet[ur]
nisi quod vidit / audiuit sensit aut
contrectauit / Nullu[m] v[er]u[m] aliud c[on]temp[ne]t
quia deus sup[er]bis resistit humilibus
aut dat gra[ti]am / nullus se ip[s]um c[on]putat
aliis meliorem quia co[gnitio] cord[is] latet nati
s[unt] o[mn]ibus et me et te fecit deus
inquit Job et si melior ab aliis se
iudicet co[n]scie[n]tiam mira c[on]putat posse
dicam qui apud se p[ar]uus est magnus e[st]
i[n] oculis dei / no[n] ne inquit deus ad
dauid Cum esses paruulus i[n] oculis tuis
caput in t[ri]bubus isr[ae]l c[on]stitui te Unum
aliud in bono creat nullus et p[er]ni[ti]osa
altius c[on]ferat se et c[on]ponat o[mn]ibus cum
sit[ur] membra adinuice[m] unius corporis mi=
stici q[uod] e[st] eccl[es]ia et unius capitis quod
est xpus / no[n] g[e]n[er]aliter ut vnio habet
i[n] singulis cum membris sig[n]o e[st] diffe
rentiis corporalis Et sicut no[n] p[otes]t dicere
manus oculo aut oculus manibus aut
pedes oculis aut auditu pedibus opibus
tuis no[n] [illegible] i[n]dige[n]s q[uia] nullus dicat p[er]
meme[n]tr[at] et meos ad regendum suffici[un]t
iusticia - amate et facite nichil nisi
que sunt i[n]iusta in honesta et iniq[ua]
timete s[ed] cum deus milite xp[ist]o ut
no[n] timeat nisi malo c[om]mitte[re] pecc[atu]m
Hoc q[ui]a deo pacis i[n]ge[ni]o t[em]p[or]ale qua
eterno q[uo]d s[e]c[undu]m ap[osto]l[u]m i[n] genere no[n] qui
diuites ad regendu[m] eligite quia ve terre
cuius rex puer e[st] et qualis rector ciui[ta]t[is]
tales et in habitantes i[n] ea Beneo et ca
uus honore i[n] quibus e[st] sup[er]bia aia
no[n] c[on]plevit digesto facit q[ui]a salus
ubi multa c[on]silia / Sit[is] veri c[on]fessores
et clarissimi milites xpiane fidei
p[ro]tectores eccl[es]ie dei c[on]tra s[er]p[e]ntes in
dubiis / quod si feceritis a deo dicta
vobismet p[ro]pter et timens alios sup[er]et
ut deo fecerit[is] sp[irit]um et[er]num
intellig[e]ntibus habebit[is] p[ro]uidere ad

Sermo septimus

xxvij°.

Istum quinto [illegible] e[st] augusti festu[m] sollemp[n]is
que tu [illegible] ad vindicam xpi
venerunt / et ei que [illegible] dilecto aut
eta[ti] mulierum [illegible] studia obseq[ui]ebantur
[illegible] / quarum quedam credentes in xpm q[uo]d
e[st] sapia p[at]ris incarnata / opinione bona
op[er]is [illegible] cum aromatibus honestatem
et odoribus [illegible] p[er] sancta desideria ad
querendu[m] deum et [illegible] faciem ad faciem
ungere c[on]secuti debent / et quod multi [illegible] se
[illegible] sed aliter / et aliter [illegible] nempe q[ui]
sunt ad [illegible] in[de] ad occidendu[m] quidam
ad tradendu[m] milites iudeis ad placandu[m]
/ infirmi ad se mederi / boni ad [illegible]
mali ad [illegible] / [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] et studio ad [illegible]
/ q[uia] [illegible] eius ut sunt p[er] iudeos
paganos uel hereticos blasphemari nulla
[illegible] e[st] corp[us] [illegible] dei / nisi
[illegible] nisi honores [illegible] / nisi
ample familie et delicate vite / Alii
querunt ad occidendu[m] ut sunt illi qui
[illegible] [illegible] capitali odio
p[er]sequu[n]t[ur] Alii querunt ut tradant velud
sunt illi qui volentes esse p[ro] sepulcris
in omnes p[ro]fessores [illegible] ad p[ro]
[illegible] tradunt / Alii xpm querunt
[illegible] ad placandu[m] velud sunt illi qui
[illegible] quam in [illegible]
[illegible] / [illegible] p[er]iurati
p[ro]p[ter] [illegible] aut metu [illegible]
[illegible] obitum [illegible] Alii querunt ad [illegible]
[illegible] sicud [illegible] [illegible]
[illegible] volentes ut capiat et [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible] ex
et in [illegible] duas et [illegible] tibi
[illegible] de aliquo [illegible] cum [illegible] p[er]sonas
[illegible] [illegible] appellant eum [illegible]
[illegible] discipuli Sed vos dilectissimi no[n] sic
[illegible] quarite / ad amandu[m] videndu[m] / et de
lectabiliter [illegible] / et [illegible] sicud
[illegible] [illegible] ad deum [illegible] / in
[illegible] cum deo [illegible] / [illegible]
[illegible] et vir [illegible]
[illegible] ut in [illegible] possit / quis
[illegible] quarum [illegible] et
multitudo [illegible] videt [illegible] aliis se
[illegible] / [illegible] quod [illegible] domino

valeant. Alii quia sobrii et a viciis de-
puniti. Viam mercedentes legis dei et
iusticie xpm invenerunt. Quinto sunt
quia cum simplicibus e sermocinatio
eius. Nec eum edat vir duxo ...
xpm invenientes quod ait ait b.
g ... insula ... ecce e in
confitens in omnibus viciis suis. ore enim
quod assenedit et corde contrito fuerit
intendit. Dulce audit sed amorem in
gent ... ostendit sed nunciaco
fieri precatur. Inde similis qui cum
fieri ... dispensebat et adq-
... verbum ... dicebat. Nunc ubi
venit ut ... et
et ... e xpm. Non sit quesitus ...
ficte ... non sit tunica
fallacia ... Nam ait ...
... qui fingit se amicum et non
... peior e eo qui fit ... maneat
e peior e eo qui fit flam ...
... aut qua pena dignus e flamis
quia igne punitur. Quinto xpm
continue. Si enim quesierit invenietur
ipse dicente: Omnis qui querit invenit
et pulsanti aperietur. Non ergo quis verum
tangit deum quam ipsum nam venit sed
ipsum accipit. Qui magnificus rex regno
et dux ... non venit nisi
... nisi ubi sit locus ad recipiendum
maiestatem eius dispositum. Non venit
ubi amator adest adulterinus. Non
venit ubi accidit fradi ... desti-
... aut dehonorari debeat. Preparatione
cum ... et non scit que sunt in ho-
mine. Et ideo eo inveniat duplicitate
quod ... predicatam ... adulter
... que cum ipse eo quod est
... non gaudet. Abiat aut
voluntate vel instabilitate ... unius
in medio aquarum fluitat. Hinc et
inde aut obitum peti mortalis. Eo quod
voluntas ... peti mine ...
... si ... si ... largiatur
si ... confirmat ... si ... mole
non venit ut ... sed cum quod
... dicat apostolus ... Si lin-
guis hominum loquar et angelorum caritate
aut non habeam factus sum velud es
sonans et cymbalum tinniens. Et si tra-
dero corpus ita ut ardeam caritate
aut non habeam nichil mihi prodest. Si

deus ... multi sunt qui peccandi
... sunt non ... Comitans
se ... que sunt ... bono ...
... et ... cle-
... vulgariter dicat publicum mer-
... aut ... desperationes
aut sunt ... et ideo ... eis hec
vel ... non sunt. Facitor quia bona
... in ... ut ... diues-
... aut quod ... deus ...
ipsum illustrat. Vel quod deus ad
... illos qui ... audiunt eos
... per se ... eo quod
... quia non ... Quinto
... diluculo ... melioribus
... ad
... super ... nullus
... differunt ... portan-
... et ad
... descendat. Quinto ...
... et ...
... requirit ... non
... sed ... non
... sed ... dulcat ...
... ut nichil ... ad ...
nichil simulatio vel dolositas vel ...
... vel superstitionem vel diminuens
vel ... peti ... at-
tenuans vel ... vel ... vel
vanitatis et ... vel ...
vel ... vel ... vel ...
... aliorum vel ... vel in ...
... quod ...
... ut dicit augustinus ... in ...
... et quali ... et
... ne in ...
... nisi ... est
... ad ... peti ...
... et ... ne ...
... confessoris ... eum
... qui ... dicit ...
... et ... timet ... confessor
... timent
plus ... quod ... confessor
non ... confessore ... nec
... superflue ... singula
per culpam ... Dignus ...
... Alii in ...
... et ... sed
... et ...
grauissimis. Dicit ... viciis ...
... dicunt se non ...
... in omnibus ... quod ...

iste maiore absque qui sepe confitentur
e vitandum. Sed dicunt vera et varia
et dimittunt plura et superflua, quedam
aut verbis vel confessionis tradicione ipsa
peragimus lectum consciencie lacrimis huius
super malis per te commissis lavando, reco=
gitando omnes annos vite tue. circumstancias
dicas horas, loca et tempora, particulares
malas, quid, quando, quomodo, aut dic
et ubi egisti, qualiter te gessisti erga deum
et homines, erga statum tuum, erga patres
et dominos, erga prelatos, erga maiores, equales et
erga subditos, erga liberos et illi=
minores, erga iudeos, erga seculares, erga
bonos, erga pauperes et oppressos,
communitates, erga pauperes et oppressos,
erga domesticos claustrales et inimicos, cuiusmodi
vel qualiter te gessisti in fine dei, regis
tenui vel prelaturis, que de officio
prelaturis, dignitate regia, pontificali, sacer=
dotali, militari, qualiter tibi placet contra
tuis vicinis abusus, qualiter te habebas in
temporibus, si simulatorie, si superbe, si
fallaciter, si timide, si supplex aut cum
grauaret, si sunt que tamen super dolore
tuo compleri. Quali iuventute aut
adolescencia expendisti, de quibus, cum
quibus et qualiter, quem bonum dei et pro=
ximus absque tuis cum inextabilibus et hystri=
onibus, qualiter venisti ad turpitudinem
si preventus temptacione, vel victus an per=
ueris temptacionem, an te ultro in lascivium
turpitudinis precipitasti, quibus modis peccandi
turpiter et nunc vel tamen, si ex malicia
an secundum naturam, si ex longo proposito vel quasi
vel eventu, si consensu, cuius sis status, cuius condicionis
ingenii, cuius dignitatis et vel que sit, vel qualiter
cum quam turpitudine peregisti, si dies
festus, si dies ieiunii, si locus sacratus
si domus ipsius dei. Hec enim aggravant
peccatum et minuunt et plura recogitando
et omnes actus, consilia, conspiraciones et opera
recapitulando dicatur aut vicia que
recognoscit generaliter et que peccato non
venit se deesse, ita tamen quod sit
generaliter confessio vel utiliter mediante. Possunt
dici generalia et levia, que non
sunt commode specialiter explicanda. Sed
si cogitaciones, delectaciones, verba ociosa, negli=
gencia in bonis, pigricia seu mora, a=
missio temporis, distraccio cordis in orando
vel horas dicendo, ingratitudo beneficiorum
dei, superflua cura de corpore et ibi quasi libet
turbaciones leves et proximi cordis, indi=
gnacionem levem alicui cordis, despectum proximi
et ad proximum aut virtutem se inverso,
non contenta de hiis omnibus que deus
fecit aut permittit et de consilia que
tamen sunt inevitabilia, absque omnia in
speciale non possunt declarari. Sed pauci
recedunt et tardius de levibus tamen lacrimis
aut proprium infinite recognoscere
et in generaliter debita premittere. Sunt
sunt non ulli qui communes confessiones
imperfectas, quidam dicunt de hiis, me
ad hoc induxit, imponunt culpam
illi, sicut truncati peccati et male
namque non omnis temptaciones corripit
adeunde, quia ut dicit beatus Iacobus in
sua canonica, unusquisque temptatur
a sua concupiscencia, abstractus et illectus.
Vel aut incidit dicunt non dia=
bolus, tu sentencia me stimulare
ad hoc peccatum perpetrandum. Sunt negli=
gens meditando verba (?) sancta me
possibilitates ad letandum, tempus et persona
et sunt negligens in ad inveniendo, ora=
cionibus et in ieiuniis et aliis meritis
perdendo sanitatem et potentiam. Vel propter negli=
genciam et maliciam carnis peccatum
peccatus elegi proximi carnis luce vel
publice quando spiritus sanctus inspiranti
quod id non fecerim. Alii confitendo
imponunt culpam proximo, sicut
adam deo, qui dixit: mulier quam
dedisti michi in sociam dedit michi
de ligno et comedi. Dicunt enim quando
persona rogando et aliqua dona
donando tum michi blandiebatur
quod nullus de mundo potuisset se de=
fendere. Hic quod optinuit me similiter
assentire. Alii dicunt quidam diu
in tentando multo de quadam quod
fecit iniuriare de illo et illud de specie
non sic confitearum, quia tamen confessio fit
c vicerunt. Sed pauci dicunt, cum
videam cognoscere quod loquor et conspicio
cum quadam persona aut ipsum visus
est michi in utilibus et dampnosa.
Sed sentiebam affectum cordis mei
ad ipsam personam aut ipsum ad me
non esse puro, nec tamen solum sed secundum
carnem et in aspectu et parva cum
frequenter nimium complacenciam etc.

Et ex hoc semper habebam imaginaciones
in pueris de illa cum libidinosis
talibus amoris/ ita quod propter hoc gehen-
nam fugere ... / nichilominus sum sequ-
tus voluntatem meam/ in tantum quod ad
tantum actum perueni/ et tunc et ipsam illam
quoniam de nomine dicit/ audiens dici
aliqua mala de quadam persona faci-
lius ea credidi quam credidisse bona
si audiuissem/ propter leuitatem cordis
mei/ et defectum caritatis/ Et ubi debui
excusare illud occasione cum mur-
murabat/ ego murmuraui cum illo am-
pliando mala quod dicebat vel
addendo ad illud quod dixit/ ac
per hoc dedi sibi occasionem amplius
murmurandi/ Non debui cum eius murmurationem
murmurare/ nec stulto murmuranti/ quia
murmuratio vergit in eius confusionem/ sicut vel
in confusionem proximi/ Sunt qui in
tanta de occasionibus peccatorum confitentur
velud sunt illi qui dicunt/ vidi hoc sic
vel audiui/ hec dici audiui/ et de hoc
valde sum turbatus quia erat contra ho-
norem dei et bonos mores et in
malum exemplum aliorum/ Ypocrita sicut
quid dicis tu de te/ Scilicet quod propter hoc honoris
dei/ non sic turbatus propter suspectam tuam/ de
spexisti eum per caritatem/ tunc compati de-
buisti non ergo habes caritatem quia
illa non sinit aliquem contra proximum
turbari/ Isti autem [illegible] modus/ dicas
quod sic vel dici aliquid/ quod indicaui
de malis/ et forte peius quam sunt
propter maliciam meam que me prouocauit me
... semper/ vel intencionem faciendi
... peccatum et [illegible] debebam/ Non sum
motus ad paciencia illi/ sed magis sum
prouocatus ad iram contra ipsum/ cotam-
nendo et indicando ac appetendo suam
punicionem eius/ vel hanc persecutionem prouincie di-
cunt/ Et hoc accidit propter duriciam cordis
mei quia non recognosco peccatum de
que supposuerunt me in grauioribus
peccatis/ absque villa punicione/ Alii sunt
qui dicunt propter dei graciam hic sum in salu-
meo/ in minore vel pietate/ sicut
quod debeo/ officia communia/ misse lego
pro defunctis et omnibus in isto/ sicut
alii quod velint/ ego michi timere
volo magis quam alii/ ymo parum
permittam me occidi/ quid sicut.

Hos peccatum/ et in me non sencio aliud delictum
nisi quod singularitas de elatione di/ nec
sum sufficientes ad regraciandum deo/ qui me
liberauit de hiis peccatis que faciunt alii
multi/ Consimiliter sicut fecit pharizeus qui se
extulit publicanus/ Bona ipsi narrant
de superbia vel que intus latet vel
negligencia dicunt/ Alii dicunt propter ipsum nam hoc
absque quod non potui me continere/ Dicunt
sicut adam in culpam/ qui dicebat
mulier quam dedisti michi sociam dedit michi
et comedi/ Sed apte isti mentiuntur quia
scriptum est/ Deus non potest vincere nisi
volentem Alii dicunt/ Deus me noluit
adiuuare/ et ideo cecidi/ sed isti accusant
desidiam suam/ quod pulsare et petere
adiuua neglexerunt/ sic ergo per fectum et
confessionem veram et satisfactionem debitam
fugiamus vnde pro peccatis in paciam quiete
tum/ quiete superiori dei despicientes sub-
ticiam mundi/ qui sic sic quiescentibus
vanitatibus hic comparatum per regnum et consuetudinem
per gloriam ad quam nos perducat ihesus christus

Sermo de superbia octauus

Que superbia sunt superbiter celum
dei quia merita est superbia dei
primo mira in celo/ mira in
elementis/ et omnibus celestibus stat et
viuit/ in angelis in quibus nos est
domus dei speciei/ mira tot
sperie lapidum et herbarum/ quod intel-
lectus humanus diuina ipsorum non capit
/ propter tam reptilia et reptantium/ ac
specia diuersa/ mira diuersa avium
volatilium magnus piscium/ et monstrorum
diuersis speciebus/ cum talibus superbia dei quod vnus
intellectus potest tanta varietatem rerum
complexa de nobis esse ad est peruenit
/ mirabilis et inestimabilis in omnibus
operibus suis/ Omnis enim cognouit ipsum
cum autem quis compluuius cum sit
/ aut quis prior dedit ei et retribuetur ei
/ quis comprehendit potentiam dei qui creauit
celum multitudine angelorum quosdam ad
ipsum potestatum ... in gratia
Alios per magnitudinem ... obdurauit
in ira/ et inferiores suos contra spem restituerat
detrusit ad inferna/ Omnis comprehendit
dei superbiam/ qua diuisit aquas a bari-
da/ cum tu modo tali aqua totam
terram circumquaque circundare debuit/ sed
alia modo spectemus se viciissim circundat

clementia. Sed sapientia dei posuit legem aquis
ne transirent fines suos. Sermonis comprehendit
quod abundans prae filiis dei quos ad tantam
devenire voluptates. ut quod apud alios
laude dignum apud alios dignum supplicio.
Sermonis dare pro modo pariunt sanandi
in prudentiae qualiter [illegible] potat
de salute prudenter. Sermonis autem adam non
quia tenebatur ab noxiis. An angelus
non quia natura individualis satisfacere
non poterat iuste pro se tota natura. ut debuit
quia tunc angelus non sibi cyrasset
redemptorem. nec [illegible] quia satius in
culpa et ideo tantum erat nativus [illegible]
sup reputatione [illegible] quod non potest
[illegible] nisi per sapientiam dei sapientia dissolvitur.
Et hinc et sapientia dei in qua [illegible]
descendit angelis [illegible] de celis in
[illegible] et secrete venit. et se intra
[illegible] uteri collocavit. Et versutia
antiqui hostis qui [illegible] fraude sua
[illegible] magistro [illegible]. atque glaciem ho-
minis [illegible] dignationis [illegible]
[illegible] ut [illegible] assumpte [illegible]
[illegible] tempore venit. ut [illegible] sapientia [illegible]
[illegible] volamine dei sapientia [illegible]
[illegible]. processit in [illegible]. [illegible] quod
[illegible] a sapientia dei qua [illegible]
procedebant ad [illegible]
[illegible]. ut [illegible] quod [illegible]
[illegible] intellexit. [illegible] non [illegible]
sapientia intellexit altissimi. ut cogitatus contra
[illegible] altissimi [illegible] dei [illegible]
[illegible] placebat [illegible] dei [illegible]
filii hominis [illegible] et sapientia. apud
filii hominis et apud homines [illegible] ut [illegible]
deum et apud homines [illegible] sapientia
nichil [illegible] aliud nisi [illegible]
dei. quae non est aliud nisi [illegible]
[illegible] terminis. et [illegible]
[illegible] sapientia dei nisi quod [illegible]
et sapientia dei nisi [illegible] arguebat
[illegible] patris [illegible]
[illegible] et [illegible] capere non possit. quia
quae [illegible] dominium et
[illegible] ad [illegible] et
[illegible] ad [illegible]
[illegible] malignum [illegible]
[illegible] non [illegible] nostros [illegible]
sapientia dei paravit laqueos. [illegible]
[illegible] sacerdotes [illegible]
[illegible] inficeat. milites corrumpit. iudices
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] videns [illegible]
[illegible] et [illegible] homines

[illegible] quis [illegible] publicatur [illegible]
[illegible] liberius sive patet potestati.
[illegible] per [illegible] et [illegible]
[illegible] et applicat se volens
[illegible] in quibus dominium suum
[illegible] videbat et minui. Sed nimis
de sapientia [illegible] iustitiae satisfecit. et
[illegible] per [illegible]
[illegible]. descendit ad inferos
ubi [illegible] et vectes disrupit
ubi [illegible] paradiso [illegible]
in die et [illegible] in gaudium com-
[illegible]. [illegible] qui [illegible]
[illegible]. et [illegible] quia [illegible]
sit [illegible] et [illegible] quos [illegible]
[illegible] sedentes [illegible]
[illegible] et alii in [illegible] actualibus
[illegible] legalibus iusticiis
[illegible] sapientia [illegible]
[illegible] fortitudinis
[illegible] ut [illegible] quod [illegible]
[illegible] et
[illegible] tene-
[illegible] captivus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] serviendo [illegible]
[illegible] mactando
[illegible] clamans [illegible]
[illegible] latus [illegible]
[illegible] ut [illegible] in
[illegible] ut sit liberis [illegible]
[illegible] Sed [illegible] et gaudium
[illegible] malicia et [illegible]
[illegible] malicia sive [illegible]
[illegible] sapientia [illegible]
[illegible] mortis [illegible]
et vectes [illegible] disrumpens [illegible]
[illegible] et [illegible] adducet.
[illegible] hic [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] altissimi [illegible]
sapientia que [illegible] altissimi [illegible]
in omnibus [illegible]. [illegible]
[illegible] mirabilis [illegible] quod [illegible]
[illegible] mirabilis [illegible]
[illegible] non nisi [illegible]
[illegible] ad [illegible]. Sermonis
nisi [illegible] tempore diluvii
in [illegible] filiis suis
et uxoribus [illegible]. Sermonis
[illegible] ad [illegible]
[illegible] linguas con-
fundendo [illegible]. quas mirabilia
fecit in egipto. [illegible] manu

nubis | quis in columpna nubis
duxit filios israel de egypto per diem
| in flamma ignis per noctem | ut in terram
promissionis attingerent | Quis divisit
mare ut sicco pede populus tuus ipsum
pertransiret | quis per lignum dulcem
aquas amaras dulcavit aquas
| quis pluit manna filiis israel ad
manducandum | Quis de petra dur-
issima aquam produxit | quis dedit
signum sanandi filios israel a serpe-
ntibus ignitis | ut aspicientes
tunc ~~[illegible]~~ curati sanarentur | Quis
[illegible]
filios israel duxit per desertum xl
annis | ut nec est attrita vestimenta corp-
oris nec calciamenta ipsorum vetustate
consumpta | quis ingressis filiis israel
fluvium iordanis aquam ad in-
star muri stare fecit | Quis in
sonitu tubarum iericho | muros cum
ruina fecit | quis sole tempore iosue
stare in medio celi iussit | quis
prophetas | quis per apostolos per alios
sanctos mira et ingentia fecit
Quis ad verbum helie duos quinqua-
genarios igne de celo consumpsit |
quis in pallio helie aquas ior-
danis divisit | et heliam in cu-
rru igneo sursum recepit | in alio tum
spiritum tempore helizei [illegible]
fecit | Quis tempore ezechie ~~regis~~ in
castris assiriorum ~~[illegible]~~ de assiriis
una nocte centum lxxx v milia
interemit | quis tempore ezechie solem
retrocedere per decem lineas in orolo-
gio ~~[illegible]~~ achaz | Et quis ut
taceam de hiis que veteri sunt testa-
mento | nisi tu ad terras descendens
tot et tanta fecisti mirabilia quod
totus mundus ipsa non capit | aperte
quasi eis absconditis laudanda
admiranda [illegible] | Vere tu
fecisti alia multa dicas non scripta
multa | nisi ad hoc dumtaxat
ut quam mirabilis est super deus quod
quidquid mali in corpore tuo [illegible]
saltem hiis que premissa sunt agere
paveat | Attendite quod tam iustus est
deus | quod angelum sibi peccantem

angelo
irremediabiliter dampnavit | si geo | non pepercit
quem lapide precioso optimo | parcet fictili
luteo et figulo | perspicite quod adam
pro morsello pomi vetiti cum deus pu-
nivit | ut delectum ab eo duxit quinque
milibus annis et paulo plus pena perpetua
[illegible] et totam posteritatem damp-
nari sui propterea facit | Queso pen-
dite quam odiosum sit peccatum deo
| quod propter eo nec angelus nec alia creatura
sed creator ut expiaret dominum mortem
sustinuit | videte quanto laborandum sit
ut fiat in manibus et ignis [illegible]
[illegible] | quia dei filius quantus per
paciencia [illegible] [illegible]
potestate [illegible] | voluit
tamen uti potentia sed paciencia ut etiam
per domini tantum [illegible] detineri vim
[illegible] non vellet | Et gratie quod deus
per suam clemenciam vos visitavit an-
[illegible] exaltavit vobis natus per vobis
[illegible] passus | vos redemit vobis celum
ascendit | vobis spiritum sanctum misit | vos
regni sui heredes [illegible] constituit
[illegible] quia estis in [illegible] [illegible]
[illegible] quia estis [illegible] mala
[illegible] consuetudines
te ad peiores malas [illegible] pingere [illegible]
et opera mala [illegible] cogitaciones malas |
opera mala sed cogitaciones malas |
ubi maior
[illegible] quod ibi est maius peccatum ubi maior
fortitudo | sive sit delectacio-
nis [illegible] | sive mortalis | ideo quam
corporalis | sive [illegible] [illegible] in mente
diu manere [illegible]
gessisti [illegible] | et [illegible] si in mora ipsa
[illegible] sensualitati consentiendo in
[illegible] [illegible] deliberata | si posset
[illegible] [illegible] [illegible] qua si peccatum
opere perpetrasset | quod tunc volutus re-
putatur consentiens | Si autem succumbat id
consentiendo tamen in delectacionem sensualitatis
| itaque quod non vult in opere procedere | sed
tamen vult inter delectacione delectari
Et tunc quamvis non sit ibi plenus consensus
tamen est peccatum mortale minus tamen est quam
primum | Si non vero de opus nec de delec-
tacionem consentit | sed ibi moram
facit [illegible] quod non potest eam expellere
| et tunc non oportet nisi ut [illegible] sicut
dicunt penitentes [illegible] de
cogitacionibus [illegible] malis istud teneo
| quod nunquam [illegible] delectacione

incepte sunt cogitande quando homo
sit tantum ad qualitatem ut dicit de co
pinguedo aut tale in mente cogitacio
delectande in talibus cogitatio de malis
et viciis. Cogitaciones non continuantur
male si non studiose se ponderet nec
tamen de delectacione et mora similiter
tenendum nec datur eis accessio [illegible]
per ibi et potius intemperancia. Sed
subito veniunt et recedunt si displi-
centiam quis habuit in eis aut statim
ut sensit expulit vel repelli procuravit
occupando se omnibus vel laboribus
orationibus nec dum non se consentiendo quia
non peccat in istis nec offendit sed tamquam
pugil et victor meretur. Cogitaciones
de vana gloria non sunt cum
tenendum nisi quando ibi est placencia et
consensus et delectacio morosa si quo
consensus per quam veniunt sentiuntur ad
statim per quem veniunt sentiuntur ad
deinde aut displicet quod veniunt
aut saltim quis se consentit non
sinit. Certus sit quod nec dum imperat
sed eciam accepit. Unde caveant
illi qui per cogitaciones deceptivas bona
quod volebat facere permittunt aut quando
incipiunt periant. Quia eciam plura
inutilia est bonum non fiunt sed
committet bonum vel faciunt illud sed
eciam faciendum est cum venit spiritus
diffidencie qui sit in illis. Qui quod
quid boni faciunt per deum se commit
sufficit eis. Quia dicit si vana
tangitur gloria non per te feris nec
per te dimittam et diffidencie dicit
non cuius te ut adiutorio. Propterea si qui
sunt omni corde qui nolunt audire
sapientiam ut discerent stulticiam. Cum
si audiat medio sapientiam et isti
periculum non evadunt. Sicut tunc Loth di-
scessit generis suis ut dicitur
Genesis. Videbatur eis quasi ludens
loqui Loth sequitur et consilium angelorum
et exiuit de Sodomis sulphure et
igne. Illi non periunt. Uxor Loth
dum esset ne retro aspiceret que spreto
salubri consilio dum retro respexit
in statuam salis conversa est. Gen. xix.
Ruben consuluit fratribus ut Joseph
non redderetur patri qui noluerunt et
ideo venit super eos tribulacio. Gen. xlii.
Roboam filius sapientissimi

Salomonis noluit audire consilium senum
sed iuvenum et ideo magnam partem
regni quia x partes amisit, duas tantum
retinuit. iii Reg. xii. Daniel dixit
regi Babilonis consilium meum placeat
tibi rex et peccata tua elemosinis redime. Cui
licet adquiescere desposuit et peccando delata
est sua peccata restituit et ideo per
unitatem est deceptus. Sic timeat qui
infirmitatibus suis spiritualibus vadunt ad
peritos, qui querunt medium
prodit apothecarium qui nobis cito
dampnum fert sumat. Multe sequuntur
plia que Christi legi sunt contraria.
Consulo vobis emere a me etc. Apocalypsis
iii. xxxvi ubi legitur de monte
sapiente qui dixit in monte dixit
populus ad Aaron fac nobis deos qui
nos precedant. Quibus suggestionibus
Aaron stulte acquievit. Populus tamen
peremptus deletus non evasit. Quidam
dedit consilium Herodis filie sue ut
nil aliud peteret nisi caput Johannis
Baptiste. Matthei xiiii et Marci vi.
Matheus. Eo proprietate quod capi debet
meus dum consilia inter [illegible] regi
..., principes populo dixerunt regi
Sedechie. Rogamus ut vir iste
occidatur qui stulte ipsorum suasioni
acquiescens dixit ecce in manibus
vestris est nec enim possum vobis negare
Jerem. xxxviii ... Dic cuncta
quodquod concupiscit Dic Maccus
dant vos consilium probate quod va-
dunt et maxime si de lege non
dicunt. Et aliqui cum consilia
audivit malis passim quam abscondit Achitofel
Sitis grati deo et abscondit illi
et in fide. Nam quod populus mortuus
dixit immo si una voce verba domini
que loquitur eis Exodus xxiiii.
Et dominus Esdras attulisset librum
legis et legisset in eo aperte de
mane usque ad medium diem et
aures omnis populi erant erecte ad
librum. Et populus flebat omnis populus
cum audiret verba legis. Sic qui audi-
tis discite sapientiam ut ad sapien-
tes dicite quia nec vos nisi sapientes
et quod deus qui nos prevenire valuit Vos
applicat pervenire valeat. Vos

Sermo de sapiencia nomine
Vobis omnibus salus hominis
sic est actus v. Unde quod
vobis de celis missum est

quia venit adeo sicut est assu=
mendum studiose audiendum et [illegible]
implendum anima quippe que
pascitur verbo super [illegible] dei / sancta sit
et etiam que [illegible] sanctificare possit
unde opus est semper / qualis sit pre-
dicandum verbum dei / et qualiter audiendum
et quis fructus verbi dei / Et quod predi=
cator debet actione laudanda esse primus
ut grex qui notum mores eius
sapit / melius per exempla quam
verba gradiatur / xiiij q. iii. in pa=
storalis / sicud et redemptor noster
cepit facere tamquam docere / Unde est
quod dominus [illegible] inquit / super
montem excelsum ascende tu qui
evangelizas syon / id est super emi=
nentia vite prius exponit q. iii. sunt.
Ezechielis li. i. omelia xi. / Ascendens
aut ad vite eminentia sicut vult
predicator quod verbum suum sit efficax
faciat fluenta gratie adeo / et illis
se impleat / ac cunctis dominus ferme
fiat / ipsum et ut [illegible] tunc [illegible]
ut ipsi verbo tribuat virtute ad corda
auditorum penetranda / Causas eius
est quando tempore dei aut est [illegible]
gubernare / Exemplum huius patuit Hiero=
nimo super Iohannes corpus [illegible] vigintiunus
in vita sua [illegible] legitur quod sermo
suus semper sine suo disponebat ut
quando [illegible] verbis prius proferret
quam auditoribus ea manifestasset
Et augustinus predicare prius ipse
[illegible] ipso confessionum / Unde
[illegible] scelestus in[illegible] nomine alipius
[illegible] eum ipse est vicia eius
qui circumpedalis adeo [illegible] esse
pontifici est [illegible] / ne [illegible] quod
[illegible] vicium eius [illegible] irrisione
mordenti predicaret / ille [illegible] se [illegible]
cedidit / et quod alius acciperet ad
succedendum hic ipse ad diligendum
accepit / Ita sit / non ulli qui [illegible]
vicia [illegible] in quibus laborant re=
tundunt / tunc predicatores et ad
odia [illegible] / Et hoc ideo / quia
[illegible] audit ut sit sapientum
stulti aut quare [illegible] eius
doctrinam despicit / Sic gaudet

[illegible] negatur de divino precepto / discipulus
[illegible] de [illegible] magistro / sine electione de-
[illegible] actibus / [illegible] negatur de pre=
familias partem omni [illegible] predicans
[illegible] ministrat / Exemplum [illegible] ut di-
[illegible] sit [illegible] ad [illegible] / [illegible]-
tate et capacitate auditorum / atten-
dat quid loquatur / cui loquatur / quando
loquatur / quanto loquatur / sicud medicus
[illegible] que [illegible] in [illegible] / que
medicamentum [illegible] / quod in
[illegible] / si medicina esse videtur ex
[illegible] confortando / [illegible] redempto-
rem [illegible] quod ad [illegible] discipuli
sui capienda nimium erant capaces
dicebat / [illegible] multa dicere sed
non potestis portare modo / Hinc est
q. v. [illegible] xxx
viij / Quis dedit gallo intelligentiam
inquit / gallo [illegible] eleuitur [illegible]
doctoris [illegible] discretionis [illegible] / ut
novit quibus / quid / quando vel quo [illegible] /
[illegible] / [illegible] cum una eademque
[illegible] / quia ne
[illegible] par morum qualitas astringit
sepe eum aliis officiunt / que aliis pro=
sunt / sicud plerumque herbe que quedam
animalia [illegible] / alia occidunt / et le-
nis sibilus equos mitigat / catulos
instigat / et medicamentum quod [illegible]
morbum minuit / alii vires iungit
[illegible] vide in [illegible] qui [illegible] forcius
roborat / pueros infirmat per qualitate
[illegible] auditorum [illegible] formari doctorum
[illegible] quod aliter admonendi sunt
viri / aliter femine / aliter [illegible] et
[illegible] / aliter iuvenes et in [illegible] / nec
[illegible] predicator ut loquatur placencia
sed que optima sunt [illegible]
[illegible] ut loquatur lo=
quentur placencia / [illegible] / Vivit deus
[illegible] [illegible] michi [illegible] loquar
Attendant potestes qui volunt
ut loquantur predicatores eis placencia
volunt alligare verbum dei quod liberi
[illegible] opus restringere [illegible]
[illegible] quo vult deus et [illegible]
[illegible] amant mendaces et
persequuntur veraces / Et isti videant
illud et intelligant quod [illegible]
[illegible] / ubi [illegible] ipsa [illegible]

ipse cauda est et cooperiens turpitudinem
auditorum. Sicut cauda que operit ~~vere-~~
~~cundie~~ turpitudinem animalis. Quam
pauci sunt quibus istud non congruat. Quam
paucos predicatores habent reges et prela-
tos veritatis. Unde Seneca li. 6 de
beneficiis: Monstrabo inquit tibi cuius
rei inopia laborant fastigium
regi quid omnia possidentibus desit, id est
qui verum dicat. Item de Xerxe
qui cum duceret exercitum. cui omnes sui promit-
tebant victoriam adulando, unus autem
dixit verum scilicet contrarium predictorum. Cui
Xerxes gratias egit, quod solus esset verum
dixisset. Miseria vel calamitas que
non sinit nisi veram professionem vi-
deri. Sequitur quarto: qui adulatorum sermones
adulatores diligunt, qui ipse veritatem
ceterum ex moribus contemnunt et eruunt vi-
ciositates et fugiunt medicinam. Quia qui
diligit medicinam est filius Dei, ille
enim medicus est et pro eius mem-
bris medicinam fuit appositurus
quippe medicina fuit appellata.
Plurimum qui dixit Mihi nequaquam
placeret. Istius quarta sunt filii men-
dacii. Quia imitatores istius mendaci
dator qui loquuntur bona cum proximis
suis, mala autem in cordibus eorum
sunt. Nec est causa regis, non
de possessione nec pauperis, non potentis,
principis. Non ungit oleum adulatoris
quamvis ungit oleum quod male agitur
et falsitatem et etiam male agitur.
Et ubi primant [struck] adulatores
tunc ubi ponunt et admittunt vicia et
et medicinam et ~~fore~~ Thore sequitur et cum
iustitia. Sicut cum constituisset adversus
plures cum Cirus consenssisset adversus
Georgen et arcem dixit eis
multi de vestris, et in ipsis est dux
blandientes. Ipse volebat sedes
Damascum usque pacem, ipse quod melius suis
Thore et suam cogitationem
Thore; et cum voluisset dixit illi pa-
rum que [illegible] expulsit. Dixit illi pa-
rvulus qui dicitur non sit [illegible] conve-
nit de doctoribus aut dictis est eius sapientia
in nobis, quia de illis sapiencia est per eum
sapientiam sapiencie et prudencie. Per dec-
ipiam sapientiam et prudenciam
tu reprobabo dicentes eum, sed sapientes
stulti facti sunt. Similiter autem sit
verbum Dei audiendum intelligenter et
sapientibus. Sequitur quod sequitur diligencia
sequitur obedientia, sequitur credulitas

sequitur stabilitas, sequitur discretio, sequitur
eorum que dicuntur memorie commendacio,
sequitur et operum de fructu sequitur gra-
titudo. Diligencia in qua sequitur, quia si
quis verbum Dei negligenter audit demum
offendit. Sicut qui verbum Dei negligenter
audit, ut dicit Augustinus et sicut usque in
Romane interrogo vos fratres quod videtur plus.
Sequitur obediencia pro quanto se quis ut
in fornace quilibet. Unde Hugo in Didascalicon
Ab omnibus libenter disce quod tu nescis
quia humilitas commune tibi facere potest
quod non cuiusque natura proprium fecit. Sapiencior
omnibus eris si ab omnibus discere volueris.
Contra istud non nulli faciunt qui quosdam
veritatem simpliciter annunciantes quod et
non pro calore nec prudencia non vana
predicant audire prosequendum. Alii in
doctis per verborum eloquencia aut quadam
proprietate aut per singularium intellectum
aut quaerunt ut adiscant
sed ipsos non querunt quando quasi
sed tempus ire volunt. Alii doctos quasi hostes
evitant ne vicia ipsorum constituentur.
Nolunt intelligere ut bene agant. Assi-
milantur ad vite non bone mulierum
aut non adiunt. Alii ut pipere similes
predicatores loquuntur, intelligunt nisi
aut nisi sed si unum eiusdem tempore
plus sapientes in alia minus sapiente
generant, et utrumque mihi se gerat.
Ipse magis doctum et expertum. Si
ita non contingit quicquid sit de
medio sit missum, et quod sit vel qualis
missus evidenter apparet. Audiatur
medicus sequitur est amanter non ad
mutuum respice qui recepte amatorem
amaverat quemlibet, sed ad pyxidem
parum amatorem; sic non licet ipsum
admittere regem qualis sit, sed ad
regem eius modo de legatione sua
constituerit. Sic quicumque percipit
verbum Dei non quis sed quid dicat
attende. Noli despicere verbum Dei per
immundum et despectum. Sequitur eciam
credulitas ad audiendum verbum Dei, quia
fides est ex auditu. Audiens autem per
verbum Dei, aptetur attendere ad Deum
et humiliter eum qui dixit et
nos paucis audiendo vel magis fruc-
tus reportant, qui leges quas ipse dicit

dicunt discedunt dic discipuli
ut fiat magister ... opus ut doceat
sermones que magistri dicunt / dum nec
maturitatem etatis secundus sit posse
agere vel dicere intelligat / cum nunc ex
verbis verbum dei per apostolos proponit
et dicere sermones que dicunt / tamen cum
verbis et doctrinis profecit / quod quasi
absit aliquid per doctores apud
homines auctoritate dicitur / etiam si
sit erroneus deo nullo modo sit contra
legem dei vel contrariandum sit nec
ut conspiciat apud deum / Secundum ... tertia
stabilitas sive constantia quia
nemo sponte fit summus / et ut de
prophetis / vincat ... ne fiat ...
sit ... vetera oratio ... etc
salubre est fingit audire verbum dei
tamen ad deum ... digne / tamen
ut tempore sive ... expendatur
/ tamen ut ... virtutes per audientiam
frequenter acquirant / tamen ut ...
... militans amplius ...
/ tamen ut ... si que sit occasiones
peccati quibus audientes cadere possit
/ remonere possint / tamen ne amplius
in malo indurescat / tamen ut si
cor durum ... penitudinis
spiritualem / spiritus cum ubi vult spirat
et nescis unde veniat aut quo va-
dat / si non per in spiritu / in spiritu ...
... placuit ut convertit / tamen
ut qui iustus est iustificetur adhuc
qui aridus ... lacrimas accipit
/ qui ... accipiat / qui ...
in laude dei linguam ... / cum
iam frigidus iam calidus et ...
iam quasi ... mobilis / in dei
... / qui surdus et
audire noluit ea que fiunt ad sa-
lutem / aures aperiat ut audiat /
tamen ut qui frigidus ... in-
calescat / qui timidus robur et fortitu-
dinem accipit / verbum eius dei est galea
salutis est scutum fidei / est gladius
anceps / qui pertingit usque ad divi-
sionem anime / tamen ut qui parvus in
gratia proficiat / qui perfectus perfici possit /
/ qui perfectum est ... non cadet
tamen ut ... custodiam teneat /
ut communionem sanctorum accipiat / ut
ipso ... publica assistit

ut in aggregatione katholicorum ...
... / ut ... in deum ...
... / ut si que sit lenia co-
trictam ... que ... quasi per
... melius
... / tamen ... temporalibus
... / tamen ut ... vivendi et
legem secundum deum ... mente
revolvat / Item ... in
audiendo quia sepius angelus ...
sit ... angelus ... / propter pre-
laudi sit spiritus si ... sit / Discat
quod ... iste qui predicator se facit
sit missus a deo et nisi ... per mira-
cula ... eorum personis audiat
que sunt ... missum vel ...
testimonio / sicut Johannes baptista qui
de se protulit testimonium ... ego
vox clamantis in deserto / aut quod
sit missus a prelato non ... et co-
munionem katholicorum ... / ubi non
credat si etiam si ... ingenia
loquatur / ~~...~~
~~...~~ etiam si ... vidat
ignotum ... predicatorem ...
... discutiat / non sit
... et ignotus ...
quia qui ... incidit in
laqueum ... qui plus ...
quam ... ~~et~~ plus ...
... intendunt / dicit
... veritate / et ...
... / dicit apostolus ...
... / et multitudo stultorum ...
... / ... quemad-
modum in ... dei ... mala ...
... ...
que ... de ore ... / non est
... utile sed ... damnabile
audire et tamquam ... statim
amittere / audire ... / et ...
philosophorum / semper audire et ...
... in ... katholica
in platea vel taberna ...
vel ... / propter que audit intelligere
/ que intelligit ... ut secundum ea opera
... / Sequitur
... que audit ...
... et ... quod sit
... / ita qui audit ...
... debet ... audistis que legi
de ... vel ... / ...

// sed ... admirari

sit qui contra eum dogmatizauit do
cuit vel dixit [illegible] descendit / si
quis dicat quod vltra sortem sepe
communio non est petenda / et tu audis
quod sit contra scripturam sanctam
descendere vilis / etiam si persona
tibi inueniatur / sed cum qui se conqueritur
patitur per inspicia quam ipsorum [illegible]
celorum / Si quis dicat ad inicium
demonum in dampnandis [illegible]
vel conquirendos actus / vel in veritate
... est petenda / scias quod istud here
ticum est et usque ad sanguinem defendas
Si quis dixit quod saluari possunt
si aliena non reddunt / [illegible]
[illegible] vel [illegible] dampnandos
[illegible] quod non dampnentur [illegible]
sed presente vel spolio [illegible]
[illegible] tu qui audis fortiter defen
dis / Si quis dixit quod non [illegible]
predicatoribus / scias quod iste [illegible]
scripto est cum [illegible] / [illegible]
dus [illegible] non [illegible]
[illegible] fuissemus / et quod
[illegible] plus celum / quod tu au
[illegible] si ipsum fuit defende / [illegible]
similiter gratitudo / ne [illegible]
auditoribus aliis [illegible] / [illegible]
[illegible] principaliter [illegible]
[illegible] istud fi
[illegible] sed dimp
[illegible] / ne [illegible] plurimis vel
[illegible] apulute in
[illegible] magnitudo [illegible]
[illegible] / [illegible] vobis duo
[illegible] predicatores [illegible]
[illegible] misericordie [illegible] susti
[illegible] si forte [illegible]
[illegible] alias [illegible]
[illegible] illo [illegible] xpi / que [illegible]
ne [illegible] magnitudine
[illegible] / tollerabiliter et [illegible] illis
[illegible] quam [illegible] si re
[illegible] magnitudine [illegible]
[illegible] habebunt / [illegible]

Sequitur collacio de vnione sancte
matris ecclesie sponse et immaculate

In nomine domini nostri ihesu xpi in
quo viuimus mouemur et sumus
Cogitanti [illegible] qualiter [illegible]
[illegible] alloqui [illegible]
de [illegible] vnione ecclesie [illegible]
[illegible] vnum quod [illegible] apostolus

ad [illegible] xpi / et lectum est in epistola domini
[illegible] / [illegible] alia [illegible]
[illegible] vas electionis paulus
apostolus [illegible] raptus [illegible] ad tercium
celum / et audiuit archana dei que
non licet homini loqui / [illegible] de
altitudine sapientie sed [illegible] dei
[illegible] incomprehensibile [illegible]
[illegible] / si quis plus sapuit quam [illegible]
ipse ego homo [illegible]
[illegible] aqua [illegible] / qualiter
in medio [illegible] ad [illegible]
[illegible] appetiam [illegible]
[illegible] / et quis
[illegible] sanctissimos [illegible] / et
[illegible] alios viros [illegible] / [illegible]
fidei katholice validissimos professores
[illegible] florida [illegible] / et [illegible]
facundia / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / misteria
pandit / [illegible] de petra [illegible]
[illegible] / [illegible] vbi agitur de altissimo
statu [illegible] mundi [illegible]
sponse xpi / et vbi de dominio [illegible]
et impiis / questio [illegible] vbi de [illegible]
vnigeniti dei patris / quod super omnia
[illegible] / intelligibiliter [illegible]
[illegible] ac super omne [illegible] quod
nominatur / non solum in hoc seculo sed
[illegible] / qui lucem est inaccessibilis / [illegible]
[illegible] / [illegible] incomprehensibile / ad
[illegible] quod non attingit [illegible] / [illegible]
quod non [illegible] angelorum [illegible] vel homini
[illegible] / [illegible]
[illegible] incontemplabile / super [illegible] / super [illegible]
[illegible] / incomprehensibile / inuisibile
[illegible] / super incontemplabile / super [illegible]
[illegible] / super [illegible] / super
intelligibile / super [illegible] / super [illegible]
[illegible] sensu / [illegible]
[illegible] intelligencia / omne [illegible] /
[illegible] / [illegible]
[illegible] cogitare / [illegible]
[illegible] cognoscere comprehendere
intelligere non [illegible] comprehensibile
[illegible] est etiam [illegible] angelorum / [illegible]
possibile est [illegible] super me et
[illegible] timor et tremor venerunt super me et
[illegible] tenebre / [illegible]
[illegible] qui [illegible] videt
[illegible] illius agit qui [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] cognoscit [illegible]
[illegible] / mutabilia [illegible] mutabiliter
[illegible] / [illegible] eternaliter

collacio de vnione sancte matris ecclesie sponse xpi immaculate

dependencia independenter corporalia
incorporalia / omnia que fuerunt sunt et
erunt / sive que actualiter preexistunt
tam actualia quam possibilia univer-
saliter / Et non mirum quia in eo ~~[illegible]~~
apta omnia media et apta sunt celis
simili cum ad Ebre iiii° / Et infinitus est
intentus tamen ex Job xxxvi / Ego
itaque factum divinum nec ut presbiter ne-
que tacere volo / cum et si velud phi-
lomena aut alauda / talemqualem
minimum conspicientibus cantare non
valeo / sapientiam tamen de modo michi
possibili cum ipsius de influencia alti-
ssima qui os asine fecit loqui ~~fecit~~
hominibus / et cum in principio summis
malis et applicati [illegible] dei summitas
devocionis / ideo ut gravium simul et
sapientium convenire possimus / micam de
salutem [illegible] inde [illegible]
Ro alta sapientes ubi supra Bernardi
[illegible] cum deus tribulis et
[illegible] et [illegible] semper sibi [illegible]
[illegible] et est semper et est sufficiens / nullus
[illegible] / nullus [illegible]
[illegible] summa [illegible] / summa beatitudo / sine
[illegible] / sine gaudium et de-
lectationem / [illegible] et in se [illegible]
[illegible] angelicam et quamvis
tamen [illegible] / ut videtis [illegible]
[illegible] implentitudine [illegible]
et inrigue [illegible] / [illegible]
dinis est capax / Cum quibusdam an-
gelis alta sapientibus [illegible]
pacis [illegible] divina [illegible]
iusticia ipse primus angelus [illegible]
[illegible] sine [illegible] in
regno [illegible] / ipse [illegible]
[illegible] non [illegible] / ca-
dens [illegible] / [illegible] sapiebat ali-
quam oportet / electus [illegible] paradisi
et [illegible] / mansit vagus et
profugus super terram / et quid / semper [illegible] / si
patrem tenens in statu originalis
[illegible] permansisset eo tunc superior
[illegible] fuisset deo subiectus /
cui subiecte fuissent omnes virtutes
[illegible] / quibus subiectus fuisset totum
[illegible] ita quod [illegible] fuisset
[illegible] et [illegible] / ut fuisset

aliquid [illegible] quod non fuisset deo
subiectus / semper deo subiectus / semper deum
dilexisset / semper diligens / semper ei ad-
hesisset / et ei semper adherens immobilis
esset / Sed pater [illegible] et [illegible]
[illegible] quia corrumpit verum [illegible]
principii destruxit normam origi-
nalis [illegible] / ipse [illegible] divi-
nitatis [illegible] / [illegible] primus [illegible]
[illegible] quod eo angeli et
homines alta sapientes / ab altitudine
sue dignitatis [illegible] cadunt quanto
/ quanto [illegible] aliis altius eminebant
pro eo quia pacis pulchritudinem turbavit
/ peccati [illegible] intendunt /
parem [illegible] ordinet
[illegible] sibi possibile et componat
[illegible] quod [illegible] non sint
alta sapientes / Beda dicit quod qui
parem [illegible] aut
ad ea que sunt ad pacem cum non
aspirat / et maxime ne paro [illegible]
[illegible] / [illegible] non [illegible]
pacis si [illegible] / [illegible]
/ et [illegible] ne cadat ab altitudine glorie
sic [illegible] primus angelus [illegible]
[illegible] ad instar illorum plus sapere
quam oportet ne [illegible]
[illegible] / [illegible] sapite / [illegible]
super terram / velud [illegible] non [illegible] qui [illegible]
et [illegible] infatuati [illegible] et non
celestia sapientes / [illegible] ad [illegible]
[illegible] et quod [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] super candelabrum posita / ut
[illegible] illuminaret [illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] / quibus [illegible] melius fuisset
adhuc [illegible] / quam [illegible] in
[illegible] candelabrum ascendisse / Adhuc
cum [illegible] sub [illegible] paupertatis
vel [illegible] / [illegible]
dignitatis divulgasset / latuisset / sed
[illegible] et [illegible]
in [illegible] / [illegible] sepe [illegible]
Sed si [illegible] delinquit in [illegible] in
[illegible] / et sic
[illegible] in [illegible] dignitatibus / non modo
sit non efficit dignus / sed perdit [illegible]

et honestatis indignos | Et talibus magnitudo
dignitatis vel sapientie est occasio amplioris
ruine | Vos autem non sic sed superbos non alta
sapientes | Omnis siquidem altitudo que non fuerit
summe altitudini que deus est subiecta
mox ut erigitur corruit | Unde de primo
angelo scriptum est | Quomodo cecidisti lucifer
qui mane oriebaris | Et id nullum sedes
summa | maxime cum sit vita in summa
infastum eligat | qui vilissimum compun-
ctionis est nisi prevalleat caritate et scientia
qui est honore presumatur [illegible] vilissimum
sic ambitiosus unde non perveniet [illegible]
pervenit [illegible] fuit ad honorem | in superbiam
extollitur | et in iactantiam elevatur | non
curat prodesse sed gloriatur preesse | presumit
se esse meliorem | quia fuit se esse superio-
rem | sed fallit et fallitur | Bonum enim
facit non honor sed virtus | non dignitas
sed honestas | ambitiosus et elatus de
superiore pares de digniore amicos
superbus | hostibus comites cer-
natus ignorat | vel antiquis veteris amicis
tempnit | vel antiquis [illegible] ostendit | frontem
erigit | faciem mediatur | sub eo
loquitur sed lumina mollitur | et vestit quod
non patitur | preesse mollitur | et fortasse de
deo suo disputatur et concluditur et hoc
est vera dampnabile indicium | hoc
ideo quia dimissum est credit quia
qui presumit | exiguo cum credit | contra
sed fortioribus insistit fortior [illegible] contra
pres animandi et frontes certis | cum deus
simul aspera gratuito [illegible] et alta
[illegible] aspera gratuito [illegible] exigere
ut ipsi ~~[illegible]~~ gererit alonge regnum facit
demeruit et humiles corde sentis non alta
sapientes | potuerunt et vera premissa foris
~~[illegible]~~ duabus propositionibus introducta
quarum prima sit hec | Omnis altitudo data
que prima sit hec | per ulla dubio
nisi lege dei fuit regulata | procul dubio
est casura | Secunda omnis altitudo spiritualis
potestatis et scientie | magis quam terrena di-
gnitatis officialis certe presumit si fuit corrupta
carne et sanguine | Dixi primo quod omnis
altitudo data nisi lege dei fuit regulata
procul dubio est casura | Patet quia omnis
[illegible] altitudo in superbiam erigitur | que ter-
ris [illegible] lingua offendit | suspendit aman
[illegible] presumit | nec fecit in ambitionem
perimit [illegible] | pharaonem subvertit
Nabuchodonosor quam innuendo fecit | Demeritis
nos intercepit | ipsi [illegible] anima [illegible]

est prima | ipsa est ultima | nam alia peccata
ad attendente committitur et ad recedente
dimittitur | Scriptum est enim in ecclesiastico
initium omnis peccati superbia | Hec inter
ipsa rerum primordia tamquam caput et cetera
erexit | angelum cuius deus armavit
et cum ab ipso [illegible] ~~[illegible]~~ dicit
et non primum angelus deus equare valuit
sed [illegible] omnes gentes et multa
materia deitatis presumpsit | Sed
altitudo quanta patuerit | ne per quas
elevata fuit gladio cum in momento
et in ictu oculi ad infima descendit
Scriptum est enim | Gaudium hypocrite ad
instar puncti | dies enim domini est dies terribilis
venit super omnem superbum et arrogantem
et super omnem arrogantem | et humiliabitur
et super omnes cedros libani | excelsas
et sublimes | et super omnes quercus
basan | et super omnes montes excelsos
et super omnes colles elevatos | Attende
quod cum primatum tenet inter neces-
situdinem inveniat mala | si deficit
superbum in eos servitas et regnat cupiditas
| Superbia deus quamvis repellit
et hostis quam [illegible] recipit
Raptor et usurarius cum honore suscipit
et magnus cum pecuniis perfruatur | Boni
non pauperes aut repellunt aut male
pendunt | ypocrisis palpo vel nebulo
pendunt | [illegible] indutur | et privantur
vestibus preciosis | Veli de pre-
sumpta mediante summit | Vel de pre-
latus aut sic [illegible] doctor | albi-
quo sede insistat | Attendant vero
quod tanto [illegible] | Tanto quamquam
simul [illegible] | Tanto magis
superiori gradus est locus | tanto minus
ruptus presto | quanto splendor honore
[illegible] quanto si delinquit
peccator quamquam est | tanto peior quam premissa
petitur | melior est | Sed quam premissa
quod sedeat inveniet quod omnis alti-
tudo data | nisi lege dei fuit regulata
procul dubio est casura et hoc de primo
Dixi secundo quod omnis altitudo spiritua-
lis potestatis et scientie | magis quam terrena
dignitatis officialis certe si fuit corrupta
carne et sanguine | ~~[illegible]~~ Inquit enim beatus Gregorius
super [illegible] | nullum ab aliis [illegible] per
iudicium quam a sacerdotibus tollerat deus
quam eos quos ad aliorum correctionem po-
suit | Sed cum de [illegible] veritatis exhibuit
plerosque quidem [illegible] sacerdotes |
~~[illegible]~~ qui [illegible] dicit [illegible]

cetiam alicui diripiunt / plerosque si
spirituales / si quos cautius vinc aspi-
ciunt / invadunt / Deusque potes aliud
cum plus velud sagittario positi ad sa-
gittam in quos enim subditorum oculos
dignitatis / et in altitudine situati /
potestatis et sunt / videte ne vita vestra
plus aliorum noceat cetere / quia ut
agit apostolus facile est apud
dicit in ... Attendite ergo vobis et
universo gregi / ne forte in districto
examine vox illud vobis Ezechielis
[illegible] abiciatur / lac tamen dedatis et lanis
operiebamini / quod crassum erat
occidebatis / gregem autem meum
non pascebatis / quod egrotum erat non
non sanastis / quod confractum erat non consoli-
dastis / propterea audite pastores ver-
bum domini / ecce ego ipse requiram singulos
[illegible] / Helter [illegible]
ovium de manibus vestris in suo pastoli
quos ut [illegible] in suo pastoli
honor et sublimitas temporalis / nullus
potest comparationibus adequari / si cum
regum fulgori comparetur et principum
dyademati longe erit inferius /
quam si plumbi metallum ad aurum
comparetur / quippe cum videas
fulgorem comparetur / quippe cum videas
regum colla et principum submitti
genibus sacerdotum et osculata eorum dex-
tera se credunt orationibus eorum commu-
niri / Item ubi altitudo maior est
ibi casus gravior / corporalis maior despe-
ratio / quanto altitudo potestatis spiritualis et sacerdotalis magis
nocet quam terrena dignitas celestis /
si corrupta fuerit carne et sanguine
transiit cum non est qui arguat
et vehementi culpa ostenditur in
desideriis suis laudatur peccator et
iniquus benedicitur / Caro et sanguis
mira et ingeniosa circa montes
et calles [illegible] operatur / In sapientes
infatuans / doctissimos ab nubilas
/ perspicaces obtenebrans / indoctos
corruptis / ad vacuitates seducens / plurimos
[illegible] oculatos / ut videntes non
videant et audientes non intelligant
/ non simus ut sapiant eis celestia
sed terrena / ut placeat carnalia
sed singularia terrena / placet demo-
nibus displicet deo et angelis suis
Clamant pueros et ignaros eredis

carorum nigros / cum in sit ars artium
regimen animarum / in nostra facie / na
proh / terra sursum celum deorsum et
terrena celestibus preponuntur / pedes super
caput / et indigne et indigni vinc
veritatis et spiritualibus placant / stultos
vero quia in operibus sequimur carne
et sanguine utilitas terrena queritur
non eterna / pro te spiritus lamentes sunt
corde / Scriptum est enim ubi est thesaurus
tuus ibi est et cor tuum / Sed ubi generaliter
in castris / in villis / in nepotibus
in filiis / in muris / et in mensis / in
pompis / in deliciis / in vanitatibus
in cupiditatibus / in palacio terrenis / Et
sunt est quod si caro sanguis etiam
omnis spiritibus insurget / aptus ...
mittet se furiis et arcessit / si violenter
absconderet se forsitan celam ab eo.
Tu vero homo unanimis dux
meus / qui simul mecum dulces capi-
ebas cibos / ampliasti adversum me
supplantacionem / Hec est quam dicit
aut aquo se absconderet amicus amicis
et tu quam amicus amicus noster et
amicus adversus / amicus domesticus et
nulli pacificus / amicus proximi / et amicus
piis si queritur / non que ista super
Moyses non mire si plurimi conveniunt
spiritualis potestatis magis nocet quam terrena
altitudo si premissa est / cum ut altis ...
tudo data nisi lege dei fuit regulata
proculdubio est rapina / et alti[tudo] spiritualis
potestatis et sic magis quod terrena dig-
nitas afficiat eius / sicut corrupta fuit
carne et sanguine / salubrit vobis
consilit quod sit non alta sapientes / In
quibus quidem vobis moneamus ne perhaps
instatus altitudinis sentiatis / quia deus superbis
resistit humilibus et non alta ... dictum
ut in oculorum vobis spirituales et
ponendorum magnitudine sublime sapitis
quod fuit fiet si sublimis ista caritate
plenum non alta sapientes / Deus quidem
superbis resistit humilibus autem dat graciam
ideo sentiendum non alta / qui potestates
inflatus sunt magnitudinem quas deus de-
posuit deponet / ideo non simus ut illi
alta sapientes / Initium quippe omnis
peccati est superbia Eccli x° / ideo tamen da
sunt alta / Superbia non oritur presump-
tuosa dignitatis inclinatio / quemadmodum

ad infimum est detracta ysaye xiiii° de qua
deo similis ero altissimo sic superiores cum
enim primus angelus cecidit de celo cum
capite optimo priore nisi quia sedem
voluit locare ad alta Ezechielis xxviii
de primo dicitur tu signaculum in cherubin cum
primus homo pulsus de paradiso luget presens
miseriis in hac convallo nisi quia appetendo
sciencie boni et mali conscientiam devenit
Genesis iii Exemplo docemur et monemur
amicos fratres apostoli monitis simul
ero altissimo superiores dixi primo quod
a dolis apostoli maneant ne persuasus a
altitudine scandat quia deus superbis resistit
humilibus dat gratiam ut ait
Cassianus super quo in dicto angelo et
fecit et homini mortem intulit et cum
terra beatitudine perdidit cum miliones
sceleris sunt vera utrumque
quod voluit loqui de lumine gladiis
quippe ut ait Origenes super
sit in valle stare et de monte loqui
ubi stas inde loquere aut unde loquimur
ibi sta similia est autem huius ut qui
de celo loquimus in celo cuncta si de celo
loquimur si instanti sua in nobis ut qui
loquimur si ministrando fratres quae ante
per dilectionem ministrare fratris quae consuluit
vocatis cum in nobis ecclesia disciplina
et celestia officio sacerdotali et
pauperum dignitate persistemus sic de celestibus
et supra celestia ut signa
loquimur sic sapere celestia ut signa
quid corporis appareant meritis
non vero sit in celis ibi speculetur igitur
indicare suos maiestate et gloriam intel
ligere ibi dum ei dubitare incumbat
ibi humanitati Christi se amore coniungat
ibi indicare et tristicie contra
voluptatem dilatet ibi caveat ibi panget
ibi piscatores cum supra se letantur
deambulet ibi prelium terminans gerat
ascensus ad infima inclinat ut est
sic ascensus altitudinem quod de terrenis
quod de mundanis apparuit sinistram
quod de intellectu eius plorat
Sed quia in talibus eius plorat
secundo apparuit proficit cum signa
sine mundi dicimus si superiores celestia
ne terrena inguine augustinus specie
vero corporis est simulacra mentis et signa
plura et sic ardentes per caritatem in
terra et lucentes per sanctam contemplationem
potenciis appetunt imitari patres

ad dei timorem superbos ad castitatem
in mundos ad temperantiam ebriosos ad
compassionem timidos ad ~~[illegible]~~ libera-
litatem avaros ad humilitatem ~~[illegible]~~
parcos ad paciencie gulosos ad
humilitatem elatos ad verecundiam per
tractatos ad quietem inquietos ad unitatem
bonos et malos sic eciam certum
et qui de vobis audiunt dicit
veni hic ne eius lapis offensionis
et petra scandali sed Christi bonus
odor in omni loco licet aliis sit
odor vite in vitam aliis odor
mortis in mortem hic lucebit
lux vestra coram hominibus ut
videant opera vestra bona et glorifica-
bunt patrem vestrum qui in celis est hic
humiliati sub potenti manu dei ut
altitudinem potentis in futuro et quod
ut ait vitas enim se exaltat hu-
miliabitur et hoc de primo dixi sed
quod in ubiis pro missionis devocionem ut
in subditorum vobis cultorum et communiorum
magnitudine publice supplicare sed sic
sic equitate plena sunt ero alta
superiores ~~[illegible]~~ magis ne vero
de minimis sed manus devocionis
vestrae apparuit qualis principale tamen
tempore presenti mundi quis
scriptura sua sit servanda quanta
fer et de puritate abiungit
placere infirmiter luget quippe
et ingemiscit cottidie suspirat
ingemit et ducat lacrimas de die ac
nocte quia amici eius spre-
verunt eum nec augustias et fu-
erunt ei inimici ab suavito est aurum
amicitie et color optimus dispersi sunt
lapides sanctuarii in capite omnium platearum
omnibus cum querit sunt sic quomodo
querit quos suos magnificat
nepotes suos per prebendas et prebendas per-
moveat qui de urbanis committes
faciunt quali de servire suos
erigant ut cum principibus sedeant
et solium glorie teneat omnes decli-
naverunt simul inutiles facti sunt et non
est qui faciat ~~[illegible]~~ bonum non
est usque ad unum quod quod
beatus ~~[illegible]~~ ne dum
affectum et in ea mori voluit
sed commisso ea propter Lamachiam

~~ter~~ // tenerrime

p[ro]ferri sustinuit, ut os inde [con]fluctib[us]
undis aque et sanguinis formaret unica
ac virgo sp[onsa] [illegible] ecc[lesi]a, q[ue] ex [illegible] xpi, sic
eva de latere ade e[st] formata. Una
columba sua, una i[m]maculata, una ex
milibus electa, quia vox in [illegible] rama
audita, ploratus et ululatus multus:
Rachel plorans filios suos noluit
consolari quia non sunt. Nam et si videntur
esse non sunt, quia non sunt [illegible]
se p[ro]miserunt. Hec due ecc[lesi]e quantum
animas // tenerrime infima, sed [illegible] in
[illegible] hec non e[st] ad invicem quia
[illegible] non p[otes]t, ea quod una p[ro] ea
[illegible] et [illegible]
nulla. Tunc [illegible] ut dicit ap[osto]l[u]s [illegible]
[illegible] ut dicit ap[osto]l[u]s [illegible]
tua ~~[illegible]~~ Cur mentem non letificas
cur fatigata [illegible] non [illegible] an
cur [illegible] despexisti, non utique. Cum
[illegible] tuus pateat in ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] tuus [illegible] spiritualis [illegible]
[illegible] corporalis ~~[illegible]~~
in effusione [illegible] culpe spiritualis
~~[illegible]~~ [illegible] inquit quos amo
~~[illegible]~~ [illegible] apparet in diffusione
castigo. Evidenter apparet in diffusione
[illegible] spiritualis ~~[illegible]~~ quia [illegible]
et [illegible] tuus, sed dormis
et [illegible] triplicatum [illegible]
tamquam pater [illegible]
[illegible] igitur [illegible] non [illegible]
[illegible] plus ut adhuc dormias [illegible]
paululum in dormitabis. Zelus quippe
[illegible] comedit me [illegible] nam
[illegible] ambulat sine manibus
caput [illegible] spirat sine
et pedibus [illegible] pedes
capite, sic te caput [illegible] non in-
[illegible] manibus operibus tuis non in-
[illegible] ut ~~[illegible]~~
digeri, tua res agitur ut
unius caput corpori, corpus capitis [illegible]
membra corpi quodlibet membrum
[illegible] ut [illegible] vim sponsi
militantis ecc[lesi]e et pastor. Ita sit unus
[illegible] et universalis ecc[lesi]e rector
et pastor. [illegible] unde dum ut sine
[illegible] in [illegible] quia melius e[st] paucis
[illegible] quam multis e[st] in
[illegible] ut dicit [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] sit sup[er] [illegible]
[illegible] et non de-
clinatis ad dexteram vel sinistram
sed via regia incedentes [illegible]

[illegible] que non quit angustias
[illegible] materiam [illegible]
ut [illegible] universalis ecc[lesi]a [illegible]
[illegible] possibile [illegible] possit reddere
ad pulchritudinem [illegible] et [illegible]
[illegible] Quam nobis [illegible] dignetur [illegible]
[illegible] sine [illegible] materia [illegible]
Etiam et [illegible] Sermo de sap[ientia]

Et [illegible] de [illegible] Sermo de xpi

[illegible] que e[st] splendor
[illegible] et speculum sine macula in [illegible]
[illegible] et speculum sine macula in
[illegible] augeri [illegible]
[illegible] attingit a fine usque ad finem
fortiter et disponit [illegible] suaviter. Cum
[illegible] et [illegible] quod non
[illegible] omnia sapienter [illegible]
subtiliter disposuit, subtiliter disponit
[illegible] et [illegible]
[illegible] simplici [illegible] temperantia
vallavit, fortitudine munivit, [illegible]
[illegible] et in loco pascue in
[illegible] deliciarum paradisi pacifice collo-
cavit. [illegible] e[st] [illegible]
non intellexit, [illegible] e[st] [illegible]
[illegible] et [illegible] e[st] illis
in [illegible] et [illegible] misit [illegible]
[illegible] questionibus, [illegible] quippe
in [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] non [illegible] sed [illegible]
[illegible] non [illegible] qualitate [illegible]
[illegible] ut [illegible] sapientia [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] dissolvet [illegible]
[illegible] litigatorum [illegible]
[illegible] libello [illegible] et [illegible]
[illegible] ecc[lesi]e [illegible] mundi [illegible]
[illegible] et [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] sapientia [illegible]
[illegible] non e[st] [illegible]
[illegible] mira [illegible] et [illegible]
[illegible] bellatores
viri ad bella doctissimi [illegible] quod
[illegible] sapientibus, et [illegible] plaga
[illegible] que non [illegible] sapientem
[illegible] in culmine [illegible]
ut [illegible] ignominiam ad quantam
tenebrarum caliginem quod [illegible]
non valuit [illegible] sapientia [illegible]
[illegible] [illegible] Hec
aut[em] ideo quia [illegible] sapientiam
pauci [illegible] ad aurum et argentum

ad fines, ad scripta, ad carmen et singula
ad bonum incitamentum cupit e(st) quippe
Et ideo zelus non erat, verba quidem zeli
apparere videbantur, quibus tractabat de
materia unionis, sed zelus privatus qui erat
quidam carnaliter infectus, vanissimum
apparuit. Clamavit sapientia dei in invios
usque parvuli diligitis stultitiam et stulti
ea que sibi sunt noxia cupient. Et quod
clamavit certa voces in invites et non
erat qui aspiceret cum effectu. De quorum numero
vos non sitis ne forte vobis simul sic
illis accidat. Vocavi et renuistis. Ideo
qui primus est de sapientia dei et unus sapientie
adivus deo est, abicitur ut qui est vera sapientia
sine qua qui ambulat cadit. Agmina
ludendo est simili expectanda. Ideo in
inquit Salomon sedium tuarum assistricem
sapientiam sapiencie ix. Unus cum originali
plagati in naturalibus vulnerati et ultima
propter in gratuitis spoliati et potissime
in tam arduo dubio in quo invenctim
dubio de monarchia mundi sapientia in
digemus sufficienti itaque divina sapientia atque
fieri que mutorum linguas aperit et
linguas infantium facit disertas. Propterea
reverendissimi etc materiam at-
tendamus. Michi itaque videtur quod in
hac materia magis libet flere, quam quid
quid dicam. Ut cum homo materiam
scelerum sed incipiens magis ele-
gia quam quelibet satira sunt vis
rendum et prosequenda. Di quid si Iheremias
deflet captivitatem civitatis temporalis ...
et captivitatem plebis iudaice stilo lacrimis
mixto describendo certis lamentam planctus
deplanxit an vir certe lacrimas con-
tinere possit cernens materie ... sua
innumerabilia in hoc miseri magnorum
peccatorum innumerabilia quorum non est
numerus quasi nigri cordis temporibus fluc-
tuans scandalizavit totum orbem
fidelium quibus ipse puto ... datus est
... hodie non tre non mai sed ...
... unionem ... ignoramus
tunc ... quod ... sic ...
... unionem
tamen ... caritate in iudice ... in
... rescindere ... in iudice
ne modo omnibus plumbare ...
... et erubescit homines ... est
... materia caritatem ... tene
quamquam ipse ... si volit ...
amisisse. Ipse tetendit arcum suum
posuit sagittas venenatas in pharetra,
paravit de capulis abscondit le-
queos dicens: Omnis iudicabit eos in fa-
ciem super pectus suis sentit. Simpli-
cibus illusit, doctores caecos ab amicicia
recedit, religiosorum mentes fraudi-
bus decepit, regnum et principum ...
... sedem ... decepit. Ideo
quasi grandine vento agitata ... cepit
militando ... lapides contra
... clamavit. Ardmes ... scidit
Campanas ... fecit. Tamquam
... columpnis ... quod
... paulo ... quia stabili
fundamento ... in nixum est fundatum
adeoque ... admiranda persequens,
ab ... media ... ad ima
discernens, volitans, compiens, insignis
et compressus ... nebulas inundi
medio super ... ut ...
... in ... Quamdiu
... ut ... dubitatione
texuit ... nebulas ...
... sua ... ... cum
capite ... obtexit cum
... adeo ut ... ...
sedem ... tribuit ...
... ...
... ... ut
... ... affectibus ...
... ... Dicunt bonum
... malum et malo bonum ponant tenebras
lucem et lucem tenebras. Ruit
lucem et lucem tenebras ...
... qui dicit bonum malum ...
... ... mille
... ...
... ...
... regibus, prelatis et principibus
... ... quis
... ... et ... maior
... ... et tale ...
... orbis ... ...
... ...
dedit tractare ydiotis et simplicibus
sed ... potissime ...
doctoribus et magnis ...
... ...
... plus quam xxx ...
... in ...
... ...
... sapientia non vincit maliciam ...
qua et si ... sit ...
... in malicia ... et
... iniquitate ...
... ...
... ad ...
vocavi et renuistis. Ideo ...

et occiderunt / quod spiritus fornicacionis
seduxit multos osee iiii / Spiritus forni-
cacionis decepit eos / et cum spiritus / etc
in prioribus cogitacionibus / sensualitas lu-
xurie / et sordidis operacionibus / hij cum sunt
tres spiritus in mundi occurrentes de quibus dicitur
in medio nuncii apocalipsis xvi / Spiritus
gule misit multos / spiritus ebrietatis ex-
cecavit multos / spiritus avaricie subvertit
quam plurimos / spiritus discordie separat
pariter / spiritus inconstancie impedivit a
vite medela quam plurimos / spiritus malicie
induravit non nullos Iudic. iudicio ix [illegible]
misit deus spiritum pessimum inter abimelech
et cives Sichem / spiritus ex-
actionis occupavit pene universos / et
pre aliis spiritibus crudelior est / non cum
est communis lex amicicie / non fraternitatis
non benivolencia / non utilitatem publi-
cam vel salutem considerans / sed dampna
proximi pecunie preponderans / spiritus
mendax seduxit multos / spiritus disso-
lucionis et vanitatis infatuavit non nullos
cum quo dicitur de talibus in ps. iiii filij
hominum usque quo gravi corde ut quid
diligitis vanitatem et queritis mendacium
spiritus accidie stabilitavit non nullos
spiritus voluptatis incrassavit quam
plurimos / et hij sunt duo spiritus in mundo
de quibus dicitur / viciositas et voluptas
sunt arma [illegible] aliqui admissas
illas captivitates / [illegible]
nisi eo prius [illegible] / spiritus invidie in cor
servavit aliquos / spiritus obliquitatis
in tempore ad sedes altas non nullos / spiritus
cupiditatis sine statu prelatos / spiritus
pusillanimitatis prostravit subditos / spiritus
blasphemie in odium convertit aliquos
/ spiritus superbie erexit diversos tyrannos
esse hiis et aliis quam pluribus et quasi
infinitis prevenit [illegible] spiritibus
propter quod et si esset qui pauca sunt qui
vestimenta habent impolluta qui am-
bulant in albis vestitis / prophanum
audiunt et audientes edificacionem
requirunt stulti eorum quorum infinitus
est numerus / eo quod stulti doctrinam despi-
ciunt / quod dicit eis dominus sapiencie non
attendunt / vocavi et renuistis / Sim-
plices venerandi sapiencia prediti super can-
delabrum positi ad illuminandum corrigendum
et proficiendum / non sequuntur vias stultorum

qui dicunt deo deus recede a nobis scienciam
viarum tuarum nolumus / audite domini sapienciam
plus quam pecuniam / nemo cum diligit
deus nisi qui cum sapiencia habitat / sed quare
non potest in corpore subdito peccatis / ut in sapientia
malivolam introibit sapiencia et intellectus
inquam in gressus est spiritus medius et corpus
spiritus quippe sapiencie effugiet fictum / Cla-
mate assidue clamantes ut [illegible]
deus noster deus salvator et propugnator / qui
abdit vos de manu fortissimorum / multa
gramina que sunt virtutum subtiliter eva-
cuantur [illegible] est quippe vobis et collectatio
modo adversus carnem et sanguinem tantum
sed adversus principes tenebrarum harum
habitis ut doctores aetas an et virtus /
sapiencie cognoscatis quod sudant corpori
quod capiti / qualiter duobus contendentibus
de papatu dirimenda sit questio quis
statum congregationis generalis concilii / que
potestas / quis iudex contineat / quibus modis
agendum quod deus eam dimanabus videtur
qualiter provincia permanet instabili studio
unde officiis est imponere in specie per sapienciam
veri sunt / quia vos per donum prudencie
meritis / ad vos tamquam ad rectores
provincie spectat / Iohannem mansum et sanctum
ducerent attendite / que vadit Zelus / tam
ut fundamentum imitatur / que forma an sit
[illegible] / non in tantum in unius [illegible]
viribus sed tamen de esse et sanctis
scripturis / scripture est cum operibus / Nec
imitemur prudenciae tune quod Ieronimus
Bernardus inquit prudenciae tunc quicquid
agendum vel agenda videntur parato
aspici diuturne / Scrutamini enim scripturas
de esse apparet / scrutamini ergo scripturas
et videte si sic accidit sive vel equale
si non scilicet cum illis que scripta sunt diligenter
qualiter conculcatur cerimoniae sicut de assimilitate
quemque cum katholice scripta sunt admoneri
doctrinam scripta sunt / ut sciretis per consolacionem
scripturarum si non sunt diverse malignum
per eum theameum / Grandis quippe est hac nos
via nam omnium potestas quod quibus sunt utique
dilucide potestatibus est tam valet illud
in eodem capitulo simile etiam dicere sit / sic
est dicere non / ne videtur aliquo cum scripto
sit / sit sanus vir et est est / non non / et
talis damnis est et simul / ut si iam est
vero ei non sit / ne excelsa potestas verbis
timor incutit qui potest tacere in stultis
simul collegium duorum cardinalium termi-
natur sicut per [illegible] tenere si [illegible] statu / cum vos

tamquam antiqui serpentis victores
et inimicos eius intendunt ut quod prelati
presentium quasi pax universali ecclesie reddatur
ut cuncta per orbem congregatio sanctorum
unius pastoris gaudeat / sitque unum ovile
et unus pastor / zelus ipsorum ecclesie capite
non indignus est sed laudabilis / ecce duo gladii
hic / ecce vineas autem vulpes laborant
/ ecce nemini testiculis perplexi sunt levitam
et ideo in tam arduo et urgenti negocio
opus est sapientie dono / que nobis assistat
et nobiscum laboret ut sciamus quid ei
placeat / quod acceptabile sit deo patri
omni tempore / et diebus nostris in quibus indomiti
tempus est quia dies mali sunt agnoscant sapientes
quod ut dicit psalmorum / multitudo sapientum est
sanitas orbis / felices vos britannos / si
integre dicamus / si ubique sapientibus presidet
insipientes / sed et felices vos britannos
dicit beatus plato / si aut soli sapientes
regnent / aut philosophentur qui regnant
/ Sed cum sapientes fugiunt sapientes /
super insipientes regnare / et insipientes
fugiunt insipientes sub sapientibus esse
omnia desolant / ambulant et confunduntur
sapientes latent / pravi regnant / sunt
principes qui mane comedunt et qui
mane consurgunt ad ebrietatem sectandam
et potandum vinum usque ad vesperam /
cithara lyra et tympanum in conviviis
eorum / et opus domini non respiciunt nec
opera manuum eius ~~respiciunt~~ considerant
propterea ductus captivus ducetur populus et nobi-
les eius in siti et fame interierunt / propterea
infernus dilatavit animam suam et aperuit
os suum absque ullo termino quedam gens sapientum
quam petimus illa in qua sapientum pro
quam illustratur ac diligit iustitiam
et odiat iniquitatem / illam adquo
sapientum que dicit lingua anglicana
qua iure se loquitur inter [illegible]
communia sapientes / qua linguam
ulli nescit nisi rex anglorum et
angli eius / et qui sunt regnicole isti
et cives eorum / nullus enim eam novit
alienus egyptius / nullus hic chananeus
/ nulla conventio quia non est conventio
ad cameram / et xpi ad belial / sapientes
quippe vere sunt et zelantissimi ama-
tores qui iam per gratiam dei eodem
modo nitentes ~~[illegible]~~ fuerunt sicut ter-
nis et plures [illegible] divites minuunt et universi

sed tamen sic in instructionem eius quam
et sic explicamus / Qui et si quidem in
miseriis et in servitutibus contabescerent
eos tamen ipsa ratione habere fortem
revalescunt / quia cum in finem sunt
facti sunt potestas dei apostoli / quorum
horum nunc aliquid in [illegible] contemp-
latione ~~dei~~ sapientie dei vel vivens
sita ignorati idolorum [illegible] ~~[illegible]~~
sine gratia / tamen in eis [illegible]
vanitatis / ut videant soli nimia
corporis custodia velut genus pa-
dissimum / Nos quidem pauci sunt
quidem sapientes / multi enim sunt
qui dicentes se esse sapientes stulti
facti sunt / Deum quippe istum ple-
zando viderunt / sed istos non vere
dunt / corporalibus non invisibilia
crediderunt / et usque ad quod secundum
diviciis et temporalibus cum contem-
pserunt / et hec deum cognoscebant
non tamen sicut deum glorificaverunt aut
gratias ei egerunt / propter observat-
tor ~~[illegible]~~ sapientes eos et in suis
cogitationibus evanescunt / immutaverunt gloriam
incorruptibilis dei quam est in eis
mutatam similitudinem imaginis
corruptibilis hominis / volucrum qua-
drupedum et serpentium / et ideo tradidit
eos deus in desideria cordis ipsorum
et in immunditiam / ut contumeliis
afficiant corpora sua / tradidit illos
in reprobum sensum / ut faciant que
non conveniunt / Vos autem non sic / sed
illam sequamini sapientiam que tandem
est lucis eterne et speculum sine ma-
cula / illam quite sapientiam que
vincit malitiam / non est enim quod
ut quedam de vobis / Vocati et
reuniti / Et ut sit Christus in sapientia
dei ut ducat / sic nos itaque
ad ipsam benevolos in me du-
cat / in efficacius predicandi dubia
in opposita proferre ac sic verus et
ipsa discernere / ut ad ipsam sapientiam
que deus est possimus feliciter pervenire
~~ad quam nos perducat qui~~ xpc

Sermo de sapientia dei per [illegible]

Sapientia foris predicat in plateis dat
vocem suam ~~prius~~ / Dei patris
eterni sapientia que de summis celorum

Sermo 104

pro redemptione quam gratis descendit
tam communis tam communicabilis
et voluit ut carnem contemptam
legere assumeret non clam sed publice
et foris predicaret in viis et pla-
teis dicet vocem suam. Cur-
rant accurrunt omnes ut audiant
ipsam dei sapientiam, dulcedinem puritatem
nunquam cum loquitur est clamans. Sic
hic ille qui est verbum supremi patris in terra
cum vecordes ab audienda se ab-
scondunt. Cur parvuli non petunt
panem a deo ut frangat eis, non
cum in solo pane vivit homo sed
in omni verbo quod procedit de ore dei.
Cur non sequuntur familiam ut inve-
niant eis panem qui de celis de-
scendit, de quo si quis diligens se
gustaverit completum sentiet in
perpetuum. Cur sitibundi non hauriunt
aquam vivam de qua si quis biberit
non sitiet in eternum. Cur non acce-
dunt ad eum ignari non alloquan-
tur dulcissime nunquam accedite
ad me et illuminamini et facies
vestre non confundentur. Et item venite
filii audite me timorem domini do-
cebo vos. Cur velut dormien-
tes in sepulcris mortuorum assopi-
ti resurgere non queunt. Hora
quippe iam est nos de sompno
surgere. Et apostolus: Surge
ad Christum quia lux vera lucens est
in celis. Et adhuc venit in mun-
dum ut illuminet omnem hominem venien-
tem in hunc mundum. Lux mira lux invisibilis
lux inestimabilis lux ad quam
non attingit tota lux. Dic quid
ipsam videat ut videbo quod precedat
lux non nulla temporitas nulla de-
fectio, super mirabilis, super estimabilis,
super enarrabilis, lux semper lucens
semper radians plena et perfectissima
lux beatorum sanctis suis iocunditatis
claritas cum beatitudine nunquam omnis
delicie omnis suavitatis omnis dul-
cedo que ut non tempore palato
aut ore afficiat sed vitalia omni
quoque dulcorando implendo et

perficiendo perficit. Lux quam vivis si
indefesse oculis precipiant. Lux quam
omnes sancti et iusti in qua omnes beati
vident solus et quam omnis id quod
lucis est gemina capit. O ineffabilis et
dulcis lux delectabilis et suavis. De-
lectabile quippe est oculis suis videre
solem. Lux amplius et incomparabi-
lis, lux immobilis, immortalis, semper
lucentem, semper illuminantem, nunquam occi-
dentem, intuentur. Si oculus mentis meus
videbit illam lucem si puritatem conspexit
quam in imaginem hic aguosceret. Si videbit
quam in iubilo, si delicias
sancte dei sapiencie in iubilo si delicias
quas de quibus cogitando desiderat
plus agnosceret. Ego meos non plus
primo agnoscet. Ego meos non plus
desidero nisi ut faciem tuam digni
merear. Sed duntaxat videre in futuro
quod sufficiat pro omnibus. Unum pro mille
et nimis quam cogitari aut dici potest
Amena delectabilia et iocunda domine
dixi: quam semel si te videbo, si te videbo
semper in te delectabor. Tanto enim de-
lectabilis es, suavis, tam ita amabilis
bilis, tam fortis firmitas amabi-
lis, ut persona sibi semel
nite amato ut persona tibi semel
facie tua vide, possessionem iam scit
non sibi sed tibi, ipso deo et pro te
vivat. O domine qui vera es sapientia unde
nos faciem faciem. Audita luce tuam
et sufficit nobis. Non hic quia non vide-
bit te homo et vivet. Sed videbit
ipsorum tua in iudicis tuis et apostolorum
agnoscet. Spiritus enim est deus et ideo
ab oculo corporali videri non potest. Apo-
stolus dicebat: Deum nemo vidit un-
quam. Unde illam delectabilem faciem
prius dispone ad videndam eam.
Nunquam eum videbo te si non videro
dispositus fuero. Nunquam ad delectabilem
eum faciem perveniam nisi purgatum
dulce de te cogitare, dulce de te loqui.
Quid quod est inde gustandum vitalis
dulcedine. Tunc eum saciabor cum
apparuerit gloria tua. Ecce sicut lux
magna est splendor perpetue glorie
sapiens dei patris amabilis, magnifica
gloriosa insignis lucet cunctis virtutibus
ut gratiam ipsam videre possint
lucet omnibus opportunitatibus et bonis ut
pleni ... glorie sue quam ... plena

sed celi et terre impletur non [illegible] quo
despiciatur. Sed quo imperfecte [illegible]
[illegible] permaneat. Propter quod vos con-
stituti in via, solerter attendentes quod
opus est [illegible] vos despicere [illegible] co-
natibus [illegible] et monitis
animam. Si quid, ut audistis, predicat
[illegible], ideo ubique contemplationem procedit
quod cum [illegible] vel
similiter forte [illegible]. Si quis
ignorat quod sciendum est ad salutem,
ignorans ignorabitur. Si si quis pre-
tendit ignorantiam, quod [illegible]
[illegible] ultra potentiam non sit peccatum
aut diminui vel [illegible] tende-
re [illegible] non [illegible]
[illegible] novissimum, attenuat
pondere et [illegible] minime in
[illegible] libidinosis aut tactibus in-
[illegible] peccata mortalia non esse, aut si quis
[illegible] officii vel dignitatis quecumque
[illegible] quidquid [illegible]
et id peccatum non esse asserebat, sive si
quis ad investituram [illegible] ad
[illegible] cum id [illegible]
sit [illegible] et non [illegible]
[illegible] in statuto [illegible] peccatum [illegible]
cum non sit [illegible] sive [illegible]
[illegible] non esse peccatum
[illegible] sive qui dicit quod [illegible]
[illegible] sit rex vel princeps [illegible]
[illegible] cum
non est [illegible] ad [illegible] sed ad [illegible]
[illegible] non ad [illegible] sed [illegible]
non [illegible] sed Christi. Sicut
enim [illegible] non [illegible] sed
[illegible] sed Christi gloriam
[illegible]. Si quis volendo [illegible]
Christi [illegible]. Si quis volens [illegible]
[illegible] vel [illegible] alios
[illegible] vel [illegible]
intelligit, si [illegible] vult nescire que ad
[illegible] cum [illegible] ad salutem
[illegible] aut [illegible]
[illegible] passus, et [illegible]
[illegible] sit salus. [illegible]
[illegible] de finibus suis [illegible]
[illegible] aut [illegible] de modo [illegible]
[illegible] Sed si quis
dicat quod [illegible] non [illegible] sive
[illegible] principibus non esse peccatum
[illegible] ut valent [illegible]. [illegible]
[illegible] quis [illegible] maior [illegible]

Nota

quam qui [illegible] eo quod ut [illegible]
[illegible] unum quod [illegible] et illud [illegible]
Si quis sive [illegible] plena [illegible]
[illegible] et posse ut [illegible] salutem
[illegible] ut [illegible] intelligere quid non dimi-
[illegible] peccatum nisi [illegible] ablatum. Si quis
[illegible] non amisit et igno-
rat quod sit peccatum, cum veteri testamento
[illegible] legitur [illegible]. Si quis [illegible]
[illegible] quod voluntas [illegible]
[illegible] aliquid mali
[illegible] fuit [illegible] opus
non sit [illegible] cum [illegible] . [illegible]
videt [illegible] ad concupiscendum eam iam
[illegible] est eam in corde suo. Et [illegible]
si quis non vult scire quod sunt peccata
[illegible] digna que [illegible]
[illegible] non [illegible] ignora-
[illegible] ignorabitur. Propter quod [illegible]
dicit sapientia Dei: [illegible] ignorans
[illegible]. [illegible] potest [illegible] igno-
[illegible], cum quia sapientia Dei quid
agendum et quid fugiendum lege Dei mandatorum
[illegible] lege naturali [illegible] et audit ut
[illegible] legibus [illegible]
que cottidie [illegible] peccata [illegible]
[illegible] cum lege [illegible] cum [illegible]
[illegible] cum [illegible] est ut [illegible]
[illegible]. Cum ergo clamet palam
[illegible] non attendit ut
sapientia [illegible] est qui fugit clamantem
audiat. [illegible] est qui fugit [illegible]
[illegible] sit vox eius et
[illegible] quod [illegible]
[illegible] celestia
[illegible] et ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] audistis quod [illegible]
est Dei sapientia ut [illegible] pane [illegible]
[illegible] sapientia Dei pane [illegible]
que [illegible] quid sit [illegible]
[illegible] pane [illegible]
quo [illegible] et
[illegible] et [illegible] glorie
[illegible] pane [illegible] sive qua
[illegible] est [illegible]
quo [illegible] invitamur [illegible]
[illegible] letitie quo quis [illegible] corde
[illegible] et [illegible]
cum [illegible]
[illegible] capus
[illegible] letitia et [illegible] ut
[illegible] capus
[illegible] imagine [illegible]
[illegible] letitie celestis
in [illegible] non [illegible] qui
[illegible] pane [illegible] sapientiam eo

gratitudine non acceptant. Nam alii dicunt non esse pane sed vinum, non largie sed ad medicinam quandoque non sapientiam diuturnam aut continuam sed pruritum. Sed hii indicantur esse stulti quia ipsis est insipidum, dicunt non esse edere eo quod dominus est cibus vitalis sermo. nimirum si placet diligunt audiant, et au sit sapientia dei sermo, ut quam cognoscunt an habeat fundamento dei nec habens. Legas dicunt ut ipse verus ut sic istius pane non ideo esse possunt et cognoscere quis sit panis videlicet per quem vivit interior homo. Sed per contrarium sine examine sine rore surgit sapientia querela, quia pane non sapiens dei frangitur sed malicia quadam mede sepeliuntur. Ceterum comparant divina sapientia pane supra ... panem spiritualem et celestem. Unde non sit quasi piam invectivus qui similitudo quasi quam sapientiam consilia. per iram per vindictam per ultionem futuram. per adiu conceptum per multo quodammodo plus in perfectiorem fa... mulorum ut sit cibo ... pastu famulorum. De malis quippe scriptum est: Sapientia non cottat ... vas malis quippe scriptum est confirmant. De malis quippe scriptum est. ... parit ut canes et comedunt cum iis ... non sufficit cum malis ut agant mala agant, sed quod item ad male agendum faucescunt, delectacionis cum agendi habebant, ad ... nec ... quas habebant, ... ut item fimescunt, comitunt aut comitunt quia in circuitu impii ambulant, comitunt quia gradiuntur per devia hic inde quasi ... medium ut ad civitatem supernam perveniant. Desideria quedam corporis recalcitrant ... abitione ... ex fame. Et tamen hic et illic per ... tum cum ... comitunt. Equum dicimus et stultum est qui prius ubi plus ... in miseria dominum mox equum sit facile vomendum. Sed cum id sit nisi ideo quia qui parum ... mox ... facile comperitur. Et ut dicit Seneca ... qui volens ... ab ... Ipsius dei sapientia mittit vas aquam vivam, de qua sit fons aque salientis in vitam eternam. Unde non ... ad instar illorum qui domini sunt corde delinquere ... aquarum ... vinee. Dominum amant cum illi qui dominum delinquunt consulunt. Sed dices

que est illa quam nobis dei sapientia permittit aqua viva. audi quod aqua illa est gratia que dat esse vivere, per quam homo vivit et cum deo unum efficitur. Hinc quasi ille sit salus ad gloriam. Hec est aqua que aquam fecundat, ne sicca et dura permaneat. Hec lapidea liquescere contrariam facit. Hec mortuum suscitat, infirmum roborat, pusillanimum confortat, robustum ... gloriosum facit. Hec infima ... ad superiori provenit, pro media ... provenit facit. Hec aquam nutrit custodit et protegit et apertis et insidiis inimicorum visibilium et invisibilium defendit. Postremo dei sapientia quasi dormientes ... ut aperte surgat. Surgite igitur mortui et ... qui in publico ipsius inter conviviis ... qui ... pro ... veteri ... Hec quippe est ut surgatis amortuis. Et ... quia dei sapientia intonat ut ... ne forte sapientiam dei que vos ... ne dormiatis ... ... sit quasi contemptus iusto iudicio ... vos deserit. Et amplius ... mine vos ... O deus ... illis qui te ... quia multo ante deserunt et deserunt quia ... et demum damnationem ... Noli nos deserere nisi ... multo deserentes videris. Noli deserere ... per paleam, noli ... margaritas per lapides vilissimas et abiectas. Noli aurum deserere per lutum sicut utique non facies. Sed si qui stulti sunt appelle ut audiant sapientiam insipiente paupertate ... dei que ad audiendum disponi doce nos sapientiam tuam ut ... gratiam tuam ...

Sermo de sapientia dei xiij

Scientiam dei inbemus(?) quia dominus dat scientiam et sapientiam. Inmopo dilectissimi et si magisteria seu scientia ... non ullorum ... herbarum virtutes lapidum, qualitates complexionum, magnitudines quantitatum, distancias graduum latitudines formarum, valetudinem speciem eorum cognoscunt. Et si mediante orbes planetarum cursus astrorum ... et accessum ... signorum, ... in ... subtilia dicunt, melius ... quia tamen sapientiam dei non ... in toto corde dominum qui solus dat scientiam et sapientiam ... ad sapientiam vere sapientie non pertingunt. Hinc quando

in deum et possidendo possidet intelle-
ctus per cogitacionem possidet per dileccionem
per cogitacionem videt per dileccionem gustat
Et ut possit esse firma et stabilis in
mentibus fidelium per diversas virtutes firmatur
Unde Gregorius libro in moralia sic ait
Sapientia dei in cordibus sanctorum tamquam
lignum in paradiso ... per timorem
seminatur per gratiam rigatur per dolorem
... per fidem radicatur per spem viret
per devocionem germinat per compunccionem
... per desiderium crescit per caritatem robo-
ratur per confessionem frondet per disciplinam
floret per virtute fructificat per pacienciam
maturescit per mortem carpitur per contemp-
lacionem cibat Gille. Si ergo sapientia per ti-
morem seminatur signum est stulticie in
eo qui non timet quia sicut inicium
sapientie timor domini ita non timere deum
est inicium stulticie. Si per gratiam rigatur
signum est quod ubi non est gratia per gratiam
longe ... recessit sapientia dei. Si per dolo-
rem ... signum est quod qui tenent ...
in manibus tympanum gaudent ad so-
nitum cithare ducunt in bonis dies suos
in puncto ... ad inferna descendent. Si per fidem radicat
signum est quod qui fide negaverunt sapientiam
dei non habent. Si per spem viret spes enim est
quasi ... in visibilium gaudiorum
que quamdiu vivit ... nunquam
arescit arbor sapientie sed quemadmodum
lignum illesum servat vigorem suum sed
... in ... humorem
... et talis ... servat vigorem
... quem calor ... temperat tem-
perando nutrit nutriendo custodit
custodiendo ... fructum bene operantis
... signum ergo quod ... qui a
temperancia vite recessit qui lites et
iurgia querit sapientiam dei non habet. Si
... sapientia per devocionem germinat quod fit
... bona voluntas ...
... ut ita dicam ... ad
... quandam ... boni operis foris ...
... quod ... qui benivolenciam
... est quod ... audit sapientie.
... Si sapientia per com-
punccionem oritur sapientia quippe tunc ...
... vitiis ...
vitiis ... manifestat ... ignominia

pellit ignominia ... pellit
... illustrat ... mente ...
... illustrata thesaurus inestimabilis
in deum ... Signum ergo est quod non habet
... lucem sapientie illustrata
qui oculos habet et non videt aures
habet et non audit videt non in die
... sapiens est ut faciat
mala ... aut facere non vult ...
... quasi ... illuminat ...
... Si sapientia per desiderium crescit cele-
stibus ... desiderium ...
... et amor ... sapientie ...
... spiritualis efficitur
et ... signum
ergo est quod crescere non potest ...
qui plus pecuniam quam sapientiam aut
amiciciam querit ... cum crescat
per superbiam que crescendo ... crescit
et ... est ... superbis quod ...
cum ... sine fastu ...
ad celum ... non potest ...
illuc ascendere ... principes superbie
est ... Si sapientia per caritatem
roboratur nam ad instar vini ...
... quod inebriat reddit ...
audaces fortes obliviosos et quosdam
insensibiles ... sapientia ...
...
audaciam reddit ... fiducia
... et ... vires auget quia
qui confidit in deo sicut mons
syon non commovebitur. oblivionem
quandam inducit quia ...
animi ... ad desiderium ...
... que ...
... insensibilem reddit
... quia ... dulcedine mellitus
... quod amore ...
... non sentit. Signum ergo est
quod non habet ... qui
trepidat timore ubi timor non est
qui audax est ... mala ...
cogitando ... sed timidus inde
... qui nescit quid
... loquitur quia ubi thesaurus
... ibi et cor ...
... ubi ... ubi ...
ubi ... ubi ... ubi ...
... et aliis. Si sapientia
per confessionem frondescit ...

comprehendit / et secundum hanc sapiens prudens
attendit / non solum quid eveniat
sed quid evenire possit attendit / ar-
ridenti fortune non credit / in adversis
fiduciam non amittit / omnem eventum
pro consilio prevenit / amicos amicicie
comparare studet / omnes diligit / non sibi
tamen edit / maioribus obedienciam / subiectis
primam sollicitudinem impendit / ut sic
arbor sapiencie per diversa virtutum studia
ramos diffundat / et frondibus contemplacionis
tione vestita sursum ad alta cacu-
mina levetur / secundum igitur est quod ille non
dicitur hac sapiencia qui quod sit hic sit
non curat / nec vero contrario attendit
qui amicis amicitiam nec ... non
comparat sed comparatis [illegible] sustinet aut
questum amittit qui se [illegible] quo
questum amittit qui se nichil tam paro edit / et maio-
rum sic nichil tam paro edit / et maio-
ribus providit / qui sibi non alios edit
qui moribus et minime condescendit / quod
vestigium tamen non est ad sapienciam venire
tendenti fili mi si quis tibi ut sensus
dixerit tibi veni mecum / quid contra tibi
per sapienciam veram quibus impedimentum per
fungitur / abscondam tenditur autem
impotentem / sustineat / de gloriam cito
scias in fine vincetur / ultimum precium
sit quod non pertinet ad perpetuam mercedem
paciencie intrat mecum / nunc subito
vim sit cum eis / non ambulas cum
eis pedes tuos in illos ad malo enim
eis pedes sed sapienciam / in vestigiis
perscrutans quod sapienciam / in vestigiis
recognicionem / quod orando per devocionem
et si per sciencias querendo per studiorum
et vestigia consummatum / si quesieris
eam quasi sapientem / quod pecuniam
et sicut [illegible] thesauros
absconditos effoderis tunc intelli-
ges timorem domini et scienciam dei
invenies / quia dominus dat scienciam
et sapienciam / ecce de se ipsi tibi sanctus
sapiencie ut ad quendam etiam moneo
dupliciter / et certum tetigi causas fere
sapiencie / primum sultitie mentales qui
doctrinam et sapienciam despiciunt in
sapienciam / ad quorum mentem veram
et falsam sapienciam prudenter distinguas
quia est vana sapiencia / in proficiencia
tenebras operiencium / de qua primum ad
Corinthios primo / perdam sapienciam sapiencium
et prudenciam prudencium reprobabo

est sapiencia carnalis que consistit in corpora
reprobacionem et lectisterniis / hinc est quod
ait apostolus ad Romanos viii / non secundum
carnem ambulamus sed secundum spiritum
qui cum secundum carnem sunt que carnis sunt
sapiunt / nam prudencia carnis mors est
prudencia autem spiritus vita est et pax /
est sapiencia dyabolica que consistit in amicicia
mundialium excellenciarum de qua
apostolus i ad Corinthios iii / si quis inter vos
videtur sapiens esse in hoc seculo stultus
fiat ut sit sapiens / sapiencia enim huius
mundi stulticia est apud deum / et de
hiis qui secundum hanc dyabolicam sapienciam ci
sapiunt conqueritur apostolus ad Philippenses
iii / sic inquiens / multi ambulant
quos sepe dicebam vobis / nunc autem
et flens dico inimicos Christi / quod
inquit ipse dyabolum / quorum deus venter est
ipse ambulem et gloria in confusione / ipse
ipse ambulem / est alia sapiencia datum optimum
et donum perfectum / que a patre luminum
descendit ut lux ad intellectum pote-
tantem cognitivam illustrandam per virtutem
inspiratam / ad virtutem potenciam affec
tivam letificandam per virtutem ... carnalem
quod est sapiencia increata preter candor
lucis eterne speculum sine macula / magis
descendit angeli mentem prospiciat / ad virtutem
potenciam operativam corroborandam per
virtutem in caritatem / per quod celi firmati sunt
et spiritu oris eius omnis virtus eorum / ipse
si in mis hanc sapienciam peringa cognitivam
ut posit illustrare mentem domini sanctus
potenciam affectivam ut digne valeat
consolari / procede in opus constitutum per pote
ciam operativam / ut possis per sapienciam
fulcitam virtutibus roborari / et tunc
non dubita quod scienciam dei in
venies quia dominus dat scienciam et sapienciam
eam non opinionem hanc sed sciam / non
sicut sed dominus / et si quesieris invenies
stat enim ad hostium et pulsat / si quis
sibi aperuerit intrabit cum illo / in
plateis per dicit suam in urbibus perfort
voces suas / atque non tamen absque
qua adeo / quia dominus scienciam et sapienciam
que sapienciam non tam quam studio per
acquirenda que methaphisicus dicitur
quod ad mirabiles delectaciones / decimo
ethicorum / quam illam quam de sensu dicit
tatam / philozophis quippe ut ait Hugo
super Iero angelice yerarchye / dictus

fuit pro nobis quibus consummacio finalis
et inceptio parabatur / ut inveniret vite
illam quam optinuit sapiencie filius vite
ad obsequia summe veritatis / tunc liberi
operis apparuit esse non autem fructus fina-
bat / et quod summe sapiencie operari conve-
est scire de e quibusdam qui se sic ut
lux illuminativa respectu mentis cognitive / Unde
sapiencie vij° scribitur / Neminem diligit deus
nisi eum qui cum sapiencia habitat / est enim
speciosior sole et super omnem disposicionem
stellarum luci comparata invenitur
prior / Sic se ut lux letificativa respectu
mentis cognitive / quod attendens sapi-
ens dicebat sapiencie viij° hanc amavi
et exquisivi eam a iuventute mea / et
quesivi eam michi sponsam assumere / et
amator factus sum forme illius / sic se
ut lux corroborativa respectu mentis opera-
tive / Unde dicitur sapiencie x° certamen forte
dedit illi ut vinceret / et sciret quoniam omnium
potencior est sapiencia / Sic iste² unusquisque
... possit clamare / et nec im-
-mum vincere possit / incubabat / quenc-
tando cum hostes / que plus est pudicia / de-
spernit sapiam / que ... modesta / sua-
-ve domestica / tanta modestia / plena mira-
bilibus / bonis concurrens / sine simulacione
et fictis bonis / sine temeritate / licet si quid in
sine modo temeritate / sicut pudicicia
custodie domini sapiencie fuit / pudicicia
in carne / in modestia in mente / mo-
destia in sermone / suavibilitas in
affectu / maturitas in indiciis / simplicia
tas in intencione / que si in nobilibus
in aliquo permanent / hac tamen ...
... sapiencie secure ad domum pre-
... parit videndum sapiencie ...
~~... pro ... ~~

Sermo de sapiencia

Principium sapiencie timor domini
prover. i. Ponitur autem timor
similis separat vicium et virtutem
et ... metu pene / non
quod per prophetam dicitur / Timor domini ex-
pellit peccatum / quamvis ergo iste timor
... quod sic ... in
... ita ipse ... / non tamen di-
... qui sic timet / dicitur
... non manet in domo in
eternum / qui sic tantum fuit deo metu
pene / non est tamen iste timor principium
sapiencie / sed timor initialis / qui est in sapie-
ncie / iste magis est de quo dicit ~~Salomon~~

Principium sapiencie timor domini / principium
inquit sapiencie / quia spiritus sancti donum / sic
tamen sub esse impressio per quem consideret²
dicitur aspectu principalis pro deum / bedalo
pro penam evadendam / et hec² timor
legis² huius sit cuiuslibet / in veritate dicitur
nil eius efficax ex adquirendam prudencie
fruendam / et reparandam / quod si mundo
tempore tamen deo mereatur non alia sapiencie
sed deum timere / non est enim locus qua ad
virtutes supplicium impleret timore domini / Iste
igitur² timor qui timet incipit esse sapiens
qui autem ea mala agendo fuit insipiens
et stultus / sapiens autem erit si timorem
filialem habuit / Ille cum uno est de un-
... sibi sed esse per se / per quem
... modus ... ampli-
acionibus spiritus sancti atque ipsa universa
perfecta cum timorem sed spiritu sancto
subiecit / et in nullo punire sibi pas-
sibile in via ... / plus timet
homo deum offendere / ita quod si peccatum
eius non separaret² a deo / seu quod penam
gehenne non sentiret / ad hunc tamen pro eo
quod deus ~~...~~ peccatum odit ne deum
quem sicut filius amat offenderet / non
peccaret / Bonus timor initialis / sed
melior filialis / ille incipiencium / iste
perfectorum / pro quod si qui sunt duri corde
ex iusticia pertimescunt ~~...~~ et aspectu
saltem ut suum / metu pene abstineat
ne dampnetur² / ut sic et si hunc sa-
piencie deo non incipiunt / adquirendam
graciam de non incipiunt / ad ...
tamen principium sapiencie facilius aptetur
... pertingat / revellant qui sunt
timoris dei vivunt quam grande deus
punivit peccatum plures putui / et quod
tamen ipsi credebant veniale / nec ita
que punire Gen. iiij° / quamvis pro peccatum
originali mundus non perpetit / sed ipsum
eterni diluvii et vindicacione de levit.
Gen. vij° / qualiter pro uno peccato cum
non quasi cuncte igne et sulphure
sunt consumpte. Exodi xxxij et xx quali-
pro ydolatriam quam fecit populus ado-
rando vitulum ceciderunt una die
xxti duo milia hominum Exodi xxxij
v° Numeri. ... igitur adeo de-
voravit filios Aaron / quia acceptis
turribulis igne alieno et incensum
desuper posuerunt / et eciam domino

Peccatum quo punit deus

blasphemia

abstulit Levitici x / Qualiter propter peccatum
murmuris carnibus ad hunc quas miserat
dominus / comedentibus indignantibus plebis istis
percussit dominus populum plaga magna / Nu-
meri xi / qualiter propter peccatum blasphe-
mie iussit quendam blasphemantem contra
castra domini / et ab universo populo lapidare
Levitici xxiiii / qualiter propter peccatum murmuris
percussit dominus mariam sororem moysi
eo quod locuta est contra moysen lepra
et qualiter propter idem peccatum murmuris omnes
decem sexcenta milia hominum mortui
sunt / nec intravit terram promissionis
preter caleph et iosue Numeri primo / Qualiter
morte terribili chore et complices eius
propter usurpationem sacerdotii deus igne con-
sumpsit Numeri xvi / Qualiter moysen
hesitantem ad aquam contradictionis deus
dure punivit / cum tamen ipse fuit sancte
et fideliter se gessit / tam ad deum quam
ad populum / et dicit ait timens et la-
borans coram Numeri xx / Qualiter heli sa-
cerdotem legis domus est quia in filios
quos sciebat delinquere digne neglexit
filiis in bello cesis / ipse fracta cervice
cervicibus expiravit i Regum iiii / quid
ergo fiet de illis qui nedum filios suos
pro malis commissis non arguunt / sed ad
malum incitant dictis et exemplis / Qualiter
propter peccatum superbie et elationis mentis
quia leviter david populum numeravit quattuor
et constituit occidit deus lxx milia
milia i Regum xxiiii / Qualiter propter
peccatum illusionis quo pueri helizeo
illudebant dicentes ascende calve
ascende calve duo pueri adventibus ab ursis la-
cerati sunt iiii Regum ii / propter quod
timeant qui senibus et senioribus illudunt
Qualiter propter peccatum usurpationis sacerdotii
ozias rex iuda qui recepit turibulum
et more sacerdotis voluit adolere incensum
statim orta est lepra in fronte eius ii
paralipomenon xxvi / Et breviter qualiter diversis modis
in scripturis sacris expressa severitate dei pro
culpa tam equam et iustam malis se
ostendit / hec quippe severitas iusticie dei dic-
tat materiam timendi / hec magnitudo et
profunditas iudiciorum dei stupore quodam
corda concutiat nostra ad timendum deum
Fateor tamen quod hec et similia sunt ab
abscondita ab oculis carnalium propter quod in

quibus scriptum est obstinati oculi eorum ne
videant / vos autem deum timete / Timenti
enim deum bene erit in novissimis / perpende si-
quidem primos parentes de paradiso voluptatis pro se condi-
tus propter peccatum inobediencie eiectit / qualiter vo-
libidine et in peccato conceptos si rebelles
fuerint et inobedientes foras nequius pro-
iciet / et prosternat / Si mundo toti propter peccatum
prodonie non pepercit / qualiter singularem in
punitum dimittet / si multa milia hominum
propter idolatriam punivit / quid fiet de illis
qui cum demonibus ligas faciunt / ipsos
requirunt / aut eorum plus celestiae ve-
nerunt / Si filii aaron qui aliter quam
debebant incensum obtulerunt puniti sunt
quid fiet de illis qui demoniis sacrificant
victimas faciunt / aut quid de illis qui imagines
sacrificant / vel de illis qui sacrificia destruunt
sacra polluunt aut dispergunt / Si blasphe-
mum sub lege veteri deus dure punivit
quid fiet de vanis qui blasphemias fa-
ciunt / et ipsorum blasphemias auctores fuerint
inventores / cum legem dei suo digito
scriptam ob capitis temeritatem non formidant
Si propter peccatum murmuris multitudo filiorum
israel est destructa / quid fiet de illis qui
nedum contra deum et sanctum eius murmu-
rant / sed aliter ponunt / Si soror
moysi propter murmur contra moysen fuit
lepra est percussa / quid fiet de illis qui
nedum murmurant contra deum / sed palam
sue legi se opponunt / Si moyses electus
dei durius arguatur propter diffidenciam aque
quam non credit de petra est puniendus
quid fiet de illis qui credunt quod deus
filios indefensos tam facile dimittet
sponsum suum / Si propter peccatum david regis
plus est punitus / quid fiet si propter peccatum nostrum
et regnum veniant punitio in presbiteros
et regnum / sine dubio veniet in nobis
castigationem / sine dubio veniet in nobis
si hec fecimus / quod absit castigandi
ne nobis eveniat timorem dei salu-
tarem concipiamus / ut fructum dignum
fuisse permittere possimus / Vita primo
superne timor domini / et amplius ut
ex superne timoris attingentes spiritum dei
professionis / Nam sicut aqua apparent nobis re-
clamans / Nam sicut aperte vobis re-
vitas iusticie dei / cottidie in culpas
dei contra malos vindictam / quid est hoc
quod pars arguendi valet proximus / multa
seminamus in agro terre / et parum recoli-
gimus / dona dei vos multipli-
cavit / sed et multiplicantur peccata / sapientes
diguntur se demichilo / stulti quasi in

similiter enim nunc doctrinam despiciunt / Ubi est
qui arguat / sed non est qui attendat / est qui
doceat / sed non est qui discat / est qui legem
dei annunciat / sed vix est qui legem dei tene-
at / est qui contra vacat / non est qui compa-
tres suas imponat / est qui per se parat
quid faciat / non est qui prodest quod fa-
ciat / omnis sanitas / omnis lex sit quo-
sibi consulat / Sancta per se vel certa vix
sibi consulat / est qui efficiat sibi consulat vel faveat
Vnde res monstruosas / nutriunt / Item etiam
quod non amat / capiunt plenitudinem ab illa
qua dilaniantur / medicinam fastidiunt in illa
cum deficiunt / auxilium consilii subordina-
tione / ope vel consensu / Corpus Christi et san-
guinem communicat / qui corpus suum ministrat
quod est contra voluntatem et offendunt / Et
sine est quod tibi et filiis indigni
communio dampnacionem operatur / mentem
ipsorum obscurat / cor indurat / animam
illaqueat / vitium temporalem abreviat /
gratuitis et eternis despoliat / ac ipsos
temptacionem stringat / et dyabolo abundan-
tes facit / propter quod unusquisque se probet
an ipsum ad sumendum panem celeste amor
fuit / ut diligat que suscipies / fervens
amet / tenacius retineat / an e similitudine in
tinuis / ut quasi medicina ad se invitas
ab infirmitate habeat / an ut proximum quasi
ab hostiam placaturus aspectus omnibus se
per hostiam placationis / an ut prestita tribulacionum seu
purget / seu temptacionem removeat / seu gracias per
protegat / an ut beneficium quod pastum cum
petit aut peteret / mihi quidquid negare
potest / impetret / an ut gracias actione pro
dimissis beneficiis cum nichil dignius pe-
quis reddere deo proinde qui illi deus
retribuit / quam panem salutarem accipere
qui est Christus / exercere / an ut unus spiritus
et defunctos sed summe perditos in pen-
dat / Sic enim sumere est laudabile / utile
et honestum / Sed si ad cumulandum fuerit
ypocrisis ut sumendo vel tractando plus sic
quod fratres videatur / si emulatione aut contra
per communem quietem / si timore aut metu
ne deprehendatur ab sumendo a sacrificio / in
adulterio vel alio vicio ordinatus / Si ambicione
inanis ut dignitatem aut plausum seu
aliquem honorem quam habuit tunc illos
qui bonas diligunt consequatur / Si species
de vita debitori ut videtur per communionem
inanem sumendo et frequenter celebrando
quasi melior aliis / et sic honorem

ad opus sunt / medicinas ad quas spira-
bat apostolus laboribus expirare compa-
rat / si induat exempli per vices / ut
si dicat vel cogitet / ille publicus est
concubinarius / iste adulter ille detractor
iste virginum seductor vel oppressor / iste
sororum mutator sub specie / et accedit
et cur ego non accedo cum deus non
puniat tantam multitudinem hominum peccatorum
et sic sine ullo timore accedit / Si pre-
sumpcio fuit ad celebrandum / ut
sumentis regibus aut principibus ad mundi
medicina / si insensibilitas ~~ad eum~~
que inter cibum celestem et alium brutorum
non discernit / inclinat ad sumendum / Si
dolus aut fraus inducat ut quasi
sub velamine sanctitatis liberius in luxuriis
et avariciis volutentur / Si consilium in
de defectu ut est sicut plerumque qui
many ubi non deum inveniunt quia
sunt nescientes medicinam / non primant
sumendo / sed multi deferunt / Ig-
nobiles et plebei querunt confessores
rudes / inexpertos cecos et surdos
/ qualis aut medicus tales adhibent
medela / querunt ubi cessant penitentia
ubi reducant pecunia / ubi ebulliant
blandicia / Quando nec digne absistunt
sit nec digne sumentes / iudicium sibi
manducat et bibit / non curant cum
nec interrogant an sit excommunicatus con-
fessor an presbiter / an exceptus an vi-
dit an perspicuus / an sciens distinguere
inter lepram et non lepram / si preterea
que ducat caput suum ad sumendum
tant per mandata prelatorum et precepta
Si consuetudo ad frequentandum provocet la-
titudo / nam de forma consuetam ubi est
in te formanda non curant dum in fre-
quente officium vel sumere plenum non
venit / Si evitacio scandali ut appellit
ad sumendum / ut si negarent sunt quam
celebrant vel sumunt / tales aut timens
si tanquam incidit incidit in caribdim
si delectacio quepiam fuit ut morum
diminuis intendens officium eterni appro-
priat et approbat veneret / si ficta devocio
suadeat quod est in illis quomodo eius
non habeant sumendo ab sumendo perfecto
apertis emissis / tum quibusdam lacrimis
sicut quasi iam sint abluti / aut de-
abluat peccatis sacramento corporis
Christi sumere non formidat / Si quos
nec aliud nisi festivitas tempora ad
sumendum non sunt mali invitant / ut

Sermo xv

nostris conformentur / Si quos principia cum
sint mali hedificiunt ut finiat / quatenus
indigne fine eodem magis peccat / Si quos
adulatores quod non sunt peccati quibus
premuntur in fine eodem conformant / Hec ergo
cum et plura que longum esset tangere
per singula / communis est indigna / Et sic
nulli tamen est finis laudabile utile vel
honestum / immo intollerabile / dampnabile
et verendum / Erunt dilectissimi hunc te-
cum et dante gloriam illi / amabo te
domini abstinete / ne fortasse in
gente simul ope abstinete / ne fortasse in
incantu edictu contra veniat tempus ire
/ ponite cum deo intimare et exultate
ei cum timore / adhuc quippe sceleris in-
ci cum timore ad hoc quippe scelus in-
ducit vobis inductum est / ut denique
timentes abiciatis opera tenebrarum / et
induamini armis lucis / ut deponentes
stultitiam sapientiam invenire valeatis
quam si queritis per eternam sapientiam ad
intellectum sapientiam que deus est scilicet
peringet / Quod nobis prestare dignetur

Sermo de sapientia

Stultus labiis ceditur quia iuxta
sapiens sermones suos prius
in corde premeditatur antequam
verbo inprudenter emittit in
publicum emittit / Prius enim animat prius
ea si dicenda videt expediens dicit / prius
ruminat in corde quam educit ore
/ cognoscit quippe quod lingwa est tenerum
membrum / nec facile regi potest / Substancia
est admodum atque exiguum sed usu magnum
et validum invenitur / labilis est et sita
in lubrico / et absque viro tenui potest / labitur
et fallit / labitur ut anguilla / penetrat
ut sagitta / tollit amicos multiplicat inimicos
movet rixas / seminat discordias uno
ictu multos inficit / blanda est et sub
dulci lacte et patria / ad occultanda bona
dulcis / et miscenda mala / sapiens cog-
noscit quod in tantum sermo levis vo-
lat / sed graviter vulnerat / levis transit
sed graviter urit / levis penetrat aures
sed difficile exit / levis profertur / sed non
leviter revocatur / Hinc est quod ait poeta
Evolat emissum semel et irrevocabile
verbum et Orates / inquit Quod semel
est dictum amplius revocari non potest
idcirco sermo eius sapientis debet esse
conditus / maturus / ab optimus / et in
cordis ponderosus / quia ut ait beatus Gregorius
libro viii moralium / lingwa sub magno
moderamine libramine frenanda est /
non insolubiliter obligenda / ne aut
laxata / in vicium defluat aut restricta

ab utilitate torpescat / Et ideo propter propter hoc
ipse optimus est optimum sapiens
non solum quid loquitur sed etiam
optime loqui et typis et prudenter cum
loquitur diligenter inquirit Seneca aliu-
dens Seneca epistola xxxviii / Non multis
verbis opus est sed efficacibus / Seminis
modo spargenda sunt / Item seneca in eadem
epistola / Diu cogitandum quid loquendum sit
et adhuc caute providere ne quid dixisse
penitiat / Et subdit / sapiens
ut loquatur multa prius considerat / quid
aut cui quo loco vel tempore dicat / Insi-
pientes facile quod concepit eicit / Sermo-
nes non aptat tempore et personae aut
loco / non attendit qualiter voluntatem /
qualiter statum aliorum polluat / quis lin-
gwa mediatrix fama convivalis
qua pensat quemque scandalizet per-
na pensat quem inde scandalizet prox-
imum / aut despectus fiat vicinus
tacere nescit sermones in moribus tuis habet
/ Anima quod intus est venit foras /
educit id quod in animo quod cedat
cum eum fecit ut stultum
labiis / ab eis stulti portant stultum
Seneca / Simulatque sapiens ut
ferant / compulcatur quam sapientia est stultis ut
taceant quam loquantur / quia aut
Seneca Omni nescit tacere nescit loqui
Hinc quod Ambrosius libro primo de officiis inquit
Quam plures vidi loquendo peccasse in
hiduum quam tacendo / Seneca
ridisse vix quemquam tacendo / Ideo
tacere nosse difficilius est quam loqui
scias loqui plerique cum tacere nesciant
/ magnum est tacere cum sibi loqui vel prosit /
sapiens est ergo qui novit tacere et ille
/ Hinc quidem pitagora quidem cum qua
sapientes discipulos compingat posse
audiunt visum / Seneca plerumque docet
ratione sit tibi loqui in nichil duobus
quid bis dicere / si gessis optima / et
loquens sermo paucis / nam plerumque
signum est sapientie non festines inde
docet sunt semper integrantes / Hinc
fabulosa solon phisicus scribit valerius
maximus libro vii de memorabilibus dictis
cum aliis loquentibus taceret interrogatus
utrum propter inopiam verborum aut quia stultus
esset taceret / audit / Nemo stultus tacere
potest / hinc Seneca de sententiis auctorum
/ loqui ignorabit qui tacere nesciat /
sapienti expedit tacere potius magis / quam
loqui contra se / et senocrates cumdum
loquatur audit inquid / melius / ob unum
a natura aures duas / sed lingwam / crebas

Et quod solus sapiens est qui scit tacere et
loqui. Stultus enim quia tacere nescit, loqui pot-
nescit. ...ale linguam in adiu altius ut
despectum in salute. Aliena peccata curiose con-
siderat. ipsa aliis ... ignorat. de aliis
iudicat qui se ipsum non novit. Et cur non
novit nisi quia ut ait Ambrosius in Exa-
meron li° vi°: omnium penitus difficilius
est se ipsum cognoscere. Non enim solus oculus
est qui exteriora conspiciens se ipsum non
valet intueri, sed et mens ipsa satis
acute aliena delicta contemplans tardior
est ~~tam~~ erga suorum cognitionem vitiorum
ille. Si ergo sapiens semper difficile se ipsum
cognoscat, stultus qualiter id non stat eo
animus malus testante peccato est ignarus.
Solus sequitur sapiens dum die intrat
se ipsum, subtiliter discutit se ipsum. considera-
tor sui, subtilis discussor se ipsum considerat
unde venit, quo tendit, quo vivit, quid
agit, quid vel qualiter loquitur, quid amittit,
quid cottidie proficit, quid deficit, quibus
cogitationibus impugnatur, quibus cogi-
tationibus ducitur, quibus affectibus afficitur,
quid est quod quid in corde, quid extra, quid
deipso sentit. Istis discussionibus se nescit
ut cum stultus cecitate abducitur, non intrat
cor ut se consideret, sed exit foras ut
spectat superiora. Non attendit unde venit
quia de lutea massa, de vili materia et
quia deluctu massa, de vili materia ut
se humiliet, sed pocius inspicit quid ubi
adiaceat quid ipsum adornet quid
gloriosum in oculis hominum faciat. Nescit
quo tendit, quia et si inicium sue exi-
stencie sit temptata ad deviando
diutius summi boni sit ... ab ducat
tempore ipsum eterne salutis ab ducit
ut porcus ipsum quo vivit, an ut rationalis
intendit quo vivit, an ut irrationalis
vel irrationalis creatura. Credit quod vivat
ut homo, cum tamen eidem a sapiente inspi-
rata bestiam sit mutilum. Unde ... hec
tuis mihi consolacione. Evenit ut quem
transformatio viciis videas bestiam esti-
mare non possis. Et aliquibus ut ...
sensit itaque qui prohibere deserta homo
sibi deserit, cum omnia quedam ...
deserent, cum deseruit velut bestia. Nescit
tamen non possit dicatur vel qualiter
eos stultus quid agit. quid vel qualiter
loquatur, quia tamen se ipsum non discutit
quia quid sit agendum vel dicendum cogno-
scat, ac sic quia stultus, nec se nec alia
cognoscit, ut sciat quid loquatur, ne
nimis quid credit labiis. Amare di-
lectissimi postulate a deo sapienciam
qui dat omnibus affluenter, et non

imperat, unusquisque vestrum linguam
suam cum sit membrum lubricum dili-
genter sub certis seris quasi ceteris
sigillis in dicit custodiat, ne in
maledictum effluat proximi scandalum
aut convicium aut detrimentum. Precavete
quod ut ait apostolus ad Romanos, susur-
rones et detractores deo sunt odibi-
les. Hinc est quod ait Augustinus in Confessionibus
illud verbum peto ut me diligenter
detestabantur michi. Plus nocent in
membris detrahentes hii qui eas
dicunt inficiunt, quia qui cum eis
venit mox perfectu, resipe-
cuncte nullus detractioni aures acco-
modet, quia lingua detrahentis et
audientis super utrumque sedet dyabolus
in verbis in libro de consciencia. Detrac-
tor et libens auditor utrumque dyabolum
portat in lingua. Item Ysidorus libro
primo solum laudis, ne ... ille
verus est qui plus de alio perfectus sit
et hoc qui vite alienum communibus placet
commendat. Idem in epistola ... nec
nimis auribus quid lingua fugias
detractionem. Nam detractor deo te
videt non libenter audiens, non facile
sit detrahere. Et idem Ieronimus in epistola ad Ru-
sticum monachum. Sicut sagitta si
mittatur contra duram materiam, non
numquam in mittentem revertitur et vulnerat
vulnerantem. Sic detractor cum tristem faciem
videt audientes, immo non audientes
sed obturantes aures suas ne au-
diat sanguinem, illico conticescit, pallet
vultus, herent labia, saliva siccatur.
Item glossa super illud Proverbiorum xxv° Dic
ventus aquilonis dissipat pluvias
et facies tristis linguam detrahentem.
Si hilari vultu detractorem audias
tu illi das fomitem detrahendi, si non
tristi ut ait quidam discit non libenter
dicere quod didicit non libenter audiri.
Dicere quam periculosum est nedum detrahe-
re sed detrahentibus assensum consentire aut
audiendo prebere. Quamvis aut moribus et
pestis detractoris, neque est nichil
hanc in secreto qui sit ... le-
vitatem suam ostendere velit, ut non
libenter reprehendat alienam. Tantum
enim mali libido mentes hominum in-
vasit, ut etiam qui per se ab aliis
viciis recessit in illud laqueum dyaboli

inclinant / lingua pestilentia / lingua
venenosa / lingua mordax detractoris
/ cui parcis quem illesum aut intactum
abire permittet / Detractor quippe si pau-
perem videt vilem reputat et abiectum
Si cernit divitem iudicat avarum et
cupidum Si in honore vel dignitate
constitutum iudicat ambitiosum / Si videt
affabilem iudicat dissolutum / Si cernit
predicatorem vel doctorem / iudicat vanam
laudis questorem / seu petentem blandi-
mentum / Si quem videt tacentem ~~asserit~~
asserit inutilem / si quem ieiunantem
asserit ypocritam / si quem devotum
et orantem asserit laudis cupidum vel cu-
pidum / si frequenter corpus Christi sumentem
asserit indiscretum / qualiter vel cibum
pro brutorum et panem celestem minime
discernentem / si quem simpliciter iudicat
desipientem / si quem humilem iudicat in
discretum / si quem se differentem iudicat ver-
variatorem / si quem prudentem iudicat ver-
sutum / Si quem publice confitentem
appellem / Si quem frequenter ...
asserit specialem / si quem humilem iudicat ~~asserit~~
zelantem / si quem insultum iudicat asserit
asserit capitosum / si quem superbum non
asserit / Et breviter non est aliquid
dicit sermo / non putat / vel mittet / quin in est
quod non putat / vel mittet / quin in e
in eo nosse cuius qualitate / Detrac-
tor bona que sunt tacita negat / mala
mala occulta publicat / mala que an-
dit cum augmento infert / Crimina fla-
grant / manifesta bona minuit / Bona
ponit / manifesta mala vitia obliuiscit
in mala convertit / Ipsa vitia obliuiscit
Aliena enim / carnes humanas devo-
rat / et sanguine bibit / Unde Job cuius
rat / et sanguinem bibit / Iob 19
sibi detrahentibus dicit quare me per-
sequimini sicut deus et carnibus meis
saturamini / quia non est carnes ali-
enas detrahere pascit / Carnibus
satiatur detractor proximum rodit
suum comedit / propter quod in spirituali canticis
/ proximum comedit pro spirituali etiam
aut mens non patitur / et hinc est quod
pessimus implet detractioni in membris
et est quod deus ait per Ezechielem
prophetam de filiis et filiabus Iherusalem patres
comedent filios suos in medio tui
et filii comedent patres suos
Et illud Ysaie vir unusquisque carnes bra-
chii sui comedet / Detractor unus ictu
tres animas interficit / scilicet suam et
audientis / per consensum quia supputanti-

cedet diabolus / et anima illius cui detrahit
dum ad ipsum pervenit vocatum / si ve-
ad ulciscendum commovet / vel saltim sic
aliquando hic est vitam ipsius accidit quia
magis famam suam facit / Liberatus enim
talis ut sepius corporis quam fame
miserere / difficilis morbus detractio
ad medendum / Tamen si quis in pecuniam
vestem aut rem suam abstulerit /
reddere valet / Si non famam reddere non
valebit / Tamen quia proximum non potest ad
non proximum / tamen quando infamia facti
nullus nisi solus deus abolere potest / accep-
tum nunquam restituetur ad integrum
detractor illum cui detraxit valet me-
deri non patitur condignus / hic ergo quod
veniam si digne penituerit / et quanto
est sibi possibile revocavit / et famam
lese restituerit aut si restituere non potest
aliter compensavit congruam / Restitutio
alia compensavit congrua / Restitutio
non fame fiet hoc modo / ut ubi pub-
lice dixerit verbo vel direxit scriptu-
ra / dixit verbo vel direxit scriptu-
sive plane sive artificiose verbis
sive cantilenis / sive nutibus aut signis
sive libellis famosis metrica vel plana
ibidem / coram ecclesia aut adhesionem domi-
ni / ad valvas templi seu civitatis appli-
catis / in quibus de fama alicuius contineta-
tis / et in aliis locis ubi intelligit
detraxit et in aliis locis ubi intelligit
illum crimen que tunc gesta sunt / et
facta in famam accusatione sui dicti
scripti vocis / nutus / verbi aut signi
publice recognoscat errorem suum et
culpam / et proposse damnificat vel saltim
allevient / nisi certi recognitione publica
ille in famatus amplius infamaretur / quia
tunc adhuc non tenetur / tenetur etiam
infamato componere de iniuria vel
consulit veniam postulare / nisi potentia
adversarii vel crudelitate expavesceret / quia
tunc ad postulandum veniam ... ipsa
non artaretur / Sed sufficit ut hoc faciat
per personam interpositam ... nunc tacito
tacite confesso / licet istud dure cuiquam
videatur / Unde ut ait vitalis / Si offers
munus tuum ante altare et recordatus
fueris quia frater tuus habet aliquid adversum
te / relinque ibi munus tuum / Aliud
cum si quis aliquid rem ... penitentia
non agitur / sed simulatur / xiiij q. vi a.
/ si res aliena / Sed quis est hic qui
lepre linguam venenatam satisfaciat

prout debet et ~~laudabiliter~~ laudabiliter cum
Multi quippe sunt qui proximis detrahunt
pauci qui satisfaciunt. facile quidem lingua
laxatur in proximi lesionem et in iniuriam prorum-
punt difficulter vero ipsam ad revocandum
vel se male dixisse fatendum appetunt
mallent interdum perire quam prudenter
que in iniuriose aut in tumultu contra eos
dicta sunt revocare aut saltem huius modo
possibili componere. Karissimi dilectissimi sit
omnis homo velox ad audiendum tardus
ad loquendum et tardus ad iram ira enim
viri iusticiam non operatur. Nullus alteri ex
male dicere dignus maledicat. Nemo
inconveniens est ut in eadem lingua male-
dicamus hominibus in qua benedicimus deum
Non enim fons de eodem foramine emanat
dulcem et amaram aquam. Ille quidem
maledicto dignus est, non tantum quoniam
ut dicere beati egrediatur maledicto
primus os ingreditur ille cui benedicto de-
bet. caritatis et gratiarum actio in sola [illegible]
Nullus proximum lingua dolosa decipiat
quia disperdet dominus universa labia do-
losa et linguam magniloquam. Nullus in
detractione alterius et in vituperationem sui
aut suorum signanter [illegible] planius
verbis ~~aut [illegible]~~ aut aliis quibuslibet dicat
quia de iniuriis in ecclesia vituperatur [illegible]
quis non debet cum alterius detrimento. Nullus
crimen alterius cum sit secretum publi-
cet aut adaugeat. Nullus bonam alterius
in malam interpretetur. Nullus alteri famam
impugnat. Nullus bonam alterius diminuat
Ipsum cum proximo detrahit sit per-
dibilis deo sed pocius omne verbum
verum sit ad laudem dei et ad edificationem
proximi procedat. Unusquisque verum ne
dicat non dicendum quia stultus credit
labiis et ne dicenda reticeat quia
taciturnitas interdum ut Plato scribit corrigit
verbum locus et tempus est mortale
tantum caveatur ut sit ut sit laus dei
tunc enim sapientes eum sermones
nostros ~~[illegible]~~ actus et intenciones in
deum ordinamus tunc ~~[illegible]~~ pacem
in continue laudes eternas in sapiencia dei
si didicimus in eternam sapientum prius
sic audire laudare ad quod nos [illegible]
audiens et continuans dignetur nos perducere
[illegible] deus noster per secula benedictus
~~Amen~~ sermo finit ~~[illegible]~~

Sermo sextemus

Iustorum semita quasi lux splen-
dens procedit et crescit usque ad per-
fectam diem. proverbiorum 4°. Verba
sapientis ~~[illegible]~~ eterni iusti cum proceditur
in uniuit quod gradatim ad perfectionis
statum est ascensus. Nemo quippe
repente fit summus, nam sic inchoandi
una non fit aut non in dicatur esse
terminus. Itaque una opera se sola [illegible]
que facit perfectum. Videmus siquidem
in artificialibus quod multe precedunt
operaciones cum quod artificiatum sit quod
fiat. Videmus et in naturalibus quod prius
semen seritur per quam oritur. Tandem
inspicium procedit deinde inspica
semen producitur. Solem videmus tamen
videmus quod sol [illegible] virtute sui luminis
lucem spargit a tenebris. Deinde
tenebris pulsis mundum illuminat per quam
radios suos in universum orbem
multiplicat. ~~Deinde [illegible]~~ crescit demum
crescit sine similitudine capit in-
crementum sic ad demum gradum in ictu
ascendit. sic ad deum [illegible] tandem
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] que ~~[illegible]~~
[illegible] ad ~~[illegible]~~ salute intelligere
[illegible] intelligendo agere agendo perficere perfi-
ciendo continue in virtute proficere
[illegible] hoc est quod propheta inquit
[illegible] [illegible] de virtute in virtutem videbitur
deus deorum in Syon. quia iusti semper
[illegible] gradus ascensiones
vadunt. semper [illegible] et [illegible]
[illegible] suo disponunt [illegible] migrando
[illegible] virtute ad aliam [illegible] ascendunt
[illegible] [illegible] [illegible] ascendunt
[illegible] [illegible] et eadem virtute aut
[illegible] [illegible] ut perficiant [illegible]
[illegible] [illegible] ut perficiant [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] donec videant
[illegible] [illegible] [illegible] tendunt
[illegible] [illegible] adeque [illegible]
donec ad eum statum perveniat in quo
proficere non possint. donec gaudium
plenum inveniant. quod nemo
tollet [illegible] [illegible] summum bonum
attingunt quoquidem adepto nichil
ultimum desiderare potest. eo quod in ipso
est sufficiencia omnis boni. nam
ipse deus cum sit centrum boni
est bonum omnis boni unde quod dicit
dominus [illegible] ~~ego ostendam~~ [illegible]
tibi omne bonum. et qui malum bonum
apparuit. unde est ut ad [illegible] omnes

boni quod deus est. Sit exclusio omnium pr[illegible]
omnis mali, nam non est participatio
iustitie cum iniquitate nec societas lucis
ad tenebras ut dicitur ii Cor. vi°. Per
hoc quod in deo ad quem iusti semper ten-
dunt non solum est perfecta vita per suffi-
cientiam omnis boni, sed etiam est plena
quies et perfecta securitas, quia est in im-
munitate omnis mali secundum illud Prov. i°
Qui me audierit absque terrore requiescet
et habundantia perfruetur timore malorum
sublato. Patet etiam quod in deo est per
omnimoda pax et etiam per elongationem
omnis mali, nam si deficeret pax
in regno illo impediri id esset aut
per interiorum desideriorum inquietudinem
dum desideraret aliquis que non dum haberet,
aut per aliorum malorum molestiam quam
pateretur vel pati timeret. Non primo quia
cessavit inquietudo desideriorum propter ple-
nitudinem omnis boni, non secundo quia
cessabit etiam omnis molestia
exterior propter absentiam omnis mali. Et
ideo non est qui [illegible] ibi [illegible] quia ibi
non est qui [illegible] nec est qui desistet, aut
nichil timetur, [illegible] aut
quid molestie inferat, quia absterget
deus omnem lacrimam ab oculis sanctorum
et iam non erit luctus neque clamor
sed nec ullus dolor quia prima abi-
erunt. Claret quod in deo ad quem sancti
tendunt sit perfecta pacis tranquillitas
et hoc est quod dicitur Isaie xxxii. Sede-
bit populus in pulchritudine pacis in taberna-
culis fiducie et in requie opulenta.
Ibi ergo pulchritudo quia perfectio, si fidu-
cia longe timor, si requies opu-
lenta ad est affluentia omnis boni.
[illegible] perfruitio iustitie
[illegible] ut in regno
celesti perfici valeat, regnum dei
[illegible] qui ante per iustitiam que
reddit malis supplicia, iusti [illegible]
[illegible] qui ad te veniunt [illegible]
[illegible] in perpetuum [illegible] non
[illegible] fruentur [illegible]
[illegible] incorruptibilia et etiam unde
illud Isaie xxxiii. Oculi tui
videbunt ierusalem civitatem opulentam,
tabernaculum quod nequaquam transferri poterit.
Et talis status est sanctorum quia erunt sicut
angeli dei, qui corrumpi nec aut de-
ficere non possunt, dum corruptibile induerit
incorruptionem et mortale immortalitatem.
[illegible] deus noster quam dulcis est status sanctorum
in regno tuo et voluptate plenus, non enim
[illegible] homines ante fastidiendo se [illegible]
[illegible] nam quanto magis [illegible] bonitas
tue intelligitur tanto [illegible] est ut magis
ametur et magis [illegible]
desideretur. Unde Eccli. xxiiii. Qui edunt
me adhuc esurient et qui bibunt
me adhuc sitient. Propter hoc et de angelis
deum videntibus dicitur i Pet. i. In quem
angeli desiderant prospicere. Qui semel
ad te videndum admittuntur a statu perfecte
et vite vitalis excludi non possunt, quia
istud esset propter culpam que ibi non est
nec ibi deest omne malum, nec in-
trat ibi aliquid pollutum aut sordibus
aspersum, sed omnes cives sunt sancti,
unde illud Isaie: Populus tuus omnes iusti.
Qui semel ad te pervenerint amplius
removeri non possunt. Ex statu illo [illegible]
vident te sicuti es facie ad faciem, non est
[illegible] sed perfectus finalis. Unde quod
inquit Iob [illegible] qui venit ad
me non eiciam foras. Et sicut [illegible]
[illegible] sed insuper [illegible]
et tu [illegible] in eis. Ecce filii, ecce
[illegible] redempti status vobis re-
[illegible] ad que iusti tendunt
qui dicuntur [illegible] perfici [illegible]
[illegible] qui non [illegible]
[illegible] iustitie ut perficiatur [illegible]
[illegible] civitatis nisi pace
[illegible] pectoris [illegible] ama-
toribus [illegible]
[illegible] ad [illegible] pace [illegible]
[illegible] ut [illegible] sua [illegible]
amore et affectu carnali ac [illegible]
persona et re temporali despoliet. Sic quod
[illegible] deum et [illegible] suum [illegible] sit medium
et [illegible] sit in corde suo [illegible] deum et [illegible]
[illegible] cor suum ab amore in-
ordinato [illegible] ut non sit fur et
latro appetendo aliquam laudem et honorem
[illegible] que simpliciter deo soli debentur [illegible]
[illegible] honorem dei [illegible]
[illegible] utilitate [illegible] aut edificationem proximi
tangit [illegible] appetat [illegible]
voluntate [illegible] cupiat aliquem velle
[illegible] quam suum perficere honorem

Tercio ad purgandum et examinandum suam conscienciam studeat se excitare / vnde = recogitando peccata delicta / se ipsum argu- endo de negligencia temporis et negocii de negligencia secundum se arguit si cor suum non bene custodivit / si tempus inutiliter expendit / si opera sua in finem debitum non direxit / si fuit negligens in orare et bonis operibus exequendis / si fuit negligens ad pera- gendam penitenciam pro iam commissis ad re- sistendum temptacionibus a deo permissis / ad perficiendum bona sibi ostensa / De concupiscencia aut se reprehendat cogitando cum vixit in concupiscencia carnis voluptatis appetendo cibi- in te dulcia et mollia alia sapida / vestimenta delicata et oblectamenta [illegible] si vivit vel vixit in se concupiscencia curiositatis / appetendo scire secreta dei / [illegible] prosa / videre pulcra / et alia que pertinent [illegible] / si vixit aut vivit in concupiscencia vanitatis / ap- petendo humanum favorem honores [illegible] gloriam aut laudes / [illegible] cum omnia que faciunt [illegible] vanitatem sunt fugienda / De invidia sunt in se arguat cogitando si invidia fuit in [illegible] aut in [illegible] vel [illegible] signis / si [illegible] quod non ad invidiam provocavit / [illegible] etiam [illegible] aliud remedium quam ut [illegible] consideret qualiter per peccatum [illegible] qui [illegible] [illegible] devenerit / [illegible] qui deus [illegible] [illegible] passus potuit [illegible] in cum [illegible] [illegible] sustinuit / [illegible] signum [illegible] [illegible] et [illegible] efficiatur [illegible] et [illegible] efficiatur [illegible] et [illegible] compassivum / Item cogitet si vixit aut vivit nequicia [illegible] que de bono alterius tristatur et de malo iocundatur / quod vicium [illegible] [illegible] / Item si [illegible] [illegible] vicium nequicie accidie que [illegible] in eo est [illegible] et [illegible] nimia [illegible] aut dolore alicuius mali [illegible] qua oriuntur pessime suspiciones / [illegible] cogitaciones / blasphemie / di- ffidencia de deo / et finalis desperacio [illegible] [illegible] gehenna et [illegible] [illegible] homo in [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] omni die semel ad minus [illegible] examinet et [illegible] [illegible] et [illegible] incipiat / se [illegible] [illegible] qualibet die [illegible] [illegible] et distribuit [illegible] / recolligat quomodo diem illam expendit / per singulas horas cogitando loca in quibus fuit

vel cum quibus personis se occupavit / dis- curreret quid cogitavit / quid audivit / quid dixit / quid fecit / et sic cognoscat quomodo [illegible] custodia cordis [illegible] [illegible] linguam / quomodo manum [illegible] / tenuit / habuit / [illegible] / vel [illegible] [illegible] linguam aut alias quoslibet offendit / aut dedit aliis materiam offendendi / [illegible] ipsum [illegible] se [illegible] [illegible] salubriter [illegible] / [illegible] pax et leticia / quam [illegible] quis [illegible] super excedit omne gaudium mundi / Item expedit ut homo [illegible] in corde suo [illegible] ab omni affectu [illegible] et [illegible] [illegible] / quia [illegible] [illegible] [illegible] penitenciam [illegible] [illegible] / quia [illegible] peccandi non deposuit et [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] / Expedit [illegible] ut [illegible] viator [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] suo deo in [illegible] / qui [illegible] est in [illegible] cum in [illegible] [illegible] aut [illegible] deus [illegible] [illegible] [illegible] permittit / [illegible] quis in [illegible] deum rogaverit / ipsum [illegible] ad delicta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / Nam deus [illegible] permittit ut talis in [illegible] [illegible] [illegible] / fiat se [illegible] [illegible] [illegible] auxilio [illegible] [illegible] boni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] semper [illegible] et [illegible] [illegible] ille aut semper [illegible] [illegible] cessat [illegible] et mala [illegible] / [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod non exaudit [illegible] [illegible] [illegible] quod ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] / et qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ille [illegible] [illegible] amat / qui [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] et deo [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] ad deo [illegible] in [illegible] [illegible] qui [illegible] aut [illegible] filium vel filiam diligit plusquam deum / [illegible] est dignus / aut qui personam quamlibet amare carnali [illegible] non est [illegible] dignus / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que in [illegible] [illegible] [illegible] non est deo dignus / qui [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] in corde suo [illegible] con- tendit / non est [illegible] dignus / [illegible] [illegible] inordinato affectu quis afficitur [illegible] in se [illegible] non est aptus [illegible] quibus [illegible] actu [illegible] laude [illegible]

spiritualem eciam incedit manducat fructus
Si quis ex operibus que solis deo debentur
aliorum laudem appetit quamvis non sit in-
ce di et clamo / Si quis devocionem suam
aut revelacionem ut iudiciis suis aperit
et ostendit / amisit fructum quem non habuit
eciam / qui voluntate propriam sibi dimittit
signum est quod in sensibus Christi non bene
proficit / Si quis conscienciam suam sepius non
examinat utique est ut multa que purga-
ri deberent relinquat Si quis cor suum
diligencia non custodiat / non mirum
quod in mundo cogitans aut in convivia
in mundo relaxat Si quis qualitercumque
spem relaxat non considerat / ut quid agit
pendat non considerabit / Si quis ascendere
dixit sibi consideret sibi quod sunt digne honoris / Ipa
cium ex quo sunt digne honoris / ipa
in deo non dicens / demum ipse quem
non agit incendium non habet / Si quis
negligit deo sunt plagis vulnerabi-
libus / et petit telum crassa ex negli-
gencia vel superiora quod negligens in
eterno negligere / Si quis tanto studio
facit ut comedat aut bibat delicata
quanto glorificavit se in deliciis / tantum
habet tormentum et luctum Si quis amore
[illegible] inducere di [illegible] /
profunditate est ut ipse [illegible] dia-
lecte altissimi confusus [illegible] non
[illegible] / sciebat Si quis iracundiam
in corde diu gestit sapiens non est / quia
ut ait sapiens ira in sinu stulti requiescit
Item si quis bonis aspicit aut videns
agi bona ostat non est filius Christi
sed dyaboli et pertinet ad familiam eius
Si quis se circa exteriora laboribus non
occupat utique est ut aut in mundo cogitans
vel de in mundo tractet / aut detractat
sive detrahentibus consentiat / murmuret vel
blasphemet / Si quis purgandum per con-
fessionem nisi talibus die semel se re-
commendans facta per omnia et horas /
quid egit aut qualiter / et quibus quid
dixit / consuluit / aut fecit / non parva
merces ablinifecit / utique ut de lege
quam valde multa ille qui tres semel in
anno confitetur / magna et gravia proficit
ipse quoque purgata consciencia vivus / ut
vasis competens viam iusticie et ma-
[illegible] di [illegible] / ac tandem ad splen-
dorem quam tumsat ille sol qui angelis
illuminat / suos irradiat / ac ipsorum mentes
semper ignit perveniet Quod nobis
prestare dignetur dei filius et pastor noster
per secula benedictus Amen

Sermo tricesimus septimus

Sermo de sapiencia sancti de synode

Nunc iam sapiencie monstrabo exemplum
multis ad sapienciam valde prodest
Nunc per nisi viam peregrinam ite-
ad patriam regnosam / illum aut ecquosa
nisi sit animarum affectibus et nimium
spem prorogatur Beneventum signum spe-
tuis et vix mediocrem deo dulcitu-
tudine locutum / se reaccusancius honoribus
manifeste voluit suis gentibus / non
populis / sed singulis vel admodum paucis
et accumulissimam sequencia operabus / tamen
pervenitur plenaria / tamen in pulcritudinibus
in temporibus et modis se manifestat / Hic
eis locutus est cum nec / terrebilibus tamen
constat tamen apparens / demum in carne vi-
sibili apparens / quamvis manifeste lo-
cutus sit nobis / sed in discipulis quos
dixit in montem gloriam suam ostendit
Quod vero nobis dictum est nosse mi-
serum igni di terris ac impalpabilis
Sed ut illi antiquo populo legem dedit
in egiptum / dixit et duxisset eum
in solitudinem / nec ibi populo dedit / sed
solus Moyses ascendit ut legem
acciperet / Item per quod vix in multi-
tudine loquitur deus / raro cum loquitur et tu
passus / et tam / attende primum signum
pacem / et tamen nativa ita adeo ordinata et
in sciencia fuit / ut ei que corpori per
erat perversus quod corpus ministerium
impleret / sed inter persecucionem ad celesti
sunt semper intenderet / hic est ut membra
corporis sensificando / foris ad agendum
corporis sed interiorem et desiderium interi
induceret / et nichil foris ageret
ad celestem dirigeret / et
quod corpus dilacere non procederet / et
ad eum dilacionem non pertineret / ita ut amore
actu et caritatis imperaret / et nichil di-
vinum et ipsum implet atque perficet
Erat diu quod sine ordine sine re-
tinuit / quamvis foris per actum vallaret
inter tam sensibilis preuasit / quoque unum inte-
deletat / et ipse unum eam faciebat / amore
diligebat et in unum actionis suas
referebat ac respiciebat celestem suum
ut dubitare de celeste suo poterit / tamen
semper in eis per contemplacionem prius erat
cum visio et per cogitacionem cor eius illuminat
et pausacionem stare et requiescere fecit
Sed per quintum unito sine [illegible]
scietur est assare diu / Primo est totus

et instabilis / cum pinguedinem / Instabilis
per cupiam carnis quibus ab illo in virg-
pastoralitate turpissimis universa mala concesse-
ta sunt / pinguedinem, cum adhuc devo-
luti sic habemus / ut cuiusque sint non cogno-
scunt / et aut animo deum et non estima-
bunt / aut omnis huius qui non cavit dei
attribuunt / per cupiam non in finitis curis
distracti / dissipati sunt / Volens ergo deus
abstrahere dispersionem corda nostra colligere et
ad interna gaudia contemplanda invocare
foris loquitur ut intus nobis vere dicere amo-
neat / sed quia mens visibilibus assueta
nescit ad invisibilia tam cito consurgere
quod tu valuit ipse coram quedam visibi-
lia exhibere miracula / in quibus affectum nostrum
innueret et post nos trahens quem dicet
quem modum valuit ut non cecit in ista
/ ut anima nostra qui colligendo cala in
/ ut animam nostram qui distraheret / et quorum
accipiendo sui distraheret / et quorum
plurima nos suam huiusmodi visu
de ecclesia nos ita principio / primum per homines
primum per angelos apparuit et per semetipsum hic
panca dicit nobis humana de factis homini
ad facta angelorum / et de factis angelorum ad
facta dei ascendendo provocans paulatim
et in unum colligere assuescat / Denique
natura multiplicitate evadit tanto am-
plius ad eam simplicitate quod deus est ap-
propinquare incipiat sed cum hic non contingit
nisi secretioribus et diligentibus deum hinc
est quod raro deus loquitur et tu paucis
quia non nisi ad familiaribus suis et
animo cor ab turbe abstracto spiri-
tualem amat eum / Doceamus igitur vos viam
per quam venire possimus ad veram
sapientiam et hic familiarem / et ani-
ciam domini audire aut vallis re-
stat via / ut attingamus eam / Ecclesiasticus
inquit / Dixi sapiens efficiar et ipsa
longius recessit a me / alta profunditas
quis inveniat eam / Et ideo quam viam
sapientie monstrabo tibi / Sapientiam eius
dei precedentem omnia quis investigabit
Ecclesiasticus primo / sed nimirum si sapientiam dei
investigare non possimus per eo quia scru-
tator maiestatis opprimetur a gloria / Viam
tamen sapientie monstrabo tibi / Et quid est
via certissima que vitam est et vita
que ab eterno et ante secula de corde
patris est progenita ipse filius dei / deus de

deo / lumen de lumine / patris sapientia sine
qua non inspiratur mentibus hominum sapien-
tia illuminans et intellectum dans parvulis
eo quod legitur omnis sapientia a domino
deo est et cum illo fuit semper et est
ante omnem evum dicit et via invidiosa
cordibus humanis adeo influxa / pertin-
dens sic ad mala dimissa / reflectens
se ad primum promissa et hanc sanguino-
lentam sapientie monstrabo tibi / Probans
dico quod est via invidiosa cordibus
humanis adeo influxa / pertendens
se ad mala dimissa / Pagina accipitur
sapientia quis est cum omnibus qui non
sit natus de muliere / deum mundo tem-
ptatum seminis filius suus inde / quis est
qui vestem in macie quam planarum
ignatenus se accepit / aut non animi sit
ut saltim pulvere peccatorum non asperse-
rit in multo ascendimus omnes / quis
glorians sit ut dicat mundum est cor
meum / non est in eo macula / Vanitas
aut ruga / Cum universa sit vanitas
omnis homo vivens / Vidi inquit cuncta
omnia sub sole et ecce universa va-
nitatis / et omnis vanitas / Omnis dicen-
do / et omnis vanitas / Omnis dicen-
dum instinctum ut est in inimi-
quitatis / cum si dixerimus peccatum non habemus
ipsi nos seducimus et veritas non est
in nobis / Quis est qui prima varie fragi-
lis pravitati iniquitatis non consenserit
peccans / quis est qui per die ambulans
plenam spinis et tribulis / repletam
laqueis stipatam atrocissimis hos-
tibus et validissimis amicis / pede
manu aut actu non offendat / quis
invenit per hoc mare magnum et spatio-
sum / in quo reptilia quorum non est
numerus ad portum salutis tendunt /
procellas turbinum improperus / nullus utique
de lege quam / Propter quod quis dedit oculis
meis fontem lacrimarum ut defleam
miserabile humane conditionis ingressum
culpabile humane conversationis progressum
dampnabilem humane dissolutionis
egressum / Considerant quippe cum lacrimis
de quo factus sit homo / quid faciat aut
facturus sit homo / sine formatus de terra
conceptus in culpa / formatus homo
de pulvere / deinde de crimine conceptus
impenitentia carnis in faciente libidinis
et fetore luxurie / et quod deterius est
in labe / natus ad laborem / timorem
et dolorem / et quod horribilius ad
mortem / que nec culpa o [illegible]

minor. Si in honore fastus, si superbia,
cum eminentia sit in altitudine, cuius vita
laboriosior? Si demollitur penalitas, cuius
penalitate penalior? nimirum concludit
utilitas, cui est venenum. Vita nauseosa
quia mundus odium nisi quia hec
sunt abscondita ab oculis eius, et
ignorat viam rectam sed ad spec-
tandas humane conditionis miserias
contendite, de qua dixi quod licuit
superius monstrando tibi. Attendite itaque
vos etiam qui estis genus electum et re-
gale sacerdotium, gens sancta, populus ac-
quisitionis, ut virtutes Dei annuncietis
qui vos vocavit in admirabile lumen
suum, ad sacerdotium acceptum, ad laboriosum
egressum, ad laudabilem ingressum,
ad calamitosum progressum, ad cottidi-
anum inimicorum fortissimorum congressum,
et desertis aliis miseri, sed potius ob
miseri, quos undique mala perturbant
et miseriis inhumanis oppressi, in-
fundite vinum et oleum vulneribus sau-
ciati civis. Habete zelum sed secundum scientiam,
caritatem, ne forte quod in corpore sanctis
et clericis agitis, zelo rectitudinis
attribuatur. Laudo siquidem vos si innata
subditorum corrigitis, dummodo iusti-
tia tirannidem non sentiat. Laudo
si zelum habetis ut iura ecclesiarum illi-
bata serventur. Sed amplius si zelo
habetis animarum ne dampnentur, de quibus
in die iudicii deo reddituri estis discussione
tremendi iudicii rationem non cum in veniat
ut in hac vita mortali quod homo
intus invenit adeo accipiat, quia
ut cum iustitia puniti corrigantur, et
de obligatione durissimo iugo dyaboli filii
lucis constituantur. Nam si gloriosum
est mortuos suscitare, amplius animas
dampnatas per peccatum, asspectus verbo sa-
lutis, Deo salvare operatione et longa
conversione salvare. Animas quippe
animam suscitare in eterna victuram
quam carnem iterum morituram, et minus
est carnem suscitare quam in eternum mansuram
quam corpus. Quanto pretiosior
quam multi sunt prelati sacerdotes et
clerici qui pro rebus terrenis vires
naturae consumunt laboribus et odiis
hominum se exponunt et in medio se morti

offerunt et exponunt. Si animabus tamen
cura et quid pereant, zelum habere non di-
gnantur, etiam habent de gregibus porcorum
non avium, ne perdant; sed redemptoris. De
agris, pratis, silvis et iumentis fiat
diligenter oppressio, ne depascantur
aut lupos morsibus mordeant. De
subditis non sunt curiosi, deficiant, qualiter
subsistant, quid ipsis obsistat, quid
ipsas polluat vel corrumpat, etiam non
habent. Numquid non sit magnus de cura de
habent in eis de bobus? sed ipsi est cura de vobis,
cui est et de avibus. Nempe si delectat
tua et de avibus, numquid pigeat cura tua
vos ovium lana non pigeat cura tua?
Sed quid est hoc fratres? quod omnes de-
suo honore aut dignitate palliati sunt,
de honore aut Deum et salute proximi
curarum aut nullam, nisi perpauci. Omnes
cum quasi omnes querunt que sua sunt,
non que Ihesu Christi. Omnes declinaverunt simul
inutiles facti sunt, abiecerunt legem
Domini et eloquium sancti Israel blasphemaverunt.
Quere non? Interroga siquidem, cui tantum
commissum quod habes animas tibi commissas, impro-
sperabit fortasse duo vel tria milia, inter-
roga an aliqua lupus rapax accipi-
at, respondebit nescio; ne in terretur
dicere, numquid non per vella pastoris de
illo scriptum, si lupus comedit oves et
occupavit, si lupus nescit de singulis minus est
pastor. Nescit. Interroga
itaque alia tua parum eum. Interroga
an vocem suam oves audiunt ut eo
tempore forsitan omnium tesset, quam
secundum forsitan dubitet pro nimium. Et videt
cum vocem dubitet pro ad sanctum stupor
qui sine sermone Dei ad te perducat, vel in
ingreditur eterne morti deputatur; vel in
de. Sic vero Interroga eum an eo
cum sanare nequeat aliud, ad sanandum
ovibus ne vadent, pecunia habet, ut saltim
qui facit palmo perficiendum est. Si non
tunc tot mortibus dignus est, quot
oves ipso vel altero nimie sanari p
empte sunt. Interroga eum an inter
lepram et lepram ovium discernat, si
non, ut quid usurpare presumpsit nomine
rectoris qui non est dignus habere nomine
sacerdotis. Sicut enim Deus super Aggeum
prophetam: Si sacerdos est, scit legem Domini;
si ignorat legem, Domini ipse se arguit
non esse sacerdotem. Interroga eum an
eo alligat peccatum peccato subditum ad
agendum penitentiam tantum palmus sit
in simili subiectione penitentiam. Tenens sic
quis numquam clericum vidit vere

penitentem, non cum dolet quia peccavit
sed quia ignominiosus factus est. Qualis
penitentie sacerdotes et layci proportio. Lay-
cis septem annis ieiuniis orationibus et aliis
utuntur operibus ad satisfaciendum pro modulo
astringitur. Clericus septem psalmis pe-
nitentialibus ab adulterio vel simili opera-
tione. Non sic itur ad astra ... vix pal-
pitavit. Culicem colligunt, sed camelum
deglutiunt; prava aliorum peccata diffinire
remordet ... non gravia sub quadam
precepti aut simulata vel ficta pena le-
vissima puniunt. Et hii non sunt acti
ad viam radiosam cordibus humanis
influxam se ad mala dimisisse di-
missa pretendunt. De qua themata viam
sapientie monstrabo tibi. Dixi secundo quod
est via radiosa cordibus humanis influxa
expandens se ad beneficia impensa et
habet illam tamquam [struck] viam sapientie
monstrabo tibi. Continuat cum alia fi-
delis iugi meditatione beneficia in hu-
mana sui conditoris quibus ipsam
sublimavit et voluit. Ad ipsum quoddam
itinere cognoscendum vadit. Unde et
tacitus ... mandata dei disseri-
tacius [struck] gradus ascensionis
in corde tunc suo disponit. Circa
siquidem si quis considerat quod deus
sibi semper sufficiens nullo unquam
egens angelicam et humanam natu-
ram bonitate gratuita condidit et ultra
liberalem ipsum et super effluentem
in bonitate cognoscit. Si quis perpendit
quod deus multitudine angelorum quorum
unus differt ab altero specifice, multi-
tudine herbarum animalium reptilium
et serpentium ac de loco ad locum se
moventium piscium florum mirarum
armorum diversitate distinctam solo verbo
creavit, sapientiam dei stupendam predicat
certe ipso qui semper et unus tota in
immutabilia ... sapientie magisterio
in gradibus, in virtutibus, in [struck] con-
venientiis et contrarietatibus variata
condidit. Rerum omnium differentias
nec puto etiam angelos omnino com-
prehendere; conclude omnium cunctis
agnoscit. Si quis advertit unde homo
sit et motum quia clarum. Hoc autem
unde vivat nisi quia deus formavit
hominem de limo terre et inspiravit

in faciem eius spiraculum vite et
factus est homo in animam viventem. Si
quis pensat quid est esse hominem. Unde
ei quod sentit et vivit, unde membrorum
integritas, unde complexionis sanitas,
unde status nobilitas. Unde visus
perspicuus, auditus acutus, sensus discretus,
unde ingenium clarum, iudicium rectum,
responsio ... et sermo, nisi ab
illo agno divino optimo et omne
donum perfectum. Quomodo pro gravationibus la-
vacro in baptismo delet culpam,
convertit in innocentiam, confert iustitiam
que dignos facit vita eterna, nisi
... tandem lucis eterne et
perfectum sine macula. Quis scit ...
quam ... [struck] dispensationes
misterii dei ...
ut fidelis quis inveniatur. Nisi
deus pater qui nobis specialiter dedit
filium suum in salutem et amicum
consolationis in pretium redemptionis
et dat cottidie in mediatorem ...
dedit spiritum suum in signaculum accep-
tationis, in privilegium adoptionis, in
... desponsationis. Et unigenitum
... etiam facit filio suo proprio
dedit tot et tanta, quod nedum
... omnibus, sed nec pillorum ...
minimus est homo de condignis que
rependat. Si quis cogitat quod
dei filius ... modo ...
... de summis celorum ad ima
descendens factus est homo et mor-
tuus est, ut homo resurgens ... et
ascendens ... in mortalibus ho-
... tulit se in convivium et in cibum,
peccatis famulavit in ... redemit
... Unde amet et amando ad gratias
actiones se constringitur, sed pene com-
pellitur ut amet agnum se prevenisse
amatio tot et tantis indiciis cog-
noscit. In hac igitur via ecclesiastica via
radiosam cordibus superius influxa
se ad dei contemplanda beneficia exten-
dentem de qua dixi quod viam illam
sapientie monstrabo tibi. Et intellige quod
huius semitam ... in omnia ubi
exprimit bona munera etiam ...
bonorum. Secundum quod districta ...
exigetur de impensis beneficiis ab
omnibus ... districtor ...

et ~~...~~ ceteris auaris districtissima
ab episcopis vniuersis exiguntur quid facies pastor
et ydolum cum surrexerit ad iudicandum
deus et dixerit tibi ecce pontifex factus
es ut pontem tua vita exemplari
faceres subditos per mare mundi spaciosum
magnum in quo reptilia quorum non est numerus ad
regna celestia educeres ecce nec pons vite
vicijs laceratus vita exemplorum per mare
constructa cum hec ammonebas et lauis
aspiciebas quod tristissimum sunt accidisti
gregem aut tibi commissum non pauimen=
tum quod constructum non consolidasti ad
mensam tuam ludus erat et iocus
non vbi lectio sacra sed lauitas
scurrilitatis non mensa pauperum sed hi=
strionum impallacio tuo non sacerdotes
sed milites non doctores consiliarij sed
adulatores in thalamo non cum castis
sed prauis colloquijs in templis non
perorabant in lege dei scripti sed medita=
tis et vanitatibus dedita sorcietis suo
cubabant et ne fiat episcopus aut
prelatus adueniens factus non auaris
non utique dei ergo tu es episcopus aut
prelatus vbi fulget virtus regimina
vbi maturitas in incessu vbi ponde
rositas in progressu vbi prudencia in
consilio vbi deuocio in templo vbi
zelus domus dei vbi norma castimo=
nie vbi regula apostolica quam es
professus episcopus aut prelatus debet esse pudicus
sobrius modestus hospitalis sic do=
mui bene preest non litigiosus non
percussor non arrogans et talis quem
nulla temeritatis infamia cuius vita sit
alijs speculum et exemplar quia quod
agitur a prelatis facile trahitur a subditis
in exemplum sunt non in mundo est
vanitas scurrilitas impuritas leuitas
et voluptas et cum per mundum incurritur
hec omnia vicia idem per modum dilectio=
nis adhibebuntur tibi modi plurimi
dum summo igitur sicut mundus deuote=
dimissimus et concessis episcopis abbatibus
et clericis et prelatis sed non pro mundo sacerdotibus
pristinum tenentur auaris sumptibus a quibus
dei sapiencia requiritur quando eos ad sac=
dotium attollit an christus vel mundus
an zelus vite et possessionum
vel lucrum auarum an sit electione

affectum aliquis promisso dato vel do
nato an sine symone magis an pro
carnali obsequio an liga vel conspi=
racionis vinclo an carnis vel sanguinis
suffragio an in mortali peccato ad
aliquem ordinem accessit an in mortali
peccato sacramenta ministrauit qualiter or=
dine suo actibus fedis et lubricis
fedauit cur vero solempne castita=
tis in sacris ordinibus recepisse scitur
pudenter violare presumpsit cur ma=
nus prophanas sanguine sanctis ad altare
quasi amicis dei [illegible] sicut iudas proditor
lenire ausus est cur manibus quibus
tractauit filium ~~...~~ virginis manus
et filiam dei patris non expauit tractare
cur corpus quod de
filiam veneris cum sacerdotem sustinuit in lectum
suum cum quo dederit preciosa pudenter reiecit non metuens
quod acerbitas sit iehenne tormenta
quibus fornicatores sacerdotes et adulteri
punientur cur deum in sacerdote per enormem te
vite blasphemari fecisti cur corpore suo
per quod cottidie ingrediebatur vitus aut
typice procedebat quasi ex adipe iniquitas
si tu sacerdos vbi sanctitas vbi temperancia
dicit estote quia ego sum sanctus do
minus si tu es sacerdos vbi sobrietas cum
de vino vel sicera totus absorptus
adhuc eius esca erat in ore tuo ad
huc fetor in faucibus tuis audi homo
quod vas nectaris ad sacra scorta nunc
impudenter accedens tamquam ad opus pro
eterni corpus et sanguinem Christi immo
filium eius victimasti que tua
dne dixisti labia mea aperies que
cum per penitenciam humili ad hunc
aperire non valens deus in ad immundum
tendere sed qua adiuuari
voluisti qui legiones horas quod vel
qualiter dixeris ignorasti vbi cum sint
attencio misterium vbi recollectio mentis
in impiis cum tota die discurrebat
mens per viam plurima per foramina per in
mundo et iam agitabat lepores iam
disponebat canes iam aues cursi=
tabat iam equos dilatabat iam
in domicilijs mittebat in lascinijs in pedicibus
iam amore carnali sic vincta tenebatur ut
ponnus retinebat vbi erat
cum ergo tu es sacerdos non dei sed ydoli
balaal et ~~...~~ belfegor sacerdos cum
deus verus est et gloria confusione cum

pedes quis deus vanus tuus similitudo
voluptas vanitatis et vanitatis / pedes
tuos officio pluribus ecclesiasticis fuit vendere
predicatione risus et iocandi temporis de-
ducto / per multa corporis plenaria pro-
na curvatione [illegible] aut scandala / Pe-
des tuos maledictum officio / maledictum
[illegible] / maledictus status male dictus
[illegible] / tuus [illegible] in maledictum in-
feliciter est mutata [illegible] es sic tu pe-
des / immo traditor peior Iuda / ille magis
semel tradidit / et videns solus intrinsecus
[illegible] non quam [illegible] filius dei [illegible]
et non tu solus / sed ipse soli [illegible]
cum multitudine quam [illegible] tua [illegible]
[illegible] vitam [illegible] sedentem miserabiliter
es [illegible] / nec contentus quod deum
de templo ipso [illegible] [illegible] de
[illegible] in [illegible] et irrevocantia et
[illegible] in [illegible] [illegible] dimisisti
quasi [illegible] [illegible] dimisisti.
vestimenta sua et super vestem suam sortem
misisti / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alius
dominum dei filio [illegible] et [illegible]
[illegible] fratres [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] / in [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] et adulatoribus / [illegible] ergo tunc dicere
poterat / [illegible] multo [illegible] si inimicus
meus maledixisset mihi sustinuissem
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dux meus et notus / qui [illegible]
mecum [illegible] dulces capiebas cibos
[illegible] / [illegible]
[illegible] adversum me / [illegible]
[illegible] veniat [illegible] mors et descendas
[illegible] / [illegible] tribulatio [illegible]
in ipsum vinces / [illegible] [illegible] [illegible]
tui [illegible] / in qua [illegible] [illegible]
contemplantur [illegible] radiorum cordibus
[illegible] in [illegible] / ad [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] quam [illegible]
[illegible] qui [illegible] ad [illegible] [illegible] tibi
Dixi ergo quod est via [illegible] cordibus
[illegible] adeo [illegible] / reflectes te ad
[illegible] promissa / quasi tamquam via [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tibi / [illegible]
[illegible] qui in agone [illegible] ab omnibus
se abstinet / et illi quidem ut corrup-
tibilem coronam accipiunt nos autem
incorruptam / Et ideo summopere [illegible] ab-
stine / ab omnibus [illegible] desideriis
que [illegible] militant ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Paulus / ut [illegible]

premia que promisit deus qui non
fallit / et quod non est [illegible] [illegible]
aut [illegible] diligentibus se / Et que in
quibus et qualia / illa videlicet que oculus
non vidit / quia non est color / nec auris
audivit / quia non est sonus / nec in cor
hominis ascendit / quia illuc cor hominis
non ascendit / in [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] aut desiderabit quod
non [illegible] / [illegible] vacabimus et vide-
bimus videbimus et amabimus / a-
mabimus et laudabimus quod erit
in fine sine fine / sicut ut ait Augustinus
xxii de civitate dei / [illegible] alius [illegible]
est finis nisi pervenire ad regnum cuius
nullus est finis / O qualia quam [illegible]
que in genera et stupenda sunt pre-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut ait Augustinus ubi supra / fide non capit
[illegible] non attingit / caritate [illegible]
[illegible] / [illegible] et vita [illegible]
[illegible] solerter [illegible] fratres / que
quanta sunt que [illegible] / que
et quanta sunt que nobis promittuntur
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] Augustinus
in [illegible] / [illegible] [illegible] com-
parata [illegible] est non [illegible] / [illegible]
vita eterne vite comparata / mors est
dicenda potius quam vita / Et subdit
que lingua vel quis intellectus [illegible]
sufficit illa superne civitatis / quanta
sint gaudia angelorum choris interesse
cum beatissimis spiritibus glorie conditoris
assistere presentem dei vultum cernere / [illegible]
[illegible] lumine videre / nullo mortis
[illegible] [illegible] / in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] nullus [illegible] ut
videat facie ad faciem [illegible]
in [illegible] [illegible] / nullus [illegible] et [illegible]
promissa [illegible] / [illegible] cum dicas
quod tanta est [illegible] dei [illegible] tanta
[illegible] lucis [illegible] / et in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dei / ut etiam si non
[illegible] in ea amplius manere quam
unius diei mora / quod [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] plenam deliciis et
[illegible] [illegible] [illegible] recte [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] que ad
finem vadit / nec [illegible] quod [illegible] est finis

Sermo XVIII

desideriorum superiorum intelligit / intelligitur igitur qui obliviscitur. Deinde ut vos ad videndam dei sapientiam et querendam moneat hec premissa / dabitur enim vobis sapientiam contra quam preter videbitur memoria sine oblivione / claritas sine errore / voluntas sine perturbatione / impassibilitas sine corruptione / claritas qua consignabimur corpori claritatis / agilitas ut secundum mobilitatem cogitationis corpus sit agile / subtilitas ut ~~[illegible]~~ quantumlibet spissum erit ei penetrabile. Dabitur vobis diligere proximum in eadem mensura sicut seipsum / videre proximum in eadem perfecte diligentem se sicut diligit se / dabitur demum perfecte diligere plus quam seipsum diligere sicut tunc ipse deum / dabitur quando facie ad faciem videre deum / diligetur plusquam diligit quis seipsum et nobis preter dignetur pater et filius.

Relinquite infantiam vivite et ambulate per vias prudentie Proverbiorum ix. Omnibus sicut hiis quibus Salomon suadet relinquere infantiam vivere et ambulare per vias prudentie / non utique an infantes modo geniti / non utique tenera etate sit / sicut Salomon et lactancia perfecisti laudem / an puerili quorum etas nescit quid videt / non utique tenere dicat pater sapiens / Omnite pueros invenie adme tenero cum agunt aliorum / an etate iam maturi et senio confecti / non videtur cum sint senes quasi infantes / sicut sicut infantes quasi senes / Sed neutra etate provectos quasi inmo grandevos notavit / in quibus infantia morum licet sit / Est siquidem infantis / qui pro eo quod inter ~~[illegible]~~ bonum et malum non discernit / mentiri quod dubii non sit capax peccare non potest cum non imputatur ad dementiam siquid agit quod lege contra est prohibitum / Cum sicut si dormiens hominem interimat non est reus homicidii / Sic ut infans sit itaque et in infantia esse facit ... ~~[illegible]~~ ... cum lanacro constituat / peccati penam male vel recte agere non potest / nescit vixari ignorat mentiri / non cogitat ulcisci / non fabricat dolos / non seminat inter fratres discordias / omnes reputat amicos / non distinguit inter bonos et malos / tantum scit flere si patitur et ridere si quis sibi blandiatur / Est alius defunctus inveteratus dierum malorum qui alias in scriptura puncta maledictis puer centum annorum appellatur et istorum infantium multitudo est nimia / quia stultorum est infinitus numerus / et prius difficile corrigentur / multi siquidem sequuntur sensum et dimittunt intellectum / rationem sunt / sed irrationabiliter et inmicta vivunt / De quibus Boetius in libro de summo bono / Sic vobis hominibus qui de medio bestiarum exempti estis dividuum quod in vobis est non agnoscentes quod ad superiora tendit / et similes deo estis / Istam igitur infantiam relinquite / non ut equus aut mulus in quibus non est intellectus vivite / Estis enim rationales ut angeli dei / in quibus refulget imago et gloria dei / Et quod gaudete seipsum et ambulate per vias prudentie / Relinquite infantiam ita quod qui simulabatur iam non simuletur / qui perdebatur iam non perdet aliena restituat / et in quo lesit satisfaciat / qui sinuit inspicere ad dignitatem firmat inspicere iustificationem / qui corrupit alios pravis moribus exemplo restaurat / qui antecedat etiam adeo per se et alios / in modo sibi possibili ut salvet gutat Sicut qui curru fecit petronem aviam sua salvavit etiam seipsum et operiunt multitudine peccatorum / Si viri estis sicut est si virilitur agitis / relicta in fantiam crudelitate que sit puerili / pudor quippe est ut vir puerile agat / et qui est puerile agere / ludos aptare / salvos querere / loca mutare / mala possessionis velle capere / audacter peccare / Inonime sine timore in angustiis / Deo non timere / Iudicia dei non revolvere / Decimamtam die non tradere / dico quoniam deducere tantum gerere / Nec quod suum sit cogitare / puerile agere / est agere sine ratione / sine tempore / sine modo / tantum quod libeat. Ita hic quod liquet attendere / caput primum sequi non puro aut sapiencio / contra illud Salomonis / Ne innitaris prudentie tue Proverbiorum iii capitulo. Quid prudentie sine innititur que ea que sibi agenda vel dicenda videntur parum de eis cogitavit / puerilis agere est audere

mulcentibus subito fugere immordentes / de
vitate serpentes in quibus est pessimum sequi in
venes in quibus est vanitas, instabilitas
luxus / lascivia / inedia presumptio
et unius varietas virorum / Dementis autem
est qui sibi alium finem quam deus est
constituit / et qui nescit quo vadit / vos
autem quia deum finem et summum presidium co-
gnovistis / in illum omnes actus et opera
dirigite / qui vos vocavit in admirabile
lumen suum / relinquite istam puerilem
etatem / sic vivite ut secundum vestram
etatem lege dei informatam / quam professi
estis deo placere et ambulate per vias
eius / cottidie perfecti de virtute in
virtutem / estis ingressi viam per quam
itur ad celum / que est Christus noster quando
ipse inquit / ego sum via veritas et vita
Iohannis xiiii Augustinus libro in de verbis domini
Ambulemus inde ego sum vita / o dilecte
ista ad que ibimus verba eius vite sed
ista via per quam itur ad premium / tu vitalis
via ad premium sempiternum / qui ducit omnem
viatorem / tu vita vitalis, inquid Bernardus
inmortales / Bonus est
sciens / inquid / nichil est sed facianus tabernacula
igitur nos tecum et / facianus tabernacula
in quo illumet mentem / quod aut
fit semper memor celestium et oblivi-
scatur terrenorum / quod tu digas rectum
ut tramite aut fidelis pervenire
possit ad premium / Nemo enim
ad illud premium post visibile et commuta-
bilem / incomprehensibile et ineffabile
perveniet / nisi tu conduxeris eum / sed et
ad te nullus veniet nisi prius tuus fuit
enim / quatenus spiritus sanctus bonus et suavis
suavis impleat omni bona voluntate
ut sic tota benedicta trinitas / unus in
deus / totam animam possideat / possessam
illuminet / illuminatam dirigat / directum
in opus bonum venire faciat et perfectio
hec est igitur via que ducit nos in atria
dei / et ideo ambulate in ea / non decli-
nantes ad dexteram vel sinistram / Sed
quia patet Ezechiel in legitur / quod
quindecim gradibus ascendebatur in templo
Sic qui vult intrare in tabernaculo et
requiescere in monte sancto dei oportet
ut via que Christus est agnita / quindecim
virtutibus quasi quibusdam gradibus sur-
sum ascendat / Primus gradus est ob
loquentem / non detereri sermonibus

Gradus xv quibus ascende-batur in templum

Si cum homo aut iniusto interpellat / aut
ei detrahit / habet testem in corde / verum
testem in celo nedum unum sed duplicem
veritate que non fallit / Et ideo sunt
fures stultus loqui quelibet / de cordis
teste dicit apostolus / Gloria hec est una
testimonium conscientie nostre et celesti teste
inquid Iob / Ecce in celo est testis meus
istis itaque testibus iustus suffultus
deridet detrahentes / et sufflat ob
loquentes / sive scilicet quod / aut ad irrite
iniquas sinistra interpretatione calumnias
que vera sunt conspiciens verborum
mordacia patienter sustinet / Denique
famam suam minime maculare metuit
alias cum crudelis est vituperium
si famam suam neglexerit / Nam quamvis
nobis sufficiat vita nostra / aliis est
necessaria fama nostra / non miro quod dicunt
operibus detrahentibus non fiet / Nam bo-
nos non timet / malos autem contempnit
Boni quippe male loqui non possunt
et mali recte loqui non noverunt
Dicit Seneca in libro de remediis for-
tuitorum / male de te loquuntur homines
sed mali mirarer si bene loquuntur / dicat
non sapientes sed stulti non prudentes
sed vani / non amici sed adulatores
susurrones / histriones vel pelles
Secundus gradus est in tribulatione auxilium
non acceptando sed creatorem expectare
exemplo psalmiste qui dicit levavi oculos
meos in montes unde veniat auxi-
lium michi / Et item auxilium meum
a domino qui fecit celum et terram / qui
cum sine salvatore salute velit querere
et sine vera sapientia se prudentem
estimat / non sanus sed eger / non prudens
sed stultus / et demens permanebit / et
in egritudine presidium labitur / quia
in tenebris / Omni sine salvatore
vi // ultra Si quo bello innuatur /
si tribulatio et pressura ad dominum
pergendo aut omnia est verens cordis
inquietantis / si consistant adversum me
mee castra non timebit cor meum
Si consurgat adversum me prelium in
hoc ego sperabo / Quam stultus est qui
confidit in sua non divina fortitudine
fortitudo si quando humana nisi sublevata
divina est baculus arundineus / est sti-
pula ante faciem venti posita

vapor ad medium parens, quo magis
elevatur tanto magis deprimitur, ut patet
in Senacheribus qui celto et sinctu
dei magis adolescens peta generi
et demum filiorum ipse dominus victoriam
magnitudini sue attribuit et deo
suo dedit precepto centum et octo
ginta milibus interfectis suis a filiis
suis in fano suo perempto est penam
blasphemie fugit luit. Illa ergo con-
fidentiam facit in magnificencia sua
in naturalibus in diviciis in multitudine
populorum, non intelligentibus prophete dicentis
Maledictus homo qui confidit in
homine et qui ponit carnem brachium
suum. Sed non species non victoria non
filius et peccata est in ydolo suo, cum non
facilius est filiale in multis prout in
paucis; unus a multis vnus fugat
mille et duo superant decem milia.
Tertius gradus huius defectus ipso ista con-
siderare et aliorum gaudere, hinc
est quod propheta ait letatus sum in hiis que
dicta sunt michi in domum domini ibimus.
Si enim ut dicit philosophus in ethicis
signum est habitus geniti delectatio in
opere. Seneca signum est salutis delec-
tari in suis operibus aliorum. Ubi karissime
caritas qua quis diligit deum requirit
ut omnes qui diliguntur ab illo ab eo
diligantur et quod omnia placeant que
in illum qui est amatus et desideratus,
unicum sanctorum esse perficitur.
Si ergo delectamus quod alii virtutes
recipiunt in scientia, signum est quod es
de familia dei, alias si mordeatur in
vidia signum est quod es de societate dy-
aboli. Igitur vitam si vis venire ad
vitam. Quartus gradus, ut quasibet
angustias constituit de deo presumere
Multi enim bene incipiunt sed male
terminant, ad tempus temptacionis re-
cedunt sed in tempore temptacionis re-
cedunt, in prosperis habentes fiduciam
in magnis discedentes. Tolle karissime
sicut homines qui mactis spiritualibus
a carnis miseriis laceratur. Hic fiduciam
Sed in quod abscit ab fortitudine
diviciarum in confessione sopi etiam

ante significatum ac non perdidit, non victor
sed victus est et dampnatus sicut sic vadit
dicente scriptura: Qui perseveraverit sal-
vus erit; quasi dicat a contrario quod
si non perseveraverit salvus non erit. Post
principia casti tandem seducti ab eo
ordine bene tamen post temptacionibus
superati, sicut inferius continet
certus gradus ut liberatus a temptacionibus
periculis non sibi sed deo liberacionem attribuat
proprie forma scribitur in psalmo: Benedictus
dominus deus qui non dedit nos capcionem
in dentibus eorum, quasi dicat quod vicimus
quod evasimus quod liberati sumus
non est a nobis sed a deo qui pugnavit
pro nobis. Et hinc est quod omnes patres
tamen tam barbarorum quam Romanorum
victoriam in bellis si sic et non alti-
ssimi potestati attribuit, quamvis sunt deo
prosequendo latenter aut publicam ma-
licia indebitam penam tamen debitam
per superbiam dampnacionis nisi penituerit
non evadit. Unde dominus loquitur per prophetam
Virga assur furoris mei, ipse autem non
cognovit quia per deum per ipsum in in-
cognovit, quia per deus per ipsum in-
mensis gentes et plebes induxit
presidiam flagellare disposuit ignorat
Et ideo nimirum magnificencie sue at-
tribuens punitus est. Sextus gradus considerare
in domum non absinte malorum prosperitate
et hic gradus est difficilis ad ascendendum
mirabile namque videtur, quare impiorum
via impiorum prosperatur, et bene sit omnibus
qui operantur iniquitatem. Hinc iam in
duam propheta propter spiritus pugnam
prinsit, Quam bonus Israel deus hiis
qui recto sunt corde. Subiungit mei
autem pene motu sunt pedes quia
zelavi super iniquos pacem peccatorum vi-
dens. Sed quamvis prosperitas malorum
ignorantibus causis sit mirabilis, si
tamen quis causam cognosceret, minime
miraretur, primo autem quod nichil fit in
hac mundi amplissima fabrica quod
non ordinatissima providencia summi dei
non sit sciens ut sit parvissimum indicia
abissus multa. Dum enim divini epu-
lum ad ministrant vero tapium

et mendico lazaro micas intendum so
ti promisit/ iuste ut ille qui in gloria fuit
se in delicijs/ tantum fecit et luctum
quia sic adhorum passus/ et leticia
sempiterna manet securum. Septimum
gradus quod sit quasi captiuitas peti
in libertate gratie/ graculum de quo i
psalmo quo intendo dus capite spon
se su. ton/ quocienscumque in significationem
preterita commisit qualiter bibit de
calice babilonis/ quo sumit iniquitas
quibus cum aliphis et alapis ut opare
malum [illegible] sepius/ quo sumpsit diu ky
cottidie repletus semper fuit saucie
licius quam fortis per assuefactionem
peccandi vinctus/ qui diu cathe
natus se moue ad bandum potuit
nisi leuo solenti metuendo/ et in
umbra mortis gratuitu illuxit/ sed
est sine magna leticia/ Nam si delec
tat euasisse manus hostium barbarorum
amplius delectet euasisse iugum et
apertas spiritus malignorum. Octauus
est recognitio gratie operatur que sola in
iustificationem operatur/ Conuenit cum motu
liberi arbitrij de quo ibi [illegible]
Nisi dominus cu ti in v li 4 cu caz
quia nisi lucere gratie sunt aut [illegible]
in vanum an lucem ~~[illegible]~~ cum considerat
aperto Si gratia ut aut Augustinus super Iohannem
gratium dedit tibi deus quia gratis
dedit/ gratis ama/ noli ad premium
diligere deum/ ipse sit premium tuum/
Nonus gradus timor castus de quo
~~[illegible]~~ Sir omnibus q. t. d. qui timet eum
faciat bona/ Nam quippe
deum faciat actus meos dobz contemplari
speculationem illud/ qui ~~[illegible]~~ omnes actus
humanos conspicit/ alicui puro ipsum
aduersarium/ et vnumquodque agit [illegible]
numerum et appendit/ Et ideo ne sic
actis iudicis timetur ducent [illegible]
que reprehendenda committat/ pauescat
quoniam si presenciam regis terreni ne tur
piter agat metuit/ amplius timeat
eternam quam temporalem/ Est maiestate
Decimus est patiencia in aduersis que do
cet aliena mala equanimiter p

peti tanquam quasi qui mala ir
rogat/ illo dulce medicinam [illegible] gregorius
in glosa/ Cum audierit propria et ideo
si quis fuerit contumelijs ad maledictum
vel verborum linguarum repellunt ipse sibi
testis est quia patiens non est/ Unde
gregorius li xx moralium super illo/ Ut frater
fui draconum/ Qui etiam si minime ali
ena mala non tollerat ipse sibi per
impatientiam est testis quia ab omnia ple
nitudine longe distat/ Abel quippe
esse renuit quem caym malicia
non exercet/ Et huc aut m[illegible] [illegible]
cundum gregorium super ezechielem alia inquit
virtus pacience solet exerceri/ alia mala
sunt que adeo/ alia que ab antiquo
aduersario/ ~~[illegible]~~ alia que a proximo su
stinemus/ A proximo namque dampna
et persecutiones sustinemus/ Ab antiquo
aduersario temptamenta/ A deo autem
flagella tollerantes/ Sed in hijs omnibus
mentis vigilanti oculo circumspicere
debet mens circumspicere/ ne tunc mala
proximi protracta/ ad retribuendum mali
ne tunc temptamenta aduersarij se
ducant ad delectationem vel consensum
delicti/ ne tunc flagella opificis
pertrahat ad excessum murmurationis/
Undecimus penitentialis supplicatio de
profundo peccatorum memoria perueniens
de quo inquit/ De profundis
clamaui ad te domine. Deum cum quis et
tociens in amaritudine peccatorum de
licta reuoluit tociens ~~[illegible]~~ murmuris
per humilitatem/ ad querendum deum et dili
gendum aptior consurgit/ Duodecimus
humiliacio interius et exterius/ ita ut
merito dicere possit illud psalmi/ Domine
non est exaltatum cor meum neque elati
sunt oculi mei/ Exterior quippe sunt
signa interioris/ et ideo si quis credit
se tenere humilitatem intus/ cum perspi
cuis geret superba indicijs exterius
ad gradum autem hunc non peruenit/
Tredecimus est sacramentis conficiendi gratie
quo i templo mentis facit habitaculum
deo/ non cum homo dicat a parabole geste
dimittere deum in corde suo locum
colo preterea inuenit/ Si dederis semper

actus meis fiunt et veniam lectum
domus / ~~[illegible]~~ penultimus est gradus
caritas ad proximum / quam teste ps ecce
bonum atque iocundum habitare est fratres in
unum quod cum petit ipsis deesse
si fuit unum / ad deum habeant per que
fuit unum / Si ergo unus quod absit
tamen cadat alter ipsum erigat / nullus
alterum de casu invideat / quia qui
stat videat ut non cadat / Ultimus
gradus est caritas et laus dei et iste
est excellentior omnibus quia altior
et tangens celo / quem in spiritus ascendit
deo immititur et ei per amorem con-
iunctus deum dulciter amplectitur
His igitur gradibus ascendunt [illegible]
[illegible] infancium / dimittes secundum
legem dei / et primas potentie am-
bulantes ut pervenire ad domum dei
valeant ~~quod nobis prestare d~~

De vino d' sapientie dei XIX

Venerunt michi omnia bona
pariter cum illa sapientie 7°
[illegible] omnia dicit quia tanta
sunt amandi deum et honorandi in
[illegible] / dissimulate [illegible] in [illegible] ad
[illegible] dimpis evenit / philosophi quippe ge-
tilium superstitione quadam curiositate
ad studium sapientie / animates [illegible]
rerum investigando / investigationibus suis
[illegible] per totum [illegible]
multis vigiliis et custodiis laborantes
[illegible] reperit / philosophi quippe non [illegible]
opera dei devote [illegible]
[illegible] ad [illegible] ascendunt per vi-
sibilia ad invisibilia procedunt et
divina meditando / dum [illegible]
[illegible] suis vanitatem [illegible]
electi redemptionem suam / et amoris
divini magnitudinem [illegible]
amoris igne [illegible] / sed [illegible]
rebus [illegible] cogitationes suas in ma-
[illegible] [illegible] / ut [illegible]
sit apprehensibilis / quamvis sit omnibus bonis
[illegible] dei sapientiam non advenit [illegible]
[illegible] res una et eadem ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] et [illegible] ut vite habeant [illegible]
[illegible] / sed electi [illegible] temporalia dei
[illegible] [illegible] ad agnitionem [illegible]
[illegible] / ipsi non per visibilia ad

invisibilibus cadunt / Illi per omnia que
vident audiunt tangunt et sapiunt
in deum feruntur / isti philosophi eo quod est
obscuratum cor insipiens eorum amplius
obcecantur / illis christi odor est odor
vite in vitam / istis est odor mortis
in mortem / illi semper habent quo [illegible]
[illegible] / isti per que [illegible] debuerunt
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] fecerunt ut [illegible] / quod illis
ad gloriam istis fit ad penam / quod illis
fit profectus istis tormentum / quod
[illegible] est omnibus [illegible] / hec
[illegible] malorum aut depravatam
voluntatem [illegible] in noxam [illegible]
sic non est in mundo quod nullis prosit
sed nocebit aut obsit / Hec [illegible] dici
de [illegible] ut habeant omnia bona quibus
nulla bona [illegible] / [illegible]
[illegible] divitiis gaudent / aut habeant
omnia [illegible] / ut dicere possit /
Venerunt michi omnia bona pariter cum
illa / de quo videtur quia [illegible]
[illegible] omnia / sed non est ita / Nam si
non habet divitias / quas [illegible] videtur
quod omnia cum illis habebit / Unde [illegible]
[illegible] de planctu nature / dives non
dives habet / sed habetur a divitiis / non est
possessor nummi / sed possidet illum
nummus / et in nummis sepelit animum
[illegible] / inspice [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / an habeat omnia quia [illegible]
[illegible] quod videtur / Nam si defectum
patitur / non est [illegible] quod [illegible]
[illegible] / aut ad [illegible]
sed non est ita / nam male [illegible]
qui sapientia caret / Unde inquit sapiens
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] male [illegible]
[illegible] / qui sibi ipsi imperare non
imperat / qui quod [illegible] de [illegible]
[illegible] / Cui libere imperabit qui non [illegible]
[illegible] suis cupiditatibus imperare / [illegible]
[illegible] libidines / [illegible] voluptates [illegible]
animi labes [illegible] / et [illegible]
libere aliis imperare cum ipse [illegible]
dominiis de [illegible] ac turpitudini
[illegible] deservit / inspice illud [illegible]
[illegible] plena [illegible]
in illud / an habeat omnia quod videtur
quia [illegible] cui hec
[illegible] / et [illegible] qui [illegible] [illegible]

ne in toto deperdit. Sed non est ita, nam
id quod retinet, cum sollicitudine custo-
dit, quod dispensat, minuit, quod
vorat, amittit, quod in ventrem aut
quantumcumque delicato aut subtile trans-
mittit, in merdam convertit. In vite disper-
dium utrumque. Inspice et hunc qui cur-
sum planetarum, naturas rerum, cognoscit,
orbes celi ac terram metitur, congeries
decem continuum domicijs, fulcitur honoribus,
stipatum ampla familia, plus dicitur,
assit sibi sanitas, assit robur naturalium,
assit decor et venustas, assit amicorum
assistentia, et nitida et nobilis puella,
an iam habeat omnia bona, et videtur
nam felicem hunc, utrum quis negare po-
ssimat, sed non est ita. Nam ut dicit Augustinus
super illud Johannis: Hec est vita eterna, In-
felix qui omnia novit et te nescit,
beatus autem qui te novit et illa nescit. Qui
autem et illa novit non propter illa beatus, sed
propter te solum. Et idem Augustinus in epistola ad probam:
Ille beatus est qui omnia que vult habet, nec
aliquid vult quod non deceat. Concordat
ysidorus 3 ethimologiarum: Ille est vere beatus qui et
habet omnia que vult et nichil vult male.
Talis autem est nisi sapiens. Ergo si quis habet
sapientiam habet omnia, et hijs dicit propheta
venerunt michi omnia bona pariter cum illa.
Nam qui habet sapientiam habet caritatem,
et qui caritatem habet deum in se manentem
habet. Deus inquit Johannes caritas est et qui
manet in caritate in deo manet et deus
in eo. Et ubi deus est, quid deesse pot-
est? Dominus inquit propheta regit me et nichil
michi deerit, in loco pascue ibi me collocavit.
Ubi ergo deus ibi omnia bona que ve-
niunt enim cum sapientia, sapientia divites
es et studiosus, thesaurum enim infiniti vigoris
et possessionem non potest, sufficiens est et su-
fficienter etiam ditatis, pre manibus and
credendum non deviat, timendo non desperat,
amando non errat, concupiscendo que
agenda sunt non offendit, disciplina
discernendi aut separandi modum tenet. Pro-
speritate non infirmatur, iusticia non leditur,
temperancia servatur, prudentia in usuram
non labitur, fortitudo in timiditatem non
mutatur, humilitas non inflatur, simpli-
citas non decipit, et universe virtutes
et morum honestas instruuntur. Cre-
dendum quid enim si non habet non dividit

Nam est sapientia que ducit ad devinum se-
culum illorum qui felices hic esse queunt. Eo
quod per hanc vitium inutile se fictos
constituat, de quorum numero fuit aliquis
Temanites vocatus prius, et ille stultus
qui in libro Job per Eliphaz significatur:
Vidi inquit stultum firma radice et
maledixi pulchritudini eius. Stultus
autem est ille qui ignorat ad quid factus
est, qui preter id quod videt nichil cre-
dit, qui que sibi in gloria constant providere
nescit, atque hec peritura et falsa
quedam bona quasi semper sint perma-
nentia semper diligit. Sed sapiens eius
pulchritudini maledicit quia hec
momentanea bona atque sic mala
rapienda agnoscit. Ex quo patet quod
qui ponunt summum bonum in delicatis cibis
et potibus et corporis opulencia sunt
stulti, quia umbram felicitatis laudant,
rem in felicitate amittunt. Item
stulti sunt qui in visibilia pensant
que vident, tantum sunt amplius in visi-
bilia dei que preparavit deus diligentibus
se, inestimabilia et omni bono suffi-
cientissima pensanda. Item stultissimi
qui liquores quibus capiuntur ut mor-
tificentur non providet quos tamen si oculos
acies mentis appetunt videre posset.
Item stulti sunt qui magis curant
momentanea quam eterna maiore.
Stulti sunt qui corpus in felicitate abs
fonte(?) sapientie aut ymne conficiunt,
quod tamen cito cum anima in eternum perdunt.
Stultissimi sunt qui a peccato cavent
et cum in peccatis finiunt, cum hijs ad
inferos descendunt dei facie in eternum
elongantur. At e contrario sapiens(?) absolute
dixi etiam quod anima timendo si
habet dei sapientiam, non desperat. Nam
quantumcumque peccator est tamen si tota ad
deum convertat et amabile prius amat
ita quod omnia mala pati velit
potius quam mala pedo facere, sed
etiam concupiscentie regnum dei inve-
niet. Timet quippe sapiens animum
offendat que diligit, nequaquam
in actis suis agit quod amatori
suo displiceat. Terruit semper deum/
faciam cum inspice. Dicta sunt

verba cogitaciones / opera / diligenter
attendere / ipse quod cum vere diligit
timet ne vel tenuissimo verbo offendat
Et si fortasse aliqua vana gloria aut
superbia quidquam abstulerit pondus
suum operibus / et quamvis distinctum
ventum sit inde mente tremefacta
revolvit / ipse quod amice eterne copie
delectacionem extinguerit / et in similitudine
suum ad utili ad memoriam reducens
quid simile de se sentire debeat ag-
nosit / deinde strepitu terrenorum desideriorum
strepitum continuo mens ad quietem
et interne pacis componit / ut capax esse
possit celestis sapiencie corpora sua tran-
quillitate compertum / Sapiencia enim nescit habitare
nisi in corde pacifico / Et ideo illi in quos
adhuc desideria terrena perstrepunt / que
sit sapiencia dei non noverunt / Quod
patet quod sapiens agit male non agit
Sapiens si ad iniusticiam declinaverit in-
cidet stulticiam / Et sic sapiens non erit
Patet etiam quod vir sapiens parvus di-
vicias et possessiones terrenas habere
vult minus / certum mundi sapienciam in
corpus perdit / quam malum exspectum
aut malo consenciat / quid enim si corpus
inutile perit pervenit quod in surrectione
est in morte / quid timebit dampnum
sapiens vero aut membrorum aut sensum
tate incipiat capillorum / Capilli in nost-
ro capite omnes numerati sunt / Patet
etiam quod sapiens medio custodiendo
operis sed animi et cordis / quia cor compe-
llit vel os inter ad opus / Et ecclesiastes ut
inquit vitas ~~et sunt ea~~ docuit co-
gitaciones male / adulteria ebrietates
et similia / Patet etiam quod vir sapiens ad
versis non sternitur nec prosperis elevatur /
sed hic se sicut theodragonum sine vi-
tuperio / Patet etiam quod ventum superbie
aut vane glorie / quantumque sentit flatus
cogitat sapientem ipsum hic non mutat
dicitur propterea quod amor diligendo deum
si hic dei sapienciam non curat / ita cum
dicat ipsa sapiencia que de se dicit / Ego
sum via veritas et vita qualiter erit
fit qui sit deum amat / ut illi ullam
caritatem comparat / Quodam hic amandi
deum sine modo amare / quodam

aut amandi alia quedam secundum genus suum
vel magnitudinem personam aut rem sicud sapit
ita diligit deum ut deum / hominem ut hominem
parentem ut parentem / caritatem ut caritatem / nullam
rem odit / non irritatur / non agit perperam
non inflatur non est ambiciosa / non cogi-
tat aliquid malum diligit deum super omnia
et omnia propter deum / quia diligit propter deum
tamquam amatum / ultimo desideratum
Primo diligit deum deinde se ipsum proxima
parentes deinde amicos / postea domesticos
ultimo inimicos / et de isto ordine diligendi
tractat magister Ricardus similiter de xxxvi
ordine aut dilectionis ut ait presens
libro de vita contemplativa / perdunt vero
modum custodiunt / qui aut minus qui
contempnendum est diligunt / aut corporalia
minus diligenda plus diligunt / aut pro-
ximos suos non sicud se ipsos / non se
aut deum plus quam se ipsos / forte non
diligunt / Et ille Sapiens igitur est ut bonus
qui amat deum propter ipsum solum quia bo-
nus et super bonus / immo bonitas / primo
quia delectabilis et suavis in deliciis / quia
dives in omnibus / quia in omni copiosus
/ quia magnificus / quia solus sanctus /
quia summa beatitudo / summa perfectio vera
vita / vera beatitudo / summa iocunditas
summa sacietas / summa salubritas / Quod
considerans Augustinus in libro confessionum dixit
Beatus qui amat te / et amicum in te
/ solus ille nullum carum amittit
/ cui omnes in illo cari sunt / qui non amittit
/ te neminem amittit / nisi qui dimittit
et quo it nisi a te placato ad te irato
Propter quod patet quod est modus diligendi / qui
modus non habet / quia deum diligere est
sine modo amare / valde cum et plus quam
dici vel cogitari potest est diligibilis deus
et omne desiderium eius non sufficit
ad satisfaciendum diligibilitati eius / nec
mirum quod modum sine modo est
deum amandi / nam id in amore
caritatis ad caritatem habet suo modo in
dilectione magnus enim modus habet in
quo amando caritatem vitam pervipendit
honorem non curat / parentes deserit /
omnia mundana se ipsum propter amatum contem-
psit / unde quidam doctor libro in contemplacionis
metro similiter inquit / omnes leget

dicit amantibus maior lex est amor sibi
Unde et ficus veteres libido dominatur /
sicut rapit minorum despicit / veteres ficus
dissolvit / nec ~~[illegible]~~ est tam eorum
aut fuit quod non dimittat / aut quod
non dissolvat. Si quis tot et tanta fluxus
amor multa maiora veneris et cursus di-
vini operatur. / Item dixi quod cum conspi-
ciendo se sic superius non claudicat / alii
siquidem quid contemplativis ~~debite~~ debite
ordinem non sunt in contemplatione positi mul-
tum inedium concrescunt tamen dum vident
alios simpliciores proximos suos virtutis
actibus occupari eos in operatione sua
despiciunt et cum steriles sint in bono
opere / bona in opere non pertimescunt in
aliis iudicare / Cum quis in sublimitate
stare negligunt / Sicut elacionis tem-
pestati a fastigio contemplacionis corruunt
cadunt / deiectis patet variis erroribus
et multiplicat ab interna parte discedunt
ita ut non ambulare in via mandatorum
divini sed claudicare cedunt / Ex eis
aut ipsorum principio est quod in similitudine
aut ipsorum ~~[illegible]~~ similiter agnoscere nolunt / sed
e contra summe quod acceperant in caritate
de se extollunt / quis sit ut muscis corpus
vilescunt sed aliena / qui de suis nimis
sentiunt tamen in mediatam / ut si non est
sit vitium alienum iudicare presumunt /
nisi in se prius timuisset / Hic igitur error
semel illapsus quasi late venena sua
diffundit / et vaulte serpens / et iniustos
se inter maribus / nec voluntates in mutat
/ simplicia dissipat cogitationes et torquet
desidia corrumpit / eius induat super-
fluas / et quia semel inflammatus animus
magna de se estimare didicit / sed pia
ad damnum vicinis invocare contempnunt
et eo libentius vitam sequuntur alienam
/ quia se nichil reprehensione dignum esse cre-
didit / dum sub zeli specie proximo aliena
vitia reprehendit / tamen morbo superbie
amplius tumescentes / dum errata aliorum
immoderate perquirere assuescat adhuc
tandem similiter dedicat / ut quidquid
videt vel aperte calumpniari vel sinistre
interpretari conetur / ut si forte aliquis
per quamvis nobiliter aliquantulo palliatur
istius vel sibi plus inducunt hos cupidos

vocant / eos qui se affabiles et humiles
omnibus prebent adulatores vicii in superbie
dicant / illos non qui sepius consciam
volunt presentit / invidia tabescere cedunt
/ et quos alacres et devotos in ministe-
riis perspexerint leves asserunt quos
debiles invenerint / qui pigros in
cites accusant / Abstinentes in alios ypocri-
tas dicant / ut humiles mediocres vilipen-
dunt / Per hoc quod quantumque quis per
contemplationem ad celestia erigatur non
ergo se fratres eos simplicibus vita per-
ceptum est cum quanto melior sibi humilia
te in omnibus / Hoc etiam quod non levius
cadunt qui ab alto contemplationis
vento superbie conquassati corruunt
/ quod de facili non surgunt / qui in quanto
deum offendit aut quid sibi decet
perpendit / Hunc qui hec superbiam quamvis
discernit semper inhibent quas se humiliter
non extollat / Et si sit perfectus se despicit
perfectione assequatur / aliorum sed cum ergo
non mordet / prius ipsa cum sunt in mordeat
prius mesciat / ne forte obiectio illud
audiat / in quo alios iudicas te ipsum
condempnas si que mala videt agi
agentibus tamquam inspectis compatiatur
Si oportet vlcisci perimit / non tam liceo
tenet puniet quam medentis
Si consideret velud multa peccando
non desperacione frangit / non falso ut
liberius mala committit asserat / Et
iam ut pie conmoveret / iam ut ingenti
instruit / iam dirigit ut ~~[illegible]~~ rector /
iam victum confortat / ut virtus confessor
infundit vinum et oleum vulneribus sau-
ciati / plus intendit ut misereatur quam
puniat / Memor illius quod melius
est videre vicium domini quam dei conculce
/ ad bona enim quemque posse sollicitat
/ metuit et temerarie iudicat / omnia
de quibus dubium est quo actu fiant in
meliorem partem interpretatur / in omnibus
conficiat / per omnia vincat / per singula genuine
/ in singulis concitat / Semitam sibi
omnia bona eo superbia / Hunc nos contra
superbiam ut omnia bona conservari vale-
amus / Hic impenitus regnum et in futuro
regnum / Ad quam nos perducat

Item sequitur sermo de superbia XX[9]

Sermo xx

Sapientia vincit maliciam ma-
gnum gaudium cordibus ca-
tholicorum infert / dum in celes-
tialibus sedes et spacia v-
irginum adeat ut deus mentis sue
ibi laudetur devote querit / nam ubi
multitudo celestium convenit in simul
et unum cor et anima / ibi est pax et tran-
quilitas mentis / et ingens gaudium in
domino ad quod ortatur apostolus in quo eius
gaudete in domino semper / iterum dico gaude-
te / gaudete inquit non in seculo sed in
domino / non in tristicia / sed eterno / non ad
horam qualiter mundus gaudet / sed semper
et sine intermissione / pro eo quia deus est
consolacio vera / iste delicie vere iste pax
iste divicie / iste sanitas / iste totum
in toto / Sed quia mundus princeps compromi-
cato sollicitatus ad sextimas / demon
et carnis pravitas incessant tollere de
cordibus fidelium gaudium quod habere vol-
lunt / Opus est ut omnis qui ad gaudendum
convenit / per sapientiam astringet maliciam
adversancium / disrumpant ~~perperam~~
Sic quidem mundus quia multipliciter alludit
multipliciter fallit / spondet quippe semper
iuvenibus longam vitam / senibus et
diuturna vita consolacionem mercatoribus et
opulenciam / militibus victorias et fortitudine
firmam / regibus et principibus de hostibus
victoriam / sed fallit / erigit medium
debilem tamen fortem pauperem tamen
divitem / et pessimum in sermo tamen prudentem
ydiotam colit doctum / sunt contra
dum promittes aut laudem aut tri-
pudium / vel gloriam / porrigit visui placencia
tactum levia / gustui sapida olfactui
odorifera / ad iubentem iocos excogitat
ludos parat pluria / ministrat incessanter
in semetam / persuadet voluptatem tamen
alacia vicia turpia / et aliis adminiculum
vite vel ostencionem turpis / aut voluptatem
vicium mentis oportuna / Cave eciam
quia terra / quia impetus concepta / quia
vana cito fallit / cito movetur et cor-
rumpitur / nam ad malicia prior est societas
mentis mundi blandimenta non dis-
cernit ymmo qui sibi blandiri videtur
acceptans confederata cum mundo sub
quodam domestico et sociali lenimento

que accepit a mundo placencia proponit
primum / et suadet delectabiliter faciendo
/ cottidie sollicitat / incessanter admonet
/ importune impellit ut quodammodo fiat
quod delectat facere impleatur / Secundo
carnis subtiliter antiquus hostis qui habet
mille nocendi modos tanto in genio
argumenta mundi et carnis disponit
/ tanta subtilitate decipiat ut pauci in
veniantur quibus astuciam non concludit
soli namque sapientes qui agnoscunt
mundi fallaciam / carnis feditate / et
in speciem ~~mag~~ malignum spiritus elimi-
nant subtilitatem et astuciam argu-
mentis quod mundi fallaciis quorum conclusiones
sunt corruptes / et hoc ideo / quia sapientia
vincit maliciam / Hii igitur sunt tres hostes
qui gaudium hominis tollere machinantur
hii sunt dentes qui vorare animam et va-
stare contendunt / hii sunt putei abissi ma-
gne / hii sunt orci inferni quibus in precipites
ad inferna detrudunt / Ab hiis itaque pro
summo opere cavendum est / quibus tamen ~~ad~~ in
sapientia et mundi hoc ex parte solarer
attendite ne decipiamini / horum insidias
providete ne indecipulas incidatis / Ita
nos ad solempnitatem festi nuptialis tam
venientibus si gaudere vultis de deo /
pacem et caritatem inspiramini domino
consumate / nullum tamen hominem quempiam
adim(?) habeat / pro bonis orate ut semper in
bonis persistant pro malis assidue sup-
plicate ut se ~~corr~~ corrigant et sedum
preceptum dei quecumque vultis ut faciant
vobis homines et vos eis facite / tunc
enim in domino gaudebimus quando non
solum nullis hominibus malum inferimus / sed
eciam potimus ad bona provocamus /
modo nobis possibili contendimus / virtu-
tibus quantum divinis quibuscumque tamen
hostes nos oportunitate / ne forte inimicus
corripiat ad mortem perpetuam / castitatem
mentis et corporis / cum dei adiutorio
custodite / Sola enim castitas est que ani-
mas deo placitas reddit / nec di-
cas vos habere animos pudicos / si oculos
habetis impudicos / quia ut ait Augustinus
de vita clericorum / impudicus oculus
impudici cordis est nuncius / Et hinc
quod inquit dominus in ewangelio

quatuorque virtutes pallias quibuscumque apibus
initias / si cingulo castitatis careas omnia
peccatorum thesi / Sex sunt autem secundum Gregorium
super Job que in corruptam servant castita-
te sobrietas / operis aspectus / cultus / in
hystoriis sermo / iunctus similis cum honestate
evitatur optimitatis et presencie / De prima
secundum voluptas ciborum et potatus ignem
accendit ita ieiunium et sobrietas ignem
accensum diminuit / Unde inspirator ait
luxuria caro non bene pasta caret / Sed igitur
et castus sis sobrius sis operatum inimicus
ut te semper dyabolus inveniat occupatum
quod est glossa non ullas iniurias et iugiter
que pauce consedunt ociose et bibunt
vinum in iocunditate propter quod non sunt sine
carnis carnis temptatione et utinam
per civitates hospitum demones in eis
non psallerent et cum edificant et sirenes
saltant namque cadunt quia ociositas et
voluptas sunt animarum antiqui
ad inferos animas captivantes / que pessime
cadunt dyabolum culpant / cum in scripturis
cadunt quod corpore sed in viciis non ca-
vent / debeat inculpare / Ille siquidem
fugere potest mala non repellere ad a-
gendum voluntate / Tercium principium igitur
secundum Jacobum in sua canonica temptatum
aspiciat qui pure abstractus et illectus
De quercis mollia et deliciosa si mus
castitatem tenuiaris ornatus vestimenta
mollicies vestis attestatur super
mulierum mollicies / et ubi mollicies ibi
molliciei metus et ubi mollicies ibi
tactus levius / et questum delectatio
que facile animum alterat vel mutat
Sunt Johannes Baptista / adhuc de asperitate
vestis qui credit / Quid inquit existis
videre hominem mollibus indutum
ecce qui mollibus vestiuntur in
domibus regum sunt / ubi sepe multa pom-
pa / ubi iactancia / multa medicina
et ludicra / multa vana / ubi quot
sunt in domo purpura et quot, annu-
cioni vel argento / tot veritates sunt
et quam ermini ... / Ubi sunt ergo
illi qui preciosum vestitum aut nimis
delicatum / preter eius nec competit
nec gradui aut statui id competat dicunt
non esse peccatum contra quos loquitur beatus
Gregorius in omelia sic inquit / sunt non nulli
qui cultum subtilium preciosorum quod vestium
non putant esse peccatum quod videlicet si culpa
non esset / nequaquam sermo dei tam vigilanter
exprimeret quod dives torquebatur apud
inferos qui bisso et purpura induitus
fuisset / Sed dicet vir aut mulier quod
si ornatum incedo ad intencionem ut eorum
cupiscant non habeo / nec desero vestem
ut placeat etiam concupiscam / quod
Chrisostomus super Johannem inquit Si vir aut
mulier se ornavit et vultus hominum ad
se provocavit et si nullum inde sequatur
dampnum iudicium tamen patietur eterne
quia venenum attulit / si fuisset qui
biberet / Ille Unde in quibus competit
aut gradus vestis etiam competenti con-
petit non dampnatur si quis inde
scandalizatur / dummodo modestiam
non excedat et observet loca et tempora
Secundum cum si quis competentem pulchritudinem
aliorum incendit propter formam suam aut
voluntate / dummodo in cautela / secundum etiam hoc
non gesserit est in primum aspectum / sitque
quis scandalizatur ex illo / quod alium
de iure competit / sibi imputet non alteri
/ corpore cum solo mors est / qui
de iure facit non iniuste / aut occasione
accepta sine culpa / aut negligencia
eum inde evenire debebit / Quarta si nisi
esse castus imprimis oculo ne iam hic
iam illuc discurrat / pedibus ne ubi
agitur depicto die hic vadit ad auditum
ne blandiciis se paratum efficiat /
tactum et gustum ne in primis ubique et
alijs modis excedat / omnibus membris
suis parcius ne ad mala se mutet
Sexto oris ne nisi premeditata et ad
salutem vel perfectum suum vel proximi lo-
quatur / ponat custodiam ori et hostium
circumstancie labijs suis / non declinet
cor suum in verba malicie ad excu-
sandas excusaciones in peccatis / Cum
cum homines vivunt / tunc adeo se claudunt
nisi quia sibi vagi permittunt / Et ideo
non miror si homo sentitur turpia de
tanta custodia primum evagitur Omni
igitur custodia custodi cor tuum quia
corpore vita procedit / quod si fuit vigi-
lanter custoditum facile erit oculo in
quibus ne vana inspiciat / pedi ne
ad in munda vadat / omnibus membris

ne vetita tangant. Item si vis esse
castus sis in sermone cum honestate rarus
quia in multiloquio ut dicit sapiens
peccatum non deerit. Nam aut inordinate
superfluum aut detractionem aut mendacium
aut insipidum multiloquium quod
melle suavius aliquid incaute venenum
Ideo timeant femine cum viris fabulas
ferre sermones et etiam in talibus cum
facile concipit quod parturit et parit
iniquitatem. Vitant suspicionem si sermo
indigeant consilio, proponant sine dis
pendiis questiones ut solutionem habeant
sub brevi compendio. Istud autem ut
minime custodiunt. Nam plerique de
dubio de non dubio faciunt ut multas
habeant collocutiones in medio de parvo mag
num dubium faciunt, pulvinum formi
dant et fortasse securum non videt
Quedam et si soluta sit questio non
tamen videntur sapientes aut prudentes, du
bio non quedam simplicitatem innocue
quedam quod tamen ubi oportet
ad honorem integrum perducit. Et hinc
est quod a sancto Sathane cordibus trac
tantibus venit ad effectum et ultimum
non tactus in mundo. Hinc corda cal
lescunt inter mulieres et ardescunt
hinc surgunt amoris carnalis inci
tamenta, hinc veniunt carnis temptatio
nes. Propterea si vis esse castior si rarior
in sermone, sis dum loqueris compositus
sint etiam membra corporis sit custo
dita ut in eis castitas aut animi
levitas non notetur que si servaveris
castitatem procul dubio deo adiuvante
retinebis, vinces suspicionem maliciam
et victor tandem coronam accipies
ut sapiens despicies civitatem. Post
hoc si vis esse castus loca et personas
quibus attendis et opportunitatem temporis
oportet habere ut dicit sapiens ambulat super
prunas ut planta eius non com
burantur aut unquam potest aliquis
portare ignem in gremio ut vestimen
ta eius non ardeant. Denique
Alanus dixit si veritatem vitare velis

tota tempora vita. Nam locus et tempus
pabula dominant eis. Et hinc est quod
multi recidivant propter quod personas
aut loca non evitant, confitentur de malis
commissis, sed inimicitie tamen super eo
mittendo, quorum qualis sit confessio
talis ab peccato subsecuta. Vos ergo non
sic, sed fugite nequam loquentes, sed
fomenta eius, non pudeat vos fugere
si vultis victoriam adipisci et coronam
sufficiens, reportare ad quod nos perducat

Item sermo secundus de superbia xvi

Ignorant quod ibi sunt gigantes et
in profundo inferni convive eius
primo Tanta vis est superbie
quod nedum sufficit ad subvertendum pusillos
sed etiam gigantes qui quasi montes
prae magnitudine virtutum ad celum sunt
elevati ultimi communiter faciat hominem
mox perducit in abyssum Alios quippe
quasi nudos sine magno labore per
cipitat, istos autem robustos non valens
patenter seducere sub quodam subtili velamine
aut mali assentacione subtilius illa
queat. Alios eum invenit in corpore
indoctum moribus bonis et virtutibus
carentem allicit. Alios armatos virtutibus
et maturos aggreditur. Illis siquidem quia mente
facile sequuntur apponit blandiciam, isti
obicit simulatam sanctitatem, illi audit quod
sit res pulcra delectabilis aut delicata
isti innuit quod sit religiosa et deo que
ipse amat devota. Illum ubi suis dulcibus
ad delectandum allicit, qui nescious quod
decipulo nec sic agitur sequitur eam
quasi bos ad victimam adveniens.
ut fallat aliquem spiritualem apponit, quem
processu temporis, primo modo miscet cum
carnali et tandem mutat penitus in carna
lem, aut introducit velut carnalem
spirituali prefigurato, a principio quippe ge
rat inter viros et mulierem, inter deo de
votos et suos, quedam affectio carnalis
ad personam quedam que est non potest in deo vin
per sic, non deum purum sed affectum. Est enim
huiusmodi affectio inquietudo mentis pesti
fera iniquitate mentis circuens et dis
pergens, cor in omnis impediens in fletibus
et carpens et affectus priusque cor omni

in mente gerens et perducens. Et quamvis
talis affectio sit amicabilis racione multorum
tamen quandoque suspecta sit, cum primo quasi
spiritualis esse videatur. Nam quamvis hujusmodi
videatur esse primo principium, frequens tamen
familiaritas est domesticum periculum de-
lectabile detrimentum, que quanto magis
crescit tanto plus utriusque puritas maculatur
nec sit tamen sibi affecti minime non perpe-
dunt, eo quod fugitivus in contemp-
lativus cordis non dirigit sagittas
venenatas, sed solum aliqualiter
corda igne amoris calefacit et accendit.
Deinde fingunt verba placibilia quibus
alter alteri se commendat, que sit adhuc
tecti sunt, ut compriva devocione procedere
videantur. Postea vero unus despicit alterum
presenciam corporalem appetere, quia forma
vel species utriusque corporis in utriusque mente
concepta invitat eos ad voluntatem
presenciam corporalem. Cumque si medio
aliquando contingat disiungi aut subtrahi
corporalem presenciam, corda mesticia
perfundunt. Quod certissimum est indicium
quod tales iam sunt amore carnali
colligati. Hic itaque [illegible] carnali-
tatis affectu, tempus quod aliquando in oracione
consueverant expendere, in familiaritatibus
colloquiis, affectibus amorosis perdunt,
quibus iam non sufficiet dies ad col-
loquendum, sed nec adhuc proponunt, quia
vincti sunt, nam ubi de deo vel de
salute anime videantur conferre, non esse
carnis sed spiritus affectus, prosequuntur, quo
fit, ut per frequentes affectus et tractatus
perveniatur ad tactus venenatos, per quos
anime captive ducuntur ad interitum, et
gigantes infatuati libidine demerguntur
in infernum, ubi bibunt de vino ire dei
omnes fornicatores adulterii mundi. Unde
non ignoret carnalis amator, quod ibi
sunt gigantes et in profundo inferni con-
vive eius, sive velles se de sanctitate
vite, aut magnitudine affectuum, qui
mulierculis frequentibus tractatibus declinare.
Crede michi inquid Augustinus. Episcopus sum,
in Christo loquor, non mentior, cedros Liba-
ni id est altissime contemplacionis
homines et gregum arietes, id est magnos
prelatos ecclesie sublimat peste corruisse
reperi, de quorum casu non magis presumebam
quam Ieronimi vel Ambrosii. Et idem singulariter
de singularitate clericorum loquens ait. Ex-
terminati et quales episcopi et clerici per con-
fessionum et victoriam calcata certamina
per magnalia et signa mirabilia
ipsorum quasi monstrata, non sunt eo
hiis omnibus naufragasse cum
voluit, nam fragili navigare
quantos homines dormiunt. Una infir-
mitas id est luxuria delicata, que
cum sit vilis et misera de magnis
efficit perditum. Regum ii. Ecce David
gigas non erat, qui fuit spiritu prophe-
cie plenus, qui cum in aula domus
sue deambularet, vidit mulierem
[illegible] se lavantem et tulit eam
nec ista contentus, per eam virum eius
dolose occidi iussit. In Regum xvii. Ecce
gigas fortissimus quem cum inspirata
manu fortis de qua scriptum est. In-
veni David servum meum oleo sancto
meo unxi. Et item inveni virum
secundum cor meum qui faciet omnes
voluntates meas. Non comfamiliarem
tractatum sed intuitu solo aspectu quo
profunde cecidit et lapsus est. Ergo
tanto operatus est unicum intuitum
qualiter non operabitur frequens aspectus
et familiaris tractatus. Item non est
Salomone gigas perfectissimus ama-
bilis deo, et tamen deus bis [illegible]
fuit revelatus qui in assiduitate
atque usu libidinis, ad hoc usque
perductus est, quod qui deo templo deo
construxit per eam templa idolorum
fabricare non metuit. Samson usque
ad [illegible] fortissimus per eam
libidine infatuatus et usque hodie
[illegible] fedatur. In Judicum xvi. Hinc
est quod [illegible] ad copiam presentem.
Ecce [illegible] mulierum in glo-
ria, et quia plures alii gigantes
novi et veteris testamenti a statu al-
titudinis sue lapsi subditi sunt

et sic se miserabiles fuisse cognoscent / Fugite
igitur luxuriam que tam fortis est et va-
lida quod non solum adolescentes et pu-
sillos oppressit / sed etiam gigantes
magne virtutis viros et homines prostravit /
Hec pestis fere unumquodque terre cor-
rumpit pene omnes corporis fetorem
sui facit / O vorago pessima que
animas devoras / o amor miserabilis
qui multas animas ad infernum perducis
/ o pestis domestica periculosa et
familiaris inimica / dulcis vene-
nas delectabiliter mortificans / in-
tendis penetrans cordis carnaliter /
tu hominem vilem effeminas / cor-
pus enervas / vitam abbrevias / famam
infamas / animam interimis / deum
offendis / de homine bestiam fa-
cis / virginem evacuas / genealogiam luxuriatorum
contaminas / nec solum maculas animam
sed fedus perimis / anime namque peccatum
quodammodo fecit homo quod corpus
suum est contaminat fornicator in corpus
suum peccat / Fugite pestem luxurie
propter quam deus mundum totum delevit
Genesis vi° / omnis quippe caro cor-
rupit viam suam / propter quam plusquam
xxv milia hominum occisi sunt ob uxorem
levite a viris Belial in Gabaa
Beniamin incredibili ~~libidine~~ libidine
vexatam et occisam / Judicum xx
propter quam Sodoma et Gomorra cum
adiacentibus urbibus sunt celesti igne
ac sulphure consumpte / propter quam
filius David Amon quod Thamar sororem
suam oppressit occisus est ij regum xiij
propter quam pulcher Absalon qui cum concu-
binis patris sui xx fecit nephas
ad perdendum patrem suum ~~fugisset~~ David fu-
isset ut ipse solus regnaret prorsum
arbori adherens suspensus est ij regum
xviij° propter quam duo senes presbiteri
qui Susannam propter hoc ad luxuriam co-
nabantur lapidibus obruti sunt
Daniel xiij° / Hec pentapolim

cum ad magnam regionem subvertit / Sichem
cum populo interemit / Hec filios iude percussit
iudeo et madianitam pugione transfodit
/ tribum Beniamin delevit / filios Heli
in sacerdotes in bello prostravit / Hec
Uriam occidit / Amon interfecit / plurimos
lapidavit / Hec ruben maledixit /
Sampsonem seduxit / Salomonem non protexit
nec mirum / Nam ut legitur propter speciem
mulieris multi perierunt / propter quod detestemini
luxuriam et servatam castitatem
non solum virgines et vidue sed mares / et
et femine / mixtorum federe copulati possi-
dere vasa sua in sanctificatione et ho-
nore non in passione desiderij sicut et
gentes que deum ignorant / Nam omnia
aut cum ingulti quaecumque festinentur vel
sunt aut ~~flumen~~ quaecumque fluxo si-
gnis mulieris peccati contingerit accogni-
tane carnali abstineat / nam ut au-
gustinus in quodam sermone de castitate / qui
uxorem suam in profluvio positam agnoverit
aut in die dominica vel alia qualibet
solempnitate se continere noluerit qui tunc
concepti fuerint / aut leprosi aut epileptici
aut etiam forte demoniaci nascentur
Denique quicumque sunt leprosi non de sapien-
tibus hominibus qui in festivitatibus castitatem
custodiunt sed de rusticis maxime
qui se continere non possunt nasci solent
et ipse / Providat ergo vos quod animalia in castig
sit cum non sit aut intellectum non nisi se certo
tempore contingunt Si tamen nunc absumantur
bruta quippe quorum ante pertinent corpi-
bus peremptis temperantiam veniunt / quam
non illi qui cum sint ad ymaginem dei
sed / sic ipsos bestiis infeliores / que vita
in moderacionis coitum / nimis quia
peius est / medio sit ita luxurie dediti
vel ebriosi / quod nec pregnantibus uxo-
ribus parcunt et hij sunt qui non contine-
bunt peiores animalibus brutis / indicandi
sunt / O quanta integritas brutorum esse debet
non bestiarum / Sic inquit vobis breviter
et libellus de primo homine qui de uno

bestiarum computari constitis demittit dum
in quantum in nobis est non agnus fortes
per quod ad superiora tendit et plus
dei est. Tu cum ideo quia uxorem
duxisti corpus tuum liceat tibi tradere
ipse voluit. Beneficium non / es tu dominus tue
corporis tui / sed ille qui custodit ea
Ipse quod non in passione sed in sanctificatione
~~custodiat~~ studeant coniugati vasa
sua possidere / in sanctificatione non possidet
is qui causa prolis ad cultum dei quod
est proprium / aut reddendi debitum quod
est iustitie / aut causa fornicationis cui
cavendi quod est cautele / cum uxore aut
coeunt uxor cum viro carnale fit co=
incontinentia / nequaquam illum tenere ut sit
peccatum. Nam non cum delectationis uxorem
cognoscit / si amorem illius voluptatis
preponit deo mortaliter postponit venialiter
peccat. Si autem sit carnalis cognitio
causa satiande libidinis per meretrices
blanditias aut contra naturam modum
sive cum sit in tempore vel loco prohibito
seu cum accedit ad proximum maiorem
viciniam. Nec parvum vel quod est in menstrui
fluxu / ita tamen quod corporis libidinem
preveniat / cum mentis honestas et ratione
suspendat est mortale. Ex quibus patet
quod non modo quo valent / sed quo ratio
dictat et honestas suadet maritus
uxorem cognoscere debet. Sicud enim hone=
neste alter alterius suscipit ad mutua
servitutis / ita et honeste admittitur
ad commixtionem servitutis / alias si non
ratione coniugales sed delectatione famuli
ducatur / non mirum quod existens potius
aut penas advenire mereatur inferius per
mittere deus iudicat. Cepit quod patuit
in viris sive virginibus qui adciuco (?) septi
fuit / Sed duo ipsam thobias iuxer (?) fuit
proposito in uxorem sibi accepisset filius
permansit / sicut legitur thobie vi. Eo
dixit angelus ei / in eos qui coniugium
coniugium ita suscipiunt ut deum a se et
sua mente excludat et sue libidini
ita vacent sicut equus et mulus sunt.

pietatem demanium (?) Ubi pensandum / quod
si diabolus permissione dei super coniugatos
male utentes / vel abutentes / sive
male uti vel abuti volentes potestatem
accipit / quanto fiet de fornicatoribus
scilicet vinctibus cum meretricibus / mulieres
alias impudicam petentes cum sedu
cibilibus pluribus se committentibus
cum adulterium thorum alienum vel fidem
alterum violantibus / cum oppressoribus
virginum / florem pudicitie auferentibus
/ cum sacrilegis castimoniam deo sacratam
violantibus / ut sunt religiosi et
clerici mali in sacris ordinibus constituti
/ cum incestuosis vinculo consanguinitatis
vel affinitatis quanto est in eis impen=
tibus / cum sodomitis et gomorritis
contra naturam modum commitentibus
qui nichil aliud intendunt ~~ut~~
nisi ut fedam suam expleant libi=
dinem et perficiant voluntatem. Certe pa=
rum deberet ne putarius ipsis eidem
in eis recipiat potestatem / si coniugati non
sibi non cum lege dei sed etiam
affectu non sunt ydonei agnus dei ut
patet in illis qui vocati ad cenam
magnam sicut legitur luce xiiii /
non potest se esse excusatum / sed
plane dixit uxorem duxi et ideo
non possum venire. / Nec mirum tamen
cum affectus inordinata coniugatos
implicat et involvit / quod quasi
nil aliud quam ea que placent
uxori cogitare sunt. Unde quod de
illis, qui contra naturam tamen ex=
dent se / mutuo amore perimuntur
quod deo et parentum et turpis honestas
ac virtutes abluentur / tamen ipsorum
se fert intentio ut mutuo colloquia
ut unum alterum inspiciat et ardere
alterum vel tactu delectet. Tanta
turpes si de morte illorum posterius
demonica peccarunt ad licentiam
ut mererentur / quare inquit nos in
porcos non in boves aut agnos
que sunt animalia munda / fugite

igitur luxuriam que nec dum iuuenes
sed senes infatuat / nec dum plebeios
sed principes et reges aggreditur in
senibus viget / in paruis quibuslibet
immo omnibus rapitur / amans incitat pene
decipit vniuersis / singulos inficit /
omnes polluit et tamen paucos exceptos
omnes de mundo conceptos semine
quadam lenitate decipiens inficit
et corrumpit / placet demonibus odiosa
deo et angelis eius / sic iniqua odi=
osa / propter simplicem fornicationem cecidit
dux xxiiii milia hominum cum
fornicatus fuisset populus israel cum filiabus
moab / vbi et principes populi iussit
dominus suspendi in patibulis contra
solem / Quod minime attendunt
reges principes prelati et iudices
qui permittunt in subditis suos ma=
nifeste luxuriam committere aut fortasse
filias suas cum meretricibus fornicari
aut sua [illegible] pueros subire
timendum enim est ne propter negligentiam
correctionis et discipline / et quasi
permittendi dictam luxuriam a patibulis
infernalibus suspendantur / Ecce videtis
quod luxuria multos infatuat et
gigantes perimit propter quod fugientes periculosa
colloquia ~~[illegible]~~ vel societates que ~~[illegible]~~
recta que infamant animam / auditoria
perfidentes ~~[illegible]~~ omnia carnalia
cohibete corpora
in condicionem [illegible] / cohibete corpora
vestra deo hostiam placentem / et sancta
seruitute in iudicio / ita salutem de
formatis iusticie et sanctificationis / deus
autem benignus et misericors si cor
operibus cogitacionibus deprendunt / si
loca et oportunitates peccandi
fugeritis / si apertis tantalis [illegible] fueritis
/ purgabit vos velud aurum et ar=
gentum ut offeratis sibi sacrificia et
in iusticia ut sitis / similiter et sic
offeram vos in die xpi ihesu hac emendati
a sordibus vniuersis cum suis sanctis stolam
immortalitatis et claritatis accipere

deo quoque puro intuitu oculo valeatis
Quod nobis prestare dignetur pater et

Sermo de sapientia vicesimus iiii

S apientia edificauit sibi domum
prouerbiorum ix Est domus dei et ignis
empyreum celum / est et militans
ecclesia est domus lapidea sibi consecrata
sui sancti nominis consecrata / est domus
virginea intus spiritu sancto in matre virginis
fabricata / est domus interna diuina
presentia illustrata / quamquam cunctas sibi
edificauit sapientia in summa domus
non fuit auditus similis malorum operis
fundatum / nec villa dotari conueniebat
cum dei sapientia illam sibi edificaret / tantum
ut fieret dixit deus pater et mox per sapientiam
dei facta sunt / omnia enim per ipsum facta sunt
et sine ipso factum est nichil / Dixit
quippe deus pater ut angeli fierent / et
mox multitudo angelorum apparuit de
qua quibusdam sibi adherentibus accidentibus
confundenda milia milium ministrabant
altissimo et decies centena milia
et amplius tot ~~[illegible]~~ secundum ipsa nouit
sapiencie sibi semper assistunt / in quibus
ipse semper habitat / semper micat / semper
rutilat / semper coruscat / omnibus
mira semper audit delectabilia se
offert / in estimabilia et super mirabilia
semper presentans quos de torrente vo=
luptatis sue semper potat / facie
sua plena gratie reficit et sustentat
dulcedine sua satisfacit et quietat / claritate
sua purgat illuminat perficit et illustrat
Inter quos fecit vestes ad mirabiles
tot milia valuerunt / variam gloriam
variam pacem / variam caritatem / constituit
fecit milites fortissimos / speculatores
ignitos / pulcherrimos clarissimos ad
bella contra prelatos dei et sue curias
doctissimos impletos sapientia immor=
tales in quibus ipse mirabiliter regnat
super mirabiliter dominatur / horum congre
gatio vna cum suis aliis est domus

sed domus inmaculata ad quam nullus
ingreditur in mundus / nullus pollutus / O quam
beati qui habitant in ea et in secula seculorum
laudant deum / que nosse est vivere /
que diligere est vivo perdo ee / cui servire
est regnare / quem videre est semper beatum esse
quo frui est plus dulcius et delectabilius
inuiti leva in circuitu oculos tuos et
vide omnes isti congregati sunt venerunt tibi
Tunc videbis vivencia et afflues et
mirabitur et dilatabitur cor tuum / in-
tuendo regem in decore suo / magestatis
potentie / inestimabilis decoris / delecta-
bilem / amabilem super mirabilem / super
inestimabilem / super investigabilem. Audis
quam gloriosa dicta sunt de hac domo / quam
illuminat sol eternus / ille sol qui nescit
occasum / in qua sempiterna dies est nox est
ibi nox et tenebre non sunt ulle / Vi-
debunt quippe sancti dei clare dei pulcritudinem
et revelata facie contemplantur quam
admirabilis deus sit quam dives in
omnibus / quam bonus et super bonus deus
quam delectabilis / quia mire sapientie
mire maiestatis / mire magnificentie
mire potentie concludentur omnia / pe-
netrantur omnia / includentur omnia / super-
grediuntur omnia / comprehendet universa / admi-
rantur nec sufficiunt ad mirari de the-
sauris eius / de copiosa magnificentia
/ de inestimabili sapientia eius / Videbit
singuli lumine de lumine / Ubi de pre-
sentia sua procedit pulcritudo universi ab
utroque / Hec quam premisi vivo in
deo et solo omnipotente et eterno lau-
dis quia gloria clamat / Quam dilecta
tabernacula tua domine virtutum / Concupiscit et de-
ficit anima mea in atria domini / Aspice
ne tabescas sed delecteris / domus dei
/ ut det petitionem cordis tui / tantum videlicet
ut illum regem magestatis in gloria sua
videre possis / et atria domus illius sol
tandem intueri / nam semel inspecto
tanta pulcritudine te rapiet ut totus transeas
in amatum / et velis in amato quam
in te esses / eo quod per amatum et desideratum
tum subsistentiam eternam sine defectu re-
ciperes / et eo ipso quo semel in dispo-
sitione dives esses / O vana et fatua
cum lenipendis tam delicatum et
amabilem amatorem / ~~cur amorem~~
~~pro te in~~ / Cur amorem, carissimas
cum te in animado non optatus / ut
tanto regi placere possis / queso ut
michi et tibi bene fiet concludendum / ut
ibi semper iunctus habites ubi ad habitandum
semper suspiras / Hec domus est mi-
litantis ecclesia sanctorum christi et regum
sine ruga que non est aliud nisi
congregatio sanctorum in fide christi et unitate
pacis sancti / cuius fundamentum dei filius
de quo ait apostolus Fundamentum aliud
nemo potest facere preter id quod positum
est quod est christus / Hec domus ex vivis
construitur lapidibus ut dicit per legitur
in petro / tanquam lapides edi-
ficamini / Omnes enim iusti veri sunt
lapides politi et quadrati / in quo
aut latera quatuor ... sunt / fides
/ spes / caritas / et opera / Tunc quidem
sunt equalia / quia quantum quis credit
et diligit tantum operatur / Item quod non
est de edificatione huius domus quia
fide deviat / aut fide caret / aut
spem non habet / vel sic in actibus tenuem
non operatur / Sicud sunt heretici scismati-
tici / iudei et gentiles despati / et
per desidiam resoluti / de hereticis et
scismaticis patet / Nam omni homini
non tenenti ecclesie unitatem / nec bap-
tismus nec elemosina quamtumlibet copiosa / nec mors
pro christi nomine suscepta proficit ad salutem
ut ait Augustinus de fide ad petrum de
iudeis et paganis patet / quia michi
adversus deorum qui foris sunt / sed qua-
tulibet plus domum pro eo quod in
baptismo fide suscepit ~~quatuor~~
quia fides tibi sufficiat ad salutem
/ sed fallitur / nam fides sine operibus
mortua est ut ait beatus Iacobus in

cauterizata / A fide quippe quis fidelis dicitur
Ad fidelem autem pertinet ut cum curam dei
fidem non fallat / Hinc est quod ait Augustinus
de libro de doctrina christiana / Omnis qui
inventus iniquus fuerit Et ideo qui cre-
dentem laudat fidem vituperat iam
credit / Et de talibus scriptum est confitentur
se nosse deum factis autem negant / Ad
fidelem etiam pertinet ut thesaurum
domini non demandat proverbiorum xj Qui am-
bulat fraudulenter revelat archana
qui autem fidelis est celat amici com-
missum / Ad fidelem etiam pertinet
ut in adversis eum non deserat ecclesiastici
xxij fidem posside cum amico in pau-
pertate illius / ut et in bonis illius le-
teris Ad fidelem pertinet ut traditam
fiduciam sibi et commissorum fidem
servet / hinc est quod ait apostolus j Cor
iiij hic iam queritur inter dispensa-
tores ut fidelis quis inveniatur
quia fidelis sed rarissime invenitur
quia in primitiva sicut ecclesia inter duodecim
apostolos unus iudas fuit inventus
proditor et infidelis / Hodie contin-
git xij vix unus invenitur fidelis.
Nam alii peccata dei in fidelibus ap-
perunt / et inutilitas per irremediabiliter
sicut canes pecus ut venatores cau-
tulerunt eos / Alii imperitiores deum
blasphemant in divitiis deo bla-
diuntur / in tempore pacis credunt / in tem-
pore temptationis a deo recedunt Alii
sibi commissa dilapidant et sibi cre-
dita dissipant et distribuunt / Ea
que ad honorem dei et salutem ani-
marum expendere debuerant in fructus carnis
aut mundi expendendo contra illud
proverbiorum v non des alienis honorem tuum
et annos tuos crudeli / Tamen pro argen-
tum viam et aliqualem ...
indebitis prelabendo et bona opera
dissipando / Tamen ubi edificando
et proprio deo dispergendo / De quo ecclesiastici
xxxiiij Unus edificans et unus
destruens quid prodest illis nisi

labor / intueatur igitur se unusquisque an
in fide non defecit / an secreto deo munus
suo non aperuit / an in prosperis vel in tri-
bulationibus / et in adversis non alium sed deo
suffragium expetiit / an sibi credita eis
bona in minus ... aut me-
ritis non consumpsit / an certum edificando
ministrando se reportando non dissipavit
an diligenter ... deum honorant et
personas suis miseris et oppressis opem
dedit et si se talem invenit fidem
servavit et vere fidelis est alioquin in-
fidelem se sentiens tanto instituit gra-
viorem sit in fide / quanto magis se
cognoscit deliquisse in fidelitate / Ista
domus dei est virginea mater sancti spiritus in
utero matris formatum hanc pater sapien-
tia in certa sapientie condidit / subtiliter disposuit /
mirabiliter fecit / super mirabiliter con-
plevit / inestimabiliter ornavit / ineffa-
biliter stabilivit / Et sic parvam fecit
quod deus quem celi celorum comprehendere non
possunt / et concludere possent / non est impa-
tibilis domum intuendam / nec auditu
famam / non fuit nec est nec erit tam
ornata domus ut tam suo illuderet o
opificio / quod in ipsa per dominus summus celo
veniens de carne sua carnem assumeret
iudicium et habitaret in ea / unde quod in
psalmo scribitur / et homo natus est in ea et
ipse fundavit eam altissimus / Iste gratie
domus huius fundamentum / iste lapis an-
gularis / iste paries / iste tectum edificans
Et ideo non laboret homo ad describendum
figuram huius domus / Ita sic Iohannes Baptista
dicit se indignum solvere calciamentum
Christi hoc est exprimere modum ineffabilis
incarnationis verbi / ita nec lingua Christi vir-
gini vivis / qui bibo aquam quam ini-
quitate sua exprimere figuram huius domus
Isto quod electio est ordinata / et anqua
illa fiet principaliter / Secundo quod deus ad
venisset plenitudo temporis mater sapientie ex-
cipit / Tertio quod velud castrorum acies ordi-
nata / Quarto quod sit in solido situ / quod
polita nullam habuit maculam ad

m° s'dedic°

S'mo d'dedicacõe

rugam/ sed nescio qualis sit pulc'do
illius domus/ quam magnam et admira
cionabilis/ hoc vnum scio q' non fuit sibi
similis p'ma nec erit scda/ Hec domus
e'tgia i qua descendit diuit° celestium
plenitudo/ domus venusta tm sic cu=
muntat mirabl' sapia mcta/ domus
lucidissima quam ad recipiend' i se
di filiu abilem fecit sp'us sci bonitas
infinita/ felix es et omni laude dign=
sima qr de te ortus e sol iusticie xpc
deus nr/ felix i quam q' ligu g'cepisti
filium admirabilem/ pciem fructu fecti
filiu admirabilem/ pciem fructu fecti
domum fecerunt/ felix quia ligu maues
expensti in pulcru que cu tpa
tenuisti condicionem/ felicissima quia
tenuisti tibi reuelata illam sapiaz
iam hec tibi reuelata illam sapiam
semp abiecta/ quam in vtero stissmo
semp p'tasti carne velata intus semp
diuina sapiam/ i qua uides triumquam
inspecto/ Quid tibi cum aute dignar
in spectio/ quid tibi tamade dignar
inanem nisi illic tractares Sed mun
inanem nisi illic tractares Sed mun
ut sola di sapiam intelligibilem uides
ut nos aduidendi etiam ipsam
aethes vsi et quo quide venerit q'
vidcam illam sup in p'scrutabilem
sapiam/ modo michi possibili que ta
ate et sib uidet^r in glo pris/ si
videbo laus sit deo/ si q' absit ppter ma=
riciam non uidebo bea cet si mich
nuntq fuissem/ p dicet^r in di sapiud sup
laudabilis/ sine videam siue uide
me ipam no contigat/ quam tame
cognica sua specie me uidt' Quarta
domus e lapidea p imbracatore diuini
nominis consecrata/ Quinta domus e i tumca
diui^o p'ura illustrata que simul rete
ungunt^r/ nam qr constelis i vui gcit^r
/hec in altera intus designa/ Tercie scd
sp'us in domo lapidea siue materiali
dicitur/ aspgit/ scribit/ inungit/ cereas
accendit/ turificat/ et i ligniaus
ex vrtute consecracione ipsius ut sit domus
pacifica/ domus scta/ domus dupliis na=
tando in vna fide mediator receptura
p'tat demonium ppulsima vbo dei
accensa/ et suis corporibus dotata erunt

quippe domus di materialem sp'us
sanctus/ pulsat ad hostium/ quod ei tcia
pulsante appeit^r quia xpc cordi
hominis ante legem et in lege p' p'hetas
pulsauit/ vllus tn ei tam sic ianua
cordis apparuit aperuit ut quam
p'qua stc'mi possit in deuenire
deue sapia de celis veniens/ in vtero
virginis descendit/ ac procedens cori^ge
sine virginali corrupcione/ cum pla=
cabilem deo reddidit/ tunc eis
incepit esse pax cordis hominibus
bone voluntatis Et quamuis ipa di
sapia celum vnde venit vectis scdo
fragilitatis nre subam ac ascendit
/pulsat tn iugit ut hostium cordis
sibi vniuscuiusque credentis aperiat
Ego inquit apocalipsis iii° sto ad hostium
et pulso/ pulsat/ quandoque qualis
beneficijs in minucis beneficijs/ i bonis
p'missis minis/ modo calamitatibus
et flagellis/ pulsat arguendo
et increpando/ nunc spon=
/ob secundo increpando/ mira spon=
dendo/ iam penis infinitis terrendo
/iam supne domus gaudia offerendo
Sed heu pauci sunt qui pulsanti
aperiunt/ et ideo nec mirum q' ipso
d' di iudicio sit qui de ipsis/ ut etiam
continuelijs afficiant corpa sua
dati in sensu reprobum/ decernentur
/ aut q' indignacionem p'cbauerunt/ aut
amplius velud p'ibo indurantur/
quibus tanto diuus appropinquat iudicio
quanto d' pulsacione et a monicione
diuine sapie frequencius fuerit i grati
Aspgit etiam domum q' scrutando de=
nuo di sp'us aqua simplicia domus
/et aqua g'panta ex iure/ sale cinere
vino et aqua/ Quinus qr sunt vina
pecta carnalia veluti sit gula ebr=
tas luxuria et plura/ quia spualia
/veluti sit superbia ira odium i vidia
/curruit/ sp'us scs e ut domus in
terior intus et dotis p'uelaciones aqua
ad p'fugiund' spiritacium carnalium
et spualium pectora sit asspsit
si incipit esse diuinitatis pura

illustrata / no[n] p[ro]ficit ei ad pur=
gandu[m] in q[ua]ntu[m] nisi aspergatur
aqua / sale cine[re] vino et aqua co[m]
posita / Aqua quippe sine sale s[un]t
lacrime sine suspic[i]o[n]e et discre[ti]o[n]e
/ du[m] quis flet p[er] affectu[m] carnali /
aut dampnu[m] t[em]p[or]ali / aut du[m] quis
no[n] ideo dolet quia peccavit / sed
q[uia] ignominiosus f[ac]tus e[st] / Aqua sine
vino sunt lacrime sine consolacione
quales videntur esse ille d[e] quibus
[illegible] fuerunt m[ihi] lacrime panes die
ac nocte dum d[icitu]r m[ihi] p[er] singulos dies
ubi e[st] deus tuus / Ac cu[m] spes d[e]
r[e]missione peccator[um] no[n] adsit lacrime
eciam p[ro] p[e]c[c]atis effuse quid p[ro]desse
possunt cu[m] dicat ap[osto]lus / spe
salui f[ac]ti sumus / Aqua sine cine[re]
sunt lacrime sine humilitate / quales
fudit esau qui no[n] i[n]venit pe[n]ite[n]cie
locu[m] q[ua]mq[ua]m cu[m] lacrimis i[n]quisisset
eam / ad ebreos xii / Ergo no[n] effun=
dam[us] lacrimas sine sale sapie[n]cie / ne
amittam[us] forsitan aut cecitatem
p[ro] absp[ir]it meritis / nec sine vino /
ut de gr[aci]a dei que i[n]finita e[st] de=
sperem[us] / nec sine cine[re] / ut quasi la=
crimando vel aliis cor[a]m vos p[re]fe=
ratis / aut superiores ee aliis cupiatis
Sed sit aqua lacrima[rum] mo[do] p[re]missa
co[m]posita / ut ad aspersione[m] eius de=
leantur vicia pecc[at]i / Debet et ep[iscop]us
consecrando pastorali baculo al=
phabetu[m] l[itte]ris grecis et latinis /
qui fidem xpi receperunt / no[n] a[utem]
ebraicis qui veniente[m] no[n] receperunt
/ sed blasphemaverunt / in pavimento
in mod[um] crucis / quia gl[ori]a n[ost]ra
crux e[st] / michi inquit ap[osto]lus absit
gl[ori]ari nisi i[n] cruce d[omi]ni n[ost]ri ih[es]u xpi
/ p[er] que[m] m[ihi] mu[n]dus crucifixus e[st] et
ego mundo / Aqua t[ame]n eo tempore
s[an]c[t]a in palatiis domu[m] d[e]i materiale
sive templi in vingint[ur] consumate /
de curant[ur] l[itte]ris et [illegible] [illegible]
fer[un]t[ur] t[ame]n [illegible] / In signu[m] ut

[illegible] xpi portamus in corde h[um]ilat[is] / quod
designat[ur] in unctione p[er] fit[ur] crisate q[ui]
rep[re]sentat[ur] in luce / et diligamus fuerunt q[ui]
innuit[ur] in th[ur]is accensione / Postremo
ep[iscop]us reliquias s[an]c[t]or[um] in altari recondit
q[ui]a t[ame]n in cordib[us] n[ost]ris s[em]p[er] tenemus
exempla s[an]ctor[um] / Dom[u]s quippe xpi et
s[an]c[t]or[um] acto e[st] n[ost]ra instructio / ac sic quod
ep[iscop]us agit visibilit[er] in domo materiali /
hoc pontifex n[oste]r xpc ih[esu]s s[e]c[un]d[u]m sedem
ordine[m] melchisedech agit i[n] domo sp[irit]uali
/ Hac' dilectissimi devolvite quam
bonu[m] et quam iocundu[m] h[ab]itare i[n] domo
celi triumphante / Et ideo ad ip[s]am
contiuue suspirite omnes quos estis
in una domo tamquam fr[atr]es celestis mili=
tantes / et ideo unu[m] aliu[m] no[n] co[n]tempnat / ut
fallat laudib[us] attollit domu[m] vere co[n]=
templ[at]ionis / hec cu[m] domu[s] e[st] refugii et
pacis / venem[ur] domu[m] dei materialem
et h[ab]ete diligencia[m] ad honore[m] eius
q[ua]m salomonis d[e] quo in reg[um] vi et viii
legit[ur] quod diligencior fuit i[n] edificacio[n]e
templi quam i[n] edificacio[n]e domus p[ro]p[ri]e
nam domu[m] dei in vii annis / domu[m] a[utem]
suam quatuordecim annis co[m]plevit et
p[ri]mo templum deo post ea domu[m] sua[m]
edificavit / Sed sunt no[n] nulli / qui e=
nedio tarde i[m]mo nu[m]q[ua]m edificant
et licet edificata no[n] destruant / aut
que ad edificandu[m] i[n]cepta sunt no[n] diffi=
ciunt vel ne edificant[ur] impediant / et
h[ab]ui videbunt ete inique [illegible] / q[uia]
illud videbunt i[n]rati que si [illegible]
in venisset [illegible] [illegible] [illegible]
Judas machabeus [illegible] indeis cunctib[us]
ad bellu[m] cont[ra] nicanoris ex[er]citu[m] / p[ri]mus
et maximus erat timor p[ro] s[an]c[t]itate templi
/ minor no[n] sollicitudo pro uxorib[us] filiis
fr[atr]ibus et cognatis / ii mach[abeorum] xv / Hodie
p[ri]mu[m] cura d[e] p[ro]pria [illegible] d[e] familia mea
d[e] gl[ori]a vana / ulla d[e] eccl[es]ia / i[m]mo q[uod] e[st]
detestabilius [illegible] si vadunt ad bellum
/ p[ri]mo et ante omnia eccl[es]iar[um] bona diri=
piunt / et despoliant / et de spoliis
fortes [illegible] / eius i[n] p[ro]fert ad [illegible]

cunctos regni non poscunt tam corda /
pampinum inebriare cito tormentant / Et
sicut est quod in bello aut occidunt aut
perdunt terga vertunt et ultimam pulsi
insuperabiles tunc perierunt sed quidem dolor ipse
periit paucorum tortus in medio absorberi
civitatis / Ut Zimri nunc ipse periit pluribus
permitti sed de domo sua etiam post mortem
eius / et ipse cos sta est fames intra ii
Regum xxi ipse elatum David quia ipsum
sunt mittunt lxx milia filiorum mor=
tui sunt ii Regum xxiiii ipse periit filiorum
Heli sacerdotis captum ipse cepi est et ar=
cha domini capta / ipse formatam ipsi tum
pluribus malis omnes principes suspendi
iussi sunt / Sic timeat principes acies belli
qui sancta civitates ad bellum sustinent
ne aut occidunt / aut saltem in patibulo
ne aut suspendunt / de quorum stoliditas
in finali suspendunt
per mortem aut admonere eorum temporalem /
fortis deliniri / et velle victor appel=
lari / non est vere victor qui fortis victus
est / non reddet / sed alet / qui bellum in
ternis sectum libidinis captus est / Au=
dite dilectissimi ne patiatur demum in
perditionis perditorem ipsum polluat / si quis
templum dei polluerit disperdet illum
deus / perpende quod crimine offendit
si quis templum materiale violat aut
polluit / quanto magis aut si quis templum
spirituale quod est sedes dei sacrarium spiritus sancti
aut contaminat / Et quod
frangit domum dei decet fortitudo / sa=
pientiam ut pudicitiae adsit fortis possi=
bilitate ut intueri / Sic per gratiam et in futuro per gloriam
ad quam nos perducat pius pater in eterna

Sermo xxiiii de doctrina militum

Prebete aures vos qui continetis
multitudines et placetis vobis
in urbibus nationum Sapientie vi
Non est potestas nisi a deo
aut ordinate aut sincere / et ideo
potestati insidiatur et hiis que non sunt
contra legem dei aut contra bonos mores
resistit dei ordinationi resistit / Bona est
que ut ait glosa super x moralium potestas
sed cautela regentis indiget vita
Hinc David ... iudicat regnum suum

ita in potestate positum tamquam cunctis
preesset publicum / et in solio re=
gali non erat ut vinctum ligatum
qui sedem Christi iudicii de ... casus
in purpura sicut in alico iacebat
tunc compressus et corde compunctus / aula
regalis erat ei tamquam regni vasti
summa solitudo / Sicut pars subditi
non debet suis prelatis resistere / ita
prelatus sudat subditos suo timore
dominari imperare / Et sicut membrum ne
ne offendatur caput protegit et de=
fendit / ita caput in totum corpus
et membra / ut coniunctum in vita vi=
res influat et infundat / et sicut ne
caput absque corpore / nec corpus sine
capite vitam habet / Anima quam membra
corporis homini capite custodiat et
vitam / Caput non ut pes ambulet
ne oculus videat / ut manus ope=
ret unum quodque membrum suum ad quod
institutum est officium exequatur / prospiciat
et solicite ut totum hominis corpus
in columnis iugi meditatione et sa=
lubri templo provideat / prelatis siquidem
est prospicere utilia / imperare honesta
et mandare optima / subditorum est
propter obedientiam mandatis obtemperare
nec legibus aut impiis nisi sit
contra legem dei aut bonum publicum
contrarium / ad prelatum spectat ut di=
gnitate ad unam / propter quam cognoscat deus
qui in est primus sapientia indutum / Hec est mater
vitas / vita eterna ut cognoscant te
solum verum deum et quem misisti Ihesum
Christum / omne studium prelatis esse debet
ut homines deum timeant / honorem
ipsius in omnibus querant / aliaz statum
velud matrem honorent / in pace vivant
in se invicem convivant / et si forte
timore inimicos percellat ipsos animet
ad certamen / Sic fecit Moyses prout
legitur Exodi xiiii qui ipsum timentes
confortabat dicens nolite timere dominus
pugnabit pro vobis / optimum igitur
tunc deus assistit / Forte bellum cum
acies deus ordinat / et ipse per

pugnator inimicorum conscit / Sub in=
visibilis ergo potestatis terrene comparatione quam
ambit et protegit milicia angelorum /
Hinc ergo principes et duces terre proceres
nobiles et alie potestates intelligite / quod
potestas terrena ~~ad hoc~~ instituta est ad hoc
ut subditus foveat non laniet pro=
tegat non infestet / defendat non in=
vadat / ut subveniat non opprimat
/ si egrotum videt quod foveat / si ani=
fractio quod amplectet / si in statum quod
corroborent / si calumpniis oppressum
quod eripiat / Alioquin deus quibus hec
peccantibus credit potestatem interrogabit
opera eorum que utique sunt dampna=
cionis testimonium contra eos / Durissimum
quippe iudicium ut ait sapiens fiet hiis
qui presunt / exiguo enim conceditur
miseratio sed potentes potenter tormenta
pacientur / Considerantes ergo potestates ecce
dum qui continetis multitudines
et placetis vobis in turbis nacionum
ad formam milicie attendite sancte
bergite inculcatam / Ecce namque ibi
exprimitur / quod in primis qui miles
fieri vellet debet cum equo suo et ap=
paratu ad civitatem procedere et ibi
eum relinquere / quia equus non est
dativus ad superbiam / sed ad virtutem
humilitatis et defensionem et inimicorum
dei oppugnacionem / Deinde assumat
mantellum cum ligatura pendenda
et super frontem / ut sicut dyaconus
assumit stolam in signum obediencie
et pacis divine / Sic ipse sumat man=
tellum et ligaturam ponat super fron=
tem in signum milicie professe / et
obediencie penitus Christi defensione
assumende / que cum procedat vexil=
lum / secularis potestatis / ut sciat se
mundane potestati in omnibus que non
sunt contra deum obedire debere / Ingresso
autem cimiterio clerici occurrant ei cum
vexillo ecclesie in quo sit depicta
passio Christi et reliquiis cum in signum
quod ecclesiam dei debet defendere et
platis obtemperare / Cum autem

ingreditur ecclesiam vexillo potestatis temporalis
foras manente et vexillum dei precedat
eum in ecclesiam in signum quod divina potestas pre=
cedit secularem / et quod de spiritualibus plus
curandum est quam de temporalibus / Dicta ideo missa
usque ad agnus dei prelatus sive rex vel alius
procedit ad militem circa altare et dicat
Vis fieri miles Et eo respondente / volo /
subiungat / promitte igitur deo et michi
te fidem sancte ecclesie defendere / et prelatis
eius in omnibus / que ad deum sunt obedi=
re / Eo respondente volo tradat gladium in
manum eius et dicat / Ecce trado gladium
in manus tuas ut non parcas vite tue
pro ecclesia dei / ut inimicos dei deprimas / et
ut amicos dei defendas / postea committat
clipeum et dicat / Ecce do tibi clipeum
ut defendas te contra inimicos dei / ut vi=
duis et orphanis tribuas auxilium / et
ut honorem dei in omnibus augmentes
/ postea imponat manum in collo eius dicens
/ Ecce obediencie subiectus es et prelati / Vide
ergo ut sicut ligasti te professione sic
opere impleas et ipse / postea mantellum adaptet
sibi et ligaturam ut custodie in memoria
habeat quod deo vovit et quod ad ecclesie
defensionem / plus aliis se professione in
dicatione ecclesie obligat huius factis et dictis
sancte ecclesie agnus dei sacerdos qui celebrat tradat sibi
corpus Christi ut fidem ecclesie sancte defendat
Sed inquies non sub hac sed alia forma
recepi miliciam et ideo non arto nisi
ad expressa et sic tacite / Tue formas quas
inveniebas non occurrit / nisi ideo de
quibus est cogitandum / quod equale ineo / ab
vide ergo / Aut formam tue professionis
observas aut tua circumfulgere tibi con=
cessum est / intelligis / De altari signum gladium
accipis ut primo honorem illius quippe
et in altari immolatur in omnibus queras
quod ecclesiam suam sanguine suo dedi=
cavit cum gladio si opus est defendas
/ quod inimicos fidei prosternas quod viduis
et orphanis auxiliator assistas /
Rursus quod tibi creditur super iusticia et
magnanimitate ac fortitudine animi

attestatur / quia clerum gerere debet arma
ut neminem per iniuriam opprimas / neque
calumniam / neminem inquit Johannes baptista
militibus dicentibus quid faciemus et nos
concusseritis / estote contenti stipendiis vestris
nichil nisi quod tempore est comparescitur / parum
mari quam tempore agere debes / aliud
non aurum sed potius luteum vel sterquilinium
sibi rapetit ut deservis / non quod facias in
iuriam alicui quod licet de prescriptiam
et claustre pitanciam / non rape sicut menti
sed [illegible] cum fidem dicto habui frange
[illegible] amplius deo datum / Sequitur
est nephandum amplius qui formam milicie tenent
parum sed qui quod deo voverunt non implent / hodie
qui quod ordo milicie est ordine non tenent
semper ordo maiori conversacio polluitur
nam cum os maiori [illegible] et despice
qui amplius statum dei et clericum despice
punisse persequitur / qui minus timet deum
qui ministros dei vilipendit / qui prelatus est
qui ministros dei vilificat / qui prelatus esse
non vetitur iste tamen militis ferat et
sapientior et nominator spiritualis / hodie
sapientior blesensis in quadam epistola
ut ait petrus blesensis in quadam epistola
militaris disciplina qua vegecius re
militaris et plures alii docuerunt prorsus
vetus et plures alii docuerunt
evanuit / olim cum se vinculo iuramenti
milites obligabant / quod starent pro re
publice statu / quod in acie non fugerent
quod vitam propriam utilitati publicam pre
ferrent / sed et hodie enses suos recipiunt
de altari ut profiteantur se filios ecclesie atque
ad honorem sacerdotum ~~[illegible]~~ ad tuitionem
pauperum ad vindictam malefactorum
et patrie liberationem se accepisse / porro
manifestum res ipsa est / nam quam cito ho
die militari cingulo decorantur statim
insurgunt in christos domini et desseviunt in
patrimonium crucifixi / spoliant et predantur
sub ~~[illegible]~~ iectus sibi pauperes et misera
biliter ac inmisericorditer affligunt mi
seris / ut in dolore alicuius illicitos
appetitus et extraordinarios impleant
voluptates / Et qui carne inimicos crucis
viros docere debuerant / in potibus et
ebrietatibus pugnant / vacant ociis /
marcent crapula / vitamque degenerem
in immundiciis transigentes / nomine et

officium milicie dehonestant / hodie
qui ornatur vestitu / refulgentes ap
paratu sericis comedunt / vestis cum
non comedat quempiam sed vitus / Ovidius
poeta / Amica nobilitas lutea si ne
~~sit~~ vestiat ollam / non ideo sequitur
habet minus ecce lutum et demeta / non
fuerunt ergo meliorem animi fecimus
et ideo fert pelles / non pictum
non aurum et lapides / sed scutum di
versum / structum galea electum gla
dium / facie volunt vede militibus
ad ornatum / hinc est quod ait Vege
tius renatus / In vitiis est animo militie
initius tenere et deliciis assuetus
enim aut temperet plus operantem qui
sulsidino et sole mitti laborans est pa
tiens umbris neglegens / balneorum ne
scius / aquo fens / frigoris in impar
et alvis / nudis invariis simplex
in actibus alea moderamini contentus
qui non erubescit fossam ducere
parare aggeres / ferre lapides / et ex
mente lignorum materiam compor
tare / hec ille / Sed hodie si milites ad
expedicionem ire oportet / non tam
ferro quam vino / non lanceis sed caseis
non tam ensibus quam utribus sul
citur / ut credas eos pocius ad dium
ire convivium non ad bellum / clipeos
deferunt optime deauratos / potius
pacis hostibus quam tutamenta ab
hostibus optimi / Preterea tum quod
status milicie si recte res agitur
est deo multum acceptum et carus et
honore magnus dignus / qui manda
tum est quod non est quid ut ponit
agam ~~[illegible]~~ pro amico suo ut ait
christus / Et ideo vitam dare et fungere
pro honore dei et re publica effundere
altissimum est / et valde magnum / sed
quis est hic et laudabimus eum
Ceterorum plectere audes qui pestis
multitudini et placet / vah in verbis
maiorum / reges et principes episcopi
et prelati iudices et omnes comites
et seculi potestates / ecce signum

vas vini pro gratie proponit / Deo quo
pro statum altitudinis eius dis-
putabitur in consistorio altissimi / et in
die districti iudicii de dano vz milicia
in pavo baptiste assumpta pro ipso p-
videte ut res congruat nomini Dano
/ et nomine candeat rei / Nam ut
ait Crisostomus de xij abusionibus / vanum
nomen recte dicitur nisi qui ? moribus
coequatur / Ex quo patet quod si nomen ali-
cuius renati baptiste corpore sua pravis
moribus contradicunt / non ecce unum ?
professionem ... ostendit Et nos
sic igitur Dani / Danus inquit
Augustinus ... / de dictum Dani / Ille est
qui omnibus iniquum facit / qui nulla
animo maneat in iniuria / qui alienum
dolorem tamquam proprium sentit / cum
miseriam ullius pauperis ignorabit / qui
tamen hominibus in gloriis fictum /
ut tamen deo et angelis glorietur
/ qui terrena contempnit ut possit habere
celestia / qui proximi se preveniente non
patitur / qui miseris subvenit / qui
adflentibus fletibus compatitur hec ipse
/ per hoc patet quod ille Dani nomine fungi-
tur / qui contra mores et pravos mi-
nime imitatur / qui per nulla tarditate
ostendit / qui nulla flectitur ad
misericordiam / qui non videt in alterius
casu / cum miseriam pauperis ignorant
/ ymmo qui pauperes despoliat et
pauperum substanciam vorat / qui coram
hominibus gloriari / sed coram angelis
dei in gloriam / qui celestia postponit
et terrena celestibus anteponit / qui
videt proximi et abominatur / et quasi
assumentem ut fortem opprimat ex
animat / qui divitis non pauperi
causis fovet / pauperum in iusticiam
perimit et divitis in iusticiam prop-
ter questum ne videatur abscondit /
et quasi iustificat / sive qui nec
fletu nec prece nec aliquo pro iectus
suffragio ut miseris condoluit

iniuriam in flectitur / Durus quippe et dominus
sicud paganus talis reputetur iudicium / nam
Danus legem non legem nisi sputa lege
tantummodo legem sub qua militie se
devovit male agendo transsit / et a tra
a fide deviavit / Quod agimus autem si male
agit / agit contra ius nature seu ius
positivum quod indicat recte agere et ho-
neste / Quare dilectissimi qui presunt
aliis sic presint ut dignam deo ~~et~~ pro
sint de se et de sibi commissis et credi-
tis reddere racionem / si qui subditi potestatibus in
licitis obediunt / deus cui presunt pote-
states ~~sub~~ supra capita nostra / Unusquisque
legem suam teneat et gladio applicat
/ et ordine suo non excedat / Omnes nunc
tes in ordine debitum inque omnes actus
nostros ordinantur prius sapientem et sibi
cognuendo preveniet valeamus ~~ad nobis~~

Sermo de sapientia dominica xxij [?]ma

Sapientia vincit maliciam / Ab exordio
creature racionalis pugna et con
tencio fuit est inter sapientiam et maliciam
et quam bello fuit presumpsit
in celis ipsa malicia contra sapientiam in
sathanam / victa de celum cecidit / et de
turpis inimicum fugit / et quamvis corpore
didicit / quod non poterit in bellando contra
sapientiam consistere / nichilominus tum a principio
dum sue conatur opus sapientie dissipare
/ et homines adymaginem dei creatos / suos
tenebrarum efficere / et a via sapientie et salutis
penitus quantum eum elongare / Unde
cottidie subtili ingenio fraudes novas
~~fidei~~ cudit et questiones pene insolu-
biles mapientis (?) ipsius adinu-
emissimos proponit precipuam disputandas
quas tanta fraudio velat commento
ut una precepta succisa alie quasi ydre
capiti succrescunt / Et hinc est quod ut
ait apostolus non est nobis colluctatio
adversus carnem et sanguinem / sed adversus
principes tenebrarum / Opus igitur est milicia
credentibus Danum ut possumus a deo
sapientiam qui dat omnibus affluenter et non
improperit / Postulet in fide nichil hesitans
et dabitur ei non qui hesitat ut
ait Bernardus ... in tamquam similis est

fructum malis quod ad eum rapitur et
concupiscitur. Non enim tibi aptius est ad capiendam
divinam sapientiam que vincit maliciam.
Omnia vir duplex animo inconstans est
in omnibus viis suis. Ex quo patet quod ori-
ginaliter virginibus sit ydoneus ad querendam
sapientiam et ad obtinendam digne maliciam
vincam requiritur fidei soliditas, quam
non frangat adversitas, non inimicet pro-
speritas, cura non gravat, favor non mini-
tiet, error non corrumpat, sine qua ut
dicit apostolus impossibile est placere deo. Hec
initium omnium est fundamentum, sine qua
nullus vincit maliciam, ut superat aliquam
temptacionem, sine qua nullus aput deum
auditur, nullus salvatur, nulla potestas verbi
celestis ingreditur. Armati igitur fide esto-
te viri fortes implicati, forte siquis
plus valet ingreditur, audio fortius a-
ternis incautius, fortissimus adversus
multiplici laqueo assiduus quippe per
quinque portas sensuum corporis pulsitat genus
humanum et vulnerat, et mors ingreditur
per fenestras. Oculus enim inspicit et animam
depredat, audit auris et internam cordis
inflectit. Odoratus sensum internum et
cogitacionem impedit. Vox qua loquitur ~~[illegible]~~ et
facile fallit. Ardor libidinis dispensa-
tione suscitatur, et nisi spiritu repugna-
tur totum corpus occupat et venenum,
primus sequitur carnis tactu libidinis facit.
Deinde mentem maculat turpi delec-
tacione quam [illegible] ad consensum per consensum
primitus sibi mentem subiugat.
Cum non hostis domesticus et tectus
periculosior quia familiaris inimicus
que cottidie conversatur est nec fugari
quis eo nec potest alligatum. [illegible]venenosa
sufficit est primo nec licet. Omnium
in pinguedine tamen hominis confirmat
eo robustus fuit Sampsonis cum homo
adversarius cum in prima fortitudine mea
ut mutare mereri. Quales non mille
nocendi quibus modis in invisibiliter pu-
gnat, arcum suum fecit et extendit
et in eo paravit sagittas venenatas ince-
tabiles, ut sagittet innocentes. Abscondit
quippe laqueos dominus quibus indeclinit

ces, qui posuit laqueum in amore, la-
queum in ingenio, laqueos in divicijs,
in honoribus, in pulcritudine, in decore,
in cibis, in potibus, in consilijs, in trac-
tatibus, in omni persona, in omni re,
in omni obiecto, in omni medio
corporis. Laqueum in patre et matre ut
carnalia non spiritualia sapiat, quia
quod natum est ex carne caro est. La-
queum in fratre et amico, ut ea que car-
nis sunt faciat. Laqueum dicimus
ut aut in fatuitatem aut in superbiam
erigat. Laqueum in auribus, ut aut
inficiat aut peregrinos in predicacionibus
commendet, aut falsum ad linguam
gloriam pertrahat. In scriptis tractibus in-
venio aliter expandit et de se maiorem
quam de alijs sentire faciat. In
capitulis et meditijs ut timore eo-
rum falsa seducat. Aurum in fi-
ctum vel argentum ne mortalis lucra-
geat, sed stultitias quas amat et
[illegible] est vos aut persona ad
quam subtiliter non attendit, qua
non visitat ut supersint, polluat
vel corrumpat. Undique igitur temptaci-
ones, undique pericula, undique tela
volant. Unum et si multa et diversa
sit astucia fallacie, fortior tamen est
sapiencia dei que vincit maliciam. Hec
quippe ducit nos ad plenum [illegible]
quod in psalmo dicitur: Benedictus dominus deus
meus qui docet manus meas ad prelium et
digitos meos ad bellum. Et psalmo cxliij°
Dominus doctus robustus et validus,
hec nos in bellando corroborat
cum gratia dictum est de ultimo in cor-
poribus quoque atque confortat et Da-
nielis x° Confortare et esto robus-
tus. Pacienciam adversum restringit
ne in homines serviat quod ve-
lint, sed quantum deus occulto iu-
dicio id sinit, adiuvans et clamans
clarus, quod patet in Job, ad quem fervens
sathanas adiens petiit potestatem,
nec enim potuit vel capillo capitis
sui tangere nisi ad gubernacione dominum
ad probandam pacienciam ut sancti [illegible]

fugisset in dubio. Nec tam deserit elec-
tos quos temptari permittit divina sapientia
quia dicit apostolus prima ad Cor. x. fidelis
deus qui non permittit vos temptari
super id quod potestis. Sed in varietate
temptationum ne homo ab ea vincatur
ledatur aut auferatur custodit et
fortes constituit. Ysa. xliii.
Cum pertransieris aquas tecum ero
et flumina non operient te. Sed dum
triumpho in bello tribulacionum sa-
pientie et animi constanciam hostes re-
pellit. Unde figuraliter dictum est
Exo. xiiii. Fugiamus israhele-
lem dominus enim pugnat contra
nos. Nam licet nequam spiritus
tot velit sapientie custodiam et
tribulacionis fortis impugnare non
possunt. Fugiamus quia deus pug-
nat pro isto. Sed ne hostes tam multi-
tudine terribiles quam fraudibus
prevaleant. Sapientie
angelos suos ad custodiendum eos
constituit nisi quod nemo de quibus
loquitur. Angelis suis mandavit de te ut
cus. te in o. v. s. In manibus porta-
bunt te. n. u. o. ad la. pe. t. In
signum figurali Heliseus ad ministrum
suum. Noli timere plures enim nobis-
cum sunt quam cum illis. iiii Reg.
vi°. Considerate igitur dilectissimi
quod si sapientiam dei habueritis pote-
states angelicas seu contrarias vincere
potestis, eo quod sapientia vincit mali-
tiam. Ille enim fortis, ista fortior. Et
pugillo sue potestatis ipsos concludens
ne tirannizent in plus. Quia deus an-
xiliator vobis assistit ne paveatis
multitudinem adversariorum, adeo enim
sunt debiles quia nec arboribus nec herbis
arborum nocere possunt nisi deus permittat.
Estote constantes in prelio quia qui per-
severaverit usque in finem hic salvus
erit. Nec obstat quod in primordio
belli vobis durum videtur duellum
contra vitia qui vincentibus multa

pro sapientiam promittuntur illa bona que nec
oculus vidit nec auris audivit nec in
cor hominis ascendit. Ad que nos perdu[cat].

Sermo de sapientia dei xx quintus

Diligite lumen sapientie qui preestis
populis. Sapie. vi°. Omnis creatura
sive spiritualis sive corporea extra
suum locum naturaliter fertur et nulla quod-
dam pondus quo fertur. Pondus enim non
semper fert ad ima, sed ignis sursum,
aqua deorsum. Unde et in homine agit
pondus suum, naturaliter spiritus enim fertur
sursum, corpus vero deorsum. Omnis autem
locus sit corporis humani corruptibilis
in dicitur libro Genesis inquiens. Terra es
et in terram [illegible]. De spiritu vero humano
ubi sit locus eius, in libro sapientie dicitur
Revertatur spiritus ad deum qui dedit eum
et sit resolutio hominis. Si lumen sapientie
directum fuit spiritus felicitate redibit ad
suum opificem. Corpus vero ad terram
redigetur interim donec per sapientiam
in maiestate descendens et gloria
magnifica sponsi carne reveniat. Ut
lumen suum admirabile, super mirabile
super inestimabile et stupendum sine
fine aspiciat. Decimo si spiritus humanus
peccatorum abductus fuit caligine et te-
nebris involutus ignorancie, quasi
noctua aut vespertilio a lumine
altitudine, et vigore de sapientie spiritus
in tenebras exteriores detruditur [illegible]
non videns omnibus exponitur. Donec
corpore redeunte in[illegible] divine sapientie
perceat gladius bis acutus. Et fiat
equalis discreptio inter sapientes et stul-
tos, inter iustos et peccatores, qui nec
stultum et insensatum contempnunt. Ergo
ne contingat vos tenebris involvi in
volvi, et eadem abitione retro quo per
venit sursum ad beatitudinem que deus
est summa in omnibus disiate ut vere
possitis ad unum principium et diligite
lumen sapientie qui preestis populis. Ista
autem ait inquit Augustinus in libro
de penis et morte, que non inficit
in [illegible] primus cogitationibus [illegible]

undi et que est posse redeundi ad
patriam suam Unde dominus| De aute
aue peccati que non est posse redeundi
ad patriam unde venit|| Empta cum opa
et delectationes in pedum astrusio
cum sensu ut ego hanc divine sapie
ducant invenientes sapientiam| Das in pugne
quod in suo vero confusit in comple=
fidelem cum patres sapientum honorandum
salutare anglica dicentes Ave
maria| Diligite lumen sapie qui pre=
estis populis ubi super| Ubi triumphantem
celum magna lependens imperator cum
perpetuum sapientum ministrantium| invisi=
bilem et incommutabilem semper vi=
tilat inspicis suis facies mira et
prodigia| opera sua fortissima et
speculam multitudine decorantium
| mirorum sapie de magisterio distinc=
tam semper in suis cantibus et incolis
licet ex diversis nationibus collectibus
| et linguis congesta sit concordie
| ex disparibus sit unita| Ex eo solo
quod regitur hanc beneficio sapie de solerti
attendimus| forma et modus vivendi| ex
inde recipimus| ut sit tamquam membra
militantis ecclesie nostre matris triumphanti
ecclesie| in voluntate| et beneplacito confor=
memur| quia illa superna ecclesia nunc perpetuis
est summum quem omnis adorant| cui semper
et incessabiliter sanctus proclamant| inque
omnis ingiter et perspiciunt| nec umquam
se ab eo avertunt| semel cum eum in pulcher=
rima semper est defensione| circumstat in eo
tamquam in optimo et ultimo proposito
| mens ibi semper habitans| cor perpetuus
| sunt ibi cives stelliferi| viunt fortissimi
immortales clarissimi speculaces dei an=
geli candidissima specula| sunt et ibi sancti
dei pruniti distincti| in quibus longe per
fectius quam in multitudine perunitione
ecclesie ardentiam est cor unum et anima una
| quorum cum robur et claritas| status
immortalis| concordis vita dependet
| non ab alio nisi ex hanc sapie dei| Propter
quod insipitite et fecitate nos exemplari

quod nobis in morte monstratum est
Diligite lumen sapie qui preestis populis
Et quod omnibus utilis et specialiter viris
ecclesiasticis opus est lumine quo dirigantur
in deum quo rectum debeant iudicium
quo plurimi pereunt populum sibi commissum
Dico primo quod omnibus utilis spe=
cialiter tamen viris ecclesiasticis et prelatis
opus est lumine divine sapie quo
dirigantur in deum| fuerunt quippe phi=
losophi qui lumen habebant sue| que
~~dirigit in deum~~ non tamen illius sapie
que dirigit in deum| Et hinc demum
non sciunt aperte querentes| in angulos
inciderunt prevaricationis| sicut est
eis mediator diaboli ad mortem| sic
nobis Christus vera sapientia ad vitam
| Volando enim superbe ut aves per
aerem| et ingredientes se in profundo
ut pisces maris et ut pecora
gradientes terram discrepserunt| Vani=
tatem inter creaturam corporis intellige
noluerunt| Et quia non habebant dei
sapientiam| perierunt propter insipientiam
suam| quamvis enim deum ex visibilibus
vel celestis cognoverunt| quia tamen despi=
cerunt illius humilitatis Christi dei mei| non
in via sed in invio ruerunt| Ideo e=
vanescentes in cogitationibus suis gloriam
dei in mendacium immutaverunt| Viam
humilitatis que Christus est non cognoscentes
| manifestatus incidentes errores| et
concurrentes exterminati sunt et ad in=
feros descenderunt| potuerunt enim ipsi
et alii immo et homines omnes sine
mentibus ut viget et intellectum conceptu
bonus ac corporis manere ad dili=
gendum deum| Propter ipsum solo eum quis
etiam gentilis aut infidelis ignoraret
suo tempore non ab alio in hac vita
mortali et eterna monstrum| hoc videlicet
subsistat| hic videlicet| hoc sciunt quod
ab illo qui dat escam omni carni
qui solem suum facit oriri ~~sol~~ super
bonos et malos| et pluit super
iustos et in iustos| quis alium

largitorem sue consumat nisi illud
| qui deus hominem sciam | quis vero
~~[illegible]~~ aliunde iuvetur aliquid aut
muneris dato putet | aut speret
donum quam de manu dei sentiunt
Et ideo monet de sapientia et hortatur | ut
deus ab omnibus etiam infidelibus di-
ligatur. nam infideles et si non audiunt
aut nesciunt deum diligendum | aut actus
suos in honorem ipsius ordinandi
preceptum | ipsi tamen debent sibi esse vetus
| cum sine utique debeant scripto | p-
unde inexcusabilis est omnis homo
etiam infidelis | si non diligit deum dominum
suum toto corde suo | tota anima | tota
virtute sua | clamat nempe in dicta
sibi non ignota sed innata rationis
iusticia | quod ex toto corde se illum
diligere debeat | cui se totum debere
non ignorat. Quod si non excusabitur
infidelis a diligendo super omnia deum
qualiter excusabitur fidelis et maxime
prelatus | Ille quippe per naturalem legem
per rationem | ut diligat tantum deum
iste per naturalem | naturalem | [illegible]
evangelicam | apostolicam | propheticam et ca-
nonicam instruitur | ut hunc divine
sapientie diligatur in deum | pensate igitur
fratres quanta animadversionis pena est
dignus qui tot legibus admonitus non
cognoscit et diligit deum quod dili-
git dominum et mutat gloriam suam
in similitudine vituli comedentis fenum
aut ea que agit | qualiter agit non
agnoscit | Omnes quippe vocati estis
ad hoc | ut hanc divine sapientie sufficienter
primo vos metipsos offeratis deo sanctos
et immaculatos | deinde in ministerio
quo vos habitis custoditis | tandem
studentes contemplantes dotibus ac
sanctis operibus informatis | adeo | quod
nec infideles habeant unde scandali-
zentur | ut per doctrina vestra [illegible]
et qui audiat | dicat | vere deus
vobiscum si quis [illegible] accedit sensi-
bilitus | si [illegible] de hac ignorantia:

accedit palpabiles | et fit perturbatio deo
et sanctis angelis eius | in magistris autem
est assumptis | qui formam discipulis mancipiis
sumpserunt | plerumque autem evenit illud sedes
in summis | licet cum eo | clamat dixi ne
quis apte audiat | ipse tamen se ineptitudine
| suis accedit audire nigrum autem | iam
meos perdicet et dicit tandem unus filius
cum | Prelati autem qualiter de hac si
non habetis hanc sapientiam saltem si habetis
hanc sine | amicitiam | si non | ut quid
videlicet facti estis mundo | vos cum estis
quasi ydola deaurata que os habent et
non loquuntur | estis quasi sepulcra de-
albata dotibus instructa | intus plena
viciis [illegible] et ~~[illegible]~~ favilla
si essetis vos esse ydoneos autem magnus
| audite qualiter legitur | quam predicatur
qualiter dispersio successerit | quam eminentes
ad vinum dominus renovavit | quam de plenitudine
dei dispergitur | si honoribus vel temporibus
| si non sine sapientia | ut cum errore perfide
| Nequaquam multi sunt rectores autem | qui non
sciunt quid sit sacerdotium | nec quid sit
officium sacerdotis | Non multi enim sunt
qui in veteri dierum malorum singuli
opere contrariorum nesciunt | Alii quod sit for-
malis perfectionis corporis et sanguinis
Christi non noverunt et dum informis sa-
cramentorum oberrant quod totum conveniunt
domino quia non habent hanc sapientiam et doc-
trinam | Propterea vos diligite hanc sapientiam
qui prestis populis | Dixi 2° quod dotibus
Christi fidelibus et signavit omnis celestis
opus est hanc sapientiam | quam rectum vocat
iudicium | nam sicut secundum cecus de coloribus
ita de subditorum causis disputabit | eo
quod caecitate presulis ignorantie nescit
discernere inter lepram et non lepram | ac per
nigrum pro albo album pro nigrum | malum
pro bono et econtra | potentie vicium | et inter
pravitatis palpitantis iudicabit | et incurret ma-
ledictionem illud in dicit Ve quod [illegible]
Ve qui dicunt bonum malum et sub dit
propterea captivus populus ductus est quia non
habuit scientiam et nobiles eius in terra

fame xi q. i. in ii. Ve qui dicitis bonum
malum quanta sit dementia usurpare nomen
iudicis qui nullam noticiam habet iuris
vel legis. Si quidem ydiota vel ignarus medicus
spiritualis vel rector animarum quid huius su-
piciat si non habet ubi ligare debet vel absol-
vere ubi suspendere absolucionem impendit
tamen illud apostoli Nemini cito manum in-
ponas ubi lenitatem debet rigescit ubi
rigescere lenitate ut videt nescit autem non
curat pensare qualis causa sibi dispensa-
cionem committit cum ponderis cum auctoritas
quibus est qui committit vel qualitas cum status
vel condicionis existat que medicina pro-
cui morbo congruat gravissima causa
providem apostolum aut aliquem epalem decidendum
audiat quasi omnia iura habens in scri-
nio sui cordis nec deo finitis ubilibet co-
sciencias determinat ubi iustitia depromitur
ibi de salute considerens in duas exempla
malorum plura assequatur nec autem ut pu-
niet sed tamen ut vexacionem evadat laborat
ne proinde actis plebs recipiat sed
quas licencias consciencia emungat licencia
ve huius iudicii qui nemo solus perit sed
alios sub quadam absolucione preciosa dap-
nacionis pie procures facit. Res mira
iudicat de causis animarum ignarus dis-
putat de altissimis causis spiritualibus soli
consciencie imperitus peritos reputat taciturnitate
confessus inductus animarum erigit con-
tibus involutus se cunpe et qui item
in iudicium elegit et qui talis electus
fuit nisi loco cessit et humiliatus digne
fuit penam dampni perpetui non evadit
Quare viri ecclesiastici videte quid fa-
citis non cum hominis puri sed homi-
dum dei exercitio unde gratias in terris et
ideo quodcumque iudicaveritis in vos redun-
dabit sit timor domini vobiscum et
cum diligencia cuncta facite. Vide quod
constitutis quasi in celo in capite rectores
aut est providere sibi et aliis membris
que facere debeant aliis alias curis se
involvunt que nisi post spiritum iudicis hunt
et non iudebunt Constitutis officiales po siti
in templo iesu christi Vos diligite
huius scripture qui pastis populis ut iuste
possitis iudicare iniquos cum iudicio
iudicaveritis iudicabimini Igitur querite
huius scripture sit vestrum iudicium iudicate
et sic de ceteris. Dixi ergo quod debet
christi fidelibus et signanter viris ecclesiasticis
cuius est huius quo dirigant in
salute populum sibi commissum deus de quo
ponderet tales rectores animarum dirigere
qui huius scripture sibi abundant in cuius que in
dubio vos pastores non cui meum
qui pascunt vos scientia et doctrina
unde viris quas deus dirigat scripture
cum ceca idolatria rex artharxerses
Esdre et iudicibus populi dixerit
imperitus populi doce libere Esdre vii
et quid aliud nisi scripturam legis dei
dirige debet: cum prelatus in vicium se-
lutis et impossibiliter vincendo
nam alius quod filius ovium prandia
sit si iste qui tueri debuit amor fiet
lupus exemplo pravitatis subditos
multos dilaniat et discerpit et
que pax fuit per impleo si deus
adversus populum prelati causa igitur
pacis et boni status ecclesie congregatus
est scriptura et pietas rectoris per in-
telligitur in Matthei iii. cum autem
sit summum si opus fuit pro salute ani-
marum exponendo cedo veri ac summi
pastoris qui posuit animam suam
pro ovibus suis Iohannes x et qui cum
dilexisset suos usque in finem dilexit
eos. Hinc apostolus ii Cor. xii ego
libentissime impendam et super
inpendar pro animabus vestris licet plus
diligens minus diligar a vobis cum
oportune et inportune studium solli-
citudinis habendo exemplo apostoli ii Cor. xi
ingruentes instancia mea cotidiana
sollicitudo omnium ecclesiarum cum sola
sanctitatis in subditis quasi quosdam
radios multiplicando nam non sunt
apostoli ii Cor. ii. Odorem sue noticie
deus per nos manifestat in omni
loco cum idoneos cooperatores

in partem sollicitudinis assumendo exemplo
Moysi qui iuxta consilium Iethro instituit
in populo centuriones et decanos / tum
potestatibus adversis contra visibilibus
se muniendo pro domo domini opponendo exemplo
Onie sacerdotis qui constanter institit
Heliodoro volenti templum domini spoli-
are ij Mach iij° / tum pigros et
desides assumptione muneris salubriter co-
aptando exemplo apostoli inquientis ad
Ephe v Surge qui dormis exurge
a mortuis et illuminabit te Christus / tum
possibilitate sua indigentibus necessaria
ministrando exemplo Helizei qui panes
fecit distribui filiis prophetarum tum
distantes ad ipsum venire non valentes
personaliter visitando / Sicud fecit
Samuel qui ibat circuiens Bethel
Galgala et Masphat et iudica-
bat Israel / vel saltem per alium idoneum
id supplendo / tum transgressores et
delinquentes pena canonica vel
debita puniendo exemplo Moysi qui
cum vidisset in monte coram domino
peccatum populi ne deleretur preces suas
interposuerit / et videns tamen vi-
tuli conflatilis ad tabernacula veniens
ex debito iusticie ultionem sumpsit
/ tum contumaces et pestiferos de
medio populi extirpando sicud id
fecit de Chore et complicibus eius
Num xvj° et apostolus tradidit corin-
thium sathane ut spiritus eius salvus
fiat in die domini j Cor v x q i
Audi / postremo principes subditos
constanter orando / exemplo Moysi de
quo Exodi xxxij Moyses orabat
ad dominum etiam Samuel j Reg xij
inquientis / absit autem hoc peccatum ut
cessem orare pro vobis / Nunc ergo carissimi
fratres vos metipsos interrogate
si estis imperturbabiles / si nunquam ad
sanguinem salutem animarum zelantes
si plus solliciti de animabus quam
corporibus / si plus de subditorum
emenda quam lucra / si assump-
sistis in ministros idoneos quorum non indi-
gestis non cupidos non aleatores non bibulos
non adulteros aut consimiles / si adversus
inimicos dei et ecclesie constanter insistentes
ecclesie defensastis / si pro bono gregis / si non ca-
nes muti dici potestis iuxta sententiam prophete
non valentes latrare / si dormientes in
sepulcris viciorum ~~....~~ excitastis / Secundo
timor est de multis ne impleatur illud po-
tam prelatis quam subditis / dormitaverunt
omnes et dormierunt / Si vicia per facul-
tate vestra oppressis et insatiabilibus impe-
dietis / sed forte si vestes histrionibus
nitidas non debitas canibus vos pauperibus
erogatis / si per se vel alios vestros subditos
informatis / nempe non est convivia principes
et castella ut in illi predicatis / sed ut canes
vivus et dies in iocunditate bibendo vinum
libamini destruxit / Si peccata pena de-
bita castigatis / sed forte timebitis
corrigere ne illud accidat ingens aliquorum
iudicis tempus condempnans / si scandala
de medio tollitis sed quid si illud
vobis conveniat Ve homini per quem scan-
dalum venit / si memoriam habetis de sub-
ditis in omnibus vestris / sed timor ne
~~....~~ quibusdam illud usque conveniat
Cum extenderitis manus vestras avertam
oculos meos a vobis et cum multipli-
caveritis orationes non exaudiam / manus
enim vestre plene sunt sanguine / Cum igitur aliis
Christi fidelibus et signanter vos ecclesiasticos
opus est hunc sapiencie quo dirigantur in
deum quo rectum decernant iudicium quo
in salute dirigant populum sibi commissum
diligite lumen sapiencie qui prestis populis
Inquit quidam vobis certi viri consultum
ut radio sapiencie solitarie sui dicitur diligite
lumen sapiencie / Deus veritatis quando sapienciam
dum in mittitur de complacencie dei qui
prestis populis / Secundo quia sapiencia dicitur est summa
bonitatis ipsam diligite / quia summa ve-
ritatis diligite lumen sapiencie / quia quando
vobis plus aliis incumbit necessitas / di-
ligite lumen sapiencie qui prestis populis / Et
quamvis plurimi vocati sunt pro multa

quorum alii diligunt pecuniam | alii mundi
pompam | alii voluptates et immundicias
alii umbratilem seculi gloriam | Vos autem
ut filii sancti et immaculati in conspectu dei
in karitate diligite lumen sapientie | pulcherri-
ma quippe est dei sapientia | quia candor lucis
eterne et speculum sine macula sapientie vii ca
sine capituli numerum depingunt semper an-
geli conspicere | et ideo si pulcritudo vos delec-
tat diligite | si clara et facialis claritatis
visio ad se spectandum alliciat diligite lumen
sapientie | Si in celica dinorum mediator dispe-
satio vos sanctitatis prestulit et prefecit nunc
diligite lumen sapientie | De quo Ecclesiastici super s
sapientie vii quasi in ca | neminem diligit deus
nisi qui cum sapientia habitat | propter quod necessarium est
ut quilibet consulibus ecclesie cum oratione radio
sapientie fulciatur | de quo Ecclesiastici in versu [illegible] et
nunc reges hoc est prelati qui sunt ut
ce dux gentes populus acquisitionis prima
petri ii | et potissime curati et prelati in
eligite erudimini et quid aliud nisi
sapientiam qui iudicatis terram | Item cum
paulus apostolus xpm dei virtus et dei sapientia
et ideo qui nescit scripturas | nescit
dei virtutem | eamque sapientiam | ignorantia
enim scripturarum est ignorantia xpi prologo xx
in scripturas | Sic inquit Dixi primo et scriptum ut
quarto viii di. membrorum breuiter concludam super eo
utrumque membrorum perpensis verbis premissis certum videtur
pendere quod in verbis premissis certum videtur
consulitur ut radio sapientie fulciatur et quod
consulitur ut radio sapientie fulciatur in multis enim
necessitatibus quemadmodum sapientiam in multitudine enim
deplacatione agitur qui pestis populis dicat
cum seneca explanationes | Ecclesiastici neminem
posse bene vivere sed nec tollerabiliter
quidem sine sapientie studio | et subdit | tu
quidem sine sapientie studio habueris tunc et hanc sapientiam va-
lens | hic cum ultimum est vite consummatio
Ergo nullus potest bene vivere sine sapientia
tum viri ecclesiastici et maxime prelati con-
festim apostolus doceri non dignantur ratione
possunt volunt | cum quidem sit ignave ignorant
iudicare contendunt qui sciam legis non
habent | magistri aut rabi queruntur a populis
appellari | qui nunquam fuerunt veri sapientie
discipuli | Attendant queso quod salomon non
aurum non divicias non gloriam adeo peciit

sed ut sciret populum dei regere et iudicare
iii Regum iii | Sic hic elegit rectorum corporum
infirmitatis quam dum id eligere retinuit curas
occupate quod populus gentilis noluit per
totam suam nisi viros industrios et
cautos de legitur consequenter xl vii di ex
iustis inquit populus in illis viros in
dustrios | constitue eos magistros pecorum
meorum | Sic ergo non doctores | non magistros
senum saltem tales eligatis in rectores
animarum | qui ea que sunt ad discendum
necessaria sciunt | secundum est libri [illegible]
seu missale | lectionarius | anthiphonarium
| baptisterium | compotum secundum quod ad dies
et menses canones penitentiales | psal-
terium omelie per circulum anni dominicis
diebus et singulis festivitatibus apte xx.
xviii di. que ipsis sacerdotibus |
Similiter autem scire canones penitentiales
[illegible] hostiensem in summa de penitentia et remissione
G[illegible] xpi ut aut possit vincere
prelatos catholici aut placari et
gaudium sibi ut constituunt non sapientes
sed pueros idiotas | effeminatos et
fabulas veterum anilium | secundum quod populus
de bobus cuiusmodi est sublata poste-
de salute harum non curabit | Ille re-
quirebat magistros valentes et peritos
iste querunt cum ydiotis | absit quod
audire verbum domini inquid iesias
apostolus principes sodomorum | auribus
percipite legem dei vestri populus gomorre
ysaie i | audite prelati quod sit utile
vobis lumen diligere sapientie | sapientiam
quippe sapientiam quilibet admiramini | nisi
quod i prologo xviii eccli | lex domini in
maculata quatenus animas quod sapientiam
digitur admonitionibus nisi primo vi seculi
mandatum lucerna et lex quod ad quod virtus
sapientie non habet unde enim quod in tenebris
ambulet donec in foveam deinde ignis
tamen cadat propter sapientiam in veniret
ac possidet passimus tranquillitate et
pacem | pax inquit propheta psalmo
c xviii | diligentibus legem tuam

et ve pax multa quia cum deo cum
angelis cum hominibus bone voluntatis
luce ij primo cum omnibus tantus unde
et daniel cum leonibus daniel xiiij et
tres pueri in igne pacem habuerunt
danielis iij nisi quia preceptum dei et quia
et legem cum dilectione servaverunt in xpo
dilecti non preponite huic sapientie
sed diligite non sitis de numero illorum qui
magis diligunt tenebras quam lucem
pervigiles ad fabulas somnolenti ad
vigilias pati ad loquendum et muti
ad tacendum prompti ad vindictam vindic-
tam pigri ad orationem devoti quorum
tota solicitudo ut cum principibus
sedeant et solium glorie teneant i Reg.
ij. Non sitis etiam de illis qui se-
dent in altiori loco quam sedeant sed
tribunali in ipso non videant pre esse sup.
volunt in quantum dignantur corrigi
in qua subesse. Non sitis etiam illorum
socij qui ad iubentes sunt iustitiae
districtores iustitiae amici vitiorum
hostes virtutum dilatores numerorum et
inimici sapientiae. Immo magis attingite
amici sapientiae colligite in hac am-
bulate ut filij lucis effecti per lumine
gratie in virtute sapientie dei ad lumen eterne
sapientie pervenire valeatis. Sermo
Sermo de sapientia dei xx sextus
In nomine domini nostri ihesu xpi in quo
vivimus movemur et sumus. Ut
hanc sanctam congregationem alloquar
ad agendum que sanctum et ordine
viventium corporis membra incipiunt
competenter valeam verbo assumpsi
quod scribitur sapientie Audite reges et
intelligite. In xpo dilectissimi omnes
in xpm credentes et specialiter sacerdotes
qui sunt genus sanctum regale sacerdo-
tium et plus archiepiscopi ~~...~~ dei
ut virtutes dei annuntiet vocati sunt
ad regnum eternum ad videndum admirabile
lumen suum ubi ut ait Augustinus xxij
de civitate dei quid amabitur ad
erit nec desiderabitur quod non ad
erit. Omne quod ibi erit bonum erit et
summus deus summum bonum erit et presto erit
ubi semper vacabimus videbimus ama-
bimus et laudabimus. Ubi ut eloquar
summe scientia solum dei colligitur erit memoria
sine oblivione intellectus sine errore vo-
luntas sine omni ~~...~~ elatione in
passibilitas in qua corpus surget sine
corruptione claritas qua configurabitur corpori
claritatis xpi agilitas ut secundum mobili-
tate cogitacionum corpus sit agile sub
tilitas ut quantumcumque spissum vel solidum erit
penetrabile. Ubi gaudium erit diligere proxi-
mum in omni veritate tamquam ~~sese~~ semet ip-
sum. Videre proximum diligentem se sicut diliget
se et deum diligere plus quam seipsum. Seipsum
diligere tantummodo propter deum. Videre deum
diligentem se plus quam quis diligit seipsum
et ideo insensati sunt qui statum regni
huius ~~...~~ vipendunt et qui delectationum
carnalium interdum vel gaudium mundi de
lectationibus sunt que surgunt ex compul-
sione pulchritudinis sapientie dei ante
ponunt. Tanta quippe est pulchritudo illius
sapientie que decore altissimi prospicit in qua
desiderant semper angeli prospicere ut si
non liceat amplius in ea ~~...~~ manere
quam unius diei mora quod ipsi sint in-
numerabiles anni huius vite pleni de
licijs et bonorum temporalium affluentia con-
tempto contempnendum. Pulchritudo igitur
dei nostri nos rapiat et delectatio summi
boni ad agendum semper que recta sunt
provocat. Status sanctorum eterne pacis
et secure omni bono redundans et
tranquillus nos ardentes ~~...~~ in suo
desiderio faciat. Illius civitatis que unica
in celis facta est omnia nos cives in
xpo efficiat. Quod ut donat in tanta sapientia
in pariter non sua virgo virginum illibata
salutatione primo ~~Ave maria~~. Audite
reges et ~~...~~ intelligite ubi super verbum
est michi ad vos viris ecclesiasticis
dei sacerdotes ad divinum ministerium de
putatos reges dicat ut audiat

sapientiam et non excidit. Data siquidem est
a Domino vobis potestas et ab Altissimo virtus
qui interrogabit opera vestra et cogitationes
vestras scrutabitur, quia cum essetis ministri
regni illius non recte iudicastis, neque cu=
stodistis legem iustitie. Et ideo durissi=
mum paciemini iudicium. Exiguo enim con=
ceditur misericordia, sed potentes quia reges
potenter tormenta patientur. Successores
quippe in locum LXX discipulorum sive
episcopi in locum apostolorum. Istis quoque cum bestite p
vos tangit illud Ysaie: cithara et
lyra, tympanum et tibia in conviviis
vestris et opus Domini non respicitis, nec opera
eius consideratis. Et item illud: Ve qui
potentes estis ad bibendum vinum, et viri
fortes ad miscendam ebrietatem, qui
iustificatis impium pro muneribus et iustitiam
iusti aufertis ab eo. Propter hoc cum scientia
multi ex vobis propendunt, captivus
ductus est populus vester, nobiles fame
perierunt et multitudo plebis siti arescat.
Propter hoc infernus dilatavit animam suam
et aperuit os suum absque ullo termino.
Audite igitur reges ecclesiarum et intelligite
ne ignoranciam iuris que vos scire
oportet aliqualiter pretendatis. Ecclesiarum
dicimus prelatos. Sacerdotis autem officium
est secundum Ieronimum super Aggeum prophetam
de lege interrogatus respondere. Et sub=
dit: si sacerdos est sciat legem Dei; si ig=
norat legem Dei ipse se arguit non
esse sacerdotem Domini. Sacerdotis est preterea

Sacerdotis officium

officium sacrum corporis et sanguinis Domini
in altari conficere, orationes dicere, benedicere
dona Dei, sacramenta ecclesiastica ~~ng~~ rite
dispensare, negare canibus et fidelibus
conferre baptismum, verbum Dei in ecclesia
facere, delinquentes ad primam partem dul=
cedine invitare et eos orationum suarum
iuvamine fovere. Rectorum vero et custodum animarum
esse officium ipsum ceterorum quod sunt
boni vigiles qui ceteris dormientibus pervigilent
quasi pro actibus ipsorum distric-
tam rationem in districti iudicii redituri, alias
alias non est ulla pastoris excu=
satio si lupus comedit oves et pa=
stor nescit. Quod sunt etiam boni
custodes qui vigilantes bene custo-
diunt in omnibus pernoctantes. Hoc
sunt insidias contra [illegible] sagi=
ttis deprehendant laqueos, elidant
tendiculas, retia dissipent. Tales
nempe sunt [illegible] Dei populi
amatores qui est multum orant pro
populo et pro universa sancta civitate,
de quibus ipse Dominus loquitur: Super
muros tuos posui custodes tota
die et tota nocte non tacebunt
laudare nomen Domini. Sed qui sunt
hii et laudabimus eos. Nam multi
et quasi omnes querunt que sua sunt
et non que Ihesu Christi. Omnes diligunt
munera, sequuntur retributiones, [illegible]
[illegible] principes adulterorum
pupillo non iudicant et causa
viduarum non ingreditur ad eos. Alii
iudicant magnum quendam [illegible]
alii ferunt suam in [illegible]
[illegible] pro divite, alii per pompe
[illegible] sunt quos si quis dili=
genter inspiciat [illegible] potius
et milites quam sacerdotes Domini
estimabit. Alii sunt qui pravo
exemplo devorant plebem Domini
sicut escam panis. Alii sunt qui
venantur feras non animas, in [illegible]
[illegible] in [illegible] aut campis
cottidiam. Alii sunt qui velud sues
a porci volutabro luti luxurie
[illegible] non [illegible] descendunt, et
[illegible] ad sancta
[illegible] accedere [illegible] ad
cautelam [illegible] non
formidant. Et hii allegant [illegible]
[illegible] et in portabilia
digito aut [illegible]
non sacerdotes, et ne [illegible] iudicium
quod tu [illegible] luxuriam [illegible] tamen
[illegible] septenem [illegible]
in [illegible], sed illos [illegible] in [illegible]
[illegible] septem psalmorum modulacione

filus

tam inmane scelus evadere contendo
Esto non sic itur ad astra. Quanto enim
gradus altior tanto casus gravior
de prima dignitate per Adam, ac sic primum
maior ut mirorum, nam ut dicitur
dicit: quis umquam vidit clericum
vel presbyterum non enim dolet si depre-
henditur quia peccavit sed quia igno-
miniosus factus est de pe dignitatis
aliquid. Audite igitur reges et intelligite
qui ablinistrum domini attendite quod
non estis sacerdotes Baalim non Dagon
non Baal non Astaroth nec aliorum
ydolorum sed domini sacerdotes. Ecce quanto
eminenciores estis dignitate tanto
debetis esse eminenciores excellencia
virtutis. Sacerdotes quippe secundum Ysi-
dorum libro vii ethimologiarum a sanctificando
dicuntur, non ergo procedat a vobis quasi
ex adipe iniquitas cum sanctitas vobis
ascribatur. Audi Deus inquit estote
quia ego sanctus sum. Revera pudere
debet Christiane legis sacerdos immo ve-
rius legis Christi prevaricatores quod maior
in gentilibus zelus ad ~~deum~~ ydola fo-
cienda et muta quam in eis ad
deum verum semper viventem immo vi-
tam semper vitalem, inmobilior vita
maior temperancia et fortior castitas
reperitur. Nam ut ait Plato in tercio libro de
apud Athenienses sacerdotes positi sacerdocijs separatim
a ceteris populo cum vivebant ne aliqua profana
contagione castitas pollueretur #
et sunt et illis in simulacris. Ubi
nempe in seriis sunt sacerdotes
Esto in medio Babilonis, in medio
loquuntur iniqua et operantur iniqui-
tatem. Audite ita reges etc. et intel-
ligite quid dicit beatus Ieronimus de vita
gentilium sacerdotum in libro contra Jo-
vinianum. Cremon inquit stoicus
vir eloquentissimus de vita antiquorum
sacerdotum Egipti ait quod omnibus
postpositis negociis semper in templo
fuerint et rerum naturas causasque ac
siderum motus contemplati sint
et numquam mulieribus se miscue-
runt, numquam cognatos liberos suos
quos quidem viderunt, ex eo tempore quo
cepissent divino cultui deservire, car-
nibus et vino se semper abstinuerunt.
Et ibidem recitat verba Josephi libro se-
cundo xviii de phariseis et saduceis et
esseis quorum nonnullos miris effert
preconijs quod ab uxoribus et vino sem-
per abstinuerunt et cottidianum ieiunium
verterunt in naturam, et diversarum gencium
et temperancie diversorum gentilium ponit
ibidem exempla. Audite ergo reges ecclesiastici
intelligite erudimini qui iudicatis
terram. Si quidem gentiles sacerdotes in
superstitionibus cultibus et ritibus sacrificiis
deservientes sic a lasciviis, sic a cibis
castrimargijs abstinebant, sic corpora
sua macerabant, sic se a negociis
secularibus subtrahebant, sic se a com-
municacionibus hominum separabant ut eciam
suis ydolis ministrarent, quales
putatis debent esse sacerdotes altis-
simi in quorum manibus dei filius inc-
tinuatur, qui sunt mediatores inter
deum et populum suum, qui sunt angeli
domini exercituum, cognitores unius doctrina
cuius pendet populorum, qui si boni
nulli meliores, si non mali nulli
deteriores. Quales inquam esse debent
utique sancti et in immaculati aspectu
dei in castitate quorum conspectus sit
in celis ut hic quidem speciem hu-
manam gerunt, ibi non personas
pinctorum mente induant etiam
quam glorie laudabilis in secula
celorum assistant, qua pulcri-
tudine aspectus, qua iocundus intuitus,
qua delicata visio, qua super abundans
cum bono fruitio, qua mira cum
et unanimus ad deum facie ad faciem
visio, qua super mirabilis singulorum
ad singulos et cum admiracione

at cunctis mortales ~~Quinti~~ qui in se
se miscerent et didicerunt opera corp

caritatis glutinio coniuncta / quam ineffa-
biliter se inuicem perdiligunt / qua dispa-
ritate meruerint / et tamen uniformiter
sociantur / licet inequaliter sortitum
contemplantur / qualis pax / quale
gaudium / qualis iocunditas / quam
stabilis atque quieta mansio / quale
regnum quod iure quasi hereditario et
iure emptionis christi domini nostri debetur
vobis / quibus dicitur / audite reges et
intelligite / de quibus ecclesia istam pro-
secutionem tripartitam / quod viri ecclesiastici
et speciales persone maxime culti
debent esse castitate nitidi / uirtu-
tum ornatibus decori / et honestate morum
maturi / Dixi primo quod omnes viri
ecclesiastici et speciales persone maxime
culti debent esse castitate nitidi
Nam dicit decretum / Nemo ad sacrum
ordinem permittatur accedere nisi aut
sit virgo aut probate castitatis existat
Et item aliud decretum / Erubescant
impii iudicio sancti spiritus se ab omni
gradu subdyaconatus dyaconatus et
presbiteratus nisi caste vixerint esse
excludendos / quod canon Si qui sunt
presbiteri [illegible] / Loquitur inquiens
Si qui sunt presbiteri dyaconi subdyaconi
qui in crimine fornicationis semper iacent
nisi mulierculas abiecerint ingressum ec-
clesie aperte interdicimus ex auctoritate
apostolorum petri et pauli ingressum ecclesie
Qui vero huic salubri statuto obedire
contempserint ydolatrie et vitium paga-
nitatis incurrit / Sexto sunt aut que con-
cernunt sup. q. consumant in corruptionem ca-
stitatem / scilicet ebrietatis / epule crapula
cultus / in quibus sensuum varietas ser-
monis cum honestate / civitas op-
portunitatis persone loci et temporis / Sequi-
tur patet quod ubi regnat ebrietas ibi luxuria
violenter principatur / Est enim ebrietas
flagitiorum mater radix omnium / origo
viciorum / turbatio capitis / subversio sensus
/ molestia / languor / insania / vo-
racia et mentis corruptela / quia dum
ebriosus absorbet vinum vel siceram
absorbetur a vino vel sicera / abhominabi-
tur a deo / despicitur ab angelis / deridetur
ab hominibus / destituitur a virtutibus / con-
funditur a demonibus / Patet etiam
quod ocium viro ecclesiastico pro plurimum
est nocivum / ociositas est enim mater
nugarum / noverca enim virtutum / ipsa
namque est que virum fortissimum precipitat
in vicium / sit suffocatrix iuventutis / nutrix
superbiam et viam construit ad gehennam
/ Ideo tu sacerdos uno consilio utaris
semper aliquid operis facito ut dyabolus
inveniat te occupatum / de consecratione
di. v. Nunquam / Ociositas quippe
et voluptas sunt arma hostis
antiqui ad miseras animas captiva-
das et venandas / nisi cum patrem Patet
etiam quod mollicies vestium est
ad luxuriam incentivum / Unde b. gg.
in omelia / Sunt nonnulli qui cultus
subtilium preciosarumque vestium non
putant esse peccatum / quod utique si culpa
non esset nequaquam sermo dei tam
vigilanter exprimeret / quod dives
torquebatur apud inferos bisso
et purpura indutus / Patet etiam
quod qui oculos suos vagari permittit
de facili cadit / Impudicus enim oculus
impudici cordis est nuncius / et ideo
non dicatis vos habere animos pudicos
si oculos habetis impudicos xxx
di. q. v. Nec solos / Patet ulterius quod
prolixitas epularum cum feminis / non
nulla incentiva carnalitatis generat
et inducit / Et hec ideo ut ait salo-
mon in multiloquio peccatum non deerit
Patet etiam quod extreme consuetudinis luxuriam
remedium est oportunitatem loci persone et
temporis devitare / Unde alanus de planctu
in libro de planctu nature / Si veneris
vitare velis loca tempora vita / Nam locus
et tempus pabula donat eis / Item
poeta / Pugnabis igitur gladiis et fu-
stibus arte / et fugiendo fugam / qua
sola fuga fugatur / Si non habes sexo
animis ... / audite et

intelligite quod vite potestas florida ca-
stitate et Et hec de primo. Secundo
et tercio quod omnes viri ecclesiastici et spirituali
presbiteri et maxime curati debent
esse vestitu ornentur decori et gravita-
te morum maturi que sic patent nam si
omnes fideles debent abicere opera tene-
brarum et induere arma lucis Ad Ro-
manos xiij multo magis ministri dei sancti tui
et in templo sancto suo et si gestus
histrionum et vestibus vestium colores
arguunt in quolibet mentis levitatem
aut morum inutilis fluxum per certo
decet virorum ecclesiasticorum omnem esse in
moribus gravem quod psalmista penitus
dicebat in populo gravi laudabo te
Sed heu sunt non nulli qui prelaturas
et rectorias ac dyaconatu et presbite-
ratu ambiunt non ut proximis luceant
sed ut ea que sunt apud eos emungant
non ut deo et in castitate et iusticia diebus
omnibus intimare serviant sed ut
inlicite licencius vivant non ut res
deo accumulent sed mundo non ut
honorem dei requirunt sed ut alios
et nepotes magnificent qualiter cum
principibus sedeant et palam gloriam teneant
et si que bona per tempore faciunt vel iusta
id agunt ut viri iusti videantur
histriis quibus maior cura de vestibus
si bene redoleant quam de sacris
ornatibus cum in ecclesia consistunt omnis
cura ipsorum est ut pueros et pueros etiam
si sunt ydiote vel bibuli promoveant
actus ~~[illegible]~~ sunt sed non vident eo quod
solum practicant tu michi et ego
tibi et sic tam in singulari quam in plu-
rimo verificatur apud eos illud [illegible]
donati sui sibi sic [illegible] Vos autem
non sic sed sic luceat lux vestra coram
hominibus ut videant opera vestra bona
et glorificent patrem vestrum qui in celis est
Cum igitur omnes viri ecclesiastici et
spirituales presbiteri et maxime curati debent
debeant esse castitate [illegible]
ornantur decori et gravitate morum
maturi ut patuit in propositione ter-
cia et primo patet de hiis que

agere vel scire optat concupiscit concupiscentis
auribus vestris ingerit Ecce vobis admo-
nitorie dicitur Audite reges et intelligite
et hec erunt verba in principio sermonis pro-
posita In quibus quidem verbis viri ecclesiastici
et spirituales presbiteri quarto adhortantur ut
quem paternam evangelice veritati exhi-
beant in verbo audite Qui enim ex deo est verba
dei audit Johannis viij Secundo quod in materia
vite singularis actis retineant eo quod
sunt reges Et sic quod agitur applicatis
sunt reges assumitur in [illegible] de noto
[illegible] et [illegible] redempcione Tercio ut
ea que audiunt de lege dei vel legunt in ea
intelligant labia enim sacerdotis custodiunt
scienciam et legem requirunt ex ore eius
et quia ut [illegible] ipsorum despicia
dicitur Audite Et sic sacerdos per vitam
celibem in omnibus exhibere tenentur Dicitur
audite reges ut [illegible] in eis [illegible]
[illegible] dicitur audite
reges et intelligite Si [illegible]
[illegible] quem amat quidquid
aliquis annunciat audite ut audite
de vobis verba legis sufficit nisi exhi-
beatis [illegible] placere
eius gratia divine reges ut [illegible] si eius
deleant vos alios posse quo si non in-
telligatis potestis prodesse ideo intelligite
Nunc ergo audite reges et intelligite
Circa secundum et tercium ne pigeat quod in verbis
premissis viri ecclesiastici et spirituales presbiteri
adhortantur ut quem paternam evange-
lice veritati exhibeant in verbo audite quod
in materia vite singularis retineant et
ut ea que audiunt de lege dei vel legunt
in ea intelligant Primum sic patet pre-
[illegible] locutus fuit omnia
verba que dixit dominus ad moysen cre-
didit omnis populus Audierunt quod
visitasset dominus filios israel et pronati ado-
raverunt Exodi iiij Simile Exodi in legitur
qualiter [illegible] moyses volumen
federis legit audiente populo qui dixerunt
Omnia que locutus est dominus faciemus Sic
enim vitas viris ecclesiasticis [illegible] est
diligenter amplectenda Sed [illegible] vitas
ut plurimum odium parit Unde balach

rex moab uoluit dicebat balaam
ariolus de filiis isrl. bona dicebat licz
vera, ut eum honoraret sicud honorasset
si ei placentia verba dixisset. iii Reg. xx
iiº. Et achab impius rex isrl oderat
micheam prophetam eo quod dicebat ei
veritatem. Ego inquit odi eum quia
non prophetat michi bonum sed malum iii
reg. xxii. Hinc est quod ait apostolus ad
gal. iiiiº Ergo inimicus sum vobis factus
verum dicens. Beda super declarat. Nam
cum vir ecclesiasticus maxime prelatus et predi-
cator non sibi sed aliis vivat. quod
sit forma recte vivendi et exemplar
est nature. qualiter unicuique exemplo dei possit
inspirare et fieri eis exemplar. quod
circumspectus et cautus in suo pastorali sic
inquit. nichil in hoc seculo excellencius
sacerdotibus vel sublimius episcopis in presenti
ut cum dignitatem eorum velis considerare
sciamus digne nos stamus quod sumus
et quod sumus professi actione potius
quam nomine demonstremus. ut nomen
congruat actioni et actio respondeat
nomini. ne sit honor sublimis vita deterior
... ne sit deifica professio et illicita
actio. ne sit religiosus amictus et irre-
ligiosus profectus. ne sit gradus excelsus
et deformis excessus. Hec ille. Hinc
ergo super Ezech. iiiº dicitur vero dei super illud fili
hominis speculatorem te dedi sic ait
homines ... speculator ponitur in
eminentissimus ... speculator ponitur in
alto debet stare per vitam. ut possit pro-
desse per prudentiam. Et tamen sic prelatus super viri
ecclesiastica quod audiunt de lege vel legunt
non intelligunt. magisterium autem nunquam
provide susceperunt. unde b. gregorius ad
meditando de prudencie talem sit igitur
ab imperitis pastorale magisterium qua
temeritate suscipitur quando est ars artium
regimen animarum. Hoc est magisterium dei
discipline ut culpis discrete vaniat presi-
et prime vel recte tamen ipsa quo eum clamat-
dit ... nunc et ignorans cum tamen
ve si non annunciauit. Unde prosper in libro
de vita contemplativa Fili hominis specu-
latorem te dedi domui isrl. Si impio

loquente non fuerit. ut se ab impietate sua
custodiat. et ille peribit periret sanguinem
eius de manu tua requiram. Hoc est dicere
Si ei peccata sua non annunciamus. ut ab
impietate sua convertatur et vivat. te qui
non increpasti et ipsum qui te tacente pec-
cavit flammis perhennibus perdam. Et sequitur
dicit rogo quis sacerdotis pectoris tam
ferreus erit quem sententia ista non terreat
quis tam alienus a fide qui isti sunt
non credat. quis ad hoc non intremiscat
quis ista sunt intollerabili metu sunt
examinis accipiat nisi qui hoc non
intelligat. aut si intelligat non credit. Hec
prosper. Audite igitur reges et intelligite
verba legis dei. discite iudices autem
ne sitis vos in civitatibus ignorantes. nisi
debiles et in crimes ad iudicium re-
puit et perdit. facite dignos fructus
omnis enim arbor que non facit fructum
excidetur et in ignem mittetur. quippe si
gladium de peculio regali. primum querite
regnum dei et iusticiam eius et omnia
adicientur vobis ~~ad quod nos perdu-~~
~~cat et pius sponsus dei filius sponse et patris~~
~~benedictus~~ Item sermo domino
~~In nomine ihesu~~ de papa xxviii

Protegat gradientes simplicitas
iustorum. Speculare diligentissime et
queris eum deus auctor pacis
honorem rerum fecit. Unde venit
quod se in misterium in sunctis que-
stionibus. aut eis unius homine ad
suadendum unitate concordiam atque
pacem humani generis instituit. Unde
venit quod ab uno cati et ab uno
geniti non concordant. ymo potius
inter se discordant et rixantur. fecit
quippe deus hominem a principio unum non
tamen relinquit solum et hoc ipso quod ab uno
multitudo hominum per generacionem emanavit
omnes omnibus voluit ut unitas su-
incope fruatur fecit simplicem hominem
rectum. ims sinu quomodo fruatur
et quod sibi nollet fieri alii non faceret
et quod sibi vellet alii optaret faceret
aut impenderet. fecit et rectum ut
per cautelam discrecionis nequaquam se
corrumpi permitteret. quo ergo vadat

permulta / cum simpliciter ambulando et
recte vivendo vim intendere debeat / in
quo medium metu / sed omnia sunt bona /
ipsi m. s. demum / in quo leticia / in quo sa-
cietas summa / in quo certitudo perfecta / in quo
pax et securitas tuta in quo nichil ad
sinendum deerit beato spiritui / quem
videre est vita eterna / quo frui est felicitas
sine fine mansura / ad hec paradisi eo ditatus
erat ut vultui creatoris semper astaret
semper astans semper in eum aspiceret /
semper aspiciens / semper ei adhereret / et
ei semper adherens inmortalis esset
Sed nimirum peregrinans a vero agno
et ad quod creatus erat prevaricando
mandatum sui opificis se dimisit / pul-
sus de loco deliciarum remansit vagus
et profugus super terram et vanus factus
et confusus incepit se permulta distrahere
et infinitis questionibus implicare / statim
quod pro primis filiis suborta legitur inter
filios eius discordia / primum quem
generavit infelix invidia / Et quamvis
Abel iusti non debuit obesse sed pro-
desse Cayn iniquo / vetat simplicitas
ipse tamen eum ad [illegible] quem petierat
sumpta occasione occidit innocentis
est [illegible] Sic ergo initium tocius dis-
cordie fuit invidia / Nec mirum quia
et invidia diaboli mors intravit in
orbem terrarum / demum cum aucta
fuisset hominibus bonorum [illegible] pro-
pria / venit rixa / Hinc est quod Genesis xiii
legitur qualiter quia substancia Abrahe
et Loth erat multa / ita quod non quibat
habitare communiter / facta est rixa inter pasto-
res gregum Abraham et Loth [illegible]
[illegible] est iurgium pastorum [illegible] ad
ipsis pastores [illegible] / habebat enim
[illegible] possessionem ovium armentorum et
familie plurium [illegible] Gen. xxvi [illegible]
[illegible] quoque tre hominibus [illegible]
permulta / iam invidia / iam luxuria / iam
superbia / iam ad malum mobilitas
iam principis tyrannides / iam cre-
dulitas / iam opinionum varietas rixas
legitur induxisse / De invidia patet
etiam .i. Reg. xviii ubi post quod
David occidit Goliam philisteum gi-

gantem quantitatis / quando laudabatur a die illa
non rectis oculis Saul inspiciebat David
et deinceps ut aliquis [illegible] potuit
mollire cor Saul / quin eum persequeretur Sic
invidus letum non potuit ut alio [illegible]
donec vlam [illegible] inique [illegible] / quem tamen
deo iusto protegente non fecit / Sic multi
curiales [illegible] principis ad alios
[illegible] sibi [illegible] inclinari / sub-
[illegible] ut animum principis pervertentur
quare non alii nisi soli ipsi quasi vale-
tiores in regno reputentur / Et de talibus
si quis querat an ad restitucionem tenentur
dicendum / quod cum tales faciunt malam
opinionem de eo cum quo loquuntur
et sic statim eum diminuit / detrac-
tores qui sunt deo odibiles dici pos-
sunt qui dispariter erit in toto
Et si tunc quidquam ut [illegible]
principes illi [illegible] quidquam vel [illegible]
tenebitur / qui malicose cor principis
[illegible] satisfaciet in quantum dampnum
[illegible] abusionem non removit /
fecit / Si non [illegible] regi vel duo fecit te-
[illegible] displicabile regi [illegible]
[illegible] in regno [illegible]
[illegible] eundem sunt [illegible] si hac
[illegible] ut palam si non audet facere / et
audet / vel palam si non audet facere / et
ut [illegible] restituere quomodo sibi
possibile [illegible] / Detractio quam
multas animas ad infernum perducat / si
[illegible] cum toto genere humano laborat [illegible]
et hec ideo quia pauci viam salutis
ambulant / et quia pauci vel nulli
[illegible] saltim [illegible]
sunt qui [illegible] non indicant / Vel
[illegible] dissuadet / De luxuria non
vitam [illegible] Gen. xxxiiii ubi
quod rixas generat [illegible] quam
occasione [illegible] filie Jacob quam
Sichem filius Emor rapuit et oppressit
facta est magna discordia inter filios
Jacob et [illegible] illum / et plus
una cum principe est deletus / Item propter
[illegible] in Gabaa per Beniamin [illegible]
per luxuriam interfecta pugna gravis
inter Beniamin et alias tribus est commissa
ita quod non plus de tribu illa remansit
nisi sexcenti viri Jud. xviii [illegible]
[illegible] destructa / tum deleta
Sodoma cum aliis civitatibus igne
flagitii [illegible] consumpta / Propter hanc
sunt homicidia committuntur [illegible]
inter [illegible] caristia / quam multi [illegible]

carnalis nichil fedius nichil immundius
Hec sola de homine bestiam de rationali
brutalem de muliere ... de viro e-
ffeminatum facit. Hec diabolum comitatur duos
simul necat. Ideo quod comitatur solvit ita sibi
in aliis viciis sicud in hoc ut comitatur
vincatur. Habemus ad hoc exemplum. Unde et
in mundo prius ideo appellatur. Quo virago
pessima que fere totum mundum devo-
ravit. Opes tibi domestica que omnes homines
paucis exceptis polluit et inquinavit.
Pauci enim sunt qui non sunt fetorem
eius experti. Pauci qui tecta habent fe-
tore ipsius vestimenta. Fugite igitur ab ea
quasi a facie colubri. Nec tam pugnare
contra eam quam fugere formidamus.
Melius quippe pestis hec periculosa fu-
giendo quam pugnando superatur. De
superbia etiam quod rixas faciat patet Iudi-
cum ix. Ubi abimelech cupiens solus
regnare lxx fratres uno lapide et eodem
die interemit. Hec angelum cum demone
coarmavit. Hominem de paradiso expulit.
De angelo diabolum fecit. Hec babiloniam
destruxit regna evacuavit. Ista accedere
dum petrum committitur. Mentem eius unus
... petri superbia. Hec minores despicit
equales preponit. Maioribus assimilari
contendit. Non patitur sub se sed laborat
semper preesse. Superbum semper esse cupit
adeo quod quantum est in ea si posset celo
ascenderet. Non potest in illum ascendere
cum meminit infelicitatem se vivisse. De
mobilitate ipsi ad malum quod rixam
generet patet Baruch in multis capitulis
Ubi filii Israel iam abdicabat duo
iam in numerum confingebant et ut
legitur ibidem xvii. Ista uno cibo de
fastidiunt alium et aspecti manna carne
de carnes petierunt. Adhuc ut au-
tem esca eorum erant in ore ipsorum
et ira dei ascendit super eos et occidit
pingues eorum et electos Israel im-
pedivit. Sic non nulli et si iniusticie
seu iniquitatem alterum neccesitam
tamendant. Tunc cito tamen hiisdem de
effluunt et eos tamquam malos cum

tum boni sint persequuntur et ideo hoc
ideo quia animus eorum mobilis est ad
malum. Similiter non nulli sunt qui in
quosdam diligunt iam oderunt. Et quod
acciderit quod patet in alexandro de quo
narrat seneca in libro de ira quod ca-
rissimum sibi et unum secum educatum
inter epulas manu sua transfodit. Patet
quod principes tyrannides distria faciunt
patet in nabuchodonosor qui dixit holoferni
non parcet oculus tuus ulli regno. Iu-
dith ii. Qui per tempus regna et
civitates destruxit et suas succendit
tamen tyrannidem et fortem animum
nequa tantum et latet spiritum cives
urbem obviam venienti occurrit et
ipsum tamen coronis et laudibus ducent
choris in tibiis et tympanis incedunt
suscipere nimie mitigare potuerunt
Iudith iii. Item patet in antiocho
rege qui ascendit ierosolima et
fecit cedem hominum et effudit sanguinem
innocentum necnon in festivitatibus. Ma-
chabeorum i. de eius tyrannide ibi et
sequentibus capitulis multa leguntur.
Et si quis querit quis rex aut princeps
dicatur et alios potentem super alios eius ty-
rannus. Dicatur Augustinus audiat
qui iiiio de civitate dei c. xx dicit
Rex tamen est in iustum tyrannus et
Aristotiles viii Ethicorum ponens differen-
tiam tyranni et regem dicit tyrannus
est qui quod est sibi conferens intendit
rex quidem quod est utile subditorum.
Hinc est quod prophetam xxviii scribitur
Leo rugiens et ursus esuriens
princeps impius super populum pauperem
pro quod patet quod omnis potestas secundum
mundum si est in iustum est tyrannus.
Tyrannides autem diu sub se non
potest ut ait Aristoteles multo violencia
conpetunt cum in his ... non
iis non geret. Que deus suos per
prophetas et ... exaltat omnis

alios tenet si ordinat / sicut ut puto
Roma desertum fecit / sicut civitates
destruxit / castra subvertit / sicut si ubi
avolans consule non timeat ut omnibus
aliis noceat desinit aut quasi si inter
quem vivit et bonum suum singulare /
sicut corrumpit capitula veneuat po=
tentum consilium / perpicientes in situat
pontifices et platus oo oculat / quod
inde causa per lapidem sepulcrum / p=
rimus / sermonum congeries / productu
insipientem producere inductum /
gentilis pro gulardo adulationem et
quoque hystrione / sicut in quo videtur
conficere desinit / in quo videtur crescere
decrescit / sicut ita recedunt ut illas
ut magis diligant suos admonite
quam ad initium / ideo sicut in dignus
promoveant et utique imitabile celice
magis efficiat / qua si regimina eternorum
indignus committant / propterea vide=
bunt / si accepit adtrahendo in=
dicens inique transierunt et quem
pendent sicut quo abutimur inter
congruit ut pendentia etiam habeant
imperiis eo quod potentes potentes
tormenta patientur / Oppressorum vero
varietas cum non patitur discordiam
cum ubi multitudo ibi confusio ubi
varietas ibi non est unio / ac sic si
non est quod uniat dispersa neces
erit / unum preter alteri vel patri vel
sibi mutuo adversari / et sic regnum
aut civitas ubi non est concor=
dia sed capitaneitas singularis ruinam
pati est necesse / omne in quod
veritas regnum in se ipsum divisum
desolabitur et domus supra domum
cadet / propter quod deus et natura fe=
cerunt in homine quadruplicem uni=
onem / nam est medio unum capitis
ad corpus et ceteris est unio membrorum
ad corpus / est unio membrorum ad
invicem / est unio membri cum quo

in seipso / cuius unione facta anime cum
deo totum regnum capiti obediat / Rex
non ullum nisi suo sine contribuet / omnis
corpori regni et statum providebit et bonum
commune intendat / omnis concordet unum /
nemo alterum offendat / qui minor est / su=
perioris officium non usurpet / qui melior
est non se solum utilem esse regno
cognoscet / nec minores contempnat / sic
cum non potest dicere oculus manibus
aut pedibus operibus tuis non egeo /
ita nec reges aut potentes dicere
possunt simplicibus aut in se consistere
non indigeo vestri / et si oculus monstro
esset in [illegible] si manus capiti sicut et
non pedes / ita reges inter se [illegible]
tandem genere de minoribus non minoribus / cum
illi sine ipsis non subsistunt / quodlibet
membrum regni utilitatem custodiat /
quam si divisum fuit a corpore statim pal=
lescit ~~[illegible]~~ arescet et in igne mittetur
Igitur carissimi sicut et talia que rixas
generant fugite unitatem diligite amate
simpliciter et recte in oculis dei ambulate
protegetur eum pro delubro gaudentes sunt
et dabit se talibus cognoscere / ubi
cum querit ut sit cum eis finis cuius
~~est nobis prestare dignetur pro presidio dei pro=~~
~~cessit filium ante secula genitum semper~~
~~et in secula benedictum Amen Sermo~~

Capitulum sermo de presidio dei xxxvii

Peius difficile corrigitur licet [ceteros primo]
complet morbe provocet indigna=
tionem / altissimi / magis tamen
ingratitudo que est lumen civi=
tatis / vincit / ostentatio bonorum
consufflatio malorum / simulatio / que
aurum mutat in lutum argentum in scoriam
et vinum in putredinem aquam / ignem
movit in aquam et quasi mel in venenum
permutat / promota quod quedam insipientia
dicit / Reddere gaudet homo nequam
pro melle venenum / pro fructu penam / p=
ro prophetia dolo / propter hanc nedum pro
homines peccatorum passi sunt immo et

fructus fructuum contemptus est. Unde
Ysa. 1° conquerendo de ipsorum iudeorum ingratitudine
dicit filios enutrivi et exaltavi ipsi autem
spreverunt me et cunctos bestiis et iu-
mentis insipientibus est magis gratus osten-
dit: cognovit bos possessorem suum et
asinus presepe domini sui, iste autem me non
cognovit, et populus meus non intellexit. Et
sicut est quod sicut boni beneficiis prevenienti
graciam reddunt per gratiam ita mali per colla-
tionis muneris peiores fiunt. Seneca: quem-
admodum malos de malicia statim imple-
bit, vel quemadmodum utilia calumpniantur
statim esse inutilia vel in pena ad
modum beneficium beneficio, ille non expo-
net iniquitatem super inimicos; ubi cura
exhibite se medicis asserunt, ubi saluti
eorum providetur, non exprimunt sed
quandam asperitatem asserere. Et cum
istud nisi quia ut ait sapiens piger
difficile corrigitur. Si enim ethiops
mutare potest pellem suam ita piger
benefacere. Et nesciunt nisi ~~malefacere~~
maledicere detrahere male agere aut
loqui. Et quamvis omnis beneficiati de-
beant gratiam pro gratia reddere, in medio
tamen ipsorum succrevit multimodum
per invidiam, in medio per superbiam inspirata
per pravitatem ambitionem, per magnifi-
centie dilatationem, per iram et indi-
gnationem, per gentis vel nationis despectu
~~mud~~ multimodum per inadvertentiam, et
quandam insensibilitatem, in medio per ipsorum
utilitatem eorum per gratiam rependunt, vel
saltim remissi gratie sibi facte non
dignantur. Unde ipsorum quemadmodum sic
tunc sui ipsius princeps oblitus est
Ioseph interpretis sui qui liberatus eum
de carcere et crastino honori pristino re-
stituit. Gen. xl°. Dic nonnulli mise-
riis et calamitatibus afflicti, multa et
multimodum magnalia si quis per tres suas
periculibus interponat promittunt liberati,
id nolunt liberatura remissi et
ultimam necata per bonis retribuere
si noluit bona dare pro bonis per in
bidiam nec quod quidem dolum vel ma-
lum pro gratia rependunt patet. Gen.
xxxj° ubi licet dux Iudinoche Do-
mini Laban ad mittere Iacob multis
fallaciis et multiplicibus modis voluit eum
fallere, quanto magis tamen valebat illi
mercedem mutando illudere, tanto magis
debebat eum in rerum substantia profecisse.
Sic non multi quamvis utiles sibi fore
sapientes cognoscunt, et quod in mul-
toribus periculis melior est sapientia quam
arma bellica ut ait sapiens, vide-
tes tamen ipsos in facina vel rerum copia
ditescere cupiunt, ut etiam sapientia lon-
ge abesset. Quibus ipsi tamen ipsi et
non alii coram principibus et prelatis
refulgeret. Sed non mirum quia filii
hominum diligentes iniquitatem et querentes
mendacium, domum domui, agrum agro
cumulant, quasi soli terram inhabitare
deberent in eternum. Sed non est ita quia
preterit figura huius mundi ut ait
apostolus, ipse quasi mundus cito transibit
et concupiscentia eius. Et ante per in-
sipientia quis non reddat gratiam
ingratitudo. Exo. xxxij ubi legitur
quod videns populus quod Moyses quadraginta
diebus et noctibus in monte coram
domino moraretur, quasi moram faceret
ibi diutinam, dixit ad Aaron fac
nobis deos, ~~et te~~ quam cito per
insipientiam obliviscebantur que ac-
ceperant beneficiorum dei. Sic sunt non
multi qui si pastores suos aut
prelati prodes sive reges ad tempus
absentes se absentaverint, mox aut tem-
poralibus inveniunt, aut moram
protendere ignari cupiunt tempus regnare
et quasi linguas nedum in ipsos
insultant. Moyses quippe sicut in
monte intendebat ut legem dei
reciperet, et peracto ipso ne deleretur
populum abstulit precibus iniquitates, aut
dimitte hanc ipsis noxam aut
dele me de libro vite quem
meo scripsisti. Ipsius tamen ille insipiens

recepit gloriosus in oculis prelatorum ad
ydola descripsit nec laborem principis
inceperit spiritum perceperunt | Sic sepius
rex aut princeps sine quocumque [illegible]
iterum vel prelatus et si capellanum suum
constituit apud proximum ut compleat domus
quam nichilominus tamen videres et sunt [illegible]
sine vitare facti esse modum ipsum
assenciunt | Item iiii xi legitur quod
filiis istis iactabat in cedon optimum
sine labore de celo datum | flebat
cum diceretur quibus dabit adhuc
secundum carnes | sic non nulli usque
dei sepius refecti manducaverunt pusillo
et scripturam mallent ut verbum dei
prius a fidelibus audiret | ut sic
infusum ~~sublimaret~~ de aliis honorem licencius
infunderet | Sed renata collectabilius
et prudencie et gravitate in die domini
et scienti iudicii dua cum tu quo est
sancti de verbo dei | Sed quia pre [illegible]
patrum ambicionem nedum quibus non
reddunt gratiam digna sed odium patet
ii regum xv | ubi perpetua david rex
nominatur absolon et ei pepercit |
constituendum quod committat | In
[illegible] absolon contra preg
suum cupiens solus regnare | Ecce
qualis gratiis ingratitudo | absolon |
morte magis | dignus est | gracie
constitutus ipse tamen ambicione pre
patrum celatum | ut sedem regni con
scenderet in morte patris sui non
metuit machinari | Sicut multi
adeo sunt pusilli | quod quod beneficia
ab aliis ceperunt victi tamen libidine
dominandi aut ferro aut veneno
ipsos interimunt vel occidi procurant
| et hii sunt traditores contra [illegible]
sunt hii magistri [illegible]
et ingratitudinis quod quis non reddit
gratiam pro gratia | patet iiii regum xxix ubi
legitur | quod duos sublimavit [illegible]
super x tribus | ipse tamen timens ne si
[illegible] secundum legem dei vivere regnum

suum cuperet | dixit populi [illegible] di
et ydolis similes fecit | Hic est nominatissimus
peccator in scripturis | qui sepius commemoratur
quod peccare fecit israel | Sic nonnulli sunt domini
tunc non timentes quantacumque multitudo per
eat animarum | quecumque scandala inde sequantur
dummodo dominia prelacionis principatus
aut regna possideant | non attento quod qui
[illegible] invenit [illegible]
[illegible] | Sunt enim aliqui qui quamvis
nonnullos in civitatibus suis aut villis
tamen deo ~~[illegible]~~ et lege christi vivere
[illegible] fecit | ut in eis minime [illegible]
aut questum | ipsos arguit peccatum non
sinunt | et quasi prohibent ne vita ipsorum
per ipsa mordeatur | nec ponderant quod si
[illegible] et consencientes digni sunt morte
multomagis auctoritates malorum | et
quam cleros plus diligunt pecuniam quam
animam sanguine christi redemptam | contingit
ut istum [illegible] illa amittat | Patet autem
hec iram et indignacionem quibus licet
[illegible] malum infundit | patet
i regum xviii | ubi audies sine [illegible]
victoriam david [illegible] | invidia
[illegible] et displicuit in oculis suis
[illegible] quibus cum in [illegible] ~~[illegible]~~ erat
primo | quibus cum in milibus [illegible] david si
[illegible] egrediens et ingrediens et pre
[illegible] | [illegible] ad imperium regis | Sic tamen
gratiam [illegible] apud saul invenire debuit
[illegible] capitale odium [illegible]
amplius | [illegible] et si agunt nonnulli [illegible]
| Sic in medio et si [illegible]
publica ad [illegible]
[illegible] utilis | hec quod [illegible] laudibus
apud attollunt | Sic tamen ipsorum gloria
incipit angeli | ibi [illegible]
incipit [illegible] subiecti | quod dum
cum [illegible] latet [illegible] | Odio autem
[illegible] | sed postquam super
candelabrum [illegible] lucere ponitur | Sic
[illegible] lucere valeat [illegible]
tenebris [illegible] gravius lucem
[illegible] sustinet | et obviat [illegible]
si aliter nequiunt saltem in perpetua
sinistra fedare vel saltem operire
machinantur | Sed quod hec genera vel
[illegible] non [illegible]
[illegible] sed malum | patet

in machabeorum xij ubi legitur | quod misit ionathas
fortes viros qui habitabant de medium
post tamen alienauit se demetrius a ionatha
et non retribuit eum in beneficia que sibi tri-
buerat et vexabat eum valde | Item
liberatum amore in libertatis ut contig-
war conpungit | sic nonnulli reperiuntur qui
quamuis pastinis igni aliquam pascunt
more tamen iudaeorum illam retribucionem suis
reddunt principibus | quia mus in pera et
ignis in gremio suis reddere hospitibus
consueuerunt | Et sunt alii qui altius
gannes linguam cupiunt semper flabello
pedum suorum subicere | ut teneant alias
quam sue nationis fore meliores | et
hij minus i tanta ~~occupant~~ merito con-
pant superbiam | ut si eis esset possibile de-
lerent alios | soli totam terram cupiunt
occupare | insensati non nouerunt | quod terre
occupatorem pessimam ut ait ecclesiastes dedit
deus filiis hominum | ut credentes apud se
esse prudentes stulti fiant | distant quoque
unitatem et amorem cum aliis tene-
re gente aliqua in quantum patrem cum
eis retinet in futurum | omnes enim homines
ab uno creatore et ab uno creato principio
quia ab uno patre sumpserunt originem
omnes de uno et eodem luto sunt | iuxta
quod in libro iob legitur | et me et te fecit deus
cum enim est melior in quantum homo | ytalicus
teutonico | et teutonicus sclauo | scla-
uus ruthenis uel gentili | non utique
cum unus gente fidelis in fide fuerit
est persona altera alterius gentis | non
utique | in veritate inquit petrus apostolus
prout in actibus eius continetur legitur | comperi
quod non est personarum acceptor deus sed
in omni gente qui timet deum acceptus
est illi | Sed quod pro in aduersitate et quadam
insensibilitate quas negligit gratus
esse | capitulo iudicum ubi legitur | quod angelus
domini corripuit filios israel remunerantes
eis beneficia collata et tamen abusi sunt
tot beneficiis | fedus inperunt quod pe-
pigerant cum deo | et transgressi
erant eius mandata | in sensibilitatem

operum et diuiciam cordis incurrauit |
Sic nonnulli per vnditate sponse quo-
nis beneficia sunt eis multiplicata
collata | sed tamen esset quasi insensata
sunt et erit beneficia sua recompensare | et quamquam id
debitum esse quod egere pertendunt | in modo
quamquam diuagantia excogitauit esset si
per sanctitatem assumunt | aut quod non negati
beneficia ipsis conferunt | propter quod ad actiones
gratiarum non assurgunt | que inditus indu-
ci anima | si quis inuenitur ut bos uel
asinus beneficium agnoscit | et cui liquet
sit irracionale prout pre alludit | Ego
non vndis beneficiorum benefactorem suum
minime recognoscit | ut certitudine
ad quam virtute domini seu beneficii est
publice obligatum reperit | quippe si
deum proprius in benefactor et creator
tenetur ad omnibus beneficiis nobis gra-
tuite collatis exigit | et districte
requirit | aliogen pena dampni et
eterni incendii comminatur | sic et omnis
benefactor gratitudine exigit ab illo
qui recipiendo beneficium factum ad esse
eo inferior est factus | confirmo | quod pro questum
utilitate quis sit immemor accepti
beneficii | patet actuum xv ubi per quandam
ancillam phitonissam paulus captus
spiritum malum eicit magistri dolebant
et dolebant de questu amisso quamquam
gauderent de demonio expulso | Sic
nonnulli sunt quidem ab aliquibus pro eis
et aut amicorum suorum uel cor-
porum spiritum spiritus malus eicit
tantum sanant | eo quod deinceps non eos
peniteant | de funeris de anulis nuntiis
peregrinis aut aliis amatoriis utebantur
dicit sit eos ydolatrie filio demoni | qui
gaudent de sic obsessis ab eius
corporibus | et de solutis exsultant | et
quamuis talibus diuisis sepius in
tabulam indicem | nichilominus tamen data
i sensu reprobum magis diligunt
tenebras quam lucem | sed non mirum
quia plus difficile corrigitur | Igitur
crudelissimi ingratitude data teneatis
| pensate beneficia benefactorum quorumque

et si forsitan ignorancia prevaricatus ipsi=
tate universo mundi et temporalitate si in eo
est aliquid quod non conformat homini | Omnis
quippe natura rerum naturam ad hunc finem
cursu suo dirigit ut obsequijs humanis
famuletur et utilitati deserviat | Ipsius
oblectamentis parit et usibus eius afflu=
enciam indeficiente accrevit | Hoc
celum hoc terra | hoc aer | hoc maria cum
cuius que in ipsis sunt explere non cessant
| Hunc deinde temporum annuis innova=
cionibus redivivis perhibens | antiqua
innovans | dilapsa reformans | con-
sumpta restaurans | pastu perpetuo
sub ministrat | Considera quomodo homo ce=
teralice presertim lucens plus alijs crea-
turis quod deus dedit tibi esse pre-
ius esse | dedit pulcrum esse | ut ad se
trahet per similitudinem quam eciam ad se
trahit per dilectionem | dedit sentire | dedit
vivere | in genere racionali | Cerne
quam multe generaciones abiectas pre-
terit | que omnes sine agnicione re-
di | et pro redempcione sanguinis ihesu
christi in instituto sempiterno dilapse
sunt | quando multe sunt que deum
verum non agnoverunt | tibi tamen dedit
se per fidem agnoscere | numquid eum
sapiencior | numquid eo fortior | aut
nobilior vel ditior fuisti | qui hanc
graciam pre omnibus illis ~~fortiter~~ specialiter
sortiri meruisti | dedit tibi preterea
sensum capacem | intellectum facilem
| memoriam tenacem | efficaciam in ope-
re | graciam in conversacione | provectum in studijs
| profectum in temporalibus | solamen in ad-
versis | cautelam in prosperis | quo videbaris
quasi consumptus | qui dilexit te statim
liberavit te | quo errasti reduxit te
| quo ignorasti docuit te | quo peccasti
compungit te | quo contristatus fuisti
consolatus est te | quo cecidisti erexit
te | quo stetisti tenuit te | quocumque te
vertisti non dereliquit te | et omnium quasi
~~sit~~ oblitus sit omnium ut tibi soli va=
caret possit | semper presenciam suam

tibi exhibet | semper offert | ubi cumque fueris
non abe recedit | quocumque te vertis non te
deserit | quid egeris pariter assistit | in
sempiternum manebis si tamen in illo per
serviens ad gaudium eternum ~~ne~~ re=
quiras non surget | surge ergo utique
dormiens saltem paululum dormitabis
| Nunc itaque homo revolueris hec et alia
que tibi deus contulit beneficia caritatis
| dilige illum qui prior te dilexit | Et quod
si magnum reputas quod deus dedit esse
vivere et sentire | reputa maius quod dedit
tibi res creatas intelligere | longe plus
quod dedit se tibi cognoscere | cogita quod
in periculis constitutum eruit eripuit | vel
umquam petis veniam petivit cum tibi
miserto ne in morte obdormires affui=
sset | oblitus eras eius ipse te ad mo=
nuit ut reminisceris eius | aversum te
revocavit | venientem ad se benigne
suscepit | penitenti non petenti condonavit
graciam misericordie indulsit | committere
peccata volentem te terruit | aut oppor=
tunitatem peccandi subtraxit | proicere
in infernum quando celum eo tremeret
angeli et omnes celestes potestates non
contribuisti | ipse tamen non permisit quod terra
te absorberet | aut ignis accensione cum=
bureret | aer corrumperet | aqua submergeret
| sed paciens ut penitenciam ageres ex-
pectavit | potuit quippe dictum tibi
dicere nolo nec debeo te amplius
sustinere | quia tu deum offendisti omnem
creaturam quem te exacerbasti creatorem tuum
non timuisti peccando ledere et in eos
displicencia afferre | deus quia pater te
suus est genitus et vivus | semel te operat
sub potestati manuum | Ecce aliud non re-
volue quod redemit te non auro | neque
argento sed suo sanguine precioso | redempto
refecto saluberrimo corporis et sanguinis
sui pluries cibavit | et tercio usque ad
consummacionem seculi manere proponit
| Tanto si premunis in eo usque in fine
nunc hoc videtur ipsius quam melior
est dies una atria tua super milia | leva
oculos tuos in celestes et contemplare

que sunt grandia quis status que iocun-
ditas / qualis exultacio / quanta securitas
quam super sufficiens societas et ubertas
in domo dei / quam dilecta tabernacula
domini / quam leta et ioconda societas
ad quam te creauit / certum est quod non re-
creatum vocauit / vacuum exspectat / immo
talia qualia oculus non vidit nec auris
audiuit nec in cor hominis ascendit que
preparauit deus diligentibus se et c. Summa de
remedio ad tollendum occupaciones in peccato

xxix

Abhominacio domini est omnis illusor.
Prov. Si quis sancta consilia et
opera filiorum hominum respicienti corde
diiudicat / propter gratiam mundi et delectacionem
pravitatis quoque in malo et vanitate
qua laborat omnis homo vincitur / virum
de mille virum vnum inueniet / et mulierem
de milibus feminis vnam inveniet que non
ponat vel faciat sibi occupaciones in
peccatis / omnis enim qui cadit ut in pluribus
aut infirmitati seu fragilitati quod se ita ha-
beat / aut vehemencia temptacionis in-
ducat / aut societate malorum quasi sit
inuitus fuit / aut carnis declinare non
pateat allegat / aut se timore coactum
ubi timor non cadit asserit / cum potius
omnia nulla pati quam debeat quam
nullo consentire / aut id non reputat quod
apertum dicat / vel se ad hoc inductum pallium
false pretendit / aut maiores id egisse
et absque exemplo prauitatis se corrup-
tum fuisse demonstrat / aut se malefi-
ciatum sic quod vinctum maleficiis phitonum
nigromanticorum / incantatorum vel similium /
tamen cum aliud ipsum cathenauit nisi
peccatorum frequencia et damnpnosa con-
suetudo / non tamen se fuisse docet
iniquitate qua dampnabiliter incepit
perseuerare fecisset / meruit / aut isto modo
avis patris et ~~[illegible]~~ tritauus
contigisse fuctum et tentum / et quod tanti
multitudine de qua non est verisimile quod
sit prius in memoria sue salutis id ne-
glexisse fuasse asseverit / aut quod
asserit magnatorum id esse de etate et
in iure innuendo simulatum non attentum

quod impartum non est inductum ut esset
iniquitatem vincturum et quod dicat ipsos
in multis promissis excedere fidem / in
terra tibi vero multi deceperunt / impia
et promissis que sunt adimpleri invera
gratia tenendum / dulcit / Et hec tamen
idem quem ut dicit beatus Gregorius libro xxxij
moralium / de statum genus hominum vicium
est libendi peccatum committere et commissa
negando abscondere / et ut occumplant
dicam / sunt nonnulli qui dicunt aliqua
non quesiuimus / amissis tamen rebus non bus
iocunde perfruimur / et quamuis digna
misericordie reliquere non agimus / nulla
in presens peccata non nimia / nam
fuisse committimus / nec quecumque vi vel
calumpnia exegimus quod a parentibus iure
nunc hereditatis possidemus recepimus
vel quod laboribus sine in gemitis nostris seu
studiis quibusque honeste acquesiuimus
hoc sine reprehensione possidemus tamen ipse
superius non inspexit precientes delectabiles
corporibus impendimus / Sed hos diues
ille qui induebatur bysso et epulabatur
cottidie splendide alto iusticie vicium
peccatis iungeat / que pro hac nichil
vultrix ingehenna suscepit / non ob hoc
utique quod aliena rapuerit sed quia in
deum adeo timorem deus non gerit et eis
ab ipsis esset / Sunt alij qui peccata
quoque nepharidissima committunt / dum
super huius deprehendunt / aut ad confessorem
primariam accedunt fragilitatem allegant
aut quod dyabolus eos in duxit in occupacionem
sui vel attenuacionem culpe pretendunt sa-
tan sequidem est omnis homo fragile
quod ad peccandum / eo quod omnis eius
prona ad malum / non est tamen aliquis tam
fragilis quin pro libertate arbitrij sui
fultus gratia dei que nemini abscondere
nisi valenti / peccato cuilibet resistere posset
nam si ut ait Seneca in epistolis /
Omnis diu infra spacium a principio
usque in finem / si nolumus / nullo pas-
simus declinare / aliquin si fragi-
litas quecumque ad peccatum impelleret / nec
libertas ad utrumque arbitrij esset / nullum
esset homini peccatum / nam si ego malicia
procede videtur / pro suis de fragilitate

digne assumpsisses. In paucis igitur
dignetur oculi qui aspiciunt flagitiis sunt,
quia non flagitiis sed animi tui li-
bertas placuit, cum tibi prius volui in
luto lascivie volutabro, qui delectare
in domino Ihesu Christo. Quis namque impulit te
ad peccandum, an corpus? Certe non, quia
ductum est prius ad hec quam carnis motus
perstringeret. An diabolus? Certe non. Nam
suggerere volitando et fallendo potest,
compellere autem te ad agendum malum non
potest. Sunt alii qui dicunt: tot sollici-
tationes habui, tam dulcibus
iam affectibus rogando, iam promis-
sis fallacibus, iam auris et muneribus,
quod subito fugere non potui. Qui perissent
hec fallunt. Nam si vir dulcis aut
delectabilis aspectu allicere te cepit
ad amandum primum amore carnali,
cum iam ut audires vel videres iterasti,
hec iterari placuit. Hec igitur persequens
placuit inter pactum verecundia descit
velociter, et si tibi quidpiam subsidium
promisit, tum tam leviter dimisisti
deo amore amatissimo ad humanum
declinasti. Tunc placere debuisti sponso
si oculos sunt. Nunc sic debuisti,
quod angelus sathane se sepius transfigurat
in angelum lucis. Tunc considerare de-
buisti quid sibi voluit ille promissio
et de auris muneribus et anulis. Nunc
perpendere non debebas quale esset
tibi dotum non potuit aut sic illa
digna, nunquam propter sanitatem vel religionem
vite, sed causa nimia et amori sunt
concordia sponsorum. Ac sic si hec
decepisti sponso tibi corpori adap-
tata, an forte propter substantie quia
pauper forsitan es temeritate. Si sic
mendicitas carpis ab fraude debuit non
carnalis victu misterii non delectatio
corporis exquisita. Frequentia generosi
an forsitan quia forum prætereo
filiabus horum sponsum, sic iam for-
et pulcritudine tua carnem dei expu-
gnare in signum(?) reduxisti. Iam captivitati

sathane potestati sathane tradidisti. Primo et
te captivitati eius submisisti. Vanis et
inepta quot ambulas hec fatua vel pulchre
quesitus, tot hec idola, cum quibus etiam
si non tangaris in carne fornicaris. An for-
tasse vocari te dulcem innumeris copias
ut tamquam amabilis a pluribus haberis,
sed certe si plures amas meretrix es. Iam
cum multorum libidini pulchrum aspectu vel
tactu pates, et parum quod ad unum amandum
dumtaxat cum declinans adultera es. Nam
miserorum pravitate mentem et animam tuam
contrivisti. Sic amando dissumpsisti. Sunt
etiam insuper mulieres prave quarum
animus non est ut viris etiam non solis
mentem placeant, et aput eos decore
vel formose prodiantur. Laborant quomodo
amicum quem admirentur, crines
tinguendo, ungentis faciem ungendo
aut fuco fucando, querunt vestium al-
titudinem, augmentant longitudinem, propter
hoc solo ut viris placere videantur,
que si presponsis etiam quos ducturi sunt
vel maritis quibus lege coniugali iuncte
sunt id agerent, non esset quod reciperent. Sunt
sicut cum tali homine in artificio dei
et ornat permittitur uxor vestibus statui
competentibus ne marito vilescat, que
talibus qui altercant vel deserunt nam
nisi lividitas sit, que tamen possit
ab fraudis. Sicut est quod ait Augustinus ad possibilem(?) — poss. fuerat
et presidio fucare figmentis quibus vir
decundum appareat adulterina est fallacia
qua non dubito quod ipsos maritos se non
nolle decipi, quibus solo permittendi
sunt femine ornari, non sedem veniam
non sedem imperio de superbie vel ultra
suptarie. Sicut dicit Ambrosius in exameron:
Deles, mulier, picturam dei, si vultum tuum materiali
candore oblinias. Noli tollere pic-
turam dei et assumere picturam meretricis.
Illa pictura vera est, non decoris fraudis,
non simplex. Fallit decipit ut neque illi
placeas cui placere desideras, qui intelli-
git alienum non tuum sed alienum esse. Sicut ille
falluntur qui virgines seu mulieres
qui fallunt alios et falluntur. Nam
et aut hec ipsa quo placere desiderant

auditoribus displicent aut si placent
eis auctori suo displicent qui videt
opus suum delectum. Nec mirum quia si artifex
quispiam indignatur cum videt opus
suum adulteratum, quanto magis ille est dignus
odio qui adulterat opus dei cum hunc
errorem committit. Non cum pro nimio contemptu
eius est ut putes quod melius te pingat
homo quam deus. Sed dicit aliquis
mundi: eo fuerit [illegible] turpitudinem
nec ad hoc curo faciem meam ut quis
ad amandum me in [illegible]. Sed tamen
ne inter alias ac quasi [illegible] videtur
despecta. Sed audi quid contra [illegible]
te indicas te negasse. Sequitur enim. Non
vis sputari nec fieri quasi ab-
iecta, igitur vis reputari sicut una ex
illis. Et sic quasi una ex stultis mulieribus
facta es. Velle igitur contemptam im-
perfectam. Noli pingendo faciem velle
placere homini. Nam dicit apostolus: qui hominibus
placent confusi sunt quia deus sprevit eos.
Sed dicit aliquis: nonne permittitur mihi
ut faciem meam lavem aut manum ne
sordes intuentium affectus offendant?
Sic si quid addis non ut diligaris sed ne
ledaris ab aliis, ut apostolus in pectore. Nam
sicut [illegible] lavacrum corporis afficit, ita
sicut [illegible] [illegible] corrumpitur
faciem meam. Audi itaque filia et inclina aurem
[illegible] ne illudas decenti. Abhominaci-
onem [illegible] illusori [illegible]
[illegible] ab aliis [illegible] [illegible]
quid [illegible] [illegible] [illegible]
nam faciem suam in similibus [illegible]
[illegible] habet et [illegible] [illegible]
[illegible] sed [illegible] ~~pluribus [illegible]~~ [illegible]
[illegible] similitudinis [illegible]. Non mirum [illegible]
quod faciem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Sed adhuc dicit
[illegible] quam [illegible] [illegible] femine
et [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] ubi [illegible] laborat
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] aut

[illegible] [illegible] deus [illegible] qui est [illegible]
[illegible] etiam tanti [illegible] [illegible]
[illegible]. Alius cum [illegible] non est si
peccatum [illegible] nunc penitenti et committe-
[illegible]. Nec [illegible] quispiam
in penis inferni [illegible] dampnatorum
quia [illegible] minus ardebunt qui cum multis
ardebunt. Et quamvis in penis corporis
[illegible] a [illegible] sic in [illegible]
sit [illegible] ut videtur eis [illegible]
[illegible] penitentes ut dicit vulgata [illegible]
ibi tamen tanta pena erit dampnatorum
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fuit [illegible] multitudo nisi cum
[illegible] [illegible] sibi [illegible] fratres
[illegible] et pena [illegible] [illegible]
nequaquam ut lazarus mittetur ad
eos si forsitan penitentie et non
venient ad locum [illegible] tormentorum
[illegible] adhuc [illegible] dicit ap[ostolus]
[illegible] debile quod si [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Et placeat
viro meo non alteri. Non cum [illegible]
[illegible] et peccatum cum [illegible] [illegible]
ut aliquem [illegible]. [illegible] si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Nonne sicut
per medicinam quam [illegible] [illegible]
lepram sine [illegible] a facie mea [illegible]
ita [illegible] et maculas [illegible]
[illegible]. Non videtur quod [illegible]
[illegible] sit [illegible]. Cum [illegible] [illegible]
~~et [illegible]~~ [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
caput [illegible]. [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] se [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
sed [illegible] apud deum [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Non [illegible] quod cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quasi
[illegible] per medicamenta [illegible] [illegible]
[illegible] si debilis est ut [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] sed noli aliena tibi quasi

qua fraudulent et cum vanitate quibus
credis attribue. Enim quippe multitudo
et longitudo non leviter [illegible] sed
publicatum. Ornatus non [illegible] est publicatus
castitatis. Sermonis veritatis. Verecundus aspectus
humilis incessus. [illegible] non [illegible]
saltum quam amictus. Primus tamen magna
in cautela sed breuis affatus. In verbis
veritas in ore puritas. In tota conversatione
morum gravitas et honestas. Quod
si tibi cum omnibus alicuius fratre ne-
tibi eveniat [illegible] quandam annalium
mundi legitur evenisse. De quadam muliere
duo [illegible] introductum de variis
que tingendo et ornando omnibus
diu vivere intendebat et apparuit
cuidam per noctem pectinatus crines
et ornatus. cui et dixit quod illa
pectinatio fuit in tollerabilis [illegible]
et quod pectes ipsam in inferno pau-
deris tam cruciabat et deprimebat
in tollerabiliter. Qua apparitione placuit
[illegible] [illegible] insinuare. quam pictura
et curiositas in predictis ornatibus quibus
[illegible] [illegible] [illegible]. Denuo
dicit et [illegible] casu non aliud venien-
tibus [illegible]. si id fiat idem ne
malo suo ~~[illegible]~~ quicquid igno-
minie sit reddatur. aut si ligno ut proprio
augmentum habeat id tollerari potest. Tu igitur
[illegible] [illegible]. quae facis. si pro
pulchritudine fiat laudis finis malus
reddit actum malum. si pro decipiendum et
id manifeste malum. Si pro marito
suum vel adulterium. Si pro suum sponso
vel in superbiam [illegible]. [illegible] cum
[illegible] et [illegible] sine tandem
[illegible] iusto vel iniusto. Et de
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] habeas illu-
quod sordes abluit [illegible] et [illegible]
sit se ut marito placeat non alteri
ut suam [illegible] velaret [illegible]
[illegible] sed [illegible] solo [illegible]
Sic [illegible] illud evangelium
ad [illegible]. [illegible] caput tuum oleo et
faciem lava ne videaris hominibus

[illegible]. quidam a [illegible] mulieribus nec
[illegible] quando ad usum [illegible] est ad [illegible]-
[illegible] [illegible]. multa cum [illegible]
[illegible] legis mosayce que modo non licent
sunt tunc [illegible] patet que magis [illegible]
[illegible] quam [illegible] alie [illegible] que
non licent alibi quia [illegible] de [illegible]-
[illegible]. Sunt [illegible] [illegible] vel [illegible]
quibus [illegible] temporali [illegible] [illegible]
reddere quod debes. dicit non [illegible] [illegible]
et per subtrahendo vel [illegible] [illegible]
[illegible] aliena. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Si aut ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
possessiones [illegible]. [illegible] reddere quod debes
respondet quod familiam [illegible] habet quam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] quod [illegible]
est id per [illegible] [illegible] [illegible] ipsius [illegible]
[illegible] quod [illegible] simulata non
vera si reddere [illegible] vel [illegible] potest
non reddit. [illegible] familiam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cibus vesti vel
[illegible] in domi [illegible] [illegible]. Nempe non
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] sed et [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] et filios [illegible]
vendere vel cedere [illegible]. [illegible]
[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] a
sacerdote dimissi. [illegible] [illegible] [illegible]
posse [illegible] [illegible] allegabat
[illegible]. [illegible] quippe non dimittitur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel
subtractum. Nunc [illegible] multi [illegible]
qui [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] quod [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible]. Si [illegible] festum [illegible]
[illegible] qui [illegible] tunc ad [illegible] vel alibi
dirigunt [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
quod [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] magis quam
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] magis
[illegible] [illegible] est [illegible]. qui [illegible] corpus et [illegible]
[illegible] in [illegible]. aut [illegible] [illegible]
quod aliis diebus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. et [illegible] ligna
[illegible] vel alia [illegible]. ut [illegible] [illegible]
[illegible]. sed non [illegible] [illegible]
[illegible] dies dominica seu festa quevis
alia sit [illegible] vel [illegible] in statuta

Redde

In festo ad [illegible]
qui [illegible]

ut quis tunc laboribus intendat / sed
ut deo vacet ac psalmis ymnis divinis
et sanctis precibus interpellet / Et si arguntur
cur vilissime diebus festis et specialiter diebus
dominicis missarum solempniis non sint / alle-
gant quod male calciati vel vestiti consistunt
/ ad tabernas veniunt vel civitates peregrinos
nec corpus accedunt / frigora sustinent
ventis se opponunt et ymbribus / et
maiore si ad domus spiritualibus dignius / quia
quando ad ecclesias solent si velint venire
non possunt / Hec autem adeo quia mala
simplicitatis et periculosa ignorancia in-
ductus / parum de deo cognoscit ut invisi-
bilia que sunt spiritualia aliquibus deo inesse
involuit / Cum tamen melior sit corpore quia
de anima / plus de terrenis quam de eternis
/ sed cum sancta terram se cottidie accipiat
ibi non nisi de terra loquitur et de terra me-
ditatur / Est igitur salubre modicis confluen-
tibus / ut ecclesias visitent / ibi enim docetur quod sit
agendum et quid fugiendum / ibi confitentur peccata
in dei noticia / ibi peccata abluere [illegible]
/ ibi placacia mortis confitentur / ibi merentur
indulgenciam pene debite peccatis vel preteritis
[illegible] / ibi corpus christi communicatur / ibi ora-
cio / ibi [illegible] / et dignum in [illegible]
tate [illegible] / et dignum in veri-
/ Sunt eciam sacerdotes quorum significacionem
arguitur quare vilissime divinis in
tendit dicit de [illegible] non possunt
/ oportet autem [illegible] de celo sibi devocionem
diligencia non habeat / sunt ignavis
quod [illegible] non fiat quod [illegible]
quod [illegible] negligenti et tepide committit /
/ sunt [illegible] deus [illegible] quam melius
/ non [illegible] vita [illegible]
melius in hac vita [illegible]
eis dicat [illegible] / petite et accipietis
pulsate et aperietur vobis / tolle igitur
[illegible] sacerdos [illegible]
[illegible] est sacerdocium [illegible] ac-
cipienti / talentum recepisti operis / ne forte
si defossum teneris subtractum / ligatis
manibus et pedibus proiciaris in tenebras
exteriores / ubi erit fletus et stridor den-
tium et amplius non poteris operari / Si enim
es sacerdos sis sanctus et in manibus
et afferas deo [illegible] hostiam placatam

ubi vivus et mortuus [illegible] / Noscu-
nt te posse dispositus ad divina
[illegible] vivos et mortuos
[illegible] / Qui vero autem te depravi
potest apud iustum iudicem querela / qui
[illegible] patrimonii [illegible]
[illegible] / purga
[illegible] penitudine animam tuam / ut digne
afferas hostiam inmaculatam / Sed dicit
[illegible] / magnus homo est angelus
ut [illegible] tam altissimo sacramento [illegible]
intendere / et [illegible] accipi-
[illegible] dampnacionis si minus
bene se [illegible] et ut [illegible]
[illegible] venerabilis sacramenti
[illegible] / Dicit enim apostolus qui man-
ducat aut bibit indigne iudicium
sibi manducat et bibit / et ideo parum
[illegible] abstinendo quam tenue frequen-
tando / Qui dicit [illegible] sacerdos autem
est angelus [illegible] est [illegible] / Si enim
est homo est [illegible] et ita angelus / Labia
inquit dominus per malachiam prophetam sacerdotis
custodiunt scienciam et legem requirunt
ex ore eius quia angelus domini exercituum
est / Si non [illegible] et in [illegible]
et [illegible] / et ita [illegible] / Nonne
inquit christus / ego vos xii elegi et
unus ex vobis [illegible] est / [illegible]
magis periculum [illegible] male quis
in [illegible] / quam se [illegible]
[illegible] in quantum ad
dampnacionem [illegible] / pene in
[illegible] / [illegible]
[illegible] et in mortali peccato tractare [illegible]
/ [illegible] inquit seneca in libro de
remediis fortuitorum [illegible] / [illegible]
vel [illegible] / sic [illegible] quis id
[illegible] quod [illegible] debito non
impleat / sic se [illegible] sit vas ire de
[illegible] intromittat / Sed dicis
quis est qui dispositionem [illegible]
ad divina / cum [illegible] contingat
[illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] nisi dispositus
accedat / Contingit eciam sicut

negocijs occupatus aut alias necessarijs oc-
cupat vel laboribus fatigati et ideo non
oportet de necessitate sic sacrificio ut asseris
frequentari/ Ecce pulcrum occasionem pre-
tendit sed in sub hoc nimis velamine
querit occasiones inpetiis/ quis magis
legens scripturas sacras et intelliges id
negat/ quod in eodem puncto devocionis vel
uniformi devocione quis toto vite
sue tempore immo forsitan vix uno die
aut hora notabili esse non possit/ Ad
igitur quid non valet hodie ut heri
aut quod fortasse tot officia devocionis
hic non potest/ Attamen salutifero quo nichil
utilius sacrificio debeat abstinere/ non
utique/ Quia dicit unus qui copiosus est
in omnia sufficit devocioni quantacumque/ et
voluntas in bono stabilita cum ceteris
prestant celitus instituta/ Si non quem-
piam instituit conjungat sic virginitatem
pro nobilem mentis celebritudine susci-
piat illo die simulet abstineat/ Sic
si contingat eum devocione aliis tempus
quia aut mente vel sacra impeditus
reddit inhabilis aut alias devota
qualiacumque corpus abstineat/ et ame-
datam per condignam penitudinem actualiter
se disponat/ Sed dicunt prelati et
veritatibus studentes cellis intendere
debent frequenter non simplices sacerdotes
audi sed/ Quod quis te ut prelatus scholas
compulit vel in duxit/ Dicis nemo
Si ego placuit ullo sacerdotali placeat
officio sacerdotes/ Ordo quippe congruit
officio tuo/ Dum sic iis communes diuicias
querunt occasiones inpetit/ ut metuunt
quod abhominacio domino est omnis illusor
pauperum dicit/ Dives deo et animibus
vacet qui bonis temporalibus studeat/
Dives dicit quia magna bona cum
et eo placere illa habere ne occupato
luxurioso et in mundo sic carnali-
vincitur animo dicit/ Vocatum duxi
quod est cum ad coniugium in diffalubi =
lic inscituani et ideo non possum
venire/ Secularis dicit spiritualibus

tamquam abstractis secularis est dum sui non
nimis enim cum vel familiaris mee
cottidie gerere oportebat/ Spiritualis dicat michi
gerere aliorum et regimine est difficile/ quia
est status prelatorum et sacerdotum curatorum/ Co-
niugatus dicit alligatus sum uxori oportet
eciam quod sibi eciam contra legem dei
in aliquibus complaceam sic condescendam et
sic dimissus in me ipso/ qualiter spiritualibus
operacionibus intendam/ Virgo dicit quis
scit certas si mea fugere vel amatoria pre-
corum responderem/ plerum inveniuntur vane
conpunctiones ut multum virginum Heremi/
Vidua dicit tempore mariti sui conpunctas
delectacionis plurimque/ aut ete dicit tempore
mariti sui sed custodire viduitatem non
tempore quia custodia animi sui resoluta
Coniugatus dicit mitte procurare ad maritum
meum de more conveniunt et sic placere
iam illi iam isti cupiens sic seducta
Claus dicit caput meum heu debile
non possum pro tali patri ieiunijs intendere
quis potest vigilias noctis sustinere
sic multa sufficere incommoda ut ad
in feliciter inpericiis festo pertingat/ Sed
non valet corpus vacari sublimare et digna
ieiuniorum abstinencia castigare/ quomodo
dicit tam est in monasterio meo de
ordinacio quod vix tenuissima mensam
habere potuimus/ et vix vilissimo eciam
bene nutis porrigitur vestimento et ideo
spectacula me habere oportebat/ Quis timet
se proprium singulorum obtinere in communi
deficere/ cum sit virtus unita fortior est
se ipsa dispersa/ Aut dicit pauper est mania
sterilo et sic non potuit regularem observare
sed fallit quia ut ait venerabilis Beda
in suo compilacione pauci et minimis in
contenta est/ vel sic dicit/ prelati non tene-
bant observanciam regularem/ quod ergo ob
servare ipsam potuissem/ sed fallit nam
sic sanctorum inter malos degebant tam
nectis quam nam testamenti/ Stat ergo
dampnum omnis in uno cenobio sic vivi
nec est impossibile quamvis sit difficile
subinducendo prelato vel prioris sine sperans
ad instruendum quemvis salvari

//ta

Viduum

si non ad opinionem vel ad voluptatem /
sed ad nature necessitatem que modico suste-
tatur quibus vivere velit / Princeps autem
rex dicit omnia que sunt in regno meo
communi iure et ideo tamen ecclesie [illegible]
ventibus sic fructibus uti possunt / quibus
cum pascit gregem et de lacte eius non utitur
sed fallit / Sic quippe etiam ut defecit et
inimicus pacis dicit esse contra [illegible] / indicio
dat non est [illegible] sed iustitia libere [illegible] =
dibus iustitiam aliquam [illegible] iustitia vi =
debitur vel argento [illegible] et regibus
indicibus sufficientes [illegible] principatus
fulcimento et quia non celebrant aut pre-
senti ut videant ut episcopi ut singula
tractant ut clericorum prelati vel [illegible]
ecclesiis et usurpent que tibi debetur
/ Unde qui non
officium [illegible] dicitur [illegible] officium / Non qui non
gerit officium et distrahit ecclesiastico be =
neficio privilegio non evadit / Miles dicit
tantum potentiores et reges ac principes
predecessores fundaverunt ecclesias / et ideo
successores illorum uti bonis
suis [illegible] / Patronum cum si ipsi
ecclesie petunt fomentum debent [illegible]
[illegible] sed ius patroni
et patronum ecclesie / custodire
est dicere non proprium abstrahere / Iura ecclesiastica
res ecclesie non distrahere aut
defendere non decimas distrahere aut
[illegible] / Aut forsan dicat liber sum et
[illegible] libertas qua est militia [illegible]
[illegible] decimabo / sed fallitur nam
valet et [illegible] decimabo / sed fallit [illegible]
[illegible] tam [illegible] militia
omnis [illegible] legi est subiecta / sed decime sunt
domini legi [illegible] / sed decime est
[illegible] domini quod autem precipitur imperatori
precepto domini [illegible] / et ita non
et quod imperatori [illegible] decimas
est libertas in dando [illegible] decimas
dei unigeniti imperium universalis domini
sibi [illegible] / nec [illegible] dando / nam
sit [illegible] et episcopus qui est pro di-
[illegible] illam [illegible] ecclesia
[illegible] et [illegible] / qualiter miles sive
[illegible] et [illegible] possederunt
[illegible] et potestati sue subiectus
episcopus sit astrictus et potestati sue subiecit
[illegible] est ideo [illegible] qui pre-
testati [illegible] Christi
[illegible] potestati / [illegible] episcopus non
de [illegible] disposuit / dispositionem [illegible]
[illegible] / non tamen [illegible] disponat

ne falcem suam mittat in messem
alienam / maneat [illegible] in spiritualibus
ob [illegible] non auctoritatis impendi.
Et hinc est quod plerique milites dant
in [illegible] quod nolunt dare dei
facti / et quod non capit [illegible] / tollit differ-
[illegible] / [illegible] tam [illegible] quasi
sancte [illegible] in petris
[illegible] / [illegible] cum domini [illegible]
[illegible] in sanctis cordis dei
quesierunt / quem [illegible] quesierunt
[illegible] sic [illegible] et in futuro [illegible]
[illegible] digne [illegible]

Non contendas adversus hominem
frustra / cum ipse tibi nihil
mali fecerit [illegible] / Si non est
[illegible] suam adversus [illegible]
personam sine causa legitima contendere
[illegible] consilium [illegible] / [illegible]
[illegible] vel commune / [illegible]
[illegible] qui accipit gladium gladio peribit
[illegible] nec princeps in [illegible]
ut gladium accipiat quemadmodum [illegible]
[illegible] manifestans [illegible] ait ille
accipit gladium / qui nulla [illegible] vel
summa potestate iubente vel concedente in
sanguinem alterius armatur / qui non [illegible]
principis vel iudicis si [illegible]
vel [illegible] iustitie quam [illegible]
[illegible] publica gladio utitur
non ipse accipit gladium sed ab alio [illegible]
[illegible] utitur / Unde [illegible] pena non debetur
Et si [illegible] sanguinem [illegible]
cui ius id non concedit sine causa
contendit / [illegible] penam [illegible]
/ [illegible] si regni [illegible] vel
[illegible] / ibi cum singulis
/ Hic universalis pax [illegible] / ibi [illegible]
[illegible] publica in [illegible]
/ ibi [illegible] / Hic [illegible] / ibi [illegible]
homicidium / Hic in [illegible]
/ et [illegible] fornicationes [illegible]
rapine adulteria et diversa flagicia
quorum [illegible] qui contendit
adversus [illegible] vel [illegible] sine causa /
/ committit / quod [illegible] si reges /
principes / comites et barones [illegible]

faciunt inter iustum et iniustum bellum di-
ligenter distinguerent quibus per prophetam
dicitur Et nunc reges intelligite erudimini qui
iudicatis terram servite domino in timore et ex-
ultate ei cum tremore. Quia ad eum
propositum dicit Augustinus: Antequam bellum
inchoetur si iustum est vel non intelligite.
Si quid desideratis cognoscite de iusto vel
iniusto erudimini; ut Augustinus dicit si in-
iusta est corrigite. Servite domino in timore
quod est si ea que contra deum et iustitiam
sunt religiosa severitate prohibeatis
vel punitis seu distinguitis. Et exul-
tate ei cum tremore quod fiet si nec vos
pacis structores nec fortitudini vestre vic-
toriam sed divine clementie ascribatis.
Non ergo rex aut princeps absque legittima
causa ~~[illegible]~~ ad prelium consurgat
cum sibi deus et ius restiterit, aliquando
pendens que sibi spectat est, ratione gra-
vissima, et tamen grauiusque [illegible] cedes
iudicem vel dampnum fecit [illegible]
[illegible]. Omnes enim quondam bellatores illius
gigantice [illegible] ingenti sunt qui
fuerunt statura magni scientes bello
de quibus Baruch iij° dicit quod consumati
sunt et ad inferos descenderunt. Iustum
autem bellum quis esse intelligat. Ubi est
persona secularis non ecclesiastica cui [illegible]
licitum est humanum sanguinem effundere [illegible]
[illegible] ne clericus vel [illegible]. Si fiat
pro rebus repetendis vel [illegible] patrie
xxiij q. ij [illegible] si causa sit
legittima ut [illegible] propter utilitatem pugnetur
quatenus per pugnam pax [illegible] [illegible]
aut acquiratur xxiij q. j Noli. Si non
fiat propter odium aut ultionem vel cupiditatem
sed propter zelum legis divine propter caritatem
iustitiam et obedientiam xxiij q. j
Quid culpatur. Si fiat auctoritate ecclesie
presertim cum pugnatur pro fide aut auctoritate
principis cui [illegible] antiquitus ducibus
fuit concessa bellandi. Si et modernis
dummodo non bellent propter odium aut
propter cupiditatem aut desiderio [illegible]
[illegible]. Et cum ad iustitiam belli

requiritur quod sit persona secularis non dum persona
ecclesiastice, sacer bella que ad effusionem
sanguinis ordinantur, nimis [illegible] pati dum
[illegible] sanguinem [illegible] effundere, ut ape. [illegible]
tenetur [illegible] gentis alicuius [illegible]
[illegible] passio redemptionis
[illegible] est quod xps petro in persona episcoporum
et clericorum ait xxiij inquit Converte gla-
dium tuum in vaginam quasi dicat Apte
actenus tibi [illegible] [illegible] [illegible]
carnali gladio licuit persequi; de cetero
in signum paciencie debes gladium in va-
ginam condere. xxiij q. viij. Clerici licet
possunt episcopi et alii maiores de auctoritate
superioris bellis interesse, non tamen ut
ipsi pugnent sed ut iuste pugnantibus
suis exhortationibus absolutionibus et
[illegible] subvenire subveniant xxiij
q. viij hortamur. Ad iustum igitur
et ad iniustum bellum princeps et miles
catholicus distinguat et tamen auctoritate
iuris vel ~~[illegible]~~ hominis gladium assumat
et si non talis nullum est superiorem sicut est
rex sive imperator auctoritate propria si sub-
sit causa iusta potest ~~[illegible]~~ bellum indicere
tam contra subditos quam contra extraneos et
subditos suos dare auctoritatem bellandi
tam contra principem extraneum quam contra
subditos eius, et si id videt expedire
et causa subsit, nec tamen contra subditos
suos quamdiu parati sunt ~~[illegible]~~ in iuri-
ditione iustitia ministrare. Et [illegible] domino suo
dubius cum velit coram eo vel coram
suo iudice iuri stare. Si sit iudex non
[illegible] principem et in iniuriantem
si ~~[illegible]~~ rex [illegible] [illegible]
imperatorem vel [illegible] non apparet quod
[illegible] in forma iudicii
[illegible] super superiorem
[illegible] in bello [illegible] etiam in
iniuriam passus si iniuriator ei satisfacere
ad arbitrium bonorum virorum afferat sine
strepitu iudicii et de plano. Et [illegible] contra
[illegible] rebus repetendis et defensione
patrie sine auctoritate principis vel ecclesie
bello [illegible] secundum [illegible] Raimundum in
[illegible] et in [illegible] de rest.
spoli. [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

quadrimbz licet de iure naturali vim vi in
continenti repellere cum moderamine in
culpate tutele ut dicitur ius naturale quo
quod tamen civilitas negatur et pensanda
prout exigit ad qualitatem maiorem vel
minorem temporis tractu secundum Wilhelmum
Item si aliquis rex aut princeps collecto
exercitu terram alicuius intrat et accu
pat ibi castrum vel recipit predam si alius
non statim post congregato exercitu ut puta post
unum mensem vel duos menses vel
amplius ut sic castra liberet vel recuperet
predam imputabitur in continenti se defendere
vel tuendo ... his usque premissis prout ista
publica dicuntur. Quarto nota quod si quis bellat
tamen necessitate inevitabili pro-
pter defensionem patrie vel rebus re-
petendis quid quod capit ... sibi sunt
... restituere tenetur ut dicit ius gentium
xxiii q vii si de rebus. Quinto quod
quilibet ... vadens cum domino
suo in iusto bello si aliquid in guerra
quesivit restituere non tenetur. Sed de voluntate
domini sui illud licite retinere potest si tamen
clericus in bello iusto vadens cum domino
suo non a domino vel ab aliis quibus bellare
... capiendo vel pugnando
... iniusto ... restituere tenetur nam
cum talis clericus rem illam capiendo non
fecit suam illam sibi asserere non potest
et quod dominus non potuit ei auctoritatem
dare bellandi ita nec recipiendi licet
... talis ... possit de consensu
domini retinere. Quod tamen dominus consenciat iusto
bello durante nam in hoc casu providendum
esset ac si dominus ei rem illam dedisset.
Sexto quod si quis necessitate inevitabili in
iusto bello ... decedit ...
... homines interimat non peccat. Probatur
nam ... bellat iuste et ~~iuste~~ si
iuste ... Abraham quinque pugna-
vit contra reges ... plures quam
xxx reges stravit. David pugnator
erat qui nec ... peccatum bellando
sed ... fortitudinis et fidei
ac zeli quem habebant ad legem dei et

communem. Alioquin si principes catholici
in necessitate inevitabili pro rebus re-
petendis pro defensione patrie sine
... animi devotione in iusto bello
bellantes peccarent frustra gladium
accepissent. Ad quod cum sit gladius
principis in vagina ... iniquitatem ...
de republica ... eliminet et ex-
pellat et pacis emulos dissipet de-
struat vel compescat. Septimo quod quamvis
tempore belli iusti effractiones incendia
depopulaciones agrorum destructiones
vinearum aut similia mala adversariorum
vel hominum ... committantur non tenebi-
tur de illis que bona fide intulit a
quibus ... industriam et ...
... pugnando non potuit abs-
... animo grassandi et mali-
... cum alias posset
... fecisset ...
... dubium
... pro
defensione adversariorum sed ... et patria tenetur
... et ...
... tenebitur si alias providere
... Octavo quod movens
bellum iniustum ... tenetur de omnibus
dampnis per eum suos adversarios in-
... tenebitur de dampnis ab adversario
illatis. Nam cum talis iniuste dampna
... si ... sufficiat ...
qui ... dampni dat dampnum
... et ideo ... qui
contendit ad ... aut ...
... Oportet ...
... ad qualitatem ...
et ... iniuste illatum resti-
tui vel ... iusticie
satisfaciat in ... non
est ... Nono quod
non solum contra paganos sed eciam
contra ... potest quis bello iusti-
ciam ... nam sicud licet acquirere
per pugnam licet contra barbaros ita
contra ... xxiii q ... Decimo
potest quis sine auctoritate principis vel
ecclesie pro defensione patrie iniustum

bello moue) et q imperator dicit/ nulli
prius nobis iniustis atque inconsultis
quorum armorum mouendorum copia
committatur nisi absentante que uba po-
nitur in lege par. li. xix. C. Ut armorum
usus iniustis principe inscio sit/ prius
quippe nale est ut unusquisque se de-
fendat iniuste/ et uim aut uiolenciam
sibi pt inferat et cautus resistat/ sic
eum est esse in celatus irrationabilis
que ~~sunt~~ se sunt sunt tuentur et defen-
dunt/ et in odio in se facientes in mor-
dendo constringunt/ licet obstat quod
in bellis iniustis multa mala et in iua
flagicia committuntur/ absit enim ut ea
que bene ais agimus/ si pt uoluntatem
nram aliquid contra euenit nobis
debeat imputari xxiii. q. v. De
occidendis/ aliquis nullo posset age-
re aut alio/ quia forsitan timet ne
prouolatum ipsum occidet/ ut nullus ma-
lum de nequicia posset arguere/ ne
~~fe~~ fecisse peremptum continencium occi-
det/ sic nullus etia elemosinam faciet
ne alius ipsum de superbia argueret aut
nullus deuocionis opera faceret/ timens ne
forte ypocrita diceretur/ sic si pax conta-
ria nisi per bellum potest conformari bellandum
est/ etiam si multa per uoluntatem principis
bellatores committuntur et si forte quis dicat
non sunt facienda mala ut eueniat
bona xxiii. q. v. optatum/ igitur non
est bellandum cum sine malis multis
geri bellum non possit/ ut pax quod
est bonum acquiratur/ sed id non obstat
quoniam militare sine bellare non est
malum/ et licet in pluribus bellum
ad peccandum tunc flagicia et nephandis-
sima crimina committuntur id in iusto
bello non erit quia utile pro inutile
minime uiciatur de regulis iuris utile
li. vi./ Et si dicat ultimus in iustum est
ut peccato nocentes innocentes puniantur peccata
cum dicit paruos auctores tenere/ extra de
regulis que sunt auctoritate parte capituli
quesiuit/ non enim impedit iusticia

belli/ etiam si in ipso cedunt innocentes
quoniam Exo. xxxi. scribitur Ego sum deus zelo-
tes qui uisitans peccata patrum in filios usque
in terciam et quartam generacionem/ ubi pz
quod filii non peccantes puniuntur/ sic propter peccato
Achor qui regulam auream subtraxerat om-
nes puniti sunt Josue vii. propter Amalechitarum
/ alia eorum iussa sunt interfici/ quibus
quamuis Saul ~~et~~ pepercit audiuit quasi ariolandi
nescius/ quasi peccatum ariolandi est repugnare
et quasi scelus ydolatrie nolle acquiescere
i Reg. xvi./ propter Egiptiorum possessiones
eorum grandini tradite/ iumenta et primo-
genita eorum morte consumpta sunt Exo. vii.
et viii. capitulis propter peccata plebis primitiae cla-
rorum sepe sunt impedita et tandem cap-
tiui ab eis in captiuitate iiii. Reg. xxiiii.
Sed dices Ezechielis xviii. filius non portabit
iniquitatem patris/ ad quod dico quod portat
filius iniquitatem patris et subditus iniquitatem
principis uel prelatis quo ad penam temporalem
non eternam/ aut quo ad penam corporalem
non spiritualem/ tamen nullus pt cognoscere
gratiam/ et si pt in media ul apparentes
non natura sed uoluntas/ aut ablacionibus
alterius remaneret/ Veruntamen cum quesiuit
non est aliud nisi tradi sathane xxiiii. q. iii.
Audi/ nullus autem traditur sathane nisi morta-
liter peccet/ in media autem pt quis sp magnitu-
dine peccati/ quando ille qui peccauit non pt
aliter corripi/ et tunc punitur sine culpa
sed non sine causa/ Sed forte dicet
quispiam/ si non peccant principes bella
iusta mouentes/ cedendo innocentes/
aut quod tempore guerre bellatores multa
dampna peccata committunt/ igitur mouentur/ et sic
effundendo sanguinem peccare uidentur quod uidetur
absurdum/ ad quod dico quod si gentiles
ydolatre deum uerum ignorantes templum
dei et sancta sanctorum profanantes/ innocentes
penis uariis affligentes/ stupra forni-
caciones et adulteria et in nullam pe-
detestanda peccata committentes/ sicut modo
dicebantur/ non minus quod principes catho-
lici effundentes sanguinem nocencium suorum

ipsi presumunt iniuste et maxime de-
bere quolibet fieri eos dicunt | Audi-
quippe ysaie x capitulo quali-
ter deus dicat | Assur virga furoris mei
assur ipse autem non cognouit | assur enim
erat virga furoris domini | quia per eum in
iniquas gentes diuina iusticia flagellare
disposuit | ipse vero non cognouit | quia
in superbiam elatus victoriam quam asse-
cutus fuit non deo sed suis viribus at-
tribuit | vnde contra eius superbiam loquitur
deus ysaie x dicens | numquid gloriabitur
securis contra eum qui secat in ea | aut
numquid exaltabitur serra contra eum qui
trahit in ea | quasi dicat | sicut securis
et serra non secare nec trahere ligna possunt
nisi ab aliquo regatur | ac ideo contra
regentem se superbire non debent | sic fideles
aut infideles malos peccatores punien-
tes dei fieri dicuntur | si tamen ignoran-
tes se ministros dei impia vanitate su-
perbiunt | merito sicut securis non su-
per alium inveniunt | penam non sic sup-
erbie non euadunt | Unde cum deus dicit
de nabugodonosor Ezechielis xxix | quod ser-
uiret ei plebs sua quia meruit apud
tyrum | statim subiungit | dedi domine
hec est datam sibi prouinciam egypti et
ethiopiam | cum autem in corde superbus
post ea diceret nonne hec est babilon quam
ego edificaui in robore regni mei |
statim mutauit deus inestimabilem
potentiam eius et induit eum forma
bestiali | ut ab hominibus fugiens cum
bestiis viueret Danielis iiii capitulo quod patet
per oculos dei iudicio meo paganum
malos | iudei tamen paganos | medorum
tamen malos flagellant | sine ipse
peccatum non potest esse sine pena quia
aut deus punit aut homo de pena
dei | et dei peccatum et per eum tamen domus
possunt tamen quam per malos puniri
quam per barbaros seu infideles | ideo
id sit medium dominicum exigente

| nec est diuina intentione flagelli | an
malus delinquens per alium malum vel
infidelem puniatur | et sic si paganum
per instrumentum dei iudicio ad puniendos
malos delinquentes quos inuadunt
et ei bellando intersiciendo | et potius
destruendo delendo fieri dicuntur | cum tamen
in bello iusto malus iniustum per
quibus conuincit | tamen alias malos
malos pugnantes deo fieri non
dicunt | Sed dicit aliquis non congruit
principi katholico cum infidelibus so-
cietatem habere | Judas enim machabeus
bellator nominatissimus audita fama
romanorum | per quam federa societatis
cum eis inire voluit | prius semper minores
victor tamen non victus bello interiit
Similiter symon frater eius tamen dum
victor extitit | dominus societatem olim
per iudam machabeum cum romanis con-
tractam renouasset | qui tamen cito
renouata societate eadem occubuit
Audi ergo an liceat igitur vel principi ka-
tholico paganos mandato tamen
malos in iuste ipsum ... dampni-
ficantes vel debellare querentes | vnde
ductas in dubitabili veritate | quod
in bello iniusto fieri non posse dubium
non est precipue | remanet itaque questio
dubia de iusto bello | Et quidem
tanta pulcritudo pacis est diuino fiet
quod omnia que seruant et melius pace
ipse desperauit | et melius celit
auctor pacis deus thingiis et venerati
... si diuinum i elementis | et nostro
...mabilia ignis beatus precium quo
quia modeste et pauci quod prius
declinant | et vegetabilia velud ar-
bores que melius generantur si ventorum
circumflexibus careant | vnde nimi arbores
dignis frangere vel inanem ipsos velut
resistunt | quod non esset nisi pacem
tamen vellent | nec mirum de celitus quod
laborent in eternum incessu et sic
in pace | cum et ipsi bella de quibus
minime videtur | sicut hec pacem

ac pe si tam bona sit pax ad quam
omnes aspirant / si turbetur pax ergo qui
nulla tota potestate eius ad recuperandum
eandem contingit / et si forsitan propter
adversariorum fortitudinem sepius recu=
perare pacem non valet / quis sane
mentis imputare velit quod sibi
associet tunc etiam infidelibus
si aliter providere non valet pacem
temporalem et utilem sibi providere
cum id nobis nulla contradicat / Item
ut ait Augustinus / Cum quis iustum bellum
susceperit / utrum aperte pugnet / an
ex insidiis nichil ad iustitiam interest
/ Deus enim iussit Iosue / ad insti=
gationem ut constitueret sibi re=
trorsum insidias. i. insidiantes bel=
latores xxiii q. ii / Dominus / inquit
dicitur in illa quod quanto ad iustitiam
nichil refert / approbamus tamen ut christia=
nus in eis paganis quasi quibus=
dam insidiis christiani principes uti
possunt / Ceterum si possunt uti katholici
principes in bello iusto balistariis
/ machinis / bombardis et pluribus
/ fortium hominibus quibuscumque prosp=
icerent in instanti uti possunt / Unus
enim homo est aptissimus talibus
mundi / Item nobis nulla idem sapit
omnibus / Et principes unum in repel=
lentes nunc nulla tenentur / in quo
tu paganis obediunt / igitur quanto
ad hoc ipsis uti possunt iste bella
sunt de iure gentium / que quanto
comprobat iustitie ab ecclesia complec=
tenetur / ergo nichil obviat qui=
buscumque ut fiat satis iustitie que pre=
clarissima est contra paganos ad
invicem si aliunde tus fiat in loco
tale possint / nec obstat principi
si forsitan pagani rape bona chri=
stianorum ut plures effundere intendat
/ sic nec obstat / si milites christiani

potentes decrevit dimicare voluntate licet / Christianus
princeps iuste bellandi cum licet qui
iusti belli ductor constat / non est enim
in voluntate principis ut sibi subiectos
esse intendat / non licet libere arbitrio
virtutibus quam prout e actibus virtutis
moderamine quis committat paganus et
maxime si iustitie ipsum ducere ad se
licet cum iustitia et magnanimitas
sunt virtutes cardinales ~~quibus~~ communes
fidelibus et infidelibus in actibus ipsarum
christianum et paganum convenire possunt quando
est pro iusto bello / Item christiani prin=
cipes sub imperatore impiissimo Iuliano
apostata et ydolatra christianissimi mili=
tabant et iusta bella exercebant xi
q. iii Iulianus / quemadmodum sicut potuerunt
paganus contraque sed tunc illis licebat
in iuste bellandi contingi ergo et hoc nunc
/ Cum nulla plus licet spiritualis ecclesie unde=
cumque hoc cumulasse / nisi quis dicat quod
obediam qua prohibebant christiani pre=
lego imperatori ipsos corrupisset / que
causa non licet in barbaris nationibus ad
se ad ~~in~~ invicem iniurias inferre / sed tamen non
obstat illa etsi in casu hoc christiani
principem obediam non corrupisset propter quod
semper gentilem superior non licet / iusta
tamen cum in omnibus ipsum videmus et non
velle quod spiritus contrario posse sic
concedit / sunt pro domino est ipsum subicit
Item iusta bella pro pacis studio geruntur
ut mali coerceantur et boni sublevantur
xxiii q. i Apud veros / Ad quod in
tali paganus licet non videtur
esse ullum periculum nunc modo / Item
si pagani sint iusta ea invadunt
proximos iuste bellant ad recuperandum
terris suas ut predam causa eas / nam
ut ait Innocentius de voto et voti
redemptione / quod super hiis / quod terra a principio
fuit communis quousque usque primos
parentes introductum est quod aliqui aliqua
et alii alia sibi appropriant nec fuit
secundum ipsum usque nullo / in uno
christianis / ex quo nulla est res communis

negligi | et etiam quia contra disponendum
parat | et sic ea que quis occupaverat
a principio illius erant | eo quod in illius
bonis adhuc cadit nisi deus qui est
creator omnium et universa subiecit dominio
creature rationalis propter quem fecit omnia
Item ibidem. Igitur si princeps sine causa
castris aut urbibus aliis per principes iniuste
spoliantur aut invaduntur possunt sibi
spoliatum invadentium assumere ad
paganos in adiutorium bona sua seu pacem recu=
perandam | Alioquin infidelis esset melioris
conditionis quam fidelis | quod esse non
debet cum stultus non debet esse meli=
oris conditionis quam prudens deponendo
Cum qui li. vi. | Ex quo patet quod dominia
et possessiones et iurisdictiones licite
sine peccato possunt esse apud infideles sim
pliciter | eo quod ut ipse dicit
non tantum pro fidelibus sed pro omni rationali
creatura facta sunt | qui solem suum facit
oriri super bonos et malos | Patet
etiam ultra quod non licet pape vel fi=
delibus auferre dominia sive iuris=
dictiones infidelibus | quia sine peccato
ditiones ea possident et de iure ut obstat
quod ipse facit indulgentias illis
qui vadunt contra sarracenos ad re=
cuperandum terram sanctam | nam illa est con=
cupanda terram sanctam | nativitate passione et morte
sacrata | et quia in ipsa non colitur Christus
ipse Christus | et in ea non colitur | Contingunt
sed per fidem ad recuperandum eam quia
licet sit pugna ad recuperandum eam quia
colitur demonibus | preterea illa terra victa
fuit ab imperatore romano per mortem
Christi iusto bello et ideo quia iniuste
spoliata est imperium potuit ecclesia ad
suam iurisdictionem terram illam advo
care et dare licentiam contra spoliatores
iniuste bellandi | Omnes igitur principes
et milites timeant | ne sine causa
bella committant vel alienum si mani=
festum est quod sit iniustum bellum
arma moveant | vel moventibus assistant
ac in bello iusto zelo iusticie aut

defensionem patrie | vel imperatoris pacis
intendant | quod quidem potest esse iustum
respectu principis qui hoc precepit
optime patet xxiii q. i. Iulianus
aut ipsum obedientis si talis sit
qui obtemperare debeat xxiii q. i.
~~Quid~~ Quod culpatur dummodo clare
non liqueat quod sit iniustum | Nam quamvis
Iulianus apostata fuerit habuit milites
bonos et mandavit eis quod
aliquid facerent quod divine legi ob=
viarent regnum servabat imperatorem
celi ut in predicto capitulo Iulianus | Potest
etiam iniustum esse bellum in tantum quod
propter quod fit | ut potest propter iniuriam
propulsandam vel iniuriam coercendam
xxiii q. i. | Cum homo dei si decor
donatus quis habeat arma etiam
in bello licito | intentio sua mala facit
sibi bellum iniustum | xxiii q. i. Quid culpatur
tale | Si non vero arma bellando iuste
licet | non consistens etiam si sanguis
totus vel plurimum hominum effunditur
tale non pena sed meritum sibi debetur
qui non pena et gloria | Illi milites etiam si mori
debeant in bello publico ~~et~~ iusto co=
mite principi suo vel viris honestis
acriter prudenter pugnaverint qui melius
est mori cum honore in bello quam
videre mala gentis sue et sanctorum
| Si cum sibi de militia placent gloriam
placent autem militie qui potissime
fulgent in bello omnis semper eveniat
ut principem suum ~~[illegible]~~ protegant
et sequuntur | Nam si per apium in cuius
rex aut princeps ipsorum mortuus | Omnis
potest mori | Et gloriosum est subditis
mori eo rege suo in bello quam turpiter
fugiendo etiam si non sequatur mors
corporis timere mori | Sed illi in contra
regis vel principis mandatum spirit
liberto quod aut ordinarium recipit
aut tutelam | vel defensam | aut quod
a principibus restringit et temperat vel
fatigat | Cum si que tunc ...

aut faciat occasione iusti belli nunc
occupit / pro quod mandatum princi=
pis sui et actibus contrario proponendi /
nullus principem catholicum temere iudicet
si pro eo est principem ipsi non ma
ledicens / Ut scripsit ecclesiastes eciam in
occulto ne quis detrahat principi / et
in camera / in occulto ne detrahas principi
quia et aves celi portabunt et super te
sententiam / qui vult intelligat / quia peregrinos
contra malos dominos principi catholico
in unitate inevitabili si aliter sciamus
sibi providere non potest in bonorum ad bellum
iustum non est malum / sed omnes pacem
diligant quod etiam si opus est ut
pax sit inter mentes se exponunt
quatenus sumentes deus dei gratia duce
in pace temporali / ad pacem eternam u
nullus pertingere qui hic pacem ipsam valeat
appropinquare / feliciter valeat pervenire
Quod nobis prestare dignetur princeps

Sapientiam dei precedentem omnia
quis investigabit. Karissimi
fratres dilecti si sapiencia patris eterni
tam est occulta quod nemo novit eam nisi
pater et spiritus qui apparuit et abbo di qui
est in carta sapiencia precedit / si tam est invisi
bilis quod nedum lux eius excedit oculos
hominum sed etiam omnium angelorum / si tam est
ineffabilis quod omnes lingue deficiunt
a laude eius / si nedum sit inenarrabilis
sed super inenarrabilis super ineffabilis
/ super inestimabilis super invisibilis
super accessibilis quis est qui ipsam
sapienciam dei precedentem omnia investi-
gabit / quis est qui generacionem eius
aperte poterit enarrare / quis est qui in
carnacionem eius preciosissimo sanguine
unicam domine et humane nature unitate
eius de intemerata virgine sed dicat
ysaias / generacionem eius quis enarra=
bit et Johannes baptista asserat se indig

num eius corrigiam calciamentorum solvere /
investigare possit / nullus quo magisterio
dominice sapientie quos se humiliaverit super mares
gerendos / nullus secretum maiestatis prime
qualiter de illa celesta et invisibili ma
sione descendens ad terras patris sapiencia
hominibus apparuit / erudiens nos / ut ab
negantes omnem impietatem et secularia
desideria sobrie et iuste vivamus ex
pectantes beatam spem et adventum glorie
magni dei / nullus quippe capere valet nisi
illam inestimabilem sapienciam quae
ab eterno ex ore altissimi prodiit pri
mogenita ante omnem creaturam / nisi trinitas
beata et una quaedam in divinis persona / nam
quamvis scripsimus videndo ipsam in
talescalt / cherubin aspiciendo lumine
eius intelligat / throni gloriam maiestatis
eius splendore / dominaciones regni sui
magnificentia perculcant / principatus
ab ipsa principandi copiam / potestates
arcendi demones assumunt / virtutes
miracula faciunt / Archangeli magna
et angeli minora annunciant / et omnes
cives celestes continue in ipsum prospicere
desiderant / et ineffabilem eius pul=
critudinem eo quod est splendor patris
et figura substancie eius portans omnia
verbo virtutis sue / tanto melior angelis
factus quanto differencius prae illis nomen hereditavit
/ cui enim unquam deus pater dixit
angelorum / filius meus es tu ego hodie
genui te videlicet ab eterno. Sunt quippe
angeli et ministri altissimi et adoptivi
prime filii / sed unus est eius unigenitus
/ increatus / eternus et immensus / cum
quando pater genuit omnem suam substanciam
/ dedit ei et transfudit / sed non ipse
abdicavit / quia unus et idem cum eo
non pater est sed filius ipsius et spiritus sanctus
unus deus altissimus et eternus creator
/ et unum principium et unicum principium
/ unus est itaque filius patri eternus dilectus
et unus amor patris et filii condilectus

pr(opter) quod dilexit filium illo amore
qui caritas est patris et filii / d(icitu)r quia possis
in caritate dici deus caritas est et
qui manet in ca(ritate) i(n) d(e)o ma(net) et d(eu)s i(n) eo
unigenitus quia filius patris qui creavit et
vivit unus / ante natus sine tempore
/ ante sine semine / ante lumen
de lumine / co(m)m(u)ne homo de virgine / a
patre deus de deo / co(m)m(u)ne homo de homine
/ ante principium omnium visibilium et
invisibilium / co(m)m(u)ne fames(?) initium
temporum generatio cuius eternam qua(m) temporalem
investigari non potest / quia stupenda
et admirabilis dei sapientia / et generati
dei et potest quod ante est genita
et co(m)m(u)ne orta terris illuxit / in
vestigari tamen non potest / unde sapiens
dicebat / sapientiam dei precedentem omnia
quis investigabit / quam dicat ullus
et tamen nisi quod ut ait b(eatus) maximus
in sermone de natiuitate qui incipit
hodie fratres karissimi xpc natus est ab
radice sue (?) et ineffabile deum infi-
nitissime fragilitas non sermone personat
/ cuncte res est incapacibus ma-
iestatis in innocentia corrupti
corruptibilis oris non sensuum verba
concludere quod comprehendere homo
deum suum ingenitum / mortalis eternum
Si ergo investigare nitens qualiter deus
in homine vel homo consistit in deo
investiga si potes quod domicilio
terris est indignum / celo unde splenduit
/ aquarum liquor / terre pallidiculis / qua
ratione se prestit / quod etiam de terra homo
de materia femina et pariens implicata
inquit / si ergo te ipsum homo et que
intra te sunt non comprehendere non vales /
qua presumptione quam stulticia tui
ipsius altitudinem discutis eterni s(ed)
illo / et ideo certe non scrutari misteria
nativitatis debent dei cointesit et aperte
/ deum qui nobilis illa dei sapientia

ut digna in ignobilibus habitare / ad
quod non habitet in corpore subdito peccatis
/ Unum inter nobiles et ignobiles
vam distinguere / Bernardus ut ait e(pistola)
super cantica / sermo xl(iiii) / quod vera
est nobilitas sola / voluntate dei facere
et hec est mater nobilitatis / ut nec in
filiis magnatorum sapientiam nisi virtute
corporum hominum nec in principibus nobi-
libus nisi similes eis fuerint s(ed)
alle / et h(ec) p(ro)b(atur) de singulis / sola apud
deum libertas est non servire peccatis / summa
apud deum nobilitatis clarere virtutibus
/ Exemplis patet quod multi sunt nobiles et tamen
/ multo ignobiles / et multi populares
vel nobiles constituunt / fateor quod
et honoratiores nobiles quidem sunt
ipso modo neque nullo ipsius unquam
vita de genere / Boethius in 2m
de consolatione dialogorum pulcre nobili-
tas quibus parum ignobilitatis nectis
et tales de nobilitate sua faciunt plures
et clarum castrum vel clipeum adprehen-
dunt quod non defendunt se impetis / unum
eum dicit ab homine non prius apertis
/ sed tamen nisi quia voluptate sunt
vincti / voracitate confusus / ebrietate
coacti / alius quod plures per exempla
principio allegat / eo tamen non minus de
debent qui eo multis arde bunt
alius non reputat peccatum / sed qui stultus
est in culpa et sapiens in pena / alius
dicit communem hominum regni peccandi
et plurimorum peccatum non est nobilis
si quis proprium opprimere impunitatis
/ Bernardus audiat quod nobilibus soli
capitis tradidit / nemini confessio sed
cognitate credenti stipendiis unus si ergo
quis genuit taliter confessio pigris
sunt dampnati et diversi diversas
sunt quas tempus conciliantibus
peccatis de nobilitate nisi perdere glo-
riantes / Et hinc est quod b(eatus) petrus apostolus
ut habetur in petri inquit / quasi

liberi non quam reclamante servitute ma-
licie sed libertatem / non igitur se nobiles
in pectore quam nobilitas defendant
/ nec ignobiles nobilibus invideant
immo studeant ut veram nobilitatem
consequantur multi enim simili loco nati clari
per virtutem insignia facti sunt ad eos / quia
omnibus nobilitas eorum concedet / et si
gentiles inspicimus / Ecce tullius hosti-
lius quem incunabulis accepit
agreste tugurium / cuius adolescentia
in pecore pascendo fuit occupata
validior cuius etatis imperium romanum
rexit / ecce serviles non solo ut
ut valerius maximus dicit in capitulo in
fame consensu vim etiam apollinis
oraculo perspicacissimum iudicatus / de-
mosthenes puer natus ad clarissimum
glorie lumine accessit / Ecce si item
ad fideles psalmista est sanctus david ex-
bis / cui deus dedit potestatem regendi
et salvandi et ipse non milites
nobiles regum et terre elegit sed pau-
peres / ut superbiam nobilium retun-
deret et quia humilia respicit et alta
a longe cognoscit / Quid autem sit
nobilibus vel ignobilibus audiat
uterque quippe alanum in [illegible] persu-
asum [illegible] quid est
nobilius vidit dicere / quod eos lau-
dassent [illegible] ipsos de altera
[illegible] quid est ignobilius / qui deo
[illegible] potuit in
unam [illegible] dixit / igni-
mi [illegible] / quod si dicere est nobilius
/ igitur [illegible] ignobilium et ideo [illegible]
[illegible] vos estis ~~[illegible]~~ rusticissimi
qui magna [illegible] sed capite no-
bilis [illegible] deo [illegible]
qui non percipit nisi nobilia igno-
bilis est [illegible] / qui non
sequitur nisi latibula et peccatum / [illegible]
[illegible] qui male agit odit lucem
[illegible] nobilis est qui [illegible] ad

opera dei est / nullus ignobilis est cuius
pater deus est / Sicut quibusdam dixit
ipsus vos ex patre diabolo estis / quam
pauci sunt homines qui vere nobiles
dicantur / cuncti volunt boni dici / sed
non omnes virtutes agere dignantur / in quo
cui pueri gloria humane suffragia / multo
gaudes si non ignobilitatem peccati [illegible]
inquieres quam adhereat nobilitati
pervenias, adeo probitas / declina a malo
et fac bonum / aut in dialogo tibi [illegible]
quid sit bonum et quid deus requirat
ut ad nobilitatem dei et sanctorum perve-
nias / fac iudicium et iustitiam et
sollicitus ambula cum deo tuo memento
semper creatoris tui / memorare et novis-
sima tua et in eternum non peccabis / fac
iudicium inter virum et virum / ut non te se-
ducat consanguinitatis linea / non corrumpat
pecunia / non amicus commoveat
ira ita iudica magnum sicut parvum / ne
sit differentia [illegible] in partibus [illegible]
[illegible] [illegible] quas
[illegible] iudicantes iudicati-
cabis in futuro / iustitiam nedum fac
sed dilige / nulli noceas / omnibus prode-
esse contendas / quod tibi
fieri non vis alteri ne feceris / [illegible]
[illegible] alii ne facias / [illegible]
malos [illegible] / [illegible] / ad
ulatores fuge / aliena nedum noli tangere
sed etiam concupiscere / divitie si afflu-
ant noli cor apponere / deum time / rege
honora / prelatis obedi / [illegible] maio-
ribus [illegible] / equalibus condescende / mi-
noribus ne [illegible] / quasi a facie
colubri fuge peccatum / et nedum malum
non facias sed etiam noli consentire
/ quia non solum qui mala agunt sed
qui malis consentiunt digni sunt morte
/ [illegible] iuste non [illegible] iudicat
/ rex deum super se esse recognoscat
/ et plus amabilem quam terribilem
[illegible] studeat / [illegible]
ad [illegible] defendat / miles armis
[illegible] et [illegible] [illegible]

3

petrus timeat / agricola et colonus fidelis dum dissimulat / mulier fruendo matrimonijs non apponit / virgo castitatis amatores non assimulat / ut amatores placeant nec ~~amare~~ declinare queat singula sed de corpore multa esse verecundiam / et ideo ad sit ps multa ad alteros non declinet / intimare domino non intelligit tale aliis aliis cognoscit / dux fortis honeste debitum in congressu si evadere non potest reddat / nullum aliud in imminenti certamine pretextu devocionis dissimulet ne temptet eos suspiciones. Vidua delicata non querat quam que vivens deliciosis mortua est / nullus alium supplantet nec in negocio circumveniat / nec versutia decipiat / nec sensu aut ingenio decipiat / et quod plus omnibus convenit ad salutem quantum est sibi possibile diligat / in omnibus honorem dei querat / plus magis quid loqui te necessitat / sit cum agendo petit ad dei sapientiam procedente omnium / et ad ipsius ~~[struck out]~~ pulchritudinem videndam perveniat quod nobis prestare dignetur.

33

Si sapiens fueris tibimet eris si autem illusor solus portabis proverbiorum ix. Dicunt quod est paris sapiens qui cum amaritudine et formido proprium absconditi conficetur vere peccata ita non medicum est stultus qui ducitur sic proprium vel commedia aut alios quoslibet appositus celat peccata vel qui cum se conficetur nequaquam / cognoscit ut verecunde ad gratiam dicere psalmista dixi confitebor adversum me iniusticiam meam et tu remisisti impietatem peccati mei. Dicunt non abscondit suam iniquitatem / nedum non evadit in iusticia sed apponit coram iniquitate super iniquitatem / ideoque fili si sapiens in confitendo fueris tibimet ipsi eris / quia salutem anime acquiris / si autem illusor / solus iniquitatem tuam portabis / Sapiens quippe medicus primo prius scrutans morbi

peculia medici sapienti morbo ut sanetur ondit non velat / locum indicat qualitatem dolorem monstrat / tempus ortus morbi notificat / et modos preteritos demonstrat / ut medicus ad cum venerit habeat illi consolacionem / Sic operam medicali confessio aptet ut iuxta decretalis dicit confessus ille potest appellari sapiens qui omnia sua vicia sic prudenter integre et mode confitendo revelat / quasi coram deo cuius oculis omnia nuda sunt et aperta / sit in districto dei iudicio est futurus / et quia locus augmentat necessitatem in tempore vel persona vel in persona vel in persona consanguineorum seu fidei obligacionis et honoris impendendi / non sufficiat peccatorem dicere confiteri / sed etiam loco et tempore / si persona fuit declinet / qualis persona cum qua peccavit / qui vicium tempore vel si preveniret temptacionem / seu si ultro se peccato non incepit / quociens peccavit / et qualiter / apparet cum ut confitetur 2a modo necessitas / si visu vel auditu / si seipsum ad actum luxurie incitavit / si mandavit quantum / si vel non sustinuit / si dedit ne invitatus / si muneribus seduxit / Si verbis dulcibus illaqueavit / Si violenciam fecit / quam multas peccando scandalizat / Si deo dicatam / ligavit vel secularem cognovit / Si cogitatum aperte vel a se sciente vel nesciente accessit / ille peccata confitens potest appellari sapiens quia et peccatum circumstanciis et opus solent distinguunt / et animus primo circa / an delectacionem in malo habuit / an delectacionem consensit / an desiderio mali habuit an voluntate habuit totaliter dissimulatam / an locum in eo habuit medulitatis / si fidelitatis indevocionis / presumpcionis aut desperacionis / an in eo fuit amor ad malum intendens / an suppeditabat malum de aliquo de quo suppeditavimus

doluit an invideat de gloria aut
felicitate alterius aut odiendo cavit aliquid
proximum dum peccavit / an iram contra
proximum nocere volens sustinuit / an in
adversis proximi voluntatem cor eius
fuit aut corde proximum despexit
quasi stultum peccatorem vel indignum aut
quia forsitan pauper erat / aut affectum
inordinatum fuit ad filios nepotes
vel parentes / multi enim eorum affectione huius-
modi decipiuntur / plus filios vel
suos consanguineos quam deum diligen-
tes / an ineptam leticiam secutus
fuit / an melancoliam vel tristiciam
faciens tamen deus est in corde gessit
aut cor impaciens et vindictam
appetens fuit / an si fratribus suis
vel sororibus invita vel sua (?) protulit
an que possidet [illegible] dispendens
inordinate amplius et amplius di-
tari appetiit / multi enim sunt qui non
letantur nisi semper lucrentur / an
cor fuit simplex (?) [illegible] medio mali
quod quasi apportavit [illegible] ad hoc
vel illud malum committendum / an cor
durum et obstinatum et quandam ha-
buit. Si malignari vel nocere voluit
Si tedium in audiendo verba dei in exhor-
tacione qua vis ad bonum aut de
sermo fuisset de morte / de penis inferni
de deo / de [illegible] / de [illegible]
si tamen [illegible] cor fuit quod [illegible]
non volebat movere ad bonum turbabat
si non concepit bonum non malum
Si non concepit sine deo non
mundo et admissum omnibus non in
bono non in malo [illegible] est / si dolens
fuit quod amplius non fecerit vel
quod non fecit hoc malum vel illud / si
cor eius non [illegible] et se [illegible]
sum sentiebat / Si [illegible] cogitavit
quo in malo alium compleret Si
[illegible] displicencia [illegible] malum
fecit aut malum concepit. Si de bono
non opere verecundus fuit sicut [illegible]

quam plures qui [illegible] de vite vel in
[illegible] proprios statuta quam petere
mercede [illegible] legem vel primum agere
aut plus facere verentur / si per multo
amorem fuit volens fieri pulcrior me-
lior / pulchrior nobilior vel videri sicut
Si purgacionem [illegible] fuit / quod quando
dixit sibi in [illegible] vel doc-
tores / Si cor eius ad dignitates vel
honores aspirabat / Si de bonis na-
ture vel gracie aut fortune intumuit aut
gloriam seu laudem quesivit seu
appetiit / si verecundia de paupertate
aut [illegible] fuit / Si amicicias [illegible] aut
correpcionem privatam contempsit / sic eciam
et aliis modis cor examinans et
tandem in sacramentali confessione
aperiens superbus sibi ipsi utilis
erit / quid superbus est quod talis si
vanam pulchritudine corporis fuit [illegible]
aput [illegible] inveniat iste
per [illegible] in multo superbus ap-
pellat / qui autem [illegible] in confitendo
aperiat [illegible] qualiter ore pec-
cavit si crebro iuravit / timere
enim est quod qui crebro iurat periurat
et [illegible] ut ait [illegible] in multiloquio
non deerit peccatum / Si periuravit / si
nomine dei vel corporis aut sanguinem eius
blasphemavit / Si nomen dei invocavit
assumpsit si veritatem impugnavit
si de anima [illegible] et quali [illegible]
quod melius fieret si hoc fieret [illegible]
Si contra virginem aut [illegible] dominum [illegible]
vel [illegible] / Si incaute orat
vel [illegible] legit / si alium detraxit
si adulatus est in malo confortando
vel ad malum incitando / vel illo cui
adulatus est incaute [illegible] de [illegible]
[illegible] Si [illegible] aut verecundia [illegible]
[illegible] est / si quempiam vituperavit
si cupidas maledixit / si aliquem
de aliquo crimine [illegible] iniuste
vel crimen secretum manifestavit [illegible]

iniurie vel vindicte publicavit / Si
bonis communitatis est vel iniuriam faciunt
aut adiuvavit / Si veritatem agnitam
contra potuit impugnavit / Si pre-
dictis corrigentibus se fraterne vel claustralis
aut correctionem impugnavit / Si dis-
cordiam lingua sua inter fratres vel
alios seminavit / Si sigillum confes-
sionis vel secreti aperuit / si consilium
prodidit / Si falsum tulit testimonium / Si
in malo sicut dedit consilium / Si de-
risit iustitiam aut supplantavit in-
sipientem / Si superiori precepti contra-
dixit et inobediens fuit / Si
bona opera contra potuit in mala per-
mutavit nisi est / aut bonum malum
vel malum bonum dixit / Si in alterius
placitavit / Si quempiam ad iram
provocavit Si quem de tunc in quo
prius laborabat in derisionem / timere
cum debuit illud inique aliquando iudi-
cis tempus consumpsit / Si vane /
si stulte si ultra modum locutus est
Si verba otiosa / si superflua / si turpia
si ac iactantia protulit / Si se coram
hominibus de virtutibus vel sanctis seu
bonis aliquibus iactitavit / Si ni-
mis polite ut gloriam haberet dixit
/ si preciosa vel aliena defendit si
dissolute vixit / si quem inclamat
Si turpia verba protulit / Si quam pro
sua verba amoris carnalis illecebra
seducere voluit / si tentacionibus ama-
toriis scripsit sive cantavit sive in cantu
divino magis strepitu vocis quam
devocione psallere laboravit / Si verba
scurrilia dixit / Si lingua sua in-
iustum eum defendit / Hec enim sunt
que os polluunt et animam coinquinant
et ideo sapienter in iudicio anime
sequuntur / Item et ille potest simplex ap-
pellari qui cum simplex distinctiones et
interiores peccati distinguens dixit ad
apex / ut videat si egit luxuriam

et primo contra carnem vel se et alios
inquinavit / si gulam / vel ebrietatem
incurrit / Si superflua sumpsit / si reliquid
quod sit si premiis elemosinis vel religio-
sis legit / vel bona alterius distraxit
vel aliquid de aliis abstulit sit sa-
cro vel non sacro / Si indigne commu-
nicavit / Si votum fregit / Si aposta-
siam incurrit / Si in officio divino dis-
solutus fuit / Si ope sua male alios
exemplo scandalizat / Si que in libris
vel prima legit / Si furtum fecit / Si
rapinam fecit / Si usuram exercuit / Si que
defraudavit / Si ludis qui sine
peccatis vix exerceri possunt aut non
vel prohibitis interfuit / Si iustitiam
vendidit / si malum auscultavit / Si
confessionibus vel minus quod debet
Si sibi victui necessaria vel aliis subtraxit
Si superflua sumpsit / Si ultra vires
quod fecit / Si consuetudine peccandi
fuit / Si et carnes irridavit / Si
simulationem bonam ad ecclesiam nequiciam
commisit / Si officium tenuit quod
implere non potuit tenebatur non potuit
Si mendacia fabricavit / Si malo...
rebellis exstitit / Si sensus corporis / Si
visu auditu gustu ~~tactu~~ odoratu
vel tactu deliquit inordinate de-
lectando / Si oculis / si auribus vel si
nutibus / si manibus / si se spiritus co-
tinctibus in similia aliorum deliquit
Si ad minus circumstantias aggravantes
ut sunt tempus locus / modus numerus
persona / mora / scientia / et etas / Tempus
quia diem sanctum violavit / Locus
quia se in agendo fuit / Numerus
quotiens iteravit / persona cum qua pec-
cavit vel solum cum qua peccavit /
Mora quamdiu ibi moram traxerit
Scientia quia illuminatus fuit / Etas
an in adolescentia vel etate puerili
fecit / Postremo potest et ille simplex
appellari qui peccata cordis oris et

operibus discuciendis ne deus attendit que
commisisti sed etiam que obmisisti. Vnde
fili si sapiens es iudicium ante te
volueris tibi ipsi iuxta sententiam Sa-
lomonis comparabis. Vide quod ante
tempus amisisti in quo de deo non co-
gitasti. Item quod consideraciones dominum
non timendo peccasti. quod gracias deo pro
beneficiis tibi collatis non egisti. quod opera
que fecit alius non ad ipsum sed ad te
inde retulisti. quod de peccatis quando de-
linquebas non dolebas. quod ad graciam dei
propter recipiendam te minime preparasti. quod
gracia accepta abusus fuisti vel otiose
recepisti, aut eam non confirmasti. quod
ad inspiracionem divinam cor non incli-
nasti. quod voluntatem tuam voluntati
divine non conformasti. quod omnes debi-
tas obmisisti. quod ea que devoto pre-
cepto vel regulari sunt astricto tenebaris
implere obmisisti. quod ad minus
semel in anno non communicasti. quod pa-
rentes non honorasti. quod te ipsum sive
tuos defectus non cognovisti. quod consciencie
dictamen neglexisti. quod temptacionibus
resistere non curasti. quod iniunctas penitencias
implere neglexisti. quod que statim
facere debuisti in futurum prorogasti. quod
de bonis proximi non gaudebas et
de malis eius non dolebas. quod in-
iurias propter deum non remisisti. quod ab
proximo non fuisti. quod [illegible]
non reddidisti. quod defunctis tempore
put erat tibi possibile non iuvasti.
quod lites ubi poteras non sedasti. quod
ignorantes minime instruxisti. quod
afflictis proprium licet parvulum non
attulisti nec super eis misericordiam habuisti.
Quibus modis si consideras tua sen-
tentia suis speciebus utique tibi imperfectu-
ris. Si autem illorum fuis nullus por-
talibus, deum quippe fallere non poteris
vel idem si velis ei illudere illuderis.
Illudas aut deum si peccata que dete-
gere debebas velasti. Si ne dis-

placere sacerdoti tuo confessori tacuisti. Si
propter erubescenciam maliciam tuam minime
presumpsisti. Si verecundia ad unum
peccatum intencionem commisisti. Si confessorem
in uno tempore [illegible] decipere voluisti.
Si non per salutem eternam sed laudem
humanam vel mercedem momentaneam
hec ipsa ~~[illegible]~~ ab eo commisisti. Si
ad amicum te non presentasti sed carnalis
quempiam succurrere cupivisti. Si te
in confitendo peccata de multis tacuisti.
Si circumstancias quales confitenda erant et
proposito attenuasti. Si pro multitudine
peccatorum quedam alleget confessor de-
sperasti. Si timendo consuetudine non
devocione sed ad confitendum cum
[illegible] accessisti. Si metu pene
vel reprimendis vel aliis temporalibus sive
ut inquiras tua [illegible] occultaciones
ad instar iustorum confessiones fecisti.
Si ut tibi satisfaceres vel quampiam pre-
que fecistitu tibi istud sigillabat
quando vincendo vexaciones confessionem
peccata fieri simulasti. Si peccata que non
commisisti cum confiteris [illegible] similiter
fore confitendo dixisti. Si sicut de
lecturis carnalibus in aliis confessoribus
vel ipsum, apperi ad confitendum advenisti.
Si confessorem sciret pro peccata tua
iudicaret quam indicare nesciret ipse
corde despexisti. Si confitendo alias
incusasti. Si propria aliqua ut eum
confessor despiceret vel quia noscebat tibi
quedam odio habebat opposuisti. Si
plus libere [illegible] quam [illegible]
et vere intelligencie intendisti. Si
in ad confessiones accessisti.
Si [illegible] libere celeritate post
presumpcionem confessionis memoriam
ne distincte delicta tua argueret
aut cuncte omnibus satisfaccionis iniunget
confundere voluisti. Si circumstancias
peccati que mutant speciem tuam vel
que aggravant notabiliter [illegible]
obmisisti. Si et [illegible] ee [illegible]

aliquo peccato tamen tu iam vanus eciam dixisti
Si metu pene debite peccatis primam
aggredere velud equus qui attritus vel
umbra terretur timuisti. Si propter pudorem
non attento quod verecundia sit magna
pars pene confessionem contempsisti vel
partem mendose fecisti. Si racione
consuete delectacionis que te vinctum
tenet confiteri contempsisti, non metues
[illegible] tamen tecum quod delectat eternum
quod durat. Si racione incertitudinis vel
diuturnitatis vite confiteri procrastinasti, non
attento quod dicit dominus quod securis
iam ad radicem est posita. Si timore
dubius [illegible] reordinandi confiteri dis-
tulisti tamen nescit aliquis adeo debilis
quin multo resistere valeat. Si quia
sufficiencia mortua quia longum desperare
ait, quando credidi crevit me quod
scelera tenuit me. Item illudit aliquos
si per [illegible] conplicium [illegible] qui peccata
peccatis accumulat primum agere pro
suspendit. Sicut videmus aliquos cadere
[illegible] ubi debet firmando
ne similiter cadat [illegible] tempore ibi se
magis elevat in cadendo [illegible]
[illegible] que est abyssus multa
[illegible] ad tempus serotinum differt confiteri
Multum nescis quod [illegible] ad
delinquendum sed ad [illegible] que ad
dixit. Aut si forsan dicit in corde
quod debeam [illegible] cordis mei
detegere. tamen in [illegible] confessione
deo non [illegible] peccata [illegible] confitere
nescit [illegible] ibi [illegible] ut homo
sed ut deus. Eciam [illegible] intestinum
cum [illegible] plagiam sanare
deponit. quod [illegible] sciat. Aut
si cogitat. Unde [illegible] quod
[illegible] peccata dimittat que non nisi
solus deus dimittit. Sed veniam et
si [illegible] peccata dimittat. et si
[illegible] adiutorio et [illegible] eum

de obligat et penam inter alias eternam
infernalem committit sacerdos tamen eam
peccati mortalis dimittit. [illegible]
reconciliando et partem pene rela-
xando. Aut forte dicit timens in
voluntate sua peccatis quod maior est
iniquitas quam ut veniam merear.
Sed fallit quia peccata finita sunt
misericordie non est mensura. [illegible]
non possumus ubi sibi tempus diffini-
[illegible] sicut dicit: si confiteor [illegible]
[illegible] timet [illegible]
tamen et [illegible] in eternum [illegible]
[illegible] ad [illegible] sed [illegible]
[illegible] intollerabile [illegible]
Timet breviter [illegible] sed qui vult
semper videre lugebit [illegible] Nec
[illegible] nullam dulcedinem mixtam est
et omnia gaudium luctum occupat
ut sic ait. quid est hoc [illegible] et [illegible]
[illegible] delectatur
[illegible] delectacionem [illegible]
[illegible] confessio [illegible] confi-
tetur [illegible] ubi [illegible]
sed illudit [illegible] et [illegible]
nisi sibi ipsi. Vel ad delectaciones
caducas [illegible] est
ut ab illa cadens [illegible] mansura
[illegible] super illam. et qui non vult pe-
nitere dum tempus est in gloria invenire
[illegible]
[illegible] primam agens
desperatam ingemiscit [illegible]
[illegible] veritatis [illegible]
est dicit. Si [illegible] suis solis
[illegible] Nunc [illegible] filii [illegible]
[illegible] adeo [illegible]
[illegible] confessionem et [illegible]
[illegible] confessionem [illegible] deo
illudere. quia [illegible]
[illegible] plene
absque simulacione absque [illegible]
absque [illegible] in confessione

sive duplicitate / sive duplicitate /
sive falsitate / sive ypocrisi / sive con-
fusione / sive superbia consitearum / de-
purgari non possit hunc [illegible]
sapiencie per [illegible] ~~Quod nobis prae~~

P~~rudencia probabit te ut eru-~~
~~aris a via mala prov. 2~~ //
Quamvis opus sit prudencia
et sapiencia ad vitandum maliciam et
astuciam sathane multiplicem sub-
latendum in omnibus moribus et acta-
tibus et modis viciorum / potissime
tamen requiritur prudencia et sapiencia / cum
contingit perplexitas vel
et quasi [illegible] sic ut quamquam subtiles nervos
[illegible] leviathan perplexos dis-
cernes et evitare avia mala / ne
[illegible] et ambulet per
vias tenebrosas / et quid si accidit
[illegible] perplexitas que forsitan fit
dubio [illegible] / quod [illegible] super aliquo
faciendo aut fugiendo duo sibi [illegible]
[illegible] / [illegible] contrarie
[illegible] ad gaudia et [illegible]
[illegible] tamen in [illegible] nulla sit realis
contrarietas nisi sit [illegible]
sed tamen superficialis / [illegible] videtur
[illegible] et [illegible] que [illegible] duplex
[illegible] ut [illegible] contraria [illegible]
ad gaudia [illegible] / Si non [illegible]
in [illegible] perplexitatis quod fit [illegible]
[illegible] qui mille [illegible] modos
[illegible] sua suggestione fallaci [illegible]
nullos [illegible] / et quasi inextri-
cabile labirintum eis facit / ut si
forsan peccatum fugere appetunt [illegible]
sive aliquis [illegible] laqueos non eva-
dent / aut forsitan si dubium unum
questionum sathane [illegible]
quasi ydre capita statim succrescit
sed [illegible] malicia sa-
thane astucia / [illegible] est [illegible]
[illegible] di sapiencia / Sic dat illis pru-

dentiam que nodos [illegible] / et [illegible]
[illegible] possit / quod si inter duo sit aliquis
perplexus unum malo sit eligendum [illegible]
est quod [illegible] secundum [illegible]
[illegible] peccatum / quia [illegible] in [illegible]
non sit aliquis inter duo mala sic ex
perplexus ut [illegible] ad alterum illorum
perpetrandum sit astrictus / [illegible] cum autem
[illegible] homo perplexus [illegible]
quia [illegible] timere ubi timor
non est / et facit sibi [illegible] ubi non
[illegible] / et [illegible] ad [illegible]
[illegible] vel [illegible] / quo
[illegible] nulla [illegible] perplexitas / vel forte [illegible]
perplexitate incurrit per primam vo-
luntatem [illegible] quis non vel-
[illegible] / non [illegible] quod incidit [illegible]
in perplexitatem peccatum / [illegible]
ab [illegible] ad [illegible]
[illegible] dampnationis [illegible] Predestinacio
[illegible] Aug. in libro de predestinacione [illegible]
[illegible] reddet deus [illegible]
[illegible]
peccatum / [illegible] deus [illegible]
[illegible] pena [illegible] predestinacione
[illegible] in culpa / [illegible] si [illegible]
[illegible] perplexi-
tatis peccatum ut quasi [illegible]
inter duo mala unum assumere debeat
ad minus malo declinet [illegible]
[illegible] minus offendit / qui [illegible]
[illegible] voluntate peccandi deponet [illegible]
[illegible] ad delinquendum non [illegible] / [illegible]
igitur fili [illegible] sapiencia que [illegible] est
prudencia que [illegible] te ut [illegible] a
via mala / [illegible] perplexitatibus tibi
[illegible] complecte
est [illegible] / [illegible] igitur quod
[illegible] admissam [illegible] ad
[illegible] et ad illa [illegible]
[illegible] per que [illegible]
et [illegible] alium [illegible]
quid faciet / si cum [illegible] videt
quod [illegible] mortale [illegible]

et simoniacus / eo quod minus studium apponit / quo-
dam sibi inducat et libuit / si vero
non conficiat sed fingat se conficere peccat
tamen de eo de celebrare missas
de homine / si autem iniuste dimittit
magnum scandalum generat et utique
ve homini per quem scandalum venit / Ista
materia iste est perplexa / sed minimus ut
perplexitate evadat in hoc casu inter haec
eligat viam tutiorem secundum cano-
nistas et theologos / Respondeo et
potest inscriptis super iiii sententiarum dis-
tinctione xx et thoma dis xvi videlicet
corde peniteat et conteratur et doleat
quod ita tarde penitet et proponat tempore
suo opportunitate habita confiteri / et sic
conficiat et sumat et nullatenus sumat
hostiam non consecratam praemissis / Item
pone / Sacerdos tenet concubinam in domo
parrochiani eius de hoc constat videtur
primum indubium quid faciant / si cum
missam eius audiant faciant contra
constitutionem et ita edificabunt ad gehen-
nam / Respondeo de re(spondere) ... / Unde pro-
primum quia eo intelligunt per modum
papam et alios audire presbiteros concu-
binarios tacuit / quod nullus audiat missam
de eo ... quae sit in dubitantem concu-
binam habere / Si autem non audiunt ...
sacramenta ... videntur / non cum ...
sacerdotes sed quod de deo dicant ...
tendi debent / Sed venia de ...
quodam de celestitate clericorum et
... / ubi dicitur qualescumque
sacerdos sit quae ... sit ... in ...
non potest et in fine tali dicitur / Si du-
bitabile tenetur / quia actiones et presbi-
teris quamquam fornicantibus quam diu
ab ecclesia tollerantur nec habent operis
evidentia licet divina misteria cu-
diantur et alia capiantur sacramenta / se-
cundum quantumcumque pollutus non potest divina
polluere sacramenta / namque sacerdos eo-
... non potest / Capitur quod

communio ... quantum malo capiat
donec ... xv q. ultima
... / Item pone de religiosis vel
sanctis quibus est ... et ... consc...
apud deum / multi tamen de ipsis malo ...
... et sic scandalizantur / Quid
faciet videtur quod sufficiat sibi con-
scientia sua / Unde apostolus gloria nostra
haec est testimonium conscientiae nostre et
maxime cum habeant testem deum
testem ... quod Job inquit
Ecce ... testis meus / et ideo cum
talis habet testimonium ... est ...
videtur quod dimittere debeat ... / ...
xi q. iii / ... / ... alia parte videtur
... scandalum est
agendum / ... est ... suspicio
... apostolus
Si esca ... scandalizaverit fratrem
meum non manducabo carnes in eternum
Et ... ait ... quam ...
quam ... vestri / ... non
solum ... vel ... sed ...
pusillorum scandalum est vitandum ... u.
... qui scandalizaverit unum de
pusillis istis qui in me credunt ex-
pedit ei ut suspendatur mola asi-
naria in collo eius et ... mergatur
in profundum maris / Hoc est ...
... / ...
... / Sed ... est
in eo satisfacere audiendo intentionem
... et suspicionis et ...
mali ... / non cum sufficit
... sed ... mali ab-
stinere / ... quamvis ... sufficiat
vita nostra / ... in est ... fama
nostra xi q. iii / non sunt audiendi
... ut ... nobis exemplo
vitandi scandalum ... habemus
dominus petro ne forte scandalizemus
eos / Et apostolus inquit / Si ...
... nobis ... cum ...
... / Si autem ...

suspicatur nolite a suspicando recedere
nec satisfactionem istius recipere. Sufficit sibi
confiteri quod doleat quia illi in hoc pec-
cavit. Subtiliter ergo inter scandalum
et scandalizationem est distinguendum. quia
si dictum factum aut signum alicuius
cuius fit occasione alicui tentatur adver-
tendum est in se malum est omnino fu-
giendum. Si vero bonum factum aut signum
est in se bonum quod fit aliis occasio
peccandi si tale est bonum quod omissio-
nem non est salutis committenti. Ratio. de resp.
d. nisi ad probandum quod agi non est
illud bonum committendum quamvis omnes scan-
dalizantur obmittendum. Nulla enim opera
que sine peccato mortali dimitti
non possunt. Et propter vitandum scandalum di-
mittenda sunt. Secundum hoc dicit propter vitandum
scandalum committi que sine mortali
non possunt committi. Ab illis tamen que sine
mortali peccato committi possunt et dimitti
est propter scandalum cessandum cessandum. Ratio
quibus propter vitando scandalo debet
quis peccare mortaliter. Doctrina. predi-
cator enim vel doctor non debet propter
aliquod scandalum falsum docere vel dice-
re tacendo tamen possit et debeat
tacere. Si vero obstinati fuerint
et deteriores efficiantur doctrina veri-
tatis in loquendo viris. Luce: cum si va-
lidus malis contemptibilia predi-
cat. Mattheus Marcus sicut Lucas an porcus. Dicit
ut iudices falsum sinam. Item testi-
ficum testimonium per aliquo scandalo
vitando, de confessione. Vel illius cum tantis
utilius scandalum nasci permittitur
quam veritas relinquitur. Ratio. de Reg.
iuris. Item scandalizavit. Item po-
ne dicat michi quod ita quod tibi scan-
dalizabitur nisi dedero ei libros meos
aut si peccatis aliis eorum iudicare
res ablatas nisi quid propter vitandum

scandalum teneor etiam dare rem meam
aut acceptare eius cessationem. Positio
quod michi sit etiam ipsum scandali-
zandum quod sit vincatur. Dominus enim parte *Ugonis*
una est quod est tenere de ipsa propter
scandalum vitandum. Ex altera parte in
quantum est terribile visitari impacatis
non unde pervenit. Sed teneor tamen vel-
lem tamen ut iste si status meus vel
similis non est intuitu iste est quod
pauperum sunt. Et sic in periculo in peccati
incidendi vel minimandi tot dim
non teneor dare rem meam vel acce-
ptationem ipsius cessationis. Cum certus eorum
dinatis incipiat a se ipso et debeam
plus me et meos quam ceteros dili-
gere. Si autem consistit ullum vel vel familie
periculum imminet propter vitandum scandalum
debeo sibi dare rem meam et acce-
ptare ipsius cessationem. Sic adiecto si
petiit ipsius rem meam licet vel sine alias
ipsum non vel si ipsa male eat vel sunt dare
non vel si ipsa gladium in mutuum furiosi. Dicitur quo
gladio debui pugnare. Item pone
aliquis sit constitutus sorori que etc
modus omnes sic tacere. Sic tacet facit
cum constitutum. Aut quod non
est confidere petrum est ad hoc requiro. De
non tacet levius est et pusillanimis
propter numerum constitutum terminorum perplexum
est si minor tibi potest et constitutum Item
alius constituam dispone potest vel altius constitutum
secundum petrum supra de simonia et tibi
i. q. ii. xxxx. articulo v. xvi. Item pone
aliquis accedit ad quaerendum et tamen
vere ... sit confessor accedere quod faciet
Si accedet agat contra conscientiam, si non
scandalum generabit. Sed dicitur secundum
petrum petere consilium vel velit communicare
si sit copia sacerdotis qui eum possit
absolvere petat sibi confessionem comm-
unicando quia ad sacramentum istud
... sed in aliis secundum

indicium esse si autem non sit et immineat
aliqua necessitas communicandi vel celebrandi
ut quia timetur scandalum populi / vel iam
incepit missam sacramenti vel alius sa-
cerdos officians amisit loquelam
tunc non peccat sumens antequam con-
fitendi / Item pone aliquis est in mor-
tali peccato et celebrans ingreditur corpus
Christi levatur quid faciet / Si cum in-
spexit Christum tantum se praeparare videtur
si non / notabiliter sed etiam talis si tantae
praesumptionis abstinendo a videndo lau-
dandus est concordat Thomas et Petrus
et in Albertum rescripto dicit [illegible]
petori [illegible] inde pro tamquam Christi sed
[illegible] assumi [illegible] humilitate primo porrigit
[illegible] corpore pro [illegible] peccatum [illegible]
quod non sit dignus [illegible] et [illegible]
[illegible] tantae [illegible] / Item pone
sacerdos scit parrochianum esse in
mortali peccato petit eucharistiam / quid
faciet / Si dabit indigno videtur
quod indigne [illegible] / si non / de-
teget peccatum / solutio [illegible]
quod si est peccatum occultum et exigit in
occulto debet ei denegare et mo-
nere eum ne publice petat / Si autem
exigit in manifesto debet ei dare
[illegible] dicit in / Non [illegible] / aliud
cum esset [illegible] vel proditor
confessionis / Item pone alter [illegible]
[illegible] exigit debitum alter in
die [illegible] quid faciet ille si reddet
[illegible] / quid faciet [illegible] si non [illegible]
[illegible] videtur [illegible] et potest esse [illegible]
[illegible] in albis [illegible]
[illegible] / [illegible] illo
die non est [illegible] debitum [illegible] red-
dendum / Si in alter [illegible] non [illegible]
[illegible] quod mortale peccatum committat
Item pone sacerdos est in mortali /
videt [illegible] [illegible]
nec alius sacerdos adest ibi quid

faciet ille / si tangit peccatum [illegible]
videtur / si non / scandalum [illegible]
vel [illegible] factum sacramentum [illegible]
simulare [illegible] / quod non videtur
[illegible] / Solutio [illegible] quod
si tangit [illegible] et [illegible] non peccat
Item [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] si sacerdos peccator [illegible]
in [illegible] constituto eucharistiam [illegible]
[illegible] illud [illegible]
Item pone [illegible] viro per [illegible]
copulam [illegible] cognoscit
in [illegible] vel in [illegible] consanguinitatis
vel affinitatis esse sibi [illegible]
[illegible] vel [illegible]
quae non [illegible] / [illegible] et illo
quid faciet / si dimittat [illegible]
[illegible] si [illegible]
faciet [illegible] et [illegible] edi-
ficabit ad gehennam / solutio [illegible]
[illegible] debet [illegible]
[illegible] tantum [illegible]
[illegible] / Item pone / Venit
[illegible] adultera [illegible] et dicit sub sigillo
confessionis vel [illegible] qualiter velit
[illegible] adulterum [illegible] / quid faciet
Si dicet erit proditor [illegible] vel confes-
sionis / si non erit reus homicidii si
acciderit / Solutio quod non debet [illegible]
[illegible] / [illegible] autem dicit / [illegible]
[illegible] capitales [illegible] cor-
[illegible] ne subita offendamus [illegible]
parrochialis sacerdos [illegible]
[illegible] parrochianum in confessione
[illegible] et esse [illegible] / quid faciet
Si dicet [illegible] vel episcopo erit proditor
confessionis / si non / lupum sustinebit
[illegible] non [illegible]
Solutio dicat episcopo vigila [illegible]
[illegible] gregem [illegible] lupum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] indicta ut dicit

nobis prudencia. Prima tercia que consistit in dispositione prudenti preteritorum cogitatione preteritorum et in provisione futurorum. De qua quidem prudencia scribitur Deutronomii 32 Utinam saperent scilicet presencia, et intelligerent scilicet preterita, et novissima scilicet futura providerent. Secunda prudencia oris que consistit in moderacione sermonis de qua Salomon in proverbiis: Qui moderatur labia sua prudentissimus est. Tercia prudencia operis que consistit in cultu in fuga mali et in electione boni Proverbiorum directe. Declina a malo et fac bonum, in qua prudencia non tamen humana que parit mortem, sed divinam que parit salutem. Hanc igitur fili quere prudenciam ut omnia evitas mala et ad vitam que vera est perducat. Quod nobis prestare dignetur.

In malivolam animam non introibit spiritus sapiencie nec habitabit in corpore subdito peccatis Sapiencie 1°. Sic repugnat nec contraria que esse maxime distant sint simul in eodem subiecto sicud caliditas et frigiditas, albedo nigredo. Sic repugnat contra ut in eodem homine sit spiritus sapiencie et spiritus nequicie aut spiritus veritatis et spiritus erroris, et ideo non mirum quod in malivolam animam non introibit spiritus sapiencie nec habitat in corpore subdito peccatis. Quid mirum quia celum est sedes dei, non terra est pietas ut ibi ad habitandum descendat, ubi sedes est dyaboli. Dicit ipsa sapiencia Luce xi: Qui non est mecum adversum me est et qui non colligit mecum dispergit. Proverbiorum ... et stultus sapiat si velint stulticiam relinquere et ipsam sapienciam postulare a deo et sic predicat et in plateis vulgis profert vocem suam. Sed in quantis sit communis ad quemlibet sapiencia, pauci tamen eam inveniunt eo quod a stulticia peccatorum non recedunt. Et hinc est quod ipsa dei sapiencia quibus dulcedine sua non afficit nec inspiracionibus suis convellit, saltem plagis durissimis compellit corda stultorum ad quemlibet eam et amandam convertit. Sic cum non doceat sapiencia dei malos peccata fugere que vacillare pennarum laqueum ut quasi a facie colubri fugiant peccatum. Ecce namque in statu originalis iusticie et innocencie primus pater divinis visibus se diligunt ad invocabat, quibus cadentibus ~~peccatum~~ de peccato erubescencia veteris Gen. 3° profluxit et verecundia, qui videbat adam se post peccatum a facie dei abscondi vult timiditas, propter quod cognoscens se nudum a facie dei fugiebat dicebat: Enim timui quod nudus essem et abscondi me Gen. 3°. Effluxit etiam ex peccato enormitas sceleris ad aures dei clamans pro vindicta dicente deo ad Cain: Ecce vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra Gen. 4 et Gen. 19: clamor sodomorum venit ad me. Venit eciam tremor et ignorancia ... ps. ... et tremor venerunt super me et contexerunt me tenebre. Consummo erit quippe ex peccato divina divinis flagella, quod patet in Pharaone qui regno ... se ad vos flagellatus propter peccatum dicebat: peccavi in dominum et in vos Exo. x°. Patet in filiis Israel qui dum fecissent malum in conspectu domini dedit eos deus in manus diripiencium qui ceperunt eos et hostibus vendiderunt Judicum 2°. Patet in David quem deus propter adulterium suum et homicidium in Uriam commissum et invidiam populi multipliciter flagellavit. Patet eciam

patet in salomone quem illecebre et
concupiscencia mulierum et precipue multitudo alienigenarum sibi
amabilem infatuari permisit iii regum
xi° et eo ut idolatrie inservivit
ipso deserente deum ipse deus eum merito
deservit / unde ecclesiastici xlvii de eo
scribitur dedisti maculam in gloria tua item
in rege iuda ioram qui postquam
cepit ambulare per vias regum israel per
similia / recessit edom ab eo et noluit
ei solvere tributa / iiii regum viii item in
filiis israel qui postquam dereliquerunt pre-
cepta domini et fecerunt sibi vitulos con-
flatiles tradidit eos in manus hostium iiii regum
xvii / Et quia in mundo tanta est gravi-
tas peccatorum quod quando non possit amplius
exigente sua iustitia remittere celebrare
ideo scribitur ecclesiastici xlviii non pateat
deus ultra portare propter maliciam studi-
orum vestrorum / sicut est quod potentia manu
dei iterat peccatores et ira terribili sue
indignationis involvit / An vero non sunt
indignationes dei terribiles qui omnes homines
preter noe paucis vero aliis exceptis di-
luvio peremit genesis vii / An non sit
stupenda dei ira qua plagavit propter
peccata egyptios / et qua pharaonem cum
curribus et equitibus suis in mari ru-
bro submersit / Nam quamvis de innumera-
bilibus peremptorum non sit proscriptus numerus
expressus decimam tamen partem de sexcen-
tis milibus hominum bellatorum / An non
inveniat peccatoribus formidinem plaga
dei qua percussit filios israel a viginti
annis et supra qui numerati sunt numeri ii°
sexcenta tria milia virorum quingenti et l
qui pergebant ad bella preter quorum
nullus terram promissionis intravit sed
omnes preter caleph et iosue interierunt
variis calamitatibus indefessis / An
non sit formidabilis indignatio altis-
simi qua madianitas percussit / ubi
exceptis paucis virginibus cesi sunt xxxii
duo milia virginum cum omnibus aliis viris
masculis et mulieribus corruptis / incorruptis /
numeri xxxi / An non sit stupenda ira dei

qua propter peccatum delevit generaciones regum xxxi
iosue xii / quam non sit admirabilis
potentia ultoris et stringens peccatores / qua
per gedeonis ministerium unus percussit
dominus madian et amalech ac omnes
orientales populos qui tunc iacebant
in quadam valle quasi locustarum multitudo
et ceciderunt in ore gladii primo centum
xx milia bellatorum / deinde cum
zebee et salmana perempta sunt xv milia
qui de sociis pluribus remanserant iudicum vii
et viii / An considerare non debeat ad-
uc vel semper vigilanter intuens
vel audiens qualiter propter detestandum
flagicium uxoris levite de tribu
beniamin occisa sunt xxv milia
pugnatorum qui omnes erant ad bella
doctissimi / simul tamen ibi occisa sunt
lxv milia hominum iudicum xx / An
non sit admiranda dei vindicta qua
propter peccata filiorum heli qui erant sacerdotes
sed mali / deus percussit de filiis
israel xxx milia pugnatorum primi
regum iiii / An non sit timor regum de
superbia regis vel pharaonis / cum deus
propter peccatum elacionis david per quod populum
numeravit percussit lxx milia virorum
ii regum xxiiii / Atque non sit propter timorem
ulcionis divine neque david sed etiam
gentibus de multitudine bellatorum et
fortitudine armorum superbire cessandum
cum benadab rex syrie
xxxii duos reges et innumeram multitudinem
bellatorum congregasset / bis tamen est
fugatus ab achab rege israel et uno vice
aliqua centum milia peditum corpore syrorum
in ore gladii sunt percussa iii regum
xx / Et contigit quemlibet fortissimus
cecitibus congrue / non est in alio victoria
nisi in solo deo cuius conditor / qui
cui vult victoriam donat / pz ii paral
xiiii ubi aza rex iuda fugavit exercitum
suum et quingenta et lxx milia / ethi-
opes non decies centena milia /
tamen sunt ante ethiopes usque ad

ad instructionem dns docuit ni ac assistere
| Cum non sit etiam valenti bello cum
adversariis committere si delinquat deum
et eius mandata | Ideo filius romelie
rex israel occidit uno die centum milia
virorum bellatorum de iuda | pro eo quod deum
dereliquissent ij paralip. xxviij | Et
quod timete deum et dicite illud ca
nolite delinquere viam eius dicit
cum [illegible] | Quia omnes qui te delinquunt
confundentur [illegible] dicere [illegible]
inter qui delinquerint [illegible]
[illegible] dominum | Non sit soliditas
non parva | precepto dum adhuc non re=
cepto tempore lingwagium regni [illegible]
dele | Ideo dei in manu eius est victoria
ut qui potest vult pateat sic machabe=
[illegible] in opportunum qualitate
et gladio inter ipsos uti scire vel sa=
gittam | Sic namque aman superbissi=
mus dele per solum mardocheum
volens omnes filios israel qui habitabant
in [illegible] suis et insimul regni
Assweri | [illegible] superbus [illegible] obti=
nuit | Sed tunc ergo in [illegible]
tu dei [illegible] | quia ut dicit sapiens
cor regis in manu dei | occiderunt iudei
precepto ergo in regno ipsius Assweri
lxxv milia hominum quos sibi re=
putabant inimicos hester ix | Non
sit gaudendum de [illegible] tam paucorum
[illegible] vel [illegible] dei Ideo demetrius
[illegible] Monarcha sibi [illegible]
[illegible] Antiochenis ac=
cidit uno die centum milia hominum
j machabeorum xj licet ipse quia non
[illegible]
[illegible] | An
malis et falsis [illegible] non sit for=
midanda dei ira | Ideo olim ipso instante
tanta cedes hominum fuit in iherusalem quod
cepit eam antiochus epiphanes
| quod in triduo lxxx milia hominum
fuit interfecti xl milia vincti

non paucorum venumdati ij machabeorum
v | Nam non sit admirabilis permissio
dei quod hominum [illegible] multitudo
sanguis effundere sinit qui de potentia
sua gloriantur | Sic namque machabeus
qui legitur xxij [illegible] afflictus [illegible]
| [illegible] omnibus qui inbellis [illegible]
occiderunt ducenta et xxxvj milia
gentium perisset quod colligitur ab
viij capitulo usque ad finem ij machabeorum | In
[illegible] passibus [illegible]
[illegible] multa iudicia quibus
[illegible] paucitatibus non [illegible] sed
ipsos [illegible] et [illegible]
quia non habebant dei sapientiam | Eo quod
[illegible] sapientia
non habitabit in corpore subdito peccatis
[illegible] in sapientia [illegible]
et ad inferos descenderunt | Dicate
ergo ubi est prudentia ubi sapientia ubi
[illegible] vita | Sed ubi veniet [illegible]
in quo omnes thezauri sapientie et scientie
dei sunt absconditi qui est splendor
et figura substantie patris deus de deo
genitus | lumen de lumine semper [illegible]
pulcherrima forma [illegible]
hominum sed etiam est eius angelorum
et tanto melior tanto pulcrior angelis
quanto differentius [illegible] nomen hereditavit
| quem videre per fidem hic in via est vita
| possidere per amorem est virtus et vita
| in quem iugiter contemplando aspicere est
est mirum dulcedine [illegible] | de quo
cogitare est dilectatio cordi gaudere
de quo loqui est [illegible]
[illegible] | cum [illegible]
est [illegible] | Iste
est deus noster et non estimabitur alius
| Hic adinvenit omnem viam scientie
et dedit eam iacob puero suo et
israel dilecto suo | Post hec in terris visus
est et cum hominibus conversatus est baruch
[illegible]

uultus tui dignaris | ecce cor te
uidere querit | non tamen speciem tuam nisi
ad te peruenerit agnoscere per palpi-
tat per umbram quam delectabilis es
ymo delectatus et uita | faciei in
delectando querit | tu apparuerit est
gloria dei | tu quidem es illa sapientia per
quam pater condidit uniuersa | quam
miro magisterio uniuersalitati tua ad
te laudandum tibi seruiendum et te frui-
endum est factum | sed ad quid facta nisi
propter tuam bonitatem et creature utilitatem
utile quippe est creature deo
et frui illo deo quia propter te facta ut
laudem tuam ad augeret | non utique quia
tu bonorum meorum non indiges | sed
tamen propter te est facta ut tibi seruiret cui
seruire est regnare | Nam perficit seruiens
non autem tu cui seruit | quam uniuersali-
ter in medio homini posuisti ut eam a
creaturis alijs seruiret | ipse non tibi
seruiret quare refunderet totum ad bonum
hominis et quod accepit ob seruitio
et impendit | sic enim uis ut tibi ab
homine seruiatur | ut seruitute non tu
qui es summum bonum cui nichil potest
augeri nec minui sed ipse homo iuuaretur
quamuis ~~creature~~ uice uersa est erga
homines quietes te clementia | Nam
omnia eis ut perciperent magnificentia
tua donasti superiora equalia et
inferiora | superiora quidem ad perfruendum
que non sunt aliud nisi deus creator
et trinitas benedicta | equalia ad con-
uiuendum quia angelos clarissimas creaturas
limpidissima specula | lampades in
conspectu dei semper ardentes | fortes
summos milites coram deo et agno
indefesse astantes et sine intermissione
deum laudantes | qui non tamen se
quia ad opus nostrum perfecto templo
tuo decreti sunt | unde et apostolus ait
omnes administratorij spiritus missi
in ministerium propter eos qui hereditatem

capiunt salutis | Inferiora quia ea omnia
subiecisti sub pedibus eius | hinc tu me
ad contemplandum creaturis gloriam tuam sit
aliquid quod aspiciendo homo se sa-
tiat | inueniens quod totum mundum sibi seruit
nec est aliquid quod sibi non sit sub-
iectum | Hanc est animo superiorem ad hec
totis medullis cordis uir aspirat
ad hanc accipiendum alias uires parat
alias cum in maliuolam animam non
introibit sapientia nec habitabit
in corpore subdito peccatis | considerans quod
eam si munda corda habuerit ui-
debit et consultabit uidendo sapi-
entiam et in eorum ea fruendo | Quod

36 Qui edunt me adhuc esurient
et qui bibunt me adhuc sitient
Prouerbiorum viij° | Dominus noster ait
Ecclesiastici 24 quo mitte... ua et pinguescit
et panis supersubstantialis quo fruentur
et frui semper desiderant sancti in patria
et quo nostri et humiles corde refi-
ciuntur in uia | qui utique talis est nature
quod qui edunt ipsum adhuc esurient
et qui bibunt adhuc sitient | Ille
namque qui deo spiritale misterium semper
assistunt | ore pleno in aduentu perenne
uite eterne | Iste sicut liquet per contempla-
cionem et amorem unum cum deo effecti
sunt non tamen ore pleno sicut angeli
et sancti pro suo modulo de illo pane
edunt et de calice bibunt | utique
uitam supersufficienter recipiunt esurire
tamen et sitire ut semper in contemplatione
continuent | dicatur | tunc autem angeli
sancti esuriunt eum et sitiunt iugiter |
An ideo quia minime satiantur |
non utique quia panis iste summe nutrit
summe impinguat saciat et quietat
est enim summum bonum quod deus
quisquis adeptus nichil ultra de-
siderare queat | sed si quietat | quid
esurire uel sitire faciat | Dicendum esurit

illorum repleti / sitit neque ad tempus ap-
petitu saciatus / esurit enim deuote
semper sine fastidio / sitit bibendo de-
tinente voluptate dulcedinis sine tedio
/ esurit et sitit non illud terrenum quod
non sic sed continue manducare et
bibere quod sumit / sitit et tamen est
quod continuabit et tamen esurit et sitit
quam ab illo pane delectabili / dulcis-
simo / amabili laudabili et secundo
sequeretur ante necesse vult necesse est
semper eorum fideles esuriant et
sitiant / an ideo quia non deo sine
quod optinent / non utique / nullatenus cum
esuriunt deum quem est / nisi deum
quem esurit amando possideat / ideo
dicit esuries et sitis que annum di-
tes et magnificas animas omnibus
imples / semper ad deum amandum
prouocas et impellis / semper inflam-
mas salubriter et incendis / ubi conside-
rant ut esuriant panem qui ante
sitiam sibi [illegible] / non qui in ventre vadit
sic sicut potus sibi [illegible] / impii sunt
sicut [illegible] aque [illegible] eternum
accedunt maledicti sunt qui sunt ad
eundem panem [illegible] et bibendum digne
non disponunt / eo quod merito eterni
digni sunt / Reorum sunt tres species circa
sacramentum [illegible] de corpore Christi / Primi
sunt infideles / secundi negligentes / tercii
contemptores / Infideles sunt quorum
corda per maliciam fallente dyabolo ex-
cecata sunt / ut non possunt credere et
cognoscere dona sacramenti pro salute
mundi mirabili dei sapientia instituta
de quibus Iohannis vi / Quomodo potest hic
nobis carnem suam dare ad mandu-
candum i. dicunt non credimus / et
Sapientie v / Erraverunt impii excecavit
enim eos malicia eorum et nescierunt
sacramenta dei / Secundi sunt negligentes

sunt qui temporalibus lucris et secularibus
negociis intenti sunt et occupati ut sa-
cram communionem debito tempore ne-
gligant et omittant de quibus
Matthei xxii / Misit rex servos suos
vocare invitatos ad nupcias dicens
/ ecce prandium meum paravi venite
ad nupcias / Illi autem neglexerunt
unus abiit ad villam suam alius ad
negociationem suam / Glosa in villam
ire est terreno labori immoderate in-
sistere / negociari vero terrenis nimis
inhiare / de quibus dicitur Luce xiiii
Amen dico vobis quod nemo virorum
illorum qui vocati sunt gustabit cenam
meam / nam illos qui prandium divi-
num sacramenti negligunt / quamvis fidem
et quedam caritatis opera habere videantur
/ nisi peniteat peribunt / Iohannis vi
Nisi manducaveritis carnem filii homi-
nis non habebitis vitam in vobis / Contemp-
tores sunt qui secularibus tamen
amore inherent quod corpus domini sumere
postponunt de quibus [illegible] xix
[illegible] cursores [illegible] ex
regis impiis et [illegible] in
universum [illegible] predicantes converti-
mini ad dominum deum verum et venite
ad sacramentum cum ad [illegible]
[illegible] suscipiendum corpus domini / Et
quidam viri acquiescentes consilio
venerunt alii [illegible] et
[illegible] de quibus [illegible]
quasi / Numeri ix / Si quis [illegible] non
fecit exterminabitur / [illegible]
cum quia non fecit sacrificium domino
in tempore suo / [illegible] dicitur [illegible]
non [illegible] infidelium qui corpus
Christi sub speciebus panis non credunt
[illegible] ipsum oculis corporalibus [illegible]
videre non [illegible] cum non credunt
nisi ea que sensibiliter vident ad
modum brutorum / nec intelligunt quod
apparet non credere multa vera

que non videmus sicut etiam esse
in corpore quandam non videmus corporeis
nisi visibilibus condimus, sic et corpus
verum deum et hominis corpus vivi-
ficatione condimus, sicut et visus per
corpus lapidis cedit concessum, aliqua vi-
dentur nobis longius digne sumus
tibi, de quibus alicui a fide nostre
inducere. Nec de illorum numero qui co-
timant impossibile corpus Christi
magne quantitatis sine conglo-
batione et diminucione, sine conde-
satione vel rarefactione sui intra
parvam et parva hostia contineri, com-
pertum cum videtur eis secundum legem
locorum, sed minime, sed ut dicit Augustinus
in libro misse: tota magnitudo corporis
ipsius continetur in parvo pane, magnitudo
non repugnat corpori Christi et ipsius
corporis quantitate in sui minima
hostiam etiam vero visu notabile
contineri, propterea cum dimensionibus hos-
tie non claudatur. Est enim ibi quan-
titas sed non quod corporis illa quantitate
non est quando accidencia ibi ut
inquit Vicenus galico sine subiecto
constant. De reliquiis et veneratione
sanctorum in Clementina Si dominum. Nec
de illorum numero qui hesitant certi-
ficatam hostie videtur enim eis quod
hostia frangi non potest quin fran-
gatur corpus Christi existens in ipsa
et hic idem, quia non capiunt quod
corpus Christi est inequalis parte hostie et
non per impte. Unde divisa hostia
remanet totum integrum corpus
Christi sicut anima non dividitur cum con-
sistens toto corpore diviso. Nec de
illorum numero qui sicut sunt in multis he-
retici et inde blasphemi, quorum
intellectum quod fide catholica
non concipit, quomodo idem corpus
sine sui mutatione et divisione

tot altaribus quantumcumque distantibus
simul et inmediate instanti possit ad-
esse. Sed hii si respicerent quod secundum
experientiam conficit duo corpora in
eodem loco, non in ambobus per locale
circumscriptionem ut ad hostiam, ita
possunt intelligere quod idem Christus potest facere
suum corpus in pluribus locis, nam
paradiximus quod unus idem sol apparet
in omnibus oculis, et eadem vox sonat
in pluribus auribus, et eadem mens lucet
in pluribus mentibus, sic corpus Christi virtute divina
potest in locis esse in unus. Nec
de illorum numero qui de sacerdotis vir-
tute clamant etiam ordinatum esse
mirantur conficiendi corpus et sanguinem
Christi verba consecracionis pronunciat in
panis et vini in carnem et sanguinem
Christi convertitur. Illa virtute qua verum
tamen factum est et habitabit in nobis quod
dixit et facta sunt, omnia mandavit
et creata sunt, qua feminam mutavit
in statuam et virgam vertit in colubrum,
qua fontes mutavit in sanguinem
et aquam convertit in vinum. Si enim ut
inquit beatus Ambrosius hominis deprecationibus
tantum valuit sermo Helye ut ignem
de celo deponeret, non valebit sermo
Christi ut species elementorum mutentur.
De totius mundi operibus legisti, quia
ipse dixit et facta sunt, mandavit
et creata sunt. Sermo ergo Christi qui po-
tuit ex nichilo facere quod non erat
non potest ea que sunt, et subdit
non minus est novas rebus dare quam
mutare naturas. Hec ille. Si igitur
verum Christi id potest et quia id
voluit fieri et fecit, sine ulla du-
bitatione tenendum est quod ante consecracionem
quidem panis est materialis, post con-
secracionem non panis ille qui de celo
descendit, Christus. Cum est deus qui
sic instituit, sed accepit panem
in sanctas ac venerabiles manus

sumere possit deus / sic est corpus meum
deus autem nec fallit nec falli potest
ideo ~~accedentes~~ longe cadat dilu-
vium spes diffidentie recedat
sufficiat ergo catholico suis dictis
omnibus racionibus et persuasionibus
quantus credere quod ita sit / quia ille
qui verus et deus est id fecit / con-
vertens se in altari corpus et san-
guinem Christi Ihesu Christi / preparate corda
vestra domino sic quod primum confirmatum
fuerit / prima non confirmata est secundum Augustinum
que allegat beatus Thomas in quadam
sermone de corpore Christi est / que nam
sunt deputata instans accusationem / de-
puti in instans delectationem / de-
futura minus iusto voluntate sed
ille / Cibus enim est salubre et
utile sepe ad panem sumere vene-
rabile accedere / qui maiori quo
potest studio ad sumendum ipsum se
preparant / et post susceptum indevocius
studio se confirmant / devocio autem
secundum Augustinum de spiritu et anima est pius
et humilis affectus in deum et ca-
ritatis divine clementie / aut
ut quidam doctor theologie mo-
dernus ait / devocio est promptitudo
animi et fervor bone voluntatis
ad deum sursum / quam vero exhibere
non valens / certis manifestat in-
diciis / que non solum sentitur et osten-
ditur in suspiriis et lacrimis fu-
endis impendendo / confessiones /
audiendo et aliis operibus tam
corporalibus quam spiritualibus
impendendo / et racionem assignat
quia bonitas cordis plus consistit
in virtute quam in fervore / eo quod
talis nec requiritur etiam in contem-
plativis solum animi et contempla-
tivi valentibus / ex quibus quod

et magna gratia dei etiam fervor sentitur
et temptaciones sepius immittuntur
/ ut etiam fuit in paulo apostolo stimu-
lus carnis praecedere / vel devocio ut
scripsit beatus Thomas II II / nichil aliud esse
videtur quam voluntas prompta tra-
dendi se ad ea que pertinent ad dei
famulatum / ex quibus patet quod ille
est devotus qui considerando divinam
clementiam pro affectu tendit in deum
quamvis lacrimas tunc effundere non
valet / Item non potest dici carere omnis
devocione / quia deus diligat vere et
ut se in corde continue quod non valet
certis indiciis ostendit / Item suf-
ficit pro devocione ut quis prompte
habeat animum ad ea que deus precipit
/ vel que honorem dei respiciunt / Item
multi sunt qui se multa devo-
cione esse credunt / licet ipsi quod facile
lacrimas distillant non tamen ea que
ad honorem dei pertinent prompte ad
cognoscunt / Tamen devoti non sunt
sed molles / Item sicut aliquis qui
tepidus est / si tamen ipsum in corde petit
non punit nec occupat / confidens
de dei miseri infinita fiducialiter acce-
dat / indigencia sepius se ad recipien-
dum hospite deo concelsum et
dominum condicione reputet / sed mi-
sericordiam cogitet quod tanto magis
eget sicut nec requirit medicus /
quanto magis se sentit egrotum / non est
enim opus valentibus medicus sed
male habentibus / Item non oportet mit-
tendam sacre quando potest / quod non
sentit humo tunc spiritualis devocionis
gratiam et ad illam potest sur-
gent / et voluntate suam deo
mandato incorporante / aut eo
in ipsa ~~[illegible]~~ perceptione vel post se
forte magis devocio sentiunt

quam vellet sit cum plenius fru
dicione devocionis quod eo magis
cavere debent devotis gratiam minus
sentit / et cum vehemencius instant
lacrimis et orationibus sanctis / sicud
in summis festivitatibus et devotis temporibus
passionis Christi nativitatis eius et festis
et marie eo ardencius quamvis
student se sollicitare ad pacem / propter quod
licet sepius consistant et turbati /
quadam cordis pusillanimitate inceptant
quod forte indigni sunt visitacione
divina / et quod non placeant deo / et sic
sepe se subtrahunt a bono vite et
salutis / Ideo non homini inconveniens est / aut
sit dignus amore vel odio / et multo
singulariter soli deo sit cognitum / Si
ita possimus cuique causam racionem
consulere / quod sentiret tunc vel sentire
debeat / Possumus tamen secundum coniecturis
aliquas colligere racionem / tunc
deus tunc subtrahit bonis et studiosis
gratiam devocionis / eo cum liberius
sentit et instancius querunt / Prima
racio similitudo / quia magis similes
homines eo non sentit tunc devocionem quam
alio tempore sentit et magis consuevit
in tempore / sicud seculares plus gaudent
si in persona non communicat / eo solito
est plusquam toto anno / Secunda
racio purgacio peccati
mundicie / Secunda vero purgacio peccati
quia forte petita a deo minus plene
est homo vel sunt aliqua delicta que
non sustulit et ideo ut digne ad pa
ce angelorum accedat et amplius
purgetur affectus in se puniatur / magis
doleat / et quo dolor maior
eo purgacio efficacior et maior
quia alio tempore forte minus studiose de
nostris gratiam quesivit / vel oblatam
negligencius recepit / vel dignas
pro gratias non retulit acciones /
Tercia racio ut post fiat crudelius
magna quam gratia adeo sit non ab

homine eo non sit cum homo gravis sit
debiti arbitrii sui sed est et quod est gratia
sua dat non prius homini / et ideo
quasi studiose quecumque negat ipsa
eo instancia / et non quecumque quasi dat
cognitum / Quarta racio quia quasi studiose
querit quamvis querenda est / quasi
cum eo impetuoso cordis cumulu
liberius vocet obstruit / ideo est
per violenciam accelerat affectu de
vocionis eorum / et sic si non instet
in modo de prodeundo cordis statim
sentit gratiam quam querit / contristatur
et amplius eo se in dimittit / et quo
impetuosius se capit ad devocionem
tanto minus proficit et amplius angustia
vocat / Quinta racio / quod quo liberior sit
eo purgacior est devocionis affectus
Sexta racio / negata devocionis per
se multo maioris glorie et gratie /
pungit cum deus medio suorum
corda fidelium devotorum per subtractionem
illius consolacionis cum anxietate
maiori affictas / Et sic purgati
capciores fiunt ad recipiendum gratie
plenitudinem inpuri et gloriam in futuro
ubi purati angeli semper edunt /
et semper ut esuriunt panis celestis
quem deus est consumet / esuriunt semper
de divina essencia largiter bibunt et
sitiunt / Et sic semper bibunt / ad
quem panem edendum et potum
et potum bibendum nos perducat pa
ter angelorum et hominum Christus deus noster per
secula benedictus / Amen

Interrogabit opera vestra et cogitationes
scrutabitur Sapientie vi. Si perpenderes
dilectissimi quod in districto
examine finalis iudicii non
erit resistendi virtus / non fugiendi fa
cultas / non penitencie locus / non satisfactionis
tempus / cum isto tempore est operandi bona
non agimus / cum isto dies est in

luce non ambulamus / cum in luce spiri-
[illegible] dyaboli vetitum [illegible]
nos qui [illegible] est in futuro
et iusticiam iudicantes / cum autem
ceperit magnum dei iudicium in quo
opera nostra interrogabuntur et cogi-
taciones scrutabuntur / vitam in melius
non mutamus / fortasse namque post
acceptum diem mortis [illegible]
absit locus pene et non poterimus
in veniam / districtissimum siquidem et horren-
dum superbis imminet iudicium [illegible]
[illegible] de [illegible] / ad
dexteris erunt peccata accusancia a
sinistris infinita demonia / subtus
horrendum chaos inferni / desuper iudex
iratus / foris mundus ardens / intus
consciencia urens ubi vix iustus salva-
bitur / heu miser peccator sic deprehensus
quo fugiet / latere est impossibile
apparere intollerabile / quis ergo vide-
bit pro nobis si malo [illegible] in
conspectu dei cum vix iustus in
merito sibi sufficiat ad salutem quid
faciet / desperati ubi convincetur cedrus
paradisi quid faciet agnus ubi
aries trepidabit qualiter apparebit
impius si iustus vix salvabitur quid
faciet homicida / adulteris veneficis
raptoribus furibus latronibus calumpnia-
toribus et aliis operariis iniquitatis in
districto iudicio / qui nedum interroga-
bit opera sed et cogitaciones et omnes et
voluntates scrutabitur / sicut enim [illegible]
[illegible] et [illegible] dimittit / sic
a prima luce usque ad vesperam [illegible]
[illegible] usque ad occasum mortis
[illegible] que agimus volumus dicimus
consulimus / aut cogitamus in male et
appendit ut licet minime cogitaciones
ac verba minutissima que aput nos
[illegible] cum iudicio indiscussa
remaneat / quid tunc faciet talis iudex
districtus sed semper iustus / de in-
iustis iudiciis / de falsis iudicibus

et de falsis advocatis / de testibus auro
vel argento seu simonie corruptis / de
timore vel odio seductis / qui ipsas in-
iusticias iudicabit / qui nulla iudicata
reiudicabit / qui [illegible] iniusta [illegible]
qui occulta cordium publicabit / qui
concupiscencias [illegible] dampnabit
veniet magna dies districti iudicii
ubi plus valebunt simplicia corda
quam astuti et astuta via / [illegible]
[illegible] quam marsupium plenum ubi
despecta iusti simplicitas laudem /
et simulata [illegible] vanitas
et [illegible] nobilitas vituperio [illegible]-
niet sine [illegible] vel [illegible]
[illegible] / ubi iudex non fallet [illegible] /
non flectetur donis nec [illegible] minis
[illegible] timor erit in extremo iudicio
apertis celis ministrantibus angelis [illegible]-
[illegible] in suis sedibus [illegible] apostolis
/ [illegible] in sede maiestatis
apparuerit / ubi [illegible] ipsius sedentis
[illegible] procedet gladius [illegible] acutus
ubi iusti [illegible]
[illegible] ut [illegible] gaudebit
mali [illegible] iudicio [illegible]
[illegible] / ut cum [illegible]
cum voluntati [illegible]
gemuerit / quam terribilis erit vox
illa tube [illegible] / qua dicetur surgite
mortui ad iudicium / cum anima [illegible]-
[illegible] / que petras scindet
/ inferos aperiet portas ereas con-
fringet / vincla mortuorum disrumpet
/ de profundo abyssi animas corporibus
coniunget / omnes [illegible] et [illegible] visceribus
in mari et sub abyssis ac [illegible]
[illegible] corpora sua [illegible] in
[illegible] / [illegible] adultum in quo
fuit vel fuit [illegible] vite ad consi-
stalum [illegible] altissimi evocabit [illegible]
[illegible] confirmabitur in ope quam
sagitta [illegible] dicente apostolo
in momento et in ictu oculi omnes re-
surgemus / [illegible] memoria
dicitur [illegible] dicebat
quociens diem illum considero toto

corpe contaminasti/ siue cum comedo
siue bibo siue aliquid aliud facio
semper videtur illa tuba sonibilis so-
nare in auribus meis surgite mor-
tui venite ad iudicium/ Surgite dã-
pnati iudei/ quam necessariam vobis per
missam in tempore voluistis primo cum
patribus affuistis de quibus per ysayam
dicit deus cognouit possessorem suum
et asinus presepe domini sui israhel autem
me non cognouit et populus meus non in-
tellexit/ tunc incipient dicere mon-
tibus cadite super nos et collibus cooperite
nos/ Surgite gentiles qui nil honora-
stis celi et ydola ac demonia manuum
vestrarum opera pro vero deo coluistis et
gloriam veram mutastis in similitudine
vituli comedentis fenum/ Surgite sar-
racenij falso dogmate machometi
seducti/ Surgite scismatici ab vnitate
pace sponse xpi militantis vz ecclesie pro-
scripti quam non excludit/ Surgite heretici
dogmatici fraude subuersi/ Surgite forma-
tores et adulteri ad iudicium quibus me-
bra xpi non pudebat membra face-
re meretricis ut prouinentes quos ad
meretrices delectabat mentem parentum
honorum decebat/ Surgite homicide qui
quod erat/ Surgite homicide qui
caritatem dei imaginem inseguitum per
hanc celestis fenum delevistis/ ut
proiciatur asfaltic deus et cum illo pre-
piciam qui sunt homicida ab initio tempore
qui sunt homicida ab initio tempore
Surgite vsurarij qui proximorum vas-
sa(?) dedistis/ ut falsigerum tradistis et nos
Surgite fures raptores et latrones
qui dedistis aliena rape/ ut pal-
tim dampnum corporis et animae spoliatis
satisfecit eo non restituistis vestram
quod suum erat/ iusto dei iudicio/ non
erit tempus restituit vobis ut restitue-
re cum amplius valeatis/ quin non vere(?) nec
sua nec opus est apud inferos quo
infelices peruenit/ Surgite reges et
tyranni potestates mei ut intelligeret
opera vestra/ Datum cum est vobis potestas
et ab altissimo virtus ad faciendum iudi-
cium/ vos autem cum ministri essetis regni

etiam non recte iudicastis neque legem
iustitie obseruastis/ durissimum igitur
vobis iminet iudicium/ Digne quippe
contendit misericordiam sed potentes potentur
tormenta patientur/ Surgite amatores
mundi qui plus terrestria quam
eterna dilexistis plus carnem quam
rationem plus hominem quam deum plus
honorem vmbratilem quam verum et in
plus elegistis presentis vite splendorem
typice debilis quam sine tibiis dulcissimis
istam xpi/ ut risus vir in lacrimas et
gloria in perpetuam infamiam convertetur/ ubi
gloria/ ubi mundi pompa/ non aurum et
cum vana mundi pompa/ non aurum et
argenti respulgentia/ non famulatus lau-
dantium/ non castra nimis ingenio-
so structa/ non pecuniarum calumpnijs ac-
quisitarum/ non pecunia calumpnijs con-
trectatio/ non blandientium adulationibus supplicantium
supplicationibus adulationibus aut prosperitas uel ca-
sibus/ non potentia aut prosperitas uel
calibus/ non flores et deli-
tiarum acquisita/ non flores et deli-
ciarum vobis est materia gaudij sed
turba tormenti/ Ecce ubi vera sunt plaudia
tormenti/ ubi planctus et risus ubi
ubi vota/ ubi planctus et risus ubi
ambulatio/ ubi tedia/ ubi corporis
periculum et pompe lapidum commendate
ubi choreis ubi cythara et vinum sunt
ubi gens nimis/ ubi deducere in
pellibus in venationibus/ in spectaculis
mundi in hastiludijs intervenire/
ubi delectatio in malis/ in tactibus
in osculis et fedibus amplexibus
transeunt omnia velud umbra/ quid
profuit vobis altitudo seculi honoris
eminentia/ status altus/ domus i(n) flatu/
cum quanto quo alter tenetur cura quod
et penam prius considerauit/ magnus quippe
studiis ducebatis noctes in seruitiis
vigilastis ut magistratus vestros
filios amicos et nepotes super alios
nunc autem per malignus eripere nume-
nunc et ipsi veniet in locum tormentorum
ne et ipsi veniet in locum tormento-
rum/ proprie et castra vera sunt in pal-
matijs argenti et auro vere non im-
inimicos dignitas et aurum vim in pleritus
est instaurata/ calix vim in plectus
est aqua angustie et doloris/ iam
instat dies nouissima in qua di

papa interrogabit opera vestra et cogi-
taciones omnes et singulas scrutabitur
ubi petebit quis quid egit et cogitavit
et quid dixit quid cogitavit cum
quibus ubi quando et quociens peccavit
quanto studio iniquitatis immo quanto gra-
tuito implevit quam presumpcione vel delectabili-
ter se in inceptis quantum morum
traxit qualiter ad peccatum accessit
qualiter se volutavit quot proximos
corrumpit vel seduxit quantum in iniu-
proximo irrogavit quociens eiusdem
vitam corrigere noluit qualiter do-
nis dei abusus est quam in felicitate
honore et infelicitate in felicitate in
quas quis similiter reperit adeo et
peccat summo bono in qua tollitur
peccator ne videat gloriam dei
ut cum per quilibet nisus amoris
curiositatem aliqua species videndi
deum nec penas inferni evadendi
eo quod in ipsa vita est redempcio
ipse modo invenies et mortuos
ut quid nati sumus si te numquam
facialiter videbimus bone ihesu per
dicamus filio si natus non fuisset homo
ille. Nempe ve super ve nobis si
ante ad eum laudem et gloriam creati
sumus in tenebras exteriores ubi
fletus et stridor dencium est precipi-
temur pro eo quod te toto corde
non dileximus quod proximum sicut nos
ipsos non amavimus quod vetita
tetigimus quod iussa tua confregimus
crimina peccavimus quod delectabilis es bonis
sed malis tremebundus si precaut-
um in omnibus bonis que in mundo
sunt delectabilibus et ... pri-
ncipium non tanti ponderis estima-
mus sicut si te qui es vita eterna
quod absit amittamus. Domine ihesu christe qui
in fine mundi iudicaturus es digneris ne in
furore tuo si ad iudicium vapulis
exigente iusticia condempnes
eternis passionibus. Contremiscere tam

ficionibus et profundis corpus quod prius affligere
sed noli quia pius et misericors es
ad condempnandum. Rex pacis in tempore dei
letti gaudium et corona mea semper
an ... districtio dei
iudicium in quo iudex districtus
interrogabit opera vestra et cogitaciones
scrutabitur qui turbabuntur iam non
sunt superbi timeant ne cum superbo
angelo deiciantur in abyssum in
vidi caveant ne in vido dyabolo cum
in vidia mors intravit in orbem terrarum
in profunditate eterni incendii coniungantur
avari piis operibus insistant ne se-
tenciam maledictionis audiant qua
dicetur reprobis ite maledicti in ignem
eternum qui paratus est dyabolo et angelis
eius. Luxuriosi sordes de tegit dete-
gat ne in stagnum ardentis sulphuris
ac ignis cruciantur desidiosi deo
tempore est bonum operentur quia alias ve-
niet eis nox in qua non poterunt
operari. Superbi et alii vani homines
vanitates abiciant nisi inseret dies
in qua in luctum ipsorum cecina ga-
udii convertetur. Pontifices prelati
ac pastores vigilent ne si forte eandem
per incuriam soli alias ad peccandum pre-
cesserunt tot mortibus digni sunt quot
soli perditorum exempla ...
tenentur. Dei milites et potentes terre
ne potentes eterna supplicia paciantur
iusticiam aggravare et ... ducatur
ne forte quid velint infligere ut
bene agant per suam in sapienciam
condempnentur et artifices artificia fal-
sificantes fictis abiciant nisi alias
qui fraudat fraudabitur. Pro ... es
putido timeant ne nisi digne peni-
tuerint eternaliter moriantur. Omnes homines
in quibus est spiritus et vita deum timeant
et toto corde diligant et perquirant
ut dum opera ipsorum interrogabuntur
et cogitaciones scrutabuntur christum in
dicem inveniat placatum quem

b
no

operibus [illegible] dilectum suum

Que sursum sunt sapite non que super terram ad Col(ossenses) iii. Filii et fratres in xpo dilecti est sapientia que consistit in amore et sapientia terrenorum que terrena dicitur. Est sapientia que consistit in amore et sapientia voluptatum que animalis dicitur vel brutalis. Est sapientia dei que consistit in amore et sapientia celestium et diuinorum. Harum autem trium de ordine est et decorum intimat. Que non de sursum est [illegible] quod iudicat est demonis modestia [illegible] considerabilis homines [illegible] plena inspirationis et fructibus bonis iudicans sine simulatione que docet [illegible] incomparabiliter terrena duplici et brutali est summopere appetendam quod ostendens apostolus dicebat que sursum sapite non que super terram. [illegible] hec stulta [illegible] finitus est [illegible] et [illegible] difficile corrigitur [illegible] plures et nequissimos [illegible] calumpnias [illegible] [illegible] et dolos [illegible] media querit ut [illegible] terrenis. Simus in [illegible] eos ipsos non esse sapientes sed stultos. Nam dicturi sunt [illegible] penitentiam [illegible] nos insensati vitam illorum subaudi [illegible] [illegible] ne que [illegible] sunt super terram [illegible] et sine fine honore. Ecce quo modo inter filios dei computati sunt et inter sanctos sors illorum est. Quam dicite putabam nos plus esse illis sapientes [illegible] de temporalibus intelleximus [illegible] disposuimus [illegible] subtilius negotia [illegible] [illegible] [illegible] ingeniis disponendis quibus tamen [illegible] et negotiis [illegible] [illegible] [illegible] de quibus quedam [illegible] possimus et despectus habuimus. Nunc autem res mutata est in oppositum qualitatem. Nam ea que [illegible] habemus de terrenis sapientia stultitia est facta apud deum. Et que videbamus [illegible] stultitiam [illegible] dicimus esse sapientiam que non fallit. Porro quamuis nullus videtur esse tam [illegible] quod et magnificat voluptatibus in [illegible] aut [illegible]. Apostolus [illegible] et actibus arguunt ipsos non esse sapientes sed stultos. Nam ut ait venerabilis bernardus in libro [illegible] qui [illegible] libidinibus [illegible] sensus voluptate detinetur. Que igitur gloria est homini si certet cum bestiis. [illegible] mundi [illegible] preparati [illegible] libidinem suam [illegible] valet intelligere. Que si [illegible] [illegible] qui pecudes posset esse beatus. ~~[illegible]~~ [illegible] voluptatibus [illegible] est brutalis et quasi [illegible] de homine. Et tamen [illegible] ut ait idem bernardus evenit. Ut que suffocatus vitiis [illegible] [illegible] et aliquibus [illegible] inquinatus [illegible] qui [illegible] defecta homo esse desinit [illegible] in [illegible] possit [illegible] in bestiam. Quot sunt hec bestie que videntur homines. Quot sunt sues in mundo que videntur ut homines forma [illegible]. Sus [illegible] ut in luto iaceat in medio luti se moveat. Pre [illegible] magno luto queratur. Ita [illegible] sues et porci sunt quorum opera sunt [illegible]. Lutum appetunt de luto loquuntur in luto [illegible] [illegible] igitur [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] voluptates [illegible] [illegible] se posse [illegible] [illegible] nisi [illegible] fugiat

et voluptates deviteat. Dicat cum
angelo de singulari castitate clericus quia
et qualis corpore et sola per confessionem
et tali castitate conservatur per magnalia
et signa mirabilia claruit cum
fluctibus omnibus non naufragasse cum
noluit navi fragili navigare. quatenus
leones domuit dira infirmitas id est
luxuria delicata. que cum sit vilis et
misera de magnis efficit predam. Ex
qua patet auctoritate quod et gigantes
inter omnes voluptates carnis illaqueat
et necat et ideo nemo sibi de sanitate
blandiatur nemo se assecuret et
intelligat quod acerbus est fructus lu-
xurie amarior felle crudelior gladio
et quod secum trahit supplicium. Ignis
insatiabilis est luxuria cuius materia
gula cuius flamma superbia cuius scin-
tille prava colloquia cuius fumus
infamia cuius cinis inopia cuius
finis gehenna. Sed forsitan dicet
impius certe benignus est deus
amicum cum peccatorem recipit ad se
venientem et indulget et dimittit
ad se culpam. Nec se neget pec-
catoribus misericordissimus est misericordia est infi-
nita. Fruar itaque voluptatibus
satiabor luxuriis tandem conversu-
rus revertar ad deum. Nec cum tan-
tum possim quia iuvenis delicatus
et fragilis sum. Nam qualiter am-
bulare potero super prunas ut plan-
te mee non comburentur. Aut prope
ignem in cameris quod vestimenta mea
non ardeant. Et ideo doceo quod
sive regis aut principis seu alterius
magnatorum curialis aut pontificis
officio clericus seu feminis con-
iunctus me coniugo vel alias spiritu
aput homines tamquam unum deva-
lentibus sum quod nec ab aliis vi-
deri talibus tunc confundor

sum et ruralis. Volo occupatus
delectationibus assiduis et dulcibus quibus le-
tabor non potero cadam igitur super
divine misericordie et quia benignus est
deus tandem ignoscat. O insensate
an ~~[struck]~~ benignitas dei ad malum
agendum te adducit. Fatetur quod
benignior est deus quam creditur
immo benignissimus qui parcit pene
infinitis in iniquitatibus et flagitiis
in illa que subvertis sue maiestati
committuntur tollerat. Deus commutat
clementia sibi peccatoribus petentibus ut
vitam emendent. Sed sicut nemo est
tam benignus et miserando ita
iustus est in puniendo. Sicut enim
nullum bonum irremuneratum di-
mittit, ita nullum malum impunitum.
Sed fortasse replicabit: nunc ipse
qui toto tempore malefecit etiam in
morte articulo veniam adeo posset
optinere. Nam latro in hora novissima
venia optinuit peccatorum indulgentiam
sed divine visionem. Rapiam igitur
aliena. Vitam fortem implebor spo-
liis. non miserebor miseris. Sed op-
primam viduas et pupillos qui non
habent defensores. Ut magnificare
filios et nepotes meos exaltabo in
muneribus. Numquam mittere dicam
nec alicui pecuniam sed sua precio
nisi subtrahatur. Delectabor in consue-
tudine. Gratulabor in divitiis congestis
rapinis et calumpniis congestis
Nec est peccatum aliquid quod non perpetrabit
saltim dico luxuria mea. Extendam
agros apprehendo terras. Tales providebo
ne sit quis in terra par michi seu
maior sed omnes me venerentur. Nec
aliquis audeat etiam sibi me parare
peccatum agere videat impune. Postquam
cum senes incurvantur maritascente
et viribus corporalibus substractis facti
sunt impotentes ad peccandum vicinus
morti in hora novissima penitebo.

dum capit deum / non cum in gremio de
negabit / qui latronem plenum scelibus
veniam concessit / quam multorum
inspiciencium licet verum est / sed veneria
et si latro pendens in morte conuertitur
in horissimis salutem / vix tamen ait di-
vinus Bernardus potuit inficere eusebius
discipulus suus de tercio milibus hominum
quorum mala semper fuit vita uni-
tero semper bene indulgencia vimus
vir qui de hoc deum vidit uti agno-
scit ut de deo audiere voluit / vera
se penitere cognoscit / nec quid pium
sit nisi dimittendo nouit / quem
angustia premit filiorum quas de-
serit / quem dolor diuiciarum et
spalme connectit / ea eius non posse
sibi amplius sentit / quam acceptam
tam adeo accepit primum / quam
non accepet si adhuc se posse sa-
nari credit / et aliquibus in peccatis
inquit / hec vix puto / hec in lapsia
sapiencia dicta quod ei non bonum
est finis cum mala fuit vita /
qui pacem non tenuit sed peccando
mundi vanitatibus semper vixit / stultus ille
stultissimus est qui quanti ad dominum pecca-
simulet / qui sub spe venie peccatum co-
mittit / quia sic ~~peccando~~ peccatis
parat in spem sine inquit semper
peccavit naturam in hoc seculo vagam
fuit dimittere ca / hec est difficile est
pro maliuolencia animi que quadam
quasi in ~~[illegible]~~ penitenciam
suspicit ut sibi remittat / licet quando ex-
spectit dei non est aliquod quod pronun-
tiare gratie remitti non possit / stultus
est qui non cessat peruersas filios non
cessat / nam et cui congregat id
ignorat / et quia male congregat
sic dampnacius filios imitatores
hec constituit / et quos diligere volebat
se credit / magis odisse quia mala
dampnacionis ipsius pena esse uidetur
stultus est qui ut ad tempus gaudere

aut ab hominibus committetur furta et
male quesita cui debet et que
cepit non reddit / gaudium quippe
in parte ad instar puncti / et magne
verecundie contempnitur esse indicium / si quis
eligit breuis spacio temporis apud
mortales homines comedere / cum eius
laus et gloria sua debeat in perpetuum
ignominia et confusionem conuerti /
stultus est qui alicui non conpetit
que subtraxit ut inde nomen faciat
/ et statum suum ne minorem teneat
/ nam hiis comparant quam cupiunt et
comparant aliam primus et tandem eorum
sua aliam primum fiat / comparant eciam
laude hominum laudem angelorum
suorum et regis eternum / quid enim
michi obest si homines me vituperent
dum deus me commendet / quid uti-
lius est si vicina vigio et postea
laudabilis extollam / admirabi-
lem tamen in me verecundiam invideam / et
ab illa curia celesti dedignantes /
michi nocet si me vituperent sim-
plici mimi et histriones eum comme-
dant superiores / non est magnum
si clerici inmaliciam efferunt clericos
suos / aut vani vanum / stultus est
qui semper in ore suo semel co-
ficiens de fornicacionibus / de ebrietatibus
de conuiuiis / de ludis / de in mundis
tactibus / de suis factis et aliorum
/ explicauit quod aliunde incepit cum
et despilibus / nec unquam cum actibus
vel peccatis deponit / nam tamen eius eo
sicut non libus ne ex a potitu abstinendi
peccatum / tractus inuenit nouum peccatum
quod que peccatum penitere non
claudicat in duas partes sed plane
eligit / aut scilicet mundo / aut deo
aut placere deo vel ex ab uero
diabolo / semper nempe docuit suum
neminem posse duobus dominis contrarijs
seruire / aut enim vnum odio habebit
et alterum diliget / aut vnum susti-
nebit et alterum contempnet / quid
est enim vtile dicere confitetur quam

iniquitate egi sed inscie quod tunc a
pr dies aliquot valde eum que scri
ptum est temetipsum | scilicet quid deus
interrogavit eam non oblita | et quomodo videret
iustitie deus aut misericordie | eo quod quia di
scite potentes non sunt aperte tentati
... ita quod nullus eum habeat super
illo scilicet quod ipse non est nisi ad
deum ... nec ... liberalitate
| non quia eum talibus sapite | que sunt
super terram et pecunia que sunt sursum
... quippe ut ait psalmus est
sursum et fui ... nos aut
... apostolus non habemus hic ma
nentem civitatem sed futuram inquirimus
ubi christus est in gloria dei sedens | apostolus
quod et si superbi quererent terram ex tre
lentiam non attenderent illud quod scri
ptum est xxviii | Rom. alienum facit
dominum suam querit ruinam et
si cupidi sapiunt ut habeant opule
ntiam tamen illud .i. ad thimotheum ultimo
qui volunt divites fieri incidunt
in temptationem et in laqueum diaboli et
desideria multa que mergunt in in
teritum | et perditionem quod non dicit qui
sunt divites sed qui volunt fieri
| quia non possessio rerum dampnatur
sed cupiditas | non rerum affluentia
sed sollicitudo temporalium inordinata
| et si voluntate sapiunt voluptates
et vanam leticiam quemadmodum
... quod de se dicebat | non prohibui
cor meum quin omni voluptate frue
retur et oblectaret se in hiis que para
veram | consideramus tamen quod omnis de
mundi gloria | omnis mundana leticia
| omne oblectamentum et voluptas
est vanitas et afflictio spiritus | vidi
inquit cuncta sub sole et ecce va
nitas vanitatum et omnia vanitas
Et si item curiosi sapiunt terram ...
sciam de quibus baruch iii° scribitur
| filii agar exquirentes prudentiam

que de terra est | et quam nempe que
non parit fructus ... dampnum
quid enim prodest si quis habeat mundum
prudentium eo perdat per insipientiam
suam eo quod non habet veram sapientiam de
perdam inquit apostolus sapientiam sapien
tum et prudentiam prudentum reprobabo |
Quam multi sunt qui curiose querentes
altam mundi scientiam | et quasi aves
pacem volantes | per eo quia non sa
pientiam que sursum sunt aput deum
contempserunt | nos tamen non sic sed ea patris
que sursum sunt sapite non que super terram
sunt sapite ut in omnibus et pomina
... videre superiorum illa que est
dei quam si assecuti fuerimus habebimus
pacem et excellentiam | divitias et
opulentiam | voluptatem et sempiternam
leticiam | lucem et manifestam scientiam
scientiam | ibi enim accipiemus regnum de
coris et dyadema speciei de manu dei
| ibi inebriabimur ab ubertate domus
dei | ibi leticia sempiterna erit super ca
pita eorum | ibi requies sancta ... |
et que nunc sunt in tenebris constituta
ibi in lumine superne videbimus lumine
tuo vultus beatissime et inestimabilis
trinitatis quod nobis prestare dignetur

Deus est altissimus et terribilis et
omnipotens et rex potens et me
tuendus sedens super thronum
et dominans deus. Ecc. i° Licet omnibus ex
primis naturalibus philosophi pervenerunt ad
hoc quod sit unus motor et unus princeps
sive plures ... et non plures | non tamen in
soli fideles cognoverunt vel noscunt
quod tamen sit unus creator ipse scilicet deus omnipotens
et timendus qui sedet super thronum.
et iudicat omnia creata cum vera
sunt et est tamen invisibilis quod ipsius
noticia non nisi per revelationem potuit
ad homines pervenire | Unde legislator in
principio genesis ... | In principio creavit
deus celum et terram | non prodixit ve
rum sed prodidit veritatem ut in nostris
tereret hominibus quod mundus ...

perducat ad esse prius non esset / sed est unus
qui simplici voluntate creaturarum multitudinem
et earum diversitatem sine sui mutabi-
litate creavit / dixit et facta sunt / ipse
mandavit et creata sunt universa / condidit
cum deus rex omnipotens et deus angelis
et hominibus timendus / in visibilibus sicut
apud mundiales machine ut sui in-
visibilitatem / sicut apostolus demonstravit /
quorum ipse deus perfecit conditor que ab aliis
fieri fuit impossibile / nullus tamen de
comparatione creaturarum revelatione dei
conscripta potuit pertingere ad notitiam
dei ut creatis / sic pervenit ut unum
principis vel rectoris / ipse regimen
prospexit qui mundo competant / neque plus
concludit nisi unum rectorem immu-
tabilem et qui fatigari non potest / tolle
metaphysica qui de abstractis con-
siderat / sola concludit quod non valet
pluralitas principum unus ergo princeps
/ tolle theorica cumque / non amplius
venit nisi quod est unus deus primus / que
dicit alibi esse et unice / et sic ulterius
corporis nisi fortasse applicasset dicere
dicere fecit aliquam mentionem / ne-
mo enim generalis a corpore est sine
/ domicilio ut sit / apud quod est ut
revelatio scripture sicut quod unus
atque idem est altissimus et creator
omnipotens et rex potens et metuendus
sedens super thronum et dominans domi-
quia bonus quia scitis et intelligitis quod
sit unus / noli te unitate confundere
/ noli legalitate irrandie felle in fide /
noli ab unitate indivisibili declinare
querere delectationes vanas in pluribus
rebus cum sufficiat nobis unus deus
omnibus / eo quod est solus omnia in omnibus
dei angeli sunt / Johannes [illegible]
Deus tibi totum est / si esuris panis
tibi est / si sitis aqua tibi est / si in
tenebris lumen tibi est / si nudus
es in immortalitate vestis tibi est / Sint
igitur quecumque distracti per multa va-
riati per diversa alibi in media cum

in ipso qui prius est spiritus in eternum
incomprehensibilis / ipse quippe si tene-
bris fugias lux est / si in viis metuis
vita est / si curas pressus via est / si ten-
temptationis mutabis est / si ... habes
dives in omnibus est qui in mortalitatem
visitavit / si infirmitate gravaris me-
dicus est sanctus impende clerum et vim
/ si calumpniis tanquam advocatus
ad eludendum astucias hominum et impedimenta
laqueos demonum optimus est / si de
presentes forsitan quod multitudine patrum
virginis mysterium est multo et possidet
super nequitia est / si labore fatigaris
allevator oneris est / si estu temp-
tationum agitaris refrigerio cordis est
/ si amaritudine ad dulcedinem dulcedo
est / si planctu et mestitia perfundaris
consolator fidelis est / si terrore a spiritu
tamanteis custos fortis timendus
in medio spiritibus est / si abominaris
vituperiis laceratus fuus complen-
tie est / si quaris distincte unitas
est que unum facit / volo inquit ad
patrem ut sint unum sicut et nos
unum sumus / si madidus sollicitudinis
fuis solutio est et ideo si compescunt
coniunx te castum et si contingit ad
ipso templo in eo solo spenabis
/ si non pulchritudo te delectat speciosus
est vectus per filios hominum sed etiam an-
gelorum / si divitias cupis gloria et
divitie in domo eius / si pacem
quis auctor est pacis et dator / si
vestium corporis appetis in mortalitate
claritate agilitate et subtilitate
que vestis est corporis beatorum
largitor est / et breviter quidquid boni
queris in ipso invenies / ibi enim sanitas
ibi sapientia / ibi disciplina / ibi pietas
ibi concordia / ibi caritas / ibi pax
ibi longanimitas / ibi fortitudo /
ibi puritas / ibi abundantia omnis
boni et defectus omnis mali /

ibi thesauri sapientie dei absconditi. Et
quia ipse nobis sufficit pro omnibus / unum
ipsum amemus pro omnibus / bonum
in omnibus / et omnibus amandum et
colendum preponamus quibus patet quod
secundum stulti sunt qui non dicunt illud
alibi quam intus querunt / Ita non sunt
sapientes sed stulti qui querentes con-
solationem per sua diversa vadunt pro multa /
cum deus qui est unus sufficiens cui-
libet creature rationalis satiet appe-
titum et in se teneat omnia desiderata
bona / stulti sunt qui sine salvatore
salutem querunt / sine deo felici-
tatem / sine christo felicitatem / et qui
sine vera sapientia existimant se pru-
dentes. Stulti sunt qui magis homini
quam deo innituntur / Maledictus
enim qui confidit in homine et qui po-
nit carnem brachium suum / Stulti sunt
qui suis humana sic struunt auxilia
ut illis destitutis tenerant ad
deum / Nam isti ordinem faciunt pre-
posterum ... nos platonis et boecii
platone inducentis in libro suo con-
solationis summam / etiam in minimis
rebus invocandum est divinum auxi-
lium sine quo nullum rite fundatur
exordium / intelligitis ergo confide quod
est unus altissimus et creator / et ideo
cum deus sit qui intelligit conside-
re ... quam timitur
quecumque condebis sine quo sine
modo quam poeta inquit / bonorum modo-
rum ... existimavit sine initio non
/ quia nullum aliquid ante sine initio
qui potius necessarius fuit / cogitate
qualem sit secundum eius egregium
creaturam / secundum etiam magis nobi-
lem / et amplius in fulgente ut
... ymagine creatoris insignem
rationis participem / beatitudinis sem-
piterne capacem / attendite et de
... prelatam / et cum homo
super cuncta animalia ...

dei eminit / respondite quanta vobis elargitus
ad sustentationem quanta ad erudiationem quanta
ad consolationem / quanta ad correctionem /
quanta ad delectationem / que omnia
unus ... animus sollicitatis ... ut
se opus etiam opificis ... magis
... se diligat / facile quippe est de
rei artificiate inspecta noscere quis
ad investigandum illius rei artificem
sic nec est difficile ymmo valde valde
est facile quod omnia rationalis sunt
sunt in deo sunt creatorum ... et
habitum / cum et si nusquam ... pro-
sic videtur non ... ab ...
cessat ... / Ad sponsa
christo in canticis canticorum dicit / Ego
dormio et cor meum vigilat / sic ...
... hominem obligat ad diligendum
creatorem / Videlicet illo cum ...
in ... est ... / et qualiter ... sic
omnia diligendum / ... quia cum
dedit esse per ... / secundum totum
esse ad ... deo obligatur / quid
igitur addet cum esset morti obno-
xius ... suo esse / sic cum
de ... hominis ...
esse quod ... illi erat si non fuisset
... ad esse / nisi mediator dei
et hominum ... in ...
suo innovasset et reformasset suo
esse et vivere / ... totum
... / et ... quid addet
/ quod de ... bernardus in libro de diligendo
considerans sic dicebat / Si totum
me debeo pro me facto quid addam
pro me refecto / nec enim tam facile re-
fectus quam factus / in primo opere me
michi dedit / in secundo se et ubi se
dedit me michi reddidit / datus ergo
et redditus me pro me debeo et bis
debeo / si quid deo retribuam pro se re-
tribuam / nam et si me millies re-
pendere possem quid sum ad deum
meum / Hec ille. Beatus gregorius est animus

que creaturis et creaturis preesset
iusticia celestis / et magis revoluit
/ nam in eis gradum ascensionis in deum
invenit / per quas contemplando
bonitate et clementia eius possit
sursum ascendere ac conditori suo per-
sonaliter assistere. ipso quasi nil quod di-
gnabitur sibi creator in membris putri
amore dei / O creator et recreator eius:
et redemptor magnum quid fecisti
quod hominem eo iure extendisti / magis
quam condicionem creaturarum formasti / quid est homo
quod sic memor es eius / vere cinis
et pulvis / tu eum minuisti eum pau-
lo minus ab angelis / tu es qui hunc
dolorem cepisti / tu factus homo per hominem
tu homo passus pro homine / tu forma
sui glorificata induxisti mecum / tu
tales hominum quid tibi homo / quid
retribuet deus pro omnibus que retribuit illi
/ quid ergo mi domine postulas quid requiris
ab homine / quod sic sollicitus es de ipsius
salute / an volucres vel celos et spe-
ciosiores angelos in tua agmina
limpidissima speculi / an hominibus
indiges / sed que spacio tibi ad celum
et amplum ad celum sunt / eo finitio
infinito tibi sic ex celo / an aere
infinito ... quod nos sufficiat
fecit tam aliquid in eo / quo nos sufficias
vel bonis facis / sed nimis illum infinitum
te significante sive est / ergo aliquid
quid te ad nos facturum per angelos
infinitum inclinat / ut deus tuus
generas / et quid / tenera infinita bonitatis
et misericordia tua qua in speciis ymag(in)e
gratie tue quam impressisti / qua ~~...~~
plenitudine quod formavit manus
uides tue / propter quod tu domine inspice me quia sum
factura et ymago tua / et nolo a
te alie quia tu es spes salus et
beatitudo mea / beatius propterea quod est
vivus altissimus et creator omnipotens
et rex potens / et ideo si timetis regem
terrenum amplius peccatis offendere
et omnipotentem qui potest corpus et animam
mittere in gehennam nec per blandimenta

vobis per textum scriptum debetis quasi
secum cetis eo usque ad beatitudinem consumma-
tam possit de secunda / nam et angeli
mentis cupiditate et boni pueri in
terrestri paradiso peccaverunt / secundum plus
~~...~~ timeatis et minus quam
specialem lede maiestatem / si eum deus
volueritis quis contra vos poterit prevalere
unde angeli de celis duo demones sunt
inde sunt postea / tu desinis illum
male cadere quid quod ibi passi sunt ad
salutem valebit non adquirere / et
idem angeli super precepto / Timete eum qui
super omnes est / et hominem non solum
/ Item deus in cantica fuerit xx /
deum time et mandata eius observa
hoc est omnis homo / sic hoc est omnis homo
absque hoc non homo / In quibus patet
quod que altitudo maiestatis eterne
et omnipotentia dei terrens peccatores a
malis non retrahit plus est non homo
quam homo / Si eum aliquid terret
de homine terreat tamen lege et spe
omnipotentem agendo conditione
que deportat ad optima / Hinc est
quod deus filiis Israel eo terroribus
et igne ac signis terribilibus legem
dedit / Exodus xx / ut semper eius timorem
ne mandatum suis tamen venientem
cuncti / Hinc est etiam quod ut timerent
deum filii Israel in suo exercitu
terreri domini pharaonis per deus manum
validam / quo viso
timuit populus deum et crediderunt
deo et moysi servo eius / Exodus xiiij
/ quamvis verus est timor dei quibus
eum vel quasi omnibus declinaverunt a
mandatis dei sunt inutiles et
sunt / nam qui tamen qualis non
sunt per omnipotentiam fiunt sua filii
tamen absque ullo timore peccaverunt
nulla magis aut reges principes
et potentes / qui posse eius liberi
ad nocendum / quamvis posse ad
malum non est posse sed felix

passe/ multi enim periculosam quamvis
potestatem habere peccandi libertatem/ Quod
sapiens rex Josaphat constituit
iudices in cunctis civitatibus Juda pre
cipiens eis inter cetera/ Sit timor domini
vobiscum/ et cum diligentia cuncta facite
/non enim apud dominum deum nostrum est
iniquitas/ ii paralipomenon xix c. d.
/Iudices gentis non timuit sed deus qui
interrogabit opera vestra/ et cogita=
tiones scrutabitur/ Attendite igitur
qui estis iudices regni aut terre in=
dicatis et custoditis legem iusticie/
cum per eum dominus apparebit
hiis qui presunt/ iudicium/ durum enim
timendum erit sed potentes potenter
tormenta patientur/ Timete itaque
omnipotentem et regem metuendum qui
dominus sedet super thronum/ omnes
pusilli et magni/ parvi divites et
pauperes timete eum si est aliquis
dominus ne offendere timendum vos quod
si multa bona donat/ multo fortius
deus a quo cuncta bona procedunt
/et qui est incomparabiliter multo meliora
bona et meliora dona donare
potest/ Hinc est quod Thobias filio suo
dixit/ Noli timere fili quia pau=
perem vitam gerimus habebimus multa
bona si timuerimus deum/ Omnes qui
estis digni suppliciis timete omnipo=
tentem et regem potentem et tremendum
/qui si timetis regem qui est in parvo
capitibus vestris ne vobis pro demeritis
infligat temporalia supplicia/ multo magis
qui districta sua iusticia reddit
malis supplicia imperpetuum durantia
omnibus hominibus deditis timete eum
omnipotentem qui si fuerit primitus
est ille qui talentum sibi traditum non
multiplicavit sed ligatum in sudario
integrum domino suo reportavit/ quid
fiet de illis qui omnia bona sibi
data dissipaverunt cum meretricibus vi=

vendo luxuriose/ Omnes nunc filii et
pauci omnipotentem/ qui si venient
ad iudicandum/ qui opera nunc non fecerunt
quibus dicetur/ Ite maledicti in ignem
eternum quid fiet de illis qui necdum
opera nunc neglexerunt sed etiam pa
nimis pauperes denudaverunt/ esurientibus
panem/ sitientibus potum de ore proprio
abstulerunt/ viduas oppresserunt/ pu=
pillos calumpniati sunt/ peregrinos de
predaverunt/ captivos afflictos dum
quam lex permittit vel iudicat affli=
xerunt/ morbidos et infirmos necdum
detestati sunt sed afflictos pro miseria
afflictionum amplius pro possessionum in
hiis vel leprosis in prisonis addiderunt
quos eciam iusti si velint apud deum
esse timete omnipotentem/ qui si eciam
primitiva edificabatur ambulans in
timore domini et consolatione spiritus sancti
replebatur/ congruit ut meliora pro
militantes ecclesie serviant domino in
timore et exultent ei cum tremore/ Hic
enim casto timore timentes consolationes
spiritus sancti paracliti merebuntur ipsum
et iustum deum unum altissimum
et omnipotentem regem potentem et
timendum super thronum sedentem dominum
dominantium videbunt in maiestate
et gloria sempiterna ~~Ad quam nos~~

Xo

Si te lactaverint peccatores ne
acquiescas eis proverbiorum primo Sapi=
entissimus filiorum considerans
quod pedes impiorum ad malum currunt
quorum via sit est tenebrosa quod nesciunt
ubi corruant/ et animadvertens quod
mali de voluntate aut malicia con
veniunt in idipsum/ ponunt pro tendi=
cula cautele insidie ut deglutiant
tamquam infernus viventem/ conspirant
ut insidiantur sanguini/ sic hec sunt ligamina
pietatis constringunt ut cum peccato
in malo sit unum marsupium/ qui
dissuadet ambulare cum eis et
pedes de viis eorum continere

requiescas. Si te lactaverint peccatores ne
acquiescas eis, quasi diceret: noli te so-
cietati malorum in genere tradere, si
videatur lacte delectabili te lenire.
Noli nedum secundum opera ipsorum agere,
ymmo nec unquam in malo eis con-
sentire. Nam non solum qui male agunt
sed qui malis consentiunt digni sunt
morte. Ex quo patet quod si periculosum est pec-
catoribus tamen lactantibus acquie-
scere, sicut consortium societatis cum
malis habere, quod delinquere est
valde grave, quod claret in Loth quem
de medio Sodomorum angeli vix ex-
traxerunt. Ipso cum dissimulare
admonitionem angelorum de egressu So-
dome angeli per manum ipsum uxorem
et filias eduxerunt. Gen. xix. Et ne-
dum malis sed etiam bonis et in-
nocentibus obest mala societas.
Judas quippe Machabeus de divino
confidens auxilio in multis et
per hoc gloriosus victor permansit. Postquam
non constituit amicitiam cum gentibus
Romanis, sicut tunc erat potentissi-
mis, victus in bello est prostratus. i Ma-
chabeorum ix. Sic Josaphat rex Juda
fuit fere occisus vadens cum rege
Israel ad prelium et reprehensus est a Jehu
propheta dicente: Impio prebes au-
xilium et hiis qui oderunt Dominum
amicicia iungeris, et ideo iram
Domini merebaris. iii Reg. xxii. Sic
quosdam superstites de domo Sa-
ul [illegible] facta est fames inter David
ad peticionem Gabaonitarum sunt crucifixi.
ii Reg. xxi. Sic cum dixisset
Ysayas propheta: Vir pollutus labiis
ego sum, causam confusionis subdit:
quia in medio populi polluta labia habentis
ego ~~habita~~ habito. Ysaie vi. Sic
predicante Paulo, cum quidam
proconsul desideraret audire verbum Dei,
impediebatur, tamen quia erat cum
eo Elimas magus qui resistebat
Paulo et Barnabe querens aver-
tere proconsulem a fide. Actuum xiii. De-
sit pone carnis [illegible] carnis sue
et non dedi impiis quibus Deus ira-
scitur afferre presidium est peccatum. In medio
malignantium esse et non pollui multo
est difficile, cum sola taciturnitate
et negligentia corripiendi malos
quis in causam polluitur. Nam non
caret ut dicit decretum scrupulo societatis
occulte qui manifesto facinori desinit
obviare, nisi forte multitudo sit
in causa. Et ideo qui tacent in luporum
specie ~~[illegible]~~ unum erunt cum illo per ipsum
est traditurus. De facili cum aliquis
se cuius exuberantie sue de[illegible]
indecens. Ideo expedit etiam ab hac
lectura sua esse ad multos abiciat
et longe permaneat malos et
pillios adulatores et omnes supplices
~~[illegible]~~ reges peruersos et pec-
cores recedant a malis societatibus
omnes Christi professores. Sic dicitur Nu-
meri xvi. Dixit Moyses ad cetum
filiorum Israel: Recedite a tabernaculis hominum
impiorum et nolite tangere que ad
eos pertinent ne involvamini in
peccatis eorum. Sic est quod Abraham
fuit salubriter exivit de Chaldea ubi
erant homines ydolatria corrupti
et nedum corpore sed etiam cogitatione
pravum de[illegible] unde dicit
preceptum ei a Domino: egredere de terra et
de cognatione tua. Nam cum corpore
de terra exierit, perdit non solum
corpore sed etiam cogitatione et a-
ffectione pravum relinquet. Ad egre-
diendum de terra simul et cognatione
monebatur. Gen. xii. Cuius quidem
sic egressus est multis donis spiri-
tualibus fuit illustratus et adeo sic
benedictus quod in semine suo benedicentur
omnes gentes. Hic vero qui velit
benedictionem habere a Domino et maledictionem
evadere, egrediatur de terra et de cognatione
sua ut [illegible] omnem [illegible]

que dampnat etiam summovebat
tamen affectum quam sic adiunctus
vel aliis inordinate etiam sunt de
peccati vinculo colligati sub dicitur. Dicit
enim veritas: Qui amat precium aut
uxorem plusquam me non est me dignus.
Nullus ergo bonorum illustrium verum
adeo recepit cui pater aut mater seu
filius sapit plusquam deus. Nec aliquis
Iudeorum a domino recipit qui terrena
celestibus non preposuit. Nec quis-
piam spiritu proprie et intellectu aut
spiritu prophetie sic tempore nisi saltem
mente fuit a societate malorum se-
gregatus. Et si forsan conspingat ali-
quis qui dicat malorum societas
non est dampnosa bonis, eo quod
probantur velud aurum in fornace.
Abel enim est [illegible] quem Cayn
malicia non [illegible] ut dicitur [illegible]
sic Ezechiele [illegible] dominus [illegible]
annis [illegible] viam suam
Gen. vi. Noe enim fuit inventus iustus
coram domino Gen. vii. Sic Loth
iustus extitit in medio Sodo-
morum Gen. xix. Sic Ioseph in
Egipto castitatem et sanctam vitam
duxit Gen. xxxix. Sic Sa-
muel inter filios Heli pessimos
sanctus et innocens fuit i Reg. ii.
Sic quamvis propter multitudinem ydo-
latrarum plurimorum Israel sanctus Helyas
putasset omnes alios ydolatras
se solo excepto, responsum tamen accepit
huiusmodi a domino: Reliqui michi
vii milia virorum quorum genua non
sunt curvata ante Baal iii Reg.
xix. Sic Thobias natus de tribu
Neptalim cum fere omnes irent
ad adorandum vitulos aureos quos
fecerat Ieroboam rex Israel qui pec-
care fecit Israel, hic solus fugiebat
consortia eorum et pergebat in
Ierusalem ad templum domini ubi deum

deum Israel adorabat. In captivitate
etiam postea viam non deseruit veri-
tatis Tob. i. Sic Ieremias propheta erat cum
populo qui remanserat in medio Ierusalem
cum malis erat et ipsis veritatem
domini annunciabat. Sic illi [illegible]
et [illegible] in Babilonia
[illegible] dicentes: mendacium tu loqueris,
non te misit deus sed Baruch instigat
te adversum nos ut tradas nos in manus
Caldeorum Ier. xliii. Sic Ezechiel
propheta verus cultor dei [illegible] cum impiis
versatus legitur. Nam sibi dicitur a domino:
Fili hominis ne timeas eos quoniam in-
creduli et subversores sunt tecum et cum
scorpionibus habitas Ezech. ii. Et in
pluribus aliis locis sacre scripture tam
veteris quam novi testamenti legimus
bonos ~~[illegible]~~ inter malos habitasse
ex quibus inde bonum malorum soci-
etas non obest. Sed revera etsi se
corporaliter [illegible] non incessant ut
salutem eis annunciassent [illegible] in augusto
[illegible] temporum [illegible] quod
verum domini quem [illegible] valebant
[illegible]. A societate tamen ipsorum et
[illegible] operibus quanto distat ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ a [illegible] longe
~~[illegible]~~ disiuncti erant. Quod enim unus
sit [illegible] corporum quando
[illegible] quanta distancia disiunc-
tio [illegible] animorum [illegible] sic quod
[illegible] et tamen manebant. Et
[illegible] in ~~[illegible]~~ [illegible]
affectuum et [illegible] disiuncti. Licet
[illegible] copulati [illegible] itaque communi-
catio cum malis non nocet. Nam
alios malos et [illegible] fideles [illegible]
non passim [illegible] ipsorum [illegible]
declinamus [illegible] facile
propter mobilitatem ad malum [illegible]
[illegible] quippe [illegible] est [illegible]
[illegible] in filiis Israel quibus
[illegible] Moyses [illegible] Madyan
[illegible] domini [illegible]
[illegible] populus

audierunt que quod visitasset dominus filios
israel et primi adorauerunt | postea vero
cum essent afflicti ab exactoribus
pharaonis dixerunt moysi et aaron
| videat dominus et iudicet quia fetere
fecistis odorem nostrum coram pharaone
et seruis eius et prebuistis gladium
ut occideret nos Exodi v | Deni-
que per multas egypti plagas
egressi sunt de egypto cum auro et argento
ditati | duce ipsis viam per nubem
et ignem ducente visis egipciis
se persequentibus timuerunt valde
dicentes ad moysen forsitan non
erant sepulcra in egipto ideo tu-
listi nos ut moreremur in solitudine
| Postquam vero dominus diuisit mare
rubrum ita quod sicco pede populus
transiret et insolutum est ~~...~~
Exodi xiiii pharaonis aquis vehementibus ita quod
unus de eis non remansit | credi-
derunt domino et moysi seruo eius di-
centes | cantemus domino gloriose enim
magnificatus est equum et ascensorem
deiecit in mare | cito tamen postea
murmurauit populus contra moysen
propter aquas amaras que per lignum
apposito fuerant dulcorate et
tandem illum rememorantes cibos
egypti murmurabant dicentes | Utinam
mortui essemus in egypto quando se-
debamus super ollas carnium et co-
medebamus panes in saturitate
| quibus deus satisfaciens misit de
vespere coturnices et mane pluit
manna de celo Num. xiiii et xv
| Ecce quam mutabilis est populus iam
deum laudat | iam murmurat | iam
temptat iam illacrimat | Sic et nunc
et si prospere deo assit nobis copia
ubertas domine laudis cupiunt
si non accidit defectus et penuria
| tribulacio et angustia | in etra-
mudem vertitur dominum vel super nos eum

quasi ad super nos et non peta ipsi co-
tingunt | confingunt | Ecce cum precepto
domini moyses datum esset legem
filiis israel | dixerunt cuncta que loquutus
est dominus faciemus | post non tamen congregatus
populus aduersus aaron ait | fac nobis
deos qui nos precedant | Ecce gra-
uis permutatio | Ecce cita mutatio
de cultura dei in uitulum dyabli | de la-
tria in ydolatria quod maximum
est vicium scelus. maxima Exo. xxxii et
xxiii. Sic propter varietatem cordis et
instabilitate animorum diam cuncta
que lex deum debuit facere peruer-
tit | cito tamen si turbo aduersitatis ipsos
acceperit adeo recedunt | et ut prosperi-
tatem vel felicitatem habeant contra
iniqua et inimica deos dyabolo se in-
clinant | nunc cum mundo eciam
sed tunc aduersum dicunt | Quod quan-
do fortuna bona aut iusti esse gau-
dent | si vero infortunio sunt
tenduntur | si sunt cum fortuna in-
permutata | sunt ad fortuna in con-
traria vite aspiciunt animi alteri | ad
tunc bullans quasi quedam ebdomadam
in se edolare quasi quidam ebullitantes plus
ardens aut ignis pulsans plus
vices et corda debent esse hominibus
perfectua | cum signum eius est ~~...~~
Exodi j. Ubi filii israel erant de
oppressionibus et afflictionibus pharaonis
nimium quantomagis opprimebant eos egi-
pcii tantomagis multiplicabantur et
crescebant | sic quantomagis spiritus in
mundi cadunt per varia temptamenta
eciam animus uoluntas | et quan-
to per nimium ut impetu et invalescencia
passionum ad malo agendum ipsos in
pellere | tantomagis tamen dei magistro
qui eo temptacione facit profectum
non est dubium apud deum esse | et
leuiatum in vigilamus ~~...~~
ad deuitandum cum se cura sedi
quam suo | sustinet | ad igitur facile
sit mobilis sed homo | si assit mala

societas / cito nisi assit prestans et specialis
gratia dei quibus manetur ad malum / et ideo
fugienda est mala societas. Est enim no=
civa bonis ut patet ex premissis / et nociva
in malicia sociatis / nam duo senes
nequaquam audaciam accusandi su-
sannam in mente accepissent / nisi in
eandem maliciam convenissent / ac si
solus unus fuisset sine altero etiam
malus / non fuisset ad mortem damp=
natus / nec cum mentitus de susanna in
plurasset eo quod vox unius testis / vox
nullius / sed in ore duorum vel trium
stat omne verbum quod pictum [illegible]
[illegible] ducebat / Si te lactaverint
peccatores ne acquiescas eis / Et si
forsan malis coniungeris non ut
acquiescas eis sed arguas / unde
laudis / Exemplum ut ait crisostomus super
math. scorpio natura sic est / ut cotidie
bonus malo coniungitur / non ex bono
malus melioratur sed ex malo bonus
contaminatur / Disputans enim scorpio nunquam
sic sine contencione et multos solli-
citat societas nequissima. Unde ille
Si iustus es et malis te associas ne
ipsis displiceas / audi quod dicat
ysidorus quod melius est sine malis
esse quam cum ipsis / et subdit
/ sicud multa bona habet communis vita
bonorum / sic plura mala societas
affert malorum / Si autem dicas quod
nichil nocet malorum familiaritas
cum non assit mea ad male agendum
voluntas / nequaquam enim cogi potero
cum habeam liberi arbitrii libertatem / Sic
quippe scias quod non dampnificet
[illegible] in malis mala voluntas
sine voluntate in malo non stes
sed familiaritatem cum malis [illegible] /
non [illegible] quas [illegible] / sed atten=
de illud [illegible] / Gutta cavat
lapidem non vi sed sepe cadendo

consideras si ponas ignem in [illegible]
[illegible] eis abinceudis eciam si
nolis incendi / [illegible] domum plenam
[illegible] non est facili nisi [illegible]
assistat / tibi nauseam provenit / audi
malorum colloquium / [illegible] continue
valebis / quod aliquid de [illegible]
tua non apprehendas / [illegible]
[illegible] vana vel mundi delecta-
bilia si familiaritatem malis coniunges
[illegible] loquendo seu audiendo vel
saltem [illegible] [illegible] in omnibus
eis / Heu [illegible] per familiaritatem
[illegible] victi sunt / quot [illegible]
[illegible] malorum [illegible] sunt / sepe
namque ut ait ysidorus familiaritas
implicavit / sepe occasionem peccandi
dedit / sepe quod voluntas non potuit
assiduitas superavit. Unde ille [illegible]
[illegible] malorum consorcia / [illegible]
[illegible] lacrimarum / nec nos trahat [illegible]
paciencia / quia gloria impiorum est
[illegible] / [illegible] non gloria sed ignominia
nimia / potestas quippe malorum [illegible]
vapor ad modicum parens / vidi
impium superexaltatum et
elevatum quasi cedros libani / transivi
et ecce non erat quesivi et non est
inventus locus eius / paria itaque sunt
mala pati sive pati quam malis
eciam [illegible] et [illegible] in malo
volens [illegible] / sic [illegible] in
bonis [illegible] / et ad bonum [illegible]
[illegible] / sic et [illegible] malicie
[illegible] / [illegible] ut [illegible]
ait seneca [illegible] est qui ubique
est / sic nullibi sunt si [illegible] et [illegible]
ac [illegible] et [illegible] simul so-
cietate [illegible] / si placet
deus / placeat et bonorum societas
Si displicet [illegible] displiceat et [illegible]
[illegible] / quod [illegible] dice
[illegible] non [illegible] imperat
velit aut requirit [illegible]
sed quod [illegible] / [illegible]

quippe fures voluere dum et merito
tenue plagas vapulare multis
conquat sic qui per potenciam bonum
et fratrem tyrannorum malis consenciunt
et medio in ipsorum placencia re mi-
qua capiunt et hii erunt ubi erunt ubi
demones / ubi non deus erit ubi dyabolus et
angeli eius qui in malo consenserunt
ei / sit aut absit a nobis sodalicio
cum illis iungamur bonis / intendamus
diuinis ut consorcio dei et sanctorum eius
[illegible] nobis prestare dignetur pater

Veni nobiscum sapiens / Quamuis
dissuadet Salomon ne quis
sequatur malorum consorcio in
verbo vanis proposito / Veni nobiscum
concedit cum si que illorum consorcio
ad amandum deum et custodiendo
legem ipsius et mandata incitauit
inquietus / Veni nobiscum ut ipsorum co-
munitate acquiescat et quia sepius ma-
lorum familiaritas multa congignit
mala / ita illorum multa parit bona
/ mala enim societas que malo su-
scipit in malicia assimilato facit /
si quem vero bonum accipit / vincit
in primordio / tepidum facit in medio /
et male firmatum perdit in fine / mala
societas bonum afficit / ipsum emollit
uirtutes dissoluit / castitatem corrumpit / boni-
tatem aufert / amiciciam relaxat / fraternitatem
perducit / promissis excecat / [illegible] in
malo infatuat / mala societas in-
pedit virtutes / fugiunt filii dei in
mala versio facit / malorum fami-
liaritas infrigidat etiam / quod claret
in petro qui in atrio sedebat cum
impiis calefiebat se ad ignem
eo quod iam frigidus erat luce xxii
et Joh xviii / impedit hominem
ne agnoscat veritatem quod liquet
in ceco iuxta viam de quo legitur
quod qui preibant increpabant eum
ipse vero multo magis clamabat

dum ut [illegible] videat lucem / quia
propter visionem Christi zacheus qui propter
turbam Christum videre non poterat ascendit
arborem sicomorum ut videret eum
quia statura erat pusillus / dat furti
vel spolii occasionem quod patet in
iuda qui fur erat et loculos habens
quia ea que sibi ad dispensandum
dabantur vero sepius asportabat
/ parat obstinatis patibulum quod
in eodem iuda patet traditore / qui qua-
tuor precio ductus contulit xxx ar-
genteos dicens peccaui tradens san-
guinem iustum / et tamen non ad apostolos
sed ad phariseos iudeos iuit et
dimisit ad dimissos et cum illis [illegible]
qui potuit [illegible] ampliare non
[illegible] confessione / nec pro misericordia
sed amplius desperacione [illegible]
audiuit / quod ad eos tu videris
/ abiens inde desperatus cum laqueo
se suspendit / ducit in mortis
precipicium quod liquet in [illegible]
que per vicinitatem sodome et gomorre
illis [illegible] sunt [illegible] / de [illegible]
[illegible] in ciuitate et pena / consumpta
[illegible] incendit / quod patet in illo scilicet
regum x / ubi principes filiorum
ammon [illegible] dixerunt ad dominum
suum / putas quod propter honorem patris
tui miserit ad te consolatores /
et sic [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] david / ac nuncios
ipsius medias barbas [illegible]
/ sed cito penas ultra in illos
sumpserunt / impedit utile rei publice
[illegible] ab officio expellit ut patet
primo regum xxix / Ubi satrape
philistinorum [illegible] apud achis
regem geth / quod david qui in oculis
[illegible] bonus erat sicut angelus

de honesto suo officio / ne quis po
tuerit eum / sic ne umquam simili
ter nequam nostro ne diligat
adeo attemptant / ut aliquem ab
officio sibi et deo utili priuant
/ nec deo gratiam gratie dignemur
etiam alia quam valde iusta
mala cum pluribus proiectas sine fa=
miliaritas operatur / propter quod summope
fugienda, at enim electorum
sanctitas est utilis multiplex et
salubris / est quippe malis utilis
ad salutem ut patet Genesis xviii / nam si in
Sodomis fuissent x viri iusti in
quibus tamen per angelos propter nephan
dissima et detestanda luxuria
subuersis / propter illos pepercisset deus
uniuersis Genesis xviii / et patet
consideranti si forte pauci egissent
necessitatem / est utilis ad bonorum
operatorum libertatem / ut patet exemplo
Genesis xxx ubi dicit iacob
ad laban / modicum habuisti ante
quam venirem ante / et nunc di
ues effectus es benedixit que tibi
deus ad introitum meum / sed
quia ista non attendunt / sed
unanimiter dicunt propter istos homines re
gio fundatur / veniunt ideo tot sunt
mali et ire ac vindicte dei
obnoxii servierunt / ibi vero
vindictam elongat et quan=
maledictionem terram sterilitatem
aut alia quamvis impulsatione
Iudei sunt / id nos ipse sed
in iustos et sanctos retorquent /
et ubi deum istorum sanctitatem et
conuersationem in gratias actiones
deo conseruandas convertere de
bebant / ibi murmurant eos et

Iudeos cum suis similibus [illegible]
eis passibili [illegible] ne [illegible]
[illegible] firmant / idem patet
exemplo Genesis xxxix / ubi benedixit
deus domum egypti propter ioseph
et diuitias multiplicauit / certe sanctorum
sanctitas non solum in spiritualibus uerum
fidelibus sed etiam infidelibus
confert opem / est utilis ad di
miliciam et pacis continuationem ut
patet Iosue xxiiii ubi legitur quod
seruiuit israel domino cunctis diebus
Iosue et seniorum qui nouerunt opera
domini que fecerat deus israel / ubi
argumentum a sensu contrario / quia
post mortem iosue et seniorum qui magis
de mirabilibus dei que fecit israel
constabant / nomen in filiis de eius
exhortationes reliquerunt deum et multi=
plicibus tribulationibus et pena et [illegible]
est ut patet iudicum per totum / si [illegible]
[illegible] salutem cupiunt reges et prin=
cipes ac magistratus nostri dicit
est intendant ut de sanctis
prouideant qui norunt legem dei
/ arceant et in fine et infinit ut al=
tissimus dicit ad sanctos suos cor
suo ne sanctum diuina tangens
eos / quemadmodum in plebe [illegible] /
propter peccata ipsi fiant deus ignis
in pacem / alioquin si non est quis
doceat nos et qui cognoscat
et si lex non est / unde non erit /
ac sic si subtrahatur spiritualis et
legis diuine notitia / necesse est
ab tenebrositate eorum que salute
inficiunt ignorantia descendere ad
infernum / quod attendens propheta ysaias
dicebat nisi deus exercituum reli=
quisset nobis semen sicut
quasi sodoma fuissemus / et [illegible]

gomorra fuisset eciam | semen ac
relictum est nobis sed sicut et dauid
ideo non excellamur semen dei scilicet
quia parentum est illis sublatis nec finis
sicud sodoma et gomorra Item aliud
argumentum quod ubi homines non sunt
nisi sapientes nec aliqua societate
bonorum quam periculo sunt vicinum | quod patet Iu-
dicum xix ubi filii dan ceperunt
lachis et homines occiderunt | quia
nullo homine habebant quidquam societatis
est utilis necdum bonis sed etiam
malis ad aliquale merito illustracionem
quod patet i Regum xix ubi lictores saul
missi ad capiendum dauid morientem
cum samuele et aliis prophetis prophetare
ceperunt | venit tamen saul ut caperet
dauid | qui etiam cum eis prophetavit
| Sic ergo mali iuncti bonis prestimulante
intencione ut bonis proficiunt prophetant
datur intelligi quod mali ad sanctos et
currant | ut ipsis iuncti eadem illuminentur
quia solo datur deo coniungantur quia
mali non nunquam illustrantur aliquando
respectu | recipiunt desuper | non tamen in[illegible]
abiciunt nec maliciam detestantur |
Unde non sequitur iste prophetat ergo sanctus est
| Baal cum ariolus et caiphas pon-
tifex prophetabant qui tamen iniqui
et mali erant | quod malis deus
ut ita dicam utitur ad ~~[illegible]~~ laudem
suam sicud pueris prescitis | velud ar-
tifex quibusdam instrumentis | et per
milvos quasi per quedam canalia
~~[illegible]~~ salutis antidota sue
maiestatis magnalia distillare
ac in noticiam facit | est utilis ad
impetrandum natura hominibus et brutis
animalibus ad usum humanum necessaria
mentibus oportuna quod patet iiii Regum
iii ubi propter homines prophetat regis
iuda dicto viri [illegible] eliseus
propheta impetravit aquas de [illegible]
[illegible] qui [illegible] in se quod omni-
malibus pene defecerat | [illegible]

erant alii duo mali reges | Primum
impetrat qui terrena plus spiritualia plus
celestibus querunt | quod semper persecutus
ipsis licet malis non est nocumenti sed
lucri | non oneris sed allevamentum
| Sic enim iratus fuit regno deus et
inmittit plagas quibus auctat
impiorum iram indignacionis | nec
fuit angelus sive sanctus qui eo loques
| sed si quis est vir in populo mitissimus
humilitate et gratia plenus regnum gaude-
bit Rex enim qui multo curat pro populo
timent te et regnum ut legem dei uni-
versi teneant | deum timeant | nec sunt
vicinum [illegible] | toto corde et anima
deum diligant in ipsum tota inferat
ac omnes actus suos in [illegible] voluntati
eius conformat | quod semper [illegible]
de humanis dei consistant et descende-
semper proficiant | est utilis ad [illegible]
corporalibus consilium quod patet danielis
ii ubi audito crudeli regis mandato
quod deberent interfici cuncti sa-
pientes babilonis | daniel intrans
ad socios suos ut quererent simul
misericordiam a deo et revelata est nocte
visio regis | quam nullus magorum
cognoscere potuit | danieli | Unde
accersitus daniel servus dei qui visio-
nem nabuchodonosor regi indicavit et
interpretacionem eius exponit | pepercit
~~rex~~ rex magis et sapientibus ba-
bilonis | Sic stultus et insipientibus
prodest in sapientes habent in civibus
aut regnis ad utramque conservandum
| Per unum enim medium sapientem con-
silium | salvatur tota communitas aut
regnum | Ioseph quippe in egipto [illegible]
plus providencie toti regni per quin-
~~[illegible]~~ fame repulit et plus [illegible]
omnibus divitibus et sapientibus
communiter consuluit | ipius tunc circum
non valuit pecunia quantum tulit
providencia sua | Eloquens sequitur
quod est utilis etiam ad fame [illegible]

quam si post obitum inde martha rebei
post quinque emergente iniqui cum quod
bacchides impius constituit duos
virginis / facta fuit fames et magna
tribulatio in israel / datur intelligi quod
quod mala non accidissent si ad sanctos
[illegible] iudam dominum et legem cum zelo
sanctam sacrum et dominum [illegible]
esse mali bonus quod consilium
armis tunc plagas inimicis et
tribulationes instantes venerunt / tulle
gratia cruciatus eius de vertu fiat
stimulus in crimes / quod cum talis
actus ordinata tribulis sit hostibus
ita instans vita et papirus est for
midabilis inimicis / ut miro / quia
deus est cum eis et plures nostris quam
malis assistunt / quia sancti angeli ad
bella doctissimi potentissimi et mi-
nistri in comin figuris venerunt ecce
ad capiendum heliodorum pueris induratis
oratio viri domini ipse heliodorus vindit
/ noli timere plures nobiscum sunt
et audit illi multa agmina arma-
torum / Est utilis ad persistendum et
martirii palmam obtinendum / quod
patet in multis martiribus sanctis simul
passis / quique vicissim confortabant
certantes eandem ecce in igni sanctorum se
sunt et alacriter in intrabant //
specialiter ut liquet ~~[illegible]~~ id sub lege
machabea in vii fratribus et matre
qui passi sunt tempore antiochi epi-
phanis / qui urbem destruxit et
templum prophanavit ii machabeorum vii
Ubi eo primo illorum vii fratrum in
sartagine torquetur / ceteri cum matre
ad moriendum fortiter se hortabantur
Mira multis et piorum constantia /
ut dicti viri taris fratrum cum ut hortar-
ret in nobis / ut dicto dei filius
de summis celorum ad yma veniens
et morte tandem ut de obligatorem
genus humanum assumit ut diligi
plenius appareret lumina paradisi
misericors spiritus ad aspectus inquis iam
clamavi alba pro / effuderat sicut
post effudit ~~[illegible]~~ habunde / intelleximus
in sanctis huius martiribus pro lege dei ac patrum
patrum suorum mortis quodamodo dulcis
rebat / Cum enim ita mirentur quod non
feminea lactis materni quod oblita
et pietatis que mater appetit filius
in vita et columnes conservari / ad mortem
que cum tribunum tribulatione / blandis
/ sed constanter alloquitur pro lege dei
in vitat et invitat / quis non ad
minus deus filius quod licet unus post alium
successive in alioquin conspectu torqueretur
/ Nequeo utique angustias debere me ne
non minimi dolor et origo videbatur
/ ipsas plus legi dei quam nobis insiste-
tum incumbere / si ergo tunc zelus legis
mosaice tamen valet ad mortem matre
et filios invitabat / fortius zelus
legis gratie que filius dei fecit et
annunciare debet ut quis pro ea mori
dedisset non est hodie zelus legis
ipsi / ut cum dicas nunc quis pro lege
dei dissimulat / seducet ipsam [illegible]-
pilium lingua aut alias modo
sibi passibili de [illegible] dignatur
et vivat gratia id facient hodie tempore
gratie quod sub umbra fiebat dicti
in fratris cum matre / Est utile
ad assistendum illustratorem spiritus sancti
et redundanciam eius / quod patet actuum ii
Ubi legitur quod cum essent omnes discipuli
pariter perseverantes unanimiter in ore
spiritus sanctus cordibus ipsorum se infudit
et ipsos discipulos illustravit / robo-
ravit et ditavit / ac redundare fecit
/ ecce gratia qua bonum et qua iocundum
habitare fratres in unum / Ideo si quis cupit
accendi igne spiritus sancti quem misit dei
filius in terram ad hoc ut ardeat
sanctorum societati se coniugat / qui sunt
sicut ut [illegible] tamen igne ma-
terialem sine tamen ignitum cito

calescit vel calorem sentit ita spiritus
conflatus eius flammis incendii sui per-
cipit et iam ipsis aspectibus, iam
devotis tractatibus, iam altis su-
spiriis, iam in deum processibus, iam
cordium motibus, iam piis et letis
illuminationibus, iam orandi constantia,
iam animarum pietate, iam salutari
doctrina quasi quibusdam spiritus sancti
vehiculis prius in scintillas in flammas
exurgit. O ignis inextinguibilis,
ignis semper vivens, ignis a patre et
filio unica spiratione semper procedens,
ignis quo ardent seraphyn, multi-
gene cherubyn, throni subsistunt,
principatus principantur, potestates rebel-
lium arcendi demones et ipsorum seviciam
constringendi recipiunt, virtutes mirabilia
operantur, archangeli et angeli ac
omnes cives celorum illuminantur, omnes
admiratione copulantur. O pie ignis qui
de immundis mundos, de stultis sapien-
tes, de malis bonos, de filiis diaboli
filios adoptionis facis. Nullus prorsus
videre potest nisi per te accensus, nullus filium
facinus peccati sui videt aut videre potest
nisi per te purgatus, nullus speculum in-
effabilis trinitatis semper amabilis
et beate intueri potest nisi per te fiat ad
videndum dispositus. Quid quod demum quod
dulcedinis mellis angeli percipiunt
id sit magisterio tuo. O magister
optime, capis ad scolas ydiotas et
in momento eos doctores. Beatus igitur
et perque tu spiritus sancte cor in quo
tu quiescis. Beata anima qua tu visitas
et in ea pausas. Hic est anime delec-
tamentum et anime odorem suavitatis.
Ubi tamen sic accendis quod purgata
tu totum in te mutabis. Vellem
enim sic igniri ut deficiam michi
ipsi, nec amplius michi vivam
sed tibi, quem si invites in te semper
ignitus erim, et ut sic patrem et
filium ac te unicum deum meum
videre ~~[struck]~~ aptus erim. Tenebris

quippe sicut sum illuc tenebris
mediis. Unde sic da fortitudinem
quod vas fictile meum non timeo. Si te
umquam tamen deus michi tempore con-
cede simul persistencia ut te non amit-
tam. Alias enim ve michi si te cessare
ame eo quod michi cruciatibus oportet
ac tibi patri ac filio deo meo ac sanctis
angelis odiosus. Nimis sequentes michi
fiunt contraria si te numquam possedissem,
sed si per gratia semper quod absit amisero
plorare die ac nocte non cessabo.
Fac igitur mecum mecum hanc ut
te non deseram in eternum. O est utilis
tua ad mitigandum acris vel inde
tempestate quod patet Actuum xxvii ubi
legitur quod homines qui erant cum pa-
ulo in navi tempore turbulentissime tempes-
tatis orationem ipsius et sanctitate quam
secum habebant salvati sunt. Nam
dixit ei angelus domini: Ecce donavit
tibi deus omnes qui navigant tecum.
Ecce sanctitas bonorum reddit a
morte eterna liberat sed etiam a
temporali preservat. O igitur dilexerunt spiritus
domini cupiamus domos veni nobiscum
omnibus semotis ab eis ut amaremus
tum ne forte si mali sumus tum
malis sancti sodomitas pereat ea
purgat; tum ut nobis propter sanctos be-
nedicit sicut domini ~~[struck]~~ laban
per iacob et pharaonem per ioseph benedixit;
tum ut assuescamus sancte anime tem-
pore dei intimare, sicut assuefacti
milites dei tempore iosue deo fuerunt;
tum ut corda nostra illustrationem
recipiant, nam ~~[struck]~~ et saul licet malus
bonus quamvis sunt spiritu prophetie illu-
strati; tum ut non deficiamus in
temporalibus et corporalibus opportunis,
quia profuit regibus malis iosaphat
rex iuda; tum quia propheta aquas
pro eis et animalibus eorum impetravit
ne perirent; tum ut in dignitatem
temporum potestatis eandem valeamus
sicut evaserunt magi babilonis

ad societatem angelicam | tum ut famem
tibi evitem sicud egiptus compescere
ioseph famem ymo mortem que eve-
nisset per mediam evitavit | tum
ut si mori presumere xpi aut iusticia
oporteat studiis moriamur | sic enim
ante iudicem ad moriendum pro xpo in-
vitabat | tum ut spiritum ad adiectio-
nes sic competentis valeamus | qui
ne veniat super congregatos et unitos
tum ut eo magis iustificati et eo
sanctificati corpore animaque homines
in presenti et in futuro per gloriam sem-
piternam ~~ad quam nos perducat qui~~
~~nos fecit ... dei filius per secula et~~
~~seculorum benedictus~~ Amen

41

[Q]uanto magnus es humilia
te in omnibus et coram deo
invenies gratiam Eccli iii. In hi-
piculis exponitur enim contra
superbiam et iactanciam | virtutis contra-
riam contrariam humilitate | invenimus
enim quod per appetitum excellencie an-
gelus de celo est ad locum tenebrarum
detrusus | homo primus de paradiso de-
iectus expulsus et sic de pulcherrimo
angelo factus est deterrimus dyabolus |
de protoplasto viventibus viventibus
pictus | primus ~~...~~ vallatus et ... qui sic
sic erat conditus | vires subobedia
in originali iusticia per mansisset
in miseriis tandem erat | homo in
utilis nudus et vacuus stultus et
insipiens vagus et profugus factus
est super terram | nec mirum homo enim
cum in honore esset non ~~...~~ intellexit
comparatus est iumentis insipientibus
et similis factus est illis | et hinc est
quod ait Cassiodorus super ps. xlvi
superbia de angelo dyabolum fecit |
et homini necem intulit et conce-
ssa beatitudine privavit | cum multorum
enim scelerum fons vera nequicie
ille | non igitur habeas appetitum ex-
cellencie sed quanto magnus es
humilia te in omnibus et in conspectu

dei invenies gratiam | ne inflatus spiritu
iactancie | sicud inflatus Goliath |
philisteus qui exprobravit exercitui israel
requirens ut aliquis veniret eo cum
ad singulare certamen i Reg xvii | Con-
fidebat enim in fortitudine ac mole
corporis et armis | sed david ad minus
eo in humilitate sua prevaluit in funda
et ~~...~~ lapide in nomine domini nec
sicud venadap rex sirie qui misit
nuncios ad regem israel dicens | hec
faciant michi dii et hec addant si
suffecerit pulvis samarie pugillis
omnis populi qui sequitur me | sed respon-
sum est ei pulchre ne glorietur accinctus
eque ut discinctus | Ipse enim factus est in
fugam captus est et percussa siria
plaga magna | nec prevaluit licet
habuerit post suum exercitum xxx duos
reges secum | et anno sequenti cum iterum
confidens in multitudine bellatorum cum
regem israel ascendisset bello commisse
de siriis centum milia peditum ceci-
derunt | reliqui septem milia hominum qui
in aphechta in aphech civitate fugerant
per murum oppressa sunt | ex quibus patet
quod non est differentia in conspectu dei
liberare aut vincere in paucis sicud
in multis | nec semper maior exercitus
mundanum vincit | non enim ex hostibus
sed de celo victoria datur | Ideoque
sunt fortes animo ne dicti reges
catholici defensores qui si humiliati
ne fuerint in conspectu dei vincent
victum per quam virum dei meminerit
emendantes dispergit deus eos qui
in multitudine vel multorum assistencia glo-
riantur eo quod instat dies domini
exercituum super omnem superbum et ex-
celsum et super omnem arrogantem
et humiliabitur super omnes colles erec-
tos | super omnem turrim excelsam
et super omnem murum munitum | Nam
teripleus absque quem spiritu mani-
tatis sicud rapsaces qui ex parte
regis assiriorum dixit numquid
liberaverunt dii gencium terram suam

de manu igitur assiriorum dixit qui nam
sunt illi in universis diis terrarum qui
eruerunt regionem de manu mea ut
possit eruere deus ierusalem de manu
mea iiii regum xviii| propter quod venit
angelus domini et percussit in castris
assiriorum centum octuaginta quinque milia
[illegible]| ecce patet quod blasphemator
potestatis non diu durat| Item patet
quod quamvis aliquis de iudeis homo
propter sue [illegible] potestas ad horam vel breve
tempus dominandi si in virtute et fortitudine
corporis sui victoriam refert ad propriam
potestatem vel industriam suam| et non
ad propriam veritatem que est deus| penam
iactantie sibi debitam non evadet patet
etiam quod licet omnia negligenda que
committuntur sub oculis maiestatis blasphemia
[illegible] et supplicia que statim ut sunt
admissa [illegible]| de celo dimissis [illegible]
destructa| [illegible] alias puniuntur et
[illegible] quod blasphemia perdit dominationem
[illegible] et incidit in crimen lese maiestatis
quod sine morte ne tali criminalis
[illegible] corrumpant puniri iuste potest hinc
deus etiam blasphemos cum sua
infinita iustitia ut penitentie [illegible]
expectat Exemplum non quem a fortissimo
et infinito in vigore et in fortitudine
se opponit et resistat quoniam est ut
se [illegible] succumbat| non durans postea [illegible]
iactantie sicud aman qui ad convivium
hester regine [illegible] durante [illegible]
et uxorem suam et [illegible] illis
magnitudinem divitiarum suarum| et quia
cum rege solus prandere debebat [illegible]
Item [illegible] quam mardocheo
suspendendo fecerat ex quo [illegible]
[illegible] in crastino est suspensus
hester v| Nec minus [illegible]
in [illegible] fortune non [illegible]| Nam
ut [illegible]| [illegible] successit
non [illegible] sed [illegible]| [illegible]
describe [illegible] non solus [illegible]| ex-
emplum [illegible] in
illis| nulla fides [illegible]
[illegible] venenum| Item narrat valerius

maximum [illegible] ultra de quodam
[illegible] eius [illegible] placido et possibi-
liter iterum| cui velle et posse in
[illegible] erat| qui ambulavit
per fluctus aque tamquam non [illegible]
corporis et abiecit| que in [illegible]
pisce qui eum devoraverat [illegible]
[illegible]| sed tandem dum [illegible]
[illegible]
[illegible] affixit| et ibidem narrat
de [illegible] magnitudo [illegible]
[illegible] dedit| sed [illegible]
inopiam [illegible] de [illegible] appella-
[illegible]| [illegible] quia solidum [illegible]
non potuit [illegible] amaritudine
[illegible] tenuit| cum [illegible]
ambularet| duces [illegible] fal-
[illegible]| Ibidem narrat de marco qui
in multis [illegible] et de [illegible]
et multis [illegible] afflictus| Simili-
ter accidit adonibezech regi quem
[illegible] iudas et symeon
[illegible] summitatibus manuum ac pedum
dixit enim lxx reges amputatis
manibus ac pedum summitatibus
colligebant [illegible] mensa mea [illegible]
[illegible] sicud feci [illegible] mihi
deus iudicum i| Non igitur fili si prospe-
re [illegible] prosperitate [illegible]
[illegible] confidas| si qui ad [illegible]
[illegible] non despicias et mutabili-
tatem [illegible] fortune diligenter [illegible]
[illegible]| quoniam magnum [illegible]
[illegible] in [illegible] et in [illegible]
[illegible]| sit deus spes tua
et tutela in omnibus| si quid adversi
evenerit [illegible] vel [illegible] si vir
[illegible] ne te deiciat adversitas
[illegible] malignitatem [illegible] frangat
adversitas quippe virum [illegible]
facit| [illegible]
sicud [illegible] et [illegible] et
[illegible] non [illegible]
[illegible]| Ita adversitas vero [illegible]
viri fortis non [illegible]| manet
[illegible] et quod [illegible] evenit [illegible]

colorem perdit / e cum omnibus communis
patientior et sequitur anima adversi com-
paratiois / putat ad athletas / quid
videmus quibus cura est cum fortissimis
confligere maneret sine adversario / vt
et ibi ait / gaudent magni viri
aliquando adversis / non aliter quam fortes
milites bellis triumphos / gubernatoresque
intempestate / inutilis militis infeli-
ces calamitas virtutis occasio est
et subdit / illos miseros quos dixerit
miseros qui nimia felicitate tor-
pescunt / ignis enim aurum probat miseria
aut fortes animas / non est arbor
solida nec fortis nisi in quam frequens
ventus incursat / ipsa enim vexa-
tione constringitur et radices certius
figit / et exemplificat tibi de magnis
viris qui sustinent multa adversa de
demetrio qui ait nichil infelicius eo
cui nunquam nichil adversi evenit
de mucio qui sustinuit ignem de
fabricio qui paupertatem / de rutilio qui
exilium / de regulo qui tormenta / de socra-
te qui venenum sustinuerunt / Item
crisostomus super mattheum omelia xxx iiij qui
ad amantem provocat ipse est qui provocat
ur / qui stimulos calcitrat ille est
qui stimulatur ligamus ignem in vestitu
flamma non consumit sed vestimenta
sic qui impediuntur virtuosis persecutionibus
temporibus quod sanctus vir sapiens
impressionibus debet extolli ita nec
in adversis sterni debet cum tamen
reddit seneca libro iiij de ira / vt supe-
rior pars mundi et ordinatior ac
propinquior sideribus non impellitur
intempestate et cum tumultu cadit
inferiora vero fulminant eodem modo
sublimis animus semper quietus et in
statione tranquilla collocatus / et hinc
est quod ait idem seneca libro de con-
stancia sapientis / sapiens nichil per-
dere quod amittat cum inde imposuit nichil
fortune reddit / bona sua in solido
habet / contentus virtute que fortuitis

non indiget / Hinc cum stilbon philosophus
interrogatus an aliquid perdidisset nichil
inquit / omnia mea mecum sunt / cum tamen
patrimonium eius in predam cessisset / fi-
lias hostis rapuisset patria in alienam
dicionem pervenisset et in urbe capta
non se victum sed indempnem testatus
est / habebat enim secum vera bona que sunt
et sunt virtutes / dissipata non et direpta
non indicavit sua sed ad veniencia et
victa fortune sequuta que non dile-
xerit ut sua / Hinc ait iob in ffine
sui dyaconus et prius scriptum / Hinc
aut vitas discipulis potestis bibere
calicem quem ego bibiturus sum / quia
ex tribulacione itur ad divine maiestatis
visionem / Ecce quam utilis est adversitas
virtuosis / Timetur igitur reipublice
prosperitas sicut magis incumbit adversi-
tas virtus hec qua crescat et nichil
quo magis claresceret ceterum noli de
multitudine diviciarum vel magnitudine
aut magnificencie glorie sicut na-
buchodonosor qui cum deambularet in aula
babilonis dixisset nonne hec est
babilon civitas magna quam
edificavi in robore fortitudinis mee
et in gloria decoris mei / cumque adhuc
hec esset sermo in ore eius / vox de
celo ruit / tibi dicitur nabuchodonosor
rex regnum tuum transiit a te et ab hominibus
eiciunt te et cum bestiis et feris erit
habitacio tua / fenum quasi bos comedes
et vij tempora super te mutabuntur donec
scias quod dominetur excelsus et cetera
Hora eadem sermo completus est super
illum ab hominibus electus est et fenum ut
bos comedit et rore celi corpus
eius infectum est / donec capilli eius
in similitudinem aquilarum crescerent / et ungu-
es eius quasi ungues avium da-
nielis iiij / ecce ruina et mutacio
clara de rege glorioso in miserum conversa
ad victum ferarum ecce gloria in ignominiam
eius subito permutata / ecce qui nolunt
perdere celi ut deus sicut est ut quis

et nullus ingenio meo est intellectus | Sciant
igitur omnes reges et principes quod tam
diu regnant et principantur quamdiu pla
cet deo concesso et ideo subiacent.
Si nolunt timeant illud apostoli | Per me
reges regnant et conditores legum
iusta decernunt | O mira stoliditas regis
Nabuchodonosor | iubet quod precipiat Holoferni
principi milicie ut omnes deos terre
exterminaret ut sit ipse solus deus dicere
ab hiis nationibus quas potuisset
Holofernis potencia subiugare | aut
enim se intelligebat hominem | et si sic
quomodo poterat aptare ut deus esset
nisi et potentia ab hominibus vocaretur
| aut non intelligebat se esse hominem
sed super homines constitutum et sic nec
erat infra homines ymmo constitutum | quod
super homines per dignitatis fastigium se
credebat levari | et ut per superbiam
se esse bestiam ostendit | qui per tirannicam
magis [illegible] plus intendebat. Noli
de futura victoria licet inclitus vicisti
te iactitare | secundum Holofernes se demum
maior es similia te in omnibus | iste
quippe in fastu de gentium multitudine
et armatorum vigore et principatuum
diviciis et urbium captione | et bellorum
successione in verba prorupit iactancie
loquens ad Achiorem | cum percusserimus
omnes quasi hominem unum tunc et ipse
gladio assyriorum interibis. Judith v
Sed qui precuncte se iactabat omnes q.
unum virorum | non a viro sed a femina gla
dio percussus est | et rex tantus licet for
tissimus exercitu insignis castrorum | Ecce
qui vicit milia victus est prudencia
a femina | quem regum et fortissimum
regum et principum exercitus superare
non poterant una mulier occidit cum
tirannide dei provincia qua una sed
deformavit et ad eius precium trepida
unius mulieris manum caput eius
fortiter perdidit | Non igitur semper confidat
princeps nec rex in presenti victoria | nec
sibi respondeat futurum triumphum | a deo
enim pendet victoria non ab armis

et qui victis medio corporis animatur
ingemuit | per ea viribus presumptis in
deo vincat victoriam | Rex carnali victoria
avidus quam superare vidimus | Sicut
primi Mach. iii d. Audivit Seron
quod Judas congregavit ecclesiam fidelium
et ait faciam michi nomen et debellabo
Judam et qui cum eo erant | Ecce qui
sibi nomen magnificare fecit per ipse
| turpitudine sue vesanie potentis
dimisit | Qui igitur vult aliud super
non se iactitet sed victoriam de celo
postulet | qui in castris in optimatum
et pene desperatis victoriam concedi
non innititur superbie contentionis quod
fuit peremptum | qui superbiam committit
[illegible] | Sicut quia Demetrius filius
Demetrii misit ad Jonatam dicens
Descende ad nos in campum et ibi
paremur illic in virtute quia mecum
virtus bellorum | interroga et disce
quis sum ego [illegible] ei male
successit i Mach. x. Videtur quod
hic qui voluit alios dicere contra
gladium daret confusione et contrarium
sui | gentilibus enim erat non sep.
nomen quod dicat quod magnus
es similis tu in omnibus | Sicut in
[illegible] amor pugnantium quod Judam
et fratres eius vocavit negociatores
promittens se daturum pro uno talento
C mancipia iudeorum ii Mach viii
incipitur per [illegible] volunt [illegible]
[illegible] possessio in dominium
eius pervenit ita eius credebat se
securus de victoria quod vendidit
iudeos antequam in campo videret
eos pro uno talento tot homines [illegible]
sumit qui solus [illegible] apud de
non valuit [illegible] bello [illegible]
amisit | mira superbia [illegible]
[illegible] | si est potens in celo qui
imperavit agi diem sabbatorum et
respondentibus iudeis est deus potens
in celo qui iussit agi vii diem
quod ausus est dicere et ego potens in
terra [illegible] preceptum ii Mach. xv

na cum fastuoso contemptu contumacie dei
metuit / ne iudicia sua comparauerit
abscondita quippe sunt ab oculis
eius cui licet ad tempus permittatur ex
alto ut in suis sceleribus seuiat uel insidiis
peccatum tamen superbie delicta non eua-
dit / quibus exemplis instruimur / ut
futuro iudici simus humiles in omnibus
quoniam qui se humiliat exaltabitur
sic in spiritu regnum et in futuro per
gloriam ~~[illegible]~~ nobis prestare dignetur

Sedenti in throno et agno bene-
dictio et honor et gloria per
infinita secula seculorum amen
Apocalypsis v. omnis [illegible] deum pro
et ad officium angelorum et sanctorum eum
videntium deum in patria / qui ab
[illegible] voce nulli tamen [illegible]
ne corrumpi [illegible] / sed [illegible]
[illegible] finiti a laudant deum indefi-
[illegible] in [illegible] similes [illegible] in be-
nedicendo et laudando deum cum
[illegible] suis operibus mirabilibus in
[illegible] bonitate et [illegible]
[illegible] cum [illegible] linguis
[illegible] in [illegible] / Illi
[illegible] videntes [illegible] sine inde-
[illegible] sine [illegible] ut
ipsum digne ~~[illegible]~~ benedicere ac laudare
possint / et absque infatigabili
uoce sanctus sanctus sanctus dominus deus
[illegible] benedictio et claritas et gracia
[illegible] honor uirtus et fortitudo
proclamat / isti uero et si largum [illegible]
[illegible] munificencia a quo omne datum
optimum et omne donum perfectum
[illegible] / et si [illegible] [illegible]
in eis et per eos operante [illegible]
in [illegible] [illegible] temporibus /
et agitantur temptacionum turbi-
nibus / tot [illegible] [illegible]
[illegible] / ita quod una temptatione
[illegible] [illegible] de
[illegible] alie velud [illegible] capita
[illegible] et absque [illegible]

na deum palmam adepti sunt uere
absoluta libertate agunt id quod
volunt / teste apostolo / non quod volo id
ago / nam nisi [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] deum laudare sunt angeli quippe
[illegible] [illegible] [illegible] quod in [illegible]
sunt / semper [illegible] [illegible] semper
[illegible] maiestatem diuine intendentes
/ semper mentis oculis in deum defixi
/ semper [illegible] admirabile decorem
et pulcritudinem eius quasi / semper
[illegible] [illegible] [illegible] gaudium
[illegible] / semper in beato et ineffa-
bili ac semper memorabili et a-
mabili trinitatis speculo uidentes
deum / uident se uident omnia /
[illegible] quod non uideant / qui uident
uidentem omnia [illegible] uident omnia
que [illegible] sunt [illegible] / omnes [illegible]
angelis in regno illo [illegible] [illegible]
[illegible] speculum uident [illegible] clarius
~~[illegible]~~ quam [illegible] [illegible] [illegible]
celestem regnum [illegible] / [illegible] /
[illegible] / [illegible] multa
[illegible] ardet et
[illegible] sua congaudet / [illegible]
intuitu [illegible] in [illegible]
[illegible] celestes in [illegible] ibi ma-
[illegible] illis assistit / ibi [illegible]
illis letatur / ibi [illegible] [illegible]
et ad benedicendum et laudandum deum
[illegible] / ibi [illegible] [illegible] / [illegible]
ad sufficientem appetitum capit et alios
magis uel minus capere / omnes tamen
[illegible] tali [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] / ibi
[illegible] cum omnibus suis [illegible]
[illegible] et pane manducans [illegible]
plenus supersubstanciale [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] appetitu / singuli tamen illo
[illegible] magis et minus et [illegible]
[illegible] / quam [illegible] uniformiter [illegible]
qui [illegible] panis et [illegible] [illegible]
omnibus angelis et [illegible] [illegible] gloria [illegible]

offerunt differunt in ipsis / et quemad-
modum est dispositio sunt angelica vel
humana ad statum in malicia stabilita
eternam non ... minorum qui spectamus angeli
et sancti dei inviolata tenentes deum
... facie ad faciem deum quem sancti
viri coram sicut sunt sic laudant / videmus
enim nunc per speculum et in enigmate
illi autem vident sicuti est et hinc
est quod ait beatus Gregorius super Ezechielem
in hoc est non angelica a nostra non est
dicitur distincta / quod nos et loco
constringimur et cecitatis ignorancia
coartamur / angelorum vero spiritus locis
quidem circumscribuntur sed tamen eorum scientia
longe super nos incomparabiliter
dilatatur / et interius et exterius sciendo
distincti sunt qui ipsum fontem
sciencie contemplantur / quid enim de hiis
que scienda sunt nesciunt qui scientem
omnia sciunt hec Gregorius / Nam nos summo-
pere perpendentes quod deo laudando cla-
ritatis et benedictionis debeamur et
sicut sancti angeli sancti dei laudare deum
nimium non valemus modo tamen nobis
possibili laudes impendimus /
utile namque nobis est non deo eo quod
invitet conversatio nos cum aliis talibus
ad laudandum in quietis / unus enim laus
domini / utile dico non deo sed nobis
qui sicut inquit Augustinus super psalmum
deum laudare non laudato sed
laudantibus prodest / sciendo deum
qui ipse semper sufficit sibi constituta
cum laude angelorum et hominum
est eternum / et proinde sufficiat non
alicuius laudatore aut laude indigeat / est enim super omnem scientiam
omnem intellectum angelorum ange-
licam et humanum super omnem eorum
estimationem et admirationem et ideo omnis
lingue deficiunt a laude eius / quod
attendens beatus Gregorius in moralibus inquit
Ecce omne quod de deo dicitur eo
ipso iam indignum est quod potuit
dici / nam eum laudi non sufficit
de superioribus contra quod sufficit

ex quibus lingua benedicamus quod sic
possumus patrem et filium cum sancto spiritu
unum deum / ipsum namque multa invol-
vetes et confidere ... unum di-
cimus / ... melchisedech
rex salem occurrens abraham re-
vertenti a cede quatuor regum ait / Be-
nedictus deus excelsus quo protegente
hostes in manibus tuis tradidit
Gen. xiiij / quatuor enim reges magni de-
vicerant ... cum paucis victus
illos fortiter campestrat / multos ex
ipsis ... fuerunt et alios
in fugam convertit / quo in numero exemplo
instruimur ut boni licet pauci semper
sperant in domino / deo et quod in
generat bellorum frequenter / non est
enim illi quidquam difficile dum
si salvat de cuncti ... liberatum
... si ... de inimicis fuerint
... potissime pone ... de spatio ...
tuta / sibi deo est benediccio ... et
et gratias ... exhibenda ... in
quibus domino vel principes benedicendum
quibus Dominus noster deus concedit de
post eum ... abpugnantibus vel inimicis triumphum
/ ... melchisedech dicebat bene-
dictus abraham deo excelso qui
creavit celum et terram quod patet quod
statim obtenta victoria offerenda sunt
deo sacrificia ... non est ... fecit
deo excelso attribuenda / laudantes eum
pro victoria quam dedit sibi dominus
de ... laudabat dominum in ...
... tunc ... hic patet
Benedictus dominus deus meus qui docet manus
meas ad proelium et digitos meos ad bellum / per quod
dicitur intelligi quod misit deus manus
bellancium et digitos ipsorum in bellis
dirigit / victoriam et si fortissimi
videantur obtinere non possunt / ... deus
iusto bello dummodo fecerit adipiscitur
... semper triumphum assistit
... nos tibi cum audisset
verba salomonis letatus est valde et ait
benedictus dominus qui dedit david filium
filium super populum hunc plurimum ... [illegible]

et multos quibus eum diuisit et multa ca-
pitula posuit ad quandam conuenientiam quorundam
lapidum. Si sapientia ducatur/ dispositiue ipse
corporis sequitur dispositio animorum et
obstat difficultas plures in una simul
conueniunt. Quibus cum sapientia recte indi-
cat aut utiliter regnetur. Cum ipsa di-
cat: Per me reges regnant et per con-
ditores legum iusta decernunt. Vn-
de esperius(?) ... pignus non decebit sed
honor. Sicut princeps sapientiam di-
uo sic. Sunt autem sapientes. Rex in-
sipiens perdet populum suum. Vbi ar-
gumentis a contrario. Quia rex
sapiens in solium confirmat. Quid
enim est utilius regno quam sub re sa-
piente regi. Et quid periculosius
quam tenere stultum ducem. Cum stultus
gladius ita cito secat iustos sicut
in iustos. Laudandum est igitur rex qui
dignatur ... largitur sapientiam
ad regendum. Ac commendandum est rex
vel princeps qui sapientie incumbit. Sicut
exemplo semper a sapientibus de quibus
sic Ptholomeus legitur ... gentilis
uacauerit libros interpretes ut sciret
notionem diuine legis et eam regni
sui sapientibus communicaret. Nunc
autem Romani principes, domini in septimo
sunt positi non curant querere sapientiam
sed thesauros. Quanto zelo adolescentes
studia in quibus ... sapientiam
sapientia gentiles principes aspira-
bant. Et patet in Philippo Mace-
donie de quo narrat Agellius in
libro noctium Atticarum. Quod cum
Philippus pater Macedonum per
Alexandrum quam Platonis studium ad-
uincto quam sperabat regni et
felicitatis sibi heredem transmitte-
batur. Vbi et epistolam Alexandro nato
Aristoteli misit. Item Philippus Aristoteli
salutem dicit. Filium mihi genitum
scito. Quod equidem diis habeo gratiam
non perinde quia natus est quam pro
eo nasci contigit temporibus uite tue
spero enim fore ut educatus eruditusque
a te dignus existat et nobis

et rerum istarum susceptione regni et ad
istud pertinentium. Si ergo ydolatrie pe-
starum preposuerunt studia et imbui filios
sapientia curauerunt ad gubernandum regnum pub-
licum multo magis catholicos ponderet ge-
neralia studia in quibus docetur qualiter
adipisci debeant uitam eternam. Et hec
utique est summa sapientia ut homines deum
uiuum cognoscant et cognoscendo ad
sapientiam et ... que deus est pertingant.
Narrat etiam in eodem Alexandro qui sedem
plenum uasorum gemmis ignorancie
abiecit. Preuidit pro Aristotele philosophum libri volu-
mina librorum decalibus sibi. Et cum
senectam epistola ... ut geometriam
studuit scitum quam pusillam ...
terra ... occupauit quo
quia per hoc se magnum Alexandrum ap-
pellabat. Quid enim magnum est in
pusillo. Aut quibus gloriis ...
in puericia ... gentilis ad litterarum studia
ut gloriam suam ... aspirabat. Quis
ergo Romani principes ad studium sapientie
mentis sue non debeant aspirare, per
quas dulcedinem ... absconditam de terrae
dubia docent anima ad salutem
optimam. Item patet in Julio Cesare de
quo narratur in libro de vita
Cesaris parte prima. Qualiter vestigauit
cursum siderum ... et
... temporis qualiter bissextum in-
uenit et multos libros scripsit et
Solinus libro primo ... dicit quod cum
disciplina ... studu-
... est et ... ante fine ait
de eodem Julio Cesare. Nullus celerius scripsit
nullus quatuor epistolas simul epistolas
legere dictasse. Pudeat ergo principes
Romanos qui non studiosi sunt uel saltem
sunt ... studiosi aut sapientes
gentiles quippe ... celi
rimantur. Catholici principes per desideria
carnis ... laborant
tota nocte tenebrarum ...
... iste non una horam uel uix
dependit ut audiat sapientiam ...
... in ... Et nunc reges intelligite

cui . qui . iudi . tirany / apprehendite disci=
plinam ne pereatis de via iusta / sed quis
intelliget qui non laborat ut intelligat
sed ignorat qualiter iudicabit ? iudica
tiranum qui quid sit iustum vel iniustum p
sapienciam non discernit / qualiter salvari potest
qui sine disciplina et ordine vivit tollere
qui ab universo ordine suo et toto se
facit iniustum / propterea intellexi ipso
de quo legitur in prologo historie tripartite
ait et iniquum est philosophos pedum
[illegible] curis subiectos que negocia
disputare / iudicare simul et agere / modo
sensisse / modo publice que sunt agenda
considerare / noctibus non libris in cunabulis
et aliud manet quod faciunt non lapides
solo silemus / secundum nomen qui magis
secularibus titulis insigniti erunt debe-
rent attendere ut occupaciones communes
in sciencijs et sapiencia exercent / sicut enim si
continuati fuerit studio / et perit vel insipid
~~[illegible]~~ committi discontinuata / volunt
sapiendo per questiones pene insolubiles
iocando vel ludendo dissolvere quecumque
magna laboribus et vigilijs invenerunt
patres antiqui / et sicut est de sola p plurima
dicatur / et unum solo inficitur / primus
quamque per vero solum asserunt vel exponunt
~~[illegible]~~ nature de magnis astrologi
sunt studiosi in artibus liberalibus que
erant nimiamodo de picte in palacio suo
sicut dicitur in gestis suis / sunt eciam
studiosi in libris divinis et sapiencia dei
legebat libros beati Augustini de civitate
dei / sicut alquinum docuit dyalecticam
rethoricam et astrologiam / sic tempore fecit
studium de roma in parisius et
accensis de dissonancia cantus ecclesiastici
inter romanos et gallos duos clericos
misit romam ut autenticum cantum
discerent et gallis docerent / et primo p
hoc incepit cantus et psallere cum
ecclesia catholica ad romani tenoris ver
tatem e renovata / sic enim de solo studeat
principes nedum sibi proficere sed omnibus
modis inmittantur sapientes aut saltim
curant sapientes sunt cum ipso perfecti
ad docendum iudicium sed id non potest
doceri nisi discretos sapientes / quidem cum
sapientes iudicabit populum suum et rex

insipiens perdet populum suum ecclesiastici x capitulo
et deus voluit sapientes esse rectores
populi sui sicut abraham qui fuit
peritus in omni sapiencia caldeorum / et
moysen similiter et david quia fuit sa-
piens sicut angelus dei ij regum xiiij
/ et salomon qui non petivit adeo sapienciam
ad regendum populum dei / dedit ei deus
cor sapiens et intelligens iij regum iij
/ alias si princeps non sit sapiens aut
sapienciam non requirit et sequitur sapiencia
est sicut furioso habens gladium
in manu / et sicut ignarus artis
gubernandi gubernaculum intempestive
/ et sicut leges ignorans et sedens
in loco iudicij et iudicium perutens
quod plangit sapiens ecclesiastes iij
sic inquiens / vidi locum iudicij
impietate et in loco iusticie iniquitatem
/ ideo contingat quod princeps sit ignarus
sapiencie requirat a sacerdotibus consilium et
scribis in mente sapientibus noticiam
legis divine / regum requirat et iudicia
veris doctores et corpus templis
acquiescat solo de rege qui fecit
tunc in tempore Johann et sadoch sacerdotes
infra cum propter requirere doctrinam
et non sequi / de sapientibus gloriari
et non agere que suaserunt sapien=
tes / preterea hesdras videns cum
rege artaxersis benigna erga iudeos
dixit benedictus dominus deus patrum
nostrorum qui dedit in corde regis
ut glorificaret domum domini qui est
in ierusalem hesdre vij capitulo quod insinuatur
quod deus cor regis vel principis erit
prius ad honorem dei et suum eciam
inclinatum deum laudet / primus cum
est in manu quia cor regis in
manu dei / sara etiam filia raguelis
cum unum sua complet dixit / benedictum
est nomen tuum deus patrum nostrorum qui
cum iratus fueris misericordiam facies
thobie iij / quia unusquisque solo sciens
post vera dyabolus temptacionis victoriam
reportat et consolacionem accipit in

laudes dei coniungat ipse cum adhuc
permittit ut faciat adhuc iniustitiam ut
iniustus adhuc temptari permittit ut
vincenti manna det absconditum
et assignet. Daniel etiam et pueri cum
in fornace ignis vehementissimi omnes
ambulantes in medio flamme illesi
benedicebant et laudabant deum quasi uno
ore dicentes: benedictus domine deus patrum
nostrorum et laudabilis et gloriosus in secula. Danielis
iii°. Ubi instruimur quod deo nichil
est difficile non cum sit ex ignis
non calidus prudens, sic tamen ignis ac-
tum ne ageret suspendit. Sic et
vos si habueritis ut ait veritas fidem
sicut granum sinapis non hesitantes et
dixeritis huic monti tollere et mittere
in mare, quodcumque dixeritis fiat, fiet
vobis. Ecce non dicit dominus si habueritis fidem
sicut est moles quercus aut cypressus
sed sicut granum sinapis. Minima
quippe fides dummodo sit vera et so-
lida mira operatur. Sed heu dolor fide
orthodoxa tamen professi sunt qui
tamen ipsam per opera iniqua confringunt
et per adinventiones varias mutilant.
Confitentur quidem se profitendo nosse deum
factis autem negant. Hunc igitur progenitorem
dilectissimi cum ipse benedicite deum
et petite ab eo ut vias vestras dirigat
et in ipso omnia vestra opera perficiatis.
Plaudite in manibus in voce exultatio-
nis sedenti super thronum qui de summis
celorum filium pro nobis in carnem
constituit et casti de maria virgine spi-
ritu operante nasci fecit qui nobis
sapientiam nos ipse sapere in [illegible] celeste
distillat multipliciter fecit. Nosque in filio
suo qui est sua sapientia de tenebris in
admirabile lumen suum vocavit. Gratias
deo patri agite qui filio suo non pe-
percit sed pro nobis omnibus tradidit illum
qui post passionem ad debitum in ara crucis pro
amore defecit tandem victor resurgens
ascendit in altum captivam ducens
captivitatem. O quam triste et quam
letabundum erat ipsis amicis in celum

aspicere intuentibus quippe triste quia ipsum
habebant dilecti presentia corporali sed et
solatio quia doctrina didicerant fallit
doctrina sua esse palam quam non recepimus
et in deo qui nullo indigens suffragio
potenter celos ascendit. Quam suaviter
corda ipsorum habebantur ad celestia ubi
cum patre traducta est quamquam sola in
nos erat locum ... sed ipse quos con-
cessabat promissio. Opus dei virginum
turba mira tali dulcedine perfundere
dignaretur quale ipso ascendente et
statim post apostolos precedebat. Si saltem
minima pars perciperet dulcedinis hujus
speculum quod ad hoc singuli quia assump-
sit celum inhabitat ut ubi sit corpus
illuc congregentur aquile et ubi
caput in gloria illuc membra dirigentur et
membra eius quod nobis prestare dignetur.

O viri ad vos clamito prius
animum fecimus non est discretio
sapientia quia per sapientiam sapientibus
infunditur sapientia inchoata. O viri ad vos
clamito. Non omnibus sit quod sapientes ut
non indigeant doceri tamen dicat Sa-
lomon: audiens sapiens sapientior
erit. Et de regina saba inquit veritas
quod venit a finibus terre audire sapientiam
Salomonis. Quin fortasse dicit ideo
et vos viri clamito quia dicit alibi
mulierem fortem quis inveniet. Quod dicit
viros clamitavit non quia mulieres virorum
indignat et virile agit. Non forsitan
ideo quod dicit etiam alibi virum de mille
reperi mulierem ex omnibus non inveniem.
Et si sit quod sexum mulierum sed
sic virgo intacta virgo intemerata
virgo sine ruga ante partum et in partu
et post partum tam sapiens sit quod
dei patris sapientiam in suo sacratissimo utero
bajulavit et in hunc mundum ut illu-
minaret omnem hominem venientem in
hunc mundum produxit qualiter ceterum
plures virgines deo dicate sic non
minus vidue atque coniugate apud
deum et seculum eterna salute premijs
attollimur. Sed virorum et viros

et feris est sapientia apponenda de quibus
pres est quod velit agant | Inveni=
unt siquidem mulieres magne fidei,
magne sapientie | magne fortitudinis
| plurime fallatie et mire stultitie
Magna fides apparet in rebecca q
ita fuit argumentosa pro benedicto que
isaac primogenito esau primogenito suo
dare disposuerat jacob fuit data |
benedictionem ei propter intencionem et
ita fuit benedictum Gen xxviii Item
fides in benedicendo plus prevaluit mulieris
Item patet in ruth que adhesit socrui
sue noemi dicens quocumque ieris pergam
... et deus tuus deus meus | unde
booz princeps dixit ei | reddat tibi
dominus plenam mercedem et que venisti
et sub cuius confugisti alas Ruth 1 2 ii
Item si gentilis per fidem quam ad
... suam habuit et ... ...
... promeruit | non dubites ...
... et paupertate ... fugiet
tibi fides non dico magna sed ...
... ... | ...
non sit per auguria per divinationes
... sive ...
... ... non ab
... ... tuo in
... quod sine fide
possibile est placere deo | patet etiam
fides magna in illa muliere que in
filios suos uno die ... vidit
et ... ad ... ... dei ...
... in machabeorum vii | Sed nunc mulieres
non dico per filios | ymmo per ...
... ... | ... filios aut fi=
lias ... ... | sed potius
ad ... et mundana et qualiter
possint placere mundo ... autem
... infelices matres que pueros
... diligunt quod eos dirigunt in
abyssum | infelices patres quibus ...
vita est ... fuit dampnationis ...
... | Item patet ... magna
que ... fuit quia ... =
... ad ... misericordie
... et ad verum ... ...

... de ... petrus ... ...
... fide dicente domino fides
tua te salvam fecit unde ... ...
luce vii et mathei xv | Sic ...
... absit quis venisset in
... petrus non diffidat de ...
... que est infinita sed habeat con=
fidentiam ... ... de sa=
lute | dicit ei dominus ... qui
... ... in
... dimittuntur ... sua
non est difficultas maior | ...
... petrus salvari licet sit
maior ... peccatis quibus ...
... | ... ...
que audivit ... | o ... magna
est fides tua fiat tibi sicut vis | et ...
... que fidem tantam
habuit ut si tantum fimbriam vestis
xpi tangeret ... | ... et ...
est ... ... fide
filia fides tua te salvam fecit |
... mulieres magne fidei et plures
alias sacra scriptura commemorat
| et si ad gentiles habeatur respectus
invenitur fides mulierum ... viros
... ... que data ...
valerius de fide ... li. vi ca. vi
de pluribus narrat et primo qualiter
... ...
... ... sua
... in ... ...
... familiari ... ... cum
duabus ancillis et ... ... ad
... ... fuga ... pervenit
... ... ut
ei fides sua ... ...
... | ... narrat de alia que ...
suo ... inter ... et ...
... ... ancilla
... ... non sine magno
periculo ... ... viro ...
... | singularique fide id egit ut
... ... viro ...
... ... et
in ... ... salute ... | et
ibidem narrat de ... ...

~~affri~~ affricani que tante fuit
patie ut sciret viro suo vnā ex
ancillis gratā ee dissimulauit
ne dominatorem orbis affricanum fe-
minea in patia reum ageret tantumque
a vindicta mens eius ~~affri~~ aufugit
ut post mortem affricani manumissam
ancillam in matrimonium liberto suo
daret. Item idem valerius li° iiij ca°
narrat quod Julia cesaris filia cum
vidisset pompeii magni cesaris
vestem cruore aspersam territa metu
ne qua ei vis allata esset exani-
mis concidit partumque quem vtero
conceptum habebat cum gravi dolore
corporis eiecta est et obiit. narrat quod
porcia filia kathonis cum bruto
viro suo interempto cognovisset quod
ferrum non dabatur ardenti ore car-
bones haurire non dubitauit et
nouo genere mortis assumpta est. Si
ergo pagani et infideles ~~quia lege~~
~~non~~ tales legis et ordinate matrimonium
et copule coniugii se amabant
matrimonialiter et pari ordinatu a-
more coniugali debent se mutuo
diligere et fidem sibi mutuo obser-
uare. Unde apostolus ad ephes. v. ait
Viri diligite uxores vestras etc.
Sed tamen multi sunt qui in-
ordinato amore in uxores suas
mouentur et tales non diligunt eas
sicut christus ecclesiam amore diligit
ecclesiam que est virgo sine ruga
de quibus beatus ieronimus contra iouinia-
num sic inquit. nichil fedius est
quam amare uxorem sicut adulteram
et subdit ecce qui dicunt se causa
reipublice iungi uxoribus et liberis
tolere imitentur saltem pecudes que
postquam venter intumuerit non perdant
filios nec amatores se exhibeant sed
maritos et narrat de quodam qui ex
itinere de publico fastidia uxoris pectus
colligebat et ne pueros quidem
ore pueri cum tanc potuit

pacem ullam nisi alterius labiis tractare
~~dum~~ vir et mulier habebat et alia in
contra faciebant et subdit ergo amor
honesta et magnitudo affinitatis nichil
cum me est aut honesta causa de
in seruiunt. Reperiuntur etiam mulieres
multe magne sapientie. Certe sapiens
quarum paucas tangam. Abigayl
uxor nabal carmeli sapientiam et
eloquentiam suam ac liberalitatem suam
modicam viro suo vitam saluauit
et dauid abhominans nabal qui
dauid detraxerat inuenit i reg.
xxv. Item per mulierem sapientem filius
viri in vita saluatur. Sic dauid mu-
lier sapiens assistit eis sapientia mediis
omnibus laborat ut mariti eius
peccatorum spurcicia fiat dignus
fructu pure prole. Item ~~thecuit~~
athecuites mulier sapiens dauid rege
induxit ad hoc quod filium absalon
reuocauit ii reg. xiiij. Item ab
sapiente ioab principe milicie da-
uid ciuitate abela quedam mulier
sapiens loquta est ei et per eam quod
ille eo ciuitas pro tali utilitate ab obsidione
recessit ii reg. xx. per quod patet quod
mediam consilium feminarum sit utile
non est contemnendum et nec quid di-
cat sed quale dicatur consilium est atten-
dendum. medico cum viri saluatoris
gratia dubium medium attendit quod
latuit alias ymbi et dei cui vult
~~sed~~ deus vult secreta reuelat. vala quod
est balam illustratus cum asina nec
nisi per actionem idem per feminas ne ob
azinam apparauit et balaam in quadam
illustracione correxerit ne angelum
videt qui eum latuit ecclesie in
spiritum redarguit in quo quod
que cedes. nec omnes aut mulieres et
virgines sapientes faciunt ita sapia virgo
maria nunc deum eminent que
domum tenuit. pauca cum verba di-
xisse inuenitur sapiens ei angelo
loquuta est. de secreto quesiuit

distinctum voluntati si acquieverit in
omnibus. Ecce ancilla domini fiat michi
secundum verbum tuum. Denique post multas la-
udes quas Elizabeth illi dixit
nichil ei dicenti respondit sed ad
laudandum deum se convertit cantans
canticum dulce et suave Magnifi-
cat anima mea dominum et perdere
tempore loquendi fuit filio dicente ipsum
interrogando fili quid fecisti nobis
sic. Luce ij. et preteriens temporibus
deprandi inquires unde non [illegible]
et nostros loquendi est utilitas in
silencio. Augustinus dixit vobis
facite. Thobie ij quod exemplariter do-
ceant mulieres et virgines ut pauca
et raro loquantur in loquendo di-
scretionem servent ne quempiam verbis
dulcibus capiant aut capiantur tantum
de necessariis et utilibus querant
ne nisi bona et tum magna cau-
tela confiteantur et si clerici vite
fuerint ut laudibus eorum attollantur
in deum totum referunt et commendant
non sint ad videndum et ad audiendum
curiose. Dinam enim filia Jacob que
exierat videre mulieres illius regionis
ubi pater suus fixerat tabernaculum
suum. rapta a quodam viro nomine
Sichem vi ab illo est oppressa pro-
pter quod nisi pro viris et mulieribus male
accidat que volunt videre viros et
videri ab illis et crimen incurrunt.
Etiam magne fortitudinis mulieres et
virgines nam ut de aliis tam veteris
quam novi testamenti sileamus taceamus
quis non admiratur de strenuitate Ju-
dith que nedum causa fuit et occisionis
Holofernis principis milicie Nabuchodonosor
regis Babilonis qui potentes reges
diversis destruxit [illegible] ergo
et lucos succendit morte cogitare
sed et ipsum [illegible] papilione [illegible]
propria conductu cum suo interemit. Judith
viij. Sic ergo mulier suo prudencia et
[illegible] pro salute reipublice et [illegible]
[illegible] periculum venerunt.

inspirat

viri qui cum magno dispendio regni
bella fecerunt vel minus sibi non bono
publico valere contendunt et in rei publice
patriam contra. Pax enim videtur eis
quam intendunt si non est pax immo
iniustitia iniuriosa, ac ideo si aliter
videri pro ea non possunt nisi bello fiat
viriliter agant. Bella namque fiunt pro
pace ut sunt contra vel pactis adversarius
ut se qui regnum tenet vel debet
civibus non admiretur. Ecce quod Hester
regina salute domini sui [illegible] eduxit
nullum nisi vocatum sub pena capitis ad
ipsum accedere non vocata pro salute mortis
pro liberatione populi sui ad regem in-
tromisit et deo disponente gratiam
invenit. Hester v. Ymmo populo suade-
ant pro liberatione patrie ac populi sui
principes ac prelati si necesse fuit
etiam vitam ad mortem exponere.
Nimo morte propria salute domini [illegible]
dinate. Omnibus ad mirum sufficiat
fortitudinis maior magis que
passionis domini constanter affuit et copia
de populo cum venit et [illegible]
dentibus cum discipulis non [illegible]
debat. Aqua femina summat mulieres
et virgines ut semper [illegible] morte a
constanter semper contemplando [illegible]
[illegible] cum et [illegible] perseverent
ut unquam [illegible]
[illegible] recedant sed usque
pervenerunt. Non alias melius est
[illegible] viam domino non acquirere quam
post agnitam retrorsum converti. Adhuc
mulieres plurime fallaces. Respicite
[illegible] duas filias Loth qualiter
volentes [illegible] concipere. Ideo vobis
[illegible] adherere videntes non
audebant [illegible] sibi vino usque ad
ebrietatem [illegible] receperunt.
Genesis xix. Non igitur aliud
[illegible] non deceperunt que nec pri-
[illegible] perpetraverunt. Et ideo omnis vir ca-
veat mulieribus [illegible] etiam si con-
sanguinee existant. Quam et in [illegible]
[illegible] scelus [illegible]
[illegible] virgines [illegible]

fratrum et familiaribus et solitariis
tractatibus non misceat. Qui et si sedem
sanguinis non suspicionem non admittit
leviter peccat. Locus ubi oportunitas
maior peccandi occurrit sequitur et
quia nephandissima est mulier luxurie
mens cum concupiscencias committunt. Quod testo
prevenit corporali custodia penitus
et continentia commixtione proximo virorum
et feminarum. Inspiciatur enim Joseph quem
ipsum apud virum suum pro eo quod sibi
consentire ad concubitum noluit nequiter
accusavit ut scriptum est mendaciter confi-
ciet et decipiens virum suum de ipso
Joseph se impiissime vindicavit.
Gen. xxxix. Item secundum primum
in iniusto et in nocente mulier
dolosa irrepsit. Item quod non est adversus
suggestionem vindicta cito de aliquo
facienda. Sed prevenit spiritus unde
monetur. Inspiciatur mulieris immundi-
citas quante fuerint fallacie que-
libus ipse quos Balaam ariolus
cum omnibus suis artibus magicis
non potuit seducere quantum mulieres
deceperunt ad cultum ydolorum per suorum
prevaricacionem. Numeri xxv. Ex quo patet
quod gravior est luctus cum femina quam
cum spiritu maligno. Non in luctu ma-
ligni cum homine unus contra unum
ut ita dicam preliatur. Si non bello
vincitur confemina. Spiritus suggerit caro
titillat femina inflat. Et sic cum
funiculus triplex difficile rumpi-
tur non est nisi longe fugiat qui hic
vincat. Item patet quod ornamenta mulierum
sunt mentima et quasi retinacula virorum et
capiunt multas. Unde de Judith
cuius ornamenta deceperunt Olofernem
legitur. Induit se vestimentis leticie
induit faciem suam vestem unguento
colligavit crines suos mitra ad
decipiendum illum. Ligamina tenuia
fecit Judith xvi. Hic vero ornamenta
sunt mulieri apposita sicut capiunt con-
ubi capiunt illi autem cum totum
animum est ut ornatibus suis cum

placeat ut nomine sibi pulchritudinis acqui-
rendo acquirat et verbis audiat quod
dicitur Ambrosius in exameron. Deles pic-
turam Dei si vultum tuum materiali can-
dore oblinias si acquisito rubore per-
fundas. Et Augustinus ad Possidium scribens
Fucare pigmentis quibus rubicundior
appareat adulterina est fallacia qua
non dubito ipsos maritos se nolle
decipi quibus solis permittende sunt
femine ornari secundum veniam non secundum
imperium. Item Cyprianus de habitu virgi-
num. Non virgines tantum aut viduas sed et
nuptas et omnes omnino feminas admo-
nendas quod opus Dei factum et
plasma adulterare nullo modo debeat
adhibito ~~et~~ flavo colore vel nigro
pulvere vel rubore aut cuiuslibet linia-
menti nativa corrumpere medicamine. Et
subdit. Deo manus inferunt cum id quod
ille formavit reformare
contendunt quod ille. Mira igitur fatuitas
mulierum que putant humano plus
quam divino artificio fieri pulchriores. Mi-
rabilis dementia mutare nature effigiem
et adulterinam speciem vanam et cito
mutabilem et terream que naturam per-
manentem et stabilem corrumpit in-
ducere. Si fingunt actum adulterium fin-
gunt adulterium et illa sensibilis intellec-
tibilia ista intellectibilia suo modo
videntur. Nam ibi pudicicia sicut illa
adultera. Sed stulte mulieres credunt — de fingentibus mulieribus
si fucate fuerint se reputari pulchriores
quod nimirum locum sit insultis inspi-
cientibus viris absit cum ut vir sapiens
plus adulterinam quam naturalem speciem
concedet cum color ad venustatem corpo-
ris sit comparabilis nativus. Ipsum cum
facies adulterino colore fucatur vel ab-
hominabili fetore corrumpitur. Et nimirum
vanitatis vanitas sit homini vires quid
nempe in animus quod tantis expensis
medio crinium medicata suffragia
querere colorare et alienum tingere
crines virginis faciem producere simi-
lia quid quod vana sit gloria et
vana sit pulchritudo. Amor enim celo fecum

et omnis gloria eius tamquam flos agri factor quod ubi [illegible] domus ipse vel alio casu seu defectu fuit ut maritus ab adulteriis inveniat tamen defectum formae palliare potest sed calvus se tingere etiam ad multorum opprobria placentes inveniuntur et corpora sed [illegible] eum omnes qui faciem adulterinam sic inspiciunt multi [illegible]. talis [illegible] mulier est [illegible] ianua in fine [illegible] iniquitatis [illegible] scorpionis percussio quae cum proximat stimulat [illegible] inflammat. cum ardet igne flammigero [illegible] comburit. quod est talis mulier nisi [illegible] inimica pudicitiae. insidiarum tempestas delectabilis calamitas. infatigabilis poena. familiare malum domesticum periculum dulce malum delectabile detrimentum quod est talis mulier nisi in natura [illegible] laqueus demonum. angelorum et hominum spectaculum. sed dicit [illegible] quod [illegible] ut pulcre adornantur sed tenera [illegible] quia [illegible] et [illegible] viri ut mulieri se ornaverit et vultum suum ad se vocavit et si ultra [illegible] sequatur dampnum [illegible] quia venenum attulit si sumpsit qui bibit [illegible] non igitur [illegible] alias quam sunt mulieres vel viri [illegible] petant. ne tamen ornatum quam vestitu [illegible] contenti sunt. dicit eum poeta [illegible] nobilitatis [illegible] si vestiat ollam [illegible] nimis de luto. sed mulieres [illegible] fallaciis [illegible] quinque quibus [illegible] et [illegible] possunt. quorum aliquos tangens [illegible] et [illegible] sic inquit. de industria discissa sit tunica ut aliquid membri appareat appetitur quod secretum est [illegible] angusto pectore [illegible] capilli in fronte vel [illegible] medio cadit ut [illegible] et quod

[illegible] festina quod offerat [illegible] aliud [illegible] aliud audit. linguae servat castitatem et tamen eius offert in pudicitiam. [illegible] est ita turpis aut senio confecta quae non gaudeat et libenter audiat si dicatur pulchra. delectat castas et [illegible] formae [illegible] ille. item [illegible] in libello [illegible] tangit aliquas fallacias mulierum in quibus mulier quod sine teste gerit quasi non fecit [illegible]. si quis aut testis affuerit. ipsa cum artificio linguae egit [illegible] quod vidit. et quod [illegible] non valet [illegible] lacrimis [illegible]. blanditur. seducit oculis. instat amplexibus. [illegible] ille. [illegible] quibus patet quod difficile est [illegible] fraudes mulierum [illegible] seducit. lacrimando fallit. blandiendo [illegible] suspirando illaqueat. [illegible] sub [illegible] quod est [illegible] suis [illegible] quae fundens apud eum lacrimas et suspirans dicebat odisti me [illegible] problemma [illegible] exposuit. tandem [illegible] victus uxoris instantia problema exposuit. ipsa illud in dampnum viri sui revelavit. Judicum xiiii. et dalida uxor altera cum [illegible] suspirans molestiam [illegible] ubi vires [illegible] fortitudinis lateret quod [illegible] diebus [illegible] ad quietem non [illegible] ita quod quasi [illegible] defecit. tandem [illegible] fortissimum blanditiis mulierum seductum et [illegible] vinctum [illegible] aperuit et [illegible] Judicum xvi [illegible] ultra mulieres [illegible] stultitie [illegible] qui legitur [illegible] loqui [illegible] qui [illegible] adorande

vel eciam viro suo ad aliquid credi-
tum percipiendum Gen. iii. Sic stulte
sunt que parantes sunt ad lo-
quendum de mundi pompa vel concupi-
scenciam desponsi coniugii doctrinam vel
legis disciplina. An stulte non dixit
Rachel que cernens quod esset infecunda
marito suo ait Da michi liberos
alioquin moriar. Cum desperatione fecunda
facta esset in propria potestate Gen. xxx.
Sic stulte sunt que a maritis quan-
doque ultra vires corporis appetunt
aut aliquid ultra facultates re-
quirunt seu que res impossibiles per
nas vel contra amatores conquerunt
velud si contingit pro quod copi-
am corporis plenam non suscipiunt aut
pro divitiis in ornatu non equantur
vel si casu seu infortunio egestas
accidat non propter se sed maritorum peccata
accidisse dicunt. An Michol filia
Saul regis stulta dici non debeat
que David suum maritum pro magna
devocione coram archa domini ob
honorem dei psallentem ipsum despexit
in mente et dixit ei Quam gloriosus
fuit hodie rex Israel discooperiens
se coram ancillis suis cum scur-
rilitate. Propter quod cui respondit ipse David
[illegible] Ludam coram
domino et vilior fiam. Reg. vi. Quod
mulieres stulte sunt si maritos suos
incedentes simpliciter aut deo conformiter
servientes despiciunt seu si casu
[illegible] vel infirmos detestantur.
Non enim sciunt quid sunt vel quid de
maritis suis sentire debeant cu-
ius sunt quasi sepulcra deaurata
intus plena [illegible] et fetore
eo sapientes [illegible] alios pulcri-
ores non fortiores non sapientiores
et meliores quam maritos suos
estimant quibus familiari [illegible]
et [illegible] An non stulta fuit
uxor Iob que Iob sedenti in sterquilinio

et saniem testa radenti dixit Benedic
deo et morere. Sed ille uxori licet
plaga fuisset a planta pedis usque
ad verticem percussus sapienter
respondit Quasi una de stultis mulieribus
locuta es Iob ii. Sic nonnulle si
mariti morbis aut infirmitatibus de-
tinentur tunc eos plerumque indecenter
et ad dura [illegible] et
afflictorum afflictionem. Quod est non de-
cens cum uxor sit pars mariti debet
sibi esse [illegible] consolatrix et refrigeri-
um. An non erat stulta
mulier meretrix que de suo super quodam
infante coram rege Salomone cum
alia muliere similiter meretrice discep-
taret et dicente rege Affere michi gla-
dium et dividite infantem date que
dimidiam partem uni et dimidiam
alteri. Dum mater pueri dixit Obsecro
domine ~~date~~ dimitte illi infantem
vivum et illa contradixit Nec michi
nec tibi sit sed dividatur iii Reg. iii.
Sic nonnulli viri et femine et si instinctu
litigandi non [illegible] cum
[illegible] con-
fingunt ut eos quibus iniusti sunt
[illegible] condempnent vel [illegible]
An stulta non erat uxor Aman su-
perbissimi que audiens [illegible]
quam faciebat de Mardocheo [illegible]
quod eo esset maior ceteris apud
regem sibi noluit inclinari [illegible]
debere parari excelsam trabem
et appendi in ea sed [illegible]
tota fortuna in [illegible] qualiter
Aman qui paravit alteri patibulum
in eo est appensus et Mardocheus
apud regem [illegible]
[illegible] honoratus Hest. v. Sic
nonnulle maritis suadent ut alios op-
primant sed qui [illegible]
[illegible] et qui sagittat
alium volunt sagittari qui paravit
alii foveam incidet in eam. Pro quod
patet quod si cui fortitudo vel magni-
ficencia arripuit nemo [illegible]

qui initium est ut ait boecius prima consolacionis
quod quis in aliud facere potest quod ipse ab
altero sustinere non possit verumtamen
in quantum accipiunt vectorem hospites
terrenum ab eterno. necnon tamen non
stulta fuit peticio matris filiorum ze
bedei que dixit domino dic ut sedeant
hii duo filii mei unus ad dexteram
et alius ad sinistram in regno tuo quia
[illegible] nec nimium putes tantum [illegible]
[illegible] ut regi eterno insulgent re-
assistant quod tamen ad dexteram
suam premanere possunt ut sedeant
sed nullam animam scit ut deum timeat
et toto corde requirat et diligat
in preceptis suis ambulet et nullo
nec deo et non communitate sedilli con-
senciant ut sic sinciendo deo con-
regnare possint. Nunc ergo dilectissimi
audistis mores laude dignos magne
fidei magne sapiencie et fortitudinis
audistis dignos et sapere plurime
fallacie et nimie stulticie ut illas
que contemplaciones imitari istius quasi
[illegible] recia [illegible] fugere valeatis
quibus animabus et si proprio est ut [illegible]-
tetat sapiencia dei specialiter tamen ad illas
clamat quibus viriles animas habere non
effeminatas considerat [illegible] o viri
ad vos clamito vel conferme viles [illegible]
[illegible] in iuncte [illegible] in [illegible]
de [illegible] ad vos clamito ut in
regulanda vita vestra nulle ut ita
dicatur [illegible] tamen valeo
[illegible] cum [illegible] sed [illegible] ab animo [illegible]
mali amorosis [illegible] avelle
[illegible] affectibus a familiaribus et
assiduis [illegible] tractatibus avi-
[illegible] [illegible] tectis cogitacionibus
[illegible] locucionibus a leuitatibus
[illegible] amplexibus et [illegible] carnalis
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] dicere ne forte si clamdia
stulticie apud ~~et~~ vos de sapiencia
invenit que fatuas virgines vos re-
pellat sed lampades ornate [illegible]
[illegible] assumite ut deo sponso

un pulcherrima infinite desiderant
angeli perspicere advenerit sibi digi-
ore et sedeo in gloria ignare [illegible]
valeat ~~[illegible] nos prece digni~~

~~Dedi fructuositate odoris~~ ~~[illegible]~~
~~cum ad laudem [illegible]~~
sit cantus celestis constitutus
est ut fructum faciat honoris et ho-
nestatis et det suavitatem odoris sic
cum in celestibus in regno celorum
unus angelus alium illuminat purgat
et perficit ita inter unus homo de
perpetuam ~~et~~ illuminare alterum nimis
cupidus est in ductu de purgare
perfectam ut sine terminum et [illegible]
de perfecte perfectum sibi datum quanto
est sibi possibile ut ipse in finem
in amare dei perveniret hinc apostolus
ait confidimus in domino ihesu quod
qui in cepit in vobis bonum opus
perficiet adhuc quippe semine [illegible]
ut oriatur ~~ut pullulet~~ oritur ut
pullulet pullulat ut maturescat
adhuc sol oritur ut ascendens
suo iubare mundum illustret et [illegible]
ut que orta sunt ad maturitatem
perveniant sic adhuc homo nascitur
ut crescat crescendo robur accipiat
et similiter adhuc gradu in scandit [illegible]
ut [illegible] perficiat perficiatur calore
divino inflammet inflammata
igniat ignita velud aurum in fornace
probata perfecte vite fulgore [illegible]
[illegible] fideli [illegible] et aliud
dicit sapiens dedi suavitatem odoris
dedi suavitatem non amaritudinem
odoris non fetoris quemadmodum de malo
scriptum est cuius per suam odore fetor
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] katholicum sic [illegible]
suam gerunt ut non abstinebunt per
exempli [illegible] sic de vita secu-
lari illuminet et [illegible] suavitatem
odoris ut sic [illegible] [illegible] [illegible]
et sic apud deum si dicere velit

prolixitate sermonis | in gestu gravitas
in incessu simplicitas | in ornatu ho-
nestas | non appareat. Nam milites
signa lascivie non vana in sermone
aut risu | non verborum mordacitas
non levitas | non lucro sed captiosa
loquacitas in ore boni in quo dul-
cis vox cum rex qui caritas et
bonitas | et ideo non congruit ut
ore exulet falsitas et perdit
quod radix iniquitas | sic dum
sit hominibus gratiosum ut pro multi-
tudine verborum munere spoliatur sit
cum omnibus hominibus si fieri potest pa-
cificus | nec in prosperis taceat | sed
ubi tempus est loquendi vel utilitas |
inmineat vicia remordendi loquatur
| aliquando non pacificum sed pusillanimis
est consensum tamen dum pro potestate de
predicatoribus et prelatis | taciturnitate
vicia subditorum pretermittentibus loquitur
| canes muti non valentes latrare
ut nichil sui longe latere condolat
attendat quid | quis | cui | et ubi loquitur
quid ut incipiat [illegible] in sermonibus
suis adhibeat quod [illegible] omnibus et
singulis [illegible] est in districto iudicio
summo iudici racionem redditurum omnis
si aut sunt ut ait Hugo libro in
de disciplina monachorum | que sunt
aut nociva | aut inhonesta | aut
inutilia | inutilia autem sunt que nec
audientibus nec loquentibus prosunt | in-
honesta sunt que vel illius qui loquitur
vel cui loquitur vel de quo loquitur digni-
tati non congruunt | nociva sunt que sunt
suis sermonibus alios auditores ad
errorem sive perversitatem inducunt. Hec
ille. | Cui cum ipse et cum proximo loquitur
| si ipse se videat ut ille talis sit cum
quo colloquium utilitatis ei provenire
possit | Si proximo loquitur | caveat ne
talis sit ille qui vel sua exhortatione
non indigeat vel ita in malo obsti-
natus ut exhortatione talis se cor-
rigere non permittat | Si quis utili-
tas sermonibus quo ipse se quibus loquitur
non proveniet | vero sermat [illegible]

tractet et illam | Si non ille ipse que
sit similis illi non indiget aut magis
indoneus sit vel correctionem non admittat
ad quid est sermo cum ~~[illegible]~~ sermo sit
ubi non est auditus non effundas ser-
monem | Cavet sit dum alicui vel cum aliquo
loquimur | non aliud nisi quod ad ipsum
vel aliorum condicionem vel ad ipsum
profectum spectat vel spectare dinoscitur
loqui debemus | Ubi loquitur attendat
| si cum cupidis superbis de simonia
incidat | si pusillanimes vel meti-
culosos premia spondeat et ad virtute
agendum animet et in dubiis | si pro-
digos de sola prodentia quam insipi-
entes incidant in prodigalitate
laudet | si parcos et avaros
operi pro pietate ut faciant de tempore suo
compilat | Si gulosos ut si sermone
vel silentium dominum vinee [illegible]
cibis et potibus cum eo [illegible]
utantur doceat | Gula cum plures oc-
cidit quam gladius | Gula quippe
paradisum clausit | primogenita
vendidit | suspendit pistorem de-
collavit baptistam Iohannem cum ititit | Bal-
thasar in convivio manum contra se
scribentem mane thekel phares a-
spexit | Si verbosos | sic plus quam
loqui persuadeat | quia ut ait Seneca
qui nescit tacere nescit loqui | Quere
Valerium maximum libro VII de ver-
bis dictis aut de moribus
in convivio tractanti [illegible] inquit
| mox dixit sic solus heres et sine eis
in [illegible] | stulto homo pro sapiente
est tacere qui nescit loqui | si nimis
tacitus ad verbum exhortationes eum
moneat | Nam Gregorius in
pastorali scribit in cautela loquacitatis in cruciem
~~ad [illegible]~~ perstringit ut in districto
plenarium omnis qui crudi [illegible]
in carne deliquit | si in peccatores
ad mansuetudinem possessionem inducat
allegamus quod mansueti possidebunt terram
est cordis meditate et illud Ieronimi
super epistolam ad Titum tractatum illud

d'uno vino di

verbum / non iracundiam inquietus / nec
cum fedus preceptis furoris qui dum loqui de-
beat os maxillis et labiis adeuntibus
godimus torvo vultu trementibus
labiis nigrata fronte / efficiendis
convitiis / facit ut pallorem et ru-
borem variata clamare cum strepitu
et contumeles non tam ad bonum excitat
quam ad malum sua sententia precipitet
Loquendi non sunt mansuetudinis siquis
facile compatitur vel remittit / propterea si
venit vel ignoscit / si cedit in probitatibus
nec in malo persistit sed vincat in bono
malum / Si non mediat crudeles et
tyrannos ut miseris indulgeant
et pauperes non opprimat convenit / Appo-
nas eis quod repugnat natura ut sile-
scat contra silere / Et quod distant a-
liis miseri / eo et ipsi sunt declarat
valle miserie constituti alie-
num indicium illi sunt sicut una quem
nunquam non fecit / si quis preces et
animos insolutos ad verecundiam la-
boret ut conflectat non verecundia
ut ait valerius maximus est omnium
convenienti compluri tutela / solempnium
officiorum via / grandis innocentie cara
proximis / accepta alienis / et studiis
sic et cetera / quid amabilius verecunda
adolescentia qua pulcra et splendida
gemma morum est verecundia in vita et
vultu adolescentis / nec mirum est
cum bone spei inicium / bonae indo-
lis index / regula discipline / decus
vite / virtutum primicie / nature laus
et gloria consciencie / custos fame / Ex quo patet
quod quamvis verecundia laudabilis
est in bono reprehensibilis tamen est in malo
Unde ut ait beatus gregorius super ezechielem
aliud est erubescere malum proprie est
bonum non erubescere fatuitatis / et sequitur
dicit qui erubescit mala penitendo con-
fecit ad vite libertatem pervenit / qui
non erubescit bona faciendo a statu rec-
titudinis cadit atque ad dampnacionem
tendit / sic ergo dampnacionem ducit

qui me tribuet et meos fines
et sicut ille / et sciunt inque loquendo
quod in varietate affectuum fiat
flacis finitum / Ceterorum ubi sit loquendum
prescribit quedam cum sunt loca
quibus plorandum est et standum / Sacra sunt
sacra loca in quibus tacite est orandum
et specialiter monasteriorum in quibus
de regula est tacendum quedam in aliis
de intelligencia scripturarum ad disciplinam
tamen et reverencia est est fine contencione
et clamore verborum et extendum / Sacra
loca studiorum et alia ad quae ultimo
super quibus convenitur / quedam in quibus
priscitavere morum profectu et communi
et augmento virtutum est tractandum ut
sunt loca capitularia in quibus de
agendis tractatur / aut cathedre
in quibus verba dei quae ullaterus
alligari sunt per plurimos proferuntur ab
quibus patet quod contra talia loca facit
et qui consuetudinaliter est loquendi / Item
reprehensibiles sunt qui de scriptis
pluctis aut aliis serviciis confusiones
in clamoribus comprimunt / aut si victi
sunt amarescunt / unde cum filio
collacio fuit est laudabilis deo quibus
efficit ideo ut qui non valuit intelligere
nunc se in studiis exercitet / aut quando
apud vel alterum semper testem commoveat
seu tamen tam primum delectacionem in dominum
de qua fit finis loquitur vel psalmum
tempore ministerii correspondit si non sit
ut quis indisciplinatis ceteris appareat
vel quod eminent se ostendat
non est collacio sed clamor vel nimi
infectus sed gloria in quo superiores contempnendi
dum facit in vana qui non nisi placencia
querit dicere vel audire quam quod virum
dei alligat quod alligatum non est quod specialiter
considerat tempore quo sit loquendum / tempore
cum ut dicit ecclesiastes est tacendi et tempus
loquendi sed audi quid prius dicit
tempus tacendi et tandem subdit
tempus loquendi / prius enim vitare verbo
incipit deus tacens / quod acceptum

si tpe veit loquendi fueras educat
loquendi aut tpus ut inquit hugo
de sco victore de disciplina nouicio-
rum/ discernit si tamen nec semp
qd loqui dbt placeat nec semp
qd debet ~~lo~~ qualibet loquatur
hec ille. Sapiens igitur caue caueat
ut medio tpus e loquendi p intellige
ciam placeat/ ne no suo tpe quidem
loquitur p loquencia grossam i multilo-
quium cadet vnde valerius epc in
quodam sermone sic inquit/ aliquotiens
iniusta taciturnitas stulticie fit ar-
guit sic et verborum immunitas ad
sinistrum istum et illud sapiens e
tacens no sapit tpus loquele/ et est
tacens sciens tpus et quare si re-
quiras sumas a sciencia/ nam multo
aliquis tacendo stultus quam nimia
loquendo iudicetur insipiens hec ille p
q p3 q est loqui et tace dio et scdm
quod aptet prfecto e loqui que
oportet audire et tacere plenda
discrecio e/ passim aut loqui vel
tace stulticia e/ no loqui vbi silencio
inimicet periculum dampnositas e/ no
tace no vbi stulti est aut fama ali-
cuius vluerat temeritas e/ et tace
dio ferre est iniusto dampnacionis
sua/ aut de iniquitas concluditur
mores e qui cum tacet consentire
videtur ut dicit regula iuris/ hec
aut recte loquitur cum gestus est
et modestus/ sonus no clamorosus
sed planus et dimissus et loquaris
cum e perfectarum verborum et dulcis
clamor quippe impedit ne quis q
dicat intelligat/ simplicibus maxime vel
inordinatum audiencium aures offen-
dit et insipidum q offert facit/ f...
quemque vocis significacio in principio
vel dampnum audiencium corda dicit
suspiciat qui vnusquisque colorem
ut sic vicium suum compensat ut
q sit loquendi quo ~~q~~ vbi et qd
attendat/ sic cum dae petent sine
spiritus prouintates odoris/ sonus tamen
lingua aliquantulum constringat et eos
a vergam i perfectae exhibeat/ et cum
verba cum modestia et quiete re-
tineat/ i meis no/ sonus/ consueudo et
quid sumendum sit discernat/ quidem ut
no nimis presa et delicata compet
tens/ vel nimis i pollita i qui...
vel nimis accurate et laute coparata
concupiscat/ simplex cum loquente cogni-
tus sit tuo moralis audet/ instructio
superstitio vetat/ quidem ut nec tot
honestate vel simplicitate simul/ no
cum sit dui regula generalis ut tu
vel tu summa/ eo q vni pars sufficiat
alterius complexio dilectionis plus re-
quirit/ et et sic q vni modico et
superfluum/ alteri valde modicum e
intemperatio/ vnde et iples i titulat in
lectoris de quadam qui milon dicebatur
q vno semel bouem ~~modo tenue~~-
~~integre~~ comedebat sed erat tante
fortitudinis q dona nimia passo
ipse sustentauit corpus/ ita q honestis
tunc alios nec appetit/ ille certum
tui pars sufficit magis superfluitate
teneat/ ille no cui modico opus est
magis ad honestate attendat/ que
hec e qua mundo qua modeste/ quo
temperate/ ne vel nausea ceteris fiat
vel quadam agitacione membrorum in
temperancia animi sui quis designet
vel ne vsque ad crapulam vel ingurgitacionem
stomachi se impleat/ nonnulli enim sunt
qui cum ad mensam assederunt/ adinstar cauet
sicut vrinatorum profunde deciuit alii
immo vestitu expandunt/ et non sine
magna formidine quasi tota epula
sunt sunt absorbitur/ ingruentes quisquam
tamen et gestus sunt indecens audire
ioculis et manibus que magis crassi
vel placencia que longe quippe
vino animo credunt/ alii magis

tritos dentibus sed vix divisos
in os ingestos aviditate rapti in stoma-
chum transiciunt. qui si delectat quere
attendant quod dicit Jeronimus super
epistola ad [illegible] xxvi nichil
inquit sic potius est ut cibus leviter di-
gesti ac decocti. nichil sic saluti
nichil sic profuit continencie stomachum.
ut sic egritudine fugiat sicut cum
[illegible] mediocritate affectu. hinc ypo-
cras in amphorismis dicit crassa
et obesa corpora que crescendi mensuram
impleverunt nisi ablacione minuatur
sanguinis inparalisim et pessima
morborum genera erumpere. concludimus
ergo quod non qualitas ciborum sed
excessus aut diminucio. non opulencia
vel aviditas culpatur. et non quid sed
qualiter quis cibo utatur est spectandum.
Unde Augustinus x confessionum. non [illegible]
cibus sed appetitus in vicio est.
Ideo et lauciores cibos plerumque sume-
re sapientem. et abiecciores non
sine reatu comedere de gustu suo.
ille Esau qui pro lenticula sanguine
primogenita ad usum et utilitatem vestivit quod
voluptas legumine usus ad intuitum
implevit. nec de carne sed quippe sed
de lente Esau fuit reprobatus. nec
Adam de carne sed de deliciis fuit
dampnatus. sed et Jonathas ex gustu
mellis per carnis morti fuit addictus.
Helyas non in mensa carnis comedit
et Abraham angelos gratissime
carnibus pavit. et deprius sua fici
successia ? percepit. Paulus ad
Thymotheum modico vino uti
consuluit. et diis ipse dilicit. aptissime
bibendum dedit. et post picturam
quis plus sine omni colore non ma-
ducans carne. non indicat man-
ducante. ut aquam bibens iudicat
vinum vel potum bibentem. sciat enim
quod quis magnum custodiam simul
vinum quam illud aquam. et sciat

vinus plus ad vile aliis quam alter ad
carnem vel alia delicata cibaria in ex-
cessu. proximo ut si quis dat sua
inferiore aliis vite exemplo. sic simula-
cionem sui corporis contendit per
primus. siquidem deum timeat et toto
corde tota anima et viribus diligat
proximum sicut seipsum amet. in fer-
vidis supplicandis non contempnat
in agendis que recta sunt et que
lex dei exigit. nec superiores ut
timeat. sed potius paveat etiam
quam terrene sedis maiestatis. gratia enim
benignitate gerat. nemini adulan-
do instat. paucis familiaris sit. aliis
equus. instior iniciorum quam sermone
et vita magis quam vultu. cultum
elegancie servicie detestatur. nec in
viduis sine aliene. nec se semido-
minorum et suspicionibus minimum
credulus et malignus qui sit simpli-
cisse vel religionis aliquibus deducunt
sentencius ad iram tardus ad mansue-
tudinem. in adversis solidus in prosperis
temperatus. occultator secretorum. mutuo se
aliis videat ratione gratie que contentus et
bonorum quibus perditus est non accidentibus
exactor. nullum pro debito despiciat
in sermonibus eloquendo et tacendo dis-
cretus et paciens severitati severus. letus
cum gaudentibus et tristis cum tristibus.
sic se cum superioribus vivens quemadmodum
modum secum vivere ipsos velit. ab
inutilitatibus flexibilis. si quis se diminuit sine
dubio per lenitatem spernat semper
proximis et recipit in futuro fructus
temporis et finiendis dierum et
ipsius libertatis. Quam [illegible]

Quid habet amplius stultus sapiente
nisi ut pergat ubi vita est. Ecclesiastes
vi. Quamvis enim sapiens ita
stultus attendere debeat ad calumniam quod
habet quasi vocem familiarem ad mundum
qui vocem hec amonens ad elemosinam
et mensam que vocem hec communicat
solus tamen sapiens vocem horum audit

vere decipit ut illum ubi mitis tua per=
tinget ipse pagina sapiens diligenter
auscultat quid sibi loquatur testimonium quod
cum ego miser studio et vigiles te=
nebras in nocte ut pausas ego ad ob-
lectacionem vitam mutabis vicissitudines
pro temperiem veris et estatis fer-
vorem et autumpni plenitudine et hye-
mis algorem ego alternatis viribus
incunctanter et de cuncta dierum et noctium
dividi ut varietas tollat fastidium et
temporum successio pariat oblectamento
condimentum [illegible] quod loquatur attendit
qui dicit vide homo quod amavi te
qui propter te feci me [illegible] tibi quam
feci sicut propter te vide si sentis similem
[illegible] delicias incipis eius hinc te ideo
calciamentum eum habuit et hic porrigit
dona quod non clementia et infinitum unum
ingenium considerat et quod dicit ignis
ame calfacies aqua dicit in me sub mer=
geris terra dicit ame absorberis infinitum
dicit ame deglucieris que omnia et
alia et integre distincte longo tempore
poterit intelligens precio induitur
ut ingitur deus similiter et ipse
primum hominis nepotibus pecuniam et ut
ibi operetur et custodiret mandata dei
primum mandatum instruitur ut quam
ut ad gratiam dicitur super fugiat
et gratiam eius reddidit precelenta
et infinita committit ut ab amore
mundi huius cum spectat et petite
quam mundo datur ut sicut videt quam
et que non datur nisi temporalibus bene
volunt et usus eius et quibusdam
delectabilis regit semper ubi vita fuit
et gaudium fuit et tunc stultus
quia miser et miserabilis et certe et
surdus in celi stellarum orbium atque
planetarum famulatum ut mundi
qui suus est propter homines quamvis
in penarum gehenne horrore inflecti
ut regat ad vitam et sic infinita
bonitatis dei et si ipse est miserationes
tamen quia natura videt hunc deserere
miser sibi quod nemo suus non licet

sibi posse mundo sit fons cur-
rens suis sperat sit eternum creatum et inspe-
cienda et in plus spondeant eterna
supplicia non pertinet tamen et delectatur
incrassitudine anima sua quod
bibat eum in desperacione et crassa
et ueniat et tunc dicit quod pro-
piciatum aut denatum incedit quod
splendide vivat et magnificum aut
patens appareat intenditur nec
quid sit futurum premeditat non consi-
derat unde venit quo tendit quo
vivit quid agit quid amittit
quanto tollitur deficit qualiter for-
tunis et factis induitur viget deo
a spe sua cedit infestatur deo per
libidine cumulatur delectatum
tamen male fecit et consultat in
rebus pessimis ingenium quid finis
petens ad suspendium suum inveniat
qualiter laqueos in diis paret ut
alios seducat et dampnacionis sue
participes faciat nullum proximum dimi-
ttit quin ipsum salutem animum per fustat
luxuria eum terminat nos aliquid
marcescat induitur vestibus preci-
osus non vult ut audiat tristia
cum tamen vita subito finitur in
crimine pax quam gaudium inpacte
ad instar [illegible] sic [illegible] ipse petens
inde [illegible] suis et lux [illegible] gaudia
salutem [illegible] et [illegible] cum de-
lectabilibus dilatatur inveniunt illum
ipse mecum qui te bene dicunt ipsi te
decipiunt cum eum ideo beatus est quia
potes impotencia omne pauperes
corripe viduas deflorare [illegible]
cum beatus ideo est quia [illegible]
tua plena sit [illegible] de hoc
in illud quia beatum hunc [illegible] dicunt
[illegible] nam si miser et pauper quo
beatus non beatudo sit status unum
bonorum aggregatione perfectus cum ideo
beatus quia forma ceteros [illegible]
in utroque quia ut ait venerabilis Boecius
in libro de consolacione fortuna quam
fugax est et vulnus [illegible] mutabilis etc.

fugatur quod sit, ut aspiceres aut homines
lincis oculis viderentur ut corpora visus
obstancia corpora penetrarent, nonne
introspectis visceribus illud alcibi-
adis corpus superficie pulcherrimum
turpissimum videretur. An ideo beatus es
diviciis habundas; nam aut male
possides vel si bene perdes cottidie
ne amittas; si ergo timore semper cru-
ciatus quomodo felix vere dici possis.
An ideo beatus quia multa sciens es
qui addit scientiam addit laborem.
An ideo quia filius oriundus possessi-
onibus ditatus familiaribus stipatus
diviciis locupletatus, vinis et musi-
corum melodiis delinitus, delecta-
cionibus et voluptatibus carnis et
muneribus; non utique; vidi inquit cuncta
que sub sole et ecce vanitas
vanitatum et omnia vanitas. Non
igitur es aut poteris esse beatus si es
iniustus aut immundus; beatus autem es
et sapiens si es immaculatus; beati enim
immaculati qui ambulant in lege domini.
Et quid quantum differt stultus
a sapiente quantum lux a tenebris et
a stulto sapiens quia in luce ambulat
[illegible] ubi nescit et stultus autem qui
facit ubi vivit tenebrosa, eo quod eius
vita agit [illegible] luce ne
qui male agit [illegible] cum vadit ubi mors
inducatur [illegible] sed sempiternus horror
ubi nullus ordo [illegible] percipere eandem
[illegible] vox ad amandum deum celi
sollicitet [illegible] qualiter ad
[illegible] deum nihil vox [illegible]
[illegible] qualiter amabis [illegible] de
beat [illegible] possemus [illegible] sed
quippe nobis aut [illegible] aut vos
[illegible] aut [illegible] aut metum ne
[illegible] metum in [illegible] prelatum
[illegible] gracias agatis semper et ubique
[illegible] factori vestro et amatori et redemp-
tori vivo ac immaculato vero et
[illegible] ipse cum [illegible]
ipse [illegible] ipse gaudium ipse [illegible]
ipse [illegible] ipse [illegible] ipse
[illegible] in omnibus ipse unus superficies

superfluus [illegible] [illegible] ipse
ipse satisfaciens appetitui [illegible]
[illegible] omnibus omnis cognoscens
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ipse fecit hominem [illegible]
ut hominem [illegible] fecit hominem [illegible]
[illegible] et [illegible]
in nobis et amplius [illegible] ipse
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bonitas dei [illegible]
nos [illegible] ad [illegible]
sunt ut amare [illegible]
[illegible] nam [illegible] ad
[illegible] ut [illegible]
[illegible] ubi nec [illegible] ne
tinea demolitur et ubi fures
non effodiunt nec furantur. nam quos
numquam ad diligendum et [illegible]
[illegible] [illegible] intellectualia
[illegible] [illegible] agendo
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad amandum deum [illegible]
sed [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] medicina, quia et [illegible]
[illegible] ut amaret amicus. dedit
et sibi [illegible] ne [illegible] et si [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] deus amare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
diviciis ditatus [illegible] quis
[illegible] audit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] igitur [illegible]
[illegible] fecit deus [illegible] amanti [illegible]
est dulce cogitare semper loqui
semper gracias agere pro omnibus [illegible]
suis et ideo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
in laudem [illegible] sibi [illegible]
et pro [illegible] [illegible] in [illegible]
integram et [illegible] [illegible]
cum [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] iam [illegible] [illegible]

meminerit eo quod amor eius conveniat
corruptam integritatem reddere et inte-
grare castitatem. Perpendat omnis [illegible]
[illegible] et dicere quod nil aliud agit deus
nisi ut saluti mee provideat. Et ita totum
se ad divinam custodiam accommodet, ut quasi
omnium oblitus sit deus, quasi solum hominem cu-
rare velit. Semper secum se putet consi-
derare semper presentem aspiciat. Quecumque [illegible]
sentiat in ipsum descendere. Ubicumque fuerit
ubicumque fuerit sibi presentialiter assistere aspi-
ciat. Solet homo future eterne beati-
tudinis delicias sibi proponere in tempore et
quod dicam in solum [illegible] beate
largitatis sue sunt etiam iniustis -
[illegible] si magnum est et multum [illegible] prementibus
multa gratis impendere, quale et quanto
sit [illegible] bona prudentibus mala
equalis pietas qua nulla est superare
impietas. Alia quippe sunt que
deus indifferenter ignorantibus. Alia que
affluenter tribuit, nam ignoscit mala
[illegible] largitur bona. Sua alia sunt
que in [illegible] diligentibus se re-
promisit [illegible] quantum deus
donavit [illegible] ad plenum frui-
tionis [illegible] quod est unicum et sin-
gulare gaudium electorum ipse scilicet deus
pater et filius et spiritus sanctus unus deus
in trinitate. Vera satietas, vera io-
cunditas [illegible] felicitas bonum
in quo omne bonum, et qui est tale bonum
quod est omne et unum et totum et solum
bonum et [illegible] deliciis mundi contemp-
tibilia contempnimus si curatum [illegible] que
delectant [illegible] quod est delecta-
[illegible]. Si singula bona sunt ad delec-
tandum [illegible] cogitemus
quanto est delectabilius qui continet io-
cunditatem omnium bonorum non qualem
in rebus creatis sumus experti sed differentem
quanto differt creator a creatura. Si bona
est vita creata quam bona est vita
creatrix. Si iocunda est salus facta
quam iocunda est salus que fecit omnem
salutem. Si amabilis sapientia in cogni-
tione rerum conditarum quam amabilis
est sapientia que omnia condidit ex nichilo.

Si multe et magne sunt delectationes
in rebus delectabilibus, qualis et quanta
est delectatio in illo qui fecit ipsa
delectabilia. O quam beatus qui fruitur
illo bono in quo sunt omnia bona. Quid
illi erit quod illi non erit. Certe quid-
quid volet erit et quod nolet non
erit. Ibi quippe erunt bona corporis et
anime qualia nec oculus vidit nec
auris audivit nec in cor hominis ascendit.
Cur ergo per multa vagaris, querendo
bona anime et corporis tui? Ame-
nus [illegible] ama unum bonum,
in quo unum istud bonum in quo sunt
omnia bona. Desidera simplex
bonum quod est omne bonum et sufficit
nobis. Si videmus ipsum adepti fuerimus
[illegible] et [illegible] est
[illegible] et [illegible] videntes gloriam
dei ubi intellectus veritatem in-
telliget sine errore. Ubi memoria
meminerit sine [illegible] beneficiorum dei sine
oblivione. Ubi cogitatio est sine
evagatione, caritas sine simulatione,
[illegible] sine offensione, incolumitas
sine debilitate, salus sine dolore,
vita sine morte, felicitas sine im-
pedimento, satietas sine fastidio et
tota sanitas sine morbo. Ad quod bonum
nos pervenire faciat qui superna
ierusalem [illegible] meritis bonum
instituit. Hoc [illegible] in eternum [illegible]

Nec ergo superna quedam civitas
[illegible] vocata commu-
nitas principatum aut regni
[illegible] bonum ad presens [illegible]
cupiditate [illegible] surgunt in
finite questiones et digne [illegible]
nisi lege certa regatur. Ratio autem per quam
debent salubriter dirigi est rationabilis
evidens utilis et honesta. Decretum
omnium legum inanis est [illegible] nisi
[illegible] legis [illegible] ut [illegible]
[illegible] decretum dicitur. Ideo cum leges
condere debet a lege divina et
veritatem ei [illegible] quod per ob-
[illegible] conservare [illegible]
[illegible] legem et [illegible] legum

iusta dei civitate ubi est res publica
pulchra et ordinata que legibus regulatur
lege divina regulatur / quia sine est civitas
dei in qua dux est veritas / lex est caritas
/ modus iusticia et equitas / et quamvis
non sit civitas provincia / principatus aut
regnum quia leges habeat quibus habitatores
quasi cives eius regi debeant / tamen
pro tanto civitas sic regitur ut digne
civitas altissimi dici possit / et hoc
ideo quia non est fides / tremit in
plateis viciis / non est timor dei non
reverencia non pietas non religio / non
innocencia non zelus domus dei / et
simul non est iusticia sine qua regi
nequit ullatenus respublica publica /
Denique si quis lege abhominem quid
est aliud homo sine lege nisi velud
iure / tolle de regnis iusticiam / quid sunt
regna nisi latrocinia ut Augustinus
iiij de civitate dei capitulo iiij / Tolle timorem
dei et statim replebitur terra tota ini-
quitate / Idem quod unum est de-
inde de terra / tolle pietatem et
timorem de finibus imperij / omne
regnum in se ipsum divisum desolabitur
et domus super domum cadet ut ait
lucas xi / non est autem concordia
nisi ubi regnat caritas que multitu-
dinis credencium facit cor unum et ani-
mam unam Act iiij / Ubi non est unanimitas
pietatis respublica est fortis et ho-
stibus terribilis quasi castrorum acies
ordinata / Ubi est absque cordis
malivola proprio contradiccione absque omni
fallaci decepcione / absque gestus
dolosi simulacione viget vera et
unica ad alterum fidelitas / ubi iusticia
firmum est fundamentum / Alioquin sine
fidelitas quisquis adulacione vel victor
peccunia ad tempus valet / sola itala.
Est illa vera fidelitas quam efficit
divina caritas / que est ad deum / cui ho-
nor / cui altum / cui imperium / cui re-
verencia / cui timor / et ad proximum / cui
humanitas / cui familiaritas / cui discre-
cio / cui voluntas / cui conplacencia debetur.

providencie ut respublica conservandi conservata
semper est ut divinis legibus et dei sapiencia
dirigatur / Hec fit de armorum multitudine
nisi sapiencia habeat blandicias que includit
est sapiencia quam arma bellica quia per se
quis iniusta bella et singulari magnifica
vincunt / ubi pauci nulla milia genera
armis terribilia et ad plus doctissima
magis ordine et sapiencia quam armis
bellicis plures prostravit / et hoc ideo
quia ut ait iudas machabeus bellator
fortissimus non est differencia in conspectu dei
celi liberare in multis et in paucis / quia
non in multitudine exercitus belli sed
de celo fortitudo est ij machabeorum iij
Si igitur deus est noster quis contra
nos / si deus adiutor noster quis est qui
prevaleat adversum nos / Quia deus
non est noster quis est noster / ipse
igitur unde fortitudo nabuchodonosor
regi ydolatre nisi a deo / qui de ipso
ait / quod dabo nabuchodonosor pro eo
quod servivit apud tyrum / actus gentilis
flagellando peccati hominum sine deo dei
Cum fortitudo regi assiriorum per quem deus
plurima regna et delicta filiorum suorum
puniri decrevit nisi a deo qui
ait assiriam virga furoris mei assir
ipse autem non cognovit / Cum ut nec ista
fortitudinis quam de celis recepit deo
viribus suis attribuit ille regale in
mutatus per septem annos comedit fe-
num sicut bos / iste ceptis ab angelo dei in
castris contra eum acto centum octoginta
milibus hominum plagam / hec figu-
rabatur exemplo dominum / et filiorum nigrorum dicens a
filiis propriis mortis pena luit / Sep
tem abraham cum suis fortitudo qua
quinque reges stravit / Cum david qui go-
liam gigantem contritum vicit / et
tandem unum super ipsum / dane ipse petrum cum
gladio inermem eum cepit qui
nisi et ad mortem suam non dormit / Cum
theodosio magno dei potentissimo ad
versariis et in ipsius multitudinem diffortuniis
eventu laudabili victoria / de quo nar-
ratur in historia tripartita ubi dicitur

p eo eugenius et arbogastes in
structa acie aliquid fuisset tenuisset
theodosius [illegible] tibi ac semper in
[illegible] in [illegible] totum nocte per vi-
gilias exegit / et quamvis se et suis
desolatum sciret et abscondibus circumse
[illegible] fiducialiter arma arripiens
signaculo crucis plus dedit acie in bello
etiam si nemo sequeretur victor futurus
[illegible] / nam consultus [illegible] audacie
[illegible] eum victoriis responderat /
usque ad congressionem ventus est vehe-
mens turbo apte theodosii in om-
nes [illegible] qui et ab eius parte [illegible]
[illegible] missa valent hosti infigeret
et hostili [illegible] missa repelleret
et pro hostibus [illegible] eu-
[illegible] alii [illegible] deleto
[illegible] ipsa [illegible] / Item
constantinus imperator victoriam in
bellis / Item ubi quod semper fuit
victor / nisi adeo [illegible] gratiam regni
[illegible] magis in [illegible] reli-
gione [illegible] / De quo narratur in
historia tripartita libro 1 [illegible] in superiora
[illegible] videt signum crucis in celis
et angelos astantes et dicentes o
constantine in hoc vince / qui signum
[illegible] et [illegible] fecit
[illegible] quod [illegible]
in signum crucis [illegible]
exhibet / sic in regalibus [illegible]
[illegible] et etiam tabernaculum [illegible]
[illegible] iussit [illegible] ad
[illegible] hostes castra metiri / quam
[illegible]
[illegible] lumine [illegible] / se-
quebantur [illegible] sacerdotes et dyaconi
[illegible] qui [illegible] lege
ecclesiastica sacrorum ordinum [illegible]
plebat / Sic [illegible] ordinavit
[illegible] / [illegible] in scriptis romani
pontificis nicolai narratur dixisse
[illegible]
[illegible] aliquem [illegible] qui monasticum
[illegible] fuerunt [illegible] / [illegible]
[illegible] et
operirem eum ne ab aliquo viderer

Sic urbem romanam [illegible]
[illegible] / [illegible] largitus
est / privilegia dedit insignia imperialia
ipse concessit zelo fidei magnus
fuit / et tam fide quam [illegible]
cultum dei dilatavit / et ideo [illegible]
[illegible] deo [illegible] et victor
semper [illegible] / sciebat eum quod
[illegible] nulla [illegible] victoria
/ [illegible] nulla [illegible]
fuit legitur Judith [illegible] ubi cum
[illegible] principi
milicie [illegible]
dei [illegible] concludens ait
/ nunc ergo domine [illegible]
iniquitates eorum in conspectu dei [illegible]
[illegible] ad illos quia tradidit deus
[illegible] illos [illegible] / Si autem non
[illegible] ipsi [illegible] deo suo
[illegible] / hinc est quod [illegible]
leuitici xxvi / Si in preceptis meis
ambulaveritis [illegible] inimicos vestros
et corruent coram vobis / [illegible]
[illegible]
[illegible] multi [illegible]
sunt / quod ergo [illegible] peccatum
[illegible] / [illegible]
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] ad celum ascenderunt [illegible]
[illegible] deus [illegible]
[illegible] clamorem [illegible] compleverint / et
quia [illegible]
ad [illegible]
[illegible] igne et sulphure [illegible] ad
inferos descenderunt / Si vero [illegible]
sanguinis [illegible]
[illegible] maiestatis [illegible]
[illegible] vox
pauperum [illegible] / [illegible]
et adulterorum fame et [illegible]
emptorum / [illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] / nec [illegible]
[illegible] oculis dei [illegible]
[illegible] deus [illegible]
[illegible] est
dei zelotes zelans peccata patrum
in filios usque in tertiam et quartam generationem

f

ad devastaciones [illegible] possessores
[illegible] undecimis et aliis bonis
factas [illegible] divicijs | ius civitatis
| ius militare ius publicum | ius privatum
et ius reale in [illegible] dimittat | ius
utique | quod ad dissipacionem tendit sunt
[illegible] patris sui singulis [illegible]
formidande ne [illegible] sedentis
[illegible] in operibus inquietat.
gladius deseviat [illegible] | ut
ius temporibus dei iudicia sunt timenda
[illegible] | quibus angelum pestilentis
[illegible] cum lapide optimum per simplicia
de celo descendit | quinque urbes et tota
posteritate earum per incendium [illegible]
de paradisi delicias [illegible] | [illegible]
[illegible] per [illegible] descendit et
[illegible] homines [illegible] per [illegible]
homines [illegible] conflagrare
| quibus civitates [illegible] conflagrare
| [illegible] | per ydolatriam facto [illegible]
[illegible] una die xxiii duo
[illegible] | Item enim [illegible]
[illegible] et [illegible] per
[illegible] filiis [illegible] cum
[illegible] | quibus tribubus [illegible]
[illegible] et [illegible] sibi [illegible]
[illegible] accidit | quibus tota tribu
[illegible] occiso [illegible]
Beniamin [illegible] deleuit
per abhominabilem [illegible] delevit
| quibus per [illegible] David septuaginta
[illegible] milia hominum interimit [illegible]
[illegible] in regno [illegible]
[illegible] et filios [illegible]
[illegible] per multitudinem [illegible] fecit
| ideo | ut [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quibus peculiarem [illegible] et
[illegible] per [illegible] dei [illegible]
dilectio per [illegible] delevit
nabuchodonosor qui tota [illegible]
[illegible] et templo [illegible]
[illegible] dei iudicia [illegible]
[illegible] | Hec et alia dei iudicia [illegible]
plena [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] | [illegible] quid [illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] mala | [illegible]
vos [illegible] dei iusticia [illegible]
sue [illegible] reddet supplicia et bonis
[illegible] sempiterna | [illegible] magis [illegible]
[illegible] quam multitudine armatorum | quia
melior est sapiencia quam arma bellica

| quid enim est exercitus si non assit
qui regat in eo | quid prodest castrum si non
sit qui dirigat eum | quid multitudo
que non excepit disciplina | defecit magis
per unam [illegible] quam magnum nisi
vigeat in eo debita disciplina. Unde
narrat ~~[illegible]~~ in [illegible]
li° vi ca° xvi quod romanus adeo
fuit disciplina ut orbem sue subiectionis
dicionis. Alexander macedo [illegible]
manu militarem suscepit a patre | sed
doctrina qua assuefacta milicie [illegible]
[illegible] agressus innumeras hostium co-
pias fudit | Item xerxes athenis
lacedemoniis termopilas vexaverat [illegible]
eas manu infinita plurimisque suorum
amissis viris confessus est [illegible]
dicebat quod multos homines [illegible]
viros autem disciplina tenaces [illegible]
et similiter fuit [illegible] apud
[illegible] ubi viri [illegible]
[illegible] | [illegible] quod ducibus [illegible]
cum iis convenerint homines [illegible]
[illegible] quam singulis telis [illegible]
[illegible] ut [illegible] telorum [illegible]
tibus [illegible] | [illegible]
disciplinam [illegible] victoria [illegible]
bellandi [illegible] industria [illegible]
milicie alexandri [illegible] quis narrat
[illegible] pompeius li° xv quod [illegible]
ad [illegible] bello [illegible] legit
non iuvenes robustos [illegible]
[illegible] | sed veteranos [illegible]
[illegible] milicie qui [illegible] pre
[illegible] militabant [illegible]
ut [illegible] milites quam [illegible]
milicie [illegible] putabat | ordines [illegible]
nemo nisi sexagenarius [illegible]
ut si [illegible]
te posse alium rei publice [illegible]
[illegible] nemo [illegible] fugam [illegible]
[illegible] cogitavit | [illegible]
[illegible] sed [illegible] fuit
[illegible] fuit [illegible] et [illegible]
et ideo illi victores | [illegible] victi | [illegible]
[illegible] qui [illegible]
dimittat [illegible] | amplius [illegible]
[illegible] magis [illegible] et
[illegible] ad bellum | que non victoria
[illegible] impossibilibus et [illegible]

concordat | pacem et humilitatem
faciat et in pacis pulcritudine ac
requie opulenta in ecclesiibus collo-
cat [illegible] ipsa [illegible] [illegible] dei filius
[illegible] et amplius [illegible] laudes

Magister non inclinavi aurem
meam preceptoribus | Quod est [illegible]
quod lex divina vobis proponitur
ut audiatur [illegible] timor dei [illegible]
[illegible] turba sapientum et doc-
torum longe late [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] unigenitus ut malicia
[illegible] civitas una diversis
[illegible] plagis [illegible] [illegible]
affectionibus ab antiquitate fidei erroribus
[illegible] intrat multitudo [illegible] [illegible]
ut unanimi concordia [illegible] fidem
catholicam et uno ore laudet deum
[illegible] alius [illegible] quod fortunaz ab
[illegible] [illegible] [illegible] alius [illegible]
[illegible] aliunde quam a paliatore alii
[illegible] vult esse aut [illegible] [illegible]
[illegible] illuminat [illegible] hominum [illegible]
[illegible] alius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] ut
cognoscit quod deus dives in omnes
qui invocant eum in veritate alius
[illegible] et [illegible] dignitatum culmina
[illegible] cum laboribus [illegible] [illegible]
[illegible] quod dicat [illegible] | [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] qui [illegible] alii ad [illegible]-
[illegible] [illegible] et ab aliis [illegible]-
[illegible] [illegible] quod evangelium predicator
illa [illegible] [illegible] [illegible] ad unum
[illegible] ~~[illegible] [illegible]~~ [illegible] aut [illegible]-
[illegible] et aliis [illegible] [illegible] nulla
[illegible] [illegible] [illegible] cum tempus temp-
tationis [illegible] credit et in tempore
temptationis recedit et hii omnes male
[illegible] [illegible] fidei [illegible] et sic ideo
quia deo non [illegible] non [illegible]
ut [illegible] dei [illegible] [illegible] [illegible] doctores
[illegible] [illegible] cordis [illegible] [illegible]

[illegible] quippe [illegible] [illegible] [illegible] ullum
[illegible] [illegible] [illegible] eum [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] aut lapidea ut [illegible]
et ideo [illegible] quod volucres celi [illegible]
[illegible] devorant et consumunt ut quod
[illegible] igitur ubi dei sit | ut quod sanctum
[illegible] canibus ut quod margarite [illegible]-
[illegible] ante porcos qui [illegible] [illegible]-
[illegible] eas | [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible]
[illegible] fidei [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible]
doctoribus [illegible] [illegible] non inclinavit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videns
sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sapientis | [illegible] detestatus
[illegible] disciplinam et [illegible] non ad-
[illegible] cor meum ut audivi vocem [illegible]
me et [illegible] non inclinavi aurem
meam | quare magis non [illegible]
doctores quam [illegible] | magis
sapientes non audivi quam stultos | quod
[illegible] fides [illegible] | non sic [illegible]-
[illegible] [illegible] et [illegible] | [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] | [illegible]
[illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] fides
[illegible] operibus [illegible] | [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] doctores evangelicos [illegible]
[illegible] | [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dedit in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] | qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] amicitiam pluribus [illegible] [illegible]
[illegible] sollicite [illegible] ad [illegible] [illegible]
quod tanta sit ~~[illegible]~~ multiplicatio in
animalibus | quia [illegible] [illegible] videbatur
| [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] assumpto et deposito | [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fortuna vel [illegible]
[illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vel tempus [illegible] quod est [illegible]

Tabernatores

audiat itaque qui aures habet et non
audiat ne dicant nescivimus. non fuit
qui annunciaret nobis quod sit error. Au-
diant tabernatores qui multa supersticio-
sa faciunt ut potius cibus eis vinum e-
libat aut quod plures ad eos quam
ad alios ad bibendum conveniunt et
abcerevisiis suis ...ant. audiat
... et aratores agrorum qui per
...um et agri ... ...
ut fines seu ... ...
et ne rubigine destruantur. ne zizania
crescat et alias ne sui fines de-
struantur. Eo modo in die pasche cultellos
ana pro quasdam carnes in ...
aliquas fruges ... quidam cum
... ... capas per matutinum
in die pasche ... ...
fidei errore. Audiat ortulani qui

Ortulani

supersticiones faciunt ... ...
... in capite ieiunii et ...
adquerendo vel ... in misterio ne Lan
... ... vel ... ... -dlabunans
quod errant. Audiat communis omnis qui
... ... in
... vigilia pasche ... aut aliis
... eo modo ... Audiat

Agricole

... agricole qui ... valentes in Sbis
tempore arac... multas faciunt supersticiones
quidam cum ipsis ... ...
appendunt ... ... vel ...
... et ... de agro ...
eo modo que ... qui lac vacce
comedunt que ... ...
aliqui ... agricolarum in ...
... ... seminibus ... ...
... ... aut ... ... Sinces
... vel alio de ... Audiat senes

Senes et iuvenes

et iuvenes qui sal ... per noctem
ad diem ... ponunt ad ...
illo anno de familia morituros quod
deo ... ad ... ...
... ... futurorum. Au-

Virgines et adolescentes

diant virgines et adolescentes et
viri qui ... ... per
noctem totam ad diem nativitatis sancti Johannis
baptiste vigilant et capita cum ...
... ... dolo-

rum capitis pro illo anno. et quidam in vi-
gilia ... ... alenum
et quedam alia pravis supersticionibus
faciendo quod errant. vigilandum
... ...
... ... ad veniente
festo ... ... Audiat
... et virgines que in vigiliis
et diebus sabbati tota nocte vigilant
... et ludunt. cantant et ...
... quod ... ... paganorum
... ... vel ... ...
... Audiant patres et matres qui
de sua familia ... de ...
feminas ad ... ... vel tempore
... permittunt quod ... ...
... de familiis malo ...
... multa ... flagicia
... ...
Audiant omnes qui in die ...
... ...
... ... in ...
... ad vinum. ... ... ad
... vel ad ... faciunt. et
si ... vel non. aut si ... vel
... si ... ...
... ... vel malum
annunciant quod errant. Audiant illi
qui ~~et ...~~ ... ...
... ad ... ... et
... ...
quod eis ... et ... ...
errant qui ... ... sup-
... et qui ...
... ... in ...
... ... in ...
... evangelia. Audiat viri et
femine qui ponunt ... cum quodam
in ... ...
... ... alia
... quod non ... ... fide
intelligunt et illi qui ... in
... ... ut ... de
... suo vel eventu ... in
... quod qui ... aut sunt
... et ... alligati in ... ...
... ... aut ...
... et ... in ... de ... ...
... ...
aut sunt ... et ... ...

in monasterio sine nutu dei hominibus
non prodest. Audiant simplices qui ad
novilunium genua flectunt et orant
pro mercedem aut moduli aut de
[illegible] prodest illis qui sagit
adorare militiam celi. Non enim adorare
debet lunam vel solem aut celum [illegible]
prodest creature sed deum et creatorem. Audiant
viri et femine qui pueros per quam
baptismum quedam faciendo que
facto statim sepulcris supponunt.
Audiat predicator quod quamvis possit Preco
sustineri ut pueri post baptismum super
altare ponantur melius tamen esset ut
ante altare ponantur. Quidam clericus
[illegible] deo offerendo et orando ut
[illegible] deus dignaretur eum primum
disponere ad honorem [illegible]
[illegible] in presentia eius
educare et esse et in bono firmare
alia etiam sique faciunt timore e-
ne prodest superstitiosa et peccata. Au-
diat etiam illi qui nolunt bibere se-
cundo lumine in mane nec in finite
in stabilem [illegible] quod
et vanum et ventosum fidei. Quidam
non comedunt [illegible] Et
sic [illegible] Quidam non comedunt mane
certa die dominica. Quod quamvis pe-
tit si bene [illegible] dei ut [illegible]
dispensant diebus dominicis [illegible]
[illegible] tamen aliquos in
talibus indignare [illegible] promissa. In- Dic
[illegible] aut prudenter Dinto
ad certa velint [illegible] arte vitare
[illegible] quod [illegible] dic [illegible]
et vitia corporibus [illegible] ut [illegible]
[illegible] liberius vacaret deo. Si tamen
aut [illegible] non patitur aut multitudo
[illegible] que [illegible] accidi
[illegible] in diebus dominicis prodest
committi [illegible] tamen pastori ipso Capitl
si ad [illegible] opportunitates [illegible] aut
[illegible] Quidam faciunt ludum taxillorum
[illegible] Nulli [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] in eo quod
[illegible] confessoribus ludis

taxillorum ad [illegible] ad [illegible]
tandem [illegible] corpori [illegible]
[illegible] ad ludos sine [illegible]
dicere ne [illegible] promissi con-
fessori quod nolo ludere [illegible] Sed
ne [illegible]
[illegible] venit [illegible] que [illegible]
[illegible] et penam
debitam infligi mandabit ut qui
stultus fuit in culpa sit prudens
in pena. Audiant agricole et ceteri
qui in diebus [illegible] presbiteri
lupos [illegible] nominare ut oves
et [illegible] sit silva
[illegible] cum lu-
pus devorabit [illegible] si bene
custodieris aut inclusis eadem
aliqui in mane dici [illegible]
igne [illegible] nolunt [illegible] forte
[illegible] eventus
quod fortuna sit posita in homine. Quod
[illegible] sit [illegible] deo.
Alii fortunio ludendo [illegible] que
[illegible] lucrabuntur. Audiat
venatores et piscatores qui venando
[illegible] vel piscibus
[illegible]
rebus et [illegible]
[illegible] fidei et sacrilegii [illegible]
[illegible] sacrilegi [illegible]
[illegible] pascale [illegible] mordere
[illegible] et [illegible]
[illegible] magis ve-
bus [illegible] Aliqui colligunt
aquam [illegible]
fons baptismalis [illegible] pasche
non ad [illegible] con-
[illegible] ad introducendum de-
monem. Aliqui [illegible] et
[illegible] fide catholica non [illegible]
rint [illegible] aut ad [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] Hinc
dicere [illegible] fidei quod [illegible]
[illegible] aut quod [illegible]
[illegible] non est [illegible]
non [illegible] nisi [illegible]
Audiat viri et femine [illegible] et
[illegible] quod [illegible]

terra sponso et sponsa superstitiosa multa
imbi fiunt de quibus si facta sunt pe-
niteant si facienda non committant ~~ne~~
Nonnulli sunt qui locorum mutare volentes
aut edificare incipientes multa cum
pecto grandi faciunt quibus experiri
intendunt qualiter ipsis succedere de-
beat ~~...~~ in futuro in novo edificio
vel per loci mutacionem sive prospere vel non
insensati futura cognoscere cupientes
per ipsos non cognoscunt et eis sciant
quod qualitercunque cognoscere pre-
sciencie dei pertinet / Talia querunt
Unde apostolus vas electionis de quo-
dam dicebat / timeo ne sine causa
laboraverim in vobis quia observatis
annos et menses / Omnes quippe dies
fecit altissimus de quo in genesi dicitur
Vidit deus omnia que fecerat et erant
valde bona / Et signum est quod illi qui
die lune ~~...~~ non volunt incipere pro
infirmitate non sunt solide fidei / nec
isto die et timent incipere / dies autem
festos non curant sed quandoque
emunt vendunt / forensia faciunt in eadem
incipientes quod ad quietem provisio ipsius
ad laborem / quod ad laborem institutum
est dimittitur ipsum retorquent ad
quietem / Nonnulli sunt qui non lavant
scutellas per cenam feria quinta ma-
gna ad pascendum animas / stulti crede-
ntes spiritus corporalibus indigere cum
scriptum sit spiritus carnem et ossa non
habet / Si igitur carnem non habet corporalibus
pasci non habet / aliqui dimittunt re-
manencias commestionis in scutellis
tamen per cenam / quasi adventuris
animas que comedant / et aliqui credentes
esse peccatum lavare scutellas non lavant
trepidant timore ubi timor non est
ubi non nimis esset formidandum non
formidant / Quidam sunt qui nocte inde-
cies magis celebrant sit die sabbati
quam die dominica / credunt dicendo
magis tunc laboribus in presenti sit
ne indigentie videantur / Alii non
comedunt de capite animalis ca-

rentes pro hoc se caducum in incidenciam
invigare / Cum tamen scriptum sit omnia munda
mundis / Quidam non balneant quartis
feriis observancias captivi / Aliqui sed
fornicantur aut adulterantur / Fatui ipsi
sunt observancia quod non placent deo / Quidam
fundunt plumbum ad aquam et in illo
pronosticant et ad collum pueri vel in fun-
dum cruces ligant / Insensati credunt
scientiam posse plumbo compelli ne-
que aut conveniat ei / Alii sunt qui
ceram super aquam fundunt et con-
figuracione de vivis aut mortuis nun-
ciant vanis fidem non attendentes quod
condicionem materie et forme / qualita-
tibus et ~~...~~ accidentibus singula
figura diversa / quia aut ars aut na-
tura format aut naturalia operantur / Nonnulli
sunt qui curant dolorem dencium quod
verba et caracteres in scribendo in creta
aut alio modo aut clavum ligno
infigendo credunt similiter ubi confirma-
credunt medelam se posse conferre ubi
animas mortificant nunquam cum
deus contulit virtutem caracteribus aut
verbis quas aut que nullus sapiens pro-
bavit / quas nullus quid significat in-
telligit / que nomina pagane esse ita
certo dixi sic dicunt ita certo augurio
malorum secundum doctorum / Recipiunt qui
sacros quod nullo sacro meminit fuisse
aut ante ... diversi sunt quod valere
febres curare videntur / Alii nomi-
nis alii quibusdam verbis vel figu-
ris primo audiunt a lingua tales pati-
scribunt quedam impressa vel tablas
et dant pacientibus / alii in papiro / alii
non sunt nomina cum sic febres
sed alia multa mala et sordida per-
mittunt ~~quod ...~~ cum fides est
vana et ... / quoniam
cum medicina ab apostata vel a
papa dicitur / fatetur nominibus talem
posse esse quod infirmitatem sanitatem
tollet / sed inde poma / cum oblata
cum papiro cum figuris quas salutem
corporis potest operari / dico inde / Im-
posiciones dicitis qui subtiliter talibus
se immiscet / ut homines decepti

comedunt nec comedendum / nonnulli sunt qui
non dant bestiis digitorum cuiuslibet
libet per passionem que modo vulgari
nomine appellatur sed et istud facere pro-
cedit a demonio / Alii palme arbo-
rum palmas adiungunt que conferuntur in vi-
gilia pasche et cum eis quasdam
faciunt fascinas contra vermes / Alii cum
iumenta quedam faciunt comedendo ignis non
usce maleficiatores / sed constant quod
villa in tantum pertinet non ... fidelibus fide
tenemus / quedam pery cum viget in phren-
sibilis / quod dic ... qui ...
... appellatur ambulat pastor per domos
distribuendo ramos qui non recipiunt
manu nuda et illis ramis compelluntur
pecudes et pecora ad gregem / quis
hic dant homines nisi per medicum
et curris / quidam pectus effectibus
avenam mittunt in aqua que madens
sale videtur sicut quod ... cum fines
superso erigunt / et alii in ungunt
et hic curant / quidam sunt qui quadam
in firmitate vocant ~~...~~ iniuria quam
tundere volunt ~~...~~ nec sanando homi-
nem filo / aut caput eius / qua in firmitate
vel alia similem dicunt evenire quod
per quedam talia que ipsi norunt fidi-
culo plenum curant hic / ita cum in firmi-
tas corporalis filo sed illi cum ... et re-
mediis compellitur / Alii equos euntes
ne incipiunt firma manu unde quod
in imperfectione fidei procedit / ... Similiter
alii faciunt aliquos contractus in
stipulacione manum non facit nudis
manibus sed fimbriis vestimentorum quidam
non dant ignem de domo feriis sextis
Alii prohibent sedere in limine hostii / Alii
in domo vadunt et dimiduntur malum
evenire credunt / Alii infirmitates dictas
nomine aut ... ~~...~~ cum sic
dictas vulgari verbis vanis et ludi-
brio plenis curare volunt asserentes
quod deus dedisset virtutem verbis sed nisi
nesciunt quibus / quis eis ... ...
docuit / quis adinvenit nisi ille
artifex et magister doli / fateor quod pre
cis contra legi et simbolo ... me-
dicinam aliam porrigitur id cum caute
agendum est ne superstitioni deditur accipio

aliqualis / Alii tempore processionum in rogacionibus
ubi campus sit ... herbas tollunt
ad superstitiones faciendas / Alii in gran-
dinariis impressionibus quedam dicunt
Alii cruces alias cum cast... impressiones
erigunt quod non est faciendum / Campane tamen
campanas non est superstitiosum et signe
facere in domibus / ... naturaliter ...
pet / quod aer ... ... et non
sit forte ad legem ledendum / Alii observant
kalendas ianuarii / Alii dies egipciacos
/ alii nudis pedibus ambulat / Alii cum
hominibus non loquuntur / Omnes quamquam tam-
en superstiosi sunt et tot quod vix
unum dico in quarto sed nec omnes quidem
possent eos describere / unicum tum dico
generaliter / ideo karissimi vos in
clavitate animi vestri / credite plus doc-
toribus quam vetulis spiritum presentiam
sentientibus / ne credatis quod ita sit si volu-
mus ... succedit permittit cum deus
... nos ... ambuletis in
via sua ita nec / nec quod declinate ad
dexteram vel ad sinistram sed incedentes
via regia fide integra ... ...
et fugiet a vobis / Saluti vestre ... propria
... incedere perfectionem ...
per ... ... perdurat

Omni custodia serva cor tuum quoniam
ex ipso vita procedit / Fratres dilec-
tissimi qui vult ... ...
vitam et dies videre bonos prohibeat
linguam a malo et labia sua ne lo-
quantur dolum / lingua non dat labia
ne impingant vel offendant / nullus
recte compescit nisi cor habeat summo ope-
re custoditum / ex habundancia enim cordis
os loquitur / et bonus homo de thesauro bo-
no cordis profert bona / et malus mala
et ideo salomon dicit ... amplius quo
dicitur omni custodia serva cor tuum quoniam
ex ipso vita procedit / Duo autem sunt ac-
tuali cordis quibus cor iusti dirigitur
adhuc ut ad vitam ... que deo
est ... / timor et amor / per timorem
quippe a malo ... / per amorem non
ad bonum allicitur / Ille timet ne deum
quasi ... et a quo ... ...

inimica offendat. Sic Samson se in alteram levat ut illi qui spes sua fuit et redemptor et salvator et redemptor esse semper incumbat. Illic videt quod offendentibus deum parata sunt intollerabilia gehenne supplicia. Sic timet quod diligentibus deum, qua conspiciunt, in bonum fuit qui secundum propositum vocati sunt sancti et quam magna magnificencia reposita est promissa ab illo qui non fallit, tanta et talia que et qualia oculus non vidit nec auris audivit nec in cor hominis ascendit. Hic quippe iustus quo valet intellectu que dilatam quam fecit, sursum [illegible] cor in amatorem suum et desiderium, magis et summa ac singularia bona. Et ideo ad se timor qui ad inferiora spectanda inhiberet. Nec sunt reperti aut exclamari sancti. Isti igitur sunt duo oculi quibus anima iusti ingenitur contemplatur, quibus exaltat, quibus cor eius quasi quidam ager colitur et granum quasi tribulos vicios. Timor cum spinas dissipat et evellit, amor non divitis ex spiritualibus fructum mutuo germinat et producit. Ibi sapiens anima vimes deum comprehendit quam discreta est iusticia comprehendit ut homines sicut scelestibus dei et inde quod divinis scelestibus polluta sed unus durabat commendatio aviditate deo invicem consumet et se aviditate deo intimum inconiunctabili alligat. Sicut erant, sit divina iusticia, in eo qua timenda est que est ut contraria quamquam innocentis et si apparens quamquam iniustus et quasi sic sunt virtutibus pictus et quasi diversis annis vite sue sentit peccatis si in sua in eo tandem inventa inimicos suos iniusticie suc[illegible] obliviscitur et ipse iniquitatis sua quam faciet invenit nisi quod sit intellectu incomparabilis dampnationis dissimilitudine sua dei qui scit aut malos parat cum deus in sua sapiens iungalbit invicem et ultra ita dignitas eo comparabilis sive incomparabilis punitur et ultra quod quid non erit bene punitur sed blasphemie; nec erit ipse sapiens sed verum; nec sunt que delectationem prestat sed que pendens utilitate et veniam dei et monstret, nec ipse in missionis et indulgentie sed confusionis et scelestis et ignominie. Non spes

evasionis est in inferno ulla pro eo in missio. Ad hec timor ocule in spiritu quod duo inveniunt; magno quorum unum assumitur et aliud relinquitur. Duo molentes quorum unum assumitur et aliud relinquitur. Duo in lecto unum, quorum unum assumitur et aliud relinquitur. Et inter destinatas et penitencia discurrens cum ignorat aliquis sit dignus gratia vel odio animalibus agendis contenditur contemplatur quod etiam usque ad altitudinem consummatam non sit ea securitas. Nam et angeli in celo ceciderunt et primi parentes in terrestri paradiso peccaverunt. Nec sibi prosperitatem sentit que videtur sibi in eo blanditur. Saul cum inter prophetas pessimus homo fuit qui tamen eo [illegible] inde cum filiis suis [illegible] in [illegible] in [illegible] peccavit [illegible] cum non timeat caput ambulans cum videri plena latronibus impletam deviatis. Quis non paveat cum sit homo ut cadit et facilis, ubi lubricatis continua, ubi seductiva via que durat in via? Quis gradiens super prunas non timeat ne vestimenta eius ne ardeant et plante non comburantur? Qualiter latrones quos cuiuslibet homines sunt gradietur? Quis inter scorpiones et contra proceres in securitate quamquam stabit? Post deo spes lucernam quod inimicus timeat. Quietum cum sapiens timor domini. Vita cum non militia est super terram. Qui cum legittime certaverit coronabitur. Ante interim quam hac pelle tegimur nulla nobis est certa victoria. Et quid dicam? Si non Gomorre timuisset nunquam cecidisset. Qui malus est timeat ne in inferno et ictu oculi ad infernum descendat. Qui sanctus et superior est plus timeat ut qui altius erectus est gravius cadat. Cesta quippe digitus cum mihi dilecta est sit aut sapientis. De malis cum non timeat eo quod eos quietos nunc possessos habet. Tradit sapiens David electus canticis. Salomon sapientissimus timete igitur dominum et date gloriam illi. Beatus enim vir qui timet dominum. Etenim si consistat adversum me castra non timebit cor meum. Timor quod perficit; timor dei fortis [illegible] nunc timendum ipsa quod talia

et timor domini et Christus idem sunt. Iste igitur
oculus est anime quo reflexa non cogi-
tet aliud nisi que sunt dei. Et ut sit
sancta et immaculata in conspectu dei in caritate
Est aliud oculus autem quo sursum erigitur
ut videat saltem in enigmate gloriam dei
qui dicitur amor per quem ~~[illegible]~~ amans
cum vivum efficitur cum amato. Adhuc autem
quamdiu in ipso fuerat multa erunt et assu-
mit quibus se in amando deum exercet
potissime vero illud inspiritum quia
ipse prior dilexit. quis enim nisi vecors
[illegible] non moveatur ut diligat illum
a quo se non propter pulchritudinem divitias
sapientiam aut aliud bonum exegerat [illegible]
[illegible] appetitu humane bonitatis non
indiget prius meminerit dilexisse
et tali cuius pulchritudinem sol et luna
mirantur ac insuper [illegible] inestimabile
speciem eius desiderant angeli conspicere
qui totus dulcis et suavis totus de-
lectabilis [illegible] delectacio et vita
qui splendor est et figura substancie
patris cuius visione seraphim ignitur
cherubim intelligit. throni subsi-
stunt. dominaciones gaudent. principatus
letantur. virtutes robur accipiunt ar-
changeli et angeli ac omnes beati ine-
stimabiliter pascuntur. fruuntur nec fasti-
dium [illegible] et plene saciantur. saciati
[illegible] desiderant ut edant. O
[illegible] benedicta [illegible] in qua non est
defectus sed perfecta sacietas. quia beati de
vera [illegible] quippe et [illegible] deum [illegible]
visione beati non est aliud quam beatum
esse. O quam delectabilis est visio dei
[illegible] optime dicatur qui in celesti facie
angelicam nimis deo et plus a-
mabile quam [illegible] aliqualibet
creatura. Nos vero qui videmus in speculo
et in enigmate [illegible] in-
estimabile dulcedine dei. quia capimur
[illegible] terris vivimus.
[illegible] quippe est evidens. quod deus [illegible]
[illegible] se in amando [illegible]
[illegible] ad venies celestis [illegible] dulce-
[illegible] optimis [illegible]
[illegible] fatigatam [illegible]
[illegible] impinguat ab ducta temp

tacione Christi [illegible] illustrat si tanta
delectacionem ingerat ut anime carnalem con-
cupiscenciam tunc [illegible] et faciat quam
[illegible] oblivisci ad tempus. quia ibi [illegible]
capacitate tantaque dulcedine animam afficiat
quod [illegible] impetuose si fieri posset ade-
[illegible] quo dicitur corpore laborat. quid ergo
erit [illegible] fuit de carcere
et liberata de morte corporis huius. vide-
bit et cognoscet [illegible] deum
suum. Amplius si suspiria et lacrime que
de memoria bonitatis aut pulchritudinis
aut magnificencie glorie dei [illegible]
copiam [illegible] dulcia [illegible] ~~[illegible]~~ stillant
et sunt signa adventus in animam dei
[illegible] quam dulce erit gaudium quod [illegible]
manifesta visione dei fiet. tunc enim
~~[illegible]~~ mirabitur et dilatabitur cor [illegible]
regem in decore suo [illegible]
eterna et [illegible]
[illegible] dulcedine [illegible]
quod fiet [illegible] non intelligunt sed qui ea
[illegible] legitur quod vire-
[illegible] de [illegible] et ideo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
sponsi aut dum desiderat [illegible] pa-
[illegible] recedit et [illegible] se [illegible]
quasi videatur [illegible]
ad [illegible] quanto ad contemplacionis dul-
cedinem. quanto ad [illegible] et quanto ad
unionem [illegible] dei sponse evenit
ne timeat [illegible] ut [illegible] se
[illegible]
[illegible] diligentibus deo omnia cooperantur in
bonum [illegible] de adventu
[illegible] de recessu [illegible] quia venit
sibi et recedit sibi. venit ad consolacionem
recedit ad cautelam ne forte magnitudo
consolacionis extollat eam. et ne si semper
aput eam maneret [illegible]
[illegible] contempnere et con-
[illegible]
[illegible] et ne [illegible] nimis assiduus
fiet [illegible] quia vulgariter dicitur
nimia familiaritas parit contemptum
et ut absens magis desideretur. desi-
deratus avidius queratur. [illegible]
[illegible]
[illegible] dei et beatitudo

summa que includitur in vobis in presenti pre-
latur. Sed nunc est quasi absconsa sicut a
nimbo [illegible] dei ipsam abscondit / nunc eam
palatium in mittit / nunc nos eam infinite
mentis spectandam [illegible] / paululum qui-
que nos gustare quasi sciamus est permittit
Sed aliquando plene sentiamus sic scribit
/ et sic expansis super nos alis suis quasi
aquila ~~[illegible]~~ pullos suos provocat ad
volandum quasi diceret / Videte etc. postea
gustastis quam suavis sit et dulcis, postea
si vultis plene scietis dum custodia
separate corda vestra / ex quibus vita procedit
/ Veniet tempus in quo deum videbitis
[illegible] / ubi simpliciter verum sursum cor agat
ubi ego sum ad dexteram dei sedens
ubi me perfectum et consummatum /
facie ad faciem et oculo ad oculum videbitis
Ubi gaudebit cor vestrum / et gaudium vestrum
nemo tollet a vobis / [illegible] tamen iste
[illegible] devota contemplatio quod deus ipsum
per dilexit ut se [illegible] quam in flamme
[illegible] cor suum [illegible] quod
[illegible] ad que nunc [illegible]
deum [illegible] nulla sit comparatio
dei ad [illegible] / ex [illegible] ad finitum nulla
est proportio in [illegible] dei et amare suos
voluit / et amare nos amabiles [illegible]
[illegible] suos et peccatores / quis ad
[illegible] dei clementiam [illegible]
[illegible] quod ipsum [illegible]
dignitatem nos diligere / Sic inquit
[illegible] aquila / deus dilexit mundum ut
filium suum unigenitum daret / Et paulus
apostolus inquit proprio filio suo non pepercit
sed pro nobis omnibus tradidit illum ipse
[illegible] filius [illegible] tantum
[illegible] ut [illegible] quos
[illegible] suis / [illegible]
[illegible] suis que [illegible] et
[illegible] ut [illegible]
[illegible] / [illegible] nos [illegible]
corpus et animam [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] cum [illegible] et [illegible]
[illegible] / angelica custodia ipsum [illegible]
animam [illegible] suis [illegible] / [illegible]
et [illegible] et [illegible]

[illegible] celi et pisces maris qui per-
ambulant semitas maris / Dedit mundum
dedit [illegible] filios dei fieri qui erant
filii diaboli et [illegible] filios ad [illegible]
efficerit / Dedit se quia [illegible]
et [illegible] in nobis / Dedit [illegible]
[illegible] / [illegible] ad man-
ducandum fidelibus sui corporis et san-
guinis inestimabile / venerabile /
[illegible] inenarrabile [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] / [illegible]
bat / [illegible] vobiscum sum omnibus diebus
usque ad consummationem seculi ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] sed dedit [illegible]
[illegible] / et [illegible] in amore
[illegible] nos ad videndum
faciem eius in [illegible] / Quare
dilectissimi tot [illegible] adeo [illegible]
diligite deum / qui prior nos dilexit /
qui nos [illegible] voluit de
[illegible] sui in sanguine filii
sui fecit / [illegible] / [illegible]
[illegible] dissimilare nos [illegible]
in [illegible] amoris / [illegible] ipse nos filii
[illegible] nobis [illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] time et ama
[illegible] dei [illegible]
contemplare / sic eum anima custodia
[illegible] cor tuum ex quo vita procedit
[illegible] custodia [illegible] time / [illegible]
ama [illegible] vim deo
unico sponso tuo cor tuum / [illegible] cor
[illegible] / noli amatorem adulterum
in cor [illegible] / noli cor [illegible]
adeo sponso tuo [illegible] / sed esto
fidelis et [illegible] / custodi cor tuum quia
ex ipso vita procedit / Ad hunc [illegible]
[illegible] custodia [illegible] cor tuum ipse enim
dei filius videt animam [illegible]
[illegible] / inspicit quid agis [illegible]
cogitas cui [illegible] / et quamvis [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] ut [illegible] quod [illegible]
[illegible] / et ideo time ne forte si [illegible]
[illegible] castitatis [illegible]
[illegible] eum est iste sponsus tuus
/ Unde si [illegible] amatorem in cor [illegible]
[illegible] et adolescentulis in
[illegible] / [illegible]

ipse cavillator tunc et in tempore suo
impii/ dignabitur bene ~~[illegible]~~ et corpus
ut patet doctoribus predicatoribus/ nec videas e
vestem eius preciosam et omnes [illegible]
angelorum in albis [illegible] sed et [illegible]
si viderit mulierem [illegible] fuga
statim oculos avertat [illegible] et quod nullas
sed mulieres aut in [illegible] ~~pro~~
[illegible]/ esto ergo verecundus/ humilis/ sobrius
et casta esto in [illegible] ut ibi cor
ut absque [illegible] valeas [illegible]
[illegible] quod si [illegible] custodiat [illegible] cor tuum
sibi [illegible] vitam [illegible]/ et in [illegible]
[illegible] sui [illegible] deliciis [illegible]
~~[illegible] ipse nobis [illegible] dignetur~~

xlix

Nunc indicandum in[illegible] sed et
[illegible] et inconcussum dei vide-
mus medicinam/ [illegible]
redemptione [illegible] dei filius ~~[illegible]~~
[illegible] de scandens et [illegible]-
[illegible] tandem [illegible] [illegible] ne
gregem suum sine pastore [illegible]
claves [illegible] apostolorum principi [illegible]
[illegible] ad plenitudinem [illegible]
tibi dabo claves regni celorum/ [illegible]-
[illegible] et ceteris apostolis quantum ad curam
sollicitudinis claves contulerit/ quas
et ipsorum successores legittimos iudices
causarum spiritualium constituunt [illegible]
discernant inter lepram et non lepram
[illegible] evellant et dissipent/ edificent
et plantent [illegible] [illegible]
[illegible] que fornicatorum non [illegible] di-
[illegible]/ posuit ergo [illegible] de
[illegible] iudices [illegible] orbis terre
ut ius dicant et quod rectum est faciant
et [illegible] quod [illegible]
[illegible] quales [illegible]/ episcopi/ et [illegible]
[illegible] canonice [illegible]/ hii [illegible]
sunt quibus [illegible] [illegible] sed
etiam [illegible] et [illegible] et [illegible]-
[illegible]/ hii sunt [illegible]
[illegible]/ [illegible] ac[illegible]-
[illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible]/ qui vas vocavit in admirabile
lumen suum/ hii sunt qui [illegible] de [illegible]
[illegible] sed [illegible] [illegible]-
[illegible]/ hii sunt qui [illegible]

districtam de [illegible] sibi commissis/ hii sunt
ad quorum linguam celum clauditur/ et porta
inferni [illegible]/ hii sunt [illegible] ut
[illegible] mensuram accipiat quali-
[illegible] capite [illegible]/ hii sunt qui
si boni/ nulli [illegible]/ si mali nulli
peiores/ hiis potestatem dei filius contulit
demonia [illegible] [illegible]
[illegible] conficiendi ~~hii sunt angeli dei~~
et dispensandi corpus et sanguinem filii dei
[illegible]/ hii sunt angeli dei missi
per orbem [illegible]/ ut [illegible]
et [illegible]/ [illegible]/ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]/ hii sunt [illegible]
sunt [illegible]/ [illegible] appetit
[illegible] de [illegible]-
[illegible]
[illegible] et angeli dei [illegible]
[illegible] angelus dei [illegible]
[illegible]/ ut [illegible]
hii sunt [illegible] tempestatibus et [illegible]-
[illegible] et [illegible] ad sagitta
[illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]/ [illegible]-
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]
ad illum qui [illegible]/ [illegible]-
[illegible] sunt [illegible]/ [illegible]
[illegible] iudicium/ [illegible]
[illegible] immutabile/ [illegible]/ [illegible]
[illegible] et [illegible]/ [illegible]
velle [illegible] alienum et [illegible]
[illegible]/ [illegible] vel carne corrumpi aut
ad corruptionem [illegible]
bona et [illegible]/ [illegible]
ab alio [illegible] ut [illegible]
ad [illegible] medicinam/ [illegible] difficul-
tas/ [illegible]
[illegible]/ que sunt in quibus quis [illegible]
[illegible] [illegible]/ [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]/ [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]/ [illegible] ad iudicandum

te p(ro)h(ib)es no(n) dubitas s(ed) s(an)c(t)am abso-
lutionis a(ccipi)es obtinere. Cur aute(m) iudi-
cio interroga te ip(su)m quod si sollicite
feceris in conspectu dei invenies medi-
cina(m). S(ed) in(ter)im quis ad evangelium vocat(ur)
imperiale aut apostolicu(m) vel alias citat(ur)
ad iudiciu(m). Discit quo(modo) potit(ur) interro-
ga(n)tib(us) c(on)sid(er)at qualit(er) iudicantib(us)
r(es)pondeat. Acquirit (con)silia, implorat
advocator(um) op(er)as vel co(n)siliator(um)
suffragia. Adeo(que) (con)cedat(ur) vigila(n)s
q(uo)d quasi noctes ducit in(som)nes. Comp(ar)es
Heu aliquid instet dies districti
iudicii se ip(su)m no(n) interrogat q(uo)m(odo)
dura(m) da(m)pnationis s(ente)n(ti)am debeat
evadere. Heu aliqua ad s(um)m(u)m (con)stitue
prelatu(m) aut sacerdote(m) (com)municandu(m)
p(er)venit p(ri)us se ip(su)m n(on) iudicet ut
in iudicis (con)tentio(n)e (con)mittat(ur) (con)t(ra)
se. Quare n(on) (con)sid(er)at a(n)i(m)a(m) p(ro)p(ri)a sa(n)-
guine xp(ist)i redempta si minus recte
iudicata fuit dep(er)dat(ur). Tunc (con)p(re)-
hendes celi et p(ro)cedes. Cu(m) d(omi)n(u)s mundi
venit aur(um) et lapides p(re)ciosos. Cu(m)
tremere d(omi)n(u)s venit d(e)su(m)p(t)o homi(n)e
aut tempestat(e). P(ro)h dolor hi p(ar)ro-
chiani d(e) alia ulc(i)o d(e) peccati.
P(ar)s de celo ulc(i)o de aere. P(ar)s
de deo ulc(i)o de mundo. Aliquid vim
faciu(n)t, in(ter)ea(m) p(ro)priam aut nullam
iudicamus. Vere tu(n)c sit causa inesti-
mabile p(re)ciu(m), cu(m) ip(s)e p(ro)p(ter) deus filius
e(st) homo. Tandem cu(m) affixus mortuus
et sepultus et tande(m) resurgens et
ascendens in celu(m) ip(su)m secu(m) ad
celos reduxit. Si talis in(ter)ce(ss)it et tam
p(re)ciosa quis nisi stolidus salute(m)
a(n)i(m)e sue (con)tempnendat. Ideo q(uo)d d(omi)n(u)s
(pro)ximu(m) imminet iudiciu(m) h(om)i(n)ib(us)
q(ui) cu(m) habitantib(us) i(n) regione umbre
mortis lux orta sit, ne ig(itur) filii dei
recognoscant tenebris q(ua)m luce et
amplius his qui dicunt dicede a
te d(omi)ne aut s(ci)enc(iam) viar(um) tuar(um) no-
lumus. Tu cu(m) celestis gehenna allio(r)
velud districta tue altitudinis
iusticia resplendens mundi ama-
bilia que leviu(n)t, que delectamenta
paciu(n)t et iudicium. Sed tu(n)c ig(itur) ad iudi-
cium neq(ua)q(uam) venire poterimus nisi memoria(m)
iudicior(um) tuor(um) t(ri)bulatio admittamus.
Ideo p(re)cede a nobis quia scie(nci)am viar(um)
tuar(um) no(n) volumus. Insipienti venit
si de(us) a nobis recessit, qui e(st) vita dulcedo
et pax et advenit dyabolus qui no(n)
quid aliud n(ec) ut mactet et p(er)dat.
Quid e(st) melius iudiciu(m) dei districtu(m)
p(re)meditare a(n)i(m)e et tandem i(n) eternu(m) do-
mino amabili delectabili et iocundo
frui q(uam) aut iudicia dei tremebunda
spernere, eterna(m) vi(ta)m no(n) adhere(n)do
dies in iocunditate deducere. P(ro)p(ter)ea
ubi sunt sine lamentationib(us) et re-
trumg(ere). Ibi siquidem deus abstergit
lacrimas ab oculis suor(um) et iam
no(n) erit luctus neq(ue) clamor sed neq(ue)
ullus dolor, q(ui)a p(r)ima t(ra)nsierunt.
Hic lacrime succedu(n)t luctib(us) et
timore tedium nig(ri)s tediis adiu(n)ct(um)
adio ira irz. Cu(m) aliquis citat(ur)
alius ad iudicium interroga te ip(su)m
vade aude te sacerdotib(us) (com)p(ar)es aut
p(re)latis ut iudicet causa(m) tua(m) que
p(er)ficiet, qui s(unt) iu(st)i d(e) iusticie. Ita
ut legit(ur) in canone iudicium est
iusta vi(a) si cu(m) in conspectu dei
inveniens medicina(m). Interroga te ip(su)m
p(ri)me per ad d(omi)n(u)m et illuc ad
iudicat(ur) et ibi laude dicit(ur) quamp(ro)p-
(ter) isidorus ... inquit: ideo ad
cor. Hinc e(st) q(uod) ait ap(osto)l(u)s [Cor. xi]:
Si nosmetipsos iudicaremus no(n) utiq(ue)
iudicaremur. Qui ig(itur) p(ri)us interrogat
se ip(su)m iudicando no(n) utiq(ue) iudica-
bit(ur) ut da(m)pnet(ur), sed (con)dignam in
sui conspectu dei inveniat medicina(m).
Qui no(n) se ip(su)m interrogando qualis
e(st) qua(m) gravit(er) offendit deum vel
p(ro)ximu(m) no(n) discutit, frustra se sacerdoti
ad iudicandu(m) se submittit. Qualem eum
sacerdos audit se iudicat. Sed cu(m)
peccator culpa(m) sua(m) no(n) agnoscat,
qualit(er) p(er) medelam qui morbo(s) ig(no)r(at)
videt? S(anctus) pauli p(er) eu(m) dicat: venerabil(is)
locu(s) i(n) l(i)b(r)o (con)solationu(m). Di(ce)bat me-
dicante(s) operatas diligent(er) (con)curat
ut vulnu(s) detegas. Cu(m) q(ue)rat q(ui)d sit

qui dicunt se per sacramentalem confessionem
solutos qui ligati sunt funibus
peccatorum / Et hoc ideo quia scripturas
quas legerunt et nequiter qualiter crede-
bant et inique quos scandalizaverunt
et inique quod deserebant quod aliis
adprecandum vel ostendendum proximo pro
[illegible] quanta domus dei aliqui
sunt / quia dominum in [illegible] proximus
irrogaverunt / quod libertate ecclesiastica
inviolate [illegible] presumpserunt / quia
manum sacrilegam [illegible] ecclesiarum que
sunt de speciali predio ihesu christi
[illegible] / [illegible] consulentes
vel auxilia dederunt distrahendo [illegible]
tulerunt seu distractionem auctoriza-
verunt / Lucidus quippe nullis [illegible]
et plangens videtur. Sed certis [illegible]
re iniuriarum sed possessiones oc-
cupare [illegible] quia non [illegible]
sponsa christi [illegible] / [illegible]
adest qui ulciscatur [illegible] qui
iudicet et dampnet [illegible]
[illegible] laqueos sicut intelligi
/ dicentes tamquam [illegible]
non sola / vel quam reputatur vel pau-
peres pauperes [illegible]
corporum [illegible] ablacionem
[illegible] mortificate [illegible]
[illegible] constitutus
[illegible] et sicut spolia divi-
te et [illegible]
[illegible]
[illegible] non debent [illegible]
detrimento / Renuncia si [illegible] damp-
nationis sunt in eis qui non pascunt
fame morientes vel non vestiunt ipso-
se nuditatos [illegible]
[illegible] disceptabit / esurivi inquit
et non dedistis michi manducare sitivi
et non dedistis michi potum nudus
eram et non cooperuistis me / infirmus
eram et non visitastis me / quid
fiet de illis qui esurientibus panem
rapiunt male vestitos despoliant
pauperes despoliant pupillos et
viduas opprimunt afflictos affligunt

apponunt iniustis iniuriam addunt depa-
uperum substancias ventres suas implent
Renuncia [illegible] non aliud [illegible] rapiunt
nisi manum dei / iustum est ut vastatorum
fiant [illegible] / [illegible] dilectissimi
intelligite qui obliviscimini deum ne
forte ad tribunal suum et iudicialis sedis
suo iudicio imperante nos rapiat et
non sit qui nos eripiat de manu eius
iusto iudicio iudicate cum omni quod
sit reddendum deo et proximo cogitate
/ Incipite iudicium de vobis et a vobis
ut per ea [illegible] recte iudica-
veritis alias competente iudice valeatis
/ qui enim semper non videt quod aliud
inde sit / Sed certe est ad [illegible] qualiter
videns ad aliena eat / qui saluti sue
necesse [illegible] qualiter [illegible]
alicui qui stultus sibi quis poterit
erit michi / attendite qui in [illegible] oppres-
sis [illegible] afflixistis afflictos
qui furtum aut rapinam [illegible]
qui dampnum proximis [illegible]
[illegible] manus absolutas [illegible]
[illegible]
[illegible] ablata / non enim dimittitur
peccatum nisi restituatur ablatum nisi forte
[illegible]
[illegible] non sufficiunt
omnis [illegible] / quod [illegible]
non valeo [illegible] confessio sed
nimirum est ne verum iudicium furta
de rapinis aut furtis defendendo de-
[illegible] / illi non [illegible] de
[illegible] fame moriuntur / tu ga-
udes illi lugent / tu magnificeris
illi [illegible]
[illegible] iudicium [illegible]
[illegible] ut ablata restituas / lesis et
offensis ad plenum satisfacere non
tardes / ne forte [illegible] ad iudicem
[illegible]
[illegible] quadruplum [illegible]
[illegible] reddideris [illegible]
quadrantem / ut [illegible] qualiter
ad restitucionem faciendam obligatis
[illegible] tibi trado / et quid si [illegible]

sive assistentes raptoribus sunt vel comitan-
tes ipsos propter ipsorum sequelam seu corporale au-
xilium aut adulationem vel consilium sive
aliquam aliam causam hic adhibita
rapina quam alias factum non esset
si fecisset. Omnes de maleficio tenentur
in solidum hic est ad satisfactionem pro toto
damno. Si non sunt vel probabiliter
creditur etiam si non affuisset ipsorum
sequela consilium adulatio vel de-
fensio nihilominus rapina fuisset
facta tantum de suis tenentur que ipsi
vel aliqui de ipsorum familia sua fe-
cerunt directe vel occasionaliter et que
inde habuerunt vel expenderunt. Ratio
ista conclusionis supposita est argumento
de sententiis et commissionibus iudicum
Extra. ij. xx. de etate et qualitate. Cum
de sua [illegible] qui talia [illegible]
q. lij. c. iij. [illegible] et facit quod ponit
iii et thomas pa. se. q. l. [illegible]
vij. Item qui defendunt raptores
aut fures tenentur in solidum. Si non
auctorizant rapina aut furto licet
etiam tenentur in solidum magis tamen
peccant. Notat glossa ordinaria de
de officio delegati c. i. ubi tractat
de quadruplici consensu et quot
iiii consensus aut [illegible] est impius quam sicut
vel opus. Item si quis mandavit
rape vel rapinam suo nomine factam
ratam habuit tenetur de maleficio com-
misso in solidum. de q. i. in [illegible]
consentit et hic ideo quia non
solum facientes mala sed etiam
facientibus consentientes digni sunt
morte. Ro. i. Item omnis qui
dat causam toti damno hic est
sine quo non fieret illud damnum
v tenetur in solidum. Item si quis per
alterius consilium vi spoliatus est postea
etiam per damnificatum [illegible]
tamen alias actiones intentare [illegible]
[illegible] complices hic casu satisfacere
[illegible] nisi spoliatus raptori liberaliter
remittat secundum Innocentium et

hostiensem ut de homicidiis. Sicut
dignum. Item si quis cooperatur ad ra-
pinam vel damnum ita quod sine eius
cooperatione non posset vel non potuit
fieri illud damnum tenetur in solidum
si autem sine eo fieret constituat quantum
nocuit per se sive per suos aut similiter
per iam vel quantum de ubi illius [illegible]
aut expendit pro [illegible] et hostiensis
ubi supra. Item cum plures damnum
simul faciunt si unus sine alio vel pluribus
sine isto id fecissent tenetur iste pe-
ne [illegible] sive pertinens hic est quantum
contingit eum de damno [illegible] Si
non potest distinguere damnum quod ipse
intulit ab eo quod alii intulerunt
secundum Innocentium ideo capitulo Sicut
dignum. Item si quis recipit cum
raptoribus vel furibus non cooperatus
ad damnum faciendum non est liber
a restitutione si paratus erat raptoribus
vel furem defendere. Non spoliatus for-
sitan propter suam presentiam non audebat
resistere spoliantibus vel incedentibus
damnum suum. Item si aliqui non [illegible]
non [illegible] vel etiam defendendi
vadunt cum aliis non cooperantes ut
significent hic adversariis non alias
adversarii timore eorum res suas non
audent non defendere et sic predam
fit ac si ad [illegible]. Item si quis
receptor est latronum furum vel predonum
et tuetur eos ne cogantur restituere
vel dolo malo celat eum raptam
vel subtractam ita quod dolo impedit
restitutionem tenetur in solidum. Item qui
videt furtum fieri et dolose tacet
licet peccet non tenetur tamen restituere nisi
ex officio ad hoc teneatur sicut sunt
principes qui ex officio tenentur iustitiam
servare quibus redditus et stipendia sunt
concessa ut iustitiam servent inter
secundum Thomam in scripto iiij d. xv. q. de eo
qui scit ubi res rapta vel furtiva
est et non indicat. Eo de hoc [illegible]
quod non tenetur ad restitutionem nisi ex

officio ad hoc astringatur tenetur tamen peccat
quia ut dicitur B. quod non sunt facienda mala ut
ille qui rem tenet qui furtum commisit
quando possessor est non dominus furtum
non indicat ut dictum est.| Sed cum furtum
xv Item si quis sciens rem esse furtivam vel vi
raptam cupiditate acquirendi emerit cum
sit emptor prime| secunde| tertie| centesime|
millesime| indistincte ad restitutionem
tenetur nec liberatur si rem illi qui perdidit
vendit vel alio casu contingit quod sibi
violenter auferatur vel furtive subtrahatur
Et est ratio quia furtum committit contrectando rem alienam invito domino
ut in lege prima digestis de furtis
et sunt primi non immemores restituendi ut in lege si pro fure digestis de
condictione furtiva. Sed nec pretium quod
dedit potest repetere ab illo cum non rem
nec expensas suas si quas ibi fecit. Et
si restituit rem domino eum qui a domino
poterit non liberatur. Item si plures fuerint raptores quilibet pro toto licet quos
nullus est dominus sed quilibet per se venit
facientes rapinam ita tamen quod unus
sine alio non auderet dampnum facere
vel non posset. Quilibet tenetur in solidum.
Et est ratio quia in tali casu quilibet iuvat
alium et facit eos fortiores. Omnes enim
tales sunt cooperatores facti de hoc capitulo
Sicut dignum est de homicidio.
Si non quilibet per se dampnum faciebat
quilibet tenetur pro eo quod fecit. Item si qui
xvi non admittuntur ad rapinam nec talibus
conservant sed de rapina quod datur accipiunt| comedunt aut bibunt| induunt
vel in aliis usus convertunt nisi aliquid
id intelligant in veritate aut sciant
restringendi ... supposuerunt| ad restitutionem
penitus tenentur| pro quo patet quod uxor
et etiam familiares tenentur de omnibus
que sic comedunt aut bibunt vel ex
pendunt. Item si qui vadunt ad rap-
tores vel fures causa invitationis et non alia
ut ipsos ad restituendum inducant si comode alibi expensas habere non possunt
tunc| non peccaverunt et habent pro plurali
bus de curialitate ... moderamine
de sic rapto uti possunt.| Et ratio quia
in hoc casu tamquam procuratores agunt.

fecit placat summa de penitentia ... dicantur
Cum voluntate de accipientibus| propter
iniurias que ibi loquuntur et iuvant. xvii
Item si uxor raptoris aut fur est sic
languida et tanta penuria quod licet potest
dotationem nec habet aliunde sufficientiam
licet sine periculo valeamus potest eleemosynas
querere ... nec potest ... sumus
aliunde compellere| potest tunc de rapina ma-
riti ad sublevandum sola necessitate uti.
Et ratio quia necessitas non habet legem de
consecratione dist. v. discipulos. Tamen tunc
licet quod restituat quod tunc pertinet
quod ... potest ... Item licet si xviii
principalis dampnificatori plenarie satisfecerit quod ad reparationem dampni et non esse
satisfecerit quod alii liberantur| eo quod bona fides non
patitur ut idem ... exigatur.| Si tamen
... plenius ... est ... non
non ... aliquid a restitutione liberatur re-
ceptis nisi ... intellexit eos
liberare.| Et id quod ... principali
... et non ... de
restitutionibus ... et de ...
xviiii ... accessorium ... vi.| Item quamvis
sit aut raptor rem raptam vel sub
tractam ... restituat aut satisfaciat
pro eadem| nichilominus tamen post restitutionem
dampni ... illata ... vel
... pena| supposito tamen
... fuit ... voluntate ... possit
... ad petendum ... tenetur.
Et ratio quia res ablata et in iniuria xx
sunt diversa.| Item quamvis sit plurimum
... ut si quis rapiendo vel sub
trahendo rem alterius incidit in penam
ut post satisfactionem petat sibi penam
... cum contingit remitti de
necessitate tamen ad hoc non tenetur.| Et ratio
quia pene non debent nisi fue- xx
rint iudicate.| Item quamvis ille
qui iuste pugnat non tenetur ... hominibus
suis de dampnis que passi sunt
ab adversariis ... et se et sua
pro domino suo exponere.| Si tamen
sunt in culpa neglig... ... defendendo
tenentur ... negligentiam cum ... tempus xxi
Item qui emit aliquid de rapina
et se ignorasse dicit si pretendit

ignorancia crassa vel supina. Ut
patet quia publice ipsum probatum
est consuevit sed ad restitucionem tene-
xxxii tur. q. iii. ... et ... Item licet
possessor male fidei re perdita vel
alium translata ad verum patronum teneatur
possessor tamen bone fidei tenetur rem
restituere si extat. Si autem non extat tenetur
de lucro in quantum locupletior est factus
et non plus. Quia non tenetur de perceptis
et consumptis durante bona fide. Si non
fructus extiterunt per quam incepit esse
male fide ad restitucionem tenebitur
xxxiii Item si durante bona fide ipsam perdit
rem non tenetur eo quia suo erat in mora
restituendi dolo. ... si alienavit rem
durante bona fide non tenetur tamen
quia non desiit dolo possidere. Item licet
xxxiiii ille qui eandem rem intendens vel uti-
litate ecclesie impendit. Nec sufficit
det alium et ... quod det digni-
... ad restitucionem non tenetur vel ad aliqua
... compensacionem. Si tamen impedit ne
percipienda detur digno ... quam non
debet. Si hec fecit ... ...
... tenebitur ad aliquam recompen-
sacionem pensatis condicionibus personarum
et negociis secundum arbitrium sapientum
non tamen tenebitur ad equale. Sed quia
... fuerat adeptus ... ...
impedire. Si non ... et dictum
... alium det dignitatis vel pre-
benda tenebitur ad equivalens ...
sicut si ... vel ... ad ... ut
equale ... ... et ... pin-
de est cum ac si iam ... sibi abs-
tulisset. Eciam est iudicium de illo qui
impedit aliquem accepturum ... mu-
nus ... quod ... reciperet
secundum Thomam et Petrum ... ...
dicit ... Hec ... ...
... ... ut ... ...
... ... nunc ... ...
... ... iudicium ...
... ... reddat.
... ... que de deo
et que proximi ... que
abstulit ... restituat ... ...
... aut furto ... ...

volunt iudicari ... ...
Statim per quam est possibile restituat
... ... rem alienam est
... ... Ita detinere rem
alienam est ... ...
impedire. Ille qui dues est ... ...
... ... aut tempus non licet
... ... ut dicit ... Ca. xxi
... ... petim
reddere ... que tenetis vel saltim ...
... petere ab illo qui potest ...
... Redde si potes ... ...
aliogin ... non potes reddere ...
... tamen habe reddendi ... ... posse
... et facultas. Redde spoliato si
... ubi est et ... et ...
... potest aliquo ... ecclesie reddere
... ... Si non ... ...
... reddere heredibus. ... ...
... intestamento ... ... Si est res
notabilis et ... ubi ... reddere
... Si res modica ... talis ...
qui velit aut non intendit ... ...
... ... fatigacionem ...
... ecclesie pauperibus ... Si non
res est magni valoris et non potest ...
... ubi ... vel spoliatus ... ...
... ... in aliquo tuto
loco et ... spoliato. Si autem
spoliati aut ... ...
ecclesie ... elemosinis et ...
... pauperum et ...
... in illa civitate vel villa aut
... villa ... saltim in illa diocesi
ubi rapina est commissa ... ...
... ... Redde si ... ...
... spoliatus ... ... est ...
... ad arbitrium ... ... Si ...
magna ad arbitrium ... qui pauperum
est ... debeat ... ... alicui
... ...
... ... tu qui ... spoliasti
vel ... furto aut rapina ...
... ... aut restituas ... ...
... et rapinas et ... ...
... ...
... aut ... ... aliqua et ...
... et ... ...
... ...

pete dilacione[m] caute / consilium s[ed] aliq[ue]m
suspecto nomine / aut per te ipsum si timor
putis non assistat / aut leges precium bonum
certum respondente de[m]um pius asi-
gnes / Si obtines dilacione[m] laus sit
deo / si ullam et bona tua ad faciend[um] sa-
tisfactione[m] vix cum se extendunt / redde
bonis et absq[ue] dilacione satisfacere te-
neris / quia fur et raptor semper sunt
in mora et ideo semper augetur petra
Exp[er]ia bonis quis insistit occupet
misera paupertas donec veniat in pinguedi
facultas / que semper est quam diu delig[ere]
sit q[uo]d fiat [illegible] administra paupertate
et exercicium [illegible] in qua vite nece-
ssaria accipit absq[ue] cum culpa / Nec
[illegible] si rigor vobis videtur / captet
s[ecundu]m ut omnis inequalitas ad equali-
tate[m] reducat / Si quis vult aute[m]
distinctione[m] iudicii iustus invenire
ac salvari / Ad qua[m] salute[m] nos dei
[illegible] p[er]ducat splendor patris et
figura substancie tue [illegible] deus in
secula benedictus Amen / Sermo

Reliquit iter rectum et ambulat
per vias tenebrosas / Prov[erbiorum]
O altitudo diviciarum sapie[ntie]
et sci[enti]e dei quam incomprehensibilia sunt
iudicia eius et investigabiles vie
illius / Lux que illuminat omnem hominem
venientem in hunc mundum / de summis celorum
adima descendit / quidam tamen homines
ad lucem hanc spectandam admirandam
et amandam accurrunt / Alii non ad lucem
hanc delectabilem amabilem et iocundam
se claudunt ne videant veritatem / et fa-
ciunt oculos suos declinare in terram /
omnibus quippe hominibus venit ut luceat
venit / Multi tamen sunt qui tenebris
assueti nequeunt oculos ad lucem p[ro]-
priam erigere / attollere similes sunt
avibus quarum intuitus nox illuminat
dies cecat / Qui iustus est dicitur iniustus
qui semper non semper / Sed non inique namq[ue]
qui reliquit iter rectum et ambulat
per vias tenebrosas inter lucem et te-
nebras non distinguit ymmo mete-
phorice ponit lucem tenebras et tene-
bras lucem / ymmo iniustos et iniustos
[illegible] et filii tenebrarum filios
lucis persequuntur / noluit enim intelligere
ut bene ageret / et ideo cum ad lucem
videndam suis doctoribus movetur ne-
do non vigilant q[uia] ad lucem que lucet
in tenebris lucet tenebre eam non compre-
henderunt [illegible] ymmo oculos suos ne
videant veritatem claudunt / hic est
q[ui] in tenebris ambulet et opera
faciunt tenebrarum / quod si de luce divina
dicat [illegible] et [illegible] quid oculis
splendidis lucis refulgens e contrario
[illegible] hostes qui lucem amodant
[illegible] et [illegible] ut persequantur
ingeniant ut interficiant innocentes
et eradicent memoriam iustorum de
terra vivencium [illegible] providencia eius
iudicia abyssus multa et si iustos calump-
niati et si alteri vel despoliari sunt / et
si eradicate memoriam nulli ostendunt
[illegible] quomagis tamen [illegible] paria
ipsorum de terra / quomagis [illegible] tanto amplius crescat et prevaleat
[illegible] sic duo fratres ioseph iusto et innocenti
[illegible] credidenit / disponente p[ro]-
[illegible] inestimabilem providencia dei super [illegible]
[illegible] put legitur Gen xxxvij et xl
[illegible] multi fallacias quando
volunt et possint aliis [illegible] /
si tamen quis sit fiducia in deo non stabit
[illegible] malignitatem contra eum / Sicut nam
laban [illegible] iacob [illegible] mutavit
ut ei lucrum [illegible] / sed divina dispe-
sacione [illegible] ille iacob [illegible] frauda-
bat / unde ipse iacob amplius ditabatur
Gen xxx / [illegible] sapientes tot
iusto [illegible] et de deo p[ro]mittente et
dissipabit / [illegible] non est consilium contra
dominum [illegible] cogitacio contra omnipotentem
[illegible] qui mal[um] [illegible] et iustos male-
dicunt / non p[ro]ficit etiam si zelo bono
[illegible] ut morali [illegible] deus aliter dispo-
suit [illegible] / [illegible] volens
[illegible] filius esau primogenitus iacob
[illegible] / Dei [illegible] iudicia [illegible]
quippe [illegible] non [illegible]
mandat et tamen ipsum [illegible]

faciebat igitur | Exodi viij sic et
hic fecit nonnullos nunc in patria et
vos dicit propheta et ideo dicit ne contendant
occupationes in petris [illegible] aliquando
eduxit dominus filios Israel de terra Egypti lo-
go tunc affligi eos et flagellari permisit
sic et hodie aliquando [illegible] quod sit in-
tas appareat et iustitia | ut lampas
accendatur multis tribulationibus innocen-
tes opprimuntur novit dominus quam iustus
sed et novit quod ut impiorum prohibet p
mittit tamen occultis et iudicio quod fla-
[illegible] [illegible] quibusdam
veris sunt ut mali mira faciant sicud
iusti quis ad illa que certum inspiciunt
aut ministerio angelorum bonorum vel malorum
nam [illegible] malefici pharaonis fecerunt
signa et mira sicud moyses | Alterius
tamen deserunt quam multa milia tamen
de filiis Israel quibus deus promisit dare
terram lacte et melle manantem nullus
tamen illorum quibus erat promissa terram
ingressi sunt preter chaleph et iosue et
parvulos mortuorum | Num xiiij sic et
hunc [illegible] admirans [illegible] pauci
tamen vitam querunt eo pertingunt et
[illegible] et ambulat per vias tenebrosas
[illegible] et multi sunt vocati pauci electi | Extreme
dei iudicia [illegible] moyses sanctus qui dominum
facie ad faciem videbat qui sepe et
sepius [illegible] [illegible] in-
[illegible] et fidem constantia deo re-
[illegible] | semel ad aquam contradic-
tionis peccavit non obtinuit [illegible] ut
intraret terram promissionis | Num xx
sic et hodie multi sunt pastores
[illegible] et rectores qui animas deo
lucrifaciunt | Alii tamen peccatores per
negligentiam aut malignitatem vel in iustitia
non possidebunt terram [illegible] dicebant
[illegible] | Vocat [illegible] dominus sicut [illegible]
vincendo quod est hic quod filii Israel contra
filios beniamin de consilio et volun-
tate domini [illegible] bis debellati fuerunt | postea
tamen illos penitus deleverunt | nisi quia
non fuerunt [illegible] peccati | Iudicum
xx sic et nunc et si iustitia [illegible]
[illegible] non adveniet tamen victoria [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] pervenient

[illegible] per peccata aut si nodo dominus ven-
[illegible] quia dominus evellat et dissipet
[illegible] operantes iniquitatem | quod est hic
quod permisit dominus capi archam [illegible]
[illegible] ubi multa miracula fecit
et eam [illegible] philistei [illegible]
eam [illegible] [illegible] | permisit
tamen dominus occidi [illegible] viros magnos
et [illegible] plebis legitur primo regum iiij et v
| nisi quia deus [illegible] non
[illegible] multitudine victimarum
[illegible] | sed melior est obediencia
quam victime | sic et nunc et si non-
nulli templa edificant [illegible]
[illegible] ut frangunt [illegible] multipli-
cant | quia tamen [illegible] aut [illegible]
id agunt | aut vanitate [illegible]
[illegible] ostendere querunt et maiore
[illegible] [illegible] aliorum, id
[illegible] penitencia [illegible] sicut [illegible]
[illegible] [illegible] sed non adeo quia
[illegible] | Unde est hic quod saul
quo melior non erat in populo [illegible]
in regem eligitur [illegible] petiit de-
[illegible] nisi quia tota vita eius est [illegible]
[illegible] primo regum xv | et nisi
quis [illegible] [illegible] non erat [illegible]
[illegible] tamen [illegible] tandem male [illegible]
[illegible] | sed quia diebus vite sue [illegible]
[illegible] | Ultimus tamen [illegible] et [illegible]
| Unde est hic quod salomon [illegible] an-
gelo de stella [illegible] [illegible] [illegible]
tamen fuit plures [illegible] seductus et ad
ultimum [illegible] [illegible] | Iudicum
xvj | nisi quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] die et hora ne [illegible] time dei
[illegible] est [illegible] qui [illegible] videas ne
cadas | Unde est hic quod david qui [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] | nam quos [illegible] filii ipsius ad
[illegible] | iste fuit neglectus vel [illegible]
in regem [illegible] ut per ipsum [illegible]
[illegible] gubernet | [illegible] sua [illegible]
| [illegible] primo regum xvj nisi
quia deus humilia inspicit et alta a longe
[illegible] et quia deus superbis resistit
humilibus autem dat gratiam [illegible]
| Et quia deus non inspicit ad corporis [illegible]
[illegible] aut ad carnis nobilitatem sed

admirancium / et quia ipse est qui que
vult simulat vel celat // Unde est hoc quod
cum [illegible] deus concessit largitatem ad-
ulteram Bersabee David / et filio eius
qui edificaturus erat templum / Unde
etiam in petitum multitudinem lucis [illegible] conce-
dit ii Reg. vi / nisi ut qui filii qui
sunt gigantes in potentia fuerant corrup-
ti / nulli possit devota aut sapientia cu-
stodire et constare corpus blandian-
tes cum [illegible] et sic facilius [illegible]
sit aut non [illegible] et [illegible] / [illegible]
est hoc quod adulteris et homicidis [illegible]
est [illegible] plurimis mortuus est [illegible]
unus [illegible] petiit sicut [illegible] ii Reg. [illegible]
puniatur non ipse [illegible] milia hominum
[illegible] / ii Reg. xxiiii / nisi quod
quidam in futurum pene [illegible] et
quedam [illegible] [illegible] dei indicat in
[illegible] / et qui [illegible] ipsi [illegible]
supplicia que est origo [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] de celo homines depa-
[illegible] / Unde est hoc quod Salomoni deus de-
dit tantam [illegible] et pacem quod ullum
[illegible] et sapientiam ac glo-
[illegible] / [illegible]
[illegible] permisit eum in [illegible] et [illegible]
[illegible] carnali [illegible] / ac multi-
plicas sibi [illegible] [illegible] / Reg.
xi / nisi quod [illegible] sua [illegible]
deo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] non [illegible]
[illegible] libidine [illegible]
[illegible] et [illegible] / Unde est hoc
quod preceptum domini [illegible] Ieroboam
super x tribus [illegible] ad ydola-
triam [illegible] / iii Reg. xi
nisi quia [illegible] ut [illegible] / Iob [illegible]
[illegible] ipsi deus facit [illegible]
Unde est hoc quod Achab rex [illegible]
[illegible] [illegible] pena sibi
[illegible] adeo [illegible] /
quod [illegible] dominus [illegible]
est deus penam sibi [illegible]
nisi ut nos doceat quod si [illegible] valuit
[illegible] apud deum [illegible]
[illegible] est vera et deo accepta / [illegible]
[illegible] facie dei [illegible] / [illegible]

cum [illegible] [illegible] assumere [illegible] ad
[illegible] sue maiestatis [illegible]
plus placeat [illegible] quam [illegible]
[illegible] / Unde est hoc quod [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] est [illegible]
Baal / ita quod deus [illegible] cum [illegible]
et [illegible] ab ydolatria vitulos Ieroboam
non recessit / nisi quia [illegible] qui [illegible]
[illegible] deus in aliis [illegible] [illegible]
[illegible] / Unde est hoc quod [illegible] populum
dei captivari per gentiles fecit et de
terra promissionis abduci / nisi ut gen-
tes deum cognoscerent / sicut Thobie xiii
legitur ubi dicitur / Confitemini domino
filii Israel qui ideo dispersit vos inter gen-
tes que ignorant deum ut enarretis
mirabilia eius et faciatis scire eos quod non
est alius deus [illegible] [illegible] [illegible]
ipsi captivus [illegible] et [illegible] in Babilone
[illegible] / Unde est hoc quod Thobias [illegible]
[illegible] opera quibus [illegible]
[illegible] / cum [illegible]
[illegible] et [illegible]
Thobie ii / nisi quia homo videt in
facie deus autem in corde / et quia de
[illegible] [illegible] bono quod [illegible]
[illegible] patientie sustinet [illegible]
[illegible] / et [illegible] Iob secundum
[illegible] super eum quem videbat
[illegible] flagellis afflictum Iob ii / Unde
est hoc quod [illegible] regem [illegible] dei
[illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible]
[illegible] / nisi quia
[illegible] [illegible]
deus [illegible] punit malos peiores
[illegible] qui puniunt quia [illegible]
[illegible] tandem non eva-
[illegible] penam [illegible] ab angelo
[illegible] / nam [illegible]
[illegible] [illegible] filiis [illegible]
[illegible] / Admiranda dei iudicia [illegible]
[illegible] ab Holoferne ne-
[illegible] [illegible] qui tandem
[illegible] Iudith [illegible] est Iudith
[illegible] / [illegible] forti-
[illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] precepit deus Ione
ut predicaret ad [illegible] xl dies et Ninive
subvertetur / [illegible] [illegible] ipsius [illegible]
[illegible] et non [illegible] / Ione
[illegible] / [illegible]
[illegible] deus [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible]

sed cum peccatum per veram penitudinem absolu-
tus est liberatus sine fine | nec est in diuina
voluntate mutatio cum sit simplex sine
| sed est mutatio in homine magis si peccatum
iudicauit de iustitia pendentibus id punit
| Unde exemplum regum dilectissimum quod tempore igitur
antiochi qui urbem destruxit templum
prophanauit iudeos torsit crudeliter et
occidit | multis iudei putabant quod magna
confusio et deordinatio esset in regimine
vniuersi prout legitur primo machabeorum | Sed sit tamen
quod mundus absque [illegible] stabilitate et ordine
non regitur | Sed tamen deus qui solus magister est
admirabilis consiliis malis efficit bona
[illegible] malorum [illegible] iustitia
[illegible] in contrarium [illegible]
[illegible] virtutes et multa fiunt [illegible]
argumenta [illegible] magistralibus | Hec
et nunc quotiens [illegible] nationes [illegible]
contaminauit | sanguinem [illegible] effundunt
[illegible] sed | [illegible] et [illegible]
[illegible] | [illegible] | et sic
mala multa esse dubitat sit tamen deus
[illegible] bona | Unde exemplum quod iudas
machabeus | Jonathas simeon et fratres
eorum fuerunt viri quia ad deum et homines
fidelissimi | fortissimi strenui et strenui
[illegible] tamen multum | Nam iudas in
bello contra bachidem et alchimum ce-
cidit | Jonathas cum duobus filiis suis
[illegible] triphon occidit sy-
mon [illegible] filios eius ptolomeus
[illegible]
prout hec leguntur in libro machabeorum | Sed
[illegible] iudas [illegible] romanis
[illegible] victor [illegible] principes
fedus pepigit [illegible]
| [illegible] fedus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] victorie est in deo [illegible]
[illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible]
[illegible] ad vitam | quod [illegible]
[illegible]
[illegible] capite [illegible]
[illegible] | Unde exemplum
quod [illegible] et septem fratres [illegible]
crudelissima pro diuina lege [illegible]
[illegible] deus aliquando [illegible]
[illegible] audit ij

machabeorum vij et viij [illegible] ut [illegible]
[illegible] | [illegible] et si ad hec [illegible]
[illegible] iusta fuit [illegible]
[illegible] | [illegible] deum
[illegible] qui [illegible] liber-
tate [illegible] omnibus
[illegible] qualiter [illegible]
[illegible] et [illegible] in celo [illegible]
[illegible] | [illegible] mortem [illegible]
et sanguinem [illegible] qui per malos [illegible]
[illegible] iustus [illegible]
[illegible] | reddet tamen deus [illegible]
[illegible] | reddet et malis penas male
[illegible] supplicia siue [illegible]
| Unde exemplum quod [illegible]
[illegible] in egypto [illegible] herodes
voluit [illegible] et permisit [illegible] in
[illegible] occidi [illegible] ij | Sed prius [illegible]
quod [illegible] infantibus [illegible]
[illegible] bonum in [illegible]
si [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] occidi permisit | Unde
exemplum [illegible] quod fecisti virtutes [illegible]
[illegible] et bethsayda [illegible]
[illegible] | et [illegible] et [illegible]
[illegible] ubi si [illegible]
[illegible] ego sed [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | quibus igitur [illegible]
[illegible] | Unde exemplum quod [illegible]
[illegible] ab herode [illegible]
adulterio [illegible]
[illegible] aliqua pena [illegible]
herodiade legitur tunc [illegible] |
[illegible] et [illegible] | [illegible]
[illegible] malo [illegible]
[illegible] | quia tamen [illegible]
et [illegible] venerat [illegible]
[illegible] ipse [illegible]
et [illegible] sibi herodias
[illegible] | [illegible] malo [illegible]
[illegible] ad [illegible] |
[illegible] supplicium et [illegible] |
exemplum quod petrus apostolus [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] diuina [illegible]
et [illegible] | [illegible] quia [illegible]
[illegible] diuina [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] qui voluit [illegible]

usque septies sed usque septuagesies
septies erga peccatores et ut datur intelligi
quod si quis cedit non debet de divina misericordia
que infinita est desperare et sic intelligendum
et si unius aliquis cadit sumpta
occasione casus magis est ubi unde
magis plangat et amplius ad amandum
deum inardescat. Quintum est hoc quod Judas
apostolus dispensationem divinam in penam tradi-
tionis recedit non sinixerat sine utrisque
dubius aliquis presumptuosa securitas quod
nullus certam quasi sit vel actu que
fiat aut donis dei vel statu que stare
se credit debet altum sapere sed timere
ut plus sapere quam oportet. Sextum
est quod apostoli duodecim fideles ipsi fuerunt
incarcerati et cum diligencia custoditi
Act. VI aut quod petrus solus duplici catena
et caput sibi abscindere captus capta
et inclusus ab tempore. Act. XII preca
oratione per angelum miraculose eductus. Videtur
cum poterat quod deus tam nobiles fidei
non debuit talia permisisse sed mirum
per divinam providenciam debet fuit fide-
les mirabiliter consolari et adiuvari
fidem confirmari. Septimum est quod stephanus
plenus spiritu sancto qui potuit qui si am-
plius processisset multos sanctos predicando
fecisse perimpsit deus ab impiis iudeis
in ipso fidei primordio lapidari. Sed
tamen sapientia providente clementia
multa bona inde provenerunt nam ipse
modico ponitur ponitur gloriose coronatus
et multa habundancia honoravit cum eo
cum punctis non accepissent paulo et
omnibus persecutis suis mire parcit et
caritatis claruit documento. Octavum est hoc
quod lapidato stephano facta est tam gravis
persecutio in ecclesia que erat ierosolimis
quod omnes dispersi sunt in regiones iudee
et samarie preter apostolos ita quod videbatur
tota religio defecisse. Sed mirum
providente deo dispersi discipuli evan-
gelizantes verbum hominibus regnum dei ita
quod sic ipso ecclesia amplius fuit dilatata
et eo quo defecisse videbatur incrementa
suscepit. Nonum est hoc quod facta fuit dis-
sensio inter paulum et barnabam pro
iohanne marco quem paulus volebat

secum eo quod discessisset ab eis barnabas
autem volebat cum secum assumere ita quod
ab invicem discesserunt quibus sequi scan-
dalum grandabo videbatur. Sed mirum
disponente deo secutum est inde maior
profectus quia pluribus predicatio est dilata.
Nec moveat quempiam talis dissensio
zelo cum bono quamvis diversi sint duos
sic nostra bonos sibi invicem indicis apparent
vel contrarie adversari. Sic epiphanius bo-
nus quamvis presbiter intendens iohanni chryso-
stomi iniurie pro epiphanio cum videba-
tur turbati sunt contra sic angeli gabri-
el princeps persarum sedem aliquos leonum
etiam angelus restitit quia gabriel
intendebat liberationem gentis iudaice
princeps illius persas per iudeos captivatos
intendebat illuminationem gentilis esse
solus cum zelo quod bonus sed diversi. Decimum
est quod doctorem egregium paulum deus
in carcerari et multas impedimentis affici
permisit ita quod absque tunc apprehende-
bant quam eorum agnostos fidei cogere-
bat videbatur enim multis videri quod hic
magnus marturus erat et quod deus
solus parte sua id permittere non debebat
sed tamen divina providencia permittente in
pedimentis apud multas utilitatem efficit
nam inde multi pauli opus sed
fama ac maxima perfectio nostra ad nos
exempla et melius decrevit papa quia
sine fuisset per viam predicationem in iure pontifi-
cis permisit et roma nec sunt tam
certe predicando quantum epistolas licet unctas
tamen intendendum si in una provincia vel tunc
fuisset ab omnibus honoratum et liberi
fuisset a carceribus et dampnis
quoniam non fuisset occupatus ad dimittendum
illis terminandi sicut tunc gentibus cum
studio fecit. Et sic intelligendum quod inquisita
angelum feminam quod vigilat per quod prequebatur
cum inde vel gentilis fugies deum te
i cunctis verbum dei predicabat quantum et
illos puerorum epistolas stipendiabat et tunc ei
inde respondebat ad gentes et convertebat
nam ut legitur Act. XXIII dixit paulus
quia verum dei hypostasi et indignos nos
feceris vite eterne ecce quomodo adgentes
et Act. XXVIII dixit plures vere super ipsi
vivi tunc ergo post ad gentes vadam
tamen quod in fine felice et festo in di-
res sunt cupidus et iniquis per pluris

e testem appellac(ionis) / pera vana venit quia
sua doc(trina) salutaris doctrina splendent illustrent
et tamen sua pressione soliti decipiunt
Sed dicet aliquis cur sententiis dei iudicii
tu spaciis scripture et que sententie manifestat
opprimere ag[illegible] / Cui dico scio quod incompre-
hensibilia sunt iudicia dei et investiga-
biles vie eius Scio quod comprehendere nequeo
nec laboro ut comprehendam sed ut iudicia
dei tremenda et inestimabilia modo in
passibili mentibus humanis intimem / Semper
semper deum timeat nec ab animo ipsius
umquam recesserunt / Unus ergo qui vigilat
rectum et ambulat prius tenebris
dei iudicia perpendat / et ad lucem veram
que deus est aspirat maneat se re-
moveat ob stacula quibus impeditum
ne videat que si remota fuerint sol
infulgebit ~~nec~~ iustitie pura scilicet et
illuminabit animam respicientem et gratiam in-
quam si pervenerint ad gloriam et maie-
statem domini refulgentem videndam feliciter
perducet ~~Ad quam nos perducat ...~~

Sermo primus de [illegible]

Prepara animam tuam ad temptatio-
nem Ecclesiastici secundo capitulo Sanctus
super predicto verbo dicens quod militia
vita hominis super terram temptatio ullus est
per / per inquit vita mea imperfectione
hac nisi per se sine pena / sine temp-
tatione quid perfecti in temptationem
nisi sit nec sibi quisquid innotescit
nisi temptatus nec potest coronari nisi vicit
/ nec potest vincere nisi certamine nec potest
certare nisi inimicos et temptationes ha-
buerit / Et ideo monet Sapiens fili
accedens ad servitutem dei sta animam
tuam ad temptationem et sta in iustitia et
timore / Qui cum uis voluntate tuam
utilitate tua agnoscere si defectus
notare / si vincere et per victoriam triump-
phalem coronam recipere hoc est cum
mundo carne et dyabolo certamine bellare
[illegible] ut dum temptatus fueris
[illegible] / quia admodum temptatum
ait Augustinus in [illegible] sic vinceris / Duplicem
gratiam modo perducat non militer(?) vel
blandiendo eum ut decipiat / terrendo ut

frangat / ubi breve verbum magnum
includit doctrinam nam est cum hostis temptat
blandiendo qui aut mundi sibi blandi-
mentis ostendendo delectationes mundi
offerendo longam vitam promittit dim-
ittat penitentiam / importunitate malorum
allegando / vicia que sunt veniales in quo
mala dicit[?] bonum amicitias aut ter-
roribus ipsum frangere machinatur / ut
metu ductus amissionis vite vel temporis
aut captivitatis filiorum vel libertatis aut
seu penitentie aliorum bonorum aut timens
metorum angustia retrocedit / temptans
aut mundane temptationes tangit Gregorius
libro quarto de [illegible] ait per ingenues(?) paradisi
inquit est loci amenitas ut civitates
et oppida que nunc sunt [illegible] loci am-
pliate capiunt sed dominationem mundi
Septima nunc est locus divitiarum / ubi cum
divitie ubi pecunia / Tertia templi est pro
ornatus ut est equorum cum pigmentis
et vestimentorum exquisite varietates
Quarta militum species quarum voce blandi-
entibus et faciem decoris hec ille Ex
quibus patet quod plures mundi falsitas in
[illegible] quas molitis [illegible] similitudine
stimulat / divitiarum affluentia / voluptas
preciosorum ornata scilicet viri militum
aliqui intimis regni et principum
modernis stantibus ipsorum dispositio
pendi mundi / quorum modum nunc captivet
/ ut ibi decor supplicis ibi exquisitus
ornatus ibi equorum pompa vanitatis
vanitatum et omnis vanitas / Temptatio
nis carnis que nostro communis est fidelibus
semper sunt sed tamen unius status
altissimi et excellentissimi impugnet
quis dubitet cum vas electionis paulus
apostolus per indubitate / carnis flagella
et multas penalitates ut sunt de
pede eius regebat cum ipsum angelus
Sathane stimulus carnis ne preferret lis
dum rogavit ut abeo discederet nisi
deum vigilanti animo ad te ambe dic(?)
quia sunt duo impugnate / Sufficit tibi
possibile gratia mea / Diabolus etiam tem-
ptat et quod illa pestis efficacior
ad nocendum quam familiaris inimicus
/ difficile quippe est ut non obumbret vel
seducat / que nostro familiaris est nec
sed unum cum ipsa constituit quia hominis
bona voli et quando carnem subpositio

Idcirco intelligant amatores et amatrices
qui corporalibus blandiciis uti se licite
putant quod incumbentes [illegible] gaudii
carnali tempus licet vel saltem aliquid utrorumque
modicum perdunt eciam si nullam prae-
parationis habuerint voluntatem. Primo
quod deum temptant tamen aliud non temp-
tabis dominum deum tuum. quod sic audien-
tium, cum omnis etas et cogitacio prona
sunt ad malum, facile temptacio licet
[illegible] sit familiaritatis inducta per cor-
pore voluntate nec mirum nam et
david dum ambularet in palacio regio
vidit bersabee compositam se lavantem
vidit concupivit intellexit et cetera
adulterium perpetravit et homicidium commisit.
Secundo quod et si nil talis temptacionis
ipse senciret dat tamen alteri occasionem
temptacionis et peccati et sic deo alteri
facit scandalum incidit [illegible] nec pro-
fuit quod ipse non habuit qui enim occa-
sionem dampni dat dampnum dedisse
videtur. Non ergo pretendant homines com-
parationes mysticis quod nil eis amatoria
[illegible] de more antiqui hostis
versucia [illegible] duos [illegible] [illegible] licet
feminas [illegible] indesse suflat
[illegible] eos [illegible] nec [illegible]
[illegible] eciam per annos et dies plures
perficit quod intendit quid enim ipse
[illegible] aliud velit in aliis [illegible]
[illegible] nisi ut animas perdat et mac-
tet. [illegible] propter [illegible] periculum licet enim
[illegible] vel utrumque [illegible] [illegible] vel
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
familiaritate scandalizat qui [illegible]
exemplo corrupti aut [illegible] aut
[illegible] aut [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] sed statum [illegible]
vel ordinem aut officium [illegible]
[illegible] et [illegible] similes aut officii
seu status [illegible] et [illegible] et
[illegible] despiciunt. Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] agendi [illegible]
[illegible] [illegible] illi similia [illegible]
[illegible] licere faciunt et se in [illegible]
arbitrantur. Hec temptacio non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tit varietates temptacionum et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non desinit
antiquus hostis laqueos temptacionis
ubique pretendere ut quomodo fidem cre-
dencium valeat corrumpere. Nunc enim [illegible]
[illegible] [illegible] ingerit. Nunc virus
invidie infundit. Nunc [illegible] [illegible]
[illegible]. Nunc quem [illegible] [illegible]
quem gaudio fallat. Nunc metu [illegible]
que ad [illegible] seducat. Cuius [illegible]
mores, cuius ventilat [illegible] cuius
[illegible] affectus et ibi querit [illegible]
[illegible] ubicumque videt diligencius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de se [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] mores [illegible]
[illegible] [illegible] affectuum intus [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] ut fallat
[illegible] [illegible]. Fili [illegible] ipsa
[illegible] [illegible] ad temptacionem. Et si forsan
talis [illegible] temptacio ut tibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] delectatur [illegible]
[illegible] [illegible] delectacionibus [illegible]
[illegible] ne frangaris. Tunc enim fides
si vera est et spes ac [illegible] [illegible]
[illegible]. Non mirum eciam quod [illegible]
gustu dulcedinis dulcia sunt [illegible]
que de deo [illegible]. Sed [illegible] dul-
cedine magis fides est [illegible] [illegible]
[illegible] difficultas [illegible]. Et hinc est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut fides magis [illegible] [illegible] quam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Spes eciam [illegible]
[illegible] nam [illegible] deus [illegible] [illegible]
dum flagellat non est [illegible] sed [illegible]
et magnum. Unde abraham laudatur
qui contra spem in spem credidit et non
[illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod per [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] temptacione [illegible] flagellatum nam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] deo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et ingratus. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] temptacionibus [illegible]. [illegible] [illegible]
quod tanto [illegible] [illegible] placet deus et in
tantum deum [illegible] diligere qui punit
nos vel flagellat [illegible] [illegible] nos [illegible]
[illegible]. [illegible] enim nos ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] nos [illegible]

videndo sileat et gaudio cor meum p-
fundat Si aut occurrerit tibi quevis temp-
tacio que te velit movere prosperacio-
nem deo subtrahat formam vel simili-
tudinem tam dulce et in misericordia dei
tribulatis quam anxie petenti et tam
importune pulsanti non succurrit, si eum
diligeret subvenire tamdiu non diffi-
nisset ipse quippe dixit omnis qui
querit invenit, ego quero non invenio
clamo nec exaudior, et impletur in me
illud Job xxx clamo ad te et non ex-
audis sto ante te et non respicis me
mutatus es michi in crudelem et in du-
ricia manus tue adversaris michi et i-
llud Abacuk primo usque quo clamabo domine et
non exaudies me, vel aliter consimilia
non credendo talem temptacionem quamdiu vales non
superne temptacionem tolleravero et similiter expectabo
pacienter misericordiam et miserator dominus manna
donec largitur aspiciens tue cordis tri-
bulacionem et de mellita rore celesti et
pinguedine dulcedinis sue det suavitatem sum
[illegible] devocionis sancte perdurabit animo
[illegible] affectus. Ceterum si contingat tu
temptacionis [illegible] in fide katholica vel
desperacio de dei misericordia aut spiritus
blasphemie aut eveniat temptacio
[illegible] interficiendi [illegible] et se precipitandi
et quedam perplexitas querulose tamen
medicinale consilium non admittentis
tamen premissa adhuc remedia te gubernare
[illegible] temptacionis [illegible] temptaciones
[illegible] quia magis tibi placent
[illegible] quam tibi [illegible]
[illegible] ad [illegible] pa-
[illegible] tollerare si [illegible] deus
aufferat visibiliter aut sensibiliter te
temptaret aut tribulacionem [illegible]
ut animas [illegible] non [illegible] revo-
[illegible] quia [illegible] magis
[illegible] sed ad alia trac-
tanda te [illegible] et sic abstracta ab
[illegible] tue passionis vel [illegible]
[illegible] ut omnibus [illegible] et
[illegible] domine [illegible]
implorans [illegible] de divina [illegible]
que est infinita diffidens, cum igitur vita
[illegible] sit temptacionibus plena, fili mi
sic [illegible] ipsa ad temptacionem [illegible]
temptacionis [illegible] ad
[illegible] molestiis [illegible]

Sapiencia ubi invenitur et quis locus
est intelligencie Job xxviii
Fratres dilectissimi [illegible] in
[illegible] possimus sapienciam inter homines
[illegible] invenire aut apud
[illegible] mundi [illegible]
[illegible] seu apud homines [illegible]
[illegible] et lucra [illegible] medita-
cione et [illegible] sollicitudine querentes
non utique quia testante Job ubi terra
non invenitur inter [illegible]
abyssus dicit non est in me, et mare
[illegible] non est mecum, et sic nec vo-
luptuosi [illegible] in cibis et potibus
querunt, nec [illegible] qui [illegible]
designant, eo quod sine luce [illegible]
nam licet [illegible] diversis [illegible]
occupant, quamvis semper [illegible] videan-
tur [illegible] ad [illegible] preve-
niunt tamen [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] nec [illegible]
[illegible] qui per mare designantur
dediti et [illegible] sapienciam
verum [illegible] ita quod [illegible]
[illegible] non [illegible] voluptuosi
qui [illegible] homo [illegible]
qui nimio cibis [illegible] magis
ventrem pascunt tanto amplius
[illegible] abtundunt, nam [illegible]
[illegible] grosso ventre [illegible]
[illegible] posse et ideo ad [illegible]
[illegible] intelligencia [illegible]
[illegible] et ebrietas, [illegible]
[illegible] et in [illegible]
ut ait [illegible] in [illegible]
[illegible] in
corpore [illegible] Similiter de [illegible]
non est mirum quod ad veram sapienciam non
pertingunt, ait enim [illegible]
[illegible] invenitur
[illegible] quam
[illegible] et [illegible]
[illegible] sic [illegible]
Sunt qui [illegible] et [illegible]
quid sit deus, et quanta sit maiestas
semper [illegible] nec [illegible]
sit [illegible] corp

insolem quam nos vocamus ambitiose
conquirant. Unde et tanta superbia ge-
runt ut in ipso celo de quo sepe dispu-
tant sibi sedem videntur, et hinc est quod
clamat ait Richardus de sancto Victore,
O quam vitalitatem inquirunt non in veritate
sed in vanitate, et questionum certamina
non ad veritatem sed ad vanitatem, et
quod nimium est, verbis vite lucra mortis
negociantur. Ex quibus patet quod qui curiose
et superbe scientias querunt, et si videntur
alta sepe sapiam verum non sunt,
deus enim superbis resistit, humilibus autem
dat gratiam sine qua sapientia dei haberi non
potest. De illis vero qui secularibus ne-
gocijs sunt dediti et curis secularibus ver-
sacijs sunt intenti, quod sapientiam
habendam semper intenti, quod sapientiam
invenire ad possidendum non valent, sic
et animus eius qui de terra est de terra loqui-
tur, de terra cogitat, de terra diligit, de terra
disponit, terrenos actus habet, et qui terram
desiderat et eam suam spem intra
ponit, que in celo dei non invenit
semper de presentibus semper de novis la-
boribus cogitat et ad celestia
sicut divina non suspirat, et si eorum
aliquando memoria incidit, non iam vel ipsas
sed passiones suas fantasias videt,
ita talis non deum contemplatur sed auro
intentus quippe sue cupiditatis astric-
tus semper aurum, semper argentum sed eciam
videre, semper redditus computat, gravius
intuetur aurum quam solem, tamen
modo cogitacio mentis figitur in auro
vel argento congregando, thesauris indita-
dis filiis aut nepotibus, in dispensan-
dis structuris, in acquirendo castro
vel erigendis altis et magnificis edi-
ficijs, sed eciam ipsa cum eis et super-
fluas aurum querit, et ideo quia plus
diligit pecuniam quam sapientiam cognoscit
quod tandem et pecuniam simul et eciam
sapientiam suam amittat, verum tu
nec voluptuosus nec cupidus nec vanus
aliqui ad sapientiam dei possiden-
dam pervenire, similiter sapere
quam iter ad veram sapientiam sumant
ascendamus. Superius itaque volens sapiam

et invenire et inventa possidere discretus
sciat et diligenter contueri sic consideret quid
liceat, quid non liceat, quid deceat quid
non, quid expediat et quid non, erga deum,
proximum, in omni actu, in omni loco, in omni
tempore. Quanto ad actum discernat qualiter
sacra misteria implere oporteat, in
hijs que respiciunt deum et qualiter sua
officia peragat in hijs que ad usum cor-
poris spectant. Si cum agitur de divinis
sit timoratus, devotus, sollicitus, ...
... hilaris, non presumptuosus, ...
dissolutus, non negligens non coactus.
Si vero agitur de hijs que usum sui corporis
respiciunt discernat qualiter sedet, qualiter
respiciat, quomodo comedat, quis ieiunat, quis
stat, qualiter ... qualis deo vacet. Si autem
est deum agit, qualis ...
agitur de hijs que proximum respiciunt, sit
patiens ut sustineat, sit ... ut ...
... sit modestus ne per impacienciam ...
cum proximum ... studeat ...
tate suam in omnibus frangere et aliorum
voluntatibus quanto secundum deum potest
condescendere et se inclinare. Discrecionem
sacra de actu discernat de loco, non solum
enim quid agit sed in quo loco vel quid
agere debeat notandum est ut peragat. Alius
quippe modus tenendus est in loco ubi deus
adoratur. Alius in eo ubi corpus reficitur.
Alius intus, alius foris, alius in secreto,
alius in publico, et quidam in nullo loco
...
debeat deserere, diligencius et magis
...
...
tanc imitatus ... deinde discre-
temporis tenere, aliter cum quis debet se
...
... et quiete, dies laboris ...
et operis. Unde in nocte dum homines
corpus fessa sompno reficere aut omnibus
sine meditacionibus ...
... ut exempla bona
vicissim ... et ...
... et si tunc ... alicuius
... inprudentis ... et
...
tali ...
... discernat ...

festis et ferialibus/ in festis eciam et precipue
summis oportet devocius ad cetera suffragia
et altaris venire et divinis misteriis de-
vocius interesse ac in ordine divinis
precurrere/ incessu et situ modestiam de-
vocionem erga divinum cultum demonstrare
nichil inordinatum agere linguam a vani-
loquiis cohibere/ pedes ab incessu stringere
oculos comprimere/ aurem inclinare/ mentem
erigere et animi motum corporis gestu et cetero
divino ministerio manifestare/ Sed quam pauci
sunt qui festinantes sic faciant/ ymmo
sumpta occasione festinantes quibusdam
occasionibus multa reprehensibilia co-
mittere non metuunt/ et hijs quod precipuum
est in remedium legitur innoxium indulgent
non solum in quibus licet operari nec
occasiones queruntur sed vincuntur in eo
quod sibi fuit [illegible] ut cum est officij
opus dictat/ sicut cum iudicialis festis
debet esse requies plena spiritus/ ita in
diebus istis maius et semper operandum
/ districtis actu loco et tempore/ in personis
discernat quantum pertinet ad dilectionem
proximi/ quantum ad reverenciam
propter officium dignitatem aut statum [illegible]-
res quippe semper debent magis diligere
superiores honorare et preter illos amorem
ipsos honorem impendere/ superioribus igitur obe-
dienciam timorem et reverenciam [illegible]
exhibere/ cum equalibus pacem et concordiam
custodire/ inferiores se ob [illegible]
diam custodire [illegible] preveniens in [illegible]
[illegible] et [illegible] preveniens in [illegible]
et ubi superioribus loco [illegible] [illegible]-
ribus semper [illegible] et auxilium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
iniqua [illegible] [illegible] sine [illegible]
ex [illegible] sine superbia [illegible] sine
crudelitate castigare cum pietate [illegible]
veneracionem non [illegible] societate [illegible]
equalitate [illegible] postmus [illegible]
[illegible] sua [illegible] ut
[illegible] [illegible] defecit vel profecit
[illegible] attendat quid agat quid
agere debeat si id quod faciendum est facit
/ si bene quod agit quanta [illegible] de-
[illegible] implet si alios bene ut se
diligit si sua ut alienus mala [illegible]
[illegible] [illegible] dies [illegible] [illegible]

et sinus oculus faciat/ videre quod
singula diei consideret quomodo se habuit per
noctem si lubricis cogitacionibus
sordidatus si dormiendo deceptus si ex
preteritis operibus vel ex apparicionibus
libidine motus/ aut quod absit ipsis
ad consensum ante vel post sompnum
sine vigilia pervenerit/ Si minus
pudice iacuerit angelo et maxime in
presencia tanti altissimi spectatoris
generalis vel inceptis nullius quasi
sub inhonestabilis delectacionis si iam
adhuc vivens ad illam pervenerit co-
gitando turpia et lubrica conceptus
/ si cogitaciones in [illegible] se fuisse
vivit quod nec eas expellere curavit ut
eis expresse consensit si restitit et
sustinuit succubuit si sine aliqua
pugna ultro temptacioni consensit
carnis qualiter contractando carnem
suam se habuit/ Si membra corporis sui
minus honeste composuerit/ si sine
memoria dei se in lectum ad quietem
se posuerit si quos scandalizaverit
si plus quam esset expediens dormivit
si nocturna officia [illegible] [illegible] pigricia suis
neglexerit vel forsan nocte intenti
in die/ si dormientibus alijs ipse vagatus
fuerit/ Vespere vero quando cubatum
vadit consideret quid egit per diem
quid in domo quid in refectorio quid
in templo quid in foro quid in campo
in capitulo qualiter erga superiores
equales aut minores se habuit/ Si
in negocijs quos incepit qualiter
impositis et iniunctis si quid dixit
quod ipsum dixisse penituit vel peniteat
dei Si fuit occasio scandali vel rui-
ne si se iactaverit si se ultra ceteris
laudavit si quod dixit fecit vel audivit
unde laudari voluit si quem fedavit
si quem exempli forma sua vidit si
defecit alicui vel detrahentes delec-
tabiliter audivit seu dedit occasionem
detraccionis quod iacent lingua vel
placencia si quem scandalizavit si per [illegible]

aut astucia eciam venit / si decepit vel
deposuit aut importune abduxit
si fama maiorum suorum cum esset
in eo ore polluto nocendo maculat
si iniurie se fecit vel temerarie op
posuit et maiore se impugnando se
fecerunt / Si minorem contempsit / si
superiori insultauit propter non obedit
si nomine dei aut aliorum se in vanum
assumpsit / si verba salutis ad malum
consilium retorsit / si rem alterius con
cupiuit / si oculo vel manu aut si
gno aliquo que ad concupiscenciam sunt
facere traxit si in ardore alterius
licet solum non compleuit delectum
an manum ad illicita porrexerit
et qualiter / si nocte aut cautum / si e
amicis aut carnis inflammauerit
vel flamme candebat / si deo fuit
vel filio suis vel mundo / si de Christo vel
amasio / si verba salutis aut amoris
carnalis fundebat / que et quanta
aliorum multiplicauit / quam diligens
amatorum aliorum inuentor / que
temeraria inuenta et pungia / et
et qualia que ut nominat digna sunt
commissa sunt peccata et in aliis que
longius est distincte per singula / dis
currit personas / per loca / per tempora
per circumstancias / per complicem cogitaciones
cum omnibus et opera quibus lapsus sit
vel clipus / et recollectis omnibus se
fieri ut scelus mandere suos defectus
et memoria tradens in sua humilitate
et dicit contra iusticie dei humiliter ad
quiescendum se deo penitet / hanc exigit
breuis formula nequia si quis
obcecatum fuit / confide in domino quod
sapienciam dei et locum intelligencie in
veniet et tandem tempus ad videndum
in eterno sapienciam perueniet illud quia nos
perducat qui dat suis amatoribus
sapienciam verbum deus pecula

candor est lucis eterne et speculum
sine macula / Consurgite dilectis-
simi vocate potum congregate
tecum ad videndum per fidem ingens
speculum quam sapiencia dei que candor est
lucis eterne et speculum sine macula
de celis descendit humanitate assu-
mpsit / ac corpus tractu de sanguine
suis amatoribus dedit in cibum
et sanguinem in potum / quis cum que si
audiunt talia quod panem angelorum pa-
nem se supersubstancialem manducaret
homo / Quis legisse commemorat
quod ille qui tribibus moysi asspuit
inquines non indebit in ethomis et
murer indebit aut postelora mea
/ facta sum assimilet / et nedum cum
publicanis et peccatoribus manducaret
sed seipsum ad manducandum iustificat
in proximam sua exhibet / et sic se
communem hominibus facit quod nedum a
suis sed eciam a paganis et fidi et fimi
sustinet / hic mali morte et bonum
vitam recipiant / Quibus ad vitam
sufficiat de eo quod apud eum sit
eternaliter inhesibili quamque
gentis vaste vnigene loquuntur
familiaris tuo homine et ipsum in sua
dignare corpore suo et sanguine mei
tandem vite perhonne / Quibus nunquam
tamen audiunt simile vel equale
quod celorum eternus tunc tuis sue maie-
statis fulgore ad illam siccat vite
secum clauses eterne ordinati nos
in fluentum sapiencie dei plaga defecerunt
tactu re fabricandentibus panis caelo
celet / vbi veritas venit manifestatio
oculi ibi nunquam viderit albedinem
gustus sentit panis sapore / olo-
factus odorem / tactus subtilitatem
tantum auditus per fidem cordi inde
ert verbum sapienciam que candore
lucis eterne et speculum sine macula

Dicit igitur quod iste est panis qui de celo
descendit non sicut manducaverunt
patres vestri manna in deserto et mortui sunt,
sed qui manducat hunc panem vivet
in eternum eo quod est vita vitalis delec-
tabilis et iocunda vita qua vivit
animus saciativa cuius suavitas egrotos
reficit debiles confortat pusilla-
nimes veros milites facit infirmos
amplius instruit purgatos magis
purgat et illuminat et perficit et infla-
mat affectum acuit intellectum memo-
riam dilatat fidem ad auget spem
in altum erigit caritatem incendit vi-
num cum deo facit et fomitem extinguit
Hic est panis in quo sunt innovata signa
et mirabilia commutata in quo omne
delectamentum et omnis saporis summa su-
avitas continetur ipsum credentes acce-
dite et illuminabimini et facies vestre non
confundentur. Siquidem si quis parvulus
est in tam etate quam innocencia ve-
niat et comedat de hoc pane quo
crescat in virum ut relinquens semi-
tas infancie perfectus ambulet fortiter
Si quis est debilis edat de hoc pane
et erit fortis robustus si quis in senectute
sumat hunc panem et sanabitur quacumque
detentus sit infirmitate Si quis me-
stus est si ad hunc panem adire voluerit
canticum laudis et confessionis vitam im-
mutabilem apprehendet Si quis est ste-
rilis hunc panem angelorum non omit-
tat semper cum inveniet quo pascatur
neminem quippe sine hoc pane vivere
potest etiam ad iusticiam. Unde dicitur
primus iste panis angelicus sicut sine
cibo corporali corpus non potest diu corpus
meum subsistere sic nec anima mea vivere
sine te qui es cibus in quo omnis
[illegible] sapere et quod desit ab pro-
[illegible] cum est [illegible] sumit
quod unquam ad aliud se dirigit [illegible]
[illegible] beatitudo est [illegible] impetrata
infirmitate tua sed etiam et in [illegible]

qualis est homini possibile in hac vita de-
lectatio est et vita et ideo iuxte sola
delectatur anima mea tibi soli cupit ad-
herere meus meus quoniam qui elongant se
a te peribunt eo quod nisi manducaverint
panem filii hominis vitam non habebunt
Tu ergo domine ne longe facias miseraciones
tuas a me laborem clamans ut in
aspiciendo non derelinques sed in te con-
fidentes et spem suam in te meum in-
tus ut verisimiliter cognoscere valeat
an placeat tibi vel displiceat vita
mea vel saltem quia id quod altissimum
est et secretius remansit humane sapien-
tie sciam non tamen dicere non ea sol-
licitudine facere semper quod sit acceptum
coram te omni tempore Da michi gratia sapientiam
qui es sapientia patris alioquin tempus
meum quia filius es hominis pro me
vilissimo homine apud patrem pre-
venias qui dat omnibus affluenter et
non improperat unde [illegible] michi
et impetrator michi clemens domine
[illegible] aut tu possidere animam meam
ut non sibi sed tibi vivat velit et
intendat aut tu prius da michi
patrem rogando seu precando ut me-
reat meum et michi credo enim
quod sine te sine patre sine spiritu
sancto habuero deum meum patrem filium
et spiritum sanctum unum deum feliciter possi-
debo [illegible] est itaque peticio mea ista
instancia cottidiana ut comedam
te [illegible] meum [illegible] sumpto eo quod de-
cepisti de meo in tempore de tuo eterni-
tatem remota omni propter nocionalia
que est patris est quippe [illegible] eius
corpore substancie et non et ideo in
tres divisio in virtute sive divinitas in
fortitudine sive decore in virtutum re-
fulgencia in maiestate et gloria
aperte quia verum est eadem prece [illegible]
invisibilibus incontingibilibus et de
vere illuminans totum suum secretus [illegible]
secretius et viam que tu es [illegible]

miserere mei fili david domine amabilis
redemptor ad te suspiro ad te clamo
ut videam lumen propicius esto igitur michi
peccatori confidenter enim clamabo si me
nunc audire non dignaris nec clamare
cessabo donec exaudias nam si publi=
canum et cananeam ad primam vocem exaudisti
et petrum negantem misericorditer respexisti
eorundem clamore clamori et si forsitan
[illegible] clamare quod absit non obtineam quod
intendo saltem patienter quia non audies do-
las iusticie [illegible] imitatio levare
flebo quis scit enim inquit propheta si conver-
tatur et ignoscat deus et relinquat post
se benedictionem et si forsan nec clamando nec
flendo quod absit exaudiar apostolorum auxilium
implorabo et per eos tuam clementiam clamabo
ut saltem ut ita dicam verecundia inclinatus
et te michi placabilem faciat si nec
sic exaudiar vadam ad matrem tuam
donis plenissimis gratie illa enim et
fiducialius me sperare facit quia
mater et copiosius quam plena gratie et
potentius quia mater dei et virgo ~~intacta~~
semper intacta potentissima per deum
miserorum refugium et solamen speciale
et si forte me spernit dominus absque
meritis suffragantibus dicam confidenter
deprecor domina [illegible] super [illegible]
noli peccatorem spernere noli me consola-
tione extinguere memento quesumus quod ideo
dei filius natus est ex virgine ut ferret
salutem peccatoribus quibus quia peccavi et
[illegible] ne amplius valeo peccare
ne [illegible] michi contingat et nec
sic si nec [illegible] non dubito quin causam
miseri miserabilis et confracti suscipias
ad vota miserorum respicies ad tuum
filium tui petitiones accedas et [illegible]
[illegible] ac misericorditer [illegible] cum
[illegible] postulanti que [illegible] sunt [illegible]
[illegible] filius [illegible] negare sed [illegible] dei
[illegible] lucis eterne et speculum sine
macula [illegible] ad celebrandum vel

sumendo eukaristie sacramento ut sumam
[illegible] mee solatium et [illegible]
domini corporis [illegible] ut unus atque
idem modus sumendi venerabile corporis
tui sacramento non utique [illegible]
video quod aliquis ad celebrandum ut [illegible]
[illegible] amor dei ut dilectum
ad se [illegible] [illegible] in sceptris de
lectabiliter amplexetur aliquos [illegible]
[illegible] [illegible] ut eum quasi medicum sa=
lutis et [illegible] ad se advocent pro
[illegible] [illegible] curet alios
[illegible] delectorum [illegible] ut [illegible]
[illegible] placatus [illegible] ab omnibus petis
[illegible] purgent aliquos [illegible]
aliorum [illegible] ut [illegible] qui
[illegible] ab eum [illegible] liberet
et [illegible] aliquos [illegible]
aliorum [illegible] impetrandi pro
eum [illegible] nichil [illegible] negare [illegible]
[illegible] aliquos [illegible] pluribus
[illegible] nichil [illegible] deus dignus
[illegible] qui illis retribuent
quam [illegible] calice salutari accipe
[illegible] aliquos laus et [illegible]
[illegible] non [illegible] quo po=
[illegible] deum et [illegible] pro sua digne lau=
dare quam [illegible] [illegible] deo
[illegible] aliquos [illegible] et [illegible]
[illegible] vincere et [illegible] de
[illegible] nichil esse [illegible] efficacius
[illegible] quam sanguis [illegible]
effusus [illegible] [illegible]
[illegible] deum [illegible] et
intercessorem mediatorem qui nos
[illegible] et semper interpellat
[illegible] istis [illegible] et [illegible]
[illegible] ad se [illegible] candor
lucis eterne et speculum sine macula
[illegible] fuerimus [illegible]
[illegible] deum [illegible]
nobis concedat

[illegible] et [illegible]

54

loquendi etiam modum ordinans non prius sit ma-
gistellum quid sit loquendum, cui, qua, ubi,
et quando discutit et sic sapienter linguam
ut loquatur aperire non nunquam et per-
fectum mavult est discrete tacere dicitur
Ambrosius libro de officiis. Quam plures vidi
peccatum loquendo, pene neminem qui
quam tacendo; ideoque tacere nosse difficilius
est quam loqui; et prodit se loqui plerumque
qui tacere nesciat. Raro est tacere quicquam
cum sibi loqui nichil prosit. Expedit quoque
magis tacere quam loqui, nam nil tacuisse
nocet, nocet aut loquendo. Nullus quippe
recte loquitur nisi silendo quid et qualiter
loqui debeat addiscit. Unde venerabilis
Hugo in suo doctrinali capitulo xxxii: Tempus
loquendi tempus tacendi precedere quia prius
tempore silendi discitur quod nobis tempore loquendi
proferatur. Propterea non ait Salomon tempus lo-
quendi et tempus tacendi sed e contra. Nam
in silendo forma loquendi concipitur quem
tacendo tempore loquendi vocem teneat dici-
te itaque loqui prudentes sed ante omnia
silere sapientes ut loqui utiliter et inte-
presse valeant. Multa quippe nos
erudiunt quod magis in cunctis silere
quam loqui, pro eo quia forsitan ali-
quando venerit loqui et venit postea ad malorum
[illegible] non tangit tunc verba effluere ne
[illegible] placare sermones cum
qui loquitur aut interrumpendum sint subp-
rimamus et obliquando eum qui loquitur
et eos qui audiunt pro offendamus.
Propter quod patet quod non sapientes sed stulti
nec prudentes sed fatui censentur qui multa
tempore aliis loquentibus tacent, sed soli
ut videantur sepe plus ceteris aut soli
[illegible] proponunt, plus strepitum
quam ornatum verborum, plus clamoris
quam suavitatis [illegible] et [illegible]
nimis inordinato motu plerumque cor-
poris dissolutionem indicant mentis.
[illegible] aut collum protendunt quasi [illegible]
et ingentia comprimunt, pede terunt,
oculos parum comprimunt, digitis
vel manibus loquuntur, quos revera

respicit illa Salomonis summa: Homo
apostata vir inutilis graditur ore
perverso, annuit oculis, terit pede, digito
loquitur. Quam [illegible] custodia sua
[illegible] ad suam silentium [illegible]
[illegible] ad [illegible] dictum inordinatum [illegible]
[illegible] et velut cura [illegible]
[illegible] quod sit sed officium melius
in suis actibus [illegible] non valet [illegible]
ministrimur ut plus imitamur [illegible]
quam [illegible] per multiloquium [illegible]
In multiloquio quippe peccatum non
deerit ut ait Salomon. Facile namque
qui verba multiplicat aut plus [illegible]
aut [illegible] verum falsat aut plus
proverbio assumit aut [illegible]
aut [illegible] ubi non oportet et [illegible]
quod oportet verba fundit. Propter quod Ambrosius
libro primo de officiis ad frenandam lingue
[illegible] dedit [illegible], alliga sermonem
tuum ne luxuriet, ne lasciviet et
multiloquio peccata sibi colligat. Sit
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
colligit [illegible] [illegible] [illegible]
sit in ubi [illegible], et statera atque [illegible]
[illegible] ut sit [illegible] [illegible]
[illegible] atque [illegible] [illegible] propter quod
patet quod nonnulli qui loquaces [illegible]
[illegible] verborum [illegible] dies sufficit
ad loquendum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] multiplicare [illegible] verba [illegible]
[illegible] non sapientie sed stultitie [illegible]
indicium quia stultus verba multiplicat
et tacere nescit ad tempus stultus non potest
[illegible] quod Salomon cum aliis loquentibus
tacet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut stultus esse [illegible]
nemo stultus tacere potest [illegible] valet
libro vii de moralibus dicitur. [illegible]
[illegible] ut non saltim [illegible] quod suggerit
ad loquendum [illegible] nam forsitan a-
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut est ubi non est auditus non
effundas sermonem. Ad hoc quippe [illegible]
est [illegible] ne [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] in [illegible], et [illegible]

alti nisi audientibus illud et ideo si non
e attencio inutilis est sermo non gaudet
loqui contingit ubi est qui non attendat
aut verisimile est quod illa sinistra inter=
pretatione ad sensum contrarium vel potestatem
retorqueat quia sicut margaritas proicit
ante porcos ut venientes conculcent
eas. Ideo Augustinus libro de doctrina christiana
se inquit doctor et dictor id agere
debet ut non solum intelligatur verum
eciam libenter et obedienter audiatur. Propter
quod nec ea que ab auditoribus
[illegible] queunt intelligi nec illa que par=
[illegible] contemptui sunt docenda vel dicenda
[illegible] in sermone quod deum loqui non op=
ortet primo et aliquando [illegible] tacere sunt
[illegible] expedit quippe ad tempus tacere
ut contingit loqui Balaam [illegible] alias
[illegible] auditorum magis offenditur
[illegible] qui edificare potuit [illegible] et
[illegible] proferatur. Et hinc est quod aut
[illegible] pro [illegible] quia omne quod sic
[illegible] est benivolo attentum docilem
efficere auditorem. Et subdit: auditorum
benivolentia captabitur si res ab eis
geste fortiter, sapienter, mansuete, magna=
nimiter proferantur. Attentos autem fa=
ciemus si demonstrabimus ea que dicturi
sumus nova esse aut ad deos immortales
aut summa rei publice pertinere. Dociles
auditores faciemus si aperte et breviter
summa cause exponamus. Quia ille quod
[illegible] plerosque sermo loquitur despiciet
quia ipsum insipidum aut sine sale est
inepte profert. Item tercio [illegible] ad=
modum [illegible] domus simoni ne
[illegible] gentilibus videantur qui ad
[illegible] sermones divertere volunt
sed attentos. Item utilius est pauca
sapienter et apte proferre quam multa in=
utilibus [illegible] sed nimirum [illegible]
[illegible] doctores qui aut cum
[illegible] de ingenio suo vel magisterio
sine multitudine quas legerunt scrip=
turas aut scripturam quam rabi volunt
appellari ad questiones [illegible] ubi

agitur de pretio animarum aut de lucro
temporali temptando vel dampno vite
[illegible] deliberare [illegible]
[illegible] et modus [illegible] difficultas
subtilis [illegible] questiones dignitatis et
curiosas non attento quod sunt peccata
tum quia falsificat monetam principis
summi, tum quia tenebras plures po=
nunt quam [illegible] tum quia [illegible] in salute
decipiunt aut ipsos [illegible] attemi=
nant. Iuvenum et alii qui multa
fortiter mansuete et magnifice
sed insipienter quia [illegible] de cetero
[illegible] aut determinant [illegible]
dignitatis, in templi plus inniti=
opinionibus quam auctoritatibus [illegible]
illud sapientissimi Salomonis: ne in=
nitaris prudentie tue. Super quo dicit
[illegible] prudencie sue innititur qui
ea que sibi agenda dictat videri
patrum decretis [illegible] Quidem
alii qui ante audiencium [illegible]
[illegible] aut [illegible] ingenii
apud homines multa [illegible] apud
deum non propter vanitatem suam aut superbiam
[illegible] melius est tacendum ideo
si illi qui putes [illegible] non magna
sunt tales ad quos verba facere de=
beamus expedit cum loqui [illegible]
[illegible] subiectam. Et hinc est quod non=
nulli predicatores non edificant sed de=
struunt, pro eo quod qualitatem audi=
encium attendere non dignantur. Absen=
tibus [illegible] vitam ipsorum
[illegible] per [illegible] sacerdo=
[illegible] et [illegible] erga [illegible] caritas
[illegible] et [illegible] multa mer=
et utilitate gerere predicatoris officium
ubi timor [illegible] est [illegible] medite
[illegible] temperando et [illegible]
pro loquendo amplius [illegible] quam
[illegible] quem et si non [illegible] predicaverit
[illegible] non contingit [illegible] causa
[illegible] dei [illegible] verba
sine [illegible] vel [illegible]
[illegible] auditorum
aut [illegible] exemplo
[illegible] apostolus [illegible]

adhuc licet vobis multa dicere sed non
potestis portare modo / sicut enim medicus
irrationabiliter ageret si medicinam quamvis
sciret nimie prodesse nimio non dubi-
taret obesse infirmo applicaret / ita
minus sapienter agit qui alta vel ad
mirandum simplicibus et rudibus vel
forsan ea que plus ad desperandum quam
sperandum tendunt eloquitur / Propter quod patet
quod aliter doctis et aliter indoctis est
loquendum / aliter turbis / aliter conjunctis
discipulis / aliter credulis aliter incre-
dulis et barbaris / aliter antiquis Christianis
et aliter neophitis quibus dicebat apostolus
lac potum dedi vobis non escam Ecce
quam sit utile tacere usque ad tempus
ideo dilectissimi frenate linguam vestram
vos ponite custodiam / ne forsan quid
quod peniteat vos dixisse discite
pauca et utilia loqui / ita qui mo-
deratur labia sua prudentissimus est
nullus plus audeat quam audiat ad
sine audiat [illegible] qui plus
videt quam audiat stultum se esse
et confusione dignum demonstrat Atten-
dite quod dicat sapiens prius quam
interroges ne vituperes quemquam / et
cum interrogaveris iuste corripe / prius quam
audias ne respondeas verbum / et in me
dio seniorum ne adicias loqui / coram
insipientibus nolite loqui sapientiam
quam inquit apostolus / sapientiam loquimur
inter perfectos et Salomon ait / In auribus
insipientium ne loquaris quia de-
spiciet doctrinam eloquii tui / Silentium
summopere diligite / nam ubi multiloquium
ibi frequens mendacium et ubi men-
dacium ibi peccatum / Considerate qualem
sit dignus animadversione qui detra-
hit fratri quia dignus est pena centum
amplius qui detrahit alieni crimini
divisionem quippe facit [illegible]
cantibus [illegible]
sicud [illegible] malivolencia quod

imitatores bonorum ceteris partibus primum
ita et vos [illegible] et inbecilles in
bonis / quanto enim malo imbutum quis
delectatur tanto magis auctor ipsius
reus efficitur / Nolite filii dilecti [illegible]
ceteris meliora [illegible] isto [illegible]
diffidere in talibus unum membrum [illegible]
aliquando non fecit sic etiam [illegible]
vos / non sit inter vos ambicio [illegible]
sed qui maior est inter vos fiat minister
vester / sic et Christus non venit ministrari
sed ministrare / Fugite malas socie-
tates [illegible] sic mala so-
cietas talis quippe homo efficitur qua-
lium societate fruitur / nunquam enim cum
agno lupus habitat / sic nec castus lu-
xuriosorum [illegible]
qui bonam inbuerit societatem [illegible]
[illegible] et absque dubio
[illegible] habundant et quod dicam [illegible]
homo bonus vel malus ab societate
[illegible] efficitur [illegible] vos [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] in [illegible] nam ignis si apponitur
igni / et calorem non [illegible] / sed
augent / cavete ne vivis pueris so-
ciari malis permittatis / anima enim
pueri est tanquam tabula rasa in
qua nichil est depictum possibile tamen
est depingi et ideo illud quod puer
a pueritia primo capit usque in senectutem
retinet sive bonum sive malum sit
et quando tempus aptum loquendi viderit
sit in loquendo gestus vester modes-
tus et humilis / sermo dimissus et suavis
significatione verax et dulcis / mode-
stus autem erit si nec inordinate / nec
impudice / nec turbulenter loquendo
membra sua quis moveat nec [illegible]
nutibus aut [illegible] aliquam indecentiam [illegible]
[illegible] figurationem / decorem sui sermo-
nis vel altitudine ostendat seu in
[illegible] non dimissus et suavis
erit quando nec strepitum nec inmoderatum

clamat prout auditores aut nimis exile vel
incomposite tractat vel offendat. Suavitas
autem vocis tunc erit verior et dulcior
quando nec nimis emittitur nec nimis
premitur sed dulcet et suaviter sermo
profertur. Oportet preterea ut sermo loquentis
ne amarescat auditoribus dulcedinem
generet. Propter quod patet quod stultus sicut tacere
non novit discrete ita nec loqui com-
petenter. Unde prov. non decent stultum
verba composita et item non est speciosa
in ore stulti parabola. Item patet quod sermo
efficitur ingratus si gestus loquentis
videtur superbus. Eccli 4 [illegible] com-
prime cor tuum. Dulce et non suave non
plenum lucri meretur sed et adampnum
confert plurimum. Grandis enim est con-
dempnatio cum peccanti quid sumens
sine vita non suam atque operam neglige-
ret. Item non expedit superbi et cla-
morose loqui. Scriptum est enim de electo
meo per ysaiam xlii quia erit sapiens propheta
non clamabit neque accipiet personam
neque audietur foris vox eius. Non quod
rixose vel clamorose in loquendo vos
geratis. Lingua enim ut ait sapiens
in injusti committet se rixis et os eius
jurgia provocat. Sed pacem dulce
vincere et velle serene loqui
diciam ut ait [illegible] dulcis verbum
multiplicat amicos et mitigat inimicos.
Si quis preterea demulcens regendum
quod sit silentium irreverenter culpa ut si sciat
fit insolute aut quomodo nec pervia
ducti quo qualiter utile sit silere
et quo tempore loqui oporteat sic certa
lingua custoditur ut in ipsa benedicere
deum semper valeamus. ~~Quod nobis~~
~~prestare dignetur sapientia dei patris amen.~~

Sermo de sapientia dei

Inveniendi prudentis requiescit
sapientia prius domini. Dei sapientia
ut requiescat in cordibus
nostris ... Necesse est ut corda
sit composita vel ordinata et etiam
in eis sit rectitudo voluntatis

sitas affectionis stabilis et maxime
puritas cogitationis. Et quod illa vo-
luntas est recta que vult eo modo
et plene bonum propter bonum. Et ideo si
quis vult bona opera facere plane
quamvis sicut fiunt in parte aut in
aliis non puram intentionem bonam quis
vult sed non propter bonum. Similiter si quis
vult bonum facere non simpliciter propter bonum
sed propter aliud non bonum, ut si quis acti-
bus penitentium insistit vel devotioni
incumbat non simpliciter propter deum sed ut
dignitates seu bona temporalia seu hono-
res attingat et tandem mundi deliciis
perfruatur non est voluntas recta sed ob-
liqua. Illud enim [illegible] quisque magis
vult propter quod aliud vult. In fine namque
quiescit licet pro illud quod est ad finem cupit
at sic non est finis summum deus sed
potius creatura. Si non quis vult bonum
etiam modo propter bonum non tamen plena
voluntate non est ipsius voluntas ad
finem recta, ut si quis vult viam domini
ducere quamdiu nullam inde cogitum ad
aspiratur sustinere sed si adversitas eve-
niat statim vitam mutat et iste tempo-
re eo adversitatis cognoscit quod plenam
ad bonum voluntatem non habuit. Sed et
quicumque bonis operibus plusquam
expediat vel debeat insudare contendit
non recte vult sed erronee. Et hec evene-
runt abundantibus qui non tenent di-
scretionem an esset hoc vel non observandum.
Et hinc est quod non nunquam ieiuniis aut
vigiliis aut orationibus seu castigationibus
indiscretis inventi cedunt se observa-
re placere deo, cum tamen placeant dyabolo, eo
quod aut corpus cum tempore destruunt aut
amentia vel insanitatem incidunt. Et timor
est de talibus per se vadunt ne dampnentur
nisi spiritum de vocatione suorum aut sim-
plicitas magna eos excusaret. Quare
timeat unusquisque cum communiter vel plusquam
expedit ieiuniis aut vigiliis intendentes
ne observationum opera sit inutile et
ingratum. Ait enim sanctus Thomas de
Aquino in tractatu de professione monachorum

parte in celo ymachi qui plurimum
vacat orationi ut frequenter ociosi sunt et
fastidiosi et accidiosi. Unde patet quod deo non est
gratum corporis officium vel obsequium quod
ille perquod patet quod deum offert quibus corporis
simul donis deo hostiam viventem sanctam
deo placentem discretam habeat, ut
nec ad dexteram per nimium laborem nec
ad sinistram per nimium torporem a via
regia declinet. Nam cum caro sit et
mortalis non potest diu sustinere. Corpus nostrum
est vas fictile et corruptibile, et ideo
non potest tamen ea incedendo equaliter tempore
et tanto fervore laboris continuo illa
potest semper fervida voluntate. Actus non
semper bone voluntati ablato est
acceptandus, quoniam propter hoc aliud maius bonum
patitur impedimentum. Apparet ergo caro sic com-
pati ut de ea sit retinendo voluntatis
boni, addit quod sapientia in ea requiescat. Secundo
expedit caro sit disposita ut in ea sit
simplicitas affectionis. Ad quam primo re-
quiritur quod homo sit agilis ad faciendum
quod inchoandum quod sine dubio
bonum vel doctorum seu scripturarum
veritate seu divina inspiratione
admonitione vel illustratione intelligit esse faciendum.
Et ideo non mirum quod sapientia dei eos
illius possidet, quos bonis operibus
insistere tedet, aut qui de die in diem
bonum quod in vita sua dictat sibi
faciendum semper differendo procrastinat
et talis inexcusabilis quod lucrari
poterat tempus videlicet et multo perdit
quamque qui se indecenter fecerit quod
nec deo est multum gratum quod agit nec
conscientie munitum aut consolationem nimis
tarnosimul eo quod inde puniri timet
et quandam in prosperitate laboris ipsius
tedet. Propter quod festinat a labore ab-
solvi et affectus tedio suppeditat aliud
bonum opus inchoare. Sed non affectus
in quo opere bonus semper letificat eos
scientia et accendit affectum ad aliud
bonum faciendum. Unde illud. Secundo qui
edunt me adhuc esurient. Secundo

requiritur ad sanitatem affectionis quod omni
tempore homo dei providerit quod quilibet
hora sit magis expediens sibi facere
et quale illud secundum necessitatem inter
magis apte perficiatur sit cum conve-
niendo et corpus et caro, ut consu-
etum operis nullo labore tritus pereat
sit sicut servus fidelis et prudens
statim implere discat in omnibus
preceptis obedire, quem sine fervore
nec labore nec inopia nec alia dif-
ficultate homines pigritantes ducis
temporalibus conformet. Quibus nec tam
incedens sperat quam alapas vel penas
aliis subterfugere querunt. Sicut enim
debet miles Christi in laboribus suis
pugnare. Tertio requiritur ad sanitatem
affectionis ut sicut ad agendum quod
in vita sua est ad bona bonum sit agilis, ita
ad abstrahendum se a malis sit vero
velox, ut si se senserit inutiliter pul-
sari vel otiosum occupari, velut in ociosis
aut in utilibus locis cogitationibus
vanis et maxime in immundis et
carnalibus desideriis et concupiscentiis
que militant adversus animam, mox
se ab illis abstrahat, nec ulla mora
tante etiam adherens sinat morari
morari ne deum offendat et angelos
suos astantes, ut ita dum contristet
suam conscientiam perdidet et penam et
damnationis esse quod absit mereatur.
Nam si diu illa pertinacia inhereret
deo displicentia offensus desistentes volun-
tates super ea ad luctandum vel polluendum
pollicite abigebat, non minori sensus
vir vel pugil Christi consurgendi erit mala
et quantum valuerit laborare ut
vel mortali labe pollutus molestus
semper commoveat, ut in multis ab
fratribus sic firma bone voluntatis
bene actionis, bene loquutionis,
pure meditationis et pie affectionis
offerre deo possit, pro quo quod semper
bonis operibus et in mundis diligenter
cautius tenetur. Ita vanas etiam

avaricias, gulositas, cupiditates et superbias non sinit mentem pervasore, ne forsitan in ipsius cordis thalamo viciorum istorum et similium simulacra pingit. Sicut theatra secularium et tabule secularibus et ludicris fabulis pingi solent, templa vero sanctorum dei ut decet sanctitudinem hystoriis sacris et iustitie picturis decenter decorari, et ideo non sit talis pictura in aula que est templum dei qualis in thabalma [?] ubi locus ut plurimum dyaboli. Ex qualitate quippe picture cognoscitur qualitas domus et domini inhabitantis. Unde sicut affectus secularis vanitatum storiarum [?] et fabulas [?] aspectas [?], devocionis gratia zelum magnum fervoris intensio ad deum, stupenda suspiria ad mundanda animi opera [?], luctamine [?] temptationibus imprudentibus [?] mansuetudines [?], constanciam, misteriis eloquiis et scripturis delectationes nimias et multa similia pingit in corde suo speciebus [?] in aula cordis [?] et figuralibus figurationibus mentis effluat in figuracione corporis. Ita ut amici [?] inde hominibus [illegible], ac sic affectus literalis [?] laus et imitacio apostolorum [?] [illegible] sic inordinata [?] affectu pingit leones superbiam [?], ursos pro calumpniam [?], canes per invidiam, aves per instabilitatem, porcos per luxuriam, asinos per desidiam, vulpes per excogitatam fraudem [illegible] et [illegible] astuciam, canes qui sunt [illegible] per [illegible] et gulam, et diversa ydola [illegible] que deus [illegible] in pariete templi depicta ostendit et abhominationes appellavit. Has igitur cogitaciones et ydola de templo cordis nostri expellamus, aut si forsan iam de facto picta sunt penitus abstergamus, si dei sapientiam [?] ut [illegible] esse [?] dulcius [?] in cordibus nostris [illegible] cupimus. Tercio [?] debet cor sic disponi ut in eo sit stabilis et mansiva

puritas cogitacionis. Nunquam [?] autem erit [?] stabile nisi sit pacificum et tranquillum. Quare [?] ut in eo sit stabilis puritas et mansiva tranquillitas sollicite caveat homo ut neminem ledat. Unusquisque [?] vitet [?] [illegible] quod sibi vult fieri faciat, et quod non vult ne faciat, nullum in malo aut turpe [?] [illegible] et si quis ipsum iniuste offendat scuto pacis se opponat, certus [?] quod cave [?] offensionem [illegible] non pellet [?] vel officium [?] iudicii impleret. In medio quippe [illegible] multitudinis [illegible] [illegible] et [illegible] malignationem [?] hominum et fraudium fatigamur ac [illegible] similitudine [?] [illegible] periculose [?] [illegible] et [illegible] quam pluribus [?] [illegible] nos [illegible] valemus [illegible] non est dubium esse difficile [illegible] iacula super nos iam [illegible] [illegible] factorum [illegible] [illegible], nunc [illegible] et [illegible] [illegible], iam detractionum et [illegible] [illegible] nostri aut vita diminucionum iacitur, nisi [illegible] [illegible] et [illegible] clipeo pacis. Pace cordis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passionum impetu [illegible] frangimur et per nimiam [illegible] [illegible] [illegible] que deus est [illegible] cordibus nostris [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] est pacis [?], ut [illegible] [illegible] est [illegible] ab illo qui [illegible] quid voluit et [illegible] [illegible] [illegible] se abmittit [?] [illegible] et [illegible] domus [illegible] aut [illegible] et pace cordis [illegible] [illegible] et maiorum [?] martirum [?] exempla et potissime Christi passionis documenta. Nam [illegible] est quod [illegible] non tollat [?] si passio Christi et vita [illegible] ad memoriam reducat [?]. Hinc est quod aut [illegible] [illegible] [illegible] passi debuerunt [?] [illegible] [illegible], facit tamen ad paciam [?] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] que [illegible] facile [illegible] [illegible], filius patrem [?], amicus amicum [illegible] ledit [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

ex mundi prudentia requiescit superbia
quod ut ait beatus Johannes in sua canonica
Omne quod est in mundo aut est concupiscentia
carnis aut superbia vite aut concu-
piscentia oculorum. Alicui ergo sunt amabiles
anime mundane / quia nec est natura me-
lior mundo facta / nec deum non habentium
ma[illegible] / nec in aliquo mundano plus
[illegible] sed in solo deo requiescit. Verumquia
multi pecunias plures mundi querunt pompam
et quia plures sectantur carnis volup-
tatem et lasciviam / et unusquisque superior
aut melior ceteris esse cupit / hinc est
quod sit contentio et altercatio de villis de
possessionibus / et dignitatibus de mensis et
de ceteris temporalibus omni die / [illegible]
[illegible] quippe Loth recessisset ab Abraham
sed quia multa pecora possidebat nec
poterat eos capere terra ut concordes habitarent
facta contencione inter pastores eorum unus
ab altero recessit / certe bona temporalia turbant
pacem cordis licet sit ex superfluitate quia
[illegible] ei qui in corde propter prudentiam requiescit
superbia ipsum fortissime requiescit / [illegible]
[illegible] ad pacem et possessiones stabiles
[illegible] [illegible] [illegible] semper inter
[illegible] se et contra ceteros homines se
[illegible] et dimicat contendens aliis
sit quia pulvis et cinis quam vile
sit quia de in mundo [illegible]
corpus quod secum attulit quid non nisi corpus
quod secum fiet de corpore cum quo tanto
[illegible] quia [illegible] et ta[illegible]
[illegible] quia levis et subito [illegible]
[illegible] quod pulcra in [illegible] videntur / quanta
sique de corpore in hominibus mundanis / non cum
[illegible] quorum [illegible] vita venusta
sed [illegible] aut pecunias / sicut cum
[illegible] [illegible] diligunt
quibus [illegible] ad [illegible] [illegible] am-
plius inveniunt alia ut [illegible] re-
quirunt / sic et illi quamdiu divicias ac-
quirunt et quamdiu [illegible] [illegible]
[illegible] divites [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et sic se gerunt ad eos quasi nunquam
ipsorum notitiam habuisset / hinc est

quod ait poeta / dum [illegible] fulgebat
stabat multis comitabar amicis
dum [illegible] aquilo turbine flante
fugat / et multorum [illegible] [illegible]
[illegible] amittes que et quanta sunt in ani-
[illegible] et peccata que et qualis
simulatio aut duplicitas in domo
que agit quanta desidia et torpor mentis
et corporis / quanta neglexit utilia
vel obmisit / quanta tarditas mentis
[illegible] vel [illegible] / quanta labilitas
memorie / quam subita mobilitas
ad mala que et qualis inordinata
affectionum que mala in [illegible] sunt
amatis / [illegible] in defectibus [illegible]
aut si [illegible] [illegible] est
[illegible] sed adeo quod non [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] et multa
alia dicunt [illegible] [illegible]
et in cogitando que secta sunt
[illegible] et stabile [illegible]
et tranquillum / nunc ergo in [illegible] dilecti
[illegible] quod sanitas cordis in tribus
consistit / in dulcedine [illegible]
[illegible] [illegible] et cogitacionis
[illegible] [illegible] quibus [illegible]
[illegible] cordis [illegible] [illegible]
/ et ideo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] an [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] si [illegible] [illegible]
non altius [illegible] / [illegible] [illegible]
vel ancilla / si letatur precepta dei im-
plevit / si [illegible] [illegible] deo [illegible]
[illegible] fecit / si superiori [illegible] [illegible]
non [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et affectus non sunt / si aliquem
[illegible] non [illegible] / an [illegible]
affectionis [illegible] / [illegible] plus
placeat quam [illegible] / nec non sit [illegible]
[illegible] [illegible] nisi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] affecti / an displiceant
[illegible] cogitationes lubrice / vane aut
[illegible] vel similes / an statim [illegible]
ad [illegible] veniunt [illegible] / an non se
in [illegible] [illegible] [illegible]
sed [illegible] [illegible] [illegible] ad

Quamvis ecclesias deo edificies in cordis
templo cordis tui habitet / Sollicitu-
dinem seculi vel ipsius invitabunt inter
cogitationes tuas / Lites quippe et con-
tentiones magnum hostium dei nam
sapientiam de cordibus christianis profugat
Longe sit te amice qui es in mundo con-
tentiones et lites et iurgia propter temporalia
que tu geris / sustineas / Propterea si
temporalia curiam temporalia ut non committa-
tis certamina ut sit res aliqua / pos-
sessiones / honores / divitie quam cari-
tas / proximitatis amicicia aut
huius seculi que sanitate cordis una
proprii impuritate corrumpat / Hoc est a-
perte quod anima a mundana vita esse
ut verbis domini inclinando permaneat non
possunt / Et ideo licet stulti se-
culi affirmant ut curent cetera vel
aut agunt quia putant sapientia
huius mundi plus corde sapientes
per sapientiam que stulta est non que
super terram / Estote prudentes sic
serpentes quia in corde prudentis
requiescit sapientia / qua nos concedat

Item Sermo de sapientia dei

Melior est finis orationis quam
principium Ecclesiastes vii Carissimi
dilectissimi licet bonum principium
sit plus quam dimidio totius / nullus
tamen actus eius videtur esse bonus
principio preteritus effectum nisi contingat
finem esse bonum / Unde cum ut dicit
philosophus in libro de celo et mundo finem appellari
ipsum est / et sic inutile est principium
aut medium sine fine bono / Non
ergo mirum si melior est finis orationis
quam principium / et licet difficilius
sit medio maxime quod continuetur / fa-
cilius tamen est in principio orationis at-
tentio esse / quam in fine ulla mentis
evagatione usque ad finem orationis per-
venire / Unde apostolus in extremum
li. xx / Nemo obtinebit quis ut
in oratione semper cum non vagetur / licet

tus sit assuetus cum sanctis dicit qui
dicunt difficile est ne ad alia rapiatur
Boni quippe illi qui quod cantant intelligunt
aut quod orant attendunt sapienter psallunt
Unde Cassianus super psalmos tractans illud
psallite sapienter sic ait non psalmum
cantantes sed intelligentes psallere dig-
nemini cum sapienter facit qui non intelligit
ipsum tam difficile sit ad finem sine
mentis evagatione psallere vel aliquid aliud per-
tingere mens finis plus principio com-
mendatur / Melior igitur est finis orationis
quam principium / Multa sepius contingunt
accidunt propter que finem orationis
licet studio se inceperint se condunt
nam sunt multi qui quamvis affec-
tuose orantes et capiunt et estimant
in processu tamen videntur eis quod deus faciem
suam abscondit ab eis vel quasi
eos audire non dignetur / Unde propheta
anima dicebat / Avertisti faciem tuam
a me / Et Job xxx / Clamo ad
te et non exaudis me / sto et non
respicis me / Propterea iustum quod orantem te-
det animi quando vana sit oratio quam
deus non dignatur acceptare / aut videtur
quando quasi sit implacabilis deus
et iratus / et exinde confunditur
et timore conturbatur / Quod illud Job
mutatus es michi in crudelem et in
duricia manus tue adversaris michi
Contra quod est quod prophetalis dicit / non sic
in te firmitudinis spes mea iudice affl-
ictionis / Ieremie xvii / et secundum multitudinem
miserationum tuarum et misericordia tua con-
tinuerit se super me veniet et si magna
sit dolor anime tribulationis / quam non
vult qui sit tribulatus constanciam sup-
plicandi non deserit / Ob hoc tamen ulla-
tenus absque cessando sed instantius
ut finis optatus adveniat orandum
est / nam deus tempore placet orantis
constanciam et perseverantiam humiliati con-
tinuat / et remunerat afflicti precantem
non cum primo orat quamlibet dominum orans
nullam devotionem sentiam recipit
et quando celum super se clausum

eandem ne iterum devocionis sibi distillat
videt. Dum nullo penitus [illegible] omnino
ingenio deficit ad fructum compunctionis
euellitur, sed velud [illegible] tamen a
ipsum esse velud dum estimabat peccata
sua quasi tamen in mundum sibi [illegible]
[illegible] spiritus et pane filiorum [illegible]
indignum. Nequaquam tamen pervenienti tanta do-
num devocionis quod tanta ubertas du-
lcis effluit lacrimarum ut quasi super
ipsum cataracte celi aperte esse videantur.
Esse siue attingere valde difficile, quod
perpaucis sollum dicebat [illegible] est sic
animus, quod principium. Et quamvis finis
medio animi videatur esse secundum varietatem
desideriorum hominum varia, tamen medium
animi principalibus remediis, ut medium
pronus comprehendis. Et iam ut istam vel
illam temptacionem vincere valeamus,
medio ne deus duos faciat [illegible] abs
[illegible] ne vos [illegible] et in-
tendat, seu ne vos [illegible] aut ne in [illegible]
[illegible] aut [illegible]
ut [illegible] aut tribulacionem [illegible]
tum afferat, ut tribulatis parcat,
ut [illegible] letificet, ut pacem
et tranquillitatem nostris temporibus concedat, ut
[illegible] nostris [illegible] ut prosperum
[illegible] et alio di-
[illegible] quos tangere difficile est.
[illegible] vivus [illegible] nostrorum ex-
[illegible] est ultimus et optimus finis
[illegible] melior est infinitus quod
qui [illegible] omnis principium ipse scilicet
[illegible] deus [illegible] et verus fructus omnis
[illegible] omnis et finis est deo [illegible]
et [illegible] et purissimi amoris [illegible]
[illegible] et [illegible] speculacionum
[illegible] dei adherere et unus spiritus
fieri cum deo ut sit [illegible] sine
[illegible] modo [illegible] possibili
[illegible] et absque [illegible]
[illegible] multitudine pacis et requie
opulenta sedendo quiescat, quiescen-
do diligat, diligendo speculetur, specu-
lando admiretur, admirando omnis

vires et potencias animus dispersionibus
simul collectas in unum verum et sum-
me simplicissimum et summum bonum [illegible]
et [illegible] in amatum [illegible] et
dilectus iam non sibi sed in dilecto
vivat. Dum perpetuo [illegible] iusti una
cum deo efficitur. Et si finem attingit
[illegible] liberandi vel [illegible] illud
bonum medii [illegible] medium
cum sit delectabilius [illegible] deo [illegible]
ut [illegible] parvulus aperte vel
amatrix blandiente aut [illegible] fame-
lici [illegible]
evellitur. [illegible] talis [illegible]
iocunditatis, ut medium sit delectabilius
deus [illegible] pulcra [illegible]
[illegible] et ditissima [illegible]
medium cum [illegible] tenere et ipso
[illegible] tunc delectatur, sed [illegible] specu-
lari quod eundem [illegible] quietatur, ho-
nestatur, [illegible] et illustratur. Om-
nis quippe [illegible] dei [illegible]
celestium deliciarum fructus sunt finis
nostrorum, per que adipiscitur amicicia
dei et [illegible] angelorum, et familiari-
tas civium supernorum, fructus [illegible]
et [illegible] sublimium premiorum [illegible]
in [illegible] quod in fructu [illegible]
[illegible] deliciarum [illegible] simul que [illegible]
[illegible] secundum modos [illegible]
accidit. Sunt enim quod appetitur vel ideo
appetitur quia delectabile, vel quia hono-
rabile vel honestum, aut quia utile.
[illegible] fructus [illegible] et [illegible] est [illegible]
et [illegible] in deliciis [illegible] qui
[illegible] est finis ultimus, [illegible] alia enim
si delectant preter deum, aut si [illegible]
sunt inhonesta, aut inutilia et
[illegible] aut difficilia et laboriosa
[illegible] aut [illegible] dulcis
[illegible] talis [illegible]
letificat, illuminat, magnificat et [illegible]
[illegible] medium [illegible] amoris
amatoris veri [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] affluencia
[illegible] purissimis amplexibus

suaviter inficiens inebriata mira pre-
sue dulcedine incipit nec brachia
ipsius aliquo tempore [illegible] et quasi vi-
no nobili potata in soporem resolvitur
ideo ut non modo delectabiliter sed
tam tenaciter deo inhereat et quasi
vi quadam ab omni sensu et memoria
visibilium subtrahatur sic tamen temperate
ut nec plene dormiat sed abstracta [illegible]
tamen nec corporis sit sui implicata
in ea illud prope venit in canticis canticorum
inquiens ego dormio et cor meum
vigilat nec mirum cum eius dei fer-
vidus amor pura intelligentia condita
inebriat mentem et abstractionibus
absortam sui ardore deo congluti-
nat et coniungit quanto amor ve-
hementior et intelligentia lucidior
sincerior [illegible] tanto validius mentem rapit
quousque tandem cum [illegible] sub deo
se oblita in splendore divine contemplationis
videns libere figit [illegible] ~~[illegible]~~
velud [illegible] quadam lumine [illegible]
eminentiam [illegible] ut fulgur tran-
[illegible] quod corpus [illegible] aggravat animam
et deprimit terrena inhabitatio sensum
multa simul cogitantem sensus quippe
[illegible] pre [illegible] et visus tenuit
cogitationem sublevatam in afflatu superni
luminis tanto plura simul intuetur
quanto supra se sublimius elevatur
[illegible] tamen [illegible] corporis [illegible]
et vane huius vite occupationes de-
primunt eam et revocant ad se ipsam
ita ut gemens cogitur clamare cum
paulo apostolo infelix ego homo quis
me liberabit de morte corporis huius
[illegible] heu mihi quia incolatus
meus prolongatus est heu quod sine modo
et amaritudinem [illegible]
acie iam non contemplor nec [illegible]
nis de patria presentia facie ad faciem
video [illegible] nec sine
ulla interruptione delectationis [illegible] fruor
[illegible] itaque [illegible] in [illegible] omnis
iste finis ultimus et optimus deo [illegible]

amatum sic unire ut tota anima cum viribus
potentiis suis et viribus in deum collecta
unus fiat spiritus cum eo ut nil memi-
nerit nisi deum nichil sentiat aut
intelligat nisi deum et ut omnes affectus
divine maiestatis gaudio delimitata in
sola conditoris suavitate dulciter requi-
escant quamvis autem omnium [illegible]
adhereat [illegible] et hic sine tendere
videatur [illegible] tamen omne studium ad hoc
innititur et inniti debet ut anima tota
intellectu memoria et affectu in deum
feratur et a sensibus abstracta solius
divini [illegible] nec volens nec valens
aliud sentire nisi deum et in splendore
lucis divine et dulcedinis sue immuni-
tate imperturbabilis pacis quiescat nec
credat quisquis quod [illegible] possit
per aliquas imaginationes vel similitudines
deo [illegible] vel per sensibilem cogitationes
depingi quia [illegible] talia tam de-
ferunt a sensibilibus quanto spiritus di-
fert a corpore spiritus autem carnem et ossa
non habet nec corpus nec corporis similitudo
est si quis autem sic modum aliquis
perquirere possit ea ad hunc finem pertingere
ut deo amabiliter et fervide uniatur
audi vides fili scolares aut veros
discipulos magistrorum studiosos qualiter
volentes [illegible] in aliqua sancti instrui
non sunt [illegible] aut iam hic iam
alibi discretos sed sensibus [illegible]
collectis [illegible] audiunt et doctrine
attendunt quia tandem [illegible]
et [illegible] studiosorum [illegible]
et revolvunt sic tenere valeas deo
[illegible] et unum secum esse
acto [illegible] cogitationes vigi-
lanter [illegible] et in mundis [illegible]
[illegible] sine mora [illegible]
omnes quoque vires et potentias anime ad
deum colligat et colliget [illegible] assuescat
ut [illegible] studium [illegible]
consideret quod ~~[illegible]~~ assuefactum
semper [illegible] contendat [illegible]
[illegible] xvi [illegible] amicitia [illegible]

aput semetipsum illis eqdem possessio
domini sue die sabbati et sabbatis[a]
fuit propius / qualiter enim sit tec apud
deum qui non est apud semetipsum / quo
non turbabitur sabbatico cordis si iam
fuit iam illud fuit divagatus inter
inanes igitur sit unusquisque vir apud
semetipsum si velit sit possidere deum,
ut sibi avelli a quiete singuli et ab
uberibus consolationis dei sit ei despiciato
non medietas sed semper tenet ut possi
debilitus delicijs inherere / nec dubitet
nam verisimile est quod in ps illud de
vij xxx amantissimum dilectus suum [illegible]
in eo confidens quasi in thalamo tota
die commorabitur / et inter humeros
illius requiescet / Ordo meus si veniet
tempus magnitudinis mei / ut tibi sic adhereat
sic conglutinatus per amorem assistam
sic te fortiter tenebo quod nunquam dimit-
tam aut si unquam sic delicias tuas
reperiam ut inter tot consolationes [illegible]
que in mundo sunt [struck] ne obliviscar
scio quippe quod tuis amatoribus divitias
gratias pro voluntate tua et dignitate
proprie distribuis / das cui vis / quanto
vis / illi in culpa qui non est aliud nisi
gaudium spirituale [illegible] fuerunt
ex cogitatione vel collatione sua in se ipso
quod tanto ei contingit et corpus ipsum re
[illegible] quedam tenore commovet et
delectabiliter [illegible] et aliquando prius
aliquando per cantum / aliquando per singultus et
gestus quasi evaporando erumpit /
nec valet [illegible] [illegible] continere
taliter amore inebrias et amoris ma-
gnitudine [illegible] ut pre multitudine
gaudij spiritus tuus infra terminos cohiberet
[illegible] [illegible] non valet / hinc apostoli
spiritus sancti quasi vino forti [illegible]
musto pleni dicebantur / Aliud tanta
replens [illegible] [illegible] et [illegible]
talis [illegible] ut ipsum membra ex
subita [illegible] et [illegible] afflua
inabilia et inflexibilia reddit ipsum

nos / quid tunc inflammati cordis affu
omnes spiritus distenduntur et ipsi potentie
in memoria et ab [illegible] [illegible] per
quas vitales spiritus diriguntur / lin-
gua loquelam / manus operationem
pedes gradiendi usum et alia
membra sua abilitate quamquam
fuerit [illegible] et nunc spiritum sunt plus
apte amittunt / nec mirum si hoc a
[illegible] divine sunt efficere / quarum
[illegible] est [illegible] [illegible] affectiones
[illegible] sic efficiant / ut subitus dolor
et subita et immoderata leticia et
[illegible] [illegible] et amor inordinatus
[illegible] eum est sic affectus [illegible]
vel frenesim raptos [illegible] / et membra
in rigorem vel tremorem [illegible] aut
febres [illegible] molestia [illegible]
Aliud non tamen spiritus exultatione [illegible]
et magna [illegible] perfundis ut
aliquando erumpat in aperta exultationis
indicia / Nunc enim cor divinis amoris
gaudiis vel divine [illegible] [illegible]
inflammata nimis dilatatur et extenditur
atque inter angustias pectoris
[illegible] non sufficiens quodammodo
erumpere conatur ut flamma que inter
[illegible] [illegible] foris [illegible] / et ardoris
sui [illegible] qualecumque [illegible]
evaporat / quo fit ut diu [illegible]
absconde nec valet [illegible] / et inde
corpus non [illegible] molestetur quia intus
[illegible] dulcedinis est intollerabilis in-
[illegible] [illegible] [illegible] / sicut si igne
mittas in [illegible] / hinc est quod sanctis viri
[illegible] divinis vel revelationibus
[illegible] / vel viribus [illegible] leguntur
sicut daniel qui ait / vidi visionem
hanc grandem / et non remansit in me
fortitudo et [illegible] nec habui quod
qua viuam / Aliquando autem [illegible]
sit emollis et flexibilis reddatur
ad amandum te et velud liquida facile
[illegible] [illegible] tue impressionis / Sicut
enim liquor liquori ita spiritus dei spiritui
[illegible] influens miscetur / ita ut

vnus sic fiat aut cum deo aliunde p(re)=
terea iam illa iam ista iocundi te
impetus concupit cum gaudio in spe
tu iam conspectus tuus ... clam ex=
primissis dominus / quod nemo novit ni=
si qui accipit / Si igitur sic studieris aliis
intentus quasi ex toto studere dignum
omnium cum hijs vnum studiorum
intentus nos sed variis et vane tuis
aliis studiis / si placet ergo et in
hic secundum studiis amicitiis sem=
piternis vel hic saltem in dominare
digneris ut te sic diligam quod
nullatenus a te recedam / quod in te
sine semper recte intendam / et in te
finiam et ad te amatorem tuum vide=
dum et in te delectandum feliciter
vadam. Quod nobis prestare di=
gnetur. Sermo de sapientia dei

Nam hec amatoris conversacio
illius nec conventu tedium
victus illius sapientie. vnum
Auditis quod qui sapiens est dulcis
sermonibus conversatio / ex quo non habet
amaritudinem conversatio sapientie / nec
tedium convictus eius / et ideo stu=
deatis modis omnibus ut acquiratis
sapientiam per quam hic patet cum
intellectum celestem / et provehi ad
videndum sapientie dei pulcritudinem in celesta
... eius delicias et firmiter felici=
tatem et in ipso beatitudinem / et quando ille
tenebit amator in contemplatione
quando quidem pro vix visam semper
reputat et omni tempore indignum
qui illam despiciat quantumcumque mi=
sero / illum de peccato quod ignorat in=
dicat / Bonum proximi sicut suum diligit
illum diligit propter deum / aut nisi
propter deum / quicquid dicat aut agit
semper deum corde actu habet et in
omnibus operibus suis actu vel habitu
querit / Celis cum illum ledit nisi

sua inimicum elevavit / proprium quod non est
deo quod offendat / Nam nimirum quod tunc
non habet amatoris conversatio illius nec
tedium convictus eius / Et si placet quod
usque conspectus sui tenetur deo et augu=
stis dulcescit eterna propter terram
temporalibus quibuscumque quorum conspicacie
aut convictu utilitas temporis aut loci vel
tempore inquiret / Sic se gerit primo quod
sine lumine sapientie non ambulet / via
cum impiorum tenebrosa nesciunt ubi
corruunt ut ait sapiens / Consultius
itaque lumine sapientie dei cor sursum ad
celestia erigat et continue ibi mente
teneat et ad videndum intellectu sapientiam
modo sibi possibili assurgat / quam
devote contemplando / delectabiliter
inebriat et ipsa perfruendo semper pro
vigilante insistit / fugiet ipsam in=
de inviolata facie concupiscencia / unde=
cum ad finem eam in vita futura eternaliter
possideret / Omnia quibus autem possit re=
fugiat et tota spem in solo amatore
christo ihesu qui prius est sapientia in ponat
omnes cogitaciones vertet in eam et ipsa
eum concepit sacris meditationibus
aut sanctis collacionibus in quibus sit sermo
de deo de celestibus virtutibus de perfectu
virtutum insistit et illiusmodi doctrinis
quasi suavibus cibis delicatissimis
delectatur nutriet cottidie cor suum ad
se et vita sua speculans / mores suos
esse quam mundo placere volentes ut ali=
quid in publico decant vultum suum
et habilimenta corporis et amictus
quibusque videndo perornant sic et studio=
sius placere deo volens ut conscien=
tia mea sit pura et immaculata nec
habeat amatoris peccati admixtio / sed tamen
velud in quodam refulgente speculo consi=
deret / alia sua facta consilia motus
omnis et signa liberius / sic instanter
ut si quid inter pluvium deo offenderit
corrigat quod illum non teneat quod de fu=
turo caveret / quod placere dei velit

quod contractu consolidat quod in summo
sacri meditacione aut oracione vel lectione
seu collacione vel aliis virtuosis o-
peracionibus corroboret / et precepta in-
fatigabiliter revolvat et efficaciter in-
pleat / implendo precepta sua que di-
ligit / et quid sibi sit carendum quid-
ve sectandum ex eis sufficienter instructus
agnoscat et si his sacre scripture in-
clusus sunt misteriis earundem scripturarum
Similes in scriptis quibus christus promissum legitur
esse natum virginem / passum et mor-
tuum et tercia die descendisse victoriose ad
inferos / secundum animam divinitati unitam
et sepultum fuisse secundum carnem divinitati
unitam / tandem devicta morte re-
surrexisse / et in celum videntibus suis
apostolis palam et publice ascendisse
suorum stupenda exemplorum po-
tenciam et ut suis comunicat vi-
risse / et iminere districtum et finale
iudicium cunctis hominibus in quibus in vero
fuit spiraculum vite corporaliter in credula
et impia gentibus iudicia agnoscere
voluit eum potuit / tempore adveniente
cum ea non sciret sed motibus
patens cepit vergente tamen divina
iusticia celestis signis ipsum esse dei filium
et non alium evidenter agnosceres / sicut
sapientes impera que voluit esse stulta
in culpa / hunc itaque ipsi alium peccu-
liaris predicavit quemcumque tamen si cum
deo et suis eius dulciter delectat et
de salute eterna congaudeat / firmam
spem generaliter et indubiam quod qui pre-
dicta que locutus per prophetas et que ob
suo locutus est seu cum spiritu in spiri-
tu homines sed locuti sunt / implevit futura
[illegible] procul dubio implebit non est enim
apud deum sicut apud homines / sicut
peccata non et ideo cum omnis teneat quod
omnia que dixit sit impleri oportet ut
apex vel unum iota non pereat / ipso
dicente / celum et terra transibunt verba autem
mea non transibunt / Confugiat eciam semper
homo qui vult dulciter in deo delectari
et contemptu negociorum secularium quanto
sit secundum qualitatem sui status sit re-
motus / cogitet frequenter quibus mediis
sive viis qui deus est competenter
attingatur / per que media adipisci com-
veniencius vadat / quibus actibus virtutum
vel operacionibus earundem cum suo in desi-
derijs sive communicacionis in flammet /
quibus studiis spiritualibus de die in die
melior ac melior fiat in vigilet /
curet in quanto statum suum expedit sibi
cum quis exerceat circa sua negocia
semper maxime inpendat mundi exemplo
apostoli qui dixit michi mundus crucifixus
est et ego mundo / eciam mundi blan-
dimentis illecebris se exhibeat crucifixum
omnibus qui in mundo sunt / sive sint
concupiscencia carnis / sive concupiscencia oculorum
sive superbia vite / dicit enim
doctor / michi mori cunctis ludis et
[illegible] / spectaculis et deducacionibus mundanis
spectaculis et deducacionibus mundanis
ante ponat sui audicionis intuitu ut
in scripturis velit ad vanitate aut in-
fecti / vel ob iudicium [illegible] ut
pes aut manum operatur ut sine causa
notabiliter movetur / inspectis specu-
latione eandem qui amans actus virtutis
perpetrat / a prima luce usque vesperam
se temperat / semper fuit post medi-
tando de deo se exerceat et in fastigium
divine cognicionis modo sibi possibili
se attollat / unquam eciam ad mo-
mentum si est contemplativus vel esse
cupit eo fructu compromissionibus divinis
considerando / cuius eterna conspiciat
in eum actu suo celestia locum habent
in corde / et inde celestia quasi ade-
lestia ducat signum in opere
na si esse animo ad illum non promeruit
in que spem et utique spes non confundit
expedit ut mentis aciem ibi ubi pre-
mie cupimus figamus ibi cum tantis
nostri thesaurus / ibi honor noster / ibi mea

delectatio, ubi summa beatitudo et felici-
tas summa. Item nota quod qui vult contem-
placionem habere celestem ita quod non habeat
animalem concupiscentiam nec tedium
quietis, tunc future vite beatitudinem
ante oculos suos ponat, nec metuat
aliquid temporale nec cupiat, ne forsan aut
metus amittendi res temporales vel commoda
ipsum ad malum inflectat, aut cupi-
ditas acquirendi honores dignitates
vel gloriam humanam mundi metus eius
molliat, nec itaque blanda oppo-
sitio seu iusto corrumpant, nec
adversa frangant, nec inflet opinio
secunda, nec sinistra deiciat, nec falsa
laudacio ipsum gaudium augeat, nec
falsa vituperacio diminuat. Tamen ubi
honor dei agitur aut profectui suo
vel saluti proximorum consulitur gau-
deat, et secundum adversa suo vel aliorum
catholicorum profectui contrarie congemiscat
et compatiens misericordiam imploret. De spi-
ritualibus vero illatam doleat, quam non
aliorum pena sentit, nec tenetur semper ad
vana parit, nec leta et tristia unam
faciem animi constanter optineat.
Talis enim debet esse animus sapientis
qualis mundus supra lunam, ubi sem-
per est tranquillitas nec aliqua pugna in
passione talis. Sit etiam stabilis
tamen in iusti voluntatis eandem dei
et cunctis cum dulcet communi sui
ut quidquid permittat modus vel quantum
cum minus illatum a lege dei
vel iusticia intercedat. Dampna
sue animarum vel temporalia quatenus iusticia
eodem non curet et lucra perpe-
dat. Et si contingat ipsum ut sit
in medio malignorum in dignitate
vel officio aut obediencia constitutus
sit constans donec qui mali bonum
obtineant et coronam sibi augeant. Hy-
storie quidem in malibus tractatus illius
Job dicit etiam miravi hunc non valde
laudabile est bonum esse cum bonis sed

bonum esse cum malis. Dicit enim gravius
peccatum est culpe nec bonos bonum non esse
ita in mensura est premium bonum etiam nec
malos potissime. Studeat etiam dei servus
non solum bonus apud se esse sed etiam irre-
prehensibilis apud homines apparens, ma-
xime scilicet bene et honeste ut ait Hugo
libro 3o de disciplina monachorum. Parum
est non malum facere sed etiam in hiis que
bene agit irreprehensibilis apparere.
Dominus igitur hiis et aliis modis ho-
nestis deo preceptis et consiliis ac sanctorum
patrum per sermonibus et doctrinis ve-
nerabilibus congruis fuerit, non habebit amari-
tudinem concupiscentie ipsius, nec habebit
tedium quietis eius, immo placebit et
angelis et sanctis eius. Et si quis con-
sideret quid de scriptura dicit, plus con-
templativa quam activa et ob hoc
de active vite conversatione ipsum re-
postulet. Habet vere talis sibi forma
sedem qua si completus fuit non habebit
amaritudinem concupiscentie eius nec
tedium quietis eius. Postremo sanctus
deum semper timeat et plus diligat
quam timeat, quia et si dicat scriptura
timenti bene erit in extremis, perfecta tamen cari-
tas foras mittit timorem. Deinde
ad quos, quia non igitur certum est diligere
adhuc diligat et proximum suum. Unicui-
que reddat quod est suum. Quod vult
sibi fieri alteri faciat, quod non vult
non faciat. Ipsum se diligat ma-
lo quin se declinet. Cum malis
habitans inquinato malo conversationem
seniores supplicando non contempnat,
superiores etiam vincendo non timeat
sed honoret, equalibus condescendat,
minores nec contempnat vel opprimat.
Item si est in aliquo constitutus officio
aut dignitate renunciat. Cunctis
se benignum reddat. Nemini tamen blandus,
ad paucos et electos familiaritatem
habeat. Paucissimis se arcta inuellet,
omnibus carus sit et iustus. Sit se-
verior iudicio quam sermone

vita quam voles sit clemencie cultor
pietatis custos, scelerum clemens ultor
penitencie detestator, nunquam sine spe
qualiscumque vita prefulgeat, simulator
non immodus alicuius sine vel detra-
ctor, unguibus singulos, suspicionibus
facile non credit, sit ad iram tardus
ad misericordiam pronus, in adversis firmus
in prosperis cautus, intuitu suorum tali
studio quali mali vicia abscondi
contendunt occultator, ne factum sciat
ipsum illi simul. Ante deum vas recepe-
vit inimicum suum, nullius imprudenciam
despiciat, nullius simplicitatem irrideat,
quia ea que videbantur stulta hominibus
deus elegit ut confundat sapientiam sapien-
tum et prudenciam prudencium reprobaret
non tamen philosophos sed simplices piscato-
res in apostolatum assumpsit, sit
rari sermonis, severus sentenciis, gau-
dentibus leto vultu adulet, non luge-
tibus prope et leto luctu conmittat,
hilares quasi sine custodia cordis
resoluti non indicet, simplices aspectus
resoluti
honoribus si posse id est potentie cu-
piat pro publica iusticia et maiore
sua causa quam suorum quecumque sit
persona adhibito inimicorum moderamine
se exprimat, regem honoret, prelatis
famuletur, nec supplices simulet vel fal-
sum parum loquatur, neminem in negocio
circumveniat aut fallat, communiter
ultra sortem non capiat, non premature
aut prece a vel amicis aut propinquis
vel quacumque homine indebite petitum re-
mittat. Stultus est enim qui pro morte
ante sue dei ingruente imaginem que
sola est beatitudinis capax corporibus
servientibus perfectio aut aliorum compilem
sudet membris cum bestiis communem
non pro salute tua ante aliam petet
mortem, quia ad salutem non est querendus
aliquis spiritualiter medicus, pauper
si id est vero copia clemens rogat
paciencia honoret, societates malorum

devitet, malis et impiis ne pres-
sum sciat ipsorum malicia ubi sit
obstat, ultimus impiis potenciam
pertimescat, quia gloria impiorum sterco-
re, cum mulieribus vero sit et mulie-
rum viris familiaritate non sciat
sermonibus et utrisque se conmisceat, in-
venum consortia effugiat, quia
ignis igne accendit. Sic ergo si
quis complexus sit suffultus fide
katholica spe solida et caritate
vera procul dubio credendum est quod non
solum amaritudinem sed dulcedinem
conpacis cum, nec tedium sed
leticiam conveniet cum, et gloria
sua conplexione per gratiam dei mere-
bitur ad gaudium perpetue tum
deo et angelis sanctis suis cum
deo nos prestare dignetur dei sapiencia.

Melior dies mortis die
nativitatis Eccl. vii. Dicitur
malorum dies mortis est
peior die nativitatis eo quod per mortem
temporalem migrant ad eternam. Ce-
terum iustorum et maiore perfectorum
dei amatorum melior dies mortis
die nativitatis quia vadunt de morte
in vitam, tenuerunt tamen aut
in hoc mundi et iustifi-
cati per gratiam ...
quod utrique nascuntur
ad miseriam, ad laborem, ad
periculum, ad penalitatem, ad su-
spiria, ad lacrimas, ad tedia, et
ad habitandum in domo carnis corruptibili
vanitati subiecta, ad mundum fragile
volubili sermonis, mali tota pol-
luta tota originali plaga plagata
et labe mortalis peccati sordidata.
Sed mors differt quia malorum
mortalis sit in stabilis eternis dilatio
die mortis, iustorum non dies
nativitatis licet sit morti obnoxius

sit tamen dignus dei verus ipsorum natalis
accepit quando ad iustos et electos dei
melior dies mortis die nativitatis
nativitatis quidem diem temporalem ge-
mitus cum quadam congratulatione
suscipimus ipse tamen fetus flebilem
et dolorosum plorando flendo annunciat
quamvis etiam diem mortis carnis
parentes suorum amicorum vani
deplangunt illos tamen cum tanta
amaritudine deplangat qui sic mo-
riuntur vite temporali ut moriantur
eterne. Hii namque lacrimosi deplorandi
sunt quos infernus in fine operuit non
quos celestis aula letificandos
includit. Etsi quando nos nulli
publicani peccatores ad mortem nati
vite mortui insistant tamen
die mortis vitam vitalem qua deus
est attingunt. Legitur magdalenam
ex nobili prosapia progenitam ad quam
nata quia ad mortem in quo mortali
in quo corrupta quia in vanitate
peccatorum stipendia enim peccati mors
et ita semper mansit in morte
pulcherrima mundo turpissima deo
corrupta suis amatoribus turpissima
et fetida sanctis angelis dei lauda-
bant vicini et cognati eius nata
delectabiliter incestam sed tamen
rei probabat ipsam ecce ad insanam
parentis corrupta et impudice
conspicta conspiciebat stolidos pu-
ellam formam preclaram qua capi-
ebat quos parabat adolescentulos
decipulas sed deus per multitudinem
iniquitatis eam sprevit illam Erat
similiter erat eius amatores oculi
ubi compositis oculis acutis velut
columba palpebris elevatis collo
protenso incessu lascivo cantu dulcis-
simo tactu leni vestitu insignito
gemmis et preciosis lapidibus de-

corata ab omnibus laudabatur pulchrior ceteris
et elegantior esse nimis se reputabat
adeoque venalem inspectanda suam
pulchritudinem fecit quod per multitudinem
amatorum a cunctis peccatrix dicebatur donec
dei sapiencia in medio venerat sicut peccatores sal-
vos faceret cor suum ad veram penitu-
dinem emolliret. Eratque in amorem
suum accenderet ut que prius frigida
peccando permanserit tamen ardendo
fortius amaret ubi parum est optata
divina sapiencia in actu iam ea que ia-
ce perpetua pene videbatur de ore leonis
abrupta retraxit. Et cordis igne sancti
spiritus devotionis decocta purificaverunt
sic factam fecit et ita eam sublimavit
ut sanctis privilegiatur. Cum namque dies
mortis longe melior est die nativitatis
quia sanctis est cum ipso sancto dies
sanctificatus et angelis placentis
meliis. Sed resultat in Christo dilecti pe-
nitentes in nullis modernis que con-
tinue velut alium magorum amatorum
insistunt et tanto continuo sunt et ceteris
peccatricibus quanto plures aliis habue-
runt amatores quas nec ceteris sive
per secretos instruere ut aqua in sapiencia
respiciant debeat vocari honeste vel
publice peccatores saepe si forman
in venenum in eis metuo procul dubio
nos virgines non matris sed alligatas
sed dissolutas et vagas communes
et venales et ad formam amandum ex
positas dicimus. Meretrix quippe est
que multorum libidini patet et idcirco illa
Illius ecce meretrix ambigat que ad
hoc optat et polluit hec ornat ut
in sui amorem plures allicere poterit
meretrix est que in libidinem luxuriatur
dissolute ridet vage conspicit coma
ut diligatur semper accipit ante capit
faciem depingit ad nichil aliud
valet nisi ut in spiciat amatores et
per vicos et plateas transeuntes cum
oculis cum quaque viro accipit statim
mansurit formam attendit qualiter
vestem vel ornatus attendit et videt

ut fallat videt ut decipiat, i[n]spirat
ut seducat, sermones multiplicat ut si
ne iste pilam alii ab aliis loquela in
volvat, dues c[om]patris coponit, ut
quasi piscibus esca advenias porta,
corda p[er]q[ue] se adolescentulo t[ra]hat [illegible]
velut siren ut in dampnacionis p[re]cipitet
quibus e[st] fatuus sequa[tu]r eam verecundi
cum locuta e[st] aque furtive dulciores
sunt et panis absconditus suavior et
nescit ea adolescentulus et medio male=
dictus puer centum annorum quasi bene
dictus advertimus vestes quod depicto
ante sue agitur. Si quoties sunt multe quod
[illegible] honeste dicunt volunt cum inclinant pro=
[illegible] tua gerunt, cum se cum [illegible] vena=
lia gerunt, cum tot animas in eternam da
res faciunt, cum [illegible] non formidat durissimum
impudicum [illegible] istis amatoribus iudicium quorum
quippe istis vestis tua sed cena acer pol
luxoria et medio pluvia ne distilla
bunt, cum peccata illas assimilabunt
[illegible] a dare [illegible] ipso comm=
unicans sunt scortibus quia innata in=
iuriosa, que nec deum metuunt nec
[illegible], quos erubescunt parentes vestre
homines volunt et quod sunt dicti vel quod malis
iminent durissima dampnacionis
sententia ut audire dignare volunt
velut sues semper in luto luxorie,
[illegible] cotidie dyaboli spiritus pro
quaesi dyabolus magnam partem hominum ve
nat et sic dampnacionis [illegible]
facit an [illegible] hominis vel bestias
si cum sunt homines ubi vero que sunt
depicta ad optima, sed ad vicia non
inigit sed omnis sensus medio pro=
nus in malum sed in malo assuetus
apcius appellari puer innata quod
[illegible] cum velut in=
[illegible] sue, hec sunt que
deum [illegible] ut homines [illegible]
sed [illegible] tum libidine, nichil a[d]
[illegible] nisi luto in quo velut ra
ne psaltant delucto loquentur et in
luto [illegible] et manent ad [illegible]

[illegible] toto corde ab omnibus hominibus
lugendi quibus tanto severior eius
tempore debetur pena quanto maior
ipsarum fuit cura ab ipsis [illegible] et
similibus, et quibus filiabus [illegible]
aut puellas amatoribus [illegible]
oculis, gestu, visu, [illegible] dulcia sed
fallacia alloquia adolescentes et [illegible]
tamen [illegible] in sua amicicia co
[illegible] quibus ad [illegible]
ipsorum amasiis [illegible] dies sed [illegible]
[illegible] si dicere loquendi copia
sufficeret, summopere cavete, [illegible] cum
[illegible] animas [illegible] placet dyabolo
et valde displicet deo summo, cavete
[illegible] velut aves in
[illegible] sensus nostre vos
[illegible] ira dei involvat, docete
filias vestras non amatoria querere sed
deum semper timere, non aliquos faciatis
[illegible] nisi [illegible] nullus
[illegible] ita quod [illegible]
non [illegible] nec valet igne [illegible]
[illegible] ut [illegible] eius non
ardeant, nolite de peccato facere [illegible]
quia ve illi qui dicit bonum malum
[illegible] dicentes non est peccatum
[illegible] et
amatoribus [illegible] et agnoscentes
maiore [illegible] in
[illegible] quis habeat amplexum in
[illegible] cum non animat eos [illegible]
[illegible] qua [illegible] deus
[illegible] qua amor [illegible] non [illegible]
qua amor [illegible] attingit quod corpus et
sic se amatoribus [illegible] et
sic non tangere [illegible] et
[illegible] quia castus est amor
ubi corpus delectando [illegible] et in
[illegible] libido obtinet captiva
[illegible] ubi [illegible] corpus [illegible]
[illegible] quasi [illegible] quibusdam
[illegible] ubi nonnulla [illegible]
que nec nominari digna sunt committ=
untur cum iste castus amor ubi
[illegible] amplexus [illegible]
[illegible] in verbis vivi [illegible]
loquendi et [illegible] ut
[illegible] non possunt [illegible] loquentes
sed aut [illegible] vel matri

mulieris vinctus / o dementia qui cum
dicunt et experimento cognoscunt multi
propter amatoria multa fieri mala ut
cum uxor filia vel pater filium vel frater
sororem vel propinquus propinquam absque
more inseparabili conspexerit / unus di-
ligit amoribus huiusmodi intendere
et quanto plus promovet ad amorem et
sicut aut qui dicunt amatoria nescire
vel nolle ipsis intendere odio persequi-
tur tantus ibi diligit ad mortem hic odit
ad vitam / sed unde hoc / nempe quia
carnales homines non percipiunt ea que sunt
rationis / tantum ea que oculos pascunt
appetunt / sed ea que abscondita sunt
diligentibus deum non attendunt / Quare
ergo filios et filias legem dei et mandata
eius non legant sed amatoria ovidii
non est quippe nec amorem que-
riam insatiabilem instinctu adque
illa natura peccati male fecunda sti-
mulat et impellit / Compensate quam
melior est dies mortis die nativitatis
et ideo siquis sic sua vita dispo-
suerit ut mori cupiat et esse cum
christo vel saltem vitam suam peccatis
legem dei regulaverit et mandata
eius de omnibus suis peccatis veram
penitentiam egerit et ultimus finem
absque confusione abominationem in iu-
sticia sic dixerit et sic migraverit
melior longe est dies mortis eius
nativitatis / o qua dies nativitatis admo-
nitam / Ad quam vitam nos promoveat
qui morte sua mortem nostram superavit

Quod amplius sit timendus infernum

Deus est bonum iudex verus
est deus malus si non videt
bona si nullum malum impunitum di-
mittit cum homines mala faciunt aut
malis malum addunt non formidant
Si malis imminet durum dampna-
cionis suum per quam separabuntur a deo
absorbentur in infernum ubi ignis perpetuus

punitus / fugit torques dampnatos qui videt
et non lucet / ubi fetor insufficiabilis
societas dampnabilis / tenebre palpa-
biles / ululatus inseparabilis ubi singul-
tus luctus et planctus lamentaciones
et carmen ve / ubi confusio peccatorum in
nodacio vinculorum / horribiles aspectus
demonum / ubi lis et discordia et perpetua
dei blasphemia / ubi nullus ordo sed sem-
piternus horror inhabitat / Cur quasi ad
epulas invitati non ridendo et
plaudendo manibus gaudendo ad
puteum [illegible] et dies suos in volup-
tatibus ducunt et in puncto ad inferna
descendunt / nunquid cum luctu videre
aut punis dolor gravis ardor flammarum
sine pena / fletus et stridor den-
tium [illegible] oculorum ubi mors optabitur
[illegible] sed effugiet ab eis / ubi torquens
et punicus [illegible] fatigatur et qui tor-
quetur non moritur / Sic enim ille ignis
consumet ut pene ob [illegible] ut
consumet sicud [illegible] mali placentium
tormenta ut semper innovent / sic sunt
[illegible] venie quod vivent ut non moriantur
sed eterne vite mortui vivat semper
[illegible] / Si peccatum nullum deus bonum ire-
[illegible] dimittit sed circa vos gratis
[illegible] regale [illegible] constituit
[illegible] et in admirabile lumen suum vocavit
ubi non solum angeli et [illegible] sed etiam
angelorum [illegible] et [illegible] vim quoque
[illegible] expectat ut hereditatem vini-
[illegible] constituat / ubi [illegible]
[illegible] [illegible] sine [illegible] splendoris
[illegible] figura [illegible] substantie
[illegible] filius [illegible] patre et spiritu sancto
idem deus [illegible] et faciet vos
[illegible] vel [illegible] sive fueritis
[illegible] et [illegible] [illegible] im-
[illegible] vobis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] ad delicias glorie dei
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] et gaudium celestis [illegible] [illegible]
illustratum et [illegible] / ubi audiuntur
angeli iubilantes / apostoli psallentes
confessores et virgines laudantes

matutine iubilantes concinerent et ipse
iocundantes, cum sancti et electi dei
unanimiter pincunt filium et spiritum
una voce collaudantes putasne
quod electi dei gaudium pre caritate in
regno celesti cum stupenda dignitate
inspirantes commixanda caritate angeli
civibus serene vultu et cum mandi animo
convivantes ex fauore deliciosa opu-
lencia convivorum incepta frequencia co-
mmixtorum divinis psallencia regum
glorie dulcissima sonancia, putasne
forsan adhuc plenum gaudium, angelorum
choris interesse cum beatissimis omnibus
glorie auditoribus assistere et ab illorum
societate beatissima numquam discedere sed
continue cum ipsis deo ipsorum felici gau-
dio inspectum consultare, alegria igitur
vobis indicitur nectaris probitatis, ut ex
una parte formido sollicite corda vestra
contineat, ac parte altera dulcedo
et felicitatis vite future vobis instillet
ne sit sicud ipsius sic sacerdos. Verum
licet homo fundat verba quecumque re-
bella vel dulcia cordis tamen dulcia cum
cinollire nequeunt nisi tacta fuerint
virtute dei sapiencie, que aperit et nemo
claudit, claudit et nemo aperit.
Ideo in nobis sinceris cordis concor-
diter regulariter suppliciter ne prosperiam vo-
luntatis et consolacionem spiritus sancti paracliti
recipiamus, ut donum de sursum acci-
pere valeamus ad quod nos mater sapiencie
dei parit semper inenarrabiliter preciosissime, quod
vobis placeat salutare quod hunc modum
Sicud ipsius sic sacerdos ubi supra, cuius
ceterum verbis verbis loquitur homini quod
competit pensare cuilibet sacerdoti ne
quod absit sit sicud ipsius sic sacerdos
Prima vox dicit accipe beneficium, secunda
redde debitum, tercia fuge supplicium.
Prima vocem libenter cuncti sacerdotes
et viri ecclesiastici audiunt quod ad secundam non
~~quod~~ multi obdormiunt, eciam multi
parvipendunt dico primo, quod prima vox
que loquitur homini quod competit pensare
cuilibet sacerdoti est accipe beneficium
quam libenter audiunt cuncti sacerdotes,
Et quid si repertum fuerit ad beneficium quod
est inestimabilis caritatis dei consti-
tutum, spes decipis gerentur quod non
sint vel saltem non erunt sicud ipsius
sic sacerdos. Considerando enim quod unica
cuiusque eorum anima sit insignita
dei imagine, redempta Christi sanguine
desponsata fide, dotata spiritu sancto
creata, vocatis similis angelis
effecta, sunt quos cumque casto intelle-
ctu et si forsan per abrupta viciorum
vagantes imitantur peccatum sua
in similitudine, utique considerantes
ferunt, sunt quos imaginem dei et simili-
tudinem conformet ut cum ipsos late-
ris est quod templum confirmato tecum be-
atissime trinitatis deus hominem ad yma-
ginem et similitudinem suam cre-
avit et beatificabilem fecit quod
nulli alteri creaturis nisi sanctis
angelis donavit ut tanto sublimi
cus beneficio ardencius deo diliget
aspectando ipse suam plenitudinem
semper permanens in eo tendet, et ad
ipsum a quo venit et a quo quidquid
accepit gratus et iocundus redire
accepit, quod quia per eos prudenter dicitur
illud quod accepti beneficii memor esto, intelli-
gite dei sacerdotes nobilitatem vir-
tutis dei, dignitatem vestram, an enim
inspicite dignitatem vestram anima vestra, qua non
non est nobilis creatura sed solus deus quem trinitatem
per deo similis, angelis equalis que
sicud deus suo tamen modo ubique
est totus omnia vivificans movens
et gubernans toto corpore hominis
movens et gubernans toto corpori humano
vivificat ipsa ut movet et gubernat.
Et sicud in deo sunt tres persone
pater et filius et spiritus sanctus, ita in
anima tres vires intellectus vo-
luntas et memoria et sic persone ge-
nerat filius, ab utroque procedit spiritus
sanctus, ita voluntate generatur voluntas

et ex hiis ambobus procedit memoria
et sicut deus est pater deus est filius deus
spiritus sanctus non tres tamen dii sed unus
atque idem deus, tres persone, tres per=
sone et una essencia vel natura ita
et anima sed tamen modo est intellec=
tus, alia voluntas, alia memoria, non
tres tamen anime sed una et tres vires
ex quibus quasi excellencioribus
toto intellectu tota voluntate, tota
memoria deum diligere iubemur. Si
ergo diligunt attenditis, fratres, con=
dicionis excellenciam, si audistis
dignitatis non est dubium vos accepisse
ymaginem dei. Studete, fratres, simili=
tudinis huius nobilitate ut cum
apparuerit christus vita vestra, consi=
gnati christi claritate sue conflu=
ence sua constare potestis vos et
de familia sua. Similis quippe
simile sibi querit et ideo simili=
tudo ad illum cuius est similitudo tota
una intrat, et ymago ipsius venera=
ciam illius cuius est ymago. Abba
malo excellencius aliis affectus
vires, celsibat et tempestat, dic
[illegible] bonus ad ymaginem ad
ymaginem dei factus debet esse
sanctus et immaculatus. Sacerdos
autem et prelatus sanctior debet
esse ipso vivens, alioquin vilissimus
computandus est nisi precellat
sanctitate et scientia qui est honore pre=
sanctior, id est vilissimus. Et tunc
non minus si sit sicut sacerdos sic
populus. Si non sacerdotes et viri
ecclesiastici sunt sancta pila ad beneficium
ecclesiasticum quod est honor et prelacio
allatorum, sicut de ipsis sacerdotibus
fiduciam quia si non inferiores
ipso saltim in iniquitate instabi=
liditate, in ignorancia, in ceteritate
in rigiditate, in mundi concupiscencia sunt
quales sicut dicit apostolus sic sacerdos.
Nam cum non parva acceperint beneficium
non propter officium, sed questum, non propter curas
luxuriandas sed turpes implendas
non ut doceant sed ut cum principibus
sedeant, et solum glorie tenuant non
ut evangelizent bona sed ut sedeant
ad mala, non ut deo coniungentur sed
dissipent, quis dubitabit istos et
similes apostolos non dico similes sed
multo inferiores, quia quanto magis
sublimior vel dignior quisque fuit qui
peccat tanto miserabilior fit peior
de pe dic. i. Adam primus homo, vide
igitur qui accepisti beneficium, a quo
accepisti, adeo vel a quomodo magis
qualiter intrasti an per hostium quod
est christus. Si autem aliunde fur es et
latro, quid fit si aliquo dato vel
promisso pacto intercedente aut per in=
terposicionem, per conspiracionem, per impressionem
aut amicum aliquem ab obsequiis
quasi tangit muneris subtraccionem
intrasti, quid te monuit ut acciperes
an ut magnificus appareres
vel tuos magnificares, accepisti bene=
ficium, sed quos vixisti qualiter
plebem rexisti qualiter proventus
christi expendisti an cum christi pauperibus
vel istrionibus et scortis meretricibus
ipse quere accepisti autem pastor es
gregem tibi commisso vel an solum
quam lanam tolles ovium et comedes
quam pinguinem et crassum, amice acce=
pisti beneficium qualiter intrasti non
quas vestium imperialem dictis quilibet
egens, et ambulans bonus studeas et ne=
scis quas es miser et miserabilis cecus
et nudus, amice sine regalia non
animarum quid curam magisterii assumere
presumpsisti qui quid sit sanctum sacerdo=
cium aut sanctum evangelium inquam

didicisti. nempe in magisterium assumi non debet qui formam discipuli non assumpsit. sic utique debuisti quod dictum est regem animarum decuit. Igitur dives et indecens angelis et hominibus factus spectaculum. Ecce sedet egregie donatus honore magistri, apex adsunt servire parati, auctoritas illo rum indignitas sedes in summo. Ecce plebanus factus homo non bene sanus [illegible] bibulus, ydiota mediis al locatur [illegible] positus, preceps ipsi duo quoque vocatus, tamquam cum est vidi cule plenus et oscitatui propositum ductor sine oculis, magister sine libris, doctor sine scolis, dux sine manibus, pastor sine pedibus, mutus evangelizans, balbutiens sine clau dus regia via incedens, cecus du catu plenus, ydiota sed illuminas ad dietam pastoralem gregis vel ydolum qui legem Christi nescit, nec deum nisi [illegible] cognoscit, cum [illegible] tenebrosa vita [illegible] p [illegible] et si apud homines non est famata apud deum tamen et sanctos angelos despectus. O pastor et ydola tum despectus deo, molestus angelis, despectus demonibus, amarus hominibus, infestus tibi ipsi malus. Et certe qui sibi nequam cui bonus? cui expediens foret ut suspenderetur mola asinaria in col lo eius et demergeretur in profundo maris, aut quod sicut pastor nec [illegible], ut simpliciter ambulans in lege dei salvaretur, quam quod sic fastuose in magisterio [illegible] erigit. Certe quoque acerbissima [illegible] tormenta [illegible] depicta [illegible] [illegible], [illegible] quippe erat si natus non fuisset homo ille qui nec est [illegible] simplex et [illegible]

sit sacerdos. Dico sedem quod sedis vox que loquitur homini quod expedit. Principue cuilibet sacerdoti est reddere debitum ad quod non nulli obdormiunt. Nerunt quippe optime tempore [illegible] instantes [illegible], arguas et increpas, obsecrando, increpando, permittendo, sedulitate aliis faciendo. Sic tamen deo et sanctis angelis canones [illegible] et ad quod apti non sunt, iam muneribus, iam amicis, iam blandis persuasionibus, iam minis et terroribus, iam pactis aspirando insunt optime [illegible] possunt [illegible] dici et esse ut ad honorem [illegible] [illegible] prelati dicantur, aut quasi principes [illegible]. Sed non dei dignantur reddere debitum ad quod [illegible] obligantur. Siquidem si placet episcopatum quod olim optare erat commendabile dicente apostolo Siquis episcopatum desiderat bonum opus desiderat [illegible] [illegible] episcopatus siquidem nomen est operis non honoris et ideo sit episcopus actibus [illegible] et [illegible] miserorum solatium languentium [illegible] viduarum et [illegible] [illegible] sit [illegible] de semper [illegible]. Custos [illegible] exemplar [illegible] sit speculum [illegible] oculi [illegible] [illegible] et talis ut com[illegible] ipsius subditi [illegible] videant, sit in virtute [illegible] ut si forsitan [illegible] opinione venit [illegible] nequaquam in fide [illegible] dicet sed etiam quod absit in omnibus [illegible] fidem Christi [illegible] si opus est sanguine defenset. sed quis est hic et laudabimus

cum si placet etiam audiam / Presbiter quod
quibus obligatur ad sumendum sacramentum
reddat debitum / impleat digne
officium suum / et quod est officium sa-
cerdotis maxime curati / venerabilem sacra-
mentorum devote tractare sacramenta
rite dispensare / sacramentum corporis
et sanguinis Christi conficere cunctum
plebis gerere, verba dei populo offerre
peccatoribus mediante sancta in sacre
ad legem Christi suadenda et amorem
cum modis omnibus provocare / in-
super sermonem audire qualiter tecum
in domo dei oportet ambulare
videte igitur qualiter te ingeris
sacris misteriis / scriptum est de
ab ebrietate pollutus / sine timore
dei quasi bos ad presepe currens
sic vectus ad altare dei / est re-
verentium officium / ubi scelere more / tremor
in corpore / ubi os quasi alienum loquitur
cor adhuc in tabernaculo vel meretricibus
dormitorio divagatur / Quamvis tamen
quando etiam devotio accedit ad divina
peragenda officia manifestorum vel occultorum
tenetur manus / super peccatis tuis commissa
commissis / assumpta et peccatis tenebrarum
absolvendum dicit / confessor quia peccatum
sed dicere dissimulat / quia animus peccatum
non dimisit / nec concubina longe et
sine spe restitucionis indomini aut
villam ambobus stat in conspectu dei
et angelorum sanctorum scorpio fornica-
cionis infectus consecrat non indolet
sed olet qui indolere deberet missam
legit sed inidoneum sibi manducat et
bibit / manus plenas sanguine in-
mundicies qua sit panis mensalis
ad deum extendit / quasi dicat cum
Juda Ave rabbi et ore polluto osculo
sub amicicie velamine osculatur
/ rursum eum crucifigens / sumsit igitur

condam infelix sumsimus provocat qui eo
sacratus dicitur sumsisti iniet / scilicet sancto / sanctorum
dominus peribat / quasi sit unus de angelis
suis dum coactum cum tamen angelus sit
sathane impedita mente proclamat dominus
dicit damna dei / cum maledicti gustu
maledicti actus maledicti tibi
et potus / nec mirum / induit eum ma-
ledictionem sicud vestimentum et intravit
sicud aqua in interiora eius et sicud
oleum in ossibus eius / dilexit ma-
ledictionem et veniet et noluit benedic-
tionem et elongabitur ab eo intelligite
igitur qui obliviscimini deum ne forte
nos incautos ad iudicium rapiat
et eterne maledictioni quod absit
propter impiam viam et vitam bestialem
subiciat / Tercium sacerdotis quamvis
multiplex peccatis et peccatoribus animarum
voluptuosis negligentibus et indignis
terminatur quas tamen hec dicit autem
dominus / ve pastoribus Israel qui pascebant
semetipsos et iam lac comedebant
et lanis operiebantur quod crassum
fuit occidebant / gregem autem meum
non pascebatis / quod infirmum fuit non
consolidastis / quod egrotum non sa-
nastis / quod confractum non alligastis
/ quod abiectum non reduxistis quod
perierat non quesivistis / propterea pastores
audite verbum domini vivo ego dicit dominus
pro eo quod facti sunt greges mei in
rapinam / et oves mee in devorationem
omnium bestiarum agri / eo quod esset pastor
nec enim quesierunt pastores gregem
meum sed pascebant semetipsos / et
gregem meum non pascebant / propterea
audite pastores verbum domini / hec dicit
dominus deus Ecce ego ipse super pastores
requiram gregem meum de manu
eorum / et cessare faciam eos ut ultra

non pascunt amplius pastores semetipsos
omnes sicut adhuc non continuissent
quibus sine intollerabili metu future
examinationis accipiant nisi qui aut
non intelligit aut non credit. Quoniam
hilari vultu et gaudentes lanas ouium
tollimus decimas sed et oblationes
cottidianas accipimus fructus beneficij
usu capimus officij tamen debitum non
implemus quod tenendum est sumamus
quod efficaciter non exsoluimus, quod
perijt non quesiuimus. Vere se pascunt
duces vel non aspicere dignantur tantum
ad questum et lucrum, lanam cum
lac et butirum et beneficij prouentus
et fructus oculos aperimus, et ab hoc
non mirum quod diuina permissione
nedum temporalibus opprimimur et ne pas-
tamus non pretipsos fructibus benefi-
ciorum priuamur quod utique non con-
tingeret si nullus verum ad hanc
vocem que loquitur homini quod ex-
pedit pensare cuilibet sacerdoti reddere
debitum ad obdormiret sed vigilaret
ne sit secundum pluribus sic sacerdos, domini
tris quod etiam vox que loquitur homini
quod expedit pensare cuilibet sa-
cerdoti qua nulli perpendunt est, fuge
supplicium, ad districti namque iudicis
iusticia pertinet ut iniqua careant
supplicio, quorum mens in hac vita
iniqua voluit carere peccatis et ideo
cum exigente iusticia puniuntur ma-
lis perpetua et intollerabilibus pena.
Sequendum est hanc vocis consilium que
dicit fuge supplicium, bene et si
exhiberi debet mellis tenuitas
quanta formidine supplicij nulla
tamen gehenne comparata incendia tantum
horrorem ingerunt, quantus horror est

ab illo qui est vita vitam spes hominum
vita et dulcedo summa iocundissima
beatissime claritatis contemplatione
et fruitione perpetue priuari. Horrenda
quippe gehenne supplicia magis
horrenda iudicis facies irata et
ultra quam dici potest plus et plus.
Horrenda elongatio a facie diuina
Et quid dicam tu peccator cum a
vinculis carnis incipit absolui
quam amaro corde contuetur quos
mordaces conscientie stimulis stimulis
lacerat recolit vetita que commisit
videt publicata que impleri con-
tempsit delet se indulta per me
tempora inaniter perdidisse, probat
immobilem districte ultionis ar-
ticulum sibi ineuitabiliter imminere
inane intempore subterfugit, sed in-
ad pretorium iudicis compellitur re-
cuperare vult perdita instaurare di-
vitam reddere premonitam nil penitus
acquisita non addit per quem respi-
ciens se ceruit tantum cursum vite sue
sic fuisse quasi iniquus fuisset, ante
oculos dirigit et infinite perhen-
nitatis ad parandum penam intolle-
rabilem inferni spacia deprehendit
plorat itaque quia in breui sue vite
spacio acquirere potuit eternam sempi-
ternam deflet etiam se pro breuis
illecebre voluptate inenarr-
rabilem perpetue suauitatis amisisse
dulcedinem, erubescit quia propter illam
scilicet que omnibus serpentibus et
ranis erit obnoxia neglexit
acquirere angelica consortia. Inter
erubescentes oculi futuri gehenne
supplicium deficientibus natiuis vi-
ribus tabescunt pectus palpitat

raucum gemit anhelat dentes paula-
tim nigrescunt pallescunt ora et cuncta
membra rigescunt sensus ruptis sin-
gulis natur(alibus) viribus tristis vadit p(ro)p(ter)
eius egressionem de corpore quibus co(m)pl(e)cti
valet quod armate nequicie spiri-
tales in insidiis lateant quod freme(n)-
tes tamquam feralibus telis in s(ti)tit(uti) iter
obsident et ne fugere possit anima
velut militari more circumspecte le-
giones oppugnant et quoniam non est
quo fugiat nec ad e(ss)e qui conspiciat
qui eripiat nec ad celum spiritus iis
plena conscendere nec ad purga-
torium cum sit p(er)petue obnoxia ire
valet restat e(st) quod ad infernum p(er)
infinita milia cum dyabolo cuius
voluntati paruit puniendam desce(n)-
dat Si igitur cum p(ro)p(ter) hec vox
sage simplicem horrorem ingerit
et metum amplius cuilibet p(re)-
lato et sacerdoti curato qui utique
tanta debet supereminere p(re)ceteris
sapientia et scientia tanta p(re) omnibus
fulgere sanctitate vita ut omni-
bus p(ro)p(ter) eius quasi grex ad pa-
storem relatus videatur quia non eius
p(re)lato et sacerdoti curato sufficit
sicud alieni de populo bona vita
nisi assit scientia vel doctrina Unde
prosper li(bro) p(rim)o de vita contemplativa
de sacerdotibus loquens sic inquit
ad hoc e(st) cura dei p(re)positus ut
non solum bene vivendo alios ex-
emplo sue conversationis instituat
sed etiam fiducialiter p(re)dicando
singulis ante oculos peccata sua co(n)-
stituat sacius quia si quibuslibet
divitibus ac potentibus male
viventibus parcat eos p(er)dat simul

et pereat et ideo et sancte debet
vivere p(ro)p(ter) exemplum et precise docere
p(ro)p(ter) sue administracionis officium Certum
est quod ei nichil sua iusticia suffragatur
de cuius manu anima p(er)euntis exigitur
et paucas imponens quod p(er)dant
non p(ro)pria sed qui puniendus e(st) alieno
peccato hec ipse hunc deus ait p(er) p(ro)phetam
Si impio locutus non fueris ut se
ab impietate sua custodiat et ille
perit sanguinem eius de manu tua
requiram hoc e(st) dicere si ei peccata sua
non annunciaveris Si enim non arguas
ut ab impietate sua convertatur et
vivat et te qui non increpasti et
ipsum qui te tacente periit flammis
p(er)hennibus p(er)dam quis ergo vestrum
tam feroci pectoris cuius tam ferreus
erit quem ista sua non terreat quis
tam alienus ut hunc (?) sue non
credat Si ergo p(re)lato cui est curatio
sacerdotem sine scientia cum bona vita e(st)
dampnabile quanto magis cuius vita
mala absque scientia est irreprehensibile et
abs hoc intro(?) casu summope timendum
e nescie sicud p(ro)plus sit sacerdos et
hec erunt verba in principio sermonis
aperta in quibus quidem verbis considero
con(ple)xa ut quem spiritum veritatis et
ignorancia indigens dirigi in viam
prudentie ibi sicud p(ro)plus Secundo
quod in sacerdotis non nunquam invenitur
nuditas et insipiencia principiendeus
Nunc scripsi ibi sit sacerdos et quidem
si quis subtiliter verba consideraverit inspiciat
inveniet quod veritatis tenebrosa vulga-
rium excitat ad querendum sapiam effirm(?)
p(re)latorum ne sint sicud p(ro)plus aut turba
que ignoravit legem Johannis vii et quod
dignitatis periculosa p(re)latorum sigillat
iungitur iusticiam ut sit amabilis sibi
cohibeant appetitum nam male

sonat in manibus eorum sicud apostolus sa-
cerdotes enim labia eius custodiunt scienciam
et legem requirunt de ore eius quia
angelus domini exercituum Malachie ii
Justus siquidem cum indicat dampna-
plurimorum quos quando incubuit eis do-
cendi veritas alias si non docent quod
dubitat quod sunt secundum aut rudes
aut velud legales dicunt ceci mas
lapsus non sacerdotio et exemplis
viciis subditorum et ideo viciis vi-
vendi recte inpinguatur honestas quam
liquide consulit quando non sit secundum apostolus
sit sacerdos quod nimium periculosum
est nam ideo apostolus ductum et captivum
et nobiles eius interierunt fame quia
non habuerunt scienciam ysa v et quidem
alii quia non habebant scienciam pierunt
sicut in principium psalmi David in dixi
primo quod in ipso ut quando in pectus (?) ceci tales
et ignorantia indigens dirigi lumine
prudencie cecus siquidem qui sedebat
secus viam transeunte domino acla-
mabat rabbi ut videam lumine ergo
eo perficiamus quod cecus ipsius non tam
dimittas aut honores umbratiles ap-
petat quam inde lumine sapiencie quod
ducat ad perpetuum mansionem neminem
enim diligit deus nisi qui cum sapiencia
habitat et ideo qui cecum est lumine sapiencie
non contempnat et qui ad multipli-
cando vidues dicunt sancte vel sapiencie
aut prudencie perfectum est lumine ut
videatur a circumpositis non abscondat
nemo enim lucernam ponit sub modio
sed supra candelabrum ut omnes
luce videant contemplari et accepta
lucerna lux vera coram hominibus ut
videant opera vestra bona et glorificent
patrem vestrum qui in celis est Sed vere
quo lucebunt illi qui tenebris que
qualiter muti ipso predicabunt quibus

etiam caret pietas katholica con-
tinencia compedes lecto absconditi
quies necessaria silencium amaritudo
contemplatio desperatio quibus cura
de ovibus vel animabus Christi sanguine
redemptis qui dampna rerum
temporalium gemunt vel plangunt sed
divinum cultum nec dolent nec
sentiunt voluntati sue nec ad ultimum
mortificati sunt et vivere se credunt
conquassato enim thesauro corpori qui co-
ssit ad animum ullum signum qualita-
cionem potionis ingestum ostendunt
videmini aut cum sedent iniusti
et cachinno exaltant vocem suam
in psalmodia secuti et conspiciunt
in nocte vigilant imo noctem
ducunt inde in ineptis et con-
viviis singulos diiudicant et
sacrorum vitam impudica voce re-
mordent sed vero quod videns et
miseri imo miserabiles ceci inde
et surdi vani stulti et inutiles
non cognoscunt per concupiscencias suas
quasi boves ducti ad victimam
gradiuntur et quod vero aviat et
deperdere carius invitantur quos
quia obtenebravit cecitas et
ignorancia eorum magna semper inde
et quando quasi licencia peccatur
quia incorde ipsorum semper est levitas
semper vanitatibus delectantur
et sic securitas reddit eos tepidos
et sic cecitas vagos cum inde dim-
ecuntas vagos cum indi dim-
culus per securitate enim tepefacti va-
sis per securitate propter dei
vicinitate plenitate corpus dei
involvuntur panxia cura distra-
hebantur et anxii fiunt et ab
turbantur et ipsi licet indigeat
sic cecitati ipsi licet indigeat
dirigi media prudencie consul
ancivie tenentur et dicit dominus per
dixi sedes quod in sacerdotio non

stulticia inuenitur preditus et insi-
piencia preponderans Hinc sepe
autem eo ipso quod prelati aut pro
siti vel alijs auctoritate siue quolibet
dignitati sint non nulli eciam
inter multos subiectos sibi se precelle-
credunt tuncque estimant se esse
sapienciores quia se tunc superiores
tum laudantur extolluntur et tales
se esse credunt quales foris audiunt
fingi nonnulli namque blandiendo
sicud gezabel regina eciam regi Achab
meretrix que dicebat regi ipsi ma-
rito suo noli tristari vel animo
dari optime regis regnum insuper
dici optimum vocat regnum quod ydola-
triam fingit laudent eciam eos et te-
nere dant laudes laudibus accumu-
lant sed laudatur peccator in desi-
derijs suis et iniquus laudatur
ps xx dicens ut in proposito laudatur
absolonibus qui despicit a deo
et angelis suis et deridetur tanquam
stultus et fatuus a spiritibus et an-
gelis eius et detestatur absolonibus
suis et si forsan laudatur a sub-
iectis in hijs que per eum sunt bene
gesta in tumorem effluit et se
de sua prudencia vel sapiencia se
inter suos effecisse supicatur et se
si bona agit inflatur si mala
inflatorem suscitet ut recipiatur
et absque inflatus iactancia corru-
ptus peccata et pollutus lasciuia
quod laudare debet abiurgat
quod abiurgare commendat et
dum foris false laudes deliniunt
intus veritate vacuatur ac sic ab-
litus sumpmus tale se credit
qualem foris audit non quale

intus discernere tenetur et hinc est quod
subiectos despicit / equalibus indi-
get maioribus tunc condescendit
vos autem in Christo dilecti ne prepe-
dite hinc sepe nam istud est
signum magne stulticie insipien-
aspidis surde et obdurantis aures
suas de qua ps lvij qui nunc do-
cete psalmum vel saltem discite bene scire
ut possitis fugere auctoritatem ira ast-
ius / et ne sitis sicud ipsi ple-
factus summopere attendite ne vos
ambicio venenosa precipitet / superbia
inflet / vana gloria turpiter iactet de-
sidencia glorie opidinis inflammet
ne memoria ad turpitudinem vel vicium
amor proprietatis incitet / ne faciat
inuerecundos impudicos audacia vel
nobilitas inuiteti ne faciat aspernari
tur inconstancia presumere contumacia
insolitis vesania, delicatos gula / re-
bellem inobediencia facilem iactancia
/ infidelem perfidia leuem facilitas
seuerum crudelitas impacientem
nobilitas / nobilem instabilitas
vagum specialis infirmitas / iracundum
animositas suspiciosum presumptas /
ambiciosum vanitas impetum mali-
tas aut qualiter polluat inhonestas
estis quippe ipso dignitate superiores
et ideo sitis vita maiores / ut se tor-
tina cortina trahat et qui audiat
dicat veni / ambulate dum lucem habetis
ait veritas ne tenebre vos comprehendant
sed velud lucis filios lux veri que
illuminat omnem hominem venientem in hunc
mundum ad se videndum reuelata
facie perducat amen Quod nobis

v Vani sunt omnes homines in quibus
non est sciencia dei Sapie xiii
Omnis actus et potentia si suo
fine frustratur fit frustra / et ideo omnis
sensus hominis si non reducatur in ultimum
et optimum finem qui est deus / Quis
autem reducit actum suum in deum / stultus
et insipiens corde / qui non dicit deum
sed nec seipsum cognoscit / et quasi equus
et mulus in quibus non est intellectus
tamen ea que in respectu suo sunt
posita / ad edendum et bibendum prosequuntur
nec quid aut qualiter secundum rectam
rationem sit agendum sed qualiter habendum
vel compilandum divicias discernunt cum
regnum celorum eo quod aspectui suo longe sit
remotum / non venit in forsan con-
siderando in intellectum / quasi si clericus sapiens
cognosceret omnes operationes in aspectu
illo tamen gratie virginis reduceret et
virtutem vestimentis se ornaret propter
quod curaret nec virginis regis celum se
quoque sordidaret immo in tegumentis suis
gloriosis excellenciam et decencioram
sue et sue bonitatis aut in essabiliis
tamen imaginem / sibi mirus dominus
magistris impressum honorem debi-
tum / sumit ad cuius imaginem est creatus
aperte / Creavit quippe sancta trinitas
hominem ad imaginem suam et in eo
plenitudinem suam collocavit / qualis
et imago trinitatis creatis in homine
relucet / ac ipse homo ad sibi simile
naturaliter in communes suo creatori indissolu-
bilis si vellet inheret / unde legitur
in libro genesis / insufflavit hominem iste
spiraculum deus inspirasse / ubi in
fundendo spiritum memoria indidit
ut creatus sui bonitate largitatem

et potentiam memoriter retineret sicut imago
sine aliquo more intersticio memoria
de se genuit racionem ac memoria
et racio de se protulerunt voluntatem
ut erga deum inhereret / Igitur ratio-
nalis creatura memoriam vendi-
cat sibi patrem / racione filium / voluntate
spiritum sanctum / quod nimirum in quo est
sciencia dei apparentibus nec attenditur
suo dignitet / omnis actus suos et
simplicia cogitaciones et opera sic ordi-
nat et componit / ut deo qui est
amabilis affectu et desiderabilis pla-
cere possit / at contra mali et fi-
deles videntur / interdum altissima scientie
et de altissimis disputare / subtilia
tamen mirandam invenire / dignitate
honoris / interdum opera facere quia non
sunt sciam dei / secundum quam fine suo
periclitantur evanescentes in cogitacionibus
suis vani facti / diligunt vanitatem
et absque non mirum quod vani sunt
omnes homines in quibus non est sciencia
dei / Verum quia universa vanitas
est omnis homo vivens / apud est
hominem finem qui deus est adipisci /
volenti sciencia dei perquirant et
recte agat / et quidquid obsequitur
in suis cogitacionibus consiliis et
actibus inveniet / medicamentis
contingentibus penitudinis / emendet /
condignate / qui vult quem sciam
solertia / itaque qui ire ad celum
dei viam perquirant ibi ad celum
aspiciat nec ad dexteram / nec ad
sinistram declinet sed regia
via incedens vadat et si forsan
prerupta et vepribus viciorum gra-
diens constanciam suam sedavit /
singularis singula quas tamen quo et
quam gravius offendit deo

et proximum coinquinet. Inprimis igitur
distractus per diversas vanitates cu-
picus ingressum suo feliciter qui est
deus benedictus. Si est simplex
videat an turpissimo vicio ab-
hominabili quod est contra naturam
et omnibus peccatis est fetidius sit
fedatus, et si sit quod absit, pa-
neat ne contingat eo fetori
et sulphure flagranti cum sodomitis
spectus involui. Describat modum
sodomie, vel si gamorriticum est
peccatum nec oportet ut super hoc
per confessionem inquirat. Verum maxime
cautum oportet esse intelligentem sacer-
dotem, ne volendo sanare plus
infirmet, aut nescienter investiga-
tione stulta faciat scelus cogni-
tum vel saltem graviter temptationem in-
gerit confitenti, quamquam detesta-
bile sit istud tamen vicium flagicio-
sum ut nominari aut cogitari dignum
non, quo deus ad iracundiam provocatur
propter laborantes hoc vicio ante tempus
luxit per quod societas angelica
amittitur, genus humanum destruitur,
totum mundum diluvio consumpsit,
Sodoma et Gamorra subvertit,
et civitates circumvicinas
igne nephandissimo conflagravit
et ad fetorem abhominabilem adim-
pleta rapuit tantaque vesania
plenum est hoc peccatum ut et demones
qui in peccatis hominum aliis delectantur
hoc vicium ut creditur erubescant.
Si non est etatis puerilis in qua magis
magis est plena periculo eo quod ubi
incipit discernere incipit peccare
pendent quia ut ait triplex

iuvenis est inceptus, et idem nisi
freno studiosi ingenii compescatur non
est peccatum tam grande quod ipsum ludendo
vel nocendo committat. Communia vero
sunt peccata puerorum scilicet peccata parentibus
non obedire, viciosum maledicere, parentes
verbis vel factis ad iracundiam provocare,
furtum facere, accusare ipsa cum iuramento
concupiscere, ne unquam quod nimium sit
subtiliter in sexu ... difficile, luxuria
delectari et in modo abhominabili et
turpi ... fedari, malo facile animum
ad malum commovere vel seducere in malo
placencia ..., ludos lascivos querere,
mentiri et iurare quibus est plena
puericia eius. Hec et alia si que co-
gnoscit in specie confessionibus detegit
ut sic deposita iuventutis stulticia
deinde aliter agat. Si non est adultus
an ... videat qualiter puerilem
etatem transegit, qualiter ipsa pollu-
tionem adolescencie inquinatur. Si
luxuriose umquam peccavit et si
cum solutis vel coniugata vel consanguinea
nupte vel affine cognovit. Si que
... ad peccandum luxuriose induxit.
Si muneribus seduxit. Si ubi et illam
... Si ... vel vi oppressit, si in
sacris diebus vel festivis aut ieiu-
niis aut in sacro loco peccavit. Si
umquam ad meretricem accessit, quociens
vitium luxurie iteravit et quanto tempore
in peccatis perduravit, an eo tempore quo
sumptum est corpus Christi secundum
vel saltem post peccavit, si ad com...
... manus in volutabro
mortaliter peccandi, aut in ... mortua-
li senius accessit que omnibus aliis
peccatis crudelior videtur. An qualis-
libet peccatum si veraciter confitetur et
si non cognovit ut non nisi pacta

prima vel parte ipsius accedat / tollerari tamen
potest ipsius humilis et devotus accessus
tristis non Christum sub specie panis sumendo
sub prima et amplius provocare non
formidat. Et vocatur talis primo proditor
traditor et quidem pessimus qui substancie
inclamante tradidit redemptorem. Secundo
male de fide sentiens et hereticus semper credit
aut enim credit verum esse corpus Christi
aut non. Si non hereticus est convincendus
si sic peior est iudeis et crucifixoribus
Christi. Illi enim si nescirent cognovissent
nunquam regem glorie crucifixissent
1 Cor 2. Tercio est infecta quia si-
mulavit se esse Christi discipulum cum filius
sit dyaboli. Quarto est sacrilegus quia rem
sanctissimam quia nichil melius esse
polluto sumit. Est homicida Christi quia
sanctissimum Christum quantum est in ipso ite-
rum figit. Est homicida sui ipsius
quia sumendo indigne eternam dampna-
cionem et iudicium sibi manducat
et bibit 1 Cor 11. Est infidelis
et prevaricator quia duorum preceptorum
dei videlicet et [illegible] causas
fonte [illegible]. Est ydolatra quia
[illegible] que sumit colit sed cum
non [illegible] mala patet
[illegible] modis [illegible] delinquit
et aliis modis quos dimitto. Consulo [illegible] et teneri
corde ad credendum quod acerrima
pena male communicantibus debetur ultima
[illegible] intelligerent ac
novissima providerent [illegible]
quamquam se sacratissime communi [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] sumendi non [illegible] / ingere
nempe si carnes immaculato [illegible]
[illegible] stacionarii pollutis ma-
nibus vel [illegible] sculte
[illegible] parvule et vituperio

est dignius / quid putamus de illo qui
non carnes [illegible] vel vitulorum
agni immaculati Christi Ihesu ore ne-
phandissimo et spurcicia dyaboli
pleno sumere non pavescit / inquit
non est dignus vituperio / ipsius morte
intelligite igitur qui obliviscimini deum
apprehendite disciplinam ne pereatis
de via iusta / unde dominus locutus est / nisi man-
ducaveritis carnem filii hominis non
habebitis vitam in vobis Johannis 6.
Si ergo illi qui indigne manducant corporaliter
vitam non habent quod illi vitam ha-
bent qui dentibus vel labiis vi[illegible] //sunt
[illegible] // dentibus premunt / nec pro
vero sacramento accipiunt / eternam
habent / non utique vitam sed mortem
sed mortem et maiorem eternitatem
mortis incurrunt. Si autem talis
vir vel mulier amatoriis seu im-
[illegible] pinget eciam sua labiis
illecebris amplexibus osculis
et tactibus in mundis [illegible]
quam sceleratiorem / quam libidi-
nose talibus delectatus quanto
unus alteri amplexu osculo
aut tactu immundo sibi vel alteri
[illegible] vel intulit qualiter [illegible]
dalizavit / aut ad consensum traxit
quandoque in tribus maiorem traxit
et quanto tempore cum talibus mentem
corruptam habuit et si de ope-
re si locus et tempus adessent
conclusit / aut si forsan [illegible]
[illegible] impudica usque ad po-
llucionem proprii corporis eciam volente
ipso tunc polluit / dummodo virgi-
nalem continenciam amans ter-
nalis et affectuosus in mente sit pol-
lutus / vel actum dederit seu sine
culpa / provenit / et maxime

si studiose se pollui permisit ymma-
ginationes vel alias ymmundicias quolibet
provocavit si dona ut amaretur carnaliter
dedit vel recepit et quociens ista iteravit
et quam multarum personarum per hec mentes
corrupit et quanto tempore carnali amori
ymmo insatiabili servituti se ultro sub-
iecit quam multa propter carnalem a-
morem fecit quam audet morti
nedum corporali sed eterne se inspi-
cere opposuit quociens differtumis
amonitus consuetudine absumptiva vel
odio prescriptibus ipsum etiam quantum
adhesit sine causa nichilominus
amicabili amore huiusmodi non abs-
cessit quociens se super hec iuste re-
mordentes filium vel eis immordebat
et si locus erat ne immordeat im-
malat quociens aliis interveniunt
aliis in hastiludiis cadentibus vel
bellis carnis propter carnalitatem huius-
modi incipitur mortis et damp-
nationis eterne initium cadentibus
ipse nichilominus amatoriis insistit
Quot sunt tales hodie miseri
insatiabiles toto corde fugiendi qui
nocendo et malo iniuste tenent ty-
rannice et gaudent ad similitudinem
tyrannidis ducunt in malicia deos
suos et impie adiungunt se deducunt
ob [illegible] Si vero miles vel
burgensis qui nonnulla [illegible] et
[illegible] acquisiverit ... dei
... vel sua et videat si pecuniam
dedit ad usuram si pacto de pre-
cium de plus recipiendo ultra sortem
de precium non fuit emolumento tamen
sperauit propter quod principaliter pecuniam
mutuavit contra illud mutuum date
nichil inde sperantes luce vi° Si
recepit ultra sortem non est petitum
tenuit postquam contemptu et quam
diu hoc vicio laboravit et quam

multas amoniciones predicatorum aut doc-
torum vel aliorum catholicorum super hoc dissi-
mulavit vel contempsit quanto enim magis
amonitus tanto maior censetur ingratitudo
Nam secundum Gregorium macula ubi
augetur donum et rationes etiam crescunt
donorum Sollicite preterea consideret si
furtum fecit siquidem rapuit si a-
rem perditam emit aut donum re-
tinuit animus eius quantum scienter
rem ad alium devenire permisit ipsam con-
trectat est furtum quia furtum est contrectatio
alienae rei invito domino et alienum
et ideo res furtiva vel perdita etiam
si transeat per centum aut mille ma-
nus nichilominus omnes scientes hoc
vicio rei annexum sunt fures vel
predones contra dominum eius ... y-
tenolligat ipse si fecit sacrilegium de sacro
loco rem non sacram et maxime
sacrorum tollendo si quem in iure
suo postmodum ... defraudavit
si decimas integras vel in pluribus do-
mini opus spiritualis iure aut do-
tis ... vel privilegio seu super sepul-
tura alicui loco vel officio annexas
abstulit vel auferri consuluit seu te-
nuit quanto tempore seu iusticie publi-
ce aliquam contra eum super hoc opposuit
quam multas ad opinandum ... vel
causa iusticiam ubi maxime est in
iusticia traxit et impedito tempore
sit agendo vel excludendo et alias de-
fraudavit si teneatur aliqua dare
pro iuramento aut fidem non dedit
Si pupillos contempsit si viduas bra-
cium privatus est vel oppressit si passo
iniuriam vel violentiam per se iustam de-
buit non prestitit si mercedem seruorum
suorum iuste retinuit si de re furtiva
rapta vel usuraria emolumento per-
cepit si que invenit non restituit
si aliquem defraudavit Si aliqua

plenarium non confessionum liberaliter fuit
Si aliquid contra ius a suis subditis
extorsit / Si ecclesiam suam in malum re-
cepit / attamen cum ille dampnum su-
stinuit Si quempiam quodlibet lesit vel
offendit / cum nondum fecisse nec et aliis
modis per scienciam dei / cum unctus deberet
de omnibus conscienciam suam diiudicare ne
forte tamen sit unus illis de quibus per
sapientem dicitur / Veniet super omnes
iniquos ira est sed dei Sapie xiiij
ubi supra / Si non rusticum vel vicari-
um noluit decernens / suam conscienciam
commisit an unquam prestigiis cre-
didit aut quodlibet falsitatem vel
infausto alicui dare cum ancillare co-
gnovit si festa violavit quadragesi-
ma vel alias laboribus prohibitis faciendo
et maxime se inebriando vel co-
reis insistendo seu potibus fruendo
vel cogitet omnes annos dies et ie-
iunia ieiunia nec quadra-
gesimas / si sacra vigilias sanctorum per eccle-
siam et vigilie sanctorum per ecclesiam
ad ieiunandum instituta quattuor tempora
et ferie sexte fregit / si primitias
voracitatem vel ebrietate vomitavit
si per intemperanciam seu potacionem in-
ceptam leticia risu cachinno / vel cla-
more fuit / si cum disciplina per-
ponitur religionis tristicie oblitus
fuit vanus de factis malos gavisus
gestus fuit Si absentibus ebrie et
alios perturbavit vel lesit seu hoc
negavit / aut si proximus iniquo suo
aliquis diminuerit eius nobilitate
vel contemptum contemptavit / con-
sciam et virtutes perpenderis / ut
verum nobilitate affirmaret / si quis
non est tibi utile de ignobilitate
puta ad effectum transit ignominia
nescit de malo incipere / Seria
igitur actus tuos et contemplare

visibilia / universa / Interroga iu-
menta et docebunt te loquere terre
et respondebit tibi et narrabunt
pisces maris / et quid est / sicut
dei iudicabo cum tibi quid sit
bonum et quid deus requirat a te
Declina a malo et fac bonum
et si non durum non sit tibi preiudicare
quid est bonum aut malum quod
tibi non fieri vis / quod non tibi
noli sic pateris vince me
poli / sed dolor iusticiam sim-
plicitas non nisi cum semper omnes
de vanis cogitamus et disputamus
Salomon ea que ventus ventura
sunt prospexit / et bene illa terra
tua exultacionem eo
quod in illud meque bene dicit
cum deus vult etc / sed non voluit
per gloriam in suspicione nostris
non nobilis et popularis subditus
et plures commisit / an aliquem
unquam contumacie liberavit / aut
alicui maledixit / si sanctos et
maxime beatam virginem et per maxime
deum blasphemavit Si verbo
contra quempiam contemptum dicere
retinuit Si se ultioni exposuit
Si aptitudinem dei vel se tenendo
verbis vel factis aut corporibus exper-
tavit Si lapide contra aliquem
coram vel fuste proiecit licet non
lesit si vasa que tenebat in ma-
nibus per furore concussit Si bonis
successibus aliorum invidebat / si
aliquibus in manifesto vel occulto
detraxit / si contra prelatos suos
murmuravit / vel parentes Si ga-
udebat de malis successibus eorum
Si bonum quod incepit agere
per desidia non finivit / si bonum
neccum ad salutem agendi vel facere

non presumpsit. Si bonum ad quod ob-
ligabatur omisit vel officium dimisit
divinum aut negligenter implevit
et potissime si circa superius sacra-
menti vel in officio misse celebranti
pietatem numquam tradidit. Si privatam
immunitatem violavit. Si prelatorum
precepta sponte et scienter est
transgressus. Si cum esset monachus si-
lencium per completorium rupit.
Si cum esset canonicus vel ministris
consilibus horis canonicalibus ab-
quam debuit tenuit vel negligenter
implevit et maxime si omisit.
Si presumpsit proprie sacra tangendo.
Si habuit consuetudinem loquendi
mendacia. Si cum esset clericus
tonsuram indecentem portavit
si capillos aut cultum ad ornandum
se pendunt tonsuram suam vel re-
nouis plantam [illegible] non inclinat
sed potencius tollo et capite erecto
superbe et cum clamore incessus in-
cessit. Si oculis ardore libidinis
vel amoris carnalis seu muliere quod
concupivit respexit. Si oculos
vagos et hinc inde discurrentes
habuit non eosdem humiliter aut in
terram deiecit seu cum cordis suspi-
rio in celum erexit non ad lacri-
mas provocavit. Si de correctione
vel amonicione saltem exemplari
emendari patuit se cavit. Si li-
benter audivit vana detractiones
oblocutiones vituperationes fabulas
scurrilitates adulaciones rumores et
vanas maxime amatorias canti-
lenas si ad clamores insatia-
biles pauperum aures non
inclinavit si sacerdote predicante

sine causa ardua de ecclesia exivit quia
talis tamquam pro mortali excommunicatur
est. Si diebus dominicis misse officium usque
ad finem non audivit. Si verba dei aut
pias amoniciones et condignas re-
prehensiones audire contempsit et maxime
si predicatoribus et amonitoribus oppro-
bravit. Si sepe aut umquam potum
inscienter vel sine necessitate comedit
Si ante statutas horas maxime
in quadragesima comedit. Si ieiunando
tantum forsitan quod alias bis vel
ter ad comedendum sufficeret inge-
ssit. Si cibo aut potu repletus ad
verba scurrilia ad risum ad cachinum
vel iurgia aut seda lingwam relaxari
doleat si tam stultus aut insipiens
erat quod numquam ante cibum deo bene-
dicere et post cibum deo gracias agere
creatori suo sicut debito modo reco-
gnovit nec ad ipsum habuit respectum
et si religiosus vel presbiter precipue
tunc vel [illegible] deflent quod epulas
aut elemosinas a fidelibus collatas
absque timore dei comedit nec digne
eas deservivit nec pro hiis qui sibi
contulerant vel pro quibus collata sunt
ut deserviunt oravit. ingemiscat quod
cum esset christianus et maxime sacerdos
cum ore verbo aut in sacro aut
sacrilegum [illegible] medicinis ablu-
tionibus periuriis maledictionibus convitiis
aut turpiloquiis verbis manibus
et quod assiduis in osculis lingwa
nostra et in immundis polluit instanter
doleat quod post illud per quos in-
gressa est vitalis flatus et egressa et
os quod usulatum est filio virginis
ad osculum filie veneris est [illegible]
Si cum esset prelatus ad orationes et
[illegible] actiones consurgere non fuit pre-
imptus sed quod [illegible] velut supino

exponitur si decore vel tingere sedem
quod tempus exigebat et locus sub
ditis suis neglexit / Si ad optimos
fructum famam honorem sive adipi-
scendum honorandum vel consequendum laudem
humanam misse officium vel predicacionis
actum fecit legit vel cantavit / Si ut
placeret amatoribus vel amatricibus
impedibus sericis et coloris specialis
calceos detulit / et si vestes cu cet-
clitus mo militum vel armigerorum aut
cum monachus esset aut igitur re-
gularem observanciam portavit / Si no-
vitates in vestibus adinvenit / Si
turpior in vestibus cunctis curialibus
apparere voluit / si totam sollicitudinem
circa ornatum vestium et cultum nulla-
tenus circa animam habuit / Similiter
volens esse caligam aut vestem
in mundam et volens esse animam dis-
simulatus plenam / deflet quod Papa
legis divine prout debuit non custodivit
opera nec subsequibus iudicie iudicii
iudicandus erit fideliter non implevit
et quod multum tempus sive vite sive fructu
expendit / quod tunc tempus perfecte non fuit
quod ad sacratissimam hostiam corporis
et sanguinis domini reverenter sepius ac-
cessit / quod in baptismo fidem perceptam
dignis operibus non extulit / et quod
sponsionem que agricius sub ibi
facta est per non persolvit / Postremo
istud inquit ab homine facta dei
ne sit vanus vel ardiatur dolet
quod domini nostri ihesu christi in sua passi-
one vinculis quando de morte re-
cognovit nec pauperibus beneficiis pla-
collatis ab ipso gratias debitas ex-
hibuit / nec amorem sincerum ad
ipsum prout debuit habere curavit
quod dominus placet quia scriptum est delecta

quis intelligit quasi dicat di-
fficile est singula obmittentia con-
siderare vicia / nisi illustrante
gratia dei et ita secundum dei perigrinos ca-
rissimi cavete ut apprehendatis non
ut aciem aborientes aut lateres
abluentes / vel lateres arantes in qui-
bus fructus nullus sed vanitas / pensate
si vani sint omnes homines in quibus
non est scientia dei / quod deus nol-
luit esse vasa inutilia et vana
que sunt ire obnoxia / sed potius
gratia sive benedictionibus impleta vasa
sed estote quia ipse sanctus est / Si
aut erit et sic gloriam tunc
habebit in presenti et in eterna presencie-
ut nisi ipse insinue Quod nos
per donare dignetur pater cum spiritu
in puti et gloria sive visionis
ineffabilis in secula Sermo de

a Audite sapientiam amici mea
fratres dilectissimi et ad lau-
dem videndam dei sapientiam in
maiestate et gloria sua et si multa
sunt mysteria sua pacta ne
tamen rudes et simplices diffi-
dant per veritatem suam adipisci
visionem feliciter se posse venire
Dicens doctrina dei huius eiusdem
simplicibus ut se intellectum p-
tendant occupatores in pectus / Ta-
liter consideres in quibus consistit
vera scientia per quam itur ad con-
templandam faciem sapientie in
eternitate dei summi videlicet recta fides
et bona vita et sic nunc secundum
prima vera ... de scientia pla-
cet sic inquit deus sed quod debet
esse omnis homo bonam fidem
et bonam vitam et tamen s

peccauit. habeat uerum penitenciam. habeat
igitur spiritualem habeat animus tuus ut
prius dictum est et aqua eterna si uidelicet quis
cupiat deum impetrare et ipso
beatifice frui. habeat rectam fidem
que in eo consistit ut si quis cre-
dat patrem et filium et spiritum sanctum quod
sunt tres persone sed unus atque idem
deus qui sua omnipotenti virtute
simul ab inicio temporis utramque de
nichilo condidit creaturam spi-
ritualem et corporalem, angelicam
videlicet et humanam quod quod unigenitus
dei filius ihesus christus a tota trini-
tate sit communiter incarnatus ex ma-
ria semper virgine spiritus sancti
cooperatione conceptus,
verus homo factus, verus deus
verus homo ex anima racionali
et humana carne consistens qui
secundum divinitatem est inmortalis
et impassibilis secundum humanitatem
tamen factus est passibilis et
mortalis qui etiam pro salute
humani generis in ligno crucis passus
et mortuus descendit ad inferos
et resurrexit a mortuis et ascen-
dit in celum sed descendit in anima
et resurrexit in carne ascendit
que pariter in utroque venturus
in fine seculi ut iudicet vivos
et mortuos, et redditurus singulis iuxta
opera sua tam reprobis quam electis
qui omnes cum propriis suis resurgent
corporibus que nunc gestant, ut
recipiant secundum opera sua sive bona
sive mala, illi cum dyabolo penam
perpetuam isti cum christo gloriam sempi-
ternam quod quod credat quod una est uni-
versalis ecclesia extra quam nullus sal-
uatur et secundum augustinum de fide sa-
lutis credat virtutes et efficacia

sacramentorum tantum est in ecclesia que quidem
sacramenta sunt septem. Baptismus factus
in aqua in nomine patris et filii et spiritus sancti.
Confirmacio quam facit episcopus in fronte.
eukaristia quam nullus conficere nisi pre-
sbiter, rite secundum claves ecclesie ordinatus
... determinat concilium generale de summa
trinitate et fide katholica, Firmiter. vera
penitencia que secunda tabula post naufra-
gium appellatur. extrema unctio que dari
infirmis, matrimonium quod deus instituit
ad multiplicacionem hominum ad laudem
suam, ordo qui est institutus ad ministrandum
digne alia sacramenta quod quod firmissime
teneat nec aliquatenus dubitet ut
ait augustinus de fide ad petrum omnes
hereticos uel scismaticos cum dyabolo et
angelis eius incendiis perpetuis parandos
nisi ante finem uite katholice fuerint
incorporati et reintegrati ecclesie quod
quamuis hominum non tenenti uni-
tatem ecclesie nec baptismus nec elemosina
quantumlibet copiosa nec mors propter
nomen christi suscepta proficere ad sa-
lutem poterit deberetur credat etiam
quod animus iusti habent vitam eternam
cum angelis iniusti autem ut superbi a-
vari luxuriosi fornicatores et in mundi
sordicie, gaudientes ebriosi et plures
sunt ... cum pertinentibus ad penam eternam
cum demonibus in inferno. hec est igitur
fides recta quam quisque katholicus
credet firmiter et uendicet ipsam
eiusque matrem ecclesiam et fratrem
consideracio de habenda vera
spe ipsam per quam itur ad patriam in celo
de qua supra dictum audiat ...
tua quod adipiscendi facultatem videndam in
patria in qua est iubilus bona uita
ad quam pertinet ex precepta domini
ihesu christi ... quod omnis homo
solum deum adoret patrem et filium et
spiritum sanctum unum deum quod dicitur optimum

et summi [illegible] teneat et profundius sed quia
alicui carni se inclinat vel alicui cre=
dit tamquam quo deo nec in aliquo
opere figit tamquam pars in ipso nec
ad aliquid aliud quam sibi subvenire
spectat ipse prius eam adoravit et ma=
xime premissa declinat. Stultum est
quippe et valde absurdissimum dy=
abolum querere in gestibus vel diffe=
renciis predia ut illis consultibus
divinum auxilium imploret / ut videtur
Est igitur ut ait venerabilis
Boecius in v° de consolacione prosa v° vero
eum precium quo post missu ullum [illegible]
fundatur ordinem et pensa si ordinem
male fundat non est dubium quod merito
et finis male timetur. Ex quo patet
quod non adorandum sed dyabolum similiter illi
qui colunt sortilegiis divinacionibus et
quibuslibet auguriis vel illi deum
adorant qui magis credunt laribus
quam doctoribus katholicis quod fornica=
cio non sit mortale peccatum / nam ipsi de
quod amplius pre aliis peccatis reddit ho=
mines bestialiores vel illi deum adorant
sed homines sibi deum constituunt / qui
tamquam de homine sperant / aut plus quam
de deo / maledictus enim est talis qui
ponit carnem brachium suum ut ait propheta
nec illi deum adorant sed ydolum
qui plus creaturam quam creatorem
amat sic est eum deum adorare sine in
ipsum credere / nullam rem tantum amare
quantum deum et non ipsum solum di=
ligere quoniam si contingit katholicum
diligere peccatum debet utique id est propter ipsum
solum dilectum. Secundum est quod non iuret
fide vel in iuste vel solito vel pu=
blice instrumenta cassa vel sanctorum
propter pacem quod a vita bona desistunt ad
verum sapiam nisi vita [illegible]
non pertingunt qui quod iurant [illegible]

qui facile minore prece sua [illegible]
vel aliorum sanctorum iurant. Tercium est quod
colat dies dominicas vel alia festa
ab ecclesia instituta, sed quod abstineat
a peccatis et a superfluis et etiam
a laboribus corporalibus / ut a bagis
excolendis arboribus plantandis et
sepibus et faciat bonum propter quod
vitam bonam non habet qui sabbata sancti=
ficant iste qui huius temporis sit a peccatis
abstinendo / magis tamen die festo
est cavendum homines qui vilitates diu
plus diebus festivis inebriantur et
luxuriantur et multo plus iam loquendo
iam ludendo iam currendo et specta=
culis intendendo vere committit iste
non bonum diem festum colit qui et si
a peccatis abstinet bonum tamen non
agit sed in ipso nichil agens va=
cavit. Quartum est quod honoret patrem
et matrem carnales et eis provideat
secundum iuxta posse si indigent et
in morte solvet legata ipsorum et
quod honoret spirituales scilicet patres et
dominos et prelatos et suos similes
eorum vel cognatos vel [illegible]
et reddet eis iura sua quod qui
illos nunc dilexisse suos patres
carnales qui succedentes in bonis
ipsorum nichil de animabus ipsorum curant
Item secundum pater et mater filium quoad=
usque robur acquirat sibi necessaria debent
educare et nutrire sic et fortis filius
vicissim debilibus quorum pigra [illegible]
patri vel matri agenti necessaria ministrare
multo plus cum incipit debilis quam
fecundare post mortem illud [illegible] pro
diis et puerilis vel per eos [illegible]
bonum ut non faciant aliquem nisi
ipsis [illegible] sit promissa vel de=
cidant nisi ius defendat accidentia
ut dicat aliquam contumeliam alicui
vel aliquem [illegible] quod quidem
per errorem [illegible] qui [illegible]

cum plorio cum auctoritas vel magisterium
quod non concedit Item non debet aliquis
homo vel alius maleficium licet dignum
sit morte per se occidere nisi ius illud
sibi precipiat vel concedat Item sicut
accidit quod proximum odit dicitur quod ipse
in canonica qui odit fratrem homicida
est Sexto est quod non consentiat
alicui cogitationi luxuriose nec
attendat ad aliam quam uxorem
suam utcumque sicut debet vel decet
propter quod patet illos et malos et stultos
qui et si mala non agunt quia
oportunitate forsan non habent et alias
non possunt mala sibi consentiunt nimirum
non tamen qui male agunt sed etiam
qui malis consentiunt digni sunt
morte Item non est dignus sed despiciens
qui uxorem suam meretricem pertractat
et qui duas uxores non possidet in
sufficientie et honore sed in passione
desiderii et cum nesciunt et sicut nec
tamen nimirum sicut gentes qui igno-
rant deum Septimo ut non re-
cipiat vel non retineat rem alienam
nisi debita voluntate illius qui
est dominus illius rei propter quod patet quod qui
rem alterius capit invito domino vel
alias recipit et tamen voluntate illius
cuius res est ipsam detinet furtum
furtum committit est ut dicat decretum
contrectatio rei aliene invito domino
Octavo quod non mentiatur nec detrahat
nec crimen alicui imponat propter quod
quod multi videntur esse bone vite
qui tamen non sunt quum et si capti sunt
aut probari falsa tamen et mentiuntur vel
vitam aliorum destruunt aut despiciunt
seu obliviscuntur Nono est quod non con-
cupiscat rem alterius hic in missa//
Decimo quod non concupiscat hic uxorem
alterius propter quod patet quod non tamen adulter
est qui thorum alterius violat sed

qui in uxorem alterius concupiscit//
Ad bonam vitam etiam pertinet potare
sitientem pascere esurientem vestire nudum
colligere hospitem visitare infirmum
ire ad incarceratum sepelire mortuum
dare consilium bonum corrigere delinquen-
tem consolari tristem dimittere offen-
sam sufferre rebellem orare pro alio
sustinere nescientem// Hiis armis ma-
iorum et opum hic corporalia et
spiritualia munitus accipere potest viam strictam
per quam itur ad patriam de qua
sicut dicitur Revelationum audivit auris
tua 3o si quis peccavit et velit
hic statum viam per quam pervenitur
ad patriam inceptam viam primam
habeat et viam angustam de scientia pe-
nitentis primam intelligit quod homo
debet de peccatis et hic concepto firmo con-
fitendi et satisfaciendi et abstinendi
semper ab omni mortali peccato propter quod
patet quod false penitent qui cum aspec-
tandi sunt non desperant Item non
sufficit dolere de peccatis nisi quis caveat
de futuro Item si confessio dum potest
haberi non est sed signum est quia verum
dolor processit Item volens abstinere
ab uno peccato et non ab aliis non consequitur
veniam peccatorum Deus enim qui omnes
[illegible] non novit non accepte sed
in toto peccata dimittit et vos hunc vel
debet offendens cum in uno factus
est omnium reus hic sunt aut qui false
faciunt primam inmistam quod illo
sit ex bono vel augurio sortile-
giorum incantatorum benedictionum vel [illegible]
[illegible] superstitiosorum et plus aut etiam
si est mixtum quod in sui natura est
bonum et aliqua tamen circumstancia
corrumpitur ut est officium medicorum qui
corrumpunt [illegible] usque [illegible]
a pro [illegible] Item cum sicut [illegible]
[illegible] non potest si fuerit [illegible] in
eo sit sit nec etiam cum dolus

est impetrare vel eciam in mente. Item
quando res detinet alienas sine re-
quisicione domini vel venia et reddi potest
si scit dominus rei vel si nescit amore
dispensari vel consilium aut mandato superioris
non tradit illas res vel ipsius equi-
valens per manus episcopi vel alterius super
hoc potestatem habentis dispensanda. Item
si confessio scienter est divisa quando
cum scelera sacerdoti dei quando anime
corporis velud medico sunt exponen-
da nisi forsan aliquod peccatum con-
fitendi in ipsa confessione acciderit
quod confessionem perficit vel tradere diversis sacer-
dotibus presumat instrumentalia vel parcet sibi
gravius temptacionibus multa si coram
eo cum suis circumstanciis confitens
peccatum simpliciter exprimeret credo enim
salvo judicio meliori quod talis tunc
non tenetur dividere confessionem cum ex
malicia non dividit sed ne alterum
scandalizaret vel ista difficultate sacerdos
alias exprimere peccatus eciam non exprimit
confiteatur tamen oportunitate habita statim
alteri sacerdoti posset tamen in hoc casu
de peccato tali omissa circumstancia per
quam confessor intelliget quod ipsum hec fa-
bula respiceret caute confiteri. Item fal-
sificatur primo quando homo remanet
in uno peccato vel in multis quamvis
multi sunt tales falsarii qui licet
non illa nephandissima committerent
dimittere tamen diu postposita ad flore-
tissima corporis et iuventutis [illegible]
quia tamen accedunt tamen quippe
in primari non potest quia caret, remanet
et ideo non fiet tanta irreverencia huic
venerabili sacramento magna si for-
sitan casu contingat absencia simul per
negligenciam sicuti sicud in finis
potest evenire dimittendo penitentibus
vel ministris sicud si tali peccato immi
dei sumere intelligite qui alibi in sermone

dum ne forte vos rapiat et non
sit qui eripiat de manu eius. Quie-
scite perverse agere discite benefacere
Derelinquat impius vias suas et vir
iniquus cogitaciones. Item falsificatur
primo quando homo non ponit finem
abstinencie ab omni mortali peccato
ad tempus et quot iam sunt falsarii clerici
prime et multo plures personis qui
tempore ieiuniorum abstinent a cibus
confitentur lacrimantur devoti sunt plan-
gunt quoniam sanctum tempus pertransit
pertransit tamen ieiuniis [illegible] consuetudine
revolvunt et iterum vel maiora
vicia relabuntur vel quia tempore non
erat abstinebant ab amplexibus
oportunitate tamen habita secreta post priores
amplexantur. Item falsificatur
primo quando aliquis plus diligit
hominem vel rem quam deum non enim
petas ut homo hominem equaliter
cum deo eo quod sit infinito et alius
condiligat cum finitus finiti
ad finitum quamvis sit magnum
aliquam potest esse comparacio infiniti
tamen ad finitum nulla umquam potest
esse collacio. Item falsificatur primo
quando homo non dolet de mortali
quod fecit propter aliquod temporale quod est
consecutus ex peccato quamvis promittat
abstinere talis enim non dolet de
morte sua propter hoc quod sublatum est
commodo eius sui et ideo non debet
se esse ad hunc similem quam eciam spe-
ciem non sibi despiciet sed placet
propter commodo annexo. Item falsificatur
primo quando quis revolvit se aliud in
delicte offendisse et credit quod offensus
non remittat ei et non satisfaciat
ei huic ait ultis si offeres munus
tuum ante altare et recordatus
fueris quod frater tuus habet ad adversum
te relinque ibi munus tuum et
vade reconciliari tuo et tunc
offeres munus tuum. Si enim frater

teneor restituere alioquin peccatum non remittitur nisi restituatur ablatum. Sed teneor satisfacere possessori cum offendendo proximum deum non solum offendi sed deum et proximum. Sed quod summus deus peccatum meum ei satisfactum fatus sit in peccatum ad libertatem gratie dimittere ulla tenus non dimittit satisfactum fuit et proximo non wlt cum deus sub altius ab pro ablatis licet sunt ergo in sedes precepta dei et vel pena per quam acquiritur vera scientia quia audiunt aures tue supplicibus si ubi per peccatis ablatum reddendo procul dubio dei sapiens pervenitur quod non concedit ipsa dei qui loquitur per os sapientia increata

Vidi sub sole et ecce vanitas
vanitatum et omnis vanitas
etc. Primo Si vanitas vanitatum

et omnia que sub sole sunt Si nunquam est vanitas anima homo vincens expedit ea non cognoscere per que si nos valeamus pellere ablata mundi et alias nostras a nostri semper serio cautius et quid tu sit quibus amatores mundi sunt Primo contempta autem pro nos vita misera plena laqueis temptationibus penalitatibus et erumpnis. 2o brevitas vite mortalis et fugit condicio mortis 3o formido dampnationis et pena perpetua divine visionis. Dico primo quod amatores mundi sunt contempta mundi autem si considerant quod vita ipsorum est plena laqueis insidiis temptationibus penalitatibus ac erumpnis Sed cum salomon super omnes reges fere magnificatus esset et sapientia ductus quando tedio dixit omnia esse vana que sub sole sunt quid dicemus de illis quibus nos dicimus si pauca ablata fuerint et si forsan quis fuit qui sit pax pilato

dixerat quod delectabilia et omnia mundi ablata sunt sed non invenit in omnibus que sunt vanitates quod cum hoc qui delectant fuit nil appetit in mundi corporum est in iniustus et iniustus si iniustum immediate possidebit tam dulcedine in corpore Si nos nullus et ergo quod gaudium est iniusto et peccatori colligere delectatione quale inquit ysidorus est inuesti gaudium cum intencionibus sedere et lucem celi non videre qualis est dulcedo illius cum ipsos delectare nisi fecit et omnia gaudii luctus ac capud qualis delectatio esse sit sunt que dicas nunc quam quieto possidet presbit cui iubet vetat leges imperat et habet in ea potestatem quasi quis nupcerere suo ea per quo facit quod appetit sed ad dominum illius tam sunt impellitur Sermo autem veritatis sententia quod qui facit peccatum est servus eius Et si quis forsitan magnum esse delectationem in voluptatibus seculi ut luxurias esse pretendunt pecunias in cibis summa laudum audiunt gentilem voluptates quasi remordere tulimus cum inquit plures dicunt voluptatem esse summum bonum ut que in bos pecudes nos bonum esse ut et venerabilis beatus iuxta apostolum quid de voluptatibus loquitur quarum appetencia est plena anxietatis satietas vero penitencie quos motus quod sit iocunditatis igitur estas non voluptatis exitus quam sibi memorasti valet intelliget quod si beatos copulare sunt nichil causa est cur pecudes sunt esse beate non igitur bonum faciunt sed vanus bestialem et si forsitan de leviam quid indivinatis a plenius ubi huius obiecit pravatur equales deserviri et umus gaudentibus nuncque invenient procul dubio quod omnia sunt vanitas inquam cum non est iniustus ille cum animo per amorem rebus talibus inordinate amplectitur qui cum

labore acquirunt cum timore possidentur
cum dolore amittuntur Si autem in loco
sublimi est positus numquid vel erit
ab astantibus iudicandus ab emulantibus la-
cerandus quibus enim in honore sine la-
bore quibus in placatione sine tribulatione
quibus in sublimitate sine vanitate vel
penalitate esse potest Et quamvis gloria mundana
in militibus mortalibus hominum fere si
amica inflatio magna ut ait quidam
tractatus Petra tamen vel est vita nostra
plena miseriis et erumpnis quemadmodum
ita est dicit Iacobus inquit libri humane
sit a pena Si enim quis dives est
timet ne quod possidet amittat Si
pauper numquid querit sed aut mendicat
vel laborat vel ad minus inopia
tabescit Si homines et filius pavet
ne naufragium in hoc pelago patitur
multitudine temptationum et diversitate
laqueorum mundi carnis et dyaboli Iterum
Si nequam est timere debet ne festinus
ad tartara rapiatur et in puncto
ad inferna descendat si quis indoctus
est punitur ignorancia si quis vero
doctus facile inflatur superbia dicente
apostolo scientia inflat caritas autem edi-
ficat si est incipiens timet ne non per-
veniat Si proficiens timet ne deficiat
Si est perfectus timet ne per multas
victorias cadat et omni tempore periculum
lapsus suspicetur tenens quod nonnulli
per multos labores et gravia cer-
tamina quasi remigando in hoc mari
spacioso ubi sunt reptilia quorum non est
numerus dyaboli fraude decepti ad desper-
acionem sua in districtione vel fantasie
collocuendi ad eminendi pervenerunt
pristinum dum videretur quod habet posse te-
neri nulla est nobis certa victoria sed
temptacio cottidiana Item si vita
hominis vel est plena miseriis dic
michi quesumus quis vel latrones circa
aurum aut thesaurum securum custodit

et ideo qui sanctior est et superior
plus timeat ne cadens ex alto
maiorem casum recipiat Quis
vero ad visus seu superius esse cupit
plenum se esse miseriis cognoscat et
sunt ab vanitate huius mundi cum
sicut quidem possit Dixi secundo quod
amatores mundi sunt contra sua
animam si peccata revolvunt Brevitas
vite mortalis atque hec consideratio
mortis nam qui perpendit omnia
mysteria per mortem suam ad usum
sua esse finienda facile mundo
et ea que sunt in mundo contempnit
facile enim contempnit omnia qui
se cogitat moriturum at contra qui
non cogitat morituri sua ne
inops quod non congregat in thesauro
sua iam domum domui iam agro
agrum agro accumulat et sic se
afficiunt quasi semper victurus
sit super terram inter eos Et ideo
viri sancti quia brevitate vite
huius non despiciuntur cupiunt quod
cottidie morientes vivunt et tanto
sollicitius mansiones mortis properant
quanto nulla mysteria et omnia vana
esse sine pensant hinc ait
beatus vir modicum tractans
in Iob nichil enim sunt dies mei
sed viri quasi dies suum cogitant
ea sublimiter tamen despiciunt Et
contra primus vite dies nichil esse
conspiciunt quia illuminatos mentis
oculos consideracione eternitatis figunt
de qua dies vite sue videant quod sit esse
in suis pulveris agnoscunt Cogitemus
ergo quod velut amaritudinibus dul-
cedo humane felicitatis respersa est
Cogitemus quam sit brevis vita nostra
quam via lubrica quam mors certa
et hora mortis incerta Pendamus
unde cecidimus ubi iacemus que

perdidi quod invenimus Unde reddis
quia arguis ubi invenimus aut
comparati aut et voluntate invenimus
quia in hoc exilio quod perdidimus
quia deus quod invenimus in
mundo et in omnibus que in mundo
sunt nisi tormenta aut luctu
bonum quod ut sua nos revocat
quam lugendi horam [illegible]
dicit cum psalmista qui addidit
scientiam addit et laborem quia
quanto magis homo mala sua
intelligit tanto amplius suspirat
et gemit / O vita misera instabilis
et caduca quam multos decipis
quam multos seducis cum dum
fugis nichil es dum videris umbra
es cum exaltaris fumus es dul-
cis es stultis amara sapientibus
qui te amant non te cognoscunt
qui te fugiunt ipsi te intelligunt
aliis promittis te longam ut de-
cipias aliis brevem ut in desperacionem
proicias / O vita inquit b. [illegible]
non vita sed mors vita fallax
vita mendax [illegible] et [illegible]
arescens O vita plena laqueis
quia in mundo homines illaqueas quia
per te iam sustinet tormenta in finalia
quam beatus qui tuas cognoscit
fallacias quia brevissima que te
[illegible] pro multis [illegible] longitudinem igitur
brevitate vite mortalis finaliter
pungit diem mortis ut abeunte
tempore [illegible] declinare va-
leamus cogitemus qualiter peraver-
it [illegible] quia tribulis [illegible] vite
dissolucionis quibus tenuar mortis
quarum malorum sine memoria
que oblivio [illegible] felicitates
[illegible] formido et consideracio tremendi
iudicii quia tribulis in malis

igni ubi ipse insistat quod egredietur
anima maligni spiritus requirunt
nulla que sua sunt scripta stillo
ferreo in lingue adamantino ubi
erat [illegible] que cautela [illegible] ut
multitudine [illegible] illas
aves iam ipsius ordinavit ut fallendo
a fide et spe seducant ut hic deprehendo
ipsi [illegible] dicimus aut ut adclaris
quasi [illegible] venerit et sunt in illis
se [illegible] tamen cum omnium conventum
erat agnus sine macula qui tibi
vere veritate dixit Venit princeps
mundi huius et in me non habet quicquam
quasi hic cum mundi principem non
moyses non helyas non ieremias
de aliquis prophetarum non petrus non
paulus non iohannes nec aliquis apostolorum
dicere potest eo quod in multis offendimus
omnes cum constet quia omnes qui de
carnis delectacione concepti sunt con-
cupiscencia vel carnali vel cogitacione
vel actione ad suum principem hominum mundi
invenitur Unde cunctis est valde
et cum magnis fletibus cogitandum
quod sumus quia tribulis sunt in
[illegible] in extremis in hora nostri ex-
itus adveniat qui et ad xpm qui
deus est [illegible] adveniat ut que-
reret si quid suum inveniret licet in
deum non peccavit [illegible]
miseri dicturi quod [illegible] qui
[illegible] mala commisimus quod repre-
hendi adversarius et [illegible] sua in
nobis in [illegible] dicturi in quo
[illegible] [illegible] nisi hic solo si
unus [illegible] xpo [illegible] princeps mundi
non invenit quicquam et qui solus
inter mortuos est liber [illegible] ipsi sig-
na cum [illegible] tunc [illegible] patet si de
corpore suo sumus qui [illegible]
[illegible] sive passionibus / [illegible] quod
amatores mundi [illegible]
mundi aut formidine [illegible] dap-
nacionis quod si amor [illegible] non potest

rethe hominem acquisiveris nunc dicet
a dampnatione cuius saltim verbis formi-
do miserum. Si ergo te non retrahit amor
saltim retrahat timidus et accipiat cum
timor tremendi iudicii mentis gehenne
laci mortis dolores inferni ignis
vivus omnis comburens sulphur fetens
flamma tenebrosa et facies demonum
horrenda et omnia que in inferno sunt
nulla quia est horribilius morte quam
iudicium terribilius quam intollerabilius
gehenna. Quibus ergo cogitando non re-
pedit cum cor adstrictum non pauc
scit expectatum. Si quam iudicium
in quo presidebit ille cui nullus rude
potit sufficienter lumine consilio eo
qui suspiciens corde est magnum iudicio
et iustitia et eminens non potest. Ideo
timebunt eum omnes gentes que videbunt
sibi esse superiorem [illegible] in iudicando
nec falli nec fallere potest. O quam amara
[illegible] dolor omni amaritudine separa-
cio adeo etiam quia malus segregabitur
adeo et astabunt [illegible] separabitur a con-
sorcio angelorum sanctorum et iungetur societati
demonum. O quanta horror et contri-
tio dolor in tristicia pudor in confusione
magni dei quibus cum paradisum illud
scit sufficere ex parte quanta erit eo-
rum [illegible] cunctis qui in mundo sunt quorum
presentia sunt homines sancti, sola anima
egressa de corpore ingreditur nova
et incognita regiona ubi circumdata
[illegible] sibi monstra videbit
terrorum quibus sibi in die tanti
terrores sufficit quibus cum [illegible]
quis dedignatur pigrique quam malus
tristium est illum [illegible] sunt
opus igitur [illegible] felix ergo erit
cum opus tunc non [illegible] O mors
amara que separat animam carnem
in genti dolore [illegible] ubi [illegible] ma-
nendo [illegible] [illegible] colli-
gatur [illegible] corporis omnibus [illegible]

[illegible] dolor dolorum quo
iungitur [illegible] anima cum tor-
mentum [illegible] cuncta [illegible]
O mors [illegible] amare [illegible] et plena
dolore amarior [illegible] est gehenna ubi
planctus ubi fletus ubi clamor
et ululatus [illegible] ubi blasphemia
ubi insultatio demonum ubi ma-
ledictio [illegible] dampnatorum ubi
fetor ubi dolor ubi pena intolle-
rabilis ubi demonum [illegible]
horribilis iugis ignis semper
vivens [illegible] omnibus [illegible]
ac et [illegible] [illegible] ubi
luctus ubi [illegible] lugubre lamen-
tationes et ve super ve ubi penali-
tatis ubi tenebre et obscuritas
ubi omnis [illegible] ubi confusio
ubi nulla concordia sed omnium ad
[illegible] discordia ubi nullus ordo
sed sempiternus horror inhabitat
et [illegible] ubi omne malum ubi
non est qui succurrat qui alleviat
qui medeatur qui pro amore [illegible]
salutem [illegible] ubi nulla [illegible]
nulla redemptio [illegible] sic et
[illegible] quid [illegible] amara
sit gehenna omnibus [illegible] amarior
est separatio [illegible] a facie divina
[illegible] omnis delicie omnis [illegible]
[illegible] et [illegible] dei [illegible]
et [illegible] quod qui
videbunt sunt beati et [illegible]
cum [illegible] est [illegible] [illegible]
dei omnis [illegible] est [illegible] la-
nde [illegible] omnis gloria [illegible]
plenum luce plenum [illegible]
[illegible] plenum dulcedine me-
lodia leticia [illegible] plenum
decore [illegible] et delectatione
plenum [illegible] candore decore
[illegible] ubi non [illegible] quod
[illegible] quod [illegible] quod mor-
deat quod [illegible] quod [illegible]

quod discordia ubi nullum malum
sed omne bonum ubi deus est finis uita
presens veri iocunditas civibus et
patrie perpetuus omnis omnia in omnibus
ubi talis vita et ineffabilis status
iusticie magnificencia sufficiencia
et omnis boni habundancia quod
nec dici nec scribi nec cogitari potest
igitur dilectissimi cum constat omnia
que sub sole sunt vana esse
vos respicite mundi contemptum
attendite quod inutile est vobis
tale regnum amittere propter carnis vo-
luptatem aut mundi vanitatem
mox cum transibit et periit cum
et omnis vanitas pertransibit regnum
non dei manet in eternum ad quod
nos perducat pater etc.

Referam bonus spiritus meus
quippe primo iudicabo tibi de
bonus quod sit bonum et
quid deus requirat a te Karissimi cum
deus benedictus et laudabilis in
secula sit trinitas scito quod non nisi
tuo sacrificio complacebit placari
potest offerre ergo iudicia filius iudicium
patri pacem reconciliacionem et auctori tuo
spiritui sancto unitatem et bonitatem simul
patri et filio et spiritui sancto uni deo
verum fidem et quod quia pater non
iudicat quemquam sed omne iudi-
cium dedit filio ut omnes hono-
rificent filium sicut honorificant
patrem aliquod admodum sum
terribile et districtissimum iudicium
ingrede cordis tui iudicium et
de singulis accusandum te in divino
iudicio intra metipsum sunt speculacionem
districtus ubi si maliciam apud conscien-
ciam tuam reperies ipsum puniens
ne accedat cum fac stultum pro a
et an omne iudicium detegis de
inde inter te et proximum tuum per-
tinens de proximo tuo ubi nolumus
habere tenearis quod in iudicio sine quo te

iudicabis sit districtum in eo non inquam
iudicabis inter te et proximum sed in ipso et
in eo quo iudicabis proximum iudicas te
ipsum aliquando pauca illa scriptura sacra
summum inquam alterum iudicabis te ipsum
condempnabis modo ante iudicandi
te metipsum habe teneas consideracio quod
agis quod non quod facere debes et
quod non quod ad maiorem confusionem
pertinere si facis id quod facere debes si
ita inveneris gaude si non multum
time modo non iudicandi inter te
et proximum hoc observes inde quod
proximus facit et quod ille faciet
tibi si cum facit tibi bonum et tu
reddis illi malum malus es si non
tibi malo et tu illi bonum gaude
quia hic regnum respice te et magno
argue peteres sic dicere nullatenus
te de curie deleas pro quia homo
bonus est malus hodie iustus
eras iniustus es potes non est cum
quicumque sed omnem ut quis reddat pro
malo bonum diligat inimicum et ideo
si quis hic reperit deo sit gloria non
bonum qui vere bonum solus est deus
quod omnis etas prona est in malum
non bonum puerulo sed perversa admo-
dum puerulo facile consuevit de proximo
aut tuo ita iudicabis considera quod
facit certo bonum sicut pium et timet
malus estimas si dubium bonum est
non puta si certo malum et magnum
peccatum iudicas si dubium malum bonum
puta apostolus cum nos secundum quod ait ve-
nerabilis Beda quod ea de quibus
dubium est quo animo fiant in meliorem
partem interpretemur quod ante dicitur a fine
tibus eorum cognoscetis eos divina
interpretare intelligitur nullatenus bonum
ad facere potest offerre deinde proximo pe-
tenciam ut bonum quod incepisti temp-
tacione aliqua non recedas considerans
cum in domino ideo quod qui cepit
in nobis bonum opus perficiat usque

in diem xpi illud offer et tibi aucte
nec inquinat alicuius dum sine dubitan
[illegible] offer et sollicitudine ut sim
plicitate in eius meditatione suorum in
tendis sibi cum non est causa debilis
sed de hominibus ad ymaginem suam
factis et ideo tota sollicitudo tua sit
de celestibus nam vitalis dicit quod primo
quere regnum dei et iusticiam eius et
hec omnia adicientur vobis si simpl
icitati velis bonum quod meum patres
nunc merentur accipe tibi neces
sarium si quid bonum habes quod de fru
ctum amittas offer etiam mihi
spiritu sancto perfecte ut in omnibus gratiam
[illegible] reddis et omnia que in iudi
cando agenda et cognoscere non
[illegible] simili sed amice dei facies
de hiis igitur similiter et adhuc plurimum
vobis [illegible] ut indicando iusto
indicatur ut custodire ambulet
et ipse [illegible] et [illegible] vindictis
sit iudicando [illegible] actio dei di
stinctio [illegible] et [illegible] primum et
[illegible] quo ad [illegible]
[illegible] tantum [illegible] duo sunt
in quibus [illegible] iudicando [illegible]
cum [illegible] quia [illegible] quod [illegible] sit
vel [illegible] est qualis futurus sit quoniam
vel bonus vel malus apparet hec ille
[illegible] ambo sit [illegible] et iudicis non
est sine accusatore damnare quia
[illegible] iudicium [illegible] fuisset sine [illegible] non
[illegible] accusatus nunc [illegible]
[illegible] ne facile linguam ad iu
dicandum [illegible] relaxemus [illegible]
dum stat suo domino et cadit tu autem
quis es qui iudicas alienum servum
[illegible] vere videtur iudicat [illegible]
in iustus [illegible] dissolutus [illegible]
[illegible] levitate aut [illegible] me
[illegible] de [illegible] plerumque iudicat
de furto qui fur est [illegible] adulter
qui adulter est [illegible] sacrilegium
qui sacrilegus est [illegible] quod [illegible]

malicia et dolo [illegible] angelo
[illegible] labia [illegible] malachias propheta
sacerdotis custodiunt scientiam et legem
requirunt de ore eius quia angelus
domini [illegible] est [illegible] ideo quod
talis oculos habet et non [illegible]
[illegible] quippe [illegible] discernit [illegible]
[illegible] nocet sed [illegible] qualis
est cognoscere quid [illegible] quid
[illegible] quid [illegible] quid
[illegible] quid in [illegible] [illegible]
quid [illegible] et [illegible] quid [illegible]
[illegible] quid [illegible] [illegible]
et [illegible] non [illegible] quod [illegible]
qualis sit agnoscit cum multo
[illegible] in [illegible] ad [illegible]
[illegible] aliorum non [illegible]
[illegible] [illegible] quid [illegible]
[illegible] quis et qualis est quid in [illegible]
[illegible] qualis in tota [illegible]
in [illegible] non bestia sed homo ad
ymaginem dei factus et ideo bruta
non agat que ei [illegible] et [illegible]
[illegible] opus agere [illegible]
et quoniam est quod [illegible] tabula
[illegible] homo [illegible] in [illegible] esset
non intellexit [illegible] est [illegible]
in spiritualibus et similis factus est illis
[illegible] fornicatores et in
[illegible] amatores [illegible] quod sunt [illegible]
[illegible] sit non [illegible] ait [illegible]
[illegible] sit [illegible] xxxviii
[illegible] sui [illegible]
[illegible] [illegible] vult [illegible]
[illegible] et timor domini qui
[illegible] ita et
[illegible] hec ille [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] distin
[illegible] ad hoc [illegible] est data hominibus
ut [illegible] a bestiis differentia
[illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] non distin
[illegible] ad hoc et [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]

compleuerint in istis sue quat-
tuor mundum florendi qui sunt pu-
tredine peccatorum infecti similes
sepulcris dealbatis que ad extra
refulgent intus vero fetoribus [illegible]
Sed iniquus numquam est debilis ad-
tamen debilis vacuus vel delicatus qui
seipsum non agnoscat quis enim du-
bitat quod sit homo in natura ad
quod video quod licet non dubitet homo
quod sit in natura non tamen se esse iu-
mentum insipientum vel [illegible] pecudum [illegible]
agnoscat nisi seipsum clarius specu-
letur non est semper facile sed diffi-
cile et magis utile seipsum cognoscere
unde ambrosius in exameron libro vi
[illegible] dum [illegible] tempore difficilius
est seipsum cognoscere non est solus
oculus qui exteriora inspiciens seip-
sum valet intueri sic et mens ipsa
sit acute aliena delicta contemp-
lans tardior est circa sua propria
delicta Sed ille consideret prima
quod sit in persona si prepositus alteri
vel subiectus Si prepositus non [illegible]
[illegible] sibi alium prepositum cum
[illegible] sibi alterum esse subiectum
cum omnis potestas sit a deo ne deo
obediat prepositus sicut sed cum
discolis aut prepositus quare per
alios prepositus sit agnoscat ut vi-
delicet luceat lux sua coram homi-
nibus ut videant opera sua bona
et glorificent patrem qui in celis
est Si enim talis in corpore forma
unde qualiter in domo dei opor-
teat alios ambulare nam ut
gregorius in pastorali pastor debet esse
in actione laudanda precipuus
ut grex qui ipsius voce mores
[illegible] melius per exempla que
per verba gradiatur Sed ille talis [illegible]
debet esse rex princeps prelatus aut
[illegible] vel prelatus eius [illegible]

subditi grex dicantur aliquin si sub-
diti moribus fulgent et regimus
non rex prepositus aut prelatus dicitur
nisi quo ad nomen est vocatus et
si talis non rex prelatus dicitur quod
erit si erit [illegible] talis quo
maior prelatione tanto maior differ-
mitate dicat eum [illegible]
[illegible] est nisi [illegible]
qui est [illegible] Si vero
sunt subiecti regibus et principibus
tamquam precellentibus obediant sive
ducibus tamquam [illegible] quod [illegible]
ab eo missis ad vindictam malorum
laudem vero bonorum iusticia obe-
diat in hijs qui non obviant legi
dei obediat in licitis et honestis
obediat celeriter sine murmure sive
persuasione sine dolo sive [illegible]
obediat libenter et gaudenter [illegible]
si [illegible] videant [illegible] dominus
[illegible] publicant [illegible] vel
[illegible] passione consideret qualis
sit in vita si [illegible] vel angelica
Si [illegible] aperte oculis mentis
videat quia non est [illegible] lucis ad
tenebras [illegible] et si non
[illegible] deo cognoscat quod
aut maior [illegible] illi [illegible] prepositus
qui [illegible] nisi odium
nisi dolor nisi luctus et tormentum
nisi blasphemia nisi pena et [illegible]
malum et [illegible] distingui neque ga-
udium sive sine [illegible] sive labore
sive tedio sive dolore sive [illegible]
[illegible] frater [illegible] ipsum [illegible]
qua admiracione qua [illegible]
quo ad [illegible] quo [illegible]
considerare ut effectus filio [illegible]
[illegible] iudicium dei [illegible] de vita
salute [illegible] debitum dei [illegible]
[illegible] cognoscat quod
esset qualis in persona qualis in
vita ut [illegible] cognoscendo et

vitam vivunt iuxta legem dei et iuxta
data credendo ad viam sapientiam in
affectu pede procurre valeat Quod
nobis prestare etc.

Maneries quedam est claritatis superne
tenet de sincera sapientie v°

In virginitate dei patris sit dei sapientia
qui est candor lucis eterne et speculum sine
macula ac ymago bonitatis eius
Deus de deo lumen de lumine per eminentiam
et ita emanatio quedam claritatis dei
sincera per candorem eius pre lumina spe-
ciali spirans per lucens per omnes
angelos et alios cives celestes suo
splendore illuminans per celestia spiritualiter
pit et terrestria sua virtute tenens
per omnia que intus sunt et terra et a
tali ambitu continet palmo concludens
per omnes inquam desiderans inquam
incorpores per leta per clara per ioco-
da eum aspectu desiderabilis visu
delectabilis sermone suavis que apertius
incarnavit bonitate per admirabile pulcritudine
per super admirabilem decorem et ma-
gnifice glorie maiestate per semper
amicitiam per omnibus bonis spulcriora
per maiestatis refulgentia per sui ultra
omnia excellentiam est nobis nobilis
et ad se facile vocans cum homines dei
modo abiectum non posset deus alicui sua
se non pulchritudine ut dimicans bonitatis
eius immense lumen pendent agitur ego
vir cum tamen sapientia sit amabilior aliqua
sanctior virtus delectabilior et suavior
amabilior creatura qualiter tamen continuo ad
candorem ad pulla potuit declinare
tamen est sapientia illa sapientia primum fac-
tum virtus assumpta decuit dissimilitudine
esse et vivere talis quidem claritas
illius ubi absconsa tamen dedit nobis
datum in mea contulit lusciam infi-
nita dedit corpus infra sunt spiritus
lusciam quasi corpus sunt inebria
dedit animam infra sunt animus

relinquit et vendidit quod invenimus
pacientie et virtutes Ubi iam data
est ad destruendum vim hominis ipso
voluntas ad volendum nisi bona
memoria ad recollendum certum bene-
ficia et datum precedentes ut nisi male
reminiscimur consciam ut sermonum tre-
mendi iudicii ne peccare audeat
homines procellat oculus et rerum
creaturam quia valuit redemit
quia inestimabilior clarent amoris
habuit subiecit re se perdonans ab
angelis inveniunt in eo quod forma
sui assumpsit facile quippe dei
filius patris sapientia re tamen creavit
quam multo labore ymo durissima
morte redemit impendit mala
contulit plurima largitus est
nobis dimissa iocundo lucidio
nos procurante prestante nos ad
se animando compellit sublimando
se humane nature quod amat nos
patenter ostendit quasi colloquendo et
conveniendo nos se suis et amo-
rum ostendit incarnando petra
homini et ducendo viam dei eterni
vitatis se esse facere affinitati in
esuriendo sitiendo et lacrimando
quod verus sit homo et ut homo pa-
ssibilis licet et deus sit qui sit
impassibilis permansit hominibus
patefecit in cena ultima cum discipulis
illum lucidum dicit modo adprecia
accipiens panem in sanctas et ve-
nerabiles manus suas proprium confecit
et dedit discipulis suis id frequen-
tare precepit et post ceteras iniustas
suis amatoribus apparuit invitans
inspectantes ascendit et quod non
nobis amat tamen re homines acti-
ua mors eum qua voluntate suscepit
prohibentes id perdit Christe et quam pro
reconciliatione suam corpore dicta discipulis
de magistrat glorie erectus spiritus ad
spiritualis patris amore in celum

Angelus domini exercituum est Malachie
2° c° propheta Malachias dicit de
sacerdote sub Spiritu Sancto dicente eum
considerans sacerdotem angelum Dei appel-
lat. Illum inquit sacerdotem cuius labia
custodiunt scienciam et legem requirunt
ex ore eius. Alius enim sacerdos si non
habet clavem sciencie quomodo debuit
ex officio agnum doctrine qualiter do-
cebit alios qui non didicit scienciam
sed vanitatem. Quo iudicabit verbum
legis qui legem non novit. Qualiter
nuncius angeli illuminabit qui tenebras
aspicit quid et qualiter sit agendum
non novit. Quomodo purgabit qui inter
lepram inter lepram et maculam inter ute-
rum et viam inter viam et filium non
discernit. Si quis sacerdos male iudicat eum
de causis ita de lege Dei legis ignarum
efficiat. Quippe sacerdotes ut ait beatus
Ieronimus super Aggeum prophetam de lege
interrogantes iudicare. Si sacerdos est
inquit ipse sciat legem Domini si ignorat
legem Domini ipse se arguit non esse sa-
cerdotem Domini. Sacerdotis est enim scire legem
et ad interrogata respondere de lege Domini
igitur sunt sacerdotes euangelicos nuncii
inter angelica et terrestria eos correlles
sicut eo quod medio in ipsum sunt potest
supplere per istas virtutes. Vita quippe
angelica requiritur quia secundum Crisostomum in
libro de compunctione cordis ducere et
non facere non solum nichil lucri
sed et dampni confert plurimum grande
enim condempnacio est proponenti quod
sermone suo docuit non suo atque
opere negligenti. Cui alludens Gregorius
dicit: Vox inde ait loquendi auctoritas
perditur quando vox opere non adiuvatur. Nec
mirum. Communis enim sermo est verba sint cetera
alia lex validior est vox operis
quam oris. Primo itaque in sacerdote

Si fulgere debet angelica vita q[uam] actus
intuencium no[n] corrumpat que videlicet
quamvis ab amicis no[n] confundat
quia vere predicat[ur] vel no[n] discor-
dat et quemadmodum angelus dei e[st] tamen
speculum ista vita sacerdotis debet
esse omnibus exemplar. Angelus dei
vera loquitur ita sacerdos non nisi vera
iusta et sancta loquatur quod aute[m]
verum sacerdotis aut e[st] sacrum aut sacri-
legium. Angelus dei semper videt faciem
patris qui in celis e[st] sacerdos ante
et si non videt per quam videtur e[st]
deum facie ad faciem sit tamen omnes actus
animo consilia et opera eliciat et agat
ut deo qui scrutatur intelligis mente
presentes considerat et propter saltim inemeg-
nate et spectu presentis ~~carnis~~ ..../
Angelus dei propter hoc vestitus in domini effi-
gie ita sacerdos plus aliis car-
nis dicitur de hoc divinum angelus in
visione divine essencie delectatur
ita sacerdos precium modo ves-
tiri sacramenti ingit delectetur angelus
propter amorem etiam nunquam sit ab
illo recedit ita sacerdos per creature
amorem creatoris nullatenus se au-
ferat. Angelus illuminat purgat et perficit
ita sacerdos debet illuminare illos qui
in tenebris sedent ignorancie per sua[m]
purgare in viciis per doctrinam perfi-
cere et consimiliter pusillanimes observ-
vancium. Angelus incessabiliter suis sco-
lasticis deum dei semper proclamat
ita sacerdos animo tempore deum benedicat.
Angelus dei ad bonum incitat et a ma-
lo removet ita sacerdos corda fidelium
suorum faciat omnis anima sic angelo
est ut homines que custodit ad deum
perducat sic omnis pulsando et liber
sacerdos sit ut populi subiectis deum con-
ciliat et ad regna vite perhennis

dirigat et transmittat. Angelus dei
amat munda detestatur immunda
assistit in iusta sit sacerdos dei
scelerum iudicia debitis lacrimis
deprehendat in iustum et confundat
iniustum. Angelus dei pacem amat
lites pacificat discordantes con-
cordat ita sacerdos dei ea que sunt
pacis faciat et si fieri potest cum omnibus
hominibus pacem habeat. Angelus dei
potestates tenebrarum quibus data
e[st] nocere terre et mari ne noceant
quanto volunt sed quanto deus sit
finit restringit sic sacerdos potestates
que in noctem assument saltim
saluti aliquo quanto valet restrin-
gat et ne pergere sic cum sacerdos
dei vitam propriam debet cum per eum
vicinus sit aliud quod ipsam polluat
vel inficiat ut indico angelus
dei exemplum per illud exemplum
et si non natura saltim officio possit
appellari. Propterea sacerdoti e[st] scienda
quamvis non eminens tamen competens
optima. Oportet eum ut sacerdos dei
credo aliis applicat placere aut dei
ipsum non potest nisi sanctum habeat
conducendi quod attendens angelus hoc
modo de dignitate sacerdotali sit ideo
sapientissimum esse oportet et principaliter
in omnibus sacerdote et nulle ut
dicit exactum per actus humanum domi-
ne qui non solum sibi sed eciam
populo vivat et precium sedem beati Jeronimi
in prologo super ysaiam. Cum nescit
scripturas nescit dei virtutem nec eius
sapienciam cum ideo e[st] sedem ipsum quod
ignorancia scripturarum e[st] ignorancia
christi suadeo tibi sacerdos ...
ignorancia periculoso licet saluo anima
quod scripturis sacris et carnis vicia
in nullus faciendo ut cum per
sacri ... patrum per reddere ...

tolle arma de lege dei quibus p
inimicus fidei catholice destruat
etenim eruditus de lege in summe
passibus si tamen non affuit tibi am-
pla scripturarum studia saltem luceat
proximus tuus et tibi sufficiet bo-
nitas quam plurima bona precurit
ad spiritum dei que datur quibuslibet
et parvulis prout narrat Cassianus
de collacionibus patrum Theodorus et ex-
ponit Cassiodorus in libro de sermone
scripturarum per eam explanandam usitatis
questionibus in quinte septe diebus
ac noctibus in oracione infatigabiliter
persistit donec solucionem eius domino
revelante cognosceret. Et ideo ait
Cassianus monachum cupientem ad
scripturarum noticiam pertingere nequaquam
debere labores suos erga commenta-
riorum libros impendere sed [illegible]
industriam mentis et intencionem cordis
erga emendacionem viciorum carnalium
detinere quibus expulsis cordis acie
sublato velamine passionum scriptu-
rarum sacramenta contemplantur quo
perfecto ductus exemplo sacerdos
magis vitam quam scienciam sciat
ad cumulandam magis in [illegible]
[illegible] quam scienciis quamvis
sciencia inflat caritas autem edificat
magis orare quam in genus mini-
sterii scripturas intelligere querat
nec tamen plurimis quam minus et
scius [illegible] ostendat luceat vita
ut videant opera sua bona et glo-
rificent patrem eorum qui in celis est
Justinianus doctrina lex eius dei
et meditacione eius in nocte die
[illegible] ut non supplantentur gressus
eius predicat ne nomen dei in co-
[illegible] et actus suos illicitos
polluat caveat quod in hac vita
[illegible] vel [illegible] ipsi aut

sacerdotis officii sed si per simulacionem agit
predicacio aut operacione nichil dampna-
bilius. Et ideo B Gregorius [illegible] plus
sit inquit nullum ab aliis maius
prejudicium quam a sacerdotibus tollerat
deus quando eos quos ad aliorum cor-
reccionem posuit dare de se exempla
pravitatis cernit et sedit plerumque
quod est gravius sacerdotes qui propria dare
debuerant eciam aliena diri-
piunt plerumque si quos humiles [illegible]
quos continent vivere conspiciunt [illegible]
dent [illegible] in somni/
multi sacerdotes pauci sacerdotes multi
nomine pauci in opere [illegible]
et si multi sunt modo sacerdotes modo
[illegible] precepto queremus [illegible] vos
facite sed non opera eorum nolite
facere nec tamen quales sunt quidquid
de deo annunciat attendite bonos
honorate malos donec sustinete [illegible]
[illegible] illud cum genere ministerii tollerate
qui enim inquit vos audit me
audit qui vos spernit me spernit
nolite [illegible] nolite
[illegible] altissimi [illegible]
nec cum deus [illegible] blasphemare
[illegible] aut [illegible]
[illegible] constantinum imperator [illegible]
[illegible] non est dignum ut nos deos
iudicemus quod [illegible] inquit si [illegible]
[illegible] illos [illegible] honorare
quibus [illegible] honore [illegible]
eos angelos aut deos eciam ipse deus
appellat et decreta constantinus legere
in historia tripartita libro [illegible]
[illegible]
imperatorem [illegible]
[illegible] ordinaverat [illegible] et
cum [illegible] vellet culpare [illegible] per-
cepit et uno die libellos [illegible]
tradiderit quos suscipiens ait [illegible]
quando allegaciones tempus habebunt
Judicem [illegible] diem judicii et illo

qui indicatum est cuius michi hec
non licet scilicet audiendi sacerdotum
hoc exemplar imitari debent nam
multi qui sacerdocium dignum vilificant
tamen illud speciali dignum de thesauris
hoc sacerdotibus quos ipse deus solus
deos appellat vitam ipsorum dissimulat
et ipsam unde valuit sermonem exprimunt
secularis sacerdotum vite de ipsis non
solum trahens vite non dignantur
omnibus sermo ipsorum cum quo ad personas
ecclesiasticas vilificant et statum eorum
detrimpant aut vitam eorum re-
mordent aut celsis insultant Et
hii minime sunt qui nec diu indicare
tam cetas summo et pessima preceptis
contendunt hii scilicet sacerdotibus contra
sermonibus legem aliis statuunt
quam tamen alienam volunt cre-
dunt legem est legem dei nam
hanc scilicet mandandam legem non
nam nec consulte pensantes sed
prudencie ipse in mentes tamen
illud prophetissimi salomonis inserunt
ne innitaris prudencie tue Super
quo dicit beatus ieronimus prudencie
sue innititur qui ea que sibi videntur
esse dicenda vel agenda patrum dic-
tis preponit Vos igitur nolite esse
prudentes apud vos metipsos ut
faciatis mala nolite tamen sed
prudenciam quam secundum apostolum pru-
dencia carnis inimica deo sit quasi
quasi recta vel iusta sint preponunt
pensate sepius cum eodem sunt se-
pius cum angelus sathane se trans-
figurat in angelum lucis sepius
vicia ineunt se esse virtutes sepius
mali vitiis tamen sortibus intrant
ut quod que dicunt videntur esse
vera sed non est ita quod michi
refert quedam falsa esse probabi-
liora quibusdam veris tamen ne

quis vos seducat in ambiguis aut in-
sumptis nolite facile credere quia
non omnis qui pacem annunciat
pacem querit nec omnis qui magis
loquitur magna operatur nec omnis qui
dicit ave amicus est nec omnis qui
~~magna loquitur~~ dicit pax columba
est tamen de candacenis pascuntur
hec columba nolite pensate qualis
dignitatis sacerdocium est dignum
sacerdos quippe est tante excellencie
quod ad vocem suam summa infimis
iunguntur dei filius de summis celorum
ad yma descendit et virtute sua
potenti in visibili pane et vino
in corpus et sanguinem suum transsubstanciat
et ipse facit accidentibus delectans
ipse manibus suis tractat in vi-
sibilem locat in accessibile locat
in palpabilem concludit incomprehensibilem
de summo celo ipsum ad terram inclinat
deum et hominem verum Sacerdos est
angeli digne ministrante ambiunt
eterni tremebant laudant ipsum deum in
sacramento altaris velato assistunt
quem tamen revelata facie
vident et in consistorio collaudant
sacerdos est angelus dei cuius ore
verba distillat que maledicta et
tribulacia operantur et prelate sibi
parte inferni constringuntur ipse deo
homines per suum ministerium corpus bap-
tismali abluit dei filius baptizando
ab eius prece tam actuali quam
originali deo obligat ipse sacramentum
conficit et tradit ipse sacramentaliter
misterium aliorum benedicit ipse in-
digne benedicit benediccione iudicans
exigente cerdo divina maledicit
maledictus est ipse tradit sathane
peccatorem ad tempus ut spiritus eius salvus
sit in die domini ipse circuit prodigiciarius

sentenciam ferat petrus in tanta
acceptacionem vel iniciatio fiat de
ipsa potestate sacerdos disperare potest
ipse que ligat claves non committere
ligata sunt et que solvit soluta
sunt ipse celum reserat et claudit
ipse nempe super terram sed et in terra
potestatem habet deus sacerdos quod
deo pro asserit prodesse non ambigitur
nempe vivis fidelibus sed etiam
defunctis ipse stans inter nos
ad celum celorum pertingit pro eis
loquitur et in celis auditur ipse sa-
cerdos domini celestium tenet misterii
mensam et alius potest comedere co-
gnoscit ipsa patefaciat sacerdos
est enim regum generis permaximum
quam homines ipsi reges deliquerint
redimitur ipse pro qui ad beatam
honore regnauit ipse pro qui peccatoribus
deo in virtute ubi reconciliat ipse
sanctus inquam sanctus sanctorum fungitur pro
peccatis sicut inquit dominus estote
quia ego sanctus sum ipse apostolice
nomen ad deum intercedendo potest
ipse populi ignorancia deo intercedo
ut tamen peccata quod populus puniatur
se abiciat sicut fecit moyses qui
dixit aut dimitte populo huic noxam
aut dele me de libro inquam me
scripsisti ipse placat iratum
deum ipse trudit regulus populo
inter bave ne legi de ignibus
quod sacerdos ad inferos descendat
et breviter tante potestatis est sacerdos
in spiritualibus quod nempe maior est
regibus et principibus mundi sed quodam
simul pace angelorum sanctorum eo
maior angelus dei, non cum angelis
aut archangelis aut potestatibus aut do-
minacionibus confert ipse virtute

ut conficiant corpus et sanguinem
suum qui tamen contulit sacerdoti lau-
demus igitur deum qui tanta potestate
contulit homine gracias agamus xpo
[illegible] qui tantum munus virtute dedit
sacerdoti ipse per quem sacerdotium in-
stituit instituens ipsum honorari
voluit qui propter nos est pontifex
et sacerdos noster in admirabile lucem
suam vocavit ad quam nos perducat
deus eternus Amen

Os et vita in manibus
lingue per proverbia xviii capitulo Scimus
linguam sit tenere melius
est tamen difficile pro eo quod est
sita in lubrico ad regendum et ideo
in omnibus sermonibus et maxime
diuinis sermonibus et allegandis
ne aut intelligenti sibi petit colli-
gat aut defendendo ledat uel fla-
gellis aut dubia pro dicendo
corrumpat cito quippe lubrico colli-
git cumpimus gaudiamus sinistra
lingua petivi nisi sit ingenuis
ubi stata et mensura ut sit
gravitas in sensu [illegible] peccati
dicta ignibus modis et cito mors
ingreditur per hostium si plus quam
loquitur si turpe si prolixe aut si
ut non apta vel ubi loquatur le-
nit[illegible] sequende suo vocat si modo
gravitur volvitur lenitur frangit sed
gravitur urit lenitur penetrat aut
sedem lenitur sonat lenitur per [illegible]
sed non lenitur venalitur nec placato
sit nec eo placato movet ipsam
aut evolat emissum sed preme-
tabile verbum et prius quod semel
dictum est amplius in suum non sit
et ideo inquit hugo libro ii
de ara lingua quia lingit a-
dulando mordet defendendo acci-
dit mentiendo ligat et ligatur

no pt labilis est et tenere no pt sed
labitur et fallit labitur ut anguil-
la penetrat ut sagitta tollit a-
micos multiplicat inimicos commovet
rixas seminat discordias uno ictu
multos percutit et interficit blanda
est et subdola lata et parata ad ex-
hauriendum bona et infundenda mala
et subdit qui custodit linguam suam
custodit et animam suam mors et vita
in potestate lingue est lingua igitur constringe
lingue sex vel ubi breviter infantibus
pueris adolescentibus viris senibus
decrepitis / dico ergo primo infantibus
ut statim postquam usum racionis sive
ceperint deum timeant et utilibus
instant quos parentes auditis et
operibus maxime deum timentibus ...
applicent ne forsan postquam mala
opera fecerint ipsos amare ab
eis contendant ut patet dicendo
cum ut ait augustinus de ... simplicibus
mollis cera capit ymaginem si-
gilli et retinet eandem cum fuit in
duricia sic et etas in infantibus in
formari potest bene et sicut dicitur est
de in duricia cera quia potest bene
formari sic et de etate in duricia
nisi fuit prius informata sic est
quod ait aristoteles etiam ipsius sui
est sicut thabula rasa in qua nil
est depictum possibilis tamen de-
pingi quia vel quod tunc capit
tenacius retinetur sic est quod alexander
macedo qui moribus et in ... lo-
quendo magistri sui et viciis quibus
fuit in puericia non caruit dum esset
dominator orbis / non sunt igitur nutrices
in summa tenuitate lascive vel
gaudiole nam si alimento sunt vi-
ciosum alitum fuit in fetu aut
corpus si infecto fuit superfluitate de-
ficiet corruptio unde augustinus xv

decimo de civitate dei xv di plurimis
sunt alatum d plures flet ut cre-
scendo plus capiat si modum
sue capacitatis excedat deficiet
aliquando arescit ex quo patet quod
errant qui filios aut filias in
famulos tradunt pedagogis aut
nutricibus vanis luxuriosis mendi-
cibus bibulis et aliis scelestis non
absque multi mali nunc dicto timentes
dum tarde in mundi et magis
consurgunt et ex nobilibus genti
libus agunt dicam // 2o pueris
qui sunt in gradu secundo etatis in
qua insurgunt libidines et con-
cupiscentie quod studeant sobrie et caste
vivere et labore continuo ac virtute
vitio carnis in temptatione constringere
et motus corporis refrenare nam
inopinabile istud videtur in fluctibus
tantibus tranquillitate potum in
carminis non obviare sic et in pu-
ericia cum sit plena lascivia
pudicicia est quibus cum quasi igne
sit positum in gremio ut bestimata
cum non ardeant aut quibus am-
bulat nudis pedibus per prunas ut plante
cum non comburantur et ideo tam
castitas in pueris vel nobilitate
ad malum vel motum sic modo fluc-
tuante vel volatate de sedeorum vel
in concupiscentia et passionum turbulen-
tis aetate et sic est quod in ista etate
neglectis quod plerique committuntur
nec petunt cum flagiciosum tempore
vel in mane quod pueri videndo
ludendo vel nisi sulciant ut sacra-
menta dei non committant / ac sit in
sit hec etas plena periculis ca-
stigandi sunt pueri et modo de-
bito flectendi ut saltim quos
ancillo amor dei quod sunt ignorant
non frenat saltim plaudi sentitus

conveniat discipline eius quia salomon
ait noli subtrahere a puero disciplinam
Ecclesiastici vii filii tibi sunt erudi et
curva illos a puericia et iterum filie tibi
sunt serva corpus illarum et ne osten-
das hilarem faciem tuam ad eas
videlicet permittendo eas lascivire et
Item Jeronimus epistola lxxxxvii de insti-
tucione filie ait nichil aliud discat
audire vel loqui nisi quod pertinet
ad timorem dei turpia non intelligat
cantica mundi ignorat adhuc te-
nera lingua psalmis dulcibus imbuatur
procul sit etas lasciva puerorum puel-
le et pedisseque a secularibus consorciis
arceantur et subdit sit sollicita et
prudens et ne filia pereat ali-
quando cum non eadem cura prudens
ne secura a matre tue ne egrediatur
cum digna ne ludat ne trahat
cum quast qua grandiuscula est pergat
ad templum cum parentibus nec inter
sit at innenientur h ille et ideo qui
frunte patres de filiabus suis bla-
diunt que nichil aliud sciunt nisi
loqui quam sit audire amatoria co-
gnire cantica virorum affectibus
cantare mulieri et affectibus de-
lectari et advenam choreis vel neque
ingemiscere posset sicut sapient et
novissimum prudent quod si digna
semel adludent milites regiones pa-
trum egressa mox est corrupta
qualiter talis non adviderunt milites
sed virus corrupta remanebit sal-
tem ita impollutis sed ideo sicut sit
abscondita ab oculis hominum visum
adhominem et virtutis perhibuit de
quo dum eo plus sunt nisi digne
penitentiam tandem sustinebunt
tormenta et luctum erudiantur eciam
pueri ut se in studiis et artibus
licitis exerceant et artificiis ipsorum
statibus convenientibus intendant
sicut fecit octavianus imperator mundi

monarcha qui filios suos ad omnem
militarem ... et filias fecit
erudiri ... natandi iaciendi
missilia et lapides manu vel funda
et qualiter aut bellum aut sustine-
re debeat vel inferri ut si eum posset
ei sufficere clarus sanguis ad gloriam
et bona hereditaria ad rerum affluen-
ciam ea tamen diligencia sunt in-
stituti ac si predia retinere vel aliena
acquirere necessaria possunt in-
stitutorum similiter legitur filias in
lanificio sic fecisse institui ut si
per eam eas in extrema paupertate
fortuna pervenisset arte deductus
facultatibus ... et nendi
et texendi et suendi et vestes
formandi fingendi et componendi
non tamen artem sed usum haberent
ex quo patet quod si tantus impera-
tor sustinuit filios et filias erudiri
nec despicari reputavit multo minus
milites quorum professio est institui
ad laborem militarem sicut insti-
torum ad laborem ruralem / 3o dico
adolescentibus quod sicut in eis
etas crescit corporis ita crescat
etas virtutis ait enim Bernardus sermone
de presencia ... crescit in te
etas tam annis tam etate inspi-
cias ut sedes eo peior videaris
quo senior ille / quod adolescen-
tes se laboribus exerceant honestis
moribus se ornent et nature se
gerant unde Valerius libro quarto
capitulo v inquit civitas una nobilem
ingenua ubi se lecta ...
magnos et utiles cives fecit ho-
noribus debitis auctis ...
adicere / sint et senioribus sub-
iecti obedientes in licitis et hone-
stis qui sicut in senibus probitas
et morum perfectio requiritur sic
in adolescentibus obsequium sub-
iectio et obedientia vite debetur
et sicut fructus non inveniuntur
in arbore nisi flos prius non

apparuit sic et impune ut honorem
legittimum assequi non potest qui
adolescenciam sub disciplina non
peregit vero adolescens quia sibi
solus et magnus videtur non
sane consilio prudencia vel superna
potestate et presumpcione credit
se posse vincere aut facere que
nimie sunt et obliviscitur in la-
queus et decipitur animus sequitur
onerus primum vel materiam suos
facile perdit et facilius amittit
amissam luget et primo veniens
ad amaram litteram pauper luget
amisisse se acquisivit Sepe pluribus
viribus cum fortioribus in discretione
duellat et succumbit Sepe victum
languet pro laboribus conquisita
bona breuis aput eum consumit
letatur gulositatibus delectatur
in ludis mulierum amatoriis
visionibus et tactibus delinitur
luxuriosis actibus expendit sed
penitus eo minus et usurariis
comendatur conviviis Sed lau-
datur magnus apostolus petrus in de-
sideriis suis et in quibus studiatur
sequitur lasciviam quasi bos ductus
ad victimam et nescit miser quod
de periculo anime sue agitur ignorat
quod ibi sunt gigantes dilapsi
et in profundo inferni convivia eius
Quod salomon prudenter considerans
dicebat tria sunt que nescio
et quartum penitus ignoro viam
navis in medio maris viam
aquile volantis in celo viam
colubri gradientis super terram
et viam viri gradientis in ado-
lescencia xxx° primo quare
via difficilis adolescentis ad
salvandum nam adolescencia ut
ita presumit multos se ingerit multos
involvit fugit tristiciam querit
solacia prosequitur allectivis
preciosis vanissime obtemperat

maiores decipit apparet iuniores tollat
equalibus invidet vel se preferat a-
dolescens cum sepe inconstancius cum
mancipatis clamoribus in mensa
gulosus ingressu et aspectu lasci-
vus in loquendo ... ...
...

ploni et tamē sunt steli asseti
quos racio mundus concinnus pastor
pecudes sibi habet et sub iugales
nō eni ē vere hu(m)ag(ine) vir vocā
tus pt nisi ad illud quod sibi
malignus aut mundus suggerit
vel impetit agendo ē(rit) valens
vir non valens albius gigas
fortissimus gulantum preuus pinto
aput deū nō valet melior
eni ē vir vnus timens deum
quam mille viri impii utait
physicus sub audi quamuis fortes
valde et statura magna. cetera vi
quod effeminati quibus mulier imperat
precabit iubet vetat ego aut
cum tulis tamen impado vis nō
modo servum s(ed) nequissimum servum sicut
conpellando puto quamuis amp-
lissima familia natus sit. Seneca vero vi
sunt qui presus gressibus pruā
dei nō semper sed constanter de-
uiant hec ad gal. xxviij dicitur
accingere sicut vir lumbos tuos
sup illud et ceteris greg(orius) xxviij
moral. septima sicut viros vocant
qui incedunt qui mirum vias dei
gressibus fortibus et nō dissolutis
sequuntur. Ideo patet quod qui viri
sunt sexu aut aliquo inte-
de ut sunt viri actu et effectu
absurdum enim est quod sunt vi-
sexu et tamen femine vel effeminati
effectu hec papias aut viriz ad
vos clamito prov. viij quod tunc
tamen bene greg. viij moral super
ait ego non feminis s(ed) viris
loquor quod qui fluxa mente
sunt proprie mea verba nequaquam
possit carnalis enim voluptas
et feminea mollicies deflueus
levitas et desidiosa vacatio viros
effeminat. hic quod de domo
voluptatis dicitur quod nō est
vir in domo eius prov. vij
Cuius dicunt similiter ut paulo

in eis etas erant illorum si eos
constat etas iuuentus et ut psalm
inerite semper voluptates indi
et carnis delinquerunt diu ante
tempus erat eis sublatum relinquere
etiam nisi vitam emendave-
rint incipiunt tunc petere etiam
quod quod impetrant in ado-
lescentia in iuuentute et aliis
etatibus diu aut sedeant cu
traxerunt sunderunt senectutis
tempore salubrit exponere. sicut
s(an)c(tu)s paulus qui senex erat vir
enarrauit ea que sunt priuli-
a corporum ecclesie magis qui
consistit senio est de tullia
eminenter hic seneca epla
lxxx inquid. ago gratias senec-
tuti mee quod lectulo me affixit
et primum cum libellis magis
pluriumque sunt est veterum quod
senes sunt homines aut torpe-
ancium aut alterum pte quiita
de aut per lxxx annos intellectu
viuant et tullius in libro de
senectute ca. x° inquit mens
manent in dispositis ingenium
vigent in senibus sub audi
uo defunctis et ibi hic senes
inbitiuis ad studium seneca epla
lxx inquit prope sit aut quod stul-
cius est quod quod diu nō didi-
cerit nō discere et sub dit
omnis etatis homines scola ad
mittit. Item ambrosius i. xx
amerum libro primo senectus
in bonis moribus dulcior in
consiliis utilior ad constanciam
mortis subeundi promior ad
reprimendas libidines fortior
Et hinc est quod senes etiam quam
iuuenes utiliter loquuntur. Ideo
valerius maximus libro vij° ca°
ij° indicat de quadam qui indit
quibus res que amplissime vi-
dentur hominibus summum plene
illi adhibe loquendo senectuti
sit et cestitas. Ideo cum aut
senex et audio mansitum nec
hesitat plenum pigne aut psaltay

dicebat mentem nec timebat ecio
quippe et singulis eius limenti preces
vel consilii ceterum senes in senectute
ne mentem audiant vel dicant
et bis aliquis senum est filiis ac
fratribus separatus qui lasciviam ho-
te mentem amittat vel defen-
dat Sexto dicam de corporibus
ne pueri sint in moribus ac
maledictus puer centum annorum
et ut caveat ab excessivis ali-
mentis et potibus tamen eius in-
curant et dicitur in libro sa-
valitudinum in membris invisibilibus
naturalibus mentalibus obstructis cetera
exalacio adversarius ascendit Et
hic fit ut senes plus quam iuvenibus
ebriosi habeant tremorem memb-
rorum titubacionem lingue blandicia
balbuciendi et pruriendi cantilene
Et horum studio et totum consulto
adhuc debent tendere ut moriantur
in eis vicia antequam moriantur
Abdicare quoque debent omnes preteritas
voluptates legem castigare
fugere senes culpas et defectus
ac considerare suas penalitates
seniles quia illa cum etate statim
tamen certum corporalia deperiunt
frequenter suspirium pectoris digeritur
virtus deficit loquentes verba
[illegible] incidit et si liquor
deficit desunt senibus ipsa sene-
egritudo est hec est ut ait poeta
optimum senium deo dicat est
male viventi tunc est [illegible]
sui dicto [illegible] inventorum et
Seneca epistola x dicitur nulla
vigilia dicitur optima est quod dies
temporis mortalibus eis prima fu-
git subeunt morbi tristis quod se-
nectus Et labor et dure rapit
inclemencia mortis ille Et se-
nectuti pertinent deteriori suc-
cedunt nec mirum quia secundum
exemplum alium quod effluit
primo sincerissimum est quod grossissimum
et turbidum in fine consultat

Sit in etate mea quod optimum est
exhaurio quod mei non sic te consumam
Et ideo quem admodum benedictus
est deus et homines qui florem iu-
ventutis simul et senectutis offert
deo non quod in decrepiti dierum spem
habeant nullam de vita diutina
quibus non restat nisi ut studeant
inquirenda verbi pleni dierum bonorum
replequeant cetibus virtutis et sanctis
exempla ostendunt sapientie [illegible]
quia in antiquis debet esse sapientia
unde etiam qui preceptor debetur
sapientia et iterum eadem senum multa
sapientia Job xxv Et valerius
libro de senibus virtus de longevitate
et operibus corporis tractans narrat
de quodam qui tamen centesimum annum
ageret interrogatum quare tam diu vivere
vellet quia nichil inquit habeo
quod senectuti accuset Eo quod
quod medium accusabile est senectutem
si sepissime valet ita senex quod vo-
luit diu fuisset puer pudore est
eum senem moribus invenire
et ex puerum de tali eum legitur
quod ultra puer centum annorum
moriet Et ideo sanctus per pueros
annorum senes blanditur nisi eis
sapientia et virtus assistat nec omnes
debent homines ut diu vivant sed
ut ad sapientiam perveniant nam ut
ait Seneca epistola lxxx quod
sit amplissimum vite spacium usque
ad sapientiam pervenire et quod in senibus
est decrepitis virtus et sapientia et
quanto magis stant ad mortem tanto
magis suspirant ad deum et suum
in lacrimis deflent incolatum
et quorum turgescunt oculi carnis
indurescunt magis ipsorum mentes
celestia revolvunt et quamquam
ipsorum membra dormiant corporis tocius
virtutes pertimescant qualem assistere
conspectui iudicis iustissimi debeant
semper revolvant ferant salutem
sanctum et faciant in etate ultima

ne forsan quercus sincta in eis
aliud sapiat et non in veteres dicat
quasi ficulnee fatue et inutili sa-
tate illam ut quid etiam terram occupat
et ligatis manibus et pedibus proicite
in tenebras exteriores ubi erit et
fletus et stridor dentium Si quis
sic respicit arbor que pulcherrime tempore
veris floruit nullum tamen in estate
fructum fert sic et homo qui in tempore
iuventutis quasi angelus vivit
in senectute non dyabolus et infatua-
tus permansit quales sunt illi
vetuli qui novas adinvenciones
excogitant fraudes cudunt nova
[illegible] causant inscienciam et incapacitatem
rerum publicarum vel sacrum etiam non
desinunt et quod corde concipiunt
et disputando qualiter nocerent con-
cludunt ore perficiunt si opere non
possunt Hii igitur omnes sic etates suas
decurrere vigilent ut non tam senec-
tutem quam sapienciam indeclinant
et tandem ad videndum in eternitate sa-
pienciam et ea perfruendum perveniunt
Quod nobis prestet

ibite et inebriamini karissimi cap.
v Si dumpte amicicia consideretur
vite dimidium per durum
amittere tandem eorum civitates inhabita-
bunt per sensum prudencie capitulum xvi

Si quis prudens esse cupit suis
annis et temporibus dispenset presencia
ordinet futura previdenti presencia concorde-
tur qui presencia non ordinat ordine
non est et ita sine lege vivit et
sine [illegible] ibit ubi nullus or-
do sed sempiternus horror inhabitat
Qui non de preteritis nichil cogitat non
operis visitat perficiat de futuris qui-
quagesima distinccione sequitur dyacon
facile iam perdit Qui autem nichil
de futuris meditatur in casum in laqueum
incidit et tunc incipit cum amal-
tudine sapere periculum qui non sunt
oculum ad futura et sicut fit quod do-
mores plurimarum regnorum civitatum

a quitatem particulas que nocebant
rei publice non providebunt et que
et quanta pericula regnis provinciis
civitatibus bonum prudencie induxit ne
perveniat si sunt experta ad dominum
referunt quod autem in ipsis nichil sunt
vel eis obveniunt non prudendo
futura pacem sub pace querunt
vel ordinant nec nimis per diuturna corporis
ipsius dominicalibus et non vigilan-
tibus auferunt ac civitates de-
serunt quod utinam non contingeret
si tamen earum experiencia formam
ordinandi recipiunt et provinciam virtute
pagerent ac pollerent futurorum activi-
rent quia civitates inhabitabunt
per sensum prudencie vere qualiter
regnum civitas principatus communitas
res publica eterna vel saltem non
destabilis vel qualiter diu subsistat
que mediam continet quasi unus
alteri adiungitur et unius felicitas
alterius est tormenta ubi sunt e-
mulaciones contrarie conspiraciones
odia inimicicie discordie ubi
unus plus semper contendit super alterum
eminere ubi omnes vel quasi omnes
querunt que sua sunt non que aliorum
rei publice vel rei communis et ideo
beatus Augustinus de civitate dei libro
v capitulo xvi ait quod tunc res publica
sive res populi iuste et bene regitur
sive ab uno sive a paucis op-
timatibus sive ab universo populo
cum talis certus sit consensu et
utilitatis communione et pariter tunc
salva est res publica cum sedu-
lus iura omnes conveniunt et
utilitate omnes contendunt Sed ille
[illegible] per quod omnis [illegible] ignavola
cum sit pro re publica compasse
[illegible] que tenetur salva in-
[illegible] intendere augere protegere [illegible]
[illegible] et si opus est ne deficiat
[illegible] per ipsa fundere quemad-
modum sustinuerunt antiqui [illegible]

bono qui narrat Aug^9 ubi sup^a li^o
v decimi de capitulo xviij^o de
quodam qui papitant se in sfyato
tue cum est dictum apollinis
oraculo ut que Romani essent apti
illic mitter^e. Et de bruto qui filios
occidit quia fuerant contra rem pub-
licam narrat de alio qui regem
quendam occidere non potuit et p
eo alter deceptus occidit et in
ardente aram ante eum oculos
dexteram extendit dicens mul-
tos esse tales qualem ille videret
qui in eius exicium coniurassent
cum ille fortitudine et q^m inimicorum
talem p^termescens a bello facta
pace se opposuit narrat etiam se-
neca epistola lxxiij de antiquis qui
unum contempserunt pro publica in
quinque quod ipsi pauperes erant quorum
diuiciis erarium plenum erat et cum
fuerunt opulentissimam rem publicam
hoc est rem ipsorum rem patrie rem
quem ipsi in suis domibus pa-
uperes erant Item tulius libro p^o
de officiis c^o xxij narrat de
affricano qui in illo locupletavit
est kartagine capta ytaliam etiam
magis quam domum suam oriune
maluit quia omnia non domi
ipso videre omnia ne cum diui-
cias reputabat suas sed quit^e et idem
ibidem libro ij^o c^o xv sic ait non
solum nos diuites esse volumus
sed liberos propinquos amicos et
maxime rempublicam pueros
cum facultates et rapine sit
diuicie ciuitatis unde antiquitus non
estimabat aliquos viuere qui sibi
et non ad utilitatem aliorum vale-
bant ac si qui sibi viuit iam
non viuit et qui neminem viuit non
etiam sibi viuit vitam cum me-
bris si eadem spiritu quo corpus vege-
tat^r quod est res publica ceteri
vel solum quoque ad Romanos
scribens multi unum corpus
sumus in xpo singuli autem alter alterius
membra xij ad corinthios xij^o et enim
uno spiritu nos omnes in unum corpus
baptisati sumus a bello ij^o membro
a corpore erit quasi ramus precisus
ab arbore vel riuulus precisus a fonte
qui statim deficit et arescit huic
alludens tulius libro p^o de officiis ca^o
xvij^o declarat quod societatum
nulla est grauior nulla carior quam
ea que cum re publica est vniuersaque
nostrorum cari sunt parentes cari sunt
liberi propinqui familiares sed omnes
omnium caritates patria una complexa
est pro qua quis bonus non dubitaret
mortem appetere si ei sit profecturus
Quare non sunt plangendi amici filii
vel cognati qui in bello pro fide regni
vel rei publice moriuntur unde narrat
Crisostomus sup^a iohannem de quodam gentili
audiens de filio quod cecidisset in bello
interrogauit qualiter res ciuitatis sunt
disposite quam dicerent si res ciuitatis
sunt salue non plango illum narrat
etiam de alia que cum audiret eciam
turpiter audiens quod confracta filius re-
cidit auferens coronam interrogauit
uter duorum a quibus filiorum et coronam
confestim reposuit Si ergo gentiles
non regnum magna et spiritu solum
ut iustificati ac viuificati per gratiam
ihesu xpi ut venter per corpus mistica
xpo ihesu ut pordinati ad vitam
eternam ut heredes ut coheredes xpi
amore contempsit patere et laudis cu-
pidine ut ad uniuersi augmentum ne p-
ium cumulos ut ad causam salutem
vel dei vel eternam rem publicam tam
vehementer diligebant ut pro salute
ipsius vel pace eius contemptum
tribulacio aggredi minime formidarent
periculis et laboribus ipsius morti
se gaudenter exponerent nec filios et
cognatos in bellis pro bono patrie
occisos lugerent amplioni fortiori p
re publica bona que est patrie
et maxime fide catholica et

honore dei veri catholicus debet ora
contempnere amorem propter amori
patrie vel divo postponere morte
propter bonum que si virtutis maluit laco
nimis optare potius omnia mala
pati quam malo consentire nec eos
quos in bello reipublice vel de
fensa rei publice contingit defleret sed potius
de triumpho eorum gaudere ad se sui
et suos propter honorem dei et amorem
abnegare ad hoc autem ut consistendo
crescit res publica principatus et ci
vitas et regnum nec est ut ordinet
rectitudine iustitie equitate con
stante pulcritudine concordie simul
unitate quiete sincera fidelitate
vicissim se iuvante sollerti circum
spectione salubri consilia diligenti
ordinata intencione quam omnia
conservante sic enim civitates et communitates
in stabilientur et diu durabunt
per ipsam prudentiam aliogin si prius
habundabit in ea latrocinia quam
virtutes et iustitia et lites et dis
cordia turbantes pacem quietem
et fovientes dissidia ubi sicut in ea
quod absit traditamenta si non
semina sed fructum propter ipsum in ea
sunt et in moribus consiliis sunt
directa ubi nunquam possit esse virtus
tanta adversum eos quod eam agant
que videntur mortalitate bonum in
se ipsum divisa desolabitur et domus
super domum cadet quod cum sit vera
reipublice regno civitati vel alii
communitati sic ergo diu laudabilis subsi
stere iustitia eodem licitus Augustinus
in de civitate dei ex sententiis superiorum
sapientum concludere tenens sine summa
iustitia rempublicam regi non posse
nichil enim tam in inimicum quod in
iustitia civitati verum omnino nisi pma
gnam iustitiam regi et stare rem
publicam Et inquit de civitate dei

eius ipso ait quod remota iustitia quid
sunt regna nisi latrocinia et ideo
nemo sibi blandiatur de potentia vel
concupiscentia divitiis vel gloria si caret
iustitia quam totalem sunt bonum
in hac vita per quod et deo devotissimum
ipsa enim reddit unicuique quod suum
est superiori reverentiam et in licitis
obedientiam pari consilium quod cuncti
ignorantia et invalidus quod in fini
tis adsimilet inferiori humanitate cu
stodiam et etiam disciplinam hec
est lucifer ... pacem ordinat
pace custodit concordia parit
mala de republica eiciens ... inimicos
et compellit animalis ... desp
dens omnes compescat et disciplinando
ne prave ferre fructus facit propterea
habere principes gladium suscipiunt
ut feriant peccantes ... q a prin
cipes et eius regna et ideo omnes dili
gite iustitiam vos tamen maxime
qui iudicatis terram sapientie primo ut
unus sed de iudicio desperat si di
mittit reos et punit innocen
tes ubi muneribus corrupti aut amore
vel sanguine seducti vel odio infecti
fluunt iudicium iudicat perdite quod
iudex dicitur quasi ius dicens
ipsa sive quod iure disceptat iure
aut disceptare est iuste iudicare
ius est aut iudex si ius est in eo
iustitia de verborum significatione
eo faciunt iudices falsi sepulcri de
albati foris intentia intus plena
putredine cineribus et favilla ine
morarum ad quod gladio quod
assumpsit iniquo ut gladio iuf
ficiat in innocentes et nam magis
ut iusto ab impiis se vindicet quod
scriptum est in iustitia licitus anima
sed sanguinis angelus dei qui sec
et vos perimendo iam enim adest
de superbia que interrogabit opera
vestra et cogitationes vestras scru
tabitur Et tunc ore prodet in

throno procedit gladius bis acutus
ac diu exacuetur ut fulgeat per
quem gladium putatur quod qui insti
cias iudicauerunt nunc condempnabit
qui eciam iusticias iudicabit
Pertinet opus est reipublice ciuitati
aut regno ut ordinate pulcre
concordie unitate consistant con-
cordia quippe parue res crescunt
discordia maxime dilabuntur
et ideo tunc res publica in
se fortis est et hostibus terribilis
cum unitatis concordia fuit ut
castrorum acies ordinata acita
constipata et condensata ut inuio-
labilis insumpta uideatur Hic est
quod ait beatus Jeronimus quadam epistola
quod tanta reipublice antiquitus
et si cessit per discordes per
quam assumpti erant ad regimen
reipublice mutuo inter se con-
cordibus aut dicitur si sunt intus
occulte scissiones partes per natura
aut uel discordie separantur con-
cordie unitate tunc cum deus
erit terribiles si fiant unanimes
et concordes tunc placebit
sacrificium super deus super vitulo
nouello cornua producentem
et vngulas Alioquin nec deus
verum acceptabit sacrificium nec ad
usum verum quibuslibet magnum
formidabiliter potentiam unde
beatus Gregorius in 3o moralium super di
scordes tunc diabolum illorum
opus sacrificio deo uolunt quod
diuini proximorum caritate discor-
dant Diligite igitur unitatem
quia uirtus unita fortior est se ipsa
dispersa simulate concordia pollicium
Unde et moribus virtutis magis
quam armis admonuit rem publicam
Romanam sallustius veteribus illa
et catholicus consolatur a senatu
bus p.o. preuit paruit Augustinus libro
v. de ciuitate dei c. xiiio decre-
bat nolite estimare maiores

nostros armis rempublicam ex parua
magnam fecisse si ita esset multo pul-
cerrimam nos haberemus quippe so-
ciorum atque ciuium preterea armorum
et equorum maior nobis copia quam
illis est sed alia fuere que illos
magnos fecerunt que nobis nulla
sunt domi industria foris iustum
imperium animus in consulendo liber
neque delicto neque libidini obno-
xius pro hiis nos habemus luxuriam
atque auariciam publicam ege-
statem priuatim opulentiam laudamus
diuicias sequimur inerciam hec ille et
idem Augustinus 2o de ciuitate dei c.o
xxviii loquens de Scipione ait
quod non censebat ille felicem esse
rempublicam stantibus menibus et
ruentibus moribus Hoc nimirum patet
quod res publica magis virtutibus
quam armis adiuuatur nec mirum
melior enim est sapiencia quam
arma bellica ut ait sapiens Item
ubi consilium non est diu res publica
diu non subsistit 3o regnum principatus
pollicia sub ordinate sunt tenet fideliter
vicissim se iuuante nam sicut
in corpore naturali membra sunt sibi
in locum disponencia mutuo sibi
deseruiencia et mutuas deformitates
compaciencia ac se se conseruancia
delet ecce in membris reipublice
que est quasi quoddam corpus compositum
variis quasi membris confectum
et ita sanum regnum est quod viget pro-
picium in republica si membra in
... sibi adsistunt et conpaciuntur
ita regnum est contra euidens ubique
sanie quo unum membrorum destruit
aliud et deperdit maxime si est
summum et sanum regnum est patens
dissolucionis corporis nullus si membra
rigescunt facies pallescit nasus
nigrescit oculi decidunt pectus pal-
pitescit vox raucescit vene rump-
untur cor torquetur ita regnum est
destruccionis regum ... aut

pallicie si rigiditas aut frigiditas
est inter membra si sibi unum membrorum
usurpat alterius officium si parali-
tas si specialitas pro universali preter
inspiciatur si iusticia et iusticia ba-
eo rex sed tyrannides Si princeps
in manu consedit si puer est si
seniores civitatis atque pollicie sit
sui sunt si iudices sunt participio
traditorum rogantibus est quod nephas
est quod unum membrum aliud confundit
perimat vel destruat Si non est membrum
aut aliud institutio ab illo vel
ab illis qui preteriti sunt re publice
est ex non forma legis segregatus
sive cum sanctienda sunt multa
que sanctorum non sentiunt disciplin-
inam Tertio de regulari pollicia
reperti consuspectus consilium dige-
re salus cum ubi multa consilia
proverbiorum xxiiii Et ut ait Titus Augustinus
libro v de civitate dei xii pura sunt
prima faris arma si consilium non
est domi Unde sedem omnibus plus
affugit consilium pollicie civitati
atheniensium quia ab illo emanaverunt
leges et instituta eorum quam victoria
Themistoclis quia bello fuit gesto
consilium senatus qui a Solone erat
constitutum Et hic est quod ait Tullius in
libro de senectute c° iii° quod dates
consilium in re publica plus agit
quam alii nam sunt sicut guber-
natores in navi quorum alii sentinam
exhauriunt alii currunt alii malos
scandunt ille non clavum tenens et
quietus sedens in puppi multo maiora
et meliora facit Et subdit non
viribus aut velocitatibus aut cele-
ritate corporis res magne geruntur
sed consilio auctoritate et sententia quibus
ille et consilio sanctum iustorum et de-
ctorum multum valet quia in antiquis
est sapientia Iob xii hinc Valerius li-
bro vii° c° ii° narrat de quodam qui

nominabatur alti quod haberet multos gla-
dios cum ille vidit et ego multos
annos habeo quod patet quod senibus nimis pro
et corporis multum est defendendo plus
cum sunt utiles pollicie quam in-
venes qui armis utuntur Unde
Roboam filius sapientissimi Salomonis
quia relicto consilio senum adhesit
consiliis iuvenum scindi fecit regnum
iii° Regum xii Multo et ultra de hiis
regulari pollicia ordinata interius
quam animo consimiliter sicut cum ma-
ius regulatur tenetur quando ab hoste-
tibus concurrit ducit plures acies
perficit et vigoratur quam dum gen-
dit tenetur Sic in una civitate
quo intencio semper vel maior per-
fectum in bellum et optimum finem qui
est deus extendendo crescit et conducit
pulchre pacis et requie copulata
si non non est perfecta intencio ad
bonum eo sit dimissa est infima
et cito ruitura istud considerans
Tullius libro in de officiis c. v dicebat
unum debet esse propositum omnibus
ut eadem sit utilitas uniuscuiusque
et universorum quam si ad se quisque
rapiat dissolvetur omnis humana
societas Quis igitur modo pollicie
et civitates in stabiliuntur possunt
prudentie sit membri civitatis
honeste vivat verissime si non
ledunt nos sunt invicem consulant
sit sapiam inveniat et ad illa
que dei est ministerii pervenit Ex
hiis concedat 2° potest lxvii° ad
laudem prime de consepta sunt
est in pluribus nimie appetendo
Vt addit sciam addit et
dolorem ceteris non quia
ut ait Titus guidonis vera sua
ut extollit ut supplicantes quorum
repleverit sed laudantes facit ita
unius quod qui addit sciam addit
et dolorem quanto cum quis in scientia
perficit tantum magis elevans se
agnoscit et in pluribus perficit vel

defecit agnoscit et quanto diuine luci
magis appropinquat tanto plus quam
in omnibus que sub celo sunt esse
laborem et afflictionem prius perpendit et
absque quod in mundo proprium sit
licet quis habeat scientiam quasi pri-
mitus ingenuerit scientiam itaque anima ea
que prius non videbat quasi attente
lucis incipit cognoscere et velud
homo intrans de foris cubiculum quod
diuino est designatum post eorum vi-
sualis quasi nil videns et percipit
imparietes et scabella deinde
paulatim incipit cognoscere con-
siderans tamen clare conspicit et tamen
et minuta itaque non plene videre
ea que videt precunctis alios
admiratur consubstantia quippe lucis
sue vel gratie aut presentie dei ad
aut ad multa cogitanda se leuat
et dilatato corde iam hec iam
aliud videt et alia contemplatione
colligit alia corporali illuminatione
intelligit alia contemplatione di-
uina vel angelica discit quod diuinum
admirabile conficit interdum contemplatur
quod nec alios eruditos et sanctos
eadem sensisse que sentit et eodem
spiritu quo inspirati locuti sunt
homines sancti se loqui conspi-
ciens interdum illustrata lucis
nam naturalis vero scientiam magis
vel minus agnoscit interdum illu-
minata gratia quam leuamus et
suauius est deus. et quod abissus que
flumine sunt sapida et tradenda
dona cepit ubi quanto magis
recepit in agnitione veri delectari
tanto magis gustus eius quietem
spirituali sapore cognitum incipit de-
lectari sicut ubi sunt sensu acce-
dente sapore gratie fiat sapida sua
sunt sapida de diuinis admirabiles
faciens delectationes in ea et
ad ducatus vero et si iam con-
scientia iam corporalia nimis de-

lectatio singula quidem tamen mari
magno et spacioso in suo spatia
quorum non est numerus homo degens quo
magis hec deliciis hic et ipse plus-
saltim occasionaliter plus habet
de dulcore cognitionis quod quanto suauius
est deus intelligit et certius quam
amarum est mundum et qualem amari-
tudinem et miseriis omnibus homo
est subiectus et sic ambiens laqueis
circumsepta calamitatibus obducta
domus / inimicorum insidiis exposita
semper periculis / iam latronum iam
domesticorum / iam demonum iam
hominum / periculis fluminum / periculis con-
gruitur periculis in falsis fratribus / et omnia
de carne carnis subtrahagit [illegible]
[illegible] quod medio [illegible]
presenti temporibus obiiciuntur [illegible]
sequuntur [illegible] et si habet gratiam
de [illegible] hesitant an sit
adeo vel aliunde an [illegible] de
[illegible] subiecti [illegible] homines
[illegible] vel an a deo per gratiam in
[illegible] sicut [illegible] sit de
[illegible] illusio et absque [illegible]
[illegible] deuotionis studium permittunt
et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quasi in illis [illegible]
[illegible] quid de [illegible] [illegible]
[illegible] intendunt / [illegible]
[illegible] deuotionis [illegible]
[illegible] iam tunc tam [illegible]
gratie [illegible] de hesitatione [illegible]
/ [illegible] cum apostoli an plenum [illegible]
[illegible] missionem iam [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] et de filio [illegible] credebant
[illegible] [illegible] passionibus cum
prius [illegible] vacillabat donec
[illegible] resurrectionem [illegible] per multa argumenta
de [illegible] certificati sunt per spiritum sanctum
[illegible] et deuoti [illegible]
fideles modo de consolatione [illegible] -
[illegible] gaudent modo [illegible]
et [illegible] pro quod spiritus sanctus in eis

valet experimentum quam eis consolatorem
infundens quam subtrahens donec
pluribus indiciis experiantur utilitatem
et utilitatem sue visitationis et
agnoscunt sicque devoti presente sua-
vitate gaudent et de vanitate secure
sunt sed ea recedente quia solacio
carent quasi derelicti sunt turbantur
propterea non quia propterea eis cessant tem-
ptationibus cum pacia inducunt se
in quibus multum in dicit vel corripe
et pauciores in quibus sanctos patrum
contractum, esse integre si ceperit post
communem unitate per labores et
carnis instructionem multum proclamant
infelix ego homo quis me liberabit de
morte corporis huius tantum et talis
quis quesivit erit a temptationibus
et minus quis gladius se castigans
cum hec ut non [illegible] lacerat in co-
minentibus, cum sit dispensum quod per eum
non hereticum et medicus summus et in-
tus non est in nobis et certum quod sit
perfectus omnipotens cum omnibus vi-
ciis et motibus cordis frequens cum
sit perfectus iudex bonorum non sine
mente debet ex malorum ut sit
quantumlibet perficiat nunc se perfectisse
propter defectum sue iusticie quia iusticia
humana parum vel [illegible] insanitate
suspicatur proprio est eius quanto [illegible]
est [illegible] te in omnibus presertim
[illegible] propositus non umquam accurrit ut
ibi materiam lugendi atque dolendi
suscipiant ubi pignore dei devotionis
accipiunt, cum enim deus perfectus me-
dit et aptat adhuc sibi vel alteri per
devotionis affectum istud vel illud eve-
nire quo veniente sit affectus sanctior
et fiducia ad deum proferre consumacior
et quia presunt spiritum sanctum habere de-
votum apud eos quod spiritus ma-
lignus non possit affectum devotum
infundere cum nichil dat esse

non sit vel saltem quod causare ipsam
valeat non videt et sic confidit
se non decipi et deceptus esse inde
potius suo non consumandi nichilominus
tamen in eadem decipitur, idem potest
esse dicere de capto quod spiritus humanus
de desiderio rei quam diligit cum
de illa studiose cogitat similiter sit
cum nulla relatione ad deum per
sed quantum quod per desiderio illius
rei vel eventum finale ad lacrimas
provocatur maxime si est res que
spectat ad devotionem qualecumque
velud est in homine qui optat gratiam
bene predicandi vel profitendi aut
melodiam faciendi vel aliud prudentiam
gloriam ubi dum huius est afflic-
tio devotionis vel affectus pingue-
dine miscendit delusus falsis sen-
timentalibus similiter sit et dicunt
affectione pinguescit quo fit ut
nemo maximo quod confidentiam spiritui
spiritus loquitur loquisi se per spiritum sanctum
[illegible] et hinc est quod plurimi de-
voti se ducunt putantes apud
sua esse quod ipsorum sensus fingit et
ideo visionibus iam [illegible] ad fu-
turum repleti sunt de antichristi
adventu de signis iudicii de de-
structione religionum de persecutione
ecclesie et variis mundi pressuris
quibus et viri et devoti plus
quam expedit creduli consentire
solent et si credebant huic tamen
alia certa que sunt se utilius
conscire quantum nosse tempora vel mo-
menta que pater posuit in sua
potestate [illegible] ita subtiliter
inter revelationem et revelationem
sive inspiracionem et infusionem discernat
ne fallatur, [illegible] cum visio corporalis
que diligenti corporali auditu
ut [illegible] videt dominum in nubibus
ardenti [illegible] sancti sepe
angelos visibiliter viderunt et
[illegible] ne referat
cum alio [illegible] illud corporis

quia visus corporalis per quodlibet sensum
sicut patet Danielis v° rex legitur
scriptas videbat literas et sonitum
buccine que non nisi per auditum per-
cipi potuit. Est alia visio ymagi-
ginaria que vigilanti vel corporali
sed ymaginarie ostenditur velud
Iacob vidit deum in sompnis scale
pharao et nabuchodonosor viderunt so-
mpnia presagia futurorum. Alia vero
visio est intellectualis qua illuminata
mentis oculus luce veritatis prime
ipsam veritatem vel contemplatur
vel intelligit sine aliqua ymagina-
ria visione quecumque ipsa significat
sicut paulus raptus usque ad tercium
celum ubi secreta que non licet
homini loqui audivit in visibilia
quia non corporarum rerum ymagines
sed ipsius veritatis splendorem est
intuitus. Sic Iohannes licet sibi
signis corporeis res desuper osten-
sas in apocalipsi creditur tamen vidi-
sse et intellexisse que ibi significa-
bantur sicut vel propter incapacitatem aliorum
quibus ipsa veritas per sui splendorem
imperceptibilis fuit vel propter misteriorum
velacionem quod non passim sunt
omnibus propalanda ut sic admitt-
antur digni et excludantur sicut
tamen indigni. Sic etiam re-
velacio fit quandoque per vocem ut tribus
apostolis petro iacobo ubi vox de
nube dixit hic est filius meus
vel samueli cui per tres vices de sompno
est in silo aliquando vero revelacio
fit per sompnium velud ioseph
cui apparuit angelus in sompnis
ut acciperet mariam et puerum et
iret in egiptum et item defuncto
herode ut rediret et in pluribus
aliis scripture locis contingit. Quandoque
etiam revelacio fit per spiritum an-
gelicum et invisibilem unde zacharie
primo legitur angelus qui loquebatur
in me dixit ad me nunquid

nescis quid sunt hec aliquando autem
revelacio fit per spiritum sanctum in mente
intus unde illud prophetice audiam
quid loquatur in me dominus deus et hec
duobus modis contingit. Uno modo
cum spiritus sanctus suggerit menti quid
in factis operibus vel alicuius agere vel
facere debeat vel cum eis futura
vel absconsa seu abscondita revelat
et sic prophetas inspiravit. Alio modo non
specialiter de ipso agendo vel faciendo in
speciali sed generaliter ad plura videnda
et cognoscenda mentem illustrat osten-
dendo sibi quid sit veritas quidcumque
sit melius vel magis melius et hoc
modo omnes iustos docet spiritus sanctus
declinare a malo et facere bonum et
per spiritum scientie aut consilii vel intellectus
seu sapiencie contemplacione dei agnoscere
et eligere peccata contempnere quibus patet quod divi-
ne quando vult spiritus sanctus inspirando
aspiratur in impossibilibus et reve-
lacionibus apertis et homines tamen
per quod sepius angelus sathane sue
figurat se in angelum lucis unde
ezechiel xiii° dicitur visionem cassam
vidistis et mendacem divinacionem locuti
estis. Item omnes visiones in sompnis
veniunt quod non solum bonis sed etiam
malis quandoque ostenduntur et quandoque per eas
aliqui credunt et quandoque aliqui de-
luduntur et ideo qui videt visiones
non presumat se sanctum esse quia nec semper
sanctus nec audiunt. Aliquando balaam
ariolus qui vidit visiones [illegible]
sanctus esset et asina sua esset sed que
vidit angelum gladium stantem ac
prophecie inspiracionem intelligit inquiens
[illegible] presagia etiam sanctus esset
qui futurorum presagia sompniando vi-
dit. Ecclesiastici xxxiiii qui multa vidit [illegible]
[illegible] melior et qui multa non est
[illegible] pluribus etiam visiones magis
[illegible] quam luci cum
de illis inflabantur aut [illegible] credebant

se visiones vidisse nec viderunt et
se et certis seducebant nec nulli ad
questum illas retorserunt. Alii me-
dicit se vidisse finxerunt ut aut
maiores certis viderentur et magis
honorarentur vel saltim ne inferiores
putarentur. Nec nullus etiam visi-
ones sunt preludia insanie quia
cerebrum confusum et fumus ipsum ab
inebriantibus visum oculorum confundit
ut putent sibi apparere veritatem que
fantastica est. Ideoque non querimus
in visionibus aut revelacionibus
sed in fide audiatur deo declaranti.
Si quis vidit visionem aliquam timeat
ac si sit vera. Si non vidit videre
non appetat visiones sed illuminati-
one primum ad cognoscendum vo-
luntatem dei et exequendum petat.
Nullus de sua scientia presumat quia ut
audistis qui addit scientiam addit
et dolorem et scientia inflat caritas
edificat. Quapropter quod scientie supple-
at prestans caritatis. Agnoscite quod
in mundo hic mundana est vanitas
et afflictio spiritus et ideo obsecro
vos tamquam advenas et pere-
grinos abstinere vos a carnalibus
desideriis que militant adversus
animam et ut exhibeatis corpora vestra
hostiam deo placentem ut sic in
terris gerentes signum corporis sed to-
ta conversatio sit cum deo et angelis
ac sanctis. Cum meritis omnes in
nobis aperi opus inquirere beatitudinis
et ab stantibus suscipiendo benedictionem
dicens

Sapiens sapiencior erit
Proverbiorum 1º Si stultus cotidie
per deviam gradiendo necesse est fieri
stultiorem, ita quod petrus nisi sublatus
fuit per gratiam dei et velum cordis
amaritudine incessanter fecit suo
pendere in aliud. Sic virtuoso sur-
git virtutis actibus et frequente non

est dubium fieri meliorem et ideo secundum
necessaria insipientibus plena doctrina ut
assidua insipiencia male agendi resi-
pisceret ita sapientibus ut amplius
in vita proficiant est sapiencia optima
si enim audiens sapiens sapiencior erit.
Sic qui virtutem hominis inchoavit
potest melius proficere et perfectius statum
perfectionis attingere et in eadem per-
fectionis statu sapiencius stare et
amplius insistere. Dominus enim clarescere dicit
educta de terra aut pictura fuit
ab ullibus sapiencie dei cum sibi re-
velata fuere apparuit gratia dei.
Et quod qui vult semper proficere
et deo magis gratus esse studeat
se cum omnibus vilissimum reputare
et indignum se indignum sibi
quod displiceat et sibi deo placere con-
tendat ac in donis sibi collatis
admirari immense pietatis clemen-
ciam absque eo quod tam di-
lectissimo tam futili et infideli-
ssimo tam celeri ad offendendum
et inviam deo dignum est de
insimo aut aeternam gratiam
afficere sed etiam in simplicem ad
aptare per quod patet quod illi non
proficiunt sed deficiunt qui divi-
ciis dotati aut devocionis
pinguedine saginati sive reve-
lacionibus dei sapientia illustrati
se magni viri estimant apud
deum nam tanto perfectius altitu-
dinem mentis nitet et decorem
eadem quanto magis ipsam contin-
git implicitam cupisse quod
pollerent attendens venerabilis
Bocci? in libro consolacionis i est
similis divinis mentis eius fide
ipsos sine significacione ait dei fide
inter non nisi unde sedent fides
dolens semper proficere conveniens
sibi velut angustia aut
afflictis deinde gaudebat oportet
enim ad moderacionem contristari ut
possit inclinari sicut disponi
ut se placido fidei sue sit pa-

opor animo quod regnum probatum
talis etiam infestus sibi in mundo
in timore diligat et speciem cor-
poris sui studeat et in laudes
copiosas gratulando deo de tota
afflictione coniungat nam pater filium
quem diligit corripit ipse quia deus
quem diligit castigat numquam dixit
sapiens magistro tribulaciones quasi
amici nos mittit ut animos de
terre adipem ut ceteros expellant
Unde augustinus in quodam sermone fla-
gello potius ut melius glorificet
caritatem expellit voluptates erudit
ignoranciam custodit humilitatem protegit
infirmitatem excitat torpentem humili-
at supplicantem erudit miseriam
et idem augustinus super psalmum sicud
sub eodem igne aurum rutilat et
palea fumat et sub eadem tribula
stipule comminuuntur et frumenta
purgantur ita una vis premens
bonos probat purgat et eligit
malos reprobat consumit et an-
nichilat et ille ideo igitur qui in
tribulantur tribulacionibus frangantur
cum ut ait propheta iuxta est dominus
hiis qui tribulato sunt corde et
alibi inquid de loquens eo
ipso sum in tribulacione eripiam
eum et glorificabo eum Ecce pro-
missa gloria quam qui innocentur
tribulatus apprime angustia seu
pena, valens deo magis est
acceptum paupertate et omne pe-
nuriam ipsum diligat de spe-
cialibus tum sinceram
et quinque modo appetat capiti
in paupere et dedi consolacionis tem-
poralis delectacione se studeat confor-
mare quanto plus se videt di-
uitem et pluribus corporis consola-
cionibus habundare tanto perfundius
et melius debet consimili
temes se eo ipso magis a cor
similitudine elongatum cum

ut pauper natus quasi calamum et
peregrinus intra mundum quasi peccator
temptatum quasi latro captus quasi
fur ductum quasi opprobrius flagellatum
quasi inter latrones inter latrones
suspensum quasi homo et non homo
et abhominabilis eiectum et abiectus
est reputatum, pro quod patet quod si non
sit impossibile diuitem vel consolacionibus
pluribus corporales habitantem salvus
vel saltem esse non est tamen possibile
talem nisi saltem quando divi-
ciis non habet abdicans ad veram
perfeccionis statum attingere qualis
erat ille qui dixit cum eram
quasi rex eram tamen merencium
consolator ut nunc qui quanto
magis animus dilatatur potius
tanto magis angustiatur interius
et ideo solitus studeat
deliciis hic earum quo teleng
tradit non cuestat, valeas
amplius perfecte studeat suis vo-
luntatibus et plus totis viribus
obedienciam possibile non voluntate suo
voluntati illorum pro se deo tamen
praecipiunt licita et honesta non
saluti non religioni contraria aliquis
in iudicio sue prudencie contra
salutem nec in iudicio prudencie
sue prepositos statuat sed in
prudencie sue in iudicio qui
ea que sibi dicenda vel facienda
videntur parum decreto sponunt,
Ideo quia patet quod insipienter agunt
qui singulariter suo ducti non
illud agunt ad quod prelatorum pro-
ductibus sancte et animarum
diriguntur sed quod ipsis singulariter
videtur conveniens in agendo hiis enim
non legunt quod melior est obediencia
quam victime quod tractans b.
gregorius li. xxxv. moralium sic
ait obediencia sola virtus est que menti
virtutes ceteras inserit insertasque
custodit melior est obediencia quam
victima, obediencia quam victimis

sine proponitur quia plerumque alie-
nus potest obedienciam non volentibus pri-
mittitur quam ille cui multo ante fit obe-
diendo et tamen plus recipit bonus
huius de precepto et dictis inquirens me-
lius est obedire deo quam hominibus
et ipsis melius magis quam disci-
pulis parum magis melius magis
quam potentibus ... aut melius
constat obedire ipsis proculdubio non
obedire est detestabilius quam ille
deceant igitur qui plus homini
quam deo obediunt plus nobilibus
quam doctis plus presumunt se
pure ... plus ...
seductori quam ipso pastori uel
doctori. Quinto volens amplius
proficere nullum qualitercumque miserum de-
spiciat sed ergo eius ... monetur
affectu omnibus affectus et ... se
compatiatur in tantum sicud compatitur
mater unico filio suo ut miseriis
ipsorum reputet ... suas ... affecta-
bilius dei filio cum proximum est miseri-
et quid est ... quam
ex filius ad ... compungere ...
et assimilari ei qui est ... et
signa ... studeamus ...
miseris misereri si volumus nos
misereri, Judicium enim sine misericordia
qui non facit misericordiam hoc dicitur ...
ad ... non memini me
legisse mala morte mortuum qui
libenter opera pietatis exercuit habet
enim multos intercessores et im-
possibile est preces multorum non exaudiri
Sexto qui vult amplius proficere
nullum iudicet de peccato tamen igno-
rat quid divina gratia in ipso uel
cum anima operatur. Si tamen per
aliqua signa manifesta con-
venit uel ... peccatorem plus
de peccato illius doleat quam si cor-
pori suo morte ... im-

ferat recogitans quod preciosior est
anima que sic letaliter vulneratur
quam omnis ... et ideo quanto
cautela et studio corpus suum contra
mortem custodit tanto ... ma-
iori diligencia debet proximum suum
a peccato ... et defectibus dirigat ...
... tam ... exhortacione
iam ... exemplo uel dulci
colloquio sed ... hanc ...
... dignatur ... de aliena
prosperitate ... in aliena ...
gratulantur isti enim suas in alie-
na paupertate divicias suam pa-
upertatem alienis diviciis ...
metiuntur isti ut ait alanus in libro
de planctu nature de aliene fame
serenitatem detractionis nubi-
lo nubilare conantur aut eiusdem
gloriam pena taciturnitatis ...
Septimo qui vult se proficere bo-
na proximi diligat sicud propria
et sicud mater in bonis filii
iocundatur sic ipse in bonis omnium
... maxime spiritualibus
exultare debet et sic aliorum
bona ac si sua essent promovere
et procurare sollicite promovere se
per plura et maiora bona de
proximo credere quam valeat ipse
intueri aut de ipsis ... ex-
periri, talis enim se agendo ...
proficit ... qui ... etiam ...
tantum sed etiam ... qui ...
... proximorum eveniunt per quod
... quod bonum ... uel spirituale proxi-
mi ... congratulatur sic
ille et alii ...
est ... salute proximorum
signum est quod ... si saltim
... et qui
non curat de salute proximi ...
est ... amittat ait crisostomus
Johannes in ... Si quis
videt fratrem suum necessitatem

habente et clauserit uistera pyiect'
alter quod caritas dei ē in illo
Item ubi sunt actus de genere
bonorum et videns aliquas illas
opum virtuosas esse psumitur sit
agentes nec cum ut est inui/
quo nec secundum equales ad vot genere
actus illos sicut enim solus deus
cordium sit scrutator videns inti=
ma nostra mas suas et si pau=
ca virtuosa studia de aliquo per=
petuum studere virtutibus ipsum ē=
dum congruit cum ut actus de
genere virtutis non magis sed virtu=
tibus asserimus aliquando ~~temere~~
temere iudicabis et facile quo
bonus ē malus dicens ac de=
ceptus diuinabis non utique sic
porro ostenso qui vult deum mag=
is magis placere et crescere ut
diligat scilicet deum aut propter se
deum ut sit in omnibus solus deus
ac omnia in omnibus et pro omnibus
sive propter diligatur / quod hoc non eo
alliciat quantumcumque aliqua sanctitas
sit ut sit sibi causa sine qua
non propter hoc ē quod non diliget
deum nisi sanctitas ipsum eum per=
alliciat nec etiam ipsum beneficiorum
in incipientis ad diligendum
sit monens ut propter se beneficia.
deum non aut ipsum deum propter se
seipsum diligit melius cum iste
amor esset non tristis nec cum
aliquem amore speciali diligat
secundum quod caritate amus in deum
ipsius sit tunc meliorum aut
potentiorum magis diligere et bene=
ficia plenificiis rependere ac
plus factoribus exprimens et proprie
partibus eorum deo orum ad
salutem eorum effundere specialiter
sed inquies nequid non po=
tens deum diligere et proximum
tuus mandatum de dilectione

sint unus ac sit cum deo propter contri=
tionem conditores sed audi falso quod eadem
caritate diligi sit et deus deus et pro=
ximum sed deus propter seipsum proximum
aut propter deum non propter seipsum et sic non
certum sit alius a amando quia
sit solus deus amicus amator diligi=
tur autem amatores esse plures propter
illud qui ē unum dependet etiam
secundum ad hunc inquies nonne propter opera=
tionem ē optamus sit cum enim sanctitas
sanctitas suus erit et ideo quod nec alli=
ciat sanctitas aliqua ad amandum deum
nichil obstare videtur qualitercumque cum
ad amicum ipsum peruenias satis ē
quod amorem audi quod fallet nec
cum tibi prohibet propter quid quod in
flammat sit potius ut succendi ad
amorem dei secundum tibi competit ut non figas
in homine spem secundum in deo intellectus
cum homo qui ponit carnem brachium
suum homo qui vult sibi perficere quod
quod agit et quibuscumque negotiis
implicetur semper deum actu si fieri
sit intendere habeat et nichil aliud
quam honorem suum in omnibus actu
vel habitu intendat et proprie imitari
adque ut sit deum semper presentem in
telligat a semper qui ubique presens ē
quam reuerenter aut reuerentia faciet
cum videt semper deum reuereri et timere
ac ut adipiscatur anima reficiat eam
cum amore fruatur ipso sicut est
sibi possibile in uia sumi acciperet
et non alio dulcius requiescat
quod patet quod tanto magis nota est
quicumque desiderat quanto magis ipsum deo
coniungit vivasti et quanto serenior
et purior et limpidior cor studium dei
contemplari tanto magis perficitur aut
amplius intellectus illustratur impletur
vel maiori dulcedine reficitur aut
fortior ad persistendum quamvis adipisci
efficitur congruit quod ut quamvis contemplari
nequit deum esse semper presentem ubique

et spaciali ubi ipsorum cogitationes et
opera infallibiliter sciente et sub quanto
cadunt intus concludente nam sic con-
templando quam vilitatis est ipsa
medietas conditionis eorum quod omnia que
agunt utique agunt coram oculis eterna
videntis. O deus admirabilis tue
de multitudine dulcedinis venit quod eo dicte
cogitare sit delectabile de te loqui
suave de te audire iocundum. Pro plu-
rimi tamen parum de te vel nichil
cogitant ymmo si quid cogitant di-
cunt vel faciunt promptius illud dicere
cogitare vel facere videntur nam neque
eo inveniunt se pectus in augent tue
maiestatis parum nec obstupescunt
in divinis actionis tue super distinctu
insuper nec considerant assistente an-
gelica visione ut ad veniat quod
multiplicatur ad demonibus sub specie
qualitatis de animalibus ipsorum disputari
et quolibet de divinis eius concludere
videntur stulti homines videntur le-
tantur cum male fecerint et luctui
perpetuo assimulantur ludunt quos
gehenna expectat gaudent ad
sonitum cythare et ducunt dies in
bonis qui mox ad infernum descen-
dunt sed hoc ideo quia nimirum pec-
catis eorum exigentibus aufertur iudicium
dei a facie eorum eo quod nolunt intelli-
gere ut bene agant nam iniquitatem
meditantur in cubili suo et malicia
non adiunt postremo volens semper
perfecte omnibus beneficiis dei qui sunt
in vita secundum quod potest deus remisisti et
proprie quod ipsum suam ymaginem vo-
luit in regione et nature eius assumere
ac propius in talibus morti se tradere
[illegible] mortis de spe eterna tempebat vz
sicut revelat quod in via ne labo(ra)vimus
deficeret dedit se sibi incedendo ut in
fortitudine cibi illius ambularet
usque ad montem dei unde respondit
se in pris gladio sibi per venimus

semetipsum et quia non deum est asse-
quitur summum quod amatur sed ei
impendit speculari eum quam actu pen-
dentem in patibulo crucis et sic ei
compaciatur ac si omnia volvat eum sus-
pirare et proprie dolere de multas
homines frustrare beneficia tam in
merito talis eius plus movetur per
beneficia quam aut fuerat in deo de-
inde terminis quod ymaginem dei pluri-
mi ipsum morte pulchritudine creata
ad ymaginem patris et filius eius
est perficiatur in eternum et ne for-
sam assuefactis creationis beneficia pi-
greret ad recreationem et redempcionem
que facta est mirare se gerat eius
si quid surrexit quod divina sapiencia
filius suus ingenium velud hu-
manae actulit quid eo in cam-
pis latos suos medicus et spiritu
appositos diminuisset contemplemur
quod in sacramento unius specie corporis et
sanguinis sui nobiscum est et erit
usque ad consummationem seculi et si for-
sam quia fide in sumitur dubitet
homines ut divinum certitudinem plenus
esse sumatur et unde sapientum dei
contemplemur revolvat quod ille sibi
promisit qui fallere non potest et quod
promisit esse quis melius melius est
vel cogitari potest quam sapiens qui
est scies super omnia et omnibus hoc et i-
ni dedignatur tam audire quam
intelligere et facere semper ut sapien-
ciam stat considerans cum sapiencia dei
quod cepit in eo beata opus perfici et
usque in die domini ihesu christi nostri

Ostendit de sapiencia

Primo ergo mediterabitur
quod cum deus sit ubique per
essenciam presentiam et potenciam et
ita [illegible] inclusus mentibus nostris quam plu-
rimum racionales ut angeli dei
ad ymaginem suam creati parum
de deo cognoscimus et de ipsa

sapientia ineffabili et inscrutabili
mediatorem possidemus prima cum sanctis
qui ad sacram sapientiam aeternam quasi
ad thesauros possidendos pervenerunt
et pertingunt Sed nimirum impossibi-
lius est vicio nostro quia mens
humana sollicitudinibus huius mundi
dum curis vel pessimis distrahitur fan-
tasmatibus vero mundanis ob-
ducta efficitur per memorandum ani-
mum et absit quia contemplando spe-
culando non ingreditur nec intro
quasi super seipsam ad contemplandam
altitudinem divine sapientie non levatur
illecta sequens oblectamentis munda-
nis nequaquam ad seipsam redire
ut perspiciat conspectum puritatis in-
terne et leticie spiritualis donec ea
quibus obvelatur exercitio virtutum su-
ffulta fide spe et caritate abiciat
et somnia mundi deponat et
quid umquam circa alienum videat
quam potuit a visibus sensibilibus qui
mente ipsius stante phantasiis
primi parentis fuscedine quadam
obduxerunt ad contemplandum
divinam sapientiam relevari nisi de
secretis patris invisibilis sapientia
dei humane forme assumpsit et ei
viveret ac peccatis dextra uti
virginalis cui deus benedixit ra-
dios suos mentibus hominum in-
figeret et oculos ipsorum ad cognoscendum
ipsam illustraret. Verum sempiterne quod ea
sapientia de celo in virginis utero
descendisset et sibi virginali
utero tandem mundo illuxisset
habitantibus in regione umbre
mortis lux orta est eis, qualiter
ceci videant surdi audiant in-
imici evangelizantur sapientiam dei
et per vicos civitatis urbium
et plateas cum generali constitui-
tur per ordinem vigentes

suos cum prelatis vel prophetis
quibus continue illuminatus hinc nemo
et scientie accipere potuit ad sublime
magna assequenda vel consistit sapientia
pervenire nisi mediante Christo qui
prius est sapientia incarnata ipso dicente ego
sum hostium per me si quis introierit
salvabitur ingredietur et egredietur
et pascua inveniet Ecce nullus in-
trabit ad veram sapientiam nisi Christus
eum duxerit nullus salvabitur nisi ipse
eum conduxerit nullus ingredietur ut di-
vinitatem eius dulciter speculetur nisi
id sibi Christus infundat nullus egre-
dietur ut amabiliter ea que huma-
nitatis Christi respiciunt perscrutetur nisi
Christus sibi dulcescat prima dulce-
dine omnia alia que nos ducunt
ad deum accrescunt, habemus itaque
item hostium aptum per quod intrare
possumus ut salvemur habemus verba
sapientie quibus nostra interior potest
refici, infinitos thesauros [illegible]
tum scimus Et ecce sapientie dei quod quam
visi sunt principes sed sunt amicitie
dei quos sapientiam divinam temptus est
cognitionem nec sapientiam per stulticiam
credamus subtiliter discernamus inter
sapientiam et stulticiam inter vicium et
virtutem nec sapientiam credamus esse sa-
pientiam ubi magna est stulticia apud
deum et non dico vincia quia sicut
vicia sepius incitant sic ecce virtutes
sic stulticia vult modo sapientia
appellari, velut sapientia reputatur
apud nos nullos sapientia inde est cum
eis quod tanto sunt sapientiores quanto
scalam sunt semper alacres Et hinc
est quod modo prelati vel certe honore
dignitatis vel officii precellente in
mentem venit multis unus pene
omnibus est melior ubi sanctior
dignitate secundum honoribus

et doctrina et ideo eum parem non
habeas et verba tua semper teneantur au-
tentica et consilia tua munimenta in-
gressa alios cum tuo vigeat eis ille
ingenium suum facundia vel doctrina
tui comparatione nichil estimans solus
enim tu vales pre multis. Unde 2º auc-
toritate maiori scriptura patrum sanctorum
fratres tam in pusillis quam in ma-
gnis doces cum corde tuo spectabile
sententiam et dictum tuum dictum esse
evangelium estimabunt sed hanc superbiam
simulatam impellet dei sapientia per os
apostoli inquiens de superbia vitanda
quod est in filio dei qui cum in forma dei
esset non rapinam arbitratus est se esse
equalem deo sed semetipsum exina-
nivit formam servi accipiens in simi-
litudinem hominum factus in habitu inven-
tus ut homo humiliavit semetip-
sum obediens usque ad mortem mor-
tem autem crucis expedit enim ut
humilitatem se offerunt humana a humi-
tas exemplo tam profunde humiliavit
se dominus maiestatis nec credibile
quod maiorum auctor sunt verbi superbi-
enim humilis cui opus tui dedit
per omnia non tam impendo quam
suadendo discipulis dixit disci-
te a me quia mitis sum et humilis
corde non enim dixit discite a me quia
sum rex glorie sed fultus potestate
perdita alios despicere et tamen ea que
dicitur facere vel consulitis auctori-
tate sed potius dixit quia mitis
et humilis non superbus nec elatus
et ideo longe superbiam abicite
quia deus superbis resistit humilibus
autem dat gratiam discite non tam
scientiam quam utilitatem et humilitatem
Igitur tu qui te velud cedrum in
gentibus alios non simplices estimas
despice tuorum terminum in superbia

homo quippe est vadens et non
rediens in die novissimus rediens ha-
natus de muliere brevi vivens tempore
repletus miseriis homo de quo
scriptum est memento quia cinis es
et in cinerem reverteris etiam scivit meta
ne magna in omnibus gloria vel
est virtus vel sapientia appellat
que sic manet utrumque est et pluribus
aliis in comparatione de uo tamen sic
ipsi unde igitur unde bonum quod
agis auctor ut ab omnibus videaris
namque nemo ponit lucernam
sub modio sed super candelabrum
ut omnes lucem videant contemp-
lari et sic suis ab omnibus di-
ceris et laudaberis et accipere
tamquam de clavibus tuis terre tam
tempore nec nemo despiciat sed
unusquisque debito honorem tibi
persolvet et prestitum tantis magis
sanctificantibus quanto pluribus
innotuerit tua sanctitas vel vita
sed haec allidens stultitiam
de superbia persuadentem dominus inquit
si quid boni agis nichilominus
deo time quia iusticia hominis
pannus menstruate si cui utrum-
que vicio in tribus occultari bo-
num unde valeas ne forsitan
illud vanitas tangat sanam
omnia opera sua faciunt ut videan-
tur ab hominibus amen dico
vobis inquit receperunt
mercedem suam et non bona
que agis occultare non valeas quia
forsitan publica sunt offici
sic luceat lux tua coram homi-
nibus similiter licet sit opus in pub-
lico intentio tamen maneat
in occulto non enim time erit
omnibus aliquid manifestare quod
laus semper celatum esse et pro
meriti talis potentia fuit stul-
ticia esse nichil boni in oc-
culto facere ymmo lupanarium
et aliud detestanda flagicia

committis que ut magis volent
et liberius possis tuam propria li
bertate fruge te quidam sunt ut
sit venerabiles presumunt / at-
que audent ad ulteras ne ad
ulteriora dicunt / fanta suspende ne
forsan de terra malicia suspendaris / castiga ubi audis aliorum cri-
mina ymo constringe ubi non sunt
ut zelotipus legis dei videris
Sed heu reflectes stulticia sa-
piencia per illum Bernardus religionum
inquit si bonus non es simula-
re quod non es et incipies esse
quod non eras quid cum tibi pro-
derit ut homines te credant esse
aliquid cum nichil sis credat
te esse hominem cum nichil habeas
de homine / Eni go vides te esse
quod non es ve tibi dampna-
tionis accumulas dicit enim ve-
ritas talibus verbis scribe
et pharisei ypocrite qui similes
estis sepulcris dealbatis que foris
apparent hominibus speciosa
intus vero plena sunt ossibus
mortuorum et omni spurcicia Tu
igitur es ille qui appares homi-
nibus spiritualis non plenus ypo-
crisi et iniquitate itaque frequenter
ypocrisis ut liberius peccares et for-
cius ~~tractatores~~ carnalibus similibus
ac maniacis fratris comparabilis ad
infimum detrudaris Et si menti
talis stulticia ut tamen subditus
acciderit nunc carnis te absolute
doctum vel potentem que tibi gu-
bernacula ut prelatis aut ignarus
et indoctus vel deterioribus ab-
scondes dissimulando eis consiliarius
consideracionis magnitudine tamen
quod multo distat a prelato cui de-
beas obediencie magis cum ille
debet exquo tibi consequi non
valet ingenio nobilitate vel

industria obediencie vel te superiori et cum
parem est non vides illum adhuc nec
tibi sit cura de aliquo sed pocius illis
dete Sed heu stulticie superbia propriam
subiectionem attendens inquit Si domino
sit obediendum impias homini nec
est subdi magisterio dicit enim Christus
qui vos me audit me audit et qui
vos spernit me spernit et apostolus ait
non est potestas nisi a deo que autem a deo
sunt ordinata sunt / Itaque qui pote-
stati resistit dei ordinacioni resistit
Et si menti circumat huiusmodi stulti-
cia ut te ad impudenciam de bonis
aliorum commoveat sic inquies video
quod ipsi in nullo me excedunt ymo
in hoc et in illo in tibi es superior
quanta cum potes que ipsi non possunt
et ideo superiores esse tibi vel
equales non debent Sed heu stul-
ticie obvians superbia pergratulacionem
fraternam inquid si cetus utilibus
a suo ancillis tuis in loco summo
quod in summo vitas tamquam tanto
eius causa sit gravior quanto grandior
respondeo et quod equales sunt alii
vel superiores quod te ledit aut quod
tibi abest nisi tamen vendo aliis
de loco celsitudinis in inclitas illas
nobiles ... dequo scriptum est
invidia diaboli mors intravit in
orbem terrarum ... filii
eius pro eius sequuntur et ideo deus in
quod videns vos ... dyabolo
esse et quod gravius quantum esse filium
dyaboli / dei compescunt innimici que
ignorata generat superbia Et si menti
acciderit stulticia que ... dicens
proximum quatenus sic suggerens cuius
propter prudencior vel industrior vel
hominibus tamquam profundior ...
esse ascendit et sic impliciter tibi de-
rogetur ymo tibi semper in sublime et
te quasi nichil ponderando comparet
a tibi clamosius vel ...

in sultat et peccata tua coram hominibus
remanent et omnis defectus narrat
et omnia dicis opibus atque hono=
ribus semper super te festinat ut
quo illum amicus quem sic contristas
habes sed odio capitali persequeris
Sed desinens haec stulticia super
fraternitatem videt Si vides aliquem
ingenio vel consimilibus complexione
proximum tuum carnem cum teneris di=
ligere proximum de donis suis sibi
tenebris congaudere ut cum tibi
deus fecit illum magis quam te
illustrando in iniuriam quia tu
sit deus et nulli cum quo debitor
erat alioquin nec est aliquis
qui sibi dicat quid hoc facis ut quid
quo minus contra illo qui tibi
nichil abstulit nichil subtraxit
nec pro quo tibi in sultat sine
ambicia ingerit vel detrahit super
super te contendit est odiendus primo
quia homo ad ymaginem dei
factus tibi sit plus est amandus et
quia inimicus aliter tamendum mi=
[illegible] in xpo deum diligendum
qui ait diligite inimicos vestros
benefacite hiis qui oderunt vos
et orate pro persequentibus et calump
niantibus vos ut sitis filii patris
vestri qui solem suum facit oriri
super bonos et malos et pluit su
per iustos et iniustos. paulus quoque sic
adhuc clarius dicit cum iohannes in
canonica qui odit fratrem suum ho=
micida est et scitis quoniam omnis
homicida non habet vitam eternam in
se manentem Sed nequices sufficiat
per gratiam reddam per gratiam et amorem
me amantes iuxta illud ego
diligentes me diligo Semper quo
audi quid dicat deus Si dili=
gitis eos tantum qui vos diligunt

quam mercedem habebitis nonne
et publicani hoc faciunt et si talis
stulticia ut alii detrahas est accidit
nonne vides quanta et qualia
iste operatur que cum sint multa
quibus silencio valeat et preteriri
vel communibus pertranseri ne videatur
malitie consentire quod sic suggerit
menti finge ut quasi compaciaris
defectibus aliorum tamen stultus [illegible]
remordeas ut bonus videaris
vel sic accidit ei iste in omnia de
notificat sed quam linguam facile
ad male dicendum compulit ne
quam est vel sic si forsitan est bonus
audisti verba illius sedulus tu
non nosti quod multi dicunt et pa
nas vel nulla fidem legem [illegible]
[illegible] quid aliud presumere debes
nisi quod omnes sint mali et omnes
seductores et tamen si est clericus
audisti verba istius prelatorum quoniam
sunt sacerdotem dehonorat et
claves ecclesie contempnit et co
pimento didicisti multos esse
tales nullum quoque bonum presumas
sed quasi omnes filios esse dampn=
nacionis iudicas nam et nullus si
ipsorum deum nisi [illegible]
cognoscit sed haec stulticia
remordens super sic inquid
Si que mala omnis in proximo
vel audis de eo tamquam frater
corripe primo si notum est argue
ubi sicut [illegible] in omni pacia
et ductum non tunc detrahe
detractores enim sunt deo sunt
odibiles quia multas animas
auferunt et apostolus inquit detrac=
tem proximo hunc persequebar
et si detrahis solum ut cum minus
a sale inquo iaces videaris
apparens iniquitate super iniquitate
ut si quem ad male dicendum
qui detractor ambulat videas
in verba detractionis primus

tu eum qui es qui iudicas alienum
servum suo quippe domino suo stat
aut cadit Si nos displicemus vel
spiritualibus aut carnalibus peccatis aug=
mentamus omnibus aliis bonum iudicium
dicit enim ius canonicum quod quibus
presuntur bonum dicere placet aut
ideo si tenuiter evenat stulticia
que primum accidit ternis quod te
multiplex in blasphemiam aut te talem
vivatum appone igitur illi faciem
tuam ut videat resistentem et
timeat exemplum sanctorum patrum gla-
dius cum gladio repellitur et
arma armis vincuntur nec ad
horum talia sustineas nec in
ferior aut pusillanimis vel timi=
dus videaris nisi enim eo magna
comparatione talibus resistimus
de die in diem tibi nausea in=
crescet et pena cumulabitur contra
hanc stulticiam remedium dei
sapiencia per patientiam ait Si passio
redemptoris nostri ad memoriam
reducatur nichil tam durum est
per quod non equo animo tolleratur
Christus enim ut ait Petrus apostolus
passus est pro nobis vobis relinquens
exemplum ut sequamini vestigia
eius Si ergo patrem celestem Bel-
zebub dixerunt vel crucifixi sunt quanto
magis domesticos eius non enim
est discipulus super magistrum nec
convitiis verba refellendo vel
operibus malis opera mala re-
tribuendo quis vincat Contrarium
eius superatur nam ignis etiam
extinguitur si ligna ab eo subtrahantur
separantur sic et ignis ire non
deficit sed augetur si quis ira
moveatur Sed si quis ab illa
declinet nisi illud dictum Lucani
ne et quamvis frangam fortem
quis ad iram moveatur nullatenus
tamen in nocumentum proximi per
illam vel actus erumpat Iustissimum
namque peccata et valide parare

quasi dicat si iracundiam passione
velitis sic irasci ut peccetis Et si inter
scientes quando stulticia que dicat
suspiciantur homines dicere per istud
factum malo sit aut nichil ad
vitas hoc cum testem moderatis qui
omnia novit et ideo quantumcumque su-
spicentur noli suspicionem talis personam
vel assimilem colloquia abstine
quid enim si te homines accusent deo
teste excuset Sed hanc eludens
simulatam prudenciam verba sapiencie
quod quibus nos sufficiat vita nostra
aliis tamen est necessaria fama nostra et
quod in eo nec sunt audiendi sic
ait apostolus Si esca scandalizat fratrem
meum non manducabo carnes
in eternum ut salomon a malo sed
ab omni specie mali te abstinet
Et si tales inimici suggerunt mise-
ros nec hoc unde gaudere possis non
multa quibus urgeris intus et
extrinsecus sustines iam paupertate et
et ceteris iam persecutionibus distrahitur
iam calumpniis opprimeris iam
minacionibus et iniuriis contra appel-
laris non est tempus in quo possis habere
bonum vel diem Unde igitur
proposita sit plenius leticia nisi de
spe animus celestium et non de terrenis Sed
hanc eludens stulticiam dei sapiencia ait
in mundo pressuram habebitis in me
autem pacem et alibi ait Beati estis
cum maledixerint vobis homines
et dixerint omne malum adversus vos
mentientes propter me gaudete in illa enim
die etc. Iacobus unde nichil est in malo
Si tamen modicum est et tempore modica
talia temperamenta amico tempus vir magnus
sapiens dicitur astronomus ptolomeus quod
vir sapiens sub pedibus passionibus
suppositis gaudebat tranquillus talis enim
sapiens est tamquam qualis mundus
super lunam ubi non est locus in passi=
onibus nocivis nec constabat sapien-
tem quid quid accidit illi Et si forte

menti occurrat stulticia que conuenit in adolescentibus viget ignaviam persuadens Si lectioni continuato studio insistas propter oculorum caliginem doleris Si frequentius oracioni operi des plangis vel propter lamenta assiduus visum amittes aut si vigiliis aut propriis medijs vel orationibus frequenter incurbis dolorem capitis et forsan frenesim vel in seuam maniam et si contricionis labore te afficias ad opus spirituale dispositus non consurges Tu prenem ut vires reserves indulge tibi ipso ut diucius possis militare incessabile cum dicit scriptura sit ab initio domini Sed hunc sulicale respice videns scriptum est Sed quis equus stans et non laborans efficitur stabilis et frenum iacens rugo rubiginem pallescit Sic et homo ignavie deditus redditur ad actum inutilis Decipis quod longa vel diuturna tempora tibi spondes a labore tempestas An ignoras quod qui te gratuite ad hanc horam vite perduxit tibi diem crastinum non promisit none ut postes promovit in quem es vigilate quia nescitis diem neque horam Quid igitur spem ponendo per longa tempora spacia laboris procrastinas An ignoras quod omne tempus tibi impensum requiretur qualiter sit abs te expensum et quo de morsu questione ut michi videas An de sedibus vel militatibus et de certatibus incertis delicie Dicas utique quod laborantibus ad grapas(?) natus ad laborandum sicut avis ad volandum labora ingeter que manus tua potest facere instanter operare quia nec opus nec ratio est apud inferos quo properas Et si menti talis opinatur stulticia que convertit hominem perfectum in abissum tem

et peccata in unum congessisti cottidie de peccato in peccatum cecidisti penam pene et iram tibi cumulasti nec hactenus vitam mutasti aut aliquatenus correxisti unus assuetus per malam consuetudinem induxisti per tandem mentem ad quam si conuertas te(?) contingere peteris anceribus proximanter relabetis quid igitur tibi restat nisi desperes certa dampnatione desperabilis nulla emendacione et de futuro nulla curatio melius est ergo tibi ut quam assequi non poteris futuri seculi promissiones non amittas tamen temporales voluptates et delectaciones in hiis tua tuis Sed hanc stulticie suspicio perfidia spei respondet quod desperate dyabolice vis me ad desperationem laqueo seducere quidam peccasse aliquando cum tot et tanta sint peccata qualia non potest asserere preter scriptura medicinam scilicet et legere impericandem et quod misericordie sue nullus potest tempora diffinire Scio quod penitentie non valebit quam hic ad gratiam per manum suam in finito assumit demonstrat cormeo animalis securitatem cum David reus adulterii esset et homicidii discerniis sentibus per unam diem non sit exceptus cum Maria Magdalena quam idem quasi ad scriptura meditabatur et peccatis deleatum de se dyabolum non sit pellebat magis quam pelagus et infinita conducta cum Petrus apostolus per trinam negationem et anathema tantorum in primis visitante cor suum gratia Dei non presumpsit in lamenta et prompto laetus instituitur Similis cum latro suspensus hora extrema et pene tamen temporali quod certe ad maximus virum habere moriendo vindicans hora confessionis Deo vere ad paradisum evolavit et quem amplius vanus(?) scriptum est

quacumque hora peccator ingemuerit di-
mittuntur ei peccata sua / cum igitur
non sit attractatura michi sed manus
omnipotentis nullatenus despicis si
confitebor de peccatis et peccatis [?] et
tamen omnia michi fiunt de summo / et
si forte acciderit ut de multis ta-
ctum stultorum hominum si tibi sug-
gerit quibus non te posse di-
mittere in hoc seculo magno multa
pulcra multa delectabilia multa
iocunda ubi solis claritas lune
in aere rotunditas florum varietas
arborum diversitas bestiarum mira
multitudo natatilium reptancium
et serpencium admirabiles species et
diverse stellarum claritas firmamenti
vini et olei ubertas auri et ar-
genti gemmarum et lapidum precio-
sorum venustas / diversi de diversis
nutritorum delectabilibus hominum
aspectum et affatum et breviter tot
et tantis iste mundus oblectamentis
fulget quod non est sensus humanus
qui ea sufficienter possit tam breviter
dicere igitur negligis amare tam
delectabilia et iocunda ubi tu
illis et sine quanto magis potes
hic eum erit tibi proprium quo finem
sed elidens hanc mundi falla-
ciam vera sapientia ad amandum celestia
pertinet meditantis ait homo insulse
quod sis homo non brutum rationalis
non brutalis immensa quippe
brutitudine estimat in gustu si
nimirum delectant ea que sub
celo sunt cur non magis delec-
tent que super celos sunt si tam carcer
ita pulcher est nonne peregrinantes
detinemur qualis putamus est ci-
vitas et patria ad quam tanti sumus
si mortales et miseri in hac
vita ~~tot~~ sunt adeo tot muneribus
sublimati quanto magis sunt illa
patria hec dictati si pulcher est iste
iste mundus qui in supplicat eo
conspectum eum qualis est vita

futuri seculi ubi nemo effugit et
nullus adversarius ledat nullum elemen-
tum inficiat nullus humor corrumpat
nulla erit tristicia nulla invidia
nulla discordia nulla contumelia sed
vita perpetua vita vitalis vita eterna
possidebitur igitur sapientiam fili ut possis
elidere stulticiam et ad ipsam mentem
sapientiam gaudiendo prudenter per-
venire quod nobis prestare dignetur
pater sapientie dignitate natus Amen

Gloriam sapientes
possidebunt proverbiorum tertio quia
animus est preciosum ibi cumque
est agendum ut dicatur in iure canonico
et ideo cum stultis illudentibus
sapiens dicit in suo venerabili sa-
cramento est quod indigne sumentes
iudicium sibi manducat et bibit
non diiudicantes corpus vel sanguinem
domini nunquam contaminat mortem pe-
riculo deputavit dum tempore est stultorum
stulticiam et ignoranciam vitarum ut
eum sapientibus non morte moriantur
sed vitam vitalem digne recipiant
sic eum gloriam sapientes possidebunt / sicut ut quibus sapientium sancti
corpus et sanguinis devote se sumere
habeat et sumptum dominum non corpus
accipiat / primo et cum quando comedunt
sunt sub speciebus panis et vini verum
corpus [?] et sanguinem in suo tantum
corpus et hominum verum corpus cum acce-
dentem credere sic et eo qui despicit
bando ut semper solent secundum me-
sureas vel singulas leges divine pro-
curet / cum quod dicebat apostolus
probet se ipsum homo et sic de pane
illo edat et de calice bibat et
mortiferum quod bibit in sacramento
confessionis evomat et devocionem
unius illud medulliter totis conatibus
habeat ubi attendat quod
et quid recipere vel sumere debeat
nam quid homo non bestia non

canis non porcus non asinus non
leo nec lupus nec ursus nec scorpio
nec canis quia viciis et pessimis bru-
ma q̄ pecus pessima bestialite
inclinat nec infectus non latrans
canis detractor deo odibilis nec
ut porcus se in luto aut sterquilinio
volvens et involvens nec ut asinus
adulterii lascivia pronus nec ut leo
bona pupillorum distrahens aut pau-
perem despolians aut occupans
non lupus malas fraudes per ora-
cionem adimitans res aut famam
insidians nec ut ursus terrena
sic gaudens sed celestia medi-
tans et etiam nec ut scorpio bla-
diens verbis vel aspectu liniens et
tandem aculeo mortis eterne in-
figens unde aut sume dispone
mentes ecce cerne quia vir deus
qui fecit celum et terram vir homo
et deus noster Ihesus Christus qui na-
tus est de virgine qui pro nobis passus
est in cruce tertio die resurrexit et ascen-
dit nec enim accedit ad regem impera-
torem vel dominum terrenum qui est
creatura sed ad regem glorie et
dominum creatorem super excellentem super
magnificum super incessibilem super in-
comprehensibilem coram quo tremunt
omnes angelice potestates et cui omne
genu flectitur terrestrium celestium
et infernorum et ideo veraciter tam
vilissima creatura ad tam excellen-
tem dominum accede qui si ad regem
vel imperatorem non est dignus stare sic
infectus putredine quanto magis ad
faciem agni immaculati dei summi
nisi homo cum omnibus iusticie pan-
nis et similiter et si tales sunt iusticie
humane et sic indigne qualis est
pecco que vilissima fiunt et ideo
deo in digno accedo nimis ad

sacramentum licet sis tam excellenti domino
indignus in conspectu cuius celi et terra
non sunt mundi tamen de meritis gracia
non remordet attende tropicum summe
spe salutis sursum erectus tamen ca-
ritate succensus considerans quod maior di-
gnus sua quam indignitas mea sua
benignitas quam mea miseria ipse
quippe non dixit hoc facite in mea
commemoracionem et sic quamvis timeas
quia indigni simus tamen spe fili
ad spem sponsi sui sumas accedit
ad inflammandum atque ut fermentum su-
me valeat habebit ad quod ma-
xime provocet recogitacio beneficiorum
dei nam hic ipse qui dona multa
magna et innumerabilia tibi con-
tulit pater celestis qui nisi te
dilexisset nequaquam tibi tot
et maxime seipsum contulisset
quod est aliud quam magis ad amandum
excitat quam diligi vel aliquem
vel amicum et hoc faciunt om-
nes homines quantumcumque quia
diligunt diligentes sic ergo mo-
veris ad diligendum hominem qui
tibi aliquid exhibuit contulit vel
audit illum magis diligere qui et
melius in comparabiliter dedit et ad
hec maiora que nec oculus vidit
nec auris audivit nec in cor hominis
potest ascendere dominus promisit vide
igitur ut ex cordis desiderio ad pa-
nem vite quasi famelicus corpore
ad panem materialem accedas et
tunc nec ex tedio vel tepore me-
te ingenue contemplare quam in hoc
sacramento salvificus summa bonitas
et mansuetudo infinita continetur
et ideo minime poteris quam in ipso
sacramento panem ipsius nec tac-
tus contemplare super omnia dominicam
passionem ut possit igitur ad
sumendam hostiam semper viuat

Dicto si sacerdos est et in minecat sibi
officii summe venerabilis celebracionis sacra=
mento de ipso et aliis affectuose et
humiliter deum deprecari et ab ipso scienter
petere qui dixit petite et accipietis
Ad hoc enim generaliter misse officium
et ad istud est institutum sacramentum
ut in oblacione istius nobilissimi
holocausti venia postuletur et gracia
impetretur quod quidem sit reconciliacio
viatorum consolacio et remedium
defunctorum in Christo civium et
congratulacio superiorum civium Septimo
quod diligenciam in sumendo habeat et
custodiam in sumpto absinencie quia
si quis cum diligencia magna fi=
nit principi aut regi seculari cum
quanto maiori deo quis deo fine
qui habet precium corpus et animam
mittere in gehennam Si sacerdos est
videat ut officiando tanto diligencius
quod agit intendat quod intencionem ad
illa que agit habeat quod verba distincte
dicat quod nichil diminuat vel addat
non verba verbis in culcet nec
ac se longe distrac faciat Si vero
laicus vel sacerdos cum tempore quo quis
sumere tam altissimum donum pro
beneficio velit ab omnibus que hic tactum
sunt igitur pollui potest sive parvo
sive multo abstineat et ab aliis
se elonget ac se recolligat in se
ipso ut quod ne sensus nec cogitacio al
ibi diffundatur nisi ad amatum et
desideratum ihesum christum ut prestat
quem diligent quam summum co
amiet plura et tanta ac personas
dicta verba simplicia quam in complicacio
et implicacio si quis hec eciam
dispiciendo velit ne admittat eciam
compedicione de festis peccatis et negligencias
ac circumstancias multeries specias
peccatorum vel peccato nobiliter aggrau=
antes et cum sint circa mune

aliorum malo exemplo suasi sepe
septima vel consilio et modo pre
vel illorum asperitate et impaciencia
seu minime mortalis seu ve
nialis quod nimio diligenter consol=
uendo si quid inquo dicto vel
facto in offendit reperiet inter
ablucionem gaudiumcia lacrimis et
accedat ad primum et redivivum
sacedote coram quo ita inde ita
sincerit ita simpliciter confiteatur sicud
quod turpia aliis turpibus non explica
seu consiteatur sibi deo qui dum
vermit per quam ad omnia veni=
urata de corde pio evomuerit hic
recolligat seipsum et ad divina et
celestia erigat mentem suam quod possit
divinam magnificenciam et spem
adulterinum impiciam ne admittat ut
sic videat quam magnus et
admirabilis est deus esse sume
velit et quam humilis et in vilis
est hanc qui talem et tam simul
iubet cum tu sit in deum et in se
quasi ad incredibilem redigatur cum
deo spiritu suppliciter et iure sue
gracie prudenter et radio suo
maiestatis admirabilis illustrante
divinis effectus fiant et devoten

quia provili figmento et tam dete=
stabili voluit vilem sibi unire
naturam et formam servi assumere
et in ea seva tormenta et turpissima
sustinere contempleturque eciam inestimabilem
magnificatam caritatem dei patris qui
sic dilexit homines quod ipso filio suo
non pepercit sed pro nobis omnibus tra=
didit illum ac ardorem spiritus sancti paraclitus
cum magisterio virum caro factum est
et habitavit in nobis et eciam igitur sint

caritate tota dilectum suum amabilem
ihesum capiat vestigia pietatis ut sibi
pro se vilificato attrito et afflicto con-
paciatur interius omnia vulnera sua
mente transformet et in mente et corpore
ac si ipse meruerit sic modo vulne-
ratus discurrat per singula vulnera
et sciat quantum in isto membro quantum
in illo passus est meditetur eciam
qualia obprobria que vel qualia fla-
gella qualis vilificacio illusio et
ignominia irrogata pertulerit post
haec passionis insignia donec ad
ipsius crucifixionem et inflammacionem su-
spensionem perveniat ubi cruce uti
pius cum eo ascendat etiam et mo-
riatur cum eo et surgente gloriam po-
ssideat intelligat etiam quantum potest
quod dixi potest investigare aliquam
scintillam in mensa amoris ihesu christi
deinde cum contemplatus fuerit modo
premisso vel simili aut que

frequentare ad hoc altissimum sacramentum
recipiendum ad quam condignam non
sufficeret mille anni mee vite quanto
magis ego miser et indignus qui
cottidie cado et vitium non emendo
imparatus accedo nam domine tu precepi-
sti michi frequenter timeo ne faciam
tibi iniuriam quam iniuriam non anima
mea in mediocri est quam lacrima pro-
inquit igitur revereris te sit pane
delicias non utique quae tu solus
vindicas est districtius nullus enim tibi
digne aliquid id facere potest distrueret flumina
compunctionis pietatem nam ut ab-
lui possit et te qui mundissimus es
honeste sape qui infinitum magis ma-
ior est una tua quam miseria
mea et ideo de tua pietate confisus

accedo infirmus ad medicum accedam
ad deum meum cum quo volo in
sepulchro secreto commori nolo am-
plius alibi adherere in ipso enim solo
habeo gaudium sine fine / Cum autem
completus fuerit predictus affectus vel
sumpcio sacramenti cogitet sumens
manducare suo domino nolo dilecto ihesu
per tam nobile cibum et pulmentum
secreta degustare et cum tres
summa iocunditas nolo secreto
affici tota aliquam contumeliam in ordi-
nata affectus tandem aut reverentiam
spiritualem consumpcionem senserit aut
non si non intelligat esse signum
infirmitatis vel mortis nam ignem
posuit in spiritu eius et calorem
non sensit mel in ore posuit et
dulcedinem non percepit Si non re-
fectionem spiritualem percepit non sibi
attribuat sed domini pietati que se
ad bonos et malos extendit
et sic dicere potest cogitando ecce
deum meum ecce amatorem meum non
meis meritis sed sua gratia mirabilia
ad consolandum miseriam meam ma-
gnam non me motivum fecit sen-
tire et bonum celestia degustare
Si ergo michi peccatori talia facit
deus quid putas faciat si cor-
rexero vitam meam Si michi talia
in ymagine contingunt qualia
erunt si presencialiter in amore
eius et revelata facie videam
gloriam eius ad quam perducat

comparate volis
Sine argento sapientiam certi
ultimus [illegible]
predecessores acquisierunt necessariis
philosophiam reperit [illegible] tamen
ipsorum similibus ditari argento vel
auro potuit eius sapientiam per-
quam precio mundano comparari
non potest ut habetur in lege prima
digestorum de variis et extraordinariis

cognitionibus et prius xvi quod p-
dest stulto divicias habere cum sa-
pienciam emere non potest et ideo vos
similiter comparate vobis sine ar-
gento sapienciam et collum vestrum su-
biicite iugo eius accipite disci-
plinam et doctrinam magis quam
aurum eligite prius quam vestrum melior
est enim sapiencia cunctis opibus et
omne desiderabile comparari ei non potest
Siquidem sapiencia que aurum non
querit nec auro emitur sic
sciencia et sapiencia aurum non querit
quod oculos potius pascat sed
quod intus mentem illuminet et inte-
riorem audiat ut suadet Iohannes in apo-
calipsi emere precio suadeo tibi
emere aurum ignitum probatum sunt
et quibus ait aurum prestantia
non querit ut auro placeant
quia auro non emitur et subditur
animam sit   est redempcio
captivorum et vere illa sunt vasa
preciosa quia redimunt animam ille
verus thesaurus qui comparatur quod
sanguinis christi est operatus xvi
quia non aurum habetur etc per quod quod
tota intencio doctorum et studen-
cium ad hoc magis debet fieri ut
animas habeant per studium sapiencie
amare quam quibus est preciosior
mundo et orbe crescunt plus
sapienciam veram studentes quam
pecuniam vel saltem tanto studio
quanto pecuniam sed enim invenient
absconditus qui diligunt illam quando
maturescunt discunt sine fictione
sapienciam et qui didicerunt sine
invidia bonus eis communicent et
honestate illius non abscondant
infinitus est enim thesaurus cuius
quo qui usi sunt participes facti
sunt amicicie dei propter quod
neminem diligit deus nisi eum
qui cum sapiencia habitat et ideo
audistis principes erudimini se

nes quia inutiliquus est sapiencia Iob
xv et qui senes sancti et gradum
de quibus propter multas compugnacionis
perseverantur quod de illis ait sapiens
cani sunt sensus hominis et etas
senectutis vita inmaculata sapie-
ncie non volite patrum vel avorum vestrorum
sciencia simul et tempora vane consumere
sed dum tempus habetis operamini bo-
num dum dies est ambulate dum lucem
ne tenebre vos comprehendant psal-
pate et videte quod tanta est libertas
sapiencie dei tanta dignitas dei ut
quod sine argento potest comparari pensate
quod non corruptibili auro vel argento
redempti estis de vana vestra conversa-
cione sed precioso agni inmaculati
ihesu christi et ideo libere collum vestrum
subiicite iugo eius voluntarium enim
militem elegit christus voluntario
sibi famulo amicitiam ergo ut ait
beatus Ambrosius de beata vita cum
vel legimus in sermone xv quia
non est amor unum sunt aggre-
gati inter sapientes legent dispu-
tent se ac alios doceant audiat
alter ab altero sapienciam quia audiens
sapiens sapiencior erit proverbiorum primo ca-
pitulo est enim in mundo tam sapiens quod
sapiencior erit esse non possit ecce
enim regina saba sapiens venit
a finibus mundi audire sapienciam
salomonis ecce moyses eruditissimus
socerum suum longe inferiorem au-
divit et sapiencior est effectus ecce
augustinus acutissimus ingenio et ad-
mirabilis inspectus nichilominus ego
senex ... et opus tibi aurum
adolescentem dum Aurelio presbitero
suo educari epistola xxxiii in die libros
ecce sapiencia inventa nichilominus de-
sidet augustinus semper proficere more
discipuli doctores legimus audivisse
omnibus nimirum exemplis tam senes
quam iuvenes tam nobiles quam
populares doctores atque studentes

ingenia sua perdiderunt et se sic
cingit decreuit ut magis ac magis
in diuina sapiencia proficiant. Unde dicit
Decretum di. nullus episcopus propter obpro-
brium senectutis aut nobilitatem generis
a parvulis et minimis eruditis si
forte est utilitatis aut salutis in-
quirere negligat, quia in eum rebellis
vivit et diste atque agere bona
incipit magis digni quam prius
medicina eo indiget et potius
infidelis esse monstratur. xxxviii
di. illiterati episcopi nec minus quia si in
laicis videtur intollerabilis in-
sciencia quanto magis in hiis qui
presunt nec excusatione est digna
nec venia eorum presumptione. Sic in ysa-
icis textus quod ait Ieronimus In prologo
Si iuxta apostolum Christus dei virtus et
dei sapiencia est qui nescit scripturas
nescit dei virtutem eiusque sapienciam
Ignorancia enim scripturarum igno-
rancia Christi est. Ideo nobiles
divites et potentes sapienciam acquirere
negligunt nec [illegible] sicut quia
iniusticia recipere per desidiam
torpescunt nec scolasticam occupa-
tiones in partibus pretendunt qui tamen
perdunt aut indirecte laudo que
volucrant et offendunt vel perficiunt
disputant et legunt. Unde quid
non sic itur ad astra nec ad sapienciam
sed ad stultam errorem qui si ponunt vel
decima parte enim retrahet contempla-
tionis dei sapiencia et in portis ur-
bium dat vocem suam in quiens
Audite me quia de rebus magnis
locutura sum quia de ascendendis
celestibus vel ceteris Proverbiorum viii et item
usque quo parvuli diligitis infanciam et
stulti ea que sunt sibi noxia cupi-
unt et imprudentes odiunt scienciam
convertimini ad correptionem meam en
proferam vobis spiritum meum et ostendam

vobis verba mea quia vocavi et renuistis extendi
manum meam et non fuit qui aspiceret
despexistis omne consilium meum et increpationes
meas neglexistis Proverbiorum
primo. Concludatur igitur in sentencia am-
plate pecunias prudencie ac tempe-
rancie ne flos iuventutis dum prodest
decidat sic vita vestra propter desidiam
et torporem amarescat nec nisi dura
vanitatis propter senectutem dierum sedibus
vel astrum corrupta languescat
comparate vobis sine argento sapienciam
et collum subicite iugo eius. Ecclesiastici
quia ubi dico cum sapiencia sunt
nobilissima preciosissima plura preciosior
intellectum dicitur comparate vobis
sine argento sapienciam que clara
est et que numquam marcescit Sapiencie vi
Beda acceptissima ab ea victima
cumque fidelibus conservatur deo ad-
ditur et collum subicite collo eius
iugum eius suave et onus eius
leve ait Christus Mathei xi quippe est
suis ut ait Ieronimus et ideo ce-
pite et tenete auxilia vobis in celo
ubi nec erugo nec tinea demolitur
et ubi fures non effodiunt nec fu-
rantur ait idem quamvis autem non
habeant aurum appetite tamen
[illegible] argento et nulla co-
munitate vim et hoc ego enim da-
bo os et sapienciam cui non poterunt
resistere omnes adversarii vestri Luce
xxi nec est cum dolus utile
quid appenditis argentum non in panibus
et laborem vestrum non in saturitate
audite audientes me et comedi-
te bonum et delectabitur in crassitudine
anima vestra Ysa. lv quod sicut dicitur
comparatis sine argento sapienciam et
subiecto sunt per eam obediencie
collum iugo eius nolite igitur
de die in diem negligenciam ita
utile differre sed tam et Valerius
pro patria que sunt anima [illegible]
antiqui ad imperiales [illegible] capiendas

de renunciacio c° nisi cum p̄dem
tempore Vobis sine argento sapia
et collo subiecte iugo eius dixi
p̄mo q in ulis p̄missis respectu
nobilissima p̄cucte rebus p̄cemi-
tibus incalculaq̄ quid ē cui no
bilius sapia que candor ē lucis
eterne et speculum sine macula
splendor paterne glie et figura
sbe eius cum caritas diffusa ē
in cordibus nris p spm qui datus
est nobis ro v quid preciosius
sciencia et noticia diuina carite
condita Scdo in hac uita uelius
sapia que specium de uerita sa-
piencia que ex ore altissimi p-
dijt attingens a fine usqʒ ad
finem que institucio spus sci est
promulgata xi q. in imperatores
xx v q. vj. violatores hanc
p̄ gemmis p̄posuit regnis et sedibus
et diuicias nichil duxi i cōpacie
eius sapie vijo nec mihi habz
cu eius talem dulce diuitiis
sapia admirabiles delectaciones
huius aial huius nō percipit q̄
sunt spus .i. corp' v° ad aquirend
aut tam p̄ciosum et admira-
bilem thesaurum ipam vndez
sapiam pūnocet vita i macula
ta cū deuota et humilitas re
uerenda quia in maliuolam siquidem
aiam nō introibit sapia nec
habitabit in corpore subdito petis
sapie 1° et ideo fili omni tpe
vestimenta tua sunt candida et
oleo de capite tuo nō deficiet
et quodcumque pt manus tua in
stanter operare quia nec opus
nec ro nec sapia nec sciencia erunt
apud inferos ecci ix Scdo post-
itaqʒ exutus de puluere pulue
uincla colli tui postponens
amatoria uanis vana cluna
animalis societatibus corporum
lascivijs ambulans tibi caute luxuriz
medium fuge si etiam detestare
sit cum ambulans in via in
maculata fungeris vita beata in
beati in maculati qui ambulant
in lege dni, quamuis ergo
ornatu moribus ē cērat a' leuis
auidcat uoli sapiam eum quid
bis ductus ad doctrinam nam
de ptulo tuo agitur de aia p de
moribus disputat de vita corpali
qualiter forsan sit admonenda uos
quilibet et nisi renouasses et ab
amatorijs cessaueris de eterna dam-
pnacione contendere suffulta bipertita
vita p̄dicat si uis ergo sapiam
dum tracta erit p̄pera sapia ut
ait jacobus in sua canonica si
quis indigz sapia postulet eā
a deo qui dat omnibus affluenter
et nō impropirat Jacobi p° Et oro
humiliantis se nubes penetrabit
eccī xxxv Sed qualiter orabit
et quis impetrabit sapiam cum
adiuncte contra iniquos i pectore
dolus in ore fraus in corde q̄
acuit lingua suam sicut serpens
venenum aspidum in lingua eius
qui hic primo spopondit uni-
uersitatem studij more tu vipperino
matrem suam discerpit uel lacerat
aut male tractet pars nō p dessi
deris et oro nisi assit humilitas
quia ubi humilitas ibi sapia puerb
xj° et ideo nō nulli sbe credunt
se esse sapientes cum tm stulti fa-
cti sunt et euanuerunt in cogitacionibus
suis teste dicente abscondisti hec a sa-
pientibus et reuelasti ea paruulis
ab illis enim qui credunt se eē sa-
pientes ecclesia abscondit illis
id qui a mundo dicuntur erubescunt
hic ē humilibus reuelauit hij enim soli
sunt qui p ventum in uoluntatem
orant de uoto et humilitate scientia
merebuntur sapientiam vero nobilissimam

scimus libris pertinentibus materias
et hoc desumo // dixi scdo quod in
libris prius temporibus acceptissimum
obediencie dictamen tenetur fidelibus
in futuram diem addit et collo
subiicite iugo eum non sufficit
eum respicere sapienciam attingere nisi
studuerit collum suum sibi obedienter
et similiter subiicere sic enim ipsam ve
niendo potest laudabiliter attinere
ad quod inter sunt nisi optima
affectuosa vi et lectio utilis inter
rogacio honoris inquisicio docendi
veritatis affectu siquidem legimus
eum qui sine affectu legit nec ple
nius sicius sapit nam in libro sa
piencie legitur sapiencia invenitur ab
hiis qui diligunt illam hec so
crates dum preceptum ait si enim affectuo
se discentes eruimus et aliter di
scentes per quod patet quod pars magna
in discipulis consistit patet quod est sit
affectu et curiositate ne legere negligenter
legunt seu docent qui non pro
verecundia ne quasi inferior sciatur
quod ignorat non inquirit aut de
hoc melius intelligente sed quin addita
materiam non interrogat non proficit
sed in sensu confusus permanet
et habescit hic dicit lumen semper est
providencie congregacio et eius interroga
facilius namque invenitur quod am
plius queritur et ecclesiastici xxxvi dicitur
audi tacens simul et quiens eiusdem
xxxii qui querit legem replebitur
ab ea et hic quis incipiat hic in
laborando affectum et amor facit ut
tunc ordinate si tamen malis
affectionibus facile corrumpitur corrupt
enim bonos mores colloquia prava
et ut serum in pomo qui alicet cotte
dianis docendi veritatem cito re
solvitur per desidiam et putrescit
sicut est sine lite indiscretiones et vim
tanto sepultura urbis viuimus

ars docent que sapit omnibus his et
providencia facit autem sicud in pro
videncia casum quolibet quemque vulgaris
tamen quod dicit artificiosus pessimus
doctus sapit ut vendicet digessit
de lege · ut si cunctis rebus et ideo
sapiens absconditam et thesaurum in
visus que utilitas in utrisque est
vel quibus audientibus quia
non multa tenuit ~~que video~~
medica video in defectu ingenii
sed quis eum dabit capiti meo
aquam ut possim deflere tempus
et desidiam non ultra docendi
lascivium vicium et inobedientie
pravem et subtilem studencium
presumpcio plurimorum magistrorum
qui ut puto nec in principio
ordinavie disputant nec kathedram
magistralem ascendunt unde
siquidem desinit tanti nominis gloriam
desidia absolute hic quod solus
sedebam quia multitudine re
pletus sunt vix quia vix sunt
hoc dici et scand. in suo merito
ullus cognoscit ita ut in suo luce
quis manet considerans de adinvencio
sapientie dicit licet insufficiens operis
et labore confectum eius secreto
assumpsi quod influat divinitas
sue gracie docentibus et disci
pulis cui nichil est difficile et
sine quo nichil est possibile est
possidere et crescere vos ad honorem
suum faciat in sapiencia et virtute
quod non presumam digneris filius
qui est pius super potentibus laudetur
Anno incarnacionis domini millesimo quadringentesimo
ipse mei
fili dimid. ut xv lectionum
de pris sapiens in causa non
temptabo penetrare altitudinem
suam quia ulteriorem illi operis
intellectum meum eo quod finiti ad
infinitum nulla est comparacio nec

intellige quero ut credam sed credo
ut intelligam hec tu decipe veissie
sencio q p spm quem in nomine
unigeniti dei qui x e vel sapiencie dei
pr i nos effudit habunde et si no
aphendi filium alonge pt ut tuz
cognosti illud inquia spm qui a pre
et filio pcedit spialit et quicabli
qui duros emollit ad compungendum
iuxta illud Ro viij spus postulat
pro nobis gemitibus inenarrabilibus qui
aut scrutat corda scit quid desiderat
spus quia sm deum postulat pro nobis
tardos impellit ad confitendum iuxta
illud apli ubi sup Non accepi
stis spm servitutis iterum in timore
sed accepistis spm adopcionis filio
rum in quo clamamus abba pater me
stos monet ad congaudendum quia
caritas dei diffusa est in cordibus
nris per spm sanctum qui datus est
nobis Ro v carnales invitat ad
spiritualia unde apls Ro viij vo
estis in carne sed in spu si tamen spc
dei habitat in vobis et ideo tu in
hoc spu conse disponat. ut penia
ciam pte pcedit. ut in pñcia
operare ewangeliza. q diffiden
ciam operare et i pene pdicat
q lascivia mundi pompas et
carnis concupiscenciam/ opus e spc
sco deus i uni simonis confidentiam
cum credo celeriter sine disqu
argumentacionis quia nescit tarda
molimina spus sancti gra tu
credas sicut sine scrupulo dispu
tacionis eo q lucianus civis laudat
deo nobis dicitbus Jo ij doc
veniat sine effectu dubitacionis
non intellige dic v amen

vbtate Jo xvj doc veilesy
acqu deceptionis quia docebit veri
tā iuxta illud xcviij quod ut impe
trarem inveni inne salutem/ qui
servi mei fili david/ ubi sup
in principiis dei sapia docendo pro
abdito pgenita sibi tam et unica
benedictione sufficit et ad plenum no
ta et si ins et superiendo magi
stro cuncta erunt/ tota mo ordine
receperunt exempla divinis inventibus
docuit ac omnia que fecit in celo
et in terra fecit utique valde bona
quatinus deus esse adesse in sua va
rietate tradita et uno intu
absque deliberacione absque discreta in
mutabile hominibus et sanctis angelis
communicata producta homini tamquam
racionali omnia que proprium scire
in contabilem dei sapiam in tue
tur// q q talis sapia deus ve
nis et eius traditur que hec et
hic mo fecit que ab alio qua pdo
si sunt i pole ul celi/ Itaque qua
dum homo primus abstrat sapia non cre
dit dilans deo et angelis cecat/ ca
dens tum mediam/ factus est stultus
et i spiritus terre et attonitus miss
eris exalcientes carnis affectibus ca
lamitatibus et crapulis mansit va
gus et profugus sup terram u. sa
int u potuit et lamentaciones et
carne he i postios suos deciniac
/ tuens itaque divina sapia pfude
sue maiestatis conplio hominem que
formavit ad ymaginem et similitudinem
suam feravit precens deceptum et
sine sue subiectum decrevit maiestatis
sue gloriam sub assumpte mortalitatis
velamine abscondere et abscondito
sitis fulgore predes contemelie

virginis vita sit quis esse hominibus
voluit vtrius vias et plateas sue sa-
nitatis fluenta effundet vnde in-
formatos infirmos sanat oppressos
sublevat imbecilles confortat at
gratie suis addi sapiencium imbuit et
omnibus quasi medicamenta salutis quod
erat et est in ea confert cum nimia
multitudine misericordie peccatoribus suis
compaciens ac ipsi culpam sibi pe-
nam iuste inflictam cognoscentis
et etiam infligi expavescentis audit
morbum opponit antidotum clamat
vel clamare de ingentes misere mi-
sericordie impetrat talis qui gratiam
tuam amisit culpam commisit sibi quod
expavescit tempus districti iudicij
exemplum patet quod Petrus dolens vtitur
ipso qui est superius vocat miam alle-
gare debet meruisse gratie qua amisit
culpe quod commisit districti iudicij
ad quod tendit dicta prima quod Petrus
dolens vtitur ex mediis allegare
debet meruisse gratie quod amisit non
si quis prelatus petens suis exigentibus
episcopatum vel aliis omnibus benefi-
ciis ex sede apostolica privatur toto
laboraret conamine ut perdita reciperet
quibus forsan recuperabit damnpnabiliter
in futuro magis ergo miser et infelix
homo qui peccando perdit non quidem
sed summum et immutabile bonum vita
naturalem vitam dilecte etiam vitam
perdit consorcium angelicum perdit
sancte matris ecclesie suffragium debet
quilibet et peccator pulsare ad eum
ut gratiam valeat invenire quidem
cum est institutus peccati mobilis et si quid
boni fecerit nichil mereatur quoniam
ad mitem eternum bonum aliqualiter se dis-
ponat ad gratiam quia sicut medicus
peritus quamvis aliis medelis utatur
curat tamen per mala sui qualiter
non est susceptivus morbi et nite re-

etiam ipse Petrus qui nomine et re
re est de istis fidelium non est susceptivus
divine influencie quod quippe despectu
talem gratiam et cum forme si quis sim-
plex et indignatus non considerat licet
sit damnpnabile tamen aliquid intol-
lerabile Si tamen homo perditus
sciencia et doctrina tam grande facinus
non perpetrat vel cogitat multo tamen
tabile detestabile ullatenus quasi
tollerabile credit sine fallo pur-
gare igitur qui docuit et illuminat
te ex prius si predicas non sufficiendo
tur sic Si autem amatores indi-
cavisti zelotipis in doctores cur
sciencia complexis sui nimia
predicando omnimodis cur vero
ingenue modeste non essent se-
replens Si maior modis sciencia
et doctrina cur minimus et vtique
non pessimus es vita nunc vi-
lissimus et putaris est nisi scolas
societate et studii qui est honore
prestancior s q i vilissimus an fo-
rum licet te credo quia homines
vocans non vtique quia persona
et superius doctor digne facie et tamen
dicere et cum mihi despicitur re-
stat ut cum predicto comprimam
Si superius apostolo appellans cur
superbis cum dicat psalmista vbi
humilitas ibi sapiencia et Ptolomeus
inter omnes sapientes ille sapiencior
est qui humilior existit Si inter
mitissimos vidisti ex quibus plus
credere potuisti cur sic quid
amplius tarde non valeas dare
de stricte preter nisi quia ut ait
Gregorius sic doctrina arrogancie
ut humiliter nesciunt instare quod
docent et vera que superius non
ministrare non potest doctori dyabo-
lo et ubique non miror quod discipuli
non umquam docuerunt lectionibus
vel doctrinis diligunt namque
bonum perpetuum carnalis cuit
discipuli si credit se maiorem

ingens vim qui [illegible] malis surge itaque
qui dormis in pectus eius quem si
[illegible] [illegible] et non nisi hosti
antiqui usque pro dormis usque in
duas partes claudicas iam illac-
[illegible] iam in spem [illegible] vel maiora
vertendis quesiti si placet tibi ad
hunc ut dormias [illegible] penultimo
[illegible] nequaquam cum ignoras
quod longanimitas et benignitas dei ad
penitentiam te adducat [illegible] facilis
[illegible] et absolvi [illegible]
quando ad imputandum tibi totaliter
et ideo contemplando quid gratie
altissimi amisisti luctum unigeniti
fac tibi planctum amarum et suspi-
ranter clama miserere mei fili
david et hec de primo // Dixi secundo
quod peccator volens [illegible] allegare
[illegible] meruisse culpe quod compensat
quando fecit rex ezechias qui di-
xit recogitabo tibi omnes annos
meos in amaritudine anime mee ysaie
xxxviii // nam cum peccatum [illegible]
tum quod ducatur in consuetudinem [illegible]
alias maculas [illegible] infirmi-
tatem ad peiorem [illegible]
[illegible] [illegible] in
[illegible] qui gloria-
bant cum [illegible] illam quam
viderunt ignominiam eius ipsa autem
gemens et conversa retrorsum Re-
linquendo [illegible] ad surgendum quia
qui facit peccatum servus est peccati Io-
viii [illegible] contra potestatem
[illegible] aliquis in peccato suo ut
ait magister gratianus xx iii q.
[illegible] auctoritatibus [illegible]
Relinquendo [illegible] ad [illegible]
[illegible] in
consuetudinem peccandi [illegible]
temperat et [illegible] ignominiam
et obprobrium [illegible] Relinquendo
difficultate ad resurgendum [illegible]
apostolus ad hebreos x [illegible] voluntarie
peccantibus nobis post acceptam

notitiam veritatis iam non relinquitur
pro peccatis hostia // terribilis autem
est expectatio iudicii et ignis emu-
latio que consumptura est adversarios
opus igitur est peccatori ut sine mora
ad vitam spiritualem [illegible] medi-
cinas [illegible] filii [illegible]
dignatur medicinam [illegible] que est
dulcis [illegible] in
psalmo [illegible] et
[illegible] medicinas
[illegible] medicinam
purgativam que est dulcor remissionis
de qua in psalmo qui propitiatur
omnibus iniquitatibus tuis qui
sanat omnes infirmitates // medi-
cinam reparativam que est spiritus consolatio
[illegible] de qua [illegible] fili
mi [illegible] sermones meos et
ad eloquia mea inclina aurem
tuam ne recedant ab oculis tuis
custodi ea in medio cordis tui
vita enim sunt invenientibus ea et
universe carnis sanitas // medicinam
preservativam que est decor sancte gratie
[illegible] de qua ecclesiastici xxx // vigilia
et [illegible] vie [illegible]
[illegible] in [illegible]
dormiet usque mane et [illegible]
[illegible] placenti
peccatori christus verus medicus medi-
cinam quadruplicem [illegible]
[illegible] [illegible] dicit
[illegible] officium medici [illegible] quo
[illegible] infirmitas altera que sa-
nitas custoditur ad que illa [illegible]
reducitur si quis deus [illegible] me-
dicina qua sanetur infirmi quanto
magis eam qua custodiamur sani
[illegible] pro
nobis [illegible] est quanto magis nunc
iustificati sanguine ipsius salvi [illegible] per
ipsum recogitemus igitur in amaritudine
anime dies [illegible] quod [illegible]
[illegible] ac
redemptorem [illegible] agnus [illegible]

secundum augustinum libro primo contra epistolas
pelagianorum capitulo ix, cyprianum in epistola
de ope et elemosinis allegantem
dicit in indulgencie salubre nimium
peccata dilvendo purgando quibus cunctis
nobis etiam si sine aliquo consciencie vulnere
esse non possumus medelis spiritualibus
vulnera nostra curemus nec quisquam
sit qui sibi de puro et in maculato
pectore blandiatur ut in nocencia
sua fretus medelam non putat ad-
hibendam ne vulneribus eius scriptum
sit ecce quis gloriabitur castum cor se habere
expedit ergo ut sicud cottidianis
peccatis ingeritur volneratur sic confessionis
et compunctionis remedium necessarium
adhibere debemus ut ipsorum vulnerum
tabem expellere et abstergere valea-
mus non sicut de multis illorum qui la-
cunas indesinenter fundunt et tamen
peccatis non desinunt de prima districcione
in quo interior aut qui tam frigescunt
vel calescunt vel qui ad vomitum
infeliciter redeunt non attento quod
recidivum efficiatur homo impacacior
ad resurgendum eo quod tales iterum
crucifigunt in semetipsis filium dei osten-
tui habentes ad hebreos vi° efficitur ergo
grauior ad dimittendum scelus iterum
vilis sua et nimis tenuis viri
tutis deus reddit. implacabilior
ad exaudiendum quod patet in seneca qui
semel radimanus apolonione morti
traddidit tradidit est in regum iii° de-
mon efficiatur impetuosior ad vexandum
eo quod assumit septem spiritus nequiores
se et ingressi habitant ibi et fiunt illius
hominis novissima peiora prioribus
luce xi. quam pacis vinum fructus
meminerit culpa suam et clamans
mercedis fortitudine ad deum ma-
gis inspirare fili mi dixi zo
quod petor volens hominis allegare

debet meminisse districti iudicii ad
quod tendit regnum cuius descriptus
sanctus quod sancti finale iudicium
modicum timuerint et ideo sicut est
quod tunc dixit astrabimus ante tri-
bunal christi de cunctis cogitacionibus
iniquis nobis et operibus
pravis rationem districtam reddituri ubi
turpia et abhominabilia que nos
committimus in occulto publice dis-
tuciuntur coram iudice districto sed
quod dicebat beatus ieronimus sive co-
medam sive bibam sive aliquid
aliud faciam semper videtur in sonare
auribus meis illa terribilis tuba
surgite mortui ad iudicium et
inpellam infirmariis surrexit in
diem antequam mala antequam
mors me preveniat antequam ter-
ra rapiat antequam flamma me
comburet antequam tenebre devolvat
et per paucam ad modicum dum
venit tremendi horrendi iudicii
cum solummodo iudicii venit quod
iudicium quid ero dicturus cum
ante tribunal iudicis fuero presentatus
de die illud ergo peccatum quod trans-
gressus sum quod malis operibus
sum utinam super me non apparuis-
set utinam sol non illuxisset
a dies detestanda abhominanda
a dies penitus non dicenda quod me
in hoc seculum produxit protulit quod
mihi claustra patris aperuit quod
oculus mei hostia aperuerunt hic
ergo tremeret collumpne quod
faciunt simile si tecum me pro-
quiunt cardines et singule
qualiter non gaudent si iustus vix
salvabitur impius et peccator ubi pa-
rebunt beatus est qui trahit deum
est operari bona ne mors mortis
incipiunt et tempestet et amplius
quis non potest operari bona
est ergo tunc vero surgio ad adolescencia

sua et appellatio iudicis de malum ne
forte moriens superveniens totum eum
sententia in terram turbat iudicatam
Ecce namque dies domini veniet cru-
delis et in indignatione plenus dies
ire et furoris ad ponendam terram in
solitudinem et peccatores eius conterendos de
ea ubi dissolventur omnes manus
et omne cor hominis tabescet quasi
parturientes dolebunt unusquisque
ad proximum suum stupebunt facies
combuste vultus eorum dies illa dies
tribulationis et angustie calami-
tatis et miserie dies tenebrarum
et caliginis dies tube et clango-
ris dies illa tamquam laqueus in
omnes qui sedent super faciem terre
quasi pena fulgur exit ab oriente
et apparet usque ad occidentem ita
erit adventus filii hominis dies
enim illa pena sine devotione veniet
namque cum dixerint mali pax et se-
curitas repentinus superveniet eis
interitus dies illa amarissima
nimis amarior malis ut ita dicam
amaritudine quam separabuntur a
deo associabuntur diabolo absorbentur in
perpetuo inferno ubi erit fletus
et gemitus ululatus et planctus
stridor dentium et clamor timor
tremor dolor et labor ardor et
fetor obscuritas et anxietas acer-
bitas et asperitas calamitas et
egestas angustia et tristicia ob-
livio et confusio torsiones et puncti-
ones amaritudines et terrores fames
et sitis frigus fulgur et ignis ar-
dens et urens pena purgatorio
de ut ait beatus augustinus in libro
de [illegible] habitacio nichil invenit
nisi quod placeat delectet et fa-
ciat ita in loco miserie pessimis
nichil videtur nichil sentitur nisi
quod offendat nisi quod cruciat
principalia quippe tormenta in in-

ferno sunt frigus intollerabile et
calor ignis inextinguibilis unde
quod ait beatus Job de malis quod
de aquis nivium transibunt ad ca-
lorem nimium et de hiis duobus
penis in inferno pendent penarum
genera videlicet penis intollerabilis pena
famis pena fetoris pena horroris
pena timoris pena angustie pena
tenebrarum crudelitas tormentorum pena
demonum feritas bestiarum crude-
litas instrumentorum diversitas in
inferno unico ubi dolor sine re-
medio vincula sine solucione
mors eterna pena sine fine nam
pena privationis divine visionis que
intollerabilior est omnibus penis
predictis Ve igitur illi qui pro modico
tempore quod delectat hic eternum
incidit quod cruciat Ve etiam illi
qui prophetas et neophytas ut cum prin-
cipibus sedeat et solium glorie te-
neat aut qui beneficiati vel utu-
tibus vel pactis pro impensionibus confe-
derationibus aut alias procedens
querit eum gaudium inspecto per
admissum pueri tenet quippe
tympanum et gaudet ad sonum
cithare deducit in bonis dies
suos et in puncto ad inferna de-
scendit melius quippe erat si
natus non fuisset quam ille quem
quod sceleratus quod in summis vani-
tatum plus appetit quam gloriam vel
delectationis vel pulchris veri de-
coris veri honoris et quam mane in
fanatico pictura seu plenitudine cor-
poris fulgente auro vero perfecte
quibus est eum sapiens qui imaginem
auri in aqua ipso auro neglecto di-
liget quis solis inspeculum ob-
iecto reflexe plus quam ipsum solem
diligeret et ideo insipiens est qui tam
mundi caducam labilitatem et in
vilem voluptatem diligit quam et
diligere intendit eternam in gloria

quere propendit cum teneatur opus
est ne involvatur divina sententia
finalis iudicii que deferat intempe-
stivitatem et clamet per libellum supplicem
insipiencius miserere mei fili david
que fuerat illa impetus simonis
apostoli [illegible] urbis peccato
cum explicat violentiam infirmitatis
que de proximo medicum inclinat
dum dicit miserere quia misericors
et miserator est paciens et multum
misericors psalmo lxxxv allegat atti-
nenciam infirmitatis per quod saltem
de cognomine medicum adpropinquat dum
addit fili david quasi dicat ad
quem ibo misericordia expressa amicitudine
et officium nisi ad te qui es vera
misericordia tamen tu non misereri ig-
norabis quia proprium est tibi misereri
et parcere quod propter me misereri velis ideo
sequitur lamentatione ideo miserere mei clamavit
mus david psalmo xxxii licet enim hoc
conveniat quia deus est tamen compatiens
nomine ezechielis xv propinquitate tamen
tua secundum carnem et sanguinem quia es
ex possibilius meis et caro de carne
mea fili david memento domine david
david et omnis mansuetudinis eius
psalmo cxxxi david per hominem dic-
tum deus de quo ipse david in spiritu di-
cebat dixit dominus domino meo sede
a dextris meis et si deus david et
filius potes utique et scis si saltem
vis misereri idcirco miserere mei fili
david // Dixi primo quod peccato
cum explicat violentiam infirmitatis
que de proximo medicum inclinat
dum dicit miserere mei nam dum
homo attente considerat quod parum appe-
tat male vivere aut bene mori in-
venit quod absolute bene vivere ne-
mo potest et racio quia homines ha-
mendam et amplius per infirmitatem

et [illegible] ac diversa corporis flagella
videt aliam legem in membris suis
repugnantem legi mentis sue cupit
dissolvi et esse cum christo et scimus
quod omnis creatura ingemiscit et parturit
ipsa liberetur a servitute corruptionis
propter eum qui subiecit eam in spe sicut
est quod ait augustinus de [illegible] in sermone
simone quo pro parum conasset valde
homines passiones sic inquid omnis
... et auctorum passionum in miseris
erit aperto et quis vincens sub peccato
bene vivit quod malus omnis homo
quia peccatum malo est secundum ipsum
et ideo cum in mundo non est facultas
bene vivendi propter varietatem peccatorum
quasi quadam importunitate et viole-
ncia peccati peccato cum addo plica
dum proximo medico suam mi-
sericordiam impellit ipse autem quia
copiosus est in misericordia pro clementia sibi
clementia non confundit in tanta mi-
serationes suas sed audet misericordiam
suam [illegible] sententie diffundi
eo quod est longanimis et multum
misericors psalmo cii audet misericordiam
[illegible] prius in spirando mox
illud ieremie xxxi° caritate perpetua
dilexi te ideo attraxi te mise-
rans tui audet misericordiam [illegible]
culpe remittendo sicut dimisit
david qui dicebat dixi confitebor
adversum me iniustitiam meam
domino et tu remisisti impietatem
peccati mei psalmo xxxi° audet
misericordiam obligationis eterne pene in spalis
mittendo [illegible] illud ad [illegible]
misericors deus servi illius dimisit eum
et debitum dimisit ei et de-
hac de isto // Dixi 2° quod peccato
cum allegat attinenciam affini-
tatis propinquam saltim de cognomine
de eius medicum adpropinquat hec
est [illegible] affinitas de qua augustinus
in libro [illegible] hominis [illegible]

Deus homo fieri dignatus est. Tanto
illum plenius diligamus atque laudemus
quanto clarius eius benivolenciam
erga nos cognovimus. Valde quippe
videtur mirabile quod ille qui de nichi-
lo omnia fecerat istud quod est quasi
nichil ipsius amore assumeret et nec
necessitate induxit atque calor caritatis
effecerit. Et Augustinus in libro de vera
innocencia capitulo lxxiii dignitas ubi
equalis patri, ita est princeps nobilitatis
nec non de patre sed deus et nos
efficimur principes dignitatis non de
nostro sed de ipsius, quia cum assumpsit
esse nos voluit ex proximo. Unde
Augustinus in sermone suo de purificacione
virginis inquiens, nisi illum dignare-
tur fieri nulla posset ratio sal-
vari; propter te igitur et me peccatorem
propter te desperatum propter te superbum propter
te perversum et dei tui inimicum taceo
ut nos filios dei faceret est caro factus.
Fecit igitur ut dicit Petrus justifi-
catus tamen peccatorum dei gloria mea
per quam glorior quo sine glori-
arer gaudium per quod gaudeo quo
sine gaudeo. Dic deus vita
mea et gloria tota mea in-
tuitu creasti nimis capaces angelis
consimiles patrem fecisti per filium
tuum ut venirem ad equalitatem an-
gelorum ut haberem adopcionem filiorum
per unigenitum tuum dilectum cohere-
dem et consimilem tibi et nostrum
Christum Ihesum dominum et redemptorem
meum per quem habemus fiduciam et
firmam spem ad te veniendi. Ad
quod nos perducat Christus. 4 Domi-
nica [illegible] x Ecclesiastes vii sapientum

Cor sapientum
ubi tristicia cor stultorum ubi
leticia. Ecclesiastes vii. Cum vi-
detur sapientum sentencia que dicit

cor sapientum esse ubi tristicia et cor
stultorum ubi leticia cum talis sit
animus sapientis qualis mundus super
lunam ubi nec turbo nec ventus [illegible]
nec strepitus aut sonitus nimbus nec
impetus ymbrium aut tonitrus [illegible]
[illegible] per aliqua pericula [illegible]
reperit et ab illis mens ipsius [illegible]
[illegible] sicut [illegible] ut [illegible] perit
quod quod accidit illi. nam quasi
tetragonus sine vituperio semper stat
et non cadit, stulti vero animus est
talis qualis mundus infra lunam que
nunc cogitatur venti [illegible] nunc
ad iram deicitur in [illegible] luxurie
nunc de [illegible] vel intemperancie
turbine nunc quasi navis [illegible]
magnis fluctibus [illegible] una
passione que [illegible] mundus
[illegible] tamen dyabolus et tanto
efficit [illegible] quanto [illegible]
[illegible] ipsum deo [illegible] quare
consulatur [illegible] sapiens cor sapien-
tum ubi leticia et cor stultorum ubi
tristicia [illegible] sed [illegible] sapiens
quia [illegible] quod milicia est vita
hominis super terram cui multiplices
undique [illegible] persequitur ut ca-
piat et persequitur ut perimat
demon et homo mundus et caro
demon cum viciis homo bestiis
mundus cum elementis caro cum sensibus
caro concupiscit adversus spiritum spiritus
adversus carnem nec est nobis colluctatio
adversus carnem et sanguinem sed adversus
spiritualia nequicie malefici adversus
rectores tenebrarum harum adversarius
eius [illegible] dyabolus tanquam leo rugi-
ens circuit querens quem devoret
accendit ignea tela nequissimi
mors ingreditur per fenestras oculi
animam [illegible] frangit gens
contra gentem et regnum adversus
regnum terremotus et motus magni

pestilencie et fames terreque motus de celo
terra p(ro)creat spinas et tribulos aqua
procellas et inundaciones fluctus / aer tempe-
states et tonitrua ignis combur-
ciones et fulgura insidiantur et apes
aspidia et singulorum ferarum depascunt-
cium virus insidians bos mugiens
lupus devorans p(er)dix ledens / tigris
subito terrens / crocodrillus et gri-
fes / ypencus coluber basiliscus aspis
dracones scorpio et vipera mortificans
et ut taceam de aliis cimices et
pulices musce et culices et alii diu-
ersarum specierum vermes mordentes et sic ob-
pugnata vita hominis hiis talibus et
tot armatis insidiis quid aliud potest
dicere sapiens nisi illud ap(osto)li infelix
ego homo quis me liberabit de mor-
te corporis huius / et sic meliore in mundo
qui gaudent quam qui lugent et pla-
gunt stultus autem et si nullam in vi-
tate diem habet quod totum vel delectacione
et iocunditate p(er)curreret cum ipsum a
reatu conscienc(i)e aut impetu ire vel
morsu concupiscencie turbet aut livore
invidie vel ardore avaricie seu mors sup-
bie non vexet aut iactancia vel affectus
seu passio non distrahat seu actus de-
ris molestet / eo quod minus sapientes
sunt eam animam usque ad necessariam imm-
talitatem temporis / et si secundum iam ad
capud habet impositum et gladium suum
habeat quo ad mortem plectendus est
expectet loco acuto et infimo aptato
ad suscipiendum parato / in cum se cum de-
lectabus mundi in ingerit vel cum rebus
perituris imbuit ut et celestium et
anime intendencium p(re)sencium et futurarum im-
me meminerit pe(ri)c(u)lo quod hec sunt ab-
scondita in(ter)ius dei iudicio a seculis
cum in tum p(ro)funde de eo p(er)valet
amor seculi ut quasi in eo effundendo

se in eum delectentur ceci fiunt et ob
hoc quasi eam pictam vel viam sic
ipse res tendentes p(ro)spicimus anime
t(em)poralia usque ad mortem in medio finem
non desistit unde b(ea)tus Gregorius vero libro
moralium tractatus illud Iob consumpta
sunt absque ulla spe sic inquid re-
proborum mentes erga diem vite p(er)pe-
tuo cordis amore constringunt ut
semper hic appetunt vivere quatenus
p(ro)valeant vivendo eorum desiderant
numquid finiri cogitare quippe ve-
tura desperant spem totam in rebus
transeuntibus ponunt hic nulla nisi
que p(re)tereunt concupiscunt cunctum in-
mibus transeuntia cogitant et ma-
sura nullatenus sperant sic cecita-
te insensibili oculus cordis clau-
ditur ut eterne luci nullatenus
intendatur unde fit ut iam sepe
corpus molestia quatiat et vicina
morte virtute vitalis spiritus mina-
datur nec tamen cunctere que mundi
sunt desinunt cum eos ultra
admodicum protrahit ipso tamen
adimente sollicita eorum temporalibus
occupati sunt nichil aliud co-
gitant nisi in hoc mundo adhuc
qualiter vivant relinquendo aut
quasi possidendo disponunt alii
spes vivencium non frangitur cum
eo vita tenuatur quamvis ipse est quo
p(er) quod absorpti amore t(em)poralium
et carnalium voluptatum traditi
inquinando cordis duiciam et
insensibilitatem mentis laboribus et
dolores pro mundo letantur susti-
nent dum non assequi valeant
quod p(re) omnibus concupiscunt quorum
sunt in ipsis dolore miseria et eo
terna gaudii lucis occupat
tuete tamen certati tenet in
in paruo et gaudet ad p(ro)funda
tristicie generat in brevis dies

suas delectantur cum male fecerint et
exultent in rebus pessimis / ludunt
iocantur cantant et letantur / volunt gau-
diis corporum miscere tristiciam sed delint
valent risum tandem in lacrimas
et in luctu gaudia vertent et in
puncto ad inferna descendent / Omnis
igitur sapiens intelliget hec quia
cor sapientis ubi tristicia et cor
stultorum ubi leticia et hec erant verba
2ª // In quibus quidem verbis potest innuitur
quod iustorum felicitas amaritudini coniuncta
est annexa quia cor sapientis ubi
tristicia que tandem vertetur in gaudium
Joh xvi° / 20 dicitur quod malorum fe-
licitas dulcedini aliqualiter est in-
mixta quia cor stultorum ubi leticia
de qua sapiens [illegible]
extrema leticie et ibi xx iiii° decepta
est omnis [struck: tristicia] leticia ignis oppre-
ssat fine [illegible] sed tristicia
seu temptacio vinosum [illegible] xxx
vii et ideo non mirum quod cor sapientis
ubi tristicia At quia obstinatio
est cor insipientis malorum [illegible]
et si certum vingento et variis
odoribus delectatur [illegible]
Et quando non mirum quod cor stultorum
ubi leticia iusti seruando est similis
que sunt mundi gratiam non sunt
dicente scriptura [illegible] in mundo pressuram
habebitis set nunc autem pacem Jo
xvi° et ideo necesse est ut tristentur
donec videant deum Sapientia ij
[illegible] malum ... quando
vitam medicam non [illegible] set
quasi vitam semper [illegible] du-
cendum necesse est ut affecti [illegible]
delectentur / Et quasi medicine po-
tentie de [illegible] et tandem
super filios deliciarum [illegible] pro
quo cor sapientis ubi tristicia et
cor stultorum ubi leticia // Dixi
secundo quod iustorum felicitas amari-
tudini est annexa Omnis enim est

tam felicitatis proprie verius quo
aliquando per te cum sui status qualitate
[illegible] Omnis est mala scientiam vultum
sed primum carnis siue fluxe libi-
dinis siue fetide luxurie / quibus
est qui non cantat illud lugubre
carmen [illegible] cum [illegible] corporis
sunt et in ipsis crepit nunc [illegible]
[illegible] quippe quoniam incertis
[illegible] sepius intimum [illegible] igno-
minia [illegible] libido multum
[illegible] pugnam voluptas
ostendit et sic [illegible] medium [illegible]
veneunt [illegible] surgit lex
[illegible] fames pro largior [illegible]
[illegible] mortem sine qua nemo
[illegible] nemo [illegible] / quam
et si turpi [illegible] in actu
[illegible] quod si [illegible] quod [illegible] non
[illegible] nos [illegible] et [illegible]
[illegible] est in malum / quibus est [illegible]
de se fundat [illegible] ut oleum
sed abhominabile fetorem et [illegible]
et sic qualis arbor talis fructus
putredini dixi [illegible] Job [illegible]
[illegible] mea et soror mea
[illegible] quibus [illegible] adventum
[illegible] ostendit nam pauci
[illegible] paucissimi ad [illegible] peruenit
Et [illegible] quia gula plures
occidit quam gladius et pauci
sunt qui vestimenta habent in tactu
ut [illegible] quantumcumque [illegible]
[illegible] sunt qui fedis in mensa
[illegible] destruunt et
[illegible] intereunt [illegible]
[illegible] mors [illegible] intempe-
rancia unde medici [illegible] ut quia
[illegible] unde effeminato
[illegible] nimia crapula et [illegible]
[illegible] luxuria [illegible]
[illegible] credunt [illegible]
deludent / gaudent igitur iuuenes
letentur in hoc mundo et exultent

quatiunt cytharas et organa et vini
usi gula nimiarum sapiunt cibos
aspirant per studia conquirunt ornamenta
torum, cupiunt mulierum similitudinem,
desiderant amorem insanum clenodia
comparant, si possunt omnia mundana
solacia, verumtamen brevissimo tempore quod
statim perit velud umbra et in-
terim in uno saltu cum multis veniunt
intemperanter nam tempus veniet
quod de compane sua ipsi se torre
perierunt colligent quare sedentes
in thronis dulcissima sonum Ite
maledicti in ignem eternum qui paratus
est dyabolo et angelis eius. Ideo sa-
na ergo tolite virtutes eo quod omnia
que agitis vitam agitis in oculis
cuncta deducet. Et attendite et
si estis vel videri aut dici voltis
sapientes quod in orbe est vanitas vel
afflictio spiritus sentencium. Neque alta
celi lata terre profunda maris dis-
putate de cunctis tractate de causis
disserite de singulis inquirentes cer-
tatus sapientibus existere, et expe-
riencia cognoscit sapientissimus Sa-
lomon qui dixit dedi cor meum
ut scirem prudenciam atque doctrinam
et errores atque stulticiam et cognovi
quod esset labor et afflictio spiritus eo
quod in multa sapientia multa indignacio
et qui addit scientiam addit laborem.
Fateor quod intelligere sed intellectum
est vade voluptuosum nec aliquid
in mundo sit gratum deo et pulcrius
[illegible] altissimi quam absconditam
timentibus se sibi [illegible] sit quia tamen
vix quicquam est ita facile quod per in-
dagacionem sollicitam ad plenum sciatur et
ad liquidum cognoscatur nisi hoc perfecte
sciatur quod nihil sciatur respectu corporis quippe
quod corrumpitur aggravat animam
et deprimit terrena inhabitacio sensum
multa cogitantem, quanto vero melius
augit anxietas affligit cura sollici-
tudo molestat metus confirmat tremor
concutit horror abducit dolor at-
terit tristicia conturbat corporis conditor
[illegible] qui dicit si impius fuero ve
michi est, si iustus non levabo caput
saturatus afflictione et miseria. Vere
felicitas humana amaritudini est
annexa et sic de hoc deo primo. Dixi
secundo quod malorum stoliditas dul-
cedinem aliquam in mixa quam
stultorum nobilitatem nisi cum
amor temporalis et voluptas mollis
dulcescit [illegible] sic tum ar-
dent eis implicantur [illegible] bonus
Gregorius super Ezechielem sic inquit sic
sunt nonnulli qui quietem mentis
mundi princibus atque honoribus quer-
unt ita nonnulli sunt ut ipsi
mundo eo aliquid et videantur
terrenis laboribus insudant et sic
stant cum se [illegible] sanguinis
et quidam se corpore deside mente laboris
sentiunt amore terrenorum [illegible]
adducti delectabiliter fatigantur et
quibusdam pravis in actibus neces-
se laboribus quod si eis [illegible]
ut [illegible] actibus non laborent
nam [illegible] sepe repulsi ab actione
terrena desperant ut redeant requirunt
ut pereunt ut [illegible] se [illegible]
pro clara quiete putant et idem
doctor in moralia loquens super
illo verba Job quae est fortitudo mea
ut sustineam [illegible] nam
[illegible] sunt qui adipiscuntur tan-
tas prosperitates et labores terre proinde
se videntur [illegible] plus [illegible]
[illegible] libenter serviunt et idem [illegible]
morum sic ait mundi amatores
attendunt tristicia quod premunt et
intueri negligunt bona premiorum

que perdunt, cumque temporalium amore
flagrant veram leticiam violenter ig-
norant quam si studiose cognoscerent que-
rerent quod flenda sunt gaudia que
appetunt videlicet Sed cum inclusa sancte
contemplantur sola sibi velud summa eligunt
que visibiliter oculis seducere singula
blandiuntur invisibilia senciunt in eis
cor figunt et tanto copiosius gaudet
quanto habundanciam sui intuentur non
habent hec ille ex quibus patet quod mali licet
ad gaudium verum et summum non pertin-
gunt in rebus tamen caducis quas
plus ceteris diligunt gaudent cor figunt
et inficiuntur sapientum sentencia &
cor stultorum ubi leticia, Interrogo
igitur vos quid est consolacius, conversari
cum sapientibus, aut cum insipien-
tibus certe si dixeritis non est melius
vobis cum impiis. Nam obsecro sapientie
studiis necessarium est preterea cum sapien-
tibus habeamus Sed revera de classi-
bus in duo cum signa sunt sapientie
disputacionis de sermonibus meliorum, discer-
tata die per spacia platearum bibulo
vino libamina repleri potacionibus
usque ad summum mane inexplicabiliter
vagari de nocte de die sompnus
insolitum noctem vertere in diem et diem
in noctem, ipsi inveniuntur sapiens
dicendus est qui non querit consuetudine
magistris vel sapientibus vel illiciatis
et stultis nequam iste est quasi sim-
ia cedit lucem nec cognoscit spa-
cium et velud asinus surdus que
addiscerit intantum obtinerit
annos suos cum sapientibus vacabunt
illud enim melius in presenti leges prout
prohibet iubet vetat ergo cum ...
cum Tulius in libro de paradoxis
non modo servum sed nequissimum omnium
servorum servum appellandum dicat licet
amplissima familia natum sit
cum regni sit princeps quod intendat

sapiencie vel veneri qui omnes velud
superstitiose in libris componit nutrimentum
iam sit iam aliter ut amabilior vi-
deatur disponit, penam pro signum
ut pulcritudo eius forcius videatur
pertinet si argento cingatur appenditur
cum manum non convenit ante-
talamum sed thalamum, cum pes tenet
fuerint cedes meliores, cum stultus non
sapientibus est carcer collacio tedium
et quies est tormentum cum vix sic est
provenire illos studentes ad verum sa-
pientiam qui et si lectiones magistrorum dum
corporis auditu audiunt auditu tamen
cordis inane percipiunt et sic res
et tempus vane consumunt, nec cum stu-
dent secundum quod studere debent et si dili-
genter studeunt non tamen indebita ma-
teria et si circa indebita materia non
tamen cum providencia et racionali
diligencia sepius tamen cum rixa
et fatiga propria vel aliena, nonnulli
sunt qui tamen in subeunt grammatice
vel ultra cum possunt procedunt et sic
dialectice ingenii metra ascendunt
alii inexperti grammatice magisterio
contendunt et hii quia gradatim
non ascendunt, nec mirum quia precipitati
offendunt, alii plus insistunt reportacioni
quam lectioni et valde pauci minime
inaudita sic applicant parere sermone
in quo mira profunditas et veritatem
vera, nonnulli parentes occasione fa-
cili et modica levitate recipiunt vel
annuos et accedendo vel recedendo multa
negligunt et tempora perdunt alii lectiones
audiunt nec retinent et absque oblivione
citato tradunt pauci vel quasi nulli
cogitant de lectionibus vel magistris sed
quando in hospiciis ubi vixerunt cum
illiciatis pincernis et hospitibus suis
ex quibus vero et magistri vocantur
nonnulli sunt qui inordinatis ... pro
impendunt nec attendunt quod petunt

ariolandi est non obedire et quasi
scelus ydolatrie nolle acquiescere Quam
plures sunt quibus putu vel auaro-
rum propria copia suffragatur qui magistros
laborantes in communitates dimittunt
ne ipsorum pastum solvunt cum tamen
dicat scriptura canonica quod nemo tenetur
propriis stipendiis militare et apostolus
dicit non alligabis os bovis tri-
turantis et absque non minus quam medi
magistri a labore tepescant in re [illegible]
[illegible] quia necessarium nedum [illegible]
[illegible] mane sed semper Sed dicet
aliquis studentium in patienter correc-
tionem recipio sed cupere ut premio tam
pacis corrumpi discipulum ita et magistrum
quia scriptum est contra mendicus magis
pacis prius extra de judiciis novit
allegatis siquidem quod retinere pastum
post divinitatem vel scientiam est edificare
ad gehennam Quid ergo dicis si
magistri non dum admodum percipientes
pastum exigit et per laborem a iure
mercedem laboris tacitus exigit et
extorquet Et quid dicis si quis
minus diligenter legit et nichilominus
pastum impendentium exigit autem quod
sentis de illo qui non scientiam suo
defectu despoliat et certa scientia
crudelis exactor exigit ad quod
videtur quod iniuste moveris audi ergo
tacens quod quamvis magister per laborem
inquantum licita sit accipere
pecuniam tamen ad illud plus ex in-
tentione [illegible] debet mon-
strare [illegible] quia alias committeret sy-
moniam cum scientia sit donum dei [illegible]
[illegible] ubi super scientia vel
vendere sapientiam et doctrinam et in-
telligentiam Audi adhuc quod quamvis
grammatici et theologi ad docendum
[illegible] kathedrali [illegible] clericos
illius ecclesie et pauperes exactos

debet docere ab exactione tamen domi-
nibus per collectam leuare extra de magistris
c. i. 2o quia nonnullis dicitur si
quis magistrorum pauperum sine [illegible]
collatam sine non licite per collectam
leuare nec cum scolares gaudentes
tenentur tamen expresse [illegible] sub-
venire multo fortius magistri [illegible]
[illegible] inspecta facundia et la-
bore extra de prebendis [illegible] et in-
specta dignitate et facultatibus
scolarium digestum de administratione
tutorum cum plures [illegible]
per quod patet quod scolaris vel
[illegible] sufficiens [illegible] et
vestitu [illegible] exigere [illegible]
[illegible] collatio [illegible]
[illegible] plan-
tant Item de scolaribus pauperibus
ad [illegible] Si cum non pe-
collecta in eo fuerit ne exigere ab
eis Item non [illegible]
[illegible] vel [illegible] fiat
collatio [illegible] statuto
universitatis patet quia [illegible]
cupiditas sit [illegible]
et exempli [illegible] Item non
exigit magister ut [illegible]
[illegible] pastum exigat nam cum
[illegible] dignitatis [illegible] et fa-
cundia et facultas audientis
sit index [illegible] tamen
[illegible] et uni-
versitas qui index est [illegible]
[illegible] non
dum est [illegible] Item [illegible]
[illegible] super docendo [illegible]
pastum exigit quia [illegible] stipendiis
militare non tenetur extra de prescrip-
tionibus [illegible] non sit [illegible]
[illegible] exactor quia qui minus
[illegible]
[illegible]
[illegible]

et sacris canentibus non compensat cum
remanentes et mundi leticias declama-
tes quod eo quod cor stultorum ubi leticia
mediis cogruentibus quilibet sapiam
tandem ipam sapiam qui deo vide-
revelata facie valeant quod nobis
deinde oportet gradibus ascensionis in domum
et sexto operibus eius.

Ante obitum tuum operare iustitiam
quoniam non est apud inferos invenire
cibum ecclesiastici xiiij^o. Cum
salubriter recte cogitare et agere sapit
illum a quo nitebam non momen-
taneam sed eternam fiducialiter expectare
vigilem toto animo illud querere
qui solus deo mediis mundus et de
peccatoribus iustos et pios efficere
ut in eterna leticia et inresurrectione
futura plenam secum habeamus vicis-
sim ut nobis sufficere possit deinde
ut aliquid tantum post non termi-
nare appetitum et ideo si stultus
est dicendus qui domum habet ortulum
qui est fertilis ferax balsami ipo
neglecto plantat mentam allium
et rapham vel cinimum quam et
si licet bona vel utilia dici possunt
comparatione tamen balsami vilissima
vel nociva reputantur. Sic in isto
stultior est ille qui possit deinde
perpetuam possidere et tandem comprehen-
dere in gloria si deo neglecto occu-
pat se circa vilia et caduca et etiam
temporalia momentanea et insuper
sordida penalia et amara quod
nimirum si honores intendent ad
agendum que recta sunt nunc
contingunt nec quam ad deum de
die in diem different quos pro-
prudenter sapiens redarguit dicens
ait ante obitum tuum operare iu-
sticiam quoniam non est apud inferos
cibum invenire eo quod non est ibi
natis amplius in bene re-
medium sed cottidie ac pie intimi

spiritue in celia consumi et sopiri
tormentum et luctu nam cum dispu-
tatio sunt desperate dei sed diaboli non
occurrit quam quis eis succurrat nec
quid quid eis alleviet de tormentis
ac ideo quia non est opus nec ratio
nec scientia nec caritas apud inferos
non cibus sed fames et afflictio. Operare
igitur ante obitum iusticiam operans
sic cum laboraverit manibus tuis man-
ducabis. Beatus eris et bene tibi erit
quando ego ipse laboravi ut deo tuo qui
est finis desideriorum sanctorum magis
ac magis approximes sic enim prin-
cipio eris ad operandum iusticiam quam
per obitum non potes operari. Et si
doles nam quam paulatim ascen-
dendo possis comprehendere et cognos-
cere. Ascende primo desperans me-
morie ad visum omnia colligere ac
peccatorum oblationes et implicationibus
quibus distracta antea vagabantur
et iam sunt illum illuc cogitando
defectibus recollectis memoriam in
unum solum qui est fons et finis
omnium bonorum desideriorum sanctorum de-
lectationem velud in amatum firmum
et ultimum defigere. Secundo quia memoria
mea est labilis lubrica et instabilis
eo quod multa videt et audivit
multa tractavit et sensibus cor-
poreis percepit et multis formis
informata quas rebus dum adhesit
quevis in eis delicias aut amore
easdem percurrens seu eo eisdem
se occupans quibus impedita vel
refracta maxime quando evagandi
consuetudine vel propter tenuem spiritua-
lium noticiam aut mediocrem mentis
illustrationem non valet stabiliter in
bene divinis ideo utilem sustentare
tibi aliorum in ardore et superstitione
habundantibus in spirando constituere sub
monstrat ut per ea se quasi componere

concitet et in se languidorum spiritus
quasi quibusdam baculis susten=
tatum a succesu assurgere et erigere se
ad deum. Sic cum cum fervore atten=
dit ad verba que profert orando legendo
aut psallendo corporis pro devocionis
studio spiritualis intellectum et concutit
quasi commune sibi igne in se
devocionis affectum memoria perficiat
stabilitur et augetur adeo quod iam sine
omni difficultate valet animum in
tendere et evagaciones mentis fa
cile cohibere. Tercio memoria recollecta
et aliquantulum stabilita dominatur in
telligencia sive intellectus prius [illegible] concio=
nibus et visibilibus impeditum et fan
tasmatibus seu ymaginibus involutum
et incipiat ad celestia et divina se
levare, quam que prius prepediebant
memoriam aut distrahebant sub
ducta sunt. Item est cum quod ipsa me=
moria se recollecta et ut premissum
est stabilita incipit intellectus illu=
strari ad videndum quod prius non vide=
bat. Et sic [illegible] tunc illustrata ab
illis est ad multa cogitanda de deo
vel divinis et iam delectatur in eo quod
communiter de deo colligit. Item ex illo
quod ex illustracione divina vel angelica
capit. Item discendo non ulla ex re
velacione divina [illegible] illis quod legit in
sacra leccione vel [illegible] audivit
ad memoriam confert. Quarto quia deus
est summe bonus et suavis et ma=
gna multitudo est dulcedinis eius
omnia que ab ipso fluunt sunt sa=
pida et bona. Ideo patet quod intel
lectus [illegible] cepit magnitudinem veri bo
ni ex divino lumine dilatatur statim et
gustum [illegible] quod est interior affectus in
cipit [illegible] saporem admirabi=
lem et dulcedine plenum concipi

tunc cum amor dei prius intelligencia
mentem inebriat et ab exterioribus
abstractum sua virtute conglutinat
et coniungit. Et quanto amor vehemen=
cior et intelligencia lucidior tanto
validius mentem rapit sursum
tandem omnia que sub deo sunt ab
lata in solo divine contemplacionis re=
dio liberius figatur. Sic breviter et ve
[illegible] luna [illegible] celica
[illegible] Ecce [illegible] gradus et
ascenciones quibus ad deum pervenitur
per quas si sepius ascendis proximior
deo eris. Ex quibus patet quare adeo
plerique [illegible] sanctitate non proficiunt quia
[illegible] et sollicitudinibus variis in
[illegible] desideriis suffocantur aut
quia aliis occupacionibus [illegible]
vel oblectantes [illegible] abstracta
pinguedine devocionis studium non
deponunt vel quia forsitan ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] oblectanda
vel proprias seu reliquie amoris
carnalis in eis consistunt aut
quia [illegible] ymaginaciones re=
memoracionum [illegible] et si ad re
manendum [illegible] non in ipsas ve=
lit compellunt vel saltem [illegible]
ad divina et celestia se attendo non
[illegible] Item patet quod [illegible]
[illegible]
[illegible] ut vigilet et [illegible]
[illegible] remaneat. Item
sine difficultate [illegible] qui que
evagaciones mentis compescat. Item
ubi lumine [illegible] videt quam [illegible]
prius non videbat. Item divini
lumine confert ad intelligendum ab
scondita et archana. Item [illegible]
[illegible] intelligencia veri boni [illegible]
cedit affectum et gustum [illegible] et
saporem. Nemo enim efficit [illegible]
quod inquam vidit vel de quo nunquam
audivit seu quod aliquo mo

percepit et simile est quod ait apostolus quis
valeo nisi augmento sine motibus
obstaculis intendimus celestibus et
divinis operum bonum et iustitiam ad
omnes maxime autem ad domesticos
fidei iugiter dei opera revolventes sed
eius maiestatem patimur et ad celestia
tabernacula aspirare et quam hereditate
divinam possidere et quidem sex opera dei
conspicimus que nos inflammant du-
cunt ad deum et accendunt ad virtutem
et iustitiam faciendam primum opus dei
est creatio huius cum deus ex tante virtutis
et potentie iudicat et audit quod
non sit plus partis in celo et in terra
que fecit omnia ex nichilo que
celum sicut pellem extendit
celum sideribus insignivit celi ma-
china omnia creata corporalia conclu-
di fecit terram aliquibus circumdixit
et terram aliquibus posuit ne transeant
fines dixit et facta sunt omnia man-
davit et creata sunt universa et
ideo si delectamur in artifice tam
nobili et potenti magis delecte-
mur in artifice qui est delectatio
sanctorum et vita nostra super omnes secun-
di virtute et opera cuius ergo est visi-
bilia rerum mundi sunt intelligant
ab eis quod qui hec constituit fortior
est illis et sic quid aliud nobis
predicant creature sua magnitudine
latitudine pulcritudine claritate
et decore nisi magnum et admira-
bilem creatorem tremendum vene-
randum adorandum collaudandum et
amandum secundum opus dei est mundi pro-
gubernatio quam cum videant ineffa-
bilis et admirabilis sapientia dei
que cuncta videt singula cognoscit
sit omnia complectitur nichil ei omnino
quod sunt et fuit preterita vel futura
actualia et possibilia ante
omnis ipsius admirum latent cui
etiam omnia nuda ut ait apostolus

nuda et aperta sunt oculis eius novit
proprietates creaturarum virtutes operationes
et singularum rerum operationes multiplices vires
naturales et causales quare sic et
non ~~aliud~~ aliter sunt et consistunt quod
omnia sic invisibiliter per illam admira-
bilem sapientiam creata et ordinata sunt
vivus quasi non per creationem secundum ...
secundum quod limitata sunt proprium si
videantur respiciunt eius quicquam suos
decursus nec umquam limites suos tran-
scendunt sic quod cuncta sapientia dei
formata atque sapientissima gubernatione
in ordine formata quid aliud predicant
nisi quod creatura naturalis ordinem
suum non excedat ne umquam a mandatis
dei excedit et ad illam visibilem crea-
turarum celestium vel alia sua de-
recedere conspiciat quod per creaturas ad
creatorem contemplando ascendunt
non sit tertium est ordo mirabilis visibi-
libus qualis putatur est de angelis
sanctis et spiritibus beatis qui clare vident
illam dei sapientiam que est splendor
paterne glorie et figura substantie patris ex
sapientia dei vides quod limita et alia
visibilia formant ordine que quos
decisti salus homo dignitate non
utique preter sunt ... et ideo prudens
est homo permaxime si in facere efficia-
bitur et inmens sapientiam possi-
dicitur delectatione homo tibi honore
esset non intellexit comparatus est iumentis
insipientibus et plus scitus est illis
quod quia si infelior sit illis quartum opus
dei est humani generis et redemptio in quo
specialiter relucet divina una ...
comparatio decuit ... assumere et
morte sua mortem morte superare
sui prius sanguinis precioso ... humani
de manibus diaboli eripere et in perpetua
ad quam prius condiderat humani generis
tui dignitatem quid eius clementius
quod misericordius cogitari posset quam
deum ... et deum summum et omnipo-
tentem pro vili figmento de summis celorum

adyma descendere tamen fragilem
divinam fortitudine induere dei sapientiam
contemptui et imponi se exponere mei
placere velle inimicis et amicis vocibus
veniam postulare et gratiam latroni
et in presenti permittere vero confitenti istis
ad tam stupenda iudicia nos tam-
defecit nisi sapientiam bonitatis et iusti-
ciam compensat / o misericordia infinita
de hominibus in quibus fructus redemp-
tionis exemplum / Bonum erat si non
fuisset natus ille / Quod opus dei est
mea per gratiam iustificatio. Quam magni-
pendit domine patrie longanimitas qua
peccatores non solo patienter tollerat
sed eciam benigne recipit
iustificat et cumulo defendit gratiam
inveniendi donat peccatorum dat ut
per eam confundatur. Gratia iustificans apostolo
et spiritum suum fidelibus donat ad com-
punctionem ad emendacionem ad consolacionem
ad bonas virtutes et gracias operantes
faciens de inimicis amicos de persecu-
toribus heredes de ethiopes aut xpi quasi
dicit peccatoribus nolite desperare quales-
libet sitis dediti vicijs peccatores sed
modo voluntate intro veniendi et
emendandi nec fictam sed veram. Quales
ego eram sunt ille qui de peccatoribus
pelus fuas iniustos et impios nolite
timere si imitati fuitis quia ego qui
vos iustificavi magnificate dei
spersi nostram peregrinam et defensio
Si fuistis inimici eritis felices et
boni si perdidi eritis mundi et pul-
cerrimi si hostes eritis sancti mei
et amici / Deus qui iustificasti per gratiam
in anime per amplius condilate mea
quia qui perseveravit usque in finem hic
salvus erit. Quanto opus dei est iusta
ultor illud per qua dampnantis pena
malis non supplicia infundens quia
apud deum sicut nullum bonum irre-
muneratum ita nullum malum impunitum

Et in hoc vera laudanda est dei
qui reddit unicuique secundum merita et
remunerat bonis celestia bona mal-
is infernalia / Et admiranda est sapiencia
eius que scit de malis elicere bona
compescit quippe malos divina iu-
sticia sibi sine in pena qui nole-
bant sibi subesse in gracia ut sic
qui sancti erant in culpa fiant subiecti
in pena anima quippe ipsi erant
malis in gratiam iterum in pena
corpus sepelitur quod accepit
ad deo sumendum remanebit ad ipse
me cruciandum intellectus ad speciali
corporis relinquet ut accipit in
capabilitem peccatorem tempus nos quod
spacio iusticia fuit eis concessa
nunc tollitur in eternum etiam reliquis
penitentis letabitur iustus cum viderit
vindictam et manus lavabit
in sanguine peccatoris et sic contemp-
lando reflectionem malorum in
penis debet iustus conlaudare
sui creatoris debito opus et glo-
rificare sine gloria bonorum meis
laudare larga et munifica
remuneracio nec pro premio et bene
merito dat eternum premium eternum
gloriam leticiam et felicitatem
ac nimis magistro et bonis
super effluenti anima tam bona
quandoquidem tam ipsa quod ali-
qua ordinat in bonum gaude-
bunt cum sancti de bonis propriis
congratulabuntur de alienis / gra-
tulabuntur de malis propriis quod
cum dei adiutorio evaserunt de
alienis quod in plura non incide-
runt igitur anima mea mortali-
male alienata retinet aliud
meo spacio iusticia quam nunc
aput inferos in bonum aliud
suspiria ad regnum ad quod
fecit eos dole quod non deus ibi

es tunc ne forte nos preueniat et quia
cottidie optamus ne peccas et ab illo
regno tuo nullam leticiam et rebus
momentaneis concupiscas nisi quod tibi
auxilium et spem conferunt perueniendi
ad leticiam sine fine mansuram //
Attende diligenter quod gaudent vir-
tutes cum honore deus suos a
mortuis resuscitabit corpus eorum dabit
inmortalitatem impassibilitatem agi-
litatem et claritatem. Ne tenuem
visionem et sinceram puram lucidam ac
oculos mentis et contemplacionis quod ipsa
[illegible] cordis suis sibi in lucem
lucent claritate et fulgebunt prudentes
ibi eum dominum quem vere aspicere
et semper ad conspectum penetrare conti-
nue [illegible] ab oculis altius con-
[illegible] absconditum quem
cogitari qualis et [illegible] ille
preciosus [illegible] splendentibus
eo in domo sua [illegible] et [illegible]
dida ornata omni lapide precioso
hoc est corpore glorificato [illegible]
tunc fulgebunt gemme preciose quod
modo sunt virtutes in mente nos-
tra [illegible] ut [illegible] //
Sed consolacio [illegible] dependat
vide caritatem tuam inflammacionem
[illegible] ut languoris et [illegible]
[illegible] quod cum [illegible]
[illegible] et dulces lacrimas [illegible]
distilla [illegible] quod si tam dulce
est de ipso flere quam dulce erit
de ipso gaudere [illegible]
gaudium tuum et [illegible] sum
[illegible] quamquam
[illegible] tua redempcionem tunc
cum [illegible] ab [illegible] deum
sine [illegible] gloria [illegible]
ad quam nos perducat qui est
gloria [illegible] benedictus Amen // Sermo lxxxv

F ibi accedas ad seruitutem dei sta
in iusticia et timore et [illegible]
Omnis homo et maxime re-
ligiosus [illegible] vndique [illegible]
[illegible] debet primo [illegible] intendere qualiter
[illegible] deo [illegible] possit
digne ac laudabiliter [illegible]
utique fiat si talis accedens ad seruitutem
dei stetit in iusticia et timore et quod
[illegible] quod vita [illegible]
[illegible] periculis et temptacionibus
[illegible] et [illegible] nos
[illegible] cottidie [illegible]
[illegible] quasi [illegible]
aut quibus nos [illegible] temptacionibus
aut laqueos [illegible]
insidias [illegible] cum homo
ut [illegible] de aliquibus insidiis de
in mundo [illegible] de lege [illegible]
[illegible] ad peccandum
nos [illegible] cum [illegible]
[illegible] nos titillat / quis [illegible]
[illegible] ne temptetur [illegible] in [illegible]
[illegible] lege [illegible]
[illegible] ut appetat mala uel [illegible]
[illegible] uel [illegible] et [illegible]
[illegible] vicia ut ira et [illegible]
nos [illegible] esse in carne [illegible]
[illegible] temptacione [illegible]
[illegible] origi-
nalis ira et [illegible] media [illegible]
[illegible] et sic [illegible] si demonibus
vicia nos suggerant [illegible]
suggerere ut sic [illegible]
[illegible] facere [illegible]
[illegible] et [illegible] intra se temp-
tacionis [illegible] ita quod [illegible]
si [illegible] semper [illegible] quod
[illegible] sunt [illegible]
in nobis [illegible] quod peccatum [illegible]
in dyabolo [illegible] nec in deo [illegible]
[illegible] quod in [illegible] ad [illegible]
et ab [illegible]
[illegible] et [illegible]

et voluntas/ spiritus et tandem membra
corporis nostri sunt quibus meremur
et demeremur que nobis collata
sunt a deo/ Ideo ut ipsis tamquam
quibusdam virtutis instrumentis
bona opera facere ac ipsi creatori
nostro per ea serviremus quibus etiam tam-
quam quibusdam armis nostri hosti
dyabolo viriliter resistere valeamus ipse
namque dyabolus licet habeat mille nocendi
modos in criminis tamen est et subtilis
astutis suggestionibus nos impugnat
suadendo ut peccemus non cogendo
nam non conditor noster ac benignus
non dedit sibi ut nos ad peccatum im-
pelleret quia cum vix sine peccato pos-
simus subsistere contra nos fragiles
nimis fortis esset et sic sit nobis cum
luctatio non adversus carnem et sangui-
nem tantum sed adversus potestates tenebrarum
sed tamen permittit pravitate et malicia
vite nostre ut nobis mala suadeat
et nunc ista iam illa representet In
nostro tamen semper est arbitrio an ve-
limus ei vel non consentire/ Eo quod per
per suggestionem homini malo non est aliud
nisi arma sua homo ante premoneat
ut illa abiciat et reddat inutilia
ad bellandum quasi cum temptando
cogitaciones immittendo dicat
dyabolus fortis et armatus es et ego
in criminis hostis quo te ledam sic
armatum volueram vel occidam sed pa-
nisi presta michi cor tuum ut cogitet
sua quod soli tamen est cogitare ce-
lestia et divina inclina cor tuum ad
solacia et mundana cogitare cogita-
ciones dissensionis et rancoris affecti-
bus carnalibus oblationes labia
tua effluant et lingua concinat men-
dacia mordacitatem detractionem ma-
ledictionem et vituperium tunc cum
vitium videbis et ex parte cito

quo scies fortitudinem meam in te
et impugnare quo te michi substernam
ut sit alius qui te de manibus meis
eripiat nisi deus// Ecce quam in-
tutum et periculosum est cor dyabolo tra-
dere et quam crudele seipsum spernere
non diu voluntate/ cum per quod
voluntatem semel malivolo dyabolus
apprehendit et maxime si possidet
in delectationem non est potestas super eum
que sine gratia dei possit iugum
dyaboli abicere homine in manus eius
implorandum est auxilium iudicis pie-
tatis et piissimi conditoris nostri et
redemptoris qui hunc intellectum diversorum
malorum armis protectum respiciet
ut sub quanto absque et divino iugo
dyaboli degat agnoscat et agno-
scens peccata sua diu deflens et adhibe-
mus infinite sue providencie cui re-
nova nos sic periculo accedisse si ac-
cedens ad semitam dei in iusticia
et timore dei perseverans// Qui tunc
eum faciet bona et qui non continens
est iusticie apprehendit illum et ab
malis illi quasi invincibilis fiat
et ideo cum grandis nobis re-
stat via et cottidiana sit cum
carne mundo et dyabolo pugna con-
tinuos gerimus deo nobis gratia
velit nostro principio cum auxilio ve-
niat ne dyabolus arma nostra subde-
cium cadat contra deum et ad
bellandum contra eum aptare ne
quod absit si perfecta fuerint et
tepida seu inutilia sed in nos
crudeliter irruat et nostra admit-
tens presentaret ullatenus custodiam
alter nisi deus eius cor nostrum
hostis apprehendit totum hominem
possidebit ut faciet quo ad omnem
iniquitatem deo sed eius quo ad
liberacionem de potestate sua nostra ista
minime respiciunt ut quantum

inveniunt peccatum si corda sua ad male
cogitandum vel membra ad agendum aut
linguam ad loquendum contulerint atte-
dunt enim plerique antequam temptatio
adveniat ipsimet sibi laqueos fa-
bricant et texunt velud illi qui spon-
te ad cogitandum prava et iniqua
cor tradunt tales quod ultro a principio
cogitationes pravas in se generant
que dum in delectationem fuerint ipse
et mutate difficulter expelluntur/ contra
talibus a peccatis quasi iam lex i-
ducitur ut semper cogitent prava et
in mundo sunt etiam nonnulli qui
secularibus in tantis adnectuntur quorum
affectus ita cordi fortiter non nunquam
infigitur ut vix pre ea magnis
laboribus et studiis evellatur Sunt
et alii qui non virtutes etiam tribu-
lationis vel temptationis occasione su-
spitionis vane sumpserunt et plurimi
temptationibus fabricant perditionem
quod unumquodque contingit inter
personas inter quas sit tractatus et con-
tencio non ex radice malicie sed
occasione vane suspitionis ut dum
uterque illius odii sibi causam querit
adversus alterum nec intendat in
aliquo eum ledere propter suspicatur
alterum erga se invidia simulata
et intendere quod possit eum le-
dere et ei insidiari cum tamen in
nullo revelat cogitaverit eum venisse
ille hec contra nec sibi causas
defectus querit quod ille sibi iniu-
rietur sine causa et incipit sic
alterius quasi adversarii ponderare
et sic uterque contra alterum odio in-
flamatur sine causa occasione suspi-
tionis vane et quasi ita continuo utrique
turbacio inter tales suboritur quod de
modica scintilla suspicionis con-
flante dyabolo magnum incen-

et difficulter removibile consurgit tales
non proficiunt sed deficiunt pro eo quod
armis muniri a dextris et a sini-
stris adversus dyabolum carnem et
mundum nolunt nec attendentes ad
servitutem dei stant in iusticia et
timore/ ad proficiendum autem in iusticia
et virtute nigri sunt per nostrum sunt
ut ab illa voluntate qua a prima
venit confessionem petere et asce-
ndere quem a quo dei tunc temporis
quatenus est in eo non tepescat/ quem-
admodum in Apocalipsi audimus quod
tepefactis dicitur a domino [illegible] ad-
versus te pauca quia caritatem tuam primam
reliquisti quod age penitenciam et
prima opera fac/ illi enim primam caritatem
relinquunt qui primo sunt fervidi
et devoti/ postea non desides efficiuntur
et tepidi legentes ad levia responden-
tes et levitatibus se immiscentes ac
vicia a quibus recesserunt repugnare nol-
lent sibi dominari permittentes/ deo per
liberum suum non penitus volunt simpla-
citer servientes tepidi sunt nec unde
sit tepiditas attendunt nam levius
intendunt in custodire videre/ sedent
ambulant et loquuntur contra quos
in figura dicitur ad hanc vos filiis
Israel fuit preceptum memento diei
huius in qua egressi estis de terra egi-
pti dies enim quo ab egipto egreditur
est voluntas bona qua educitur
a peccatis cum semper deinceps meministi
ut a fervore bone voluntatis quem
concepisti nunquam quantum tibi
possibile recedamus/ quasi dicat
deus in nobis primus semper recordare
cur religionem intrasti vel cur peccatum
reliquisti et operibus renunciasti volu-
isti nisi quia placuit deo et displi-
cuit dyabolo et mundo et aliquid
non minus quam fuerit in duo tunc
sunt affectus nunc vel quia oculi

se mouet ad carnalia mentem comp-
tificat ad lascivia lingua mouetur ad
vana ad leuia signum est quod por-
talitas fuit amissa ipse vides fuer
sed redeat ad memoriam jugiter quo
tenebatur desiderii memineris quid ama-
re videbatur in conuersionis exordio de-
relinquisse dum fonte aquas
viuentis dereliquisse igitur et prima opera
et priorem feruorem tepidus ita feruentes
vel ad feruendum te posse desperas
2o qui vult proficere debet esse cautus
ne malis exemplis aliorum tepidorum
ad tepescendum pertrahatur cum illis ma-
neat / quemadmodum / quidam plures
seculares / et infirmi spiritu videntes
et pigros aut accidiosos religiosos
ambitiosos agendi secundum sumunt
argumentum et gaudent se non
venisse peiores tenebrarum / et nam
deuotus dei famulus et si videt nec
inueniat viciosos aput se inde
non est multum utile sequi malos
pictor enim et artifex volens opus
notabile facere non querit nisi ex-
emplaria sed meliora quam potest habere
similiter vultor non querit viam ab
ignorantibus sed expertibus enim et
qui sepe ambulauerunt per eam pede
non imitabitur hos sed alios quos
nuper primis fructus in bonis tenetis
regularum quidam sunt professus et si
nullum inueneris qui eandem obser-
uet / cur enim infirmi ordinis nec
tur mundum deserui et constrictum
boni nisi quia deo meo placere
placere cupiui et ideo nolo sequi
aliud / ut adeo hec que premi et nunc
relinqui et oblectamenta mundi et carnis
spreui / recedam / fateor quod si hos
dissolutos tepidos garrulos et alio-
rum seminisse numquam carum proprietate
elegissem Unde solus sola deo

imitabor quia solum ipsum cum ma-
ioribus deliciis et diuiciis concupi-
uit tenebo igitur eum nec dimittam
vadam per eum in spiritum cum do-
lore quod unquam offendi ipsum ama-
turum meum prinpit cum michi si
amore suo pro securitatis meis in-
estimabilis et gloriam sempiternam
3o qui vult proficere quod diligenter ca-
ueat temere facta iudicare aliorum presertim
ubi nescit quo animo vel qua intentione
fiant quia sicut non videmus aliorum
cogitationes ita nec intentiones
eorum quare hoc vel hoc fiat et ideo
quod est presumptuosi est in eo casu
ubi dubium est quo animo fiat in
meliorem partem interpretemur
si ergo volumus cor in nobis habere
tranquillum si pacem cum aliis si alios
non turbare si deum non offendere nec
proximum ledere a iudiciis temerariis
abstinere debemus sepe namque iudi-
camus malum quod ipse non est
malum et peccamus usurpando nobis
iudicium de occultis Unde apostolus
tu quis es qui iudicas alienum ser-
uum et Seneca in decem libris temera-
rie iudicas qui aliorum facta dissen-
tiunt cum secundum vel communiter eadem
permittitur fuerit consuetudine
et a distante compati aliene et
vitas cum naliter iudicare vicio
iudicatur / 4o volens proficere non
debet fugere temptationes vel aduer-
sitates adhuc cum unusquisque as-
sumpsit xpo militare ut omnia
que sibi in militando euenient
libenter sustineat et ipsum et ideo
sicut is qui bello intrat presente
quod vere quod non vadit ad quietem
et delicias sed vulnera et labores
sic sacro baptismate renatus
non ad otia tandem sed ad militandum

armatus gratia minus si oportuit vim
pati et ita intrare angustiam primum
quo maior erit remuneratio sui qui-
dem ut sine tribulationibus et temp-
tationibus ad celestia vadat quippe
non itur ad astra deliciis sed operetur
tormentis tormenta passi et plurimas
tribulationes nam apud nostre dignitatem
celorum conduxit fili accedens ad servi-
tutem dei sta in iusticia et timore
memor esto dicti quia vere de
morte ad vitam dominando vanam
pervitudinem evasit et fit hunc
diem sanctum et celebrem iugiter in
corde tuo sit cum non tepescere
ab amando deo noli imitatorum ceca
malorum exemplar recipe sed Christi
passiones noli de occultis inquirere
in temeritate iudicare noli temptati-
onibus deficere aut desperare non enim
temptatur deus iniustus quidquid acci-
derit illi nemo quippe coronabitur
nisi qui legittime certavit et beatus
homo qui suffert temptationem
quoniam cum probatus fuerit accipiet co-
ronam vite// Gratiam nobis concedat
auctor est amen

laude ccxlii laudando

Sepcies universitas rerum
et omnia opera dei docent et agunt
in mundo et ostendunt ipsum super
omnia laudabilem et gloriosum
in secula unde creature sibi vicissim
in laudem dei excitant et modis
quibus valent in laudem consur-
gunt et cuncta visibilia visibi-
litate sua ipsum semper laudandum
demonstrant quibus numerus exstat
multiplicat admodum qualiter con-
sistit a laude dei licet sit ipse
maior omni laude angelica et
humana/ est enim super omnem laudem
supra sensum super intellectum super
omnem narrationem et ideo omnes

ligne desinant a laudibus laude per-
fectum quia homo perfectior omnibus creaturis
non solum rationales sed etiam
irrationales et insensibiles ad lau-
dem dei invitet et in laudem in-
ducens omnis spiritus laudet dominum id est
quodlibet sensibile et non ambigi-
tur si reptilia aut volucris unum vel
bestia laudet quanto magis creatura quam
homo qui est ad ymaginem dei factus
capax beatitudinis linguamque ad lau-
dandum deum que tunc convertat qui quemcumque
fecit si non laudat quia dei laudare
valeant temperant si lingua lo-
quuntur quod voluntas ad invicem sunt
et quamvis ut scribitur sapientie xiii^o a mag-
nitudine speciei et creature poterit co-
gnoscibiliter horum creator videri/ Re-
novamus oculos ad invisibilia ut ad
invisibilia moveamur unde enim quia
erat in principio apud deum mundo
fecit quos contemplatos conspicit ut
quod videri non potest nec digne laudari
non potuit per illud quod fecit videretur
et in illis quod creavit ad laudem et
gloriam sui nominis laudetur in visi-
bilia quippe ipsius a creatura per ea
que facta sunt intellecta conspiciuntur propterea
quod unus deus Ysaie xl^o levate
in excelsum oculos vestros et videte
quis creavit hec Job xii^o interroga
iumenta et docebunt te volatilia
celi et indicabunt tibi loquere terre et
respondebit tibi et narrabunt pisces maris
quis omnium horum ignorabit quod hec
omnia manus domini fecit quarum manu
omnis creatura virtutes et spiritus universe
carnis et deo creaturis assumite ma-
teriam laudis qua laudare lege sit
maior omni laude creaturarum unum
valeat ipse per omnia deus ut autem
beatus Ambrosius super psalmo cxviii admiramur
qui in visibilibus est natura ut ad
invisibilia possimus fieri opera fecit

quod opificem sua visibilitate de
monstrat et per eum intellectu possi
bili et ille deus esse credetur quod
hic fecit que ab aliis fieri fuit im
possibile, considerantes itaque creaturas
unde creaturarum formas et decorem
in artifice qui fecit eas qualis eum
putatur est artifex qui sic pulcher
rimum mundum fecit contemplemur eius po-
tenciam per benignitatem suscipientem creat
eius sapienciam per pacienciam benigne
gubernat, eius benignitatis per sapienciam
potentem causa conservat cum per eum ma-
nifestat creaturarum in mensurabilis sapien
derum et speciositas benignitatis uti
litas In mensurabilis creaturarum consistit
in multitudine et magnitudine
nam quis enumerare potest tantam
multitudinem creaturarum, quis numeravit ut
numerare potest stellas celi arenam maris
pulverem terre guttas pluvie pe-
nnas volucrum, squamas piscium
pilos animalium, gramina camporum
radices et truncos ramos et folia
fructus arborum vegetabilium et
plantarum, inveniatur si quis potest
moles montium, tractus fluminum
spacia camporum altitudinem celi
profunditatem abyssi tenera mirando
deficiet et deficiendo melius mi-
rabitur. Omnis quippe mensus est
pugillo aquas et celos palmo
ponderavit quis appendit tribus
digitis molem terre et libravit in
pondere montes et colles in statera
nonne qui sedet super gyrum terre
et habitatores eius sicut locuste qui
extendit velud pellem celum et
expandit sicut ~~tm~~ tabernaculum
quare cum tam potens sit ipse
omnipotens nonne eum timete
eum et date claritatem illi quia sit cor

et animam mittere in gehennam ob-
superstite omnipotencia eius con-
vos undique complectitur, nam super
vos est ut tegat sicut filium cumula
tiones fuit ad ecclesiam iuxta vos
est ut tegat sicut sequaces filios dy
aboli ad infima post vos est ut vincat
indeque ad eterna intra vos est ut
repleat plenitudine sue dona
tentibus se et suis victricia adiutorio
ne vos quod primum offendat
a primo super ne mundus blandiendo
seducat, caro delectando vos
efficiat demonibus suggerendo et fal-
lendo in dampnacionem trahat
In ea est ut divinas gracie
sue demonstret, in corpore est ut ex
redundancia spiritus ipsum corpus
ducat vel saltem ne laborando
in districte eam tempus occubat
In memoria est ut beneficia sui
conditoris cogitur revolvat In
fantasia ut eam dormiendo
corporaliter ab amando non cadat
Iuxta illud canticorum Ego dormio et
cor meum vigilat in sensu quod
ut in iudiciis sensualitatis non erret
In racione ut per primam veritatem
intendat et quiescat in voluntate
ut bona voluntate suam divine
conformet concorde ut sicut a
motu suo nulli cor non cessat
ita ut ab amore divino numquam
cessare debet interius homine tota
anima et ubique eum est ut nus sit
ubi aliquid que deus non intendat
nec aliqua pars corporis que in ipso
deo non inhabitat ad inmutabilis
omnipotencia dei stultus est qui
te magnam ymmo infinitam con-
cludentes eum parvipendit stultus
qui vanam aut in iusticiam
in conspectu tam potentissimi et

magnificentissimi regis operatur sed
tissimum signum quem necdum humani-
tas caritatis et timor dei animalis non
renovat si bonitatis dei cor non emol=
lit et qui occasione superba gessit te
et longitudine divina lucrum petat ig=
norans quod bonitatis dei ad penitentiam que=
piam non ad duriciam cordis in-
ducat / laudata divina potentia quod
de laude incitate superne dicimus
nisi quod sancte potentia dei caritatis
in maiestas demonstrat ita decor operum
sue formositas operis superna
manifestat quod attendit in situ et
motu ipse et quantitate corpo=
ralitate et ordine indispositione ele-
mentorum [illegible] inclinata
incendium [illegible] celorum cum superna
dei superna que maior est cum laude
celo fecit superba etiam de [illegible] in
medio stellas et lunam collocavit
ut sphericea omnia illustrent in
aere ventos et nubibus viam fecit
ut agitationibus suis diffuse plu=
viam fundant in gremium tellu=
ris moles aquarum recipi iussit
ut per gurgites suis hic et illuc
comunitas subleverit fecerit discurrunt
volucres in aere volitare fecit
pisces aquis in terris terram be=
stiis et serpentibus et reptilibus d=
iversis diversis generibus implet
quasdam regiones ditavit ubertate
frugum quasdam vinearum alias
fertilitate olearum alias fecunditate
pecorum alias generis potentibus
herbis alias preciosis generibus ale
p lectis et animalibus marinis pis
alias coloribus varias alias diversi=
no aromatum speciebus alias metal=
lorum et tinctura diversis ge=
neribus preciosis totum mundum et plu

gas cum adornavit ut nulla sit
plaga mundi vel regio que non aliquid
speciale possideat nulla que non ali-
quid speciale et insolitum ab aliis acci=
pe quaerat quibus per quam mater
dei superna maior cum laude eluceat
in dispositione locorum indisposicione
non temporum quis sufficiat operam dei
supernam ad unum enarrare nunc per noc-
turnam venit dies ut corporis
dei mentis laboris [illegible] quieti
sequitur nox ut fessis ad [illegible]
quietis recipiat nec sunt dies nec
sunt nox nec semper equales dies
vel nox ne in monitate labor de-
lectatione frangat vel quietis continu-
atum inficiat ne indempnitatis per
petuam tedium gignat etc.
quemadmodum vicissitudo dierum et
noctium alternata renovat ita nunc
temporum alterno ordine congrue sibi succede-
ntia faciem mundi speciem non sine
delectatione singula commutant per
tempora quedam non quedam in no=
vitate mundi incipit per [illegible]
estatis quasi in iuventute robora-
tum de sup [illegible] autumpnus ad
maturitatem conscendit extremus suc-
cedente hieme ad defectum vergit
minus que dei superne magisterio dato
semper deficit ut semper per defectum
renovari possit quia nisi suis astutum
suo deficeret vetera quasi locum
illis occupantibus non valent no-
va venire omnis vera dispositio
pertinet in una quippe re dolere superne
sufficiat admirari cum namque in
humano corpore ossa interius collocata
sunt ut animi molli conformat [illegible]
[illegible] corpus conserves de-
inde carne ossa vestit ut duritiam
corporis mollitie tactus decipiat et

ad ultimum pellis carnem induit ut
sua quadam tenacitate a dextris
accidentibus et incommodis muniat
et preservet/ Omnis eciam non admi-
retur et laudet dei sapientiam que se
per contemplationem motu circulari in
celis motu recto in elementis
motu auctivo adtractiva in plantis
motu constrictivo et ostensivo in ver-
mibus motu progressivo in ana-
libus motu rationali in hominibus
in factis rerum et operibus que omnia
divina sapientia moderatur// Omnis eciam
admiretur dum considerat gyganta-
tes inter homines/ cete gladia inter
pisces griffem inter volucres/ ele-
phantem inter pecora et pecudes dra-
cones inter serpentes/ Omnis eciam miretur
quare cocodrillus bestia crudelis
que homines et jumenta sunt de-
vorat solo visu ova fovet de quibus
nati pulli parentem fugiunt quasi
horrorem maternalis inspiciens malo
non moveat et qualiter salama-
ndra in igne illesa permaneat/ quis
dedit formice in estate ut yeme
propria impleat granis horrea sua
... araneam qui de visceribus suis
laqueos nectit ut capiat predam
Tenea hujus sunt testes sapientie dei que
maior est omni laude quis in corpore
humano membra varia miro distinxit
ordine/ quod aliud auget aliud auditum
aliud lingua ad ... ad pedes ad
manus nisi dei sapientia que singula
sua loca singulis sua officia con-
cessit quibus humanis singulis sit
sua forma et inter se sunt dispositi
in ... ... consonant et composicio
... ... non suspenditur va-
rietatem colorum et corporum pulcritudine
admirando que omnia sunt propria

dei quod est lux pulcrius que omnem
colorem nisi non habeat omni in
rerum coloribus ipsa quadammodo illu-
minando colorat quid jocundius
ad videndum celo quando serenum est
cum magistro sol lucet sicut aurum
luna pallet quasi electrum stellarum
quedam aspectu flammeo irradiant
quedam rosea luce micant quedam
non alterato nunc viridem nunc
candidum fulgorem demonstrant
quis dedit gemmis efficaciam et
virtutem quarum etiam et utiles
et aspectu mirabiles quis ador-
navit terram floribus omnibus qui
pre diversitate jocundum hominibus spec-
taculum prebet visum delectat et
affectum provocat ex qua oriri vi-
dentur rubentes rose candida
lilia purpurea viole quibus
non solum pulcritudo sed origo quoque
mirabilis est dum magis ingenio
sapientie dei depinxit talis
producat species et flores quod ut salomon
in omni gloria sua coopertus erat
sicut unus ex istis/ ut perterreat quod
in admiracionem sapientie dei sustollit
animum contemplantis ... quamvis
armonia musicorum dulcia conso-
na ... est innumerabilia di-
versorum odorum sicut est in specia
odorum sunt sicut memorari sunt
fructus et flores odorem suum et
virtute ... suavia suavitate fragrancia
et dulces spirant odores olfactui
serviunt et in eum delicias data
sunt eadem gustus et tactus
... sunt alteratura et quis nun-
ciare potest et explicare magisterium
sapientie dei sed hec omnia sunt propter
hominem facta magis relucet in
imagine divina legitur etiam de eo

gnoscere multiplicia creaturis beneficia
omnia enim que vides que audis
que sentis capis intelligis et percipis
cedunt tibi in naturam profectum aut
fructum. Ideo quod lauda anima
mea dominum nam multis te prefecit
multis ditavit sed unum hoc precipue
quod ipsum ad te traxit quia in signa-
culo ipsius ymagine preceptus ca-
camus capax eterne beatitudinis la-
uda enim quantus sit maior omni
laude preter quod omnia subiecit sub
pedibus hominis volucres celi
et pisces maris qui perambulant
semitas maris imprimis voluntate
creatoris decoravit nos et cum
quod quilibet creatura intra in agens
in elementis / in elementis, ex quo
ne habent laudes et virtutes ange-
lorum / plus autem lauda quia illa
sapientia dei dedit tibi rationalitatem
nam in mortalem statum in
corruptibilem durationem intermina-
bilem et vitam promisit eternam.
Attende quod qui dedit esse
dedit sentire dedit intelligere
vivere discernere et debet se videre
Attende mundi sed plus quam
pulchre et potius intellige qualiter
ad admirandum pulchre sapientie divine
nequaquam semper dependeat angelo
superiore delectatione appetere tu quid
tante simplicitatis es et tam
admirabilis quod nichil sit de-
nique mente in libertate pulla-
primum licet ibi maiorem faciens
nisi simplicitatis pura quam deus
est / malum quippe nichil sibi deo
est possibile qui habet tamen
quia ipse est qui viciniori tibi
quam tu ipse tibi es prohibetur
gaudeas quod potes esse tanti
hospites hospitium ad quod ut

reddaris ydoneum custodi cor tuum
mundum et semper ad habitandum cum
pro omnibus delicijs aspira. Vita
siquidem cuius et beatum te dicent
omnes generationes si deus requiem
in venerit intra te. Tunc enim illud
sponse dices cum iubilo qui creavit
me requievit in tabernaculo meo
negare quippe xpistus eterni patris sa-
piencia requiem illi non sit qui sibi
in hac vita requiem in mente preparat
preterea sancti dei per eum manifestat te-
nuitas in mentibus et sancti dei
supernum audit creaturis decor et spe-
ciositas ita benignitatem et clemen-
tiam dei demonstrat creaturis uti-
litatis quas summas magis habemus
data sunt superiora media et summa
angeli celi et elementa / angeli
administrant ~~spiritus missi~~ quia sunt
administratorij spiritus missi propter eos
qui hereditatem capiunt eterne salutis /
celi deserviunt quia lumen suum per
orbem terre diffundunt et matu-
rius / lune et influentia ad generatio-
nem concurrunt homo enim hominem generat
et sol ut ait apostolus / elementa non
ad hoc quod res constituunt tanquam
principia prima ex quibus alia componuntur
in esse conservant / lauda igitur dei potentiam
quod de non esse te duxit / lauda dei
sapientiam que omnia fecit commixtio
lauda dei benignitatem et clementiam quod
creata conservat ne ad nichilum redi-
gantur / si enim sicut ... dei bonitatis
remitteret omne quod in eis viget
letius corruptione non haberet. Lauda deum
tuum et unum qui omnia potenter
creat sapienter gubernat et benigne
dispensat. Respice igitur o anima fu-
turae quid iam dedit et quid

tibi datum est sponsus tuus Christus
Ihesus omnis creatura ad hec cursum
suum dirigit ut tuis utilitatibus de-
serviat, ut plus oblectamentum te fami-
liariter consideres quod creator tuus totam
mundi machinam in usum tuum
ordinavit, nam angeli pungunt
et inflammant tuum affectum, illuminant
et informant tuum intellectum, protegunt
et custodiunt tuam subiectionem. Quanta
putas ergo est dignitas tua quod tibi
tales custodes, tales doctores, tales
consolatores, tales consultores; revolve
que paulo ante sunt explicata et
corporis collige quot celi tibi deser-
viunt per suum motum, luminaria celi per suam
influxionem. Sol computat diem, luna illuminat
noctem, ignis temperat aerem frigiditatem
aer infra mitigat caliditatem.
Aqua mundat fetorem, refrigerat ar-
dorem et fecundat terram irrigatam. Terra
sustentat homines sua soliditate, re-
creat sua fecunditate, delectat sua a-
menitate. Discurras ergo per universa
in omnibus laudans tuum creatorem
[illegible] ipsum beneficia, ne merearis dicere
[illegible] ipsum qui est tuum beneficium
[illegible] et gloria omnium eterna ad
quam nos perducat. Ad laudem [illegible]
dei. De cogitatione mortis.

Anime semina serve tuo [illegible]
[illegible] est in messe laborandum
ut cum inclinata dies fuerit
et nox appropinquaverit omnes ipsi colli-
gant manipulos et redigant in acer-
vos [illegible] et nos in hac vita delec-
tabili [illegible] accumulare [illegible] ut
in futura vita leti capiamus premia [illegible]
sine [illegible] sua quod cum seminaverit [illegible]
[illegible] in exultatione metet. Venientes
autem venient cum exultatione portan-
tes manipulos suos [illegible] tempus

horam operemur bonum ad omnes ma-
xime ad domesticos fidei. Augustinus
ultima hora ut ait [illegible] venit
nox in qua nemo potest operari. Io. ix°.
et sic quia impossibilitas est post hanc
vitam merendi, nunc semina semine
tuo pietate [illegible] operari
et quantum potest nunc tua instantia
operare [illegible] cum [illegible] colligo mortis
ingruerit non amplius poterit operari.
Si parce seminas parce et metes. De
nichil seminas quid bonum colli-
gendo expectes. Si optas diu
vivere nunc seminas ut bona eterna
possis metere. Quid est tibi diu vi-
vere nisi diu torqueri nisi [illegible]
[illegible] nisi [illegible] admonissem
vite diem cumulare. Quid est
diu male vivere nisi [illegible] cotidie et
omni hora singulis [illegible] mortis ex-
pectare. Si malus es et differs con-
versionem in crastinum quanto vita tua lon-
gior tanto pena maior. Si malus
es et vivere diu optas ut quod
sit [illegible] es quod [illegible] longo
malo expediet [illegible] parvum
minus malum quam magis aut
longius malum expectare nisi
forsitan doles diu vivere ut [illegible]
[illegible]. Sed vide ne te illud
[illegible] respiciat. Voluit fieri
monachus cum rex [illegible] ege-
[illegible] convaluit [illegible]
ut [illegible] fuit [illegible] hodie cras
minus aptus erit tanto cum sit
[illegible] petit [illegible] feliciter
diucius in felice [illegible] detinet
alligatum. [illegible] cum nisi [illegible]
optat sic perduci [illegible]
ut in [illegible] non
[illegible]. Si malus es [illegible]
[illegible] aut adias [illegible]
[illegible] incipias [illegible]

et sic secure mortem expectabis vel
si non desperes quod diu vivis ut in
iniquitate operis ingemiscas Si ma-
lus es et de longa vita tibi blan-
diris attende quod dicit ille si-
ficator egregius et dictator semper et
locupletes multis quibus tunc amicis
Et nunc dum ypocrita facta michi [illegible]
michi nulla fides nulla constancia
rebus Ecce ypocrite quid sit mobilitas
docent Omne quod habes hodie
cras te fortasse relinquet Aut cum
domum laqueus desinet Ecce tunc est
ipsum in hominis semper eo tempore labi Est
semper quadrum condicione mea est
Homines nasci nudos nudos que re-
dire ad matrem nec opes tollere
posse suas Et paucis miscet post
succedit Egrediar sed nescio quo
sed nescio quando et fortasse dies iste
supremus erit Si malus es et
diu vivere cupis quid aliud cupis
quam ut diucius cum diabolo alli-
geris et cum Christo discordes et per-
petuum contendas Si malus es vi-
tam tibi prolongari petis nescis
quid petis et quid penas et tormenta
diucius sufficis Si malus es et
diu vivere proponis expectans quod una
die te visitet dominus nunc nichil
est tibi in tempore peccati dimittere
et piissimi redemptoris tui in
plenitudine quam bonum virtutibus
meretur cum maiori malicia
expectare Siquid fatetur quod deus per
quempiam quantumlibet peccatorem dum
sibi placuit sicut latronem impetrare
sed minime privilegia paucorum cunctorum
legem non faciunt / nec cum omnibus
generaliter conceditur quod nabuchodonosor
concessum recipitur qui primum me-
ruit fructuosum pharao rex

nabuchodonosor rex utique gentilis utraque
idolatra utique petrus utique flage-
llis divine iusticie clemencie adiu-
nitum sed nabuchodonosor quum recordacione
ipse infirmitatis ingemuit aliis non
cedunt misericordia dei nunc ipse pugnat
arbitrio sed non omnibus concessit in
dulgenciam adulterii sicut david
penitenti sic nec cuilibet latroni
Christus paradisum apparuit sicut la-
troni sero penitenti nec quamlibet
meretricem mundavit sicut mariam
egypciacam affram et thaydem quos
sanctificavit nec ab omnibus amaritis
in mundis sicut mariam magdalenam
septem demonia eiecit nec pub-
licanos alios sicut matheum apostolum
et evangelistam fecit Cum illud in dyspe-
nis ut audivimus quod non est utile pro
malo diu velle vivere etc. si dicat
se quispiam finem expectare et a
[illegible] contrarie quod est multum utile
cito surge aperto et quasi a facie
colubri fuge [illegible] semper sed
cuilibet semine manere igitur semina
semine tuo nec confidas de ceteris
sanctitate de virtute robore de corporis
sanitate de iuvenili prosperitate ulti-
mus post ullum recipit rapit
senes et iuvenes doctores et in doc-
tos principes et servos [illegible]
qui in apicibus montium magnus
et pusillos scrutes in quibus [illegible]
cunis cum eque docuit nemo qui
effugiat ictus eius vindicis tela
caute nos [illegible] et cunctos adven-
tus sui premonuit istud non attende-
bat quidam nobilis cuius filius
deo intrasset religionem ut deus in
[illegible] desinet [illegible]
antiquo scripto [illegible] ut cum
[illegible] ad que non possent
religiosi illud tenere peccavit [illegible]

ut posset loqui cum patre quod diceret
ei carissimum ait puer ad patrem quod
si aufferret unam consuetudinem que
fuit in patria sua rediret ad seculum
amicitiam patris cui filius quod mea sua
est consuetudo ut iuvenes moriantur
sicud senes et si illam auffers ipse
rediet quod si non facis recipe
rediet quod pater audiens videns ipsum
in proposito constante ait vere scio quod
ad seculum redeas sed sic dimittis deus
[illegible] eo filio dimiserunt ambo se-
deliter deo Ecce quia patet quod eo morte
nec locum evadere non restat aliud consi-
lium nisi quod habeat ut vivat cum Christo qui
est vita mea apprehendendo cum vita
mortem non timebit unde quod Paulus
dicebat mortui estis et vita vestra
abscondita est cum Christo ad Colossenses 3º
Tu ergo fili mane seminando semine tuo
[illegible] cum est vivo si portaveris
iugum ab adolescentia sua et melius
est florem [illegible] affer deo et
fructum venientis status [illegible] vel senec-
tutis sibi committe quia florem iuven-
tutis offendis mundo vel dyabolo in senec-
tute [illegible] fructum [illegible] postim quia
ut ait poeta optimum semine domini
[illegible] est male vivendo [illegible] est gibbo-
sum [illegible] iniquum [illegible] me-
morare [illegible] novissima tua et in
eternum non peccabis Ecclesiastici 7º inquam
cum non paucis dierum [illegible]
[illegible] vicis Et ideo mane se-
mina semine tuo ne sero [illegible]
dic mortis et caliginis [illegible] spa-
cio [illegible] non potens in-
gredi quod sine fallo [illegible] attende
quia ne [illegible] Ecclesiastici 11º Si multis
annis vixerit homo meminisse tamen
debet temporis tenebrosi quod est

quod antiquitus quod ut in vita beati Iulie
elemosinarii legitur fuit observatus quod
cum imperator esset coronatus artifices
[illegible] veniebant monumentorum edi-
ficatores cum marmoribus diversis co-
loris et inquirebant ab eo de quali
iubet imperium tuum sic monumentum tuum
[illegible] et quod tamquam homo
corruptibilis debet hic [illegible]
ac sic hic [illegible] disponere
utile [illegible] est hic mors [illegible]
[illegible] cum [illegible]
disponit anima [illegible] corpo-
ris [illegible] evacuat [illegible] petri
filio [illegible] introducit carnis de-
lectacio [illegible] et pompa mundi
[illegible] libido dominandi re-
[illegible] et ambicio [illegible]
[illegible] memorare [illegible] Ecclesiastici 7º
in omnibus [illegible] novissima tua
et nolo oblivisci memor esto iu-
dicii mei sic cum erit et tuum
michi heri et tibi hodie et [illegible]
qui dicit melius est ire ad domum
luctus quam ad domum convivii
Ecclesiastici 7º ibi cum luctus super mor-
tuo ibi novissimorum consideracio
[illegible] et in
[illegible] sic
alludit illud [illegible] de [illegible]
[illegible]
quod [illegible] suspice
paululum veniet [illegible] mors [illegible]
[illegible] faciet [illegible] quod
[illegible] fili si morte [illegible] tempore su-
peraris si ingit [illegible] diem mortis
[illegible] vicium tuum [illegible]
[illegible] secundum legem dei non curas
[illegible] si non ambigis quod mors
veniat improvise in [illegible] conspe-
ctu te [illegible] et ideo si [illegible]
[illegible] vi-
gila tantum die quia nescit [illegible]

vigilate quia nescitis diem neque horam. surge nunc secura senectus tua ut fructus auferas in paradiso. et iam messis venit quia finis temporis venit et finis mundi appropinquat et ideo collige manipulos virtutum vel saltem de flatis multitudine peccatorum ut aggregare valeas collegio sanctorum. dicit enim Salomon qui colligit in messe filius sapiens est qui stertit in estate filius confusionis est. prov. x. Instat tempus reddende tibi rationis et ideo se nequam est et petere nec habes animum de pena dei seperare. nam iusti et si moriuntur vivunt in christo dicente apostolo sive vivimus domino vivimus sive morimur domino morimur. mali vero quadrupliciter moriuntur. moriuntur enim morte que est separatio anime a corpore que satis est amara. moriuntur in anima que est separata dei ab anima propter peccatum et hec amarior huius mali amaritudine quam deus non sentiunt eo quod letantur cum male fecerint et exultant in rebus pessimis volvuntur et non sentiunt mortificantur et vivere se credunt moriuntur quia pene deputantur eternaliter et sepeliuntur in inferno sicut de divite legitur luce xvi°. mortuus est dives et sepultus est in inferno et hec est amarissima et hec ad iudicium moriuntur in anima et corpore per finale iudicium quod dicetur eis Ite maledicti in ignem eternum et hec amarior omni amaritudine dolor malis quasi pompa non tam quam videntur. Beatus qui per diem mortis involvit et se ad iudicium cottidie disponit ut possit in conspectu dei secure apparere. Valde namque sancti patres

horam mortis timuerunt. Unde narratur in vitis patrum qualiter Helyas abbas dixit tres res timeo unam est quando anima egressura est de corpore. aliam quando sum accessurus deo. tertiam quando adversum me proferenda erit sententia. Item theophilus episcopus de vita arsenii ait beatus es abbas arseni quia semper hanc horam ante oculos habuisti. et abbas agathon cum fuisset moriturus per tres dies mansit immobilis apertos tenens oculos ad quem fratres abbas ubi es? qui respondit ante conspectum divini iudicii assisto. quibus illi et tu times? quibus ille laboravi utique quantum potui pro custodiendis mandatis dei sed homo sum et nescio si opera mea placuerunt coram deo quia aliter sunt iudicia hominum et aliter dei. et cum vellent amplius interrogare ait nolite multa loqui quia occupatus sum quo dicto mortuus est in gaudio. ex quibus et aliis scriptis et exemplis sanctorum patet quod multum pavebant pro diem mortis quia omnis iustitie horum paene non sentiat multis. Unde greg. xxviij moralium quid nec hoc quidem sine aliquo reatu est quod laudabiliter gessimus si remota pietate iudicetur quod considerans david dicebat non intres in iudicium cum servo tuo domine quia non etc. timebant illi, sed filios etiam gaudebant expectantes diem mortis illi timebant propter districtionem instantiam que redimit non iniustitias sed etiam iustitias iudicabit hic gaudebant quia per peregrinationem seculi absolutus fuit

omnem lacrimam et luctum tedium pe-
nitudinem et laborem confidebant
abstergi But et nos quia in multis
offendimus omnes horam ultimam quam
deus noluit nobis fieri manifestam
ut semper possit esse suspecta teneamus
ut dum illam pervidere non valeamus
ad illam sine intermissione prepare-
mur ac preparati beatam expectemus
beatam spem et adventum glorie ma-
gni dei Ad quam gloriam nos per-
ducat qui iudicaturus est vivos
et mortuos xpc (?) meritis (?) et
apostolorum laudes Amen

Vir fortissimus nomine deus
Pitur (?) xviii qui cum eius tribu-
lacione et angustia Daniel (?)
constitutus ad quem confugiens et
melius recurrit nisi ad xpm cum
deum verum perfectum quia mi-
tis est et prestabilis super malicia
et multitudinem misericordie sue non est
finis omnibus cum de peccatoribus omnibus
aliis se subtrahentibus ipse non de-
serit Numquid inquit per prophetam numquid
potest oblivisci mater ut non
misereatur filio uteri sui et si illa ob-
lita fuerit ego tui non obliviscar
quasi dicat si pater si mater si do-
mesticus aut alius quivis contubi-
bet plerumque amicus te deserit ego
non deseram nisi forsan prius deser-
tus sis et non unquam desertus peccatorum
sustineo ut convertatur et vivat Idcirco
respirent tribulati non cessent forti-
ssimo nomine deus quis eum in eo
speravit et est confusus quis tempus in ti-
more permansit et est derelictus cum di-
cat ... (?) cum ipso sum in
tribulacione eripiam eum et glorificabo
eum nempe si quis constrictus

in gemiscat ipse est qui eligit eius
opus (?) clipeus resolvit compeditos
Si quis est fame pressus ipse est
adiutor in opportunitatibus in tribulacione
Si quis multitudine peccatorum oneratur
medicus est qui solo sermone ipsum
mundum restauravit universa ipse de-
us in mundo videt de peccatoribus iu-
stos facit et sanctos Si quis quod
absit per multitudinem peccatorum aspe-
cadit ipse est qui venit peccatores
salvos facere et qui nasci dignatus
est ex puella semper virgine ma-
tre dedignatus tangi ancilla pecca-
trice Si quis timet quod semel offe-
sum nunquam possit sperare placa-
tum nec tam penitendo posse ac-
quirere quod sic per peccatum recolit
inspiciat amisisse navigavit fe-
cerit suam mutare suum sie pec-
cator suam mutavit voluntatem
Dicit enim Augustinus quod nonnunquam
quecumque necessitas peccatorum neque
ad penitenciam nec criminis quali-
tas nec temporis brevitas nec
nimie enormitas nec hore extre-
mitas si pura fuerit voluntas
effectus excludit ad veniam quod nec
amplissimos signis maior caritas
filios prodigus recepit pater cum
sit ille in infinitum deus meus filius
ille prodigus qui substanciam suam
expendit cum meretricibus comedens
luxuriose mox ut ad pre-
cepta rediit benigne recep-
tus ... proferte stolam et da-
te anulum in manu eius et
calciamenta pedibus eius ille per-
timuit ut esset quasi mercenari-
us ... proiectus est ... fili-
acionis restitutus Unde ambo pe-
culium melior est de gracia

quam peccatoris penitentis semper deus
plus timuit quam rogatur latro re-
rogabat dominum ut memor esset
illius et dominus mox ei Amen dico
tibi hodie mecum eris in paradiso iste
etiam peccavit sed recepit ad officium
vicariam et tenuit ostium celi et
domus patris filii sicut ille teneo itaque
quod Petrus quamvis amittat per peccatum
baptismalem innocentiam divinam
amiciciam celestem sepiam sacra-
mentalem gratiam supernam concor-
diam spiritualem leticiam et con-
omnis orate capitalis inimicialem
per divinam tamen nullum si vere
penituerit nec desperat ad eam redu-
citur in eternam divinam recuperat
amiciciam ad celestem dignitatem su-
periorem prelatorum licet quisque lio-
rum cum ecclesie militantis letatur
se esse principem ad dei et sanctorum
perducatur gaudium et inmensum
dicitur ipsi cepit leticiam et quod
occupationalis inmaculatum collapsum
concepit filium et maior vita
ex post quam antea recepit in
crementum quibus ergo adeam aspi-
rum in misericordiam nec acceperit
quibus per adventum tamquam lato
dispersorum et diminutio nec cum
pleret quibus tribulatum ut relevetur
ad eam perfectissimam medicinam non
accedat quibus de preciosis factum
fractus acubet nisi qui redire
ut deus misericordia ipsius pre-
pendit fuge itaque miser et
tunc ad medicinam in lucam dicit
tuo quia cum fortissima non
duo ut te suspiciat pietatis
oculo sanat petrum iustificandum lap-
sum nec cum contulit in ira
misericordiaeis suis nec oblivisce-

miseri deus fuge aliud scias
a principio mortis omnibus doloris a
fuge fermentum nam latro peccato
ymaginem dei deformat primam
memoriam tollit pannis doloris
et angustie animam premit et angu-
stat fugio displicens animam cruciat et
illiberalem aspice qualiter beata anime
mulis et spiritualiter sanior ac leni-
tus te seduxit qualiter divinarum
habundancia et ubertas te fefellit
scire maneque debuisti qui ubi di-
vicie ibi piorum ibi timor fastus
avaricia superbia luxuria et vo-
luptas et per divicias multi perierunt
qualiter equorum cura vestimentorum
ornamenta aureorum et argenteorum
vasorum pompatica clenodia quasi
quibusdam nebulis tuam animam sic
abduxit ut nunc recordere iudiciorum
dei qualiter ferocia mulierum et
forma te dulciter attraxerunt et
divitiis quam nimiis foveris te-
nuit conspeditum nec attento quod propter
speciem mulierum multi perierunt et
aliter fuge de medio babilonis et
salvam animam tuam considera diu tempore
et adde unam ut deserteris pre-
sens age dignam penitenciam sus-
puti obtinere gratiam et gloriam in futuro
nec te retardet constancia quia tibi
superhabundat et gratia nec prime
austeritas deterreat quia non sunt
condigne passiones huius temporis ad
futuram gloriam que revelabitur in no-
bis non in seculo durescere remanebit quod
nil timentibus difficile et amantibus
nichil difficile et asperum propterea
secundum apostolum Ad Romanos VIII quibus adpinabit
infirmitate nostram ille in quo spiritus
quievit deus dominus nobis in quadam
epistola sic inquit deus cum veteri
ac dominus eo milicia certamine tuo

expectat tecum contra diabolum dimi-
cante adiuvat et decertanti coronam
eternaliter parat et augustinus super psalmos certa-
mine tuo certat deus et voluntatem
tuam inspirat et luctam considerat
hortatur ut pugnes et adiuvat
ut vincas te certante spectat te
deficiente sublevat te vincente
coronat confidens qui dicat [illegible]
cum est fortissimum turris nomen domini
illud psalmi dominus michi adiutor non
timebo quid faciat michi homo
et deo christus fuit dimicando pro fide
ita quod etiam venit in incarnationem
aliorum non destitutione per sciendo sed
in deo solo spem ponendo dicat
illud psalmi tamquam prodigium factus
sum multis et tu quod exultabunt
labia mea cum cantavero tibi et
anima mea quam redemisti de in
ferno inferiori et tamquam extre
mortuo me respiciens sustine
vitam fecisti crimis cum deus sed
deus meus qui mecum sedet necesse
michi sed etiam ceteris in me
mam spem di non confidens in
doctrinis nomine domini nec in doctrinis
statim statim exaudiens ne diffi
das ait cum apostolus scribens ad co
rinthios fidelis deus qui non patietur
vos temptari supra id quod potestis
sed etiam cum temptatione proventum
ut possitis sustinere Cum igitur
sit eius fortissimum nomen domini
quod est ihesus istud invocetur cogitat
istud revolvere istud meditare
istud contra temptationes in voca
nam omnis qui hoc nomen de
vote invocaverit salvus erit quod
est enim nomen quod confidentes fa
cit pacientes levat deficientes
adiuvat aridos humectat debiles
confortat egros sanat mortuos
suscitat totam naturam commutat

facit signa et prodigia operatur mira
in manat signum et in mutat miracula
hoc nomen quod est super omne nomen
quod non est aliud hominibus ad
inquirendum credentes salvos fieri oportet
et tunc omne genu flectitur celestium
terrestrium et infernorum est omnia suis in
omnibus unde ambrosius in prendo sermone
omnia habemus in christo ihesu et omnia
in nobis christus ihesus si a vulne
curari desideras medicus est si febre
estuas fons est si gravaris iniquitate
iusticia est si indiget auxilio si
celum desideras via est si tenebras
fugis lux est si mortem times vita
est si cibum queris alimentum est talem
ale Ad quem igitur ihesus in doctrina
tam altus implorabis in cunctis
necessitatibus auxilium eo
in eo crimus tacite sapiente et sine
[illegible] aliquem et contra
[illegible] adversitates et temptationes
remedium optimum ac ipsum solum
singulare solamen et refugium domi-
tum miserorum et salvationem
inquit apostolus ad philippenses in o de
pectamus dominum nostrum ihesum christum
qui reformabit corpus humilitatis
nostre configuratum corpori claritatis sue
nemo autem christo configurabitur nisi
christo moribus conformatur cum
actio est vita in istius christo vel mo-
res qui fuerint audit sponsi
si maritus dilectus meus candidus
et rubicundus electus ex milibus
sunt christus candidus per candorem
castitatis rubicundus per fervorem
caritatis electus ex milibus per splendorem
libertatis sit configuratus primus si ce
candidus per interiorem castitatis de
qua cyprianus ait castitas est or
namentum nobilium exaltatio humi
lium nobilitas ignobilium pulcritudo

vitam planius indicium argumento
omnis pulchritudinis decus religionis
multiplex meritorum cumulus omni deo
amica est ille / est virtus castitas est
origine celestis quam ipsi sancti an-
geli ab ipso deo cum natura sua tali
primo dedicaverunt et indeclinabiliter ser-
vant hanc etiam summus et unus
magister angelorum et hominum christus dominus
de celesti scola nobis ad terras pub-
lice dicendo verbo primo et exemplo
attulit et matrem suam ecclesiam
semper virginem post se suam discipline
magistram in cathedra virginalis
mundicie omnibus ad imitandum
et pro modulo imitanda prestat
est liberam mentem facit et animis
secularibus expeditam non enim
pro uxoris provisione neque pro filiorum aut
prolis educatione sollicitudine reddit
quomodo uxori placeat qualiter heredes
divites faciat nec quomodo
generis vel affines zelo dei est
contraria, etiam letificat deum
placat et homines approximare facit
dei offensam indeclinabiliter carnis
caret et breviter tam hominibus
quam angelis spectabilem et
amabilem facit quam nedum
boni sed etiam mali venerantur
est autem quedam castitas coniuga-
lis que licet delectationem effugere
non possit tamen matrimonii non valet
mox dictum est apostoli sic vitium
matrimonii ut quasi non vitium.
est castitas vidualis que delec-
tationis preterite fatigare non cessat est
castitas virginalis que soror est an-
gelorum unum secundum Iohannem conatur
vivere preter carnem non est humana
sed angelica est castitas mentis
sedem corporis et est ut coniuga-
tos cum debito coniugali sub-

timore dei reddendo premit que stricti est
castitas corporis sed non mentis que est
continentia ab actu carnali nam in
tactu corporis fugit castitas de manibus
est castitas in summa que est continentia
ab actu carnali cum proposito sic man-
endi et omnibus motibus illicitis
membra corporis denegandi et nec
post nominatas confusionis terrenis
voluptatibus est vicina / cum est velle
retro non aspicere necnon cum
uxore loth que ad sodomam tamen
prohibitionem angeli retrospexit est
iterum contingit puniri est castitas
media dum se natura extinctio per
maceracionem carnis et similia ob-
tinere et studia menti affectus
et carnis contra spiritum subiugare. De
varius temptatur et nimis quamvis
cum non plene ad hoc veniat sem-
nulis corporibus tamen sic corporis
et membris cum in ordinata desinunt
ut facili labore sedentur et magis
imprimendo quam reluctando vel inimici-
cias carnis compescat nisi forsan per
desidiam vel negligenciam permittat
homo vires corporis resumi ut
inter per quod peccavit etiam per hoc tri-
buletur astutus siquidem noster adversarius
si viderit nos tepidos audacior
est ad temptandum si autem fortiter vin-
citur necdum deum exoptat ut de-
bilis levioribus in festo dimicet cum
homo pugnare desistat et tunc
subito improvisus irruit ut in sper-
ratis vel imprudens tamen scelus ster-
nat quanto ad repugnandum levius
imparatos est alia castitas summa
quando membris carnis et concupiscentie cum
spiritu seruatur et tamen meruit hic
amicam continendi ut iam edomat
carnis concupiscentiis spiritus sic dele-
ctetur et honorat quasi ministerio

inde paciatur nec audit tractatus de operibus carnalibus nisi dulce corde et abhominatione sibi non pro utilitate aliorum de materia moralibus capitulis aliquid tractandum occurrerit ita absque motu sine animus sentiat ac si de luto vel de lapidibus tractaretur et si quando propter superfluitatem humorum huiusmodi redundancia nascitur sic resolvit ita quiete et leniter profluat ut nec corpore fantasmaticis imaginationibus illudatur nec consensu fede delectationis titillatur que aperta est et fortissimis viris vel prius possideri non semper tamen arguit carnis tranquillitas sanctitatem sunt enim non nulli qui per nature frigiditatem vel debilitatem carnis motus non senciunt / debet etiam secundus quod Christo conformari ut esset inhabitandus per fervorem caritatis quod plus penitus castitatis est triplex est enim infima quod sic utitur coniugiis ut illicita debitet nec amorem alicuius rei dei amori preponat // Est media qua homo voluntate pleniori et affectu ferventiori non solum que sunt peccata sine quibus non est salus sed etiam concessa est etiam summa quod tanto affectu et ardore cor estuat quod quasi sine Christo vivere non possit et exardata desiderio dissolvendi cupit esse vivus perfecte cum ipso quantum fuit apostolus qui dixit cupio dissolvi et esse cum Christo talibus enim in ardenti desiderio constitutis est penale vivere sed delectabile etiam in durissimis tormentis mori videtur / sicut sanctum andream crucem delectabiliter amplexatur et stephanum inter lapidantes dormire laurencium de igne carnifices vincentius provocat tortores agatheos letissime et gloriantes ibat ad carcerem et ad penas quasi ad epulas

invitata et quam plures sancti martires in dei fervore penas durissimas quasi non penas sed epulas affectabant propter hoc utique quod dissolveretur et esse vivus cum Christo / debet 3o secundus Christo conformari in simplicitate ita ut in eo sit nec simulatus nec duplicitas nec simulitas sed clara et pura veritas ut merito dicatur sibi illud ysaie xlii° ecce servus meus suscipiam eum electus meus complacuit sibi in illo anima mea hic ergo ambulat virtutibus ut quis dicatur a Christo secundus cum tribus fortissima debet esse in manu dei constanter dicere poterit illud abacuk iii° ego autem gaudebo in deo et exultabo in deo ihesu meo respirantes tamen in temporibus iste de consolatione futura fiducia non fiducia visitabit nos deus in gaudio quod cogitat dies pacis et non afflictionis non deum aut deica et tranquillitatibus constitui sed agere vilis et gaudendo deo corporale de Christo enim sepius est per tempestatem tranquillitas facius sicut enim per tenebras lux gratior videtur ita per merorem gaudium magis est acceptum gaudere igitur in deo item dicit gaudete quia bonus est deus spiritualibus in deo ecce mens quenti illud preoccupemus faciem eius in confessione laudis et in psalmis iubilemus ei nolite contristari gaudium enim domini fortitudo vestra quod nobis deus concedat et nos fortificet et tranquillitate acquirat qui unam potissime nos concedat pater et filius et spiritus sanctus unus deus Amen // Incipiunt magistri luce

Odiciam plora sup mortum
cita xvij Gentiles pagani
et barbari qui moderate ca=
ros suos deplangunt ea q̄ i(n)surgi=
us sperant nec vitam p(os)t hanc vita
credunt nec congrue tamen catholicos
nisi p(ro)ter eos effunduntur lacrimas sup
mortuos educare nam sapiens inquit
modicum plora sup mortuo cum
alludens ap(osto)l(u)s i ad thess(alonicenses) iiij° nolum(us)
vos fr(atr)es ignorare de dormientibus
ut contristemini sicud et ceteri qui spem
non habent quasi diceret nolite quasi
ceteri spec(ialite)r catholicos qui si moriu(n)tur
in domino moriuntur ut vivant p(ro)p(ter)
quod de magistro luca qui fuit spe=
culum virtutis scientie bonorum et ex=
emplar magister doctor et rector pro(fessor)
discipulorum hospitalis hospitalis
in pauperes p(er)ius et largiens quo
ad suos nulli avarus omnibus
utilis divinus surgit mane in
disciplinis sedulus senioribus ab
dicens de quo testimonium p(er)hibeo
quia vidi et agnovi q(uod) p(ro)fess(ionem)
monachi abdicebat potius religio
ingredi d(eu)m dixissem et alia
fecisse q(uam) mandassem quod nec
ulli religiosi suis abbatibus
obedivit ut plures de quo nichil
ad agnovi nisi virtute nisi similiter
nisi boni quibus zelo et fidei
catholice nisi fidelitatem ipse siquidem
sine cura sua certe divinos p(ro)
fundatibus tenuit quibus legit
quis ut pater fecit pauperibus
manum ad pictatem porrexit ma=
gistrandos in suis operibus ut
ad gradum notabili tempore te=
nuit / potius malvit in medio ege
ut in aliorum doctrinis delectet
et p(ro)fectu / ipse licet in scriptis se p(ri)mus
multa scripsit multa vidit multa
docuit plures ex discipulis suis

p(ro)batos predicatores et doctores post
relinquit iste e(st) qui mox medicis
plura fecit aliis decem vel viginti
iste illuminavit patriam decoravit po=
pulum eandem iste bona habuit
exordia bona media et fine deo
p(ro)picio feliciter et ideo unicuique nostrum
dico p(ro)pter in p(er)sona sua modicum
plora sup mortuum nec cum mor=
tuus e(st) sed ab dormiens dimittit
dicit quem audivit impietate cre=
didit utique speravit que dixit
adhuc ut venerat p(ri)mus corp(or)e
sunt ipsum tamen modicum distincte
p(ro)p(ter) sunt involuto fecimus eum quia
i(n) scripturis legit q(uod) timenti deum bene
erit in extremis et ideo modicum
nos plorare si congrue sup ipso
p(ri)mo p(ro)pter quia deus recepit
in incorruptibilem eum in p(ro)x(im)o
recepiet quia deus copenetrum 2°
quia desiit magis scelo feliciter
est exceptus ubi non e(st) aliud nisi la=
ure et carmen de 3° quia p(ro) la=
bores diutinos requievit 4to quia
absterserit deus lacrimas ab oculis eius
vel absterget et iam nec erit luctus
neque dolor quia prima abierunt
5° quia raptus e(st) ne malicia m(u)taret
intellectum ipsius aut fictio
deciperet animam illius decepit quippe
quippe fascinatio nugacitatis obscurat malicia
dolus quia p(ro)tunc anglorum man=
ducavit et alios sanctos luctus e(st)
nunc quoniam suus solamen p(ro)ie
de tanto splendore qui nos sub=
traxit de tam nobili candelabro
quod in multis p(ro)fectu erit ut suus
lucem eius agnoscent p(ro)pter p(ro)p(ter) tr
lacrimas abstergamus q(uod) p(ro)mi(ssi)s ip(s)e
mortuum mundo p(ro)p(ter) aut cu(m) xpo vic=
turus fidelitas siquidem in suis operibus
arguit fidelitate que ad deum
quia si fuit fidelis temporibus p(ri)mum

q fuit servus fidelis ipse tamen est ille fi=
mus fidelis et prudens quem dominus
constituit super familiam suam ut
dedisset ei in tempore tritici mensuram et
quia inparamus fuit fidelis supra
multa est constitutus ubi leticie vel letic
ritu sperare si etiam quando aliquam pa=
rvam ipsum ad horam vel ad tempus
abscondendum dei faciem suspenderint
illa leticia quam oculus non vidit
nec auris audivit nec in cor hominis
ascendit Adiunxit perducit

inebriabis fideliter in via
tua et pes tuus non impinget

puer dominus catholicam qui
dilatavit corde vult in mandatis
dei ambulare de toto conatu vicia
subducere et virtutibus se munire
quo minus efficere potest si sibi gratiam
dei que virtutes infundit et indu=
stria propria que gratie cooperatur ex
libero arbitrio et necessitate coniungit
in virtute assistant nam quamvis
necessitate possit saepe virtus et sine gra=
tia et liberi arbitrii consensu immo
et quod quibusdam gratia virtutes in=
fundit sine medicina vel ullo labore
in dustrie propria sicut apostolis et aliis
quos in primitiva ecclesia legimus spiritu
sancto repletos quorum voluntates
ad virtutes et dona ac dimpsi spiritus sancti
carismatica docebat instruebat
et etiam roborabat ut in dustria
suam ad profectum virtutis et salutis
quaerent quamvis tamen tribus necessaria
est ante omnia gratia que liberum docet
arbitrium et liberi arbitrii consensus
ut tunc aut necessitate voluntaria aut
forsan necessitate coacta que de volente
facit volentem cum quadam et labore
per singulos vicijs virtutes dicitur in precia
est enim necessitas quedam voluntaria
cum se homo voto vel professione

ad obedientiam castitatem et paupertatem
ac similia astringit quas aliquid pati
vel agere quod libenter debent mandare
constringit ad illud quandam necessitate co=
guntur dum mavult quis pati vel
agere quam a suo proposito et voluntate
in superiorem translata resilire est et
alia coacta necessitas quando in brevi
homo aliquam tollerat ut est paupe=
tas sola vel infirmitas corporis
de sperans aut persecutio vel aliam vi=
lilitatem aut temptationes tandem
videns quasi temptationes et
inevitabiles incipit suam vo=
luntatem flectere et facere de necessitate
virtutem incipiensque tunc mereri
et sic illa necessitas cooperatur homini
ad magnum suum profectum virtutis ad
quas vix pervenisset aliter premi=
nere homo est quod de quibusdam dicitur
compelle intrare et similiter tamen
talia sunt iniquitas ad te nostras etiam
rebelles compelle voluntates quod
est facere de involuntariis voluntarias
ad ea que nobis noveris expedire
etiam propter et adipiscendum cum
te in prosperis nec superamur sicut
in prosperis scilicet in ple felices cognoscimus
et querunt nomine tuo
domine sic simul de volente do=
lens est filius sic latro pendens
in cruce necessitate mortis ipsum
cum venit salutis O felix necessitas
quam sequitur vera libertas apostoli
dei necessitas que malis non va=
lens cavere pene tristare facit
et ne pene malo cavere gra=
tissima stimulacio per quam recurrit
vicia et inserunt virtutes felix
peccatum per quod moriens peccatum cu=
tatum bona necessitudo que ad
peccatum non impellit sed liberat
peccato liberos erit quia sic necessita=
bitur nos cum dicit de necessitatibus

meis eripe me domine quia peccavi
domino michi quid simulasti me dominum michi est lex oris tui super milia
auri et argenti dum industria in
rebus consistit impedita ampliori-
tate in labore anxietas et imperse-
veranti diligentia perquiritur in
similitudine gratia eradicantur vicia et
seruntur virtutes / gratia non quosdam
sic prevenit ut aut multa facilitate
et suavitate bonum faciant et mala
declinent aut sic debilitatem corporis
attendit ut tamen magno labore
quamquam suscipienda propter quantitatis
duritia et aspera ac difficilia agen-
dum quosdam non ita sibi re-
linquit quemadmodum ut tamen quia
boni agere debeant admistra-
tione aliis indigent ut aliqui
et suspiriis ac virtutum exerciciis qui
quibusdam calcaribus et sti-
mulis vigeantur sicut talibus
propter torporem cordis gravior
difficultas separandi quam labor
actionis sustinendi et tamen huius
et si non sine dispendio fuerunt
vincendi per deum orant tamen
ut despiciat invidus ille perfectionis
incipiunt cum mea dispiciunt
iustificationes in omni tempore sunt
semper de bonitate bonum se de-
pingere et tepida non fuerunt
sed semper feliciter secundum laborem
quod autem istorum sit maior
vulgi ille novit qui spiritum est
ponderator deo laudes utrorumque
tamen temptationes et opera primi cum
maiori indigent cautela ne
seducantur per divine facultatis ac
quietis prodigalitatis effundi solet
quam que successu et cum diffi-
cultate acquiruntur / Secundi vero an-
gustia pressi si vincant sepe diffi-
cultate temptationum lassati a
solabore tanti de victoria desperant
quasi admirati in fine quibus
qui tendunt pervenire non possint
et obstaculo obviam devicimus et
studio pressimus quasi de deo dif-
fidentes quod velit eos intrare
promissionis terram est stabilem pressuris
introduci videlicet temptationes
et odia et demonibus non se-
culares et ludiora se gerunt quod
significabant filii israel qui tedio
laboris et timore difficultatis
de hostibus superandis devicti de-
traxerunt terre promissionis et propter
diffidentiam mortui sunt omnes
in deserto preter caleph et iosue a
quibus patet quod pauci ad promissionem per-
venerunt nam aut divicias et
habundancia gratiarum seducuntur aut
propter torporem et difficultate ac-
ceptorum desperatis retrocedunt multi
tamen incipiunt sed usque in fine
cum caleph et iosue non perseverant
ut terram promissionis scilicet statum
perfectionis attingant nunc / itaque
cum sit per gratiam dei est ad salutem
cuilibet creaturis virtutibus eminentior
optima ut ait apostolus non sumus
sufficientes cogitare aliquid ex
nobis tanquam ex nobis sed suffi-
ciencia nostra ex deo est et iterum ait sine
me nichil potestis facere et ideo
nemo de suis viribus presumat
nec aliqualiter sibi de sanctitate blan-
diatur nemo laudem quam ex
virtute vel sua appetat cum soli
deo laus et honor debeatur qui per
suam gratiam in nobis et per nos
virtutes auctor que sunt virtutum
operatur nullus poterit obicere divine
gratie que prestito est unum libero
arbitrio cooperante sunt cum multi
qui etiam in sepulti ad hostium

cordis non apperiunt velud illi qui
devincunt perfectis aut monitis et
aurem cordis accomodare non di-
gnantur aut infirmitatibus angustiis
et tribulacionibus et pressuris visitati
ad recognoscendum iniquitates suas
et reminiscendum iudicia dei districta
non mouentur Sunt eciam nonnulli
qui et si alie corporis vicia mite
percipiant quasi tamen avaricie supre(m)a
amplexibus indurantur Sic Judas
traditor non vitia studuit in studio
sapiencie dei nam quanto magis in-
ductus fuit sapiencie tanto magis
cecatus avaricia que vide(re) virtute
et iusticiam fidei non permittit in
tantum induratus obiurgavit quod dominum
virum et deum suum tradere morti
non expavit O detestanda iniquitas
avaricie que maior est malorum et
fomes in dolorum que in rebus corpori
et prorsus non mouetur omnium pilice
asperior omni fera hec est enim que
ferem contra ferem armat homines
crudeliores bestiis crudelibus facit
non parcit parentibus non amicis non
divitiis non notis hec sacra vendit
et emit homines despoliat furta co-
mittit calumpnias exquirit adulte-
rines excogitat dolos audit et frau-
des adinvenit provocat ut probam aliorum
coniugat turpe proprium fetorem pro-
cedere sapit si que diligit esse tur-
pissimum aut vilissimum sustinet ut
hec ipse aliquid lucretur hec festa
et sabbata violat diebus dominicis sta-
tim non ostendit aquam caveat aliorum sta-
bilo in quadriga ducit fornicari
in domibus suis sustinet turpitudinem
vendit vilissimis quibuslibet occupari
non veretur sufferet invectiones et vi-
tuperia mortis non curat pericula
falsum profert testimonium committit

facile periurio mutat rectum iudi-
cium in popularibus mala in nobi-
libus peiora in regibus et prelatis
pessima committit Insuper hec avaricia
tradit civitates et castra communita-
tes parat discordias destruit re-
gna et policias impugnat ecclesias
rapit decimas lucripendit medicos
infirmum corpus pretendit animam
ut acquirat pecuniam vel magis
fieret genealogiam suam et lucratur
nec est tam detestabile flagicium
quod avarus pecunie vel cupi-
dus non committeret si saltem se in
presencia impune posset committere Sunt
preterea nonnulli qui flagellis divine
clemencie admoniti sunt de-
teriores effecti et peccata multipli-
cant flagellis durior est effectus
Sic quidem ex nostratibus post
dirissima divine iusticie flagella
quo nunc temporibus per plurima est
flagellatum peiores sunt effecti
qui enim forsitan dubitant pro
principibus et hodie in ludos
per cetum prohibitos rapiunt aut
rapere satagunt aliena Qui
alias continentes vite fuerunt
nunc scorta amplexantur Qui
formidabant licencia indebite
necessitatibus compulsi ut licet
eis quidem operari nunc sine omni
licencia post posito timore dei
que volunt operantur Qui horre-
bant forsitan superbiam
dum illi vel saltim luxuriari au-
ditis predicacione forsitan tribulacionibus
non audebant nunc proditionem
facere vel fornicari non pavescunt
O filioli Ubi timor est dei ubi
reverencia ubi obediencia que
tenemur deo et ecclesie Quo abiit
memoria flagelli dei quam
parate ne unum enim ad
huc sit ad feriendum potencia

nolite queso imitari iudeos duros
qui pro cordis duriciam sunt abiecti
orent ut det vobis deus cor carneum
non lapideum quod ullatenus ad
aliquam inordinatam commocionem de-
linquat impius viam suam et vir
iniquus cogitaciones suas agite
penitenciam observate legem divinam
ad stupescite districtionem dei iusticia
melius est quippe vobis dum tempus
est impendendi querere veniam ne forte
tandem preoccupati die mortis
queratis spacium penitencie et invenire
non possitis contendite diligenter
quod dei superna visibiliter hominibus appa-
ruit ut peccantes veterem hominem
novum induant ut ubi corpus est
[illegible] dei sedens iudicabit respicient
ad quod nos perducat

Deum timete regem honorificate
prime petri 2o di [illegible]

Deum est summe bonum summe
diligibilem summam rem suam beatitu-
dine summam retribuendam deum vitam
eternam felicitatem vitam beatitudine
super excellentem super magnificam super
effluentem super indivisibilem super in-
comprehensibilem super inaccessibilem omni-
potentem super optimum diviciis et
thesauris super habundantem largissimum
ditissimum et omnibus pulcriorem
omnibus superna maiestate altitudine
magnificencia et gloria superiorem
universis nobiliorem et talem qui
abinicio simul utramque de nichilo
condidit creaturam angelicam et
humanam qui angelos et homines
sanctos in celis deitate sua pa-
scit reficit saciat et quietat semper
ipsi vivent numquam deficientes tam-
quam habebentes semper leta semper
clara semper iocunda tum visio de-
lectabilis aspectus desiderabilis
fruicio suavis [illegible] stant cen-
tenti et tam boni principis et

deum gratiam amittere et iram districti
sui iudicii incidere non formidant cum
nimirum cum sit mea plena ad re-
cuperandam ipsius gratiam ita assu-
mant eam relicto creatore suo et
amatore vero cor ad amandum
creaturas inordinato affectu inclinat
[illegible] dei ut utique non
suis regibus aut iudicibus sunt placi-
ta [illegible] adeo iussis ad vindictam
malorum laudem non bonorum debitam
obedienciam non impendunt dei cum sit
homines sunt rebelles et prelatorum
subiectus [illegible] deo reddere
regi sunt [illegible] quasi precellenti
prudenter intelligat et [illegible] deo
offendere tamquam adopcionis filii
timeant et regem honorent alio-
quin flagella divine iusticie et ri-
gorem [illegible] iudicii [illegible] compre-
sserint et quod si quis pulleret ad
[illegible] tam [illegible] legis [illegible] con-
gruencie districta dei iusticia ma-
leficia punita a timore dei [illegible]
vite spiritualis [illegible] et [illegible]
[illegible] et si quis prudenter [illegible]
unde [illegible] [illegible] rectorum
officia per que [illegible] [illegible]
malicia amore dei [illegible] quando
imperio non moleste feret illi se
esse subiectum [illegible] sepe
[illegible] divine maiestatis iudicium
[illegible] et deo timebit
damnacionis penam intollerabilem
incidere [illegible] delinquet [illegible]
piet [illegible] quod non erat dico ergo
quod si quis [illegible] adverterit tam [illegible]
legis [illegible] quod [illegible] districta
dei iusticia maleficia punita a
timore dei [illegible] vite spiritualis
[illegible] et [illegible] perfectum [illegible]
[illegible] potest omnis [illegible] iustus qui

si sic facta sunt in viridi in arido
quid fiet Si tam dure deus puni-
vit petrum pro minori peccato quod tamen
tamen ipsi credebant scripturam venia-
le nec ita dure puniendo Gen. iijo
quid fiet de illo qui mala malis
accumulat cum cordis ingratitudine
impenitencia omnipotentis emollit
nec tremendi iudicij concutit attendi
Si namque unico originali deus
non pepercit primo parenti Gen. iijo Si ipsum
in vindictam delevit Gen. vijo
quid fiet homini mundano et spur-
citijs diliciis pleno venia si tante
multitudini non pepercit nec pro et
homini singulari conspiciate eciam
quinque civitates que propter peccatum carnis
naturam sterili conflagracione de
consumpsit Gen. xix qualiter egip-
cios deum persequentes filios israel
ira indignacionis sue quasi sic
plumbo in aquis vehementibus sub-
mersit Exo xiiij et xv capitulis
conspiciate an non sit timendus deus
qui propter vitulum quem adoraverunt populus
occidit una die quasi xxiij
milia hominum Exodi xxxij circa finem
conspiciate illum blasphemum quem deus
extra castra misit duci et ab univer-
so populo lapidari Levitici xxiiij
qualiter de carnibus adhuc in ore
hominum existentibus percussit eos deus
plaga magna nimis Numeri xio
quod de sexcentis milibus qui nati
sunt nunc post nullus intravit
in terram promissionis preter caleph
et Josue sed omnes diversis calamitatibus
perierunt quod non timuerunt dominum nunc
videte modesto qualiter tribuli
morte occidit deus chore et com-
plices eius pro eo quod sibi placitos

officium iniqui usurpaverunt Numeri xvj
conspiciate adhuc an districta dei
iusticia maleficia non puniat pu-
niat et patet si dissimulare non
velis attende quomodo contra vite
spiritualis ordinem et perfeccionem exemplar
moysen famulum suum ad aquas con-
tradictionis hesitantem dure deus
punivit qui tamen usque tunc fideliter
et sanctissime gessit tam ad deum quam
ad populum sibi commissum Numeri xxo
quid ergo faciet eis qui infideliter
se gerunt ad deum et populum vel qui
deum non nisi simpliciter cogno-
scunt esse tribum Beniamin pro peccato
detestande luxurie in uxorem
levite commisse sexcentis hominibus
tum exceptis delevit Judicum xx
item heli sacerdote qui quamvis
erat in se bonus quia tamen filios
suos cum sciret eos male agere
non corripuit primo filiis orbavit
deinde ipsum punivit nam de sede
retrorsum fractis cervicibus expiravit
primo regum ijo et iiijo sed de sponsa
ca° licet heli propter elacionem david
lxxij milia hominum periit ij Regum
xxiiij et diversis plagis homines
propter prevaricaciones quas tamen tam
tempore legis quam gracie afflixit
quibus et cunctis et pluribus quam
districte tamen semper iuste vlci-
scitur peccata nolunt homines
unde ut medicina sua inducetis
[illegible] de clinet multo et faciet
domina inquirat parentem prosequar
cum sinat deo intimare et
nolet ei tu tremere apprehendat
deo tempus disciplinam possideat
sapienciam ne pereat de via iusta
venite itaque filii audite me
timorem domini docebo vos

cavete quod si angelis peccantibus non pepercit ii Pe. ii° cap. per [illegible] sig-menti non utique dei multum olim di-lectus populus cui tamen peccantes diversis flagellavit, inquid ipsum non dili-gentes sed cotidie magis ac magis iram dei per contra se provocantes non puniet utique. Cavete si graviter pu-nitus est servus ille qui talentum sibi traditum non multiplicavit sed ligatum in sudario integrum reportavit Mt. xxv. Quid fiet de illo qui ta-lentum sciencie sibi credite nedum non multiplicat verum eciam infra abscondit quia numquam vel raro doctus sit magister vel doctor ad docendum studiose os aperit licet quando ad sermones aspe-rire videtur eo quod non aperit ut instruat sed ut eniteat et quasi legens videatur. [illegible] inutili ut quid inebriaris tempus magna inde vis si signis significantibus aliquid per contra sola tamen parte inutilis significas quid tunc quae-cis spirituali non bono quam per mode-rando festinas quippe sicut legis vel disputas negligenter responsis magistralia eligis pue-rilia non dignatus vel mediocra ex-timare, pessima vel longa tempori non addis ad maxima virtutem ut excedas mensuras tuas existimans et ut nimis [illegible] li-mites priorum tuorum [illegible] de sepul-turis certificare. Sed illud clarum dixi nequius apte audiat apo-stolus cum loquitur sic animus quam lingua [illegible] in poeta [illegible] igitur [illegible] ut [illegible] valeat [illegible] perfectum et hec de primo. Dixi 2° quod si aliquis consideraret unde manant diversorum [illegible] que [illegible]

malorum malicia per manus dei vene-rit quidam imperium nec moleste ferret illi se esse subiectum nam cum contingit tales [illegible] et principes terrarum regnorum institui qui divina ordinacione et permissione aut ecclesiastica auctoritate aut patria aut legittima successione aut ipsi unanimi electione nullus tamen prelaturam aut principatum attingit canonice vel de facto placacionis officium nisi deo id providente vel sinente, ut est eciam prius c. adeo Ad Ro. xiii. Omnis autem a deo sunt ordinata sunt. Itaque qui potestati resistit dei ordinacioni resistit xi q. iii. Qui potestati. Et Johis xix. Vitam inquid non haberes in me potestatem nisi datum esset tibi desuper. Nec obstat illud Osee viii. Ipsi re-gnaverunt sed non ex me, principes extiterunt et non cognovi. Potestas enim principandi a deo est sed primitas regnandi [illegible] a se [illegible] vel abutentibus eo et sic non regnavit [illegible] nulli quia non cognoscit ab eo in illorum actus non approbat. Verum [illegible] permissione [illegible] vel [illegible] eligitur [illegible] princeps [illegible] et [illegible] ut [illegible] de [illegible], sic electus est Moyses, Aaron, David et nonnulli reges, sic in ecclesia primitiva per inspiracionem divinam elige-bantur sancti pontifices et prelati. Hoc non per conspiracionem, per colligacionem, per intrusionem, per collusionem, quod [illegible] sinente deo qui propter peccata populi facit regnare hypocritam principes et prelati ab hominibus in cathedris pestilencie collo-cantur. Ceterum non quod [illegible] a deo crea-ture ad gubernacionem populi non numquam aliquem deputantur, sic Moyses de-putavit Josue et dixit ei ut introduceret in terram promissionis populum

dei Regum xvi Et samuel unxit
dauid in regem significando quod di-
cimus isto xpi principatu et regimine
populi dei preest iusticia et utilitas com-
munis requirit licet tamen clericus et si non est
ita vera secundum formam sortis tamen est
vera nam pauit in muro militans
contra saphulam per lapidem indissolutum
et sapientem patria non vel legittima
successione immediate principes vel rectores
super populos statuuntur secundum salomon
qui adhuc viuente patre sedit super
thronum dauid patris sui in regno non
principatur cum deus dauid iuste gu-
bernanti populum suum ut filius suus post
eum regnaret dominium aut populorum
consensu vel maiores partes communiter rec-
tores eligunt sic olim imperato-
res et consules ut ait valerius
libro iiii capitulo iiii abaritis accipiebatur
ut consules sicut nunc quo si ad
electorum iure veteris auctoritatis oculos
conuertimus presumere possumus quod diuina
inspiratione et non dubitemus communia
que certa licet a deo auctore ac diui-
nium ac canonica clarum sit electum
in clericos quia deum timens quia
benignus mansuetus humilis et
modestus vita et conuersatione in-
pollutus parcus in loquendo nisi
aptet in tacendo secundum quod oportet
zelans que domini querens non que
sua sunt sed que ihesu xpi doctrina
fulcitus tenax memoria ratione
acutus ingenio subtilis etate et
plus grauitate morum maturus et
breuiter in uniuersa morum honestate
preclarus quem et si non nobilitat
in nenta nobilitas vera tamen
nobilitas ipsum insigniunt et regi-
mine rectorem simul alium uniuersitatis
efficit quamuis licet ab illo a quo omnis
potestas venit et omnis paternitas no-

minatur et ideo congruenter ut sa-
lutem michi videtur assumptus
est quod si quis retulerit adulti tem-
pore legis mosaice quamque
districta dei iusticia malefacta
fuisse punita timore dei corripi-
et vite spiritualis officium et patet
per se et si quis prudenter consideret
unde manauerunt diuersorum rectorum
officia per que retundit primorum
malicia timore dei reuellitur
humana nequitia ne moleste fere
illi se ee subiectum quale timor
dei nobis salubriter monitus et
rectorum officium non in multo co-
mendatur dum docere principis
apostolorum doctrina salutaris educatur
qui dicit deum timete regem hono-
rificate et ita erit inconcussa
utilis pro nobis proponitur timendi
modus in eo quod dicitur deum fidelem
time igitur deum et date claritatem
illi et adorate eum qui fecit ce-
lum et terram mare et fontes
aquarum apocalipsis xiiii quo in
primatur honoris impendendi
optimatibus docens quod addit regem
honorificate dissipat enim impi-
os rex sapiens prouerbiorum xx et
quoniam solus deus est qui sua potestate
corpus et animam mittit in iehennam
ignis ex comparationem magis etiam
quod temporalem sedem maiestatem
ex desiderio urgent ac sic deum
timete timenti enim deum bene
erit in extremis omnia non ad
hec rex vel rector eligitur ut misericordia
et veritas ipsum custodiant et robo-
retur clementia thronus eius
prouerbiorum xx regem honorifi-
cate aliorum statuere quod in religiosis
ungitur legimus prouerbiorum xix propter
stupendum ipsius dei altitu-
dinem et magnificentiam deum
timete propter pastoralem solicitudinem
et pastoralem ipsius rectoris
prudenciam regem honorificate

contraque timorem honori et honorem
timori surgentes. Deum timete regem
honorificate. // Dixi primo verbis
proponitur timendi veritas in eo quod di-
citur Deum timete. Initium quippe sapientie
timor domini, proverbiorum ix et eccli. i°. De
timore namque domini nascitur salutaris
compunctio, de compunctione cordis procedit
abrenunciatio et contemptus terrenorum
facultatum, de contemptu mundi humilitas
procreatur, de humilitate mortificatio vo-
luptatum gignitur, de voluptatum mor-
tificatione extirpantur atque mar-
cescunt vicia universa, de viciorum
expulsione virtutes germinant fruc-
tificant et succrescunt, de virtutum
pullulacione puritas cordis acquiritur,
per cordis puritatem apostolice caritatis per-
fectio possidetur. Tolle igitur de medio
ab homine et statim non nisi te-
nebre sunt super faciem abyssi. Hoc
est quod ait Bernardus super cantica
sermone xx: Deum timete et man-
data eius observa, hoc est omnis
homo. Si hoc est omnis homo, ab-
sque hoc nichil homo est. Et ideo non
sunt homines sed bestie non racio-
nales sed iumenta, que contempne-
runt misteria sua quam nephan-
dissima atque flagicia in conspectu
altissimi [illegible] perdit
gladius bis acutus committere
non verentur. Unde dicitur in persona
Jheronimi: nec deum timent nec
homines erubescunt. Hii sunt qui
ad physice studium vel artem libe-
ralium expediti amatoriis coti-
die intendunt Ovidio de
amore, iungitur revolvunt blan-
diciis et tactibus venenosis me-
tem leniunt, involvuntur in-
felices et miseri nec senciunt
mortui sunt et vivere se cre-
dunt. Qui sunt qui [illegible]

intuentur mulierum facies quam
solem. Tota die meretricibus colloqui
tempus deducunt confabulando. Brevis hora
mediteris: audire non sapientiam et veri-
tatem sermonibus in multis disciplinis
horarum brevissima est ipsis tormen-
tum. Hii sunt qui dici volunt vi-
ri valentes et potentes, cum tamen
sunt servi miserabiles mulierum.
Non est enim, ait Tulius in libro de
paradoxis, cui mulier imperat, cui prescribit
leges, imponit, iubet, vetat, ego
autem ipsum non solum servum sed nequis-
simum quidem servorum servum appellandum
puto, licet amplissima familia
natus sit. Vos autem fratres non sic, sed
fugite fornicationem et fugiet a vobis.
Semper ad opera sanctitatis ut dyabolus
vos inveniat occupatos. De con-
solatione dicitur v: nunquam volueritis re-
mitti per desidiam et ocium, ociositas
enim et voluptas sunt arma
hostis antiqui ad miseras animas
capiendas. De nunciari nisi [illegible]
per eum. Hinc ait poeta: querit Egi-
stus quare sit factus adulter; in promptu
causa: desidiosus erat. Itaque iudicium
dei revoluite et timentes filii ad
operandum. Deum timete ne forte que-
piam vobis inspirante adhuc
[illegible] tempestatis impleat et
ac quod absit in eternum inveniat
et [illegible] de primo. // Dixi 2° quod in verbis
premissis ponitur honoris impenden-
di oportunitas in eo quod additur regem
honorificate. Nam ubi honor in
regimine vel rectitudine non est, ibi non
dubitatur esse contemptus. Ubi non conte-
mptus, ibi iniuria. Ubi frequens
iniuria, ibi indignatio. Ubi indig-
natio, ibi quies nulla. Ubi non
quies, non est mens apposito semper
deditur. Ubi autem quies condicio.

anfert(ur) non angeri sed minui est
virtute ac sic si voltis angeri non mi-
nui regem a(d) utrumque honorifi-
cate dignus est cui honor quia ful-
get splendore preclarus moribus et
virtute magis ut ait augustinus v de ci(vitate) dei
gloriam et honorem non debet superni ulte-
rius ipsi virtutem ipsam quo honorificate
quem tenea(n)t honorificabitis
timueritis si eum deum timueritis si deum
rectoris parebitis et parendo preclaro
quem posuit deus super capita hominum
vestra testimonium ab illo a quo po-
testas datur desuper i(d est) in celis prout
individuo consilium habebitis fer(e)
quod obedietis isti [illegible] Qui non
credat 2o [illegible] i(n) [illegible] lxxxij

Ve potest magna tua in statu
operis artes Job patientissimus
expertus flagella testatur quod
vita hominis est militia super terram
sed quod nullus ducum militie dei
pertinet nullus etiam qualitercumque
fortis se de stabilitate sua assecuret nullus
de prelio eterno tempestatis nullus a bello
dei retrocedat expectat siquidem
retributor omnium laborum deus vero
militanti et vincenti et manna quod
absconditum hiis qui diligunt illum
Dicit quod in dextra consummat ut non
vinat quia iuxta vias suas
cum restat ire ad angustam portam
que ducit ad vitam que per magnum
tua in statu operis Et si quis dote-
tur militiam xpi ut dictum est daleam
apertam operari videte filii legis diligentiam
regi superno quam tenemus per comprobatam
militudinem satis tamen puto quam pri(us)
et misericors est deus vero si quis talem
diligentiam habuit in militia regis
eterni quantam habet nunc facit miles in

militia regis momentanea et ca-
duca ille quippe qui hic militat
homini iussis eius obtemperat sic
qui vult esse miles dei debet servare
eius precepta unde quod mitis ait
si quis diligit me sermonem meum
servabit et pater meus diliget eum
et ad eum veniemus et mansionem
apud eum faciemus O felix mi-
les cuius cordi deus per gratiam
illabitur cuius animam deus pater
possidet filius illuminat spiritus sanctus
ardore caritatis accendit videtis
ille miles intimo pectore superna
regis eterni delectatur nam ad
eum adiunctus anima exultat in
iubilo et rapta ipsius dulcedine
nescit aliud nisi deum ad im-
me ineffabiles quas anima gustat
per adventum glorie magni dei ibi-
que se ac sursum extergit ut
si fieri possit iam ad videndum
revelata facie illum quem per fidem
amat etiam nupto pectore
cupiat ibi sunt delicie paradisi
ibi super mirabilis nova letitia
sertum dative cum opifice suo
amplexus ibi perpetua plena
eructantia coste i(d est) illud ibi
amor castissimus ardor fervidus ibi
alternatus hominis in deo et quod
tunc efficitur homo totus divinus
et gratia dei illustratus ibi anima
a terrenis longe secreta deo soli
coniungitur et unus cum eo efficitur
ibi pax vera et delectatio plena
et quamvis corde vivat tunc
suspiria et oculi redundantia la-
crimis et quasi de distillant lacrime
est tamen signum mestitie sed magne
letitie qua repleta anima dulcedine
dei et superne vite corpus apparet
unum ipsius tamen anima dulcedine
aliquantulum propter ipse lacrimis

dulces effundere preterea miles terrenus
quantumque bellum mittitur in principio et
paratus ad sibi iussa complenda nec
se uxoris aut filiorum gratia decipere
audebit multo magis miles Christi
de parte impio sublato quibus in
pedimento sed sicut non ulli Christi
milites dici volunt quia veraciter
a Christo nuncupati qui tamen mi-
litare Christo allecti non sunt uxorum
quarum incitatione blandiciis illecti
carnalibus desideriis seducti affec-
tibus carnis et sanguinis pertransi-
vant [illegible] quando habere vo-
lunt durissimum tamen iugum quod
deberent fortissime deportare non
deponunt ignavi quia non est conventio
Christi ad carnem nec Christi ad Belial
et ideo si paratus est miles terrenus
omnia post ponere ut regi terreno
placeat si pacem volumus ut re-
lictis saltem affectu omnibus celesti
regi cui se debeant [illegible] ad famu-
landum assistat et ea que mandat
libere et cum amore implere sine
mora non dimittat terrenus mi-
les quociens bellum ingruit contra
hostem visibilem pugnaturum
armatum ingreditur Christi miles
non dicas diem sed nec ullam
quantulibet minimam horam vel
momentum [illegible] sed omni die
et hora et qualibet parte hore
singulorum certamine congreditur et ideo
in [illegible] est ut non sibi non
caro et sanguis sed potestates tene-
brarum bellum moveant quod non
aliud querit nisi ut perdat in-
ermis in campo certaminis appa-
reat tolle igitur arma tua pharetram
et arcum tolle cum
loricam hec est caritas quam
dudum et [illegible] cuius
caritas cum operit multitudinem peccatorum

de qua angelorum de doctrina [illegible] sit magis
sola caritas est que vincat omnia et
sine qua nichil valeant omnia
et subdit amare scientiam sed tamen preferre
caritatem scientia sola sit inflat quia
non caritas edificat scientiam non
mittit inflari debere et [illegible] super
[illegible] caritas est mors [illegible] utrius
pugnantis palma victorie [illegible]
dia [illegible] clarior quam
fides conspicit ad quam spes semper
tendit cum perfectum omnium bonorum se-
mit caritatem itaque salutis tolle
et scutum fidei quo possis omnia
tela nequissimi angeli elidere et
quibus videntur tibi non iniqua
quedam documenta fidei difficilia
lia ad credendum crede tamen quoniam
sunt necessaria ad salutem non cum pa-
tres credendo catholice decepti non
fidem hanc constat adeo veram
et certam habere [illegible] ricardus de
sancto victore sic inquit utrumque
attendebant iudei utrumque adducebant
pagani non quamlibet congrue fealiter
pertinet ad divinum iudicium potius
accedere nunc cum omni fiducia Deo
dicere potuimus domine si error est
a te decepti sumus nam ista tantis
signis et prodigiis confirmata sunt
et talibus que non nisi per te fieri
sunt et certe a summe sanctitatis viris
sunt nobis tradita cum summa et au-
tentica attestatione per beata tempora
approbante et firmiter confirmante se-
quentibus signis sed ille et ideo licet
eduxit sathanas sophismata quibus
mentitur te fallere ne metuas sicut
cum petit cedendo ne quia recte
credente perire sed est nimis quod ardet
in igne nec comburitur quod in tribus
pueris in ardenti clibano positis
evidenter monstratum est sed mergitur in
mari et aquis vehementibus nec

tamen subiugatur quod liquet in patre
clementi romano et aliis multis
quia mira facit sursum ut in modo
in Josue ad cuius fidem sol stetit
in medio celi Josue x et mira
deorsum in hominibus in montibus
in aere in aquis in omnibus elementis
hec in bellis triumphat unde armatus
fide machabeus dicebat non est
differencia in conspectu dei liberare in multis
et in paucis quia non in multitudine ex-
ercitus victoria belli sed de celo forti-
tudo est j machabeorum iii placuit ab-
raham placuit deo et reputatum est
ei ad iusticiam genesis xv placuit deo
adolescens vicit golyam gygantem
quantitate j regum xvii in quo datur
intelligi quod non est tam debilis
homo qui fide vera caritate tamen
sine gracia informata suffultus
non humanum gygantem sed spiritum an-
gelicum demonum multo repugnancie
multe viribus ac arte valeat supe-
rare cum et si non est nobis collucta-
cio adversus carnem et sanguinem sed
adversus principes tenebrarum harum
sapiencie dei que vincat sed tamen
maliciam magistro agitur ut
ab homine voluntarie multa consentire
vincatur angelus apostata et se-
vinctus quodammodo ab inferiori et sic
sursum vocatur deinde loricatus et scuto
munitus galeam super ponit capiti
sperando retribucionem eternam eterna
reflacionem excellentis eciam si celum
ruet aut omnis lingwe deficient sic
prophecie cessarent impossibile ipse
dimiserit ut deus qui fidelis ipse
nec est in eo iniquitas auctorem
se fecit propter eo dente ipse non
audiet aut sperantem relinquet quod
cum hoc fiet ex desperacione potencie quia

non posset tribulato succurrere sed quo-
niam sit omnipotens nomen illi non
procedit aut hoc fiet quia deus sit
magnus et altissimus nullius egens
creature non dignatur homines ad tribu-
latum et miserabilem statum respicere
sed ut hoc tollatur manum misericordie dei
sapiencia ut adesset tribulacione
miseris diligentibus tamen deum
in nostre [illegible] dignatus est de celo
nequaquam ad infima descendi-
sset et infima non sustinens
reputari a stultis quasi quidem
insipiencia voluisset et ideo
si non putat homo xpi miles
quod deus sit impotens ad sibi
tribulacionem subveniendum succur-
dit quod tam insciens est deus
quod non potest se continere quin se con-
vincat suis in lacrimis tribulatis
credit et sperat quod in flagellum
suum se tribulatus fuit solo re-
linquet hinc est quod ait christus
inquit sicut dei nonne duo
passeres asse veniunt et unus
ex illis non cadit super terram sine
patre vestro et quis pre illo in
quem cum suis ad eternitatem
perdurat si cum aves ymo
homines et peccatorum crimine non
oriuntur ac veniunt aut sub-
sistunt sine cognicione dei
aut putas quod sit aliquis homo
tam instabilis et potens de
spectu dei modo deus diligat
recte credit et sperat quod deus
ipsius nomen non habeat non
utique scriptum eum si iustus et sanctus
est scribitur in libro vite et sic
persevere iusticiam aut per desperacionem
eternam deus dicet forsan
tam demi sub [illegible] non est
deus est super omnia [illegible] in

intellectum nedum humanum sed etiam
angelorum et sic si humanam facultatem
excedit qualiter ergo in eo que magis
videmus vel scimus an sint sibi ac-
cepti vel apud eum despecti super-
fieri presummimus cum videas quod cum
homo sit adhuc sub ut dei ma-
gnitudinem cognoscat eo quod in co-
gnoscenda ea est vita eterna dei
ad eam percipiendam pervenire non
posset videtur in vanum constitutum
contra illud psalmi numquid vane con-
stituisti omnes filios hominum et cetera
utique de hominibus curam sit nec ob-
stat illud Job xxxvi ecce deus
magnus vincens scientiam nostram
cum cognitio divine magnitudinis
bonitatis et sapientie dei pervenire
non sit nisi per gratiam revelationis
divine unde Augustinus supponens
deum nequit nullus cognoscit si
non se in docet qui novit in do-
cuit se quippe deus aliqualiter
hominibus nam quando cognitione
ad cognoscendum per hoc quod hominibus
luminis rationis infudit insculptum
bonitatis et sapientie ipsius aliqua re-
lucent vestigia secundum illud quod
scribitur Ro. i° quod notum est
dei manifestum est illis .i. secundum
beatum Thomam intellectum depre-
cantem verba apostoli exponentem quod
cognoscibile est de deo per rationem
naturalem manifestum est gentilibus
hominibus deus enim illis revela-
vit per lumen rationis et per cre-
aturas quas condidit nam in-
visibilia ipsius ut ait ibidem apostolus
a creatura mundi per ea que facta
sunt conspiciuntur. Ista in cognitione
imperfecta est quia eo necessario
facturi ab homine per se conspici

sit non mirum quod homo deficit
aspectu dei cognoscere quia in eo eae
in infinito excedit effectum unde
Job xi° scribitur forsitan vestigia dei
comprehendes et omnipotentem usque
ad perfectum reperies. Homines autem co-
gnitionis imperfectionem consequens est
ut homines ab unitate discedentes
dissimiliter currunt circa dei cognitionem
secundum quod plus vel minus recedunt
vel proximant unde de quibus dicitur
ad Ro. i° evanuerunt in cogita-
tionibus suis et obscuratum est cor
insipiens eorum et mutaverunt gloriam
incorruptibilis dei in similitudinem
imaginis corruptibilis hominis volu-
crum quadrupedum et serpentium
et ergo quod non aliunde procedit quod cre-
aturam plus diligit creatorem aut
quod creature veneratur culturam nisi
ex perfecte cognitionis. Nos autem
quia nedum per creaturas deum co-
gnoscimus non solum in lege ve-
teri per figuras et scripta moralia
cognoscimus sed per filium suum manife-
stam quantum est nobis necessaria ad sa-
lutem notitiam de deo habemus et ideo
expedit ut sicut sumus superiores
gentilibus et iudeis in divinorum
cognitione sic simus spectabiles ne-
dum dampnis sed etiam operibus in co-
nversatione ut sic luceat lux
vestra coram hominibus omnibus et glo-
rificent patrem vestrum etiam accinge igitur
fili cum habeas arma operum vel
corporis cum militare te semper op-
tat unde cum contra dyabolum et an-
gelos eius sine armis spiritualibus
que sunt fides spes et caritas tibi
convenit dimicare veniam si perspicue
consulendus est ut bellum quos tibi
auferet quod a fide te avertat vel
in spe confundit cognoscere quod supra

gentiles et iudeis deus tibi p fide
in nstuit prende que et quanta
tibi si in fide et amore ipius spe-
rando retribuarum melis ppne-
rauus se dituep pmpst ff quad-
moti sapientis cesplud quodaque
pt manus tua opere quid iusi
opatus sius viciosus de facili eis
instaunt opare ame eius tempore
tibi in pensum repice qualit pt
pte expensum itaqz magna adhuc
que pt manum tua opet quid in
opatus sius viciosi de facili eis
orm cum e malt bamitatio et fo-
menta nugaz nomeria cum n-
tasio et pm seucam orm sine
litteris mors e et bini homis
sepultura crnae operis iusticiam
fuge iniquitate nesris cum tpus
quo ad iudicandum repiet quid
aute fili facies cu ad iudicad sur-
rexerit deus ut mte repiet q
quum operis s dissolucionis no
ntutes s dicia ms stuis fructinis
ad malle agendo vigiliis quid
facies tunc nichil boni ad cons-
pectum districti iudicis attuleris
ubi nedum iniquitates sed etiam
iusticie districti iudicabunt quid
facies qui de domo dei fecisti psti-
bulu de templo sco dei habitaclm
dyaboli de mebris xpi mebra me-
tricis quid facies totus pollutus
contaminatus totus sepulchre petre
plenus cum sperare potes q ad denuo
sis collegio sctoz quam ira agni
ad inferna reuelat tui demones
ut te perpetue damnationis
faciant calumptim assistant que
nescire captis exspectat quid facies
qui nec oculos leuare prumptis
ignominia et confusione nec quid
quam loqui p[er]t clamare ne quamquam

infuge primore sedentis in thro-
no valebis quid facies tunc
cum tua scientia te palam ac
cusabit peta tua testificabun-
tur te quid facies miss qui
deduxisti annos in iocunditate
et bibisti vinum lilaminio et
aspirasti stimue per amorem
mulieres surgant 12 die tue
et capitulent tibi in ueritate te
pregant ul saltim abiua iudices
absondant quid facies cum
merimsa i titulos cum vellum st-
ante tua s onus quenne tunt
te in bruam dilampnatoz quid
exspiret quid adhuc semel
loquar facies cu ad laudem
facie certo caus se sensteris
regiaudio aliquam go re-
pias ad districto supre dei
iudicium suadeo tibi quemque
pt manus tua iustiuit opare
nu cum opus nec ratio apud
inferos quo pperis aperire
itaqz studiose catholice et
deuote opare velud miles
bonus securus q si verus xpi
miles sis premium milicie ho-
nore quod e vita eterna pcepis
ad quam nos p[er]ducat h[omin]o lx xxx
ad laudem supre dei dsteptu mu-
isum reputani
meriare et gaudio dixi
quid frustra decipis
ere no Alia tamen inflatu
hic risum reputaui amenitati
et iocunditati dixi quid hic
facis In rebus temporalibus dilec-
tissimi et omnibus que sub sole
sunt est bonitas et afflictio
ut sapientissimus salomon atte-
statur et ideo sapiens oculi
tuerunt res ~~...~~ tadiuas
temporales nec aliud i eis

conspicit nisi vanitatem aut pe-
nalitatem vel defectum et propterea ait Ie-
ronimus reputavi merorem et gaudiis
dixi quid frustra deciperis. Cuius
enim magnum videatur gaudium la-
sciviis et gulosis occidere vitulos
iugulare arietes coquere carnes
bibere vinum libanum multiplicare
fercula permutare ut splendidiora
fiant ac talia inspicere mundi spec-
tacula exquirere preludia tractare
amatoria frequentare vel agere ve-
nerea, diligere corpora exquisite que
nis carnis oblectamenta sic tamen
letari censentur sicud stulciori
dum se salvant qui mox in eo
quo letabantur doloribus crucian-
tur et sic ipsis aves dolore
miscetur et extrema gaudii luctus
occupat prov. xiiij. Gaudent
quippe ad sonitum organi du-
cunt in bonis dies suos et
in puncto ad inferna descendunt.
Ubi opinantur illud momentane-
um esse et impia mixtum quod in
mundo delectat certum non quod
cruciat et non iam fuisse in
mundo nisi quam meren-
tur gaudium vere sed umbratile
et vanum quamvis eciam credatur
esse gaudium acquirendo avaris
et superbis agrum agro et domum
domui coniungere divicias augere
potentatum extendere aliis preesse
honoribus et excellencijs ceteris
ante ire. Constat tamen similare
gaudio puerorum papilionem
sequencium currunt siquidem pueri
et papilionem iam hic iam
illuc volitantem inspiciunt que-
runt ut capiant et in fine
quasi conclusum estimant quem
dum se comprehendisse putant
amittunt et evolare conspi-
ciunt qui tandem per labores

et corporis molestias plurimas et
si eundem comprehendunt comprehensum
tamen quasi cogitantes nichil se
magno labore cepisse proiciunt.
Sic avari cupidi et superbi querentes
divicias honores et excellencias
fugientes insequuntur et magnis
curis et corporis incommodis inten-
dunt ut ditiores et clariores
aliis videantur. Sed post fatigaciones
et si adepti sunt ad quod estuabat
in mente non nisi umbram se in-
venisse comperiant et frustra se tan-
ta velle ac multo dierum cursu certasse
et pro hijsdem ingemiscunt. Sic
quamvis ut ait sapiens prov. xv
gaudium sit stulto stulticiam facere
merere tamen erit pena pro stul-
ticia sufferre ut qui stultus est in
culpa sit sapiens in pena. Lon-
ge mali multum perquirunt divicias
et honores sic enim gaudium piscis cum
cibum in hamo credit sed mox amari-
catur cum aculeum ferri sentit. Sic
gaudent pueri qui equos quos ne-
sciunt regere ascendunt qui non
numquam precipitati colla frangunt.
Certe siquidem sapientissimus Sa-
lomone qui ut legitur in libro eccl.
dicebat quibus ita devorabit et de-
licijs affluet ut ego. Qui in omni
gloria sua non fuit ita opertus sicud
unus ex illis. Immo propterea quia gule
et voluptati vacavit adeo salutis
sue dementatus amisse carnali re-
fecit et gloriam suam fedis operibus
maculavit. Unde de ipso legitur
eccl. xlvij. Dedisti maculam in gloria
tua et quod gloria sua et cum libris
alijs potentes nisi sceleri et vinis
vel mecha xxiij hospicie [illegible] et eras
non invenietur quia quasi est infirmus
suam et cogitatio eius transiit.
Si ergo gloria malorum sit velud umbra

remanebit gaudium impiorum potentum
quod cito vertitur post delicias in tor-
mentum et luctum. Adverte igitur nunc
principes prelati et ecclesiastici et omnes
mundi potentes qui operamini iniquitatem
inutiliter dum dies est gaudium in
merorem ne forsitan participati
morte moriamini iusto dei iudicio in
eternum vertite risum in lacrimas et
super vestris sceleribus ululate ut deum
vobis propicium habeatis. Omnis enim sit
eum si quis vult et ignis sciat vobis
quod alios confudistis alias decepistis
aliorum bona attenuastis occupastis
aut distruxistis quod alias supplan-
tastis quod non nulla per fraudem alia
per rapinam alia per tyrannidem alia per
symoniam filiis ac nepotibus vestris
cumulastis. Flete non tam in mortuos
vestros sed vos metipsos et filios suc-
cessores viciorum et ymitatores pu-
tantes divinas quas repperistis divicias et
mala fide congestas pene absorptos
prosperitate quod vita vestra velut a texe-
nte aranee tela brevissime succiditur
quod hodie est flos et cecidit. Sic dives
tandem in divitiis et honoribus seculi
marcescit et quanto in mundo ma-
iori fungebatur gloria et leticia tanto
maiori in fine distringetur pena et
miseria. Quid vobis divitibus et po-
tentibus proderit castra erigere structuras
facere edificia construere ut ad honorem
ipsa quasi oculi contemplentur pauperes
vero fame et frigore morientes non
curare. Ad quid est utile quod nimia cu-
ratum facere de pauperibus non nichil
cogitare deliciis affluere et proprie carnis
corpus et animam perdere. Numquid putatis
deum posse illudere quem vere compa-
rando cognoscitis in eo quod iam lu-
xuriari iam ebriari iam mentiri
iam adulari persistitis in malo iam

pauperes devorare et opprimere novas
exactiones imponere de liberis illibe-
ros facere et dum medium quam
merces affligere sentiunt cetera et
rapinam committere fraude in here-
ditate simulacionem conquirere veritatem
impugnare iusticiam non facere et
forsitan prohibere de gemitu vidue
gaudere viduas timere ut tenent
et innumerabilia flagicia vel scelera
in conspectu suo committere non penitet
sed etiam deludetis vos metipsos per
seipsum est corporis illusiones quas hic
deludet cetera per gaudia etiam am-
plectimini moneo tamen per deum vos
accipietis lumbricum proprie obli-
viscimini dum cum et ob hoc
corpus simul et animam mittitis
ad iehennam. Gaudete igitur et iocun-
damini implete mensuras patrum
vestrorum utamini deliciis locamini
in altis sedibus fruamini aliisque
delectabilibus in hoc brevissimo
temporis spacio nam tempus ve-
nit ut assimilibus ipsi et gau-
diis paribus in eternum eo dignius
lugeatis epulemini et inebriamini
ut rixamini et speculum nunc au-
geatis non enim post mortem vo-
lare libere et in ebriari valebi-
tis sed cum divite qui cottidie
epulabatur splendide in tormentis
inexstinguibilibus guttam minimam
optabitis nec habere poteritis semi-
nate in corpore et de cor-
ruptione illa durissima summa
iustissimi iudicis colligatis
quod in virtute et magno dei
die iudicii reprobis dicetur Ite
maledicti in ignem eternum qui
paratus est dyabolo et angelis eius
utinam saperent et intelli-
gerent amici cupidi luxuriosi

et omnes repleti ac novissima providerent
ultimum districti diem ultimum rationis
mente jugiter revoluerint in qua
reddituri sunt rationem de luxuriis
vestibus de ornamentis de fedis
aliis tactibus et operibus et malis
et fraudulentis consiliis de vene
reis appetitibus de tradimentis de
usuris et calumpniis de aliis
actibus de rapinis et oppressionibus
de pompa et commessationibus de gu-
la et ebrietatibus de omni malo et
de peccato cum ubi omnis magis-
tratus equabitur et nemo nisi
in iusticia dampnabitur sed
etiam iusticia iudicabitur in se
vera vel ficta / O tu dives et
cupide cur gula ad deum procrastinat
cur de die in diem
converti dissimulat ecce mors
in foribus presto ad tollendum
animam dyabolus ad recipiendum
paratus infernus iam sepulcrum adaptatur
punitur iam de eterna dampnatione
pene iam vermes vorabunt car-
nis materiam et ignis eterne
incredibili pena afficiet animam
et idem accumulacione districti
iudicii semotis procrastinacionibus
et quibuslibet occupacionibus in
peccatis admonemus infinita sempi-
ternitas dum tempus est in presenti
appellate relinquite iniquitates
et ambulate de certo pluribus
providencie ponite vestem bonorum
et nolite in divitiis nolite spe-
rare amplius iniquitate di-
vitie si affluant nolite cor
apponere aurum enim et argentum
nec bonos nec malos faciunt
sed usus eorum bonus abusio mala
sollicitudo peior questus turpior

sicut apostolus ad vos ipse dicebat divi-
tibus huius seculi precipe non sublime
sapere non sperare in incerto divitiarum
sed in deo et multi qui sicut pau-
pertas nutrit humilitatem ita divitie
superbiam et per divites et pote-
ntes incrassati recalcitrant et in
pinguati dilatati derelinquunt deum
factorem suum / Quia sunt cum laqueus
dyaboli divitie paucos enim invenimus
qui velint absque laqueo liberari
sed magis convertiri non attendentes
quod divitie promittunt sufficienciam re-
linquunt deficienciam et vanitatem
contra illud apocalipsis iii dicis quia
dives sum et nullius indigeo et
nescis quia tu es miser et miserabilis
pauper cecus et nudus miser est ipse
miserabilis proximo pauper qui
nichil habet nam habet habes divi-
tias sed habentes ab illis non est
possessor nummi sed in nummis possi-
detur cum avari cecus quia di-
vitie intellectum obnubilat in-
terius et divicias non designat
esse est quod si domum cum clauditur
dicit satis nec consequitur nudus
cum suspiciendo tanto magis appetit
quanto magis appetitus divitiarum
intendit audisti inquid seneca
tamquam aqua ore estatem sitis
et item ad speciem sicut in spiritu
et venerabilis boecius in libro con-
solacionis nil sunt parva videntur
si questus rapacitas alios pandit
hiatus ex quo patet quod divitie temporales
sicut male acquiruntur afferunt mi-
seriam ad dicitur paupertate ingerunt
caritate et relinquunt mendicitatem
divites compunctes cum mundi
gloriam et gaudium mentis repu-
tantes si temporalia affluxerint

s potestatis ut plus credit s fortuna
semper dubie accipit Si semper tuala
mea plena sunt crudelitas posse in
illud s per orbem tota fama mea ma-
gnificencie velud olim alexandri
macedo vel augusti volavit aut sapia
mea velut salomonis predicata Si
nos sic non intheauros petimus
nec in quantitate auri vel argenti con-
fidamus sicut cum infidelibus et hijs consi-
milibus aut in nomine dum non magni-
ficabimur immitemur sanctum iob qui
dicebat Si letatus sum super divi-
cijs meis multis et quam plurima re-
pit manus mea orate in tribulis
et presses spina iob xxxj° ut non
in multitu diviciarum gloriemur qui
cum gloria in domo gloriose et
abraham de quo gen xiij° erat
abraham dives valde in possessio-
ne auri et argenti qui et ceteri
patriarche reges sancti et principes sec
mundo et gloriam cum utebantur ut
non quasi utentes preterit enim figura
mundi // Contendamus ergo summopere di-
vicias spirituales magis celestes et
multo amplius super celestes et que
sunt spirituales divicie audiet his ipse
divicie salutis sapientia et sciencia et timor
domini ipse est thesaurus eius sapiens
go que sunt sensu passionum sciamus
intrinsecus et in mistico bono et malo
distinguere pro intellectum cavemus ab
omni malo et operemur eius in nobis
virtutis perfectionem et sic habebimus
thesaurum dei in nobis divicias
plenas de quo in psalmo dicitur gloria
et divicie in domo eius hec est illa
que est domus divina ubi enim est
pura et serena conscientia ibi requiescit
divina ubi non deus ibi gloria et
divicie et quis enumerare potest

gaudium quod capit anima ad adventum
tum dei sui cum nullum sit gaudium
super cordis oblatacione conscientie divicie
portant secum bonam vitam
et etiam bonam famam ut ex ha-
bundancia cordis et is qui eas compa-
paravit interius et proximus re-
ficiatur potius ut sit certum
certum est et qui audit di-
cat deum celestes non divicie
competunt nisi hijs qui plene
cognoscunt sinceriter diligunt
deum proximos fraterne et iugiter lau-
dant nec cessant super cele-
stes concupiscunt in magnifi-
cenciam potencie et pulchritudinis
sapientie in affluenciam vite ad
has itaque suspirans continue an-
helemus sine intermissione que-
ramus eas sine fictione si enim
videntur quesierimus dicebit nos
dei sapientia contemplacione vera et
querere celestia ad quam nos
vi confidit
in diviciis carnet periculum
xj° Si quis habet substanciam
huius mundi et viderit fratrem suum
necessitatem habentem et clauserit
viscera sua ab eo non est cari-
tas dei in illo primo iohannis iij et ideo
sic dives habeat dives divi-
tias ut non habeatur ab illis et
sepeliatur cum ipsis in eis
sic utatur diviciis ut non cum
illis utatur preterit enim figura
huius mundi sic fuerit et acquirit
ut tamquam fidelis servus dispense-
set quatenus de ipso dicere dei
possit illud psalmiste dispersit
dedit pauperibus iusticia eius
manet in seculum seculi alioquin
fratrum erit super camelo
per foramen acus quam divitem
intrare in regnum celorum

paupertas inquit / nec mirum nam
qui volunt divites fieri incidunt
in varias temptationes i. ad thimotheum
vi° et qui amat divitias fructum
non capiet ex eis ecclesiastes v omnis qui
gloriatur in divitiis glorie et qui
confidit in divitiis confidat et secundum
monachos sicut vix non ammonebi-
tur apostolus i. ad thimotheum vi° divitibus
huius seculi precipe non sublime sapere
neque sperare in incerto divitiarum et
cur nisi ut animum suum ex pa-
nescant quia qui confidit in divitiis
corruet / cum igitur divites ap-
capias mortis esse timeant
et quales ditati sunt considerant
quia si per rapinas per usuras si
per dolosas mercaturas si per ypocri-
ses aut alias modos iniustos
congregaverunt fit ipso decimo di-
tati sunt sub pena dampnationis restituant
vel saltem vere et sine ficcione
dubitant si facultate restituendi
non habent cum intencione tamen vera
plene restituendi cum facultas
affuerit nisi admonissem quadra-
tem faciant deo tempore et missas
xpi pauperes de mammona iniquitatis
de suis videlicet divitiis iuste in
acquisitis ut cum defecerint reci-
piant eos in eterna tabernacula
Sunt preterea ut magnas accipiunt
dispensant temporalia ut accipiant
eterna si mendicis habundant
tribuunt et magis habundabunt
mensuram enim bonam et coagu-
latam dabit deus in sinum
eorum certum quod eis dum tene-
re sunt et ideo in tempore the-
zauros in celo colligunt ubi
nec erugo nec tinea demolitur

et ubi fures non effodiunt nec furantur
/ cum enim homo dormierit non sumat
divicias secum neque descendit cum eo
gloria domus eius unde iob xxvii
dives cum dormierit nichil secum
affert quod tractans beatus gregorius xviii
moralium sic ait dum cum rebus mori
divicie non possumus quia illas vel
moriendo deserimus aut ille nos
viventes quasi deserunt pereundo hec
ille et ideo quaerere terrenas posse-
sibus divitias prohibemur quia terrena
servando amittimus largiendo servamus
patrimonium quippe nostrum retentum
deperit manet erogatum propter quod per se
insipe agendum nobis est ut res ab-
solute preciosas in non perennes erga-
nimus tempore inaccedium pervenerit divi-
tes qui sunt ditati propter pauperes non
deus voluit quod aliquos esse pau-
peres et aliquos divites ut illi ele-
mosinas reciperent et isti prestare discerent
ut sic utrique proficiunt illi orando
isti dando / absurdo ergo est dives sine
elemosina qui superflua sua egentibus
non tribuit nec thezaurizat in celo
sed in terra ubi erugo et tinea de-
molitur propterea futuras miserias
que amatoribus divitiarum iuste
infligentur quas considerans iacobus
apostolus dicebat agite nunc divites
plorate ululantes in miseriis vestris
inquid enim dives caret miseria quem
continue stimulat timor continuus ve-
xat cogitatio angustia velud spina
molestat dum si non auget divi-
tias contristatur si minuit lamentatur
nichil videt nichil audit nichil co-
gitat nisi aurum vel argentum cotti-
die fures cottidie latrones cottidie in-
sidias suspicatur abi inimicis dolos

alterius timet insidias a domesti-
cis pauet tradiciones Jam hijs iam
alijs suspiciosum signis perambulis
terret quod claudit minime clausi-
sse se credit / it et credit ut uideat
an clauserit si pege perfecerit de
hora tam in illa quod in domo eius
fures aut ignem aut aliam pernicie
meditatur quid plura / eue quod
amplius diuiciarum concluserit inter-
ium hec diuet uidetur uel palpetur
et ideo hec supplicium diuites habent
mortem quod elemosinam faciendo depo
suerunt male / omnia cum alia que
sunt relicta uelud fumus tuperunt
et velud pauperis euanescunt diues
itaque in diuicijs non confidat ne
euniat scilicet cum de diuitibus scilicet
scriptum v quo dictum sunt quid
nobis profuit superbia quid diuiciarum
Jactancia tuperunt omnia tamquam
umbra hec abacuc ij° scilicet ve
ei qui multiplicat non sua usque
aggrauat contra se densum lutum
qualis est qui per simoniam aut usuram
talia per modum tyrannidem furto uel rapina
suam augmentat secundum pauper non
pro quod non hec mundi diuicias ne
diffidat nam secundum augustinum dicens
tu ille sub audi diues hec aurum
in archa iste deum in consciencia / quia
utrumque ille hec quod perire potest et
ibi hec unde perit iste deum hec quod
non perire potest et ibi hec unde auffer-
ri non potest hec ille est plenus ergo quod
talis est opulentior et sua opule-
cia dicitur / deus cum est optima
opulencia metuo habemus diues
et diues sum omnibus habeas ha-
bendo et nullus indigeo et nescit
quod ut apparet in° scilicet est miser

et miserabilis pauper cecus et nudus
iste non dicit potest non habeo terram
scilicet hec ut plurimo habeo dum
diuinam prudenciam nec querit ad
nisi diuina essencia salute se-
piam et scilicet nam diuicie sa-
lutis sapiencia et scilicet et timor domini
ipse thezaurus eius ysa xxxiij
et sic pauper hec in mundo si deum
hec per graciam presentem ubi diues
censetur at contra diues scilicet uere
pauper est quia per hec fames et al-
terius uero diuicijs sunt datur ex
diues scilicet pauper uissimus ut pos-
sit dicam uerus diuicijs et pa-
uper in scilicet ac querit celestes
diuicias ut domino sui cordis
thezauros super aurum et topasium
preciosos imple possit ab ipso dominus
est cum de paupertate christus unusque
honesta ergo res est leta pauper-
tas allouiata hec ipsa ambulans
periculis diues quippe et si me-
dica hec ipsius diuicijs delec-
tamenta multo plura tamen hec tor-
menta aquibus liber est pauper
et in minimis etiam eius cum necessitat
quod ubi multe sunt opes ibi multi
qui comedunt eis et quod non
alii ceteris v pro est possessori
quod cernit diuicias oculis suis
pro multis in quid licet liber
consolacionis indigent qui per
multa possident tolle si quod
diuitem nescio timet habeam
est umbram dum poeta / dicitur si
portes argenti vascula pauca
nox iter aggressus tecum
gladium timebis / et motu ad
lunam trepidabis arundinis um-
bram cantabit vacuus coram
latrone uiator Et boetius li°
de consolacione philosophie consolatus / tu q

nunc contum gladiorum pertimescis si
vite huius callem vacuus viator in-
trasses coram latrone securus can-
tares et subdit O preclara opum
mortalium beatitudo quam cum ad-
eptus fueris securus esse desistis. Hinc
Augustinus VI° confessionum recitat quod transiens
per vicum vidit pauperem mendicum
iocantem atque letantem et inge-
muit loquens ad socios, cum hiis
curationibus quibus laboramus nichil
vellemus nisi ad securam leticiam
pervenire quo nos iste mendicus
precessit et subdit ille letabatur
ego anxius eram securus ille
ego trepidus. Hinc Seneca philosophus di-
cebat paupertas est odibile bonum
sanitatis mater curarum remocio
absque sollicitudine semita sapiencie
negocium sine dampno
intractabilis substancie possessio sine
calumpnia incerta fortuna sine
sollicitudine felicitas. Sed ille bo-
nus [illegible] est de paupere licet odi-
bile bile quod sapiens prius
cristus concedit cum ubi ait beati
pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum
celorum hanc dilexit et propter nos
cum esset dives ipsam assu-
mpsit et effundendo sanguinem
proprium in ara crucis eam con-
secravit per hanc celum [illegible]
pati usque ad mortem et paciendo
regnum celorum pauperibus comparat
et venale facit. Et si forsitan
bonum est licet odibile multorum
paupertas quis invideat audiat
Bernardum in quodam sermone de
natali domini sic dicentem nasci-
turus inquit filius dei eligit
quod fuit melius [illegible] quia
nullum in paupere domus et sic
de aliis sed nunc tale iudicium
mundi dicit ergo iste fallit

aut mundus sed divinum in potestate
falli sapiencium melius quo utilius
et preciosius quod ipse egit ita ut
si quis aliud dicat vel suadeat
alieno tamquam a seductore caveatur.
Item idem in alio sermone quoniam
cum bonorum affluencia sed paupertas
non inveniebatur in celo multa habundanter
et super habundavit et nesciebatur spe-
cies eius hanc ergo filius dei con-
cupiscens descendit ut eam eli-
geret sibi et nobis sua estimacione
faceret preciosam. Quamvis ergo fue-
rint qui voluntarie paupertati propter
christum assumpte detrahunt eo quod
relinquere propter deum sit melius quam
construere monasteria et pauperes
sustentare. Unde beatus Ieronimus epistola C
xxvi loquens ad nepocianum ait
construe monasteria multos alere per
insulas dalmacie unius pauperem
sustentare sed melius facies si et
ipse sis inter sanctos vivens. Et
subdit apostoli gloriantur quod nichil di-
miserunt inperiti piscatorem et
cetera per recia et navem nichil re-
gnum celorum dimisisse et sub testimonio
summi iudicis coronantur quia se offe-
rentes se totos dimiserunt quod
habebant sed ille nunc igitur erudi-
mini divites ut dictum spiritualiter
[illegible] ulteriorem [illegible] vos
considerantes quam qui confidit in diviciis
corruet. Intelligite pauperes ut vos
divicias acquiratis. Valens enim fuit
emptorius si pauperes fueritis sed re-
gnum celorum debetur testimonio
veritatis. Ad quod nos perducat qui
manens semper dives nostri assumpsit
paupertatem et miseriam et dignatus dei
filius per secula benedictus. Amen.
Sermo lxxxiiii de sapiencia adulterum

nerum habe de bono nomine
cura xlj° Si clericus curam habes
de libro / Si scolaris de bono
magistro Si agricola de agro et de se-
mine bono / Si miles de armatu vestro
in loco [illegible] qualiter placeat vo-
bis Si mercator qualiter addiciat aliquid
thezauro tu magis curare habe de
bono nomine bono aut nomine
cum effectu nullus habet nisi is qui habet
fidem firmam et rectam et constantem
inconvulsibilem et timidatam doctrina
vel scientiam si stabit tenere doctorum fal-
sitati impermixtam [illegible] exem-
plarem et sanam fides quippe requi-
ritur quia ubi fundamentum non est
superedificari non potest et sine fide
impossibile est deo placere ut ait apostolus
constans enim cognitio requiritur ne
trepidet timore ubi timor non est
et timidata ne forsan [illegible]
et vitam ubi mors est ante perdet
doctrina non requiritur quia sicut [illegible]
doctrina dabit gratiam proximo
ita [illegible] ministrabit [illegible]
[illegible] requiritur quia [illegible]
sunt verba si non suffragentur illis
opera et ideo dicit [illegible] et [illegible] di-
xit sic luceat lux vestra coram
hominibus ut videant opera vestra
bona et glorificent patrem qui in celis
est [illegible] tamen ista [illegible]
diximus ad habendum nomen bonum
quod est melius quam unguenta preciosa
quando [illegible] [illegible]
[illegible] nomen bonum debet
habere fidem rectam [illegible] de fide
adepta [illegible] apostolus dicit
[illegible] quod sine fide impossibile est
placere deo fides namque est [illegible]
[illegible] fundamentum fidei est [illegible]
salutis in [illegible] [illegible] nullus
potest ad filiorum dei numerum pervenire quia

sine ipsa nec in hoc seculo [illegible]
iustificationis gratiam consequitur
nec in futuro possidebit vitam
eternam et si quis hic non am-
bulaverit per fidem non perveniet ad
speciem et subdit sine fide omnis
labor hominis est [illegible] augustinus
libro [illegible] de trinitate fides catho-
lica peccatores homines salvat / cecos
illuminat infirmos curat / cathe-
cuminos baptizat / fideles iustificat
penitentes reparat iustos augmen-
tat / martires coronat virgines et
viduas et coniugales casto pudore
confirmat / clericos ordinat / sacerdotes
consecrat [illegible] hereditate cum sanctis
angelis collocat [illegible] fides
nempe illa de qua [illegible]
augustinus sermone [illegible] [illegible]
te nunc credis dicis credo fac
quod dicis et fides est quam
dicit si recte non agis non
credis [illegible] fidem
sicut [illegible] qui quod [illegible]
[illegible] et filii dei
recte [illegible] nam ut ait iohannes
aquila [illegible] dedit potestatem [illegible]
filios dei fieri qui credunt in
nomine eius non autem illis qui
credendo demones [illegible]
nam et illi credunt et contremiscunt
interrogat igitur [illegible] an credat
in deum si dicit credo dicas [illegible]
[illegible] nam qualiter deum colis
qui [illegible] cum deo [illegible]
[illegible] cum [illegible] non con-
cordant quippe [illegible] et
[illegible] non est [illegible] christo
ad [illegible] nec [illegible] ad [illegible]
de obligatione [illegible] et [illegible] christo
reddere [illegible] fraudasti / reddere quod
per usuras extorsisti / reddere [illegible]
ad quadruplum aliorum quod [illegible]

deum, scito non valens quandiumet
ymo nec minimo nec perseveris
consuetudine mala nam tanto
graviora sunt peccata quanto diucius
infelicem animam detinent contra-
deus(?) consuetudine eo tanto nec fa-
cilius facienda conversaciones in
peccatis multitudine laborantes hec
vicia qui etiam sibi mundo re-
putantur magni quia non minus
ardebunt qui eo multis ardebunt
quicunque fornicatores scortator
vel adulterus cum credat in deum
dicit sine dubio quasi sit catho-
licus verus quia baptisatus credo
sed vere si credit in deo ut
asserit, cur membra christi facit mem-
bra meretricis, cur de templo dei
facit latronum speluncam si credit
in deo cur tamquam bestia corpus
querit commictere, nunquid cum est
illud credere in deo diaboli volun-
tatem facere et se quasi absque fine
insaciabili mancipare cum tamen
e deo debebunt aut punientur peccatum
quo dehonorare qui solus beatum
sit cui subicit subiecit sub pe-
dibus oves et boves et universa
pecora volucres celi et pisces
maris qui perambulant semitas
maris et quis commictere dicitur
quasi qui delinquit amatoriis quam
bos ducitur ad victimam et nesciat
miser quod de periculo sue agitur
quod quasi punire quasi quod videtur
et heremites viue viventes peccant
misterium suo quorum tollerabilior
fuisset pena si non agnovisset
quod vult utique fides catholica
quicunque potentes tyrannos et
heremites oppressores pauperum regna
gentes cum credant in deum
nempe supicior nec michi di-
cant quicunque corpus nabeo

Pote-
tes

sciunt quia filii pauperum et maxime
potentum sunt dicere non quis erigna-
vimus peccatum ergo replicavit ut
eis videnti esse regnum sapientia dei
et mortalis christus medius dei gratie
sua glorificabatur dicebat si filii
abrahe estis opera abrahe facite
et iterum vos ex patre diabolo estis sic
dicere possum si estis filii pauperum
audite opera patris vestri in quod eum
arguit sanctitatem et fidem pauperum
viduas opprimere pupillos calump-
niari sanctorum locum polluere beatam
clericorum despicere et pius viris ad
aptare, quia eciam violare deum
non timere hominem non vereri insuper
opprimere vicissim suppliantur vero
sumere sui sapientiam calorem iusticiam
a vendere aut non facere a non
curare et quasi si ille opponere nunquam
vel verbo vero dicere a fidem tenere
quando cum simulatione agere
in consiliis non que placent deo
sed hominum preferre nolle de malo
argui, bonos non curare malos
amare adulatores verbis preferre
confessores suspicionis super nolle
absolvere eis destructum ad ecclesiam vel
alias spectantibus teras et fun-
dos ydyotas pusillanimes qui
quasi arundo fragile vento agi-
tantur a adulatores et mulieres
et molliter remordentes vicia
eligere, episcopos decanos plebanos
et alios prelatos curatos ignaros
bibulos lusores mendaces vanos
et simul prodigos et luxurie de-
ditos ad sedes promovere et nigros
albos facere qui non sunt digni ut
ceteri magis punientur presbiteros quosque
nolunt nisi vides industriosus
constitui nigros pastorem suorum
quod non constituunt pueris effeminatis

formicator
Stortator

presbiteri

gc X

nigros animarum. O sapientia dei quam
graviter tibi illuditur quia preteritur
ad tuam eciam vel officium malus
pro bono impius pro iusto ydiota pro lege
perito fatuus pro sapiente nam si ullus
potentum velit stramina vel stipu-
las in muro castri sui ponere quomodo
sapientia dei sine magno et gravi
iudicio stramina et stipulas homines
scilicet inutiles viciosos et vanos in
muro militantis ecclesie sustinebit
procul dubio igitur durissimum fiet
iudicium hiis qui presunt exiguo
enim conceditur misericordia sed potentes
potenter tormenta pacientur. Numquid
amatores et amatrices seculi
an credant in deum. Si dicant credimus
cur ab sermo dyaboli mancipantur
Si deus deus est ypocras cur scienciam
non colligunt sed dispergunt cur
quas ad dampnacionem eternam crudeliter
precipitant, cur ab veneracione animarum
non abstinent, cur non reiciunt ydo-
la et deos alienos de capite de aure
de digitis de manibus et pedibus, cur
libenciusque intuentur faciem vultus scor-
torum quam corpus Christi in elevacione
sacerdotis. Si sacramentum est ut ipso
sacrificio quo deus placatur concupi-
scere prohibita tangere vetita contractare
in munda amplexari scortum hoc
item plusquam deum diligere, dum non
timent homines non erubescunt ad
concupiscendum se ornare aliis et dul-
cibus affatibus seducere muneribus
corrumpere dolo aut fraude castitatem
subruere, cum plenum spurciciis
dyaboli cottidie gerere spectaculum in-
tuentibus omnibus prebentem se facere
cum incipientes ad sui concupiscentiam
pictum ornatibus facierum verbis
et signis amatoriis in vitule
quasi prostibulis urbis venalem

se facere et ut cum ira depulerint
sive per modibus aut faccia vel
fortitudine aut amicitate loquuntur
querere suppliciam manifeste gerere
luxuriam mutare nempe nullus
dubitat quod eo quod sunt opera dyaboli
quod sunt homines de familia dyaboli
Numquid falsos iudices advocatos Iudices
procuratores et testes an credant
in deum si credunt quomodo contra
deum qui est veritas falsitatem
auctoritatem sunt allegant confirmant
et quasi sit veritas due in iudicio
assenciunt innocentes opprimunt
et nocentes sine pena dimittunt
viduas et orphanos a rebus suis
attenuant et emungunt vis pa-
uperi causa proprio iusticiam faciunt
vultu potentum honorant alter in
eisdem causis iudicant magnum
et alter parvum alter sicut alter pro Aliter
tenuendo pro se et amicis ab ab-
solucione et protracione dampna-
cionem in illo ca sentenciam ferunt
pauperes viduas orphanos et
oppressos iusticiam ab eis requi-
rentes exasperant nec pacient-
cius silentium ad modicum ponere
tenentem se dignantur prece vel pre-
mio aut auro iudicium per-
vertunt et quasi per metum potencie
consensi dilaciones concedunt et
facere iusticiam non presumunt et
cum falsitate pravitate amplec-
tuntur et plus eos vim vel iusto
arbitrantur congruit ut incidentes
in illud maledictum de qui dicit vrae v
bonum malum et filios spiritibus
honorant in baratro peracione. Nun-
quid fures sacrilegos calump- Fures
niatores et raptores an credant
in deum Si credere se dicunt

quo contra legem dei aliena ra-
piunt aut de male quesitis viuunt
septimum est enim in lege diliges proxi-
mum sicut teipsum non furaberis
non rapies non decipies quia illius sunt
quod tibi vis fieri fac quod non
tibi vis noli dic potes inter viue-
re pati et ideo cum fures la-
trones et similes proximum suum le-
dunt deum et proximum suum offendunt
eo quod ut ait beatus iacobus in canoni-
ca offendens in uno factus est
omnium reus et ab hoc multis furibus
et latronibus infernalibus deputa-
tur. Audite igitur fures rapto-
res calumpniatores et male quesita
tenentes quod non estis dei sed
antichristi nam christum in membris
suis persequimini et leuiter nisi re-
stitueritis nisi ad minimum ali-
cui pietatis non dimittetur
peccatum nisi restituatur ablatum alio-
quin nempe alios suspendendo alios
flamma ignis alios gladius per
medium scindens amaret ut
alicui restituant mors nimia
certe minatur iudex districtus
ad stricto suo scelus iudicum in-
pellit ubi iuste iudicabunt et
sine falso nisi penituerint dam-
pnabunt multo quippe sceleratiores
sunt contrarij deo nam deum
offendunt proximum ledunt fidem
frangunt cum contra legem
dei contra legem naturalem contra ci-
uitates grauiter pacem quam
concilant quos nisi iusticia pu-
niret pax inter eos ullatenus
esset et breuiter interrogo omnes
vias suas et quamcumque scele-
ribus deditos an credant
in deum dicent vtique ...

ffures

sed illud scripture memorari nolunt co-
gitare se nosse deum factis aut
negant inquid eum deus ut qui
loquitur ad eos acceptat si cor om-
nia concordat nempe si homo videns
non amicus sed inimicus est suo iudi-
tat qui paruulis mellita propinat
primum non post eciam subscriuat ...
deus hominem in iusto pulcre dictis
et sordida agentem suum sum apostolus
plane cum dicat veritas nemo potest
duobus dominis seruire ut vni tamen alteri
as tradat nec communicatio lucis
ad tenebras et ideo constat tales
non esse suos dei sed diaboli nec esse
fideles nisi verbo immo peiores in-
fideles apostate ac etiam tradito-
res // Dixi secundo quod ad habendam
vitam bonam requiritur conscientia tam
temperata et timorata ut nec strin-
gendo nec laxando nimis exor-
bitet sed semper via regia ince-
dat de quo hugo libro ii de anima
capitulo xx sic ait conscientia bona titu-
lus est religionis templum salomo-
nis ager benedictionis ortus deli-
ciarum aureum reclinatorium gaudium
angelorum archa federis thalamus regis
aula dei habitaculum spiritus sancti liber
signatus et clausus et in die iudi-
cij aperiendus et iterum tranquilla conscientia
est que omnibus est dulcis nulli gra-
uis utens amicis ad gratiam et ini-
micis ad paciam omnes ad benivo-
lenciam / et tamen ut ait idem
hugo libro ii de anima capitulo xv vbi ait
conscientia tepida conspicitur cum aliis cogitatio
ficta confessio breuis et rara compunctio
obediencia sine deuocione oratio sine
intencione lectio sine edificacione
sermo sine circumspectione / Et ille qui
quibus quod sicut bona conscientia est templum
dei sic mala conscientia est sedes

diaboli agnoscitur igitur quod ille
est vir bene consciencie qui dulciter
conversatur nulli in iniuriam nullum cum
tedio convenit iniurias suas con-
quiritur iniurias minime persequitur et
persecutus patienter adversa sustinet
in magnis et parvis benivolenciam ex-
hibet non vult ditari cum alterius
dispendio impendit pietate ex-
hibet humilitatem non exigit prosperis non
extermitur adversis nulli malum pro ma-
lo reddit peccatoribus compatitur super
congaudet super dampno cordis lacrimis
non cessat peccata confitetur ne furtiva
inveniat con(...)onem mortis non divi-
cias male quesitas habet nec honores
per symoniacam labem ascendit nec
alienum retinet non patitur in corde
rancorem apud se minime neque male
districte se in oculis suis iudicat
ad iudicandum alios lingua minime
relaxat non vult scire de aliis nisi
bona non delectatur in turpitudine aut
vanitate congaudet veritati et iusticie
non cogitat ut faciat proximo malum
ad inveniendas non nosset tradiciones
ignorat serio secum cordis custodia
sit ei loquitur quasi sermones dei
omnia que sunt in mundo sive
superbia vite sive concupiscencia
oculorum aut carnis parvipendit tem-
tavit ut pinguedo cor habeat ab
eius corpore mala sua si offertur
nunc vides alios prophetas et nepotes
alias sedes querere et ad divicias an-
helare timore consensus illud vitare
renuit quod predecessorem sui vivun-
sum mundum luerunt ac non sine de-
fectu pacia dicit aut male consciencie
et si dampnacionis eterne in culpa
perpetuas sentias sibi periculum

et si incipit consciencie pacietur re-
morsum iniquitatem manens securus
sed semper manens per timorem vide-
tem pavidus / michilominus tamen consciencia
mala eorum querit quo noceat
quo dolo fallat qualiter aliena
possideat qualiter ultra alios sedeat
non curat prodesse sed gloriatur preesse
sequitur ut quietur sensum et dimittit
intellectum fugit ubi corripitur va-
dit ubi adulacionibus vel auditio-
nis delectatur plus timet pecuniam
quam perdere famam malorum dili-
git prelaturam aut aliam sedem
quam aliam sponsam Christo sanguine
precioso redemptam bonos quietis
persequitur malis et pravis tenebris
conviciatur divites veneratur pau-
peres dedignatur nisi forsan ut sanctus
et iustus videatur doctrinam sanam
aut morem assidue sumide addo-
cem intantum non audit / vel
si audiens potiori audit auditu
tamen cordis non percipit torquetur
divinis sermonibus tedet verbis
sacris quasi ulceribus nec tamen
cessat amoribus inebriatur dierum
malorum dilectio in delicto et
intollerabilem confestim penam
audiens quanivis in terra illaqueat
victus de lacrime aut corruptus
pessima consuetudine vitium non
emendat / dedignatur michi lu-
minis vel aliquam reddit quod
est non sumendi et simul cum super
ignem conversando vel consedit
quod dudum meruerit penam ignis
videt cum seduxit delectum
cum malefecit et exultatur
sibi pessimis gaudet ad pe-
nitenciam tristitiae deducat de bonis
temporalis dies suos et mors
meruit quod cito et quasi in puncto

ad infima descenderet ludit uolat
fugit econtra quoniam solacia letatur
separat ad locum conbinii et vino
coactus pedibus venit ad domum
luctum non attendens quod ut ait sa-
piens melius est ire ad domum luc-
tus quam ad domum conuiuii omnis
cura mali hominis est ut aut no-
ceat aut presit ut appareat et
refulgeat ut agros agro domum
domui per fas et nefas copulet
ut suos etiam eo felicius ipse
dispendio ad dignitates honores
et alta sedilia promoueat ut filiis
uel nepotibus castra fortalicia
domos pecunias thesauros fa-
ciat uel emat quia alia per simoni-
am alia per tyrannidem alia per ex-
torsionem alia per tradicionem alia per
usuras et aliis quibuslibet illi-
cite acquirent et linquant fa-
tuus periculo anime sue corporali
filiorum aut nepotum conseruare uel
ornare volens sed ecce qui prius
nequam erit homines et dicit sic
apud bonos et stultus apud
homines mundo amantes nomine
bonum sibi credat [illegible] quantitate
tante nomine bonum apud deum
et sanctos angelos eius apud sa-
pientes [illegible] sed quia quasi
lacerata et [illegible] corrupta ma-
xime si venit in publicum homini
notamque habet Sed inquies an
in aliquo casu laxa conscientia
[illegible] cum sumpcionem
sacramenti corporis christi proferat
videtur cum de [illegible] magis ac-
cedit ad [illegible] de tanto
magis vadit ad [illegible] nam
qui manum [illegible] patitur [illegible]

est quod non manuale patitur dicit
etiam [illegible] ipse dominus libro 4o de sum-
mo bono semper conscientia dei sanctis simul
debet esse et [illegible] ut perfruatur non
supplicat et per vilem mercedem eius
ad lasciviam non [illegible]
minime videtur qui laxat plus de-
dit nimio quam desimus minus consideret
et ideo conscientia non apparet
quod debeat sibi esse [illegible] ad
quod tendens quod aliquid [illegible]
proferat sed sancte exempli gratia
quia quamuis sit periculosum ut quisquam
se esse dignum ex gratia dei diffiniat
quia nemo scit de lege qui [illegible]
sit amore dignus uel odio et si di-
xerimus quod peccatum non habemus nos
ipsos seducimus et ueritas in nobis
non est et sic etiam sit periculoso
se reputare quando in se non nouit
quis peccatum quod emendare uolit
indignum [illegible] tamen in manus
ducitur periculo qui se reputat in
dignum nec tamen in se cognoscit peccatum
de quo non licet penitere quod ille
qui ex gratia dei dignum se esse di-
ffinit fatetur quod utrumque sit malo
sed minus [illegible] et [illegible] non iste
diffiniendo se esse dignum sic male-
[illegible] quod quis est qui in hac
uita mortali sine reuelacione di-
uina per quasdam coniecturas se di-
gnum iudicabit spem tamen aliquam
videtur [illegible] dignus dei sic presumpcio
ille non [illegible] sibi gratie celestis
obsistit et quodammodo locum de-
speracioni [illegible] deo iudicat dum
sibi non esse [illegible] uel benignum et
ideo nec dignum te diffinias et
in dignum te esse licet timere debes

et peccatis illaqueatum timeo eum non cog-
noscis peccatum de quo dolere valeas et
emendare nolis te indignum diffinias
sed cum tota diligencia domine mene te-
su mittas qui de indignis facit di-
gnos et de peccatoribus iustos. Ex quibus
patet quod licet iustum et sanctum sit consa-
cratione appellacionem petere et indignum
sanctus paulus apostolus teste beato [illegible] in
epistola ad fratres de monte dei indicat
dixit quorum scilicet peccatorum primus ego sum
id non est dignum temeraria iudicandi
sed humilitate non mentiendi perspicitur
sed confessione confitendi confirmare unde
cum homo de lege sua sic dicere domine
non sum dignus ut intres sub tec-
tum meum quia peccator magnus
sum nec debita contricione confessione
et satisfactione purgatus nisi misericor-
dia digneris [illegible] quod ago
acceptare et me [illegible]
gnificare aliquis iusticia mea sig-
na tua parum [illegible] // Dixi
2o quod ad huiusmodi morem bonum re-
quiritur doctrina vel sciencia sicut scriptum doctorum
quis tenet falsitati in [illegible]
predicatores cum gerunt officium sanctorum
angelorum qui [illegible] annunciant
sicut eciam [illegible] principes [illegible]
sapientes [illegible] parvos [illegible]
et hic est quod ait beatus gregorius super eze-
chielem omelia ii [illegible] docet homines
[illegible] infirma predicacio quia summe
doctrine non suppetit nisi in perfecta eta-
te redemptor noster cum esset [illegible]
et angelorum doctor ante tricenale
tempus [illegible] noluit sed magister ho-
minum ut [illegible] perspicaciter [illegible]
[illegible]

cum ipse eciam qui labi non posset
perfecte vite graciam non nisi in perfecta e-
tate predicaret hoc ipse nec [illegible]
[illegible] et si pulli avium ad [illegible]
volare appetunt unde tamen in al-
ta ire cupiunt inde in ima cadunt
sic intempestivi predicatores unde
[illegible] inde [illegible]
a [illegible] aliorum nocent et offen-
dunt predicator ergo et doctor sit
[illegible] bonam famam habens [illegible]
[illegible] quia secundum
beatum gregorium in moralibus [illegible]
[illegible] predicatur qui [illegible]
[illegible] et secundum beatum [illegible] super
[illegible] sermone [illegible] validior est
vox operis quam oris magis de-
vocione [illegible] quam de sciencia perfun-
ditur magis de puritate quam de
subtilitate ingenii confidat et
oracioni [illegible] et quantum magis
[illegible] de ipso vel audientibus
perfectum [illegible] dicat unde augustinus
libro iiiio de doctrina christiana pre-
dicator laboret ut intelligatur
ut libenter ut obedienter audiatur
et haec se posse magis pietate ora-
cionum quam oratorum facultate
non dubitet ut orando pro se ac pro illis
quos est allocuturus sit prius ora-
tor quam dictor et in ipsa hora
accedens priusquam exerat prefe-
rentem linguam ad deum levet
animam sicientem ut eructet quod
biberit et quod impleverit fundat [illegible]
ipse cum quod nonnulli faciunt
[illegible] quod non [illegible]
[illegible] volunt [illegible]
[illegible] alii non qui ad devocionem
attendunt sed [illegible] magni-
tudinem ingenii vel sciencie
ostendunt profundissima super

quibus cum magnus timor conse-
runt sapientes plebeiale simplicia
confundunt ut scioli videantur alii
licet nec sciant nec scripturas imple-
ti audeant kathedras ascendunt
et proprio pectore falsa cum veris
miscentes populum non tam sanant
medendo quam infirmant alii fabu-
las et que aures audientium le-
niunt ut placenciam acquirant
narrant aut curiosa que non
edificant nec cor ad deum convertunt
nec doctrinam purgant sanant aut
stabiliunt quam hic iam illic ex-
quirunt contra quos loquitur
beatus ysay sic in ubi vinum tuum
mixtum est aqua ysa i° c° sic aut
sanus doctor qui auctoritates scrip-
turarum per quam sibi habuit tem-
pore venit adgnum et ita loqui-
tur ut corrigat et delectet au-
dientes dum sanctarum scripturarum vio-
lat atque suo corrumpit sensu
Et ambus super hoc non mediocre
periculum est cum sciat tanta elo-
quia dei et ea que fecit si ille
permissus loquatur que scit
audiat que scripta sunt ex quibus
(?) quod aliquo vicio predica-
torum non augetur nisi de (?)
Item causa intencio doctoris
debet esse ut deo ante omnia pla-
ceat suam gloriam non querat
sed populi aut audiencium salutem
Item non debet predicator aliud nisi
scripturis sanctis vel eis conso-
nancia predicare Item sic predicator
possit intendere ut sermo suus
audientibus placeat quando ad
edificacionem eorum non tamen
ut pro eorum loquatur arbitrio
faciat cum exemplo michee

prophete qui cum rogaretur loqui pla-
cencia regi dixit vivit dominus quia quod-
cumque dixerit michi dominus hoc loquar in
regum ultimo Et tali predicacione in-
quirunt carent potentes et nobiles
nolunt enim ut turpitudo eorum et
malicia detegatur vel qualibet mo-
dicum sed potius operiatur nec
nisi illa que palliant eorum vicia
seu attenuant audire dignantur
et ipsi quia prophetas falsos sectantur
cum prophetis adulantibus mendacia
nisi digne peniteant peribunt
non sic tu fili sed curam habe
doctrine bone ut doceas et au-
dias que vera et optima sunt pre-
si possideres quid loquaris cui loquaris
quando loquaris quantum loquaris
nec enim uno et eodem medicamento
omnes homines infirmi sunt sanandi
sic nec modo uno atque idem
est sanandum nam aliqua sunt di-
cenda minoribus que non licet
ut dicantur maioribus aliqua tacenda
aliqua dulciter aliqua aspere
in parte et ex toto aperiuntur mode-
sta tamen singula sunt dicenda //
Dixi in primo et ultimo quod ad officium
nomine bonum requiritur conversacio ex-
emplaris et secundum quantum
unicuique sufficiat vita sua sed
bona aliis tenetur et necessaria fa-
ma sua et ideo cum ut ait ve-
ritas nemo accendit lucernam et po-
nit sub modio et super candelabrum
ut cuncti lucem valeant contemp-
lari Si quis sinit eciam in perniciem
~~mala~~ maculari famam suam non
est ad proximum pietate cum videt
ipsum scandalizari suis conversacionibus
ut convertit et ita si non est ante
ad proximum ut tollat scanda-
lum de medio sui cordis vehementer

persequitur quia non sufficit ad deum pure
amare nisi ad hoc caritate ordinata
quia cum prius erit alteri qui crudelis
est sibi ipsi flagrantur quippe vilibus la-
cessitur vindictam incapacitatibus ut a
comissatione periculosa quiescat ipse
tamen considerans de iniusticia sua sustinet
intractabiliter superbia nec cum
illa mordacia et crudelitatem impatientia
et talis revera crudelis est multo
sibi ipsi hic trabem in oculis prius
videtur nam tu melius est nonne
bonum quam vinculum proprium vel de-
crudeliter aut qui potest tollere blasphe-
miam aut ablacionem nominis sui et
non facit intelligere quod virgines et
femine simulacra viri perusilite si
ederes quod non sufficiat valde si casti-
tatem si humanitatem si .. fortitu-
dinem et mansuetudinem humilitatem
patientiam et libertatem aliam habeas
tu quamplurimum per .. alios compunc-
tionis quippe homo videt que aguntur
exterius et difficulter venit in noticiam
eorum que aguntur intus et idcirco
iudicat qualem videt loquentem
incedentem sedentem aut hominibus conver-
santem si igitur sed fuit conversatio tua
estimabit si superiori ypocritam in-
dicabit quare si nolis alios conspi-
cere corrumpere per eam audias quod
loquaris cum hominibus et ipse te
benivolum ~~..~~ exhibeas malis et
incorrigibilibus inmutato vultu audias
malis et corrigibilibus affabilitatem
venerabiliter impendas senioribus de-
feras equalibus condescendas mino-
ribus prosperitatem exhibeas omnibus te
benivolum memento tamen adulator tamen
ne affectes aliquem pro te alliciat ut
alliceris illum familiaritate aut sentias
scandala que ex familiaritate consuetudine
cum eadem oriuntur perpendens

hoc est enim signum aut amoris car-
nalis aut proprie voluntatis provideas
ut in ~~omni~~ omni actu tuo sis timo-
ratus semper deum sedentem in solio
maiestatis et coram eum gladium
bis acutum procedentem intuere
semper mortis tuum quasi iam tempore
resolutionis adveniat memorie
semper angelicam presenciam singula
que agis inspicientem intellige
citationem ad districtum iudicium
ut peremptorie compareas in illo
die aut hora pro suis ... ignoras scie-
quam quod horam ultimam ut
ait beatus gregorius incognitam voluit
ideo deus voluit esse nobis in-
cognitam ut semper possit esse
suspecta ut dum illam previdere
non possumus ad illam sine
intermissione preparemur provideas
eciam ne aliquod verbum aut factum
opere in iniuriam facias et si fe-
ceris sine mora doleas et prout
in iniurias offenderis vel satisfa-
cias aliquid pro eo mala sicut
nisi fuit amor culpa magis
maligna quia iniuria quelibet
nisi fuerit reconciliacio satis-
factio secuta impedit dilacio et
ut sine verbis in ... fugias
rumores vita detractiones quasi
... colubri fuge ... fuge
societates malas que gaudent
in rumoribus vino ... cauta
quia ubi multitudo ibi confusio
multarumque quantumlibet profeceris de te
presumas non credas te ceteris supe-
riorem nam si te magnum credis
superbis et ideo nequaquam sed
nullius et nisi eris si quos a-
lios cecidisse ingemiscere si vi-
deris alios proficere hilarescere scriptum
est enim gaudere cum gaudentibus

et flere cum flentibus / de nullo pre-
dicium tantam curam habeas sicut
de anima tua / omnibus dilige quod tui semper
memores / aspice namque incipit caritas
ordinata tue periculo anime nichil
quod compensari possit inveniens opera
pietatis ubi potes impende sed an-
imam tuam ipsius nec pro eis impendere
quid enim proderit tibi si universis lu-
creris et solus nocumentum incurreris (?)
semper in actibus virtutum vel saltem
unius vellis esto tempore occurrens (?) sic
cum sic in virtutum actibus occurrendo su-
ffragantibus fide recta contra nunc
campana sonat vel doctrina si quis
tenet statum docendi stabilitum in
proximi curam habebis de nomine
bono nedum apud homines conser-
vando sed in libro vite pociusque ascri-
bendo quod nota

Nunc desiderabile ei non potest
comparari primo vero sicut perfe-
ctum primo melius est omnibus
operibus prioribus et omne quod est aliud
ab ea desiderabile ei comparari non
potest minus est quam omnes non provenit
et omnibus non queruntur est enim deus
verum qui est omnia sub omnibus
nec aliquid amplius cum quisque
desiderare potest preter quam in ipso perfecte
anima tranquilla in suo fine ultimo
et optimo quiescit et saciatur
cum apparuerit gloria sua libere
continue de torrente voluptatis
eius inebrians omnem et habun-
dans sed hec idem quia et si recto
naturaliter desiderat adoptando vo-
luntatis tamen ulterius per desidera
bona disturbata remanet per inobe-
dienciam inchoata fecit quippe
deus hominem rectum sed ipse se in-
miscuit et commiscuit in infinitis
questionibus fecit carnem ancillam
et animam sibi sub iugalem contra

eciam tamen per obedienciam ipsius nec
tandem intendere accipiet et quecumque
per se ad beatitudinem suscipiet beatificari
tamen anima et ipsa tamen pariter cum anima
celestia convolavit unum quia incipit
obedienciam ipsius quamvis deo tenebatur
corpus est carnis inobedienciam reperiens
unus quasi eius anima per pectus habens
sibi corpus rebellare aut contrariam esse
et sic inobediencia que primo angelum
fecit dyabolum hominem quadrupedem fecit
iumentum iuxta quod in psalmo dicitur
homo cum in honore esset non intellexit
comparatus est iumentis insipientibus et
similis factus est illis hec de celis an-
gelos in infernum deiecit hominem de
paradisi deliciis foras pepulit filios
Israel quasi sexcenta milia terram
promissionis intrare non permisit Sauli
regnum abstulit et in universo orbe
terrarum mala seminavit hec frangit
iniuncta rumpit iura dum absolvi-
scit regule formam confundit mo-
nasteria infamat congregaciones et
capitula hec deo displicet dyabolo placet
namque manifeste gerit sue dampna-
cionis indicium quod seminat culpe
opprimit nec curat mandata et consi-
lia salubria seniorum hec lites generat
odium seminat multiplicat peccata et
generat murmuraciones contencia hec de homine
bestiam de racionali brutale facit
Obediencia vero sola aperit celos sola est omnium
fidelium genitrix virtutum celos appe-
riens homines de terra levans consti-
tuit angelorum civibus omnium virtutum
hec gaudium facit in angelis pacem
nutrit in religiosis tranquillitatem
generat in timidis sine qua nec facile
regi bene potest nec subsistere diu respublica
hec est sponsa dei hec est scala per quam celum
ascendit hec est quadriga qua sub-
vectus est helyas in paradiso hec hu-
militate nutrit paciam probat

mansuetudinem coniunat / sicut per
angeli semper custodiunt insensibilia
vegetabilia et plante observant
sol quippe suam semitam aut luna non
admittit dei tempi floribus operatur
in vere arrisit philomena cantant
psalmodie amicabile et breviter non
est in mundo quodpiam quod suam
semitam per inobedienciam claudicaret Sed
quid in moralium mentatur obedien-
ciam commendantes cum ipsa sapiencia
patris dei cui omne desiderabile com-
parari non potest passa est contumeliam non
propria sed utique nostra utilitate et
salute / Ecce quanta vis est obediencie
que celum aperit et infernum claudit
que dei filium de summis celorum ad ima
posuit quasi ad homines et homo
veniens et hominibus consistens non
habebat voluntatem suam sed eius qui
ipsum misit patris Si ergo christus filius
est patri obediens usque ad mortem
nisi angeli sancti excellenciores
nobis deo semper obediunt / si celum
terra elementa et elementata obedie-
leges servant constitutas qui obe-
dienciam non habet ad familiam dei
non spectat et ideo fili quia sapiencia
dei deus tuus cui omne desiderabile
comparari non valet sequitur ut obe-
diencia sim obedias deo deinde
prelato vel principi magistro patri
priori abbati vel maiori tuo in licitis
et honestis sciens secundum apostolum quod
qui potestati resistit dei ordinacioni
resistit // Alioquin si abbas precipit
ad monacho contra regulam in illo
neque dispensare potest non potest obedi-
si quis prelatorum precipit ad ma-
lum in illo secundum Augustinum ad fratres
heremitas in quadragesimo sermone qui
incipit qui omnibus operibus tuis

Si angelus vel archangelus sit tibi
precipiet non credas illi quia nec christus
dei filius benedictus potest nobis hoc p-
recipere licet ille libenter itaque prelatis li-
berius deo obedias et voluntate
propria mandatis ipsorum obedias simpliciter
obediendo sine questionibus sine mur-
muracionibus sine excusacionibus ipsorum
parens in licitis et salutiferis volunta-
tem ita ut mitto utique dicere dicas possis
illud psalmi In auditu auris obe-
divit michi libenter et sine mora obe-
diendo letus fiat et implebis
preceptum premitis cum in vultu
et in sermone dulcedo multo melius
erit obedienciam sicut david o-
bediens deo saltavit ante archam
et hilaritatem quam concepit obe-
diendo interius foris ostendit ii
regum vi / preterea deo et prelatis ve-
lociter ~~deo~~ obedias exemplo pro-
phete qui ait Viam mandatorum
tuorum cucurri cum dilatasti cor meum
fidelis quippe subditus aut fuit
morarum nescit non expectat cra-
stinum ignorat tarditatem prepa-
tem preveniunt oculos visui paratos
aures auditui linguam voci pedes
itineri et se totum colligit ut
imperatoris impleas voluntatem
exemplo zachei qui ad vocem
domini festinans descendit et su-
scepit eum gaudens luce xix
vincit fili quod tibi deus precipit
vel prelatus adimpleas eciam si
tribulacio immineat si persecucio
instet / Si potentes laqueum impo-
nunt Si in religioni prius pater pre-
dicit nichil timeas adversus inimi-
cos eius / sed dicas psalmo
paratus sum et non sum turbatus
simul obedias et exaltaberis
adimadmodum dixit ad david
cum esses parvulus in oculis tuis
factus es caput i regum xv porro
tamen tibi obedire proficit si

non usque in fine obediencie completo
opus qui in probis fuit est obediens
usque ad mortem et ideo obediencia per-
severantur quia qui perseveraverit
salvus erit ait Christus. Sed quia pro quibus
non tenet obedienciam propriam volun-
tatem. Nam ideo melior est obe-
diencia quam victima secundum beatum
Gregorium ultimo moralium quia per vic-
timas aliena caro per obedienciam
vero voluntas propria mactatur. Item
patet quod non bene perficit in
ordine et sub congregacione qui contra
preceptum prelati murmurat vel excu-
saciones aut comparaciones querit
sunt pilosi ait dicit piger leo
est foris in medio platearum. Item
Item qui in tristicia mandatum im-
plet penam incurrit quia incedens
non accipit hilarem enim datorem
diligit deus. Item qui manda-
tum prelati sui adimplere protrahit
hac non dependens et tarde sed ad
obedienciam se incurvat. Item fi-
ctam obedienciam non habet qui tem-
pore prosperitatis obedit et in tempore ad-
versitatis obedire dissimulat. Item
qui simulat non obedit nec tan-
getur obedire. Item non sufficit
ad vitam eternam inchoare obe-
dienciam sed in ea usque ad finem per-
severare. Legitur igitur principes
discite senes prudenciam accipi-
te iuvenes et vidue ymo et
matrimonio dedite disciplinam.
Filius obediat patri discipulus
magistro monachus abbati clericus
pontifici, populus et proceres regni
regi vel principi familia patri fa-
milias et omnis subditus prelato
suo circumspecto vel seculari in licitis
et honestis et tanto perfectius
quanto magis professione regula
promissione aut iuramento ad
obedienciam se astrinxit. Non piger-
at vos obedire principibus vestris

aut prelatis neddum bonis et mo-
destis sed eciam discolis. Aptē illud
aquis sive prudente sive stulte
ad unidam multorum laudem non
bonorum prelatorum receperint non est
enim prelatus nisi a deo. Attendite
qualis fuit obediencia et quam
efficax antiquorum unde legitur libro
iiii° de vitis patrum parte xiiii ubi
narratur certa de quodam qui dimisit
unam partem littere formata et non scripta eo
quod vocatus ab abbate et de alio
qui proiecit filium in flumine. Item
parte xv legitur de illo qui dimi-
sit cultellum imperfecte in terram eo
quod vocatus ab abbate. Similiter
narrat Gregorius qui suo dyalogo
de mirabili obediencia cuiusdam reli-
giosi cui precepit abbas regere
aquam ardentem quem per duos mi-
liaria portans sine munere portavit
aquam ardentem tertio anno floruit
et ibidem narrat de alio qui promisit
tantam obedienciam abbati ita quod
et in ignem ire vellet si abbas
imperaret. Cui cum abbas in ignem
intrare clibanum non distulit et
flamma cessit ei ut pueris hebre-
is. Similiter narrat Cassianus
libro primo collacionum de quodam
qui ad imperium senis sui per annum
lignum tantum infixum quod
nec sic homini manu non posset
et replicatum tantum de quodam nobi-
li cui senex precepit ut decem
sportas in plateis sine precio offerret
ad vendendum et ut dimidium in
hoc officio teneretur non simul uni
sed sigillatim venderet quod ille
devote implevit. Similiter legitur
de discipulo beati Benedicti qui cucurrit
super aquam nec sensit esse aquam
quando sanctus vir Benedictus non suis
meritis sed obediencie discipuli mi-
raculum attribuit. Nec solum autem
religiosi aut sancti fuerunt obedi-
entes superioribus suis ymo et

milites gentiles sub superioribus
prout ait Valerius li° ii° c° ii° ubi
inter cetera narrat qualiter milites
erant obedientes principibus suis
in disciplina pro suscepta et in
stando in acie pro dispositione eciam
narrat de quadam qui edixit quod
si quis fugiens castra petisset pro ho-
ste interficeretur qua crudelitate milites
compressi hostes vicerunt Ex quibus
patet quod sicut militi stare in acie
necesse est principi obedire ita cuilibet
subdito necesse est ut obediat suo
principi vel prelato et sicut non fa-
cile accidit qui locum suum inter
milites tenet et ordinem ita non
facile expugnatur qui non sequitur
propriam voluntatem et ideo dixit
quidam senex prout legitur in vitis
patrum quod non pugnant nobiscum
demones quando non facimus nostras
voluntates quia ipse voluntates
demones facte sunt / propria enim volun-
tas est murus inter deum et hominem
quod si plangit dicere potest cum Ieremia
meo transgrediar murum Et adeo
meo quis dabit capiti meo
aquam et oculis meis imbrem
lacrimarum ut deplorare valeam
statum nostrorum presertim spiritualium
et religiosorum quorum admodum
quasi redactorum esse cum congre-
gato aut quod capitulum velut
generale prelatum ad recipiendum nunc
pocius ad serviendum aut ad delec-
tandum nunc pocius ad laudem vacandum
aut ad serviendum in deo nunc po-
cius ad vagandum cum mundo vo-
lunt quippe utrosque equare Et
pocius faciunt tenebras non quo-
rum voluntatibus prelatorum assen-
tire Et ut ipsi prelati voluntates
ipsorum studeant ad implere si iustos
zelantes vident in videntur ac-
cipiunt linguis venenatis acuunt

quevint quod resistunt qualiter eo
aspirantes impetus habeant / Et
dominum omnes corrupti et abhomina-
biles facti sunt quasi unus si-
non est qui faciat bonum non usque
ad unum capitula per conspirationes
per carnem et sanguinem per famulos
eligunt / principes per impressiones
et vim imponunt eterigunt / rari-
ssima est congregatio que non
imperat obedientiam et propinqua potest
non sequitur propriam voluntatem omnes
aut tales conspiracionem confusionem
reputabunt eorum et quod obedientes
non sequitur et eo supplico et inobe-
dientes dyabolo habebunt nisi di-
gne penituerint precor vos
ideo in Christo dilecti percipite quia
omne desiderabile deo vero com-
pare non potest et ideo in deum Et sua
facite voluntates ut faciatis que
iussit habetur sumus celesti velut
et constanter velud filij ad patris
eternam consequimini valeatis heredi-
tatem ad quam nos perducat qui
ad digendos homines in fecundo
corpis Christi factus

capitulum disciplina per sermo-
nes meos et perdent vos

sapiencie vi° in fine ad mi-
nimum bonitas dei non est proite
homines possit et si vult potest su-
scipere deus suum / prelatum quippe deus
est ut in sublimitate aciem dominando
quando potest si separat homines ut ipsi
suscipiat sunt enim homines
quasi dicens in me non deficit
quod me non accipis tecum eum eo
si me veraciter habere volueris
ad minimum largitas summe dei
non dedit homini libertate arbitrij
per quam potest esse pars corporis mistici
Ihesu Christo pnecta gracia dei potest esse
esse si vult eterna corpus Christo la-
mentandum in membris clementer

dei quia dedit quantitibus se et dat c=
bonum bono voluntate ne peccandi
et commissa emendandi amandi est
tantis viribus sapiat cum dei qui
dat nobis desiderium comedendi et ama=
bilis pane sue dulcedinis simul
et gratie in suo venerabili cor=
pore et sanguine sacramento et eius
sed quia delicie sue sunt ut Sa=
lomone dicit esse cum filiis ho=
minum quis autem dubitat quod de=
licias essendi cum filiis hominum hoc
venerabile dei sapiat institutum
sacramentum ideo in Christo dilecti
cum ipse Christus delicias essendi
nobiscum habere dinoscitur et nos
semper in Christo delicias habemus
presertim cum delicie sue non sibi
sed nobis sunt proficue ille enim
quia summe est bonus nichil
ulterius quod bonum in se delicias
aliunde accipere potest sed magis et
ministrare dulcis quasi solum pro=
as delicias habet cum de nobis
gratias dona sue bonitatis effun=
dit et sibi computat in eo quod
nobis bene fuerit optimus mercator
largissimus premiator reputat quod
mercatur ut quamvis [illegible]
sunt qualiter nos bonificet et
dicitur quod mirabilis mercatura in qua
quidquid amat et pro nobis lucratur
totum non sibi sed nobis lucratur
quis ergo nolit cum tam ama=
bili et largissimo habere tam
dulce et utile commercium quis
nisi mentis inops nolit a=
mando et sumendo deum suum
sic lucrari quis nisi stultus
nolit ut vivat vivet vero
si vitam accipiet et morietur
nisi accipit dicente ipsa ipsa
Amen dico vobis nisi man=
ducaveritis carnem filii hominis
et biberitis eius sanguinem non

habebitis vitam in vobis unde qua=
mvis in conspectu dei non nec cele=
mundi sint nimium et in angelis
reperit pravitatem si tamen homo
debitam diligentiam pro modulo et
posse ac capacitate sua fecit et se sic
ad communionem disposuit quod nichil sit
sibi conscius ad debitum faciendum et
si quid agendum intelligeret paratus
esset nec deberet negligere sufficiat
ut sit dispositus et humiliatus ipsum
deus suscipiat deum suum, eo etiam quod
reputat se indignum non obstante
aliqua si semper optet reperitur
eruditione et eandem securitatem
quod homo sit dignus corporis qui
[illegible] sit in gratia consti=
tutus cognoscere difficile est
alias in nemine [illegible] si quidem
et incomparabiliter magis debet
homo sperare de dei misericordia quam de
peccatis suis diffidere vel timere
dimissio facilis suum posse [illegible]=
piter igitur disciplina per sermones
meos expedit vobis vos qui se
[illegible] peccatores absti=
neatis quod enim vos [illegible] ab=
eo si peccatum [illegible] magis [illegible]
est ut dimittatis peccatum propter
deum ut possitis eum digne su=
scipere quod propter peccata que nichil
sunt bonum immo elegitis et inter
venialem quem Christus omittitis cum
etiam et ipsa delicta quod nimia fu=
issent istud sacramentum institutum
essent dimittenda amplius ergo
pro assecutione tanti boni dimitti
deberent si non recordaris peccatorum sed
in conscientia scrupulum habetis unde quid
facere debeatis ut filius consi=
dero in tali dubio saltem ad
cautelam et dolores de culpa ad
satisfactionem salutiferam indicas disponite
confessoris si ipsum copiam habere
potestis similiter si non habetis

peccatis pati quam per me possit. Clemens
Christe qui vos dirige valeat in hoc
casu. Si autem creditis vel timetis
vos esse in dispositione tam habentis
quod similiter ut videlicet quanto studio-
sius poteritis disponi laboretis et
si timetis de negligencia committenda
habete diligenciam et se gracie dei com-
mittite et sic in omnibus que vos
retrahunt aut retrahere mallunt. Quod
sit agendo per scripturam sanctam
vel racione ~~satim~~ scriptum sub cau-
telis indicatis. Per quod patet quod
ideo quis potest comedere et opportune
sacro communi vel officio misse in-
tendere nec aliquid eiusmodi tamen
sibi obsistat vel tamen causa potest di-
mittendi pretendere vel fingere nisi
malicia negligenciam aut desidiam
suam quare nullatenus negligatis
vel tantum ymmo premodulo domini ad
sacramentum istud tam salutiferum
et omni suavitate repletum vos
accuratius disponatis. Et si queritis
de modo disponendi audite et
accipite documentum per sermones
meos prout habeo. Et quidem quia
alius est status incipientium alius pro-
ficientium et alius perfectorum non est
omnium disponendi unus modus.
Incipiens quippe debemus quanto
tempus poterit de peccatis suis
doleat se peccasse et confessus sit cum
saltem mortalia vel saltem peccato
est in eo paratus sit confiteri cum
subire et satisfacere iuxta penitenciam
iudicio eius hic est confessoris sui pro
peccatis. Placet quia etiam vere habeat
bonam voluntatem vitandi peccata
et serviendi deo et cum faciat peccato
diligenciam debitam pro oportunitate sua
ac divino quantum tunc loca temporis
istius deficiet non debet accedere
deinde placet cum de proximo sunt

in aliquo grandi peccato de quo licet
in vitare dolebat adhuc tamen affec-
tus non sit bene purgatus sed corrup-
ta sit fantasia et memoria delec-
tionibus et quietacionibus vel suavi-
tatibus peccatorum etc. potest valitudine
et cura ad hoc nimis deficiente
impediat spiritum et ei non solum
ad devotionem non serviat sed rebellat
quod aliquotiens contingens habens
bene super eum quando ymo sic
est qui vere recenti adhuc re-
cessus pulvere omni sit contagiis sensi-
bilitatis de luto hoc est vulneri gule
perfunditur quasi oculos ipsius non
cognovit // Deinde placet incipientes
si non habeat sine culpa vel negligencia
sua notabile devotionis impe-
dimentum ut puta pollucionem
corporis vel magnam distractionem
animi / Postremo placet si non sit
nimis indispositus ad devocionem
etiam propter culpam et negligenciam
suam ut si est gravatus incopia-
pressus simplicitate a nimia
tedio spiritus hoc est cum sunt pro quibus
aliquando est abstinendo quando non
subest necessitas nam in ne-
cessitatis articulo sufficiat re-
mota prius de spiritu disponere circa
sic quod ultimo dicto sunt hanc vere
impediat ex quibus patet quod qui non
dolet vovet se peccasse et se-
dem offendisse quando non est
dignus et qui de omnibus pec-
catis mortalibus de quibus hic memoria
confitendi non confitetur sumere sa-
crum et christi corpus non est dignus
patet quod quamvis sit aliquis
de peccatis omnibus confessus si tamen
nolet subire penitenciam et satis-
facere propositum peius corpus christi
sumere non est dignus pro eo quod
hunc primo non est vere peni-

s falsi de pen. di. v. falsas. Item
licet quis habeat bonam voluntatem
plangendi peccata preteritorum ea et
puniendi deo bona voluntate non
sit continue non condignus nam
primum est peccata preterita deplangere
et plangenda non committere iterum quod
est tutum continue. ei qui deinceps
dimisit peccatum et adhuc de labo-
ribus in ordinatis et contra velle
suum et voluptatibus commemoria preteritorum
impeditur et patienter sustinere de-
net animum suum a talibus pollu-
cionibus et purgatur. Item indi-
screte accedit qui ex culpa pro-
notabili pollucione corporis aut
mentis magnam distractionem in-
currit et de mane incipiente preparatus
non qualis debet esse sumus qui fre-
quenter continuare proponit. Tunc predicta
non sufficiunt sed tota vita sua
debet esse preparata ad susceptionem tam
salutiferi tam dulcissimi sacramenti
precipue in mortificando vitia
fugiendo vanitates et occasiones
peccatorum nedum mortalium sed etiam
mortalium et levium occupaciones
quoque non necessarias in quibus sit
homo absque assidua custodia
cordis sui. Item debet se exercere in
virtutibus et se premeditacionibus
contemplationis aut orationis occupare
adhuc inconsulto tamen profundum
humilitate amorem ardente sci-
licet deposito superiorum in
sedulo se vulneribus xpi conparando
petentibus et se sue matri com-
commendando in ullo desit aut
desinens minus sed de dei pietate
vehementer confidat. Nam ut con-
stat hoc salutifera sacramentum est
in memoriam passionis dominice
institutum et mortis in pignus
amoris in medio unitatis et
in corporacionis et transformacionis

in xpm quibus tanto magis est
dispositus quanto plenius mundi con-
cupiscenciis et delectationibus carnis
moritur et mori conatur et quanto
de vulneribus et passionibus xpi eo
sepultus se expellitur ita ut sumere de-
beat vivus esse cum xpo sibi ipsi
mori ut xpo vivat. In eo quod pre-
dicis possit dicere cum apostolo: vivo ego
iam non ego vivit vero in me xpus. Prestarum
igitur ordinat homo ad istud amplius
sumere est lectio, meditatio, pre-
dicatio opus unde spirituale vel
temporale per illud magis ad devotionem
disponitur. Ex quo patet error plurimorum
qui affligunt se ieiuniis vigi-
lant acriter indiscrete cum quod
sic obiunt et absumit devocione
impeditur. Illos quippe non magnum
corpus multum affligunt sed non at-
tendunt quod habent aliquid vitia in se
et affectiones carnales vel munda-
nas quas non curant mortifi-
care ut puta aliquod malum
vel scandulosam consuetudinem amicos
vel mulieres ad homines compla-
cenciam ad ludos, coreyas ad
divitias aut alias complacencias
et si dimittunt sed ad tempus illa
tamen in illis remanere proponunt
inmo frequenter interdum postea
quam ante hystoriam continuant et
talibus magis valet de testario
istorum viciorum et occasionum et magis
ipsos ad devocionem disponunt quam
modulacio totius psalterii vel decan-
tatio mille psalmorum. Patet etiam
ex hiis que dicta sunt quod non est
quin dubia ut continue se
ab hominibus se abstrahant ut
inveniunt homines in acto positos
in salutibus et negociis et eo quod
sunt sine suo impedimento expedit
illis potissime qui per opera pietatis
possunt accendi et magis disponi

Item perficienti non sufficit cavitare
mortalia sed etiam venialia et oc-
casiones eorundem item contempla-
tivis non vitare nec umquam in-
pedimentum proprium cuiusdam caritatis
item illud magis disponit ad
fruendum premium per quod quis ad
finem facilius inflammatur item
ille bene vivit qui sibi ipsi vivit
bene autem vivit si Christus in eo
vivit / cum autem perfectus est et adeo
ad quod tendit perficiens apprehendit
plus clementi de proximo quod est
ad Christum non potest eius absentiam
diu sustinere et quia non potest eo
revelata facie in gloria contemp-
lari saltem per contemplacionem spe-
culari eo modo quo potest cuius presencia
semper appetit ad amplexum petit
osculum videre et gustare corporaliter
non cupit quod suavis est et quam
magna multitudo dulcedinis
eius quam abscondit timentibus
se in hoc venerabili et salutifero
premio et quia grandis restat
sibi via quod scivit est ingressus ad
montem patrie sicut qui de celo
descendit fervide anime et de-
vote suavit ut si forsan sero
aut media nocte vel in mane
tempus resolucionis aut aurore
advenit in fortitudine tibi ipsius
ad videndum amatorem et creatorem
suum facie ad faciem feli-
citer vadit. Ad quod nos perducat
pius Jesus amen hic lxxxviii
incipit

Quid decantis sapientie v-
loqui de regno beatorum et fe-
licitate sanctorum absolutum tenebris
peccatorum dicere presumpsero non
est speciosa laus in ore peccatoris
illi siquidem convenit loquendo de

laudant in quibus deus per gratiam
regnat quos in habitando de-
lectabilibus deus qui et quasi mo-
rtales inter homines corpore habitat
ibi tamen mente iugiter manet
et cum sanctis dei conversatur iuxta
quod dominus viatoribus dicebat
apostolus nostra conversatio in celis est
vere dulcius cor ad illud regnum
[illegible] valeo quam ut ibi panis dei
moreretur ibi spiritus [illegible] satiare me vis
et alios exarabo / ille itaque
videat mundi quod ad felicitatem
sanctorum et gloriam electorum quam
habent communione et fruicione
sapientie dei tot homines non appro-
pinquat medullitus cui sit tale [illegible]
ubi autem redundat in se caritatem
et non est aliqua res preter deum
que tantum voluntatis posset suffi-
cere ac appetitui nec est aliqua
delectatio subtilis tanti ponderis
ut sit corporis voluntas quia omnia
sub sole sunt vanitas nec est re-
perire aliquid de mundo in quo lo-
co non habeat penalitas aut
penitudo bene igitur venit quod
modicum de regno celorum [illegible]
et ad illud satis temporis applicas
quia [illegible] predicacionem preter
[illegible] caritatem suam ut ordine
[illegible] magis tenens quam
celestibus [illegible] erit ita
[illegible] sapientia dei et revela-
re [illegible] et [illegible] seab-
scondit et nunc revelat in ista
et cecidit et in tenebris constitu-
ta decet in plateis et in portis
urbium dat vocem suam ut atten-
te quod petit cito [illegible]
[illegible] et quod [illegible]

remuneratur bonorum operibus et alii
omnia regnum istud incorruptibile
immutabile regnum super suffici-
ens super inestimabile super imper-
scrutabile divitiis plenum opu-
lentum gloriosum magnificum paci-
ficum et tranquillum. Fratres dilectissi-
mi, quod redemptor noster ama-
bilis ait primum querite regnum
dei et iusticiam eius et omnia
adicientur vobis. Et ideo cogi-
temus dilectissimi quam beata
et quam iocunda civitas fratres
in unum manere in loco altissimo
ubi nullus peccatum appropinquat
in loco splendidissimo ubi turbo
non est nec spiritus procellarum locum
habet in loco latissimo ubi nullus
alteri iniuriatur in loco firmissimo
ubi nullus frangit nec frangitur ubi
paritas nobilissima caritas
mutua firmissima et perfectissima
que numquam tepescet numquam
dissolvetur numquam cessabit. Ubi
amabiles et benigni concor-
des et tranquilli speciales et
candidi omnes sibi invicem so-
cietate et amicicia mutua
federati ubi gaudent continue
iubilant sine intermissione
intuentes deum quo nullus
maior nullus potencior nullus
dicior nullus nobilior nullus
gloriosior nullus pulchrior nullus
sapiencior nullus iustior nullus
dulcior nullus amabilior nullus
misericordior de quo potant
et hauriunt edunt et esuriunt
ut edant sufficienter implentur
et desiderant continue firmantur
tenent quo fruuntur fruuntur quo
vident vident quo deo et
sibi invicem vivunt semper

diligunt semper laudant presen-
tissime recreantur semper in eius
decore aspiciunt semper mirantur
quod sine quantitate est magnus
sine qualitate bonus sine tempore
sempiternus sine loco ubique totus
sine mediacione verus sine situ
ubique presens sine contencione omnia
implens sine contradiccione ubique
activus sine motu omnia susce-
dens sine inclusione nec omnia
manens sine indigencia omnia
creans sine labore omnia regens
sine sui mutacione omnia im-
mutabilia faciens ad invicem magni-
tudine infinita virtute omni-
potente in unitate sua in persona
inestimabilem in personis trinitate
in iudiciis iustus in magnificencia
secretissimus in consiliis perfectus in
verbis verax in misericordiis
copiosissimus super omnia clarissimus
et stupenda gloria [illegible]
ita quod omnibus prius velatis aliquis
quasi non clari sed respectu incompre-
hensibilis claritatis omnipotentis tenebrosi vi-
deantur. O mirabilis deus noster cuius
eterna est vita, una atque idem
esse que nec spacia dilatant
nec brevitas lædat nec necessitas
corrumpit nec leta demulcent nec
tristia turbant, cuius preterita non transe-
unt nec futura succedunt, cui
nichil potest augeri vel minui, cui
nec origo initium nec tempus con-
summacio nec corpus sine dubio, cui
vita semper et vitalis laus perhen-
nis summa potestas eterna gloria perpe-
tuum regnum et per infinita secula
seculorum sine fine inspectio. Cogitemus
ergo quam bonum ad spacias admodicam
passas aut constructas in mundo in
celo quomodo nichil alium nec
semper per beatificat quod mundi et
aspiciunt videant delectabile

eo firmat et feliciat tenebit ac uno
sibi possibili comprehendat corpi-
no dabit virtutem ut sit clarum
et agile subtile et impassibile ex
quibus consurget sanctis dei firmata
perfectissima sacietas sufficientissima
sobriissima ebrietas purissima
voluntas / cordialis diffusio iocunda
amplexio amorosa transformacio
perfecta quietacio omnis suavitas
perfecta securitas nam liberi erunt
ab omni miseria violencia corpo-
ris et mentis / eo quod absterget deus omnem
lacrimam ab oculis sanctorum et non
erit in eis ultra luctus neque cla-
mor neque dolor quia priora abierunt
Cogitemus etiam quantum habebunt
gaudium sancti cum videndo deum
unusquisque omne gaudium eciam delectabitur
in bonis aliorum quibus cum quem-
libet diliget sicut seipsum et ipsum
et ideo sanctorum gaudium multipli-
cabitur sine inestimabile inter ange-
lorum et sanctorum de quorum gaudio
gaudebimus si societatem sanctorum
habuerimus sicut de nostro / amplius
autem gaudebimus de maiestate
divine potentie de pulchritudine divine
sapientie de divina clemencia et ipsius
ineffabili bonitate quod etiam de
sua salute sit unusquisque absorpti
delectacione et gaudio domini dei
nostri manebimus sic divina dulce-
dine illecti sic claritate sua trans-
formati ut intus et foris undique
excessivo gaudio saciati plus deum
quam nosmetipsos diligamus
nec mirum nam cum deus plus sine
comparacione nos diligit quam nos
ipsos plus dabit nobis gaudii et
leticie sine comparacione quam petere
aut appetere possimus vel sciremus /
Dic ergo quid dabis tali gaudio
quod nec oculus vidit nec
auris audivit nec in cor hominis

ascendit est quippe illud gaudium
nobis paratum infinitum bonum
quod non dico viator sed nec com-
prehensor aut angelus comprehendit
finite quidem creatura de infinito
apprehendit et absque hoc pro modo com-
prehensor dici potest si infinitum non
sit res finita comprehendere nequit
et hinc est quod tantus deus nota sibi
et homo christo in tale itaque gaudium
ducendi intrabimus et epulabimur
semper sedentes in pulchritudine pacis
et in requie opulenta tunc is-
ta excute de pulvere leva oculos
ad celestia et suspira ecce namque
pro patria in eternum sentiamus
amico sine metu tangere amica
concludes amica inestimabilis
terribilis amabilis metuenda pro-
perans amica sine amore implens
amica sine inclusione pulsat ad
hostium tui cordis et perveniat pro-
pinquando ut te amore celestium ac-
cendat / quod quando venerit cum
omni alacritate devocione quanta va-
les et reverencia occurre ne forsan
subito in aspiratione adveniens inve-
niat imparatam et ornatam in virtutibus
despiciat et sic tibi quod deus i-
auferat aspectus absconderet / qui-
ne mortem ut est et in bene fiat
adhuc siquando pulsat ut dulcedine
sua te repleat ut sua secreta
tibi ostendat ut transformatum in
se ad regnum suum inveniat et
faciat continue aspirare ad pa-
tris tua mea christo sanguine pre-
cioso redempta quod cum regnare
vitam quod ut regnum tibi sine fine
mansurum concedat illud eterne re-
gnum cui nulla tempora succedunt pre-
ter tibi continuus sine nocte
dies nescit hic tempus ubi sol
eternus illuminans ubi dies semper-
ternus ubi agnus immaculatus
lucidus et pulcherrimus semper lucet

supra tripudia angelorum chori et societas supernorum civium ubi dul- cis sollempnitatis omnium ab hac e[?]sti peregrinatione reducum ubi prophe- tarum primus chorus ubi iudicum apostolorum numerus ubi innumerabilis [?] martirum victor exercitus ubi sanctorum confessorum sacer conventus ubi veri et perfecti monachi ubi sancte mulieres que voluptates seculi et sexus infir- mitatem vicerunt ubi pueri et puelle que annos suos moribus transcenderunt ubi sunt oves et agni qui iam vo- luptatum huius laqueos evaserunt ubi omnis in propriis mansionibus exultant ubi dispar gloria cunctorum sed omnibus leticia communis et perfecta secu- ritas felix eris si intueri merueris pulchritudinem dei tui si plateas celestis urbis intraveris si cives superne civitatis ad ecclesiam conspicies si vi- debis regem regis in decore suo ac magnificentia ac maiesta- te stupenda si videbis muros eius preciosos et pollitos factos lapi- dibus si associata supernis ci- vibus ambulaveris per plateas stratas auro mundo canticum leticie de- cantabis si audies illud alle- luia iocundum quod per omnes vicos illius civitatis sonabit si felicius videas de mansionibus ex quadratis lapidibus fundatas ex sapphiro con- structas lateribus aureis coopertas quas nullus ingreditur nisi mundus nullus inhabitat contaminatus homo ergo nos ibi esse bonum [?] quo- niam si videbis sanctum quem co- gnoscere tibi proprium est quod lena lu- ctu lacrimis die ac nocte luge quod nunquam experta est aliam qui in deo consolationem nec igitur queras in alio delectari quam in deo ut asueta suis delicijs delectari [?] supernis gratia in eo perpe- tue delectens Quod nobis

Sermo lxxxix

Et mutatio dextere excelsi psalmus / Cum [illegible] in Christo dilecti cum deo nostro homo quia nos multi male incipiunt malis mala accumulant et flagi- tiosis inveniuntur et robur fortitu- dinis corporalis dare cognoscunt ad accessum in vite nostre morti- ferum deviantes bona desiderata re- cipiunt et ad celestia relictis seculi animo spiritualis dei et divinis pompis et cupiditatibus seculi rennue- ciantes mentem erigunt ac futu- rorum sublimia appetunt nec potius aliud optare querunt nisi deum Si cum postquam surgit et grandis permutacio / cum fornicatores adulteri et gulosi cum in iusti districtio dei cognoscentes in spiritu seculi tam vite sue inimicum ad est quippe eis pena et illis libertas arbitrij qua sic est ita se movere possent pena illi in oppositam qualitatem et sic valebunt gratie sue gratia dei et sue salvatoris gratiam in bonum nec erit eis necessaria operis illius dei et hominum medi- ator absque aut accidentibus fidelium et heresis et error dudum acatho- lica esta [?] nec igitur attributi pro alii mutatio quando deus Si quis de mane cepit et de vespere spolia dividit ut paulus Si quis toto vite sue de ipsa qui spo- liare pauperes opprimere in necessitate agere mala operari iniqua et iniusta didicerat in agone tam gratiam de- cumparat ut latro [illegible] christi professus Si lubricus homines et delicijs carnalibus assuetum per in numera flagicia inquinatus spiritualis dei et peccata medium iustificat et glorificat et apud deum et homines glorificat et ut deo exhorna- stat miraculis effulgent ut mariam magdalenam aut

conspiciam dei clementie sanctis
de vana et superflua scientia et in
deum recollectum dei de fornicatoribus ca-
strum / de adultero serum de ebrioso
et voluptuoso ieiuniis vigiliis
sanctis et aliis operibus corpus ma-
cerantem et breviter de malo bonum
si contingat sic enim est mutacio de-
xtre dei excelsi iste namque qui
vult aspirat cui dignatur pergratam
illabitur iste ex rebus desperatis et
impossibilibus hominibus possibilia
operatur iste cor tangit tangendo
mutat mutando libertate ar-
bitrii in detestationem peccati movet
movendo mentem in bono firmat
firmando iustificat iustificando
tamen secundum magis et minus apt-
se et honores prout vult gloriosos
facit. Unde de mutatione qua quis
se mutat in deum quid dicam
que tunc fit cum quis eligit deum
nil aliud cupit nisi deum solum deum
etiam ipsum solo iactat suo cogi-
tatum et affectum et de nichilo curat
nisi de ipso deo in quo transformatus
est tamquam in amatio et desi de-
ratio tamen mens semper cogitat
et sitibundo ac medullis cordis qui-
quid ipse et pariter honorificetur
et laudetur dominus deus suus et qui
tam ardenter deum diligit ut etiam
se ipsum odiat propter ipsum consistat enim
liquido per hec mutatio est dextre
excelsi. Beatus quippe petrus qui
in terrenum et tam mirabiliter sit
mutatus ut qui prius fuit carnis
nunc iam sit secretarius altissimi
et amicus eius suo tempore et sordidus
iam pulcer et candidus stupendo
si quidem non contemplatur suam
vilitatem in dei maiestate suam
nequiciam in dei clemenciam cor-
dis amaritudinem dulcedine creatoris
et quid totus est dei et nichil alio
deum diligit et requirit cor
enim suum plenum est deo ipse se

exuit et deum induit zelo quo dei
sibimet tamquam crudelissimo
hosti quando dictat racio gra-
ciarum fiat ex pluribus muta-
cione ineffabilis mutacio dextre ex-
celsi quare cum nil sit utilius
nil nobilius nil delectabilius ista
mutacione exue homo veterem
hominem abnega temetipsum tolle
crucem tuam et sequaris xpm
nec ipsum dimittas quousque
amore ipsius ferventissimo captus
muteris in illud in quo sic mutatus
fuit tamen ne possit extra ipsum
aliqualiter inveniri nec est enim
vita extra ipsum sed mors quam
de facili potes incurrere si tardaveris
diu extra ipsum. Si tamen aliqua-
liter in fragilitate aut negli-
gencia exire te contingit illuc
statim revertere et redite in ipsum
ipsum quod cum eiulatu fletu et
planctu deprecare suppliciter ut te
servum fugitivum dignetur recipere
ac suis deliciis enutrire et si
septies in die exeas iterum atque iterum
immo tociens quociens te contin-
gat exire redeas cum fletu na-
tivitatis benignissimus enim est deus
nam non claudit sue pietatis
sinum nulli vere redeunti et
ipsum in proposito semper firmum ma-
nendi et ipsum diligendi querenti
postquam igitur in deum amatorem
tuum sive veraciter translatus poteris
abhinc multipliciter consolari et per
multas consolaciones et varias
ad mentis separacionem raptum si deo
placuit pervenire ad quem pauci
pervenerunt poteris elevationem du-
plicem experiri una que est
habundancia iocunditatis in
corde et vehemens iubilacio mentis
que interdum per multo fletu
aut intimam consideracionem pa-
ssionis xpi aut per magnum

fervorem amoris singularis in deo
ex quadam nova divina gratie
dulcedine venit et illa leticia tam
habundat in corde ut etiam in
membra corporis effluat et redundet
ea que faciat divine clementie
amore et pro exultatione divina
ad modum ebrii precipitanter gaudere
quietem non sustinens caritatis
quoque qui in deum sui caritatis
amoris magnitudine amplexatur
nec tamen cor suum applicat ad
terrena sed si quid acciderit animo
reputat esse vanam aliam non
potest exprimi ebrietate seu dul-
cedine que tunc fit quando cor
repletur nimia dulcedine ex
divina gratia et hec venit per ce-
terum contemplans que in tedium
in tantum habundat in corde ut totus
homo sibi tamen mutus quodam-
modo mellifluus videatur. Et si-
cut ebrietas per se illum te non su-
stinebat quietem sic ista per
nimia dulcedine quiescere sat
nisi forsan plus intendatur.
Cave tamen ne te decipiat ebrie-
tate que consistit in admirabili
dulcedine cordis asserturus
ipsius secretorum esse tibi dicat du-
bitate consuevit cum mille
artifex insignitus se in angelum
lucis transfigurare volens ut homo
superbiat ac se aliis preponeret
et ut talibus deliciis frueretur
ibique quiesceret nam sic sine
fallo numquam ad deum perveniet
nec istud incredibile videatur
nam quia quidam contemplativi
nimis presumunt quasi deo sint
proximi cum tamen sint longe per
superbiam elongati et absque
aliis contemptum occulto iu-
dicio dyabolus per superbie
hanc in talibus potestatem accipit
ut talibus deliciis eos de-
cipere possit // Contra quod datur

remedium ut quandocumque tales de-
licias habueris memento actie in divina
exigens nec cor adeo modo tibi
possessionis dissolvere sinas et si te
delectari aptat non in eo quod senti-
s sed solum in deo tamquam in fine
amabili ultimo et optimo delectans
Si enim si adeo illa dulcedo descen-
dit debet intendi Si autem a
dyabolo debebit removeri vel remitti
Si autem deo placuit consolari
ut qui prius aliorum quoque peccatis
amaritudine replebaris quasi de-
liciis perfruaris gratias sibi agas
ut potes et quia timor subest
vide ne presumptionem incurras, for-
tasse namque istam dulcedinem
quam expertus esse quod magnum
velit dare tibi presumens eo quod ceteris pe-
rius te non reputat esse dignum
aut forsan eveniet potest quod
ipsud dulcissimum vinum tibi ad
hunc prebatur febricitanti in ducatum
periculum cum te exasperatum faciat
superbie. Ideoque nos miseri in hac
valle miserie constituti magis
debemus appetere cum Christo crucifigi
et velle pro eo qui pro nobis cottidie
pro peccatis nostris penam sustinere
quam dulcedinibus deliniri.
Sumus quippe servi dei satis vi-
lissimi et absque debemus appetere
ab aliis vilissimi reputari sumus
ad honorem dei facti et absque
id scimus nobis in aliis et in nobis
quod suum tendit honorem placere
debet et illud solum displicere
quod in contrarium vergit. Sed forsitan
dices vellem posse me disponere
ut suffultus gratia dei possem in
deo quiescere quero ergo si est
via vel doctrina aliqua qua possit
verissime ad hoc promoveri, ne as-
cendas ad quod videtur, certum scan-
num pedibus et hanc palpitas

qualiter ipsam certis in diabolo. Est
quippe via veri que viam habet
audit quia veritas est et vita ipse
christus qui te totum rogites ut viam
tibi ad se perveniendi et in se mu-
tandi ostendat. Scitum quia nisi ipse
eam indicaverit nullus homo indi-
cabit minima quidem et super excel-
lens est altitudo sapientie et scientie
dei in quam incomprehensibilia iudicia eius
et investigabiles vie eius et
sic ignota sit multis tamen via quam
dicam nescio nisi forsan sicut
cecus de coloribus disputando
ex aliena tamen respiciens statera quam
aliqualiter te disponere poterunt
ab infimis ad summa procedens
licet grandem rem postules si
deo placuit edocebo. Esto itaque
si vis intrare in deum ipse est pa-
ucorum primo in moribus studeas
eam componere ut tandem campum
et lucem intellectus possis ad mon-
tem dei ascendere et in deum
super excogitabis. Igitur ab ori-
gine quia totus natus es in peccato
et quamvis ab originali peccato
purgatus es in sacro baptismate
postquam tamen in usum liberi ar-
bitrii suscepisti usque ad hanc
horam continue peccasti in
inter pre lectionis divinam
non metuens maiestatem in
cuius presentia peccasti et tibi di-
vinior aliis cum unicus fuisti quod
cum divinus aut peius tibi ex-
posuit quam ut occides etiam
ipsam christo sanguine redemptio
pro qua nullam potest homo digne
quantitatem excogitabis etiam
quod soli deo honor et reverentia
debetur nam ipse solus deus
in se et in suis creaturis est
diligendus et ideo si vere

si vere deum diligis dole quia hono-
reris vel lauderis sed tamen ut honora-
deus in omnibus curabis et sic ho-
nores mundi et consolationes temporales
que inficiunt animam et deterrant per
impendes et afflictiones confu-
sas que si patienter tollerantur lavant
animam maculis et purgant a sordi-
bus peccatorum ut dealbata et mundata
videat deum suum medicinas
salutiferas estimabis per ipsas enim
intrabimus mire mystice devenimus
qua cognita facilius deum in-
cognitum sciemus quanto enim quis
sue vilitatis est cognitor tanto
magis divine maiestatis est in-
spector. Preterea cogitabis quod omnia
que sunt sensibilia sunt vanitas
et ideo non dolere sed gaudere debes
si separatus fueris a creatura et
iungeris veritati que est deus nec sic
si soli deo suis affectibus omnino
pre deo et que in ipsum non
tendunt abhorrebis deinde si
vis aliquem profectum cor excitat ut
laboret ab infimis ad celestia
toti se sublevando proviso quod
dum sursum ascenderis ibi
requiescas nec recedas ut quasi
fatigatus aliud aliunde quam in
christo consolationem queris. Multo
quippe deus abhorret cum cor
se gustare concedit si in eo non
quiescit sed quasi deus non esset
sibi sufficiens ad amplexandum
creaturas redit et se conformat vel
cum deo amplexari stultus
vult facere deo contumeliam quia non
faceret uni rusticano ut in specie
vellet rusticano amplecti cum
nec sit rusticus tam vilis qui de-
lectet in putredine vel fetore et
hinc est quod pauci ad montem
dei et attingunt contemplationis

pertingunt quia licet medium inter
summum ascendat atque tamen tedio
ad saltem unde recessant redeunt
ut quiescant et sic imbecillos in i-
pertinus plurimi cadunt et ad
ascendendum ad deum efficiuntur impoten-
tes qui vix ad locum ad quem ve-
nerunt redire valent. Summe tolle
breve regulam quam tradit tibi
dulcis doctor et sanctus bernardus in libro
de scrinulo amoris pertem (?) mundi et mundo
subiciat firma qui vult pertinaciter
pervenire ad summitatem montis deinde
ut quiescat vel retrocedat dum
ascendit sed quod intendit nisi
forte descendere velit ad proiiciet
aliorum consideratione propter ascendens
igitur tendis elevatione totaliter et
firmiter dilatione in deum. Istud scri-
bebis propterea quia iam sis deo con-
iunctus si non vales sit enim co-
gitationes et secretiores videantur tibi
minus amara tempore delecta-
tionis quod licet consuetudo ipsius
libenter velles animam tuam pre-
parari quam in meditatione dei
tui animam tuam preparari. Et si for-
sitan parumper se dilectus tuus tam
candidum et rubicundum electus ex
milibus summo rogaminibus sub-
traxit ita quod circa tuum cor (?)
aliud incipiat evagare quod
facit ut perfectius eum diligas et
vehementius queras. Item nimia avidi-
tate repletus undique quem possis
item cum infelicitatem dixisse per ca-
ritas inutilia dulcedinem tuam ut
indicent tibi. Alloquitur tuum me-
um dominum se potius se occultare
quia plus te diligit quam tu
eum diligis vel diligere possis
citius quoniam tibi se presentabit et
si moram fecit expecta eum
quia veniens veniet et non
tardabit quem si in venis vel
videris maioribus deliciis perfrueris
et si iterum se absentabit admodum
item queras solliciti summo tacite
quousque ipsum contingerit osculari
nam amicus suum osculatur ad
hoc tendit ut a te perfectius amore
diligatur et ut te mellitum affe-
ctionis tandem si perseveraveris
in querendo et amando incipies
cum eo quietari et ille dulcissi-
mus vinus dulcissimo te potabit
ita ut illectum eius dulcedine
incipies amplius affectare et ipse
quia largissimus est nec solum
dat sed effundit amplius et
dabit et quanto plus postula-
bis amplius monstrabit donec
sis satius ebrius et in deo totus
mutatus. Iuxtatam (?) et impletum
a dei superna vinum istud panis
sincerit. Est enim perfectus et se
creaturis tuus reficitur quemque
si tuo contingat nobis istud vinum
inebriari plene et undique per-
fundi saltem quia dextere (?) est ex-
celsi dei et mutata virtutem meam
ut in memoriam gratiam tuam
et deflere possimus miseriam meam
ut sic saltem in valle lacrimarum
flentes cottidie deum possimus
ad videndum tuam delectabilem
et amabilem faciem pervenire
Amen. Sermo xl xxix
Hospitibus decorit malicia
Sermo xxxiiii dei ad huius i-
nunditates mentis oculus
continue dei ad perennia nobis permis-
sa cum dignum dei morte in-
stantis eum arguere incipiam per
ocioscitatem insolui verbum
et cum tempore aliis operis summoper-
rebellium et mihi si ad huius

et in auditoris amoris indicativa
clenodia mentis oculos contineam
et prima carpa nova que xpo sunt
ut ec dedicavit templa q(ue) intue-
mur tot in nemine beneficia ipse
corporis membra et ab hac beneficio-
rum agentes reddamus gratiam
pro gratia. Si namque quispiam compos
amissis oculis non parum illum utique
diligeret qui sibi illum restitueret q(ui)
si quis comunibus pro certo flagicio
dignum esset oculum amittere debet
procul dubio illum non mediocre
diligere qui sibi illesum conserva-
ret similiter manum aut pedem
nasum aures aut linguam forsan
et amplius omnibus talibus debet
deum diligere qui oculum dedit
et datum licet multociens vrede
cum quod deum ipsum meruit dimittere
conservavit. Ei aut ad aulas xpo
sanguine precioso redemptas ea
virtute qua decenter quod tot in eis
relucent amoris insignia que
sunt in ea pacientie et virtutes
ubi namque fulget racio per quam
discernimus verum a falso vivum ad-
nis bestiis animalis ibi voluntas
irradiat per quam cum sponte
magis sui deo principio nostro
insitue ibi memoria per quam
recolimus beneficia creatoris quibus
incitati sumus ut non ingratissi-
ea sumentes beneficiis nostrum nam
non pro beneficia sed pro ipsum solum
qui est finis omnia in omnibus
diligemus ibi synderesis que ma-
lo nature remurmurat per quam et sunt
aliqualiter refracti animalis quod
naturaliter horret anima delicium a-
ffectum inferi auctum et actibus
in quibus naturale est delectari
ac inherere ibi conscientia sed est

stimulata que penam statim incipit
ingerere cum dolum ad iusticiam
declinare. Habet itaque anima dei
ymaginem insignitam quia inclito
ipsam dei unigeniti persuavit
permagno munere dedit et mira
saphiro virtutibus pinxit / quis nisi
veteris recipiendo pro pretium eo et
prius dedit esse / dedit post innovatio
per gratiam et de dono donis accu-
mulans dedit se nobis qui est
tanto esse prius cum non eramus ipse
fecit nos tandem ymaginem
suam feditate peccati absterseramus
ipse nos in sanguine sui testamenti
apertis lavit nos / et ut semper in
nobis maneret ipsius memoria
corpore suo et sanguine alavit et
cibat nos omnibus gratie tantum beneficia
ac et talibus amatus erit compos
decorus nisi qui aut hec intelli-
git aut non credit. Genesis secun-
do scribitur tulit dominus deus hominem
et posuit eum in paradiso volup-
tatis ut operaretur et custodiret illum
significat quod si quis in operibus
dignus est ut paradisi delicias non
sumat et ita quia ociosi in labore
hominum non sunt non flagellabuntur
cum fidelibus in purgatorio sed
potius in inferno. Si ergo ad premia
nobis promissa cum dignum quod
hactenus ociosi fuimus velimus
quis enim non verecundabitur de
corporis turpi et fedi nuditate
cum gaudere poterit in futuro
angelica agilitate seu de corporis
pondere celeritate et demonum
gratia visione / qui fulgere poterit
clariori quod sol claritate et
preeminendi illa bonorum premia que
nec oculus vidit nec auris
audivit nec in cor hominis
ascendit ubi sancti et electi dei
non solum gaudebunt de corpo-

templacione creaturis sed eciam in
contemplando aliis ceteris quia
dum deum in omnibus mirabilem
viderunt ubique ipsius magnalia
mirando venerantur et venerando
mirantur / mirantes letantur et pre-
sertim de divina contemplacione letantur
nam de divina visione congratulantur
nam de pulcritudine dei nam pulcri-
tudine instrumento dei ad mi-
rantur nam ardencia seraphin / nam
impleta sapiencia cherubin nam con-
spectu tranquillitate et obediencia thro-
norum nam in manu et vigore
quippe virtute in fortitudine in subli-
mitate maiestate et claritate in
pulcritudine in decore omnes sanctos
angelos quos incessabili voce sanctus
sanctus sanctus proclamant infati-
gabiliter aspiciunt ibi mentes sancte
ibi beati sunt ibi manent ibi
habitant ibi quiescunt ibi ca-
piunt quod non desiderant in eterno
omnibus temporibus regnum eternum
ubi non est mors neque luctus
non lassitudo non infirmitas non
fames non estus non frigus ubi
nulla molestia nulla indigen-
cia nulla [illegible] sed semper summa
securitas summa felicitas / felix
libertas felix beatitudo ubi im-
pletur illud quod dominus dicit
in evangelio erunt homines sicut
angeli ubi deus est qui est finis
desideriorum nostrorum erit sanctis omnia
in omnibus qui sine fine videbitur
sine fastidio amabitur sine fa-
tigacione laudabitur ubi et di-
spar est premium claritudi-
nis cum patris eternum mansiones
multe sunt in quibus et distincti
beatorum ordines per claritatem
unicuique conteretur letantur et

tum unum denarium omnes qui la-
boraverant vel operabantur in via
accipiunt qui in multis mansio-
nibus pro diversitate meriti distin-
guuntur quia et est una beatitudo
quam illic percipiunt et dispar re-
tribucionis qualitas quam per opera
dispari assecuntur / O quam glorio-
sum premium quod preparavit deus non
ociosis sed diligentibus se quam
[illegible] sanctorum omnium quam gloriosa
societas quam desiderabiles epule
ubi nimirum anxietas nulla / nullum
[illegible] ex fastidio ubi gaudium
quod de creatore concipitur nemo
tollet ab eis / cui comparata omnis
altitudo iocunditatis mentis est
omnis suavitas dolor est / omne
dulce amarum / omne decorum fe-
dum omne postremo quodcumque
delectare posset molestum est / Sic
nec ut ait Augustinus xxii de civitate
dei / quod deus preparavit diligen-
tibus se fide non capitur / spe non
attingitur caritate non comprehenditur
desideria et vota transgreditur ac-
quiri potest estimari non potest sum
ipsum surge igitur qui dormis
surge ad comparandum ut merearis
regnum eternum qui ociositate sor-
descis / scitum quod ociositas et
voluptas sunt [illegible] anime hostes
antiqui ad interitus animas capi-
endas decernuntur nisi ad presens
Quod patet in David qui occu-
patus bellis continuis fuit tempore
ociosus adulterium perpetravit et homi-
cidium commisit ii Regum xi° Et
Salomon qui dum erat templum domini
et tandem regale palacium et
structuras suas occupatus fuit
deo amabilis cui deus bis fuit
revelatus postea in completis

laboribus vacuus ocio fuit amare
mulierum institutus et adhuc amore
eius deperiit dicit Si enim super
pilon a xxxv q v Salamon
sicut ezech xvi scribitur hec fuit
iniquitas sodome sororis tue
superbia saturitas panis et ha-
bundancia et ocium nec mirum
quia ait prosper de vita contemp-
lativa qui ociosa quiete perfruitur
nisi spiritualiter vixerit more pe-
cudum vivit cuius vacacionem
reddit cassianus libro x de spiritu
accidie inquiens mens ociosa nichil
ad cogitare novit quam de escis
aut de ventre et ideo fili iuxta
consilium beati Jeronimi semper ad operis
facito ut te diabolus inveniat occu-
patum non enim facile capitur a
dyabolo qui bono vacat ocio de
consecratione d v nunquam noli dice-
re istud bonum vel istud facia-
tur statim facere possit quia si non
agis dum vales forsitan vales
age cum non possis extra de officio
delegati cum super noli dice
durum est michi continere quoniam
si cecidis dum tibi erit adiuto
dilige surge et quanto petis di-
vinis tenebris tanto magis
dum eis nam tanto graviora
sunt peccata quanto diutius infeli-
cem animam detinet alligatam
de penitentia dicitur tanto noli dicere
quia puer ego sum ieiunare
et orare non valeo fletur ipse homines
cum bestio qui puer est et purus
acerrimus et castus esse tu non et
si forsan corpus habeas in tactu
habes tu animum corruptum vel delec-
tacionem maiorem corruptam et
ideo non dicas quod pudicitiam

tenealis si oculos habes in pudicos
impudicum enim oculus impudici
cordis est nuncius Si ergo scis male
agere scis oculis tactibus impudic-
is vel amatoriis nutu signis sedu-
cere scias corpus per abstinenciam cas-
tigare noli adhuc dicere nego-
cia propter homines amatoria relinquere
quia ut ait psalmum dicit piger
leo est foris fovea est cadam
in eam quasi dicat piger de-
siderii occasiones conflat ne ad
quas stimulatur agat occasiones
enim querit qui vult recedere ab
amico noli pro tenui mercimonio aut
milicia aut alia qualibet a
cena magni dei excelsi excu-
sare quia si deum tempus est nego-
cium eorum non sunt ad cenam
simul non intrabis dicente
apostolo dico vobis quod nemo virorum
illorum qui vocati sunt gusta-
bunt cenam meam noli male
quesita propriam usuras vel ca-
lumpnia diucius retinere sed
reddes quod debes quia nisi
reddere pullis vel pullo dampnum
iniuriam cum venia non
datur nisi correcto et petitur
non dimittitur nisi restituatur
ablatum noli ociare vel habere
a solutione decimarum domini quia
nisi eam ut debes reddideris
pecunia consilium bus puniendus
tradetis quod ergo facis sic cum
ne detergas tibi quod alibi
contingat noli propter paupertate
nisi forsan pertime mori de-
bes aliena subtrahere nec sua
tenacia etiam si videatur mi-
nima retinere aliquis timor est
quod depauperatur nescia cupiditas
paupertatis in spiritum semper sunt
Si etiam mentem in spiritum

tam argute inspiciens semota ad
agendo ocio mancipemur nam
omnes morimur et quasi aqua
dilabimur prout in regum scribitur nec
est aliquis filius hominum qui mortem
effugiat propter dicente psalmista quis est
homo qui vivet et non videbit
mortem nam generacio alia finitur
alia nascitur Ecclesiastes primo et generacio
preterit et generacio advenit nec aut
etates nullum absolvere racione condignam
penam peccati procrastinet nec quis
de etate iuventute deluditur ro-
bore de corporis sanitate de mun-
dana prosperitate blanditur multum
enim senex ut iuvenis puer ut
antiquus fuit sicud in senibus
simul in unum dives et pauper
doctus et indoctus hinc est
quod in apocalipsi Johannes ait vidi
mortuos magnos et pusillos
stantes stantes in conspectu thro-
ni omnes enim mors eque vocat
nec est qui effugiat ictum eius
et sic tandem quamquam homines
mori oportet quia secundum Senecam
libro V de beneficiis morbus
lex est mors et tributum officiorum
mortalium expedit ut homines
singulos homines continua cogitacione
revolvant hec enim et humili-
abuntur ante deum et stimula-
buntur ad bene operandum propter
quod Ecclesiastici VII dicitur memorare
novissima tua et in eternum non
peccabis de hoc ergo dicit Christus
orate et vigilate et continue
quia nescimus qua hora dominus
noster venturus est prout lucas
precincti et lucerne ardentes in
manibus vestris et vos similes
hominibus expectantibus dominum
suum quando revertatur a nuptiis beati

quippe hii quos cum venit dominus
invenerit vigilantes studeamus per
manipulos meritorum colligere quia
qui colligit in messe filius sapiens
est qui autem stertit in estate filius
confusionis proverbiorum X ut sic de
nobis militantibus non vacantibus
dicatur illud psalmiste venientes venient
cum exultacione portantes mani-
pulos suos simus semper parati ad
plus non est enim nobis colluctacio
adversus carnem et sanguinem sed adversus
principatus et potestates cogitemus
sollicite ut possimus deo ydoneam
racionem reddere de beneficiis acceptis
de graciis debitis amissis et deperditis
consumptis de temporis et aliorum ab
nobis de lucris spiritualibus ne-
glectis de operibus nunc non im-
pensis de sermonibus ociosis et va-
nis de irrisionibus et simulacionibus
de factis consiliis de pravis accionibus
de aliis in quibus turpibus et ma-
ledictis de superfluis locucionibus
de iocosis sermonibus de taciturni-
tate ubi loqui oportuit de loquela
ubi tacere fuit expediens vel
necesse de negligencia correpcionis
vel ammonicionis fraterne de ne-
glecta correccione paterne de austeri-
tate nulli in bonum vel con-
de mensura de pondere de tempore
de placare de dignitate de virtuti-
bus et actibus qui digne bo-
norum videntur et licuit de aliis
que alibi arbitrio nostro pre-
dunt an sunt digna merito vel
de merito supplicio vel premio sunt
semper pati venire ad conspectum
nam omni hora et in omni loco
mortem tamen suspicamur hominum
namque secundum bernardum in qua-
dam omelia dicitur dominus voluit

esse nobis incognitam ut semper
possit esse suspecta ut dum illam
providere non possumus ad illam
sine intermissione preparemur sicut
patet in conspectu Christi quia qua
hora non putamus filius hominis
veniet utique ut iudicet cunctum
sollicite ne in vanum nobis tempora
transeant et tunc cogamur agere eo
iam cum de tempore expellitur omne
immo fugiamus ocium quia ocio-
sitas docuit multam malitiam nectas
occurrentes virtutibus cum spiritum
remissionem enim secundum litteram gregorius
in omelia nunquam dei amor
est ociosus operatur enim magna
si est si non operari renuit amor
non est inquibus si nostra gratia
dei postposita ocio quod secundum
senecam mors est et vivi hominis
sepultura operati fuerimus et
perveniemus salute eterna domus
in eternitate sapientie constructum
nobis prestare dignetur/ sermo xc
de domo sapientie dei

Sapientia edificavit sibi
domum proverbiorum ix°
Secundum magistrum in questionibus
scolastice de nativitate virginis
domina et sapientia nullam in
missa gradualis humane nullam
inveniret per quam ut disposue-
rat in mundum in ventris re-
ductionis perditioni subveniret
donec adistam de qua loquimur
virginem ventura esset de qua mox
ut in mundo per humane generis
hominem venit tanta eius bo-
nitate atque continentia resplenduit
ut eam ipsa dei sapientia vere
dignam iudicaret quod ille domi-
cilium sit sapientie edificata et
mater sapientie accepta ut esset

domus eius digna non minus
quam per istam sapientium ultra ceteros
privilegiis dotata constat dedit
quippe sibi dei sapientia quatuor
ad corpus privilegia in ipsa pre-
plasmationis quia quod natura
tunc non potuit gratia ordinavit
dedit privilegium fomitis ablu-
tionis in aliis enim fomites ligatur
in ea primo ligatur et postea spiri-
tualiter extinctus/ dedit privilegium
virginalis fecunditatis quia virgo
concepit sine coitu dedit
privilegium inviolabilis virginitatis
quam et si foret possibile virginis
tangere vel gaudium esse non tamen
in virginitate perdendo permanens
sicut virgo concepit virgo
peperit et post partum semper inviola-
ta permansit dedit privilegium
quod morte subiret absque in cor-
ruptione ipsam committens ab
illo maledicto obnoxio terra
es et in terram ibis/ dedit sibi
privilegium ut glorificaretur in
corpore ante communem resurrectionem
creditur enim quod non plura corpora
glorificata in celis sint nisi
Christi et virginis matris cum licet
non nulli corpore resurgente multa
corpora sanctorum qui tunc resurre-
xerunt aliis in eisdem corporibus
ascendisse opinantur dedit sibi
quartum ad animam in binis privi-
legiis gratie sanctificationis propter
quam ab angelo plena gratia
dicebatur dedit propositum virgi-
nitatis quod licet quamdiu domino
Joseph consensisset coniugio
firmiter semper retinuit plenam
gerens de deo fiduciam quod
votum et bonum redderet propter
virginitatem suam votum et
propositum non mutaret dedit

super alias ascensum humilitatis quo
eum excelsius deo qui formam servi
accepit et quod splendidius virgi-
nitatis maria mater dei que dum ius
velum angeli dei filium spiritus
sancto cooperante virtute conciperet ac
se concipiens mater esset non re-
spexisse virginitatem suam sed
humilitatem attestatur inquiens re-
spexit humilitatem ancille sue et
ideo quia in altissimo puncta
deposuit se per humiliorem adimplenda
congruebat ut pectus plus herere
ad summa eius eum qui se hu-
miliat exaltabit et ut ait
bernardus in omelia super missus est
quod ita deo gratum faciat et humilibus
summum si vite merito non magni
per humilitatem minimi videantur et
lucas super cantica sermone xlv cum
animus metus aut sanctitate non
rationis aut humilitate sermonem
non excludi et ideo virtutem que
retinuit dedit excellentiam
pectoris sibi vitam conformarent
nam licet ut ait augustinus in libro
de virginitate virginis maria preve-
lacionem spiritus sancti apud eundem
fuit omnium virtutum incomparabi-
tiorem manifestam et cum nec
ipsa providentiam spiritus ipsius vir-
tutis intelligebat per sanctitatem dedit
sibi etiam incendium ferventis-
sime caritatis nam se certe sancto
fervebant in amore dei cum
non magis sit quam tanto dei filio
fuit concinior quanto singularius
mater cum effectu dedit et
stupendo inseparabilis feli-
citatis de nullo cum aliorum sancto-
rum ut dicat prophetas et de quo
angelicam sustendit digni-
tatem et sic cum tot pre-

rogationibus et pluribus ergo specio-
sissima mater dei sit miraculo-
rum nisi manu ipsius sapientie dei
et turris altissime civitatis domus
sit tam fulgida et sancte credentium
edificata quis cum deo suavissi-
tam ydoneam domum et deo per
omnia placibilem construere nisi
sola dei sapientia que virtutes de-
meat corporaliter in humana morta-
talis quippe domum esse debebat
sapientie dei ut in tanto orbis orbe
esset nominatissima tamquam
illa que ab eterno et ex antiquis
antequam terra fieret per ordinata ut
esset fundamentum in caritatibus
instrumentum repetitionis tutami-
num deferentibus de hac domo
quadam ab eterno dei sapientia sibi
edificare disposuerat ut illud
proverbiorum xxiiii intelligi co-
gitatur ut edificavit domum in
qua requiesceret archa federis
mei hoc est corpus meum pro
reconciliatione humani generis in
nexu indissolubili diminuendo
o domum e mirabiliter prima exaltata
electa ante adeo levata
ultra totum mundi spacium
quem esse celi celorum capere non
poterant tuo sanctissimo utero
contulisti nexisti in visceribus
ligasti de carne tua compacte
pro ceteri rerum amentissimi filio
de spiritu pro in utero cuncta
spiritu sancto ut magistro mirum
te pollicet de summis celorum ad
nocatam non est nisi similis
nec audita equalis quite pro
sapientia columpnarum septe ex-
cidit nam mariepe fecit mi-
rum speciositate ad alliaeum
prorsus effecisti in hanc mi-
ram speciositatem adaptavit

Ei filius in incepcionem intellectus mirā
subtilitate ad intelligendum verū
eciam quibusdam angelis tunc
in cognicione qui affectu miram ala-
critatem ad degustandum saporem ce-
lestis qui effectu miram mobilitatem
ad sequendum spiritus sancti instinctum In
sensitiua potencia miram sinceri-
tatem ad fugiendum delectaciones noxias
qui manibus miram liberalitatem
ad distribuendum bonum creditum
in tuto corpore miram decorem ad
designandum intus latē mistice speciei
absconditum // Domus bene sita stabilitate
et gracia plena omnibus decoribus mul-
tiformis prius vivos patronis
alias domos in quibus regnum dei
supra hominis dignatur pulcrius et
purius in decorum fit te patribus puri-
orem decebat enim hanc ~~[illegible]~~ angelis
virginea puritate nitere qua sub deo
nequid maior intelligi in specie eius
Jossem capitulo dequo dei et utero
tui filius deus ait quinitas mu-
lierum non surrexit maior Johanne
hic ille ut ait augustinus in sermone
quodam de annunciacione sanctificatus
sexto mense Johannes baptista et alii
homines adhuc et magis tarde
tu non ut sancti concepta ma-
purgata non enim plures esse videt
ut originale petrum mite mediat
quiescet sed inquantum ut ita dicam
sepultum esset sic enim sancti gracia pre-
venta et a culpa celestis munita
ut quasi videatur nunquam in facta
fuisse sed in sanitate semper mansisse
tu es quippe domus illa de qua
spiritus sanctus ad salomonem ait sanctificavi
domum hanc quam edificasti tibi
ut ponerem nomen meum ibi in sempi-
ternum iii regum ix Hec est domus et
tinctus fundata in zaphiris

ysaie liiii omnia fundamenta ornata
sunt cum lapide precioso apocalipsis
xxi Hec est illa domus in qua
nichil erat quod non tegeretur auro
iii regum vi Hec est illa domus in qua
judas machabeus hic est dei filius
cum sanctificaret omnia contulit ea
umbraculum Hoc est sanctificatus habitus
et preciosissimus et accendit lucernas
que erant super eum hic est multi-
plicavit gracias primi machabeorum iiii
septem quippe lucerne lucent in
hoc venerando candelabro sacris
decore preciosius quia septem prin-
cipales gracie sunt nobis omnibus
posite preposito fuit enim in ea
gracia purgativa contra originale
gracia preservativa contra actuale
gracia privativa ad concupiscenciam mitiga-
gracia fundativa contra peccatum parandi
gracia dispositiva ad virtutem
corporis mistica gracia consumma-
tiva ad adeptionem singularis
stipendii divine maiestatis sic
glorificavit deus iob lx domum
gracie hanc domum perfectam sic la-
teribus sanctitatis illustrata perspicua
domum eius sanctitatis cum exempla
videmus ad vitam sanctorum paul-
dulcius militamus Hec est domus
in qua divinitatis plenitudo corporali-
ter habitavit Hec est domus sapiencie dei
feliciter edificata et bene fun-
data super firmam petram que
mitis est homo et ipse fundavit
eam altissimus Hec est domus edifi-
cata cum propugnaculis mille
clipei pendent ex ea omnis ar-
matura fortium ad gratiam domi-
num canticorum v Hec est domus
que impleta est ex odore unguen-
torum xii ex qua unctus est sol in-
stitue illuminans totam curiam
celestem et totam terram sanctis
Hec est illa domus de qua

fons vivus egreditur iuxta illud
Johelis iij° fons egredietur de domo
domini ad irrigandum torrentem spi-
narum hec est stratum viatorum qui
divinorum hospicio fruuntur procedendo
domum scilicet dominam virginem christiferam
de qua fons vivus egreditur qui
in speciem rivos hoc est scripture di-
na spiritus sancto divinitus irrigat scilicet
ariditatem hominum infusat roribus de-
generando hec est domus aromatum propter
odorem opinionis domus cedrina
propter dulcorem sanctificationis Ce-
drus enim secundum sanctos et philosophos
est arbor pulcerrima fructu sa-
pidissima et fecundissima et
usu efficacissima domus ebur-
nea propter nitorem tollerancie/ Ebur-
num enim est solidum quia os
elephantis/ domus saltus Libani
propter candorem incorrupcionis in
regum vij domus auro vestita propter
splendorem caritatis in regum
vi° Hec igitur dilectissimi certum
quod sapiencia dei est edificata ista do-
mus adhuc usque ut nos exules
et miseri adipiscamur tanquam
ad domum refugii confugere va-
leamus et ideo cogitemus quam
larga sit pietas altissimi et
erga nos et prodiga largitatis
nam et per sapienciam nos dirigit
ne cadamus et si quid absit
cadendo [illegible] cum potentis
incidimus ad domum sapiencie
que nunc appellatur nunc fugien-
tes adventura ira que ventura
insiliis diffidencie ad eam
flentes puro corde et deum
et eternam iram unquam
offendimus fugiamus precantes
laudemus divinam sapienciam qui
per suam effluentem graciam de-
corem domum ingredi ut
habitaret in nobis est dignatus

et etiam benedicimus dive sapiencie
genitricem simuliter deprecantes quod
ipse domos dignus et congruus in
nobis edificare dignetur quam nunc
perfecte dignetur dei sapiencia christus
per secula benedictus xc ij

Quasi a facie colubri fuge
peccatum Ecclesiastici xxi Si diligenter
ac quo amittitur deus qui
est summum bonum ad periculum nichil
potest equari [illegible] ymmo nichil
quam anime corporis dampnum est
vitandum et ideo si fugis serpentem
ne mordeat et mordendo te
veneret veneficando interimat
similiter quasi a facie colubri
fuge peccatum per quod anima crude-
liter moritur ideo infeliciter se-
paratur/ dyabolo subicitur et eterne
dampnationi applicatur velud est
supplicia que [illegible] aufert hoc
donum/ subsidia proximo et se-
pit et deo/ ira [illegible] accidia
que [illegible] flagellat/ avaricia
que flagellatio creatur vel gula que
[illegible] seducat/ luxuria que seducto
[illegible] implicat et quod-
libet aliud mortale quod [illegible]
quasi quibusdam seminaribus [illegible]
aut radicibus procedit nichil in-
terest sive quis accumbat ex
semine vel radice aut [illegible]
quod [illegible] ne in
[illegible] incidas ad considerandum
mortale peccatum qualiter committatur
te gravius est quidem [illegible]
de differencia mortalis et veni-
alis [illegible] mortale est quod a
quovis non potest committi sine grandi
[illegible] sui sive gravi lesione
et proximi et sine magno contemptu
dei certa [illegible] videntur in
venialia et subdit veniale peccatum
est [illegible] in se
[illegible] fide mediante [illegible]

debetur eterna dampnatio mortale
non est veniale. cui quantitate inper-
fectum semper eterna debetur dampnatio
sicut ille et sic mortale obligat
ad eternam, veniale non ad temporalem
penam. Circa quod sunt magis
cognoscat quando peccatum veniale et
quando mortale committitur quasdam re-
gulas tradimus. Quarum prima sit hec
dum et quando amor vel affectio ad
aliquam creaturam est tantum ma-
gnus aut magna quod in ea con-
stituitur ultimus finis hoc est quod
aliquis nec actu nec habitu ordi-
nat illam creaturam aut eius di-
lectionem aut etiam se ipsum in deum
sed vellet tali creature inherere non
timens quod deum offenderet et ipsius
iurisdictionis precepta propter illam creaturam
ibi tunc est dei contemptus et si
non formaliter tamen interpretative
et est finis creature quia deo prepo-
nitur creatura. Secundo aut quod aliquis
diligit plus quam debet creaturam
non tamen propter illud vellet deum
offendere nec amicitiam eius perdere
nec ipsius iurisdictionis preceptum nec
deum deserere nec eo carere quia tunc
non oportet quod sit mortale. 2a regula
Si committitur quod notabiliter obviat
dilectioni dei vel proximi est mortale
tunc autem dicitur obviare dilec-
tioni dei quod impugnat caritati et
amicicie quam supponimus deum
habere ad deum tunc non dilectioni
proximi obviat vel quod legi obvi-
at illi naturali quod tibi non
vis alteri ne feceris aut quando in-
fertur proximo notabile malum
non enim videtur esse mortale si quis
in modico aut parvo aut proximo
detrahit aut eum scandalizat
et ideo quilibet attendat penes
se ipsum quod sibi vellet fieri vel
non ut si patria rusticus despicio

stibus vel maior gravia dicet quis
assimet hoc mortale, secus si mani-
pulum quo pasci posset homo
notabiliter vel inuicto. 3a regula
Si quis committit aliquid vel omittit
contra dei vel ecclesie legis vel
prelati iurisdictionem sicut precepta
vel aliquid illorum que sunt necessaria
ad salutem vel contra datum pub-
licum aut privatum vel contra licitum
iuramentum est mortale. Exemplum est
cum sermonis advitum ingredi
contra mandatum quod dicitur assu-
mere contrarium nisi parvalis materia.
4ta regula. Dum aliquid fit
vel committitur contra conscientiam probabiliter
dubitantem an aliquid sit mortale
tunc semper est mortale per eo quod quis
facit contra conscientiam edificat ad ge-
hennam et contra quod non est ex
fide peccatum est. Si autem non sit contra
conscientiam ad hoc non est sufficiens
secundum formam legis in summa
patuit cum ad legem dei venire
non curavit aut potuit per ne-
gligentiam crassam ut quesivit
et ideo cum laborant ignorantia
crassa vel supina ignorans igno-
rabitur et tales ipsius negligentia est
comparatur. 5ta regula de actibus
interius manentibus quorum est sola
cogitatio de aliquo qualicumque
turpi vel malo absque complacentia
seu delectatione vel consensu numquam
est mortale sed est veniale vel nullum
peccatum talis non consensus est in actum
quod est peccatum mortale semper est
mortale quia deus acceptat vo-
luntatem totalem deputatam quo
ad penam dampnationis perfecte legis
secundum leges humanas cogitationis
penam nemo meretur. Quando est
cum cogitatione est complacentia
et delectatio morosa in aliquo

tempore speciali qui libidinosi tunc esto
quod non sit confessus in actum est iuxta
doctores et specialiter augustinum intellectum
ex quibus elicio quod mortale ad gulam
quod qui summam beatitudinem ponunt in
voluptatibus in voracitatibus et ebrie-
tatibus deum qui est verum et sum-
mum bonum amittunt et de hijs
loquitur apostolus quorum deus venter
est et gloria in confusione ipsorum
Item qui pro voracitate aut cra-
pulam ieiunia preceptum in dicta
frangunt et obligationem tamquam trans-
gressores et inobedientes in eternum
nisi digne penituerint punientur
Item si quis scienter se nimis sua
aneat aut gravat quod iudicium
racionis amittit quod agit mor-
taliter peccat / dilectio quippe sui
ipsius cadit sub precepto sicud
dilectio proximi quia caritas or-
dinata a se ipsa incipit et ideo
gravare se ipsum et quasi bestiam
reddere est contra dilectionem caritatis
nisi forsan quis vini aut potus
fortitudinem ignoravit ut si in hoc
casu ipsum [illegible] ignorancia
excusaret Similiter qui studiose
alium inebriat aut cibis oppo-
sitis replet et inter alios nota-
biliter gravat mortaliter peccat
eo quod contra caritatem proximi agit
et offendens in uno factus est
omnium reus Item dum consuetudo com-
probabiliter dictat quod comedere
vel bibere ultra talem mensuram
est de sanitate nature vel salute
tali die ieiunium vel comede-
re cibos alios est contra preceptum et
notabile scandalum plurimorum
si agit est mortaliter peccatum
Secus si ex delectacione ultra ne-
cessitatem comedit vel nimis
utitur preciosis aut credens

istud esse pro natura [illegible] ve-
niale est peccatum Item elicio quod ad
superbiam quidam quibus mititur se obe-
diencie et subiectioni divine sub-
ducere sic quod totum vitium suum
et actum suos ad laudem et glo-
riam [illegible] ordinat et de hijs sine
ultimum constituit est mortale pecca-
tum quis proximos propria superbia
et perfidia gravat est mortale
sicud faciunt nobiles tiranni per
fastum suum pauperes opprimentes et
ipsorum substanciam emungentes seu pro
ornatu mulierum tallias vel ex-
actiones indebitas imponentes
Item si quis per superbiam quod
quid sibi dicitur vel quantumcumque
peccatum aut in hoc cum ire in duc
quod ceteros gravant scandalis sit
propendit mortaliter peccat sicut
sunt nobiles et nobilis regimen
vocatur ornatum inductio ex superbia
se ornantes ac per ornatum vestium
sui corporum inuitantes [illegible] tep-
tacione animorum delapsu ducentes
etiam si nunc actu consenciat vel
ad actum turpem perungant / be-
nedicta / eum semper afferunt et vix
invenitur vir quin stultorum in simili
est nimis qui de illo nos bullatur vel
admitt oportet ipsa res estimo ex
vini attulerit si quis sumpsit
bibet Item cum quis per superbiam
transgreditur preceptum ecclesie nec credit
quantumcumque aliquid vel aliqua pro-
hibeat mortaliter peccat sicud fa-
ciunt milites tornamenta
per ecclesiam prohibita vel monoma-
chiam exercentes ornatum non ad
animas elicio quod qui ab appetitu
habere temporalia per phas et nephas
iuste et iniuste mediante et
signicatorum commencio et contrarie

diuicias p(ro)miscue in bellis iustis
et in iustis mortalit(er) peccat Simul-
iter bona t(em)p(or)alia sic auide appetu(n)t(ur)
q(uod) spes et finis in diuicijs ponit(ur)
e(st) mortale Sic si comanda(n)tia mer-
cenarior(um) mercedes vel decime eccl(es)iar(um)
vel bona in d(ecedent)ia quor(um) ext(at) me-
moria vel ex p(re)sumit(ur) no(n) autem
illa que ab antiq(ui)ssimis t(em)p(or)ibus
fuer(un)t intra sepulta retinent(ur) est
mortale de (pri)mo d(icit) Aug(ustinus) si q(uo)d
inuenisti et no(n) restituisti rapu-
isti xiiij q v si quid et (post) multi
sine pecc(at)o putant si aliquid q(uo)d i(n)-
uenerit tenet et dicunt deus
michi dedit cui debeo redde(re)
tal(e)s c(on)su(lendi) et questione multi
velud docet c(on)s(ilium) petrus e(st) simile
rapine si quis inuenta non
reddat // de s(ecun)do notat gloza
notabilis in dic(t)o Canone Si q(uo)d
:– inuenisti / que vult q(uod) si quis in-
venit thezaurum in loco (pro)p(ri)o stat
est inuentoris Si no(n) in loco ali-
eno et casu fortuito quis inue-
nit thezaurum et dimidiu(m) d(omi)ni loci
est inuentoris et dimidiu(m) d(omi)ni loci
Si no(n) studiose quesiuit et in-
venit eu(m) in loco alieno et totu(m)
e(st) d(omi)ni loci Si no(n) in sacro loco
casu fortuito totu(m) e(st) inuentoris
si studiose quesiuit totus e(st) eccl(es)ie
Item dum p(er)cipiendo illa
negligunt(ur) quesiuit ad publice
vel precepta e(st) mortale / q(ua)n(d)o aut(em) q(ui)s
apetit diuicias plus q(ua)m debet
et sollicitat(ur) p(ro) eis ac laborat no(n)
llet tam(en) h(ab)ere bona iniusta ne
deum (pro)pter h(oc) offendere nec felicitate(m)
in hac ponere aut fine tunc e(st)
veniale Quarto de ira circa
ista mortalia / Si quis sic ira-
scit(ur) q(uod) usque ad odiu(m) p(ro)ximi

p(er)ueniat et velit notabilit(er) p(ro)xi(m)o
dampnu(m) p(ro)p(ri)e vel p(er) aliu(m) in corp(or)e
corpe vel honore fere mortali(ter)
peccat q(ua)n(do) no(n) p(re)ueniens in de-
liberate et subito optat alicui
malu(m) nollet tam(en) deliberate si-
bi malum aut si sit aliqua dis-
plicencia impte seu sit in mala
affecc(i)o q(ua)m no(n) potuit faciliter
dimitte(re) vel etiam cum sibi(li) nec p(er)
liberam voluntate consensit veniali(ter)
peccauit Item si quis odium por-
tat homini a(ut) co(n)tra (con)tradic(tione) deli-
berati optat sibi malu(m) vel in-
iuriam (con)fusionem aliq(ua)m notabile
dicit vel turpit(er) vitupat sem(per)
famat a(ut) dampnificat semp(er)
mortalit(er) peccat Secus si ubi fr(atr)i
aut matri p(ro)p(ri)o aut medico pr(o)-
cessit q(uia) q(ui) tunc venialit(er)
peccat Sicud si quis uno (ver)-
bo vel duo de alterno alterius
capit furtu(m) (com)mitt(er)e no(n) cessat
ita nec mortalit(er) qui p(ro)p(ter) bo-
no signo tam(en) p(ro)ximum excessit
Si no(n) irascat(ur) quispiam contra
vicia vel malicia alicuius et no(n)
tam(en) p(er)sona(m) nec modu(m) sic eo no(n)
excedit no(n) peccat s(ed) ex zelo bono
et iusto si ordinat illud (con)tra deo
meritum. Quarto ad inuidiam
ista circa Si quis (con)tristat(ur) de bono
p(ro)ximi p(er)sonali sic sit cum deli-
beracione et placencia e(st) mortale
Si no(n) (con)tristat(ur) de bonis eius in
quanto illi e(st) nociuo a(ut) gaudet
de malo p(ro)ximi in quanto est
i(n)n(ocenti) inuenit p(ro)ficuum videlicet q(uod) no(n)
potuit sibi nocere p(ro)p(ter) n(on) opz(?)
quod sit mortale (con)sit de defectu
alicuius aut denigrans famam
suam vel (con)fingens falsa a(ut) pub-
licans occulta vel dicens (pro)-
ptis dubia credens vel videns

mortaliter peccat nisi forsan pub
licatam predictam prius pluribus cantaverat
vel sibi non constat et idem de illo
qui inducit ad detractionem vel
aliud peccatum est sentiendum nimirum
contra caritatem proximi adversatur
Secundum ad luxuriam hoc est scien-
dum omnis concupiscentia deliberata et assensus
cum delectatione morosa vel con-
sensus in actum turpem et omnis
tactus in nudis in locis impu-
dicis immo in manibus et pedibus
amplexus osculum ex libidine
procedens est mortalis. Dicit enim
Matheus: Qui viderit mulierem ad con-
cupiscendum eam mechatus est eam
in corde suo. Si ergo mechiam commit-
tit inspiciendo cum concupiscentia
multum (?) preter quod fortius committitur
in amplexando osculando col-
loquendo et tangendo. Item omnis
amicicia inter virum et mulierem
contra matrimonium per quam unus
alteri dat potestatem corporis sui
impudice tangendi amplexan-
di aut osculandi seu aliud
simile faciendi. Seu qui vel ad
partem licet cum (?) faciendi quod
alter vellet est mortalis et
stante tali proposito iungendi prius
non est in statu salutis. Nam
hec omnia sunt contra preceptum
quam concupiscat suam vitat (?)
et sic nedum fornicari sed velle
fornicari, ludere, tangere, amplexari,
osculari, confabulari li-
bidinose est mortale. Item omnes
concubitus stupri quod fit cum
corrumpitur filia sub parentis potestate
constituta et adulterii quo quis
vel aliqua accedit ad uxorem vel
coniugem alterius vel ex coniugio
est mortalis nam obviat
proximi caritati. Similiter concubitus

sacrilegii qui committitur cum personis
in sacris ordinibus constitutis vel
religiosis est mortalis opponitur
contra dilectionem dei. Similiter incestuosus
cum consanguineis vel coniunctis car-
nali vel spirituali cognatione committitur
est mortalis. Mortalissimum vero
est contra naturam vel contra sexum in
debitis. Motus autem aliqui corporis
et motiones ad peccatum luxurie
venientes si sunt involuntarii sunt
veniales quorum limitatio non fa-
cile sciri potest. Septimum ad
accidiam scilicet que est tedium
vel fastidium de deo et bono di-
vino ac rebus spiritualibus aut pi-
gricia ad audiendum de deo et ad
faciendum ea que ad deum spectant
similiter de dei iusticia paciencia
vel simplicitate quod omnes actus humanos
notat dividit et appendit, quod
contra patet vero est qui effigiat in
celo et inferno vel in se ipso (?)
eius quod omnia videt et aperta sunt
oculis eius est mortalis vel
mortale. Molestia est cum suggerit (?)
iustitie potentie vel simplicitati dei que
non audet esse in deo nisi deus et ut
impleatur ac animum excludat de-
atatem (?). Similiter si tarditas est
tanta ut homo ex tedio illa ne-
gligeret ad que ex precepto agenda
obligaretur aut ex fastidio spiritualium
alicuius agendorum totaliter de-
sisteret et cum quis quod quod facere
posse desperaret mortale peccatum
induceret. Si autem implet que
tenetur sed cum tedio vel ex accidia
predicta distillatur non tamen
a labore cessat sed se pungit leg-
nis sicut veniale non est culpa mortalis.
Hiis igitur generalis ad agno-
scendum mortalia, primis sicut (?)

distinguere inter leprum et non lepram
infecta que mortem inferunt et que
fermentum caritatis attenuant hec
documenta innuunt Quasi a facie
colubri fugite peccata que venenant
animas et faciunt in conspectu dei
et sanctorum eius feditatis teterrimas
abhominabiles detestabiles et
deformes Statuit quod qui inuesti-
gat aliud deum quam omnipo-
tentem patrem et filium et spiritum sanctum
sibi constituit beatus Augustinus super
psalmum lxxx tractans illud Psalmi
non erit in te deus recens sic ait
cui deus venter est ei deus recens
quecumque vicia hominum et quecumque
peccata tot recentes homini deos na-
tus sum Ira inuenti deus est indi-
gnacionem et cupidini libido iu deus
est unusquisque eius quod cupit et
veneratur preterea hec illi deus est
ac ideo non sit in vobis deus re-
cens nec adorabis deos alienos
agendo prava et iniusta sed po-
cius deum vivum de deo genitum na-
tum coeternalem patri per quem estis
facti et redempti et quem venera-
mini spiritum nam et patri coequalis tales
quia ut adorent filium eius in spiritu
et in veritate ipse signum est in cuius
seria minus ipse dimicare et honora
ipse tota cumplacere summa sancti-
ditatis vera delectacio et vita sine
fine maxima adeo
cum puerilis astucia et ado-
lescenti sancta et intellectus
puerorum promo Due sunt vie
quibus itur ad diem vite eterne
et alia perfectus via eterne quam nulla
aliter non potest quam abstinencia decem
mandatorum via perfectus que est
impletio nedum mandatorum sed

consiliorum per quod contingit ut
detur puerilis astucia quod sine ob-
servancia decalogi non salvatur et
adolescenti sancta et intellectus con-
fertus est potest Et quia pueri perficiunt
astucia deo et hominibus acceptam
si sublatis vii capitalibus viciis
et mortalibus supplicia animarum lu-
xuria invidia ira gula et acci-
dia septem virtutibus principalibus
fide spe caritate que sunt desuper
ac iusticia temperancia fortitudine
que cardinales vocantur quod eo
quod in eis tota vita hominis quasi
in quibusdam cardinibus deter-
minata sunt innuunt et septem
operibus corporalibus misericordie in die
novissimo non dubitant per di-
strictio iudice inquiri que sunt
vestire nudos cibare famelicos
potare sitientes visitare infirmos
liberare captivos hospitare pauperes
et peregrinos sepelire defunctos ac
septem spiritualibus que sunt simul
consulere nescientes ducere petentes
ad viam veritatis et iusticie re-
ducere desolatos consolacionem afferre
in tribulacionibus aliorum se participem
exhibere peccatoribus et pro offensis
dei clemencia contendere iuste pecca-
tibus pro deum indulgere per defunctis
sepius preces fundere et eis
aliis remediis subvenire sunt
solliciti non ergo pueri devolubilis
gradus si crescere volunt perfectis
non supplicando cum sint annis
et eciam ceteris conspirant non sperant
puto in luxuriis consulant non
stratorum aut proximorum felicitati
invideant non iram contra proximum
diu gestent nam ira in sinu
stulti requiescit Si nam nasci
contingerit non tamen peccatas est ita
persistere licet apostolus inquit ira-
scimini et nolite peccare non con-
gule seu ventri sicut gentes

que ignorant deum inferniant vel
abeant opere ad que ex precepto dei
vel ecclesie obligantur transgressant
vel aside alibi quam adeo sub
sidia indifferentiis vel tribulacionibus
exhorbitent, non tamen dummodo de
Exłca peccatis non doleant et sunt ab ecclesie
decreto separati etiam si ecclesia nulla
faciat miracula sed generetur undique
amaritudine et ipsa etiam si ecclesia
me videatur vel si forsitan veniret
angelus qui ad quam sentit sanctam
matrem ecclesiam dignificet velletque
tradat in civitatem quod licet ad
deum per altitudinem magnitudinem latitudinem
profunditatem per pulchritudinem eloqu-
ciam per divicias vel gloriam mundi
per prosperitates per potestates per virtutes
per instancias per pericula et pressuras
per gladium aut famem per tyran-
nidem aut calamitatem per mor-
bos et infirmitates angustias
per metum per pecuniam vel per quod-
cumque aliud seu quacumque creatura
aliam distrupat, ne se cum pos-
sit inspicere miseri falso excipere
cum iudicium sine misericordia fiet ei
qui noluit deo parcunt aliis mi-
sereri deinde ut pluribus detur tam
astucia ut diligenter sensus suos cu-
stodiant ne vagentur ut visus
aliena minime concupiscant, auditus
a detractionibus a vanis locucionibus
et fabulis ociosis et maxime
a verbis inmundis et fedis ab
stineat gustus absque quibus esse non possunt
vel superfluus cibariis se removeat
tactus a billecebris se elonget et
odoratus in aromaticis in ordi
nate delectari non querit atten-
dunt quod in baptismo ingressi
sunt ad vitam per aquam et spiritum
deo se ad serviendum ...
et dyabolo et pompis ac operibus

eius abrenunciaverunt et ideo non sint
apostate ut retro abeant deum
derelinquant et superstitionum tenebre
... super se ultro ... intelligant
quod ad confirmacionem propriam adiutorium
acceperunt et ideo velud veri
milites pugnent nec unquam se
esse sunt undique inimicos et fidei
devincere ... educunt de carcere asse-
cuntur. Si qui sunt in sacro con-
stituti sint sancti et immaculati in
conspectu dei ... qui sunt
in matrimonio se utantur matrimonio
ut quasi non utentes preterit enim
figura huius mundi. Qui ...
[illegible]
[illegible]
[illegible]
delicet ... dies
ne subiugentur, qui sunt confirmi per
sacramentum ac digne penitencie la-
mentis ... recipiant
ut se expedicionibus ecclesiasticis sa-
cramentis ad deum excelsum ire
possunt intelligant quod ...
continue ad ...
Pr³ semper eum petunt ut sanctificetur et glo-
iur rificetur nomen omnipotentis. Pop-
... dicitur sanctificetur non
tamen et ... ipse eum dixit sa-
cientes quia ego sanctus sum 2o ut
ipsis sui regni coheredes consti-
tuat dominus addunt adveniat
regnum tuum, 3o ut sancti angeli et
sancti semper faciunt eius volunte
mercedis quia eis inspiret ut faciant
voluntatem suam in terris dum
inquiunt fiat voluntas tua sicut
in celo et in terra, 4o ut ipsis ...
pius pater amabilis creator redemp-
tor et ... tam ... quod
corporis sub... dominum orant di-
centes panem nostrum cotidianum
vz supersubstantialem per quem interior ...
et corporalem per quem exterior vegetatur

7o ut deus per suam infinitam mi-
sericordiam dimittat eis peccata sic-
ut ipsi dimittunt inimicis offensis
sibi factis in hiis verbis / et dimitte
nobis debita nostra sicud et nos
dimittimus debitoribus nostris // Sexto
ut si contingit temptacionibus ipsos
atteri non sinat eos quasi mole
absorbi vel consterni dum dicunt et
ne nos inducas in temptacionem
Septimo ut deus ipsos liberet
a malis preteritis presentibus et futuris
dum concludunt orantes sed libera
a malo / preterea decem precepta parvulis astucia
ut intelligant que sint dei mandata
[decem precepta] et quot quia decem primum / non ado-
rabis deos alienos et ideo nullus
deum sibi alienum constituat nisi patrem
et filium suum et verum deum / 2m non
accipies nomen dei in vanum et
ideo paveat qui periurat aut
multa per nomen dei iurat dicit
enim scriptura vir multum iurans reple-
bitur iniquitate et non discedet de
domo eius plaga / 3m non falsum
testimonium dices et ideo timeant
qui dicere non verentur ut oculis unquam
subiecta aut veritate debite non
discussa testificantur provide ac si
eis certissime cum sint dubie
veritas vel qualitas negocii aut
rei esset nota // 4m sabbata sancti-
fices / et ideo die dominica et aliis
festis per ecclesiam sanctis institutis a
servili et corporali opere nisi quatenus
prelatus dispensaverit vel necessitas
reddiderit excusatum est diligenter
abstinendum quod tamen nec dum
populares ymmo et nobiles eciam
nec sacerdotes vel pontifices male
servant / Quinto honora patrem et
matrem ut sis longevus super
terram Qui enim reverenciam patri

non exhibet aut matri et maxime
si immisericors temerarius aut vio-
lentus maledictus est obnoxius
et morte dignus Sexto non me-
chaberis et ideo nullus faciat me-
mbra sua membra meretricis nec ali-
qua inter membra sua membra
faciat lecatores / non enim vocavit
nos deus in immundiciam sed in
sanctificacionem ut sciat unusquisque
vas suum possidere in sanctificacione
et honore Septimo non occides
proximum re lingua manu consilio au-
xilio ad hostilitatem aut mortem
nisi ubi ius decreverit occidendo
Octavo non furtum facias fur est [fur est]
qui subtrahit qui rem furtivam
scienter servat tamen partem furti
accipit qui rem furtivam emit
Nonum non concupisces uxorem pro-
ximi tui per quod patet quod non tantum
qui operatur iniquitatem morte
est dignus sed qui concupiscit et
deliberat ut faciat iniquitatem
Decimum non desiderabis de rebus
proximi tui non ancillam non
bovem per quod patet quod apud
deum intencio desiderium mali et
opus malum quantum ad dampnacionem
spiritualem adequantur / hec est lex
nostra quo itur ad deum et hec
astucia parvulis simplicia filio sic loquitur
ut detur adolescenti sciencia
et intellectus ad cognoscendum iter
preceptis / inter servetur et teneatur [parvulis quorum indiget]
consilia sunt ut sit in eis man-
suetudo et per similitudinem humilitas immo
virtutes summam Si quis te percusserit
in unam maxillam prebe et alteram
nec obstat quod Christus percussus in
maxillam dixit Si male lo-
cutus sum testimonium perhibe de
malo si autem bene cur me
cedis qui percussit maxillam

altam sencti debet intelligi secundum
preparacionem animi ut scilicet sit paratus
pati si ipsum maxima contingeret
maxillam, patet quod non multi per-
fecti apud se videntur propter nimiam
abstinenciam continuam vigilias
et ulteriorem virtutes qui tamen ex eo
quod sunt in preparacione facile franguntur
perfecti non sunt. Tercium est voluntaria
paupertas de qua ait veritas si
vis perfectus esse vade et vende
omnia que habes et da pauperibus
et sequere me. Ex quo patet quod
perfectus deum possidet qui rebus
rebus et possessionibus ex corde
renunciat. Unde Prosper libro 2o
de vita contemplativa c° xvi° re-
linquunt hii qui rerum hereditatem
contempserunt partem deum me-
ruerunt possidere et iterum qui vult
deum possidere renunciet mundo
ut sit illi deus sicut possessio
nec renunciando mundo quem
rerum possessiones delectant aliquam
quam deum sua non relinquit
mundo cum bona retinet sunt
et utique non potest mundo simul ser-
vire et deo et subdit propterea vo-
luit deus cultores suos omnibus
renunciare propter quod diligitur mundus
ut exclusa cupiditate mundi divina
in eis caritas possit augeri
nisi perfecta. Sed sunt nonnulli qui
et si facultatibus omnibus et rer-
um possessionibus renunciant
propriam tamen voluntatem non relinquunt
et ab hoc perfectionem vite non attin-
gunt. Pars quarta est facultates
proprias relinquere ad [illegible]
non tamen propter hoc salvati leguntur
abiecisse et nunc [illegible] quando
abiciant [illegible] nec perficiunt per con-
temptum [illegible] sed desiciunt et

dimittuntur sed longe magis abiciunt
propriam voluntatem. Hii sunt itaque
perfectionis iterum gradum qui [illegible]
facultatibus suis primum omnibus [illegible]
terrenis relictis contrito corde se-
se subiciunt alteri et suum ve-
lle proprium voluntate suspendunt
ac quamquam eis sensus carnis ex-
periencia [illegible] suggerat divina
ac iusticie seu virtutis [illegible] de-
lectacione contempnunt. Quartum constitutivum
perfectionis est virginitas que sua-
deri potest [illegible] non potest [illegible]
apostoli. Ad corinthios vi de virginibus preceptum
non habeo consilium autem do
[illegible] cum virginum est quasi status
celicus nec ab [illegible] admittitur
et difficultate est de precepto sed
de consilio quod pauci sequuntur de
quibus redemptor ait mathei xix
Sunt eunuchi qui castraverunt
se propter regnum celorum qui potest capere
capiat. [illegible] Beatus Augustinus
de bono virginali inquit virgi-
nitas per perpetuam continenciam ab
omni [illegible] omnis an-
gelica porcio est et in carne cor-
ruptibili in corruptibilis [illegible]
meditatur et ideo non sunt precepto
de ea quia ultra homines est
et Ambrosius in libro de virginitate
quis negat hanc vitam fluxi-
sse de celo quam non facile inve-
nimus [illegible] nisi per quod deus
in [illegible] membra descen-
dit [illegible] de helya et de Johanne baptista
de maria sorore moysi de virginibus
quas legimus fuisse in templo
deputatas [illegible] in signum [illegible]
[illegible] illis [illegible] indi-
cium futurorum signum in paucis
[illegible] in pluribus [illegible] ad eu-
stochium epistola lxxx [illegible]

virginitas non est in precepto quia maioris mercedis est quod non exigitur sed offertur et dignissimo erat conveniens exigere angelorum et virginum co- hominibus extorquere et ibi altissimum ut dei filius ingressus est mundum novam familiam instituit ut qui ab angelis adorabatur inter se haberet angelos inter se virgines sed ille gauderet igitur virgines non spiritualiter sed mente ac carne sed que sunt in carne quasi sunt demonia ac specialissima familia dei hec eum sequuntur agnum quocumque ierit quarta perfectionis complementum est ardens caritas que non solum ad amicos sed etiam ad inimicos non tam generaliter quam specialiter se extendit de qua christus ait orate pro persequentibus calumpniantibus vos si enim amicos vestros diligimus quid magnum facimus cum etiam ethnici illud faciunt et ideo non solum amicos sed etiam inimicos diligamus propter deum et si forsan quis dicat istud est multum difficile ut diligam inimicum et pacientis in portale videtur qualiter bonum ille qui malum michi optat optarem Sed revera et si quispiam potest dicere non possum renunciare quia infirmus sum nec virginitatem servare quia istud est angelicum nec etiam omnia relinquere quia istud est perfectorum nec tamen se potest excusare quin saltem in genere orare pro inimicis teneatur deus quippe consuluit qui est sapiens vel non compellit nisi possit impleri aliter nemo ad impossibilia obligatur igitur stabilis pacis deo quam bonum prestitum cum in eo quod

diligas inimicum pedes non laborant eundo oculi videndo, aures audiendo manus operando ut passi- mi profligatum nimium compari sed mente peragit deus quod aliter requirit vult inspirare ut diligas si velis, cor dabit mente ut inspiret domi nescio qua suavitate indulgentiam petere pueri ante christo sibi nil optime patuit qui deo proprie inimicis suis veniam dare non acquiescit apostolus si quid predicat nemini malum pro malo reddentes benedicite persequentibus vos benedicite et nolite dicere et item noli vinci a malo sed vince in bono malum ergo in tentatione qui odit fratrem suum homicida est, fratrem autem ut aut augeri inferior de diligendo inimico omnes homines debemus accipere et quibus patet quod non solum perfecti sed etiam incipientes et proficientes tenentur inimicos diligere sed illi quia signa et generalia beneficia non tenentur dumtaxat precepta quod specialiter requirit ipsi non specialiter pro persequentibus et calumpniantibus deprecantes et bonum pro malo reddentes consiliis igitur viis quibus itur ad deum altam eligite ut ad lucem et veram sapientiam que christus est valeatis pervenire ad quam nos perducat christus dei filius benedictus Amen

9 Octavum ma(ndatum)

magis quam thesaurum

diligite proximum apud(?)

Sicut quispiam qualiter eo omnes tam iusti quam reprobi celum stellas terram maria et cetera que visu corporeo visibilia conspiciunt et passim intuentur ipsa creatura et reparatur dominicus cum

quod non equaliter in deum mo
uetur nec rebus caritas equaliter utitur
replebi siquidem in operibus condi-
tis adeo quiescunt delectacione non
futurarum felicitate, clerus non nullam
in rebus conditis nisi quatenus deum
in eisdem dulcescunt querunt
dulcedinem ut summam perpetuis labentibus
assequatur felicitatem, plebi gentilium
superstitiosa quadam curiositate
opera conditoris in designando
et naturas rerum ingeniando in
cogitacionibus euanuerunt et
vani effecti sunt, at contra per ipsos a-
more opera conditoris et rede-
mptoris reuoluendo eorum co-
gitacionibus suis vanitatem
repellunt replebi pulcritudine
rerum creaturarum per ipse amantes
ab amore dei refrigescunt clerus
non amore quod est in mundo
sine ex tempore mundi aut ocu-
lorum illecebris contempnentes
igne diuino calescunt replebi de
rebus terrestribus cogitaciones suas
in ingerunt creaturis sui obli-
uiscuntur clerus autem sui creatoris
eis qui sunt sussomniati in eum
tamquam solum et precipue di-
lecto obliuisci non potest et ob
hoc iam de eius una, iam de
magnificencia et potencia, iam
de bonitate et munificencia, iam
de maiestate et gloria, iam de
pulcritudine et sapiencia meditantur
replebi demum temporalibus inordinate
exigunt congniciam eciam per dut
clerus non demum temporalia industria
recurrunt ad cognoscendum eterna
acuuntur replebi per visibilia quasi
per quedam ulnam visibilibus cadit
clerus non per visibilia quasi per quedam
vehicula sursum ad inuisibilia

consendunt replebi cum clerus simul
verbum dei audiunt et in eisdem
scolis resident sed illi malicia cecati
amplius indurantur isti caritate
magis accensi amplius igniuntur
et hinc est quod dicebat apostolus christo bonus
odor sumus in omni loco aliis odor
vite in vitam aliis vero odor mortis
in mortem Queritur est varietas
quod replebi et clerus eciam concordiam et re-
parationem diuinam valeant nisi quia
male libertate arbitrii magis crea-
turas quam creatorem, clerus vero
ergo plus creatorem quam creaturas
perpendit et ideo accipite exemplum
magis quam pecuniam et doctrinam
magis plus quam thesaurum diligi-
te ut perfectus caritatis monachus in
uno creatorem et per opera redempcionis
vnianimi nexu indissolubili ac
amatorem domine ihesu christe qui nexus
est amor a patre et filio non pluribus
sed unica tamen spiracione procedens
de summa trinitate Explicit vno libro vero

quod ut optime possimus illabi
mentibus spiritum sanctum paraclitum
postulemus dicentes veni sancte spiritus
et christe ama et de pectore quis spi-
ritum tuum in designare sancte quod
hic audit replebis et clerus idem
videt idem sentit et idem iste et
ille obicitur et tamen eciam quod
malus audit ante creatus clerus sentit
fecit iste ille de susum descendit
iste sursum vadit ille deficit iste
proficit et proficiens est illi mors isti
vita unum fit visibile tangibile
audibile sensibile, inuisibile sine
te vadit quis preter videre potest
nisi per te quis spiritum sanctum accipe in
apice et ante missum quis ad ce-
lestia conspicit altissima ibit nisi
per te tractus et laudibus querens

inducias quietis mellifluas nunquam tamen inducias nisi mistice designas nec unquam designas nisi finis destinas cui vis et qui vis inspiras cui vis secreta committis occulta reseras misteria pandis spiritu tuo reples quis ad te per odorem unguentorum tuorum non currit cum sis melle dulcior lacte et nive candidior nectare suavior gemmis et auro preciosior cunctisque terrarum divitiis et honoribus amabilibus te carior et non solum terra et omnibus que in ea sunt immo celo et aliis que in celo sunt amabilior et acceptior diligit iste te quamvis super omnia que in celo sunt et infra contempnit contemptibilia ut te solum verum et incommutabile bonum digne amare possit diligit te super omnes cor meum da ut amem te semper quantum volo et quantum debeo nescio siquidem nisi exiguus quod amo te sed si te amo magis amare cupio quam tu solus sis meditacio mea occupat pectus etiam sepultus proximus de te sermo texere dum aliorum tandem cupio molestie velle siquidem ad [illegible] per sicut sine te non valeo nisi me in [illegible] nec ac mellifluis venis primum cor meum durum et lapideum nisi omnem affectionem inordinatam carnalitatis stimulis in carnalitate et ambicione rerum terrenarum compulsus nam quod per [illegible] tui si non [illegible] sollicitare hunc mundum studiumque extinguit et rerum temporalium per magne timoris et amoris de oblivisci et [illegible] quero et iterum quero atque [illegible]

dulce nec tibi perfecte intendo nec mundum perfecte desero licet mundo delectari non queror quamdiu ergo sit in me corpus [illegible] iacebo in mundanis delectari non queo et divinis ac tuis deliciis ut debeo non intendo. Quod si venerit nunc tempus dispendii mei ut sit michi mundus crucifixus et ego mundo nec alia gloriari placeat nisi in cruce tua et delectari in acerrima passione aperte siquidem ac vera peticionem michi magnum sed apud te parvum ut de temporalibus non lugeam nec gaudeam nec metuam aliquid amittere nisi te Christum meum vitam et vitam meam non blandiciis corrumpar nec adversis terrear quippe si fortis est ut mors dilectio tua absorbeat queso cor meum ab omnibus que sub celo sunt melliflua et vis vivax amoris tui ut solis in hiemem sola tue suavitatis memoria pascatur descendat mihi et incomparabilis fragrancia suavitatis tui et spiritus in me suscitet [illegible] et corde meo producat venas aque salientis in vitam eternam iudicia siquidem eterna quod est equum ut filii huius seculi et tenebrarum perfectioni [illegible] pretio et virtute ac studio perituras divicias et fugitivos honores diligunt et querunt quam nos te verum deum creatorem redemptoremque ac amatorem nostrum per quem sumus redempti sicut tibi diligamus o verecundia nostra qui illi magis rebus caducis [illegible] quam nos tue incomparabili bonitati [illegible] tolle nostram verecundiam ne filium patre [illegible] ac [illegible] reducet in [illegible] dei cum nos

annulis distinguis pergrani ac-
cendis ignis sancti spiritus flamma
ut caritas dei que diffusa est in cor-
dibus nostris per spiritum suum semper flagret
in nobis. Certe sicut ait dilecti
gaudium et corona mea in domino
Hanc doctrinam meam magis
quam thesauros diligite ut
magis deum quam terram ymmo
et celum ac vitam que mecho
et intra sunt diligatis quibus
gratias deo agentes scias hoc ipso
est nichil prodest de vobis sed ge-
ro ut caritas vestra magis ha-
bundet et ad gratiarum actiones
pro omnibus que nobis retribuit ipse
deus consurgat diligite itaque
debitores beneficia dei recolere sa-
lubriter intelligere fideliter custodire
studiose diligere et diligentiam
consumere assensum de summopere
carius et gratum acceptum po-
cius vel deperditum ne amittere
velud ille piger servus qui
abscondit pecuniam domini sui
Attendite quod deus vester
est doctor summus et in se ipso
dignitatis atque magnitudo est
si ~~deus~~ dignetur cogitare
de vobis tanta tamen affectione
ac benivolentia dat homini sua
beneficia quod etiam si maxi-
ma dedit gratulanter essent re-
cipienda sed ipse velud prius et
nunc corporis dat caritatem
infundit graciam que sanctos
faciat et que super eminet omni
sciencie et tanti est quod nullo
sensu potest estimari ipsa quoque
beneficia dei quibus in nobis
operatur salutem tanti precii
sunt quod nullo precio sunt con-
digna nam quid dignius
potest gracie seu spiritus cogitari
quam dat fidelibus suis

vel quid dignius corpore et sanguine
ihesu christi et quid felicius gloria
celesti quid acceptius quam per
singulum diem et adoptivum
filium dei quid dulcius quam
in deo delectari quid maius quam
deum possidere manere quid
honorabilius quam in imperio
et fruicione divine essencie
cum sanctis angelis dei participare
Attendite quibus prestat tanta
et talia in mensura quia miseris
et indignis quid enim sumus
nisi cinis et pulvis et vapor
ad modicum parens in spes
brevis vite repleti multis mi-
seriis omnibus expositi periculis
et quod horribilius deo rebel-
les qui pro summis beneficiis et predi-
leccione eius iniquum contulias
et contemptu rependimus et ta-
negligentes iam ingrati benefi-
ciorum iam elati ubi se dissimu-
lare nolumus indicium evi-
dens divine pietatis agno-
scimus nam quis hoc comprehendere
valeat quanta sit dei pietas
illius beneficii qui nec contemnit
ipsius beneficia agnoscere ne-
[illegible] ea consumere // Similiter
quippe potenti proximum est bene-
facere sed piissimus et divinus
est benefacere contemptori et ma-
xime suo proprio et segnicto ad
[illegible] et ideo revoluctos bene-
ficia [illegible] grati de acceptis
sit agere deo gratias vigilet[illegible]
et accepta sumere per gratitudinem
informato gracia ac ea ad
maiorem perfectionem gratie semper
proficiendo in melius valeat
Quod nobis prestare dignetur etc.

Delicie mee esse cum filiis
hominum prov(erbiorum) viii° Si sapi(enti)e
summi dei nedum delectacio
ac dulcedo superorum angelorum et p(re)-
mio delectabile ac deliciis plenu(m)
b(ea)torum sed eciam hominum viatorum
quibus per graciam illabendo se co(mmun)icat
co(mmun)icando donat donando delicias
ingerit ingerendo cor medium p(ro)-
dilo insolencia sp(iritu)s extendit ac
p(er) multa jocunditate aut sp(iritu)s ebrie-
tate animam liquescere facit adeo
q(uod) tunc anime videatur p(er) multis
deliciis paradisi eius dubitat
q(uod) sapie(nti)e dei delicie sunt esse cum
filiis hominum inquid cum cor deum
diliget nisi dilacione dei fiat p(er)-
mocio cum nescio qui(d) aliq(ui)d de-
liciarum divinarum quod percipit n(on)
ex delacione que deus est delici-
arum dulcedo sibi inlabitur [illegible]
quod cite senes et juvenes vo-
cate ce(te)rum [illegible] ipsum [illegible]
[illegible] ad tam in [illegible] [illegible]
[illegible] divine magnificencie
[illegible] ad [illegible] [illegible] et lar-
gitatis sue manus q(uod) nescio dat
[illegible] effundit n(on) parum [illegible] multo [illegible]
[illegible] quia semper quo
quibus adepto nichil ultimus desi-
derare queat [illegible] omnis de-
lecie anime delectacio et omnis
odor [illegible] [illegible] sapie(nti)e et
sciencie dei thesauri sunt ab-
sconditi ad collo [illegible] [illegible] dulce-
do [illegible] fonte [illegible] [illegible]
delectacio et vita vitalis [illegible]
est deus [illegible] et [illegible] [illegible] aliq(ui)d
ad illum [illegible] ad [illegible] [illegible]
viam discipline et dedit illam
iacob [illegible] suo et israel dilecto suo
p(os)t hec [illegible] visus est et cum hominibus
[illegible] est baruch iii° et cur

nisi quia ut ait ipse delicie
mee esse cum filiis hominum nunc
ergo filii audite me ut cognitis
sapie(nti)e dei deliciis valeatis in
[illegible] multe sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] eis p(er)
multe consolaciones quibus anima
que efficitur unus cum deo mi-
rabiliter pascitur et multum [illegible] nulla
[illegible] corp(or)is ita requiescit et delectatur
sicud cum solo deo contemplatur
et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] que dicunt ad [illegible] [illegible]
venit inquid tunc [illegible]
[illegible] resolvitur aut liquescit
nisi [illegible] [illegible] et delicias
plenus possideat / tunc cum sug-
git mel de petra et oleum de
saxo durissimo deut(eronomii) xxxii
tunc in [illegible] [illegible] et mi-
rabilia in [illegible] [illegible] no-
vis [illegible] [illegible] [illegible]
tunc [illegible] [illegible] diligentibus
deum absconditum tunc magna
effluit ex fonte sapie(nti)e dei multitudo
dulcedinis quam pauci tam
[illegible] [illegible] tam [illegible] [illegible] di-
[illegible] vel [illegible] tam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tam
[illegible] [illegible] ut [illegible]
contingit / [illegible] / tunc [illegible]
dei sapiencia se totam super totam [illegible]
[illegible] expandit et undique
eam amplecti ut non sit vis
anime [illegible] [illegible] effluant a
[illegible] sua tunc [illegible] in
[illegible] [illegible] transformat transfor-
matam ipse sibi conglutinat con-
glutinatam deliciis pascit et
nutrit ubi de torrente volupta-
tis sue bibit ubi mirum fragra-
tum unguentorum et [illegible]
[illegible] sentit quod [illegible] [illegible]
li zelatores veri sapie(nti)e dei

ac cultores qui nichil diligunt
querunt aut cogitant pt illum
sti sunt illi quos sic inuenerit
vigilantes ame dico vobis q
precinget se et faciet illos discumbe
et transiens ministrabit eis luce xij
unde eum delicie mee esse cum
filiis hominum/ quis itaque sane mentis
ambigat in estimabiles ee
diligentibus deum delicias que
vtique cumpsunt et ortum habent
ex deliciis sapie di et quod ame
deuota igne vitali spus sci
ignitur tamdo ignita amore
vnita rapitur rapta contemplatur
contemplans gustat/ gustans
quiescit licz rare subito et gradu
tim cooperantibus bonam et calidum
tim glie magni dei adagi
nis ut eductam de carne renela
ta facie et oculo aduersum possit
nudo regem videre suo maiestate
iestate et glia et eidem pre
sidente mentis radio clare at
tende ac facie ad faciem con
templari sicut, cum et plures o
alie imo infinite sunt delicie
sue quibus dignatur ee cum
filiis hominum quibus electum
spiritu sco baptizata ex mente
illustrata autem deuotam ad
amandum deum actualiter igne
eus et inflammans profluit ortho
sapie dei et quod ame delec
tatur ad deum amore tenens
et ipso dulcissime fruendo
pellens procedit patriarchas et
prophetas altissimi/ dixi primo
q mentis illustrata autem
deuotam ad amandum deum ac
tualiter igniens et inflammans
et profluit ortho fonte sapie
dei nam dum ama adamans
in spu dei in conspectu pro

se totam effundit mox subito
quendam radius velud splendor
placido irradians ipsam ignit
et inflammat et afficiens eum quibus
feratur actualiter indeo attendit
malos ab ea expellat et
exsufflat/ corpus expergiscere facit
atque ipsam totam amam veluti
quoddam vestitum atque pinguissimum
holocaustum deo representat velim
inter fundamenta deo et gaudeat ad
est ei deus ut calcat in missa
igne amoris ut magis calescat
ita ut dicere potest cum propheta
concaluit cor meum intra me
et in meditatione mea exardescit
ignis/ hic est ignis quo dicendum est
ardens amator dei amans qui
prius [illegible] sic dicebat doctor
qui semper ardes et numquam extin
gueris vere ipso bone caritas
deus meus accende me igne tue
amore tue suauitatis et dilectionis
tue iocunditatis et voluntatis
tue voluptatis et corporis tue
quod est sco et bona casta et munda
tranquilla et secura vnde absque
igne sunt omnes ex tuis impii
nabuchodonosor regis babilonis i dicti
et qui venia specialiter adulantes
carne et sanguine profuites/ con
spirantes maxime contra bonum
publicum et dispelles furnace
concupiscentie stuppa malorum cogitatuum
pice fedorum affectuum naptu sim
ilium luxurie malleolis sine
fasciculis ab hominibus ipsum
ad accendendum tres pueros intellectum
voluntatem et memoriam ut in
me incendentur inde impiorum
succenderes et alii qui ardent
beneficia ecclesiastica prelaturas hono
res dignitates ac temporalia
possessiones et nephas ambientes

Thy 2

suppn tared mb9

quibus procul dubio plenus est mundus
et hos figurabat zacharias propheta
qui vidit quandam amphoram et
in media amphore erat mulier
que vocabatur impietas nomine
autem amphore erat oculus eorum
in universa terra vidit enim duas
mulieres que habebant alas milvi
que levaverunt amphoram inter ce-
lum et terram et portaverunt eam
in terram sennaar ut edificaretur
ibi et poneretur super basem zacha-
rie v amphora autem ista que
vocatur oculus eorum in universa terra
est avaricia clericorum que omnibus
placet omnibus alliciat omnibus inhiat
et est amplissima de qua multa
mala fluunt nec umquam potest
impleri propter quam multi agunt
impie blasphemantes spiritum sanctum
profanantes dei templum infrin-
gentes iura decimarum et scanda-
lizantes totum mundum dum usur-
pant beneficia per pravitatem sy-
moniacam per intrusionem violentam
per ancxilacionem fraudulentam per
commissionem simulatam et per con-
spiracionem infaustam. Due vero
mulieres habentes alas milvi sunt
violencia et luxuria clericorum que
per magnam presumpcionem levaverunt
avariciam et posuerunt eam in terra
sennaar ubi est fertilitas et copia
temporalium nummorum et per consequens
activa luxuria que venit mero et
sumptus de fertili promovetur in libi-
dine et hoc ait dominus per prophetam ad
prelatos congregacionem filiorum
ipsa fuit iniquitas sororis tue
sodome saturitas et habundancia
panis Ezechielis xvi et hinc est
quod vicia et voluptates sunt
[illegible] hostis antiqui in inferno

nisi talis clericis tamen dampnat decima- de
nisi cum precium. Et hii ac similes
ipsi mutaverunt gloriam incorrupti-
bilis dei in similitudinem ymaginis cor-
ruptibilis hominis volucrum et qua-
drupedum ac serpentium ad ro-
manos primo. Et hoc ideo quia ut ait ve-
nerabilis beda 2a [illegible]
qui pluralitate dicta bona esse
decrevit cum dominum condiciones
tulit non possit ulterius in bestiam
sic tangit exposicionem super apocalipsim animal
in quibus peccatores secundum
duplex peccatum duplex bestia
pertinet ymagines. Et ita quod
pluralitas est ambiguum de re-
publica qui preferunt thesaurum
sapiencie dei nequaquam eum homi-
nes presencia despicit dispensati per
papas et nephas alii petunt
[illegible] plus [illegible] dili-
gunt nisi tenebras. Fugit pa-
rentes hec est quod nequiverunt
oculos tenebris apertos ad lu-
cem presentie [illegible] attollere
similes ergo sunt avibus quarum in-
tuitum nox illuminat dies ce-
cat. Quid ergo talibus de luce
dicatur quid de veritate primo
predicatur non reprehendit quia ani-
malis homo non percipit ea que
sunt spiritus dei quod utique non
contingeret si ad [illegible] deum
ipsos ignis accenderet qui procedit
ex thesauro sapiencie dei et hoc de
primo. Secundo secundo quod [illegible] de-
lectat ad deum amore tenere
et ipse [illegible] secundo
credit ex [illegible] et secretis
dei non est eum que [illegible] singu-
lare nec acceptum [illegible]
est ex deo et data de celo quo
liquor quidam distillans et

[illegible] in [illegible] prelatorum ad [illegible]

protinus etiam se diffundens ipsam
vngit et candit corroborat et co-
fortat ac disponit suauitate adm-
irabilis lucolencia amplectendo
et etiam contemplando et quod
ignis sanctus purificat concremando
hec vnccio multo suauius perfunditur
perfundendo dulcius vnde est quod
ut quis in extasim ductus
dicto eorum gemina voluptate
ad super intellectualem diuini amo-
ris fontem ascendit mediantibus
bus sursum actiuis virtutibus
pertingat vbi perquam ad fontalem
lem diuinum per hec nectar ha-
urit fluenta graciarum et stabilis
inspiraciones aquarum Sic etiam
adeo non ab alio venit ut eo
diuinum contemplantes suspensis cor-
poralibus sensibus per intellectum et
affectum sursum ascendit ibi spe-
culando hic depredando ubi per-
trenando circuite intelligencia ut
in ingredi per super excellentiam di-
uini luminis valeat ipsa remane-
nte foris eo quod videt per speculum
tui enigmate i. corpore af-
fectio que nescia est speculari
intrat ad secreta dei et vnit
diuino spiritui intromisso quod illi
intellectu qui eo pro tamen quam-
libet forti ingredi non poterat
a super essenciali et super intellectu-
ali deificam lucem luce perlata
recipit et conseruet tota animi
transformata in amatum tota su-
auitate ineffabili deliniens
Similiter adeo plus venit cum
in gentem ac plebatus mel-
lita et suauis diuine dulce-
dinis ut iam sibi vero hic in
via quodammodo paradisus quia
gustare mellifluum donum de-
siperat animus amor dic adeo
venit cum donatur menti mira

Adu-
lator

et suauis tranquillitas que apud
duas valde similes recipiunt a
sequitur super celestes sedes specula-
dumque quomodo anima in deo delec-
tatur et ipso fruitur que clare indi-
cant quod delicie sapientie dei sunt
esse per genium et dominum redundo
etiam cum filiis hominum Harum autem
deliciarum i. sinus est adulator qui
venenum mellitum aut mel ve-
nenatum sub lingua fert et carnalis
adulator ponit mel ut in eo mo-
llius requiescat ore laudat que
corde vituperat in facie mulcet
quem post tergum subsannat que
non sunt fingit que vere sunt
fallendo contravenit audet
ut blandiendo fallat suspirat
ut simulando seducat omnibus
applaudit omnibus placere dicit
prodigos vocat liberales auaros
et parcos sapientes lascivos ori-
vales garrulos affabiles obstina-
tos constantes pigros mitios
et graues nec est vicium quod
mel non attenuet vel palliet vel
excuset nec exterminum ad quod-
dam vel oleum non apponat fa-
uor laudis sibilus flatus gloriose
magniloquus quemadmodum tuba
in diuitum auribus circumstrepit
fauus mellite adulacionis sedes
concutit ut emungat nummum
vel lucrum cum saepius caput diuitis
oleo vnctionis i. vngit plagas
puluinaria laudum subiicit et arte
sophistica non nunquam ipsorum veste
depilumat in plumas a quo febat
fugiebat ille summopere qui dicebat
oleum peccatoris non impinguet caput
meum neque pessimus duo sunt genera
persecutorum vituperancium et adula-
ncium ut ait augustinus super p[salmum] lxx in
pluribus tamen persequitur lingua

adulacionis quam manus p[er]sequitur
Similiter istarum deliciarum corpus est
cui mihi imperat leges imponit p[ro]
scribit iubet vetat que igne
flammis nigris inflammat et similiter
suis torturis inicit et occul-
tat et occulta aculeatis diris q[ue]
manicis ferreis compeditus diversis
suspensionibus opprimit et vexat
si iuvenis minando venenat et
blandiendo sibi cor tollit et animam
ad se sine intermissione cogitatus
suspendit cum racionem cecat vo-
luntatem depravat / memoriam le-
thargia ferit ingenium obnubi-
lat fumus inflammat [illegible]
confundit scienciam consumit vitam
abreviat et bibit de eo quod
vult facit sicud deus de pectore suo
nam cum iste sit totus malis
adeo que sunt spiritus dei [illegible] per-
tingit et sic [illegible] de deliciis dei
nisi [illegible] sicud cecus de coloribus
disputabat propterea cum delicie
dei procedant ex archanis et secretis
dei cum igitur intellectus illustratos atque
devotum ad amandum deum actuali-
ter igneus et inflammans perfluit ex
thesauro sapiencie dei et [illegible] dilectio
ad deum amorose tenens ipsa
[illegible] procedit ex
archanis et secretis dei ut primo
et in [illegible] melius [illegible] et
quia omne complectens arguit sua
[illegible] et [illegible]
et [illegible] deliciis quod
[illegible] dei sapiencia in essendo [illegible]
omnibus delectatur cum rei [illegible]
[illegible] sapiens [illegible] dicitur
delicie mee cum filiis hominum et
hec [illegible] principio [illegible]
[illegible] quibusdam [illegible]
[illegible] in medio divini [illegible]
[illegible] super inestimabiles

quam creaturarum arguit multitudo
deum psalmista dicit delicie mee 2o
divine dignacionis redundancia
super inestimabilem qua deus ad
homines inclinatur mansuetudo
qua dignatur esse cum filiis hominum
et ideo filii hominum ipsi [illegible]
[illegible] ut quod diligit frequenter
et quod meditatur [illegible]
Siquidem si epulari delectat ecce
delicie si reffici ecce singulares
delicie quia delicie mee Si in
corporali michi placet vel [illegible] ecce
delicie mee esse cum filiis ho-
minum Si ergo celestis [illegible]
[illegible] in [illegible] et separans
a videndum faciem [illegible] que
[illegible] felicitas ad
[illegible] dies [illegible]
[illegible] impellit saltim
divina [illegible] et [illegible]
[illegible] sapiditatis ac [illegible]
[illegible] cum que fiat [illegible]
sabbatum [illegible] felicitatis [illegible]
[illegible] ut [illegible] dicitur [illegible]
maxime [illegible] dicit [illegible] sapiencia
delicie mee esse cum filiis hominum
[illegible] in quibus [illegible]
[illegible] in medio [illegible] muni-
[illegible] super inestimabile quam
[illegible] arguit multitudo [illegible] psalmista
dicit delicie mee et cum filiis
hominum / [illegible] sapiencia mea est
consilium et equitas mea [illegible] pru-
dencia et fortitudo mee sunt di-
vicie et gloria et opes [illegible] iusticie
[illegible] angelos bonos et malos et vide-
te si [illegible] arguit illorum amor et
[illegible] et
[illegible] multitudine [illegible]
quam magistro sapiencie [illegible]
qui solus [illegible] bonus

vim et corporalis nomine elicte so-
id per dispositionem aliud non fuit per-
missum ut illi perspiciendo non minu=
erunt isti non per iungi deitatis nobis
ad centum quattuor et habitaturi qui
per eundem divinum qui nobis a
bonis spiritibus suggeritur ferventi
in alta et per timorem inferna
quo spiritu humilitatis et animo
contrito reverberentur. Adspice igitur
superiora celi cum orbibus side=
rum et splendore orbium et vide=
re magnitudinem celi latitudinem
terre profunditatem abyssi / girum
celi et ambitum eius varietatem
stellarum / multitudinem creaturarum /
diversitatem specierum in angelis
in avibus / in piscibus in ani-
malibus in reptilibus in natan-
tibus in vermibus in floribus
in fructibus in vegetabilibus
et plantis in mineris in lapi-
dibus in nostris in fructibus
que animo arguunt et ostendunt
quod delicias habet dei sapientia esse
cum filiis hominum / unde dicitur ysa-
ie xl° levate in excelsum
oculos vestros et videte quis
creavit hec et Job xij interroga
iumenta et docebunt te vola-
tilia celi et indicabunt tibi
loquere terre et respondebit tibi et
narrabunt pisces maris et
quid aliud nisi quod verbo domini
celi firmati sunt et spiritu oris eius
omnis virtus eorum quia omnia per
ipsum facta sunt et sine ipso
factum est nichil adhuc utique quo-
tiens in visibilia quam invi-
sibilia et spiritualia quam corpora-
lia humanitati consulent vel
saltim cum obtinerent ac pre
multitudine gratie quam
ceperunt in suis sensibus multifor=

mis gratia sapientie dei gratuite
etiam quo ad recipientium conceptum
est et tanta oriuntur delicias con-
ditoris diligenter intuentia quod pro-
cul dubio ambigere non potest quin
delicias habeat dei sapientia cum
hominibus conversandi. Esto igitur et in
dictum tibi superius intimas delicias
et iam audi quod dei sapientia sibi de-
licias reputat si nobiscum et in
nobis maneat et quiescit. Ad-
huc autem in dictis tibi homo
quid sit bonum et quid bonum et
quid deus requirit a te utique fa-
cere iudicium et iustitiam diligere
misericordiam et sollicite ambulare cum
deo tuo micheas vj° Iuste igitur
iudicate filii hominum in qualibet
enim mensura mensi fueritis re-
metietur vobis math vij diligite
iusticiam vos sapientie qui iudica-
tis terram aliquid divinissimum esse
hiis qui respiciunt iudicium sapientie vj°
digne quippe accedit unde sed
potentes potenter tormenta patientur
et quantum glorificaverunt se in deliciis
tantum habebunt tormentum et luctum
apokalypsis xviij reddite igitur que
sunt cesaris cesari et que dei deo
math xxij° cui tributum tributum cui
vectigal vectigal ad ro xiij°
reddite deo fidem formatam et
latriam prelatis et superioribus gra-
tum deo et hominibus acceptum
obedientiam equalibus amicabilitatem
et concordiam inferioribus huma-
nitatem et benivolentiam bonis
laudem et honorificentiam malis
iustitiam dulcore tamen nec reparatam
vel disciplinam / Sic enim servantes
iudicium inter virum et virum et uni- de
cuique reddentes quod suum est per
iustitiam ac vinum oleo temperantes in
arguendo corrigendo increpando

p'miam et meditantes vobis ad
esse diuinam semp' p'senciaz vapin'
potentes diuine largitatis delico
sam munificatiam quam gratis ar-
guit multitudo et h' de p'mo //
Dixi s'c'do quod in v'bis p'missis
consideres diuine dignitatis redu
danciam sup' inp'stimabilem qua
da ad homines e dicit mansuedo
qua dignat' te cum filijs ho'i'm
desperatis sicud p'ris eterni ad pu-
blicum n'rm egressus apparuit i
fris magist' benignus mitens
et mansuetus pacificando dissidentes
liberando oppressos medicando
i'firmos viuificando mortuos et
defunctos manifeste p'bans et
euident' ostendens q' delicie sue
sunt esse cum filijs ho'im et ideo
quia magnus effectus similiter et ma
suetus despicite mititate similiter man-
suetudine attendite q' ipse est
magis magnus et mititate durationis
Jo iiij° ubi inquit nicodemus
sibi quia a deo venisti magister ne-
mo enim h' signa pt facere nisi fuer'
deus cum illo est magis benignus
auctoritate mt' xxiij° nolite
vocari rabi vnus enim e' mag'r ve-
ster aut omnes fres estis / Est mag'
verus singularite' p'stantis mt' xvi
et m'r' inquiunt sibi et p'harisei
volumus a te signum vide' et signum
no dabitur eis nisi signum Jone
p'phe e' mag' benignitate cond:
scendentis mt' xix mag'r quid fa
ciam ut habeam vitam eternam Dic
quia potens e' timete eum et dulce
gliam illi quia unus e' eternus
no' h't ephesios nolite unitate
cessando nolite caritatem in vi-
dic selle in fide nolite alt' al-
terum quia membra estis vnum

corporis mistici corporis lede' aut
contra deum et iusticia p'turbare
quia mag'r verus e' no congruit
ut cum discipulos x'pi assumpti
sitis q' plus fabulas q'm theologi
scolas plus nugas quam scrip-
turas canonicas diligatis xx
xvij di legimus hunt filiatite
vanitati eloquencia vana deba
sentencijs tenebras luci p'ponat
contra illud ysaie ve qui dicit
v.j' q' m' Est quia mag'r v'r' e'
benignus cum mansuetudo ar
guit' condilate condescentis sue
vitans e' eius et inp'sa'm dus
longanimis et multu' vitans
compassiue q'puttaris sue
querit eum p' p'pheta' maultate
p'petua dilexi te ideo iuxi te
miserans tui je' e' xxx p'mo
De remissione iuxta q'strinis ch'pe
qualis sit magna quia gra
magna p'mo in mesio eum
finito vult in e' cum m'i
sericordia quia pleni sunt celi
et terra ex cunctatione obliga
tus venia vnde quod mt' xv
viij dr' miserty dus s'ui illius
dimisit eum et omne debitum
dimisit ei suscipite in man-
suetudine vobis in s'c'do vim
q' potest saluare a'ias v'ras
no enim dubitet quin si vincla
caritatis viuiti v'eteres inp'i
et modesti similes c'risti et
mansueti sunt et p'uenit in
confiteri p'ruam cogitacionem vel
delectacionem et sicut e' q' fuale
virgines vel mulieres p'dierunt
et adolescentes viri d'ficale
pero q' iu nullis h'auerst ar
tibus vel laboribus sed amici
tijs et ludicris occupantur
et tales dyabli i'cepant eo

Ephe

delicijs sapiencie dei quas abscondit
diligentibus se per finem eternas ex
perire nos ingenii pro modulo meo
faciat et in futuro pleno ore temporis
perfrui nobis concedat dei filius
per secula benedictus amen

Unus est et secundum non habet
non filium non fratrem et tamen
laborare non cessat. Ecclesiastes
iiij° Cum pateat cur homines sic se
affecti laboribus corporis et po
ssessionibus terrenis quod continue con
gregant que post vel dubio relinquere
debent cingitur agro agro copu-
lant cum tamen non possunt ha-
bitare in eis metuendo sustinent
incommoda ut ditentur sufferunt
lacrimas et obprobria ut cum
principibus sedeant et solium glo-
rie teneant / de terra cottidie dis
putant et loquuntur terram calcant
terram arant et seminant adqui-
rendum et seminandum apta tempora s[er]-
uant / verum terrena querunt et
[illegible] / penitus labore vel meditari
vix dignantur ymmo non nulli de
celestibus vix loquuntur nec ad
tendunt quod omnis homo unus est
et secundum non non habet non filium non
fratrem et tamen laborare non cessat
nunquam enim aliquis propter ser-
vum aut filium aut fratrem con-
dampnetur plus terrenis quam
celestibus in habendo contendit
non utique quia ullam debet habe-
re contritionem pro anima sua / filius
quippe non portabit iniquitatem
patris nec pater filij aut fratris vel
amici et ideo solus responde-
bit tamen male fecit quia unus
quisque onus suum portabit pe-
nite igitur fratres attendite filij
quid dicat sapientissimus sa-
lomon de homine quia unus
et secundum nec pro infernali iudicio

videat non habet non filium non fratrem
enim ergo laborare non cessat pro filio
aut fratre ut aggreget divitias
per usuras ut colligat possessiones
per astucias ut orphanos ac viduas
ac pupillos exheredat per calump-
nias sed cum filijs vel fratribus
providet debite necessitatis tempore nullam
tamen gerit sollicitudinem de di-
vinis sed revera istud operatur
aut cecitas aut insensibilitas pro-
venit illis enim quos decepit dy-
abolus per avariciam dyabolus ostendit
divicias / bonas indicat adquiren-
das sed ostendit ut concupiscant
tandem subtrahit ut magis contabescant
et sicud pueri ligant filo in [illegible]-
ans perforatu ut dum insurgentes pueri
velint illud apprehendere subito retrahunt
et alijs illudunt sic dyabolus non
nunquam usurarijs aut alijs ne-
quam hominibus divicias ostendit
vel promittit post hec tamen in morte
temporis illudit et infernum mittit
ut deperent subtrahit vel decipit
[illegible] nomine [illegible] quod non nullos
divicijs [illegible] lucrari post alios
angustia paupertatis nam divicias
tractare et divicijs non frui est
difficile et in paupertate ac penuria
sine murmure esse non minus difficile
quo sit quod nonnulli pauperes per se
laborant cottidie nec preter diei
dominici vel festivis nec tamen habent
vel vix quod manducent semper fati-
gantur nec tamen defatigati cessa-
lant duabus manibus colligunt
[illegible] diffigunt semper occupantur
et nichil nisi umbram recipiunt
pro quo illicitis occupationibus occu-
pantur septimum est enim sex diebus
operaberis et septimo die cessabis
et requiescat bos et asinus tuus
quod si plurimi perspicerent me-
lius festinas dies ex opere et stolo

custodiunt et servant quorum alii
diebus dominicis et aliis festis ligna
alii aquam non sine scandalo ali-
orum in curribus et quadrigis vel
camelis ducunt alii mane ad ve-
niendum et potandum conveniunt alii
pre ceteris plus attendunt alii tota
die per tabernas currunt alii catho-
licorum et verorum dominorum sentencie
res aut bona surripiunt alii ad
invidiam rixantur alii singulorum
statum discuciunt alii perscrutantur an
sint homines vel bestie non norunt
alii supplantare alios accusare vel
ledere querunt et hii omnes festinare
se deo credunt sed non est ita nam
cum sint membra corporis Christi/ deus
ipsorum venter est et gula manifeste
ipsorum/ omnes enim isti laborant sed
post quam dormierunt sompnum suum
nichil invenerunt divitiarum sed
multas miserias et penalitatem
in manibus suis Bonum est igitur ut
quivis et famulus laborare et
cuius bonum est intendere divinus
quia ut scribitur Sap x reddet deus
mercedem sanctorum suorum et apostolus
i Cor x inquit unusquisque mer-
cedem suam accipiet et ii ad Thim ii
labora sicut bonus miles Christi
mali quippe milites fugiunt de
prelio ictu dato vel recepto et quasi
statim hoste viso sic monachi ad
bellandum cum dyabolo docentur sed
mox in ipsa temptatione [illegible]
succumbunt vel fugiunt/ bonum est
etiam questum suum agere deo honeste
et licitis laboribus vel artibus
modeste intendere et uti fructu
laborum labores inquit propheta ma-
nuum tuarum manducabis beatus
es et bene tibi erit Est enim labor
hominis utilis ad filiorum vel plus

educationem vel saltem vite proprie
sustentationem ait enim apostolus ii ad
Thess iii° qui non laborat non
manducet quod utinam non ob-
servant sed non enim laborant sed
labores aliorum devorant et come-
dunt de quibus propheta dicit
in laboribus hominum non sunt et
cum hominibus non flagellabuntur
et quia vendunt diem et noc-
tem nec cum hominibus et aliis
laborant quod fuit iustum est ut
cum demonibus in eternum la-
borent quibus serviunt et custo-
diunt hec nobilium [illegible] dum
scriptum est enim mutuum date
nichil inde sperantes utilis est
etiam labor modestus corporis
ad temptationes declinandas unde
beatus Ieronimus ad rusticum mo-
nachum ait semper aliquid operis
facito ut dyabolus inveniat te occu-
patum et ii ad Thim iiii° tu
vero vigila in omnibus labora opus
opus fac evangeliste/ nec mirum
dyabolus enim quem aliquem invenit
ociosum statim mittit eum
ad suam operationem et provocat in
eo fieri primo cogitationem vel
delectationem Et hinc est quod seculares
virgines vel mulieres seducuntur et
adolescentes fiunt de facili pro-
quod nullis honestis artibus vel
laboribus sed cantilenis et lu-
dis occupantur et tales dyabolus
invadit tamen sic magis
tamquam in fructuosas et inuti-
les culpe dicit/ sunt quippe
malivoli tortura et corpus pedes
Prov xxiiii° Omnis enim mirum
quod ager qui non colitur nec semina-
tur minime fructificat sic nec mirum
corpus non generat fructum vir-
tutum sed spinas et tribulos vi-
tiorum Unde poeta scribit egistus

quare sit factus adulter in promptu
causa desidiosus erat et hec est
una de causis quare plurimi ca-
stitatem amittunt tu ergo si vis
esse templum dei si vis vas tuum
possidere in sanctificatione et honore
remove nedum luxurie actus
visus et tactus verum fomenta et occa-
siones eius nec cum amalo sed et
ab omni specie mali si catholicus
et miles Christi abstine fuge igitur
primo ocia quia sicut poeta ocia si tollas
periere libidinis arcus nam locus
et tempus pabula prebent ei et alias
si venerem vitare velis locum tempus
vita nam locus et tempus pabu-
la prebent ei fuge secundum in
in servitium corporis in hac via membra
anime subiciuntur corpori ut aut
carnales fuge sompnum diutinum
nam diutinum sompnum tempus ad
operandum subtrahit corpus per desi-
diam resolvit mentem ebetat
aut fugat unde Bernardus plus
vigila semper nec sompno deditus
esto nam diuturna quies viciis
alimenta ministrat fuge vir mu-
lierem et econtra nam coniunctio
duorum lapidum adamantum facile
ignis oritur quod considerans apostolus
dicebat fugite fornicacionem non
tamen ait pugnate quia fugite
unde poeta pro stribus igitur gla-
diis et fustibus ante et fugiendo
fuga quam sola fuga fugatur
et hinc est quod multi contaminantur
per eo quod fugere nolunt aut nimium
sibi posse nocere familiaritatem
feminarum credunt fuge ludos et io-
cos est enim omnis iocus fomes
libidinis unde et verum dicitur
ex iocosa re quandoque per periculosum
est inveniendo iocus ad iniuriam
qui pro teneritate etatis ridiculi

facile ad malum provocando in ea flagi-
cia sine timore committuntur item
nedum iocos et ludus nocet pueris
sed in medium viris ex ludo enim aut
ioco oriuntur detractiones iniurie
fornicationes lites vinolencie rixe
discordie adulteria et homicidia et
quandoque incestus et stupra fuge post
dulcia carmina melos musicum
et proprie vocem dulcem femine
sunt enim plurime sedem animo
quod nichil est potencius ad enervandum
animum quam lenocinio
melodie melodie et quidem de
mores illa corrumpit sicut dicitur
de Saule quod lenem sentiebat quando David
psallebat et ille optimus musicus
citharedus et poeta Orpheus sua
libidine cytharam sonando prosecutus
est usque ad infernum ut ait Ovidius
fabulose et tangit Boecius in
de consolacione metro similiter quamquam
regum et rei argumento accipe
quod difficile est invenire vocis
lene et graviter vite unde Vin-
centius in speculo ait vidi in fi-
nitos tam viros quam feminas pro
tanto peiores vite quanto meliores
vocis et ibidem refert de Nerone
quod pre vocis dulcedine supinus
solebat iacere et pectori pro-
lamina plumbea apponere causa do-
ris conservande et abstinere a pomis
et magna vocis ad se aliquem
nisi voce submissa et sic de-
lectabatur in cantando ut nec
repentino fine motu cantando
desisteret quam inchoata finiret
ecce homo vocis dulcis et vite
pessime et talis quam nimie peri-
or invenitur ex quo patet omnes
cantores amabiles et amicos ne
tunicatos esse ut communiter amatores
subditores item nobilis no-
cent iuvenes dulces voces

habentes et canentes clericalia
frequenter amatoria et multos sedu-
xerunt fugiat femina formosa virorum
et vir formosus mulierum frequentiam
est enim propter speciem mulieris multi
perierunt communiter autem ubi forma
ibi superbia aut luxuria de super-
bia aut invidia facti sunt in e pulcro
fecit superbia fortior de luxuria
sit patet nam alii fallacia alius
fraude alii cupiditate alius po-
tentia vel tirannide alii promissis
fallacibus vel amicitiis confictis in-
tendit formam polluere et ideo
difficile est pulcros homines propter
cotidianum bellum impollutos
esse Tercie tibi consideratione pue-
rorum vel iuvenum si vis castus esse
periculosa est enim etas pueri et
magis periculosa societas fugiat
vinum vel potationem vir et mulier
caste volens castimoniam conservare
tum quia nullum secretum ubi re-
gnat ebrietas tum quia ebri-
etas generat bonum fastidium mentem
indurat oculum et generat libidinis
incentivum quia ubi ebrietas ibi
confusio ibi sensuum ligatio ubi
non fortis sensuum ligatio frequentes
flos amittitur castitatis obsequiis gra-
pabulis et fomentis et specialiter ocio
tibi caveas item utilis est labor
corporeus modestus et discretione
plenus ad culpe purgationem
unde Gregorius in moralibus dicitur primus homo
in laboribus cunctis
diebus vite tue ut sic culpam
habeat cottidie quod valeat ex-
piari hinc ait propheta vide hu-
militatem meam et laborem meum
et dimitte universa peccata mea
qui dicit humilitas provocat
et labor que suffero et adhonoris

tum ordinis ipsius exprimeat ut di-
mittas universa peccata mea nec
enim placet tibi humilitas si fuerit
otiosa nec labor otior nisi hu-
militatis et virtutis condimento sal-
liatur ideo quia quamvis peccavi
contra te nec sum dignus videre
altitudinem celi pre multitudine i-
niquitatis mee quia tamen pecca-
torem nolo mortem peccatoris dete-
stor et absit quia peccavi et
malum coram te feci tamquam
stultus et insipiens humilior et
laboro ut te propitio michi quem
peccando offendi amisi in bonum vide
humilitatem meam et laborem
meum et dimitte universa delic-
ta mea Est utilis labor corpo-
reus ad vitam eterne remunerationem
unde sapientie iii° scribitur bonorum
laborum gloriosus est fructus nam
qualis est fructus puerorum in
tempore et frugi que dependent
a pueris qui licet ad tempus est
dulcis non reddit in horreum fa-
miliarum vel voluptatem [illegible]
contemplantes non nullos agere la-
bores vel operis facere sine
fructu inquit quare appendere
laborem unum non insufficiunt
non est aut patientius nisi in vita
etiam ideoque nolite sic affici
laboribus corporis ut animi
sanum quos prava etiam absti-
nenda facere optat nolite sic
in magis curis et sollicitudini-
bus mundi concilio inponibus
vel amicos ut periculo destinan-
tur illis domos possessiones
agros divitias aut familias
relinquere unus est enim homo
quia post in extremo iudicio
videbit secundum non habebit
honestis laboribus et licitis

artibus temporibus adhuc aptis
modeste insistite ut possitis esse
hospitales si fieri potest ad omnes
maxime ad domesticos fidei
meorum semper laborum quos
corpus sustinuit in predicando fa-
tigacionum in discurrendo tempta-
cionum in gemendo vigiliarum in
orando lacrimarum in paciendo
testi tediorum angustiarum scrupulorum
tribulacionum in placando dolorum in
crucifigendo et moriendo sit in
memoria potius ad laborandum ob-
tinenda in purum et per gloriam quam sanctus
ad quam nos perducat.

Ut sanctus pater illorum est
capitulum vii Quales debent
esse illi qui volunt in terra
filios dei computari ut inter sanctos
sors illorum sit imitatores dei sicut
filii karissimi ad ephesios v. Sicut enim
in deo est summa potestas summa
veritas summa sapiencia summa bo-
nitas et sanctitas ita et homines
qui voluerint partem habere cum
sanctis debent deo in potencia sin-
ceritate sapiencia quibusdam et sanctitate
conformari potestas specialiter re-
spicit prelatos veritas clericos sapiencia
iugiter bonitas et sanctitas uni-
versos prelati quippe reges princi-
pes episcopi et iudices tunc
arguuntur esse potentes si curam
habent de subditis ut eos custo-
diant foveant et protegant ab
... suis quasi gallina
pullos conservant debent prelati
reges et principes intendere
qualiter subditi deum cogno-
scant quo in amore dei proficiant
... et ubi dei
... perficiant et habent
oves hoc est clericos qui lac et
... habent bo-
nos armatos ut et ipsi principes

et prelati sunt cum clericis de ipsorum
laboribus vivant habent tamen
in defensionem omnium et tutelam hoc
est milites ballivos prepositos et
armis sue fortitudinis tam reges
principes et prelatos quam ceteros ho-
mines et alia custodiant ne lupus
morsibus mordeant qui si officia
sit ut promittitur deputata imple-
verint hoc ipso tales prelati potentes
in regno suo principatu dignitate
vel officio dicuntur cum si quis regem
principem vel prelatum cum lege
singulorum membrorum non unum tam-
quam cum non posset caput vite
subsistere nec corpus nisi membrorum
dispositio esset adminiculo ordinata
sic nec principatus vel dominium
aliquod aut res publica vel civi-
tas nisi sit ordo debitus inter
sua membra esse namque fortitudo
et pulcritudo hominis reliquorum si corpus
sicut omnis sua officia apte exequi-
tur si oculus recte videat si manus
laborent si pedes et manus corpus
totum sustentent si unum membrum
protegit in aliquod dampnum adaptatus
ingruerit ... sic habeant
reges principes et prelati vel rectores
civitatum aut aliarum communitatum
oculos claros et puros ad videndum
hoc est querant rectores clericos claros
in scientia et puros in vita habeant
manus hoc est milites armigeros
vel alios defensores qui tirannidem
repellant in incursus opprimi non
sinant violenciam a principibus repel-
lant habeant pedes hoc est villanos
et rusticos aut artifices vel ope-
rarios ut laboribus suis tam re-
ctores suos quam ipsorum ministros
sustentent omnis enim hii sunt ci-
vitatibus necessarii nam sicut pedum

apstm jesus vn nam put manus
et pedes dicere oculis non estis nobis
necessarii sic non pt dice clericus la-
icis non e michi opus vri vl eqt
vnus eum sine alio non bene vive
pt quam homo sine oculis facile
pot viam exorbitat nec rectam
viam tenet sic sine doct° ctorib
facile rudis et in doct° imperatum
morte° ruit et sicut quis carens
manibus cont violenciam non vals
resiste sic sine militibus et defe-
soribus non pt clerus subsiste et sic
sine pedibus quis non ambulat
ita sine agno et laborio° vel non
rex nec epus nec miles nec clerus
esse pt Si qr affet° manus hoc
e miles leter° et oculus hoc e clerus
si leditur manus operatur et oculus
Si oculus lesus oradiis minuet
manus et qt in sibi latentes apponat
Si pes hoc e vulgus spina ledit°
manus extrahunt oculi ubi sit spina
cognoscant quod contingit ubi re-
gunt prudentes ubi nec sciencia
ibi manus eruit oculos ibi pedes
amputant vl fere fringit et ideo
attendant nobiles qui sunt manus
regni ne impersonas ecclesiasticas et
impauperes quasi in oculos seuiat
et ne matre ecclesiam sanctam eciam
q ipos in xpo genuit affligunt
more pediculorum qui ex carne
procreant° et tn matre sua cor
rodunt decimas et oblaciones sibi
debitas auferendo Judicat si nobi-
lis e ve qui assumit in nocentes
calumpniat° viduas et pupillos ra-
pit decimas bestiale certo neque
non e hoc sanitas s. sicut aciorum
nec potentes dicemus tyrannos
quia posse malum non e posse s

desiderat esse gz tamen illos xps
impotencia conformat qui ordig
in regendo et gubernando vl agendo
confirmat / ptera homines cum
xpo sortem et sors suos habe
volentes debent in virtute xps
conformare xpus eum e virtus
qui e caput fidelium et idem cib
ymus debemus virtute y sitere et fa-
cere Fabet quippe quis ar-
guit filius esse dei si virtute
amat vl loquitur eo p xoia
suo sine sermone aut similitudine
dicitur puta virtute alius qui
e veritate audit vocem meam
et quod e audire virtute nisi
eam sapui et tueri at contra
ille audit° esse filius dyli q
libet loquit° pacem ex proximo
suo malum aut in cordibus eius
et maxime si pro virtute medi-
cum loquitur miu et medium
sit dyabus et pr mediacij qui
conspiciunt meum signum est
q e filius dyli non cum talis
diderit medicum civitate que
e xpus quia virtus non giunt
vl pducit nisi virtute agat a-
diabolo qui est pr mediciorum
et ideo cessant inter damas me-
dicia ait eum ysidorus de conflictu
viciorum et virtutum nec artificiorum
in grams nec simplicia alis ope-
recipe quequam quinquolibet
modo mercat° quis offendit
comandit augustinus in enchiridion
ubi sic inquit michi non absur-
de vt emi & medicum esse
peccatum sed multo mai° e quo
animo et de quibus cbis quesita
mercede non cum ita petit qui
cum spelandi vel compelandi sic
qui mercandi voluntate me-
titur nec tum ille nos qui

viatorem in adversum iter mittit qui
is qui viam vite emendacionis falla=
cie depravat. Ubi igitur didice=
runt homines quod oleum quidem ven=
dunt et alios mediantur et falsitatis
caput potentum inungunt quod
exhorrebat psalmista inquiens oleum
peccatoris non impinguet caput meum.
Quoniam periculosa est adulacio in
curiis regum pontificum cum
enim vel quisque cum nichil loquitur
nichil loqui meditatur nisi id
quod putant principibus vel po=
tentibus acceptum cum quilibet aliis
applaudunt omnibus salve dicunt
prodigos vocant liberales, protervos
sapientes, lascivos curiales, gar=
rulos affabiles, obstinatos con=
stantes, pigros maturos et ver=
bosos eloquentes et garrulissimos fa=
cundos sapientes, a quibus summo=
pere cavendum est. Tales enim
amici in obsequio, hostes in animo,
compti in verbo / turpes in facto,
leti ad peccata, fragiles ad adversa,
inflati ad obsequia / prompti ad
obprobria, inmoderati ad grandia,
faciles ad levia, difficiles ad ho=
nesta. Item dixi quod inter suos
sanctitate vivere volentes delicta
ipsorum insipida consuetudine supportata
nec tunc eos arguunt, si sic vi=
vunt quod sic bonis amabiles ex=
hibeant et malos districte corri=
gant et distringant, iuste iudi=
cent et quod verbis docent bo=
nitate et sanctitate vite demonstrent
ut sic greges ipsorum quomodo au=
diant quid vel qualiter agere
debeant; melius tamen prelatorum
exempla quam publica vadunt.
Sint itaque bonis amabiles, pec=
catoribus de quibus spes est probe
ut corrigantur affabiles et be= Ow'
nigni. Unum non statim pater

exheredat filium si delinquat, summo
patria pacienter sufferet expectat emen=
dare, corripiens dum correctionem
sperat. Unde quod ait apostolus ad
Eph. vi: patres nolite ad iracundiam
provocare filios vestros. Sic magister
discretus discipulum non statim de
scolis eliminat vel graviter affligit
si quod audivit libros ignorat,
sed exhortacionibus, ammonicionibus
et verecundia ipsum ad obtinendum
quod audivit vel auditum sit
temptat. Dicit dominus servum suum ali=
qualiter exorbitantem leniter
et dulciter corripit de quo quod
de cetero sibi caveat a talibus vel
similibus. Spem habet, alioquin si non
est spes patri de filio aut magistro
de discipulo vel domino de servo quod
corrigatur, utilius est eum abicere
quam ceteros scandalo confunde=
re. Itaque sunt scindenda vul=
nera que fomentorum non sentiunt
disciplinam, et inveterati morbi de=
serunt medicinas dulces ac tenues.
Prudi putride sectione ita ut vul=
nus mortuum et curetur morbidum
est vicium quod fuit secundum quos
minus quia pauci observant pre=
apud filios discipulos et servos pre=
sicut sunt zelantes ut malos
districte corrigant et distringant,
non sicud fecit Heli sacerdos qui
sciens iniquitatem agere filios suos
ipsos non corripuit et pro iniquitate
duos filios cepit in bello ipse facto
cervicibus expiravit. I Regum iiii.
De symonia c. Licet Heli. Quod si
crimina filiorum aut discipulorum ne
dissimiles aut forsan prolonges
et tempore quam corripias unde
dicit Augustinus sermone de caute:
ne putes te amare servum tuum quando
eum non cedis cedis / aut amare
filium quando ei non das disciplinam

aut tunc amare filium cum eum
non corripis non e(st) ista caritas sed
languor et idem Aug(ustinus) d(e) com-
muni vita vel regula clericorum memi-
nerint vos iudicatis malivolos
esse quod altius eorum iudicatis
magis quippe innocentes non estis
si fratres vestros quos iudicando cor-
rigere potestis tacendo perire permitti-
tis // Ita tamen volo hic incipe q(uod)
velit pietatem dominum timet severam non
crudeliter dare simulet sed miseri-
corditer iudicet quanto ergo pacius
debet manifestare ne deterius
putrescat inde amare non est
dilectio sed odium patris ad filium ma-
gistri ad disciplinam et domini ad servum
si subtrahat cum sibi commissum
ne corrigendo medeatur mala ipse
est dilatio palpare commissos et vul-
nera eorum manifesta nutrire ad dictum
iudicium in tractatu sermonis super Iohannem
incipiendo epistolam omnes attendentes
dominus in sermone ad vincula sancti
petri sic aut non consulatur pater
filium sed aliquando castiget ergo quo
castigatur qui diligitur tunc enim
cum pietas docetur habebit eum
amor plagis suis q(uam) dilectiones
sunt enim amarum inserunt dul-
cior est enim religiosa castigatio
quam blandi remissio ex quibus
instruimur q(uod) si pater non debet dissimulare
peccatum in filios magis potestas secu-
laris imprimitur satius quippe est
malos tamquam membra putrida
vel oves morbidas de medio sa-
nos et iustorum subducere et quasi
rescindere quam cum periculo omnium
tollerare Sunt etiam tales qui
iuste iudicant et quod verbis do-
cent id bonitate et sanctitate vite de-
monstrant et primo iudices seipsos
deinde alios primo sciunt regere

seipsos deinde ceteros sicut est quod
precipitur deut(eronomii) xvii ut rex scri-
bebit secum deut(eronomium) ut seipsum
in lege dei dirigat et secundum eam
iudicia sua formaret et in psalmo
scribitur nunc reges intelligite eru-
dimini qui iudicatis terram ex quibus
patet quod tales debent esse intenti legi
divine et sermonibus audiendis ut
audita sapiant eis et intellecta pos-
sint competenter sibi et aliis guber-
nare sed tamen nonnulli sunt
fastidiosi in divinis verbis audi-
endis sed insatiabiles et in vani-
tatibus sumptuosis tractatibus in-
sensatis totum diem quasi dedu-
cunt aut in aleis vel decijs
in quibus aut diem transigunt et
ducunt diem in nocte et tales
libencius audiunt questiones aut
peculiaritates quam verbis evan-
gelicis vel prudentes de quibus
ysa(ias) xxx filii mendaces sunt
filii nolentes audire legem non
numquam aut tales et si legem aut
verbum dei audiunt dormiunt
et in principio respuunt et si
missam audiunt sacerdoti sugge-
runt ut celebret cum festinanter
qui si casu ad aliud quod sunt
que sunt curiosum divina pagina
ad audiendum pervenit tedio et tri-
sticia quatiuntur et dolent et au-
dire ceperunt cum affectus hos in-
dicat esse seculi et non dei dilec-
tores nam si deum vere diligerent
ipsis divina dulcescerent set dul-
cescunt terrena et palatum cordis
afficiunt et ab hoc ipsis terram concu-
pientibus celestia non dulcescunt
corrupto siquidem palato cordis
ad saporem celestium non sentit
Audite igitur legem dei discite
sapienciam quite cum qui peccatis

et thezauros sicud petiuit salomon
et impetrauit nisi regi meo pensa-
te quod si equum vel paruum emere volunt
diligenter condiciones illius inquirunt
Si grauem infirmitatem vocant me-
dicum vel peritum diligenter consilia
expetitur cum de statu anime agitur
in viri periculis vel salutis inve-
niatur cum tamen ubi talia non
sunt grauiora quam periculo iudicia
quod diligunt spectius ad infima Si
ergo iudicare alios ex officio ne-
cesse est iusto iudicio iudicate
inquantum cum mensura mensi
fueritis remecietur vobis Discerni-
te et tandem mature iudicate
ne vos tandem peniteat ma-
le iudicasse iudicium siquidem
sine discrecione est quasi gladius
in manu furiosi et iudicium sine
mansuetudine est sicud gladius in
manu tiranni iudicium quod sine vi-
rilitate vel fortitudine est sicud gla-
dius in manu contracti et sic si
iudex est cecus per ignoranciam ita
cito peccat iniusto sicud iusto
Si autem est premium impeditus
a iudicio nimis facile mutat
iusto iudicium Si vero est pusillanimis
et timidus iniusto inpunito
facile dimittit et iniusto punit
postremo quod vobis docet sanctitate
vite demonstretur scribitur enim
ecclesiastici x Qualis rector ciuitatis
tales et inhabitantes in ea et
alibi scribitur secundum regem do-
mestici eius et in fine scribitur
quod agitur a prelatis facile trahitur
in exemplum a subditis et ideo
principes prelati et iudices ac
rectores prouinciarum ciuitatum et
aliorum tot mortibus digni sunt
quot peruersitatis exempla in
subditos transmittunt tandem et
sine iniquitatis et malicie
vltimam partem stellarum traxerunt
ad interitum ut dampnentur

Si ergo prelati honore preditus san-
ctitate aliorum vilissimis contempnendus
est qui est honore prestancior nisi pre-
cellat sanctitate et sciencia id est quasi vilissimus
Sic enim si fueritis tamen vicia et
peccatores patentes si veraces et iu-
sti sitis et alios iudicando si sapien-
tes et prudentes non capiat vos
inceptos ut faciat mala sed
ut discernatis inter bonum et malum
iustum et iniustum valeatis
Si sanctitate vite et morum grauitate
fulseritis sic ut luceat lux vestra
coram hominibus ut videant opera
vestra bona et glorificent patrem qui
in celis est portionem inter sanctos habere
poteritis in gloria eterna Ad quam
nos perducat despiciens peccatorem
ut reddeat aloquentis
eterne reuerte

Sunamitis reuertere reuertere ut
intueamur te cant 6° Admira- vj
da caritas dei nostri super quamquam an-
gelorum et omnium bonorum dilectio potest in
verbis assumptis intelligi quibus dicitur
anime peccatrici reuertere reuertere suna-
mitis reuertere ut intueamur te Ecce
siquidem pius et misericors deus
tamquam piissimus pater ad se dulciter
et amicabiliter reuocans ut anima
sua mala dimittat quasi dicens reuertere
ad me quia misera facta es ceca
claudica nuda et surda ut saueris
ego enim sum ille sapiens qui ait venite
ad me omnes qui onerati estis et
ego reficiam vos reuertere ad me
animam usque ad mortem amaui te et
animam meam posui pro te Vide quanta
pro te passus quibus afflictus cum quanto
clamaui quam mortuus sum quam
lancea militis perforatus qualiter
clauis cruci affixus Vide si
est dolor sicud dolor meus
quid enim feci aut iniquum tamen
testimonium responde michi si quid

Habes tandem me/ quod dimisso me ad
in mundum meum et tamen qui non quievit
ad nisi ut te perdat conculcasti/ quis
tibi suasit ut de superis ad terrenas delicias
quis te compulit ad subiciendum te
tartaree potestati nisi sola tua liber-
tas nunc tibi melius fuit in luce
quam in tenebris ambulare nunc
longe melius deliciis celestibus
quam sordidis et fedis fetidisque cibis
dyaboli vesci nunc melius ut te
regiam imaginem admirabili in
signitam et tamquam sponsam virtu-
tibus ornatam speciosam et sua-
vem filie syon dicunt et beatam
omnes quam angeli predicant quam
meretricem suos amatores in viis in
solitudinibus expectantem in lati-
bulis tenebrarum manentem vocantem
et ideo postquam iam tota captiva
et vitiis deformata ut remota
deformitate et in sanguine meo
abluta imago mea refulgeat in
te et sic clarum et virtutibus preciosam
intuendo te faciem ad me ut bona
tibi fiat consideratio quod brachia in
cruce extendi ad te amplexandum
manus perforari sustinui ad remit-
tendum/ corpus extendi volui ad
me toto parte impendendo ita
ut nichil esset nisi sola divinitas
impassibilis quod pro te nimie pater
/pedes affigi clavis volui et tandem
mortuo mucrone latus meum
tibi aperui ad te ut pascaris de
deliciis meis cottidie ad intromittendum
quod cum apostolus facere debui et
non feci/ pensa misericordias meas
multas quas tibi non tuis meritis
sed tantum quia mee bonitatis et
munificencie gratuite volui fieri
te esse participem audi ergo quod
te a peccato originali per baptismum

mundavi hec prima una ergo a
multis peccatis preservavi hec secunda
ergo peccantem non statim condempna-
vi hec tercia ergo prolongante et congre-
gante peccata ulcionem suspendi et mi-
sericordiam prolongavi hec quarta
ergo contendi et vitam emendandi
virtute prebui hec sexta ergo gratiam
tibi penitendi dedi hec septima
ergo spem obtinendi veniam doma-
vi hec una octava et multas
alias multas tibi feci et audi [illegible]
igitur per quod agnovisti me et
manum per lapsum induisti etiam
in manus dyaboli te dedisti infelix
ergo et misera saltem iam agnos-
ce turpitudinem tuam et detestare
maliciam tuam memoriam quod te cum
cum non esses redemi eam perdi-
tam redemi cum inviis ambu-
labas doctrinam quando ignorabas
corripui cum peccabas confortavi
cum desperabas erexi cum cadebas
et si forsitan propter multitudinem peccatorum
quibus es polluta vel infecta re-
dire vereris ne desperes non est
enim homo vivens super terram
dummodo vere et finaliter penitens
abstinet quin graciam meam venire
possit ad hoc quippe formam hu-
manitatis assumpsi ad hoc visi-
bilis hominibus apparui ad hoc
ludibria irrisiones sputa tor-
menta et passiones sustinui ut
tibi daretur fiducia veniam confidendi
quare cum tam multa amavi pro
tuo amore tanta sustinui me-
rito spem debes habere de venia
Si ab iniquitatibus suis omnibus
reversa fueris sicut optata
itaque ne memoris erubescere quod de-
ter ceteros decepit oculo tuo
patuisti cum intellige et inde
speciosum pre filiis hominum nichil

cum est pulcra quod anime quasi
osponte non perdat pre celestium
spirituum agmina variis donis sunt
ornata pre ceteris seraphym ardent cherem-
bim intelligit throni iudicant do-
minaciones dominantur principes p-
sunt potestates demonum potenciam co-
arcent virtutes miracula operantur
archangeli magna angeli minora
annunciant Ego ad ornamentum celo
sideribus aerem dedi avibus aquas
piscibus, terram plantis et floribus
sed hec omnia pulchritudinis mee
quasi est inestimabilis vix est modica
scintilla / cur ergo ad pulchritudinem
creature anime quam aurea pulchritudine
decorabili te ipsa vestisti cur ergo
pulchre fetidam cepisti cur bestiarum me
indelectabilem sensuali more ju-
mentorum posuisti cum dilectissi-
me decorem acquirendo vinceres
considera modum quo polluta es
quo perdita / qualiter sordibus
terrenis ligata qualiter instá-
bilis ... affectu et pre
impedita quod sine meo auxilio
non vales exire de sordibus
... et eandem destructam te-
mendam ... itaque ego presto
sum tibi tu revertere ad me et
ego recipiam te ... ...
tuarum multarum ut plures te
a facie mea abiciam ...
... electa
... non est macula ...
... ego quippe solus ...
... et de-
in mundis mundus ad me con-
fugientes facio et de scelera-
tissimis et peccatoribus iustos
et sanctos / Ecce deus tuus iustus
et sanctus pius et benignus amo-
nuit animam peccatricem ut
amoratius respiciat et pu-
gnam ... evadat ... jam

qualiter tota celestis curia anima
hominis ... et admonet audiat
cuncti eum et considerans ...
altissimi qua suscepit ad se respon-
dentes peccatores / per eandem ...
bis vel ... amonere casti-
ssime et ... in mundo et ...
... plenus iniquies ... ad
dominum quia dudum te expectavit
ut redires et adhuc paciens ex-
pectat ut redeas et ab omni via
mala avertas / expectat quemadmodum
deus pater ut heredem universorum
bonorum te constituat filius ut tibi
faciem sue ... ac inestimabilis
pulchritudinis ... expectat spiritus
sanctus ut eterne bonitatis ac sanctitatis
participem te faciat expectat te deus
pater tamquam filiam dilectissimam dei
filius tamquam sponsam dulcissimam
spiritus sanctus tamquam gratissimam ex-
pectat benedicta civium celestium spirituum
eterni regis familia ut te in suum con-
sorcium suscipiat ideo revertere ac
... eternum ... de ...
magna cum verecundia ad ...
altissimi veni et si ... va-
lle lacrimarum ...
... ambi-
cio ... mundi
ad oculos ... minus
ordinate delectacio ... ce-
lestium ... et quod ...
es ... celestia
gaudia si vitam vitalem que deus
est ...
... mundi pom-
pam ac ...
... quoddam
suburbium celestis regni ...
... illam celestem dulcedinem
... pre ... gustaveris
... ...
audi et in ... aurem tuam

pis eterni regis filia que fuisti dyaboli
serua, pis quasi regina ad dextris dei
in vestitu deaurato circumdata va=
rietate obliuiscere tenebrarum omnium per
contemptum detestare veterem populi tuum=
tum ymmo et domum patris tui dyaboli
relinque. Si enim angeli sancti quali=
dimini super qui peccatores vite peccatum
euaserint in domino letantur quo
sua essencia perfruuntur qualiter gau=
dent quod tam terribiles impiissimos et
crudeles hostes dyabolum et prauorum
per diuina clemencia superauimus et
de peccatis per diuinam misericordiam euitauimus
vel saltem dudum commissa correxerunt
quod quam malicias eternos suctiones in
ferni bestiarum quam lamentabiles
inferni mansiones minime inci=
derunt eternis eum putaris gau=
dio si reuela facie cerneres
qualiter gaudent sancti dei de trium=
pho quod de mundo carne et dyabolo
gnuate altissimo triumpharunt au=
dires enim si presens adesses quod post
mersum pharaone in mari rubro
cum curribus et equitibus eius ipsa
scilicet dyabolo cum complicibus suis ira
dei in valles et attencia dampn=
nacione ipsorum persiluit uero cantica
una vice cunctis canticum in
genuit gloriose domino enim honorificat=
tus est equum et ascensorem proiecit
in mare. Ibi audires etiam quod
duo ~~seraphim~~ seraphico dua vz chori
clarorum sancti penitentes et innocentes
clamant. Pergit alter ad alterum dicen=
tes sanctus sanctus sanctus dominus deus saba=
oth sanctus pater qui nos de mundo
carne et dyabolo tam potenter liberauit
sanctus deus filius qui nos a pena
et culpa tam sapienter iustificauit
sanctus spiritus sanctus qui nos tam
clementer a pena eterna preserua=
uit plena est omnis terra gloria

~~aus~~ eius qui nos de mundi miseria
ad regni celestis gaudia euocauit
Si igitur reuersa fueris ad dominum deum
tuum et primas peccatis indilatione sua per
culdubio quod interim suscipiens in
eternum tibi iubilum genitur et si tunc
si portas ingressa fueris celum vi=
debis regem in decore suo et labia
tua pre multitudine aperiens dicens
misericordias domini in eternum canta=
bo tamen ergo est ut relictis spurcicijs
dyaboli ad deum redeas. Iam enim vere
tempus mundi expergisceris itaque
et rorem depulueris leua oculos
et si potes considera quam preciosa
tibi locum semper ad habitandum mi=
ro magisterio edificauit quanta
thesaurorum tibi dare promisit quam
nimia et delicata ad fruendum
tibi delectabiliter preparauit. Attende
quam luminosa quam splendida
est mansio celestis que nec indiget
luna neque sole ut in ea luceat
sed ipse deus sol iusticie candor
lucis eterne lux est eius et lucer=
na veritatis itaque veritate age primum
interim ut possis eternas delici=
as hic in vita possidere quamuis
enim sis in mortali constituta corpore
illic tamen de ambula mente
ubi requies sine labore vita sine
morte iuuentus sine senectute
lux sine tenebris pax eterna et
vita beata. Ubi a singulis omnes
et ab omnibus singuli cognoscentur nec
quidquam latebit qua patria qua
stirpe qua gente quis conditionis
fuit. Ubi tam lata et perfecta cari=
tatis instanter quod unusquisque tam
diligit proximum quantum seipsum
pro quo illud inestimabile sequitur
bonum quod unusquisque tam gaudebit
de alterius gaudio sicud de proprio

Si tu ad societatem superiorum civium perveneris si ad agmina celestia [illegible] eius optimum pertinges ubi tu [illegible] te [illegible] cum celesti aula invenies quod omnibus omnia sunt [illegible] propter eum qui in omnibus est omnia ibi cum virgo gaudebit de viduitate multorum et vidua exultabit de caste virginis triumpho martir exultabit de confessorum virtute/ confessor gaudebit de martirum passione [illegible]/ prelati exultabit de subditorum fide et speculatione apostoli et angeli gaudebunt de omni iustorum multitudine/ omnes inferiores letabuntur de superiorum premio et sic ex perfecta caritate gloriosus fit unius perfectio singulorum et in alio quod non habet in multis possidet. Si scires quale tibi [illegible] summi spiritus seraphici [illegible] sunt parati qui adeo eius [illegible] vicini quod inter ipsos et deum nulli alii spiritus intermediant/ hii cum sunt qui eum in mediatione contemplantur et suis bonis eius perfectius perfruuntur [illegible] habebis gaudium si [illegible] incolis retineris videndo sanctorum spirituum nobilitatem contemplandi ardentem caritatem [illegible] dilationis suavitatem/ Si quis cuique sciret quam curam et sollicitudinem illi boni spiritus circa hic in[illegible] actibus nostris [illegible] sunt cantantibus assistunt orantibus assunt meditantibus supersunt quiescentibus protegunt [illegible] igitur luge peccata et renova [illegible] tua et [illegible] Christo et mente eius ascende in illa superiora [illegible] et inde que vitis vivat [illegible] et gloria [illegible] eius [illegible] et

tunc incipies dicere cum beato petro apostolo in magno cordis iubilo bonum est nos hic esse hic patria hic propria hic securitas et mansio est ibi atque obediet perfecte carni corpus promptissime obtemperabit suo motori ibi oculus videbit obiectum preciosissimum gustus capiet saporem dulcissimum olfactus odorabit odorem suavissimum tactus amplexabitur obiectum delicatissimum auditus [illegible] per sonum iocundissimum cum dicetur venite venite/ recedat amor huius vite presentis et accedat ardor [illegible] advenientis ubi nulla adversitas turbat/ nulla necessitas angustat nulla molestia inquietat sed perhennis leticia manet ibi abest omnis deformitas/ omnis infirmitas omnis tarditas/ omnis corruptio ibi similes erunt angelis homines/ in eternitate et felicitate ibi vita sine morte gaudium sine fine [illegible] voluptas sine iniuria/ regnum sine defectu et penuria/ omne plenum omni bono ad quod ut venias revertere revertere ut intueamur te regna dei eternam [illegible] de [illegible] vitam [illegible]

[illegible] sacerdotes [illegible]

Si gentiles qui ydolis sacrificabant suos nominabant sacerdotes sicut ait plato [illegible] multo magis sacerdotes altissimi dei veri et vivi sunt apostoli nominandi sunt cum magistri dei dicens ipsos angelos in [illegible] deputari [illegible] quod malachie ii. labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem requirunt ex ore eius quia angelus domini exercituum est aut cum sacerdos est bonus et sine dubio quasi angelus dei hominibus aut malus et tunc quod dei ab eo tollentur non est [illegible] Christo eum [illegible] ministerium [illegible] ideo fili [illegible]

honorifica sacerdotes namque sceptro est
diis non dextres et tunc ego dixi dii
estis et filii excelsi omnes vitiis igitur
sacerdos si mala est despice persona
honora et sacramenta non minoris effi-
cacie quamvis ex sua confecta intellige
quia sicud deterius non fit a deteriore
sic non fit melior de presentiores ineluat
que cum sacerdos contaminari non possunt
quamvis dum geri non est mali operis
evidencia sumenda sit a nullius est
sacerdotibus sacramenta que per gratia
tractare contingimus corripiunt et ni-
chilominus de mittendi sunt vel mo-
nendi aut si opus est ~~corripiendi~~ ac
cupiendi ne periclitatur exemplo
magnum ptem abstrahant stellarum
et vita clericorum accidunt vilancie
subditorum / vere sic ut vite digne
sunt sacerdotum honoret cum omnia
sis castus quia castitate in sacris
ordinibus es professus sollemne implicite
et ideo si quod absit lapsus fuis
dolum fringere professionem effectum ad
ulterius vocaberis peiorum super illo ad
ulterius et maiorum provendibiles
nam filii sunt legittimi / quod dicit sacerdos
tu fornicator adulterio / homicida
dicetur quia animam perpetuam interi-
mis / fur quia deo templum qui tu
es tuus sed dei subtrahis / sacrilegus
quia rem sacram ledis / traditor
quia deum de templo tuo et cor-
poris expellis / predicator quia du-
abus domibus est similis ventris sumere
contendas nec mirum quia ut ait Jo-
sephus libro 2° xviii pharisei sa-
ducei et esseni quorum nonnullis simus
nimis efferunt premiis quia ab
uxoribus et vino semper abstine-
bant et cotidianam vitebant in
vestitu multo magis nostri sacerdotes
casti debent esse nostro dicente sunt
lumbi vestri precincti et lucerne

ardentes in manibus vestris preciosis
itaque lumbis attendentes quod es sacer-
dos dum cristum et ideo sit te co-
hibeas regulare ad sanctificandum
quippe es positus et absit sacrificia
deo non ydolo plantis obediens im-
quam eis dectas et ipsarum ordina-
naciones et statuta quia sine eis
non sunt non condempnas consuete cu-
quam ad matutinum legendum vel
cantandum accedas cogitaciones
vanas et lubricas repelle ut spe-
tiens liberius ad deum dirigatur / si
inspicias si quis pumpinasti deuocione
abiice nam demon est diligis quod co-
natur primicias cogitacionum tuarum
occupare et ideo inprimis labora
suspicia cor ad deum dilectione
nunc flectendo genua nunc sur-
sum inspiciendo nunc istud nunc
illud de deo cogitando donec
aliquem effectum devocionis conci-
pias et sanctus tuus incalescat in
diuino officio non sis piger sed totum
spiritu [illegible] sine expectas sta-
leuent propellas alacriter eo quod
deus est ibi presens et angeli eius
inclina cor tuum et corpus deo de-
vote noli sic inde oculos spergere
quia vagus oculus vanitatis cordis
est indicium ipsum et verba intellecta
in corda deceptare et quod ibi
stas coram altissimo memen-
tote illa psalmodie distincte
et integre pronuncia non distur-
bes cum quo vagus nunc hic
nunc ibi per totum nec ad fine
horarum exeas nisi oportet / omnia
cum assine impetro est deuocio
et si non habes devocionem impelle
lendo uiteris saltim propter di-
sciplinam et morum gravitatem
optimus propter reuerenciam dei et aliis
in exemplum In mensa noli te
totum super cibum effundere sicud

tuus familiaris nec oculis vagis
inspicias quid unusquisque ibi gestat
de licito non enim expedit ut prius
queras similes oculus quod pa
latum/ tamen generaliter attinere suffi
ciat tibi quod sancti patres nobi
lissimi eo dicto contenti fuerunt et dig
natus quia infirmitas viri accedunt
et cogitas quod multo meliores multo
vilioribus et paucioribus sunt con=
tenti et quod tu alibi forsan illi
in magnis deliciis estimares/ circa
comestionem tamen sit difficile dare
regulam generalem sic te gere ut
medium teneas prius ne ita parce
sumas ut in viribus deficias et
a quo labore frangaris vel ne
nimium sumas quod pre cibo non
posses orare legere aut laborare
et nihilominus experientia melior est
magistra/ devote quotienscumque
evigilaveris statim tibi occurrat
memoria tui creatoris et gratias
sibi ages quia ipse super nos
vigilat ne nos apprehendat
callidus temptator quod dormie
proinde intende deo orando vel
meditando et in hac occupacione
dormi et cum surrexeris semper
tunc cave ne in facie angeli
et maxime in presencia dei summi
qui pecca distinctis membris et
manibus in sinum retractis ja=
ceas nam si hic esset in hone=
stum in presencia regis terreni hic
videtur amplius in presencia eterni
regis qui potestatem habet corpus
et animam mittere in gehennam dor=
mi nec nimis diu ne per pigri=
ciam resolvaris nec nimis parce
ne in proprietate sedeas// admi=
ssam libenter inspice [illegible] multi con
structum tamen quia bonum opus
est exercicium tamen quia opus ca
ritatis proximum [illegible] in
bono/ tamen quia in ministrando

tamen angelis ipsis familiaris eris
tamen quia vix esse potest quin si quis
devote ministret quod deus ipsum speciali
gratia remuneret. Si vero ad missam
legendam vel cantandam te disponis
ante missam ad incarnacionem christi
vel passionem resurreccionem ascensionem
vel missionem spiritus sancti paciencie te
quietas vel gloriam dei et sanctorum me=
ditare aut aliquid tale per quod
valeas inflammari et meditacione
saltem aliquali previa/ celebra non
respiciendo nec timor nec questus
nec affectus nec ypocrisis vel ficcio nec
ficta devocio sed potius dei timor
amorum augmentum vivorum et mor
tuorum suffragium fidelium restoracio
aliorum edificacio virtutis robur et
actio graciarum pagenus ante di
vina misteria habeas diligenciam
in agendo recollectionem in exprimendo
simplicitatem in gestu devotionem in
accessu et processu caveas ne signum
quodlibet quia [illegible] aliquid ulla=
tenus pretermittas circa formas conse=
crationis corporis et sanguinis christi
nec festines nec nimis prolonges
distincte verba legas nichil addas
vel minuas confecto corpore et sangui=
ne domini reverentiam habeas in tangendo
timorem et amorem in sumendo
et honorem exhibeas in consumendo
nam turpis erit quod non admit=
titur hospes finita missa iterum te re
colligas petens ut deus tibi ne=
gligentias in officiis commissas indul
geat et te ab omni malo custodiat
dulcedine tibi pacis sue faciat et
ad frequentandum suum ministerium ipse
creator admittat/ et ante aperies
potest divina pagina aut sacerdoti
bus ministrare die quolibet vel sal
tem ter in ebdomada sacerdoti
sicud angelo summo confitere non

te admi
ssum legendum vel can
tandum

obscuras velamine non utaris vel
in farsatione vel allemanatione non
sic loquaris obscure vel implicite
ita quod sacerdos tuus te non intelligat
noli historias aut facta aliorum ubi
non est necesse recitare noli longum
tractatum facere vel texere quamdam
generalis confessionis quia gravat te-
dio confessori sed que recolis te
fecisse vel omisisse citra quod ult-
q fecisti ime es confessus aut obmisisti
dic breviter tamen intelligibiliter et
pure tenens pro certo quod nichil
valet confessio si non proponas decetero
emendare et cavere absque modo
possibilibus de quibus confiteris. Sacerdos
es sicut legem dei lege igitur
sanctorum vitam et doctrinam tamen ut
comparatione eorum vita tua tibi sorde-
scat tamen ut vita eorum et doctrina
flamma dilectionis intus accendat
tamen ut provoceris ad studium virtutum
et informeris in affectu sanctarum
scripturarum tamen ut sicut discernere verum
a falso et bonum a malo et vicium
a virtute non legas vel studeas ut
doctus aut curiosus videaris non
legas que non edificant quia vana
lectio vanas cogitationes generat
et mentis devocionem extinguit. Sa-
cerdos es licet ad predicandum es mi-
ssus non affectes tamen quasi magnum
te estimans fieri predicator vel con
fessor nec presumas de te magna
sed quanto maior es humilia te in
omnibus. Si enim dignus fueris do-
minus vocabit te etiam renitentem
et cur id dixi nisi quia ut ait
apostolus nemo assumat sibi hono-
rem sed qui vocatur a deo tamquam
aaron. Si non fueris indignus magis
eris confusus. Ideo quod patet quod ut plurimum
parum fructus vel nullum predicatores
vel confessores faciunt quia non
vocati a deo veniunt sed se ingerunt

et non missi currunt valentes
fructum facere in aliis antequam
ipsi fecerint radicem virtutis nec
attendunt illud propheticum qui dicitur
domino quem mittet et quis
ibit nobis propheta ad predicandum se ex-
posuit ecce ego mitte me nam
cum prius predicavit nisi a deo
mitti et ambicio vel appetitus
honoris prius honoris vel commodi
reprehendi non salutem proximorum
affectum unus enim et eadem spiritus
unus propheta dicebat a a a puer
sum nescio loqui et alius di-
xit ecce ego mitte me unum
q. 4. q. Insuper sacerdos es et
homo ut ait sapiens dignus
ideo continuum inspectorem loco
sensus constitutum ita te in visu gu-
stu et tactu et aliis sensibus
caste et disciplinate habeas ac
si ab aliquo videaris sed nimirum
angeli qui vident continue fa-
ciem patris nostri dei celi semper
nobiscum sunt et vident que
facimus considerant que dicimus
qualiter nos ingerendis singulis
habeamus quorum aspectui et presen-
tiam debemus revereri presertim
quia iudex et deus noster omnia
nostra consilia et opera novit et
appendit quem nullus intuitu latet
universum. Sacerdos es et libenter
audis dum dicitur honorabilis sa-
cerdos quare tu sis dum sederis in
tractatu aut capitulo te exhibe
gratiosum modestum affabilem
et dulcem personam ita ut disci-
plinam observes et non per austeri-
tatem ab his sis onerosus et
iocos dissolutos quia ista do-
minos et auditores pervertunt
nunquam oscites non alia scur-
rilia proferas nec libenter audi-
as omnes gestus et mores sint
aspectu et in gressibus decentiores

verecundia debent esse custodia ut
nil appareat in te elatum presumpto-
sum vel audacie presumptione no-
tatum. Sicut enim timor dei tem-
perat hominem et ordinat interi-
us ad bonitatem ita verecundia
exterius componit ad disciplinam
Incessus tuus sit maturus itaque
de facili sine necessitate non currens nec
caput erige sed mediocriter de-
prime non ventiles brachiis ne
vagus sis oculis nec tumore
more petulantium composito gressu
incedas sed plano et simili modo
quasi cum omni maturitate devota
erectus sedens inclinatus pigre
te coram aliis non reclines nec
pedibus aliis longe extra ex-
tendas nam in oppositu corporis
exterior est interioris mentis indicium
Risus tuus sit rarus sine cachinno
et modicum benignitatem et non
dissolutionem ostendens verba tua
levia sint raro similis sine
amaritudine sine obliqua re-
darguitione vel irrisione sit for-
ma tua loquendi ad alterum si-
bi non licet privato ab altero
dic loquere ad alterum de absente
ac si scires eum assistere et au-
scultare rumores fuge quia men-
tem distrahunt cor inficiunt devo-
tionem exhauriunt et tempus sine uti-
litate consumunt quamvis multa
scias non omnia effundas ne sis
vas sine operculo quod statim
cum elevatur quidquid intus con-
tinet effundit noli de bona vita
aut scientia inaniter gloriari quia
etsi potest in te esse aliquid lau-
dabile quam istud alii intelligant
Unde si taces plus placebis
si prodis et tua ultro quam decet
commendes et vilescis et de-
crescit tibi quod prius in te edificati

bantur prius despiciunt maledicta
convicia mendacia et frivola
iuramenta aut turpia verba licet
dicantur quecumque absone sacerdotis
pectus audientis sunt detrahenda
tamen omne verbum seculare aut
contrarium aut sacrilegium verba
otiosa vilibus fuge nam cum
levia videntur vocis tamen in
nimium oriuntur detractiones ca-
villationes dissolutiones et graves
conscientie corrosiones libenter de deo
loquere sed libentius audi per hoc
enim cor incitatur ad studium virtutis
et ad affectum devotionis audi
patienter bona que ab aliis di-
cuntur nec disputa contra sicut
quidam faciunt quando audiunt
aliquid boni quod ideo agunt
ut scioli videantur et hinc est
quod multe bone collationes tur-
bantur dum contendentes non edifica-
tionem sed ostentationem querunt noli
coram senioribus legimus cito
repullulare ad loquendum sed humiliter
auscultari doctrinam eorum seniorum
eis condescende et humiliter
disserere et obedire prelatis
tuis in beneficiis quia si non
isto saltim alio tito revelabis
Et si te ex ire domum contingerit
nec curiose per plateas inspicias
ne forte videas unde postmodum
tempteris vel in oratione impediaris
Sanctus David super hiis que in ante
respexisti nisi cum incaute Da-
vid Bersabee ex opposito se la-
vantem inspexisset adulterium non
fecisset tamen nec cum feminis so-
lus loquaris si tamen loqui te
oportuerit vultum earum in ante ne
respicias et maxime studiose
nec nimium constrictus nec nimis
prope sedeas nec leviter eis arri-
deas ne diligentur cum eis
susurres nec angulos ad corpus

colloquia queras nam esto quod hec
omnia nil temptationis quod est
difficile ingerunt facile tamen po=
terunt notam suspicionis et maculam
cuiusque infamie quam vix tandem
abstergere poteris tibi producere sit te-
cum habere tamen coniugata ac si multitudo
virorum circa te sederet considerans quid
facis et audiens quid dicis sit
tibi virgine ac puella ac si plurimus
tamen videt et audiet omnia que
facis vel dicis Sic enim si te gesseris
non incurres notam suspicionis
tamen ne familiaritatem habeas cum femina
etiam quantumcumque sancta que et si
macula non acciderit suspicionis
aut infamie tamen communiter fami=
liaritatem sequitur affectio cordis et
quietudo inquietudine dilectionis
mutue conspexio et desiderium vi=
dendi vel audiendi et hinc est quod
si viderit aliquem alteri inclinatum
timet aut murmurat vel dolet
quasi credens sibi indignatio
si forsan alium salutaverit be-
nigne vel responderit licet eum pe-
nitus bonus non debes aliquatenus
admittere nec cor sibi cum tali-
bus occupare Et si forsan omnino
opus sit postulans spiritu quod non
sit tibi tam vero sua prodesse quam
talis occupatio et cordis inqui-
etudo sit te in spiritualibus studijs
impedire// Omnibus ergo bonis diligi
quere et devotas et in nullo ali=
quarum carnales affectus conclude in
corde tuo per similitudinem spiritus
sancto gratiam venerare noli te tamen
cum eis nisi breviter occupare Serva
vitam honorabilem de proprijs sa-
cerdotis ideo sacerdos sic age se-
cundum vitium compone nichilominus

qualibet die aut circa passionem
Christi te occupans ut tuam ipsius
animam per gladius doloris pertransiat
aut peccata tua in amaritudine
rememorans aut beneficia temporalia
creatoris revolvens ut bonitas
dei tibi dulcescat aut regni celesti
statum et gloriam magnificam regis
summi ardorem seraphin intelligentia
cherubin thronorum iudicia archan-
gelorum et angelorum puritatem deo as-
sistencium concordiam omni cele=
stium mirarum divinorum ordinum
sanctorum angelorum et nichilominus
ineffabilem concordiam aut passionem
et descensum Christi ad inferos vel de spe
considerans aut districtio iudicio
et tremendum examinis aut acer-
bitate penarum gehenne multiplicare
comparacionis aut mortis cauti=
ne inspectu simul aut omnia
que sub sole sunt vanitate con-
sens aut alijs modis ad deum
contemplando ascendens ut cum
honore mei homines pensari va=
leas et adeo tandem habere tecum
sapiens semper bonum Quod nobis con-
cedat deus

agro tuo spirituali xxviii

Sicud manifestum signum
est hominis desidie cum repleverit
urtice tribuli et spine vineam quan-
dam aut per agrum hominis pigri
tingrum et vite terram repleverunt
urtice sic evidens signum stultitie
cuius cum possideat cor deo libidi=
num et spine pungunt cupiditatum
et qui aliud fructificat nisi va-
num inutile et turpe Quare fili
ad instar fidelis et laboriosi
agricole diligenter colere agrum tuum
exstirpa rubeta viciorum succide
vepres carnalium voluptatum per-
cide fomenta malorum consuetudi-
num et tandem semine verbi dei

feras et exemplis fructorum yma
gulatio mortalia respicit peccatorum et
sarpiecto agro cordis super semines
et adveniens expedit cum prius
noxia summone ut ager melius
possit fructificare. Unde venera
bilis beda in li° 9 de placemine
ut ager melius possit fructifi
care exemplis Jugerum volet fo=
vere agro libenter arva prius
fruticibus ut nova acres gramina
celt / alioquin non nisi q oriantur
in agro cordis tui de facili co=
gulata malorum affectuum vero
monstro ple est q quis curet
de agro terre pinguando de equo
nutriendo de corpore ornando
ornando et nichil aut parvo
curet de anima a sordibus expi=
ando cum tamen ea sit longe
preciosior est ipsi curet ut corpus
corruptibile quod hereditabit
serpentes vermes et bestes infirmitat
sic non curet ut ea sua vivit
d' quod ad vitam perpetuam dec=
timy et verum primam insurget
surget nunc agricola fructus
congregat / campos perlustrat ornat
tollendo tribulos suster neptius
per labores et impensas si quid
in ~~horrendo~~ horrendo q deviat de
agro suo cordis q colat eum
et qualis sit cellens me ad
utiit sibi cupit ut terra fructum
faciat sic non curet q ager
cordis fructum ferat grata quod
loquens augustinus de libris domini
sermone xij sic inquit / Quid
prodest plena bonis archa si
vacuus est conscientia bonis bis
fine et bonus esse non vis cum
debeas debes de bonis tuis si
domum plenam bonis te habet
malo et concludit ibidem q bono
optime si posset clamare q

dum sua interpellarent ante deum
ecce tanta bona dedisti hunc et ipse
est malus Et ideo cum bona mo=
mentanea magis absint quod posset
si quis malus est cultor sui cordis
expedit ut primum cor deinde terra ma=
terialis ad cultum redditur et quod
in cultura terre modus iste servatur q
primo terra scinditur deinde partes scisse
terunt per q tritis partibus semine terre
committitur et ne ab avibus celi de=
voretur caute abscondit / Sic in
cultura cordis primo cor scindi
debet non quod deus per prophetam
inquit scindite corda vestra et
non vestimenta deinde scissum undi=
que conteri q fit quo gladius
doloris penetralia cordis usque
ad divisionem ac pro q deum verum
aquarum vivarum dereliquit et a se
dyabli obsequiis mancipavit perpetra=
sit / et quo voluntas perverse ab effectu
peti resilit et peccatum pro q
in legem dei commisit arguit et
punit est sibi tunc possibile rependit
ad quod quidem scissionem et contritionem
primum recogitatio cum dolore peccatorum
cum gratia dicebat rex ezechias ut
legitur ysa xxxviij recogitabo tibi
annos meos in amaritudine
anime mee revolucio cum pudore
commissorum proverbiorum xij ubi super
salomon ait putredo in ossibus eius
et eius nisi peccatoribus ubi aut pu=
tredo ibi confusio / detestatio vilitatis
peccatorum vilis quippe est qui peccat
et tanto vilior quanto magis in
peccatum recidit ut innuit deus
per prophetam ier ij° inquit quam vilis
facta es iterans vias tuas primam
cor ad gemitum ac pavor revolu=
menti horroris inferni et horrescen=
cia districti judicii offensa ultrix

creatoris et amabilis redemptoris
ac primo beatifice visionis consolaci-
tis Hanc que plangit parentes
et amicos morti obnoxios non
tamen plangit amicos eterne mor-
ti deditos et exilio ac inferno con-
scriptos fundit habundanter super
dampnis momentaneis lacrimas
nec tamen madescit quod super peccatis
propriis vel alicuius illacrimat/ Cuius
quesso stres est vesania quod dampn-
na deflens rerum corruptibilium
et non deflens dampna eterna
perpetuo carendorum Attendite quod
acerbe dulcem deum quociens
offendimus deum creatorem nostrum
acerbius quia offendimus patrem
celestem qui nos pavit multum
et pascit acerrime quia redemp-
torem nostrum amabilem vitam
nostram et spem vnicam offendimus
qui non corruptibilibus auro et ar-
gento sed suo preciosissimo sanguine
nos redemit et sic si his et aliis
modis quos ipse deus quos ipse
deus inspiraverit voluerimus quid
aliud facimus nisi terram scindimus
et terimus ut tandem suscepto se-
[illegible] de celo recepto fructum
feramus Sed dicet aliquis certe quam
tristissimum pro eo quod umquam deum
offendi habeo voluntatem amabilis
aucto et nichil est in peccatis commissis
quin michi displiceat ita quod pe-
niteret me talis contra deum peccasse
et nichil refrenans nichil occultans nil
reservans vel commaculans peccatorum
relinquens nam parvum peccatum odio
ita et alia que fluxerunt concepta
sunt per amaritudinem animi mei
quia tamen sensibilem dolorem
non habeo experimento ad quod
dico quod cum peccatum sufficienter

racionem voluntatis nascitur cum
propositum actum voluntatis cum
gracia dei dissolvitur eo quod omnes
res per quascumque causas nascitur
per easdem dissolvuntur/ deus enim
non requirit ab homine nisi quod est
in eius potestate et nemo ad impos-
sibilia obligatur ac sic cum hanc
dolorem voluntariam et peccati displi-
cenciam cum gracia dei sit in tuis
potestate non habet hanc dolorem sen-
sibilem est de necessitate satis est
homini quod doleat et si lacrimas
quasi in similitudine fletus vel com-
plexionis frigiditate non effundat
alioquin si lacrimas dampna rerum
defectui aut morte parentum
non tamen sensibilem dolorem super
peccatis suis nisi comperit non pro-
sunt voluntatis illius a malo cum
quadam insipiditate peccati amara
nec ama nec ama per dulcem sen-
sa et per quos recedit anima
iustificata ad quod simul tempore
concurrunt gracie infusio contricio
et peccatorum remissio licet quis ha-
beat prius quam conteritur qui
enim graciam habet diligit et qui
diligit conteritur et qui conteritur
compatitur et iste processus colligitur
de prima de 2/ quere tamen assignatur
maior cause ad iustificacionem in
primis que simul sunt tempore gracie
infusio motus liberi arbitrii
contra peccatum et remissio primo
non meretur nec illa meretur/ 2m
non meretur et 1o meretur vnum
meretur secundum illud non meretur secundum
beatum thomam et petrum de tharan-
tasia in 4o sententiarum di xvij vides
itaque fili quod iustificari non potes
nisi gratiam dei habueris nec
ad hanc gratiam dei peruenies nisi
per arbitrium tuum per te sibi coop-
erantis qui enim creavit te sine

te non iustificabit te sine te et si
gratiam infusam habueris et motum
ad penitendum sufficientem si tamen ab
ipsius gratia dei fueris nec volueris
de peccatis dolueris ipsam non eius
deo sicut nisi quis aperiat fene-
stram quam lucem prohibet sol non in-
trabit si autem aperuit mox
intrabit Sic si quis cordis luci
prohibitatem arbitrii fenestram
cordis luci divine apparuerit
intrabit sin autem clausus per se
sit non intrabit Intellige igitur
qui obliviscimini deum audite rebel-
les et incredules corde ecce lux
que illuminat omnem hominem veni-
entem in hunc mundum presto est ut
illuminet vos gratia dei que ad hostium
cordis pulsat/ cur ergo dicitis de-
seruit me deus noluit michi
succurrere noluit ad iuvamen [illegible]
deserit nisi desertus fuerit ab illo
Sed inquies iam agnovi cordis
oculum que purgebant interim
quam [illegible] deserui que [illegible]-
bant ceci/ ad panem angelorum sur-
gendum posse me stabilitam devo-
cionem tamen sensibilem non habeo
et ideo accedere non presumo audi ergo
licet affectus dulces non habeas
cum timore reverencia et amore
corporis domini [illegible] domini una accedere
potes si signa interioris gracie
deprehenderis intra que sunt fre-
quens displicencia et detestacio
peccati tam proprii quam alieni zelus
animarum odium in iusticie humilitas
continua et vilificatio sui ipsius
desiderium celestium promptitudo ad
carendum omnibus que in mundo sunt
quamquam deus voluit et suscipiendi
quia super vacue perimisent con-
tempti et fugam vanitatum et
mundanorum consolacionum vel si eis

ad esse contingit non complacere vel
desiderata placencia in merem [illegible]
cum et similia sunt signa dulcedinis
quam boni habent habitualiter quilibet
secundum gradum gracie sibi date que
quamquam sit affectualiter quod inceptum reddit
sincere et hilarem ad spiritualia et
divina tediosum vero ad que nisi alia
communis ergo laborans sit actuali
dulcedine non tamen tamquam
primo sed quamquam continuando ad
facilius vincendo adversa et de-
lectabilia contempnendo sub quanto
concordiam et in difficultate divine
voluntati suum committendo et di-
cendo pillum corde non sicut ego
volo sed sicut tu vis pater et sic
dicta fuit non gracia accione debet
homo cum suscipere et si in eam va-
cuabit accedere non tamen oculos
proflectum [illegible] aut vires con-
cernendo vel de tali loco nimio
considerando sed illud in spem vite
eterne traiciendo Si non negata fuerit
adeo vel quemadmodum accione fuit suspen-
dita non decadit homo vel absor-
bitur efficiaciter duo modo nec actu
nec affectu nec voluntate nec ni-
mia difficultate dissimulacione et
negligencia desiderio spirituali sit
amplius sufficit ergo non neglecta
suspicacius que fieri debent habitualis
et praedicata dulcedo que non tolle-
dum est desipiat deus et suscipiat inde
sequendo ante super emigratio fuit con-
tinuo reputetur ex quibus patet quod aliquan-
do est certitudo devocionis in signis in-
terioribus quam exterioribus ut sunt
lacrime suspiria et similia nonnulli
enim sunt qui quamquam compungunt flent
peccata plangunt et tamen mundi
pompis et vanitatibus renunciant
nec voluntate committendi peccata
mortalia aut recipiunt in
medullis et media conductus

de ponunt Alii devocius lacrimas
fundunt in orando dulcius afficiuntur
mellifluo tamen retinent aliena aut
adiciunt proximo aut inordinato a-
more seu cupiditate mundanis affi-
ciuntur Alii cibis et delectabilibus
in diviciis in ministrando compunguntur
Alii ex cantu vel cythara in fletum
erumpunt Alii in rebus suis sicud
iudei et heretici in erroribus suis
non minimo lacrimas fundunt et cor-
dialiter afficiuntur quis autem dubi-
tat fletus iudeorum gentilium here-
ticorum preter graciam nimio quamquam compu-
te dyabolo eveniunt Unde legitur in col-
lacionibus patrum de quodam sene
decepto errore antropomorphitarum
tenente divinam naturam habere formam
corporalem ad cuius ymaginem et
similitudinem sit homo formatus et
quia ad illam formam in oracione
consueverat se convertere postquam informatus
esset de errore et iam ne-
sciret quo vel ad quid se in oracione
converteret exclamasse fertur Heu me mi-
serum abstulerunt michi deum meum //
Ibidem narrat quidam doctor moder-
nus intitulatum de disposicione ad
suscipiendum eukaristie sacramentum de quodam
[illegible] viro qui postquam conversus
esset ad fidem nec in [illegible] se
tantum afficeret in oracione nec sic ha-
bundaret lacrimis ut antea dum
fuisset in errore cepit temptari
de fide quasi postquam in meliori statu
magis constitutus deo fuisset carere
sibi plus signis devocionibus quam
devocionibus credens diligenter vere
agrum laborat fideliter ut metere
possit tandem fructum gratia dei
vitam eternam ad quam nos perducat
dei virginitas [illegible]

elius est duos esse quam unum
Eccles. iiii° Sapientissimus sa-
lomon considerans quod habens
socium bonum et fidelem habet sine sa-
cietate emolimentum dicit nos quod me-
lius est duos esse quam unum Ve
soli quia cum ceciderit ab alto sublevatur
et ideo ve homini soli qui si ceciderit
non habet sublevantem ut propterea ille
qui non vult subici divine potestati
aut suo principi vel maiori quis
eum habet sublevabit cadentem tamquam
solidagi incedat nulli obediat
deum non timeat homines non ve-
reatur et quasi omnis eternitas habet
unde voluntate capitosa per abrupta
viciorum vagatur cuius respondebit
quis illo nullus utique alius nisi ipse
qui incepit inobedienciam et per
inobedienciam pervenit in iniusticiam
et [illegible] tandem propter cordis duri-
ciam perpetuo incurrit ubi ergo
fidelis est et verus in bono
consilio ad est qui sublevet ad
est qui compleat erigat et dirigat
cadentem licet pollicitus et capitu-
lis qui primum recipit eminencium
et non superiorum divina lege sa-
cris canonibus aut constitucionibus
sequitur in formacio non habeat
sublevantem et si utique melius
est duos esse quam unum dicere
ut in bono unanimes qui am-
bulant cum domo dei cum consensu
et sunt boni mores in domo quos
se invicem promovent maxime ho-
norat alterutrum sibi invicem
condescendunt et infirmitatem
quantocumque peccato possibile ab
alterius portant et onera suppor-
tant et porrigunt dicit enim utique
sunt socii consolacionis sunt socii
tribulacionis exemplo Johannis
aquile qui ait in apocalipsi Ego
Johannes frater vester et socius in tribu-

et sicut quod ait Augustinus in libro
83 questionum quod nichil prodest amicum
quemadmodum amicus amici por-
tacio sicut Seneca libro xxxiii so-
cietas nostra similis est fornicacioni
lapidum que casura est nisi inuicem
obstaret hoc enim ipso sustinetur. Sic et
ille quia bonorum societas caderet
nisi mutua supportacione onera in-
leuaret. Unde quamuis sit
melius duos esse quam unum
bonum et utrumque consocio concordes
tamen melius est duos esse simul unum
bonum et alterum malum unum pre-
cipue et alium pacienter sustinentem
quam solitarie uirtutibus insi-
stentem. Non enim uidetur quod sit me-
lius sic esse duos quam unum
immo peius unde proverbiorum xxii° sole-
noli esse amicus homini iracundo
neque ambules cum homine furioso
ne discas semitas eius et Gregorius
super Ezechielem libro 1° omelia ix in-
firmi debent declinare malorum
societatem ne mala que frequenter
aspiciunt et corrigere non ualent
delectentur imitari. Nam sicut
aer malus assiduo flatu trac-
tus inficit corpus ita peruersa
locutio assidue audita infirm-
orum corrumpit. Cum bonos mo-
res tollo quid proximus. Item in
psalmo legitur cum sancto sanctus eris
et cum peruerso peruerteris et apostolus
1 ad Corinthios vi x ait nolo uos
socios esse demoniorum et alibi
nolite commisceri cum fornicariis
Sed uerum est si quis est solus
esse perfectus qui malos tolerare
uiuere multum est perfecte et iusto
quem conuersacio ipsorum non po-
lluitur nec inficitur meritorie
sicut Ezechieli dicitur cum scorpi-
onibus habitas. Sic ait
Job frater fui draconum et socius

struthionum. Sic meruit commendari
commendatione amatrix Christi quod se
habuit inter filias sicut lilium inter
spinas et sic eciam non sicut
sensum melius est duos esse
quam unum et per quos non est bonum
esse unum esse solum uagum
in obediente et diuisum cum
eis talis et si centum uel mille
complices habeat unus tamen
solus est quia inter malos ho-
mo sit deus ipsos deuiens pro-
ditus similitudo non est quidem
quo duo uiuant et sint unum
eo quod caritatem que unum facit
non habent. Sed quo de uanitate et
peccato concordant in idipsum sunt
quippe multi habent diuersis
tamen habere possunt ad inuicem
colligacionis. Ideo fratres attendite
attendite quod melius est duos
esse quam unum quam duos qui
sunt unum licet si centum mille
et mille milia sint unum nam
quod in actibus apostolorum legitur
multitudinis credencium erat
cor unum et anima una.
Quippe Christus ut sint unum in eo
sicut ipse est unum cum patre qui
utique condicio est primum renuenda
et ille Christi membrum se esse
ideo cognoscat qui litigia generat
qui lingua sua statim alicuius
uoluerit aut pacem quam tam-
libet Christus pacem pro magno
precio testamento immo tamquam sum-
mum bonum sine quo nullus uiue-
re debet suis amatoribus reliquid. Ua
pax sermo Augustini ad heremitas. Sic
non est heremitarum uel cenobitarum
per monachorum seu canonicorum presbyterorum
uincula apostolorum infringimus mulierum
solarum uirginum trepidum tyran-
norum aduocatum sine qua nichil ergo ualet

nec oraciones aut ieiunia vel elemo-
sine cetera bona aliquid prodesse
poterit quia habete pacem si fieri potest quantum
ex vobis est cum omnibus Si quidem
Si caym habuisset pacem in corde
non irruisset in fratrem suum abel et
si iudas habuisset pacem in pectore
quam gestabat in ore non currisset
ad laqueum sed ad dominum recurrisset
pro prodito nec ad impios dimissus fu-
isset sed precans ut restitueretur gra-
cie misericordiam redemptoris implorasset
Scitum quod dyabolus non potest ingredi do-
mum vel mentem in qua pax conatur
quia ubi pax ibi deus plaudit
in illam domum potest ingredi deus
ubi ire vel contencio vel invidia
media vel malicia conatur eo quod
eam possidet dyabolus et non est con-
vencio lucis ad tenebras propterea
ergo fratres karissimi rogo non propriam vo-
luntatem cavete ne lubrico lingue
incidatis decipulam dyaboli vel
aliis viciorum incidendi insistatis
Sit omne verbum vestrum sale sapiencie
conditum Si gustatis suavitatem
divine ebrietatis sum fructus dyaboli
si non non dominum gustatis fratres
vinculo in unitate pacis deus
autem pacis sanctificabit eos ut sit in-
teger spiritus vester et absque querela
si veri emulatores pacis fueritis
pensate frequenter quod si melius est
esse duos quam unum quanto magis
triginta centum vel mille concordes
et unanimes in bono qui unum
bonum cum quanto communius tanto
divinius et ideo in bonis in caritate
christi sit cor unum et anima una ut
dimicent contra adversarium unum tanto fortius
valeant ad quod nos

c 14
r
Carnerse cogitaciones reperit
adeo sapiens oraculum stulte
sibi vel alteri blandiatur quod
periculum dampnacionis eterne quis

tunc incurrit periculum cum pertingit
ad actum malum vel consensus est
malo perficiendo licet impeditus non
valebat nam cordis concupiscencia
mechia actus appellatur Qui viderit
mulierem ad concupiscendum
eam mechatus est eam in corde
suo et ideo constat quod necesse opera
mala sed eciam prave cogitaciones
separant a deo Unde qui corpus in
cordis prohibuit fornicacionis libidi-
nosas faciens locuciones lascivas
amplexus et oscula et alias car-
nales voluptates concupiscencia car-
nis perfluentes interdixit et ideo
colloquiis et quibus amplexibus
amatoriis intendentes integro con-
sciencia sua non prevenerint quasi
eciam fiunt primi intencione et
fine adesse ad se dilecciones invi-
cem et maioris caritatis dicunt
incendium cum proposito sit ut
assenciunt actibus fortitudinis
imbecillorum extremum tales refulgent ac
honestates et munita eorum sine
sollicitaciones adulto viscera per-
vacione amatoriorum quiete pulularet
Sed verum fallitur licet pessime
falli per certitudinem amoris non
cognoscunt non eum indiget caritas
amor amplexibus aut corporali-
bus deliciis nec stant simul
in pace amor spiritualis et amor
carnalis quia ut ait apostolus ca-
ro concupiscit adversus spiritum et spiritus
adversus carnem et quanto magis
amor divinus crescit tanto magis
amor carnalis minuitur et frige-
scit continue igitur plurimum in-
cidunt aliquos sathane re-
tibus blandiciis blandiciis uti pu-
tantes esto eciam quod nullam
primo proponis habeant vo-
luntatem tamen quia temptacionis
se semper exponunt periculo semper
enim homines et cogitacio eius
eorum proclivior est ad malum et
quia deus precepit non temptabis

Amplexus

dum demum tum consti demum temptat
cum ultro se eis libus ingerunt nec
sine periculo iam familiaritate confabu
lacionis et amatoriorum accepta
poterunt induci voluntate alte-
rius temptacio nec mirum cum
optimum est quod hii qui familiaris
collocucionibus et aliis oblamentis
fiunt interim mutatis affectibus
spiritualibus in carnales quando sunt
prolapsi / tum quia dicitur inde ex
emplo priores scandala et similia
suspiciones dum nonnulli de tali fa
miliaritate nocivam murmurant de-
trahunt et irridet / tum quia ad
amatoria a patribus filii abicimus
vicini sumunt argumentum et que
agebant olim in annis prioribus
sibi licere in adolescencia isti non
ambigunt subducunt gu hores
has et similes conversaciones in
peccatis / ac per amplexus et oblec
tamenta carnalia semper adeo
exardescunt cogitaciones an
imum provocans que semper adeo
vigilant excitant ut saltem
eis velint resistant nimium fa-
miliaritatem ideo et iniri debi-
bent estimo eum quod semper collo-
qui aut cum femina esse et non
se cognoscere vel saltem alterum
non ardere est magis quam mortuos
suscitare aut si mortuos non
suscitas quod est minus qualiter
credimus te posse sine periculo fa-
cere quod est maius // Quid mille
artifex nedum per vos sed inter
gigantes illaqueat et tandem
medium absorbet a principio esse
in tante familiaritatis tempta-
cionis carnalis laqueos abscondit
dicens quis videbit eos astute
reputans quod si tunc in primo sti-
mulos peccati sentirent animi tam
dilectione resilirent tandem

Cum femina esse

ex occultis cottidie primens insi-
diis per longam familiaritatem et
in tantam securitatem amborum
affectus adeo fortiter conglutinat et
conflat ut iam conflati et conglu-
tinati et si senciant sibi furorem
nimie vel scandali imminere peri-
culum nesciunt a se invicem re-
silire vinclis itaque spiritualibus
subvenientibus in eis mentem vult
sibi facere vim quod evellat se de
laqueis venereis et ambo appo-
sitis in turpi tunc alterum con-
testari quod eciam se spiritum se perfide
si deseret eum et se captus
amore inseparabili et vinctus
libidine alter consentit alterius
voluntati / Sic sampson qui mul-
tas sepe hostium acies prostravit
et aliquociens de vinculis eripit
tandem liquefactus amore dali-
le a qua nullam dubitat ei inquinis
dicet suum sibi cor aperiret cap-
tivus / captivus eciam ceterum
illuditur / gerens tipum gigantum
qui plures armis suffulti spiritua-
libus cavernas demonum e-
ffugerunt tandem familiaritate
colloquendi seducti improvisio c-
ciderunt fugiant igi-
tur amicula quas alterum
ardere faciunt et cogitacionibus
pravis semper adeo illas adiuva
gine dei fratris cum inmulant fu-
giant pestim in mundorum socie-
tates et contubernia ne ipsorum
familiaritatis exemplo corrumpantur
dicit enim salomon in proverbiis qui
se fugit fornicatoriis erit nequam
et iste amicus stultorum efficietur
similis illis per quod patet quod qui cum
lupis esse volt aptum quod cum lupis
ambulent iuxta sompnum ideo
cum eis stare cupit ut eos

in agnos si eos sic possent convertere
Sit enim laudabilis bonum inter ma-
los habitare quemadmodum Ezechieli dum
legitur adhuc increduli et subversores
sunt tecum et cum scorpionibus
habitas / patet etiam quod quamvis sit lau-
dabile perfectis esse inter malos quando
infideles lucrari non possumus si pre-
sus ipsorum temptacionibus declinamus
proximum quam cum infideles / Imperfectis
tamen et pusillis periculose exempli-
ficacione multum periculosum est et
[illegible] pravas volutes cogita-
ciones perversas evadere vel saltem
ut competenciis possint eos si occur-
rerent repellere corpus non iniciant
superflue nostre delicate hostem
enim suum contra se per arma qui
carnem suam deliciis favet ac
venerabilis beda [?] li° composuisse [?]
ait nutrimentum per mores [illegible] cum
tenta est cum sanctitate si superflu-
is ingere velis et [illegible] incendio
quod [illegible] fuit aut in [illegible]
[illegible] apostolus [illegible] ait castigo
corpus meum et in servitutem
redigo ne forte predicans aliis ipse
reprobus efficiar Venter quippe me-
ro estuans de facili spumat in
libidinem et ideo fuit iniquitates
Sodome saturitas panis / patet per quod
impossibile est vel saltem difficile
ut repletus adipe vel pinguedine
panis et vel vini non titillet vel spi-
ritus et [illegible] cogitationum perversarum
non habeat perfectum cum nulla pestis
est efficacior ad nocendum quam
familiaris inimicus ad [illegible] et ideo
Virgines non inveniuntur iuvenes viri vel fe-
mine puelle ac vidue que vivunt
in luxu si deliciis commessacionibus
ac ebrietatibus sine i[illegible] appe-
titu ait enim apostolus vidua que in
deliciis vivit mortua est quia et
si vivit potius mortua tamen [illegible]
[illegible] et quod apostolus de vidua

intelligit intellige de aliis modo pu-
ellis quam quod secularibus vidue que co-
niugate viri vinculo coniugali la-
bent fugite vani verba et inutilia
confabulaciones et ocia occupacionis
cum laboribus [illegible] quod demone
[illegible] impugnantur si occupati in-
veniunt demonibus vacantibus ex-
ponuntur nam quot cogitaciones
perversas [illegible] in ocio [illegible]
[illegible] volunt [illegible] ne [illegible] Curiositas
curiositas enim et voluptas sunt
arma hostis antiqui ad impug-
nandas [illegible] / de [illegible]
[illegible] / sed quod vos vobi-
scum [illegible] visionibus tac-
tibus et auditibus custodite
mors enim intrat per fenestras [illegible]
David non ideo inspexit uxo-
rem quod eam concupivit sed ideo
concupivit quia in curte eam
inspexit et sic oculis suis prodatus
est animam suam / sic Eva vidit
lignum pulcrum visui appetituique
delectabile et tunc gustavit
[illegible] abstulit vitam abstulit et
dulcorem perdit et labem ac mor-
tem est experta / Sic Dina filia
Jacob egressa videre mulieres paga-
nas est corrupta Custodite itaque
sensibus exterioribus a cogitationibus
malis tamquam ad vinum fenestris [illegible]
[illegible] et [illegible] caveat ne
alias quod perdunt [illegible] vite
cordis vero non despoliat si de
necessario hostis [illegible] dissolvat
et ad dissolvendum aliis perdant
[illegible] et ideo cum custodia
[illegible] custodite qui [illegible] vita
perdidit [illegible] et [illegible] ne moriantur
in vanis cogitacionibus prope ait
enim dominus [illegible] ipse [illegible] mo-
riuntur inter cogitaciones [illegible]
in malis et perversis vel in immundis
aut blasphemis in generalibus
cogitationibus vanis [illegible]

ingruerit contra obviam eis
fortiter state eos pugnate donec
repulerint ad usque cubiculum
claudite forcius obstruite sensus
cautius et si quod absit dormi-
entibus quispiam vigilia dormi-
tantibus vel saltem de foris intrave-
rit domum huius inde depellere
contenderint mox ut senserit
hostium acies fugite ululate
clamate et si forsan molestie mul-
titudinis obruit vel ad peccati consensum
pertrahere vos contendant levate
corda vestra cum manibus ad deum
quoniam nisi cum dominus custo-
dierit civitatem in vanum vi-
gilant qui custodiunt eam
nullatenus etiam si tota die vel
nocte aut diebus pluribus vel
noctibus luctam hanc oporteat
affecti tedio vel devicti carnis
delectamento prostrati desperacionis
laqueo prius cogitacionibus con-
sentire nolite nullatenus tamen
turbatis cogitacionibus implicate
consentire quid sit si motus
sentitur / quasi nec dissentire
homine nec posse consentire
sed repellere ipsas racionabiliter
velle apud deum perficere ubicumque
estis deum presentem habentes
adesse semper angelum domini semper
cogitate semper prospicite que vo-
bis restant agenda facere scripture
testimonium habete per quod actio-
nes vestras singulas mensurate
ad quecumque locum veneritis ibi ma-
nete per tempus ne detur de dissolu-
tione mentis et animi levitate
notam aut magis locum levius
atque in ceteris studiis prudentius
nichil animis differt nolite
pro quo incedimus substituere vos
devocionis dulcedo et consola-
cio quasi amplius erit dominus a
vobis consternari velit cum dominus

ut magis comitatur sine scripture
et fidei quam experiencie nostre
nam fides non haberet meritum si in
sola experiencia consisteret et spes
si eam experiencia teneret / spes non
esset firmissime tenenda nullatenus
autem absolute deum perquirere quandam
voluntas vestra per consensum peccati vel cir-
ca rerum negligencie non est absque
amplius / credimus siquidem quod non fallit
veritas nec fallitur que ait omne
quod veniat ad me non eiciam
foras hoc quippe credo firmissime
hoc firmiter teneo nec opposito etiam
si veniret angelus de celo crederem
dogmatizanti quod nunquam deus quemque
amittit nec perdidit firmus ab
eo nisi quod spiritui suo sic nunc
renegaret quandam quamvis per consensum
explicatum vel implicatum prevarica-
tionis mandatorum dei non cadit
et hoc similiter teneo quod nunquam deus
deserit aliquem nisi de iure suo
iuste videat eum deserendum si quis
nullatenus volo tamen mandata
committere nec omittere / devenit per
infinitum quamvis nunc etiam si per
annos multos devocionis dulcedine
vel consolacionem experimentale non habe-
amus nunc desperare absit cum
ut deus sic eum sit in mea copiosus
quod prius deserat hominem quam ab
homine fuit derelictus licet et hoc
ipsa que se audierit adeo petere con-
tingat quod deus ab eo auditur
/ ipse quippe nos elegit non ipsum
nos eligimus ipse prior dilexit non
dum existentes immo quod est magis
per peccatum ei resistentes quia mortuus
est iustus pro iniustis / quo ergo deserat
nunc existentes nec eum deserentes
et ideo quia prior dilexit nos et
lavit a nobis peccatis nostris in sanguine
suo si nos perseveremus in eo et ipse
similiter in nobis manserit utique
nos similiter diligendo nobis impendit

graciam et gloriam in futuro ad quam
ad laudem sue pietatis per desperacionem veni-
enda

a ne dicatis peccatum et non posci-
dictis pietatis ... contra
tollitur quicquid ceciderunt homines
aspere cadunt cum tot et tanta salu-
ficauit sacramenta ut diuini amoris
insignia, tot collata beneficia quod suf-
ficiant tamen multis peccatoribus si pericula eo
purgant si mors eminet. Si ad
usum eos tanta diuinarum ... opere
omnem multitudinem ad purgandum po-
terunt de idem, et nulla penitus ad
ipsa formidare. quis est enim qui eos
condempnet si deus iustificet. quis de
manu omnipotentis eripiet eos
sum [illegible] apostolus quod neque mors
neque vita neque principatus neque
potestates neque altitudo neque lati-
tudo neque profundum nec instancia
nec pericula nec aliqua creatura alia
poterit nos separare a caritate dei que
est in christo ihesu. Cum igitur deus eos
si penituerint condempnabit qui ut
peccatores iustos faceret descendit
iuxta quod ait, non veni vocare
iustos sed peccatores. Cum credunt eos
quod sit aliqua multitudo peccatorum
tam deus nolunt aut non potest
misereri cum sit infinite mise-
ricordie nec inestimabilis quod ius inestimabilis
sit ut valeat cogitare nec mise-
ricordiam peccatorum ... diffinire. Cum
forsan quia se ipse confundit et suis
suam gloriam et graciam concedit
de peccatoribus non [illegible] qui dimi-
ssis nonaginta nouem ouibus
in deserto vnam perditam quesiuit
et inuentam gaudens humeris suis
imposuit et sic inuenta amicos
suos congratularentur ei conuocat.
Cum ideo quia istius misericordiam dene-
gauit cum peccatoribus blandis
venit an forte sit morbus anime

quem deus sine pietate curare ignorat
cum omnia nuda sint oculis eius
et aperta. Cum ideo desperant quod deus
graciam ipsis nolentibus tam dimittere
subtraxit cum dicatur deus fidelis
in quo non est iniquitas et eo [illegible]
ipsum non faceret ut diligentes se con-
dempnet cum ... nulli repugnet
deus se querentes derelinquet absit quod
eum speraverunt in illo et est confusus quis
credidit in eum et est deceptus
sicut [illegible] apostolus est deus spe-
rantibus in eo [illegible]
Cum ideo desperant quia si vere de
peccatis suis confessi fuerint nichi-
lominus condempnabuntur qui quoque ipso
quam bene de cunctis peccatis suis
vere doleant et peniteant humiliati
coram deo exaltabuntur in futuro
Cum forsan credunt quod deus ipsorum
eciam si vere peniteant sit obli-
tus cum dicat ipse per prophetam
[illegible] numquid potest oblivisci
mulier infantem suum ut non mi-
sereatur filio uteri sui et si illa
oblita fuerit ego tamen nunquam
obliviscar. Cum ideo quod deus sit
durus et nolens ignoscere ut [illegible]
[illegible] voluit vnquam misereri
cum petro interroganti quociens
[illegible] peccanti in me usque septies dimi-
ttet [illegible] dicit non tibi dico septies
sed usque septuagesies sep-
ties. Cum ideo quod angeli et [illegible]
[illegible] velint cum penitentes
[illegible] dicat [illegible] gau-
dium est angelis super uno peccatore
penitenciam agente et [illegible]
[illegible] tota celestis curia peccatorem
[illegible] ut reddat ad graciam [illegible]
canticum [illegible] concinet [illegible] Reuertere reuertere
reuertere reuertere sunamitis re-
uertere reuertere reuertere ut intueamur
te. [illegible] aperti [illegible] cogita-
tionis [illegible] aperti [illegible]
[illegible] aperti [illegible]

consuetudinis veritate precordiis cun
ctorum ponis confessionem veritate propriis
satisfactionem veritate probane vite ac
tiuitatem devotione depulue dis
solue vincula colli tui captiua
filia syon / tu es iam filia regis
thronus tuo pedes altissimi qui
sublime ante sedebas in viis que
liquo multitudine quoniam a=
matores / respice qualiter pol=
luta sis ita quod iam tua luminaria
philistei sunt facte plumarum
et ymber serotinus non fuit ac
cepe nobis salutare dissipi pu=
dendum tuum quem fuerunt ipsi
maculo ignominia tua igitur nunc
dicit deus filium amodo vocari
me pater meus es tu et dux vir=
ginitatis mee peccasti quiesce ne
detines tibi coniungere sponsum meum
tibi quod si tu esses a capite ama=
nibus et pedibus et abluciis
corpore tuo et omnibus mebris
sis in tercia et amicitia cum
ipsi potius sine resipuerunt pro=
pterea veritates et plus amatores
sedis amplius non iam acue
et integre de peccatis tuis dolue=
ris et delictis confessa fueris et
tunc imponam tibi pectorale
gaudentis et deuote portabis
renouabitur ut aquile iuuentus
tua et refulgebit interius
et foris incorpore ut sol in meo
oculi imago et similitudo mea
faciamque te sponsam et electam
meam et manebis inter signa
et in mirantibus mirabilia et
aperiam tibi familiariter secreta
cordis mei et pascam te in or=
tis virtutibus dabo quoque manna
absconditum de quo nullus ulterius
ethimancy nullus barbarus
nullus alius nisi meus dilectus

restituam tibi in noctuam quam
a principio baptismali suscepi in lava=
cro sanguinis mei prius constituta
sanctis te delicijs et salutaribus
habe vinum in iocunditate mag=
nificabis in medio omnium terre et
supra erit deus veniens inter et
perseueranti dabo tibi fluenta gra=
tiarum ita ut super te quasi catha=
racte celi aperte credunt tenebo
te nec dimittam donec introdu=
cam in domum patris mei et in
cubiculum genitricis mee ubi semper
me videbis et affluens et mulier
et delectabitur cor tuum vita vives
et morieris mecum ubi sabbatum
semper habetur de sabbato in mensem
de regno festo de festo gaudium
de gaudio et tunc dum aspicis
meis inestimabilibus diuicijs tunc
dum regnabis et omnibus beatis
comedens sedebis in plenitudine
pacis et in eterna opulentia
laudabis et magnificabis tuam con=
uersacionem et cuncta tua redemptorem
vero deum filium spem tuam te=
nens familiariter amplecteris per
amorem castum quod dum mea
durabit diuinitas quamdiu di=
uicie mee non possidebunt que
finem non habent et sic sicut ego
viuo mecum ita te faciam viue=
re tam tuendue esurire panem
angelorum qui sum ego et sitire
potum quem non est alius quam ego
mecum et quam ignem meum in
te unum et tuam erit in me ignem
sine fine mansuro ecce habet
alia que oculus non vidit nec
auris audiuit nec in cor hominis
ascendit tibi sunt promissa tan=
dem petit omnis angeli et sancti
dei veritate ad deum ut intueamur
te ut videamus illam ymaginem

in te fulgente inquam de peccatis
feruenti animo compite cum pulc
tudo cepit altissimi ut ista cito
fiet et habilet in ira et uidimus
gladium cum quasi uingaunti a
patre plenus gra et ueritate re=
uite igitur ne desperes de uenia
qui nua diu plenus e tibi hec
uobis dilectis filiis in xpo qui
estis gaudium et corona mea in
dno propositi ut misceatur sapientiam
et no presumptionem quolibet peccati
adiciens ut si forsitan ex hoc capit
occasionem desperandi quasi deus
in ira sua misericordias suas vi=
scera contineret aut quasi apud
maiestatem dei sit impolitum ut
aliqui post lapsum ueniam i dul=
sisset sed istud sane sepius repe=
llitur si ea que peccatores petores
per infinitum dei unus gesta sunt
ad memoriam reducuntur quecumque
enim scripta sunt ad nostram doctrinam
scripta sunt ut per paciam et con
solacionem scripturarum spem habeamus
respicite itaque magdalenam no=
minatissimam meretricem peccatricem
qualiter ei uenia qualiter implo=
ranti dimissa peccata dimisit et cum
tanto ardore dilectionis arde fecit
et inter epulas et gaudentes in
fletus erumpere no erubesceret et
tandem mortuo domino et sepulto
recedentibus aplis a monumento
eum no recedebat que quod pa lips
xpm tunc mortalem dilexerat pro
eum inde meruit amortuis re=
surgentem inspicite quod no nulli
deterius peccauerunt qui qualiter alys
in ipsi debebant in suis petis
et transgressionibus dediderunt et non
nulli nephandissimi peccatores a
deo sunt mirum conuersi quibus enim

dubitet moysen esse ... (?)
et amicum omnipotentis qui locutus
e deo sicut homo solet hic loqui
et tamen de diuina potencia ad
aquam contradicens desperauit quis
dubitat dauid per excellenciam
dici prophetam qui tamen contra
legem diuinam adulterium simul
et homicidium perpetrauit quis sc=
ripturis leges sacras nesciat
salomonem esse sapientia plenum
qui ydidia hoc e amabilis deo
e uocatus amore tandem mulierum
corrumptus ydola colebat et pessi=
ma adorasse dicitur licet ipsi
dubitatur an agendo penitentiam
ueniam meruerit alii tamen
ipsum saluatum de pe dixit salomon
ubi dicit hic inspicite manassem
regem licet iniquissimi et
plus quam regibus isrl delin=
quentes qualiter quam humilatus
tamen deo creditur ut etiam
diceret peccaui super numerum arene
maris et no sum dignus vi=
dere altitudinem celi prmultitudine
iniquitatis mee veniam adeo
impetrauit coram achab rege
nequissimo qui pro eo quod uenu=
ditus e faciens altissimi uo
i duxit mala quod locutus
fuerit dominus super eo et si ad
scribis ... oculos
... uidemus
quod mattheus de telonio pub
licus peccator in discipulum adiu
e receptus qui quam toto corde
secutus e xpm et ueram peccatorum
obtinuit et aplus cum et
ewangelista effectus e nonne
uidemus etiam paulum qui
stephanum lapidauit electum in
aplum et doctorem precipuum eccl
esie catholice sicut petrus

principem apostolorum ter negantem Christum
et mox veniam impetrantem. Consideret
latronis latus aspicientem de divina miseri-
cordia confidentem latronem morientem penden-
tem nichil boni sed mali de se co-
gnoscentem de infinita dei misericordia minime
desperantem. Denique plura pensate quod
omnes qui nunc regnant cum deo
vel aliqui saltem per eos peccaverunt vel
saltem peccare potuissent si eos divina
misericordia aperte minime permisisset et
ita tot in peccatis exemplaribus
nullatenus habeatis desperandi sed
potius de infinita misericordia
dei confidendi. Constat igitur
inter vos hanc scripturam et non de-
sperando vel diffidendo excedatis. No-
lite quemquam sequi Cayn qui dice-
bat maior est iniquitas mea quam
ut veniam merear quia est infinite
melior est dei misericordia quam quantumcumque
sit magna iniquitas nostra et
multo maior est totius mundi iniustitia
respectu divine misericordie quam una
gutta respectu totius maris. Illa
enim est tamquam finita ad finitam ali-
quam licet inequalem proportionem
sed ista nullam quia finiti ad infinitum nulla
nulla potest esse collatio. Numquam ergo
potest infinita dei bonitas parcere
aut indulgere quam totum orbis
terre peccare. Nolite cogitare di-
centes qualis est mea confessio
tamen iterum cadere non contingit nec
sit scriptum proverbiorum xxiiij septies
~~indigte~~ in die cadit iustus et
fortior resurgit. Constat enim ut
ait augustinus ei peccata multo displi-
cere qui semper paratus est ea de-
flere de penitentia di. iii. Adhuc
instant nec dicat quisquam
tamen assuetus sum hac peccato
et inveteratum in eo quod numquam

numquam obtinebo quia numquam diu
abstinere ipse merito suspirantes
cum et quandocumque hora peccator ad
deum conversus fuit et ingemuerit
dimittuntur ei peccata sua non enim
apud deum aliqua hora perit
licet hora conversionis serotina non
est tarda. Propter quod tene certum et
dimitte incertum. Nec dicat aliquis
et si veniam de peccatis consequi po-
tero gravia tamen venia non
valebo per illum numquam impositam
sustinere non enim homo iustificatur
per gratiam dei est tam debilis quin
accipiens dei armaturam possit
resistere dyabolo. Ad quod hortatur apostolus
induite vos armaturam dei ut
possitis stare adversus insidias dyaboli
et infra State ergo succincti lumbos
vestros in veritate induti loricam iu-
stitie. Preterea nec potest hostis ve-
tam debilis quod non possit vincere
nisi volente deo. Unde nec legio
demonum intrare potuit gregem
porcorum nisi permissum fuisset a
deo. Habete itaque fiduciam in deo
quia si vere gratiam suam contempnere
cum dyabolo hoc ipso excommunicatum
participes omnium bonorum que fiunt
in militante ecclesia et potius nedum
hominum iustorum sed etiam sanctorum
angelorum efficitur et infinitatis sue
per illuminationem protectionem directionem et
tutelam divine potentie subvenitur.
Si ergo deus nobiscum quis contra
nos si omnes sancti angeli et homines
iusti nobiscum ut quasi acies ad
expugnandum hostem plures enim
sunt nobiscum et fortiores quam
cum eis et ideo quod quod nobis
contingat intendimus semper dei et
non excidamus penitentiam cogitatio-
num in deum et ipse quia pius
et misericors est non derelinquet

nos si mancipemur in eo inveniemus aliis
quorum sensibus nos preferre dignetur nos per-
ducat ad videndum gloriam suam ubi
nullus peccator appropinquat et nos
nobis concedat. Ad laudem sapientie de-
dimus bono per quod eius scientia congnos-
cere qualiter vicia se virtutes mentiuntur et
dum bonum
tribuam tibi gratias in ubi
maius vitium periculum ibi ca-
ucius est agendum et cavendum ubi angelus
sathane transfigurat se in angelum lucis
et ubi vicia mentiuntur se esse virtutes
caute nos oportet ne fallamur insi-
pientes qui facile confusi fiunt
et diminuunt nullum ambulare fa-
cilius est quippe hostem patentem conpunctum
declinare quam latentem. Unde sicut
amasam cum metu ioab tenuit qui
osculatum erat eum ne suspicabatur
hoste ne observabat gladium eum
et ideo velud in alterum modo leve est ac-
cipiens. Sic ne inquinus multa bona
etiam bonis et iustis videntur que
sunt etiam mali vel malicia sunt
periculi eorum geminando contra tibi
ut scias cognoscere altitudinem hec
est ascendens sathane et qualiter vicia
virtutes recipiunt in dimicata et quod
si nos sue vindicte surgit quod quamquam vi-
cia se esse virtutes mentiuntur attende
quod virtus tamen generosa est et nobilis
quod nedum boni sed et mali ipsam
venerantur et ideo astu magno
sathane id gerit quod vicia virtutum
assumat velamina ut a simulacione
decipiant aut dissimulacione compuni-
tu remaneat a laudem virtutis et
punicio saltem momentanea confessus
sic hereticus viciam dum audit ut
ad secta trahat vel in eo cetus cum
firmat sic ypocrita devotum se esse
et amicum iustorum simulat ut libe-
rius et securius peccet quasi non sit
qui aperte eius statum bonus apposito
predicatur ipsum super suis delictis

redarguat vel redarguere presumat
sic illusor fidelem se ad pacem qui
ad complacentiam probet ut mercedem qui
fidelis et iusti aut prophete accipiet
sic dissolutus mentitur spiritualis iu-
cunditatis putatur ita ut ibi dicatur
conquesse stringentem unde concepit tre-
morem et luctum. Sic cupiditas
edificiorum et aliorum potiorum et
circa superflua honestas reputatur
et per tempus et alia plura quorum
negocio de duram credatur. Acedia
instruens humilitas et afflictio esse
convincitur. Sic laxa humanus conscia
pallida et circa corporalia perdicat
et quedam animi libertas estimatur
cum tamen laxare plus homi-
nes valet quam deus vel nos re-
laxat non cum quis est iusticiarius
dicitur deus nec peccatum est et homo
sit clementior lege laxa conscientia
contra per ablativum videtur ingerit
sed ne digerit ubi non est salus
audiunt salute permittit multa
amittit multis se implicat sed et
pauca vite respiciat districtio dei
iudicium leve et gravissima le-
vissima putat conquirit medius
simplicitas ut hominibus placeat
suorum vires quasi divinas delectat
luxuria concupiscentia quasi quodam
vehiculo peccata augmentat aggravata
cum sit peccatum non erat letari
et tempora in iocunditate de du-
cere quevit allegat maior pars
equalium sed in iustorum exempli
firmiter suorum dissimulat vitia
audit de concepcione vel conuit cum-
deus sic dampnacionis argumen-
tum in constringere multiplicat
nis auget prophetas et neophetas
divicias nec quid futurum sit sed
quid delectat speculatur medio
tamen corpus delicate superflue
flue nutrit discretio vocatur
cum tamen dicto superfluum vitium

in nocivum. Sic garrulitas etiam affa-
bilitas dicitur sed non est ita quia in
multiloquio peccatum non deerit et decet
verbo asperso ubicumque probato redditum
simul summo medio vicium sic in invi-
dia sicut zelus medio dicitur et in
crudelitas vel inclementia rigor or-
dinis predicatur sed non est ita quia
zelus si non habet formam
non est zelus sed aut invidia
vel rigor in sculpis ita ut ubi correctio
proficere ibi plus efficiat pro quo
Gregorius animum hominis sic dicens (?)
ducitur quod iudicat. Sic avaricia
et cupiditas diviciis acquirendi
et multiplicandi proprio vulgo
nominatur sed non est ita quia prudentia
carnis est inimica deo et dicentes se prudentes esse stulti facti
sunt apud deum sicut apostolus
Nolite prudentes esse apud vos
metipsos. Cum enim idem prudens
censetur quod mediante quibus nocere
potest aliis congregavit vel qualiter
se suosque magnificare vel ditare cum
aliorum iactura sequitur aut quod
sibi et suis tantum non autem quod communi
bono seu reipublice proficiat ad-
invenit cautius. Monstruosum
enim est rebus suis et nullum velle
adhuc quod alteri possit nocere et
tantum iracundie (?) esse videtur ut quis
plus bonum commune quam que in-
tendat ad destructionem quam de-
struitur singularis si sunt quod quod
hic pro eum. Si autem bonum commune
non sunt inclusum in quo tamen
sit singularis cito perit. Sic con-
clavo (?) auctoritas compensio (?) bonus
sentit sed non est ita non enim decet
deus in quamvis unum (?) esse et
dubie efferri secundum humiliari voluit
qui dixit discite a me quia
mitis sum et humilis corde. Sic
contentio ordinis aliarum vel
honestatis defensio appellatur sed non
est ita nam facta legitur esse contentio
inter discipulos quis eorum videretur esse
maior non occasione humilitatis et ordinis
sed ambitionis et presumptionis. Quando subtile
vicium est contentio quam defensio vir-
tutis vel ordinis vult videri. Nam
cum quis iustus debeat contendere
in eo cum omnibus hominibus pacem
appetere et habere sub defensionis
velamine contumelia fit ut ordinem
vel virtutem defendat cuius temporum
in rebus regionum longinquis recessit (?) et abiit
et recessit. Sic iactancia de bonis
edificandi proximum vult videri sed
non est ita non enim oportet tuba ca-
nere cum quis bonum agit et di-
fficile est immo quasi impossibile ut
bonum si est eminens vel refulgens
cum gloria vel grandi diu late possit
tamen dicit veritas nemo accendit
lucernam et ponit eam sub modio
sed super candelabrum ut intrantes lucem
valeant contemplari. Sic de cunctis (?)
altius vicii detestatio vult videri
sed non est ita nam quamvis vicia
sint tamquam mala nimis dete-
standa sic tamen expedit ea re-
morderi ut nec in regula canonica
vel evangelica frangatur nec proximus
omittatur quod licet quod lingua mor-
deat ubi caro sub est redarguit
proximi sui suavitate et leniat et
supportat. Sic conformitas vicinorum
vult dici fuga singularitatis esse sed
non est ita nam sicut singularitas
ea quod non sanctorum pedibus tuta est
periculosa propter multiplicitatem spirituum
quorum discernere est difficile
unde surgunt ita conformitas et cuius
de malorum quem vel genit specimen
impium est dampnosa quam singula-
ritas propter in fructidine vie ne-
cedens in deviam fugiat et in malo

nullatenus ceteris te conformes nisi
forsitan inter stultos te simulare stulti-
ciam contingat iuxta illud sapientis
stulticiam loco simulare prudencia
summa est Sic contemptus singens
negligencia a labore sequendi simpli-
citas vult videri tolerata scriptura
que dicit altiora te ne quesieris et
forciora ne scrutatus fueris et
tamen perscrutator maiestatis opprimetur
a gloria et fallit nam quamvis de
deo et de divinis est simulata sciencia
quia deus superbis resistit humilibus
autem graciam nichilominus tamen in virtutum
studiis est ingratitudo patris est
cum deus de lapidibus suscitare
filios abrahe et per studium perfecte
perfice in amare signo quanto magis
perfecerimus tanto humiliores in conspectu
dei erimus iuxta illud sapientis quanto
maior es humilia te in omnibus et
quanto plus humiliati fuerimus tanto
tamquam valles que multiformis divi-
tiarum erimus et ad indulgendo que
super nos sunt levari possimus Sic pu-
sillanimitas timor dei dici querit sed
non est nam aggredi passim que
quod arduum est vicium contra fugere
penitus eque utilia vel ad salutem
optima est dampnosum contra qui ad
multa festinat nichil utiliter agit et
qui nil boni contemnere agit tam-
quam in utilis plagis vapulabit
multis Sic inquirendi evagandi
et negociandi vult agilitas dici
sed non est ita quia ait seneca
inquinacio corporis inquietus est qui dicit
est non convalescit arbor que se-
pe transplantatur nec vulnus venit ad
cicatricem in quo medicamenta temp-
tantur negociari iterum est et levitas
sed unum hora hinc inde discurrere
est vanum Sic etiam prodigalitas lar-
gitas vult videri sed non est ita

nam quamvis in dando conveniant
multo tamen differunt in tribuendo
nam illa passim dat histrionibus
venatoribus adulatoribus mercatoribus
bonis et malis ista dat simpli-
cibus vel hominibus bonis et pro personis
ubi oportet et sicut oportet ut plu-
rimum sunt quoque vicia que sive
eo quod virtutis assumunt velamina
ut que discrecio spiritus prudentis
distinguat et semper regia via per
virtutis media incedit ad dexteram
vel sinistram non declinans ne
dicat bonum malo et malo bonum
ponens tenebris lucem et lucem
tenebras ne forsitan angelum sa-
thane pro angelo lucis recipiant
verum a falso non distinguens et
quod bonum est abiciens 2o donum
bonum tibi ut scias quod
non sufficit sathane ut assumpte pro
vicia se virtutes esse mentiantur sed
etiam ut virtutes vicia esse indi-
centur cum si quid parce vivere et
paucis esse contentus tenacitas
et avaricia vocatur quasi non
audeat uti hiis que habet aut pos-
sidet sed non est ita cum non sem-
per vivit et modicis est contentus
igitur est tenax et avarus nam
forsitan clam quod super est disper-
sit ut thesaurum melius sibi
iuxta vitas dilectus thezauri-
zet Sic plenitudo hystrionia spiritualiter
unde iuvenes fugiunt senio sim-
plicitas et gravitas quasi hystrica
et [illegible] vicina sed non est ita cum
in antiquis est sapiencia ut dicit
scriptura Sic maturitas et gra-
vitatis morosa amaritudo vocatur
sed non est ita ubi enim morositas
vitas ibi virtus est et honestas
ubi non virtus ibi delectus sua-
vitatis et vita brevis ac tenet
ubi levitas ibi vanitas ibi enim
ibi per risum luctus Sic zelus

iusticie temerarium iudicium appellatur
sed non est ita quoniam qui zelo sui
forma utitur ergo non iudicat pro-
pterea quam temerarie sed ut magister
mos legis formam et iusticie Sic
quies contemplacionis pigricia vo-
catur sed non est ita nam est requies
pocius in qua paciencia quiescit
quasi fatigata a labore et sic
neque bona neque mala Cum quis
a labore vel studio ad quod tene-
tur cessat vel debito tempore
vel desidiam fructu quiescit et
hec est mala est requies plena
scriptura aut devocione sanctitate
vel gracia et hec laude et sanctis
propria est qui dixit hec requies
mea in seculum seculi hic habitabo
quoniam elegi eam distinguere igitur
tempora et condicionibus septimas
nec dicas desidiam ubi quis
delectatur se in bene esse corum
et vicio Sic eciam castigacio
corporis licet moderata et racionabilis
indiscrecio vocatur sed fallit in
seculo indiscreta castigacio cor-
rumpit vel destruit naturam ita
discreta medetur naturam et sa-
nat Sic simplicitas stulticia
creditur sed fallit nam quamvis
mala sit simplicitas ut quis
nesciat id quod ipsum scire ap-
tat est tamen sancta simplicitas
que nescit male agere vel
nocere Sic timor dei litigiosa
conscientia estimatur sed fallit nam
licet quis corpus quasi secum
litigat quod tamen non carens
dulci quiete si ipsum super nichil
conscientia non remordet Sic fugere
publica singularitas vocatur
sed fallit nam est singulari-
tas bona qua quis fugit
publica spectacula et mundi

ac curiosa oblectamenta Est singu-
laritas mala cum quis in hiis que
videntur bona ducitur sensu proprio vel
spiritu singulari et hec est periculosa
expediciam cum et melius quis
vadit via veteri quam nova que
hoc tempore hic est impollita est suspec-
ta omnibus quasi modo utitur cetera
ex vicia suscipiuntur / 3o demon-
strando exemplum tibi ut cognoscas
qualiter omnes vias tam ad dextram
quam ad sinistram per vicia est ob-
sessa / ita ut si notabiliter a medio
declinaverit ad extremum non tamen
virtus sed vicium appellatur Sic absti-
nencia seu abstinencia si nimias
superfluitate alimenti notabiliter ex-
cedat in vicium gule declinavit
Similiter e contrario si valde modicum
de alimento necessario corpori submi-
nistret vicium indiscrecionis incurrit
per quam vires corporis destruit vi-
gorem mentis extinguit naturam
debilitat vitam eciam perimit sensum
perdit et bona que in robore vi-
rium perficere poterat negligit
et amittit Sic contemptus diviciarum
Si ultra quam iustum vel equum
est excrescat seu statum temporalem in avari-
ciam prolabitur Si non nichil temporale
ad usum velit admittere necabit
naturam frigore consuetudine aut
fame Sic paciencia si zelum iusticie
perdit et tamen ipse quid in aliis
vicia crescere que debet prohibere et
ulcisci dissimulat incidit in desi-
diam et torporem Sic humilitas ex
indiscreta sui abiectione plurimis
causa dictum et profectus spiritualis per-
dit Sic caritas proximi si proximo
indiscrete fiunt separatur salute propria
et illius detrimentum ut est videre
in illo qui pro salute corporali proxi-
mi vel honore aut augendam re-

sub stancia seu dampno vitando
propinat in furiatur occidit despo-
liat vel alterius bona per aliquem
dissipat vel intercidit se falso dic
commaculat vel quolibet alterum
in famorem alterius sub sternit vel
turbat faciat cum homo pro temporali
salute vel honore aut fructu id
quod potest iuste et sancte eo aut
adhuc ventura fuerit ut non potest
illi sine offensa creatoris vel proxi-
mi sub venire cum non habeat unde
subveniat periculo anime sue
et alterius irretiaturque alieni fuerat
et ideo insipienter sunt et stulti
qui non tantum faciendo quam po-
cius adiciendo pro salute corporis fra-
tris vel amici honore vel rerum sta-
tu augenda aut acquirenda contra
legem dei agunt eo periculosius
peccant et dampnantur. Sic amor
castitatis si discrecionis metas
excedit et mensuras legis fugiendo
pollucionem corporis manus proprias
in se iniecerit et contra suis membris se
mutilat vel occidit. Sic agilitas
boni operis si fugiat pigriciam ut
quiete devocionis contingat. Sic
spiritualis leticia si nimis discrecionis tri-
sticiam declinat quasi in dissolucionem
incidit aut in vanam gloriam ca-
dit. Sic taciturnitas quasi vero sua
verba declinans veritatem non manifestat
utilia et necessaria in sui et sui proxi-
mi detrimentum. Sic obediencia
si discrecione caret sic fugit mentem
proprie voluntatis viciorum ut superiori
etiam ad peccatum obediat vel peccato
consenciat cum tamen magis
oporteat obedire deo quam hominibus
et deo prohibenti quam homini peccatum
facere imperanti et ideo male obe-
dit subditus regi vel episcopo si propria

precipiat quod legi divine aut
canonice vel honestati repugnat
et male ipse obedit precepto domini
quod precipit quod deus prohibuit
vel quod fidem catholicam offendit
non enim potestas pape vel alterius do-
cta est adeo ad destruccionem sed ad
edificacionem. Similiter male mo-
nachus vel monacha superiori obe-
dit si ad preceptum illius regule
vel ordinis substancialia frangit
plurimis quoque aliis modis
virtus nomine per indiscrecionem a-
mittit ita ut iam non virtus
sed vicium appellatur. Qui ac cogno-
scentes inexplicabiles laqueos et
insidias nedum cavere mala
non agere sed etiam bona caute
et discrete operari ait cum peccatum
displiceat imprudens quando placere
putat / discrete autem nullatenus
agere potest nisi verum sapiens
habeat. Quod nobis prestat
et perfectum se cognoscere faciat
Christus deus noster. / In nomine
domini nostri ihesu christi nigro viri
ad laudem omnipotentis dei et
exaltandum venerabilem virum
dignum per licenciatum in decretis
ut postulet sibi dari insigna
magistralia sive doctoralia in
eisdem / Verbum assumo quod scribitur
proverbiorum xiiijo

Beatus vir qui invenit
sapienciam. Venerandi patres
ac domini quamvis omnes
homines naturaliter desiderant primo
methaphisice cum autem experien-
dum summa est sapiencia ut ait hu-
go in libro de magistris quia
tamen veritas certa que difficulter
invenitur sapiencia difficilius
invenitur non mirum quod beatus
dicatur qui invenit sapienciam
presertim quia veterem diligit

Deus nisi qui eam sapientiam creavit
sapientie viii° numquid enim non est
res ardua ipsa sapientia ex deipsa
dicitur Job xxviii sapientia ubi
invenitur et quis est locus intel-
ligentie nescit homo precium eius
nec invenitur in terra suaviter vi-
ventium abissus dicit non est in
me et mare loquitur non est mecum
Et ad finem capitulo quis est locus
intelligentie abscondita est ab
oculis omnium viventium volucres
quoque celi latet / perdicio et mors
dixerunt auribus nostris audivimus
famam eius deus intelligit viam
eius et ipse novit locum eius
et baruch iii° scribitur non est audi-
ta in chanaan neque visa in the-
man vincit ceteras magis ardua
et excellens non melior est ac-
quisicio eius negociacione auri
et argenti et primi et purissi-
mi eo quod sobrietatem et pruden-
ciam iusticiam et virtutem docet
quibus nichil est utilius in hac
vita sapientie viii° hinc est quod
sapiens divicias nichil dixit
esse in comparacione eius nec
comparavit illi lapidem preciosum
quoniam omne aurum comparacione eius
arena exigua et tamquam lu-
tum estimabitur argentum in conspectu
eius sapientie vii° Ymmo adhuc
quod quis presumeret veraciter sa-
pientiam invenisse nec est ut ipsa
duo regna refulgeant scientia
et vita id est virtus unde hugo
de sancto victore in libro de magi-
sterio duo sunt que divinam simili-
tudinem reparant speculacio veritatis
quo ad scientiam et exercitio virtutis
quo ad virtutem / cui concordat al-
gazel in sua logica dicens
perfectio anime in duobus consistit
in mundicia et ornatu mun-
dicia non ut ipse dicit ut an-

concupiscencie a sordibus moribus et a
fantasiis turpibus // Ornatus ut
depingatur in ea certitudo veritatis ita
ut revelentur ei veritates divine hec
hugo super illo verbo comprehendens ho-
diernam angelice generacionis est quod
sic ait non prosum facit congnicio
veritatis nisi sequatur bonitas virtutis
ille enim optime veritatem novit
qui eam non audiendo solum sed
gustando et faciendo didicit et
Johannes os aureum super matheum
nisi vera sapientia est non eloquia
dei scire sed secundum eloquia dei
vivere omnino beatus qui talem in-
venit sapientiam quam non habebit
amaritudinem conversacio eius nec
tedium convictus eius sed leticiam
et gaudium sapientie viii nec mirum
quoniam ut ait hugo in libro de
magisterio sapientium allegato summum
solamen in vita est studium sapientie
quam qui invenit felix est et
qui possidet beatus ac per hoc recte
dicitur / beatus qui invenit sapientiam
Sed dicamus recte in alto et
lucet in capitulo primo sapientia
est nobis de sapientia non terrena que
consistit in opulencia terrenorum
de qua apostolus i ad corinthios i° ait perdam
sapientiam sapientum et pru-
denciam prudentum / nec animalis
que consistit in concupiscencia sen-
sibilis voluptatis de qua ad Romanos
scribitur qui secundum carnem sunt que
carnis sunt sapiunt / nec diabolica
que consistit in ambicione ex-
cellenciarum mundanarum de qua i
ad corinthios iii° legitur Si quis videt-
ur vobis sapiens esse in hoc seculo
stultus fiat ut sit sapiens sapientia
enim huius mundi stulticia est apud
deum nec illa quam sanctus appellat

btus Jacobus in sua canonica tr
nam animalem et diabolicam sic in
quientus si zelum amarum habetis et
contentiones sunt int vos nolite
gloriari et mendaces esse adversus
veritatem non est enim ista sapiencia
desursum descendens sed terrena
animalis et dyabolica Sed potius sr
mo est de illa sapia que desursum
est que primum quidem pudica est deinde
pacifica modesta suadibilis bo
nis consenciens plena mia et fruc
tibus bonis iudicans sine simu
lacione Jacobi iiio Bequa auctorite
elicitur quod adhuc ut quis in veritate
sit sapiens requiritur quod habeat pu
diciciam in carne in natura in
mente moderanciam in sermone et
quod sit suadibilis in affectu libe
ralis in effectu / in iudicio nullum
et in vitacione simplex et recte
talis autem est venerabilis vir / magr
quod in sacris canonibus et sanctorum
patrum decretis primo ingenio ac
animo licenciatus diutius et ante
multos annos doctoratu decretorum
re nomine et fama et opere dignus
que nunc excitatur ut ascendat in
signum doctoratus petitum consequendum
primo studuit sermone pudicicia in
carne sciens quod in malivolam ani
mam non introibit sapia nec habitabit
in corpore subdito peccatis sapie primo
et quod nichil sit melius quam continencia
quia virginitas replet paradisum
xxxii q i nupcie et castitas
sola est que cum fiducia potest deo
animas presentare que autentico de
lenominibus per sanctam collat ii
deinde perfectum est ad suandum in
natura in mente quod per patrem
quam multo diligit confirmatur sit et
quod ad sedendo et quiescendo fit
prudens vii phisicorum et quia noto

complexio sapientum sapientum enim
custodia servavit cor suum perga
corpore vita perdit notum est
moderacionem in sermone prout quod
ex habundancia cordis os loquitur
per quam racione magistro sicut ta
cere scit et loqui unde in capitulo
sapientum homo sapiens tace
bit usque ad tempus lascivus autem
et imprudens non servabit tempus
ea xxx sicut apostolus valeat
doctorum lingua tempestive sic aut
animus sermo mali corrumpit virtutem
perdat sed si quis bonum est ad
edificacionem fidei ut det gram
audientibus ad ephesios iiiio
unde sane intelliguntur auctoritati
qui sicuti falsa pueri amicant
seu quorum sermo licet verus
videatur non edificat sed destruit
nec gram auditoribus sed odium
subministrat non enim sufficit
quod sit sermo bonus et verus sed
quod sit ad edificacionem ut det gram
audientibus secundum apostolum si quis
per verba sua tandem conferens
per sapiam retinuit et retinet
suadibilitate in affectu benignum
est enim spiritus sapie scilicet sapie
primo et ideo benignitatem confert
sapienti ergo autem quis est sapi
encior tanto suadibilior et
benignior est ad bonum et utilis
aliis persuadendo ut sic tantum
continuo fiat et qui audiat di
cat veni vult ergo suorum au
ditor sermonis ipsum salutant ec
clesie despicere nimis melius
est a sapiente corripi quam stu
ltis adulacionibus decipi primo
ix maxime cum sciat in suo
oleo et vino xlv di disti
plina / decenter habuit et ha
bilitate in effectu nam os
suum aperuit sapie et lex

clementie in lignum cum gustat
et videt quam bona est nego-
ciacio eius non extinguetur
in nocte lucerna eius prior
vlt' pastor et suffraganeis
sibi statim primo decreto et sa-
cris canonibus spiritus sed dictum
xxv q i violatores in dis
crevit per eum et spiritus est in medias
matres per quas statim gestat
in manibus et lanternas appendit
equo liberrime de re iudicata
c° i° li° vi° spiritus quod ob inge-
meditatur sapienciam et lingua
eius loquitur iudicium lex eius
dei est in corde ipsius et non
supplantabuntur gressus eius quia
iusto zelo ad bonum applaudendo
et mala reprehendendo inuitat
postremo tum quia plus vere
tum quia vir evangelicus ut
pote angelus dei existens
cuius labia custodiunt scienciam
et legem requirunt ex ore eius
in illa ypo vox delectio eo ex
in mente tum quia de multo
corpus tum quia ab annis
puericie in studio sapiencie nu-
tritus et in eius laribus ab
[illegible] in i tenerime per spiritum
esse simplex et rectus illa
videlicet simplicitate de qua
scriptum est cum simplicibus est
sermocinacio eius [illegible]
Et sic eo sapiencia in anima ipsius
requiescat tanquam in tabernaculo
evidenter quis dubitat quod
ipse sit ille qui venit sa-
piens et si forsan quis ad
hoc dubitaverit super verbo
proposito quasi non sit formaliter
introducto pretendat nostro
isto saltim argumento assen-
tiat enim quippe iuste dicam
inquam spiritus timoris domini
spiritus pietatis spiritus sciencie

spiritus fortitudinis spiritus consilii spiritus
intellectus et spiritus sapiencie requiescat
super eum spiritus sanctus qui a patre
et filio non pluribus sed unica tam
spiracione procedit de sua unitate
et fide catholica eo vinculo secreto
tamquam firmissimo et indissolu-
bile vinculo unitatis cui dona
sua communicat spiritus inspirat conspi-
rando unit et habitat inhabitando
iustificat iustificando replet re-
pellendo glorificat glorificando
beatificat beatificando ditat cum
est artifex omnium habens virtutem omnia
prospiciens sapiencie vero est quia in
veniuntur dona gratuita donando
commendo que clara voce non va
nea ipsum esse bonum annunciant eo
quod in eo relucet timoris amoris
in omnibus agibilibus estimacio
pietatis virtutis noticia dei et proxi-
mi sed liquefactas sciencie cum
custodiis dei gratia prerogativa
fortis cum operum bonorum exce-
lencia consulta videre cum eligendis
et intus electus intellectus cum ne-
cessariis ad salutem
limpida contemplacio perpetualis
celestium deliciarum pregustans quibus
suffultus per timorem dei expellit su-
perbiam per pietatem invidiam per sci-
enciam quasi quodam vestitu per forti-
tudinem acediam per consilium avariciam
per intellectum gulam per sapienciam lu-
xuriam cum beatis virtutibus spe-
ciebus et septena multiplici pietate fides
ancilla concedit in bonum et quod do-
mus sapiencie mentis sue domus struc-
tura inmobili edificatur domus in
telligencie cum suam contempla-
cione radiosa illuminat domus consilii
prudencia gubernat domus forti-
tudinis firmat et defendit domus
sciencie virtutibus omnibus multiplici
illustrat / domus pietatis divinis

cultu portat donum timoris domi
nidu confirmat et omnes ab eo temptaciones
dyaboli longe repellit igitur constat
quod ipse beatus sit qui invenit sa
pientiam et ista erunt verba principis
cultoris proposita quinquibus pro de verbis
in doctrandi summe laudis premio
attollitur quod predicatur beatus qui legit
et audit verba prophecie apokalipsis primo
2o effectus intrinsece consolacionis que
habetur ex studio comprehenditur in eo quod in
venit quia qui querit invenit et
pulsanti aperitur Mathei vii 3o effectus
fructuose doctrinacionis patet au=
ditur in eo quod dicitur in beatus se
sapientiam que relucet in vultu sa=
pientis clarum cum obiecto op=
timo deo cum nobile forma in
tellectu acuto cum evidenti ce
rtitudine perfectio perficit quod sit beatus qui
invenit sapientiam Quia qui perficit
in consumacione summe virtutis est beatus
quia erravit in dilectione summe bo=
nitatis beatus qui invenit quia de
lectatur ut perfruitur sua aut modo in
simulacione eterne iocunditatis merito
censetur beatus qui invenit sapientiam
Esto igitur homo singularis quia
beatus ut capta sibi illud psalmiste
assumat singulariter sum ego donec
transeam homo regularis cum singulis
quicumque secuti fuerint pax super eos
ad Galatas vio homo peculiaris qui q=
uerit sibi summe sapientiam quasi spon=
sam et amator factus est forme
illius sapientie viii et ideo merito dicitur
beatus qui invenit sapientiam // Divi
sus quadrifariis verbis premissis docto
randi in summe laudis premio
attollitur quia predicatur beatus nam
cum beatitudo sit status omnium bonorum
aggregacione perfectus ut ait venera=
bilis boecius 3o de consolacione et
in ipso aggregata sunt omnia ad
humanam beatitudinem optima // digne

predicatur beatus lux enim per doctrinam
fulget preeminentem vitam doc=
trina non ipsius meritis comparatur
imperitia saporum cancionis que in noti=
cia scolarium studiorum in practica se
cularium negociorum talis enim esse
debetur qui alios docet non
doceri i q vii convenientibus et
longo tempore discere que docere
di xvi q i Sic vive quia ne=
mo repente fit summus Epistola ad
di ii et licet que aliqui sic certe
certo ducatus plicet dubio in fo
rnam cadunt xxxviii dicitur
ipsis est sicut gestes hominibus
ridiculus dum nox nocti in
dicat scientiam et ideo curavit
diu discere ut contingimus per experi
ficet scolarium [illegible] cui sufficien=
tiam scolaris faciunt non [illegible]
ut verborum ornatu in ipsis de
lectetur sed ut carmina gentilium detr
sistit et utilia que in eis inve
nerit ad usum sacre erudicionis
mutat xxxvii di si quis ergo
est a piencia negociorum secu=
laris facit imperitia magis lu=
cis dicitur cum non solis [illegible]
salute vero cum dei tuta
utilitate et cautela di ce sollici=
tatus xxiii di sue et ipsius
si simplex fuit ingubinando
rebus et cunctis repellitur
quemadmodum licet docetur tradi
tur a iuris per nisus lxxiii di
ipsorum est quia ad est sibi vita
venustas acceptabilis est sua doc=
trina nam alius nisi summus [illegible]
cum vita despicitur constat
ut cum predicacione contempnatur
igitur quod ut sancta ipsius et doc=
trina fructuosa iudicentur opor
tet non modo licenciati
cum varijs studijs et meritis
obtinuit contigit ut sibi doc
toralia insignia conferantur
et hoc ipso videtur apparet

p digne p[re]dicat[ur] dñus // Dix 2o
et 3o que simul p[ro]sequar breui[te]r ex
pendo q[uod] in illis p[re]missis mi
ducturi[n]udi affatus ultimo se con
tulimus que sunt in studio cogn[osc]u[n]t[ur]
et quod effatus fructuose doctrina
tamus palacio audit[ur] in eo q[uod] d[icitu]r
// in bellice sapiencia ipse narrans
ea que a sapientibus audiunt
frequent[er] manu scripsit / scripta et
audita in diu[er]sis collacionib[us] re
uoluit revoluta memorie com[m]en
dauit ac audiendo interrogando
et respondendo sapienciam quesiuit et
in diuino eciam p[er]fecit sicut q[uia]
nobilis sapiencie possessio diuul-
gata suscipit incrementa usus
eius et ars vel saltem vincio i
tenor docuit que sapit a[n]i[m]us
homo unde lege vulgari ca-
net[ur] q[uod] o[mn]e m[a]gist[er] sciat p[er] continuo
doceat suscipit incremento /
digest[is] de legat[is] in legat[is]
fuis & cumulatibus gaudeat
// igit[ur] res publica polonie
quia i[n] bellicis e[st] unus consult[or]
qui in bellicis sapiencia p[ro]p[ri]a
faciet iudicando et instando et
loquet[ur] cum proximo suo veritate
et si dicat quispiam vos e[stis]
a p[ri]mis sapientibus nobis est
cum sp[iritu]s dei in nobis et nos
p[ro]phete sumus ad quod dico si
quis e[st] p[ro]pheta int[er] vos ego sic
sed unum scio quia cum sui-
ssem cecus modo video quia
lumine sapiencie p[er] dico optimo
tolle sapienciam de mundo sapiam
et nos erit aliud nisi tenebre
sup[er] faciem abyssi nisi cum i[n] p[ri]
ncipiis p[ro]phecia dns creatura il[lumin]-
asset nobis semine suo que
sodoma fuissemus et quam go
morra similes essemus i[n]s[tar] [e]o
diligite igit[ur] lumen sapiencie
bam et p[ri]ncipes inferiores gentilib[us]
qui leguntur ad sapienciam sicut homi[n]
magnum habuisse appetitum unde
narrat aggellius in libro noctium
acticarum q[uod] int[er] insignia philippi
macedonis p[at]ris allexandri hoc
fuit q[uod] lit[er]arum studio ad unum
quem sp[er]abat regni et felicitatis
futurum heredem summitte[re] curauit
hinc seneca ep[isto]la x c xi narrat
de allexandro q[uod] geo metriam di
scere studuit sciturus quod pusilla
illa erat t[er]ra de qua minimu[m] oc-
cupauerat et obsidet intelligebat
se falsum gerere cognomen [cum] ma-
gnus allexander // Cuius eciam ma-
gnus in pugillo de homo allexandri
studio narrat plenius q[uod] ad eius
instanciam quinquaginta volumina
de animalibus aristotiles condidit hic
plibro de vita cesarum narrat[ur] de
iulio qualit[er] investigauit curso
solis numerando horas et momenta
temporis qualit[er] bisexto inuenit
et multos libros scripsit cuius dicta
plura ut solinus li[bro] 1o c[apitulo] 4 cum
p[ro]pt[er] tempora vite fundata e[st]
multis ipse celerius scripsit nullo
qualitatis simul ep[isto]las philiberum
dictasse et si ad principes catho-
licos habeatur respectum theodosium
modo regni negocia disponebat
modo sapiencie vacabat de quo legit[ur]
in prologo historie triptite cui nunt
inquit tolomeus p[ro]dicum beati
annis subiectorum q[uod] negocia di
sceptare iudicare q[uod] simul et agere
modo secretum modo publice que
sunt agenda considerare noctib[us]
vero libris i[n]cumbere et karolus magnus
in artibus liberalibus studiosus fuit
que miro ~~sunt~~ mo[do] erant depicte
in palacio suo libris diuinis et
specialit[er] lit[te]ra augustini de ciuitate dei
multum dilexit que aliquando docuit

dialeticam et rethoricam et super
fecit studium de roma usque parisius
Ideo rex vel princeps secularis vel
ecclesiasticus quia infirmitate est clauditus
nec potest ad omnia sufficere que publica
requirunt officia habeat sapientem vel
saltem discat et habeat sapientes circa
eum Tulius libro 1o de diuinacione quod
opus non potest dari sine dispositione
sapientie Dauid et deus habuit sapientes
esse rectores ipse pater fuit abra-
ham qui fuit peritus in omni sapientia
egyptiorum similiter moysen et dauid
qui habuit sapientiam sicut angelus
dei et salomon cui dedit deus cor
sapiens et intelligens Ecce quoniam
sapientia est omnibus preciosis optima
Ideo reuerende magister cum deus dedit
vobis os et sapientiam pre ceteris altis-
simi prouidencia sicut vestris ecclesie
perfecte [illegible] ecclesie et magis
perfectum rei publice suadeo ut acci-
piat insignum doctoralia quibus
estis dignus quia accepto istorum
ordinibus tamen magistrale sic
luceat lux vestra coram hominibus
ut videant opera vestra bona et glo-
rificent patrem qui in celis est ad que
videndum reuelatam faciem nos per-
moneat pater meus in altissima sapientia vel
per secula benedictus Amen // De contemp-
tu mundi et perfecte mentibus quibus
ad sapientiam que est deus perueniunt

4 in me
inuenerit inueniet vitam
prov. viij Si quis vult in-
uenire sapientiam et per vitam debet in
omnia cognoscere vitam caducam vi-
tam presentem vanitatibus esse sem-
per expositam et multis amaritudinibus
ymo infinitis respersam Quinque sensus
enim ut ait boecius in libro de consolacione
ingenium volet ferere agro li-
berter anima per fructibus ut nova

teres granus edat graciens istra
intrat ubi uesicus desinat dei
suaus dulcior est apum mel si ma-
lus vel piper per edat sicut
honores diuicie dignitates et
delicie et alia que sunt delectabi-
lia huius mundi [illegible] cordis fe-
rilem vanam et inutilem ut plu-
rimum reddunt quod vana sunt ora
[illegible] posita et quoniam mun-
dana sunt quedam [illegible]
pedit per cognoscere ut semotis
fructibus vanis possit ad que-
rendum dei sapientiam [illegible] se leuare
et [illegible] si fallere naturam
nostram et naturam mundanorum
attendimus quod omnia mundana
non vera sunt nec amor fert nec
diu velit [illegible] mansura nec in
eis consistit salus nec in beneficium
que hec mutuata vobis et parum
concessa sub usura et nomine di-
stricti iudicii reddenda recepimus
sub [illegible] quod ille inutilis
seruus audiuit qui talentum sibi cre-
ditum in terra deposuit et abscon-
dit pecuniam domini sui non dedit
eam ad usuras et ideo principes
seculares et ceteri diuites huius
seculi et potentes sunt non esse diues
sed miserabiles diuiciarum seruos
et timore semper cruciatos si i-
eis fine consistunt vel eis sperant
abutuntur agnoscunt nam a potes-
tioribus timent [illegible] ab equa-
libus supplantari ab inferioribus
tradicionem a servitoribus uxoribus et
filijs distractionem ab inimicis fraude
ab amicis dolo a subditis furto
[illegible] et similibus paupertatibus
igitur [illegible] ab omnibus et sin-
gulis suspicionem qui si sunt ma-
li tunc nullos se vere diligere nisi
propter pecuniam suspicantur nullum vere
diligunt nec de aliquo totaliter
confidunt continuo quasi timere
de [illegible] diuiciis uel
homines timet amittere ymo

fuamus peram vel nulla vim faciunt
de qua corpus timet amittere sit
cum rerum plura vel honore despicere
gaudeam. Cur bella sunt in seculo
nisi quia certatim cupiunt alter
alteri preripere vel possessionem. Dum enim
uterque non potest integre possidere
regnum divicias aut potentatum
quia pallium breve duos non
sufficit ut ait propheta. Unde est
ut eadem diviciarum et potesta-
tum [illegible] litigia et odia
inter homines generent. [illegible] que
false divicie dicuntur afferunt
quia in spiritualibus diviciis nullus
de alterius habundancia patitur
detrimentum at contra in secularibus
honoribus et diviciis tot unus
est minus participat quot sunt
participantes quia divicie nisi
comminute in alios [illegible] non
sunt et [illegible] alter alteri sicut
[illegible] vidit quod cupit
et si posset id habere vel in quod
vel quantum possidet nec habere va-
let sic est quod [illegible]
proximo invidet [illegible] eo ipso
videtur alteri diminui quod
alterius statum videt crescentis
augeri. Ceterum si mentis acie
quales sint quam vilia et feti-
da que sunt corporis non sustine-
mus unde venimus [illegible]
ad corpus versum [illegible]
[illegible] omnia que nobis pulchra
videntur cum nescit velud fu-
mus quanta [illegible] in-
anitas deceptos omnes [illegible]
quasi omnes honorant nos
quia certant divites et velud
canes vel aves tam diu simul
[illegible] quod diu [illegible]
[illegible] carnibus [illegible]
quod tenue [illegible]
similiter [illegible] et aliud quod
[illegible] possit in [illegible]
ad [illegible] nos [illegible]
[illegible] et si [illegible] in

spicimus quanta putamus vicia quanta
intus in nobis idola in [illegible] que
et quanta sit vanitas in hominibus que
agimus [illegible] que facimus vel facere debe-
amus quanta amittimus utilia, quanta
negligimus salutis [illegible] quanta [illegible]
in malis est in [illegible] quanta cecitas
intelligentie lubricitas memorie, mentis
deordinatio affectus inordinatio [illegible]
quo vel quibus mundi huius delectabilia
[illegible] spernere mundi ob-
lectamenta ac honoribus et diviciis
contemptis ad querendum verum [illegible]
et ad habendum [illegible] spiritualem leticiam
et vitam [illegible] Et quidem septem
sunt itinera quibus itur ad [illegible]
itinera videlicet timoris, itinera doloris
itinera compassionis, itinera [illegible]
itinera amoris, itinera devote [illegible]
[illegible] itinera [illegible] ad [illegible]
[illegible] quippe futuri supplicii
vel [illegible] timet [illegible] mentem
adeo [illegible] fortiter in
deum [illegible]
Iam illud propheticum [illegible] ne
[illegible] ne [illegible] a facie tua et
spiritum sanctum tuum ne auferas a me
et illud ne derelinquas me domine
deus ne discesseris a me. Iam illud
ne intres in iudicium cum servo tuo
quia non iustificabitur in conspectu tuo
omnis vivens vel illud noli esse
michi formidini spes mea a fa-
cie [illegible] qui illud quo ibo a spiritu tuo
et quo a facie tua fugiam si asce-
dero in celum [illegible]
es si descendero ad infernum ades et
[illegible] est impossibile et apparere
in conspectu tuo [illegible] nec
celi sunt mundi et in angelis est
reperta iniquitas nisi [illegible] me
[illegible] infinito [illegible] est
intollerabile [illegible] timens
supplicia [illegible] vel ne [illegible]
[illegible] conspicit
[illegible] et multo magis

timore concussa quo plus tenus acer-
biora gehenne supplicia et quam amaras
e no ee ingratus dei ipsi deo afficitur
et tandem affectu per amorem unum effectus
vel per fusionem amoris liquefactus ma-
net dulcis ipsum bonus gaudium
in spiritu sancto contuitu multitudinis
nunc sue ac future glorie et bo-
nitatis divine quod cum adeptus fuerit
quis dubitat gravem inhesisse sepius
et sic vitam et te iter summe in deo
contritione non solum procedit sed ad deum
et tendit in eo cum dolet summe
bonum se offendisse et gratiam dei
que est vita anime infeliciter ami-
sisse aut cum dolet inspectam stu-
pendam et maximam caritatem dei
patris qua sic dilexit hominem ut proprium
unigenitum daret sed unigenitum dei de se
genitum dedit ipsum [illegible] sic afflicti
penis variis ut quasi delictus
ab eo videtur ad attentam dignationem
stupendam filii dei cum eo esset in
forma dei non rapinam arbitratus
est se esse equalem deo exinanivit
se formam servi accipiens infirmitatem
hominum factus et habitu inventus ut homo
et quod nescio pauper [illegible] lacrimas
et diversis penis affligi et cruci
affici quasi latro esset voluit ut
dolor ipsius dolorem hominis repararet
et mors mortem superaret vel per eu-
tem proprietatem ipsius peccati quod se
deum pretium ardore suo igniret ut
filium suum pro homine redimendo adhuc
[illegible] ab arce summa transmittere
quod quam filius documenta pacis pa-
tiendo hominibus demonstravit
non se poterit continere quin doleat se
sic proximum si in [illegible] plenus
offendisse si saltem contingat ipsam
tantam dignationem altissimi cor-
de pensare aut cum tendit [illegible] dolore

sit in deo quod inspecta vita sancto-
rum vita sua sibi vilescat et pudo-
let quod parum perficit aut quod pec-
cati nullus sit nisi apud deum
et mecum clamat cum propheta ubi
sunt nunc tue antique domine miseri-
cordie quod plus facies unum quam alte-
rum de te dicat scriptura quod non
est personarum acceptor deus et plus
paulus vas electionis inquit non
est distinctio iudei et greci nam
quomodo accumulata sit nimis tua
ut illi habundent que estimant
illi placeant et displiceant et si e-
nim sibi met vilescit et in oculis
suis pauperem se cognoscat aut
nullum et hic omnipotenti deo
qui dives est in omnes qui in-
vocant illum representat post de-
lectationem consolationem inveniet non
desperando quod est per temptationem
[illegible] facit ubi [illegible]
confidentiam ad deum iam consci-
entia reddente sibi testimonium
efficitur benevola et devota
ad deum parata ad omnia susti-
nenda pro deo et omnia que
dei sunt vel ducunt ad ipsum
diligenda [illegible] a
[illegible] si in [illegible] vita
[illegible]
non compassionis sit [illegible] deo
nam eius dilectio de summo
dei patris unigenito ipsius fixa
sit [illegible] quod [illegible] ubi [illegible]
[illegible] magnitudine
[illegible] in [illegible]
ubi quotiens clamas quotiens
[illegible] quotiens la-
[illegible] quotiens nervorum
et membrorum [illegible]
[illegible] quo-
tiens ad [illegible] sibi [illegible]
[illegible] ultima et [illegible]
[illegible] medullitus [illegible]
et [illegible]

no est enim possibile quod aia spo-
sa xpi si vere amat quin amoris
sui sponsi euidencia in speciebus
clenodia ad amandum eum et
in eo fruendum inuitatur ita
quod cruci sue partis affixa pro
compassionis nimia videatur et
sic est ut per quod mundus cruci-
figi hominibus potest ut dicere possit
cum quisque cum apostolo michi mundus
crucifixus est et ego mundo et iterum
xpo confixus sum cruci viuo iam
ego viuit non in me xpus obtinet
mors que vitam dat et in vita
confirmat et ideo xpo passo
et vos eadem cogitacione arma-
mini ut crucifigatis cum xpo in quo
abscondita est vita nostra sicut enim
concrucifixi sumus et consepulti sumus
simul et resurreccionis eius partici-
pes erimus patitur et alia aia
in deo suspensio compassionis itineris
contemplando proximorum in commo-
da et amara pericula et defle-
do calamitates singulorum et scan-
dala quia zelus domus dei et
zelus caritatis dei in anime congerit
comedit sponse xpi ut non di-
ssimulet sed aut si sit potest illud cor-
rigat vel saltem si non valet
tollere scandala de medio de-
plangat preter eum tantummodo
quibus diligere xpum agnoscat
quanto maiori perfectione erga proxi-
mum ... et in iniuria dei et
domum eius irascitur cum predilecti
proximorum dei mundi deperit
esse ut ... procedit eciam inde
aia xpo itineris ut pupilla dei
indecenter et in ea vincendo ac-
cessit quod sit cum tactu diuinis
in reuerenciarum beneuolentie magni-
ficencie propter maiestatis uel
potentie aut nunc opere et largi-
tatis dei se super se leuat et
in desiderium quod excellentes
operacionibus sponsus sui concipit

suspirat et anhelat ad gratum amplexum
eorum ut possit se melius et utilius
in suis studiis et virtutibus corporis et ad
facilitatis diuine suauitate uel ad ...
... uidendum seu ad laudandum
filiumque glorie patris aut ad cernendum
illud bonum precium domini tanquam
solacium filius sibi per vnum in gloria
et maiestate genitum uel spiritum sanctum
ab utroque vnam spiritum procedentem et
ad videndum ordines milicie angelorum
ad habendum perceptum ingluuie clarorum
ad gustandum quam suauis est dominus clarus
impera ad experiendo qualis amor-
dia qualitatis vnitatis qualis ardor
et caritatis sit eum ad inebriare quis
affectus ipsorum in deum quam bonus
iste deus quam admirabilis in per-
piciencia et deitate quam ... in
eternitate ac diuisione ... suspirat
et anhelat ut desiderium suum ipse
misericors dominus non auferat sed impleat
et desiderare magis que sua sunt
faciat et doceat licet ipse omnia
aut quam sunt bene cogitant cogno-
scit unde quod propheta dicit ante
te omne desiderium meum domine
est igitur desiderare que dei sunt con-
fidimus enim in domino ihesu quod qui incee-
pit in nobis bonum opus perficiet
usque in diem ihesu xpi / ac sic si de-
siderancius si anhelancius ac-
cesserit qui dedit desiderare perficiet
utique in desiderium et augebit in
incrementa frugum iusticie nostre ut
possit competentur inhabitare sapientum
et sic vita / Quinto idem quod aia
sicut in deum surgit exultacione dei
quia reuelat homini quam benigne
deus secum egit quanta sibi beneficia
indignis et in uictos contulit quam
spiritus non prius preuenit et lau-
dibus trahit iudicium timuit uenien-
dum compescuit in fragilitate sustentauit
vel eam peccatis generalia beneficia per
incarnacionis ministerio per passionis

xpi antidotu pinsitium veiabilis et
semp mirabil' sumq corpis et sanguis
sacri in pensa pmisso sacrificio cal-
sinulta a' cum ipius in mensam in
fuet' benignitate tanta est ē cuius be-
nignitatis quanta certitas q nec me-
sinum nec finē hʒ et hic indicat
q sine mesura ē deus diligendus mo
dus amandi deum in mensa ē ipius
sine mo amare, diligamus igitur
deum sine mo quamvis ipē nos dili-
gat quā nos valemus eum dilige'
pro q finita ē nra dilco sed ipius
in finita nō sua dilco nō ē infi-
ipē deus infinitus quo nichil delec-
tabilius nichil amabilius nichil utilius
ee pt sicut eo aut attent hijs
et similibus si in deum leuauit tanto
magis in afficiendis intuitu pficiet
et ultimis sic vitam namque cepit
quanto plus habuit de amore quam
ē omni bonorum condimento nō est
pt ee intus ul devotio q amore
dei tamquam aviditate ul mixe nō
precedat constat q qui sic progredit
ad supiam inveniet vitam bene
itine tendit aut devotu i deum
gaudendo in deo et in eo memo-
rans sind beneficiorum eius exultando
a' timore misere gre i qua se constitutum
esse p sunt probabilibus argumentis
ul confidit se ee de numero salvandorum
et in libro vite scriptum a' eo congra-
tulat' saluti et pfectui proximorum
seu in consolacione spūs exhilerata
piam dei congaudens gle librorum
ubi mente de ambulans i tuit
celestem ihrlm eo timore et ...
ac jam videt choros angelorum ja
palacia patriarcharum et pphetarum iā
aplorum tabernacula iā martirum
tabina iam confessorum solacia
iam doctorum ifulgencia et virginum
gliam iam virginis virginum sublimitate
et eminencia omnibus pi deo cla-
riorem ac i spectu dulcis mansi-
onibus clarorum qui tam exultando

pgredit' quod quasi hauriendo
suas claustri pectore ludit in in-
tellu ac pbilitate gaudij quam
de agnito pectori sine ul cordi
quevit ita q dicat illud psalmi
psalmi cor meum et caro mea
exultaverunt in deum vivum sed
sunt exultacione capit dei
sapiencia qui invenit in ve-
niet vitam et hauriet salutem
a dño Septimus iter q° eadit
spūs in deo ē amicitiam et
stupens qui intellectu illustratur
sublimes sapie super magnitudine
et pfunditate sapiē dei et
sanitudinis benignitatis eius ul
altitudine magnificencie eius
ul occulta iudicia quibus sine
ad vitam p deserat ipsius admi-
rans pstat ul in mensam
claritate eius a' stupendo lo-
gaminatis eius qua tallerit
vicia ... suo omissa pa-
cienter ad mirabile pietate
eius p quod de peccatoribus iustos
facit et sanctos ul in effabile
pulcritudine eius i quam semp
desiderant angli pspicere aut
magnitudine et fortitudine
potencie eius p quam ...
regnum celestium ... et i ...
sibi ... a' admirabilem
maiestate eius cui contemplar-
milia milium ministrant et decies
centena milia semp assistunt
ul sup mirabilem ... eius
p qua fecit omnia ...
universa in celo et in terra pt
... celos angelos homines
bestias volatilia reptilia et
... elementa et eleme-
tata species tot et tantas q
eam nunq ullus concludit
uno intuitu nisi deus in
celis angelos specifice differ-
rentes ... pisces diu-
sos et specifice distinctos
... arbores plantas herbas

mineris diuersarum naturarum et ho-
mines diuersos facientes cuncta hec
et alia innumerabilia et quasi in-
finita hominibus et ut puta nec
angelis usquequaque constat fecit deus
omnibus et similibus et diuinitatem ce-
nantem inspiciunt contemplatur ad
inmundos deficit pre gaudio quod tho-
rum habere potuit et quod tales
actum ipsam glorie sue pro tanta pre
tempore disponat deo mundo in amo-
re ipsius usque in finem perseuerat
Igitur dilectissimi cum habeatis
scriptum continencia per que patitur quod
celsi ad patriam ira negligatis
ipsam die dies est querere cum ut
ait ipsa quod me in lucidant habebit
vitam quam nobis prestare dignetur
ipsa de qua loquimur sapiencie ve-
ritas super

Genum multum fecit et pu-
dicata eccl. xxvi. Di-
gnus ponderatio non est digna
continentis anime ut ait sapiens et
si nichil est melius continencia quia
virginitas replet paradisum xxx
ii. q. i. in prime Si cara sola sit
castitatis et certa fiducia sit de-
cus parentis Qui in antiphona de
lucentibus de sanctimonialibus collatione in
procul dubio verum est sententia sapi-
entis quod dicit quod gratia super gratiam
mulier sancta et pudicata nisi enim
continencia et castitas fuisset
multa peccata nequaquam non
dum catholici sed etiam genti-
les tam constanter multum omnibus
studuissent Et quamuis multum
fulget in viris magis tamen
splendidat in virginibus et in mulieribus
castis et suis propriis specialiter
requirit Quia sicut nullum vicium
magis virginem vel feminam sce-
lerosius infamat et maculat
ita nulla virtus velud castitas
adornat et ideo abusio est
femina sine pudicicia virgo
inuenire pudicata Siquidem

sicud omnis bonos mores perimit inim-
pudencia sic in feminis honestus actus
fuerit custodit et nutrit pudicicia
Que impudica magis vita nec laude ab
hominibus impetrat solum sed a feminis non
retribucionem sed dampnacionem expec-
tat in futuro At contra vita pudica
et femina bona inter homines possidet
et de spe future beatitudinis congaudet
ideoque virgines et femine diligenter
castitatem fuerint et sollicite custodiunt
nec in tantum diligant quod magis vitam
caducam quam castitatem amittant
Inspiciant gentiles quos maluerunt
vitam quam castitatem amittere pre
tendit valerius libro vi. c. i. de illa
que quod perit de lucrecia collatino
regis superbi filio per vim stupro pati
coacta cum in morem suo consilio
deplorasset ferro quam veste te-
tum attulerat se interemit et ibidem
narrat de alia quod pati stupro co-
acta impariter suus ut filius illo
occiderit quesitoque caput ab ipsis
inimicis in cunctis adiungere deuint
abiectoque ad pedes eius in-
iurie et ultionis sue ordinem
exposuit cum femine quesitio aliud
quam corpus in potestate hostium venisse
dicerat nec animum vinci nec pu-
dicicia capi potuit Iste igitur
et similes vehementi studio ca-
stitatis non concessit laudantur licet
catholice pro innata corporali pudi-
cicia vel cancedra in ipsa se ipsas
occidere vel sublingere non debeant
Est enim secundum augustinum i. de ci. c. xvi
virtus mentis que non potest amitti
in vite et ideo quamuis virgo vel
femina sustineat violenciam si in
libidinem non consenciat pudiciciam non
amittet vim tamen quia pollucione
commoda non habet sed hic potest
complacitur prima adeamus velud
sancta lucia fertur dixisse pasca-
sio tyranno Si me in lucia stuprari

secreto duplicabitur munificentia primo ad
eandem pudicitiam quippe que rebus animi
virginitas non rebus corporis et ideo illa
integra in animo remanente quam de
corpore per violentiam repelli contendat
itaque milites et virgines quante re-
verentie sunt pudicitiam apud paga-
nos narrat eciam Valerius libro iiii° ca-
pitulo v de [illegible] ubi licuerit sepe-
[illegible] abdicavit peccatum nescitur
nemo ibi nascatur nec tenere confecit
[illegible] multitudo locus ipse adiectus
est pudicitie atque plurimum licet
vindicem genitum fecerunt nullum ad
mittitur nisi que castitatis fidei et
innocentie multo spectata nequi-
rem e vel levius culpe diminutus
submoveretur et ita per in immensum
spatium seculorum incredibili dictu
eterna gens e cessantibus puer-
periis fuit ipsum si ergo gentiles
ad servandam castitatem specialiter
qui vitam perpetuam vitam non
credunt ne fuit quanto magis ca-
tholica que beatitudinem et vitam
eternam nisi que utique non con-
fundit expectat Sed inquies per
aliquo ad servandam castitatem ex-
vidue mulier tam astus quam
apostolis assipientibus immo et gen-
tilibus commendatum et multum
pensatum Sed quare conveniunt nume-
mera castitatis mulieris ut per
possit aliquam virgo et mulier virgo
pervenire ad habendam gratiam super
gratiam ut sit sancta et pudicitia in-
consulta sapientia Unde primo sit
mitis et omnibus immaculata beati
enim immaculati qui ambulant
in lege domini et meditationibus
divinis unde ecc. intenta quia qui
meditabitur in lege domini die ac
nocte dabit fructum suum in tempore
suo unde ecc. [illegible] enim et per
[illegible] amatoriorum exclusiva ut
sit sancta corpore et spiritu / delicet ecc.
[illegible] Unde beatus Ieronimus in quadam

epistola Deo et Christo tradit. Primo
moneo ut sponsa Christi vinum fu-
giat plurimum et subditur adusque
adolescentiam prima sunt arma
demoniorum Deo ecc. timida sine
temulentia et simulatione subiectam
exemplo beate Marie semper virginis
matris dei magna dedicatur
patrona virginitatis/ Deo ecc. tacitam
et virtuose pudore verecunda beatus
beatus Ieronimus ad Demetriadem
virginem epistola lxxxviii dicit sum
virginis pudens et nimium non
tam eloquentiam propriam quam
pudore acquirent animus te ta-
cente verecundia te loquente pruden-
tia et subdit umquam de tene-
ra etate virginis procedat unde
esse quietam non vagam et di-
scretas per plateas et incedens ex-
emplo matris domini quam invenit an-
gelus in cubiculo inclusam archa-
no unde ecc. [illegible] sine [illegible] la-
[illegible] occupatam unde beatus
Ieronimus ad Eustochium divisas audi-
tionis [illegible] deus ut si forte ali-
quo ope sucumbis detenta ipsum
nos ad officium [illegible] admoneat
hora [illegible] et sexta [illegible] mo-
net virgine ut sit in tenuem
[illegible] vel utili operi et alio-
quens matre [illegible] filie
[illegible] epistola lxxxvi ad Eusto-
chium [illegible] ad orationes et
psalmos [illegible] [illegible] [illegible]
ymnos canere / tercia sexta no-
na hora stare in acie quasi
bellatricem Christi et subdit [illegible]
stat [illegible] [illegible] collum [illegible]
[illegible] stamina pollice ducere
[illegible] ubi [illegible] [illegible]
gines [illegible] [illegible] admoneat
tunc alie virgines sapientes
exemplar recipe unde [illegible]
[illegible] non timeat ne facie sua
lascivia viros ad damnacionis
interitum trahat exemplo ste

fuerit De qua narrat beatus Ambrosius
libro iiio de virginitate quod cum esset
virgo de causa fidei et persequtor eam
prostibulis tradi preciperet illa ut hoc
audivit voto obtulit ut ibi
fieret martirium eius ubi fuit
ac pudoris temptamentum / gau-
debat enim de splendore pudoris
periculum auferri in tegit [illegible]
legitur in vita beate Brigide quod
cum adultam quidam nobilis peteret
in uxorem ipsa castitatis desiderio
cupiens deum precibus obtinuit ut
aliqua sibi daretur corporis defor-
mitate unde propter eam cessaret
instantia tunc unus eius oculus
crepuit et liquefactus est quod vi-
dens pater eius permisit eam ve-
lari oculus quoque eius sanatus est
narratur de alia quod intra
quoddam sepulcrum se dedit et
prodere amatoribus illi noluit donec
mortua fuit et hec ideo in quan-
tum quia cum esset alium in nuce leprosus
fuerat et ne videret eum ma-
luit in ipsam sepulcro se includere
quam voce arte ad plenitudinem
dei fere contra se moderne no-
tate virgines et vidue non
meretrices asserunt procedunt nec
quam facies suas ostentui
exponunt et se venales tam
multis suis et multorum dampna-
cionis periculo exhibent Quam
deo sunt celestes odibiles quam
dyabolo placibiles nec enim estimo
quod aliquo genere plures vadant
ad infernum quam multe mulieres
unum scriptum est per speciem mulie-
rum multi perierunt et quamvis virgines
aliquae nube apponunt nichi-
lominus in condicionibus virginum
custodiant et se in ornatus con-
ferunt legitur in vita sancti Leo-
nardi quod apud antiquos
saxonicos usque ad modicum

tempora hoc sanccitum duravit ut si aliqua
virgo impatiens celibi existens sponte
defloratam domum alienam nulla retricione
sepeliri debuit violator vero
eius supra sepulcrum suspendi Et lex
fuit imposita barbarorum et si puella
impatiens fornicationis gravida in
[illegible] de super [illegible] manu alti-
ssimi precipitatur Si igitur gentiles
dum legem ignorant sic castitatem ze-
labant ad eam servandam dant operam
Sed proh dolor rara avis castitas
et maxime virginitas huius temporis
quod simillima cygno violatur quippe
matrimonia franguntur virginum cla-
ustra templa dei prophanantur vir ut
est qui cogitat de virginitate in mente
Et ideo quia hec et alia crimina re-
gnant plerumque in patriis in univer-
sa deus puniunt civitates et regna
Summo studio docete filias
vestras et filios castitatem primitus lu-
xuriam lapidate adulterium horrete sancti
matrimonii super omnia iocundum pre-
dicatio virginum quia gradu super-
gressus est mulier sexum et pudicitia
quam mulier sexum sed virgo mente
et spiritu que cogitat semper que dei sunt
Attendite quod sine castitate nemo
placebit nec et in matrimonio
castitas requiritur ut homo alium non
ex libidine sed causa prolis vel
saltem propter fornicationem vitandam co-
gnoscat Dicitur quod qui ante suum
castum hic habuit et corpus cu-
stodivit gratiam dei inveniet et
gloriam dive sapientiae dei in futuro
possidebit [illegible] concedat
ihesus etc.

c viij

[illegible] domino ut ipse christo
ad aliquid hanc sanctam
[illegible] verbo asinus
quod stabit? [illegible] diligenter
[illegible] petrus fui re-
[illegible] ac [illegible]

quamuis adam primus homo fuit ad y-
maginem dei factus sapiencia ditatus pru-
dencia fultus iusticia vestitus fortitudine
vallatus temperancia compositus et ce-
teris virtutibus adornatus de primo di-
citur primus adam primus homo qualiter
iungitur revoluta in se ymaginem ipsius
semper amaret semper amando semper
adhereret semper ei adherendo tandem
immortalis esset ac deo quo nichil
melius estimari cogitari aut esse po-
test delectaretur Sed verum homo cum in
honore esset non intellexit comparatus
est iumentis insipientibus et similis factus
est illis quia per inobedienciam creatori
suo se similem cooperare non cooperavit
transgressus in prevaricacione dilatatus do-
nis divinis per plurimos revelavit
ac recessit a deo salutari suo propter quod
expulsus a facie domini remansit vagus
et profugus super terram ac in valle lacri-
marum constitutus traduxit lamenta-
ciones et carne sic impositas et
qui positus ut in cella fieret paradisi
voluit in precepto domini ambulare
et sinus sui delicijs adimplendo
pecudes et pecora est effectus et
tandem in locum horroris et vaste
solitudinis detrusus ibi que sedit
in tenebris et umbra mortis Autem
dixit o unigenitus dei patris de
sinus ad ymum descendens tamquam
sine deo precium acceptabile predica-
ret quia quam sine gracia christi isto
et precio sui sanguinis nullus carita-
tis dolore non patenter datur-
us propterea per hoc intelligitur quod de sancti-
tibus quisquam omne dyli nec
age quidquid boni paterinum sy
ipso testante eodem sine me nichil
potestis facere Sed non primus mise-
ricors undique mala uno pro-
bant deceleracione missima

de homine nota est ut predixi pre-
dicator in iure sermonis doctrinis con-
grue in plurimum dicentes doce
ipsa ame nullam graciam
Diligitur agnoscere vultum pecoris
tui Unde super Reuerendi patres
ac spectabiles et venerabiles
domini Iohannes os aureus libro iii°
de dignitate sacerdocij qualiter
necessitatem tangens sacerdotis curati
dicit quod perfectissimum et perspica-
cem oportet esse sacerdotem et
omni parte ut ita dicatur mi-
lle oculos habentem ne videlicet
aliquid negligat aut scandali-
zet eos non solum sibi sed etiam
ipso vivat cui alludens glossa
super verbo ubi thema dicit pastor
est diligitur adhibe curam
eis quibus te preesse contingit
et subdit agnosce causas et
singulorum actus et quicquid vicij
in eis inveneris cito castigare
memento et vitia amputare quia
non semper pascendi domini oves
presentes habebis sed etiam acci-
pies tempus si suo tempore bene
paveris ubi a sensu contrario est
et validissimum in iure per argumentum
quod si male paveris non acci-
pies coronam sed damnationem
perpetuam Ex quibus istis propositis
triplex causa elicitur et primo quod vos
prelati et rectores ecclesie curam
debetis esse in cunctis operibus
vestris adequando altitudinem status
sui et eminencia ipsum in altat et
impellit 2o debetis esse impigri
omnibus studiis adequando ma-
gnitudinem celestis premium et ex-
cellencia ipsum invitat et inflectit
3o debetis esse in agnoscendo vulti-
bus etiam pondere quia ad quod
si pecus stat ignominia sua et
formido gehennalis supplicij

ipsum simulat et pene si dissi-
mulare velit compellit // Dixi
primo quod omnis prelatus et rector eccle-
siarum debet esse in eminencia omnibus
operibus ad quod altitudo status
sui et eminencia ipsum invitat et
impellit licet enim omnes curati sa-
cerdotes et amplius prelati statum
eminencius presidencie nec quidem
quem sicut quem homo preest pi-
scibus maris volatilibus celi et
bestiis terre velud deus est in cre-
aturis primordio genesis primo sed etiam
singularem sic enim presunt prestituti
imagine dei ut ex ipsis pendeat
salus subditorum. Audit vero ea
quam magna est dignitas sacerdotalis
sacerdotum enim ipsorum in respectu sub-
ditorum greges dicantur et iumenta besti-
alia aliis autem appellentur angeli
dignum est sicut bonum bonorum in quodam
exemplo quod sicut pastor preminet
ovibus ita sacerdotes secundum sta-
tum ipsorum precellant aliis ho-
minibus et ut vita ipsorum sit quasi
splendor firmamenti / stelle celi
lux mundi / sal terre civitas supra
montem posita candelabrum au-
reum et lucerna super candelabrum
exaltata nec mirum sunt enim
rectores populi pastores gregis
domini pedagogi parvulorum du-
ces cecorum et lumen eorum qui
in tenebris sunt creditores in
spiritualibus magistri insipiencium pa-
tres et matres fidelium iudices
seculi angeli domini coadiutores be-
tum ipsi Christo qui si recte fe-
cerint recte sunt pacifici homi-
nes sathane / et qui in audi-
re intromittere ad regnum ce-
lestis patre ait Matheus xvi de illis enim
scriptum est quorum remiserint
peccata remittuntur eis et quorum
retinuerint retenta sunt

Ex quibus patet quod vos domini mei
presidentes mundo / dominamini inferno et
iudicatis de celo mundum iudicio licet
reges homines rebelles deo et terre
aut habere licet qualibet possint vos
stare celum sathane tradere di-
gnoscitis celos sed quod est regnum dei
constitutis pertractis nichil in mundo re-
peritur ut ait Augustinus apud deum
et homines episcopali officio et
sacerdotis si digne agitur / nam
ipsi gerunt vices apostolorum consistunt
templis et singulis // sacramentis
ipsum quod Christum in sacramento altaris
manibus sacris contrectant cu-
rabiliter et pacto per sumunt et aliis
porrigunt et ut ait Prosper li-
bro primo de vita contemplativa ipsi
sacerdotes sunt ad iustos dei
et amicis spiritus sancti per quos deus
placatur et preplus instituitur / hinc
secundum corpus eorum officium insti-
gatur per medio continetur / preterea
magis Christum in divinum filio dei
coniungitur et terre mediante efficiuntur
quod numquam vero angelus nec
aliqua creatura alia sed solus spiritus
sanctus instituit nec alio quam sa-
cerdotibus commisit et ideo videmus
talia regum et aliorum principum
submitti genibus sacerdotis et
osculari dexteram ipsorum orantibus
eorum commicti quibus se credunt
communicare. Unde attendens impera-
tor Valentinianus dicebat clerum
in pontificali sede constitute an-
te nos qui gubernacula imperii
sumus ita capita submittamus
et eius monitis ea quasi omnis
delinquimus recipimus tamquam
medicamenta curantur sic in di-
valentinianus considerans impendens
salus bona constructatu de dignitate
sacerdotali sic inquit audite

nos et stupentes admiramur quod nulli
angelorum nulli archangelorum, nullis
supernis spiritibus sed duntaxat
hominibus non omnibus sed in ordi-
ne sacerdotali constitutis est officium
celebrationis tanti sacramenti ita
ut cum sacerdos in persona Christi
idipsum conficiat in altari quod Christus
manibus suis confecit in cena pa-
schali de summa trinitate et fide
catholica capitulo firmiter ex quibus
evidenter constat quod deus sic suos
sacerdotes ex angelicis honorare
voluit ut non solum daret eis
potestatem in homines in celo et in
filium ymo etiam quodammodo in seipsum
deum patrem dilectissimi ad quod tan-
tum dignitate et eminentia sub-
lis creditis datam et concessam
numquid adhuc ut induamini
bysso et purpura et epulemini
cotidie splendide ac ingrediamini
domum domini pompatice ut cytharam
lyram tympanum et cetera, sint in
vobis conviviis ut estimetis bona e-
clesie usque ad vesperam et de duca-
tis dictis vestris in commessationibus
ebrietatibus, cubilibus et impu-
diciciis ac in contentione et emu-
latione vanitate aut luxu Christi
patrimonium ipsius crucis precio
conquisitum expendatis, nequaquam ab-
sit ut quis credat quod hoc modo
deus sit patronus turpitudinis
tanquam scelerum fautor cum sit auctor
mali nullus nunquam vos esse creatos
proptus adunati ut in ieiunio fle-
tu et planctu peccata propria que co-
misistis nunquam de hiis que per vos
offensis dominus vestra peccata deplo-
retis et corrigatis et ut mon-
achorum pastorum vigilias noctis
super gregem vestrum districta summo
iudicii etiam reddituri in omnibus

obstructis, quod quod sacramenta pura
consistant sine omni contagione mor-
talis peccati quasi angeli dei im-
mactis deiformi significatione ut ait
Valerius maximus libro primo aliquem
ab aliis virtute superari quos ipse
dignitate vincit turpe credidit vilissi-
mum cum computandum est nisi pre-
cellat sciencia et sanctitate qui est
honore prestancior. Jo. quod dilectissimi
Chrisostomus quippe res est scilicet
stilum ad eminentiam huiusmodi de-
cursum deitate, gradus summus et
animus in fimum sedes prima et
vita yma, lingua magniloqua
et manus ociosa sermo multus
et fructus nullus, vultus gravis
et actus levis, ingens auctoritas
et nutans instabilitas. pren-
dimus ergo quod vix depresso co-
potentes passim deo sacer-
dotum quilibet ergo de aliorum
negligenciis et domus adeo
collatis quibus per multitudinem
et negligentia abusi sumus di-
gnitate sicienum et abbates non
loquimur dixit in altitudine pre-
dictis dignitatibus ascendimus
quia non in altitudine graduum
sed in latitudine caritatis pos-
sidetur regnum dei de temporibus
ordinatione ad aures nostras
quod absit dispendium nisi
in fine furibus delicamus quando
cum res et valor tanto casus
est cum dominum audit est morbus
eo quod imperium exempla efficitur ve-
hementer vel di honum
legatur universis sicut opum
diligentie cum dignitas pre-
dicti ipsum ad hoc invitat et com-
pellat et hic deprimo. Dixi
scio quod omnibus prelatis et sacerdotibus
curatis debet esse in precipuis
omnibus studiis ad hoc quis
magnitudinem primi et excellencia

ipsum melioratur et inflectit nam
ut apostolus i ad thi v qui bene
presunt presbiteri duplici honore di-
gni habeantur maxime qui la-
borant in verbo et doctrina i quod
duplici honore tam in presenti quam
in futuro in presenti quidem honore
spirituali et subditi eis obediant
et temporali ut ipsi eis necessaria sub-
ministrent eo quod dignus est operarius
vius mercede sua sicut etiam
signum congruit in lege dupli-
cia debebantur deuteronomii xxi in
futuro vero duplex honor vide-
licet aurea et aureole digne
preceptis et consiliis debetur aurea
quippe debetur hoc est beatitudo
essencialis dum dicet dulce-
nite benedicti patris mei percipite
regnum quod vobis paratum est ab
origine mundi habebunt etiam
aureolam hoc est beatitudinem acciden-
talem scilicet quod talis aliis
aliis velud aurea bene pollita
et rutilans et de auro margi-
nalis ab aurea simplici non
sic ornato distabit unde quod
apostolus i ad thess ii vocat ipsos
clericos coronam et gloriam suam
ex quo patet quod si bene presse et
in verbo dei laborare faciat
presbiterum dignum temporali provi-
sione et subditorum obedientia
consequens est per oppositum quod ma-
le regere et subditos in salute
negligere et maxime publica o-
pera scandalizare ut alias in
factis et operibus dei laborare
eisdem dominis prelato aut
presbitero reddunt indignum [illegible]
quamvis subditi prelatis etiam
discolis et indignis quod dum
tolerantur ab ecclesia in licitis
debeant obedire et eosdem
revereri nec eis obstat de

cimus ab aut alia vite necessaria debeant
subtrahere de constitucione clericorum et
mulierum vero ipso tamen prelati et
presbiteri indigni vere indigne re-
cipiunt stipendia sufficienter eum dat
propter officium divinum nec diabolicum
aut mundanum de presbiteris ca° v
li° i Et ideo clerici laici venerari
merentur de ipsorum et ut in dampnatus
sicud dixi plangendo suspicione subdi-
cim petere nec est dignus pane quo
vescitur quia prelatus vacuus otio
aut omnis malus operarius vel
destructor dignus est pane mercede
que non nisi operario debetur Ultimo
hoc adiciunt qui tota die conque-
runtur quod clerum secularibus opprimun-
tur et plurimum gravatur quod et
per prelatos opprimi clericos in eorum
propria ut sine lege [illegible] quod
faciant ipsi ultimum tamen nullum
[illegible] divina providencia oc-
culto suo iudicio ut aliquem [illegible]
[illegible] assumi id permittit quoniam
cum sine super magistro ad cor-
reccionem cleri id fiunt ut compell-
clarant bona et [illegible]
negligencia et malicia clericorum
fere per universum orbem [illegible]
[illegible] avaricie pompe gule et
luxurie viget inclericis mirum
patimur quod deus tam diu ita pa-
cienter nos sustinet quod [illegible]
tyrannis [illegible] et dominis
adversantibus secularibus opprimimur
et aliis penis pluribus a domino
percutimur quod quasi non dolentes
in nullo emendamur dicitur propheta
percussisti eos et non doluerunt ierem
v quippe pauci est quod nisi nos
clerici ex quibus dependere videtur
omne malum emendati fuerimus
communem [illegible] in nullo [illegible]
[illegible] senciemus dicit eum [illegible]

malas male perdet et vineam suam
locabit aliis agricolis Mt xxi°
Agnoscite igitur sacerdotes et maxime
prelati in curatura te primo presenti et
futuro ut sis in pascendis ovibus
studiosus intende plus hominibus quam
pecoribus plus spiritualibus quam
temporalibus, plus missis iudiciis et pre-
dicationibus quam inexpertis vel
apparatu ovilibus pasce famem
esurientes non repletos farcimina
quia sicut dicit non est aliud quam
predo et non pastor, pasce verbo pie
et exemplo ut sic doctrina doctrina
(?)at et qui audiunt dicat veni ne
forsan pena malis pastoribus com-
minata te contingat de qua dominus
per prophetam inquit propterea pastores au-
dite verbum domini hec dicit dominus ecce
super eos faciam ut ultra non pa-
scant gregem meum nec pascant se
pastores semetipsos et liberabo
de ore eorum gregem meum Sed
forsan tenens sacerdos in curatura
sed alias beneficiatus aut canonicam
prebendatus (?) curatus
ut sic ipse patrimonium crucifixi in-
tactus per patriam expendit sicud
velit nec reputatur sibi ad damp-
num presertim si porciones decimas
et redditus expendat in preciosis
vestibus inequis pompaticis
lautis conviviis superfluis (?)
mollicientibus non necessariis et vi-
na non tamen adulterinis concubinis
et meretricibus etc ne sic itur ad
astra dicere cum corde tuo te pedi-
calo pono cum ad habes ma-
ximas mundi divicias an plus
dam aliquam simulare velles.
prepositum vel abbaciam aut aliud
dignitatem de qua sciens quod ipsius
rectores omnia bona ex prebende

expendant in vanitatibus cum
joculatoribus vel meretricibus aut
aliis inique agentibus, neque
nisi eos operis tenebrarum nolles
nunc de tuis possessionibus aliorum
peccatum imple et etiam damp-
nacionem accipe Dico ergo est ita quod
bona sit cogitare prius laicus
de suo patrimonio et successiva
hereditate luxuriose aut alias
male vivis etc si malus sit
indignabitur si bonus nimie
loquebatur se super se et dolebit
vel (?) in eternum et ideo commisso
simpliciter negligentie sis in
pascendis ovibus studiosus
et de hoc deus pro se, Dixi 2° quod
omnis prelatus et sacerdos maxime
debet esse magnosus vel hi-
bus omnium ponderosus ad quod
si sciret fecit ignavia sua
et maxime formido gehennalis
supplicii ipsum stimulat et
pene si dissimulare velit
compellit Nam qui cum statu regendi
suscepit et male vivit sub-
ditos malo exemplo corrumpit
dignitati opprobrium facit et per
confundit et decit corrumpit
quippe primitus exemplo quod
quod agit apertum facit
sicut ait in (?) devo-
to et vero redempcione magis
deo gregi in pastorali libro prima parte
pastor, per abrupta graditur
sit ut ad precipitium grex sequatur
et augi nemo quippe amplius
in ecclesia nocet quam qui perverse
agens nomen vel ordinem habens
sanctitatis delinquentem namque hunc
redarguere nullus presumit
et in exemplo culpa vehementer
extenditur quando pro reverentia ho-
noris peccator honoratur Ecce
in dei nomine, dignitati vero

obprobrium facit quia boecius li. 3o
de consolacione collata improbis
dignitas non modo efficit di-
gnos sed prodit potius et ostendit
indignos et sicut est quod in modo
vilescit magisterium milicia et
sacerdocium et vilescit eo quod multi
indigni ad talia assumuntur vel
assumpti turpiter conversantur et
aliter multi sacerdotes pauci
sacerdotes vel sic multi multi milites
pauci milites multi magistri
pauci magistri et sic sublata
est a talibus statibus debita re-
verencia quia pauci promovendi
eos ita sciunt eorum non male
regentes propria consumendo et
decidit sic patet in uno quanto subli-
mes est in essendo nobilior tanto
corrupta est vilior quia quanto
nobilius unum tanto acribius
accipitur et quia dignitas de
ma non mediocriter addit sci-
enciam et cetera super supplicet
dampnum a deo gentiles cadunt
confunde / xpianum prelatos confundi
et viri ecclesiastici confundisse gen-
tiles quippe vincentes viciose
sunt dampnati / xpiani vincentes sce-
lerose sunt antixpisti et viri
ecclesiastici vincentes enormiter sunt
dyaboli capiendo hec ea nomina
adiective non substantive ut
miseri illi quippe gentiles sunt
similes quia eo teste boecio
4o de consolacione propter ipsum pro-
bitatis homines ultra conditionem sta-
tum prolectu[?] possit vicio est ut
eos improbitas infra hominis
meritum detrudat ubi homo
ex probitate cadit ad similitudinem
dei in similitudine iumenti ut
dicit glosa super illo psalmi
homo cum in honore esset xpiani
autem non vincentes scelerose

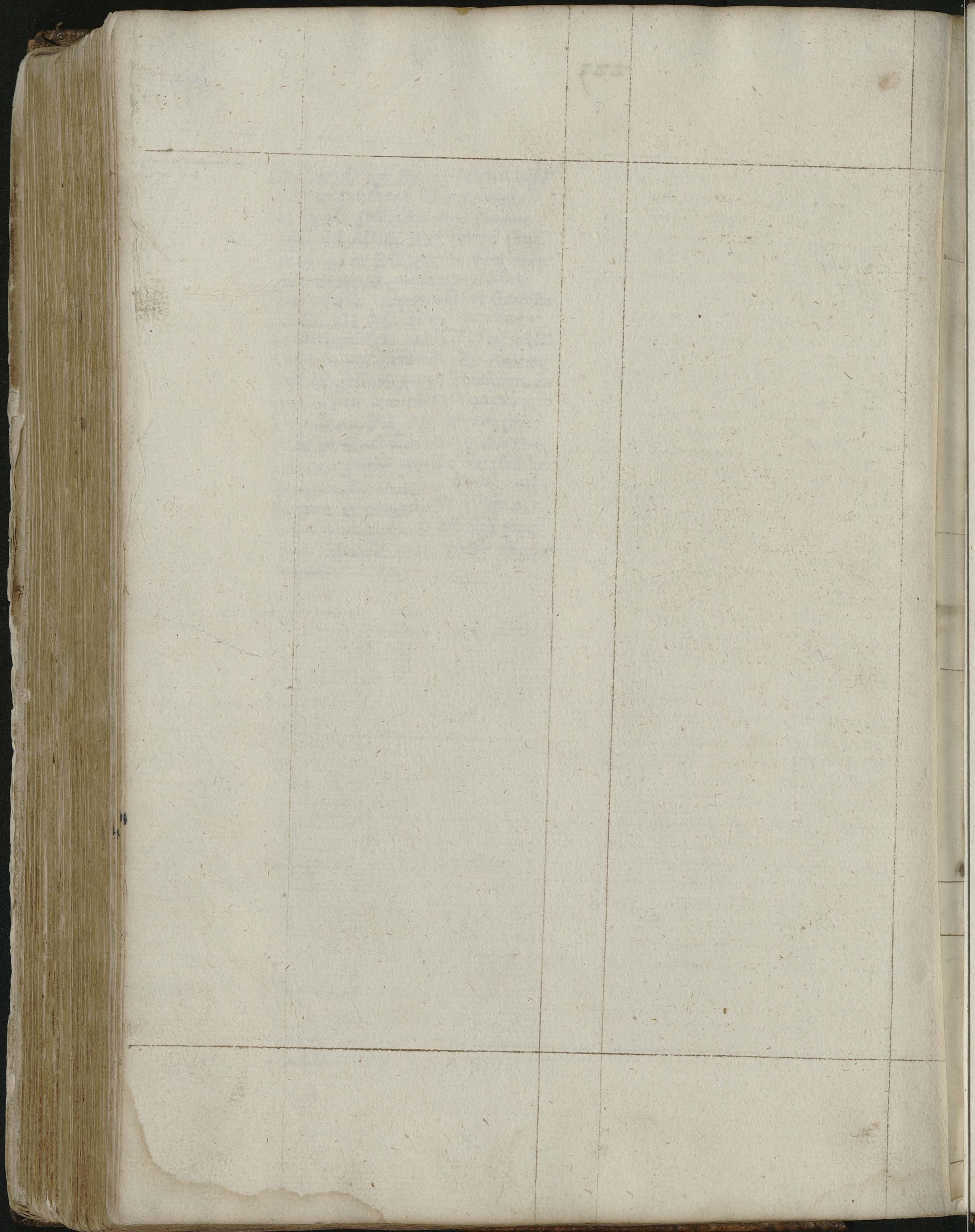
sunt antixpisti quia si antixpisti
vocantur qui sunt contrarii xpo tunc
dici poterunt antixpisti qui doctri-
ne xpi vite et eius doctrine contra-
riantur et resistunt dicente xpo
qui non est mecum adversum me est
luce xi. Sed quod viri ecclesiastici vi-
vencies enormiter sunt dyaboli patet
manifeste Johannis 6o ubi ait xpus
de Juda discipulo electo et prelato
nonne duos[?] vos elegi et unus ex
vobis est dyabolus Si ergo indigni sa-
cerdotes non sunt angeli dei sed
dyaboli quid restat nisi quod conglu-
cis inferna que parata est dyabolo
et angelis eius ipse quod agno-
scit unusquisque sacerdos diligenter
ultra omnia ne quod absit in-
cidat incidat infernum supplicium
ac sic eo omnibus prelatis et recto-
ribus curatis debet esse memorandum
omnibus ipsius ad quod alti-
tudo status sui et eminencia sub-
invitat et impellit conversando
quibus studiosis ad quod magisterium
primi et ex excellencia operis invitat
et inflectit et in agnoscendo vel-
tibus omnino pendere eius ad quod
si sciens fecit ignominia et maxime
formido personalis supplicii ip-
stimulat et pene si dissimulare
velit compellit pergit / Omnino si vis
appellari pastor non ydolo si pe-
ricias tue dignitatis fastigium
si attendis premio premium et alias
perdendo supplicium diligenter agno-
scite ultra peccatis tui et ista
eciam verba supponuntur cepturi simili-
quidem alias duo ex sedibus primas
ipsorum sacerdotum curatorum et prelatorum
prelatorum removetur negligencia per
oppositum diligencie quibus agno-
scite: diligenter Sed qualiter agno-
scetis si non habetis sciam tum cum ait

dus p zaphiam ate repulisti sciam
et ego inquit dns repellam te
ne sacerdocio fungaris michi osee
iiij° de remittentes / et ins cro pdem
et de p distco / 2° i unit debita
ipor aduertencia p subiectos malam
que uocat dus subiugat vltio pc
caris tui / qm si pharao gentilis p
voluit ingros pecato sue p subdos
et ptes gn xlvij° fortius dei si
lius inquit dutes ducti cum spatue
scia et vita platus est eni ars
arciu regimen aiar de etate et
qualitate cum sit ars / periclm g°
tibi circa negligencia i minet
ideo agnosce ualm ne pt esse
ulla pastoris excusacio si lupus
comedit oues et pastor nescit
de re ni co ꝑ auultero vin quia
medium apparet quod no apparet
ut ait zaphista et sepe vicia
mentiuntur se esse virtutes agno
sce diligenter vltio peccatis tui
lectorem siquidem posuerit te
exo xxxj° ideo agnosce ez
ꝑmo te tandem alios quia qui
sibi nequam cui bonus erit magis
dei sapid merita ꝑmedi p diligenciam
in auditu primo et pnegligencia s
ginunt ꝑpetuo incendio ideo fina
liter agnosce finalem vltio peccatis
tui // dixi primo et scdo ꝑꝑ breui
tatis gpendio q ipor subditor
curatorum et ꝑstium platorum remu
neret negligenciam ꝑ oppositam dili
genciam in illis agnosce. diligent
et q i unit debita ipor aduer
tencia p subiectum malam q
uocat dum subiugat vltio peccatis
tui / debet eni omnis curatus ui
tetriam fugere negligenciam sui
mape nam ꝑ ꝑtimi negligentib;
multiplicat gminat dr magis in
reg ij° custodi virum istum

quia si lapsus fuit de manu tua
erit aia tua p aia eius // sicut
sup ezechiele inquit ius qui
fructes vocatur sup eos mala q
ꝑta horum alienas malitas sup
addunt etiam supra ezechiel
iij° si dicente me ad impium
morte morieris et no annuncia
ueris ei sanguinem eius de manu
tua requiram sic ait ubi subiec
tus sui culpa moritur illius is
qui preest quia tacuit reus mortis
indicatur nec sufficit alicui
bona vita nisi assit diligencia
ut de heli i re hiberum dat q
filios suos quos male
agere sciuit punit desuuit nam
corruit cetis in bello filiis
ipe frangit cervicibus expirauit
de ipsmon lui heli neglige
quippe ad quis possit punien
dus pupris intellil aliud est
quod filius nec tamen simplex
quod facie acculte qui manife
sto facinori de sunt obuiare
lxxxiiij di ciro bis scdm
bernz e mirabile ad dns p
zaphiam de manu pastoris sa
guinem morientis requirendo
esse minatur quia plebani et
maxime ꝑpositi archidyaconi
et ceteri plati tot mala fieri
pariunt sed michi videtur q
ex duobus venit platorum negli
gencia primo ex timore temporalium
tacent cum instanciam ne pdant
p fauorem ul pecuniam velut ne
plicant aut no appareant bene
ficium scdo quia pecto alior
dissimulat ut pla pecta ipor
dissimulent ne forte forsan
exprobriam audiant in illud
apli in quo alterum iudicas te
ipm condempnas ideo omnis
curatus et maxime platus

ut

adiuuat ad opa dei et ad suu offic
pascat subditos uerbo exemplo.
et tpali subsidio mo sumam
apli pa ad tim uno bonos foue
et d at et diligat malos corri
gat viciosos increpat utiles.
dev ettate obsecrando et hortando
consolat delinquentes puniat
incorrigibiles excomunicet ac uita
uniuscuiusque petens sibi subiecti
ppe ul p alios puit demu tenet
congaudeat uel tristet exemplum
et sollicitudine debit cum sibi
subs plaboc maxdem p ouctum
comiciy & piis opibus et suis p
ordinationibus inesuy bona con
fectam et cuagitata i regno x
etiam suiq suis delictis suc
sunt quod nos pstet dignet
xpus

Adulator 199 col iii p x
Ebrius 2ax col x
Per castrum filium 207 co 1

116

199
Clerici 199 col iii p a
Non parere ~~[illegible]~~ col 201 col x
Cu fecerit esse 213 c 3

Predicator et le[illegible] col 3

Plebanus 111 col iii p[illegible]

[illegible] in sermone

mm

Sancto spiritu [illegible]
sed paulo

ambula

arbitro sicnon in
quod vidimus nunc
est enim qui vidit
omnes in mundo

an der vesper daz liber frewlichen [illegible]

Ich ich habe gehorn vor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ich ich.

[illegible] pa

Psalteri glos hoc est

[illegible]

